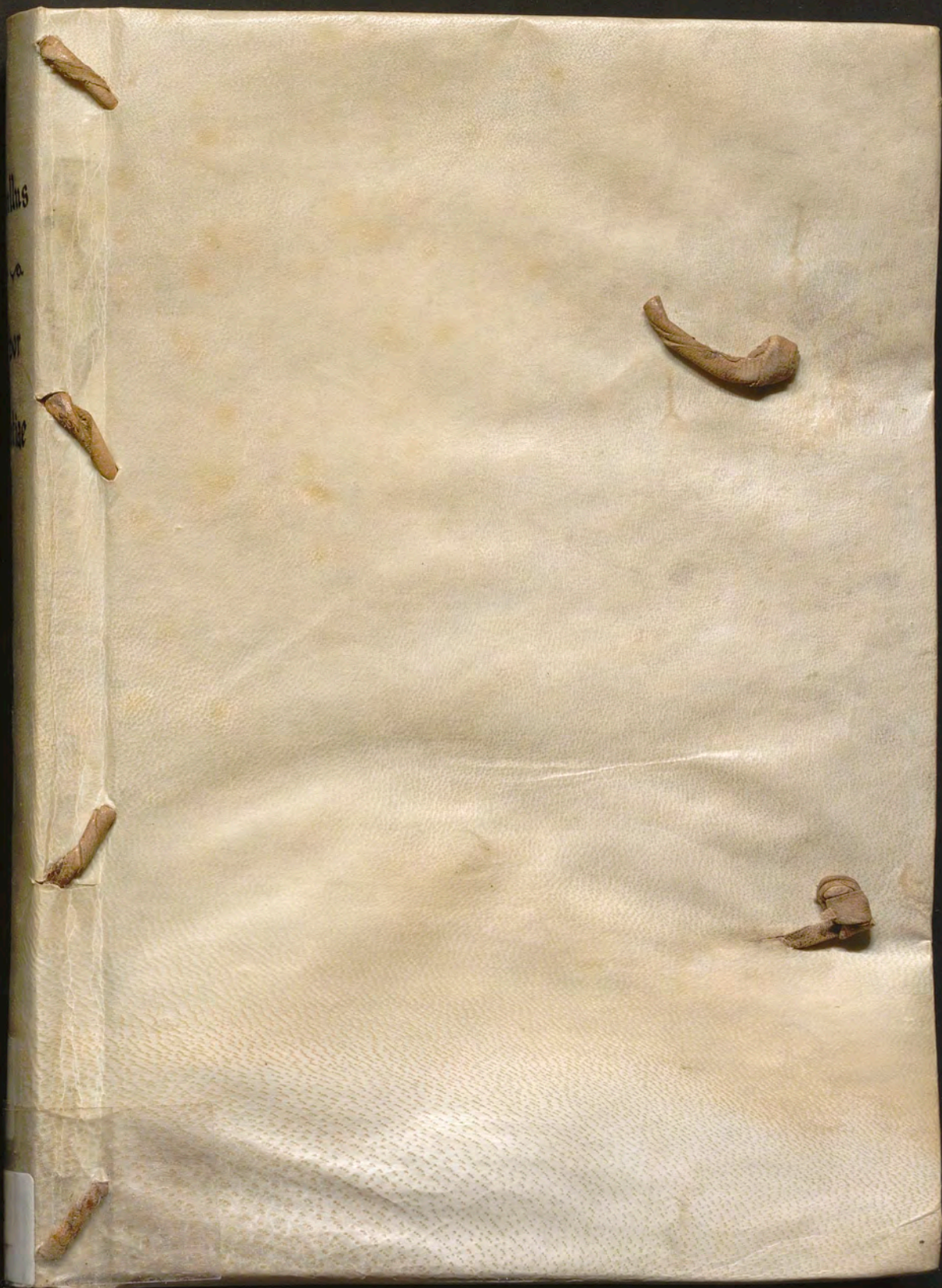

1515

BB PA 55

~~BB-502-5~~

PIRATOTCA BAL
MC DE LOS
CORAZONES

XIX
LIX
LXXXV
XC.
XCV
CI
CIV
CXVIII
CXXX
CLII
CCXVI

Aurea in arboribus mala fieri. tificis.
 Quæ si lector edes & in imo pectore condes:
 Moly / aut diuinam dixeris Ambrosiam.
 Quattuor ecce quater septenis prædita membris
 Robora in hac sylua conspicis arborea.
 Omnia viuificis lignis pomisque referta:
 Quæ bene si gustes nil magis esurias.
 Mentis enim quiescit hæc crescit in arbore fructus
 Omnia quæ scitu digna parere facit.
 Ergo atlantiacum quæuis præstantius auro
 Citrinæ mensas eleuat ista decus.
 Quin paradisiacæ non sunt huic robora syluæ
 Aequiparanda / licet nosse / et illa darent.
 Illa etenim vetitis necuerunt fructibus Adam:
 Hæc potis illius viuificare genus.
 Proinde tibi multum maior Balearica debent:
 Ad quos hæc Lulli sunt bona missa tui.

Glencles habentur Lugdun. in vico mercuriali apud
cenobiū pdicatorū: vulgo nostre domine de confort:
in domo Francisci fradin impressoris.

James Long M^{rs} 28 29 30

Opus declarum et

valde mirabili arbor scientie vocatum a multum reuerendo magistro Raymundo lullio editum. In quo omnium scientiarum traditur notitia. Que arbor generalis in x. arbores speciales dividitur. que sunt

Arbor elementalís. prima.

Arbor vegetalis. secunda.

Arbor animalis. tertia.

Arbor humana. quarta.

Arbor humilis. quinta.

Arbor moralis. sexta.

Arbor imperialis. septima.

Arbor apostolicalis. octava.

Arbor celestialis. nona.

Arbor angelicalis. decima.

Arbor euternalis. undecima.

Arbor maternalis. duodecima.

Arbor diuina et humanalis.

terdecima.

Arbor d. s. quartadecima.

Arbor x. p. f. calis. quidecima.

Arbor questionalis. sedecima.

Et quelibet istarum arborum dividitur in vii. partes. videlicet in radices / truncum / branches / ramos / folia / flores / et fructus. vltimus apparebit subtiliter innuere.

Arboris elalis radices sunt principia generalia. scilicet bonitas / magnitudo / duratio / potestas / sapientia / voluntas etc.

Truncus est hyle siue callos. Branche sunt. iiii. elementa simplicia.

Rami sunt. iiii. elia composita.

Folia sunt accidentia.

Flores sunt instrumenta.

Fructus sunt corpora elementaria et indiuiduata.

Prohemium.

So. iij.

Deus in virtute tua

incipit arbor scientie.

Desolatus et fletibus stans Raymündus sub quadam arbore pulchra sua desolatione cantabat: vt modici fusti alleviaret dolorē quē

habebat. qz negocii sancti Iesu christi et totius christianitatis et publicam utilitatem in curia romana non potuit obtinere. Cum ita staret desolatus in quadam pulchra valle pluribus fontibus et arboribus pulchris abundosa: quidam monachus per illam vallem veniebat: qui Raymundum cantare audiebat. Et qz cantus ille erat dolorosus et pius sequendovocem vsqz ad locum: vbi stabat Raymündus: veniebat. Et per habitum quem ei vidit: et per magnam barbā quam Raymundus habebat: extimavit: qz ēet aliquis homo religiosus extranee nationis. et dixit ei hec verba. Amice quid habetis? et quare plangitis? Respondit ei Raymündus: mihi dicatis: et in qua terra natus estis. Quod niam si vos in aliquo luare possem: libenter meum posse facerē. Quia videtur mihi multū vos esse desolatum. et vellem vos esse in consolatione / et qz consolationem in nostro creatore haberetis: continendo et obliuiscendo vitam breuem huius mundi. Respondit ei Raymundus: dixitqz ei suum nomen / et magnam partem sui status et vite ei retulit. Multum placuit monacho: quia Raymundum inuenit. Cui dixit: qz ipsum diu quesierat: vt ipm rogaret: qz ipse vnum librum componeret ad omnes scientias generalem. qui leuiter intelligi posset: et p quem ars sua generalis (quā composuerat) facilius intelligi posset. qz nimis subtilis videtur ad intelligēdū. Et etiā quia cetera scientie / quas antiqui sapientes inuenerunt: ita difficiliter intelligunt: et ita longū tempus requirit ad discendū: qz vix aliquis potest ad finē debitum deuenire. Et etiā plura dubia sunt:

que quidā sapientum contra hos sapientes habent. Quare rogauit ipsum: vt vñ librum faceret generalem qui ad oēs scientias intelligendum iuaret. Quomā intellectus confusus periculum magnum et magne deuotionis priuationem ad honorandum deum cognoscendum amandum et seruendum / et proximo suo salutem procurandum apportat. Respondit Raymündus. Domine monache diu laboraui ad veritatem inuestigandam per vñ modum et per alium: et p gratiam dei ad finem et cognitionem veritatis deueni: quā scire tantum desiderauit: et quam in libris meis posui. Et etiā desolatus: qz illud quod tantū desideraui: et p quo animis. xxx. laboraui: ad finē deducere nō potui. Itē qz libri mei modici appreciātur immo dico vobis: qz plures me tenent p fectuo. qz de huius negocio me intrinsece ppter quod voluntatem non habeo neqz illi libris (p quo me rogatis) neqz aliis facere siue componere. immo in mea tristitia desolatū volo remanere. Et qz dñs noster Iesus xps tam paucos amatores habet christianos in hoc mundo: ad saracenos redire propono / ad pstantiā et ostendēdum illis nre sancte fidei unitatem: et ad faciendū ei honorem: fm quod potero: et fm gratiam et adiutorium quam exspecto habere a deo. qz me creauit ad tractandū fusti honorē / et ad reprehendendū illos p quos in hoc mundo est inhonoratus. Raymündus (dixit monachus) hūc faciat librum: de quo vos rogauit. et tales faciat: per quem homo vestram intencionem cognoscat. et qz de stultitia quam vobis quidā imponit (qz nec vos nec libros vestros cognoscit) sitis excusatus. vt p hūc librum ceteri libri vestri appreciātur. Et certe a culpa nō essetis excusati: nisi boni qd poteritis: inter xpianos feceritis. Et erit ad reformandū bonū: quod fecistis. Insuper vobis pmitto: qz si hūc librum facitis illi pluribz portabo / et omne bonū quod potero: faciā: qz diu vitam. Multū considerauit Ray. in hoc de quo monachus ipm rogauit: et in bono qd sequi posset: si librum illi faceret. Et dum ita consideraret: quādā pulchrā arborē respexit: que corā

habat. in qua tolla plura flores et fructus consistebant. et in his que ipsa significabat: cogitauit. Raymunde: dixit monachus: in quo cogitatis/et quare meis sermonibus non respondetis? Domine monache: dixit Ray. cogito in hoc quod per hanc arbozem significatur. quoniam omne quod est: significatur in ipsa. ppter quod habeo voluntatem illum librum faciendi: de quo me rogatis. recipiendo significata que hec arbor mihi in septem rebus significat. videlicet per radices/ per truncum/ brachias/ ramos/ folia/ flores/ et fructus arboris. Et per ista septem huius libri processum tenet.

De diuisione huius libri.

Dixit iste

liber iste i sexdecim partes diuiditur. ex quibus componitur hec arbor scientie. Prima pars est de arboze elemental. Secunda de arboze vegetali. Tertia de arboze sensuali. Quarta de arboze imaginati. Quinta de arboze humanali. Sexta de arboze morali. Septima de arboze imperiali. Octaua de arboze apostolicali. Nona de arboze celestiali. Decima de arboze angelicali. Undecima de arboze euiternali. Duodecima de arboze maternal. Terdecima de arboze christianali et diuinali. Quarta decima de arboze diuinali. Quindecima de arboze exemplificati. Sedecima de arboze questionali. Per has sexdecim arbozes de omnibus scientiis tractari potest. Posita est in hac scientia arbor elemental: vt cum ipsa nature proprietatesque elementorum cognoscantur/ et illud quod sunt/ et operationes quas faciunt/ et illud quod sequitur ex illis. Per arbozem vegetalem cognitio datur de plantis fin earum vegetationem. et operationem: quas habent in seipsis fin naturas: quas habent per instinctus et appetitus naturales. Per arbozem sensualem da-

tur ars et cognitio de sensibilibus et sensitis et de eorum sentire. Per arbozem imaginalem habetur ars et modus cognoscendi impressiones: que remanent in imaginatione de rebus sensitis vegetatis et elementatis. Per arbozem humanalem datur cognitio de principijs et coniunctionibus spiritualium et corporalium rerum et de eorum naturis: et de finibus causarum: que sunt propter homines. Iterum de dispositionibus: et habitibus: que in hominibus consistunt: et de pluribus alijs: de quibus in quita parte libri huius loquimur. Per arbozem moralem datur cognitio de virtutibus et vitijs: que sunt in hominibus. et de causis: per quas virtutes et vitia assunt et absunt. Per arbozem imperialem datur cognitio de regimine principum et de fine quas re sunt publice siue communes persone. Per arbozem apostolicalem habetur cognitio de vicaria: quam iesus christus tradidit beato petro. et de sanctitate: que requiritur in prelatis et eorum subditis. et de fine: propter que eligunt ad essendi personas communes. Per arbozem celestialem datur cognitio de impressione: quam corpora supraclestia influunt in corporibus inferioribus: et de naturis: quas corpora inferiora recipiunt a corporibus superioribus. Per arbozem angelicalem habetur cognitio de angelorum quiditate/ et de eorum operationibus quas habent in se/ et de gloria: quam dant deo/ et de subsidijs: que hominibus faciunt. Per arbozem euiternalem datur cognitio de paradiso et de inferno et de continua duratione: que est in alio seculo sine fine. Per arbozem maternalem intelligimus dominam nostram sanctam mariam: que mater est iustorum et peccatorum: et datur cognitio de spe et auxilio: que in illa et ab illa habemus et habere possumus: et de respectu gloria et amoris: qui sunt inter ipsam et filium suum iesum christum. Per arbozem diuinalem et humanalem iesum christum et participationem diuine nature et humane intelligimus. et habetur cognitio quomodo iesus christus est finis et perfectio omnium

entium creatorum. Per arbozem diuinalem deum intelligimus et operationes quas in se habet et in creaturis: et finem siue perfectionem: quos habet in se et quos habemus in ipso. Per arbozem exemplificalem exempla intelligimus: que dari possunt de arboribus supradictis: et datur cognitio ad inuestigandum et ostendendum naturas earum et proprietates. Et hec arbor multum est bona ad predicandum. Per arbozem questionalem arte intelligimus et modum questionis faciendi et ipsas soluedi. Et datur cognitio ad inuestigandum rerum veritates: et ad destruendum et confundendum errores: qui in multis libris ponuntur: per quos multi homines tanquam cecum in tenebris existunt.

De arboze elemental.

Arbor ista diuiditur in septem partes. Prima pars est de suis radicibus. Secunda de suo trunko. Tertia est de branchis suis. Quarta de ramis. Quinta de folijs. Sexta de suis floribus. Septima de suo fructu. Per suas radices intelligimus principia artis generalis: que sunt bonitas/ magnitudo/ duratio/ potestas/ sapientia/ voluntas/ virtus/ veritas/ gloria/ differentia/ concordantia/ contrarietas/ principium/ medium/ finis/ maioritas/ equalitas/ et minoritas. Per truncum omnium istorum principiorum corporalium congregacionem intelligimus. Unde sequitur siue resultat vnum corpus confusum: quod dicitur chaos quod complet totum spacium: quod est sub luna diffusum. in quo species rerum sunt seminate siue diffuse/ et dispositiones et habitus earum. intantum: quod ipsum corpus est substantia confusa rerum elementatarum accidentibus subiaccens. Per branchas quattuor elementa intelligimus. videlicet ignem/ aerem/ aquam/ et terram: que sunt substantie rerum elementatarum: in ipsis sustentatarum. Et ipsa

insensibilia sunt et incorruptibilia: inquantum sunt simplicia. Per ramos quattuor massas scilicet quattuor elementa composita et sensibilia intelligimus. videlicet ignem que in flama sentimus. et aerem motum: qui est inter nos et lunam. et aquam maris fontium et fluminum. et terram: in qua habitamus et sustentamur. Et ista sunt membra arboris elemental. Per folia intelligimus rerum corporalium corruptibilia accidentia. sicut sunt quantitas/ qualitas/ et. Per flores rerum instrumenta intelligimus. sicut est manus: que est instrumentum ad operandum: et pes ad estidum. Per fructum elementata intelligimus. sicut sunt lapis/ pomum/ homo/ leo/ piscis/ auis/ aurum/ et argentum.

De prima parte arboris elemental scilicet de radicibus. Et primo de bonitate.

In parte ista intendimus dare diffinitiones bonitatis et aliorum principiorum: vt cum ipsis diffinitionibus principia cognoscantur. Bonitas est ens ratione cuius bonum agit bonum. et sic bonum est esse: et malum est non esse. Est bonitas radix arboris elemental: inquantum arbor per bonitatem est bona. et ratione bonitatis agit bonum: inquantum res primarias et naturales producit. videlicet branchas/ ramos et ceteras partes suas. et eius priuatio eiusque operationis esset mala. Et operationes sue sunt primarie: inquantum omnia naturalia elata ab ipsa sunt dirinata: et de sua essentia sunt essentata. Est bonitas vniuersale principium omnibus partibus: que sunt bone in arboze. sicut magnitudo arboris: que est bona per bonitatem. et idem est de duratione potestate et ceteris partibus. Et ideo est bonitas radix omnibus partibus arboris: que ex illa suam capiunt similitudinem. vides licet que sunt bone per ipsam. Hec bonitas generalis in semetipsa est plena sui ipsius et ceterarum partium. Est plena simplicius in semetipsa: inquantum in semetipsa partes habet essentielles et secretas: que de a. iiii

Arbor elemental.

fua sunt effentia specie et natura: videli-
cet bonificatiũs bõificabile ⁊ bonificare.
Bonitas est ceteris p̃tibus plena: in qua
tũ est magna ⁊ magnitudinẽ ⁊ durabilis
per durationẽ: et potẽs per p̃tatem. Idcir-
co bonitas est radix arboris cũ cõplemen-
to: qđ supra dixim⁹. per qđ est cõpleta rō:
p̃ qua arbor sit bona ⁊ agat bonũ. Tũ cũ
bonitas sit p̃ se plena ⁊ p̃ aliud: op̃ qđ sit
radix subst̃tialis. q: si nō esset: nō eẽt ma-
gnitudo plena: cum subst̃tia maior sit
accidẽte. nec subst̃tialiter esset arbor bo-
na. Et talis privatio subst̃tialitatis eẽt
mala: ⁊ arboris suarũq; partũ vacuitas:
est ergo bonitas pars subst̃tialis: vt na-
tura passionem non habet vacuitatis.
¶ Bonitas in quantum per magnitudi-
nem est magna: et per durationem dura-
bilis: et per potestatem potens: et sic de ce-
teris: est accidẽtibz subiectata. que sunt
similitudines: quas ab alijs partibus as-
sumit. et in quantum cetera partes ab ip̃a
capunt similitudines sunt ille similitudi-
nes quas recipiunt accidentia. sicut ma-
gnitudo que bona est p̃ bonitatẽ ⁊ dura-
tio similiter et potestas ⁊c. Et in hoc est
fons generalis ceteris accidẽtibz: que
de partibus subst̃tialibus procedunt.

De magnitudine.
Magnitudo est illud ens: per quod bonitas duratio &c. sunt magnæ: ambiens omnes extremitates essendi. Magnitudo est substantialiter radix arboris: ut ipsa substantialiter sit magna. et quod magnitudo sit id quod est. quoniam si magnitudo non esset principium substantialitatis: paruitas esset in bonitate/ duratione/ potestate/ et virtute &c. et non esset hoc quod est: nec per ipsam esset arbor magna. quod est impossibile. Est ergo magnitudo finis semetipsam substantialiter: et similitudines quas dat sunt accidentales. sicut de bonitate prediximus. Sed quoniam magnitudo est una pars arboris: est arbor per illam substantialiter magna: quemadmodum totum per suas partes essentialiter est totum. Et ad probandum quod duratio potestas &c. alie arboris radices contrarietate excepta sunt substantiales partes: sufficit probatio: quam dedimus

de bonitate magnitudinetē. que sunt par
tes subales. **C**ōtrarietatem tñ nō dici
mus partem esse subalem: vt probauimus
in tabula generali. **P**er hāc magnitu
dinez habetur cognitio de magnitudine
arboris: quā habet fm suas radices ⁊ fm
suum truncum/branchas/ ramos/ folia/
flores/ ⁊ fructus.

De duratione.
Duratio est proprietas: p quam
durat bonitas magnitudo rē.
Bonitas durat per durationē
in suo exsistere et agere. sicut duratio: que ē
bona in suo exsistere et agere p bonitatem.
Unde sicut radix a terra cum qua partici-
pat: influentia assumit sic duratio est ra-
dix unde bonitas influentiam ad duran-
dum assumit in seipsa: et etiam ad duran-
dum similitudines: quas bonitas dat
ceteris partib⁹ sube. Et hoc quod dicim⁹
de bonitate: sequitur de potestate rē. 3 d-
circo est duratio ratio per quam arbor et
omnes eius partes durant.

Potestas est id: per quod bōitas magnitudo duratio &c. possunt existerē & agere. Bonitas est: inquantum est: potest esse. quoniam si esse non posset: nō esset. Quia bonitas est ita sub ratiōe potestatis: inquantū esse potest: sicut potestas est sub ratione bonitatis: inquantum bona est per bonitatem. Et qm̄ bonitas in seipsa operationes habere potest per potestates videlicet bonificare: qd sine potestate habere nō posset: opz q potestas in se habeat possiccare: per qd bonitas possit habere in se bōificare. qd habere non posset: si potestas non haberet possiccare. Et ideo potestas est radix arboris cum bonificare: inquantum bonificare est per possiccare. Et idem est de magnificare durare & ceteris. Quare in arbore sequitur possiccare de rebus possibilebus / s/m suspensus & suarum partium rationem. Et ea que sunt in illa impossibilia: sunt impossibilia. quia sub rōne suozū principiorū non existunt: sicut ē impossibile: q ignis in aqua essentialiter posset converti / et aqua in ignem vel vna species in aliā.

Arbor elementalís.

fo. v.

Sapientia est id quod ratione cuius sapiens intelligit. In arbore et aliis sunt instinctus naturales. sicut ignis: qui habet instinctum naturale ad calefaciendum aerem: ut habeat cum illo concordantiam, et ad calefaciendum aquam: ut cum illa habeat contrarietatem. et de concordantia sequatur generatio: et de contrarietate corruptio. Cum sit ita: quod generatio cum esse habeat concordantiam: et corruptio cum non esse. Unde ratione huiusmodi ignis instinctum habet naturaliter ad has operationes naturales faciendum: Quis discretionem non habeat. Quare in etatis quod discretionem non habent: et in nationes habent naturales ad illos fines: quare sunt: sunt instinctus naturales habituari in figura sapientie vel scientie: que est in hominibus. Et propter hoc est instinctus naturalis radix arbori elementalium: ratione cuius instinctus naturales sunt in illa habituari et diffusi.

¶ De voluntate.
Voluntas est id: per quod bonitas magnitudo etc. sunt amabiles. In arbore elementaliter finis sua natura non est voluntas spiritualis. sed in ipsa sunt habitus et seminata voluntates animalium irrationalium et appetitus plantarum et elementorum: qui sunt naturales appetitus causas naturalibus desideratis sub ratione bonitatis: et sic de ceteris. Sicut ignis: qui habet appetitum ad calcificandum aerem: vt det ei suam similitudinem. Et sicut planta que habet appetitum ad pluuia: vt ex illa viuat et crescat. Et sicut leo: qui habet appetitum ad leonissam pro specie sua conseruanda: et ad bibendum: vt det humiditatem suis partibus desiccatis et calefactis: et idem est de ceteris elatis. **¶** Hic appetitus naturalis est radix arboris elementaliter: vt habeat naturales appetitus particulares habitus et diffusos sub vniuersali appetitu quem diximus. **¶** De virtute.

Artus est origo vnionis boni-
tatis magnitudinis &c. **Q**ui-
tur virtus de vnitate bonita-
tis in bonificare: in quâ si bonificare exit
virtuose de bonificatio & bonificabili: in

qbus erit virtus siue dicitur: vt bonificare
sit virtuosum / et bonificas / et bonificabile sit
ter virtuosus. Et idē ē de exitu: quē facit vir
tus de alijs causis pmaris / et fecidarius.
Et hec virtus est radix arboris elementa
lis: per quam virtutem habet in seipsa et
in suis partibus: vt sint virtuose. et q fac
ciant operationes virtuosas.

¶ De veritate.
Veritas est id: quod est verus de
bonitate magnitudine ꝛc. Et
bonificare est id: quod verum est
de bonificare magnificare ꝛc. Ignis est: ꝛ
postqꝫ est: verum est illum esse. quoniam
si suum esse non esset verum: ipse nõ esset.
Ergo ignis est ita per veritatem. in vero:
sicut per calorem i calefacere/ꝛ per lucem
in lucere. Hec veritas que res primarias
ponit in vero: est radix vniuersalis. ceteris
res veritatibus: qꝫ in arbore elementalĩ cõ
sistit. Et ipsa est genus: ꝛ ille sunt species
in arbore diffuse ꝛ habituate vnde dirinã
tur cetera indiuiduate veritates. sicut ve
ritates ignis ꝛ aliorum elementozꝫ: que
sunt species existentes sub radice: que est
genus. de qua radice dictum est. Et veri
tates indiuiduate sunt: sicut est calor pi
peris ꝛ allei ꝛ humiditas et frigiditas cu
cubite.

¶ De gloria.

Oloria est ipsa delectatio: in qua
bōitas magnitudo ⁊ quietē
Soloria que est cum discretione
non est simpliciter in arboze elementalī:
quia non pertinet nisi rationali. sed eius
similitudo ⁊ figura est in arboze elemēta-
li: vt eius partes quietem habeant. Et il-
la est delectatio naturalis ⁊ coposalis.
sicut ignis: qui delectatur in dando suā
similitudinē aeris: inquantum ipsum ca-
lescit. et in recipiendo siccitatez a terra:
vt sit siccus. cum qua siccitate delectatur
destruere humiditatē aeris: vt illum calo-
rem suum recipere compellat: ⁊ vt nō det
aque humiditatem. Contra quam aqua
delectatur: vt ipsam possit calefacere: ⁊ in
ipsa frigiditatem mortificare. Et sic de ce-
teris rebus naturalibus: que delectan-
tur in suis operationibus. quemadmo-
dum planta: que flores ⁊ fructus facere de-
lectatur: et leo cū leonissa. Et propter hoc

Arbor elementalís.

hec delectatio naturalis et generalis quā diximus: est radix arboris elementalís: ratione cuius delectationes inferiores in illa sunt seminate: quas quedam res habent in alijs sicut quod supra diximus.

De differentia.

Differentia est id: ratione cuius bonitas magnitudo et sunt rationes inconfuse: et per quam bonificans et bonificabile sunt inconfusa. Differentia est radix generalis per quam differunt res primarie et naturales. et id est de secundarijs. sicut bonitas magnitudo et. que in creaturis non sunt idem: immo per differentiam sunt differentes intus: quia una non est alia. Et id est de bonificante et bonificabili et bonificare: que differunt in bonitate. Et de magnificante magnificabili et magnificare: que differunt in magnitudine. Idcirco differentia est ratio et occasio: quod de pluribus sit pluralitas. et quod differant subalterne: quod admodum ignis aer homo et equus: que differunt substantialiter: sed sine differentia hoc esse non potest: nisi differentia principium subale esset in partibus substantiarum: videlicet differans/differabile et differere: que sunt partes de sua essentia et substantia. Et eruntamen differentia est alio modo principium accidentale: quemadmodum arbor et lapis: que per accidens differunt: inquantum non sunt differentes per se. sed per differentiam. Sicut arbor que non est per se colorata: inquantum est subiacens speciei arboris. sed est colorata: inquantum est subiacens speciei coloris. Differentia habet tres species. Est enim differentia inter sensuale et sensuale: sicut inter hominem et asinum: qui differunt per speciem. Et inter sensuale et intellectuale: sicut inter corpus et animam: que differunt per differentiam. Et inter intellectuale et intellectuale. sicut inter intellectum et voluntatem: et inter deum et angelum: qui differunt per differentiam. Et per has tres species quas diximus de differentia: sunt omnia entia differentia. Sed in arboris elementalí non est differentia rerum spiritualium: sed sensualium. Et per illam habet species in se semina-

tas siue diffusas differentes adinuicem: sicut species bouis et asini/pomi et equi/folij et floris. et sic de alijs sensualibus rebus subsistentibus elementatis. Et propter hoc: hec differentia est radix arboris elementalís. Ex qua differentia omnes specificae differentie derivantur: existentes in arboris in potentia per materiam: et in habitu per formam.

De concordantia.

Concordantia est id: per quod bonitas magnitudo et. in vno et in pluribus concordant. Et pluribus concordant in vno et in pluribus per concordantiam. sicut bonitas magnitudo et. que concordant: ut sint partes vnius substantie. sicut substantia pomis: que bona est et potens et magna. Concordant ad huc: ut quelibet remaneat hoc quod est in substantia: ut in illa substantia differentia non perdat. nec ille sum esse perdant. nec earum naturas nec proprietates. quia si perderetur in unitate substantie: rerum pluralitas perderetur: in qua perditione concordantia perderetur. quoniam substantia non haberet in quo foret sustentata et esset contra seipsam. quod est impossibile. quoniam nullum ens naturaliter est contra seipsum. Est ergo concordantia ratio vni et pluribus. et sub tali ratione est radix arboris elementalís. per quam radices seminate sunt in arboris elementalí subiecta arbori humanali plures concordantie naturalis rerum speciales existentes sicut tres species: quas de differentia prediximus. sicut inter ignem et aerem. in quibus est concordantia sensualis: inquantum in calore concordant. Et quemadmodum inter sensuale et intellectuale: ut corpus et anima que adinuicem concordant. ut ex ipsis sit vnus homo. et ut hoc quod sunt: remaneant. Et inter intellectuale et intellectuale. sicut intellectus et voluntas: que concordant in simul ad accipiendum vnum obiectum. quemadmodum intellectus: qui illud accipit intelligendo: et voluntas amando.

De contrarietate.

Contrarietas est quorundam mutua resistentia propter diuersos

Arbor elementalís.

So. vi.

finis. Hec contrarietas tres habet species. In quod dictum est de differentia. Contrarietas est inter sensuale et sensuale. sicut inter ignem et aquam: inter quos est contrarietas per calorem et frigiditatem. Item est contrarietas inter sensuale et intellectuale. sicut inter corpus et animam hominis. quoniam anima naturaliter se habet ad aliam vitam: et corpus ad vitam istam. Contrarietas est inter intellectuale et intellectuale. sicut inter bonum angelum et malum. et sic de alijs rebus similibus istis. Illa contrarietas que est inter sensuale et sensuale: est radix arboris elementalís: ut in illa sint contrarietates specificae seminae existentes sub generatione et corruptione et finibus contrarijs. quemadmodum ignis: qui se habet ad calefacere: et aqua ad frigidare.

De principio.

Prinzipium est id: quod se habet ad omnia in ratione alicuius prioritatis. Hoc principium est radix arboris elementalís: ut per ipsum sue partes sint prime et generales. Quia sicut principium est boni per bonitatem: est magnum per magnitudinem: durans per durationem: et potens per potestatem. sicut bonitas magnitudo duratio potestas et. sunt principia per principia: quod eis dat suam similitudinem: sicut ex illis similitudinem accipit. Principium generale duobus modis intelligimus: substantiale scilicet et accidentale. Substantiale sicut efficiens forma et materia causa finalis. Accidentale: sicut quantitas qualitas relatio et alia accidentia generalia. Principium quod est efficiens: est sicut ignis: qui principiat calefacere. et agens naturale: qui principiat generare. quemadmodum homo: qui generat alium hominem. Principium formale est: sicut forma: que materiam informat. quemadmodum forma vegetatiue: que informat materiam arboris: inquantum ipsam materiam facit stare vegetabilem. Principium materiale est sicut materia ferri: que est principium ad plura. sicut ad clavum ad gladium et ad cultellum. Principium finale est sicut homo: qui est principium fina-

le omnium suarum partium. quoniam omnes partes hominis sunt: ut homo sit. Et sicut habitare: quod est principium finale camere. Principium accidentale est sicut quantitas: que est principium mensurarum. et qualitas: que est principium figurarum: et sic de alijs. Per hoc principium generale in arboris elementalí sunt plura principia diffusa. sicut dispositio: que est principium ad habitus specierum in ipsis diffusos et seminatos.

De medio.

Medius est subiectus: per quod finis influit principio suam similitudinem: et per quod principium refluit fini naturam sapiens utriusque. Et finis influit principio suam similitudinem. sicut calefactus ad calefactibile: et medius est calefacere. et sicut habitatio ad cameram: et medius est habitare. Et sic de alijs rebus similibus istis. Hoc medius tres habet species. Una est finis coniunctionis. sicut clauus: qui coniungit duos postes. et amare: quod coniungit amantem et amatum. et calefacere calefaciens et calefactus. Alius est modus medius: quod est mensuratus. sicut centrum: quod est in medio loco circuli. et calefacere: quod est in medio loco calefacientis et calefactibilis. et intelligere intelligens et intelligibilis. et numerus binarius in medio vnius et tris. et actus in medio potentie et obiecti. Tertia species medij est medius extremitatis. sicut linea que est inter duo puncta. et amplum inter longum et profundum. et virtus temperatior: que est inter nimis et parum. Et sic de alijs rebus similibus istis. Secundum tres species antedictas est medium radix arboris elementalís. que habet in se diffusa seu seminata plura media disposita ad ducendum per agentia naturalia in actum. sicut in pipere: ubi sunt media antedicta: existente intra per vno puncto medio qui est centrum ad circuleretias. Adhuc in illo est calefacere: quod calefaciens et calefactum coniungit. et linee: que sunt media terminata existentia intra extremitates superficierum. Idcirco plante et generata crescunt usque ad medium locum: qui est centrum

¶ De fine.

De maiori tate.

De equalitate.

De minoritate.

¶ De trunco arboris elementalis.

U

ut inestigas

ut pa participatio
trāsīt tota in quic
aqua omni differe
rina, qualescūq
ele, siue artificia
run: siue natura
ex exp. de pane
colligit qd totū
fieri est non natura

Arbor elementalís.

cus in numerum tertium transit intāti: q̄ non est bonitas nec magnitudo nec oē tere partes primarię: ex quibus p̄stitutus est: ita trunci siue stipites specifi in trun co generali exītes in potentia transeunt in aliam speciem ⁊ in alium numerum q̄ agēs naturale trunci tangit gñalem p̄ viā gñationis. quēadmodū potētia vege tatiua: que panē vegetat in carnem trās mutando materiam panis sub specie alte ra. Truncus iste est substantia rōne suay p̄tisi substantialis: ex quibus est aggrega tus siue cōposit⁹. videlicet de bōitate sub stantiali ⁊ de magnitudine ⁊ alijs. ⁊ est sub iacens accitibus suay partisi. Unde quē admodū est facta siue cōstituta substantia ex partibus substantialibus: ita in ipso est constitutus accitibus ex pluribus accidenti bus. videlicet de q̄titate bonitatis ⁊ ma gnitudinis ⁊ ceterorum. ex quibus facta est vna quantitas generalis et composi ta de simplicibus quantitatibus ⁊ in nu mero tertio transacta: ex qua transeunt in alio numero specifice quātitates existi res sub speciebus. sicut q̄titas equi pomi vel bouis: ⁊ hic transitus fit per agentia naturalia per viam generatiōis. Est ergo truncus vniuersalis de partibus substā tialibus ⁊ accitētib⁹ aggregatus.

Debranchis arboris elementalís. Branche arboris elementalís sunt quattuor elā simplicita. Et sunt quattuor vt in illis sint differentia cōcordātia ⁊ p̄ietas. Q̄si si tres eēnt aut minus: nō reciperēt in illis. Et si q̄nq̄ essent: vnū esset superflū. q̄si sufficit diffe rentie: q̄ sit in concordantia et contrarie tate. sicut differentia: que est inter ignem ⁊ aerem. ⁊ est in concordantia caloris in hoc: q̄ ignis ⁊ aer sunt de complexionē ca lida. Et sufficit: q̄ sit in cōtrarietate aque ⁊ ignis: inquantum ignis est calidus et aqua frigida. Idem est de terra: quā op̄s stare in cōcordantia siccitatis: que est in ter ignem ⁊ terram. ⁊ q̄ sit in contrarie tate terre ⁊ aeris p̄ siccitatem ⁊ humiditatem: sunt contraria. Sed hoc esse non posset: si elā non essent quattuor. Idē ē de cōcor dātia ignis ⁊ aeris: quos cōcordare ōz in calore. Et si tr aeris ⁊ aque: quos cōcordā

re op̄s in hūiditate. Et aque ⁊ terre quās concordare op̄s in frigiditate. Et hoc idē est suo modo de cōtrarietate: quā op̄s esse subiectā complexionē calide ⁊ frigide. ⁊ si militer cōplexioni hūide ⁊ sicce. Sicut in pipere: in quo sunt oēs iste cōplexiones. ⁊ ei sufficit: q̄ sit subiectum differentiarum ⁊ cōcordātiarū ⁊ cōtrarietatiū: q̄s predicti mus. Et adhuc q̄ elā sunt quattuor ⁊ nō min⁹ neq̄ plus: sunt disposita: q̄ sint figu rata in elatis in figura q̄ drāgulari / circu lari ⁊ triāgulari. quequidē tres figure ne cessarie sunt: q̄ assituentur in elemētis. Quadrāgularis figura est inquantū est ex quattuor elementis. ⁊ sit linea recta de igne ad aerem per concordātia caloris. ⁊ de aere ad aquā per concordātia hūidita tis. ⁊ de aqua ad terram per concordātia frigiditatis. ⁊ de terra ad ignem per concordātia siccitatis. Et ex illis q̄tuor lineis ⁊ concordantijs resultat in elatis q̄ drangulus naturalis: per quem extensa sunt ⁊ ampla. Circularis figura est: in quantū quedā elemēta intrant in alijs. sicut ignis: qui intrat in aerē dādo ei suū calorem: qui suū propriū subiectum qd est ignis nō dimittit. Et idem est de ae re: qui intrat in aquā dādo ei suā hūidi tate. Et aqua: que intrat in terrā ei dādo suam frigiditatem. Consimilimodo est de terra: que intrat in ignē ei dādo suā siccitatem. Et ideo in elatis consistit rotundi tas. sicut in pomo et in capite hominis. Triangularis figura causatur ex linea que exit de igne ad aerem: ⁊ de igne ad ter ram: et de terra ad aerem. Et hic triangu lus ex duabus lineis concordantibus et vna cōtraria est cōpositus. Et idem est de triāgulo qui est de aere igne ⁊ aqua. ⁊ de triāgulo: qui est de terra aqua ⁊ igne. ⁊ sic sunt q̄tuor trianguli: qui cōplet qua drangulū: ⁊ quadrangulus cōplet circu lū. Et ideo est necessarium q̄ sint q̄tuor elā ⁊ non plura nec pauciora: vt in elatis sit plenum ⁊ non vacuum: vt inter vnū ele mentum ⁊ reliquum possit esse differentia. ⁊ idem de concordantia ⁊ contrarietate op̄s q̄ sint certe ⁊ p̄prie q̄litates ⁊ appropiate: q̄b⁹ q̄tuor elā distincta sunt p̄cordā

Arbor elementalís. Fo. viii.

tia contraria ⁊ differentiata. sicut calor: q̄ est propria qualitas ignis: et humiditas aeris: et frigiditas aque: et siccitas terre. Et quoniam ignis ceteraq̄ elementa de vno ⁊ eodē trūco generali supradicto cōsi stunt: ⁊ de vna ⁊ eadem bonitate magni tudine: est vna brācha ignis ratione diffe rentie: que est earū principium: et alia brācha aer rōne distinctiōis: que est in ter calorem ⁊ humiditatem. Et eadem bo nitas vna est in igne per calorem ⁊ alia i aere per humiditatem. Et idem est de aqua ⁊ terra. Et in hoc passu patet differentia: que est inter vnū elemētū ⁊ aliud per proprias qualitates. ⁊ diffinitio que fieri potest ex ipsis apparet. quemadmodum ignis: qui est illa substantia: que p̄prie est calida ⁊ aer: qui est illa substantia: que p̄ se est humida. ⁊ sic de aqua ⁊ terra: q̄ dis tincti possunt p̄ suas p̄prias qualitates. Et est significatiū: quomodo de vno sunt plura. sicut ex vna generali bonitate sunt plures speciales bonitates: ⁊ de vno trun co multe brāche. Et ex hac significatione significant multitudines specierū in brā chis seminatarū siue diffusarū ⁊ per quali tates p̄prias distinctarū. Antiquoq̄q̄ elementorū habet suū locum p̄prie finē q̄ sibi melius est dispositi. quēadmodū ignis: cuius locus est sua spera contigua cum spera lune. ⁊ locus aeris est spera cō tigua cū spera ignis. ⁊ locus aq̄ est spera cō tigua cū spera aeris. ⁊ loc⁹ terre est spa tium cō tigua cū spera aq̄ in superficie: in qua su mus. Et rōne horū locorū differentium p̄ altū ⁊ infimum / continentem ⁊ contentū sunt elementa differentia ⁊ diuersa ha bent operationes. Illud per qd spera ignis est: supior alijs speris est: q̄si ignis h̄ plus de virtute in se inquantū habet in se plus de forma et minus de materia q̄ cetera elementa. Et quia est plus leuis et plus habet de motu pertinet ei: q̄ sit in altiori spera: vt motus melius et citius se complere possit. Et hoc idem se quitur de spera aeris: quam oportet esse spera aque altiozem: quia tantum de materia non continet sicut aqua. et quia leuis est et aqua ponderosa. Et ratio quare speram aque oportet esse supra speram

terre est: quia minus habet de materia q̄ terra. nec est ita grauis sicut terra. ⁊ etiam quia elementata sicut sunt plan te ⁊ bestie in aqua sustentari nō possent: nec aqua in se sine terra sustentari posset. Per has quattuor brāchas quas p̄e diximus: oēs brāche naturalis arborū cō sistunt. sicut branche pomerij. ⁊ tibie leo nis. et tibie et brachia hoīs. tibie et ale grnis. ⁊ spine tergi piscis. Et p̄ quattuor elemēta simplicita significantur p̄ductio nes ⁊ extensitates elemētatoz. sicut bran che pomerij: que in lōgitudine sunt extē se. ⁊ sicut tibie ⁊ brachia hoīs. Et etiam influentia ⁊ augmentatio sunt significa te per ipsam: ⁊ cetera conditiones perti nentes ad ipsam. sicut mutatio numeri. quoniam sicut ignis in tertium numeri transit inquantū est vna brācha simplex trūci generalis. ⁊ hoc per p̄prietatē spe cialē: sic branche elemēte trāsēnt de potentia in actum in numerum tertium per agentia naturalia.

De ramis arboris elementalís.

Rami arboris sunt quattuor: videlicet quattuor masse: q̄ sunt mēbra gñalia: que sensi bilia sunt. ⁊ de eis simplici bus composita. Sicut ignis quem videmus in flāma ⁊ carbonē: qui est in lapide ⁊ ferro. Secūda massa est aer: in quo respiramus ⁊ in quo stamus. ⁊ quem in odore ⁊ vento (qui est aer mo tus) sentimus. Tertia massa est aqua maris fluminis ⁊ fontium plunie ⁊ roris: quam cum frigiditate colore sapore visu et odore sentimus. Quarta massa est terra: in qua stamus ⁊ que est in lapidi bus et metallis: que sunt terre conge late et desecate. Quaqueq̄ harum mas sarum ex quattuor elementis simplici bus est composita. et ex ipsis diriuantur substantie indiuiduate sub speciebus exi stētes. sicut corpus hominis arboris ⁊c. Has quattuor massas vocamus quat tuor ramos arboris elementalís genera lis. Et ipsas ramos vocamus: quia ha bent conditiones: que ramis conueniūt que fin radicū supradictarū dispo sitiones existit: quemadmodum boni

Arbor elementalís.

eatium bonificabile et bonificare in bo-
 nitate sunt rami quolibet aliud respicien-
 te: vt sit bonificatio vnoquoque in alio exi-
 stente. Ergo modo consimili quattuor masse
 sunt rami in hoc: qd inter se vnquoque ele-
 metum sup aliud habet actionem vt sit ele-
 metatum qd est bonu et de causis sue re-
 bus simplicibus productu. Sicut est ignis
 qui est ignificatiu: inquantu est simplex
 cetera elementa sunt ignificabilia in mas-
 sis et in elementatis: qd sunt ex speciebus. Et
 hoc pertinet sicut aer: qd est aerificatiu: et
 cetera elementa sunt aerificabilia in ele-
 mentatis. vnde sicut ex ramis plante diri-
 uantur folia flores et fructus: sic ex quattuor
 massis omnia indiuiduata elementata di-
 riuant. In his quattuor ramis et massis
 mortificata sunt elementa et remissa quoli-
 bet aliud mortificat: sicut ignis qui aerem
 cum calore mortificat: vt aqua que sibi est
 contraria: sua non influat humiditate. et
 etiam ipsum mortificat et siccat: quaz
 ex terra recipit: que sibi alij contrariatur. et
 hoc intant: qd aer ab igne se defendere
 non pot. Et e converso aer ignem mortificat:
 inquantu se iunat cu aqua contra calorem. et
 cum humiditate contra siccitatem. Et sic suo
 modo de aq et de terra. Vnde sicut in po-
 merio est materia magis digesta in ramis:
 qd in branchis: et in branchis qd in trisco:
 sic in quattuor massis est materia magis di-
 gesta et pl⁹ disposita qd in simplicibus ele-
 mentis. Et ideo ad ramos sue ramis qu-
 tuor massas coparamus sine quibus nul-
 lum elementatu indiuiduatu ex ipsis sim-
 plicibus elementis sequi posset. qd simpli-
 citatem elementor simpliciu elementatu
 non posset sustinere. In his ramis gñali-
 bus habituati sunt et dispositi oes rami
 arboru nalu spaliu. et in illis transiunt
 numerus in aliu. sicut vna materia: que
 de vna specie transit in altera per genera-
 tionem et corruptionem. Elementa et sim-
 plicia remanent semp in suo esse inquantu
 simplicia. qm si in suis ramis suis esse per-
 derent nec ad gñationem nec ad copositi-
 onem etator in inclinationem haberent. cum ita
 sit: qd omne ens nale euitat non esse: et fusi-
 esse completum affectat. et etia qd nec bo-
 nitas magnitudo et cetera radices arbo-

ris elementalibus gñalis cū elemētatis par
ticipare possent: si simplicia in com
positis pderēt: et sic in composita eā sus
cipiū numerū pderēt in simplicis. sic ra
dices in arborē gñali pderēt: qđ est im
possibile. Sunt ergo essentialiter et acci
dētaliter elemēta simplicia in compositis.
sicut in denario remanent argenti et au
rum. et in citho vini limphati: vinum
aqua. et in hōie: aīa et corpus. et in sub
stantia forma et materia. et sic de alijs reb⁹ simi
libus istis. Elementa simplicia de speris
suis ad alias speras ascēdit et descēdit:
vt elata sint: q̄ sunt fines eorū et cētra: qua
re sunt. sicut plures lines: qđ ad vnū pūctū
se hñt. Et propter hoc op⁹ q vnūquodq
elm sit in alio: qm si ignis simplex staret
in sua spera et hic inferius nō descēderet:
ociosus esset in hoc: q elat⁹ ex ipso nō ve
niret. et hoc nec finis neq; bonitas neq;
cetera prima principia fin cursum natu
ralē pati possent. nec ignis qui est hic in
ferius: eēt de sua essentia et haberet ptes
cōpositas et nō simplices. et sic in sua essen
tia se sustinere nō posset: et in illo boni
tas duratio ptās et c. deficerēt et etiam in
stinctus et appetitus naturales ad ascen
dendū supra. qm ascēdere nō posset. nec
ille supra hic inferi⁹ descēdere rōne sperē
aque: q eēt in medio q esset corp⁹ simplex
et solid⁹: qđ sūsi pūctū trāsire p se nō dimit
teret. Et adhuc ignis qui est supra: cū ter
ra hic inferius participare nō posset: nec
siccatē ex illa recipere: et eēt siccus p se
calidus. vnde inordinatio sequerēt. et ex
illis mixtio quā habēt nō eēt. qz qđā elā
dāt alijs qualitates suas vt intrare pos
sint in cōpositionē: vt etiā in illis p̄tates
cōtinuas esse possit p trāch/p radices et p
brāchas arboris et alis. Sūt ergo elata ita
mixta qđā in alijs: sicut sunt radices ar
boris. quaz q̄libet est mixta in alia et oēs
in simul. sicut bonitas et magnitudo qđ ad
inuicē sunt mixta: inquantū q̄libet alteri
suā dat similitudinē. et similitudines sua p
pria subiecta nō dimittunt: et sperē rema
nēt assituate: vt dictū ē. et q̄libet est cētrū
sui p̄pū elī. sicut spera ignis: qđ est centrū
ignis. sed ignis vt finē sequat: q̄re est: hic
inferi⁹ descēdit: vt elata cōplexiōis calide

Arbor elemental.

fo. ix.

possit gñare. ⁊ terra ad ignem ascēdit: vt
suā siccitatē et dare possit ⁊ q̄ possit acci-
pere in sp̄a ignis īfluētiā ⁊ bñficiū a luna
⁊ ceteris planetis. q̄ qñ est supra: appetit
h̄s descēdēdi hic īferi⁹. quēadmo dñ īcr-
cator: q̄ de domo sua recedit: ⁊ ad terras
lōginquas ad lucrā dīuadit. qñ est illis:
tūc dēsidētiū h̄s: q̄ in domū suā eēt reuer-
sus cū mīlīplicatōe suoz denarior. Et sic
pseruat motus eoz p quadrāgūlū circū-
lū ⁊ triāgūlū supradictos. Quē qdē pser-
uatio eē nō possēt ī elemta p oēs extremi-
tates trāci elemtalis gñalis nō trāsfrēt.

C De folijs arboris elemtalis.

D Er folia accidētia natura
lia itelligim⁹. Quā sicut fe
lia aduētū seueritū: ex qua
cūq; pteuēiat: sic accidētia
se uertitū: se hñt ad cōdi
tiones substātiāz natura
liū. Et sicut folia sūt ad pseruādū flores ⁊
fruct⁹ ptra magnū calorē ⁊ magnā frigi
ditatē ⁊ adhuc ptra magnū vētiū: sic acci
dētia sūt ad pseruādū substātiāz: iū qb⁹ su
stētant. sicut calor q̄ calefacere cū q̄titate
calefactibilis pseruat. ⁊ p calefacere ignis
pseruat i fine: quare ē i sua bonitate ⁊ ma
gnitudine duratiōe ⁊ p̄tate instinctu ⁊ nālī
appetitū. Et etiā sic folia sūt ad ormandū
arbores: sic accidētia se hñt ad sbay: vt ex
illis ornatā ⁊ pulchzificatā sit. quare oib⁹
suis rōnib⁹ ⁊ plib⁹ alijs cōpam⁹ folia ad
accidētia sbay: q̄ sūt cēntia gñalia in ar
boze elemētalī. q̄ gñalis ē: ad alias arbo
res naturales ex illa diriuatās. sic q̄titas
gnis simplicis: q̄ gñalis ē ad oēs elemē
tāz q̄titates: q̄ sūt de sua spē. Gñalia acci
dētia sūt hec. q̄titas / q̄litas / r̄tō / actio /
passio / h̄or / sit / tps / zloc. Gñalia acci
dētia. sic calor / sapor / calefact⁹ ⁊ calor ⁊ c.
ēē pñt in suis gñib⁹ añdictis. An pri⁹ de
q̄titate dicem⁹ ⁊ inuestigabim⁹. vñ ē eius
principiū ⁊ origo ⁊ qmō extēsa ē p arboze
elemētalē. Et postmodū loqm̄ur de cete
ris accidētib⁹.

Bonitas ē: vt sit bonū. ⁊ magni-
tudo est: vt sit magnū. ⁊ qm̄ iste
rōes ⁊ cāe p̄marie p̄ d̄fiam sunt
differētes it̄m: q̄ vna nō ē alia: s̄ sūt eē-
tie diuersē: iō oꝝ vt sūt q̄ter q̄ hēant d̄ri

tate. qm̃ si q̃titate nō hērent: oporteret q̃ infinite ēent: et q̃ vnū idē nūero ēent. si autē deo bōitas magnitudo: q̃ sūt rōes sūt finitē: sūt vnū idē nūero intm̃ q̃ vna est alia: s; i creatur. h̃ eē nō posset. Et qm̃ bonitas et magnitudo q̃ sūt rōes create: sine q̃titate eē nō pnt. ēē q̃titas: vt ip̃e sint. et p̃terea q̃titas ē accns. qm̃ create nō ē: vt ip̃a sūt: s; vt aliū sit. Et hec q̃titas ē sustē: tati illa creatura: q̃ create ē: vt ip̃a sit: et sic bōitas: q̃ ē create: vt ip̃a sit et magnitudo sūt. Et hec q̃titas exit de pte s̃bali cōtinue et discrete: ptinue. sic q̃titas bonitatis: q̃ cōtinua ē in sua cēntia et in p̃cretis suis: q̃ sūt bōificatiū bōificabilem bōificare et ē ptinua: qm̃ vnūq; illorū est i alio. et sūt ex vna et eadē cēntia: q̃ ē bonitas. Et discreta q̃titas nascit: iquātū dīa ē iter vnā cēntiā et aliā. sic iter bōitatē et magnitudinē. Qm̃ bōitas suā silitudinē dat magnitudini: iquātū ip̃am bonā facit: et magnitudo bonitati: iquātū ip̃az facit magnitudinē. Quātitas discreta nascit ex ambobus p̃ncipiis iquātū vnū nō ē aliud. Et ē subiacēs ptinue q̃titati iquātū ambo p̃ncipia miscent: vnū seq̃t op̃ositū qd i nūerū tertii trāsīt. sicut vinū i ciphō limphatū. Scdm̃ hanc q̃titate ptinua et discreta: q̃ sunt i causis p̃nariis. videlicet i radicib⁹ arboris et alis: se extēdit q̃titas i tr̃fico i brachiis et i oib⁹ suis p̃tib⁹. subvna sp̃s ē in tr̃fico et sub alia i ramis: et sub alia i brachiis et sic de ceteris p̃tib⁹ arboris. sic ferrū qd ē subvna figura i clauo et sub alia i martello et sub alia in cultello. Quare q̃titas ptinua s̃m sp̃s suā ē idiuisibilis et sp̃s ē cōtinua. sicut ferrū: qd idiuisibile ē s; sp̃m suā. Qm̃ licet sit s̃b figura cultelli ṽl clauī sp̃s remanet ferrū. s; in quātū figure sunt diuersē: diuisibile ē in q̃titatib⁹ discretis. Similimō est de q̃titate in arboze elemētaliz: in aliis arboribus naturalibus ab ipsa diriuatis. ¶ De qualitate.

Quilibet radicis qualis ē p qualitatē: sicut bonitas p bonificationē: et magnitudo p magnificationē: et duratio p durificationē: et sic de ceteris. Et iō qualitas est rō: q̄ p̄p̄iū nūmerū rēp̄t̄t̄ sicut ignis: q̄ qualis est p suā p̄p̄iā qualitatē. v̄z p sūū p̄p̄iū calō

Arbor elementalís.

re: q̄ nulli alijs nisi sibi ppe petit elemēto
Et ppter hoc simplex cū sua ppa remanet
qlitate. Et iquātū p siccitatē ē sic: q̄ qdē
siccitas ē ppa qlitas frē: ppositū ē cū alijs
elnti: cū q̄b⁹ ē i nūero p̄sūs. Alijs ignis
posuit ēē simplex et p̄pōit⁹ sibi p̄pōit⁹ due
qlitates. vna ppa et alia appropata. ppa
ei cōpetit p suū p̄pō calozē. appropata p
siccitatē: quā a terra recipit. Et qm̄ q̄li
tas se extēdit i p̄pōit⁹ et appropatū s̄ḡtur
ens ēē q̄le duob⁹ modis. Un⁹ mod⁹ ē. qm̄
ip̄s ens s̄ḡtur simplr et s̄s suā p̄pōā qlita
tē. sic si q̄rā qd ē illd qd ē p seip̄s calidū.
et r̄nd est: q̄ ignis. qm̄ nullū ens ē p se ca
lidū nisi ignis. Et adhuc si q̄rā: qd ē illd
qd p seip̄m ē bonū. r̄nd ē: q̄ ē illd ens: qd
p se h̄z p̄pōā bonitatē. Ali⁹ mod⁹ ē. qm̄
ens determinatū ē p qlitatē appropatā. et
h̄ ē determinatū i alio et p alijs. sic cū q̄rit qd
est illd qd p ignē ē calidū: et r̄nd ē q̄ aer.
Et tñ ali⁹ mod⁹ determinatōis ē p̄sūs:
in q̄ trāt p̄les qlitates. sic fra et aq̄: q̄ p̄nt
ēē p ignē calefacere. et itēvenitū virtutē
i trūco p̄sūs ex suis radicib⁹ sic bōitas: q̄
magnitudinē bōificat et p̄tate rē. Et
cū qlitatē ē i arbore elali: vt ibi sint p̄les
qlitates in potētia. Et sū offm̄ adiunāt
radices arboris. qm̄ bonū ē: qd vñ ens
nō sit alijs. vt itēvñ ens et aliud dīa esse
possit: et cōcordātia finis et cetera radi
ces. Et iō p̄t ignis simplex actualr esse in
elali: et ē simplex i seip̄o p suā p̄pōā qlita
tē. et ē p̄pōit⁹ i alijs elis rōe appropatay
qlitatū. Et ppter hoc i elatis nūeri cāz sim
plicis et p̄max nō p̄dūt: vt possint esse ex
ip̄is cāe scdārie et p̄pōite. q̄ p̄pōite esse nō
possēt: si nūer⁹ rex simplicis p̄deret. Et i
illis qlitatib⁹ q̄ sūt i potētia i arbore elali
et i ip̄a sciatē sūt sp̄s s̄biacētes vt vna q̄s
sp̄s sit i potētia i suo p̄pō nūero. et ppter
hoc ōz q̄ forē q̄ sūt i potētia: actu dedu
cant p suas p̄pas qlitates et p agētia na
turalia. sic forā leonis p leonē et leonissā.
et sic de p̄sīb⁹.

B De relatione.
Relatio duob⁹ modis p̄sistit. vn⁹
modus ē dualis: et ali⁹ ternalis.
Et isti mōi de radicib⁹ arboris
diriuāt. i q̄b⁹ sūt p̄me r̄lones. sic i bōitate
i q̄ ē bōificatiū: et bōificabile q̄ relatiōe se
h̄nt: qm̄ si vñ ē ōz q̄ alijs sit. Et hec r̄lō ē

dualis: iquātū ē de duob⁹ tērmis. Et bōi
tērmal ē. sic i bōitate: in q̄ sūt bōificatiū
bōificabil⁹ et bōificare: q̄z qd̄z se h̄z relati
ue ad alijs p agēs nāle: qd̄ foras q̄ sūt i po
tētia deducit i actū. Et ppter hoc r̄lō dua
lis stat p̄mo i potētia i sp̄b⁹: et r̄lō tērmal
exit i actū i individuīs sp̄b⁹ i medio sp̄b⁹ et
ctōis. et cū ē factū: r̄lō remanet i ididuatō
et pducto et i agēte nāli. q̄ admodū si ē p̄:
op̄z q̄ sit fili⁹. et tñ remanet r̄lō fili⁹ p pa
tēre. vt si est fili⁹ op̄z q̄ sit p̄r. et sic de alijs
reb⁹ s̄sīb⁹ istis. Scd̄z r̄lōnē quā p̄dixim⁹
et q̄ de causis p̄maris diriuāt: sūt opatio
nes agētū nāliū. et dispō illay trāsūt de ra
dicib⁹ in trūcū: et de trūco i brāchay et de
brāchis i ramos. et ē ita succēssive vsq̄ ad
fructū. et iō est r̄lō extēsa p totā arbore. et
est dispō in sp̄b⁹: vt i ididuatā disposita
sūt: vt in actū ducant: s̄z q̄ r̄lō est sub in
stinctib⁹ et nālib⁹ appetitib⁹. sic appetit⁹
p̄ncipiū q̄ se h̄z ad finē relatiue. q̄ si p̄nci
piū est op̄z finē ēē. et si finis ē op̄z p̄ncipiū
ēē. Et ex his respectib⁹ duob⁹ exit mediū
amboz absq̄ q̄ r̄lō ēē nō possit. qm̄ si me
diū nō ēē p̄ncipiū et finis ēēnt vñ idem
nūero et ēē destructa i arbore succēssio et
ḡnatio in reb⁹ nālib⁹. Et s̄ r̄lō in arbore
elali actualr s̄sistēta in p̄m me⁹ et fine.
Et hoc ē r̄lō p̄ma p totā arbore extēsa ex
q̄ exēst i diriuāt scdārie r̄lones s̄sistēta
in ididuis sp̄b⁹ elatis p̄ncipiāt et succēssio
ue ḡnatis. vt leo et po. Et i lēde pducto
ḡnato p̄sistit p̄ticulari r̄lō semiatā. et ē in
p̄ncipio medio et fine: vt leo alterū leonē
ḡnare possit.

A De actiōe et passione.
Actio et passio sūt accētia p̄mar
arar: exēst de cāis p̄maris. sic
actio: q̄ de bōitate exit: iquātū
magnū ē bōificata p bōitatē. et pa⁹ nascit⁹
in magnū iquātū ē bōificabilis. et actio q̄
ē accēs ē s̄sistēdo bōificatiuitatē. q̄ ēēntia
lis ē i bōal ps bōitatē. Et passio q̄ ē accēs
ē s̄sistēdo bōificabilitatē. q̄ ē ps bōalr cēn
tialis bōitatē. Et ppter h̄ exit actio accētia
lis de actiōe s̄bali. et nascit⁹ passio accētia
lis de actiōe s̄bali. Et s̄z q̄ actio et passio: q̄ sūt
accētia: diriuāt de reb⁹ p̄maris: sūt i trū
co et brāchis et alijs p̄tib⁹ arboris i potētia
et sūt i actu deducte p agētia nālia. ita q̄

Arbor elementalís. Fo. r.

actio s̄bali producit actionē accētiale de
passiōe s̄bali i passua qlitate. Et ppter hoc
s̄bstantie mouēt: accidētia ad p̄fectiones
s̄bstantiarū.

H De habitu.
Abit⁹ p̄mi sūt de reb⁹ p̄maris.
sicut h̄it⁹ bonitatē: q̄ ē de s̄sistēdi
ne magnitudinis iquātū magni
tudo h̄z i h̄itu ad magnificādi bonitatē
et bonitas h̄z i h̄itu ad bōificādi magni
tudinē. Et isti h̄itus p totā arbore extēsi
sūt h̄it⁹ p̄mi nāles: i q̄b⁹ sūt i potētia h̄it⁹
scdāris: ex q̄b⁹ sūt iduta ididuatā elata
Et ppter h̄ sp̄s i arbore sciatē sūt h̄it⁹
p̄mi: ex q̄b⁹ idute sūt radices arboris et oēs
ei⁹ p̄tes. et agētia nālia ex p̄mis h̄itib⁹ p
modū ḡnatiōis idutē ididuatā elata. si
cut leo: q̄ ḡnat aliū leonē: ex hoc qd̄ accē
pit ex arbore elali: pueritō in suā sp̄m
hoc qd̄ accipit. et hoc qd̄ accipit h̄ituatū
f̄m suā sp̄m p̄it i potētia: vt ex illo h̄itu
quē dat leoni quē ḡnat: alē leo idui possit
Et ita succēssive vñ h̄itu exēst sub alio et
vñ ex alio lēdis sp̄s p̄suat ita sic p̄la p̄ti
cularia: q̄ i corvilitate p̄suat: et q̄z ps in
alia et totū i p̄tib⁹ suis. Ex his h̄itib⁹ nāli
b⁹ exēst h̄it⁹ artificiales: q̄ s̄sistēdines sūt
nāliū. sic h̄it⁹ xtutis acq̄sūt: qd̄ est s̄sistēdo
h̄it⁹ xtutis nālis sic s̄sistēdo xtutis nālis: q̄
extēsa ē in iusticia prudētia fortitudie rē
perātia et ceteris h̄itib⁹ xtutis: q̄ ex istis
descendūt. sicut castitas patiētia humilitas
et cetera. Et sūt et alijs h̄it⁹ artificiales. sic
h̄it⁹ grāmaticē logice et p̄les alijs: et h̄it⁹
claudis et tunice et cetera.

I De cāis p̄maris sūt ē ḡnālē p̄n
cipiū ad sūt scdāriay cāz sic i bo
nitatē: i qua assituata sūt bōifica
tiū bōificabilis et bōificare: q̄ sūt de sua
ēēntia et bōitas assituata ē i illis. Ali⁹ mo
dus sit⁹ ē q̄ p̄sūs ē sic bōitas: q̄ assituata
ē i magnitudie iquātū ē magna p magni
tudinē. et magnitudo: q̄ ē assituata i boni
tate: iquātū ē bōa p bōitatē. Isti sūt sit⁹
scdāris: q̄ accēntales sūt i s̄sistēdiēs p̄moz
stūū. Et iō assituata sūt simplicia i seip̄is
et i alijs: sic bōitas: q̄ assituata ē i seip̄a et i
magnis: s̄z q̄ dictū ē. Et ppter hoc sit⁹ duo
b⁹ mōis p̄sistit p totā arbore elalē. quare
seq̄: q̄ oēs p̄tes assituata sūt i suo toto: sic
oēs radices i trūco arboris: et totū i p̄tib⁹

suis. sic tñ ē i suis radicib⁹. Et i dē de vna
p̄te i alia. sic bōitas q̄ assituata ē i magni
tudie: et magni i bōitate. Et ppter h̄ sūt
aliq̄ p̄tēta et aliq̄ p̄tēntia. Et sūt ali⁹ sit⁹ de
reb⁹ assituat⁹ i discretā ḡtitate. sic ossa in
carner vñ i ampullar: h̄o iacēs vel s̄as
in camera. et sic de alijs s̄z rectitudinē vel
obliquitatē vel circularitatē entium in di
uiduatoriū.

T De tempore.
Empus ē ens indissibīle f̄m se.
h̄z dissibīle ē in alio rōne mot⁹ re
rū: q̄ sūt mote in illo p motū de
potētia i actū: aut de vno loco i alij: aut i
er emēto p ḡnatiōē vel i diminutiōē vel
decremēto p corruptiōē: seu alteratiōē de
vno i alijs. Ali⁹ q̄ admodū ferrū sp̄ est vñ
iquātū sua sp̄s h̄z i p̄les figuras sit diuisū
videlicet i figura cuitelli gladij et martelli
sic tps sp̄ est vñ i seip̄o: h̄z ip̄s diuisū sit
in tps p̄teritū et futurū rōe suor subiecto
rū s̄bali et accēntaliū sub motib⁹ existē
tiū. idēco sūt momēta h̄ore dies anni.
Figure tps et s̄sistēdiēs in motiōib⁹ sūt
motib⁹ rerū apparēt. p̄ncipiū p̄mū in q̄
tps est diuisibīle: i radicib⁹ arboris p̄sistit
iquātū s̄sistēdo vñ radicis mouet i aliā
in h̄ q̄ h̄z radix alteri suā dat s̄sistēdinē.
Et de h̄ p̄mo motū p̄m exēst p̄m et mor⁹
scdāri de potētia i actū i entib⁹ elatis in
diuiduat⁹. q̄ i figuris tps: vt d̄z ē apparēt
s̄z sua forā ē simplex: nec videri p̄t nec se
tiri. cū ita sit: q̄ nulla forā in dissibīlis vi
deri p̄t nec sentiri. In h̄ tpe radices arbo
ris et oēs p̄tes ei⁹ p̄sistūt. sic p̄sistūt i loco
xitate et p̄tate: sine q̄b⁹ ēē non valerēt. Et
op̄z: q̄ tps sit i p̄ncipio medio et fine: sine
q̄b⁹ s̄sistēdari nō possit in motu. Alio aut
tps ē sine fine et succēssio: i arbore exiter
nāli p̄bare itēndū.

D De loco.
Deus duob⁹ modis p̄sistēraf.
p̄m⁹ modus ē f̄m q̄ loc⁹ f̄m sui
ēēntiā i se ē. scd̄z s̄z q̄ loc⁹ ē in
alio. Et p̄m⁹ ē sic loc⁹: q̄ est id rōe cui⁹
p̄la in ip̄o et in alio p̄t collocari. q̄ sicut
plura colorari p̄t p colorē et calefieri p ca
lorē et bōificari p bōitatē: eodē mō colloca
ri p̄t p locū. Et loc⁹ iste vñ ad collocata
p̄mo in radicib⁹ arboris p̄sistit. et ip̄e sūt
in ip̄o: sicut ip̄e q̄ est in bonitate: iquātū
bon⁹ ē et eodē mō. quoniam absq̄ loco bon⁹
b̄ q̄

Arbor elemētalīs.

nitās nō possit ēē. **C** Sēd modus est: sicut loc' q' diuidit in alio: siue se extēdit. sicut in bonitate: in qua bonificatiū bonificabiliter bonificare sunt collocata: bonitas i illis: et bonificatiū in bonificabile. et ecōtra. et adhuc sicut bonitas: q' collocata est in magnitudine: in quātrū sua similitudine ē indutaz ecōtrario. Et ex hoc scōdō q' est de loco eius exēst similitudines i elatis indiuiduaz: cui' similitudines sūt p'p'nes et cōtēst: q' similitudines sūt visibiles. sicut vniū in ampulla: i qua apparēt p'p'nes et p'tēst et q' de potētia i actū deducta sūt ex locis cōtēst: p'p'nes: q' sūt i arbore sicut trūcus q' i suis p'tib' ē collocat': et brāchei trūco et in brāchis rami. Idcirco collocatae sunt actuali spēs i arbore: i q' collocatae sunt potētiā elemētabilia indiuidua p' materiam: et hūitāl' p' formā g'nālē: et sūt in actū deducta i similitudinib' loci sub q'ritatib' discreti exēstia. sicut lūmē: q' ē in camera collocat': et camera in aere. et sic de alijs s'lib' istis. Et hē similitudines loci sūt visibiles. sed eēntia loci inuisibilis est nec sentiri pōt. qm locus indiuisibilis exēst.

C De florib' arboris elemētalīs.

Flores arboris p'param' ad naturalia ista. Et hoc faciū: qm sicut flos ē fructui p'ximior: q' folia brāche vel rami aut radices: sic instrumentum est p'ximio opato. q' dē instrumētū vocam' opari. q' ē ex operāte et opabili. sic i scriptura siue i scribere: i q' pēna p'ximior est littere q' man' et man' q' brāchiū. et qm de videre sequit' visū. sūt oculi ista ad vidēdū: et videre ē opus adductū in istis: q' sūt oculi. et fruct' ē visū. Idcirco instrumentū naturale g'nālē ē cōtēst: ad q' radices se hūit in opari. et idē est de trūco brāchis ramis et folijs. Et ē g'nālē ad alia ista ex ipso diriuata et p'ticulata sub spēs indiuiduis exēstia. sic flores i arbore vegetali: et oculi i ligua i s'fuali. et sic de alijs s'lib' istis florib'. Et istm g'nālē et inuisibile sētri nō p't. et ei' similitudines et p'tes apparēt in istis indiuiduaz et de potētia i actū deductis. i q' opatio: de q' fruct' resultat in arbore vegetali. Et ē fruct' de eēntia florū: sicut fruct' ē de eēntia ista i arbore s'fuali. Et istm arbori vegetalis sūt oculi: q'

sunt vegetati. et sētri q' ē s'fualis: ē ex istfo. q' ē s'fualis. q' ē flos ei p'ximior exēst q' flos arbori vegetali. Dicim' tū: q' s'fualis et s'fualis sūt ista ad s'fualis. vniū p' modū actiōis et aliū p' modū passiōis. sic hōr s'fualis. q' in ista sūt ad filij. p'creā dū. et ista sūt ista i ramis. s'z g'nālē ē istm i flore: q' g'nālē ē p'ximio: vt dictū ē. q' dē g'nālē ē de eēntia ipi' g'nālē et g'nālē ē p'ductū de eēntia et de spēs p'ris et m'is. Idcirco g'nālē et s'fualis est indiuiduaz: et i alijs n'is rum et alia eēntia transiit: et cum patre et matre in vna specie remanet.

C De fructu arboris elemētalīs.

Fruct' arboris elalis ē elatū. sic lapis aurū. pomū piscis auis beati corpus hōis. Idcirco oia sunt elata et indiuidua: et i fructū vocam'. q' bōitas magni' p'tas et x' maiorē q'et et finē hūit i illis q' i trūco brāchis ramis folijs et florib' et hoc elatū: i pomū (q' ē fruct' p'seruat spēs iquātū i pomū ipi' aliū pomū p'tinet. et idē est de alijs reb' q's p' dixim'. Et ē elatū fruct' qm i illo p'me itētiōes p'iaz cāz p'sistit. qm i hoc q' bonitas suā magnitudinē dat similitudinē et ecōuerfori fructū magis bono aggregatū est q' i ceteri p'tib' arbori bōitate magnitudinē ponētib' se p' p'mā itētiōē i fructū et p' scōz itētiōē remanētib' i florib' folijs ramis brā. trū. et radi. et idē faciūt duratio p'tas istis et nāles appetit'. Et p'p' hoc fruct' sūt i similitudinib' arboris: et i illis pl' hūit de sapore et utilitate q' i alijs p'tib' arbori. Fruct' arbori elalis g'nālīs inuisibilis ē: et nullomō sētri p't. s'z ei' indiuidua et p'ticulata sētri p't et videri. sic ē pomū aux martini et ei' falco coru' equ' et piscis. **C** Dictū ē de arbore elali de p'tib' ei': et q' p'mas cās et formas i illa seminatās p'ponim' inuestigare: aliq's ipaz eligim'. i. cētis: q's volum' inuestigare: vt de ipis cognitiōem hēam' et vt p' illas alias (q' p'tes sūt) cōg'scere valeam' et ēvt p' illas alias arbores meli' cōg'scere valeam'. Et p'io de vnitatē. postmodū de p'talitate. et sic de alijs successiue n'fos sēriōes dirige re p'ponim'. **C** De vnitatē. i. iustas ē extēsa i arbore elali: i quātū ē vna. et d' p'tib' vnitatib'

De centum formis. Fo. xi.

vnta. sicut de vna bonitate g'nālī: et ex vna g'nālī magnitudine. et sic de alijs. An rōe sue vnitatis et vnitatis: ex q' ē vnta: p'tes vntates rex in ipa sūt seminate et diffuse. quēadmodū vntas plante vntas equi. et sic de alijs. **C** De pluralitate. i.

Pluralitas rerū i arbore elali seminata ē et diffusa. et hoc iō ē: q' de p'tib' reb' est. et etiā q' q' illa rā ad ipam venit cū pluralitate sicut bonitas: q' ad illā venit cū bonificatiōe bonificabili et bonificare: et magnitudo: q' venit cū magnificatiōe magnificabiliter magnificare. et sic de ceteri. An quēadmodū ex arbore elali vni' lapis vni' pomū vna auis et cetera vntates seq' p't et diriuari rōe sue vnitatis: ita ex ipa p'tes lapides pla poma et p'tes aues seq' p't et diriuari rōe sue pluralitatis. Et p'p' hoc ē in ipa pluralitas cā ad p'tes pluralitates sic vntas: q' cā est ad p'tes alias vntates. **C** De simplicitate. i.

Simplicitas in arbore elali est ex causis p'marijs. velut ex simplicitate bonitatis magnitudinis et ceteraz: et de simplicitate ignis et aeris et ceteroz eloz. Et hoc idē de suis simplicitatib' acētib'. sic de simplici p'tate bonitatis et magnitudinis ignis et sui caloris et ceteroz. in q' p' totā arbore simplicitas sustentat: iquātū arbore de simplicitatib' causis p'marijs et g'nālīb'. An sicut bonitas est rō bono: q' agat bonū: et magnitudo magno q' faciat magnū: sic simplicitas: q' est spēs g'nālīs et rō plurib' simplicitatib' ab ipa diriuatis et indiuiduatis p' agētia naturalia. **C** De cōpositione. i.

Cōpositio i arbore elali ē apta spēs: ex q' p'tes p'p'nes diriuari p't et p'duci. Et hē est: q' arbor est ex p'tib' cāis p'posita. An sicut i naturalia nāliter suas sapit extremitates: v'z sūt p'ncipiū et finē: sic o'z q' arbor elal suā sapiat p'ponē. q' esse nō possit: si vlla p'pō nō ēēt cā p'ma plurib' p'pōnibus indiuiduatis elemētatis. **C** De forma. v.

Arbor elalis p' formā g'nālē est informata. vt i trūco suo dictū est. et iō o'z q' forma sapiat nāz fore ipa forma g'nālī p'ncipio exēst ad p'tes formas in illa seminatās et diffusas. vt per

illā sua elata indiuidua sunt informata. et q' sūt de sua eēntia. vt eoz informatio sit cū magnitudine bonitatis duratiōis p'tas p'ncipiū et finis. Et q' forme capie aqle pomerij et sūt i illa sciāte: et p' agētia naturalia p'ducte. **C** De materia. v.

Arbor elalis ē de materia g'nālī s'z q' i trūco suo dēz ē. ex q' materia sūt p'tes materię p'ticulares in illa sciāte et diffuse: et i spēs cū auxilio q'litat' sustentate: et p' agētia nāla i actū deducte. vt i capra aqle et ceteri indiuiduis. Et hē ē o'z rōe bonitatis magnitudinis duratiōis p'tas: et rōe maior appetitū naturalium. **C** De genere. v.

Abstactia est gen': ex q' sūt p'tes spēs arboris elalis. Sba ē: qm ex plurib' p'tib' s'balib' est aggregata. i. p' ac' i'bas o'z gen' ēē realit'. et q' de reali et g'nālī bonitate: et de reali et g'nālī magnitudinē ceteri: ē p'posita. et iō o'z q' sit p'ia sba ad alias p'tes i'bas spāles. veluti trūc' q' est ps s'balis et g'nālīs: q' se h'z ad plures p'tes s'balēs et g'nālēs: v'z brāchias et ramos. Est g'genus ens reale in arbore elali. et si nō ēēt ens reale et s'balis: s'z tātūmō inreio nāle: s'z q' logicus ipz p'siderat: g'nālīs p'ncipia p'dita eēnt i ar. elali. ita q' nō eēnt entia realia p'marie cāe. Et i eaz p'ditiōe p'deret arbor elalis q' nō possit ēē ens reale. et in ei' p'ditiōe nulla cā scōaria eēst de p'maria: et vni' q' d'z indiuidū ēē de seipso: et nō de alio. q' ē impossibile. Et g'genus ens reale: in quo species naturales sustentantur. **C** De specie. v.

In arbore elali spēs sūt sciāte. sub q'bus sūt indiuidua elata. et qm in illa sunt sciāte realit': nō tūmō entia sūt p'siderata in rōe: imo sūt entia realia. qm si entia realia nō eēnt: bonitas nō ēēt cā p'maria bono: q' ageret bonū. et seq' ref: q' bonitas illud faceret de alia cā et et nō de se et magnitudo mag' s'ftr. nō ēēt g' bonū de bōitate: nec magnū de magnitudine: nec indiuidū de spēs. et hē est ipossibile q' bonū nō sit de bonitate: nec magnū de magnitudine. et sic hē est ipossibile in spēs bonitatis et magnitudinis: ita ē impossibile: q' indiuidū nō sit de spēs. **C** portet q' species sit ens reale. ex qua sit indiuidū: q' b iij

De centū formis.

est eius reale. **D**e intensitate. ix.
In arbo. elali ē intensitas semina-
 ta. q̄ ē gñale pñcipiū ad ples in-
 tēssitates sub sp̄x indiduis exi-
 stētes. sic intensus color rose aut niuis: vel
 intensus sapor vini. Et he intensitates acci-
 dentes sunt de vna intensitate gñali de
 cāis pñmis diriuata. sicut de intensā boni-
 tate et intensā magni ceteris. Ide intensi-
 tates sunt subales: vt hēant plus de enti-
 tate / et ex ipis diriuari possint intensita-
 tes accidentales. q̄ sunt eay similitudines.

De extēssitate. x.
Exstēssitas ē gñale pñm ex q̄ descē-
 dūt ples extēssitates. Et hec gñali-
 lis extēssitas est realr i arboze. et
 sūt sua pñ de extēssitōe: quā bōitas facit i
 magni duratione p̄tate rē. et quā ipē fa-
 ciūt i bonitate. Et hec extēssitas extēsa ē p
 totā arboze. et de illa ē extēssitas cōfusa: q̄
 apparet i colore cōfuso / et i sapore sūt / et
 in ceteris obiectis sensu arboris sensua-
 lis.

De abstracto. xi.
In arbo. elali sunt abstracte cāe
 reales et gñales. sicut bōitas ma-
 gnitudo rē. et ex istis sunt abstra-
 ctiones scōarie. sicut bonitas trūci bian-
 chay ramoy folioy flooy et fructuū / etiam
 bōitas leonis pomeriy et aliax. Et he sūt
 abstractiōes reales et naturales. ex q̄bus
 logic accipit eay similitudines: inquātū cō-
 siderat i abstracto pñmas cās / et illas po-
 nit i sua cōsideratione. vt cū illis similitu-
 nibus cognitionē hēat ex causis veris et
 realibus.

De concreto. xii.
In arb. elali sunt cōcreta pñia: q̄
 sūt cāe gñales ad p̄creta scōaria.
 sic in boni bonificati bonifica-
 biles bonificare. q̄ sūt sue p̄res cēntiales.
 et i magni sūt: in q̄ sūt cēntialia cōcreta.
 scz magnificati magnificabi et magni-
 ficare. et ex istis resultat p̄creti q̄ ē boni et
 magni. sic trūci arbori: q̄ ē boni et magni.
 et ei brāche sūt rami fo flores et fructi.
 q̄ sūt p̄creta boi et magna. Et i his hitua-
 ra sūt p̄creta ididuatā: sic lapis q̄ ē boni
 et magni et po sūt.

Oneratio est pñcipiū gñale i ar-
 boze elali et sūt pñcipiū ē i mul-
 tiplicatiōe: q̄ sit de bonitate et

magni et ceteris cāis pñmis inquātū se ag-
 gregāt ad cēndū vñū ppositū. qd sit i. iij.
 nūero qd est trūci fm qd ē dictū. Et i hoc
 trūco sunt i potētia gñatiōes trūcoy p̄ci-
 culariū. et i brāchis sunt gñationes p̄ci-
 culariū brāchay. Et idē ē suo mō de ramis
 foliis florib et fructib. Et cū vniuersalis
 gñatio cū agētib nālibus tāgūt: gñatio
 trāsīt in gñatiōes p̄culares de potētia
 i actū deductas.

Corruptio gñalis nālī sustentat
 i arboze elali. ex q̄ spāles descē-
 dunt corruptiōes. Et hec corrup-
 tio gñalis stat p̄ p̄ietatē gñale. q̄ est vñū
 pñcipioy p̄mo. sic dictū ē i radicib ar-
 boris. nō tñ arbor p̄ illā ē corruptibil fm
 cursuz nālī nec ē gñabilis. qm nulla cā i
 quātū ē gñalis ē corruptibilis fm cursuz
 nālī: nec etiā gñabilis. qz si cause gñales
 eēt gñabiles et corruptibiles nō essent
 cāe p̄marie / et essent aq̄ eēt. et hoc est i
 possibile. Sz qz cāe scōarie sunt de pñmis
 et p̄ietas est gñalis rōne illay cārū scōar-
 riay: sunt entia corruptibilia. cū ita sit:
 qz sūt offiū et nā sit iclinare entia q̄ sunt:
 ad nō eē. sic faber: q̄ vult de ense cultellū
 facere: ducit i p̄uatiōes figurā ensis vt de
 ferro figurā cultelli facere possit. qz i eo-
 dē tpe illud ferū nō posset sufficere figure
 ensis et figure cultelli. Cōsistūmō p̄ietas
 vñā formā corrūpit: vt p̄cor dātā p̄mar
 cāy aliā formā possit gñare. sic vegetati-
 ua: q̄ corrūpit formā panis: vt formā car-
 nis gñare possit.

De p̄uatione. xv.
Puatio est i arb. elali pñcipiū
 gñale. Et hec puatio gñal ē ad
 ples p̄ticlares p̄uatiōes. qm si i
 arboze elali nō eēt puatio realis et gñal.
 eēt in ipsa p̄ietas ligata / et vna materia
 multis figuris sufficere posset. sic idē fer-
 rū sub forma ensis exis posset eodem tpe
 sub forma cultelli existere: i quo ē sub for-
 ma ensis. Et ad hūc i entib nālibus non
 eēt corruptio nec mors nec alteratio nec
 mor de potētia i actū. et hec oīa sunt ipos-
 sibilia. Est ergo puatio ens reale et pñm.
 sz qz se habet ad nō esse: imaginatio nul-
 la in ipsa entitatē realē imaginari pōt. sz
 intellectus ipsam cōsiderat in intentio-
 ne simpliciter.

De plenitudine. xvi.

De centum formis. Forii.

Plenitudo ē pñcipiū gñaler rea-
 le i arboze seminata. et ē diriuata
 de plenitudinib: q̄ sunt p̄ma-
 rie sicut de plenitudine bonitatis: q̄ est de
 bonificatiuo bonificabili et bonificare. ex
 q̄b bonitas cēntialr ē impleta. et etiā de
 plenitudine: quā hz de magni: q̄ ipaz im-
 plet: inquātū ipaz facit eē magnā. et sic de
 duratiōe: q̄ ipaz implet: inquātū ipam du-
 rare facit. Et sic de his plenitudinib est
 arbor plena: et nō sustinet vacuitatē realr.
 Plenitudo ē p̄ circulū q̄ drāgulū et trian-
 gulū. q̄ sūt figure gñales et plene p̄ctis et
 lineis. vt dictū est. Et de hac plenitudo gñal
 descēdūt p̄ticlares plenitudines elate
 vt lapis q̄ ē plen: et pomū sūt: et camera: q̄
 est plena aere. et sic de alijs sūt istis.

De vacuitate. xvii.
Vacuitas cōsiderata ē duobus
 modis. fm vñū ē ens reale / et hz
 aliū intēroale et non reale. Est
 ens reale sic pñm et me: q̄ se hnt ad fines
 ad quē sūt. et ipm hnt nō p̄nt: sic aq̄ i pipe
 q̄ appetitū hz nālī: q̄ i pipe possit dñari.
 et idē ē de igne suo: q̄ appetitū hz natura-
 le i pipe: q̄ spoliare possit et p̄uare totam
 eētū aq̄ vt cū aere et terra maiorē p̄cor-
 dātā hnt possit / et q̄ ei dñū qd ē aq̄: ei
 nullū laborē possit inferre. Vacuitas
 intēroalis ē illa: quā intellect p̄siderat:
 in q̄ p̄siderat vegetē eēvacuā aq̄ vel vino
 aut alia re corpali visibili. et etiā cū p̄side-
 rat q̄ hō est vacu etate p̄fecta tūc: qm ē in
 erate imp̄fecta et castitate: cū sūt luxu-
 ria. et sic de alijs reb similibus istis.

De gñitudine. xviii.
Gñitudo ē ex causis p̄maris et
 est causa p̄maria p̄libus gñitu-
 dinib. Et icipit i p̄tib: vbi ma-
 teria maiorē hz entitatē sic in aq̄ et ih fra-
 in q̄bus materia maiorē hz p̄tātē q̄ in
 igne et aere. Et p̄p h materia aque et ter-
 re est magis spūsa et magis plena: et plus
 durat q̄ materia ignis et aeris. qm rōe aq̄
 restringit et rōe terre desiccāt. Rōe tamē
 aeris et aq̄ ē alia gñitudo: q̄ in extēssita-
 te maior est q̄ gñitudo aq̄ et terre. et h
 est: q̄ aer magis extēssibilis est q̄ terra. et
 p̄p h hoies flegmatici gñiores sunt q̄
 melācolici. et p̄p h p̄tib melācolici cum

partibus flegmatici: gñiores sunt p̄res
 melācolici q̄ p̄res flegmatici et magis
 durabiles. An cū ita sit: p̄batū est et si-
 gnificatū q̄ in arb. elali est gñitudo ge-
 neralis: ex qua ples gñitudines parti-
 culares deriuant. **D**e gracilitate. xix.
Gracilitas ē pñm gñale. et i arbo-
 re elali sustentat et seiat. Et est de
 minoritate: sic gñitudo est de
 maiortate. Et etiā rōe calidi et siccī. p ca-
 lidū p̄sumit frigiditaz et p̄ siccū hūiditaz.
 Et qz frigiditas p̄res q̄ in ipsa trant resti-
 gere nō pōt qm ignis suos poros apit: vt
 ipaz calore euacuet: et illa hūiditaz p̄u-
 mat: quā accipit ab aere: q̄ quā ē siccitas
 fre. Et iō sūt entia: q̄ sūt p̄plexiōis calide
 et sicce graciliora q̄ illa q̄ sūt p̄plexiōis
 frigide et hūide.

De leuitate. xx.
Leuitas ē pñm gñale ad ples p̄ti-
 culares leuitates. et ē gñale rōe
 spay ignis et aeris: q̄ appetitū
 hnt i suis sp̄is ad dīscēdēdū sferi i sp̄as aq̄
 et frer: cū leuitate dīscēdūt et qz sūt leues
 ascēdūt cū leuitate ad eoy sp̄as. Et ex h
 gñali ascēsu et descēsu sūt p̄ticlares leui-
 tates: q̄ in sp̄um indiduis persilunt.

De pōderositate. xxi.
Pōderositas ē gñalis ad ples
 p̄ticlares pōderositates. Et est
 rōe appetitū nālī. quos hnt
 aq̄ rēra ad sua cētra. quēadmo aq̄ et ter-
 ra: q̄ sunt i sp̄a ignis: q̄ appetitū hnt cēn-
 di hic sferi. et veniūt hic inferi cū gñita-
 te: quā hnt. qz cū illa hūc sferi semouēt.
 Et cū supra ascēdūt: cū gñitate ascēdūt.
 qm ascēdere et gñitas dñant. sz p̄ violētā
 ascēdūt et p̄ coactionē corpoy celestū: q̄
 cū igne et aere: q̄ sunt i aq̄ et terra p̄iūcti
 ipsas attrahūt ad sp̄a ignis. vt in ipsa aq̄
 et terra bñficiū planetarū accipiāt qz cū
 illo hic inferi descēdāt. Et rōe hui gñi-
 tatis general siue pōderositat: quā dixi-
 mus: inclinatiōes hnt fruct: q̄ sunt in ar-
 boze: sic pomū: qd ē i pomerio: q̄ dīscēdāt
 hic inferi i sup̄ficie terre. Et idē ē de plu-
 uia niuetore. ex q̄ bñficiū ex cāis sup̄iori

Ib' recepit. **D**e totalitate. xxii.
Totalitas ē ad ples spāles totalitates quē-
 admo bōitas: q̄ gñal ē ad oēs bōitates
 b iij

De centum formis.

indivduatas elatas: sicut bonitas ferri: q̄ gñalis est ad bōitatē enis cultelli clavi. Et idē est de magni⁹ et ceteris. Idcirco totalitas arbori suā similitudinē ponit in fructu pomerij. qm̄ in po⁹ sunt in potētia omēs similitudines arboris elalis. videlicet similitudines radicis trunci brachiarum ramorum foliorum fructuum. Et in hac totalitate arboris elalis seminate sunt ita omēs spēs: q̄ se hñt ad sua indivdua: sicut seiate sūt omēs similitudines arboris elal in pomo. et idē ex vno pomo sūt pducta pla poma. hoc idē sequitur in pisce aut homine et in leone.

De partibus. xxv.

In arbo. elali sūt ptes gñales ad alias ptes pticulares. quēadmo dū sua ps q̄ est bōitas: est gñalis ad aliā pte totū. vtpote ad pte pomi q̄ est bona: et ad pte piscis: q̄ est bona: et ad ptem eq̄ q̄ est bona. et sic de alijs. Et pp̄ h omēs ptes arboris elal gñales sunt ad ptes sba rñ indivduatarū nālū. Et p talē nām sunt ptes ptes in vna pte seiate: et in indivduis sunt qdā ptes in alijs. sicut in pipe: in q̄ est ignis in calore: et calor in igne: et ignis in acre: inquātū intrat in illo cū suo calore: et aer in igne: inquātū suo calore indur⁹ ē et siccitate. Et h̄ q̄ dictū ē de totalitate et ptialitate est significatū: qm̄ in indivduis nature sunt et ppetates: et qm̄ qdā ptes sunt in alijs: et totū in ptib⁹ suis et ptes in suo toto: et h̄ p naturas et ppetates: q̄ sunt in arboze elali. De interioritate. xxv.

Interioritas gñalis et nālū ē in arboze elali: ex q̄ interioritates nālū descēdūt et spālē in arborib⁹ sunt: q̄ ex illa dirivant. Et hec interioritas gñalis significat in suis radicib⁹ sicut bonificare: qd ē itra bōificatē bonificabilē. Et ex h̄ bōificare qd ē itra i arboze elali: bōificare qd ē in pomo nāz h̄z: qd sit itra bōificatū et bonificabile: q̄ sūt in pomo. Et in h̄ passu significatē sunt ppetates p q̄s cōtēta sūt intra ptinētia. sicut semē: qd ē intra pomū: et h̄ itra camerā et idivdua itra spēs suas: et oīa elata intra arboze elalem. De exterioritate. xxv.

Exterioritas gñalis ē i arb. elali ex q̄ pticulares et spālē exterioritates descēdūt. Et exteriori-

tas gñalis per dñam: q̄ suas ptes differre facit. sicut bonitas: q̄ ē differēs a magni⁹ et trñcus a suis brachis: et vna brācha ab alia: et sic de alijs ptib⁹ arboris. Et pp̄ h pla sunt: q̄ differūt in spē. sicut magni⁹: q̄ est extra spēm bonitatis. Et pp̄ h in elatis sunt qdā res extra alias. sicut pomū qd ē extra folia et extra spēs roser eq̄. et sicut cōtinēs: qd ē extra ptēti. sicut ampullā: q̄ est extra vinū. Et in nālū omēs iste exterioritates pticulares sunt possibiles: rōe exterioritatis gñalis: quā diximus.

De statione. xxvi.

Statio gñalis in arboze elali cōsistit: ex q̄ statioēs pticulares nālū descēdūt. sicut arbor q̄ stat hoc qd est in suo nūero. et idē est de suis ptib⁹. sicut ei⁹ bōitas magni⁹ rē. q̄ nō dimittit sūi nūerū. qm̄ dura earū ē. pp̄ h cōferuat. Et ex hac statioē vli descēdūt indivduoz elatoz statioēs. sicut pomū: qd stat in suomet nūero: et equ⁹ martiniz martinus sūi: et etiā statio lapidis: q̄ stat i vno loco q̄ se nō movet. et clau⁹ in poste fixo. et oculi in facie. et sic de alijs reb⁹ similibus istis. De motu. xxvii.

Motus gñalis ē in arboze elali: q̄ est vna de suis ptib⁹. et est gñalis ad omēs mor⁹ indivduoz elatoz: et ei⁹ pncipiū ē i radice arbori vt supradictū ē. et h̄ etiā dicēdū est. vīz q̄ in bonitate arboris est bōificare motū de bōificatiuo. et bonificabili i bōificādo magnitudinē dū rationē rē. et q̄ ex oib⁹ radicib⁹ sit trñcus bōificat⁹ magnificat⁹ rē. et idē de motu trñci i brachis. et sic de ramis folijs florib⁹ et fructu. Et h̄ mor⁹ iste gñalis nō se movet in arboze elali de vno loco in aliū: nec se movet p modū alfatōis nec cremēti. qd si faceret: nō ēt i tota arboze. s̄ ē ps gñalis dispōita ad mor⁹ idivduoz elatoz de potētia i actū motoz vt ē possint p gñatōz: aut de ēē in puatōz p corruptionē: aut de vna q̄litate i aliā. sicut frigiditas i caloz. et vñ h̄ q̄ de vno loco i aliū se movet: et q̄ in suis isturū ita h̄z nālū potētia mor⁹ p motū gñalē. sicut h̄z corp⁹ p corp⁹ gñalē: et ptitā tē p ptitā gñalē. h̄ idē seq̄ de motu: q̄ ē i spē alfatōis. sicut vñ qd alfatū ē i acetū. Et idē d̄ cremēti. sicut h̄ q̄ mor⁹ ē d̄ modica

De centū formis. Fo. xiii.

q̄titate ad magnā. De duritia. xxviii.

Durities ē vna ps gñalis: q̄ ē in arboze elali: ex q̄ omēs durities indivduoz elatoz descēdūt. Et hec durities gñalis ē de igne et fra: et aq̄ et fra. Est de igne et fra: q̄ ignis calefacit terrā: et fra desiccāt ignē. et iō h̄iditas nō h̄z xñtē suā i illo loco. et hoc apparet ite gula q̄ ē dura. qm̄ ignis ip̄az desiccāt. et ē in lapide q̄ ē pulvis desiccāt. et p aquā cōgelat⁹: q̄ ip̄z refrigit. q̄ d̄ lapis est dur⁹ p aquā et frā: q̄ in illo caloz et h̄iditate mortificāt. et h̄ idē est de duritie ossiū et de testudie p̄fici. et sic de alijs elatis: q̄ sūt dura p duritiē gñalē añdictā: q̄ ē fons de q̄ exeunt durities pticulares.

De mollitie. xxix.

Mollities ē in arboze elali: ex q̄ descēdūt mollities: q̄ sunt i elatis indivduat. Et ē in arboze elali de igne et aere et d̄ aere et aq̄. qm̄ ignis calefacit aerē dissolvēdo vñā pte ab alia: et calefacit aquā mortificādo congelationē: q̄ est i idivduis p aq̄ restrictioz. et h̄iditas se extēdit p aquā et terrā mortificante aere siccitate frē cū adiutorio ignis: q̄ terrā calefacit. et q̄ concordatā terrez aq̄ destruit. et pp̄ h̄ metalla fusa sunt mollia p h̄iditē et caliditē: et etiā hoies sanguinei et flegmatici. et sic de alijs sūb⁹ istis: q̄ mollia sunt p mollicitē gñalē: q̄ est in arboze elementalī.

De lōgitudine. xxx.

Lōgitudō ē in arboze elali cā vñā ad lōgitudines arborū pductay ab illa. Que qdē lōgitudō stat in arboze elali p extēsitatē nālem suarū brachiarū et etiā p extēsiōē sue bōificatiuitat⁹ et bōificabilitat⁹ magnificatiuitat⁹ et magnificabilitat⁹. et sic de alijs. Et ex hac lōgitudie gñali et reali exēit et descēdūt lōgitudines indivduoz. sicut lōgitudō dactili et brachioz et tibiarū bestiarū et sic de alijs. Et hec lōgitudō stat p caliditē et siccitē magis q̄ p caliditē et h̄iditē vel q̄ p h̄iditē et frigiditē vel q̄ p frigiditē et siccitē. Et h̄ ē: q̄ ignis nām h̄z diffusivā et q̄ siccitātē recipit a fra: q̄ naturā h̄z enacuatā et restrictivā p aquā: ē lōgitudō magis p siccitē q̄ p alias pplexioēs. Et pp̄ h̄ plāte q̄ sunt pplexionis calide et sicce sunt lō-

ge et graciles maxime et habent spinas pungentes. De amplitudine. xxxi.

Amplitudo est gñalis in arboze elali. Et sunt ei⁹ pñ⁹ pticipatio nes radicis. sicut pticipatio bonificatiui et magnificatiui ex q̄ sequitur amplū. Et idē de pticipatiōe bonificabil et magnificabilis et etiā brachiarū. Et ex hac amplitudine gñali sunt amplitudines spālē dirivante. et ex ip̄a hñt bñficiū. sicut amplitudo folij sic et faciei hois et sue manus. et sic de alijs. Hec amplitudo ē p caliditē et p h̄iditē. et hoc ē: q̄ ignis ē diffusiv⁹ et aer impletiv⁹. Et pp̄ h̄ plāte extēdūt in amplum brachias suas.

De profunditate. xxxii.

Profunditas i arboze elali cā ex suis ramis et adhuc de suis radicib⁹. Et h̄ significatū est in bonificare et magnificare. q̄ significat⁹: q̄ pfunditas sit in medio: inquātū stat in medio brachiarum. Et ex hac pfunditate gñali descēdūt spālē pfunditates sicut pfunditas pomi et ossiū. in q̄ sunt grana pomi et medulla ossiū. Et hec pfunditas pl⁹ ē p frigiditē et siccitē q̄ p aliā pplexionē. q̄ fra est h̄ forā spica: et aqua h̄ naturā restrictivā. De potentia. xxxiii.

Potētia est i arboze elali duob⁹ modis. Un⁹ modus ē: inquātū sua aptitudo dispōit: q̄ ex illa pducit possint idivduata de potētia i actū. sicut pomū: qd est i illa in potētia pmo in h̄ qd illa ē pmo ad pomeriū: et stat i potētia in pomerio: pñq̄ i actū deducit. Et hec sēda potētia ē ex pñā. q̄ qdē pma ē seiate in arboze elali. et ita ē ps realis illi. sicut cetera ptes ei⁹. scōs mod⁹ potētie ē iller: q̄ est actiū. sicut potētia calefaciēdi aut vīdēdi. Et iste modus ē in potētia in pma. vñ in bonificatiuitate bonitatis: et ipossi ficatiuitate ptātis rē. Et deducit in actū in potētia eloz: quā dixim⁹. sicut potētia vīfina: q̄ pñ⁹ fuit in potētia q̄ in actu.

De obiecto. xxxiiii.

Obiectū ē duob⁹ modis i nālū. Vñ est intra: et aliū est extra. Illud qd ē intra est sic bonificabilitas: q̄ est de eēntia bonitatis. et obiectū bonificatiuitatis: q̄ est de eēntia bonitatis

De centum formis.

Obiectū qđ est extra: ē sicut magnitudo: qđ est bonificabilis. et color qđ est visibilis. Obiectū qđ ē intra: ē gñale ad obiecta extra mota i obiectis itra. sicut panis qđ ē vegetabilis. et ē mota sua materia in vegetabilitate. qđ est de eēntia vegetātis. qđ transmutat panē in carnē. Nec obiectatio qđ est intra: ē i arbore elali. sic bonificabilitas arboris elalis. qđ est obm bonificatūitatis qđ bonificabilitas ē gñale obiectū. ex qđ de scēdūt obiecta indiduoꝝ elatoꝝ. sic i plāta plātifacibilitas et i sensato sensificabilitas. Et ppter h est vna obiectabilitas ex alia.

De actu. xxv.
Actus ē duplex. vn' ē ille: qđ deducit de potētia i actū. sic racem': quē hō comedit. qđ in est actu. qđ tuit i potētia. Et ali' act': qđ est op' potētie actiuer passiue. sic calefacere et vidē tē. Act' p'm' ē in arbore elali vna ps real nō deduct' de potētia i actū. s' t'mō stat in ipsa p creationē. et p ipsa ita ē arbor actua: liter. sic bon': qđ est bon' p bonitātē. et magn' p magnitudinē. et h act' est gñalis ad act' ididuoꝝ elatoꝝ. qđ s'balr' acetalr' ve: nist de potētia i actū. sic act' pomerij: i qđ est pomū i actu. et idē ē de suo colore. Qui qđ ē act' pomerij ante fuit i potētia qđ pomū in potentia vel actu in ipso pomerio.

De potestate. xxvi.
Arbor elal' p'ma ē p potētiā ad arborē vegetālē et sēsuālē. Et h ē qđ potētiā ē vna de p'tib' suis: p quā ipsa ē arbor p'ma et p illā bōitas et magnitudo et cete p'me nature se hnt ad potētiā scēdūtiā: qđ i arborē vegetālē fuit sēsuālē. et s'bm hui' potētiā ē: in quātū bonitas ē p'ma ad bonitātē magnitudis: et magnitudo ē p'ma ad magnitudinē bōitatis. et i q'tū radices sūt p'me ad trūcū et trūc' ad brāchas et brāche ad ramos. et sic succedunt v'sq; ad fructū pomerij in qđ ponit suas silitudines sūstētas i potētijs i qđ stat pomū potētiālē. et exēnt silitudines in actū tūc: qñ pomū ē gñatū. Prioritates tñ arboris elal' nō stat succēssive s'm t'ps. ita qđ pus sūt radices qđ trūcus / nec trūcus qđ brāche. s' sūt p'me: i quātū trūc' ē ex ipis. et trūc' ē p'm' ad brāchas. i quātū brāche sūt ex illo. s' hoc nō ē in arboribus

pticularib'. qđ pus ē potētia qđ pductū ex illa in actu. sicut pomū: qđ p'm' fuit in potētia qđ i actu. **De scēdūtiā. xxvii.**
Scēdūtiā ē in arbore elali vna ps nālis: rōe cui' radices se hnt pus ad trūcū qđ ad brāchas et trūcus se hnt pus ad brāchas qđ ad ramos. Et s'm modū finis et cōplēti pus se hnt radices ad fructū qđ ad trūcū et trūcus ad fructū qđ ad brāchas. Et h est: qđ si nis nobilior ē i fructū qđ i trūcū vel i brāchis. Et hic ordo scēdūtiā: que est in arbore elali est causa ad scēdūtiā: tes indiduatatas in indiduis elatis. sicut in pomerio in quo radices se habent prius ad trūcū qđ ad fructū p vnu modū et ad fructū qđ ad trūcū per aliū. et in hoc sunt significatē scēdūtiā intentiones et p'me: que stant in rebus elementatis.

De tertioitate. xxviii.
Tertioitate ē i arbore elali vna ps generalis ad tertioitates arborū indiduatatas: in qbus trāieut arbores in numerū. tertij p quā indiduatatas sūt sub spēbus. sicut ex forma materia p'mi nūerus tertius refultat: qđ est pomū de forma et materia p'pōitū. Et idē ē de elis p'pōitis: qđ trāseūt i nūerū tertij p'pōitū: s' d' elis simplicib' existat. et idē est de suis accētib'. Et tota x't' rerū pticulariū. et opatio quā hnt i tertio nūero descēdit ex tertioitate supra: qđ ē ps arboris elalis: p quā ei' radices trāseūt in nūerū trūci: in quātū trūcus est ex ipis et i nūerū corpis ille remanēt i eoz potētiā et simplicitate. **De augmētatiōe. xxix.**

In arbore elali augmētatiō est nāliter pncipiū gñale ad augmētatiōē qđ stat in arborib' particularib'. ita qđ augmētatiō gñalis ē spēs: s' qđ mltē augmētatiōes exēnt indiduatē. sic augmētatiō: p quā crecit pome' auis et hō: et hōz augmētatiōes descēdit a natura augmētatiōis supra: qđ icipit i radicib' arboris elal'. quēadmo dū bōitas qđ crecit i q'tū silitudinē recipit a magni' duratiōe et p'terē. qñ maior ē bōitas p h qđ h'z p seipaz: et p h qđ h'z p magnitudinē duratiōis p'terē. qđ p h qđ h'z p seipaz simpliciter adhuc bonitas: i quātū dat silitu-

De centū formis. Fo. xliij.

dine magnitudini duratiōi p'terē. Et h i crecētū ē i corruptibile: qđ ē simplex ps arboris elalis. sic bōitas. magni' tē. et p'm' simplex arboris elalis: in q'tū ē rō icremēti ad alias ptes suas. **De psumptiōe. xl.**
In arbore elali psumptiō ē p'p'tas: nā: p quā psumptiōes iferi' stat i ididuis elal'. sic psumptiō pomū et clauī. Itō tñ qđ psumptiō supra sit rō arbori elali: qđ sit psumptibilis. qñ nulla ps gñalis simplex s'z cursū nālē ē psumptibilis. s'z qđ psumptiō gñal' ē rō ad ptes p'pōstas et speciales: et psumptiō ē eis rō p'prietatē finitū minoritatis et impfectionis.

De dispositione. xli.
Dispositiō ē gñalis et simplex ps arboris elalis i qđ diffuse sunt et sciatē dispōēs nālīs iferi' p'stētiū. sicut spēs capre et leōis: qđ dispōitē sūt ad eēndū entia realia rōe dispōis gñalis i radicib' arboris sūstēte et in trūco et ceteris suis p'tib' simplicib'. qñ bo' ē qđ spēs sit ens reale et mag' ē et maior vir' et p'm' stat i suis ididuis. Ex hac dispōe gñali descēdit dispōēs: qđ sunt iferi'. sic mā ferri: qđ dispōitē ē qđ ex illa fiat clau'. qđ i potētia i illa stat cū adiutorio agētis artificialis. Et i h passū significatū ē qđ ē d'fina inf dispōēs: et potētiā. qñ mā ferri p seipaz est dispōitē: qđ ex illa clau' fiat et clau' in potētiā ē nō pōt i mā sine fabro. qđ ex illa ipsūz trahat i actu. **De p'prietate. xlii.**

Proprietas stat i arb. elali vna agētib' nālīb' qđ ipasuis p'prietatib' v'at. sic pipi: cui p'p' ē calefacere. et reubarbaro attrahere colerā: et magneti attrahere ferrū: et leōi cui p'p' ē leonē gñare. Et oēs hē p'prietates descēdit a p'prietate gñali sic bōitates hic iferi' p'stētiū qđ descēdit a bōitate supra: qđ ē simplex ps arboris elalis. Et p hāc p'prietatē gñalē p'p' ē bōitati bōificare: et magnitudinē magnificare: et igni calefacere. et sic de ceteris p'tib' arboris elalis. est tñ ali' mod' p'prietatē qđ ē appropriata. sic calor: qđ ē aeri appropriatus: p ignē: et sicut bōitas qđ ē appropriata in magnitudinē p simplicē bonitātē gñalē et s'balē. Et p hāc nām p'prietatē appropriata sunt spēs appropriatē: qđ sunt sciatē

te et sustentate i arbore elali rōe finis: ad quas se h'z: et qđ bōitas possit i illo eē mag' et cōpleta et magni' bōia in illar cōpleta. et sic de alijs. et in hoc passū significatū ē realitātē esse specierū. v'z speciei equi asini. et sic de s'lib'. Ex hac p'prietate appropriata et gñali descendunt iste p'prietates appropriatē: qđ sunt hic iferi' i indiduis elatis. sicut in asina: cui proprium est asini nō capere: sed rōe equi de quo p'cipit: est ei appropriatū multū p'cipere: et equo s'it est appropriatum in asina multū gñare. Et idem seqtur in plātis sicut in pomerio et p'sico i illo iferito: ex qđ nascit po' p'sicu.

De proportione. xliij.
Proportio est vna ps simplex arboris elementalis: in qđ nature p'prietatē h iferi' exēnt sūt seminare: et illa est ex p'tib' magnis et p'p'is s'm dispōem folioꝝ arboris elalis. sicut in assitutiōe p'tiū hoīs i cōcordātia magnitudinis et paruitatis maioritatis et minoritatis: p'prietatis p'prietatib' subiacentū. Ex hac p'prietatē descēdit pulchritudines hic iferi' et alia placētia ad vidēdū. Et p'teritū p'prietatis apparet in illo: qđ h'z grossūz caput et modicā staturā. et idē est in bestijs: qđ h'nt mēbra bñ dispōsita et p'prietatē. **De p'prietate. xliiij.**

Conditio est vna ps simplex arboris elalis: p quā ei' p'tes sunt conditionate sicut bonitas: qđ s' bōitātē cōditionis dat magnitudinē suā si militudinē vt magni' det ei suā: qñ si magnitudo nō daret ei suā silitudinē: bonitas ei suā nō daret. et sic de alijs cāis p'marijs: qđ oēs sunt ita cōditionate p cōditionē sicut sunt bōe p bōitātē. Et propter h sunt p'prietate sub tali cōditione: qđ sunt cāe p'marie ad cāis cātas. et qđ p'tineat i se reales spēs. Et ex p'prietatib' supra descēdit cōditiones inferius naturales: qđ sunt iter nos: quēadmo' si vn' bō alij diligat ille qui diligitur: ē cōditionat' qđ diligat illū: p quē ē dilect'. et si hō temperate comedit et sanas comestiones ē in ipso sanitas conditionata. Et ex his conditionibus naturalibus exēnt cōditiones artificiales: qđ sunt similitudines naturalis: qđ mercatores in emēdo et vendēdo vtuntur

De centum formis.

et milites in p[ro]p[ri]is. et cōes p[ro]p[ri]e i suis offi-
ciis. et sic de alijs rebus similibus istis.

¶ De intentione. xlv.

Intentio est p[ro]p[ri]a simplex arboris
elalis. q[ua]dā intētiō ē illa nālis.
sicut radices arboris q[ua]dā intētiō ē
h[uius] in dādo sibi inuicē suas silitudines ut
ex illis sit trūco. et trūco q[ua]dā intētiō ē ad
p[ro]ducēdū brāchas rōe fruct[us]. et ignis: q[ua]dā
intētiō ē h[uius] calefaciēdi aerē: q[ua]dā appetitū
h[uius] ad magnitudinē et ad bonū agendū. et
appetitū h[uius] aquā destruēdi itētiō ē. q[ua]dā
cōcordātiā maiore h[uius] cū terra suā silitu-
dinē recipiēdo et calida et sicca p[ro]ducendo.
Ex his itētiōib[us] supra ex[em]p[li]b[us] descēdūt
inferi[us] itētiōes i indiuiduis elatis silitēta-
te sic itētiō nālis: p[ro] quā ferrū et aurū sūt
in dispōsiōe materiē: et in potētiā p[ro] agēs ar-
tificiales: q[ua]dā ip[s]az ducit de potētiā ad actū.
Ex his itētiōib[us] nālib[us] hoies silitudines
accipit[ur] ex[em]p[li] i h[uius] itētiōes acēnta-
les et artificiales. sic h[uius]: q[ua]dā de petra trahit
ferrū itētiō ē. q[ua]dā possit facē securi vomerē
et ligonē acū et cultellū et q[ua]dā domos facit. p[ro]
pter h[uius] itare et nauē. p[ro]p[ri]a lucrari. et sic de alijs
reb[us] silitib[us] istis. ¶ Est t[ame]n q[ua]dā intētiō p[ri]ma
et alia scda. p[ri]ma itētiō ē p[ro] finē et p[ro]plemē-
tū. Et alia ē in medio: p[ro] q[ua]dā p[ri]ncipiū trāsīt
ad finē. Intētiō q[ua]dā ē p[ro]p[ri]a finē: ē sic h[uius] itare.
et intētiō q[ua]dā ē i medio: ē sic camera. et sic ar-
bor: q[ua]dā ē p[ro]p[ri]a fructū et fruct[us]: q[ua]dā ē p[ro]p[ri]a hoies
ut ex illo uiuat. et h[uius]: q[ua]dā ē ut deū cognoscat:
amet recolat: laudet: honoret et seruiat. et
sic de alijs rebus similibus istis.

¶ De ordinatione. xlvj.

Ordinatio est forma: q[ua]dā est in arbo-
re elali ita fixa: sic sūt stelle nō er-
rantes i firmamēto. Et ē ita rō ar-
bori elali: q[ua]dā ē p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a sunt ordinate. sic bōi-
tas illis ē rō: q[ua]dā sūt bōe. et magni: q[ua]dā sūt
magne. Et i hac ordiatiōe ita nālis g[ra]dali
h[uius] uate sūt ordiatiōes inferi[us]: sic i pipe: i q[ua]dā
ēla gradata sūt ordiati. et sic i pomerio: in
q[ua]dā ordiati sūt trāsmutatiōes de vna sp[eci]e i
aliā: i q[ua]dā pus sūt brāche et rami et flores et
fruct[us]. Ex his ordiatiōib[us] nālib[us] accipit[ur]
hoies silitudines i h[uius] mores ordiati i
uiuendo.

¶ De opatiōe. xlvij.

In arboze elali ē opatio sōfa nā-
lis et g[ra]dalis opatiōib[us] inferi[us] ex[em]p[li]b[us].

bus i indiuiduis elatis silitētatis et p[ro]p[ri]a
mori. vñ arbor elemētalis sic se h[uius] ad age-
re p[ro] opatiōe suā: q[ua]dā elyna de suis p[ro]p[ri]is
simplicib[us] sicut ignis se h[uius] ad calefacere.
et potētiā ad sili obiectū. Et p[ro]p[ri]a h[uius] indiui-
dua inferi[us] se h[uius] ad agere sili nāz opatio-
nis supra ex[em]p[li]b[us]: q[ua]dā est rō suis opatiōib[us].
sicut i pomerio: i quo est opatio de radi-
cib[us] i trūco. et de trūco i brāchis. et sic
de alijs. Ex hac opatiōe naturali hoies
accipit[ur] ex[em]p[li] i h[uius] opatiōes arti-
ficiales sili artes mechanicas.

¶ De influentia. xlvij.

In arboze elali est influentia sōfa
g[ra]dalis ad influētiā corp[or]is el-
torū. Et hec influētiā est g[ra]dalis
rō influētijs radiū: in q[ua]dā est silitentata
sicut bonitas: q[ua]dā suā silitudinē influit ma-
gnitudini duratiōi p[ro]p[ri]a et alijs. et magni-
tudo duratiōi p[ro]p[ri]a: q[ua]dā influit suas silitudi-
nes bonitati. et sic de trūco: q[ua]dā influit suam
silitudinē brāchis: vñ brācha ad aliā
et sic de ramis folijs florib[us] et fructu. Qua-
re hec influētiā g[ra]dalis est cā influētiē hic
inferi[us]. sicut i pomerio: in quo est influē-
tiā naturaliter facta ex vno in aliud. et gu-
stare: cui est influxus sapor. et idē est de vi-
su: cui influxus est color et odorati odor
et sic de alijs rebus naturalibus.

¶ De resuentia. xlvij.

In arboze elali bonificatiū in-
fluit bonificabili semetip[s]m. bo-
nificabile resuit bonificatiū. se-
metip[s]m: in quātū est dispositū: q[ua]dā ex ip[s]o
bonificatiū p[ro]ducit bonificare: q[ua]dā erit de
influētiā amboz. Et ex hac resuentia: q[ua]dā
g[ra]dalis est in arboze elali: sūt resuentie in-
feri[us]. sicut i pipe: in q[ua]dā ignis influit sili
calore acri cū silitate. et aer resuit illū ca-
lorem igni cū silitate: quā recipere nō ap-
petit. Ex hac resuentia et alijs influētijs
et resuentijs naturalib[us] accipit[ur] hoies si-
militudines. sicut illi: q[ua]dā recipere nō sūt ali-
qua. q[ua]dā dant eis: aut illi q[ua]dā reddunt malū p[ro]
malo. aut bonū p[ro] bono. et sic de alijs reb[us]
silitib[us] istis. Et i h[uius] passu apparet resolutio
q[ua]dā redit ad cās p[ri]mas et nās in ar. elali. nō
tū in n[um]ero: i q[ua]dā erāt. s[ed] in n[um]ero de q[ua]dā sunt.
cū ita sit: q[ua]dā illenferi[us] p[ro]p[ri]a i corruptione.

¶ De productione. l.

De centū formis.

So. xv.

Productione i ar. elali ē p[ri]ncipiū
g[ra]dalis. sic p[ro]ductio: q[ua]dā ē bōitate
et ceteri radiūb[us] arbori. de q[ua]dā p[ro]-
ductiōe terti[us] n[um]ero resultat. quē admodū
i bōitate: bōificare p[ro]ductū ē ex bōificatio-
ne bōificabilis et magnificare ex magnifica-
tione et magnificabili. et sic de ceteri. q[ua]dā ex
his p[ro]ductiōib[us] p[ro]ducit trūco i n[um]ero ter-
tio et trūco p[ro]ducit brāchas: q[ua]dā p[ro]ducit ra-
mos. et rami p[ro]ducit folia et flores cū fru-
ctib[us]. Et ex his p[ro]ductiōib[us] g[ra]dalis p[ro]du-
cte sūt p[ro]ductiōes pomerij idiuati et spe-
cificati. et sic de arborib[us] vegetat[is] et sensat[is].
Et in hoc passu apparet: q[ua]dā arb. vegetalis
sensualis et imaginalis p[ro]ducte sūt ex elali
s[ed] nām p[ro]ductis supra.

Origine. l. j.

Rigo p[ro]p[ri]a ē et nā i arb. elali:
ex q[ua]dā oriūtur et diriuat origines rez
inferi[us] indiuiduataz. q[ua]dā sicut in
bonitate nascit bōificare ex bonificatiū
et bonificabili: ita indiuidua inferi[us] nascit
tur ex cās p[ri]maris. sicut puer q[ua]dā nascit ex
p[ro]p[ri]a m[at]ris p[ro] modū g[ra]datis i sp[eci]e hoies et sic
bonificare: q[ua]dā nascit i sp[eci]e bonitati. et idē
est de uidere: q[ua]dā nascit ex visu et visuabili
in sp[eci]e visus: et sic de alijs reb[us] silitib[us] istis.
Et in hoc passu significat: quomō p[ro]p[ri]a
laria nascit in suis vlib[us]. q[ua]dā entia realia
esse oportet. q[ua]dā si non essent: non habet
retrā quo nascerent.

In arboze elali bonificare exit de
bonificatiū et bonificabili. et na-
scit i bonitate. et q[ua]dā magnificatio
bonitatē magnificare: exit in magnificare
et in magnificabile. et i magnificatioz ma-
gnificabili: q[ua]dā sunt de eēntia magnitudis
et ecōuerso. Et in hoc passu significat: q[ua]dā
q[ua]dā p[ro]p[ri]a ex[em]p[li] in alijs et de alijs et ecō-
uerso: et q[ua]dā trūco exit de radiūb[us] et eaz opa-
tiōes i trūco et hoc idē i brāchis: q[ua]dā ex[em]p[li]
de trūco. et rami: q[ua]dā ex[em]p[li] de brāchis: et fo-
lia flores et fruct[us]: q[ua]dā ex[em]p[li] de ramis. Et ex
hoc exitu supra descēdūt exit inferi[us] sicut
pomerij q[ua]dā exit de pomerio. et exit in sp[eci]e po-
merij. et p[ro]pter hoc i illo remanet i poten-
tia aliud pomerij. et sic de similibus.

¶ De separabilitate. liij.

In arb. elali diuisio ē p[ro]p[ri]a et
nā: p[ro] quā in arborib[us] inferi[us] q[ua]dā
sunt diuisa ab alijs: in quātū q[ua]dā

sunt de alijs. nō tū q[ua]dā i arb. elali q[ua]dā par-
tes sunt diuisa ab alijs. cū ita sit: q[ua]dā ip[s]a sit
p[ro]fusa et in illa q[ua]dā ps sit in alia. s[ed] rōe di-
uisionis: q[ua]dā est vna de suis p[ro]p[ri]is simplicib[us]
sunt inferi[us] p[ro]p[ri]a q[ua]dā de alijs diuisa. sicut
pomerij: q[ua]dā est diuisa a pomerio: q[ua]dā h[uius] illd
colligitur: aut q[ua]dā cadit i terrā. et sicut puer:
q[ua]dā est de m[at]re sua diuisus. et sicut sanitas ab i-
firmo. et sic de alijs reb[us] naturalib[us] silitib[us].

¶ De inseparabilitate. liij.

In ar. elali ē inseparabilitas et forma
g[ra]dalis. rōne cur p[ro]p[ri]a arboris ab
illa nō separatur: nec aliqua sili
inferi[us] dimittit. sicut brāche: q[ua]dā se nō dimit-
tit de trūco rōe inseparabilitatis nālis. et brā-
che in ramis sili n[um]ero nō dimittit. Qua-
re silitudo est i reb[us] inferi[us] inseparabilitas. sicut
in pipe: in q[ua]dā calor sili p[ro]p[ri]a sili nō dimit-
tit. q[ua]dā est ignis simplex. a q[ua]dā diuidi nō p[ro]-
rōe nature inseparabilitatis superioris: q[ua]dā ē sua
cā p[ri]ma et sili g[ra]dalis. vñ inseparabilitatis calo-
ris ignis simplicis i pipe. et sic de alijs re-
bus nālib[us] silitib[us] istis. sic in hoies: q[ua]dā in vno
tpe ē pinguis: et in alio tpe mac. in q[ua]dā sili
h[uius] radicalē non didit ab eo. q[ua]dā ita
sit: q[ua]dā sili h[uius] nutrimentale vadat et ve-
niat. Et i hoc passu ē significat: quomō
indiuidua sp[eci]e in suo n[um]ero remanet. quē nō
p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a accēntia: q[ua]dā vadit et veniit: et q[ua]dā p[ro]-
nant p[ro] inseparabilitatē supra existentem.

¶ De possibilitate. lv.

Possibilitas ē vna forma simplex
arboris elalis. et est vna brācha
p[ro]p[ri]a. Et sicut oēs p[ro]p[ri]a arbori
sūt bone p[ro] bonitatē: sic sūt possibiles rōe
possibilitatis. Et ex hac possibilitate g[ra]dali
sūt iste possibilitates inferi[us]. sicut pipe: q[ua]dā
p[ro]p[ri]a ē et equi et falco. et sicut vñ pipe: q[ua]dā
p[ro]p[ri]a ē ex alio. et vñ equi ex alio. et sic de
alijs reb[us] nālib[us]. Et i hoc passu est signifi-
cat: q[ua]dā arbor vegetalis sensualis et imagi-
nalis p[ro]p[ri]a ē de elali. et q[ua]dā sp[eci]es p[ro]p[ri]a ē entia
realia. et totū hoc rōe possibilitatis supra
vestite possibilitate. Et ex hac possibili-
tate g[ra]dali sunt possibilitates inferi[us]. sicut
pip cū magnitudine bōitatis duratiōis et ē.
instinctū et appetitū nālis. nec p[ro]p[ri]a
p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a pot[est] cū ita sit q[ua]dā possibilitas sit
maior per plures causas q[ua]dā per vnam.

¶ De impossibilitate. lvj.

De centum formis.

Impossibilitas est in arbore elali pars simplr: per quā est impossibilis: q̄ bonitas nō sit: hoc qd̄ est et ita de magnitudinē ceteris. Et ex hac impossibilitate q̄ est supra: sunt impossibilitates: q̄ sunt inferi? sicut piper: in quo impossibile est q̄ frigiditas sit cū x̄tute maiori q̄ calor: cū calor in illo sit in quarto gradu. et frigiditas in p̄rio. Et etiā cōtradictōes: q̄ sunt inferi? sunt p̄ impossibilitates: q̄ sunt supra. sicut esse hoīem et non esse hoīem. et cē bonū et nō esse bonū. que sunt p̄dictoria et impossibilia. et sic de alijs sibi bus istis. **De similitudine. lviij.**

Similitudo ē natura et p̄prietas: q̄ est rō in ar. ele. p̄ quā qdā radices dant alijs suas silitudines. sicut bonitas: q̄ induit mag. ex se ip̄a. et magnitudo silit. Et ideo magnitudo q̄ est in bonitate sustērata accidētaliter silitudo est magnitudinis substantialis. et idē est de bonitate q̄ est in magnitudine sustērata. Et in hoc passu silitudines inferi? p̄stētes cognosci p̄t. sicut sp̄s: q̄ silitudinem h̄nt in suis gñib? sicut hō et equus q̄ silitudine h̄nt in aīali. Et hec silitudo descendit de supra. sicut bonitas magnitudinis et magnitudo bonitatis: q̄ silitudine h̄nt in duratiōe. et q̄libet stat in ip̄a. **Est et ali? modus silitudinis. sicut bonificatiū. bonificabile et bonificare: q̄ silitudine habent i dōitate: q̄libet exite bono sub bōitate. q̄ ē eor̄ sp̄s et eētie. Et ex his silitudinib? sunt in diu duor̄ silitudines. q̄ silitudine habēt in sp̄e. sicut petr? et raymūdus q̄ similitudine habēt in specie hoīs.**

De dissimilitudine. lviij.
In arbore elali ē dissimilitudo vna ex suis p̄tib? simplicib? ex q̄ descendit dissilitudo inferi? sic bonitas ignis: q̄ ē dissilis bōitati aq̄. et bōitas rami bōitati folij. Quare inferi? bonitas hoīs ē dissilis bōitati asini. et hoc idē ē de figura pomi: q̄ dissilis ē figure rose. et figura clau figure martelli. **De natura. lix.**
Natura ē p̄nū p̄ncipiū i arbore elali ad naturas inferi? et p̄ illā ita sunt radices arboris nāte et oēs sue ptes. sic sūt bone p bonitatem: et magne p magnitudinē. Quare he ptes inferi?

sūt nāte p nāz supra eis gñalē. et ip̄a ē ens reale. q̄ si nō ē ens reale: nature inferi? nō h̄rent me^m nāle nec cōeī q̄ possent cōcordare. q̄ p̄cordāt sic mascul? et femella: q̄ p̄cordāt i p̄creādo filij. et gustatinitas et gustabilitas in gustare. et sic de alijs reb? naturalibus. **De coporalitate. lx.**

Coporalitas ē forma simplex: p̄ quā bonitas magnitudo et alie radices arboris sunt cāe coporalis. p̄ quā nāz h̄nt: q̄ de illis seq̄t corp? in trāco et in brāchis ramis florib? et fructu. Et ex hac coporalitate supra sūt corpa iserius. sic corp? pomū et hoīs. Et q̄ i bōitate supra ē bōificatiū bōificabile et bōificare et in magnitudine magnificatiū magnificabile et magnificare. et sic de alijs radicib? q̄ alz corp? inferi? ē de p̄tib? coporalib? v̄z de lōgitudine amplitudine et p̄fūditate: q̄ sūt de sua eētie. et illa ex illo. Et iste tres dimēsiōes retinēt ita corpus i coporalitate sicut facit bōificatiū bōificabile et bonificare bonum tenent in bonitate.

De transmutatione. lxi.
Trāsmutatio ē vna de p̄tib? arboris elalis p̄ quā sūt trāsmutatioes inferi? sic mā panis q̄ p̄vegetatiōis ē trāsmutata i māz carnis et calor ignis i calorem pipis. Et i hoc passu p̄t h̄eri cogni? q̄mō sit trāsmutatio inferi? de vna re in p̄lib? sic mā ferri i figura ensis. et mā ensis i figura cultelli. et hec trāsmutatio ē de eodē ferro. et ita d̄ alijs reb?. **De aut trāsmutatiōes inferi? nō eēnt sine trāsmutatiōe supra q̄ est de bōitate trunci de bonitate branchiarum et de bonitate ramorum. De luce. lxij.**

In arbore elali est lux vna de suis p̄tib? et hoc ē p̄ ofiaz: q̄ declarat ptes. et nascit in brāchis. sic ignis et aer: q̄ h̄nt lucē: q̄ ē color diuisus i lucē ignis et in diaphanitatē aeris: q̄ ē claritas. et ex hac luere descendit lucēs inferi? sustērate in suis indiduis coloratis et idutis luce et claritate. Et de hac mā locuti sumus magis largē in tabula gñali. **De vmbra. lxij.**

Vmbra est vna de p̄tib? arboris elalis. et ē de p̄fūdiorib? i vmbra aq̄ et ite apparēt. et ē aq̄ de alio colore et ita de nigro. sū vmbra maxie

De centū formis. Fo. xvi.

et ppter sp̄silitudinē materie aq̄ et fre: q̄ i pedut lucē et claritatē cū restrictiōe aq̄ et cū nigredine fre. et nō nū cū albedie aq̄ clarificate p participationē aeris cū nigredie terre: q̄ ei dat suā silitudinē. **De istā vmbra supra sunt iserius iste vmbre. sicut vmbra pomerij parietis et hoīs. et sic de alijs corpibus elemētatis. De linea. lxviij.**

Linea ē p̄s i arbore elali: p̄ quā sunt ptes simplices arboris in lineis. sicut bōificatiū: qd̄ est vna linea et bōificabilis alia. et magnificatiū vna linea et magnificabile alia et idē ē de brāchis: qm̄ ignis simplex stat sū vna linea extēsa i simplicitate. et linea aeris in alia: et idē ē de aq̄ et fra: q̄re he linee supra gñales sūt istis lineis iseri? sūstētas in arbore vegetali et in sensuali. sicut corp? pomerij qd̄ est ex multis lineis. et sic de corpore hoīs. **De p̄ctualitate. lxx.**

P̄ctualitas ē vna p̄s simplex i arb. ele. q̄ exit de p̄lib? lineis. sic bōificare: qd̄ ē vñ p̄ct? q̄ est in medio bōificabili et bōificabilis. sic cētrū: qd̄ ē in medio circuli. et idē ē de magnificaret ceteri. Et ex ista p̄ctualitate supra descendit p̄ctia inferi? in indiduis elatis: q̄ sunt aer? pomor̄. sicut gustare: qd̄ ē cētrū gustatiū gustabilis. et qm̄ exit de abob? q̄ sūt linee: cū vegetare p̄pōit lineā. Et i h̄ passu cogni? h̄nt p̄t: qm̄ p̄ctia exēst a lineis. et quomō linee sunt composte ex punctis et quomō corpus est actus cōiūz punctoꝝ. et leucarum. **De superficie. lxxij.**

Superficies ē in arbore elali vna p̄s simplex: cū q̄ ofia diuērsificat ptes arboris i dōspōne: qm̄ qz sūt dōspōta inferi? i indiduis elatis ad h̄ndū superficiē. Et superficies icipit i p̄etib? bōitatis q̄ ē in arbore elali. et sic de p̄etib? magnitudinis et alijs: q̄b? ē p̄fūse rōe p̄fūsiōis arboris elalis. Et q̄ qdā ptes sunt in alijs superficies tñ stat in sua realitate numero et natura. sicut argētū in denario: q̄ ē de ipo et de cupro. Et ex hac superficie supra descendunt om̄s superficies: q̄ sunt inferius: in q̄b? sunt corpora elata terminata: q̄ induta sūt ex illa. sicut pomū clau? et cetera his similia. que sunt corpora cōtenta intra superficiem. **De figura. lxxij.**

Figura est vna p̄s arboris elalis q̄ est gñalis ad figuras inferius et ē ex circulo triangulo et quadrangulo. ex circulo: sicut silitudines: q̄ sūt in p̄tib? arboris circulariter. ex triangulo: sicut ex bōificatiū bōificabili et bōificare ex q̄rāgulo: sicut ex. iij. brāchis arboris. Et ex istis figuris supra descendit figure: q̄ sunt inferi? sicut in pipere: in q̄ est figura circularis. et i naso triangularis. et i palma hoīs q̄rāgulari. Et ex hac figura: q̄ ē iserius figurata sūt opa artificialia ad silitudinē figurarū nālī. sic figura clau cultelli et martelli. **De rectitudine. lxxij.**

Rectitudo est vna p̄s simplex i arbore elali q̄ gñalis ē ceteri rectitudinib? inferi? q̄ sunt sex. v̄z altitudo: infinitas: anteretro: dextrā: sinistritū. Et he sex rectitudines sunt in dōspōe rectitudinis supra exētis p̄fūse et gñalis. Sz agēs nāle trahit suas sp̄es de potētia in actū in elatis. sicut in corpore hoīs: qd̄ h̄z sex rectitudines: q̄s dixim? finemet ipm̄. et nō s̄z corp? in q̄ est p̄tēti. sicut corpus hoīs cū existit ip̄e in aere: q̄ aer cōfusus est. ppter qd̄ in se nō h̄z sex rectitudines: sed hō ip̄as h̄z in illo idcirco cum hō se vertit. vel de locis infimis ascendit ad loca alta: se mutāt rectitudines. Adhuc per rectitudinē q̄ est supra: qdā corpa inferi? exētia sunt in recta linea et aliq̄ in obliq̄ sine tortuosa. in recta: sicut dactil? i linea tortuosa: sicut in ficulnea. Et hec rectitudo tortuositas sine obliq̄as sunt in rōne sp̄e: q̄ sunt sub figura quā dixim? v̄z sub figura circulari triangulari quadrangulari. **De masculinitate. lxx.**

Masculinitas ē i arbore elali p̄s gñalis ad alias masculinitates inferi? sicut ad masculinitatē dactil? hoīs. Et h̄ masculinitates descendit de masculinitate: q̄ ē supra. q̄ ē p̄ bōificatiū magnificatiū et ceteri. Et i h̄ passu p̄tēco gñe: p̄ quā nāz masculī sūt magis fortes et magis nobiles q̄ femelle. et quare hō d̄z ē p̄sona cōis. et femia nō d̄z ē p̄sona cōis in iudicio. **De femineitate. lxx.**

Femineitas ē p̄s simplex i arbore elali. et est de bōificabili masculinificabilis ceteri p̄tib? passiuus

De centum formis.

Et ex hac femineitate descendit femineitas inferi. sicut femineitas dactili et feie et galline. et sic de alijs femellis ididuat. Et quia sunt ex passioe: plures digestibiles sunt et consumabiles quam masculi individuat. sicut gallina: quia magis digestibilis est quam gallus. et in specie porci: in quo porcus femineus magis digestibilis est quam porcus masculinus. et idem est in specie coctani et sic de alijs.

¶ De membrisitate. lxxi.

Membrositas in arbore et ali est una ex suis formis simplicibus naturalibus: quia suis ramis copiamus sic sunt sue. iij. mase: quos dixim. qui sunt iij. membra maiora naturalia. ex quorum membrisitate membra naturalia etata inferi descendunt. sicut in pomero ramus in hodie viscera/caput/brachia et tibia. et sic de alijs rebus similibus istis.

¶ De instrumentatitate. lxxii.

Instrumentalitas est illa forma in arbore et ali: ex qua hec infra inferi descendit: qui sunt in rebus naturalibus. Et ista instrumentalitas in arbore et ali consistit maxime in floribus. quia cum flore fit fructus. et idem in pomero sunt flores: qui sunt ista ad poma. et in hodie sunt oculus: qui sunt ad videndum. et lingua: qui est instrumentum ad loquendum. et manus: qui instrumenta sunt ad operandum. et pedes: qui sunt ista ad eundem. Et ex his istis naturalibus accipiunt homines similitudines in istis artificialibus. sicut symphonia: qui instrumentum est ad cantandum. et cul tellus ad sciendum. et equus ad currendum. et navis ad lucrandum. et sic de alijs rebus huius similibus.

¶ De nutrimento. lxxiii.

In arbore et ali est una poma: qui est nutritiva sicut in radicibus. ex quibus nutritur fructus. Et ex hac poma nutritiva descendit potentie iste nutritive: qui inferi consistit. sicut in pomero: quod nutritur de terra pluvia aere et de calore solis. et sicut feia: qui puerum nutrit cum suo lacte. Et ex his nutrimentis naturalibus accipiunt homines similitudines in suis moribus. sicut sapientes: qui nutriunt pueros ad sanitatem et bonos mores et ad habitus scientiarum.

¶ De impressione. lxxiiii.

In arbore et ali est una forma impressiva: nam cuius corpora celestia suas similitudines imprimit in arbore et ali

Et ex his primis impressionibus descendit impressioes: qui sunt inferi. sicut impressio arboris vegetalis sensibilis et imaginabilis: qui sunt impressio. i. quibus appareret figure arboris et alius qui videri non potest neque tangi. Et ex his impressionibus naturalibus homines accipiunt similitudines per quas cognoscuntur. sicut illi qui faciunt signa in scutis et in suis sigillis. et rex in suo verillo. et sic de alijs rebus huius similibus. et sic impressio preceptoris interioris manifestate in voce impressa illa per loquutionem: qui est impressio interioris preceptoris. et idem est de vide re: quod est impressio videtur et visibilis.

¶ De insertione. lxxv.

Insertio est forma simpliciter in arbore et ali. natura cuius sunt inferi quodam modo inserit in alijs. et insertio qui est superior: est sicut aer: qui inferi est in igne. ut calor ignis attrahat ad suam humiditatem. et aqua: qui inserta est in aere. ut sua humiditas trahat ad suam frigiditatem. et idem est de fra inserta in aqua: ut frigiditas sua trahat ad siccitatem suam. et idem est de igne in terra inferior: ut sua siccitatem ad suum calorem trahat. Et in hoc passu cognoscitur per quomodo forme qui sunt supra attrahunt inferi. sicut forme qui sunt inferi attrahunt supra. ut naturaliter fiat mixtio ex eis. Alius modus insertiois est supra. sicut potentia vegetativa: qui est inserta in etativa: ut ad se attrahat etare. et sicut potentia sensitiva: qui est inserta in potentia etativa et vegetativa: ut ad suum sentire trahat etare et vegetare. et sic de imaginativa. Et hec insertio est necessaria supra ratione finis bonitatis magnitudinis duracionis preteritis istictus et appetitus naturalis. et sic de alijs partibus arboris. qui finis esse non possit: si insertio diversarum potentiarum non esset una de formis simplicibus arboris et alius. Est ergo insertio superior prima causa generalis ad insertiones: qui sunt inferi. sicut in pipe in quo inserta est una qualitas in alia. et in oleastro olea. et in mulo species equi et asini. et in hodie suavegetativa in sua etativa: et sua sensitiva in suavegetativa. et sua roativa in sua imaginativa. Alii sicut olea materia oleastri ad suam trahit naturam: sic in animalibus forme superiores ad suas species trahunt formas inferiores.

¶ De perfectitate. lxxvi.

De centum formis. Fo. xvii.

Perfectitas est una forma simplex in arbore et ali consistit. Perfectitas est id ratione cuius entia substantiaua per se stat hoc quod sunt. sicut in arbore et ali bonitas stat per seipsum hoc quod est. Et idem est de suis secretis essentialibus. et idem est de trunco et ceteris partibus arboris substantialibus. Et ex hac perfectitate supra descendit perfectitates: qui sunt inferi. sicut substantia pomorum: qui stat per seipsum hoc quod est. et substantia leonis filii. et sic de alijs perfectitatibus naturalibus. Deum tamen ad eorum existere tanquam causa primaria iuvat. qui suum effectum stare facit hoc quod est. Et adhuc iuvat ad perfectitates: qui sunt inferi: influentia corporum celestium.

¶ De individuitate. lxxvii.

Individuitas in arbore et ali est forma simplex et prima ad individua inferi. per quam individua etata sunt individua. Et sunt ita individua sub ratione individuitatis supra: sicut sunt bona sub ratione bonitatis supra. et magna per magnitudinem supra. et sic de ceteris. Individuitas supra est ratio trunco: qui sit individuum unum. in quantum species est: et quod de brachis filii. Et tamen quodlibet individuum supra est suamet species. sicut sol: qui est suamet species supra: in quantum non stat aliter sol. Sed ratione huius sunt individua arboris et alius generalia ad individua inferiora pagetia naturalia ididuat. sicut pomum est individuum per generationem forme et materie pomorum. et filii qui est ididuat per generationem viri et mulieris. Et sic de alijs rebus naturalibus huius similibus.

¶ De attractioe. lxxviii.

Atractio est una forma simplex in arbore et ali. et est prima ad attractioes: qui sunt inferi. Et est supra in quantum bonitas ad se attrahit magnitudinem: ut sit magna. et ignis frigus: ut sit frigus. Et omni sit hic inferi. sicut radices pomorum qui trahunt ad se membra arboris et alius. et trunco: qui trahit ad se huius quod radices inde accipiunt. et brachia: qui attrahunt ad se huius quod trunco accipit ex radicibus. et sic successively de una attractioe ad aliam usque ad fructum qui est pomum. Et sit alia attractio. sicut huius quod trahit a pomo odor et sapor. Et sit alia attractio sicut est attractio grani pomi in fra seminati de qua insinuat naturalis et appetitus arboris superioris et arboris inferioris attrahunt in

actum arboris: qui est in potentia in grano per viam generationis. Et sit alia attractio. sicut olea que ad suam spiritum trahit vegetatioem oleastri in quo est inserta. et sicut vegetatio leonis qui attrahit vegetationem bouis aut asini: quem comedit. Et idem est de attractione sensitiva: qui ad suum sentire trahit virtutem vegetativam. et potentia visiva qui ad suum videre visibilitatem trahit sui obiecti et instrumentum opus. Et sic de alijs rebus huius similibus.

¶ De necessitate. lxxix.

In arbore et ali necessitas est una de suis partibus simplicibus. ratione cuius sunt bonitati sua concreta necessaria. ut in ipso sit sibiliter sustentata. Et quodlibet preteritum ali est necessarium. Et idem est de trunco: cui sue radices sunt necessariae. et sic de igne: cui est necessarium siccitatem de terra recipere. ut est illa aeris possit mortificare. ut calorem suum recipiat. ut per illum transire possit ad calefaciendum aquam. Et est adhuc alia necessitas in arbore et ali: que est finis antecedens persequens rerum naturalium. sicut si est corpus: opus est amplius longum et profundum. et e contrario. Et ex his necessitatibus supra sunt necessitates inferi. quemadmodum in pomero cui necessarie sunt radices. ut cum illis possit vitam a terra recipere. et sic de ceteris etis. Et hoc idem est de necessitate solis et ceterorum corporum celestium. Et sic est de homine: cui est necessarium gustare et sentire. et adhuc si est homo: opus est animal. Et ex his necessitatibus naturalibus accipiunt homines similitudines. sicut homo qui facit cameram propter necessitatem in ea habitandi. et tunica: ut frigus non habeat. et sic de alijs rebus artificialibus: qui sunt necessarie ad preservandum necessitates naturales.

¶ De contingentia. lxxx.

Contingentia est in arbore elementali finis impressiones corporum celestium: quas contrarietas (que est una pars arboris elementalis) deniat a fine contra concordantiam corporum celestium et arboris elementalis. Et ex hac contingentia descendunt contingentie: que sunt inferius que veniunt cum contrarietate que denat fines in individuatibus contra eorum concordantiam. et concordantiam que est supra. sicut a casu: in quo venit gelu quod com

De centum formis.

burit amigdala: qñ sunt in flore. et a casu nascuntur hoies ptracti. et sic de alijs ptingentis nãlib. et ex his nãlib. ptingentis accipiunt hoies silitudines qñ fortunas vocant sicut qdam: qñ fortunati sunt ad diuitias et honores et alijs ad dñi. et sic vnus equus: qñ boni dñi et alius mali. et vnus hō qñ perdit vñ denariū: et alter illi inuenit. Et sic de reb. his pñsimilib. quare fortuna reali nō est aliqd in formis artificia lib. sñ tñ in opinione hoñi et intentiōe. sicut forma fantastica: quam humani intellectus attingit et de obiectis realib. multiplicat.

De perfectione. lxxxi.
Perfectio ē in arbore elali: rōne cui cōpleta est ad recipiēdū impressiones corporū supra celestis et etiā est id rōe cui cōpleta est in suis partib. sicut in sua bonitate: qñ cōpleta est in partib. suis: hoc est in suis cōcretis essentialib. et ita de alijs suis partib. Est etiā arbor elalis cōpleta: in quātum disposita est: qñ ex illa pfectiones que sunt inferius recipiunt cōplēmentū. Que quidē pfectiones sunt ex illa: qñ est supra. velut pomeriū et pomi: qñ sunt cōpleta. et sic de aialibus. Et ex his pfectionib. naturalib. hoies accipiunt similitudines in hoc qñ volūt cōplēti esse per diuitias mores et hñ sciētiarum.

De imperfectione. lxxxii.
In arbore elali est imperfectio vna de suis partib. per quā qdā partes nequeunt esse cōplēte in alijs. velut ignis qñ cōplet esse nequit in calefaciendo aerē nisi siccitatem a terra recipiat. qñ si siccitatem a terra nō reciperet: se metipsum vacuaret sua simplici entitate. numerus cui perderet in cōpositiōe: in qñ cuz aere intrat. Et sic de flore: qñ in se ppletus non est: in quātū est. ppter fructū nō ppter se. Et ex hac imperfectiōe qñ est supra: descendit imperfectiōes inferi. velut pomeriū: in quo est imperfectiō: in quātū non pōt sustentationē habere absq. beneficijs: que recipit ab extra. et idem de hoie qui est imperfectus per vitia accidentaliter et naturaliter: in quātū se sustinere nequit absq. comestione. et etiā completus non est in embriōne finē etatem. et sic de alijs reb. his similibus.

De vita. lxxxiii.
In arbore elementalī est vita vna de suis simplicibus partibus. ex qua vitam accipiunt iste vite que inferius sunt corporales. sicut vegetatiua que vivit per vegetare. et sensitiua p sentire. et vita (que est supra) est confusa et seminata in arbore elementalī. que disposita ē qñ ex illa extat ista vita: qñ est inferius in diuiduis elementalīs. sicut ferrū qñ dispositum est qñ ex illo clauus fiat: qui in ipso non stat in potentia sine fabri iuuamine. Et ppter hoc deus bñdictus sit: ipse attrahit de dispositione elementalī vitā vegetalem et sensualem. sicut inde attraxit primum pomeriū et primum leonē et primā sardinam et primum lūmē et primum hominē et primum falconē.

De colore. lxxxiiii.
In arbore elementalī est color vna de suis partibus simplicibus. ipsa seminat et diffusit. idcirco p videre non sentitur. Et est gñalis alijs coloribus: qñ inferi cōsistunt. sicut color pomi et hois. etiā ad colores quattuor: massarum qñ rami sunt et membra arboris elalis. et p illi ex illo stat visibilitas in potentia cū iuuamine visitiuitatis: vt videre esse valeat in animalibus: quibus est necessarium finē necessitatem vite.

De sono. lxxxv.
Sonus seminat et in arbore elali: in quo gñalis est ad sonos: qui sunt inferius et clamores siue tumultus. Et eius subiecta sunt in obuiationib. bracharū: que sunt supra. et qñ est confusus. Et ex illo descendit inferi sonus sentitus p auditū: qñ est gñale instrumentum ad voces et sonos. et qñ dispositus est in sono supra. et deductus de potētia in actum p motū corpori inferius cōsistentiā. sicut per cōntritiū in aere motū p obuiationes vētorū cōtrariorū. et per sonū vēti in folijs. et per vocē moram per linguam.

De odore. lxxxvi.
Odor in arbore elali dispositus est et est deductus in potētia inferius per odoros vapores qñ exēst ab elementalīs: sicut odor qui de pomo et rosa exiit: qui sentitur in participatiōe cerebri et nasi animalis: vt placitū habeat in odorando odores: qñ sue cōueniūt pplexioni.

De centum formis. Fo. xviii.

ando odores: qñ sue cōueniūt pplexioni. et ad eundē illos qui sibi contrariantur.

De sapore. lxxxvii.
Sapor est in arbore elali seminat et diffusit: cui subiecta sunt appetit nãles qñ spectat ad gustū qui seminat est in arbore elali ita confusus sicut sapor. Et sapor et gustus in illo dispositi sunt in potētia p agentia naturalia: que ipsos in actū deducit tunc cū animal comedit et bibit: aut in hñu qñ est generat. sicut hō qñ in habitu hñ gustare sapores: qñ non comedit vel bibit.

De sensu. lxxxviii.
Sensus seminat et in arbore elali qñ dispositus est rōne sensitiue inferi in elatiua vegetatiua. qñ ex illo agens nãle aiatū in actu deducit per sentire calorem aut frigiditatem sicut situm et tactū. et sic de alijs reb. his silitibus: que adueniūt finē opera agentū nãlium aiatōrū. Et per sentire qñ est tactus: sunt appetitus nãles in placitis et delectationibus aialū masculorū et feminarū vt inclinatio ē habent ad cōferendum species suas.

De conceptione. lxxxix.
Conceptio in arbore elali est vna de suis partibus simplicibus: ex qñ descendit iste cōceptiōes: qñ sunt inferius sicut pceptio quā semina ab homine accipit: vt hñu hñat. et sicut hō qñ in mente sua cōcipit hoc qñ imaginat. et illud extra manifestat cum lingua. et de hac cōceptione loqui intendimus magis longe in arbore sensuali. sunt qñ iste cōceptiones (que sunt inferius) ex cōceptiōe qñ est supra sicut arbor elalis qñ insuetas cōcipit corpori celestis. sicut ignis qui cōcipit iuuamen qñ sol sibi insuit in calefaciēdo et sibi calorem multiplicādo. et aer qui calorem cōcipit ab igne. et flores arboris: qui concipiunt sibi fructū et etiā nã elementalīs: que cōcipiunt finē nature arboris vegetalis et sensuales.

De dormitione. xc.
In arbore elali trāitus ē de radicibus et branchis sunt ex trifido. et rami ex brachis. et folia flores et ramis. et fructus est de floribus. et quia quedam sunt ex alijs: est in illa natura et proprietate dormitiōis que est ex preparatio-

ne et dispositione: quam forma facit et materia in istis inferioribus: in quātū ipsam preparat et disponit ad opationē: vñ interim dñ ipaz disponit et pparat: est in diuiduis sensatis impressio dormitiōis sicut in planta in qua in hyemen non sunt folia flores neq. fructus. et hoc est ratiōe terre restricte in suis poris per aquam: vt calor nãlis disponat et digerat materiam ad radices sicut in pmo tpe veris: in quo fit renouatio foliorū florū fructū. et talis natura dicta est dormitiō plate in hyeme. Et qñ sensitiua inserta ē in vegetatiua. et vegetatiua in elatiua: dormitiō est in sensitiua vt pparatio fiat et digestio: vt possit ēē renouatio ex transmutatione cibariorū in carnē sanguinē. Et hec preparatio maxime efficitur in nocte rōne dormitiōis aialis qñ dormit propter vapores clausos qui ascēdere nō pnt ad fantasiā. qñ est subiecti vigilatiōis. qñ est in diemarie.

De vigilatione. xci.
Vigilatio causat a caliditate et siccitate. Et est impressio supra in arbore elali. in qua est pparatio naturalis et pma qñ forma que est inferius agat de materia: ex qua facta est dispositio et pparatio aliter per dormitiōnē. Et iō successiue vigilat in vere plate: qñ sunt inferius vsq. ad estatē. in qñ fructus colligit. Et ex hac tali vigilatione vegetali trāsit vigilatio ad sensuale in animali qñ in se continet naturā vegetale: qñ vigilat ratione pororū qui aperti sunt. et fantasia species colligit imaginatas. per quas sensus inclinationē hñt ad obiecta realia sicut homo qui aliquod placitum visibiliter imaginatur: et semouet ad obiectū vt ipsum videre possit.

De somnio. xcii.
Somniū ē mediū qñ ē inter vigilationē et dormitiōnē pñsum. sicut tps autūnale qñ est cōfusus inter mām vigilatiōis et dormitiōis. Et ppter hñ hoies melā colici somniant plus qñ alij nãliter. Et nã somniū pmo accipit in pñis pñcipijs superiorib. qñ est inter dispositiōem et preparatiōem. vt qdā cause sint de alijs. Et in illa nãz supra ē impressio. qñ ē inferiōntiādi. et maxie i hoib. qñ vtunt pl. spēs.

De centum formis.

bus fantastis q̄ irrationalia. et hoc est rōe aīe rōnalis: q̄ req̄rit maiores opatio- nes q̄ irrationalia. et ppter hoc sōnāt ho- mines trib' modis. ¶ Un' modus ē fin imp̄ssioēs supra. de q̄ dictū est. et hoc est fin cōditioēs et cōplexioēs: q̄ veniūt exve- getatiua et sensitiua. ¶ Alius modus est fin dispōnē ratiōatiue: q̄ req̄rit illas spe- cies in dormitiōe: quas habuit in vigila- tiōe: vt possit vti recollere itelligere et ama- re i illis reb'. q̄ desiderat aut odit. ¶ Ali- us modus est p reuelationē dei: p bonos angelos in his q̄ ventura sunt. aut p de- monē: q̄ dū homo dormit: pparat anime alijs species dispositas ad peccādum: vt hō post dormitiōnē peccare possit.

¶ De gaudio. xxiij.

In arbore elali sunt appetit' na- turales. sicut bonitas q̄ hz appe- titū: vt sit magna. et vt magnitu- do sit bona p ipsam. et sicut ignis: q̄ appe- titū habet ad calefaciendū aerē: et ad reci- piendū siccitatē a terra. et sic de alijs. Et ex tali natura descendit inferius in aīali- bus imp̄ssio gaudiū tñc cū attingunt hō qd desiderāt. velut hō qui hz famē et gau- det: cum possit comedere. aut cum videt hoc quod desiderat. et sicut equus: q̄ placi- tū hz in comedēdo aut in quiescēdo. et sic de alijs his similib'. Et adhuc fin in- stinct' nāles et appetit' sunt nature placi- torū in plātis fin q̄ veniūt ad pplementū suorum appetitū nālium. sicut pomeriū qd delectationē habet (si tñ delectatio di- ci possit: qm̄ ita loq̄ nos oportet: quia de- lectiū vocabulū hēmus) in quātū conseruat cū suis folijs fructū q̄ magnū calozē solis aut q̄ magnā frigiditatē ventī.

¶ De ira. xxiij.

In arbore elali ē pncipiū mediū et finis. pncipiū ē sic bōificatiū. finis est sic bōificabile v' bōifica- tū. mediū ē et sic bōificare. et sic de alijs. Et q̄ in arbore elali est p̄ietas: ipsa ipedit pncipia q̄ p̄cordatiā: ne trāseāt p mediū ad finē quā desiderāt. sic i igne in q̄ siccitas ipedit ignē q̄ non det calozē aeri. Et ex hac nā q̄ est supra p̄ietatē: inclinatio- nem habent inferius vegetata ad similitudi- nē ire. Et hoc apparet in minor plantis

q̄ stat ppe aliā plātā maiorē: q̄ nō ē sūa specie q̄ se elōgat ab ymbria ipsi: q̄ tñ pōt vt calozē solis recipe possit. et ppter h' nu- trit' ei' trit' tortuosius: id ē i aīalibus: in q̄b' ē ip̄ssio ire natural' rōe imp̄ssio- nis: q̄ ē supra. sic gallina: q̄ hz trā: qm̄ mul- tus pullū suū comedit. et id ē de hōie i firmo: q̄ ē irat': q̄ nō est san'. aut q̄ ad fi- nē ducere nō pōt: hoc qd desiderat: et pro- pter h' hoies q̄ sūt melācolici: magis sūt irosi q̄ alij: et h' ē ppe siccitatē et frigidita- tē: q̄b' p̄ietas p' ipedit p̄cordatiā ap- petitū nāliū q̄ ppe hūiditatē et siccitatē.

¶ De sanitate. xxiij.

In arbore elali sanitas q̄ ē iferi' dispōita ē p ordinationē supra: q̄ ē de p̄cordatiā p totā arbores extē- sa sic in plātā: q̄ sanitatē hz dispōitaz ad aīal: qd ipaz comedit. et adhuc sic i aīali in quo est sanitas rōe p̄cordatiē: q̄ ē ex im- p̄ssioe et p̄ssioe elatiue vegetatiue et sen- sitiuē. Et hec cōcordatiā ē hz q̄ spēs qdaz sunt magi p̄cordātes cū alijs q̄ alie: sicut ordeum quod pl' p̄cordat cū equo q̄ fru- mētū et frumētū meli' cū hōie q̄ cū equo et sic de ceteri reb' nālibus his similibus.

¶ De infirmitate. xxiij.

Sicut dī q̄ de sanitate dēm est: de infirmitate p dīci pōt. qm̄ su- pra i arbore elali sit dispositio et ordiatio: q̄ qdā indiuidua: specierū sunt q̄ alia indiuidua: q̄ sunt ex alijs speciebus: et hoc p multū remotā cōcordatiā sp̄erū sicut serpentes: q̄ p venenū nature hoīs cō- trariā. et id ē de realgare alijs herbis medicinalib': q̄ p violentiā hūiores cōsu- māt. Et etiā infirmitas: q̄ est de extremi- tatibus mediū p̄ra temperatiā q̄ est in medio. Et etiā infirmitas p corruptioēs et p̄rietates: q̄ sunt p̄ra gñatiōē et p̄cor- datiā. Et id ē de infirmitate q̄ est p tri- stitiā et timorē vel irā: q̄ sunt imp̄ssiones mote ex primis pncipijs. sicut melācoli- cus: q̄ tristis ē p melācolia: p quā infirm' est: qm̄ tristitia bōificia ipedit: q̄ vegetati- ua et sensitiua a ratiōatiua recipiūt.

¶ De industria. xxiij.

In arbore elali significat indu- stria gñalis fin instinctus et ap- petitus nāles et fin folia arboris

Arbor vegetalis

So. tr.

et vegetata. ¶ An cum hec arbor sit duplex: oīz q̄ dupl'r ipam ducam' in nostro intel- lectu. vt meli' de ipa cognitionē hēam'.

¶ De radicibus arboris vegetalis.

Radices arboris vegetalis sunt bonitas/magn' ou- ratio. et. q̄s dixim' in ar- bore elali. Et q̄libet istaz radiciū est duplex: quātū i se p̄tinet nām elale et ve- getal'. et ināmul sunt vna radix pposita ex ambab' naturis q̄ bona ē sub rōne boni- tatis. Et nā vegetalis i suā spēs trāslubar naturā elalē. sicut olea in oleastro lieta. que in suā spēm trahit trāsmutat in flue- tiā: que venit ex oleastro. Et oēs inuicem radices sunt linee q̄ se habēt ad trāscus ve- getalē arboris: cui suas dant cōditiones et naturas.

¶ De trunco arboris vegetalis.

Truncus iste duplex est. q̄ est de natura et essentia elali et ve- getali. Et est truncus gñalis ad truncos: qui sub illo sunt vegetati: sicut truncus pome- ri leonis hominis gruis et piscis. Et est visibilis in suis particularib'. sicut trun- cus pomerij: qui visibilis est et palpabilis et sua visibilitas et palpabilitas per essen- tiā elalē consistit: q̄ in se continet grossaz materiā. Sed essentia quā habet pome- riū per vegetationē: videri nō pōt nec t̄- gi. q̄ sua materia est subtilis in tantū q̄ videri nō pōt nec tangi. sua tñ figura in liquore apparet. q̄ est in trūco. que admo- dū apparet trūcus vegetalis in trūco sic' in similitudie lactis. et in trūco leonis in figura sanguinis. Et tñ trūcus vegetalis de natura corporali. q̄ est de partib' sub stantialib' corporalibus fin q̄ est signifi- catum in radicibus.

¶ De brāchis arboris vegetalis.

Branche arboris vegetalis sunt duplices. qm̄ quedā sunt ex nā elementalib' et alie ex natura ve- getali. Et brāche hui' arboris sunt quat- tuor. s. potētia appetitiua/retentiua/di- gestiuā et expulsiua. Et sunt quattuor: q̄ sufficiunt trāsmutatioib': q̄ sunt p gñā

tionē et corruptionem in vegetatione. et p differētiā p̄cordatiā p̄ietatē. Et min' q̄ttuor eē nō possunt: fin q̄ est significatū in brāchis arbor' elementalib'. Et iste q̄- tuor brāche gñales sunt ad oēs brāchas vegetatas. sicut ad brāchas pomerij eq̄ et hominis.

¶ De appetitiua.

Potētia appetitiua est rō p quā quedam partes vegetate habēt appetitum ad alias partes. Et in hoc appetitū consistit appetitus bran- chay elalium: et etiā appetitus vegetaliū. Et ppter h' ē appetit' duplex et coposit'. sicut pome: qd appetitū hz ad plūmiaz: vt cū frigiditate aque suā frigiditatē pos- sit multiplicare. et appetitū hz ad dies: vt calozē solis suū calozē possit multiplicare. et id ē de appetitū: quā habet ad terrā et ad aerē. Et iste res: q̄ sunt extra et intus intrāt: p̄tinet ad potētiā augmētatiuā: q̄ est p vegetationē: q̄ sit ex reb' sine cāis: q̄ veniūt de extra in spēs q̄ intra p̄sistunt sicut spēs plūmiez cōuertit in spēs pome- riū aut cōuersionē appetit' appetitiua: vt suū cremētū sit magnū. Et id ē de cre- mēto trūci ramoz folioz florū et fructū.

Habet adhuc appetitiua cōditionem hūdi appetitū ex vno elō in alio. et ex vna cōplexioe in alia p modū p̄cordatiē bōi- tatis magnitudinis duratiōis potestatis virtutis et instinctū nāliū: vt lequantur fines vegetatiōis. sicut in equo in quo ap- petitiua appetit spēm eq̄ne cōseruationē et ppter hoc equ' inclinationē hz ad equā vt in ea filū possit gñare. hz etiā equ' ap- petitū ad comedēdū: vt p viuere eius par- tes valeāt sustentari in spēm carnis spēm herbe trāsmutādor: etiā aquā quāz po- tat in spēs sanguis: et adhuc hz appetitū ad aquā: cū hz sitim: vt cū aq̄ frigiditate nimīū calozē ignis possit mortificare. et cū hūiditate aq̄ possit mortificare nimīā siccitatē terre. et cū equ' habet magnū fri- gus: appetitum hz q̄ in calozē solis stare possit. Et sic de ceteris appetitib' nālib' quos narrare nimis longū esset. Et er- go appetitus dupl'r. v. appetit' quā ha- bet pomeriū vel equus ad cōseruādū suā spēm. et quē habent elementa in illis.

Arbor vegetalis.

De retentiva. Retentia retentiva ē rō ad retinē dū partes intus: q̄ veniūt ab extra: q̄s appetit appetitivā. et in finit elaria supra in hac q̄ est inferius: que retentio fit fin stationem forme centialis quā dixim⁹ in arbore elali: q̄ gñalis ē ad stationes inferius. Et ppter hoc potētia nutritiva ex digestivā hz materia q̄ digerere possit: q̄ est ex reb⁹ q̄s retinet retentiva. sicut homo q̄ denarios aggregat: quos expēdit cū indiget. Et hec retentio fit plus per aquā: q̄ p aliū elemētū. qz aqua nām hz refrigerētia. Et ppter hoc potētia digestiva est maxime de pditionib⁹ ignis vt diffundat partes q̄s retentiva retinet p aquā. Est adhuc retentiva de nā seminina rōe ipressiōis quā hz p cōceptionē rerū: q̄ veniunt p appetitivā. Et digestiva est ex natura masculina: q̄ in nālīb⁹ reb⁹ suā similitudinē impmit. Et hoc significatū est in tractatu supradicto de masculo et femina. et de impmissione i arbore elemētali.

De digestiva. Digestiva ē illa potētia q̄ digerit hoc q̄ arbor accipit a terra et ab alijs elis et influētis: q̄ veniunt ex corporib⁹ celestib⁹. sicut in pomero: in q̄ radices accipiūt a terra ptes cri das. et ipas ponit in retentiva. et digestio digerit illas cū calore nālī. et ipas ad mēbra pomerij dividit et ad ceteras ptes pomerij. vt humidū radicale ex humido nutrimentali vivat. Et idē seq̄tur in aialib⁹ sicut in hoīe in q̄ cibaria q̄ comedēdo et bibendo accipit et vapores q̄s cū naso respirat: digestiva digerit et ex vna spē in aliā trāsmutat. sicut panē in carnē et vinū i sanguinē. Cōsistim⁹ fit de vaporib⁹ grossis: q̄ veniūt ab extra: q̄ pueriunt i vapores subtilēs: q̄ sunt intra. et h p modū gñationis corruptiōis puationis et individuationis. et hz alias fōas gñales: de q̄b⁹ in arbore elali in fine dictū est.

De expulsiva. Expulsiva est illa potētia: que materias grossas expellit. q̄s appetitū abhorret ponere i nutrimentū et a q̄b⁹ digestiva mās subtile attrahit. q̄s appetitū in nutrimento plātax ponē appetit: sicut i pomerio. i q̄ expulsiva extra

proficit corticē. q̄ nō est vegetat⁹. et folia q̄ cadūt ab illa. Et hoc pl⁹ apparet i quercu q̄ magis grossum hz corticē. Et idē sequit in aialibus: sicut in hoīe. a quo expulsiva mās grossas et indigestas spuēdo sudando et in vinando expellit. et sic de alijs fecibus. Hec q̄tuor brāche de quib⁹ supra dictū est: videri nō pnt nec tangi. qm gñales sunt ad oēs brāchas arborū vegetaliū et sensualiū. et sustant i arbore elali. et oēs brāche individuate diffuse sunt i subijs vegetatis et sensatis. Et appetitivā desiderat plus q̄ retentiva retinere possit: nec q̄ digestiva digerere tūc p cordantia est maior cū corruptiōe q̄ cū gñatione: et cū psumptiōe q̄ cū cremēto. Et cū retentiva mās grossas retinet et indigestas ptra expulsivā: tūc hz inclinationē ad consumptionē et corruptionē. Et cū digestiva nō tāctū digerit: quātū est pueniēs nutrimento plāte aut animali tūc est ptra gñationē et cremētū. Et cū expulsiva ē nimis fortis aut debilis: tūc est suba i corruptiōe. Et iō medicū ad sanitatē mīstrat naturis brancharū. vt p cordatiā hēant in nutrimento subarū. et docēt ad hndū sanitatē cū tēpe rātiā: q̄ ē subiectū p cordatiē brancharū.

De ramis arboris vegetalis. Ramus arboris vegetalis sunt duplices: qm qdā sūt ex arbore elali. et alij ex arbore vegetali. Illi q̄ sunt ex arbore elali: sunt visibiles i pomerio. vbi fit renouatio invere. in quo nascitur flores folia et fructus. Et rami q̄ sunt ex nā vegetali: videri non pnt nec tangi. Et significatur fortius p gñationē corruptionē puationē et renouationē q̄ p ceteras formas. Qm p gñationē fit transmutatio et renouatiōes entitū. hz q̄ in tractatu de gñatione significatū est. Et idē ē de corruptione et puatione in priuādo q̄sdaz formas veteres p corruptionē et in generādo novas formas p gñationem. In his ramis gñalib⁹ cōpositi de gñali arbore elali: et de gñali arbore vegetali: sunt in dispōe omnes rami plātax aialij. q̄ sūt in illis in poētia cū iunamine agētū nālī. q̄ ipsos ducit i actū fin pditionis radicū et nālī cētū formā pmarū. de q̄b⁹ in arbore elali dēz est. In ramis pōerij sunt

Arbor vegetalis.

So. xxi.

in potē rami alteri⁹ pomerij. q̄ potē suā stēt in dispōe radicū et centū formay. Et cū agēs nālē hos ramos tāgit. q̄ sūt in potē i ramis: q̄ sunt i actu fin dispōez radicū: illos ramos ducit de potē i actu. et agēs nālē pōerij ē i po. in q̄ semē pssit. q̄ ē agēs fin appetitū et instictū nālē diffusos p oēs formas. et hz successiōe de q̄bus dā agētib⁹ i alijs. de q̄ successiōe species pōerij cōseruat. Et idē ē de specie equi.

De folijs arboris vegetalis.

Folia arboris vegetalis sunt duplicia qm qdā sunt fin vegetatiōez alia hz elatio nē. Folia q̄ sunt fin vegetatiōez videri nō pnt nec tāgi: qm intra folia elemētatiōis pssit: q̄ sunt visibilia et palpabilia i pōerio. q̄ qdā folia sunt sube: i q̄b⁹ su stētatur acētia: q̄ sunt folia arboris elalis: i q̄b⁹ sunt folia accidētia: q̄ sunt arboris vegetalis in q̄tū vegetatiō. sicut color sapor et odor dulcedo et amaritudo et cetera acētia his similia: q̄ sūt quantificata q̄līcata relata exētia in actiōe/passiōe/tpe/loco/habitu/ et situ/ fin q̄ significatū est in folijs arboris elali. Hec folia q̄ ad vegetatiōē ptinēt ipam ornāt pseruat. sicut suba vegetatiua cū facit folia elemētaalia et visibilia: q̄ sunt tunice vegetatiuoz ex suba pōerij existētū. Et cū illa cadūt a pomerio ē significatū: q̄ folia vegetatiua sūt cursuz fecerūt et cōplemētū i ornatiōe et cōseruatiōe sube vegetatiue: q̄ extēc dormit vsqz ad tēpus: in q̄ fit renouatio folioz in vere. Qm tū folioz vegetaliū i pomo potentialiter positū excitat et mouet: tunc cū pomū comestū ē p aial i nutrimento vegetatū cuius elatio: i q̄ color sapor et odor attiguntur.

De florib⁹ arboris vegetalis.

Flores arboris vegetalis sunt duplices. qz ppositi sūt ex elatiōe et vegetatiōe. sicut flos pōerij. q̄ visibilis est: in quātū cōtinet nāz elalē. hz tāgi nō pnt nec videri: in quātū ptinet nām vegetatiuā cuius vegetatiue flores intra ptinentur. et sunt ex taz subtili mā q̄ videri non pnt. et stāt maxie p instrumentū cōpositum de potē obiecto et actu: ex q̄bus fruct⁹ est

dirivatus: q̄ primio est potētie obiecto et actu q̄ ceteris formis. sicut operatiū p ximi⁹ est manui q̄ brachio et martello q̄ manui et sic de alijs causis his similibus. In floribus q̄ sunt gñales: sunt flores spāles i potē. et flores pl⁹ hnt de odore et sapore q̄ folia et etiā plus de virtute. et hnt magis intēsum colorē et hoc ē: qz primio res sunt fructui q̄ fo: q̄ est nobilior ps q̄ est i tota arbore. Et stat flos p corruptiōnē et fructus per gñationē. et iō i cōsumatione floris colligitur fructus. et oīz fructus in medio loco floris. vt sua virt⁹ maior sit. Et flos lenior est q̄ fructus. qz fructus est magis plen⁹: et qz potēntialiter i se cōtinet oēs partes arboris future. Flores in arbore non tāctū durāt sicut folia que sunt ad cōseruā dū flores et fructus. et flores q̄ cadunt: sunt mā: quā expulsiva pssit et scindit a planta. qz digestio facta est in quātū fructus ex subtili mā floris cōstitit gñat⁹. et illa quā appetitivā appetit: et quā retentiva retinuit et digestiva digessit in partib⁹ fructus. Et qm flores cadunt prius q̄ fructus sit gñatus: tūc est ratiōe infirmitatis arboris et suarū brācharum. Quedā arbores sunt: q̄ flores nō habēt: sicut ficulnea. et rō est: qz fruct⁹ efficit in ramis. Et hoc est ppter magnam abūdantiā hūiditatis et caloris. in qua citius fit digestio q̄ in ceteris cōplexionibus in qua magna abūdantiā hūiditatis et caloris ficus pssit. et ideo sunt magis placide ad comedendū q̄ alij fruct⁹: quia humana natura pl⁹ delectat in cōplexiōe sanguinis q̄ in cōplexiōe colere flegmatis et melancolie.

De fructu arboris vegetalis.

Fructus arboris vegetalis est duplex. fin ptium duplicitem de qua dictū est. Et fructus inquit videri pot et tāgi: ē ratione nature elalis. Et forma fructus vegetalis apparet in sapore odore et colore. q̄ sunt sue figure q̄s aial per sentire attingit. Et fructus vegetalis stat secretus et abscoſus sensibus corporalib⁹. qui figuras attingit. Sed imaginatio ipsum attingit. in quo colligunt omnes ptes in quib⁹ stat alius fructus in potē. et iō est maior in bōitate magnevir

Arbor sensualis.

tute potestate et flores et folia: que sunt per secundam intentionem. ¶ In pomario pomus est fructus: et quia pomum in se plus continet de vegetatione quam flores vel quam folia vel cetera partes arboris: est pomum fructus arboris: quod est finis: versus vegetatus ad quod vegetatur vegetabile et vegetare se habent: et est centrum in quo quiescit. sic plures linee in uno puncto in quo se congregant et miscentur: quilibet dante alij suam similitudinem. ut sequatur finis: quam appetunt. ¶ Fructus plenior est et ponderosior: quam flos: quia ad plura se habet quam flos. et quia plus continet de circulo triangulo et quadrangulo et de ceteris formis: quam sunt nature pumarie. ¶ Quedam arbores sunt: que fructus non faciunt. sicut salix et fraxinus. et hoc est: quia in flore spiritus earum conservantur. et quidam fructus sunt in quibus non est testa extra. sicut in cerasis: que habet ossa interius. et hoc est propter magnam humiditatem. que stat in extremis: et siccitas sustentatur in medio. versus ossibus. est alius fructus: quam habet testam extra: que non habet intus testudinem siue ossa. sicut castanea et nux. et hoc est: quia siccitas abundat extra et humiditas intus. et sic de alijs. ¶ Quodlibet elementum quatuor species habet plantarum. in quibus siue per quas super cetera elementa dominatur. sicut ignis. qui in pipere et alio dominatur. que sunt in quarto gradu caloris. et in tertio gradu siccitatis. et in secundo humiditatis. et in primo frigiditatis. Secunda planta est sicut cinamomus in quo ignis est in tertio gradu caloris. et terra in secundo. et aer in primo. et aqua est degradata. Tertia planta est sicut feniculus. in quo ignis est in secundo gradu caloris. terra in primo. aer in tribus partibus unius gradus. et aqua in duabus. Et est alia planta: in qua ignis est in primo gradu caliditatis. sicut anisum in quo ignis est in primo gradu caliditatis. et terra in tribus punctis siccitatis. et aer in secundo hu-

miditatis. et aqua in uno frigiditatis. Et idem est de ceteris elementis: quia quodlibet quatuor species plantarum habet: quibusdam gradatim super alias. finis quod in quatuor speciebus antedictis est significatum. et ideo medici habent materiam ad preparando sanitatem in patiente in gradando plantas finem artem medicine. Et de hoc unum tractatum fecimus: quod vocatur principia medicine: in quo damus doctrinam: quomodo medici sciunt medicinas gradare finem gradus infirmitatum et plantarum. ¶ Dictum est de arbore vegetali: et de suis secretis et naturis haberi potest cognitio: finem processum quem tenuimus in illa applicando sibi centum formas: quam in arbore elementali continentur: finem exemplum quod de illis dedimus et dare proponimus.

De arbore sensuali.

Arbor sensualis in septem partes sicut alie arbores dividitur. scilicet in radices / truncum / brachia / ramos / folia / flores / et fructus.

¶ Radices sunt principia generalia: quod sunt triplicia in quantum sunt de natura elementali / vegetali / et sensuali.

¶ Truncus est corpus sensualis. et sicut est triplex: in quantum de dictis tribus naturis est constitutus.

¶ Branche sunt sex sensus corporales: versus visus / auditus / odoratus / gustus / tactus et assatus. Et similiter sunt triplices: de dictis tribus naturis constituti.

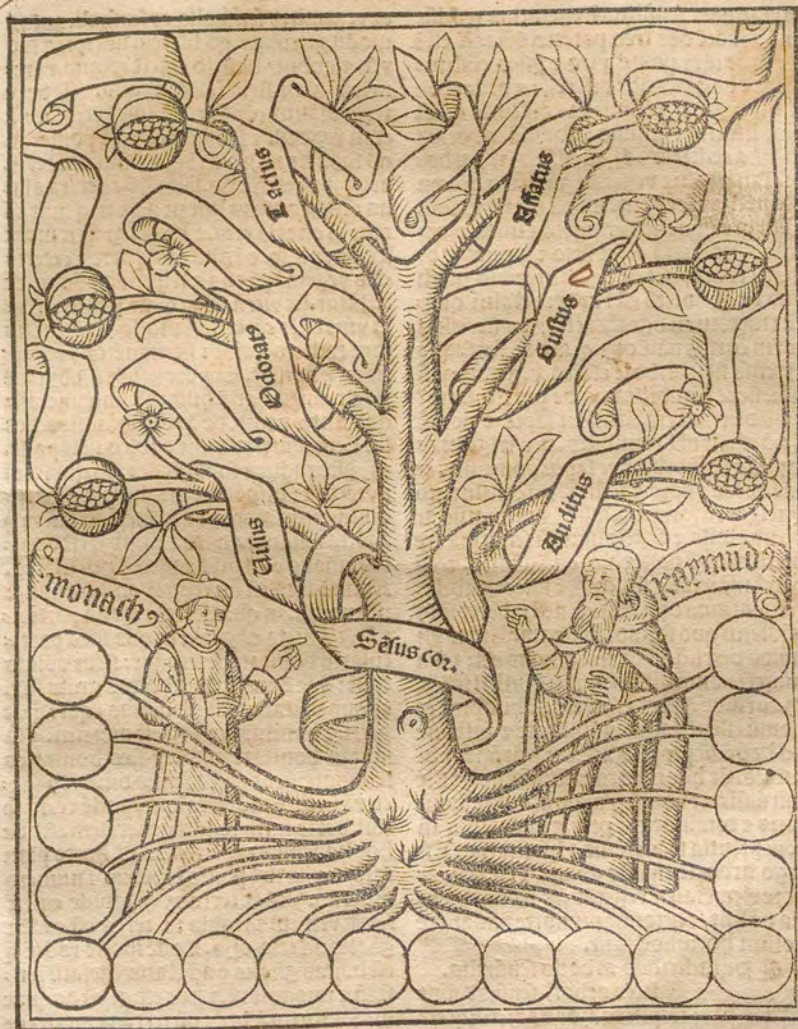
¶ Rami sunt membra corporalia tam interiora quam exteriora. que similiter sunt de dictis tribus naturis composita.

¶ Folia sunt accidentia. que similiter sunt triplicia et cetera.

¶ Flores sunt actus corporis sensualis et cetera.

¶ Fructus sunt individua sensata. scilicet homo equus et cetera animalia.

Arbor sensualis. Fo. xxii.

De arbore sensuali.

Ec arbor est de animalibus. et dividitur in septem partes finem quod in ipsa apparet. et est triplex: quia com-

posita ex potentia elementaria vegetativa et sensitiva. unde sicut si una arbor fuisset ex tribus speciebus facta: sicut si pomerium esset in pino insertum / et persicus in pomario: esset una arbor: omnes tres species: ita inserta vegetativa

Arbor sensualis.

in elatua: et sensitua iuegetatua reddut vnā arborē oēs tres potētie. dñā tñ est i ter arborē ex pome^o piro et pñco cōstituta: qz ē de qñtatib⁹ discrej: et arborē de elati^o vegeta^o et sensitua cōstitutā. qz est de qñtatib⁹ cōtinuis: qbusdā arborib⁹ in alijs existētib⁹. ¶ Sensitua est i arborē elati gñali: et vegetali gñali fin qz cōmplemētū nāle reqñit. vt i nā nō sit vacuū. et fin qz cōiunctio rerū: q sunt intra et extra reqñit. et etiā dispositio et pñctas p maris causay. Et sic de cētū formis gñalibus de qb⁹ dictū est i arborē elati: i quarū tractatu est significatiū: qz de necessitate fin cursūz nāle opz q arbor sensualis extēsa sit in arborē elati et vegetali. qz si nō essent sensibilitates de particularib⁹ et nō de vniuersalib⁹. sicut lapis et pomū q nō essent nāl⁹ visibiles. nec frigiditas lapidis sensibilis. nec sapor pomi silt. et idē de suo odore. et seqñet q sensitua nō pñcipet cū formis gñalib⁹ et primarijs arboris elalis et vegetalis. vñ i sensitua cre mētū esse nō posset. nec etiā gñatio. et cñ petr⁹ moreret et su⁹ equ⁹ et falco anihilarē sensitua oim trñ. qz nō haberet subz gñale: in quo format sustērata. sicut si annulus petr⁹: q est de auro: fusus eēt: et sua materia annihilaletur ita: qz nīlil foret. vñ aurū: de q pri⁹ erat. Et adhuc pirū et pomū essent vacua visibilitate et dispōne ad habēdū proprietatē et naturā sensibilitatis. Et hoc natura sustinere nō posset qñi sustineret vacuū i magnitudinē bonitatis et totalitatis et pñtū. et multa alia in cōuenientia sequerētur et impossibilia. Et sic ergo arbor sensualis gñalis extēsa in arborē elati et vegetali. vt iconuenientia nō sint et q forme primarie remanere possint hoc: quod sunt.

¶ De radicibus arboris sensualis.

Radices arboris sensualis sunt triplices. hoc est dictū: qz ei⁹ bonitas tres hz nās. vna est elati/ alia vegetali/ et alia sensituali. et hoc idē de magni^o et ceteris radicib⁹ arboris. Et oēs iste tres nature sunt bōe: et pñtū vñā radicē bonā. i qz qñs sū hz offiū. sic elalis ex arborē elati bñficiū suscipit et cremētū. et vegetali

ex vegetali. et sensualis ex sensuali. quēad modū pñctulares qz bñficiū suscipit a suo vñ. et ex hui⁹ bñficio efficit gñatio et cremētū i aialit. sicut i hoīe et equo. et sic de ceteris aialib⁹ cōpositis et cōstitutis de nā elati vegetali et sensuali. Sicut pomeriū: qz suas hz radices: i qb⁹ bñficiū a terra accipit et ceteris elis. sicut hō et cetera aialia: radices suas hñt in aere in q sunt cōtēti: et i ceteris elis. et hoc ē: qz sunt mobiles de vno loco i aliū: in q aere et ceteris elis vegeta^o gñalis et sensitua gñalis ex tēditur. sic vitrū qz extēdit p totū circuitū vini i illo cōtēti. et i illo loco cōtētis sunt radices hoīs: et sit influētia et refluētia: vt hō viuāt. Et poroz subz ē subz influētie et refluētie. qz ē hūmidū nutrimentale: qz venit et vadit. de q viuūt hñdū radicales: sicut lumē: qz viuūt de oleo in lāpade. ¶ Iste radices sunt gñales: in qb⁹ stāt i potētia et i dispositiōe radices spāles in diuiduatoz aiaioz: qz dūte sunt i actu p agētia nālia: ita qz vna radix q est bonitas gñalis ē ad pñes radices pñctulares. Et intēdūm⁹ tñ dicere de bonitate nālī et nō morali. in qua bōitate aialia participāt. et q dicta est gen⁹: in qua spēs particulariū bonitatuū seminant⁹: sicut bōitas equi: que ē vna spēs et bōitas gruis silt. ex qua bōitate equi est bōitas equi: q est petr⁹ et bonitas equi: q est martini. Ita sunt in bonitate gñali spāles bonitates seminate: sicut plura semina diuersay species i vna eadē terra. que quidē terra semilibet seminiū reddit generalem. Et de hoc habemus experientiā in orto plantato ex plurib⁹ plātis i spēbus et numero diuersis. Itē ex terra vñ ex lapide efficit ferrū vitrum et tegula: et terra est eadē et gñalis ad tria opa. Eodē modo radix q est bōitas gñalis ē ad elatiū vegetatū sensitū et imaginatū. et hoc est: qz est de quatuor naturis. Unde qñ ferrū venit in corruptione et sic de tegula et vitro: tunc redit ad terrā eoz materā et nām. sicut qz faceret ex vna massa auri ciphū/ scutellā/ et annulū et postmodū totū iūmul funderet: pñā massa rediret i pñō statu et nñero/ figuris denudata. p qz qdē figuras in pñes diuersas erat diuisa. gñaliū boni-

Arbor sensualis.

So. xxiij.

tas: que est radix gñalis: suas pñes recipiat: cū in priuatiōe veniunt figure et nñes: sub qb⁹ steterit ita qz bōitas elalis gñalis suā pñē recipiat elalē spālē: et vegetali gñalis suā spālē. et sensualis gñalis suā pñē sensuale et spālē: et sic forme primarie et nature conseruantur.

¶ De trunco arboris sensualis.

Trunco arboris sensualis est triplex: in q^o ē de trib⁹ naturis: vñ de nā elati vegetali et sensuali. sic corp⁹ hoīs aut eq⁹ qd est vñ trūc⁹ ex trib⁹ ante dñis naturis pñtū. ¶ Iste nāz elalē hz corp⁹ hoīs ossa carne et nervos. et ē visibile et palpabile. Et p nām vegetale hz pñtates et nās trūci vegetalis: fin qz dñm ē i suo tractatu. et apparet i liqre corpis sua figura. et color: quā accipit d sanguine. figura ē trūci sensualis p totū corp⁹ hoīs extēsa. Qui qdē trūc⁹ sensualis ē sensus cōis nā cui⁹ ei⁹ sensus pñctulares faciūt iudiciū et ē de nā corpali: vt sit sñalis pñ corpis. et qz magnitudo bōitatis nō sit maior i trūco elati et vegetali qz i sensuali: i qb⁹ esset maior: si trūc⁹ sensualis foret acēntalis. cñ ita sit: qz elalis et vegetalis sint sñales. et qz bōitas nālī maior sit i petr⁹ sñali qz in acēntali. Et idē ē de de magni^o pñtate et xñtute iudiciū et appetitū nālī et de fine et cōcordā. ¶ Est g trūc⁹ sensualis pñctualis et i fine nobiliori et nā qz trūc⁹ elal et vegetali. qñ p ipz maior xñtas attigūt et i petr⁹ se extēdit obis qz p trūcū elalē et vegetale. sic visibilitas sapor et odor: qz aialia attigunt. quos sñe iatate attigere non pñt et etiā qz trūcus sensualis i suā spēm trāssbat cēfos trūcos. vñ elalē et vegetale. et nō es⁹. sic olea i oleastro in fñra: qz ad suā spēm in suā mā trahit nāz oleastri. ¶ Sē sus cōis videri nō pñt nec tāgi rōne magne sñilitatē quā hz sua mā. et ē cōis ad suos pñctulares sensus: sicut calor ignis: qz cōis ē ad calozē pipis et allei: qz sunt sua pñctularia. et p illū qd libet pñctulare cōe ē ad diuersa iudicia. sic visus: qz iudiciū facit de albo colore et de nigro viridi et rubeo et d reb⁹ pulchris et turpibus. Et idē de gustu qz cōe iudiciū facit de sapore dulci et amaro/ de vino aq et de aq calida et frigida et

de sapore pomi et de sapore persici et sic d alijs reb⁹ sñib⁹ istis. ¶ Iste trūc⁹ hoīs ita vñ ē pñtate qz ē for⁹ gñali pñmaria) sic ē bon⁹ p bonitatem et magni^o p magnitudinē. Et ita ē ex diuersis naturis p dñam sicut vñ ē p pñctatā pluriū bonitatuū in vna et p pñctatā bonitatis et magnitudinis. et sic de alijs reb⁹ sñib⁹ istis. Et hz qz sensus cōis bñficiū accipit a trūco elati et vegetali: subiecta sensata viuificat. i qb⁹ sua pñctularia sustētat: qz sunt d nā elati et vegetali. qñ sensus cōis ē: qz in suā spēm et i suis pñctularibus qz sunt de sua esse trunco trūcū elati et vegetali. sic vegetatua pomeriū: qz vñ terra et ceteris elis inuegetatō ipa ex spēm sua et in elando se ipsaz ex elis sic for⁹: qz stat supra magnitudinē bonitatis potestatis xñtis et. Et ppter hñ fin qz sensus cōis ē for⁹ i sua virtute: sua pñctularia fortia sunt et virtuosa et eoz sñecta fortificat. vñ ceteros trūcos.

¶ De branchis arboris sensualis.

Banche arboris sensualis sunt. vñ visus/ auditus/ odoratus/ gustus/ tactus/ et affatus. Quē qdē affatus p bñficiū sñctū fore sensus et hñ tractatu quē d illo fecim⁹. Branchas oēs ē sñ et nō pñes neg min⁹: qz si pñes eñt: hñ qd pl⁹ eñt: supflū eñt. quā supfluitatē nā sustinere nō pñt. et si min⁹ eñt: nāvacuitatē sustineret: quā sustinere nō pñt. sic si visus nō eñt: eñt visibilitas rex vacua: et ad aliqñ finē se nō hñt. Et si affatus nō eñt locutio qz nō caderet sñ spēm aliquoz sensus: eñt vñ i hñ qz se a. i aliquā finē nō hñt. idē ē d auditus ceteris sensib⁹. Sñt g sñ sensus hñ nature corporalis nēcitare: et hñ sex rectitudines corpis et cñ ipis attigi pñt oia pñctularia corporalia et oia imaginabilia i ipis sunt impressa opz sñ sensus esse pñes sñales et corporales: vt cōis sensus pñes habeat: que sunt de sua eñt in qb⁹ sit sustētat: qz ē de nā corpali: fin qz pbatū est. Et he sex brāche sunt in arborē gñali: quā arborē sensuale vocam⁹. qz gñales sñt ad oēs brāchas speciales in diuiduatoz aiaioz. sicut visus: qz est potētia gñalis ad visum hoīs equi aquile et piscis. quēadmodū bonitas gñalis que sub se

ad omnes sensus

Arbor sensualis.

plures hōitates hz spāles. Quilibet brān-
charū hz sua, pūa sūiecta: i quib' susten-
tatur. sicut visus: q est brācha triplex in se
cōtinēs tres nās. v3 elālē. vegetālē. r nās
sui sensus cōis. r visum pūicūlātū r idui-
duatū. sic oclū petri q sunt elālē vegetatū
r sensatū. r idē de auditū ceteris sensib'.
Et de his sensib' loq' pponim' breuiori
mō: q poterim' veritātē taliter nos loq' o3
q hri possit cognitio de entitatib' eoz r
de naturis et de operationib' r modis.

De visu.

Visus ē brācha triplex: fm q su-
pradiētū ē. r su' loc' stat i oclis
r illud qd ab oclis videri pōt r
tāgi: de essentia. ē brāche elālē r maxie
de nā ignis r aeris. cū lux ignis r aeris
diaphānitas insīta sunt ad vidēdū: r ad re-
mouēdū vmbas q sunt p aquā r terras.
Et illud qd in oculis est vegetatū: ē de nā
vegetatiue. i q sunt eius qtuor brāche de
q3 dēz ē. r hē videri nō pōt i oculis neq
tāgi. cū ita sit: q vegetatiua sit inuisibilis
r intāgibil'. Et qlibet suaz brāchaz suaz
hz officiū i ocul'. sic p appetitiuā potētia
visiua se hz ad obiectū suū. pūit. v3 ad vi-
sibilitatē. et retentiua retinet lucē ignis r
diaphānitātē aeris in linea. q ē inter visi-
tūtatē r visibilitatē. r digestiua digerit
spēs vmbrosas: q sint clare r lucide. r ex-
pūsiua vmbas remouet. sicut ignis: q ex
aqua calida frigitatē remouet. Et essen-
tia visus videri nō pōt neq tāgi. r super
alias ē forma. r ē supra ipsas i magnitu-
die bōitatis potētiā r c. Et ptes ei' essen-
tiales sunt qtuor: v3 visū r visibilitatē
r visibile cōe. et q visibile pūicūlātū ē indi-
uiduatū. sic visū oclū petri. qd ē vna
ps sui visus r visibilitas: q ē de eētia vi-
sus r videri: qd ē act' ābor: qd ē itra ita
q ex istis trib' pūib' pūit visus petri. r h
visus ē brācha sensus cōis. Et visibilitas
q est extra: est sicut visibilitas pomiz piri
qd est obiectū remōtū inquantū nō est de
essentia visus petri. sed pūcipat in spē cū
visibilitate q est ps visus petri: r q sensa-
ta est r sustētata in oculis. Et digestiua di-
gerit visibilitatē extra in visibilitate itra
sic digerit panē in carnē r vīnū in sangui-
nē. Et ex hoc sequitur ali' actus: q ē vide-
re r opus accētale: vt sit visum: qd ē desi-

deratū: vt videat: r in quo visūiū qetem
hz. **O**culi petri sunt elati vegetati r sen-
sati. r equi' suus visibil' ē: quē petri' videt.
Et inter oclōs petri requiū ē vna linea p
aerē r spaciū qd ē iter oclōs r equi' extēsa:
r hec linea pūita ē ex trib' natur'. d elālē
scz vegetālē r sensuālē: linea exīte itra duo
pūcta terminata. vniū pūctū ē illud: qd ē cō-
tignū cū equo: r aliud: quod est pūctū cū
ocul' petri. hēc cōtignitas r terminatio
linee stat p quātitatē discretā: inquantū
oculi petri r equi' sunt corpora in vno lo-
co nō exītia r abinūicē differētia. Sed in-
quantū fm arborē sensuālē gūalē est tripli-
cata de nā elālē vegetālē r sensuālē: linea
ptinua. sed i oclis petri ē sensata sub vno
corpore inquantū pars linee gūalis intrat i
oculos r in qūctū intrat in equū: qd est aliū
corp'. qd qdē corpus est visibile p suā vis-
ibilitatē. q ē vna de suis pūib' essentialib'.
p quā visibil' est in suo colore. i q linea q ē
extra: pūcipat p cōtignitatē. Et qz visūi-
uum qd ē in oculis petri: ad suū pūitū visi-
bile se inclinat rōe appetiuitatis nālis et
appetibilitatis: digestio digerit visibilita-
tē extra. quē nō est de essentia oculorū: in
visibilitate intra: q est eēntialis ps visus
petri. Et iō oclū petri attigūt equū: nec vī-
sūiū ad equū per lineā trāsīt: nec color
equi venit ad oculos petri. q quidē color
nō potest venire: qm si veniret: suū pūitū
subm (quod est equus) dimitteret. Nec vi-
sūa potētia petri ire pōt ad obiectū q
si faceret: suū pūitū subm (qui sunt oculi)
dimitteret. est ergo mod' vidēdi ille quē
prediximus: r iste modus sequitur i alijs
sensib' fm eoz cōditiones r naturas.

Hec brācha q est visus: aīalib' est ne-
cessaria rōne habitūi: quos p visum acci-
piunt qui necessarij sunt ad vidēdū r ad
habitus sciētiarū. Et visibilitas est ipse
sio. imaginatiōis: q in se ipso imit sūitū
visibilitatē. vt imaginatio retineat: quō
hō ad domū suā redire sciat: r leo ad fon-
tē. r sic d ceteri reb' sūib'. **D**e auditu.

Auditus est alia brācha arbori
sensuālē. r est ita triplicata ex
tribus natur' sicut brācha: q
est visus. Et stat plus p calidū r sicq' p
aliā complexionē. Et ideo corpora
que desiccata sunt per magnum calorem

Arbor sensualis. Fo. xliii.

magis sonabilia sunt. r plus de sono reti-
nēt q alia qm sunt tacta. Idcirco aures
sunt de cōplexiōe calida r sicca: p ipas
colera expellit suā supfluitatē. cū ita sit:
q feces q exēit de aurb': sunt de cōplexiō-
ne calida r sicca. **I**n auditu est auditū
vniū qd ē vna de suis pūib' essentialib'. r ē
audibile: qd ē de eēn' audit'. r ē audire.
qd erit ex ambob'. r erit i eēn' audit'. r i
illa nascit r remanet vna de suis pūibus
eēntialib'. Et i istis trib' pūib' essentiali-
bus audit' ē sustētāt'. sicut volūtas: q su-
stētata ē in suo pūio volūtiuo volubili et
velle. Et vna audibilitas cōis q est ps r
de essentia arboris sensuālē extēsa i aere
i lapide r i ligno. r i nā elālē vegetālē per
ptinua qūitātē sustētata. Et iō cū lapis
tāgit cū ferro aut aer cū vga: erit illa au-
dibilitas tactu p motū factū in pūsiōe
r tactu. Et illa audibilitatē attigūt audi-
tiū i suo pūo audibili. qd ē de sua eēntia.
qd cū audibilitatē extranea participat i
spē. Et cui' sūitūdinē digestiua digerit i
audibilitate itra. s3 q de visu dictū ē. Et
ex hac attētiōe seq' vniū audire accētale
et q hūitātē ē r veltū subale audire: qd
est intra. **A**udit' necessari' ē ad viuē-
dū. vt hīc scīaz sūit mēoria entitū trās-
actoz r q possit eē industria r mod' ad re-
cipiēdū entia futura. qm sine auditu aīa
lia modū viuendi nō hēret. nec hōies co-
gnitiōē de deo nec de suis opibus hēre
possent. Et ē audit' ps subal' arbori sen-
suāl' r sua pūcta eēntialia sūit. s3 hīc qz
recipiūt sūit accētales r ire r venire pūit
absq' corruptiōe ipsius. **D**e odoratu.

Odoratus ē tertia brācha. r ē tri-
plex: fm qd dictū ē de visu. r ope-
ratio sua r modus est significat'
in hoc qd de visu r auditu dictū ē. Et sua
linea q est iter illū r obīi est de cōplexiōe
calida r hūida: qm p calore ē potēn' odo-
ratiua attractiua: r p aerē respiratiua vapo-
res: q sunt extra respirādo i q3 odores
sustētāt qui de poris subal' odorabiliū
exēit. Et i hoc passū est significatū q oīa
entia elāta i trūco arbori elālē cōsistūt:
r ei' eēn' p oīa vadit r venit. sic odores p
lineā r p suos terminos. Hāsus ē instīm
p arborē elālē ad odorandū: sic aures ad

audiēdū. Et odorabile ē subm arbori elā-
lis: inquantū simplex odor q sentit. r potē-
tia odoratiua ē sōa sensus r ps sensus cōis.
r instīz qd ē ex pte vegetatiue. In odora-
tu sunt brāche vegetatiue: qm qlibet sūi
hz offīi i odoratu fm hoc qd de vegetati-
ua dictū ē in cap' de visu. Odoratus ne-
cessarius est ad viuēdū rōe mot' cōis r
pulmonis: q vapores: q sunt intra expel-
lūt exteri' cū digestiua r expūsiua. Que
qdē digestiua illos vapores i feces digestit
qz expūsiua extra expellit. r appetitiua
appetit alios nonos vapores qz odora-
tiū respirādo int' pōit ad refrigerādiū
cor' i mag' calozē. r ad delectandū nām
in bonis r sanis odorib' r placētib' ad
odorādūm quos retentiua retinet: quosq'
sunt digesti. r expūsiua mām grossam il-
loz expellit extra. **D**e gustu.

Gustus ē. iiii. brācha. r ē triplex:
fm qd de alijs dictū est. Et sūi
obīi ē sapor. Et potētia q se hz
ad obīi ē gustatiua. Et instīm qd ē ex parte
elālē: ē illū qd i pomo tāgi r videri pōt.
Et illū qd ē ex pte vegetatiue ē sapor: q est
gustabil' i eēntia sensus i q nascit r erit.
sic ifans q nascit r erit i eēntia hōis. r fer-
rū i figura clauī. r calefactū i spē caloris.
Et illud qd recipit hoc: qd nascit i illo et
intrat ē gustabile: qd est de essentia gusta-
tiui. Et ex ābor' erit gustare: qd ē de sua
eēn'. Et oēs tres sūt de eēn' sensus cōis.
Et gustare qd venit extra: ē hīc: quē i gut-
ture accipiūt: ad qd ligua trahit saporē
cibari oz: q comedēdo r bibēdo intrāt.
Et quonā cibaria veniūt in specieb' di-
uersis et cōplexionib': possunt eē plures
linee diuerse de gustatiuo ad gustabile.
sicut piper: qd pparat lineā calidā et sic-
cam. r cucurbita frigidā r hūmidā. Et
istelline sunt ex parte arboris elālē. Et
sapores quos habēt: sunt ex parte poten-
tie vegetatiue: que illos vegetat ex arbo-
re generali i speciali cum suis brāchis. r
linee q sunt ex sensitiua sunt saporē
sensati i partib' essentialib' sens-
sus. Iste sensus q est gust' necessarius est
ad viuēdū: quonā sine ipso animalia
vivere nō possent: quoniam partes in-
tra substantiam cōsistentes viuere non

possent nec cōplexionū cōtrarietate sustinere. ex qua sequitur in substantia corruptio et diminutio. s; rōne cibarioz q̄ ab extra veniūt et itant comedēdo et bibēdo: partes subax sustentant. Et iō positū ē placitū si comedēdo et bibēdo p̄ sapore: vt appetitua desiderat illa mouēdo aīalia ad comedēdum et bibēdū cū natura placitū.

De tactu.

Tactus est triplex. Et hoc q̄ cōtinet ex arbore elalis: ē caro vbi sit tactus illi: q̄ sentit tactū. Et hoc q̄ stat maxime p̄ calidū et hūidū. Et hoc q̄ in tactu ē magis placitū: est p̄ vegetatiōnē: q̄ h̄z appetitū ad cōseruandū speciem. Et illud placitū retinet vt fiat digestio i trāsmutatiōe de veterib; formis ad formas nouas. q̄s quidē veteres expulsiua pūcit extra. Illud q̄ est ex parte sensus: videri nō pōt nec tāgi. s; est illud: q̄ sensus p̄sistit: q̄ est rō ad sentiēdū. sicut bonitas est rō ad bonificā dū. Et est rō ad sentiēdū tactū tāgibile et tāgere: q̄ sunt de esse tactus sensati. et q̄ est vna brachia sensus cōis. Tact' iste sequitur modū alioz sensus in sentiēdo: de q̄b; dictū est. v; q̄ est vna linea iter tactū et tāgibile: et ex trib; naturis arbor cōposita. sicut ignis: qui dat dispositionē sentiēdi calorem. et vegetatiua placitum. et sensitua sentire. et agēs nāle illud: q̄ i dispositione cōsistit in extremitatib; tactui et tāgibilis i h̄is et in actū deducit. et iō hō sentit calorem aspectū et leue et cetera his sīlia. Tact' mltū ē necessari' ad viuēdū. et est h̄ q̄ est subm ad mai' placitū aut penā q̄ aliquis aliorū sensus: et cōmūno ē q̄ ceteri sensus. et extrinsecus est p̄ totū corp' ex ceteris aliq̄bus partib; corpis. sicut i capillis et vngulis et dentib; in q̄b; modicū de sensu cōsistit. et hoc est rōne siccitatis: que est p̄ terrā in capillis. et ppter restrictiōem q̄ est i vngulis et i dentib; rōne aque. **De affatu.**

Affatus ē ille sensus: p̄ quē manifestatio fit i sermōe: q̄ est ita cōcept'. sicut hō: q̄ loquit' hoc q̄ cogitat: et auis sicut gallina: q̄ clamat filios suos. Et iste affatus ē ita triplex sicut ceteri sensus. qm̄ aer ibi ponit vocē. et vegeta' pōit placitū desideratū et i spēs?

tactis digestū: ex q̄b; vox exit. et sensus ponit sentire auditui i manifestādo rē cōceptā p̄ lineā motā a cōceptione vsq; ad manifestatiōem: q̄ fit i sermōe. Et linea ē a sensitio vsq; ad sensibile. Ligna ē organū: q̄ mouet lineā. et manifesta ē obm̄. et affatū est potētia. et mot' ē infirm. Et de isto sensu locuti sum' diuti' i suo tractatu. Et ē sensus multū necessari' ad viuēdū. et ad moralitates acq̄rēdū. et ad seruēdū deo et ip̄s amādū et laudādū et honorandū plus q̄ aliq̄s alioz sensus. qm̄ cum nullo ceteroz sensus pōt tractari de deo ita beneficit cū affatu: q̄ ip̄s noiat et docet: laudat et dep̄cat. et audit' nō facit tū hoc: qm̄ passiue sūsi nomen accipit. et affat' actiue ip̄s noiat. Et ppter hoc affatus ē magis nobilis sensus q̄ alij. qm̄ est mag' ppe finē: ppter quā oīa entia sunt creata. v; ad cognoscēdū deū et amādū et laudādū. Et ppter h̄ affat' plus de merito portat q̄ ceteri. sicut aplū: q̄ ascēderit ad mai' meritū p loqui de deo q̄ p audi reuel q̄ p aliquē aliū sensum. Et adhuc affat' sensus: q̄ est h̄z ad vtilitatem publicā et regimē. et oēs alij sensus se h̄nt ad vtilitatem spālē. Et mag' in cōueniētiis foret: si affat' nō cētrina brachia sensus cōis: ex q̄ plus portat de vtilitate q̄ ceteri sensus.

De ramis arboris sensualis.

Rami arboris sensualis sunt sicut mēbra: in q̄b; fit renouatio p̄ vegetatiōem. et cōpositio p̄ sensitū. et cōica' siue cōitas cuiuslibet sensus per sensitua: qm̄ sicut qlibet brachia h̄z sūsi ramū: sicut q̄b; pome' appetit' sensitua i qlibet suaz brachia sūsi h̄z ramū. Et istos ramos mēbra appellam': qm̄ i illis et ex illis fit renouatio i didual' folioz florū et fructuum. In hōie sunt mēbra cōrepar: splen' pulmo et cerebrū. Et ista sunt itra: ex q̄b; mēbra q̄ sunt extra vitā assumūt. v; caput brachia et tibie. Et illū q̄ ex istis mēbris videri pōt et tāgi ē ex pte arboris elalis. Et illū q̄ qlibet mēbroz sequit' p gñatiōem corruptiōem pūatiōem et renouatiōem: ē p arborē vegetale. Et illū p q̄ illa mēbra sensata sūt: ē p arborē sensua le. Que qdē mēbra sensata sūt ex ceteris sen-

sus cōis: qui in mēbris sensatis vegetatis et elatis suos ramos extēdit. q̄ sunt de sensituo sensibili et sentire. Et q̄ de mēbris sequitur videre/audire/odorare/gustare/palpare et fari: stat cōitas cuiuslibet sensus p ramos: q̄ cōem h̄nt et ita intra ex q̄ viuunt rami extra: q̄b; sustentata sunt ista. sicut oculi in capite et man' i brachijs et pedes i tibijs. Et brachia et tibie sunt mēbra: in quātū in illis sustentata sunt illa instrumenta q̄ dixim'. et sunt brachia et respectum trunci: qui est in tertio numero.

De folijs arboris sensualis.

Folia arboris sensualis sunt triplicia. sicut q̄ritas ignis: que p̄tinet ad arborē elalē. et q̄ritas saporis: q̄ p̄tinet ad arborē vegetale. et q̄ritas sensibilitatis: in q̄ calor et sapor sentiunt: est de sensualitate. Et idē ē de q̄ritate et ceteris accētib; et ppter h̄ mixta sunt qdā accētia in alijs sicut mixtiōe nāp arborū: q̄ se miscēt: vt sit vna arbor sensualis ex tribus naturis p̄stituta. v; ex nā elalē vegetali et sensuali. Sicut accētia arborū elalē et vegetalis p totā suā mēbrā se extendit: sic accētia nature sensualis se extendit p totā arborē i extēsiōe sensus cōis. Et ppter h̄ qm̄ ignis i corpe vegetato et sensato calore sūsi extēdit: sensus sūsi sentire extēdit i sentiēdo illū calorem. Et idē facit i sentiēdo saporem quā digestiua extēdit i gustare. et placitū invidere. et ex illo sapore pvegetatiua extēsiō ē placitū: q̄ h̄z sensitua. Et idem de placito q̄ dat per appetitiuā in videre/tāgere/odorare et in audire. intātū q̄ forme q̄ sunt supra i sensitua i suis accētib; puerit accētia: q̄ in formis iseritōrib; existūt. sicut olea: q̄ in suā spēm cōuertit illud q̄ assumit ex oleastro: in q̄ est infusa. veritū sicut argentū remanet in denario: q̄ est de ipso et de cupro: sic accētia que sunt ex formis inferiorib; in suis proprijs subiectis remanēt. q̄uis in dura sunt et accētib; formis superiorib;. Et ppter hoc stant accidentia in cōtinua et discretā q̄ritate. In cōtinua ratiōe mixtionis formaz: q̄ adinuitē mixte sunt. In discretā: q̄ nullū accidens sūsi p̄pūi subm dimittit: q̄uis itret cū alijs mixtionibus.

De florib; arboris sensualis.

Flores arboris sensualis sunt triplices. sicut i oculis quoz flos ē videre. et oculi in ista sunt ad vidēdū. et videre ē infirm vt videat obiectū coloratū: in q̄ qdē videre ignis lucē suā ponit et aer suā diaz phanitatē. Et digestiua digerit spēs: ex q̄bus videre p̄stitutū est. qd qdē videre ē accēdens sensus q̄ est visus. Et q̄ videre accēdens aliū videre subale idutū est. de q̄ i brachia q̄ est de visu dictū est. vt ille h̄t infirm sit ad vidēdū ens desideratū: qd visum est in sua similitudine. vt facies hōis: q̄ in speculo loyidetur: in q̄ similitudo faciei ē im̄p̄sa rōe arboris elalis vegetalis: q̄ cū speculo p̄cipat: et etiā cū oculis et cū facie. et cū linea q̄ est in medio sicut p̄ticipatiōe gñalē. et idē sequit' de flore audit' et de florib; aliorū sensus et de florū instrumentis. sicut audire qd est flos in aurib; sustentat' q̄ sunt sua infirma. Et audire infirm est: vt ens qd est sonus: vel vox sit auditū. et illud qd mouet infirm ē auditū: q̄ audire mouet in audibili.

De fructu arboris sensualis.

Fructus arboris sensualis est triplex. hoc est dictū: q̄ habet naturā elementale vegetale et sensuale. Natura elementalis in illo ponit elementatū. sicut equus qui videtur qui est elementatus. Et vegetatiua ponit in illo vegetatū: in hoc qd equus est vegetatus. Et sensitua ponit sensatū: in hoc quod equus est sensat' et obiectivisum est equus: q̄ est fructus visus. Et est ei' fruct' in quātū finis: hoc est dictū q̄ visus est: vt sit obiectivisum. sicut ferrū qd est: vt sit clauus. et manus: vt sit operatio. et operatio: vt sit operatū. et sic de alijs reb; similib; istis. Hoc idem sequitur de fructu auditū: qui fructus est auditū. et odoratū: cui fructus est odoratū. et gustandi gustatū. et palpan di palpatū. et affandi affatum seu manifestatum. Et ex omnibus his fructib; sequitur sensatum: qd est fructus oīm partū arboris: in quātū est centrū et finis oīm suarū partium. et omnes partes se habent ad illud: qm̄ omnes sunt ppter ipsum.

De applicatiōe et practica. c. sofaz.

Arbor sensualis.

In hoc passu datur doctrina quoniam homo sciat applicare formas naturales ad substantias individuas. Et finis quod in hac arboris sensualis datur doctrina: dari potest in aliis. Et quoniam applicatio multum est utilis et necessaria ad huius scientiam et est sustentatio intellectus: inquantum se sustinet in formis et ad earum exempla recurrit: ut sibi obiectum requirat: idcirco ponimus hunc tractatum qui est de applicatione in hac arboris scientie.

Anitas est ratio quod arboris sensualis sitiva. Et ratio per quam unitas est ratio quod arbor sitiva: est ratio unitatis: quod arbor in se continetur. sicut una unitas bonitatis et tribus naturis composita. et sic de aliis unitatibus. Et ratio per quam est pluralitas in arboris sensualis: est de pluribus rebus differens per essentiam. de quibus pluribus rebus in ipsa arboris dictum est. quod sunt plures radices: plures trunci: plures brachia: et sic de ceteris. Sunt ergo unitas et pluralitas cause primarie: per quas arbor est una et in se plures causas continet.

Simplicitas et compositio sunt cause et forme primarie: per quas arbor in numero sit simplex et ex pluribus rebus composita. Est simplex in uno numero. quod est ex pluribus causis simplicibus. sicut de igne simplici et ceteris elementis et de appetitu: qui est forma simplex et de potentia visiva similiter. et sic de aliis. Et omnes iste forme simplices se habent ad unum simplicem. sicut plures linee ad unum punctum. quod si quidem simplex est arbor sensualis: inquantum habet unum numerum. Et est composita de pluribus causis per compositionem suarum partium. sicut trunci qui compositi sunt ex natura etali vegetali et sensuali.

Forma et materia sunt rationes per quas arbor ex ipsis est constituta. sicut forma vegetativa quod in aiali formatur forma etale. et forma sensitiva formatur vegetativam. et hoc est propter magnitudinem bonitatis. que maior est in fine formarum superiorum quam in fine formarum inferiorum. que sunt materie ad formas: quod sunt supra. sicut secundum intentiones ad primas. Forme tamen inferiores se remanent in earum specialitate bonitatem in suo numero simplici. sicut ferrum quod est sub forma cultellus et clavi. quod semper remanet hoc quod est.

Genera et species sunt rationes: quod in arboris sunt plura genera et plures species. sicut bonitas ge-

neralis quod est ratio in arboris ad plures bonitates spirituales. et magnitudo generalis ad plures magnitudines spirituales. sicut ignis qui habet unam spiritalem bonitatem et aer aliam: que sunt ex bonitate generali in trunco confusa. et idem de specie generali. per quam in arboris sunt individua etata vegetativa et sensata. sicut martinus et suus equus: quod sunt sub aiali. quod est sub corpore.

Interioritas et exterioritas sunt rationes: quod in arboris aliquae rationes sunt intra arboris et alique extra. sicut ignis: quod est in aere. et est vegetatus in vegetativa et sensatus in sensitiva. Et est extra aerem et extra vegetativam et sensitivam: inquantum suus numerus est differens a numero aeris: et a numero sensitivae vegetativae. sicut in equo martinus quod quidam forme sunt intra alias per quantitatem continuum. et sunt extra per quantitatem discretam.

Abstractio et concretio sunt rationes: quod in arboris sunt cause abstracte et concrete. sicut elementatio vegetativa et sensualitas. quod sunt forme abstracte. quarum ratio in arboris sunt abstractiones. sicut calor sapor et visibilitas. Et idem de concretis. sicut elativum: quod est concretio etationis inferioris. quod est in equo quod est elativum: inquantum producit alium equum elativum. Et idem de vegetativo et sensitivo. cui ita sit: quod equus producit vegetatus sit et sensatus.

Generatio corruptio et privatio sunt forme generales in arboris ad plures generationes corruptiones et privationes. quod sicut ignis bonus est sub ratione bonitatis: sic est generatio sub ratione generationis generando in equo calore. et vegetativa sapore et sensitiva videre. Et idem de corruptione: que est ratio ad omnes corruptiones. sicut forma herbe quam equus comedit: que corrumpitur per corruptionem generalem. ut per generalem generationem generet caro spiritualis equi. Et idem de privatione. quod privatio est corruptio. quod est non posset absque privatione formam vivere in generatione formarum novarum.

Grossitas et subtilitas sunt forme: que sunt rationes in arboris sensuali ad grossitatem materiarum et ad subtilitatem formarum. sicut materia elativa: quod est grossa et spissa in formis illorum que sunt subtiles et materia vegetativa: quod subtilis est in compositis materie elativae. et idem de materia sensitiva: quod subtilior est quam materia vegetativa. et idem de formis: quod

Arbor sensualis Fo. xxvi.

quedam subtiliores sunt quam alie. ut de materiis dictum est.

Leuitas et poderositas sunt forme generales. ratio quare in arboris sensuali sunt plures leuitates et poderositates. sicut in equum quod offa sunt gramae sue poderosa. et cor pulmonis levis et medulla filiter. quorum leuitas et poderositas stat per arboris elativum et non per vegetalem neque per sensuale. et hoc est: quod vegetativa et sensitiva plures habent de subtilitate et simplicitate quam arbor elementalis.

Plenitudo est per totam arboris sensuale. et est vacuitas in arboris. quod contraria est plenitudini. quod sicut bonitas plenaria est bonificatio bonificabili et bonificare: sic arbor sensualis plena est essentia elativa vegetativa et sensitiva. Verumtamen per modum imperfectis et corruptis sunt in arboris sensuali cause vacue. sicut sub embriois: quod non est in etate perfecta. nec fore: quod sunt in potentia: quod vacue sunt sine quibus sunt. et sic de aliis causis simplicibus istis. quod quidem forme sunt plenarie in actu ducunt.

Totalitas et pars sunt cause primarie. quod ratio arboris sensuali est totum ex suis partibus. et sue partes sunt ex toto. sicut equus: qui est totum sue elativae vegetativae et sensitivae. sunt sue partes. hoc est non posset: si totalitas et pars non essent cause primarie ad totalitatem partes equi et corporis hominis. et sic de aliis individuis naturalibus.

Intensitas et extensitas sunt forme primarie ad intensitates et extensitates arboris sensuali. sicut in equo: quod intensitas est color et extensitas est itus. et in equo bruno est color profundus et extensus. Et hec intensitas et extensitas sunt per elativum narium. et quoniam equus magis habet appetitum coedendi per vegetativam: intensus habet saporis. et extensus quoniam non coedit saporosa: sicut cum coedit herba amarum. Et per sensitivam visum habet intensum: cum habet oculos claros et dispositos ad videndum. et habet extensum et profundum: cum oculos habet infirmos.

Statio et motus sunt forme primarie in arboris sensuali. quare ratio ne in se habet plures motus et stationes particulares. sicut equus: quod stat in uno loco tunc cum se non movet. Et stat albus per elementum et pinguis per vegetativam et hilaris per sensitivam. Et equus est hoc: quod est per stationem omnium trium potentiarum. Et est movens et mobilis ratione motus generalis. et quando se movet de uno loco in alium: est motus ille localis per elementa. Et inquantum est motus

habet cremetum. Est ille motus per vegetativam neque inquantum se movet ad ea que videt et desiderat: est ille motus per sensitivam.

Durities et molities sunt forme primarie ad arboris sensuale. quod plures habet molities et durities particulares ex generalibus causis. sicut caro que est mollis et est mollis per potentiam elativam. et ossa quod dura sunt per ipsas. Vegetativa autem et sensitiva simpliciter non habent duritiam neque molitiam. sicut leuitatem non habent neque poderositatem. verumtamen in equo sunt forme: inquantum informantur illo forma elativa: ex quod durities et molities persistunt.

Logitudo latitudo et profunditas sunt forme primarie ad longitudines latitudines et profunditates: que sunt in arboris sensuali: quod sunt tantummodo per arboris elativum. et hoc est: quod sunt de grossa materia finem comparationem materie: quam habet vegetativa et sensitiva: quod materia cuiuslibet est ita subtilis et ita parva de natura habet corporali: quod neque est subiecta longo amplo et profundo. sicut corpus hominis. quod ita parva habet de humanitate. quod per se non sufficit ad esse humanum. Et idem de bonificatione quod est per subtilis bonitatis: quod per se non sufficit ad esse subiectum: sicut pars quod non sufficit: ut sit totum. Idcirco in equo sua longitudo latitudo et profunditas sunt de essentia elativa. et omnes mensure predictae per vegetativam et sensitivam sunt informate. que in tantum extendi possunt in longum amplum et profundum: sicut predictae dimensioes extendunt.

Potentia obiecti et actus sunt forme primarie in arboris sensuali. sicut in equo: in quo sunt plures potentie actus et obiecta sub formis generalibus (de quibus dictum est) existentia. sicut in equo: quod potentia habet calefactionem aqua frigidam: quam bibit. quod potentia stat per arboris elativum. Et digestio et transmutatio de frigiditate in calorem fit per vegetativam. Et in illa frigiditate quare sentit: cum aqua bibit fit illud sentire per sensitivam. Et ideo calefacere est actus elativus et transmutare vegetativus et sentire sensitivus. Et inquantum equus desiderat aquam bibere: aqua obiectum elativum. et obiectum est per appetitivam quod est ex vegetativa. et inquantum aqua est visiva: ipsa est obiectum sensitivum.

Prioritas et posterioritas sunt forme primarie ad arboris sensuale. sicut arbor elativa

lis: que est prima naturaliter ad arbores vegetales et vegetales ad sensuales: ex quibus sequitur secundioritas et tertioritas. v. g. aſis et pſis et terti^o nſer^o ſubſtātie. q. ignis pmo ponit causas primarias: vt ſint vegetate. Et idē facit rami arboris et alis: in q^o ſunt materie digeſte. vt agētia nālia ſubſtāties vegetatas pducāt. Et vegetatiua pme diſponis ſe h³ ad h³ ſecundarios: in quātū ſenſitiua in ramis ſuis tertiū nſer^o pducit p cōſequētiā ramorū vegetatiue. Et in h³ paſſū ſignificatū eſt argumētum: qd eſt ex duab^{us} maximis rōna cōcluſione. exiſte ſcda maxia ex pma. et cōcluſiōe exiſte ex amb^{us} ad ſignificationē cāp^{is} realiſi/ pſequēte exiſtente ex aſite/ et tertiū nſero ex ambobus. ſicut equus grus hō et piſcis.

¶ Cremētū et diminutio ſunt gſiales forme ad arborē ſenſualē. veluti in leone: in quo cremētū eſt p arborē et alē. ex q^o vegetatiua māz multiplicat: quā radices accipiunt ex hoc qd leo comedit et bibit. Et ſenſitiua illud cremētū in ſenſib^{us} ponit. et h³ facit q^o retentiua retinet hoc qd venit. et digeſtiua illud digerit in maiori quātitate quā h³ qd expulſiua i feces expellit. Et qū eſt cōſumatio: p trariū eſt. v. g. expulſiua pl^o per corruptionē expellit: q^o digeſtiua in gnatione ponit: vel q^o retentiua retinet.

¶ Diſpoſitio ppter et pportio ſunt forme primarie ad arborē ſenſualē. ſicut in leone: in quo arbor elementalis h³ in diſpoſitione: q^o agens naturale trahat formā leonis cum vegetatione: cū qua leo ſtat in potentia in arborē elementalī. et in actu deducit in arborē ſenſualē cū ppteritate omniſi trā naturarū et cum pportione: que in illis ſtat habituatā. ex qua leo ſua membra h³ pportionat et inſta ſua.

¶ Cōditio et intētio ſunt nature primarie ad arborē ſenſualē. ſicut arbor elementalī: q^o conditionata eſt taliter: q^o cum tangitur cum arborē vegetali: inſuit materiā et ſubiectū in quo vegetatiua vegetatū edificet. Et hoc facit ignis ea intentione: vt ſit indutus ex formis vegetatis. Et vegetatio taliter conditionata eſt: q^o cum ipſa ab arborē ſenſuali tangitur: dat inſuentiam illi ſubiecto ea intentione: vt formis ſenſatis ſit induta. Et ideo arbor

ſenſualis in leone indiuiduatur p cōditio nem ſuā et intentionē: ſim q^o agēs natura le tangit omnes tres naturas ipſas tāgēdo ſim eaz pditiones et intentiones: quare ſunt.

¶ Ordo et operatio ſunt pma pncipia ad arborē ſenſualē. q^o rōne ordinis quā h³ arbor et alis in ſe ſim radices ſuas trāctū et ceteras ſuas ptes: diſpoſita eſt q^o ex illa vegetatiū et ſenſatiū operata ſunt cū ordinatione vegetatiōis et ſue opatiōis. et cū ordinatione ſenſitiue et ſue opatiōis. Et hoc apparet in leone: i quo ē ordo et opatio nālis h³ nās oīz trā arborē. ¶ Inſuetia et reſuetia ſunt cāe pmarie ad arborē ſenſualē. Et iō i leōe ſtāt inſuetia et reſuetia ſim tres arbores. ſicut et alis: q^o inſuit ad pncipia ſua ſinē: q^o ē et illa pnci^o reſuit illū ſinē ad ſinē vegetationis. q^o reſuit ad pncipia ſenſualis h³ qd ex et alī accipit. et ſua pncipia ſit. et ſenſualis illā inſuetiā recipit ad ſinē: ex qua ſua pncipia reſuit. Et iō ſtat leo pducit de inſuetia et reſuetia nāli oīz trā arborē. ¶ Productio ortus et exitus ſunt pmarie nature ad arborē ſenſualē ſicut in et alī: in q^o pductus eſt trunc^{us} ex radicib^{us}. et brāche ex trāco: q^o nāſcunt ex trāco: et in ſeipſis exiſit. q^o in ſuamet ſpē nāſcitur. Et cū vegetatio per agēs nāle tāgit pductionē ortū et exitum et alis: pducit ex ipſo et alū: qd nāſcit et erit in vegetato. Et hoc idē facit ſenſualē. v. g. nā ſenſitiua: q^o producit in ſuamet ſpē leonē vegetatiū et ſenſatiū. et q^o erit et nāſcit in ſenſitiua: remanet ſenſatiū et ex ipſa induit.

¶ Sepabilitas inſepabilitas ſūt forme primarie ad arborē ſenſualē. ſicut in leone: i quo eſt calor nālis: q^o ſuū pprimū ſubmō dimittit: qd eſt ignis: q^o ab ipſo diſcedere nō pōt. nec vegetatio ſuas brāchas dimittit. q^o ſi dimitteret: nō eſſet h³ quod eſt. nec pncipales ſenſus a ſenſu cōmuni nō diſcederent. ſicut ptes q^o ſuū totum dimittere nō pōt. Et cū in leone hec q^o pdicta ſunt reſcedūt: v. g. etatiua vegetatiua et ſenſitiua: tunc ille leo in puationem devenit. Et in hoc paſſū eſt ſignificatū: q^o ſimplicia remanēt in ſuo nſero in compoſitis. ¶ Poſſibilitas et i poſſibilitas ſunt cauſe primarie ad arborē ſenſualē. ſicut in arborē et alī: in q^o poſſibile eſt: q^o ſequitur

elementatū ex illa. et i vegetali: in qua poſſibile eſt: q^o ex ipſa ſit vegetatiū. et in ſenſuali: in qua poſſibile eſt: q^o ex illa ſequat ſenſatiū. Et he poſſibilitates ſunt: q^o i quālibet arbor quod h³ ſuoz pncipioz ad ſi nē ſe habet ppter quē eſt. Et ideo ex omnibus trib^{us} arborib^{us} pōt eē leo. Et i poſſibile eſt: q^o nō poſſit eſſe ſim curſus natura lem. Et eſt impoſſibile q^o leo poſſit eſſe in arborē et alī: ſi in ſua leoneitate pderetur pncipia ſimplicia arboris et alis. et idem eſt de vegetali. ¶ Similitudo et diſſimilitudo ſunt nature primarie ad arborē ſenſualē. ſicut in leone: in quo eſt ſimilitudo aeris ignis terre et aque: in quātū brāche arboris et alis in ſuis ramis ponunt ſimilitudines ſuas: quas leo attingit vidēdo et tangēdo. et ex q^o eſt ſim natura et alē. Et vegetatiua in ipſo ſuā ponit ſimilitudinē et etiā eētiā ſuā: in quātū leo vegetat cū baria q^o accipit. et appetit h³ et inſtinctus naturalē aſſumēdi ipā: vt ex ipſi uiuat. Et ſenſitiua ſit: que in leone ſuā ponit ſititudinē: in quātū ipm calorē frigiditātē et ſaporem ſentire facit. et etiā reſponſibiles videre. ¶ Poſitū ad huc arbores in leone per corruptionē diſſimilitudines ſuas. ſicut leo qui cū guſti inſimū h³ videt et cū cibaria amara: que nāliter ſub forma leoneitatis dulcē habent ſaporem. Et idem ē de ſuis diſſimilitudinib^{us}: que ſunt ſpecies. ſi cur piſcis et equus: q^o ſiles figuras nō h³ ſit. et ſic de alijs rebus ſilibus illis. ¶ Haturā corporalitas et trāſmutatio ad arborē ſenſualē ſunt nature primarie. ſicut in leone oēs tres arbores ſuas ponit nās. ſicut ignis: q^o naturā ponit calefaciendi. et vegetatiua nāz ſaporadi. et ſenſitiua naturā videndi. ¶ Itē ignis et cetera et alā ponit in leone naturā corporis: in quātū in ipſo ponit longū ampliū et pſundū: et figuras q^o ſunt circulus triangulus et quadrāgul^{us}. Et vegetatiua et ſenſitiua ſimiliter ponit in ipſo corporalitatem: in quātū ſunt partes corporales et ſubſtāciales. ¶ Poſitū etiam in leone trāſmutationē formaz: que ſunt in potentia diſpoſitiōe: q^o ſunt in actu trāſmutate. ſicut vnus leo ex alio. et ſicut mutato quē leo comedit: ei^{us} mā carnis ē trāſmutata in mā carnīs leonis. ¶ Lux et

ymbra ſunt cauſe primarie ad arborē ſenſualē. ſicut in leone: in q^o ignis ponit lucē: que eſt inſim ad vidēdū. et aq^u et terra q^o ponit ymbra: p quā pellis leonis h³ colorē cōſuſum. Et digeſtiua illā lucē facit i oculis digerētib^{us} illa que ducunt claritatē: et digerit ymbra digerēdo illa de quibus ymbra venit. Et ſenſitiua lucē ponit: in quātū in ſua impreſſione ipam accipit. et in ſua ſpecie ipāz nāſci et ſtare facit. ſicut lux ignis: q^o eſt in oculis leonis. et eſt pars illo rum: q^o ita eſt ſenſata: ſicut vegetata. et idē ē de ymbra. Et in h³ paſſū cognofci poteſt: q^o in abſentia ſolis vel luminis ignis ſtat leo in ymbra ita cōtētus: ſicut vnū i am pulla. Et ideo leo facit ymbra h³ illas partes: in quib^{us} ſol vel lūmē ipm nō tangit.

¶ Linea punctus et ſupſicies ſunt cauſe primarie ad arborē ſenſualē. ſicut in leone: in q^o arbor et alis puncta ponit lineas et ſupſicies q^o ſunt de ſua eētia et natura. ¶ Puncta nō ſunt ſicut ſunt radices et lineę ſunt longum ampliū et pſundum: et branche arboris et ſupſicies ex amplitudine et participatione linearū. et de cōtigua tione: q^o eſt inter vnam et aliā. et puncta q^o vegetatiua ponit i leone: ſunt ſue radices: et lineę ſunt ſue brāche. et ſupſicies ē ſicut ſapor q^o eſt ſupſicies in medio tactui exiſt qui ipm ſaporat. Et idē eſt de ſenſitiua: q^o in ſapore ponit ſenſum et oclōs: q^o ſupſiciē attingit et ſua pſicta ſenſata in ſentiēdo videndo audiēdo. et lineas ſenſatas: ſicut ſunt ſue branche. ¶ Rectitudo et figura ſunt pma pnci^o ad arborē ſenſualē. ſicut in leone: in quo arbor et alis ſex ponit rectitudines: in quātū leo ē in illa cōtētus: que verti pnt: ſim q^o leo ſe vertit i parte dextra vel ſiniſtra. ¶ Poſitū etiā in ipā figurā circūlarē triāgulārē et quadrāgulārē: ſim q^o in ipſo manifeſte apparet. et ſim h³ qd de figura in ſuo tractatu dictū eſt. Et vegetatiua in leone ponit rectitudines: q^o illa q^o ex comēſiōe digerit: q^o comedit: expulſiua inferius in feces pſcit. et digeſtiua ſupius et i oēs ptes: in quātū dat ad cerebrū et ad caudā et ad brachia dextrū et ſiniſtrū et ad pedes et ad doſum alū et inſimū. et in illo ponit figurā digeſtā i ſpē leonis: q^o in ſemine cruda fuit pſuſa. ¶ Sēſitiua nō ponit

Arbor sensualis.

rectitudines in sex sensib⁹ sensatis / et figurā leonis in extremitatib⁹ illo⁹ in sup⁹cie sensata. ¶ Masculinitas et femininitas sunt cause primarie ad arborē sensuale. sicut arbor elalis: q⁹ i leone ponit masculinitatē rōne nature: quā h⁹ a bonificatiuitate magnificatiuitate aerificatiuitate. et sic de alijs formis masculinis. Et ponit i illo femininitatē rōe nature bonificabilitatis magnificabilitatis ignificabilitatis. et sic de ceteris materijs femininis. Et rōne hui⁹ sunt in sp⁹ leonitatis leo et leonissa. et vegetatiua i illis ponit suas nās masculinas et femininas. v⁹ vegetatiuitatē et vegetabilitatē. Et idē de sensitiua: q⁹ ponit i illis nās masculinas et femininas: sicut sunt sensitiuitas et sensibilitas. Et iō leo ē in leonissa agēs nāle i elando p elare. et i vegetādo pvegetare / et in sensando p sensare. ¶ Mēbris et inst⁹alitas sunt nature primarie in arborē sensuali. sicut i leone: in quo elatina potētia ponit mēbra et inst⁹ra: sicut q⁹ significatū ē in ramis et i florib⁹ sue arboris: ponēdo sua mēbra. v⁹ cor / epar / caput / et brachia. ponit etiā inst⁹ra: in quātū pōit man⁹ et pedes et oculos et elare. Et vegetatiua in illo ponit mēbra s⁹ gñationē corruptionē et priuationē et renouationē foras veteris et noui. et ponit inst⁹ra: in quātū ponit hūidū nutrimentale: q⁹ vti⁹ tur foras in saporādo et digerēdo in alijs. Et sensitiua mēbra ponit: sicut visitiuū visibile et videre. q⁹ sunt mēbra et ramivisus. et ponit inst⁹ra: sicut videre q⁹ est flos: q⁹ nō est de eētiavisus nec visitiuū. et sic de alijs. ¶ Nutrimētū et imp⁹ssio sunt cause primarie ad arborē sensuale. sicut i leone: i q⁹ elatiua potētia ponit nutrimentū s⁹ nās quā h⁹ nutriēdi. sicut bonitas et magnitudo: q⁹ bonū et magnū durare nutrit. et ignis q⁹ nutrit sūsi calozē i aere et i terra calefaciēdo. et ponit ipressiōes sue speciei: i q⁹ leo est ex q⁹tuor elis / et h⁹ radices truncū brachias ramos folia flores et fruct⁹. s⁹ q⁹ i arborē sensuali significatū est. Et vegetatiua ponit i leone nutrimentū: in quātū dat ei potētā nutritiua: cū q⁹ nutrit semetip⁹ ex cibarijs q⁹ accipit. et i illo ponit suā ipressiōez: in quātū ei dat appetitū et alias brachias. et idem est de suis ramis. et ceteris partibus

arboris vegetalis. Et potentia sensitiua ponit in leone nutrimentū: in quātū i ipso nutrit videre gustare tangere et ceteras ponit in ipso suā impressionē: in quātū in ipso ponit visibilitatē: que est impressiō visitiuitatis. et videre q⁹ est imp⁹ssum ex amabus potentiss. et sic de ceteris partibus sensitiue. ¶ Insetio et pfectas sunt cause primarie ad arborē sensuale existētes i naturis tris arbor. sicut in leone: in quo elemētaria ponit insetiōē sū nām inserendi: quā in se cōtinet. sicut ignis qui in suo calore inserit aere. et qua insetiōe erit humiditas calida. Et ponit in leone pfectatē: cū facit ipm esse p se elemētariū et vñā substantiā p se stantē. et etiā facit ipm esse per seipm elantē: in quātū ipm facit alij leonē generare et elemētare. Et vegetatiua ponit in leone nām inserendi: quā h⁹ inserendo in materia carnis: quā comedit materiā sue speciei: q⁹ est leonina. Et ponit in ipso pfectatē: in quātū est per se ipsum vegetas vegetādo cibaria: q⁹ accipit in sua specie: in qua nascunt et exēst. Et sensitiua ponit suā insetiōē: in quātū insetit sentire in brachijs leonis: et i ceteris suis partibus. Et ponit pfectatē: in quātū ipm facit per seipsum sensatum: et ipse sensare facit alterū leonē p viam generationis. ¶ Indiuinitas et attractio sunt nature primarie ad arborē sensuale. et sunt nature oīs tris arboris: q⁹ se ponit naturaliter i leone. sicut indiuinitas arboris elemētalis. vñ sequit substantia elata: exite vno leone ex alio ex brachijs et ramis arboris elalis. sicut ex attractiōe: quā ignis h⁹ in trahēdo siccitatē ad se de terra / et aer calozē ab igne. et per quā attractiōē leo attrahit ad se materiā cibariorū: q⁹ assumit / ipso habente naturā attractiua per elemēta. Et vegetatiua i ipso ponit indiuinitatē: in quātū digestiua nām h⁹ indiuinuandi vñas partē ab alia. et expulsiua similr. ponit etiā adhuc vegetatiua attractiōem i leone: in quātū attrahit ad se species cibariorū que assumit. Et sensitiua similiter ponit i leone: in quātū ei sua sensitiuitate et sensibilitate generali scinz

Arbor sensualis. Fo. xxviii.

dit et indiuinat sensitiuitatem et sensibilitatem: quā in leone pducit quē generat. ¶ Ponit adhuc in leone attractiōē sensitiuitatis et sensibilitatis ex quibus sentire pcedit extensum in gustare videre audire odorare. et sic de alijs. ¶ Necessitas et contingentia sunt pma pncipia ad arborē sensuale: sū q⁹ significatū est in hoc q⁹ in eay tractatu dictū est. sicut i leone in quo arbor elemētalis suas ponit necessitates. qm si tricus est: oportet q⁹ sit substantia. Et p⁹ hoc leo h⁹ tricus de necessitate. et quia in se h⁹ calozē: oportet de necessitate q⁹ in se habeat substantiā ignis. Itē necessariū est leoni comedere rōe qualitatē: q⁹ sunt sue pres. ¶ Ponit etiā elalis potentia in leone cōtingentiā s⁹ cōtingentiā: q⁹ est supra. et iō leo casu nasci pōt pctus. et inuenire etiā p⁹ casu aliquā bestiam: quā inuenire nō intendebat. sicut serpētē aut hominē. Et in leone vegetatiua ponit necessitates. q⁹ si in ipso elvegetare: necessariū est ei comedere. Et ponit in illo ptingentiā sū ptingentiā: q⁹ est supra. de q⁹ in suo tractatu dictū est. Et sensitiua i leone ponit necessarias causas: ita q⁹ si habet videre: oportet q⁹ hēat visitiuū et visibile. Et etiā ponit in illo ptingentiā in priuatione vidēdi rōne cecitatis. circa quā peccāt elatiua et vegetatiua in organo videndi. Et in hoc passu est significatum: q⁹ sensitiua est nobilior potentia q⁹ elatiua et vegetatiua. sicut ignis q⁹ semper cōbureret: si ligna haberet. ¶ Perfectio et impfectio sunt cause primarie ad arborē sensuale. ad quā sunt primarie p tres nās arboris: sicut in leone elatiua: q⁹ in illo ponit corpus cōpletū: cū suā h⁹ etatē. et hoc facit ex cōplemēto: quod elemētaria h⁹ in trunco generali sub specie corporalitatis. Et in leone ponit impfectionē: in quātū in ipso ponit elationē in potētia: in quātū p⁹ elare alij leonē i gñando. q⁹ qdē leo q⁹ stat in potētia pplet⁹ nō est. Et vegetatiua ponit in leone pfectiōez: in quātū i ipso ponit brachias suas. Et in ipso ponit defectū: in quātū ipse sustineri nō p⁹ nisi comedat et bibat. quia in se h⁹ vegetare et consumptionē suarum partū p corruptionē.

Et sensitiua ponit in illo perfectionē in vīdēdo audiedo. Et defectū accitale: cū sibi dat afflictionē p sensum: quē habet a calore / frigiditate / fame / et siti. ¶ Vita et color sunt cāe primarie ad arborē sensuale: sicut in leone: qui est viuus p vitā / et est coloratus p colorem. et hoc sū naturā tris arborum. Est viuus p arborem elalem: in quātū vinit ex cibarijs elatis. Et coloratus est per colores q⁹tuor elorū gñaliū ad suū colorem. Est viuus p vegetatiua: q⁹ vegetat illa: q⁹ comedit ipsa / trāsmutat: do in spēm leonis. Et colorem habet p vegetatiua: q⁹ colores gñales digerit i speciale colorem. q⁹ sicut trāsmutat aquam: quā bibit in sanguinē: sic colozē aque in colorem leonis trāsmutat. sicut in hominib⁹: qui comedit cibaria nimis calida. vegetatiua vegetat in ipsis colorem cōcūm in oculis et in facie. Et sensitiua ponit in leone vitā: per quam colorem sentit famem et sitim: et in ipso ponit colozē sanguinis. et ei dat virtutem: q⁹ colozē videre possit. ¶ Sonus odor et sapor sunt nature primarie ad arborē sensuale: q⁹ sunt ex parte tris arbor gñaliū: sicut elal natura: q⁹ ponit aures in leone. que strumēta sunt ad audiēdū. et ponit nasū: qui instrumentū ē ad odorādū. et in ipso ponit guttur: q⁹ instrumentū est ad gustādū. Et vegetatiua ponit in leone nām audiēdi: in quātū digerit sonū ad audibilitatē p nās calidas et siccās. q⁹ plus reddunt de sono q⁹ ille: q⁹ sunt ex alijs cōplexionibus. et apparet in tonitruo: q⁹ est de vaporibus calidis et siccis. etiam per retētiua (q⁹ est vñā brachia vegetatiue) retinēt ille sonus in aurib⁹. ¶ Ponit etiam odorabilitatem: in quātū digerit odores ad odoratiuitatē: qm sicut aqua digerit in sanguinē: sic digerit odores i odorabilitatē. Et h⁹ facit vegetatiua i gustare q⁹ digerit gustabilitatē in h⁹: q⁹ ipas pōit i dispōne gustadi. sic nā q⁹ pōit in ferro dispōne clari. Et gustare ponit in potentia vegetatiua et sensitiua que quidem sensitiua ipsam ducit in actu in leone: in quātū ei dat naturam gustatiuam. ¶ Ponit etiā in ipso odorare et audire: in quātū ei dat potentiam auditiuam et odoratiuam. Et in hoc passu

Arbor sensualis.

cognosci potest: quomodo vegetatiua obiecta que sunt extra disponit et elatiua ad obiecta: et sunt intra. et sunt ex natura sensitui: et quod ipse accipit sensitui. **C** Actus et affatus sunt forme naturales prime ad arboris sensualis. sicut leo: et tactus habet per arboris elatis: inquantum in ipso ponit proprietates discretas sub forma molli aut sub forma dura in tangendo. Ponit adhuc in ipso affatus linguam que est elata et que est infirma et organum ad affandum. Et vegetatiua ponit in tangere saporem digestum et in dispositione et potentia positiui sentire possit et affari. ponit in potentia et in dispositione que audiri possit. Et sensitui ponit in tangere sentire. sicut leo qui tangit aquam frigidam cum lingua: sentit frigiditatem. et cum clamat: suam vocem sentit. et adhuc sentit vocem aliorum entium cum sua potentia auditui: que est brachia sensus. **C** Vigilatio et dormitio et somnium sunt potentie prime ad arboris sensualem finem naturas trius arboris. quia natura elalis ponit in leone et vigilationem: inquantum famescere facit. et sua necessaria imaginari per nimiam calorem aut frigiditatem humiditatem aut siccitatem. Et in dormire ponit naturam quiescentem: inquantum cessat humorum contrarietas: et ex citat ipsum ad vigilandum. quorum contrarietas leo sufferre non potest: et ideo dat ei naturam in dormitione quietem. Et natura elementalium ipsum somnare facit: inquantum suam imaginationem stare facit inter vigilationem et dormitionem ratione impressionis: que se habet ad omnes partes: ut ad vigilandum dormiendum. et ideo homines qui sunt complexionis calide et sicce: somniant colores croceos et siccitates et prelia. Et quia anima requirit recolere intelligeret amare et ignis requirit calefacere et desiccare: in dormitione loquitur de rebus que sunt de natura calida et secca et similiter de preliis. Vegetatiua ponit in vigilare suam naturam: inquantum preparat leoni saporem comestitionis et in ipso ponit suam naturam dormitionis: inquantum ipsum dormire facit: ut melius digerere possit cibaria. que ita bene digerere non potest in vigilando: quia forme sensitui ipsum impedunt: inquantum se habet ad sua obiecta sensibilia. Et suam naturam ponit in somnare: inquantum digerit spiritus fantasticas. quas imaginatio

accipit cum inuamine sensui. Que quidem spiritus fantastice sunt inter vigilare et dormire. Et sensitui ponit in vigilare suam naturam: inquantum sensus uti facit sentire. Et in dormitionem naturam ponit quiescentem inquantum potentie fesse sentiendi quies habet in dormitione. Et ponit in somnare spiritus sentientes diuersos: qui sunt inter vigilare et dormire. **C** Sensus et ira sunt forme prime ad arboris sensuale finem naturas trius naturarum arboris generalium. sicut in leone: in quo natura elalis est ad placitum: quod habet per suam vigorem fortitudinem: cum qua potestatem habet vincendi alias bestias. Et in illo ponit dispositionem ire per frigiditatem per caliditatem et per famem et per sitim et per infirmitatem. Et vegetatiua ponit finem suam naturam placitum in leone: inquantum cibaria digerit: que accipit tali modo: quod ipsum sanum stare facit. et ei ministrat placitum per saporem et tactum: que facit in leonissimum. Ponit etiam in illo iram per contrarium modum placiti. Et sensitui ponit in illo placitum per videre et per sentire sapores bonos. Ponit etiam in illo iram: inquantum ipsum sentire facit iram ad viuendum. sicut sunt fames sitis et dolor. **C** Sanitas et infirmitas sunt forme primarie ad arboris sensualem. sicut leo: qui per sanitatem est sanus. et per infirmitatem infirmus. Et iste impressiones sunt per naturas arboris. sicut elatiua: que per temperatas complexionis est ratio sanitatis: que est in leone. et per distemperatas complexionis est ei ratio infirmitatis. Et digestiua ei est occasio sanitatis tunc: cum digerit cibaria: finem que oportet. Et quando peccat in sua operatione: infirmitatem in leone ministrat. Et sensitui sanitatem ministrat per sentire placitum in comedendo et bibendo: quia sapor sentitus naturam viuificat. Et ideo de placito quod habet leo in videre ea que sibi placent. Et per contrarium sensitui infirmitatem ministrat in leone. **C** Industria est forma generalis ad industrias animalium: que industria sustentata est in potentibus generalibus. videlicet elatiua vegetatiua et sensitui. sicut leo qui industriam habet ad venandum finem elatiua: que accipit supra in instinctu naturali ignis. et eius appetitus: qui modum habet aquam calefaciendi calefaciendo aerem quem calefacit: ut in humiditate calefacta: quam aer dat

Arbor sensualis.

So. xxix.

aque transeat ignis ad calefaciendum et mortificandum aquam. Item ignis habet modum calefaciendi aerem influendo in illo calorem desiccatum: ut cum sua siccitate humiditatem existentem in aqua possit mortificare: ut aqua beneficium ab aere non recipiat. Et similimodo vegetatiua est ratio leoni: qui habeat industriam finem suum modum generalem: quem habet in suis branchis. sicut leo: qui modum habet exhi in locis calidis: qui sit frigus. et in locis frigidis: quando viget calor. In quo modo digestiua melius potest operari finem naturam sensitui: qui ei ministrat loca frigida: quando habet calorem. et loca calida: quando habet frigus. Et adhuc se facit inuisibile de nocte bestias. quia timorem habet de illo: quando ipsum vident. et ideo per venas de nocte que de die. **C** Substantia essentia et ens sunt forme generales et prime ad arboris sensuales. sicut in leone: in quo substantia elementalium et generalis ponit substantiam specialem et in diuiduatam ex quattuor massis deriuatam. essentia cuius est leoneitas: que est ex natura elementalium: inquantum hoc quod in leone videri potest et tangi. Et idem est de sua entitate elementalium. Et idem facit vegetatiua: que vegetando conseruat speciem leonis. Et sensitui sicut: qui sensando aut sentiendo conseruat. et ipsam generat cum agere naturali. Et leoneitas que est essentia leonis: est per vegetacionem et per sensum: quia sine vegetare et sentire essentia stare non posset supra substantiam: que stat sub essentia per stantem et essentiam. Et in hoc passu potest homo cognoscere quod substantia est in particularibus sub essentia et operatione illius.

sicut bonus sub bonitate. Et adhuc cognosci potest quod essentia et substantia stant sub entitate. Et in hac cognitione multum de philosophia habet. Et adhuc ea que dicta sunt de ceteris formis applicatis ad in diuiduatam arboris sensuales. Que applicatio subiecti est generalis: in quo datur doctrina habendi artem et modum ad applicandum ceteris formas ad inuestigandum veritatem entium secretorum sequendo modum: quem tenuimus inuestigandi secreta et naturas cum ceteris formis. et in diuiduatam elementarum vegetarum et sensatum cum naturis elementaribus vegetalibus et sensalibus.

De arboze imaginari.

A Arbor ista in vis. ut alie diuiditur partes. scilicet in radices / trunci / branchas / ramos / folia / flores / et fructus.

C Radices sunt principia generalia imaginata. id est similitudines illorum realium in imaginatione sumpta.

C Truncus est trunci reales aliarum arborum imaginati. id est similitudinarie accepti.

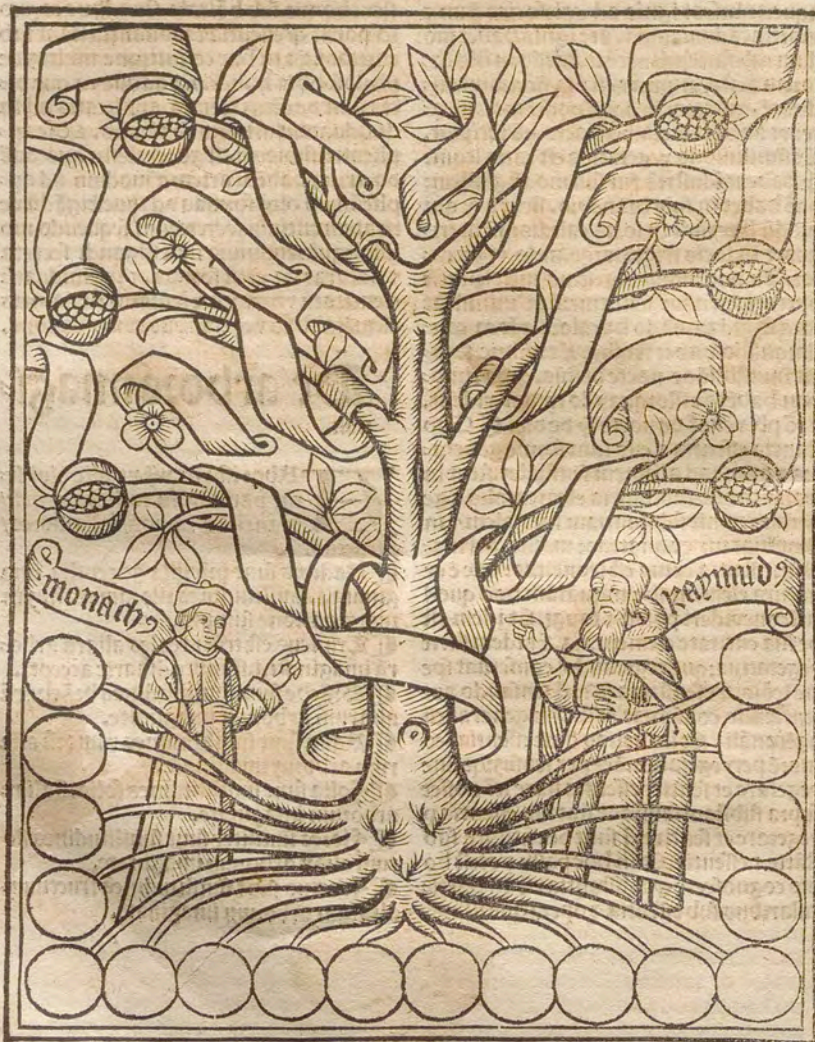
C Branchae sunt similitudines brachiarum aliarum arborum imparate.

C Rami sunt similitudines ramorum aliarum arborum imparate.

C Folia sunt similitudines foliorum aliarum arborum imparate.

C Flores similiter sunt similitudines florum aliarum arborum imparate.

C Fructus sunt similitudines fructuum aliarum arborum imparate.

De arbore imaginali.

Arbor ista ē de
 similitudinibus et impressionibus.
 Et dividit in septē ptes. v3 in
 radices / trūcū / brāchas / ra-

mos / folia / flores / et fructus. Et ē de similitu-
 dinibus arboris et al / vegetal / et sensual:
 qm̄ in quātū ē gñalis: in illis est inserta et
 cum illis mixta. sicut vegetalis in etali / et
 sensibilis in vegetali. Et similitudines ex
 quibus est: sunt masculinae et femine, ma-

scilicet sunt p̄ bōificatiū magnificatiū
 et ceteras sofas. Est ex similitudinib⁹ femi-
 ninis p̄ bonificabile magnificabile et cete-
 ras mās. Et ppter hoc i se cōtinet imagi-
 natiū imaginabile et imaginari. qd̄ est
 similitudo bōificare magnificare et ceterorū
 actū. Et imaginatiū ē similitudo bōifica-
 tiui et magnificatiui et ceterorū. Et imagi-
 nabile est similitudo bōificabilis et magnifi-
 cabilis et sic de alijs. **A**rbor ista est de
 imaginatiōe: qd̄ est creatura vt plurimū ne-
 cessaria aīalib⁹. qz absqz illa viuere non
 pōt: nec se possent h̄re ad oīa sensibilia.
 sicut leo qd̄ ad fontē redire nō posset absqz
 imaginari / neqz sīr̄ auis ad suū nidū / nec
 hoīes ad domū / nec aīqz dom⁹ ēē: ipam
 facere scirēt. nec sine imaginatiōe clauū tu-
 nicā nec nauē facere scirēt / nec hīr̄ scīay
 haberēt / neqz alia qd̄ necessaria sunt ad vi-
 uēdū / neqz memoriā rex trāfactay habe-
 rēt. Nec arbor videri nō pōt nec tāgi. Et
 in quātū imaginabilitas est i corpib⁹ in-
 aīat / et i quātū imaginatiuitas imaginabi-
 et imaginari ē i aīat corpib⁹: i aīat corpi-
 bus ē sicut i igne et i aere: qd̄ assimilant in
 calore / et sicut speculm: qd̄ accipit ymbra et
 figurā plāte. qd̄ simulatur ad diaphanita-
 tē i ymbra. et est in aīatis: qui siliant i spē
 bus. sicut petrus et martin⁹: qd̄ simulant in
 spē hoīs. et sic de alijs reb⁹ similib⁹ istis.
De radicibus arboris imaginalis.

Radices arboris imaginalis
 sunt similitudines radicū rea-
 lium de qb⁹ i arbore et ali ve-
 getali et sensuali dictū est. sicut
 similitudo bonitatis / magnitu-
 dis / duratiōis / p̄tatis et ceteray radicū. et
 similitudo vnitatis et plalitatis et ceteray. c.
 formay. de qb⁹ dīz ē. Et sue radices sunt
 ita gñales ad similitudines específicas: sicut
 radices reales et gñales ad específicas. fm̄
 qd̄ i exemplis qd̄ dedim⁹: dictū ē. **B**ōitas
 suā dat similitudinē magnitudinē: in quātū
 magni⁹ ē bōa p̄ bōitatē. et magni⁹ dat suā
 similitudinē bōitati in quātū bōitas p̄ magni-
 tudinē ē magna. et ex his similitudinib⁹ reali-
 bus ē imagiā arbor ex similitudinib⁹ et ipres-
 sionib⁹ / et qd̄ accipit similitudines radicū. sicut ce-
 ra qd̄ accipit similitudines līay sigilli / et specul⁹
 qd̄ accipit figuras qd̄ sunt aī ipm. et sic hō

q̄ imagiā equū: quē vidit i quo imagiā
 bonitatē in quātū bon⁹ est ad currēdū. et
 in ipō imagiā magnitudinē: qz ip̄ vidit
 magni⁹. et qz ip̄ vidit pulchritū imagiā i
 ipō pulchritudinē sicut magnitudinē: qd̄ ē
 pulchritudo bōitatis: qm̄ pulchritū ē boni-
 tati qd̄ sit magna. **E**n̄ sicut potē sensiti⁹
 nāz h̄z et p̄tate: qd̄ i sua spē sentiat sapo-
 rē pomi: qd̄ hō cōedit: quā nō sentit i spē
 pomi / sed i eēn⁹ sua: sic imaginatiua acci-
 pit et attingit similitudines reales in semet
 ipā: in qd̄ digestiua ipas digerit. Et i his
 similitudinib⁹ qd̄ accipit in imaginatiua a
 bonitate magni⁹ et ceteris radicib⁹ sunt
 nature arborū realiū: qd̄ sunt imaginabi-
 les. qz cū imaginatiua p̄cipat: qd̄ i ipis
 gñalr̄ est extēsa. sicut ignis et cetera et alia: qd̄
 in etatis figurā faciūt. et ponūt in illis co-
 lores. sicut i eq̄ elato: in qd̄ est figura et co-
 lor. qd̄ boni sunt et magni. Et qz ex similitudi-
 nib⁹ realiū similitudines fantastice descē-
 dūt: sicut accētia qd̄ exēit ex suba accipit
 imaginati⁹ similitudines reales ab eq̄ qd̄ bōe
 sunt et magne. et ipas accipit cū sensiti⁹.
 qd̄ est insēz ad illā receptiōē: quā attigit
 vidēdo colorē et magnitudinē. et digesti⁹
 ipas spēs fantasticas digerit: in quātū dī
 iposite sunt: qd̄ sunt imaginare. et cū ima-
 ginatiua sunt potētiāl̄ in obiectis cū in-
 uamine sensiti⁹. fm̄ qd̄ dictū est. Et sic oēs
 tres nature arborū realiū disponunt: quō
 imaginatiua eay similitudines accipiat: qd̄
 apparēt i bonitate et magnitudine equi.

Radices arboris imaginalis ē
 ex similitudinib⁹ cōis et cōfusis
 et cōstitut⁹ ē ex eēntijs et natu-
 ris radicū suay. et i ipō sunt
 potētiāl̄ similitudines specifi-
 ce: qd̄ ex ipō agē nālia et aīata attrahūt
 vt nō aīata. Inaīata sunt: sicut figura plāte
 terrevel eq̄: qd̄ apparēt i speculoyel i ymbra
 aut i aq̄. aut i ymbra quā arbor facit i ter-
 ra rōe solis. et sic de alijs reb⁹ similib⁹ istis.
Quare trūcū fm̄ qd̄ tāgit ex sui nā: respō-
 det ad tactū: p̄ quē tāgit p̄ agētia nālia.
 qz si p̄ bonitatē tāgat: reddit similitudi-
 nem bonitatis. et si p̄ magnitudinē: simi-
 litudinē magnitudinis. sicut de⁹: qui est
 iustus misericors et humilis. qz si tangat

Arbor imaginallis.

est iustitia: iustitia reddit. si cum inia: red-
dit iniam. et si cum humilitate: reddit hu-
militatem. Consimilimodo facit tricus
imaginative. qz si bonitate imaginatur
in specie equi: reddit ei bonā similitudinē
equi. et imaginativa ipsam accipit in sua
nā: in qua ducit de potentia in actū. sicut
ignis: qz cū calefacit aquā frigidā: ducit
calorē in actū: qz ante stabat in potentia.
Hec similitudo stat in duobus modis. Unus
modus est inquantum non est accepta per
imaginationē. sicut vmbra plante in spe-
culo vel in aqua vel in terra: qz est simili-
tudo similitudinū realiū et aliū. ita qz plāta
non imaginatur illā similitudinē. neqz spe-
culū aqua neqz terra illā similitudinē ima-
ginant. quia nō sunt sube animate. ima-
ginabilitas tamē cū illis picipat in trū-
co gñali: qui est de nā et ali vegetali sen-
suali et imaginalli. Et ppter hoc scds mo-
dus similitudinis est p agens naturale aīa-
tū. sicut equus vel hō: qui potētā habet
imaginatiuā: qz vmbra plāte accipit in
aqua vel in terra illā vmbra imaginan-
do. Et in hoc passu cognoscit qz ima-
ginabilitas est duobus modis. Una est: que
disposita est qz imaginata sit. sicut vmbra
plāte: que apparet in speculo vel in aqua
aut in terra. Alia est imaginabilitas: que
est ex eēntia imaginatiōis cōsiste cū ima-
ginativitate masculina i aīali: qz cum sua
imaginabilitate et in sua imaginabilita-
te stat in vna suba indiuiduata et sub vna
et eadē spē. Et in sua imaginabilitate attri-
git imaginabilitatē extra sustēratā in vmbra
plāte: que in speculo aqua et i terra est
similitudo plāte: quā similitudinē accipit ani-
mal. sicut homo: qz imaginat illā similitudi-
nē plāte. Et trūc hūc vmbre reddit simi-
tudinē bonitatis: inquantū illa imagina-
tū est bona. et magna est in hoc qz magnā
facit opationem. et ideo similitudinē reddit
magnitudinis. Et qz opationes trāsfacte
durāt p imaginationē: que ipas reddit a
trūco exit similitudo durationis. Et idē est
de prāte: qm magna prās stat in illo ima-
ginari. qz ex trūco exit magna similitudo
prātis. et idē est de instinctib⁹ nālibus et
appetitibus et de alijs similitudinibus: que
sunt ex formis realibus et generalib⁹: que

imaginabiles sunt iuuatibus quibusdā
formis alijs: vt sint imagnate ear simi-
litudines. Ita sub ratione imaginatio-
nis: sicut bone sunt sub ratione bonita-
tis: et magne sub ratione magnitudinis.
et sic de alijs.

De brāchis arboris imaginallis.
Bāche arboris imaginallis
similitudines sunt brāchay
aliay arbor. sicut est gñā pe-
dum: que sunt similitudines
pedū p opationē. sic brāche
imaginative sunt impressiones operatio-
nis: quas faciunt arbores reales et nāles.
Et de hoc exēplū dabimus breuiori mo-
do quo poterimus vt melius cognitionē
imaginationis dare possimus.

De similitudine ignis.
Ignis simplex videri nō pōt neqz
tāgi: et sua similitudo stat in ra-
mis: vt in igne cōposito: qz est susti-
opus: sicut flāma: qz visibilis est et cōposi-
ta ex quattuor elis. sed qz in illa plus est
de igne qz de alijs elis stat similitudo ignis
in illa et nō alioy. et ex hac similitudine ima-
ginatio imaginat ignē simplicē. et simili-
tudinem accipit a flāma et nō flāmā. Et
hec similitudo exit de imaginabilitate flā-
me: qz visibilis est quā imaginatio in suā
ppriā imaginabilitatē cōuertit qz est ps
aīalis: qz flāmā imaginatur. Unde sicut
ignis qz cū medio trāsit ad aquā (hoc est
p aerē) sic imaginatiua cū vna similitudi-
ne aliā accipit similitudinē: videlicet cū
sua similitudine reali: que est pars aīalis
imaginatiui: accipit similitudinē flāme
ignis: que est similitudo fantastica depu-
rata et digesta in cerebro: que exit de ima-
ginabilitate reali flāme: que stat inter
imaginabilitatē realē aīalis et imaginabi-
litate flāme. sicut somnari: qz est i me-
dio dormiendi et vigilandi. Et hec ima-
ginabilitas: que est nter duas imagina-
bilitates reales: est spēs fantastica ima-
ginationis: que non est de sua essentia. sicut
accidēs: qz non est de essentia substanti-
e. Et est operatio imaginandi et instru-
mētū cū quo imaginatiua trāsit ad ima-
ginādū ignē simplicē imaginādo suā si-
militudinē: qz visibilis est: que est flāma.

Arbor imaginallis. Fo. xxxi.

Veritas ignis simplex in figura ima-
gari non potest: sed in q̄litate: vt in calo-
re vel in leuitate aut in colore. Et in hoc
passu cognoscit quomō imaginatio spēs
multiplicat: qz sunt similitudines entium
realium.

De similitudine appetitiue.
Appetitiua est vna de brāchis
arboris vegetali: cui⁹ similitu-
do est vna de brāchis arboris
imaginat. sicut similitudo ignis: qz est vna
ex brāchis arboris imaginallis. Appetiti-
ua est ens reale in arbore vegetali. et suam
similitudinē accipit aīal in suis appetiti-
bus nālibus. sicut hō: qz nālē hz appetiti-
ad comedēdū et bibēdū. et sic de alijs sensi-
bus. Et idē nālē hz inclinatioē ad imagi-
nādū res appetibiles: qz est imaginatiui-
tate imaginat. Et qz imaginatiuitas et ima-
ginabilitas se hnt relatiue: id imaginati-
ua accipit cū similitudine imaginatiuitatē suā
met similitudinem masculinā. et cū sua simi-
litudine masculina accipit similitudines
femininā ab obiecto imaginabili et appeti-
bili sub rōne coloris saporis vocis odoris
aut tactus. Et sic imaginatio similitudines
accipit a potētia retētiua digestiua et repul-
siua. Et in h passu cognoscit: quō imagi-
atiua: similitudines accipit ex arbore vegetali.

De similitudine visus.
Similitudo vidēdi est brācha ima-
ginatiue in qua iprimuntur res vi-
sibiles. sicut imaginatiua hoīs aut
araneę. qz ppter h: qz vidit domū: cū est in
absentia illi: illā domū imaginari pōt et
aranea telā: quā facere desiderat. et ima-
ginari ē spēs multiplicata de imaginabili-
tate sustērata in camera visibili cōposita
ex quattuor elis i quib⁹ imaginatiua gñalis
est inserta cū visibilitate elorū cōpositoy.
Et cū visitiua potētia materiā tetigerit et
figurā camere: qz hō est in absentia came-
re: aut clausit oculos: imaginatiua attra-
hit a visibilitate similitudinē. que est spēs
fantastica i imaginatiua accepta et impres-
sa. et sic imaginabilitas remanet ens rea-
le significatū p visibilitatē rei. Et simili-
tudo imaginabilitatis est operatio ima-
ginatiue: qz illā similitudinē imaginabilitatē
accipit p videre in seipsa et in sua propria
imaginabilitate: que cum imaginabilita-

te camere habet concordantiam in spē.
Et instrumentū ē visibilitas camere: cū qz
imaginatiua similitudinē trahit ab ima-
ginabilitate camere et ponit in sua ppria
imaginabilitate: cū qua ē p̄fecta in hoīe: qz
suā imaginatiuā mouet ad imaginādū ca-
merā. Et in hoc passu cognoscit nā et mo-
dus: quē imaginatiua hz in multiplican-
do spēs: qz trahit ab imaginabilitatib⁹ cū
instrumento: quod est videre: de qz dictū ē.

De similitudine auditus.
Similitudo audit⁹ ē vna brācha
arboris imaginallis. sicut hō: qz au-
dit aliquā notā aut aliquos ser-
mones: qz sunt audibiles i aurib⁹ et i aerē:
qz sunt ptes arboris et alis: in quib⁹ aud-
bilitas sustērat et disposit⁹: qz audiat. et stat
in potētia: qz audiat p audituū: qz est de
essentia sensus: qz audibilitatē accipit: qz
est extra disposita in sua audibilitate itra
qz ē de eēntia sensus et ps hoīs: qz audit ser-
mones. Et idē imaginatiua qz extēsa ē p aerē
et p aures: et sic de alijs ptes. sicut forma i
arbore et ali extēsa cū tāgi p imaginatiui
spāle (qz ē de sua natura) reddit imagia-
bilitatē specialem in sermōibus auditis:
quos accipit imaginatiui in illis cū au-
dit: qz est instrumentū a quo trahit similitu-
dinē imaginādū: qz est ita vestigiū et im-
pressio audiēdi: sicut vestigiū pedis in ci-
nere. Et in hoc passu datur doctrina: quo-
modo imaginatiui multiplicat spēs et ipas
trahit ex similitudinib⁹ audibilitatis cū
instrumento: quod est audire.

De similitudine odoratus.
Similitudo odoratus est vna brā-
cha arboris imaginallis: cū qz aīal
imaginatur odorabilia. et hoc ē
illū modū quē diximus i similitudine vidē-
di. Imaginari qz est de odorabilibus: nō
est fm figurā circularē qz drāgularem nec
etiā fm triāgularem: qz deficit corpus soli-
dum in quo formaret illa figura. odora-
tionis: inquantū nō habet supficiē: que
sit visibilis oculis. sed imaginatio ima-
natur figuram odorationis sub specie po-
mi aut arboris aut rose. Et idē imaginati-
ua transit ad imaginādū obiectum i quo
odoratio sustentatur. et mouet se imaginā-
tuum ad imaginādū delicias: qz odora-

Arbor imaginalis.

thum in illis obiectis assumit.

De similitudine gustus.

Similitudo gustus est una brachia arboris imaginalis. et imaginari est similitudo gustus multiplicatum ex gustabilibus. v. ex similitudinibus illoz. sicut homo qui in pomo imaginatur dulcedinem et in thure amaritudinem. Et dulce et amaritudo sunt entia realia. et similitudines quas imaginatiui trahit sunt species fantastice sustentate in natura imaginatiui masculini. cuius est gustus re: quod accipit dulcedinem amaritudinem per attractionem sensus masculini. quod se trahit naturam sensus feminini. et femininus in quantum se disponit ad attractionem ratione appetituum naturalium: ad se attrahit naturam masculinam.

De similitudine tactus.

Actus est una brachia sensus: sicut quod dictum est. et eius similitudo est illud: quod imaginatiua trahit ad suam speciem in quantum imaginatur operatio: nes tangendi. sicut homo: qui tangit ferrum calidum aut aquam frigidam aut feminam: que tactum sensus sentit: in quo imaginatio est feminata et inserta. et quod respondet imaginatiue in specie natura imaginabili: quod est pars animalis. Et propter hoc imaginatiui trahit speciem fantastica: quod est imaginari quod indutur est tangere. quod est ens reale. et eius vestimentum est similitudo fantastica: que est operatio imaginatiui. Et propter hoc quod imaginatur tactum quod fecit femina illa similitudo mouet calorem naturalem et instinctum ad generationem et appetitum suum ad preservationem speciei humane. Et hoc est tactus et imaginatiua sunt mixte nature et potest adinuenire cum quantitate continua. Sed quod imaginatio est una essentia et tactus alia essentia et species sunt distincte: stat in quantitate discreta.

De similitudine affatus.

Affatus est una brachia sensus sicut quod supra probatum est. Ex quo affatu imaginatiua trahit similitudinem. sicut ignis: quod cum aqua frigidam calefacit: calorem qui in illa aqua erat potest aliter trahit in actu. de quo quidem calor frigiditatem aque induit. que qui deum aqua stat intra calorem. et ille calor

tractibilis est de essentia caloris attractiui. Similimodo imaginatiua trahit suam similitudinem de affatu: in quo stat in potentia in quantum affatus est imaginabilis ratione conceptionis interius in voce manifestate. ex qua similitudine imaginatiua affatum induit in sua propria imaginabilitate distincta in subiecto et non in specie ab imaginatiuitate: in qua affatus est idutus ex similitudine fantastica: que erit de imaginatiue generalis: que est ens reale per speciale tactus: que specialis est pars imaginatiui indiuiduati in specie humanam vel in specie equi. et sic de aliis. Et ideo locutores animarum imaginantur notas quas intra concipiunt. et similitudines illarum trahunt in sermonibus quos in ore cum lingua proferunt. vel in similitudinibus sermonum: quos formant in instrumentis. sicut in figella vel in symphonia. et hoc facere non possunt: si imaginatiua similitudinem in sua specie non acciperet ex affatu vel ex similitudinibus ipsius affatus.

De ramis arboris imaginalis.

Ami arboris imaginalis sunt similitudines ramorum arboris etalis et ramorum arboris vegetalis et ramorum arboris sensualis. Si similitudines sunt arboris etalis: in quantum sunt similitudines compositae: quod si similitudines simplices significat. sicut quatuor masse eorum compositorum: quod sunt similitudines simplicium elementorum. Et ideo rami imaginabiles sunt quatuor: sub specie ramorum etalis existunt. sicut imaginatiua: quod imaginatur massam terre in qua habitamus. et massam aquam in mari videmus. et massam aeris: in quo sumus. et massam ignis: que sentimus tangendo et videndo. ut qui stat in ferro et in lapide. Et has massas imaginatur cum iuuamine ramorum vegetaliue et sensitiue. Et iuuamine ramorum vegetaliue: qui sunt generatio / corruptio / priuatio / renouatio. sicut generatio specierum generatarum in terra et indiuidua elata ex terra. sicut pomerium: quod nascitur in terra et de terra. et pomum in specie pomerii. et hoc cum corruptione formarum veterum. et cum priuatione illarum. et cum renouatione novarum formarum. Et propter

Arbor imaginalis. Fo. xxxii.

hoc imaginatio imaginatiua quatuor formas: imaginatur terram: ex qua exest et in ipsa attingunt naturas et proprietates etales: a quibus imaginatiua trahit similitudines plantarum. Imaginatiua terram imaginatur cum iuuamine sensitiue. v. cum iuuamine ramorum suorum: qui sunt sensitiui sensibile et sentire in brachiis sensitiui: quod sunt rami sensitiui sensibili et sentire. sicut in sensu: quod est visus: sunt visitiui visibili et videre. et in auditu: auditui audibile et audire. Et quia visitiui monstrat membra corporum representato rami membris sensus communis iuuat imaginatiua ad imaginandum visibilia. Et sic imaginatiua transit ad imaginandum terram: et suas conditiones attingit et proprietates visibilibus: eorum: quod ex ipsa deriuantur. et illud quod in ramis etaliue vegetaliue sensitiue attingit: sui rami proprii sunt et etentiales: quod ipse sunt ex ramis adiectis. et in ramis imaginatiue imprimunt similitudines suas motas per agitia naturalia. videlicet per illos: qui imaginantur ramos reales arborum predictarum.

De folijs arboris imaginalis.

Folia arboris imaginalis sunt similitudines foliorum arboris etalis vegetalis et sensualis. Folia arboris etalis sunt quatuor: qualitas et cetera predicata: quod exest a subiecto etali in specie etali. et imaginatiua illas imaginatur cum folijs arboris vegetalis et sensualis. quod sibi sunt instrumenta ad imaginandum folia arboris elementalis. Et illa instrumenta suas imprimunt similitudines in imaginatiua. et imaginatiua ipsas accipit: et ad similitudines foliorum elementaliu transit.

De similitudine quantitatis.

Imaginatiua accipit similitudinem quantitatis realis. que similitudo est fantastica. et ipsam accipit cum iuuamine naturarum trium arborum. que sibi sunt instrumenta ad accipiendum similitudinem. sicut arbor elementalis: que figuram facit substantie corporalis: in quantum in ipsa ponit locum amplum et profundum: quod sunt quantitates continue substantie: que videri non possunt nec tangi. et per sensum videt figuram. Et imagi-

natiua considerat locum amplum et profundum. ex quibus trahit quantitates in abstracto. et illud quod trahit: est similitudo quantitatis ad quam transit: quod videtur in colore et figura. Et similitudo facit de quantitate discreta: de qua similitudo in se accipit cum iuuamine arboris etalis et sensualis. sicut etalis: que componit digitos manus. et differetia ipsos in numero distinguit. et visus ipsos in numero distinctos recipit. et imaginatiua sibi. et ideo imaginatiua numerum multiplicat ex vno duobus et tribus. et sic de aliis discretis: que numerari possunt. Et hec quantitas numeri non est aliquid in seipsa. sed est similitudo quantitatis realium discretarum. Que similitudo est operatio imaginatiui quod plantam considerat. Iuuat ad huc vegetatiua ad operationem imaginatiui cum suis radicibus. sicut sapor vini: quod est forte: quod est purum. et non forte: quod est limphatum. Et ideo imaginatiua in vino considerat fortitudinem maiorem et minorem. Idcirco considerat quantitatem fortitudinis cum iuuamine gustus in gustando. quam quantitates non accipit sub figura circulari triangulari nec quadrangulari: quod sapor non est visibilis. quod non est obiectum visus. et ideo imaginari non potest sub obiecto visus. sed ipsum imaginatur in obiecto: quod spectat ad gustum. Et in hoc passu cognoscit quomodo imaginatiua una quantitatem accipit finem unum sensum. et aliam quantitatem sub alio sensu. Et propter hoc una generalis quantitatem considerat: quod est similitudo quantitatis realis et generalis: quod ex tenditur in arboribus et earum partibus. sicut accidens: quod est extensum in subiecto in longum amplum et profundum et rotundum.

De similitudine qualitatis.

Sonus est per arboris etalem. et sub sono stat verbum: quod audibile est per sensum: qui est auditus. et quia verbum videri non potest nec gustari: sed tantummodo audiri imaginabilis est ratio sensus: qui est auditus. et eius imaginabilitas disposita est per arboris elementalem et sensualem: que sunt instrumenta ad imaginandum. cum quibus instrumentis imaginatiua trahit similitudinem a verbo. et ponit in imaginari: ita quod similitudo tenet unum pedem in verbo in quantum est sua figura: et alium pedem tenet in imaginatiue in quantum est sua

Arbor imaginalis.

opatio. et ita stat in medio: vñ inter verbū et imaginationē: que illā similitudinē trahit a dō cū inuamine audit? in audiendo et tactus i tēgēdo. sicut audire: qd est in medio sensus: qui est audit? et tangere quod est inter linguā et aerē. que quidem lingua tēgit agrē in quo fornat vocem: quam accipit audit? in audiēdo et imaginationē ipam representat. et illud qd imaginationē accipit: est similitudo. sicut sigillum: quod cera suas litteras representat. et cera litterarū similitudines et nō litteras sigilli assumit. Et in hoc passu cognoscitur: quomodo similitudines exeunt de entibus realib? Secūdum hoc qd diximus de similitudine audit? i audiēdo potest cognitio haberi qño imaginatiua accipit similitudines qualitatis in verbis: in quib? qualitas extēditur. sub qua qñ potest qualia verba dixit rex suo ppo? et is qui rīdet imaginat verba i similitudine illarum: in qua ipa verba retinuit. sicut cera retinet similitudinē litterarū q sunt in sigillo. Et de facit imaginatiua de qualitatibus naturalib? sicut ex calore frigiditate dulcedine et amaritudine: et de bonitate dulcedinis et de malitia amaritudinis. Et quia iste fornis sicut impressio litterarū sigilli in cera: imaginatiua similitudinē accipit ex his impressionibus sub ratione qualitatis.

De similitudine relationis. Et visum videt homo infantes nasci de sua matre: et id considerat hō matrē et filii: et patrem et filii. et ppter hoc cōsiderat q si pater ē: et filii sit? et si filius sit? q pater sit. Et idē sequit de relatione: q est iter egle causas. sicut si est egleitas: opz q sint plures res. et idē est de cōcordātia. Et hec necessitas est ens reale: ex qua imaginatio similitudinem trahit relationi: ita q entitas realis conuertit cū relatione in vno eodē numero. et imaginatiua similitudinē trahit relationis et ipam ponit in seipā de qua iduit suum imaginari. sicut ipm induit de similitudine albedinis: qñ res albas imaginat. Et in hoc passu cognoscitur: q relatio est vna causa finī realitātē. et sua similitudo ē alia cā p imaginari. sicut lfa: que ē vna cā in

sigillo et sua similitudo alia in cera.

De similitudine actionis et passionis. Culi videt: q martellus clausi extēdit cū pcutere. et q ignis calefacit aquā: quā calidā tactus sentit. absq quo sentire non sciri posset: q ignis aquam calefaceret. Et ideo sensus sunt infra: mediātibus qbus imaginatiua trahit similitudines actiōis et passionis: et ponit ipas i suo imaginari ex illis similitudinibus indutis. qd qdē indutē: tū se extēdit in reb? actiuis et passiuis. q cū illa similitudine accipit ear similitudines. quēadmodū oculi q cū luciditate albā similitudinē migrā viridē et rubeam accipiūt. sicut imaginatiua cū similitudine actiōis et passionis similitudinē actionis martelli accipit: qui clausi extēdit. et etiā actionē ignis: qui aquā calefacit. et passionē ferri: de quo effect? est clauus. et passionē aque p ignē calefacte.

De similitudine habitus.

Homo induit de suo calore aquā: in quā tū ipsam calefacit. et aqua accipit habitū ignis sub ratione cōtrarietatis. et aerem calefacit: qui habitū ignis accipit sub ratione cōcordātie. Et ad hos habitus transit imaginatiua ad imaginandum per habitum scientie. qñ imaginari incipit cū habitibus: qui sunt extra. sicut tunica q est habit? hoīs qui ipam induit. et sic de clamide et de habitu coloris. sicut hō: q est albificat? p colorem. Et idē de gustare: qd dulcificatū est p dulcedinē saporis. et sic de alijs habitibus: ex qbus imaginatiua similitudinē habitus accipit. et sicut intellect? cū vna intellectiuitate plures res intelligit? et facit cū vno martello plures clauos facit: sic imaginatiua cū vna similitudine quā accipit ab habitu: multas similitudines habitū attingit. sicut habitū claudis/tunice/aque/aeris/et cōcordātie. Et in hoc passu cognoscit qd vnus intellectus generalis est ad intelligēdū plures res.

De similitudine situs.

Figura naturalis assituata est p circuli quadranguli et trianguli. et idē est de figuris artificialibus. Et si has figuras attingit visus. et in-

Arbor imaginalis. Fo. xxxiii.

quantum visus ipas attingit disponit q sunt imagnate in absentia vidēdi. qz dūz vident: imaginatiua ipas imaginari nō potest. qz visus dñs est i videre. sicut ignis qui aquā calefacit: dñs est in calefaciēdo. Et tūc cū oculi nō vidēt figuras: qz viderit est imagnatio dñi ad imaginādū ipas. qz ipas hñtūit p videre qd sibi illuminatū situationē circularitatis quadrangularitatis et triangularitatis. Et qz imaginatiua accipit similitudinē situationis realis: cū illa similitudine quā accipit: imaginari potest plures assituationes reales. sicut assituatio nē hoīs man? et camerē vicē ciuitatē. etiā assituare p chimērā et ipas apprehēdere sub similitudine bonis/hoīs/piscis et feniē. et ipas apprehēdere p parū aut magnā. Et h facit: qz assituatōes facit in hñtū sit? nō sustēte i habitu reali: sicut in hñtū imaginādū similitudinē situs. quā accipit a sitibus realib? Et p hñc nām pictores liberratē hñt ad faciēdū figuras magnas aut paruas et sub similitudinib? diuersorū habituum et assituationum.

De similitudine temporis.

Visus diē accipit et noctē. vñ similitudinē amboz. et ex hac similitudine quā accipit: accipit imaginatiua similitudinē: in quā tū imaginatur vñ diē et vñ noctē. et imaginat diē i vno tpe et noctē in alio. et sic similitudinē tēporis accipit similitudinē mor? cuius similitudo est infirm imaginatiua: q similitudinē cremēti tps accipiat. hoc idē facit figura cremēti: qd est infirm ad imaginatiōnē p qd similitudinē tps accipiat. sicut plāta: q in vno tpe est parua et in alio est magna. et fructus q in vno tpe est viridis: et in alio tpe est maturus. Et qz tps tāgt nequit neqz videri gustari nec odorari: sensus monstrat imaginationi similitudinē tēporis. sicut gustus in gustādo: q monstrat q in vno tpe pomū est viride et in alio maturū. Et ideo imaginatio q illā similitudinē accipit: similitudinē tps accipit: et suū iduit imaginari illa similitudine hñtūit. et denu dat ab ipso similitudines particularēs: qz accipit: inquantū remanet habit? gñalis ad imaginādū gñalitātē tps. Et ex hac generalitate defecit ad imaginādū tē-

pus in rebus particularib? sicut tps diē et tps noctis. et tēpus pteritū hoīs mortui. et tps pteritū hoīs: qui viuus est. et tēpus futurū infantis: qui est ad nascēdū.

De similitudine loci.

Oculi vñ vidēt in ampulla. et ampullā vidēt in camera. et camerā in ciuitate. et ciuitatē in aere. Et ideo loci imaginationi representāt. sicut speculi: qd representat figuram rei: q stat ante ipm. Et ex hac representatōe trahit imagnatio similitudinē loci: quā oculi disponit. Et qz similitudo stat in potētia per oculos et per imagnatiōnē: sicut clauus: q stat in massa ferri p ferrū et p fabri lum: sic visus et imagnatio infirm (qd est figura: q cōtinet et q est cōtēta: fin q dicitur est de ampulla et vino) sunt rōnes: cū quib? imagnatio accipit loci similitudines: cum qua imaginat res collocatas et ea in quibus sunt collocate. sicut vñ in ampulla et ampulla in camera. Et qz locus oculi sentire seu videre nō possunt similitudinem suā imaginationi representant: quā accipit imagnatio in specie et nā sua. sicut formā abstractā ab ente reali sustentatā in imagnatōe et gñalificatā ad imaginādū plā loca particularia. h ē suas similitudines: q sunt similitudines pticulares similitudis gñalis quā imagnatio sub ratione loci accipit.

De floribus arboris imaginalis.

Flores arboris imaginariis sunt similitudines florum arboris elalis vegetalis et sensuales. Sunt similitudines florum arboris elalis: inquantū imagnatio unaginat flores illi. sicut elare: qd est flos elementari. et infirm illius. vt pes: q est instrumentū ad eundū et manus ad operandum. Et ex his florib? et infirmis imagnatio accipit similitudinem: cum videt figuras in quibus sit opatio. vñ in operādo in elementando et eundo. Flores arboris vegetalis sunt potentia obiecti et acti. qui qdē actus ē vegetare. ex quib? imagnatio accipit similitudinē cū visu in videndo et cū gustu in gustādo: inquantū visus pomū videt vegetatū. et gustus saporem attingit. Et he sensu opatiōes earū similitudines in

Arbor imaginalis.

fluit imaginationi: sicut pes in arena. et imaginatio accipit ipas. sicut arena: que pedis vestigium accipit. Et imaginatio imaginat vegetatiue operationes. et imaginatio ipas mouet brachias vegetatiue ad habendum appetitum in rebus gustabilibus. Et vegetatiua mouet brachias arboris elementalis. sicut homo qui imaginat aliquod placitum saporis. ad quod se mouet per comedere et bibere. **A**ccipit imaginatio similitudines florum arboris sensuales. sicut videtur: quod est flos et insensibilis: cui quo potentia visiva obiectum visum accipit. Et similitudo quam imaginatio accipit: est habitus de quo induit imaginari sub ratione videndi. Hoc idem facit audire: finem quod in accipit imaginatio significatum. **A**ccipit imaginatio similitudines florum arborum et vnam similitudinem facit generalem. sicut logicus quod plurimum individuorum vnam speciem considerat. et cum illo flore generali imaginat flores speciales finem naturas et proprietates insensibilium et actionum formarum et passionum materialium. et ideo res imaginat sequuntur. que induite sunt de imaginari. quod illas imaginatur.

De fructu arboris imaginalis.

Fructus arboris imaginalis est similitudo fructus arboris et alius quod est elatus. et fructus arboris vegetalis: quod est vegetatus et elatus. et fructus arboris sensibilis: quod est sensatus vegetatus et elatus. sicut equus: quod est elatus vegetatus et sensatus. Et ideo fructus arboris imaginalis est imaginatus. Et fructus iste est de essentia imaginatiois. sicut homo per nomen imaginatur: et sic elatus vegetatus et sensatus. et imaginatus quod homo imaginando accipit per imaginationem. sicut sunt leo et equus imaginati per homines: quod non sunt de essentia imaginatiois hominis rationis discrete sed continue. sicut ignis petri et ignis leonis et pomi: quod sunt de vna essentia continua: in quantum sunt vni elementum simplex. non in quantum sunt diuersa disposita. Et ideo imaginatio in suo fructu: quod est de sua essentia attingit imaginatum: quod est de essentia eadem. que attingit in figura imaginandi. sicut attingit similitudinem spiritus generalitatis. et sic de aliis accipit. finem quod dedimus doctrinam in foliis istius arboris. Et fructus quod est imaginatus quod est de essentia imaginat:

tui: et fructus in fine rerum imaginabilium. ut sunt habitus scientiarum et quod alia habere possunt industria ad viuendum in hiis res que sunt necessarie ad viuendum. sicut acus et nidus galine camera et ferrum: cum quo homo trahit ignem a lapide. et sic de aliis similibus istis. **D**ictum est de arbore imaginatiois: quod multum utilis est ad sciendum finem artes mechanicas et liberales. et ille qui melius ipsam scit: melius dispositus est ad habendum habitus artium et scientiarum. et habet plus de ipsius cognitione finem. periculum: quem tenuimus in suo tractatu: et in tractatu ceterarum arborum. Et quantum plus homo se inuocat in imaginando cum radicibus/truncis/brachiis/foliis/floribus et fructibus. et cum centum formis: quas in arbore elementali posuimus. et in applicatione in arbore sensuali: tantum melius multiplicat homo sui imaginari ad accipiendum veras similitudines entium realium naturalium et artificialium.

De arbore humana.

Arbor humanalis similiter ut alie diuiditur in septem partes principales. scilicet in radices/truncum/brachias/ramos/folia/flores et fructus. **R**adices sunt principia generalia istius artis. tamen sunt duplicia. scilicet corporalia et spiritualia. in quantum homo ex corpore et anima est compositus.

Truncus est genus humanum sine species humana. Et consistit ex quatuor truncis. videlicet de quatuor antedictis et de isto qui pertinet ad animam rationalem.

Branchie sunt membra humana et potentie anime. et sic dicte branchie sunt ex duabus naturis. scilicet de natura corporali et de natura spirituali.

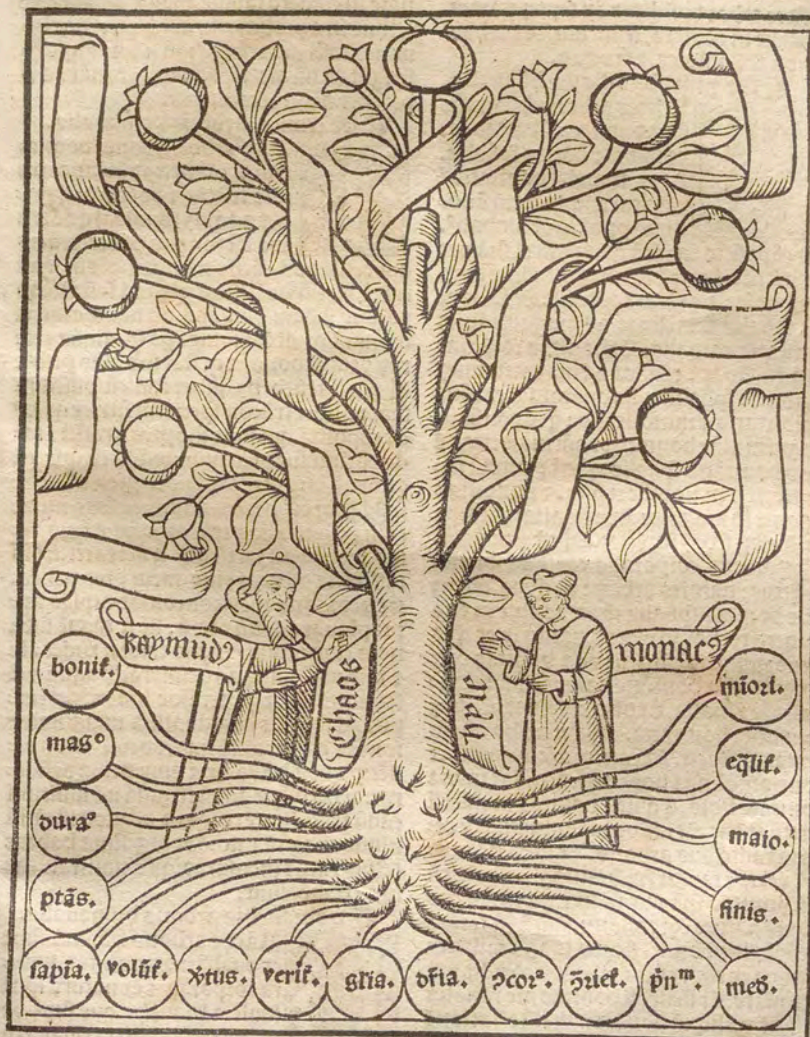
Rami sunt proprietates dictorum membrorum et.

Folia sunt accidentia humana et.

Flores sunt actus naturales hominis et.

Fructus sunt homines individuati. scilicet petrus/iohannes/martinus et. Qui dupliciter dicuntur fructus: scilicet fructus ratione existentie et fructus ratione agencie et.

Arbor humanalis. Fo. xxxiii.

De arbore humanali.

Arbor humana in se continet quinq[ue] n[ost]ras que sunt quatuor nature quatuor arborum: de quibus dictum est. quod ad

corpus humanum pertinet: que sunt sue partes. Et quia natura est de natura a[er] rationalis composita cum corpore humano: intratum quod ex illa et ex corpore sequitur homo: quod petrus vocatur vel martinus. et sic de aliis indiuiduis: que sunt sub specie humana. e[st]

Arbor humanalis.

Hec arbor diuiditur in septem partes. videlicet in radices/truncum/branchas/ramos/folia/flores/et fructus.

De radicibus arboris humanalis.

Radices arboris humanalis sunt duplices. scilicet bonitas corporalis/et bonitas spiritualis. Et ex ambabus bonitatibus efficitur una radix: que est bonitas posita ex ambabus.

Et fit compositio inquantum quilibet alteri sua dat similitudinem. idem est de magnitudine duratione partem. et ceteris radicibus. Et ideo bonitas spiritualis se inclinat ad magnitudinem bonitatis corporalis. Et bonitas corporalis se inclinat et exaltat ad magnitudinem bonitatis spiritualis. et hoc naturaliter ratione maioritatis et minoritatis: que se ponit in magnitudine bonitatis corporalis: que est per primam intentionem et in nobiliori fine. et minoritas se ponit in magnitudine bonitatis corporalis: que est per secundam intentionem: que est per primam.

Bonitas corporalis venit ad spirituales cum quatuor naturis arborum: de quibus dictum est. et bonitas spiritualis ipsas accipit in uno numero tertio: quod est corpus: ita quod ex ipsis quatuor naturis efficitur una bonitas corporis in una bonitate naturaliter substantiali a se rationalis. Et ideo conservat eam in se remanere facit. Et concordantia qualibet bonitatem cum alia bonitate concordat in una bonitate hominis. que quidem bonitas in nobiliori tertium transiit. Et ideo de magnitudine: et ceteris radicibus arboris. Et ideo cum homo tangit vel ipse tangit finem bonitatem corporalem: non det bonitas spiritualis ad illam tactum finem bonitatem nature corporalis: inquantum est forma et complementum illi. sicut quod tangit militem regis: rex non det sicut vult: quod defendit suum particulare. Et sicut cum bonitas a se rationalis tangit per aliquam bonam aut malam retentionem partes que sunt inferi: non det. sicut cum tangit rex: non det militem. que ipsum defendit per fines: quare est. Hec ordinatio stat per creationem. et si aia remanet: que puravenit ad corpus: quoniam cum ipso intrat in compositionem suam in compositionem. et quod corpus effectum est per partem originalem: in primo non det. quod quidem partem origi-

nale in comento tabule generalis probatur et adhuc infra probabitur. Et propter hoc homines iusti meriti habent: quoniam nam corporeum strigunt cum non aie/et ipsum stare facit ad hoc propter quod creatum est.

De truncu arboris humanalis.

Truncus arboris humanalis de quatuor trunciis constituitur. videlicet de quatuor partibus trunciis: et de trunco: que pertinet ad aiam rationalem. que quidem trunciis est rationalis: quoniam est trunciis qui venit ad eum. Et trunciis transiit in unum trunciis tertium hominis: sicut partes ad suum vult. quod vocamus substantiam humanam. quod nomen ei attributum: quod est communior per quod aliqua cetera partem arboris: et quod stat sub aliis partibus.

In hoc trunco habet quilibet radicem officium suum: et quilibet trunciis specialiter sibi. ex quibus est compositum. qui sunt partes grossiores: et radices sunt sue partes minores. Unde cum ipse tangitur ab una parte grossiora: omnes partes illius respiciunt. quod est partes ad invicem sunt mixte cum partibus aliorum trunciis: omnes trunciis respiciunt ad tactum illi: trunciis tacti. Et ideo differentia peruenit in illo tactu partes reales. Et concordantia ipsas concordat in ipsas appropinquat ad illam tactum: si si tangat substantiam hominis cum nimis magno calore: non det aiam et instinctus naturalis ad desiderandum aquam vel frigiditatem. Et propter hoc aia movet corpus ad fontem. et imaginatiua imaginatur fontem et eius circumstantias. et oculi vicos videt: per quos homo vadit. et appetitiua desiderat: quod homo bibat aquam frigidam ad multiplicandum frigiditatem corporis et ad mortificationem nimis magni calorem: ut digestiua habeat temperatas mensuras: que naturali calori conveniunt.

De branchis arboris humanalis.

Banche arboris humanalis sunt ex duabus naturis. videlicet ex natura corporali et ex natura spirituali. et branche que sunt de natura corporali exeunt de trunco humanali. inquantum est de natura corporali. et branche que sunt de natura spirituali exeunt de trunco humanali. inquantum est de natura spirituali. videlicet primo de branchis corporali: deinde de spiritualibus.

De branchis corporali arboris humanalis.

Arbor humanalis. Fo. xxxv.

Banche corporales ex quatuor naturis consistunt. hoc est de natura elative vegetali sensuali et imaginati. **D**e natura elati. sicut brachia et tibie: que sunt branche corporis significant per dorsum hominis: quod significat trunciis elati: que est per trunciis humanalis. **B**ranche que sunt de natura vegetali: sunt appetitiua/retentiva/digestiva/et expulsiua. Et branche que sunt ex natura sensuali: sunt sex sensus corporis. Et branche que sunt ex natura imaginati: sunt tres. videlicet. iiii. que sunt similitudines brachiarum arboris elatis. et. iiii. que sunt similitudines brachiarum arboris vegetalis. et. vii. que sunt similitudines brachiarum arboris sensuales. Et omnes iste branche sunt branche arboris humanalis substantialis. de quibus dictum est. Et quilibet brachia sua propria nam habet finem suas conditiones. que diximus in arboribus ante hanc arborem positum. Unde qui voluerit investigare secretum et naturas brachiarum corporalium: que sunt. ut homo sit ex ipsis constitutus: illas inquirat in homine: finem quod posite sunt in arboribus prece-dentibus. Et hec inquisitio multum est utilis. et est disposita in tractatu: quem fecimus de arboribus: et quem de ista arbore facere propinamus. Et quod breuiter loqui proponimus: brachias nolumus recapitulare corporales in hac arbore. quod sufficit quod in suis propriis arboribus dedimus cognitionem.

De branchis spiritualibus arboris humanalis.

Banche arboris humanalis spirituales sunt tres. videlicet memoria/intellectus et voluntas. que sunt tres potestates: que sunt de essentia anime rationalis. sicut quatuor brache: que sunt de essentia trunciis elementalibus. et sicut truncus: que est de suis radicibus. Unde primo dicemus de memoria. et postmodum de intellectu et voluntate.

De memoria que est brachia spiritualis arboris humanalis.

Memoria est brachia arboris humanalis: et est de bonitate/magnitudine/duratione/potestate/sapientia/voluntate/virtute/charitate/gloria/differentia/concordantia/principio/medio/et fine/majoritate/qualitate/et minoritate. Et ipsa est posita in numero tertio. quoniam sicut

homo est ex aia et corpore: et in numero tertium transit in trunciis: quod non est aia nec corpus: sic memoria non est bonitas nec alia principia. licet sit ex ipsis: quibus principia sunt finem illorum naturam. **M**emoria per bonitatem est bona. cum ita sit: quod bonitas una sit de suis partibus. et ideo facit operationes bonas. que sunt res transactas recolere. per quod recolere homo habet habitum scientie. qui bonus est. et eius privatio est mala. **M**emoria magna est per magnitudinem eius magnitudo bona est per bonitatem. et propter hoc bonas facit operationes et magnas. quod magnum quid est recolere res preteritas et sensibus absentes. **Q**uia memoria est de duratione. ideo natura habet: quod durare faciat: que preterita sunt. sicut recolere eas: que homines antiqui fecerunt. quorum operationes per memoriam durant. que ipsas recolit. **M**emoria est de parte. cuius ratione potest esse homo quod est: et recolere res transactas. et per eam de bonitate magnitudine sapientia. **M**emoria cum sapientia participat: et cum voluntate: que sunt cetera branche: habet per sapientiam instinctum naturalem ad recolendum: et habet per voluntatem appetitum naturalem ad recolendum. et ideo movet instinctus et appetitus naturales aliarum brachiarum. ex quibus est corpus hominis. Sicut homo quod recolit aliquid placitum carnale. per quod recolere se movet elementaria ad calefaciendum: et vegetativa ad vegetandum: et sensitiva ad sentiendum: et imaginativa ad imaginandum: ut illud placitum in actu venire possit. Et ideo est si homo recolat aliquid dupliciter: quod ab aliquo homine receperat. quoniam tunc se movet ad iram per instinctum naturalem et appetitum memorie. et alias brachias movet: cum quod participat: cum instinctibus naturalibus et appetitibus finem eorum conditiones. ut possit fieri vindicta. et ideo irascuntur sepius homines. Et si sunt patientes: virtuosius efficiunt: et meriti consequuntur. **Q**uia memoria est de virtute: facit opera virtuosa. quoniam virtus est res transactas recolere finem earum conditiones et naturas. **M**emoria est de veritate: idcirco recolit vera. Et cum vera recolere non potest: prius ei prius. que est inter brachias elative vegetative sensitive et imaginative. cum quod ipsa memoria participat. Et ideo sepius credit se recolere: et rec-

Arbor humanalis.

colit in pstrariis. **M**emoria est de glia. v3 de delectatione. idcirco nam h3 in h3do delectatione et placitū. sicut ignis q̄ delectat in calefaciēdo / et vegetatiua in vegetando / et sensitiua in sentiēdo / et imaginatiua in imaginādo. **M**emoria est de dñia intellectuali. rōne cui in se h3 secreta dñia que sunt de sua eētia. v3 memoratiuum mēorabile et mēorari. et q̄ ipa est de ptāter pōt ipa h3e. Et bonū ē q̄ ipa h3eat: q̄ ipa est de bonitate. Et magnū est ei: q̄ ipa habeat in se ipa / et q̄ sint de sua eētia. Et ppter hoc res recolit differētes. et ipas recolere p̄t. et ei bonū est ipas recolere. Et pla sunt: quib⁹ est bonū q̄ recolant. sicut amicus qui placitū habet: cū ab amico recolitur. quia bonum est recolere. **M**emoria est de p̄cordantia intellectuali. et ideo branchas concordat: cum quibus participat ad recolendum ea que recolere desiderat. Que quidem branchae ipam iuuāt in hoc q̄ sunt de p̄cordantia sicut et ipa. Et cōtrarietati cōtrariant: q̄ concordantie recolendi cōtrariant. Unde fin q̄ memoria se iuuat / et cū branchis cum quibus participat: est concordantia: ē disposita ad recolendum. **M**emoria est de principio. idcirco principii est ad recolibilia recolendum. sicut oculi qui principia sunt ad videndū visibilia. Et quia memoria est de principio cum recolere p̄ncipiat siue incipit illud in suo p̄prio memorabili sibi eēntiali p̄ncipiat. et in ipō assumit memorabilitates. q̄ sunt extra. q̄ nō sunt de sua eētia. et sunt memorabiles siue recolibiles. quia cū illa participat i corpe: cū quo est p̄iuncta. Et per similitudines illarū brancharū cū q̄b⁹ est coniuncta: similitudines aliorū entitū q̄ non sunt cū ipsa p̄iuncta: attingit. sicut mater que sū filiū recolit / et miles sū equū. q̄ si quidē filius et equus recolibiles sunt: inquātū ēlati sunt et vegetati et sensati. per quos participat glia et spēs cū cōiuncto memorie. q̄ in similitudinib⁹ illius consueti scipit accipere similitudines ceterorū entitū ei similitum. **M**emoria est de medio. idcirco in se habet essentiale memorari. quod est in medio memorantis et memorabilis. Et est in medio intellectus et voluntatis. vt temperate accipere possit species: quas ei cō-

mendant / et eis eas restituere: quando petant: et in ipsa illas querant. Et etiam q̄ memoria est de medio: naturā habet memorandi cum medio. videlicet cū memorari fantastico. que est species multiplicata et instrumentū ad recolendum ens memoratū. **M**emoria est de fine. videlicet de causa finali. et ideo quietē habet in memorando memorabilia: quorum ratione creata est memoria. videlicet ad memorandum deum eiusq̄ operationes proprietates et dignitates. Et ē retro in occipite hominis: quia est instrumentū ad memorandum ea: que transacta sunt et terminos illorū et species quas intellect⁹ et volūtas in ipsa thesaurisauerūt / et lucrati in ipsa fuerunt. vt faciāt habitū sciētie charitatis. et ceterarū virtutū. **M**emoria est de maioriūtatē vt sit pars substantialis aīe. q̄ si esset accidentaliter: disposita non esset ad memorandum magna / nec h3e posset magnum recolere. cum ita sit: q̄ magnitudo maiorem habet concordantia cū suba q̄ cum accidēte. et bonitas sit. et idem est de voluntate. X̄tute veritater glorio duratio ne ptāte dñia concordantia p̄ncipio medio et fine. **M**emoria est de qualitate. et ideo est de equalibus partib⁹. v3 de memoratiuo memorabili et memorari. q̄ partes eēntiales sunt illius / et in quibus sustē tatur. Et quia est de bonitate: est sua equalitas bona. et quia est de magnitudine: est magna: et quia est de duratione: durat. et quia est de potestate: potest esse. et sic de ceteris formis. **M**emoria est de minoritate. quia de nihilo creata est / et quia in se quasdam minores habet partes q̄ alie. sicut sunt accidētia: que non sunt ita magna sicut partes substantiales. q̄ sunt bonitas magnitudo et. quarum ratione memoria est pars substantialis aīe rōnalis. Et ptes minores esse nō p̄t de memoria: si memoria de minoritate non esset. **M**emoria non est de contrarietate. q̄ si de p̄trarietate esset: corruptibilis esset. sed est p̄trarietate subiecta: inquātū branchae aliarū arborū cū q̄b⁹ p̄ticipat sunt de contrarietate. Quapropter homo plura facit p̄tra memoriā in mouēdo ptes suas contra ipas. sicut homo: q̄ p̄tra suas ptes

Arbor humanalis. Fo. xxxvi.

facit in scindendo suam manum / aut q̄ nimis laborat. aut quia comedere nō vult cum habet famē. et sic de ceteris rebus similibus istis. **D**ictū est de memoria et de suis partib⁹. et per ea q̄ de ipsis dixim⁹ potest haberi cognitio de memoria et de sua quidditate. q̄ cognoscendo partes cognoscitur totū. Unde sicut corpus sensatum respōdet: cū ab aliqua suarū brācha rum / vt ab aliqua suarū formarū tangit. sic memoria respōdet: cū ab aliq̄ suarū formarū tangit vel partitū. sicut si tangatur cū malitia cōtra suarū bonitatē: cū magnitudine sue bonitatis: respondet p̄tra malitiam. Et si cum bonitate tangatur: cum magnitudine sue bonitatis: respōdet recolēdo res bonas. et sic de alijs tactibus: per quos tangi potest. quia totidē modis respondere potest: sicut sunt partes sue / et etiam in plus accidentaliter. in quantum est de concordantia. per quā respondere potest p̄tra contrarietate. et inquātū est de veritate: respondere potest p̄tra falsitate. et sic de ceteris. **I**ste tractat⁹ de memoria multū est vtilis ad sciendum / et ad habendum habitū sciētie. et etiam ad habendum modum ad memorandum res transactas. quia data est doctrina: quomodo hō sciat suā memoriā mouere ad recolendum obiecta affectata. q̄ memorant. que similitudinē habet suarū partium. s. ex q̄bus est memoria. et finī hoc q̄ diximus in branchis ceterarū arborū: data est doctrina ad applicandū similitudines illarū brancharū. vt recolentur fin earū conditiones / et cōditiones partitū memorie. Et iste tractatus que dedimus de memoria: disposit⁹ est: q̄ ponatur i arte memoratiua: q̄ fieri pōt fin q̄ iste tractat⁹ significat.

De intellectu q̄ est brācha spiritalis arboris humanalis. **E**cundū q̄ dictū est: q̄ memoria est de bonitate magnitudinet ceteris principijs: ita dicimus: q̄ intellectus ex ipsis consistit. et in tertiu numerum transit sicut memoria. Unde q̄ de intellectu tractare voluerit / et nās eiusq̄ secreta inquirere: tractet ipa fin q̄ de memoria tractatum est cum suis principijs. **A**d dandum melius cognitionē de in-

tellectu et de eius naturis et cōditionibus applicare volumus centum formas p̄marias: quas diximus in arborē elementalī ad intellectum. et ipsum cum ipsa inquirere. Et primo cum vnitatem et pluralitatem. **E**st intellectus vnus per vnitatem: sicut bonus est per bonitatem / et magnus per magnitudinem. Et plura habet in se per pluralitatem. v3 intellectuum intelligibile et intelligere. Et ideo inquātū est vn⁹ habet naturam considerandū vn⁹ vt vnū. Et q̄ est de pluribus rebus: naturā habet cōsiderandi plura vt plura. **I**ntellect⁹ est de principijs simplicib⁹. v3 de bonitate simplici et magnitudie et. et iō h3 naturam: q̄ sit pars simplex sube et in numero simplici indiuiduato. rōne cuius simplicitatis entia simplicita attingit. et q̄ ē de pluribus principijs composit⁹: in hoc quod trāsīt de pluribus principijs in tertio numero: sicut hō: q̄ cōposit⁹ est ex aīa et corpore / et trāsīt in tertiu numerū: hoc est i eē humanū p naturā cōpositionis attingit entia: que ex pluribus simplicib⁹ p̄ncipijs sunt cōposita. **P**er formam bonitatis habet intellectus nam formalem: q̄ bona est / et idem est de magnitudine: idcirco in se habet intellectuum: quod est forma cōposita ex bonificatiuo et magnificatiuo. Et q̄ est de bonitate māli: inquātū est bonificabilis / et est de magnitudine: quia est magnificabilis: naturam habet materialem: que est intelligibilitas. Et intelligere h3 per bonificare magnificare et. **I**ntellectus est de bonitate generali in hoc: quia est de vna bonitate: ex qua est memoria et voluntas. et idē est de magnitudine generali. et ideo naturam habet considerandi entia generalia. Et quia bonitas sua est ei specialis et propria / et a bonitate speciali memorie et voluntatis distincta: habet naturam considerandi specialia. Et per hanc naturam considerat logicus genera et species entitū naturalis. **I**ntellectus habet intra seipsum naturā. q̄ est ps sue essentie. sicut propria intelligibilitas. et extra suam essentiam aliam habet intelligibilitatem. que nō est de sua essentia. sicut intelligibilitas pomi leonis et caloris ignis: et ideo trāsīt ad cōsiderandū e iij

naturas extra est naturis: q̄ sunt intra. q̄
cōcordātiā h̄nt i gñe r sp̄e cū illis q̄ sunt
extra. ¶ Intellect⁹ ē de bonitate: q̄ ē for-
ma abstracta. r est de p̄cretis: q̄ habēt in-
tra formā. h̄ est bonificatiū bonificabile
r bonificare. r ideo nām habet ad p̄fide-
randū formas: q̄ sunt i abstracto r ad in-
clinandū se suis p̄cretis/ illa intelligēdo.
r iō accipit habit⁹ sciētiar. ¶ Intellect⁹
nō est de gñatione. q̄ si esset:porteret q̄
esset fin. cursum nālē de corruptiōe p̄ quā
nām priuatiōis h̄eret. S; q̄ coniunctus
est cū substantia corpali: que est ex arbore
et ali vegetali r sensuali r imaginari gene-
rata: attingit cōsideratiōes gñatiōis cor-
ruptionis r priuatiōis. r h̄ passionē per
corruptionē r priuatiōē cōficti: inquā
tū suas p̄fectiones p̄plere nō pōt/ nec ab
ipsis imp̄fectiones remouere. q̄ sua orga-
na r infra imp̄diūt ad intelligendū in-
telligibilia. ¶ Intellect⁹ participat cum
entibus: que sunt de subtili r grossa mate-
ria. sicut corpus ci coniunctum. quod per
ignē est de subtili materia/ r p̄ terrā est de
grossa. Et etiā p̄ vegetatiuā mām h̄z ma-
gis subtilē. r per sensitiuā magis subtilē.
r per imaginatiuā magis subtilē. idcirco
intellectus acc̄taliiter nām h̄z subtilē ad
intelligendū res intelligibiles. Et cū ē de
grossō ingenio: hoc est rōe organoꝝ et in-
strumētōꝝ. q̄ ingrossata sunt per grossam
māz. sicut hōies flegmatici. q̄ nālī ita sub-
tile ingentiū nō h̄nt sicut colerici. melāco-
lici tñ sunt de subtili ingenio. h̄z sunt de cō-
plexione siccat frigida. et h̄ est per acc̄tis.
vz rōne memorie. q̄ maiorē h̄z cōcordātiā
cū illa cōplexione q̄ ceteris. q̄ eius nā
est species retinere rōe p̄strictionis. aque
etiā de nā sui est: q̄ sit ampla rōne vacui-
tatis terre. quā habet terra. vt ex ipsa exi-
re r nasci possint r nutriri plures substan-
tie. ¶ Intellectus naturā nō habet: q̄ sit
leuis nec ponderosus. sed q̄ participat cū
leuibz r ponderosis: acc̄dētaliter intel-
ligit leuius i vno tēpore q̄ i alio. sicut hō
ieiunus: in quo intellectus melius dispo-
situs est ad intelligendū q̄ in homine
nō ieiuno. in quo cibaria sunt indigesta.
¶ Plenitudo intellectus est suum intel-
lectuum intelligibile et suum intelligere.

et quando se habet ad finem: quare est. Et
sua vacuitas est: q̄ si se non habet ad finē:
quare creatus est/ r quādo est cōtra finem
suorū principiorū. vz cōtra finē bonitatis
sue r magnitudinis sue rē. Et hoc est tñ:
cū sepius cū maiori deliberatiōe nās ce-
terarū arborū considerat q̄ naturā arbor-
is intellectualis. de q̄ est vna pars r vna
brancha. ¶ Intellectus est ex parte. viz
ex bonitate magnitudinis r ceteris prin-
cipiis. Et ideo est tot⁹ ipsemet. quia omne
ens quod sit de partibus: oꝝ q̄ totū sit ad
illas partes: quapropter inquāti totus ē
nām h̄z ad intelligēdū totalitates entis.
Et quia de partib⁹ est: naturam h̄z ad in-
telligēdū res partiales. ¶ Intellect⁹ par-
ticipat cū entib⁹ intensis/ r cū entib⁹ ex-
tensis. vz cū intensō calore corporis cū quo
coniunctus est. et cū intensa bonitate su-
stentata in suis intensis concretis. Idcirco
nām habet intensam ad cōsiderandū
intensitates rerū. Et q̄ participat cū en-
tibus extensis: naturā h̄z ad consideran-
dum extensitatē pluris coloris sub vno co-
lore. de quo coloratū est corpus cū intel-
lectu coniunctum. Et quia participat cum
extensa bonitate et extensa magnitudine
duratione potestate rē. h̄z naturā ad cō-
siderandū in entib⁹ extensis qdā in alijs.
¶ Intellectus stat in statione r motu ac-
cidētaliter. q̄ cū entib⁹ q̄ sunt in loco: p̄ti-
cipat. sicut cū corpore: q̄ ē cōiunct⁹. qd̄ si q̄
de corp⁹ stat in loco/ r ē mobile de vno lo-
co in alium. Idcirco intellect⁹ acc̄taliiter
stat in loco p̄ corpus/ r per corporis mo-
tum est mot⁹ de vno loco in alium. q̄ p̄ cor-
poris motum mouetur. r ideo mouendo
corpus seipsum mouet. Et sicut est mobilis
per corpus localiter transit per mediu
ita sit: q̄ corpus de vno loco in alius trās-
ire nō possit: nisi transeat per medium.
Et in hoc passu haberi potest cognitio q̄
intellectus per corpus in vno loco existēs
fin suam naturā nō transit per medium
ad intelligendū obiecta: que sunt extra:
r ita cito intelligit illa: que sunt a longe:
sicut illa que sunt ppe. Et ideo est signifi-
catum: q̄ cū a corpore sit separatus: ita ci-
to est in locis remotis sicut i locis p̄p̄is.

r ad illa loca mouet: q̄ quis p̄ mediu nō
trāseat fin suā p̄p̄iā nām. cū nō sit cor-
pus. de cuius nā est per mediu se mouere.
¶ Durū molle amplū nec p̄fundū nō
sunt ptes intellect⁹. q̄ forme sunt: q̄ spe-
ctāt ad subam corpālē. s; q̄ intellect⁹ cō-
tūctus est cū corpore illis formis subiecto:
acc̄taliiter illis p̄tib⁹ p̄sistit. r p̄ partici-
patiōem quā h̄z cū ipsis: eay similitudines
in subiecti extrā sustentatas attingit. ¶ In
intellectu cōsistit potētia obiecti r actus
p̄p̄ie r appropriatē. ppe sicut fusi p̄p̄is
intellectui intelligibiliter intelligere. appo-
p̄iatē: sicut potētia visiva. q̄ cū intellectu p-
ticipat/ r obiectū qd̄ est visibile sicut. r idē
est de videre. Et iō intelligit intelligibilia
tes entis visibilibz visituorū/ r entis: que
sunt videre: vt ita loquar q̄ in suo appo-
p̄iato intelligibili attingit qd̄ nō ē de sua
essentia. sicut est intelligibilitas coloris
aut visus visui leonis pomi vel imagia-
tionis. Et h̄ intelligibilia que sunt
extra: denudat ab intelligibilitate fanta-
stica ex intelligibilitatib⁹ realib⁹ abstra-
cta. r suā p̄p̄iā intelligibilitatē ex ipsa
induit r suū intelligere. r sic intellect⁹ in-
dutus est de habitu sciē. ¶ In intellectu
est primū p̄ncipiū. r p̄ istud primū entia
afcedētia attingit: sicut sunt maxie: q̄ an-
tecedētia sunt ad p̄clusiones. Et attingit
res secundarias. q̄ est de medio. idcirco at-
tingit maximā minorē. q̄ sequēs est ad
maximā maiorē. Et attingit tertiū n̄serū
sube in diuiduate ex plurib⁹ p̄tib⁹ multi-
plicate r in tertio n̄sero posite. r hoc fa-
cit: q̄ est de fine. q̄ est vni de suis p̄ncipiis
p̄ quē ē posite in tertio n̄sero/ r de suis p̄ti-
bus p̄stint. in quo si qd̄ n̄sero ē vna brā-
cha hui⁹ arboris. ¶ In intellectu nō est
nā cremēti siue augmētationis nec dimi-
nutionis: inquāti est ps sp̄ialis sube. S; acc̄-
taliiter crescit vel diminuitur in habi-
tibus: quos accipit fin bonitatē acq̄sitaz
vel magnitudinē/ virtutem/ veritatē/ vel
sapiam. Et hoc facit rōne p̄tis: cum qui-
bus participat. quarum ratione habitus
quos accipit: crescit vel diminuitur in
cremento siue in augmentatione vel dimi-
nutione ipsarum. ¶ Dispositio proprie-
tas r proportio sunt forme: que sunt i in-

tellectu. ¶ Per dispositionem disposit⁹ est
ad intelligēdū fin dispositionē suis p̄p̄is
et dispositionem suarū p̄tis cū quib⁹ par-
ticipat in p̄fecto. Et h̄z p̄p̄ietatem in se
ad intelligēdum. r habet proprium intel-
lectuū intelligibile. r q̄ habet p̄p̄is cū
sunt suo esse appropriatē partes proprie.
quēadmodū bonitas existens p̄p̄ie sub
sp̄e intellect⁹. r idē ē de magnitudine: et
alijs p̄tib⁹ ex q̄b⁹ est p̄stitutus. Que si q̄
dem ptes in illo p̄portionalit̄ consistunt.
r ideo p̄portionalit̄ respondet p̄portioi
p̄tis: cum quibus est in cōficto. ¶ Con-
ditio/ intentio/ ordo/ r operatio sunt for-
me q̄ sunt in intellectu: cum quib⁹ respon-
det p̄tib⁹: cū q̄b⁹ ē in p̄uncto. q̄ fin suā
intentionē intētiōi corporis respondet. et
iō corp⁹ p̄ditionat/ r ordiat: vt opationē
h̄re possit ad sequēdū finē siue itētiōem
q̄re est. q̄ est deū r res veras cognoscere.
¶ Influentia r refluētia sunt forme: que
sunt in intellectu. sub quay ratiōe insluit
r refluūt suū intelligere r suā virtutē/ po-
testatē magnitudinē/ r suā bonitatē cor-
pori r eius p̄tib⁹: cū q̄bus est cōiunct⁹/ r
q̄bus insluit vitā sustentatiōis r informa-
tionē. Et id qd̄ ei dant: eis dē refluūt vt deū
intelligere possit/ r entia filia in genere
r specie suis p̄tib⁹: cū quib⁹ est coniunct⁹.
quapropter suū intelligere de plurib⁹ res
bus diuersis in generib⁹ r speciebus p̄sistit.
Et cū cessat influētia r refluētia: deuenit
hō in puationes r mortē/ vel in priuatio-
nem intelligendi. ¶ Productio ortus et
exitus sunt forme: p̄ quas intellectus suffi-
intelligere pducit. quod nascit ex intelli-
gibili/ r erit i intellectiuitate. sicut homo
q̄ intelligit semetipsum hōies esse/ aut aliā
r intelligit. Idcirco intellectuū nām ha-
bet pducendi similitudinē rei intellecte. vt
per illā similitudinē cū illa possit p̄cipare.
Que si quidem similitudo nām h̄z exen-
di r nascēdi in suā sp̄m. q̄ est opus intel-
lectui r intelligibilis. quorū realitas signi-
ficat in eorū opere qd̄ est intelligere. Et in
hoc passu est significatum: q̄ species fan-
tastica quam intellectus multiplicat: na-
scitur de intelligibilitate. r stat r nascitur
in intellectiuitate. r ideo similitudo est
amborum. ¶ Separabilitas r insepar-

Arbor humanalis.

rabilitas sunt forme: que consistunt in intellectu. sicut intelligere reale: quod est de essentia intellectus. quod nisi suum proprium subiectum dimittit. quod si illud dimitteret: non essent nalia nec subalia intellectiuitas et intelligibilitas in intellectu. imo essent in ipso forme accidentales. que de sua essentia non essent. Et intelligere quod non separat ab intellectu: aliud est ab intelligere: quod est species fantastica multiplicata ex similitudine realis intelligere. quod suum proprium subiectum non dimittit. Quod siquidem intelligere habet nomen: quod eius similitudo appareat in illa specie. quam intellectus multiplicat ex ipso et ex intelligibili et ex seipso. scilicet intellectu. Et hec species fantastica vadit et venit. et eius particularia renouantur et in priuationem deueniunt. ita quod vnum intelligere non est aliud. sicut qui faceret vnum clausum. et postmodum destrueret illud: et quod iterum ex eodem ferro clauum faceret. figura primi clauum non esset figuram ultimi. quod vnum amborum materia semper eadem in numero remaneret. Et hoc significatum est in magnitudine et paruitate ipsius intelligere. quoniam in vno tempore habet homo magnam intelligere et in alio paruam. idcirco opus quod numerus amborum sit in quantitate distinctus. Sicut in pomo consistit visibilitas inquantum est visibile et tangibilitas similiter inquantum est tangibile et etiam odorabilitas inquantum est odorabile: ita in intellectu est similitudo inquantum est intelligibile. sine qua similitudine non posset esse intelligibilis. cum ita sit quod intellectum se habet non posset supra intelligibile sine medio. quod est similitudo: cum qua intelligit intelligibile. Et sicut in ipso stat similitudo intelligibilitatis: cum intelligit: ita stat in ipso dissimilitudo intelligibilitatis: cum ignorat ens quod non intelligit. quod siquidem ignorantia est dissimilitudo intelligendi. sicut umbra que est dissimilitudo luminis. In intellectu stat natura. per quam nam habet intelligendi et ex qua nascitur similitudo: que est intelligere. Vnde sicut intellectus bonus est per bonitatem et magnus per magnitudinem et ignis est calidus per calorem: sic intellectus per naturam sui intelligere potest intelligere. que siquidem natura est ei propria. sicut natura calefaciendi: que est propria igni.

Idem est de natura videndi: que spectat ad oculos. Intellectus participat cum corporalitate. ratione cuius ceteras corporalitates attingit: cum quibus non est coniunctus. sicut gustus in gustando modicum de aqua maris: totam aliam partem aque maris salis iudicat: quam non gustat. Et in hoc passu est significatum quomodo cum vna parte cum eo confusa attingit totum. sicut gustus in gustando quod cum vna parte que est gustabilis: quod gustat: ceteras partes indicat esse gustabiles. que dispositae sunt: quod gustentur in illa qualitate: in qua illa pars gustat: quam gustus attingit. Sicut faber qui vnam eadem materiam ferri transmutat de vna figura in aliam: utpote de cultello facit clauum: sic intellectus vnam eadem materiam intelligendi de vno intelligere ad aliud transmutat: sicut in pomo et equo. In quo est intelligibilitas inquantum disposita sunt quod intelligentur. Et intellectus vnus habet intelligere: cum possumus intelligit et aliud cum intelligit equum. Idcirco stat transmutatio vnius intelligere in aliud. quod siquidem transmutatio fit propter diuersitatem obiectorum intelligibilium. Et intelligere stat vnum finem vnitatem potentie intellectiue. Et in hoc cognoscitur quod vnus est habitus scie finem potentiam intellectiua. et plures sunt habitus sciendi finem diuersas intelligibilitates illarum. Lux et umbra sunt forme: cum quibus intellectus participat. vbi cum luce ignis et cum umbra terre: que sunt partes corporis: cum quo intellectus est confusus. Et quod in intellectu est intelligere: sicut lumen quod illuminat intelligibilitates entium intelligibilium: et cum illo lumine intellectus ipsas attingit: inter intellectum et ignem maiorem concordantiam quam inter ipsum et terram: quod sua ignorantia est umbra intelligendi: in qua intellectus non attingit res intelligibiles: que sunt in umbra ignorantie. Vnde nea et phet sunt forme cum quibus intellectus participat inquantum confusus est cum corpore: linee et phet sunt partes naturales. Et ideo linea et phet cum quibus intellectus participat: sunt media: cum quibus attingit lineas et pheta subiecta que non sunt coniuncte cum illo. Et hanc actionem facit ratione similitudinis quodammodo phetorum et aliorum. et quidam lineam et aliorum: que sunt sub genere corporalitatis.

Arbor humanalis. Fo. xxxviii.

Et in hoc passu significatum est: quod intellectus citi? tangit partes illorum: cum quibus coniunctus est cum aliis intelligit: quod partes cum quibus non est coniunctus. sicut manus: que ante tangit pennam quam penna lras. et ideo multiplicat an similitudines partium: cum quibus est confusus. In intellectu sunt rectitudo supposita et figura forme: per quod intellectus confusus se habet ad intelligendum: quod siquidem fose sunt ex essentia et natura corporis indiuiduati: cum quo intellectus est coniunctus. et ex ipso ita est habitus: sicut homo tunc induit. et suba ex colore colorata. Et ideo intellectus ratione huiusmodi quos habet per corpus se habet ad hitus corporales. et considerat rectitudines huiusmodi rectitudinis. et habet suppositum finem huiusmodi suppositum. et habet figuras finem huiusmodi figure. Et in hoc passu habet cognitio: quod intellectus accipit primo hitus partium: cum quibus est confusus. et in quolibet hitu se habet ad plures terminos sub vno hitu scie persistentes. Partes masculinae et femininae participant cum intellectu inquantum sunt partes corporis cum ipso confusi. sicut visibilitas et visibilitas calefactiuitas et calefactibilis vegetatiuitas et vegetabilitas etc. et quod intellectus habet intellectiuitatem et intelligibilitatem: est concordantia inter quodammodo partes et alias arboris humanalis. ratione cuius concordantie partes corporales dispositae sunt: ut intelligatur et intellectiui ad intelligendum. In intellectu sunt intellectiui intelligibile et intelligere membra: que habent concordantiam cum ramis sensus communis. sicut cum visibili visibili et videre. auditui audibili et audire. et sic de aliis sensibus istis. Et de hac concordantia que est inter vnum membrum et aliud dispositum est intellectus ad intelligendum res: que sunt rami brachiarum. sicut per materiam concordantiam habent in amare filium: quod eorum similitudines representat. Intellectus habet plura instrumenta ad intelligendum. quoniam omnia instrumenta aliarum arborum forme sunt: cum quibus intelligit intellectus. sicut elementare: quod est instrumentum: cum quo fit elementatum. et vegetare: cum quo fit vegetatum: et sic de sentire et innuatiari. Et hec omnia sunt forme cuiusque intellectus suus intelligere producit. quod est instrumentum intellectus et etiam intellectiui. quod mouet intelligere. quod intel-

lectum induit. Sicut martellus: qui mouet figuram clauum: de qua induit subam clauum. Transiit ergo intellectus ad intelligendum cum omnibus instrumentis elatis/vegetatis/sensatis/imaginatis/rationalibus et humanis et cetera supposita his filiis. Intellectus nutrit suum intelligere cum suis naturalibus conditionibus et cum conditionibus aliarum brachiarum. quod in hoc quod intellectus seipsum inclinatur ad intelligendum entia bona suum intelligere nutrit cum natura bonitatis. Et quod habet appetitum ad intelligendum magna nutrit suum intelligere magnam cum natura magnitudinis. Et quod vult finem intelligere propter quem est tunc suum intelligere nutrit cum naturis. Et quod vult corpus intelligere: suum intelligere nutrit intelligendo conditiones corporis. hoc est longum amplum et profundum et ceteras eius conditiones. Et in hoc passu significatum est: ratione cuius nutriti sunt hitus sciendi. et quod per huiusmodi sunt habitus sciendi de structi. Impressio est forma: que est in intellectu. et est de intellectu et intelligibili. quod siquidem intellectus suam similitudinem imitatur in intelligibilitate: que similitudo in intelligere apparet. et hac nam impressio nis habet intellectus generalis ratione suarum partium. et stat impressio naturalis et spiritualis. sicut in sua bonitate naturali: in qua bonificare est impressum et vestigium. et sic de aliis rebus. Et ratione huiusmodi impressio nis generalis ex pluribus multiplicata. et ratione impressionum: que in arboribus consistit: cum quibus intellectus participat: habet intellectus nomen et proprietatem ad intelligendum suam similitudinem imitandum in entibus intelligibilibus: ut ex ipsis trahat intelligere: quod est impressio siue character entium intellectus et entis quod ipsa intelligit. Intellectus est de bonitate magnitudine et ceteris formis primariis. Vnde in quantitate bonitas suam similitudinem dat magnitudini: est magnitudo bonitate induta. et hoc quod magnificat: eius bonitas accipit in sua specie. sicut gustus qui in sua specie accipit illud: quod ex gustare venit. Et per hunc modum intellectus accipit in sua specie nomen. que sibi venit ex suis partibus inquantum ipse induit ex sua essentia. in cuius concretis conuertit bonificare in bonum intelligere. et idem facit de magnificare in ma-

Arbor humanalis.

gnum intelligere. et per hanc naturam quam habet in se habet concordantiam cum intertationibus aliarum arborum: quas transiit ad intelligendum per illam concordantiam. **P**er seitas et indiuiduitas et attractio sunt forme: ex quibus intellectus est indutus. et tractus est per perfectitatem hoc: quod est. sicut est bonus per bonitatem. et per naturam indiuiduitatis est indiuiduatus: in quantum de bonitate generali ipse memoria et voluntas specialem bonitatem quolibet per se habent indiuiduatam. que stat sub sua perfectitate et numero. et idem est de sua speciali magnitudine et de ceteris principibus. **I**dcirco habet intellectus naturam et virtutem attractiuam: per quam attrahit de bonitate virtutem ad intelligendum: quod sit bonus et virtuosus. et de magnitudine scilicet. Et etiam per virtutem attractiuam attrahit virtutem aliarum arborum ad intelligere suum. ut illarum subiecta intelligere possit. **N**ecessarium et contingens sunt forme: in quibus intellectus de necessitate constituitur secundum suas conditiones naturales. per quas naturales intelligibiles attrahit. sicut oculi qui naturaliter colore attrahunt. et gustus in gustando: qui naturaliter attingit saporem. Et forma contingente est per accidens: quia intellectus attingit secundum dispositionem aliarum arborum. quod in uno tempore dispositio sit: quod intelligatur. et in alio non. et per unum modum. et per alium non. Sed intellectui est ita proprium intelligere: sicut igni calefacere lignum quod ardet. tamen cum aqua ei propinquatur: contingit: quod illud calefacere non possit. **P**erfectio et imperfectio sunt forme: quibus virtus intellectus perfectione virtutis in quantum se habet ad finem: quare est. videlicet ad intelligendum deum et cetera entia vera cum virtute eius principiorum. Et cum imperfectio virtutis: tunc se habet contra fines. propter quod est creatus. hoc est: cum intelligit entia vera contra virtutem suorum principiorum et eius foros. quod sunt cetera brachia anime. sicut si intelligeret falsitatem et voluntas diligeret. Et in hoc passu est significatio: quod una potentia in virtutem cadit per aliam accidentalem. **A**lia est forma: quod est una pars intellectus: sicut bonitas. quod sicut per bonitatem bonum est: sic per vitam virtus est. per quam vitam habet virtutem ceteras arbores dispositas: quod virtutem per ipsum. sicut sunt ar-

bores vegetales sensuales et imaginabiles: que sunt mote per ipsum ad vitam: si cum illo sunt coniuncte. **A**ttitur intellectus colore: in quantum ipsum colore intelligit. Et idem de ceteris brachiis arboris sensuales: quod sunt intelligibiles. quare intelligibilitatem trahit intellectus ad suam intelligibilitatem propriam. et in ipsa illas intelligit. sicut spera luna: quod sibi aquam attrahit in spera ignis. et in illa ei dat suum beneficium. Et sicut aqua est suis conditionibus venit ad accipiendum influentiam a luna in spera ignis. ita intelligibiles arborum veniunt ad accipiendum influentiam secundum earum conditiones in intelligibilitate intellectus. sicut virtus: qui cum intellectu est coniunctus: venit ad accipiendum beneficium: in quantum ipse virtus intellectus est per intellectum sub ratione coloris: quod intellectus intelligit. et per ipsum intelligit potentiam visivam: que colorem accipit. cuius est obiectum. **C**ircolare constituitur per intellectum. et dormire per ociositatem ipsius intellectus. Et ideo homines qui in intellectu multum versantur minus dormiunt. **A**lii. Et dormire inter intelligere et ignorare constituitur. sicut dubitatio: quod est inter affirmativam et negativam. Et illud propter quod vigilare per intellectum constituitur: est: quod intellectus trahit in se ad suum intelligere. que siquidem in se sunt aliarum arborum. quibus operatur: ut intelligere possit. sicut calefacere: ut possit intelligere calefactum. et sicut videre: ut possit intelligere obiectum visum. Et illud propter quod in dormire ociositas intellectus constituitur. est: quod flores ceterarum arborum quiescere habent. quod agere eorum naturalia sessa sunt in mouendo ipsa. et ideo intellectus non habet: cum quo possit operari in attingendo obiecta corporalia. Et ratio quare somnare est inter vigilationem et dormitionem: est: quod intellectus attingit in parte aliquas similitudines realium visibilitatum. et in parte ipsas ignorat: quod eius in se disposita non sunt: quod ex ipsis bonis operari possit. sicut faber: qui cum paruo martello magnam clauum operari non potest. **S**audia et ira sunt forme que sunt in intellectu in parte secundum suam proprietatem. et in parte secundum naturam voluntatis. secundum suam naturam: in quantum inclinationem

Arbor humanalis. Fo. xxxix.

habet ad placitum per suum instinctum naturalem ut intelligere possit. Et quod impedit ad intelligendum: inclinationem habet per instinctum naturalem ad iram. et ad hoc mouet voluntas in amando intelligere. per cuius amare habet intellectus placitum et intelligendum. Et quod voluntas odit intelligere tunc mouet intellectus ad iram per voluntatem habet instinctum naturalem. **P**er intellectum sanitas constituitur in corpore vel infirmitas. quoniam secundum quod intellectus in intelligendo delectatur: corpus est quo est constitutus virtutem: si tamen res delectabiles intelligit. Et si res corpori nocuas intelligit: corpus per eius ossa delectatur. et sic est causa sanitati corporis aut infirmitati. Tamen secundum seipsum dispositus est ad habendam sanitatem aut infirmitatem spirituales. Dispositus est ad sanitatem in quantum sua principia dirigit ad finem. propter quod sunt. sicut bonitatem ad bonitatem. quod si debeat illa a fine propter quod sunt: tunc infirmatur per peccatum. **I**ndustria est forma est intellectus pericipat. quod industria venit ex parte sensitue et aliarum arborum. Et illa industria est ei instrumentum quomodo modum aliam accipiat quod habet in viuendo et placere in vegetando. sicut vulpis: quod industria habet in venando. et sarmetum: quod industria seligat in ramis arborum: in quibus ascendit: et sic de aliis rebus similibus istis. **I**ntellectus est pars subtilis anime rationis. et eius est intelligetia: et ens in quantum est suppositum de partibus essentialibus plenius: quod sunt intellectus intelligibile et intelligere. Et pars subtilis anime: quod est de partibus subtilibus: videlicet de bonitate subtili magnitudie et ceteris. Et intelligentia est eius essentia: quantum equaliter sua realia concreta essentialia constitunt sub essentia sua. Et ens in quantum compositus est ex partibus subtilibus et accidentalibus. compositus est ex substantialibus: ut dictum est. ex partibus accidentalibus: ut in foliis anime arboris dicere intendimus. **D**ictum est de centum formis primariis. et secundum quod applicate sunt ad humanum intellectum: eo modo applicari possunt ad voluntatem secundum suas conditiones.

De voluntate que est brachia spiritualis arboris humanalis. **V**oluntas est de bonitate magnitudie et ceteris formis spiritualibus: que se habet ad ipsas co-

stituentia: sicut plures linee ad unum punctum. **A**lii sicut homo virtutis suis partibus calefaciendo/vegetando/sentiendo/et imaginando: sic voluntas virtutis debet bonitatem magnitudinem et ceteris. videlicet virtutis bonitatem: quod naturaliter est bona. et magnitudine similiter. Et quia libertatem habet utendi suis partibus: potest acquirere aliam bonitatem: quod accidentaliter est et meritoria et moralis: que virtus vocatur. sicut iustitia: que est bona. et sic de aliis. **V**oluntas in homine est constituta cum brachiis ceterarum arborum. videlicet cum igne: qui est una brachia arboris essentialis: quod naturalem habet appetitum calefaciendi et siccitatem recipiendi. Et voluntas naturalem habet appetitum diligendi ignis appetitus cum ipso habeat finem cursum naturalem. sicut homo: quod cum habet frigus: magnum habet appetitum per ignem: quod calefiat. et illum appetitum diligit voluntas. quia corpus diligit: cum quo est coniuncta. **I**dcirco sit concordantia inter voluntatem et appetitum ignis. que bona est et magna. Sed cum ignis appetitus habet ad nimis magnam calorem: quia voluntas aquam diligit cum iustitia: frigiditatem diligit contra nimium calorem. idcirco hominem mouet ad comedendum res frigiditas: et ad standum in locis frigidis: et ad vestiendum paucas vestes. **V**egetatiua amabilis est: quod est bona et magna: et quod per illam virtutem corpus ex his que sunt extra. que vegetatiua conuertit in naturas corporis. Et quia est amabilis: voluntas diligit eam. **I**dcirco diligit homines saporibus in quibus appetitiua delectatur/amaritudines euitando. quod appetitiua non requirit in retentiu neque in digestionem. Tamen quando appetitiua delectationem requirit contra bonitatem voluntatis: si voluntas illam delectationem diligit: suum diligere non est bonum/immo est vitiosum: in quantum diligit contra bonitatem et iustitiam. **I**dcirco homines qui sunt iusti in vegetatione: diligit temperantiam: cum qua refrenant appetitiuam contra in debitas delectationes. ut voluntas conseruare possit bonitatem suam: que diligibilior est delectatio in vegetatione. Et si homo contrarius faciat diligit plus ea: que minora

Arbor humanalis.

sunt / & ea que sunt maiora. Et ideo stat
vitiolus in peccato et in culpa. ¶ Volun-
tas diligit sentire invidendo / audiendo / et
odorando bonos odores / et in gustando /
tastando / et loquendo. Et hoc facit quod natu-
raliter diligit partes: cum quibus est perfecta.
Idcirco corpus mouet ad videndum pul-
chra: quia pulchra placentia sunt ad vide-
dum. Et mouet corpus ad audiendum ver-
ba pulchra. et sic de ceteris delectationibus
sensualibus: in quibus corpus delectatur et
inuenit placitum. Et quod naturaliter volun-
tas plus diligit deus iustitiam in amare fusi-
in magnitudine bonitatis quam delectationem
sensus in sentire. si in sentire maiorem diligit
delectationem quam in amare intelligere vel re-
colere: facit in magnitudinem sui amare.
sicut homines qui plus diligunt pulchri-
tudinem mulierum ratione sensus in sentien-
do quam pulchritudines ipsius voluntatis
intellectus et memorie in amando / intellige-
do / et recolendo. ¶ In homine consistunt sunt
voluntas et imaginatio: ita sicut partes que co-
nfiguntur: ut sit totum. Et cum inclinationem
habet amandi sensitiua: imaginatio est eius
instrumentum: in quantum in illa ima-
giatur placita sensuali: et tunc imaginati-
ua voluntatem mouet ad amandum placita sen-
sualia. Et in hoc passu habetur cognitio:
quomodo quidam potentie alias potentias mo-
uent. sicut voluntas: quod intellectus mouet ad
imaginandum placita sensuali in imaginati-
ua. quod est similitudo illorum: quod siquidem placita
naturaliter sunt amabilia. Et imaginati-
ua voluntatem mouet ad amandum illa placita.
sicut navis que mouendo se ipsam nautas
mouet de uno loco in alium. Et si voluntas
in hoc motu non moueat amare fusi cum
magnitudine bonitatis / potestatis / virtu-
tis etc. seipsam mouet ad peccatum. et instru-
mentum quod est imaginari: conuertit in malis
operibus. que sunt priuatio magnitudi-
nis boni et virtuosus amoris in amando.
Et in hoc passu cognosci potest: quod malum
est priuatio boni / et peccatum priuatio vir-
tutis. Et habetur cognitio: quomodo ho-
mines se inclinant ad malum et peccatum.
Que siquidem inclinatio est priuatio ascen-
sionis ad opera bona et virtuosa. ¶ Voluntas
est ita de equalitate: sicut est de bonitate /

magnitudine / duratione / et potestate. et
idem est de intellectu et memoria. Et ideo
habet voluntas naturaliter ita equalia:
sicut bona et magna et potentia: que sunt
suum proprium amatiui amabile et ama-
re: que in illa sunt equalia. Unde sicut vo-
luntas participat cum intellectu et memo-
ria in specie bonitatis magnitudinis etc. sic et
illis participat in specie equalitatis. Et in hoc passu
cognoscitur: quod omnes tres potentie ante naturaliter
sunt equales: sicut per bonitatem sunt bone / et per
magnitudinem et potestatem magne et poten-
tes: et sic de ceteris. Sed quia homines ea-
rum equalitate vti nesciunt: ideo opinan-
tur: quod una sit maior alia. Sicut considera-
re: quod voluntas sit maior quam intellectus in-
quantum ei precipit illa obiecta intellige-
re: que amare desiderat. cui voluntati in-
tellectus est equalis: in quantum ei precipit
intelligibilia obiecta amare cum ma-
gnitudine bonitatis / virtutis / veritatis etc.
Et idem est de equalitate memorie. quod est
instrumentum dispositum: in quo volun-
tas et intellectus equaliter species depo-
nant: quas acquirunt et multiplicanc. ut
ipsas equaliter custodire restituere possit.
¶ In vegetatiua consistit equalitas in-
stinctuum naturalium et appetituum. sicut
appetitiua: que equalis est naturali instin-
ctui retentive. et quando est maior: tunc est
contra digestiuam. idem si instinctus na-
turalis retentive maior sit quam naturalis in-
stinctus appetitiue. Oportet ergo finem cur-
sum naturalem: quod in vegetatiua sunt equa-
les potentie instinctus et appetitus natu-
rales. Sed quod homines maiorem inclinationem
habeant ad appetitus sensuales quod dant placitum
quam ad instinctus per quos fit calor naturalis / et
etiam perferunt. Id credunt: quod appetitiua ma-
ior sit in vegetatiua quam instinctus naturalis retentive. quod
propter iniquitatem corporis considerant. Idem fa-
ciunt: cum maiorem voluntatem iudicant per li-
bertatem quam intellectum: quod ita magnus est per li-
bertatem sicut voluntas. quoniam sic est magnus vo-
luntati habere libertatem. per quam se habere possit
ad diligendum vni vel alio: sic est magnus intel-
lectui habere libertatem per quam se habere possit ad
intelligendum libere et non coacte vnum
obiectum vel aliud. Sicut oculi: quod liber-
tatem habent: et videant et ignis ad ca-

Arbor humanalis.

So. xl.

lesaciendi: cum calefacit. et etiam sicut vo-
luntas libertatem habet ad amandum vel odien-
dum: sic intellectus libertatem habet ad intelli-
gendum veritatem vel falsitatem.

¶ De ramis arboris humanalis.

Rami arboris humanalis sunt
ex quibus naturis. vnde de natura ele-
mentali vegetali sensuali ima-
ginali et rationali. Idcirco quilibet
ramus venit cum suis natu-
ris et conditionibus in hac arbore. sicut ignis: quod ve-
nit cum suis ramis: quod sunt ignificatiui igni-
ficabile et ignificare: in massa que est ramus de
elemento elabibili et elare compositus cum alijs
elementis. Et cum tali ramo stat vestitus de vegeta-
tiua ramus: cuius idem sunt ramus. per quod indu-
mentum est dispositus ad generationem et corrup-
tionem generationem et renovationem. et transit
ad ramos sensitiue. ratione quorum dispositus
est: quod sit instrumentum visitiui visibili et vi-
dere et obiecto visibili et auditui audibili.
et sic de ceteris particularibus sensus com-
munis. Deinde transit ad imaginatiuam ducen-
do ei obiecta: que per suam habet naturam.
et illa similiter quibus est indutus per vegeta-
tiuam et sensitiuam: in qua dispositus est: quod
sit imaginabilis finem suas conditiones et con-
ditiones: quas accipit et donat. Et sic indu-
tus et habitatus transit ad rationatiuam.
cuius rami sunt in memoria memoratiui
memorable et memorari. et in intellectu in-
tellectiui intelligibile et intelligere. et in vo-
luntate amatiui amabilem amare. Et ideo
anima accipit in suis ramis proprietates
et qualitates ramorum elementarum. Et idem
facit de vegetatis et sensatis et imaginatis.
Et in hoc passu habet cognitio de mixtio-
ne ramorum: que fit in arbore humanali. per
quam mixtionem fit ramorum continuatio
et participatio. et fit vna continuatio
humanitatis ex discretis quantitativis
constituitur que discretis sunt in quantum
sunt partes totius. quod est homo. Quod
si quidem totum est totum per continuas
quantitates ex pluribus compositam.
Et ramis sic mixtis omnibus adiunctis
in arbore humanali fit participatio
obiecti et obiecti / et potentie et poten-
tie / et actus et actus. quemadmodum
ex elementabili vegetabili sensibili ima-

ginabili et rationabili. Et quia hec obiecta
sunt sub specie obiectionis: sunt in
concordantia. per quam disposita sunt: quod
sunt infra omnia adiuncta. ut per potentias sunt
obiectata. Et idem sequitur de concordantia
potentiarum et actuum: veluti elementum vegetati-
uum sensitiuum imaginatiuum et rationa-
tiuum. que concordantia habet in accipiendo ob-
iecta: in quantum sunt sub vna specie actiuitatis.
Et ex ambabus concordantijs sunt in
concordantia actus. sicut elementare vege-
tare sentire imaginari et rationari. Et
quoniam he concordantie destructe sunt per con-
trarietatem: que est contra fines ramorum:
fit diuisio ramorum et moritur homo.

¶ De folijs arboris humanalis.

Folia arboris humanalis
sunt de quibus natu-
ris: finem quod rami sunt de
illis. sed quod in arboribus pre-
dictis de quatuor dictis
est. Idcirco de quanta natu-
ra que est de folijs sensibilibus arboris humanalis
in hac arbore loqui intendimus: et de
participatione quam habet cum ceteris fo-
lijs. Et primo de quantitate arboris hu-
manalis: que est finem animam rationalem.

¶ De quantitate arboris humanalis.
In homine est vna quantitas continua:
que ex pluribus quantitatibus discre-
tis consistit: finem quod sunt plures ar-
bores: ex quibus compositus est. Et quod in quatuor
arboribus antedictis de quantitate tracta-
tum est: cum quantitate illarum inuestigare volu-
mus quantitate arboris rationalis constituta cum
corpe humano. Sicut ignis: qui quantum
est per existentiam et agentiam. et ei per partes indi-
duate et elatis sunt quante in amplius longum et
profundum et in figura circulari triangulari et
quadrangulari. sicut in pipe et equo. Et iste
sue quantitates indiuiduate transiit in arbo-
re vegetali: in qua impingunt suas quantitates
dines. et arbor vegetalis ipsas in figuris ac-
cipit que veniunt in quibus eius indiuiduas
quantitates extendit. Et idem est de arbore sen-
suali et etiam de imaginali. Cuius quantitates
sunt similitudines reali quantitati: que ve-
niunt. Et idem est de arbore rationali: que se
extendit in arboribus: cum quibus est constituta.
sicut in homine: in quo est anima extensa per omnes quantitates

titates corporis. que siquidē extēsiō est sua
 q̄ritas: i qua longū ampliū r p̄fundū nō
 sunt reali/ neq; circulus q̄ drāgulus neq;
 triāgulus corporales s̄m suā essentiam. sed
 accipit illas figuras q̄ritatis in sua q̄ritate.
 sicut cera: q̄ q̄ritatē accipit i sua q̄ritate
 a litteris sigilli. r q̄ritas arboris rō-
 nalis i q̄ritate bonitatis p̄sistit spūalis/
 r magnitudinis s̄līr. Et sic de alijs radi-
 cib⁹ p̄p̄ijs: q̄ multiplicāt vnā q̄ritatem
 cōtinuā sub memoria existētē. v3 sub ei⁹
 q̄ritate. Et sic de intellectu r voluntate.
 Que siquidē memoria totū ex suis parti-
 bus esse nō posset: nisi q̄libet suay parti-
 s q̄ritatē haberet vna p̄e existētē ab alia
 distincta. **C** Corp⁹ cū aīa cōsistit in ama-
 bilitate ē q̄ritas. Idcirco opz: q̄ voluntas il-
 lud mēsurat i amare s̄m amabilitatē illi⁹.
 q̄ mēsurare nō posset: si q̄ritatē ip̄a non
 haberet. Cuius q̄ritas in numero terna-
 li cōsistit. v3 i amatio amabili r amare.
 Et ex his trib⁹ p̄sistit q̄ritas volūtatīs: q̄
 videri nō pōt nec tāgi/ neq; etiā imagina-
 ri. q̄ nō est de nā corpali. Et hoc idem se
 quitur de q̄ritate intellectus r memorie.
Deus est intelligibilis: r sua intelli-
 gibilitas est absq; q̄ritate i sua amatiuita-
 te r in suo amare r i seip̄a. Et illud est: q̄
 bonitas dei sua magnitudo potestas r ce-
 tere sue forme sunt īfinite. r quelibet est
 idem numero q̄ alia. Sed ei⁹ intelligibi-
 litas est q̄ritas in intellectu humano: q̄ vsq;
 ad terminū itelligit. quē terminū facit in
 seipso: qui finitus est r terminat⁹. quia est
 de partib⁹ finitis r terminatis r in nume-
 ro differētibus. Et i hoc passu cognoscit:
 q̄uo i arbore hūanali arbor rōnalis se ex-
 tēdit s̄m q̄ritatē arboris corporalis. r re-
 manet in maiori q̄ritate bonitatis ma-
 gnitudinis et ceterarum formarū spiri-
 tualium q̄ quantitas corporalī formā-
 ruz. Et hoc est: quia arbor rationalis ma-
 iorē habet magnitudinē bonitatis r vir-
 tutis q̄ arbor corporalis. **R**atio qua-
 re cōparamus q̄ritatē arboris rōnalis
 ad folia: est: q̄ sicut folia se vertūt ad
 oēs ventos: sic q̄ritas arboris rōnalis
 q̄ritates sequit arboris corporalis: s̄m q̄
 amabiles sunt/ intelligibiles r memorā-
 biles/ et disposite ad elementandum ve-

getandū sensandū r imaginandū. **C** Fo-
 lia q̄ sunt in arbore humanali: ex p̄e ar-
 boris etalis sunt accitua corporis: q̄ sunt p
 calozē frigiditatē siccitatē r humiditatē
 colozē lōgū ampliū r p̄fundū r v̄sibilem
 figurā. s̄ circularē triangularē aut qua-
 drāgularē. r illa q̄ sunt in hoīe p vegeta-
 tiuā: sunt sicut sapor odor rē. Et illa que
 sunt per sensitiuā: sunt: sicut videre audi-
 re rē. Et illa que sunt per imaginatiuā:
 sunt: sicut similitudines aliar arborū.

De qualitate arboris humanalis.
In arbore hūanali tot sunt nature
 qualitatū: quot sunt nature
 arborū. Et ideo arbor rōnalis na-
 turales r proprias habet qualitates: per
 quas dicta est qualis: r eius bonitas qua-
 lis: r magnitudo s̄līr. Et in eius bonita-
 te bonū quale: r in magnitudine magnū
 quale. Et p bonitatē existit bene/ r p ma-
 gnitudinē magnifice. Et he qualitates
 mixte r cū alijs cōsistit reddunt hoīem
 qualē: vt si ita diceretur: qualis homo est
 petrus aut martinus? vel si est bon⁹ aut
 malus/ magn⁹ aut paruus/ sanus aut in-
 firmus. Et in hac determinatione ponit
 quelibet arbor suā p̄p̄iā qualitātē. sicut
 arbor etalis: que ponit in illa colozē albū
 aut nigrū. Et vegetatiua in illa ponit sa-
 nitatem aut infirmitatē. Et sensitiua sen-
 sum caloris aut frigiditatis. Et imagina-
 tiua in illa ponit similitudines aliarum
 qualitatum. Et rationaliua gaudiū/ aut
 tristitiā/ aut habitum sciētie. Et sic de
 alijs rebus similibus istis.

De relatione arboris humanalis.
Ecundum q̄ arbor humanalis
 ex pluribus arboribus consistit
 ita sunt plures relatiōes alie
 in alijs mixte. Et ideo in hoīe est relatio
 ḡnalis oīm. sicut relatio hoīficatiui hoīfi-
 ficabilis r hoīficare/ aut p̄sistit filij. Et
 relatio hoīficatiui hoīficabilis r hoīfica-
 re deriuatur ex relationibus ramoz alia-
 rū arborū p̄māz. ita q̄ homo martinus
 hoīficatiuus est: inquantū est ex p̄mīs
 arboribus antedictis. nō inquantū est ex
 hac arbore: q̄m nullus homo ḡnare po-
 test aīam rōnalē nec creare. r ideo nō
 transit relatio ad oēs partes arboris hu-

manalis. **R**elationes arboris ratio-
 nalis sunt i ramis. v3 in memoria memo-
 ratuū mēozabile r mēozari. in intellectu
 intellectuū intelligibile r intelligere. r i
 volūtatē amatiuū amabile r amare. r in
 suo trūco: v3 rōnatiuū rōnabile r ratio-
 nare. r i suis radicib⁹: sicut i bonitate in
 qua est relatio bonificatiui bonificabilis
 et bonificare. Et sic de ceteris relatiōi-
 bus naturalibus.

De actione et passione arboris
 humanalis.

Am arbor hūanalis sit ex pluri-
 bus arborib⁹: o3 q̄ i illa sunt plu-
 res actiōes r passiōes. sicut i mar-
 tinō: in quo p arborē etalē actio r passio
 cōsistit. q̄ suus caloz nālis cibaria que co-
 medir: calefacit. r ei⁹ frigiditas est calefa-
 ctibilis. r in se h3 actionē p arbores vege-
 talē: inquantū digestiua digerit cibaria q̄
 accipit. r in se h3 passiōē p corruptionē
 inclinationis ad mortē/ r renouatiōis ad
 alias formas: q̄ sunt sub alijs sp̄ib⁹. sicut
 vermes ex mā corporis deriuati. **E**st
 in hoīe actio rōe arboris sensitiuā: iquā-
 tū colozē sentit cū oculis/ r saporē cum gu-
 stur: est i illo passio: inquantū sentit dolo-
 rem. **P**er actionē imaginatiōis carnes se
 mouent ad carnales delectationes. q̄ siq;
 dem carnes sustinēt passiōē i motu quē
 h̄nt. **S**unt etiā in hoīe actio r passio p
 arborē rōnalē. sicut oēs arbores p̄marie.
 q̄ h̄nt passiōes sub arbore rōnali. q̄ ē dñs r
 forma informās oēs formas inferiores ad
 earū inclinationes nāles r motus. Et ip̄a
 habet passiōē in acquirēdo necessitates
 ip̄arū. sicut anima cū p̄siderat r laborat:
 vt corpus viuere possit/ r necessitates ha-
 bere: quib⁹ indiget ad viuēdū. sicut est ca-
 mera: qua indiget ad īhabitandū/ r acus:
 qua indiget ad suendū/ r vomer: quod indi-
 get ad arandū. **H**abet adhuc aīa rōnalis
 actionē r passiōē p se simplr. sicut in vo-
 luntate: in qua amas est agens/ r amabi-
 le patiens/ r etiā amare amboz passiōes
 habet s̄m impressiōes r passiōes habi-
 tum: quos accipit. Et sic de alijs reb⁹ s̄lī-
 bus istis. sicut intellect⁹: qui passiōē ha-
 bet cū intelligere non pōt/ r voluntas: cū
 nō potest habere hoc: quod desiderat.

De habitu arboris humanalis.
Habitus arboris hūanalis sunt
 p̄sēs r diuersi. Et q̄dā sunt natu-
 rales/ r alij artificiales. natura-
 les sunt s̄m p̄ditiones arboris p̄marie. s̄m
 q̄ de ip̄is dictū est in folijs arboris etalē.
 Et similimō est de habitib⁹ arboris vege-
 talis sensitiuā r imaginālis. q̄ s̄m earum
 conditiones veniūt ad habit⁹ arboris rō-
 nalis vt sint sustēratī. sicut materia que su-
 stentata est in sua forma r in fine illi⁹. Et
 ex oib⁹ his habitib⁹ naturalibus est ar-
 bor humanalis h̄tuata r induta. Sicut
 per habitū etalem induta est colozē r ca-
 lore. r per vegetalem sapore dulcedine et
 odore. r per sensuāle induta est visu et au-
 ditu. r per imagināle induta est imagi-
 natione. r per rōnalē induta est memoria
 intellectu r volūtatē. Et ex oib⁹ his habi-
 tibus naturalib⁹ deriuatur habit⁹ artifi-
 ciales: q̄ sunt necessarij ad viuendum/ r ad
 bene esse arboris. Sicut p etalem: homo
 accipit habitū tunice. vt frigus nō h̄eat. r
 sic in habitu h3 artem sartoriā vel artem
 fabulē: vt cultellū facere possit acum r vo-
 merem. Et per vegetalē h3 in habitu artē
 pistoriā/ r artē medicine. Et per sensua-
 lem habet in h̄itu artē edificatoriā r artē
 pulchrarū figurarū ornamētōrū r instru-
 mētōrū. Et per imagināle facit imaginēs.
 Et per rōnalem h3 habitus x̄tutū. quī
 sunt fides/ spes/ r charitas/ iustitia/ p̄u-
 dentia/ fortitudo rē. De quibus habitib⁹
 moralibus r artificialib⁹ loqui intēdim⁹
 in arbore morali. Et in hoc passu leuiori
 modo: quo possum⁹ loquimur de habiti-
 bus mechanicis r liberalib⁹. r p̄mo de ar-
 te fabuli.

Sicut arbor vegetalis suos habet
 instinctus naturales ad faciēduz
 folia flores r fructus: sic faber cō-
 siderando p̄cessum arboris s̄m instinctus
 naturalē industriā h3 r modū in arte fa-
 buli. Sicut p̄siderando radices in quib⁹
 ei significatur p bonitatē: q̄ faciat bonū
 cultellū r magnū r durabilē per magnitu-
 dinem r durationē/ r fortē p p̄tātē/ r p̄por-
 tionatum per proportionem ad finem: p
 p̄ter quē ipsum facit. Et in trunco est ei si-
 gnificatum: q̄ faciat cultellum ex plurib⁹

Arbor humanalis.

rebus. sicut truncus q̄ est ex plurib⁹ reb⁹. Et per folia consideret instia: cū q̄bus faciat/et suā q̄ritatē p̄sideret assituationes et tempus. et sic de alijs rebus: sū q̄ p̄side rat ad faciendū cultellū ornati et vtilē p̄p̄ suū finem. Unde sequēte fabro p̄cessum arborū sū instinctū naturalē illarū suā imaginationē disponit ad imaginandū suā artem cōplete: et suū intellectū subti liat. vt sua arte bene sciat vti.

De arte carpentaria.

De arborē imaginālē accipit carpētarius similitudines alia: rū arborū/ et necessitates cōsi derat hōim. q̄bus indigent ad viuendum imaginādo domos/seruina/scutellas/ara trū. p̄ agricola/ et sellā. p̄ equo/ et lanceā. p̄ milite. et sic de ceteris: q̄ ad eius officiū p̄ tinēt. Et oēs hē p̄sideratiōes ip̄m dirigūt et disponūt sū cōditiones arborū/ et etiā sū principia primariavel secundaria. An de si quis carpētarius istā scientiā sciret: subtilior esset q̄ alijs in faciendo sua ope ra. q̄m dispositiones arborū darent ei do ctrinā ad imaginandū subtiliter figuras circulares triāgulares et quadrāgulares: quas cōsiderare oēs in p̄cessu artis carpen tariae.

De arte sartorie.

Sartor acū considerat filiū for tices et pannū. Et hec omnia cō siderat propter finem induendi. et branchas habituāt/ et in illis ornāmē ta considerat. Et per radices modos con siderat. Et per truncū corpus hominis. Et per formam quantitatem et proportio nem tunice et ipsius induti. Et vult q̄ tu nica sit bona et magna/ et q̄ duret per du rationem et potestatem/ et q̄ eius color sit placens ad videndū. et q̄ sit mollis: vt ta ctus placitū habeat. Et sic de ceteris reb⁹ similibus istis. Quare sartor qui habet ī habitu suā artem: primo incipiat in for mis primarijs sū instinctus naturales in arboribus seminatos et in eius partibus. Concordando instinctus naturales cum habitibus artificialibus existit mechani ci in suis operationibus perfecti.

De arte agricolie.

Agricola considerat aratrum/vome rē/ligonē/bouē/ et restellum semē et

tps seminandi et colligendi. et sic de cete ris rebus similibus istis. Idec cōsideratio incipit in instinctibus naturalib⁹ et in for mis primarijs. q̄ habitum agricolie dispo nunt sū earū cōditiones dispositiones et naturas. quas agricola tūc accipit: cū suā artem habituāt. sicut p̄ bonitatē: p̄ quam aratru bonū p̄siderat. ites bonū vomerē/ bonos boues/bona putatoria/ et bonū tē pus ad seminādū et ad colligēdū. Et omnes iste p̄sideratiōes sibi cōueniūt: sū q̄ vtitur arboze imaginālē in accipiēdo similitudines ceterarū arborū: quas acci pit in earū radicibus/truncis/branchis/ ramis/folijs/foribus/ et fructibus.

De arte mercimonie.

Mercator terrarū necessitates considerat. et ideo in aliquā ter ram vadit: in qua habetur ma gna abundātia alicuius rei. de qua alia terra indiget. Sicut illi qui vadunt ad lo cum: in quo sit piper/ et vbi sunt panni. et ipsos in terrā ducūt: vbi piper neq̄ panni sunt. Unde primo considerat finem: qui generalis est ad viuendum/ et ad bonū esse magnum et durabile potens et amabile. Et considerat in prosperitatibus rerum. in quibus homines habeant quietē. Unde postmodū istis considerationib⁹ p̄nci piatis in radicibus sū truncū cōsiderat suū bonū speciale ex pluribus rebus ac quisitis multiplicatū. De quo trisco exsit magne branche et bone et pulchra folia et rami folijs pulchris/ et fructu ornati sub in tentione ornāmēti/ ad enitandū famē/ situm/ et vilia vestimenta. Et in omnibus istis habet mercator modum recipiēdi si gnificata arborū et participationē: quā qdam arbores habent cum alijs. Quare ille esset subtilis et bon⁹ mercator: qui sci ret accipere significata arborū sū proces sum istius scientie generalis.

De arte nautarum.

Marinarius cōsiderat galeā na uem et barcham: et cōsiderat ve lum et arborē et cetera que expe ctant ad nauem. et postmodum cōsiderat tempus nauigandi/ et portus: ad quos h⁹ refugium/stellā acū magnetē ventos et mi liaria/ et cetera q̄ spectant ad suā artem.

Arbor humanalis. Fo. xlii.

Et oēs iste considerationes p̄mo incipiūt in formis naturalib⁹ et primarijs semina tis in arboribus. ex q̄b⁹ instinctus et appe titus naturales descendūt. q̄ disponūt ha bitus marinarie illis: q̄ sub fine artis ma rinarie significata arborū accipiūt in ar bore imaginālē cum brāchis arboris hu manalis. Et is qui meli⁹ accipit arborē si gnificata applicādo ip̄a ad finē marina rie: q̄ est lucrari: est sapiētior alio marina rio. et securius est ei nauem tradere et mer cimonia.

De arte militie.

Miles finē militie cōsiderat. qui ip̄m p̄siderare facit bonū equū et bene equitare/ gladiū fortem: cum quo percutere possit/ et lanceā cū qua alonge possit pcutere: et scūtū forte/ cum q̄ se possit cooperire. Et ip̄m p̄siderare facit modum: quomodo sū inimici decipere possit vincere. Et vt ex officio suouilita tem honorem et bonā famā ab omnibus similitur habere possit. Et he cōsideratio nes primo incipiunt in formis primarijs naturalibus seminatis in arboribus. que disponūt formas artificiales q̄ instrumē ta sunt artismilitie. Quā artē habent in habitu quidā milites melius q̄ alijs: s⁹ q̄ sciunt concordare formas primarias nā les cū formis sc̄dārijs artificialibus.

De arte grammaticali.

Oramatica est ars: q̄ docet ordi nate loqui: et accentus ponere ī vocabulis: vt oportet. et cōcorda re verba et nomina prepositiones substan tiuum et adiectiuū. et sic de ceteris parti bus artis. Et iste ordo et processus prius incipit in formis primarijs seminatis in arboribus: in quib⁹ ordinate sunt s⁹ cur sum naturalē. De quo ordine grāmatis cis habet instinctum naturalē. ex quo trahit ordinem habitus artificialis in lo quendo et in faciēdo bonū latinū: et i cui tando falsum accētū. in quo latino signifi cata ponit vocabulor: q̄ sunt in vulgari.

De arte logicali.

Logicus finem considerat logi ces considerando falsum et verū. Et considerat falsitatem et veri tatem sub forma nominis et verbi. Sub

forma nominis considerat vt cognitionē habeat de reb⁹: que sunt hoc qd sunt. Id circo nomina considerat et diffinit. Et sic similitur verbū considerat et diffinit. vt co gnitionē hēat opationis: quas habēt sub stantie. Et in his duobus principijs oēs res consistunt. v⁹ existere et agere. Et ad i uestigandū ista principia habet logicus intentiones secundarias. q̄ sunt rerū rea liū significata. de quibus tractat nālis. et ex quib⁹ logicus nomina trahit et situ dines operationis naturalis. Et sup hoc ponit in considerationibus suis decē p̄e dicamenta ḡia et species d̄rias et proprie tates et accidētia. et maximas ponit ante conclusionem. et habet modū arguendi et significandi res falsas esse veras: et veras esse falsas. vt de xitate et falsitate meli⁹ co gnitionē hēre possit. et sic de ceteris rebus: q̄ ad logicā p̄tinēt. Et oēs iste p̄sideratio nes incipiūt in instinctibus naturalib⁹ et primarijs. q̄ in arborib⁹ sunt sustēati. et in ip̄is realiter seminati boni magni amabi les veri et distincti abinuicē. Et ex omib⁹ istis formis realib⁹ est h̄tus logicē dispo situs: q̄ veniat de potētia p̄ agens artifi ciale in actu q̄ accipit similitudines arbo re imaginālē ceterarū arborū. vt ex illis si militudinibus ars logice constituere et or dinare possit: et de entibus cognitionem habere possit.

De arte rhetorica.

Rhetoricus tractat: q̄ homo lo qui possit per vocabula pulchra et ornata. vt sensus audit⁹ placi tum in audiēdo habere possit: et vt p̄ illud placitū voluntatem mouere possit audiē tium ad perficiendū: qd desiderat rheto ricus. qui facit de rhetorica instrumentū vt ad finem venire possit: quem desiderat. Quod siquidem instrumentū derivatur ex principijs primarijs et ex ornamento: qd habēt naturaliter: et etiā de nā istorū supiorū. Et ex his naturis primarijs in ar boribus seminatis accipit rhetoricus ar bore imaginālē pulchras similitudines et ornatas et dispositas ad placitū: positis illis similitudinibus in verbis: et illis ver bis positis in pulchris exemplis et placi dis et in salutationibus ornatis et i humi

libus supplicationib⁹ et debitis petitioni
bus ⁊ pmissiōib⁹. Ande cūꝝ rhetoricus
tangat formas naturales ⁊ principia q̄ in
arborib⁹ posuim⁹ ⁊ ad applicandā illa ad ha
bitum rhetorice: tunc hꝝ modū ⁊ magnā
materiā vꝛedi sciētia sua ⁊ ad psequendū
ea q̄ desiderat. ad q̄ per rhetoricā venire
credit. ¶ De arithmetica.

Arithmeticus considerat discretas quantitates ex discretis quantitatibus realibus multiplicatas in similitudinibus fantastis. ex quibus numerus multiplicatur. quod ponit in figuris. quod illas certas quantitates significat. Et ideo considerat unum et ei figuram. et. ii. et ei figuram. et. x. et ei figuram. et. xx. et eius figuram. et. c. et. m. et eorum figuras. et sic de aliis. Et considerat assuatas figuras. sicut sunt ante vel retro in arte algorismi. Considerat etiam subarithmeticas. sicut lapides. ex quibus turris efficitur. numerum quoque scire desiderat. et sic de aliis. quod ad artem spectat. Ad cuius artis finem peruenit. si de ordinatione superiorum et de formis primariis que sunt in arboribus naturalibus cognitionem habere sciuerit. quod ita apparere habet. arithmetice illis formis. sicut imago in speculo. Et ita sit. quod numerus naturalis sit imago visa in numero reali. quod est ex entibus veris singularibus et distinctis. et in numero illorum apparere sua similitudo.

Olometricus considerat quantitates
continuas. et illas mensurat de princi-
pio usque ad medium. et de medio
usque ad finem. et facit circulum: in quantum
considerat in illo medium. quod est centrum.
cuius circumferentia est circulus. Deinde
quadranguli considerat et triangulorum. qui
circuli perficiunt. Et ad has figuras venit
finis quod accipit similitudines habituum na-
turalium superiorum. quos applicat ad suam
artem. ut sciat quantitates turrium: et ma-
rinarum spacia: que sunt inter ventum et
alium. Unde sicut sanitas est principium me-
dicinæ: sic quantitates continuæ et reales su-
pra existentes sunt principia quantitatum
artificialium abstractarum ex materia de
quibus geometricus mensurat res men-
surabiles finem suam artem. Et huius arti in-
uant maxime assuaciones naturales. de

quibus in arboze el'ali tractatū est: 7 etiā
in hac arboze in suis folijs.

De musica.

Musicus considerat voces dispo-
sitas: scilicet q̄ sint alte infime
se ⁊ prime siue subtiles proportionate et
accentus vocalium ⁊ consonantium. vt
voces ornare possit et melodias instru-
mentoꝝ: que sunt placentes ad audien-
dum ⁊ ad confortandos animos hominũ.
Et ideo artem ordinat ⁊ modum quomo-
do voces trahat: que sunt in dispositione
soni placentes ⁊ vocis. Et in actu veniat
habitus musicalis. Et principia prima ⁊
naturalia in formis consistunt. de quibus
dictum est in processu arborum. ex quarũ
instinctibus musicus habet instinctum
naturalem: ex quo trahit habitum musi-
calem. sicut faber qui clauũ trahit ex mas-
sa ferri de potentia in actu. vt sine vtatur.
ratione cuius est faber. Et ideo sunt radi-
ces ⁊ trunci: ceteræ partes arborum prin-
cipia prima ⁊ naturalia. ex quibus prin-
cipia artificialia artis musice descendunt.

De astronomia.
Astronomus considerat natura corporum supra celestium influentiarum impressiões: quas mittit in inferioribus corporibus. que illas influentias recipiunt impressiones. fin' quas disposita sunt ⁊ mota ad operationes naturales fin' radices arborū ⁊ fin' truncos branchas ramos folia flores et fructus. ⁊ d'ic'ro astronomus considerat stellas fixas in firmamento. quas diuidit in partes duodecim. que sunt duodecim signa. v.3 aries/taur⁹/gemini/câcer/leo/ virgo/libra/sco'pius/sagittarius/capricornus/aquari⁹/piscis. Et istis qualitates brancharum arboris et alis attribuit. nam arieti qualitatē ignis attribuit. tauro qualitatem terre. gemini qualitatem aeris. ⁊ cancro qualitatem aque. ⁊ sic de alijs per ordinem. Et d'ic'it: q' aries ē mobilis et masculus. cuius planeta dicitur mars. Et d'ic'it q' eius caput est bonū in medio ⁊ in fine. ⁊ sic de alijs per ordinem.
Etiam considerat astronomus septem planetas errâtes: qui sunt saturn⁹/iupiter

Arbor humanalis. Fo. xliii.

mars sol venus mercurius ⁊ luna: q̄stis
 planetis q̄litates elementorū attribuiunt
 effectiue ⁊ appropiate: scz hoc qđ requirit
 planeta iſerius: que naturis ſupra celeſti-
 bus indigent: vt moueant ipla ad iuſtin-
 ctus gñabiliter corruptibiliū naturales ⁊
 ad modos: per quos plante vel animalia
 viuere poſſint: aut in priuationē ⁊ corrup-
 tionē deuenire. vt curſus naturalis non
 ceſſet. Et dicit: qđ ſaturn⁹ eſt de cōplexio-
 ne terre/ ⁊ qđ ſit malus ⁊ plumbum ſit ex
 parte eius/ ⁊ dies ſabbati ſimiliter. Et qđ
 iupiter ſit de complexioe aeris/ ⁊ qđ ſit bo-
 nus ⁊ qđ ſtagnum ⁊ dies iouis ſint ex par-
 te iplius. Et ſic de ceteris p ordinē. ¶ Eō-
 ſiderat etiā aſtronomus momēta/ horas/
 dies/ mēſes/ annos ⁊ motus rerū ⁊ fin co-
 plexiones ⁊ reſpect⁹ ſignozū ⁊ planetarū
 per curſus illorū in diuerſos ſtatus tem-
 poris mutator. ¶ Conſiderat etiam rep-
 abundantiam in fructibus ⁊ defectū. Itē
 ſanitatē inſirmitatem: lucrari ⁊ perdere
 officia ⁊ preliorū victorias. Et ſic de cete-
 ris reb⁹ ſimilibus iſtis. Et ad conſidera-
 tiones omniſi predictozū radices: trun-
 ci: branchē: ramū: folia: flores: et fruct⁹ ar-
 borū naturalis ſunt nature primarie ge-
 nerales. qđ fin eorū diſpoſitiōes ⁊ naturas
 diſpoſita ſunt ad recipiēdiſ impreſſiones
 ſuperiores ſeu influētiās. ſicut tegula: qđ ſz
 ſuam diſpoſitiōē influentiā recipit a ſo-
 le per ignē ⁊ terrā ⁊ cera: qđ mollificatio-
 nem ⁊ diſſolutiōē recipit per ſolē ⁊ ignē:
 et per aerē. Et ſic de ceteris reb⁹ ſimilibus
 iſtis. Idcirco valde neceſſarium eſt aſtro-
 nomo ſcire philoſophiam. que eſt de gene-
 ratioē corruptione in tractatu ⁊ pceſſu:
 quē fecimus in arboribus naturalibus ſi-
 gnificata. ¶ De arte iuris.

Iurista considerat iustitiam in his
que sunt licita ad evitandum illicita.
ut sit pax et charitas inter ge-
tes in amando deum et ei serviendo et ad
faciendum ei reverentiam et honorem/que
ei conveniunt. Idcirco dicunt: quod princi-
pia iuris sunt deum diligere/honeste vive-
re et unicuique quod suum est reddere. Et
quia deficit charitas in gentibus: et bo-
num speciale plus diligitur quam publicum: in-
venta est scientia iuris: in qua posite sunt

leges et canones ad conservandum hoc
quod convenit publice vtilitati ⁊ speciali
et ordinationi illius boni. Idcirco inueni
ti sunt iudices aduocati ⁊ doctores ad co
seruandū et tuendū scientiam iuris fin
mandatū pape ⁊ imperatoris ⁊ ad posi
tiones quas fecerūt. in quibus scientia iu
ris sustentatur sunt principia naturalia pri
marie cause: quas in arborib⁹ posuimus.
que generales sunt ad particularia. in q̄
bus scientia iuris consistit. Que siquidem
particularia examinari possunt cognos
ci ⁊ eorum veritates naturę intendere.
quare sunt in vniuersalib⁹ possit in pro
cessu arborū generalis et primarij. Que
siquidem vniuersalia necessaria sunt cui
libet iuriste ad sciendū. vt suam scientia
melius cognoscere possit ⁊ vt in defectib⁹
particulariū recurrere possit ad perfectio
nes superiores ⁊ g̃iales: ponēdo cōcordā
tiā inter g̃nalia ⁊ sp̃alia siue inter vniuer
salia ⁊ particularia. sicut inter totū ⁊ ei⁹
partes.

Circa est: vt sit sanitas. Idcirco medicus considerat qualitates entis necessario: ut ad cōseruandū sanitatē: et ad destruendū infirmitatē p accitū innālia causatā. Idcirco disponit ordinat nām patiētis: vt i actu redeat sanitas: q̄ in ipso eē solebat. Et considerat decoctiones et emplastras: electuarias: balneas: floborhominas: dietas: cetera his filia. Considerat etiā gradū febris: et planetarū simplicitatē: et interpolatiōis febris. Considerat etiā horas: in q̄b incipit infirmittas: et in q̄b definit siue terminat. et sic de alijs. q̄ significauim: et pncipijs medī. An ob istos pticularib⁹ inferiorib⁹ sunt causę pmarie pticulares gñales. q̄ sunt supra q̄ in pcessu arborū consistit. et q̄ siue p quas pmi medici p insitū nālē hnt mēdicinē suā artē considerauerūt. et iō illa pcepta sunt valde necessaria illis: q̄ de scia medī se sitromittūt. vt p pñ vlt hfe possint cognitiōē de pticularib⁹. Et illi mēdici q̄ ita sepe deficiūt in suis experimētis: cognitiōē nō hnt de pimis pncipijs nālibus. Idcirco per medicos q̄ plures hōies moriuntur: q̄ sine ipis viuerēt p cōcordatiā supra exstentur appetitus et instinct⁹ nāles

f iij

Arbor humanalis.

in industria quā dant ad regēdū eorū particularia. Quoniam per instinctum naturalem hī canis industriam ad comedēdū herbas: vt vomitum faciant. per q̄s quidē herbas ei nocua et indigesta p̄sciat vt sanitatē h̄se possit. Et idē facit catus: fm̄ q̄ experientiā habemus.

De philosophia.

Philosophus veritatē rerū scire desiderat. vt in illo scire delectationem habere possit. Idcirco suū intellectū fortificat ad habendū vñū habitum vniuersalem sub quo plurimū tātū cognitionē habere possit: et de scientiis in plurib⁹ veritatib⁹ extēsis. vñ i earū similitudinib⁹. Idcirco philosophus considerat causas primarias et reales. et per ipsas ad realia particularia descendit. et ipsa inuestigat cū causis primariis. Et eius inuestigatio cōsistit in ascendēdo et descendēdo ex causis superiorib⁹ ad inferiora/ et de inferiorib⁹ ad superiora. et in effectibus illarū habet cognitionem ex ipsis. Causas xō primarias in arboribus naturalibus significauim⁹ et in earū partib⁹. ex quibus sunt cōstitute assituet ex pluribus habitibus indute.

De theologia.

Theologia loquitur de deo. vñ de eius essentia. p̄prietatib⁹ dignitatib⁹ eius operatōib⁹. quas habet in seipso et in creaturis. Supponit etiam: q̄ deus habet omnem perfectionem siue complementū in suo existere et agere: et q̄ nullum habet defectū nec indigentia alicuius rei: et q̄ sit finis et perfectio omnī creaturā. Et in huiusmodi considerationibus theologus fines sequitur brancharū arboris humanalis: et etiam radicū et oīm partū arboris. Idcirco maiorem habet delectationē in considerationibus suis q̄ aliquis alius ratione nobilitatis obiecti. Et cum se inclinat ad considerandū naturas primarias fm̄ philosophiam: tunc venit ad scientiam. et positiones primas: quas fecit i theologia: in necessarias demonstrationes conuertit et rationes. Et ideo theologi philosophi maiorem delectationem habent in theologia q̄ aliis. quia de necessitate

principia attingunt positiua. que simpliciter cōsiderantur fm̄ auctoritates et opinionones verorū. Quare philosophia multum est necessaria ad sciendum theologiam et ad vincendum errores et iniurias et falsas opinionones. que sunt contra veritates. in quibus theologia est sustentata: et per illam est habituata.

De situ arboris humanalis.

Arbor humanalis assituetā est ex quinq; naturis: ex quibus est constituta. quia vna assituetio est per arborē elementālē/ alia per vegetalem/ alia p̄ sensualem/ alia per imaginalem/ et alia per rationalem. Idcirco elementālē habet corpus circulatū triangulatū et quadrangulatū. Et per vegetalem habet corporalitatē assituetā fm̄ figuras arboris elementalis. que in se continet corporalitatē maiorem q̄ vegetalis. Et ideo simpliciter non potest homo cogitare figurā corporalem fm̄ arborē vegetalem. quia sua corporalitas tangi non potest neq; videri. Et assituetio quā ab illa accipit per trus et martinus: est per generationem et corruptionem priuationem et renouationem/ et etiam per alias partes arboris. Et assituetio que est per sensualem est: fm̄ q̄ potētie sensitiue assituetē sunt i brāchiis: ramis: folijs: florib⁹: et fructib⁹: vt dictū ē. et idē est de arborē imaginālī. que est de similitudinib⁹ assituetionū realī. Et hoc idē est de situ arboris rationalis. fm̄ q̄ dictum est. in qua est assituetus per memoriam in occipite: per intellectū in frōte: et per voluntatē in corde. et per truncum in omnibus partibus corporis.

De tempore arboris humanalis.

Arbor humanalis consistit in tempore: et est in tempore fm̄ dispositiones arborum: ex quibus constituta est. Quia fm̄ q̄ arbores diuerse sunt: in tempore diuersimode consistunt. sicut ignis: qui in omni tempore remartinum calefacit: et vegetatiua: que in vno tempore facit martinum esse sanum: et in alio infirmum. Et sensitiua ip̄s

Arbor humanalis. Fo. xliiii.

sentire facit in vno tempore calorem: et in alio frigiditatem: et in vno tempore famem: et in alio sitim. Et imaginatiua in vno tpe ip̄m mouet ad delectationē: et in alio tpe ad iram. Et rōnale ip̄m mouet i vno tpe ad iustitiā: et in alio tpe ad illicita: sicut ad iniuriā. Tñ semp i martino simp̄r cōsistit tēpus/ et martin⁹ in tpe similit. S; q; martinus cōsistit ex diuersis p̄tib⁹ et naturis: diuersificat tēpus in similitudinib⁹ tēporis/ q̄ siquidē similitudines nō sunt de sua essentia. sicut intellect⁹: q̄ accipit similitudinem corui in imaginatiōe/ et ip̄m considerat i vno tpe albū/ et in alio nigrū. q̄ siquidē cōsideratio nō est de essentia corui: nec de essentia sui coloris. sed est species multiplicata de similitudinibus et de figura corui in imaginatiōe impressis. in qua intellectus ipsas imprimit. Sicut littere sigilli: que in cera imprimunt suas similitudines/ que nō sunt de sua essentia.

De loco arboris humanalis.

Arbor humanalis assituit i loco/ et locus in ipsa. sicut partes que dā cōsistunt in aliis. Tñ martinus tot⁹ stat in loco/ s; tot⁹ locus non stat in martino. q; si totus staret in ip̄o: leo et turris locū nō haberent: in q̄ starent. S; inquantū martinus determinatus est fm̄ quinq; arbores: ex q̄b⁹ assituet⁹ est: diuersimode in loco assituit: sicut per vñū modum stat in arborē elālī: q̄ ip̄m i loco determinat. q̄ in se p̄tinet figurā circularē triāgulārē et quadrangulārē. et plenā ex longo amplo et p̄fundo. Et vegetatiua stare facit martinū in loco: inquantū suā figuram facit vegetatā. Et sensitiua sitr martinus in loco stare facit: inquantum est extensa in vegetatiua et elementatiua. Et imaginatiua similiter inquantū se ponit inter frōtē et occiput. vbi sit fantasīa et multiplicatio specterum fantasticarū sub speciebus imaginatiōis. Et rōnatiua martinū in loco stare facit: inquantū ip̄s mouet de vno loco in alius. Et in martino locus cōsistit accidentaliter: inquantū se ponit in maiori virtute in vno loco q̄ in alio. sicut in cerebro in quo se ponit p̄ recolere et intelligere ad faciendū iudiciū de entibus/ et in corde per amare et per diligere bona diligibilia/ et per odire mala odibilia. verum tamen rationatiua simpliciter in loco nō consistit. sed accidentaliter fm̄ conditiones illorum: in quibus consistit. sicut arbor nauis. que de vno loco in alium mouetur ratione motus nauis: in qua arbor consistit.

De floribus arboris humanalis.

Flores arboris humanalis sunt ex quinq; naturis. videlicet ex natura elementali/ vegetali/ et sensuali/ imaginālī/ et rationali. Idcirco elālē elālē est flos: inquantum homo est elālē et elementatiuus ex quib⁹ elālē resultat. Elementabilis est: inquantum generabilis est ex quatuor elīs. Elementatiuus est homo: qui alium hominem generat. Idcirco elementare est flos: ex quo sequitur elatum. et est flos: quia radices arboris elālis naturaliter et truncus branche rami et folia se habent ad flores. qui est superior ratio ne maioritatis finis: inquantum propinquior est elementato. quod est pars hominificati. Vegetare est flos in hac arborē. ad quē se habēt radices arboris vegetāl et truncus branche rami et folia. Idcirco est flos: quia per illud viuunt homines ex causis exterioribus. que intrant per gustare tangere et odorare. quas vegetatio vegetat et transmutat in speciem hominis. sine quibus viuere non posset. Sentire est flos: per quem homines sentiunt vñ dendo/ audiendo/ odorando et c. Idcirco est flos: quia radices arboris sensuales et truncus branche rami et folia se habent ad sentire. vt homines sentiant et sentiātur. Et flos qui est sentire: generalis est: inquantum se extendit ad plures flores. videlicet ad flores videndi/ audiendi/ odorandi/ gustandi/ tangendi/ et affandi/ siue loquendi. Imaginari est flos arboris imaginālis ad quem se habent radices truncus et c. Idcirco est flos: quia p̄ imaginari. retinent homines in memoria res absentes. que fuerunt audite/ odorate/ et gustate/ tacte/ et affate/ siue locute. Rōnari est flos: ad quē sue radices se hñt. et sic de trūco et c. Idcirco est flos: vt hō sit rōnatus/ et q̄ hō q̄d facere voluerit fa

Arbor humanalis.

ciat cum ratione. quia ea que cū ratione facta sunt bona sunt et magna durabilia et xtuosa/vera et amabilia. et i ipsi homo vitur intellectu et fine: quare creatus est. et quando facit contrariū: facit sicut animal brutum in suis operibus et flores staterfacit octofas. qui sub eo sunt. per quorū ociositatē ad finem quare sunt: venire nō pñt. Et in hoc passu cognoscitur: quomodo est graue peccatum: q tot nobiles flores a fine deuiat: quare sunt.

De fructu arboris humanalis.

Fructus arboris humanalis est duplex. quoniam vnus est ratione existente et alius ratione agente. Ille qui est ratione existente: est fructus p quem homo est hoc qd est. et hunc fructus habent fructus: qui sunt sub eo. vt ex elementato vegetato sensato et rationato sit hoificatus. Et in hoc fructu stat ali fructus in potentia cum conditionibus aliorum fructus. quas pater potest dare filio: quē generat. arborē rōnali excepta. que p creationē venit. et ideo habent homines libertatē: q si per gnationē arbor rōnalis veniret: ita se haberēt homines naturaliter ad ratiocinandū: sicut ad videndū audiendū et. et perderentur merita et virtutes morales. et plura alia incōueniētia inde sequerentur. **Fructus** per agentia est finem. vñ homo est vt deum recolat/intelligat/amet/honoret/et ei seruiat/et oēm reuerentiā faciat. Et iste fructus nobilior est pñ fructu et etiā altior. qñ pñ fructus est: vt iste fructus sit. et ei virtus siue nobilitas cōsistat in virtute obiecti et nobilitate. quod quidē obiectū est deus omni honore dignissim⁹. et est dignus: quod recolatur intelligatur et ametur honoretur et ei seruiatur plusq aliqd aliud ens qd non est deus. Et i hoc passu cognoscitur: quomodo magnum defectum faciunt homines: qui plus suos filios diligunt: in-

quātum sunt ab ipsis hoificati et deriuati: qz creati sunt ad honorandum deū et ei seruendum: quia in intentione eorū de maiori fine faciunt minorem. Idcirco contra rationem vtuntur et faciunt et contra eorū principia naturalia. et deuiati sunt a fine: quare sunt. in cuius deuiatione ad gloriā peruenire nō pñt. Et idem se quitur in hominibus: qui plus diligunt seipsos honorari q deum. et plus diligūt fructus brancharum sensualium et florū q fructus brancharum rationalium. Et ita sunt sicut lapis: qui de loco alto ad locum infimum descendit. Et in hunc descensum descendunt homines in abyssus. de quo nunq exibūt nec habebunt aliqd cū quo ad supernam gloriā ascendere possint. quia caput tenent inferius et pedes superius. inquantum intentiones primas puerunt in secundas.

De arboze morali.

Summarium.

Arbor ista moralis ē duplex suu prauum truncum. Et idem de suis radicibus fin q per figuram sequentem significatur. Et hoc in quantum dicta arbor est de virtutibus et de vitijs. De arboze vitiosa dicitur suo loco. Hunc de virtuosa dicimus: q diuiditur in septē partes vt alie arbores. sin radices/truncū/branchas/ramos/folia/flores et fructus.

Radices sunt pñcipia generalia hui⁹ artis: vt in premis arboribus.

Truncus est mos cōfusus et generalis **Branches** sunt virtutes cardinales et theologales.

Rami sunt silitudines ramoꝝ realij.

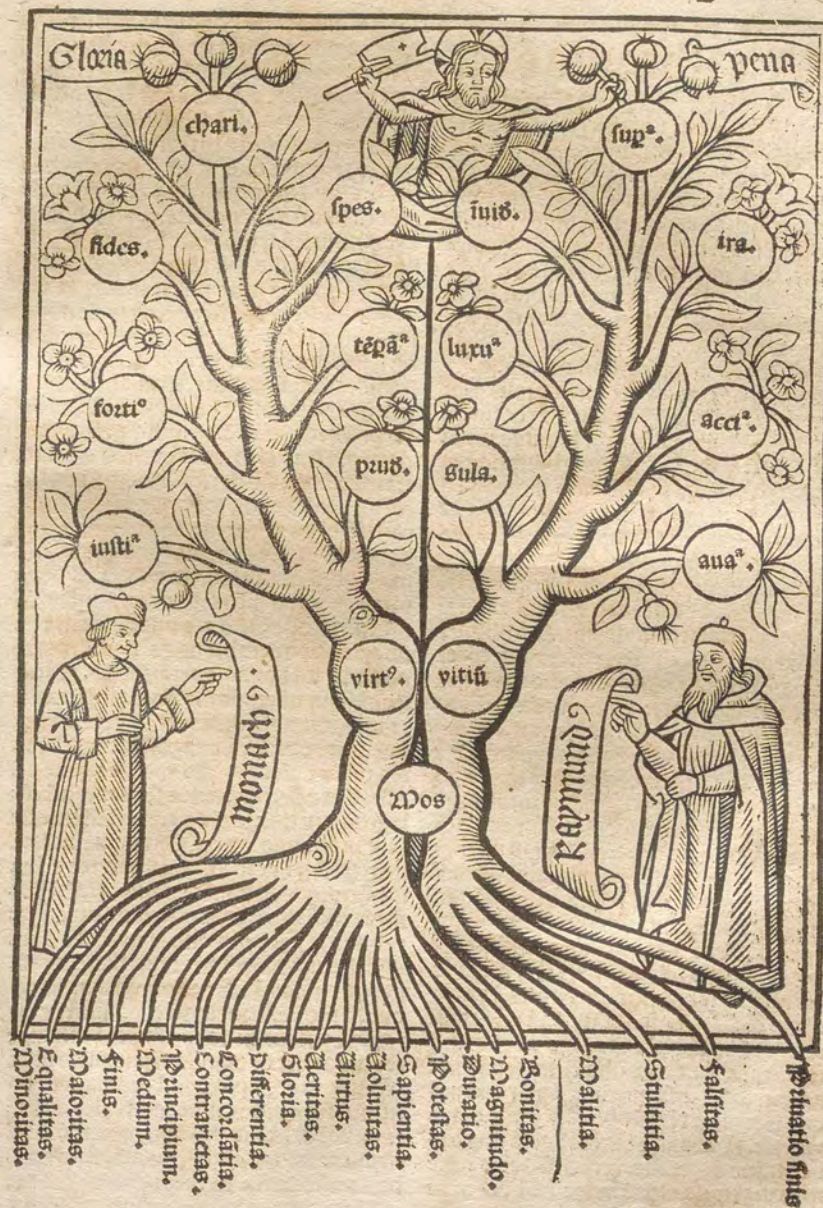
Folia sunt accidentia virtutum.

Flores sunt merita acq̃sita p virtutes.

Fructus est merces siue retributio.

Arbor moralis.

fo. xlv.

De arbore morali.

Arbor ista est du

plex. vna ps est de bonis moribus noiatas sub rōne virtutis lucratari sue acq̄sitarū. q̄ sunt similitudines arboris hūanalis real. Alia pars est de malis moribus sub rōne vitiorū dictis siue vocatis: q̄ sunt dissimilitudines similitudinū p̄tū arboris humanalis. Dicem⁹ ergo p̄mo de p̄ma pte. post modum de sc̄da. ¶ Prima ps diuidit in septē ptes. vñ in radices/ trūch/ brāchias/ ramos/ folia/ flores/ et fructus.

De radicibus arboris moralis.

Radices arboris moralis sunt similitudines radich arboris humanalis. sicut bonitas moralis: q̄ est similitudo bōitatis realis/ et magnitudo moralis: q̄ est similitudo magnitudinis realis/ et p̄fuerantia moralis: q̄ est similitudo duratiōis realis/ et potestas moralis: potestatis realis/ et intelligere morale: q̄ est de reali/ et virtus moralis: q̄ est de reali virtute/ et amare morale: q̄ est similitudo amare realis. Et idē est de veritate/ delectatiōe/ dñia/ cōcordātia/ p̄tate/ p̄ncipio/ medio/ fine/ maiestate/ equalitate/ et minoritate moralibus. q̄ sunt similitudines veritatis delectationis differentie et aliarū realium. Et oēs iste similitudines morales sunt impressio nes formarū realiū p̄marū naturalū. Et sicut forme reales et subales sunt ex q̄nq̄ naturis (fm q̄ in arbore hūanali dictum est) ita sunt impressiones morales similitudines quinq̄ naturarū realiū. velut bōitas moralis: que ē bona sub rōne elationis/ vegetatiōis sensualitatis/ imaginationis et rationalitatis. ¶ Est bonitas moralis sub rōe elationis: sicut hō bonus q̄ vitur elatis ordiat: in quātū ipsa ad finē applicat: q̄re sunt. sicut sunt panis et denarij: q̄ elemētata sunt/ et ex illis elemosynā facit pauperib⁹: q̄ ipsa querunt ppter deum: q̄ ipsa creauit: vt hoies diuites et pauperes vinceret. ¶ Bonitas moralis est similitudo bonitatis vegetalis: in quātū hoies bene ipsi vegetatis vtunt. velut hō bon⁹: q̄ vegetata p̄gregat: vt bonas operationes fa

ciat. per quas deus honoretur/ et ei seruiatur/ et ab illis accipiat hoc: qd ei est necessarium ad viuēdū. et dat sibi ex ipsis elemosynā pauperib⁹. p̄ quorū necessitatē arbor vegetalis ipsa trahit sub terra siue a terra: et ipsa deuenire facit in fructū et hō iustus ipsa cōgregat/ et diuidit cū iustitia et charitate illis: q̄ ipsis indigēt. et ex ipsis accipit cū iustitia et tēperātia. vt vitā bonas h̄re possint: cū q̄ deo fūire possint. ¶ Est bonitas moralis sub rōne sensualitatis: sicut hō bon⁹: q̄ bene vitur sentire in videndo audiendo. et sic de ceteris floribus sensitiue q̄ boni sunt. et bñ vtū videre suoz: q̄ si sensualia vider et ex ipsis accipit bona significata: q̄ significāt. Sicut in vidēdo pulchri filij/ pulchra femina/ pulchri flores/ pulchri equi et. in quib⁹ deus dñ lau dari: qui ita pulchras creaturas creauit. Et idē est de alijs florib⁹. sicut hō bon⁹: q̄ cū instrumēta audit sonare/ et sibi cū audit verba dei: bñ vitur illo audire: in quātū bonitatē p̄siderat: quā vba significāt/ et melodici: q̄ est in alia vita audita. ¶ Bonitas moralis sub rōne imaginationis cōsistit: sicut hō bon⁹: q̄ res imaginatur/ et ex imaginatione trahit bona significata: q̄ applicat ad bonas operationes. Sicut homo qui imaginatur opera mīe. et ex illa imaginatione se mouet ad operatiōes que sunt bone. et cū imaginatur pulchras feminas: et imaginatio mouet ipsum ad carnales delectationes. et se mouet ad contrarium in imaginādo turpitudines: que sunt in feminis. q̄ non sunt digne noīari neq̄ scribi: et ex illo motu se mouet ad castitatem. que est bonus motus. ¶ Est bonitas moralis recollere bonum. intelligere bonū et diligere bonū/ et bonitas ē magna fm magnitudinem recollendi intelligendi et amandi. Et est durabilis: fm q̄ durat recollere intelligere et amare. et potest esse potens in bona recollere intelligere et amare. et sic de alijs rebus sibi istis. Quare in exemplo quod dedimus de bonitate fm quinq̄ naturas reales arborum: potest homo intelligere magnitudinem moralem. que est de magnitudinibus realibus fm quinq̄ naturas arborum. et idem de duratione morali et ceteris

similitudinibus moralibus. sicut radices nales et reales sibi adinuicē suas dāt similitudines. sicut bonitas: q̄ est i arbore elalisuā dat similitudines magnitudini/ et magnitudinē suā bōitati. et sic de alijs. ita radices morales sibi dāt adinuicē suas similitudines. sicut bōitas moralis: q̄ magnitudinem facit bonā. et magnitudinem moralis que bonitatē morale facit magnā. sicut hō q̄ magnā h̄re aiositatē in bello: q̄ verecūdiā timet et diligit honorē. quā magnitudinem bonitas facit cē bonā/ et magnitudinem facit bōitatē cē magnā. qm illa bōitas ē magna q̄ verecūdiā magnorū defectū euitat/ et p̄ quā veniunt magne felicitates et honores. Et idē cū hoies ornat et induti de moralitatibus tāgant et tentent ab aliq̄ defectibus: q̄libet moralitas aliā tāgit/ et sibi adinuicē dāt suas similitudines. et ita hoies invirtute fortificat cōtra vitia/ et illa ipm assuescit. vñ sicut sinapis nām h̄z: q̄ q̄toplus hō ipm ducit: tāto fortior ē. vel sicut bestia rebellis: q̄ quātomagis pcutit: vt vltimādat: tātomagis retrouertit. et idē ē de mala femia q̄ correctōes nō recipit: ita hoies xtuos quātomagis tāgant et tētatur: vt se moueant ad vitia: tāto magis se mouet ad cōtraria vitiorū: vñ ad virtutes morales: q̄ cōsue sunt: q̄ seinuicē iuuēt p̄ eoz inimicos. Et in h̄ passu cognoscit: q̄ deus benedict⁹ p̄mittit hominē iustū tentari a demonibus et ab hominib⁹ malis paupertate in honorib⁹ et alijs cōtrarijs. p̄spititib⁹: vt sint fortiores/ et vñ tantur sepius habitibus virtutū. q̄ quātomagis vtunt: tātomagis dispositi sunt: q̄ de benedictus eis suā gratiam trāsmittat. que magnum locum et bonum requirit: in quo multum intrare possit.

De trunco arboris moralis.

Truncus arboris moralis est ex naturis et essentialibus radicibus. ex quibus constitutus est. et est mos confusus et generalis. in quo sunt i potētia mores particulares. quib⁹ homines bene morigerati sunt habituati/ fm habitus quos attrahunt a trunco in branchis ramis floribus et fructibus: ex quibus nascitur

exerunt et sunt/ fm q̄ durāt p durationē/ et fm q̄ sunt amati p volūtate/ et possidati p p̄tatem/ et p bonitatē boni et ad finē moti: quare sunt. cū intellect⁹ illi finē intelligit. et cōcordātia cōcordat p̄cipia et media. vt ad finē venire possint cōtra vitia et cōcordātia sit i h̄itibus ociosa et suo fine vacua. ¶ Truncus arboris moralis est inuisibilis. et tāgi nō pōt neq̄ imaginari sub figura circulari quadrāgulari nec triāgulari. et hoc est: q̄ nō est de natura corpali. sed est similitudo illius nature et nature spiritalis. quē quidē trunc⁹ attingit intellectus i hoc qd intellexit ex radicib⁹ realibus et ex trūco reali. de quo est trūc⁹ moralis. cuius est similitudo i memoria sustenta: q̄ ipam recolit/ et volūtas: q̄ ipam diligit. Idcirco ex illis trahit intellectus habitus: q̄ dispositi sunt ad recolēdū intelli gēdū et amādū. sicut hitus iustitie prudētie et ceterarū virtutū moralium. q̄ pnt esse ex trunco eis ita gñali fm similitudines. sicut massa ferri ad figurā cultelli gladij et martelli.

Radicibus arboris moralis sunt septē virtutes. Et q̄ttuor sunt cardinales/ et tres theologales. Cardinales sunt iustitia/ prudētia/ fortitudo/ et tēperantia. Theologales sunt fides/ spes/ et charitas. Differētia est inter q̄ttuor cardinales/ et tres theologales: in quātū p̄ q̄ttuor se h̄z hō ad bene viuēdū i hac vita. et qlibet hō eas h̄re pōt: fm q̄ nāliter trahere pōt similitudines ex primis naturis trunci moralis. q̄ sunt cōfuse et disposite ad ducēdū in actū. Sed tres virtutes theologales haberi non pnt sine gratia dei. et illas dat: cui sibi placet. q̄ vic sunt ad aliam vitā. Eas tñ libēter dat hoibus ornat et indutis virtutibus cardinalibus que cū illis. i. theologalibus cōcordātiā habēt.

De iustitia.

Iustitia est illa virtus: ratione cuius hoies reddunt vicinjs: qd suū est. Iustitia est ex radicibus arboris: et maxime ex equalitate. ratione cuius bonitas magnitudo tē. sibi dāt in uicē equaliter suas similitudines. et illa

Arbor moralis.

equalitate dādi nascit̃ et stat iustitia. qm̃ iustit̃ est: q̃ magnitudo suā det silitudinē bonitati: ex quo bonitas dat ei suā silitudinē. Et bonum est: q̃ similitudines equaliter sint date. et est magni similiter et durant. quia equaliter sibi inuicē suas dant similitudines. Et ideo iustitia bona est magna et durabilis i equalitate hmoi dationum. Et in hoc passu cognoscitur: q̃ datio extra equalitatē facta nō durat. sicut cum martinus sessus est dādi magna petro: cui idē petr⁹ ei dat parua. Et hoc est: q̃ magni et paruitas sunt dīa. cum qua cōtrarietate h̃z iniuria cōcordantiā ptra iustitiā. que est ex cāis magnis et equalibus: et paruis et cōlib⁹. ¶ Iustitia est virtus: ratione cuius memoria habet iustit̃ recolere et intellectus iustum intelligere et voluntas iustum amare. Idcirco voluntas naturaliter diligit iustitiā: vt habere possit per ipsam iustit̃ amare: et q̃ memoria in ipsa recolere possit: et intellectus intelligere. Et rōne iustitie diligit voluntas in memoria iustit̃ recolere. et in intellectu iustum intelligere: quare mouet hoīes ad iustit̃ recolere intelligere et diligere. Et ideo facit memoria et intellect⁹. vt induti sint habitu iustitie inuicem cū voluntate: et q̃ omnes tres custodiāt iustitiā cōtra suos inimicos. qui sunt iniustit̃ recolere intelligere et diligere. que sunt cōtra iustitiam: cū hoīes ociosi sunt in accipiēdo similitudines naturarū primariarū et accipiunt dissimilitudines illarū. Sicut hō malus: qui iniuste accipit silitudinē malitie cōtra similitudinem bonitatis: et qui accipit parua similitudinem bonitatis cōtra magnā silitudinem bonitatis. Et sic de alijs reb⁹: in quib⁹ nascit̃ et stat iniuria. q̃ est priuatio iustitie. ¶ De prudentia.

Prudētia est illa virtus: ratione cui⁹ hoīes sapiētes eligūt ea: q̃ sunt bona et euitāt ea: que sunt mala. et diligunt plus maiora bona q̃ minora et plus timēt maiora mala q̃ minora. ¶ Prudentia maxime est ex parte intellectus. quoniam sicut olea inserta in oleastro ad suam speciem trahit et naturā hoc: quod venit ex oleastro: sic intellectus habitus prudentia et induit: sibi et eius

nature attrahit hoc: qd̃ venit sub habitu prudētie bonitatis magnitudinis durationis et cetera. Quare sicut ignis fortius in pipere regnat q̃ cetera et cetera: sic intellectus regnat forti⁹ in habitu prudētie q̃ cetera radices arboris. Et ideo prudentia plus crescit et multiplicat in habitu: quē intellectus accipit: q̃ in habitib⁹: quos accipit memoria et voluntas. Et cū perdit habitus et in priuationē deuenit maiorē culpā habet intellect⁹ q̃ memoria et voluntas. q̃ prudētia plus participat cū intellectu q̃ cū memoria vel cum voluntate: obiecta bona et magna illuminat per experientiam voluntatē et memorie. Idcirco hoīes amici prudētie inquirūt experimēta reserui: q̃ videri imaginari recolunt pnt et amari et etiā audiri gustari et tāgi. Et in illa inquisitione diu cogitāt: quousq̃ lumē illuminauerit memoriā et voluntatē: vt sit facta electio illi⁹ rei: q̃ bona est ad amandū recolendū et intelligendū vel ad odiendū. Idcirco memoria in illo tpe iuuat ad faciendū electionē et iudiciū. in quātū recolit silitudines primarū naturarū et dissimilitudines illarū. Per qd̃ recolere memoria disponit voluntati amabilitatē silitudinū et odibilitatē dissimilitudinū: vt voluntas se moueat ad amandū silitudinē bonitatis realis: et silitudinē magnitudinis realis. et sic de alijs: et q̃ se moueat ad odiendū eā dissimilitudines. Idcirco qm̃ intellectus et memoria cōcordantiā hnt ad representandū silitudines voluntati cōtra malas silitudines: ipsam inclināt ad amandū prudētiā et ad odiendū ei⁹ dīa. cū ita sit: q̃ p̃as maior sit i intellectu et memoria q̃ in voluntate tātmōdo. Aliqñ tñ cōtingit: q̃ memoria et intellect⁹ representant voluntati bonas silitudines et malas. et voluntas eligit malas et bonas dimittit. Et hoc est: q̃ intellectus et memoria vtuntur minori potestate et minori magnitudine bonitatis durationis virtutis et veritatis. et memoria minores fines recolit et si nes maiores obliuiscitur.

Et de fortitudine. Fortitudo est ille habitus et virtus: p̃ quā hoīes sunt fortes et vitia et nitunt̃ ad lucrādū virtutes.

Arbor moralis.

So. xlvii.

Fortitudo ē maxie rōe p̃atis. q̃ regnat i bōitate/magnitudie/duratione/sapia et voluntate/xtiate et glia/dia/ concordantia et p̃ietate/cōpellit et fortificat principū mediū et finē et maioritatem cōtra minoritatem et equalitatem illorū: q̃ bona sunt ptra equalitatem illorū q̃ mala sunt. Idcirco cū fortitudo est tacta ptra bonitatem cū malitia: tunc fortificat bonitatem cū magnitudie et ceteris naturis primariis. Et cū est tacta fortitudo cū paruitate cōtra magnitudinem multiplicat siue fortificat magnitudinē in maioritate cōtra minoritatem et paruitatē. Idcirco milites in bello sunt fortes et audaces et habent magnum animum et desiderium ad habendum victoriam. Et cum in mensa tangunt et tēant ptra tēperatiā sunt fortes cōtra gulā cū magnitudie bonitatis et memorie: q̃ recolit. et cū magnitudie voluntatis: q̃ amat sapiētiā/sanitatē et verba licita. q̃ hō h̃re nō pōt: cū nimis comedit et bibit. Et cū miles tēat per luxuriā aut per superbiam aut per cetera vitia: p̃as suā similitudinem ministrat naturis primariis: et accipit silit ab eis suas silitudines. vt habitu fortitudinis se iduere possit et ornare et a vitijs se defendere. Et ad hoc cōcurrunt nature primariarū q̃ p̃as se fortificat i dādo et recipiēdo silitudines illarū.

Utemperantia. Temperantia ē illa virtus p̃ quā hoīes sunt saniores q̃ p̃ alias virtutes et p̃ quā vincunt illicite appetit⁹. ¶ Temperantia magis consistit p equalitatem q̃ p aliquo aliorū principiorū. Idcirco maiorem h̃z concordantiā cum iustitia q̃ cū aliqua alia virtute. qm̃ ante se iuuat cū iustitia q̃ cū alijs virtutibus. q̃ cū iustitia licita mēsurat: et cū illa se defendit ab illicitis. ¶ Temperantia tñ se iuuat cū fortitudine cōtra magnos appetit⁹ comedēdi et bibēdi in quātū fortitudo ipaz conseruat: quousq̃ veniat iustitia. que nimios appetitus dimittit et minores appetitus multiplicat. vt appetitus sint equalēs in potentia digestiua et retentiua. Et hec eadem equalitas iuuat prudentiam. q̃ docet cautelas et modos. per quos homines habeant temperantiā contra gulā

inquantū in principio mense anteq̃ homines incipiant comedere: ipsos moueat ad recolendum intelligendū et amandū temperantiā: et ad odiendū gulā et circūstantias illius. Et homines considerare facit parua vtilitatem saporis et magnū piculū infirmitatis. q̃ venit. q̃ magni saporē et plures in cibarijs multū recolitur et amatur. Quare prudētia consulit: q̃ illi nimis saporē obliuiscantur: et tēperatiā recolatur et disponat: vt sit habituada. Et sicut quatuor fratres aut sorores s̃z iusticiā naturā hnt modū et nām q̃ se iuuat et inimicos suos: sic virtutes cardiales modū hnt et instinctū nālē: q̃ se iuuat contra vitia.

Et de fide. Fides est illa: q̃ cōpellit intellectū ad affirmādū vel negādū positiue illa: q̃ vera sunt. ¶ Fides est vt restauret xitates amabiles et recolibiles et cōsiderabiles. vt similitudines illarū sint bone: p̃ q̃ significant. Sicut visibilia oculis absentia quorū silitudines accipite sunt in imaginatione. vt visibilia desiderantur: et q̃ alij videri possunt. ¶ Fides est maxie rōne intellect⁹. q̃ credit hoc: qd̃ intelligere nō pōt. verū tñ credentiā suā iuuat memoria et voluntas. q̃ voluntas vult q̃ attingat supponendo veritatem. quaz p rōnes necessarias attingere non potest illo tēpore. Et hoc vult voluntas: vt possit attingere amabilitates obiectorū: q̃ intellectus considerat. Et ideo facit memoria: q̃ insinuat nālem h̃z ad memorabiles desiderabiles: vt cū voluntate habeat concordantiā. Ratione fidei intellectus inquirat intelligibiles verorum et materiam disponit: vt intelligatur p necessarias rōnes. quā dispositionem deus iuuat. Et iuuat amantitas voluntatis et memoratiuitas memorie. idcirco intellectus se exaltat et subleuat tātmōdo q̃ tñ pōt ad ascēdēdi sūi itelligere per necessarias rationes rerum veritates. sicut ad intelligere trinitatem dei et eius incarnationem et creationem mundi et hominum resurrectionē et sacramentum altaris et potestatem papalem: quam habet in clauibus. et sic de alijs reb⁹ similibus istis. Ad quem ascensum intellect⁹ venire non possit: nisi

pius supponeret esse possibile quodlibet obiectorum: que diximus. Idcirco fides habet officium per quod intellectus supponat: quod intelligere possit vera. Et est lumen intellectus: per quod vera inquirat. et cum ea videlicet vera acquisierit siue acceperit in vno gradu veritatis: fides ei disponit materiā quo magis supra ascendat cum maiori magnitudine intelligendi. et hoc de gradu in gradu. intāti qd nō potest ultra ascendere. Et fides est supra intellectū et intellectus est sub fide sicut olea: que inserta est supra oleastrū. Et quanto magis venit materia ex oleastro ad oleas: magis supra ascendit olea. veritatem illam materiā que venit: pervertit in suam spēm. Et in hō passu cognoscit: quomodo fides remanet: et merita qd hō per illā. licet intellectus attingat in vno tpe vera: qd sunt circa deū p necessarias rōnes. qd pū nō attingebat: sed ea supponebat esse vera per virtutē fidei. Si fides nō esset: hōes simplices: et qd hnt tractare de artibus mechanicis: participare non possent cū xitatis: dei et eius opationū. qd difficiles sunt ad intelligendū. Sed qd fides ē in istis: cū illis xitatis participant in amādo/credēdo: et recolēdo: sicut cū sensibilibus quas non sentiunt: participant imaginando illas. per quod imaginari se mouent ad sentiendū sensibilia: que sentire desiderāt videndo/vel audiendo/odorando/gustando etc. **De spe.**

Spes est virtus: qd facit hōes sperare finē quē desiderat. ad quē venire credit plus per potestātē et bonitatem dei aut alterius qd per suā bonitatem vel potestātē. et idē de magnitudine duratione sapia et voluntate. **Spes** magis est per finē qd per aliud pncipiū. Et illa hōes pndunt in misericordia dei qd eorū peccata dimittat. qd potestātē maiorem habet peccata dimittendi: qd ipsi hnt ad peccādū: maior est eius bonitas in faciēdo bonū qd malitia hominū in faciēdo malū. et volūtas dei maior ē in amādo bona et pia qd volūtas hominū: et ideo est de sapientia et duratione dei. Et ideo qui sic veniā sperat a deo: finem consequitur: quem desiderat. **Homines qd volūt**

facere aliqua per que deo seruii potest et honorari: illi illa facere nequeunt p seipsos: quia parua hnt potestatem: ad diuinas potestates recurrant. sub cuius spe sperent auxilium. quia finis est ad honorem illius potestatis. et tales homines habēt veram spē. Sed homines qui ad alique finem venire desiderant: vt honorentur dicētur seruiantur: et vt sic loquar saluentur: et ex grauibz piculis liberentur: et ista desideria habēt rōne vtilitatis eorum: et nō simplr ppter honores dei: hōes tales nō habent verā spē: qm nullus in peccādo verā spē habere pōt. cū ita sit: qd spes et peccata sint p traria: et spes et virtus iustitie et charitas habeant concordantiam. **Sicut** fides materiā intellectui preparat. vt iustitie intelligere faciat ascendere ad altas intelligibilitates: sic spes materiā voluntati preparat: vt suū amare ascendere faciat ad altas amabilitates et memorabilitates. Idcirco spes est causa: que dat hominibus magnū placitū et qetēm. et quāto est maior tāto est cā maioris placitū et qetis. Et in hoc passu cognoscit: qd deus patit alios hōes filios spei et cultores illi: esse pauperes et in grauibz periculis: vt in bōitate dei et potestate habeāt confidentiā. Et sicut magna frigiditas facit hominē recolere calorem ignis: aut magna sitis facit hominē recolere frigiditatem aque et locū vbi est fons: sic labores quos amici dei patiuntur in hō mīdo propter eius amorem: facit eos recolere magnā prātem et magnā bonitatem dei. Et idē de sua magna humilitate pietate et voluntate. **De charitate.**

Charitas est virtus: que sociatatem facit et solatium inter amicum et amatum. qui se habent ad amabilia. Per charitatem diligunt homines deum et eius operationes et seinuicem diligunt et seipsos. Et est magis per voluntatem qd per aliud pncipiū. Et non potest esse plena absqz amare: qd se habeat ad deum et ad homines cum magnitudine bonitatis iustitie et amabilitatis. Idcirco homines qui ad deum habēt suū amare et ad seipsos sunt filij charitatis et ex ei hnt induti. Sed illi qd nō

habēt suū amare in deo et i seipsis cū magnitudine bonitatis iustitie et amabilitatis: eorū amare non habēt induti de charitate. sed idutū est de figura charitatis: que est cōtra formā. sicut aqua calida in qua figura sui caloris est cōtra formā frigiditatis. Sicut denarij et possessiones sunt diuitie hominū diuitiū: ita charitas est diuitie hominū pauperū. Vult enim charitas: qd diuites satisfaciāt pauperibus in suis necessitatibz de suis diuitijs. Et ita charitas est diuitie diuitiū in hōibz. Pauperibus. quia charitas requirit qd hōes pauperes diuitibz seruiāt in suis necessitatibz. Idcirco charitas vni pedē tenet in hōibz diuitibus et alium in hominibus pauperibz. et tendit amare p charitatem ad deū: qui est amatus. **Charitas** est similitudo volūtatē. qd desiderat amabilitates amati. Idcirco amatum charitas facit ē in intellectu et i memoria amicum: in quo cōsistit amari memorari et intellegi. Idcirco charitas est virtus: que dat maiō placitū qd aliqua alia virtus: et p quā amicus plus est alligat suo amato: vt ab ipso recedere nequeat/nec fatigari in honorādo ipsum et ei seruiedo. Et qd in hoc libro breuiter loquimur: qd gētes plicitatē non diligūt et cito in amādo sunt fessi: de charitate nolunt dicere totū hoc qd dicere possemus. **Pictū** est de virtutibz moralibus: modo dicēdū est: quō vna virtus cū alia cōcordātiā habet. Et hoc est. vt habeatur doctrina quomodo cū quibusdā virtutibus alie pnt haberi: et quomodo vitijs (que sunt eis trā) possit contradi.

De iustitia et prudentia. Rudētia disponit iustitie obiecta sua: in quātū inqrit licita et illicita. qd est opatio itellectus: qd illa intelligit. Idcirco in quātū pparat iustitie oba sua ē rō disposita iudicare. rōne cuius dispositiōis inuāt p prudentiā ad faciendū iudiciū. Idē ē de iustitia: qd prudentia inuāt. qd in quātū prudentia attingit: qd meliō ē amare deū qd creaturā: disposit iustitia prudentie: quēmodū habet et industriā: quō moueat volūtates hominū ad amādum deum magis qd aliquid aliud. cum iustū sit diligere plus amabilitates

maiores qd minores: et magis nobilia qd minus nobilia. Et i hoc passu pōt homo cognoscere: qd qd hōes sapiētes tentati sunt cōtra prudentiā: quō se inuāt cū iustitia. et cū tētati sunt contra iustitiā quomodo se inuāt cum prudentia.

De iustitia et fortitudine. Fortitudo iustitiā fortificat contra iniuriā tūc: cū hōes fortitudine vtiuntur. Sicut iudex cū tēatur p denarios: qd det falsū iudiciū: et ipse cōsiderat fortitudinē multiplicatā ex bonitate magni sapia volūtatē virtute veritate et glia: que meliora sunt qd denarijs: tūc dicit iniurie et est fortis in suo iudicio. p quā fortitudinē hō iustitia materiā ad iudicādū: et eōuerso: in quātū iustitia iustificat fortitudinē. qm iustū est: qd fortitudo vtiatur naturis: ex quibus cōstituta est. et qd sit cōtra pūctates pūcti suay. Et in hoc passu habet cognitio: quō fortitudo facit prius cōsiderare licita vel illicita qd volūtas se moueat ad amādum: vel iustitia ad iudicandū.

De iustitia et temperantia. Temperantia disponit iustitie: qd fiat bonū et verū iudiciū: in quātū temperantia facit hōes esse sapiētes et habere subtilē intellectū. Et iustitia disponit temperantie equales mensuras: fin quas debet hōes mouere ad comedēdū et bibēdū tēperate: et ad loquendū et operādū tēperate: et sic de alijs. que iustitia cū tribus equalibz aut proportionatis mēsurat. Et qd homines nimis comedere volūt aut bibere vel loqui aut expendere aut ire: iustitia representat licita et illicita ad naturalē instinctū temperantie. que habet p magnitudinē bonitatis. Et p finē ppter quē homo creatur est: habet cōcordantiā cū instinctu naturali iustitie. qui est per magnitudinē bonitatis: et p finē ppter quē creatus est homo. Et sic exultante cōcordantiā inter duos instinctus naturales: qui se habent ad finē vniū: vincit illa cōcordantiā cōcordantiā gule et iniurie. que est cōtra finē iustitie et temperantie. **De iustitia et fide.**

Iustitia est ratio: qd fides sit hominibus: qui sunt occupati in rebus

spalibus et in artibus mechanicis: quod non possunt aliter intellectus habere ad subtilia indaganda: quod cum fide attingit. quoniam iniuriosum esset: quod homines in suis necessitatibus occupati cum deo et eius veritatibus non participarent. Idcirco vult iustitia quod intellectus seipsum in credendo vera et alia captiuat. quod siquidem alia non intelligit. quia occupatus est in intelligendo infima. Et fides iustitiam tunc in quantum captiuat intellectum ad credendum alia. quod in hoc quod fides facit materiam iustitie prepat: quod credulitas quam habet intellectus induta sit habitu iustitie. quia ratio illius habet dispositus est ad faciendum bonum et verum iudicium.

De iustitia et spe.

Iustitia prepat spei sua obiecta: in quantum iustus est quod homines maiorem spe habeant in parte dei in eius bonitate magni et voluntate quod in parte creatura. idcirco: quod iustitia hoc iustificat et requirit: cum spe participat. qua participatione spes utitur iuste in sperando a deo auxilium misericordiam et venturam. Que siquidem spes est causa iustitie: quod habeat in illa bonum et verum iudicium. Et in hoc passu cognoscitur: quod iustitia et spes concordantiam habet contra iniuriam et desperantiam.

De iustitia et charitate.

Iustitia est diligibilis diligere et odibilis odire. et in quantum hoc iustum est: iustitia disponit charitatem suas amabilitates. Et in quantum charitas se habet ad deum ad primum: iustitia ei disponit sua oba. versus suas iustificabiles. quoniam iustus est quod homo deum diligit et suum primum et etiam semetipsum. Et in hoc passu cognoscitur: quod homines habent culpam: qui deum neque suum primum diligere volunt: quod iustitie sua oba non preparent in modo: quod cum illa habeant concordantiam: et quod culpam habent: dignum est: quod per iustitiam puniantur.

De prudentia et fortitudine.
Prudencia et fortitudo habent concordantiam: quod fortitudo abstinentiam producit: quousque prudentia suum obm inuenit: quod desiderat. Sicut homo: quod se abstinet a peccato. quod fortitudo fortificat ipsum contra vitium. quod prudentia attingit et ipsum dimittit. et contrarium suum eligit. Sed hoc facere non possit prudentia

si fortitudo abstinentiam non causaret. quod voluntas hominis refrenat. que disposita est ad peccandum tunc: cum tentatio venit. Prudentia est causa fortitudinis in hoc: quod fortitudinem eligit obiecta sua. sicut homo quod cum tentat ad peccandum: deum facit inter maiora bona et minora. et idem facit in malis. Et per hunc lumen per deum producit hanc fortitudo naturalis in se: quod sit fortis per vitium. cum ita sit: quod maiora bona magis desiderabilia sunt quam minora. et maiora mala magis odibilia quam minora.

De prudentia et temperantia.
Prudencia prepat temperantie suam materiam in quantum sanitatem considerat esse bonam et gulam esse malam. Et quod sanitas est bona: hanc temperantiam naturalis instinctus ad bonum: quod venit per sanitatem: et euitat mala que per nimis comedere et bibere veniunt. Et ille naturalis appetitus et instinctus causat prudentie suum instinctum naturalis: in quantum materia prepat rationem cuius prudentia eligit illa: per que sanitas conservatur et euitat illa: per que infirmitas generatur.

De prudentia et fide.

Prudencia et fides captiuat intellectum ad credendum sublimia: quod sub habitu scientie intelligere non potest. sed ipsa credit iuxta habitum credulitatis. Et hanc fidem inuocat prudentia: in quantum considerat intellectus infirmitatem et obiecti altitudinem. Et sic considerando: hanc concordantiam cum fide: et fidei prepat illa: quod credenda sunt. Et illa fides accipit: ut credibilia et vera prudentia eligat: in quantum per fidei restaurantur et ut ipsa suis instinctibus naturalibus et appetitibus libere uti possit in coactione intellectus quod credenda libere credit ratione electionis: quam libere prudentia facit. Et in hoc passu habet potestatem cogniti de libertate intellectus: que per prudentiam consistit: et eius captiuitas per fidem.

De prudentia et spe.

Sapientia est in deo spem habere ratione bonitatis sue in seipso potestatis voluntatis sapientie et veritatis. Et magna stultitia est plus considerare in suis denariis in sua sapientia vel in amicis suis quam in deo. Et hanc sapientiam et stultitiam prudentia considerat. Idcirco causat spem: que est materia et subiectum

prudentie quod eligat habitum sapientie bonitatis magnitudinis potestatis et voluntatis. Et idem de habitu misericordie in quantum spe considerat magnam misericordiam dei. que maior est quam peccata hominum. Quod siquidem habitum prudentia eligit. per cuius electiones remanet hoc quod est et suam priuationem vitat in illa electione.

De prudentia et charitate.

Prudencia et charitas habent concordantiam. quoniam magna sapientia est amare deum seipsum et suum primum. et magna stultitia est deum non diligere seipsum neque suum primum. Et magna stultitia est suum primum odire. quod creatura dei est et etiam operatio: quoniam qui multum deum diligit: eius opera diligere debet. Quod cum ista sint de concordantia charitatis: prepat charitas prudentie finem suas conditiones quod prudentia eligat sua obiecta et quod dimittat eorum contraria. Et prudentia causat disponit charitati habitum suum: in quantum ipsos bonos considerat et ipsos eligit et eorum contraria dimittit. Et in hoc passu potest homo cognoscere magnam concordantiam quod est inter habitum prudentie et habitum charitatis. et quomodo per priuationem vni habitus sequitur priuatio alterius.

De fortitudine et temperantia.

Fortitudo et temperantia habent concordantiam. quoniam fortitudo est potestas: cum qua temperantia vincit gulam. sicut miles in bello: quod cum sua parte suum inimicum vincit. Et quod fortitudo est potestas temperantie: operatio temperantie est felicitas fortitudinis. quod suum actum habet in actu temperantie. Et in hoc passu potest homo cognoscere magnam concordantiam fortitudinis et temperantie. quoniam sicut in charitate iustus iudicaret amare separari non potest: sic fortitudo et temperantia separari non potest. et quod se paratur habitus fortitudinis et habitus temperantie non possunt remanere.

De fortitudine et fide.

Fortitudo et fides habent concordantiam. quoniam fortitudo fidei fortificat in quantum cum fortitudine contrahit intellectus ad credendum vera: quod non intelligit. Et quod fortitudo est vis intellectus: vincit intellectus seipsum: ut habitum fidei habitus sit et induit. sicut rex qui cum pote

state sue humilitatis se humiliat. ut sit humilis et quod participare possit cum pauperibus eorum necessitates intelligendo. Et idem est de parte sue misericordie. cum qua seipsum vincit tunc cum parcat illis quod eum offenderunt.

De fortitudine et spe.

Fortitudo est vis spei. et spes est instrumentum et habitus fortitudinis. cum quo sua natura uti potest et etiam sua operatione. Sicut homo qui habet spem in misericordia dei in suis necessitatibus in quantum non deum citatur per desperantiam. quod vult spem deum credere in quantum considerare facit magna peccata hominum. qui spem habet in magna iustitia dei. Idcirco fortitudo et spes sunt pedes: cum quibus pauperes vadunt et currunt a diuitibus elemosynam et peccatores misericordiam dei.

De fortitudine et charitate.

Fortitudo est potestas charitatis. cum qua charitas se fortificat contra cruciatur et inimicitiam et stat fortiter contra suos inimicos. Et ideo charitas est habitus difficilis: ut sit vis magna. sicut hominum iniuriato: cui est necesse magnam charitatem habere in amando suum primum. qui sibi iniuriatur est. et etiam difficile est deo seruire cum honorare ratione impedimento. quod sunt magna. quod de peccatis quod sunt magna: ut charitas maiori parte uti possit in tractando honorem dei. Et ideo quoniam homines quod deum diligunt: magni sunt tediis ad seruandum ei: tamen gunt fortitudo quod sit magnavis charitatis ut charitas possit esse magna. quam magnitudine consequitur in magnitudine vigoris. quod est fortitudo: cum quod suum amare fortificat cum quo deum diligit et suum honorem. Et idem est de homine paupere: quod elemosynam facit alij pauperi. que elemosyna est multum difficilis. quia illo indiget quod alij dat.

De temperantia et fide.

Temperantia et fides habent concordantiam in concordantia quam habent cum fortitudine. sicut due sorores quod concordantiam habent cum fortitudine in amando suum fratrem: quod ratio fortitudinis quod est vis temperantie et fidei habent fides et temperantia concordantiam. Idcirco fides fortificat temperantiam et temperantia fortificat fidem. quoniam per temperantiam cibaria est intellectus dispositus ad credendum in incredulitate. sic homines ebriati: quod les

niter credidit vel discredidit. Et homines qui si dem habent: temperantiam diligunt. ut melius fide uti possint.

De temperantia et spe.

Temperantia affert meritum quod si quidem meritum disponit habitum spei. quod sperat mercedem. Et quando homines contra temperantiam peccaverint cum penitentia et temperantiam diligunt: temperantia habitum disponit spei: per quam homines peccatores habebant peccata in misericordia dei. quod de se fecit quod contra temperantiam fecerunt: remittit. Et spes causat habitum temperantie: in quantum homines considerant facit mercedem dei. supposito quod gula odit et quod diligat temperantiam.

De temperantia et charitate.

Charitas sit virtus: et temperantia charitas non possit esse virtus. quia in gula sustentari non posset. Et quod temperantia charitati est necessaria. oportet quod temperantia sit virtus. Idcirco charitas causat temperantiam in hoc quod temperantiam oportet esse virtutem: ut charitas esse possit: et converso. Et in hoc passu cognoscitur quod charitas est nobilior virtus quam temperantia. cum temperantia sit ex secundariis intentionibus: et charitas ex primariis.

De fide et spe.

Fides est lumen et testimonium magne preteritis humilitatis et misericordie dei. quoniam magna potestas est illa que duas naturas (videlicet naturam divinam et humanam) existeret facit: nam personam: quod vocat iesus christus. Et magna humilitas est quod divina natura (quod est filius dei) velit indui ex humana natura. quod est christus homo. Et magna misericordia fuit quod deus absque hoc quod humanum genus non peccasset: venit ab ipso remittere voluit per incarnationem quam accepit misericordia: quod est deus. Idcirco fides causat magnam speem. quam homo habebat in magna potestate dei et in eius magne pietate. Que siquidem spes causari non posset: si homo incarnationem dei non crederet. Et in hoc passu cognoscitur quod infideles dispositi non sunt ad habendum ita magnam speem sicut christiani. cum ita sit quod infideles incarnationem dei non credunt.

De fide et charitate.

Fides et charitas habent concordantiam. quia in hoc quod per fidem credimus in productione divinam per generationem et spirationem: unde sequitur trinitas personarum: videlicet patris et filii et spiritus sancti: et quod incarnationem credimus: et in passione christi hominibus dei: causat fides charitatem in magnitudine bonitatis: duratioris preteritis sapientie virtutis. cum trinitas et incarnationis sint obiecta amabilia multum voluntati disposita ad amandum magnas amabilitates per lumen fidei. Quod quanto fides est maior: tanto voluntas est disposita ad habendum magnam charitatem. Idcirco est concordantia inter charitatem et fidem per magnitudinem bonitatis et ceterarum formarum que sunt infra ad eam concordantia. Et in hoc passu cognoscitur quod illi parva habent charitatem qui non sunt cultores fidei: cum magnitudine bonitatis virtutis veritatis sapientie et potestatis.

De spe et charitate.

In magnitudine charitatis multiplicat magnam speem. quoniam quanto homines maiorem habent charitatem deo submissis et suis proximis: tanto causant in spe magnitudinem et converso. quod quanto homo maiorem habet speem in deo et in suis amicis: tanto causat magnitudinem in charitate. Idcirco charitas et spes finem quod sunt magne causant quibus aliam magnitudinem bonitatis duratioris preteritis sapientie voluntatis virtutis et virtutis finis et concordantie. Idcirco putant homines tantum habere de charitate et spe: quantum habere volunt. Et in hoc passu cognoscitur: quoniam magna culpa habent illi qui sunt negligentes in habendo magnitudinem charitatis et spei. Deinde est de septem virtutibus moralibus. quarum alie innuunt cum aliis mixte sunt. Modo dicendum est de. xvi. virtutibus moralibus que ex primis descendunt et derivant. Et finem quod doctrina dedimus in miscendo quod sunt virtutes cum aliis cognoscitur per doctrinam et modum inmiscendo virtutes illas que dicere proponimus.

De sanctitate.

Sanctitas est illa virtus: per quam sancti sunt innocentes et mundi a peccatis. Sanctitas sit virtus innuunt ceteris virtutibus. quod illa est virtus communis ex multis sicut in istis: quod homines facit sanctos: in quantum existit illis occasio quod sunt iusti. Et prudentia ipsos

facit sapientes: in quantum eis significat illa: per que sapientes fieri possunt. Et fortitudo ipsos fortificat contra vitia. et temperantia ipsos sanos existeret facit et habere intellectum subtiler licita verba preferre. et fides ipsos credere facit virtutes que intelligere non possunt. et spes ipsos sperare facit illa que per ipsam fidem magnam assequuntur. Et charitas ipsos participare facit in societate et amore et fraternitate: et in amando deum et ei serviendo. Et omnes iste virtutes et etiam alie que ex ipsis descendunt: inuamina sunt infra quod homines sint sancti et habeant altam vitam et quod mundi sint a peccato.

De patientia.

Patientia est illa virtus: per quam homo passivas virtutes acquirit. sicut homines fortes: quod patientia habent contra illos qui illicita eis faciunt. Idcirco patientia disponit in passionibus manum: per quam homines sunt humiles: et habeant charitatem finem appetitum et instinctum naturalem et concordantiam: quod est inter formas et materias. Quoniam finem quod disposita est materia: huius forma placitum in illa operari et produci ex illa hoc quod de siderat. Idcirco dicitur quod sapiens: quod patientia est quedam virtus que vincit et quoniam non potest. Et est virtus per quam deinde sepius deum amatur: per aliquam aliam virtutem.

De abstinentia.

Abstinentia est illa virtus: que tunc voluitatem refrenat cum odibilia vult desiderare. Abstinentia incipit ratione finis charitatis. et ipsam prudentiam illuminat. fortitudo ipsam fortificat. et iustitia ipsam iustificat. et spes ipsam sperare facit illa que desiderat. Et cum abstinentia homines facit abstinere: huius prudentia deliberationem. et iustitia sit: et idem de temperantia ad faciendum bonum et verum iudicium et ad eligendum illa per quam homines ad felicitatem. et evitat illa que dantur dant. Idcirco abstinentia est illa virtus que per se prius in primo quod aliquid alia virtus.

De humilitate.

Humilitas est illa virtus que minores virtutes humiliat ad maiores cum iustitia. et humiliat cum seipsa virtutes maiores ad minores. Idcirco maior est illa que maiora sunt quam per illam sunt minora. et seipsam quam per iustitiam. Cuius bonitas multiplicatur in entibus minoribus et

maioribus. Idcirco dicitur quod sapiens quod humilitas magna virtus non est: si descendat ut in bonitate ascendat. sicut ut in infimis (in quibus pars est de bonitate) consistat. Et quoniam per huius intentionem est magna humilitas ad bonitates superiores et magnas iustitias ipsam exaltat ratione suorum meritorum. Idcirco dicitur: quod quanto homines maiores minoribus se humiliant tanto ad magnitudinem bonitatis virtutis charitatis et spei exaltantur.

De pietate.

Pietas est illa virtus que humilitatem cordis ad oculos ascendere facit: et que illum in laqueum et nebulis pervertit per passionem quam homo pius habet de primo suo: cum ipsum videt in tribulatione et periculo. Et hec pietas a charitate descendit: et ex similitudinibus quas habet homines sub specie minoritatis. per quam habet instinctum naturalem: conservando tamen libertatem: ut quidam pietatem de aliis habeant: postquam in minoritate cum humilitate habent concordantiam. quod minoritatem cuiuslibet representat. Idcirco dicitur quod sapiens: quod crudelitas ex superbia nascitur que non considerat in minoritatibus: in quibus participat naturaliter quod homines cum aliis.

De castitate.

Castitas est illa virtus que ordinem ponit in copula hominis et femine. Per castitatem considerant homines finem copule matrimonij quod est. propter filios qui sunt servitores dei. Qui siquidem finis ipsos considerare facit sanctitatem matrimonij et immundiciam luxurie et eius circumstantias. et hoc in tantum quod prudentia eligit circumstantias castitatis: finem matrimonij conservando. et circumstantias luxurie dimittit. Idcirco in magna concordantia sanctitas et castitas consistunt. Quam concordantiam innuunt prudentia abstinentia fortitudo et spes.

De largitate.

Largitas est illa virtus que avaritiam plus contrariat quam aliquid alia virtus. Largitas est filia charitatis et spei. quod siquidem filia contrariat avaritiam. quod est filia crudelitatis et desperantie. Idcirco homines largi filij largitatis dant: ut largitatem habere possint. non autem ut rec-

numerent per illos qd dant. s; p modos largitatis et mercedē sperāt siue expectāt in multiplicādo largitatē. in q voluntas eorū quiescit. vt ipsam habere possint cum magnitudine bonitatis et perseverantie.

De legalitate.

Legalitas siue fidelitas ē illavirtus q homines tenere facit qd pmittunt. et cū illud tenere nō pnt: facit ipsos verecūdiā habere. Legalitas est illa virtus q est cōtra traditionē deceptionē et mēdaciū. et h; vñs pedē dei iustitia: et aliū de fortitudine. et hō legalis tēdit qetus i lectis xitatis. in quo charitatē et spem acquirit. Idcirco hoies fideles tenēt hoc qd pmittit. qm iustitia hoc requirit. et fortitudo ipso facit fortes cōtra falsitatem et deceptionē. Et charitas et spes illos faciunt verecūdiā timere.

De constantia.

Constantia est illavirtus q hoīem p seuerare facit in suo bono. ppositio. Constantia hoies firmat cum fortitudine spe ad magnitudinē bonitatis pseueratē iustitie et xitatis. Idcirco hoies q sunt cōstantes in suo bono. ppositio: fortes sunt ptra vitia et spē hnt in adiutorio dei et in eorū meritis q acquirit in longa pseuerantia bonitatis et xitatis. Idcirco dicitur sapiēs q hoies filij constantie fortes sunt et plures hnt amicos: p qd cōstantes sunt ptra suos inimicos.

De diligentia.

Diligētia ē xit q qua charitas et prudētiā vincunt pigritiam. Per diligentia sunt hoies cito mobiles et cōsiderāt illa: q possunt evenire et plus vigilare diligūt q dormire: et nō lunt eē pingues vt citi i re valeāt ad finē quē desiderāt. et quando impediti sunt ex nimio desiderio languēt. et qñ fessi sūt: fortitudo eorū desiderii cū prudētiā et spe fortificat iustitiā q charitas facit ipso audaces nec ipso multū dormire permittit.

De suauitate.

Suauitas ē virtus charitatis filia i prudētiā et humilitate nata siue orta. Suauitas homines fortes suaves facit. quoniam illos ligat. cū charitate in patientia et humilitate. Et ideo se

duci permittunt ab hoibus superbis crudelibus et impatientibus ad voluntatē eorū intm: q cū sua hūilitate vincunt eorū superbiam et cū sua patientia vincunt illos irā et cū sua charitate illos crudelitatem intm: q cū eorū similitudine ipso domāt. Et ad hoc leo dat exēplū. q māfuer: et et suavis alijs animalibus puit: qvuntur suauitate cū illo ptra superbiam et irā et q cū illo similitudine habent in voluntate.

De conscientia.

Conscientia est illa xit: q p sulit cū timore facere bonum et evitare malū. Cōscientia hoies hfe facit timorē de dño. qd bōm p bōm reddit et pēnā pro malo. Et idē pscia cum pte et iustitia dñi mināt. et illi q minas timēt: reuerentiā dño faciūt. p quā merita psequitur xitutes multiplicat. Et qñ minas nō timēt: ptra dñm peccāt cui reuerentiā nō faciūt. Idcirco pscia eos ligat cū iustitia ad penā et nō sustinet q spē habeant in dño. Et hec pscia est fm iustitiā naturalem.

De timore.

Timor est illavirtus: p quā hoies charitatē offendere timēt et timorē hnt de iustitia. Timor ē ancilla amoris. q prudētiā mouet ad pside: rādū illa: q piculosa sunt et q opinari facit plura dānosa. q nō eueniūt. Et ideo timor hoies existere facit iter iustitiā et charitatē. q per iustitiā dñm errare timēt. et p charitatē timēt: q bonitatē dñi offendāt. Et hmoi timor spē affert: q cū charitate habet concordantiam. per quā miaz domini expectant.

De contritione.

Contritio est virtus: q hoies mouet ad satisfactiōē et pñiam: q contritio hoies mouet ad satisfactiōē et penitentiam: facit concordantiam misericordie iustitie et spei: quia satisfactio affert iustitiā et pñia spē. et idcirco miam adesse opz. Quare contritio est virtus: q desiderat pñiam ad finē illi venit: qd desiderat. Idcirco hoies hilares faciūt: cū illos flere facit: qm cū illis fletibus ipso adducit ad concordantiam illorū et domini.

De verecundia.

Verecundia ē passiva q̄litas q reuelat dispōnē miorū formaz p quas hō disposuit est ad faciē dū illa q sunt illicita. q verecundia venit ab his: q minora sunt. Itāliter semine maiore habet verecundia q hoies. cū ita sit q hoies maiores sint p actionē et semine minores per passionē: veritū hoies moraliter plus de verecundia hfe debēt in desiciēdo siue peccando q mulieres. qm de fectus maior est in formis q in materijs. Idcirco hoies xtuosi magis verecundiam timēt q femine s; xtuos acq̄litas. Et in hoc passu cognoscit q hoies vix iudiciū nō faciūt in hō p pccō luxurie nō pl in crepant homines q feminas.

De obedientia.

Obedientia est illa xitus qvolūtatē (q est libera nāliter) facit eē seruā et subditā alteri volūtati que ad plures alias volūtates ē cōis. Obedientia est xitus vt sub suo habitu sint plures volūtates ad vñū finē ordinate. sicut plures lites ad vñū punctū. Idcirco obedientia requirit ordinē oīm virtutū. vt volūtates q sunt sub illa ordinate sint. sicut iustitia q requirit qvolūtas religiosi sit coacta sub suo habitu ad obediēdiū volūtati sui superioris. Et idē est de prudētiā et ceteris virtutibus. Quare oportet q volūtas superioris dñi plurū voluntatū ordinata sit fm habitū aliarū virtutū: vt cū illis suas oues custodiat q libertatē ad peccādū nō lunt hfe in quātū se obligāt ad volendū volūtatē maioris in faciēdo bona opera. An sicut cōmuni volūtati est magnus honor factus: sic posita est ipa volūtas i magno honore et periculo. Et si inordinata sit et exuta ex habitib; virtutū: nullavolūtas maiorē h; culpā nec dignior tāta pena.

De ramis virtutum.

Sicut dñs q dicit est in ramis aliarū arborū hnt pōt cognitio de ramis huius arboris: et maxime per ramos arboris imaginālis. Cū ita sit q rami xtuū sint similitudines ramos nālū et realiū. sic rami iustitie q sunt similitudines realiū potētie obiecti et actus. Sicut maritū q est iustus: q sub hūi iustitie accipit obñ qd est de iustificabilitate et dat iudi-

cii rectū iter. p. r. r. quoz index factus est. Et idē est de sua prudētiā. cū rami sunt potētie obiecti et actus. et sic de ceteris xtuibus. Rami cuiuslibet xtuū loca sunt in qd xtuos nascunt renouant et vñsit ex radicib; arboris. v; ex bonitate magnitudiner ceteri. Sicut i iudicio q. m. facit de. p. r. r. h; vñā renouatiōē bonitatis magnitudinis et aliarū: et in iudicio qd facit de. g. r. b. h; aliā renouatiōē bonitatis magnitudinis et aliarū. Idcirco rami iustitie gñales sunt ad pla iudicia. Et idē est de ramis sue prudētiē. et sic de suis alijs xtuib; et hoc plante significant q fructus producit in ramis nouis.

De folijs virtutum.

Folia xtuū sunt accētia xtuū ex qd virtutes sunt ornate et indute. Et ex his accētib; hnt pōt cognitio p accētia ceterarū arborū: cū ista accētia sint illoz similitudines in opib; virtuosib; q faciūt hoies hituati xtuib;. Ne rñti qz multū desideram; veritates et secreta entū declarare et osidere: in hac arbore loqui volumus de xtuū accētib;.

De quantitate virtutis.

Iustitia martini et sic de ceteris prudētia fortitudine et ceteris xtuib; est quāta. p cuius quātitate ipsa crescere pōt vel minui. qm sine quātitate nec crescere pōt nec minui. Et illa quātitas tangi nō pōt nec videri: nec est de eēntia reali. s; ita est multiplicata in spē fantastica q est hitus virtutis q vocat iusti sicut ē habitus multiplicat: vt sit habitus iustitie. Idcirco q̄titas nō h; longū latum neq; pfundū. nec consistit sub figura corpali circulari qdrāgulari nec triangulari: s; tñmō sub figura spūali. q quātitate hitus iustitie representat q ē cōmuna q̄titas: in quātū est eēntia vñi habitus. et est discretā: in quātū distinctio potētie obiecti actus sunt tres rami iustitie.

De qualitate virtutis.

Prudētia martini ē qualis s; bonitatem rōne cuius homo dicit q est bona. Et est qualis per magnitudinē ratione cuius homo dicit q est magna. Et sic de duratione potētie et ceteris formis accētib;. quā quāli-

tas i sua specie representat qualitates particulares. sicut calor ignis: q calor pipis et alii representat. Unde sicut calor est p pua qualitas ignis: et est pipi: et alio appropiata remanens vna in sua specie: sic qualitas prudentie est sua pua qualitas. Et qualitas qua hz iustitia i habitu prudentie est qualitas appropriata prudentie vt vta habitu iustitie. Et in h passu multum est de philosophia morali.

De relatione virtutis.

Relatio est invirtute sicut in fortitudine et in ceteris fm q relatio est considerabilis pluribus modis. Sicut in forma q est in abstracto et supposito. sicut si est fortitudo e forte qd est induti habitu fortitudinis. et si e suppositum: qd sit habitus. Sicut. m. q est fortis in bello aut in iudicio aut in patientia aut in pspicitatibus huius mudi vel in paupertate. Et ali? modus relationis: fm q significat est in ramis prudentie qd est rone potentie obiecti et actus. qm si fortificatio sit opz esse fortificabile et fortificare et cōuerso. Et idem est de relatione: qd est p equalitate et cōcordantiam.

De actione et passione virtutis.

Ita temperantia est virt? actiua p formā: et passiua per materiā. Et prius sentitur passio q actio. qm passio sentit in indigentia appetitiue: q requirit multū de cibo. et postmodū venit forma. que materiā disponit ad habitus virtutis. Idcirco in hūdo tēperantiā habent hoies passionē que est passiua virt?. de qua virt? actiua operatur siue agit. Et runtamē illi qui magnā hnt tēperantiā tantū diligūt operationē virtutis: q virt? passiua illos nō cogit ad passionē fm formā rōis quā hz voluntas sua ex sensibili et passibili qualitate. Sicut ignis q mouet terrā ad suū instinctū nālem. Quis aqua ei non det magnam passionem.

De habitu virtutis.

Ides est virt? et est h? sub q intellect? ē hūit? et indut? ad credendū xā dei et ei? operū q argumētatiue nō intelligit. sz positiue: cui? positiōes sunt similitudines rōis necessaria. que sunt per vim argumenti. Et iste

habitus fidei est virtuosus. qm sub ipso facta sunt opa virtuosarū mirabilia. qm magnum mirabile est virtutes rerū attingere absq rōnibus necessariis. Idcirco dicitur: fides nō est hūis nālis. sz est donū gte et infusio dei. q ipam dat: q hoibus est necessaria quā necessitatē nā humana dare nō pōt. qm si dare posset: sequeretur q fides esset habitus nālis: et q probationes necessarie naturaliter essent superflue.

De situ virtutis.

Spes est virtus et est assituata i bonitate magnitudiner ceteris similitudinib? entium realium et primorū. qm sicut corpus est realiter assituatum sz arborē et aliam vegetatiuā et sensualem. sic spes est assituata similitudo in pluribus similitudinib?. q sicut corpus vnam hz assituationē p figuram circularē et aliā p triangularē et vna aliā phila q sunt infima: et aliā hz per superiora: et sic de alijs rectitudinib?. sic spes ē assituata p vnu modū fm bonitatem. et p alium modū fm magnitudinem. et sic de ceteris similitudinib?. Et idē ē de assituationē quā hz spes in ceteris virtutib?. et ita sit q qdā virtutes assituatae sunt i alijs. sicut spes qd est in iustitia. cū magna iustitia sit in hoibus q habēt maiore spem in deo q in denarijs possessionib? et amicis. Et idē est de prudentia cū sapiētia sit i deo spem habere. Et sic de alijs assituationib? virtutū ex quibus homo cognitionē habere pōt per hoc qd de situ spei dictū est.

De tempore virtutis.

Charitas est virtus et est in tempore in quātu est incepta in tpe: et pōt eē in vno tpe et non in alio: et in quātu pōt eē maior i vno tpe q in alio. Existere qd hz charitas i tpe. est ei appropriatū sz nāz tps realis. et nō fm nāz charitatis. cū ita sit q charitas nō sit ex rebus realib?. sz est similitudo illarū: quātu sunt amabiles aut amatiue. Et tps qd est forma realis: est de nā corpali. sic accis qd ē de nā sube. nō q sit de cēntia sube. sz est nā p quā suba pōt esse. sicut charitas q principiari pōt aut multiplicari vel in tpe pvari sine quo tpe principiari non posset multiplicari neq priuari sicut substantia: q sine quātitate nō posset eē quāta: nec sine qua

litate qualis: nec sine colore colorata.

De loco virtutis.

Sancitas ē virtus. et est i loco spiritualiter. v. i. spūali iustitia et prudentia et alijs virtutib? q sunt similitudines spūales virtutū realium q possunt in loco corpali reali: in quātu sine loco eē nō possent: nec in vno loco eē et nō in alio. q sicut christallū accitrat accipit colorem aurū: cū supra aurū sit positū: sic sanctitas et virtutes in qb? possunt: similitudinē a loco accipiunt: in quātu in subijs possunt. q sunt i loco. Idcirco sicut tunica mouet de vno loco in alium per motū hois: qd ex ipsa vestit? est: sic sanctitas mouet de vno loco i alium accitraliter per motū scē per sone. Idcirco sanctitas fm suā nām nō trāsīt p medius qd est inter pncipiū et finē. Et in h passu ē significat? mor? substantiarū separarū. q mouent de vno loco in alium nō pōtē i loco fm figurā circularē et triangularē nec quadrangularem nec fm rectitudines loci. sicut tunica q se nō mouet ex vno loco in alium.

De floribus virtutum.

Flores virtutū sunt merita: q homines acquirunt p virtutes: qd habent. Et sz q virtutes sunt diuerse sunt flores diuersi et distincti. Et q arbor moralis ē valde necessaria ad sciendū ideo de hac arbore loquimur ita diu. Vt nō diu nō loquimur: imo breuiter: fm qd est necessariū ad sciendū: et se hz ad pdeatōes fm cōditiones ipsi? quas dixim?. Idcirco loqui volum? de florib? cuiuslibet virtutis.

De flore iustitie.

Flos iustitie est meritū qd ē per recolere intelligere et diligere in dictū: recolitū: intellectū: amatiū: bonificatū. et sic de alijs actib? radicū iustificatarū. vt sit iudicare et vt illi sint habitu iustitie induti. Et idē flos iustitie viuunt qm iustitia ē recolita: intellecta: et amata: bonificata: et magnificata. et cū illa iustificat alios habitus virtutum et priuatio floris iustitie fiat in contrario.

De flore prudentie.

Flos prudentie ē meritū per discretione hominū: q accipiunt illa q sunt bona et mala: et q sciūt habere modos eligēdi illa q sunt bona et di-

mittendi illa q sunt mala: cum iuamine brachiarū arboris sensualis imagnalis et rationalis. Et idē hoies sapiētes qrunť cōsilia: et dāt deliberationē volūtati pūsq eligāt amabiles vel odibiles et in intellectu: pūsq faciāt iudiciū. et memorie q recolat iuamina brachiarū arboris quas dixim?. Et ideo vocant sapiētes et discreti in eorum operibus: et ad finem veniunt: quem desiderant.

De flore fortitudinis.

Flos fortitudinis est meritū qd est ex fortificato recolere intelligere et amare. qd est ex fortificatione bonificare magnificare et. Et eius figura est fortificare qd est flos fortitudinis in quo apparent vigores: qui ex ipso sunt induti. Idcirco hoies qui hnt fortē aīm fortes sunt per flores: et cū tentātur ad faciendum aliquod illicitum: flos fortificat bonitatem contra malitiam. et sic viuunt ex bonificare: sicut lumen qd viuunt de oleo. Et cum tentantur contra ceteros flores: illos fortificant cōtra eos contraria. Idcirco hoies fortes animi sunt muniti pluribus floribus spūalibus et moralibus. cū quibus vincunt tentatiōes sensuales.

De flore temperantie.

Flos temperantie est meritum sui actus. per quem actus aliarum virtutum sunt temperati. sicut iudex q hz moderatos sermones in iudicio: et habet tēperamentū in mensa et in suo studio et in expensis suis. et sic de ceteris rebus similib? istis. Et hic flos cōsistit in medio loci temperantie. vt sit fortior: et q melius sapiat pncipiū et finem et vt cū ceteris florib? maiore hēat pcorandā. et cum mouet ex medio loco: et ad vnā extremitatē appropinquare: infirmatus est et disposit? ad corruptionem.

De flore fidei.

Flos fidei est meritum sui actus quod habet in credendo vera. et viuunt ex veritate entium cum iuamine florum aliarum virtutum. Sicut cum flore iustitie. cum sit iustum credere vera: postq intelligi non possunt. Et est difficile illa credere et non intelligere. Et iste vigor qui est flos fortitudinis: ris

gat florē fidei. vt sit fortis in incredulitate et vt in illa ceteri flores sint fortes.

De flore spei. Los spei ē meritū qd est ex spe rare licita fin iustitiā et miām. et sustētar? est et alijs florib? sicut iustū est habere spem in deo: et facit verū iudiciū in illis: qd ei seruiūt et eū honorāt fin eoz posse. Et iustū est: qd de? iuuēt eos qui p ipso laborāt. Et iustū est qd peat illis qd se penitent de commissis: et qd cōtritiō nem habent et satisfaciūt et etiā qd de? eis parcat: postq spem habent in ipso.

De flore charitatis. Los charitatis ē meritū qd est ex amare amabilia / illo amare induto ex florib? alia virtutū et ex illo alios flores inducē in eoz amabilitatib?. Sicut amare charitatis qd iustū est p iustitiā et discretū siue prudens p prudentiā et forte p fortitudinē et moderatū p tēperantiā. qd siqdem amare iduit florē iustitiē: in quā amari facit. et sic de alijs actib? flor. **S**ecūdu qd dictū ē de florib? in xtiū pmaris: pōt haberi cognitio de florib? cōsequētib? descēdētib? ex primarijs. sicut ex flore sanctitatis: qui est meritū ceteros flores sanctificans et ipsos a peccato purificans.

De fructu arboris moralis. Fruct? arboris moralis duobus modis pssit. An? mod? est de mercede florum. Scds modus est: vt de? honoret virtuosē et ei seruiat. **P**rim? modus est sicut merces iustitiē: qd est p iudicare et merces prudentiē: qd est ex discretiōe et merces fortitudinis: qd est ex fortitū care et merces tēperantiē: qd est ex tēperare et merces fidei: qd est per credere et merces spei: qd est p sperare et merces charitatis: qd est ex amare siue p amare. Et in his modis mercedes radicū intrant. sicut merces iustitiē per bonificare magnificare et alia qd induit et ornāt suū florē. **S**cds modus fruct? magis supra pssit: et altior est et nobilior: pmo et est causa pmi. videlicet moralitates sunt: vt deo virtuosē seruatur. veluti cum virtuosā iustitiā prudētia et ceteris. et etiā cum virtuosā bonita-

te magnitudine et ceteris. Et idem de virtuosō recolere intelligere et amare. Idcirco nemo ad deum peruenire potest: qui vitiosus ei seruire voluerit: nec ipse deus benedictus vult seruiū ab eo accipere. Et in hoc passu cognoscitur rō: per quā de? habet ita paucos seruitores et qd plures sunt illi qd ei dedecus magnū faciūt: in quā tū ei vitiose seruiunt et credunt ei seruire virtuosē in hoc mūdo. idcirco cum sunt mortui: nullā habēt retributionem ex h qd hē credebāt. immo habēt penā: in quā tū deo fuire vitiose voluerunt.

De secunda parte arboris moralis. Sta pars est de vitijs. et tot habet partes sicut pmi. Que siquidē partes sunt radices: truncus / branche et alie. Et per hoc qd de pma parte dictū ē: cognitio ex ista haberi potest. sicut vnum contrariū qd per aliud p trarium cognoscitur. **E**rit tamen qd hāc arborē volumus declarare: de vitijs loqui intendimus. **D**e radicib? vitior.

Radices vitior sunt quattuor: v3 malitia stultitia falsitas et pūatio finis. Et ad ista quattuor se habent magnitudo duratio potestas voluntas delectatio dīa cōcordantia contrarietas principium mediū maioritas equalitas et minoritas. Magnitudo se habet ad malitiā. In quā malitia est magna. et se habet ad stultitiā: qd p traria est sapientiē: in quā stultitia est magna. et se h3 ad falsitatem: in quā falsitas est magna: et se h3 ad priuationem finis: in quā tum pūatio est magna. idcirco peruersa est magni in vitij. p trā hoc quod eē solebat in virtute. quare diffinitio magnitudinis in vitio existētis est hec. v3 magnitudo est id: per quod malitia stultitia falsitas et pūatio finis sunt magne. Et etiā diffinitio magnitudinis hec: v3 magnitudo est p quā duratio malitiē stultitiē falsitatis et priuationis finis est magna. idcirco trāsīt magnitudo in vitij. **D**iffinitio malitiē qd p traria est bonitati: est hec. v3 malitia est id rōne cuius magnitudo / duratio / p rās / stultitia / voluntas / falsitas / delectatio et alie sunt male. qd? similitudini

bus malitia culpe suā dat similitudinem: in quā ipas puerit in vitij peccatū. Idcirco malitia est illud rōne cui? hō mal? facit malū. eē cui? mali ē malū. et ei? pūatio est bōa. **I**n hac arbore qd ē de vitijs duratio ē id rōne cuius durāt malitia magnitudo p rās et cetera forme puerse i vitij et peccatū. Idcirco duratio ē mala p bonitatem. et ei? magnitudo ē mala p trā. **X**tutē et contra alias formas. **I**n hac arbore p rās est id: p qd malitia magnitudinis duratiōis et alie possunt existere et agere. Que siquidē p rās ē mala et ei? pūatio bona. Et hoc est: qd de illa sequitur malum. **S**ultitia ē p trariū sapiē: in quā stultitiam oēs illos facit esse: qd sunt hūuati ex illa et iduti. sicut hō stult? qd fatue intelligit entia p trā eoz intelligibilitates bonas et veras. finis qd est intelligibilis sub habitu sapiētiē. Idcirco stultitia mala ē et vitiosa: et eius priuatio est bōa. **C**ōcordantia vitiosa est illa: rōne cui? illa que sunt amabilia sūt odibilia et illa que odibilia sunt sub habitu virtutis: i hūu vitij sunt amabilia. Idcirco talis voluntas est mala et suo fine vacua. **A**litiū est priuatio virtutis. et erit ex similitudinibus vnitatum. v3 ex malitia et ex mala magnitudine duratione p rās et alijs. sub cuius vitij habitu sunt forme bone puerse in malo et in priuatione finis et sub falsis similitudinibus. **F**alsitas ē illa: que ē habitus rōne cui? similitudines bonarū formarū et virtuosarū puerse sunt in falsas similitudines. Idcirco illa qd falsa sunt videtur fin apparētia: qd sunt vera: et illa qd sunt vera vident? qd sunt falsa. **D**electatio que est sub habitū vitioso: ē id in quovitia habet qd ē. Idcirco hoies mali delectatio: nē hnt in faciēdo malū: et hnt laborē i bono. qd hoies boni faciūt. **D**ifferētia qd est inter vniū vitij et aliud: est mala et ē cōfusiō bōitatis magnitudinis et ceterarū formarū: qd indute sunt de virtute. Idcirco hoies mali hnt intellectū confusum et voluntatem cōfusam et plus tenebras diligit qd diligant lucem. **C**ōcordantia vniū vitij et alterius est mala et eius priuatio ē bona. Idcirco ē mala similitudo ex bona concordantia et ē hoc qd est con-

tra bonā p trarietate. Idcirco p talē vitio sam p cōcordantiā multa vitia se p cōcordāt in vno et in plurib? malis. **C**ontrarietas mala: est hoc: qd est p bonos fines et bonas cōcordantias. Idcirco est mala et eius priuatio est bona. **M**alū pmi ē id: qd se h3 ante ad plura mala p rācia. et istud gñale ē ad plura pmi. et fusiū eē est ex pūatio ne bōi pncipiū nālis et gñalis ad bōa pmi. Et in hoc malo principio gñali pncipiāt pncipia p rācia mala in quā hō dispo situs est ad faciēdū malū: in quā tū pncipiat est de nihilo. qd nō h3 nām aliquid boni. qd si haberet: eē eē nō eē. qd est impossibile et p trā dictio. Et i h passu possunt cognosci pmi peccati et vbi pncipiāt tur et de quod et per quā pncipiātur et qd hō h3 libertatē ad faciēdū bonū et malū qd siquidē libertas quā hō h3 ad peccādū nō est creatura: s3 ex nā nihili: in quā tū hoies se inclināt p illā ad pmi gñale: de qd sunt. v3 ad nō eē vel nihili. Et in quā tū hnt eē et sunt creati ad bonū: nām hnt ex libertate creata ad faciēdū bonū. et p illā pncipiāt bona p trā mala. Et iste passus est multū vitij ad faciēdū et difficilis ad intelligēdū: v3 illis: qd parū sciūt. et marie illis qd sunt vitiosi et p trā bona pncipia. **M**ediū vitiosus ē pūatio mediū xtiū et est subm: in qd pūatio finis similitudinem suā induit ad pncipiū. et pmi suā malā si similitudinē reuertit ad pūationē finis. Idcirco in hac ista et reuertia sunt pme forme puerse i vitijs et i mal? similitudinib? vniū magna mala durabilia et possibilia se quātur. qd sunt contra instinctus et appetitus naturales bonarū formarū. **P**riuationo finis est vacuitas et vacuatio boni mediū et bōi pncipiū. Idcirco pūatio finis est mala. et sub sua malitia et habitu sunt puerse bone forme in peccata et mala. et sunt vacue de suis bonis pncipijs et medijs naturalib?. Idcirco in inferno bone forme naturales sunt vacue suis bonis finibus naturalib?. ad quos se habent bona pncipia et media naturalia habitata accidentalibus vitiosis pncipijs et medijs. et nullo tēpore sine consequuntur. ad quē finē se habebūt fin cursum naturalē. Et penā quā habebunt dānati per priua-

Arbor moralis.

tionem finis naturalis: non est aliquis: quod eam dicere nec scribere posset. De qua pena loqui intendimus diutius in arboris euiternali. **M**aioritas vitiosa est illa maior imperfectio: quod se habet ad non esse: et que facit suum contrarium: quod est minoritas: concordare cum esse. Que siquidem minoritas naturaliter habet concordantiam cum non esse. Et in hoc passu potest haberi cognitio sub ratione similitudinis non esse et si similitudinis esse: que sunt forme: que sunt contrarie similitudines esse et non esse. Idcirco homines mali quanto maiores sunt in malitia: concordantiam maiorem habent cum non esse: quam homines qui non sunt ita mali. Quod est in comparationem habent rationem eorum malitie concordantiam cum esse. Et in hoc passu potest haberi cognitio quod maioritas est mala in privatione finis et in stultitia et in falsitate: in qua siquidem maioritate mali sunt infideles sub habitu stultitie et etiam christiani diuites avari: qui bona communia permittunt esse ociosos in privatione finis contra pauperes. **E**qualitas vnius mali et alterius est privatio equalitatis vnius boni et alterius. Idcirco homines avari digni sunt magna pena. Et quod magis sunt avari: maiori pena sunt digni: quia multiplicat equalitatem vnius mali et alterius: et privant finem: propter quem diuitie illorum sunt create. Que privatio finis est multum mala: in qua concordant plura magna mala secundum finem bonitatis et contra finem sue magnitudinis durationis sue potestatis sui inextincti sui appetitus naturalis. **M**inoritas vitiosa est privatio minoritatis virtuosae: que concordantiam habet cum non esse: et in hoc passu potest cognosci modus ratione cuius poterit haberi cognitio de quiditate virtutis et de quiditate vitii. Et huius cognitio multum est utilis illis: qui habituari volunt ex virtutibus: et qui volunt vitia cuitare et habitus eorum. **D**icitur est de radicibus vitiis et de earum diffinitionibus: per quas haberi potest cognitio de ipsis: et quomodo stant sub quatuor habitibus vitiis: scilicet sub habitu malitie stultitie falsitatis et privationis finis sub quibus quatuor habitibus sunt alij

habitus aliarum radicum: que se habent ad suas species: sicut materia oleastrum: que se habet se converterit in manum oleum inferre in illo. Et ex istis quatuor formis que sunt supra: que videntur ex formis inferioribus: compositus est truncus arboris vitiose.

De truncu arboris vitiose. **R**uncus huius arboris est ex similitudinibus quas diximus que sunt sue radices: et qui est communis confusio generalis que est fons: in quo vitia particularia sunt disposita in potentia. Quod siquidem vitia trahit agens naturale de dispositione: et ipsa in actu adducit et in habitu: sicut marinum vitiosum: nec ex ipsa trahit suam malitiam et magnitudinem illius malitie. Et idem de sua stultitia et potestate quam habet: per quam potest fieri stultus: et duratio quam habet in perseverando in malo: et in stultitia et etiam in falsitate et in privatione finis virtutis que est truncus contrarius truncu virtutis. **T**runcus iste est inutilis videri potest: cum sit ex similitudinibus: que similitudines sunt peccatum: quod est iste truncus. Et quia in illo stat multitudo malitie: potest quilibet homo multiplicare et augmentare suum peccatum: cum ita sit: quod ex formis generalibus multiplicari possunt forme speciales. Et cum in truncu sit minoritas vna ex suis partibus: possunt peccatores minorificare sua peccata: et maiorificare: cum maioritas sit vna pars trunci: et etiam quia privatio finis est vna pars trunci: possunt peccatores privare eorum peccata: et hoc possunt cum potestate: que est vna pars trunci. Veritamen possunt cum iuvamine dei contra potestatem trunci: et possunt quod contrarietate: que est vna pars trunci: in qua est concordantia virtutis: sic in dispositione et potentia moraliter sicut frigiditas naturaliter in aqua calefacta. Et iste passus declarat: quomodo peccator potest haberi in principiando virtutem ratione contrarietatis: quod est contra vitium suum cum adiutorio dei sine quo peccator non posset exire a peccato: cum sit in carceribus in carere iustitie. Et iste passus est multum utilis ad sciendum.

De brachiis arboris vitiose.

Arbor moralis.

Fo. liiij.

Dicitur huius arboris precipue sunt gula/anaritia/luxuria/supbia/accidia/invidia/et ira. Et iste septem brachia sunt habitus: sub quibus sunt forme: ex quibus truncus consistit. De quibus diffinitionibus dare proponimus: ut ex ipsis melius cognitionem demus.

De gula.

Gula est illud peccatum: quod se plus privat abstinentiam et temperantiam quam aliquod aliud peccatum. Idcirco est illud vitium: per quod homines plus moriuntur quam per aliquod aliud vitium. **P**er gulam sunt septem homines infirmi cum ita sit: quod per nimis comedere aut bibere sit destructa digestio et appetitus naturalis. In quo natura arboris vegetalis se delectat. Idcirco per se et menses diligunt filios et vitam illorum: nutrire non debent cum cibariis delicatis et pluribus. Que quidem delectatio et multitudo disponit gulam in vitam et in diuitias: et disponit homines quod sint ociosi: et quod sint de grosso ingenio: et quod sint in latrone: cum diuitie eis defecerint propter nimis comedere et bibere: vel propter cibaria delicata que sunt chariora quam alia: sicut sunt galline pedices et pisces grossi: que sunt chariores quam carnes bovine vel sardine. **D**e auaritia.

Auaritia est illud vitium: quod est magis contrarium fini bonorum temporalium quam aliquod aliud vitium. **P**er auaritiam sunt denarii ociosi in archa omnis avari et bladium in granariis: et sic de alijs. Sicut spes in qua homo avarus non existit: in quantum confidit in suis denariis nec eius appetitus suum habet complementum: in quantum homo avarus non comedit de cibariis que sunt sana: quia sunt digestibilia: et quia appetitus in illis delectationem invenit. Idcirco homo avarus est contra arborem vegetalem: in quantum est contra saporis et delectationes: in quibus natura delectatur. Et etiam contra arborem sensuale: in quantum homo avarus est male indutus: et iacet in malo lecto: et multum laborat. Et sic de alijs similibus istis: sicut homo avarus

qui in extremis satisfacere non curat de commissis: que fecit contra largitatem veritatem et finem diuitiarum.

De luxuria.

Luxuria est vitium: quod inordinat copulam carnalem: in quantum ipsa excedit a fine: propter quem est finis carnalis copule. Et est enim finis carnalis copule: ut humana species restauretur et multiplicetur in pluribus hominibus: que finem facit luxuria obliuisci: et recolere facit delectationes carnales et per cursum naturalem: quas nec dicere nec scribere sumus ausi: propter magnam vilitatem illarum. Sub quarum habitu sunt viles illi: qui illis delectationibus sunt induti: et quod magna pena sunt digni. **E**t etiam luxuria in sanitate: quod in placitis que dat: arborem vegetalem destruit. Et est in diuitias: quas homo congregat et disponit inuidiam: deceptionem: traditionem: et plura alia mala: quod veniat in actu. Et de hoc experientiam habemus in pluribus et magnis malis: que homines luxuriosos per feminas acciderunt: et per eos pluribus alijs.

De superbia.

Superbia est illud vitium: ratione cuius homines volunt habere honores: que eis non conveniunt. **S**uperbia obliuisci facit minoritates naturales de quibus homo peccat: et considerare facit maioritates quas deus sub conditione dat: quod homo cum illis sit humilis et indutus habitibus virtutis: et cum illis deo honorem faciat et suo proximo. Idcirco homines superbi noli pares habere: nec alios amare: et faciunt aliqua: quorum ratione humiles existunt in seruitute: propter eorum defectum. Et inuidiam habent de bonis humilium: que ascenderunt cum humilitate ad perfectiones: quas deus dat. Idcirco homines superbi sunt inuidiosi et accidia induti: ratione cuius dicitur malis libenter et irascitur: quod honorari non possit in rebus superioribus: a quibus eos superbia descendere facit in inferioribus: que sunt sub pedibus humilium: qui cum humilitate ascenderunt ad superiora: a quibus homines superbi ceciderunt. Idcirco per superbiam venit inique guerre: labores: ire: tristitie: et paupertates: et plura alia mala: que longum esset ad enarrandum: que dicere non oportet: quoniam ex ipsis experientiam habemus.

De accidia.

Accidia est vitium: p qd hoies pigritia hnt in faciēdo boni. et hnt placitum de malo alioz: et tristitia de cor pspertate. **A**ccidia est vitium: qd est in plurib hoib: qui ipsam nō agnoscūt nec credūt esse i mortali peccato. Et est vitium: qd est magis secretū q alia. idcirco plures se perdūt p accidia. q credūt saluari. Quare accidia est peccatū valde periculosum. q regnat multū in mūdo. **A**ccidia est cōtra charitatē et cōtra fraternitatē naturālē. et est medium p quod bona naturalia sunt ipedita: ne veniant ad fines naturales. qz p ipsuz trāsire nō possunt. Et ideo facit homines pigros et cōtra diligētiam iustitiar ceteras virtutes.

De invidia. **I**nvidia est illud peccatū: qd est cōtra propriā charitatē et cōmūnem. **I**nvidia est cōtra propriā charitatē: in quātum homines inuidiosi volūt habere bona aliena cōtra iustitiā et spem. Et qm ipsa habere nō possunt facit ipsos cōsiderare modos ex quibz oritur traditiones/mēdacia/deceptiōes/latrocinia et plura alia mala. vt illa bona habere possint. Idcirco invidia est valde graue peccatū: in quātum cū malo desiderare facit hoies bona: q sunt cōtraria in alijs. **I**nvidia est cōtra cōm charitatē scilicet cōtra charitatē dei qui dat bona cōia oībus: sicut ignis: qui dat cōmūne calozē plantis. in quibz ipse habet dominiū et etiā in plantis: in quibz cetera elemēta dñiū habent. Est etiā invidia cōtra cōmūne charitatē fraternitatis et bonoz naturalīū. Idcirco hoies inuidiosi nō recurrūt ad bona generalia: s; ad ad specialia: que habere desiderant. cōtra suos proximoz.

De ira. **I**ra est nūm? mot? voluntatis: q venit: et est cū tristitia. p quā volūtas p passionē bonoz entīū desiderat et actiōem maloz: vt bona sint destructa. **P**er irā destructe sunt veritates: quas intellect? inqrit. qz ira lumē destruit cum quo inquirītur. et i intellectu ponit tenebras. Et idē facit i vīs memorie. idcirco hoies q sunt irati: nesciunt quid faciūt. et faciūt casu fortuito hoc qd faciūt

et cōtra instinctus et appetit? naturales et cū errauerint: cor cōmissa vel errores nō recolūt: nec modū quē tenuerāt: qm errauerūt. qre hoies q sunt irati: ligari debent: quousqz irā vel furorē amitterēt: et haberēt lumē viar intellect? et memorie: et quousqz tenebre preuarent. p qd hoies irati fortuito vadūt absqz discretiōe. qui peiores sunt q bestie: q hoc qd faciūt: cū imaginatione faciūt: et cū instinctibus et appetitib? naturalibus. **H**ollis pectus est ita pculosum sicut tra. qz ira brachia et pedes ligat cōtritiōi cōscie patientie abstinentie et alijs virtutibus. vt venire nō possint nec aliqua opari. Quare ira est p esse et hz cōcordantiā cū nō esse. in quātū bona digna essendi inclinat ad nō esse. mala digna nō eēndi pducit i esse. Quare hō irat? nō facit dñiam iter destructio nem suspensius pīs filīz soroz et fratris et cōsanguinei puati et extranei: qm nulli pcat: nec remittit: nec rationē auscultat. Et mala que sunt p irā: qd dicere possit?

De gula et auaritia. **G**ula et auaritia cōcordantiā hnt cōtra tēperantiā et largitatē. Et ideo gula dispōit materiā auaritie: q sit contra largitatē. Sicut hoies gulosi: q bona tpalia aggregāt in maiori quātitate q indigeāt: p cibarijs que desiderāt. Idcirco auaritia est contra largitatē. q retinet illa: q dari deberēt. post q est sufficientia cibarioz i illis: q comedere desiderāt. Cōtra tēperantiā idē facit auaritia: que gule materiā disponit: q possit multū comedere et bibere cōtra tēperantiā. in quātū retinet multa superflua. q oīa hō comedere nō pōt neqz bibere. ppter quas diuitias intēdit multū comedere et bibere. postq cibaria hnt pōt cū diuitijs quas auaritia aggregat.

De gula et luxuria. **G**ula et luxuria cōcordantiā hnt cōtra castitatē et tēperantiā. qz gula facit hoies comedere et bibere: vt luxuria vt possint. idcirco ppter placita luxurie est gula tēperantiā et castitatē: in quātū materiā luxurie disponit per nūm comedere et bibere. Idem facit luxuria que disponit gule materiā: vt per

illā possit esse cōtra castitatē et tēperantiā. Et in h passu pōt cognosci: q qdā vitia sunt cōcordantiā cū alijs virtutibus: et quomō cōcordantiā vitioz accipit in trīco fm naturā radicū. q sunt pmarie dissimilitudines virtutum.

De gula et superbia. **G**ula et supbia cōcordantiā hnt cōtra tēperantiā et hūilitatē. qm homines q sunt supbi: multum diligunt comedere et bibere: in quātū nolunt esse serui tēperantie. q dat passiōes fuitoribus illi: vt hēant hūilitatē. cū q ascēdere possit ad meritas: q vēlūt p illas passiōes. Et gula hoies facit supbos et tēperantiā qm nō vult q habeat aliquos subditos.

De gula et accidia. **G**ula et accidia cōcordantiā hnt et tēperantiā et diligētiā. qm gula facit hoies pigros per nimium comedere et bibere et ipsos facit obliuisci fines rerū necessariarū ad viuēdum. et idē est cōtra semetipsam. Et accidia facit obliuisci fines entīū: hoies sunt pigri in parādo cibaria: q necessaria sunt ad vitā/fm nās arboris vegetal. Et etiā obliuisci facit fines tēperantie. rōne quorum tēperantiā est instrumentum ad sanitatem et vitam.

De gula et invidia. **G**ula et invidia cōcordantiā habent contra tēperantiā et charitatem: qz gula est contra charitatem propriā et cōmūne. vt habeat qd comedere. Idcirco aufert diuitias pauperibus. qd possit dēt hoies diuites. Et invidia est cōtra tēperantiā in hoc: q multiplicat inā comēdē et bibēdē i desiderādo illā. vt gula hēat qd cōdere et etiā bibere.

De gula et ira. **G**ula et ira hnt cōcordantiā contra tēperantiā et abstinentiam. et discretiōē. quia p gulā sunt hoies inebriati: et etiā motū voluntatis cōsentiant. et non habent deliberatiōē ad eligendum discretiōē abstinentiam: neqz ad vtendum prudentiā. Et ira est contra tēperantiā et gulam: in quātū tristitia pducit: et non permittit mediā tēperatā cōsiderare: et corpus ponit in peri

culor cibaria. rōne cuius tēperantiā subim non habet: in quo diu stare possit. nec gula habet subim: in quo diu esse possit: quoniam cibaria deficiūt: et nō hz qd comedere possit: et sanitas p tristitiā deficit et p inperit: nec habet appetitum ad comedēdum.

De auaritia et luxuria. **A**uaritia et luxuria hnt cōcordantiā cōtra castitatē et largitates. qm hoies auari p suā auaritiā retinēt illa: que dari deberēt: et idē sunt cōtra largitatē. et qm retinēt illa: sunt cōtra castitatē. qm hoies auari bona tēporalia cōgregāt: vt possint vt luxuria i pulchris et malis feminis. quemag? dona redrunt fm cōpationē turpī mulier: q sūt male.

De auaritia et superbia. **A**uaritia et superbia hnt cōcordantiā cōtra largitatē et hūilitatem. qm auaritia i quātū aggregat p la bona tēporalia: mām pparat supbie sicut hoies supbi qui dispositi sūt: q sint superbi: qm hnt plures diuitias. Et superbia disponit mām auari: q sit contra largitatē: in quātū est dispositio: q sit per magnas diuitias. Sicut hoies q ppter hz qz sunt diuites sunt cōtra largitatē. rōne cuius largitatis pauperes sunt hūiles. Et idē est de diuitib: qm dant de bonis suis pauperibus. ad quos hūilitas ipsos diuites descendere facit: et ascendere cōtra superbiā et auaritiā. Idcirco fuit qdaz diuites impeditus qui nesciebat: si filium suū nutriet auaritie vel largitati.

De auaritia et accidia. **A**uaritia et accidia cōcordantiā habent contra largitatē et diligētiā. quoniam auaritia est contra largitatem cum accidia: que est contra diligētiā. Idcirco auaritia est contra semetipsam. Quare mercatores auari ascendere non possunt ad ita magnas diuitias sicut largi: qui cum diligētia habent cōcordantiā: et auari cum pigritia. et accidia est tēperantiā cū auaritia: in quātū cū illa hz cōcordantiā.

De auaritia et invidia. **A**uaritia et invidia contra largitatem et charitatem habent cōcordantiā. quoniam invidia est

contra charitatem. per quā est largitas. Et auaritia est cōtra charitatē: in quā tū est contra largitatem: q̄ est instrumentū charitatis.

Auaritia et ira sunt contra largitatem et abstinentiam. qm̄ auaritia in quātum est cōtra largitatem: materiam preparat hoibz auaris q̄ sint irati: cū eos perdere contingat eorum diuitias/aut cū homo eis consulit: q̄ sint largi: et eos reprehendit de auaritia. Que siquidem ira est contra largitatem: in quātū auaritia est eius instm̄.

De luxuria et superbia.

Luxuria et superbia habent concordantiam cōtra castitatem et humilitatem. qm̄ in quātum luxuria est contra castitatem: est cōtra humilitatem. que homines humiliat ad se subiiciendum castitati. Et in quātum superbia est contra humilitatem: est contra castitatem. sub qua non vult subisci. imo libera diligit esse in placitis luxurie.

De luxuria et accidia.

Luxuria et accidia cōcordantia habent contra castitatem et diligentiam. qm̄ in quātū luxuria est cōtra castitatem: materiam accidie p̄parat: q̄ homines sint pigri ad acquirendum castitatem: et ad resistendum diligentie. Et q̄tū accidia est contra diligentiam: materiam p̄parat luxurie: q̄ hoies sint pigri ad acquirendū castitatem.

De luxuria et inuidia.

Luxuria et inuidia habent concordantiam contra castitatem et charitatem. quia inuidia concupiscere facit pulchras mulieres. idcirco materiam luxurie preparat contra castitatem. Et desiderare facit diuitias: per quas materiam luxurie preparat: in quātū p̄ diuitias hoies habere p̄nt pulchras mulieres. Et in quātū luxuria est contra castitatem materiaz inuidie preparat: q̄ sit contra charitatem mariti et sue pulchre vxoris. quam luxuria desiderare facit inuidere. hoc idem ē de luxuria: que desiderare facit diuitias mariti. ut cum illis luxuriari possit petrus: q̄ ē inuidiosus.

De luxuria et ira.

Luxuria et ira concordantia habent cōtra castitatem et abstinentiam. quoniam luxuria in quātum est contra castitatem: voluntatem petri luxuriosi mouet ad iram: quādo h̄re non potest mulierem: cuius q̄ luxuriari vult. Et ira in quātū est cōtra abstinentiam: est cā luxurie contra castitatem. quā castitatem petrus luxuriosus habere non potest in deliberatione voluntatis rōe subitanei motus: qui est contra castitatem.

De superbia et accidia.

Superbia et accidia h̄nt concordantiam contra humilitatem et diligentiam. Quoniam in hoc q̄ superbia est cōtra humilitatem: est p̄ diligentiam. que cū humilitate acquiritur: et in quātum accidia est p̄ diligentiam: est cōtra humilitatem. que cū diligentia acquiritur.

De superbia et inuidia.

Superbia et inuidia concordantia habent contra humilitatem et charitatem. Quoniam in quātum superbia est contra humilitatem: est contra charitatem. que cum humilitate habet concordantiam. Et in quātum inuidia est contra charitatem: est contra humilitatem. que cū charitate habet concordantiam.

De superbia et ira.

Superbia et ira concordantiam habent contra humilitatem et abstinentiam. Quoniam in quātum superbia est cōtra humilitatem: est contra deliberationē abstinentie. que i humili voluntate et patiente habet deliberationem. Et idē est in humili intellectu et memoria. Et in quātum ira est cōtra abstinentiam: est contra humilitatem. que acquiritur cum abstinentia contra irā.

De accidia et inuidia.

Accidia et inuidia h̄nt concordantiam p̄ra diligentiam et charitatem. Qm̄ in hoc q̄ accidia est p̄ diligentiam: mām inuidie p̄parat. q̄ pigritiaz desideret petrus piger ad lucrādū diuitias mariti. per quā pigritia concupiscit illas diuitias: q̄s cum labore lucrari non vult. Et in quātū inuidia est p̄ra charitatem: est p̄ra diligentiam lucrādū diuitias.

De accidia et ira.

Accidia et ira concordantia habent cōtra diligentiam et abstinentiam. Qm̄ in quātū accidia est p̄ diligentiam: habet cōcordantiam cū ira p̄ abstinentiam. que sine diligentia voluntatis et memorie et intellectus haberi nō p̄t. Et in quātū ira est p̄ abstinentiam: cōcordantia h̄z cū accidia: in quātū pigritie preparat materiam. q̄ cū priuatione diligentie habet cōcordantiam.

De inuidia et ira.

Inuidia et ira cōcordantia h̄nt cōtra charitatem et abstinentiam. Et in quātū inuidia est p̄ charitatem: est cōtra abstinentiam. Et in quātū ira est p̄ abstinentiam: est p̄ charitatem. q̄ cū abstinentia lucratur. Dicitur est de vitis principalibus et alia cū aliis miscuim. ut p̄ quedā alia cognoscant. Modo de aliquibus vitis dicere pponim. q̄ cōsequētia sunt primo r̄. Et primo dicendū est de iniuria.

De vitis cōsequētibz.

Et primo de iniuria.

Iniuria est vitis q̄ est p̄ iustitiam p̄ semetipsam. Et est cōtra iustitiam: in quātū cōcordantia h̄z cū vitis: q̄ sunt cōtra iustitiam: sicut cū supbia. qm̄ superbi est p̄dicere iustitiam: q̄ ita alta est p̄ bonitatem magnitudinē fortitudinē et sapientiam. et maxime cū supbia: q̄ in se nulla h̄z bonitatem. imo oēs q̄ sub suo habitu sunt induti: infimos erigere facit. In discretio est vitis q̄ est cōtra prudentiam: in quātū est ei? priuatio. Et est cōtra prudentiam cū inuamine pigritie et ire. qm̄ p̄ pigritiam sunt hoies indiscreti: in quātū nolūt inquirere veritatem rerū. Et p̄ iram offuscatur est eorū intellectus: in tenebris existens. idcirco sunt hoies idiotē q̄ habitu prudentie vti nesciūt. Debitas cordis est cōtra fortitudinē. et vt maior sit cōtra: rietas: est cōtra fortitudinē cum desperantia. vt hoies nō sint fortes cū spe. q̄ aios hoim fortificat. qui in p̄ate dei et in sua bonitate et in fidelitate et in veritate (in quibus sunt) confidentiam habent. Et in hoc passū potest haberi cognitio: q̄ vitium q̄ per seipsum contra vnam virtutem nō potest: habet concordantiam cum aliis vitis contra vnam virtutem. Idcirco hoies virtuosū quādo plura vitia sunt

contra vnā virtutē: cū illa virtute plures alias virtutes cōcordat. vt cū illis sint cōtra plura vitia. In temperantia est id: quod est cōtra temperantiam cū gula et cōtra fortitudinē. quā debilitat fortificat gula cum primis naturis sensitiue imaginis cū placito sentiēdi instanti: q̄ fortitudo deuincit p̄ suū cōtrarium et per inuamen: quod facit gula debilitati. Idcirco hoies sapientes mortificāt imaginationes: q̄ inuāt placita sentiēdi illa placita obliuiscēdo et placita recolendo: que veniunt per virtutes in cōsiderationibus hominū virtuosorū intātum: q̄ gula inuare nō potest debilitatē. immo p̄ fortitudinē deuincitur. Infidelitas est id: q̄ est cōtra fidem cū falsis similitudinibz. que vere videntur fm̄ cursum naturalem et cū priuatione recolēdi: que nō recolit opaz que deus facit supra cursum naturalem. vt sua magna potestas meli? recolit intelligi et amari possit et q̄ hoies in illo habere possint maiore sp̄. Idcirco hoies sapientes cū sunt tentati cōtra huius infidelitatem: recolūt illa: que deus fecit et facit supra cursum nature. sicut creare mūdum et primū hominē et miracula que fecit et facit. vt fidem fortificet. et etiam cōsiderat: q̄ deus plus habet facere q̄ intellectus eorū intelligere. Desperantia est id: q̄ est cōtra spem. cōtra quā est cum memoria in recolēdo magnitudinē peccati et magnitudinē iustitie et obliuiscēdo magnitudinē misericordie et pietatis. Idcirco homines sapientes cū cadūt in tali cōtrarietate: recolunt equalitatem iustitie et misericordie dei. Idcirco sunt in spe cōtra desperantiam cum timore iustitie dei: cū quo timore ei honore facit cum humilitate et cū cōtritiōe et satisfactiōe. Idcirco iustitia inuat spem cōtra desperantiam et cū mīa h̄z cōcordantiam. Crudelitas est id: q̄ est cōtra charitatem cū auaritia et supbia instanti: q̄ charitas nō potest se tueri cōtra suū cōtrariū: quousq̄ se inuet cū cōtrariis cōtrariis. cū q̄ se inuat crudelitas. q̄ sunt humilitas: que est cōtra supbiā et largitas: q̄ est cōtra auaritiam. Et q̄ charitas humilitas largitas cōcordantia habent cū esse et supbia crudelitas

litas et auaritia concordantia habent cum non esse crudelitas supbia et auaritia non possunt esse contra charitatem largitatem et humilitatem. Traditio est id quod est contra fidelitatem: quam habent homines multis modis. quoniam unus modus est ille: quem habent homines contra fidelitatem cum luxuria: et alius modus est ille: quem habent contra fidelitatem cum auaritia. Idcirco homines sapientes leges sunt finem quod modi sunt diversi legalitatem inuuant. Sicut contra luxuriam inuuant cum castitate: et contra auaritiam cum largitate. Et quoniam modos ignorant: fidelitas contra traditionem non potest. Sicut qui inuare vellet cum castitate fidelitatem contra traditionem non est per auaritiam. Homicidium est illud vitium: quod plures habet modos quam alius. quoniam potest esse per inuidiam per supbiam iram luxuriam et per plura alia vitia. Idcirco homines discreti cum tentant ad faciendum homicidium modos considerant: ratione quorum hominibus habent tentationem. et inuunt se cum contrariis. idcirco fuit deceptus semel quidam homo: qui tentatio non homicidium mortificare voluit cum timore iustitie et non cum charitate sui proximi. qui fortior est contra auaritiam quam timor contra mortem. et homicidium fecit quod non fecisset si se cum charitate inuisset. Latrocinium est vitium: quod est magis per gulam quam per alius vitium. Idcirco temperantia est ei plus contraria quam aliqua alia virtus. Et ideo deceptus fuit quidam homo qui se inuare nesciebat in tentatione contra latrocinium. contra cuius vitium se inuare voluit cum fidelitate et non cum temperantia. et fecit latrocinium. Mendacium est illud vitium: cuius contra ria maxime sunt veritas et verecundia. Idcirco deceptus fuit quidam: qui plus mortificare voluit mendacium cum iustitia quam cum veritate et verecundia. Et ideo mentiebatur: in quantum dixit falsa verba. et cum meritis fuit veritas et verecundia plus eius conscientiam excitauerunt quam iustitia. Idcirco cognouit: quod plus contraria sunt veritas et verecundia mendacio quam iustitia tamen. Et propter hoc modis accepit: quod cum mentiri volebat ante veritatem et verecundiam respiciebat quam iustitiam: vel quam aliam virtutem. Maledictio est illud vitium: cuius contraria sunt maxime bonitas et charitas.

Et ideo quidam discretus cum volebat male dicere: bonitatem et charitatem respiciebat. per quem respectus bonitas a voluntate priuauit suum contrarium. et charitas similiter. et voluntatem ad benedicens conuertebat contra maledictionem. que maxime est per malitiam. et crudelitatem. Impatientia est vitium: quod est cum supbia et ira contra patientiam. Et e converso patientia est cum humilitate et abstinentia contra impatientiam. Idcirco fuit prelium in voluntate inter patientiam et impatientiam. in qua quidam voluntatem vincebat patientia impatientiam cum inuamine dei. qui inuit humilitatem et abstinentiam contra superbiam et iram. Cum ita sit quod deus semper virtutes inuauit et non vitia. Idcirco non est verum: quod quidam homines dicunt: quod leuius est vitium quam virtutibus. Veritas enim verum dicunt finem naturas: quas habent homines per minoritatem et per radices: ex quibus processerunt: videlicet de non esse et de infectione: quam habent ratione originalis peccati. Et falsum dicit in quantum leuiora sunt illa quod deus inuauit ad faciendum quam illa: quam inuauit non habet a deo. Et propter hoc homines culpam habent qui bonum non faciunt: sed faciunt malum. Incostantia est vitium: quod est contra constantiam cum indiscretionem et debilitatem animi. Et constantia est contra incostantiam cum prudentiam et fortitudinem. Et propter hoc accidit semel quod fuit prelium inter constantiam et incostantiam in conscientia cuiusdam hominis. et victa fuit constantia: quia accidia inuit indiscretionem et debilitatem animi et quia diligentia nimis tardabat. Inimicitia est vitium: quod est contra sanctitatem cum malitia et cum magnitudine iniurie indiscretionis debilitatis intemperantie incredulitatis desperantie et crudelitatis. Et e converso sanctitas est contra inimicitiam cum bonitate et cum magnitudine iustitie prudentie fortitudinis temperantie fidei spei et charitatis. Et ideo accidit quod scitatas et inimicitia preliabatur in libertate unius hominis. Sanctitas autem fuit deuicta in hoc: quod venerit ad inuadendum prelium gula auaritia luxuria supbia accidia inuidia et ira. Falsitas est vitium: quod est contra fidelitatem cum ypocrisi et symonia. Et e converso fidelitas est contra falsitatem cum veritate. Et propter

hoc factum fuit prelium in libera voluntate cuiusdam hominis. Et deuicta fuit falsitas per fidelitatem. quoniam plus potest fidelitas cum veritate quam falsitas cum ypocrisi et cum symonia. Et ideo reprehendebat quidam prelatus fuit per falsitatem. et excusabat se per rationem ypocrisis et symonie. Pigritia est contra diligentiam cum usura. Et e converso diligentia est contra pigritiam cum mercimonio. Et propter hoc reprehendebatur quidam usurarius de usura quam faciebat. et fuit scriptum quod usura fuit peccatum: ut pigritia in hominibus non esset. per quam homines impedimentum habent ad lucrandum bona. que necessaria sunt ad viuendum que lucratur cum diligentia et mercimonio. Incurialitas est contrarium curialitati cum gula auaritia supbia. Et curialitas e converso est contra incurialitatem cum verecundia. Et propter hoc factum fuit prelium inter curialitatem et incurialitatem. et vincebat curialitas: quod est fortior cum verecundia quam incurialitas cum gula auaritia luxuria et supbia. Oppositum tamen quod verecundia fuisset magna. quoniam vna parua vitia contra plura vitia non potest. Idcirco reprehendebat quidam peccator qui se excusabat: quia cum tentatione plurimum vitiorum errauerat nec inuamen habuit nisi ab vna virtute que deuicta fuit: quia parua erat et victoriam habuisset si magna fuisset. Inobediencia est contra rium obedientie. Et in quodam viro religioso adinuitem preliabantur. Obedientia vero fuit inuita de patientia abstinentia et humilitate. Et inobediencia inuita erat de impatientia ira et superbia. Et fuit deuicta obedientia. quia ira priuauit habitum prudentie. per cuius priuationem deuicta fuit obedientia. quia si prudentia in illo prelio fuisset obedientia deliberationem habuisset ad considerandum patientiam abstinentiam et humilitatem.

De ramis vitiorum.

Rami gule sunt de actiua appetiuitate et passiva appetibilitate et de medio amborum quod est appetere. Et ista sunt eius tria membra principalia. in quibus

sit generatio sui habitus et priuatio habitus temperantie. qui in ramis corrumpitur. in quibus sit renouatio plurimum peccatorum existens sub habitu gule sustentato in habitibus suorum ramorum et membrorum. Ramos auaritie et ceterorum vitiorum potest homo considerare finem hoc quod de ramis gule dictum est et finem hoc quod diximus de ramis ceterarum arborum. Et quia plerumque uitamus: in intellectu qui est in hac scientia exercitatur cognitionem que de ramis ceterorum vitiorum haberi potest commendamus.

De folijs vitiorum.

Folia vitiorum sunt similitudines accidentium realium. que similitudines sunt contra similitudines accidentium realium. que induit sunt de virtutibus. Et quia ista folia grauius sunt ad intelligendum: ut de illis cognitionem demus clare de quolibet tractare proponimus.

De quantitate vitij.

Quantum est sub quantitate terminatum. quoniam si terminatum non esset per quantitatem omnia vitia essent equalia et essent ita magna in principio sicut in medio in fine. nec esset differentia inter peccatum veniale et mortale. quod est impossibile. Est ergo vitium per quantitates terminatum: et quantitas est similitudo extensa et continua per naturam arboris elementalis vegetalis sensualis imaginabilis et rationalis. Et est discreta: in quantum distinctio arborum. sicut per luxuriosus: qui cum imaginatur placita luxurie crescit caro que est instrumentum. Et in illo clemente ignis ponit calorem et extensionem longi latum et profundum. Et vegetatiua ponit delectationem: quanto maior est imaginatio. Et sensitiua in illo ponit sentire. Et imaginatiua imaginari. et voluntas desiderare. et memoria recolere. et intellectus intelligere. Et quilibet istarum potentialium multiplicat suum actum et operationem in illo motu et clemente. Idcirco oportet de necessitate quod habitus luxurie sit ratio operationum cum quantitate. Que quantitas videri non potest nec tangi. quia est similitudo motus carnalis et non est de essentia illius: sed est eius figura accidentalis. Sicut est figura quadrangularis hominis

similitudo forme illius. Et hec similitudo quantitatis que est per habitum luxurie venit de potentia in actum per agens. quod ipse trahit de dispositione materie (in qua stat in potentia) per agens naturale et per suas naturam. Sicut clavis que est in potentia in massa ferri per dispositionem ferri et per potentiam fabri. qui ex massa trahit figuram clavis: qui est quantus. Tamen in tantum est differentia: quoniam figura clavis est creatura: inquantum posita est in dispositione ferri. et non est creatura: inquantum est posita per agens artificiale. Quantitas luxurie non est creatura in potentia hominis luxuriosi et motus carnalis extensus inducus de habitu luxurie. Per imaginativam sensitivam vegetativam et elementativam potentiam est naturalis et est creatura eius quantitas. Et in hoc passu potest cognitio haberi quod quantitas luxurie est ex parte rationalis et non ex parte subiecti corporalis. Et ideo animalia bruta luxuriam non habent. quia ratione carent.

De qualitate vitii.
Avaritia petri qualis est per malitiam et est qualis per magnitudinem. et sic de aliis formis. Et quantitas est similitudo et impressio habitus avaritie. de quo habitu est induta et voluntas: que illi multiplicat. Sicut interiorius qui multiplicat speciem fantastice sub specie qualitatibus inquantum obiectum quale intelligit. et ideo facit memoria. Et sic habitus avaritie est sustentatus per qualitatem actus omnium trium potentiarum que movent imaginativam ad imaginandum res motas ad essendum subiecta avaritie.

De relatione vitii.
Relatio vitii est: sicut si est gula: oportet quod sit gulosus. sine quo gula esse non posset. et e converso. Et est etiam relatio in branchis huius arboris. sicut quod est significatus in ramis. Sicut voluntas qui comedere desiderat contra temperantiam. in quo desiderio erelatio inter potentias que desiderat et rem desideratam. Et hec relatio est habitus de gula indutus. que expoliat voluntatem habitus temperantie: inquantum trahit relationem de qua temperantia est vestita.

De actione et passione vitii.
In vitio sunt actio et passio. sicut in ira: quoniam voluntas est potentia activa: que movet elementativam ad calorem quod calefaciat cum imaginativa vegetativam et sensitivam. inquantum quod homo iratus passionem sentit per sensitivam. et voluntas tristitiam habet per passionem. Et in hoc passu cognoscitur: quod voluntas materiam habet propriam et naturalem substantialem sue forme essentiali. que ipsam movet ad tristitiam et passionem cum vegetativa sensitiva imaginativa et elementativa. que sunt ei instrumenta ad illi motum actionis et passionis. quoniam illi sunt confecta. Idcirco cognoscitur potest quod voluntas irata et tristis: inquantum forma habet in potentia quod trahat de sua materia disposita ad peccatum habitum ire. quod induit actus ire: que erit de materia voluntatis. in qua actus erat dispositus: priusquam ab ipsa extret.

De habitu vitii.
Habitus vitii est sicut superbia et accidia et cetera vitia. Qui si quidem habitus est forma accidentaliter et dissimilitudo habitus virtutis. Sicut superbia que est dissimilitudo habitus virtutis humilitatis: et infidelitas que est dissimilitudo habitus fidei. Et habitus superbie erit in actu per formam voluntatis. que vult exaltare vilia supra nobilia contra iustitiam et charitates et per materiam: inquantum illa exaltatio est amabilis contra iustitiam et charitatem. Et in hoc passu cognoscitur: quod habitus superbie venit de iniusta amatiuitate et amabilitate: que nascuntur in habitu superbie de reali amatiuitate et amabilitate. Sicut si similitudines oculorum nasi oris et aliarum partium faciei in speculo disposito. ad recipiendum illas similitudines: quas imprimunt in illo reales partes faciei. sicut sigillum quod imprimunt litteras suas in cera que sunt similitudines in cera litterarum: que sunt in sigillo. Et in hoc passu cognoscitur: quod entia realia multiplicat suas similitudines in aliis substantiis: que non sunt de eorum essentia. sicut in cera: quod non est de essentia sigilli. Multiplicat igitur iniusta amatiuitas et amabilitas (que sunt partes reales voluntatis)

etiam similitudines in dissimilitudinibus iustitie que irascuntur et existunt in iniuria indute de superbia. Quia voluntas vult quod entia nobilia sint subditaviliibus sive minus nobilibus.

De situ vitii.
Sicut situs est ratio: quod una similitudo sit assituata in alia sub habitu virtutis: sic est ratio quod una similitudo sit assituata in alia sub habitu vitii. Sicut in habitu accidie: in quo voluntas est pigra ad faciendum bonum et desiderat mala. cui desiderio est sollicita. Et sic sua operatio assituata est de pigritia contra bonitatem et de diligentia in tractando malum. Et idem est de intellectu et memoria. que in habitu accidie suas habet operationes assituatas de dissimilitudinibus bonitatis magnitudinis et aliarum. Et in hoc passu cognoscitur: quomodo habitus vitii assituatus est in vitiosa assituatione: que ex habitu vitioso est induta: vno vitio eximente in alio. scilicet habitu vitioso in vitiosa assituatione et vitiosa assitutio in habitu vitioso. Et in hoc passu potest haberi cognitio de magna philosophia morali.

De tempore vitii.
Tempus inquantum est ens reale: non est sub habitu vitioso. sed inquantum sunt in illo habitus vitiosi: significant similitudines temporis. Sicut in vno tempore petrus invidiosus desiderare potest mulierem sui vicini et in alio tempore suam vineam et in alio tempore suum equum. et sic tempus est subiectum habitui invidie generale ad plura particularia in diversis temporibus existentia: non quod tempus sit univsum in se. sed est subiectum dispositum ad diversa opera. quod petrus in vno tempore operari non potest. Sicut vegetativa que in vno eodem tempore complexionare non potest spiritum vite sue racemi in complexionem calidam et siccam et frigidam et siccam. Et in hoc passu habetur cognitio: quod invidia et sic de ceteris habitibus peccati: non sunt de essentia temporis. sed tempus est instrumentum illorum inquantum possunt esse in alio sustentati. quod plura possunt esse in diversis temporibus.

De loco vitii.

Utrum est in loco duobus modis. unus est quando est in illo naturaliter. sicut homo contractus cecus aut surdus et sic de ceteris vitiosis naturalibus: que non sunt in habitu peccati ex parte anime rationalis. Alius modus est ex parte anime rationalis. sicut habitus traditionis aut prodicionis aut impatiencie. qui est in loco spirituali videlicet in voluntate impatiencie et que diligit traditionem. Et iste locus non est corporalis: sed est spiritualis et de habitu vitioso indutus et in loco collocatus. videlicet in mala voluntate mala: quia vult malum. et non bona: quod non vult bonum. et idem est de intellectu et memoria. Et quia iste tres potentie sunt loca: in quibus sunt habitus vitiosi et ipse sunt in corpore cum anima coniuncto: quod siquidem anima est ex tribus potentibus spiritualibus: sunt habitus vitiosi accidentaliter in loco corporali. videlicet in corpore humano: quod est habitatum de habitu vitioso accidentaliter. quia est collocatum in anima in qua totum extensum est. Et in hoc passu datur cognitio: quomodo corpus peccat accidentaliter: inquantum de peccato est habitus accidentaliter per habitus vitiosos in quibus sunt tres potentie anime. Et ideo est significata resurrectio. ut corpus petri quod moritur in mortali peccato: habeat penam pro eo: quod stetit vel fuit instrumentum aie ad peccandum cum illo coniuncte. **De modo quod deditur exemplum de accidentibus vitiosis in vitiosis moralibus assuetis: haberi potest cognitio de accidentibus venialibus peccatis: veluti inquantum vitiosa voluntas. quod se movet ad desiderandum carnales delectationes et in principio resistit illi appetitui intantum quod quantitas non extenditur in medio: neque venit in successione. quod ad finem veniat. et est sicut punctus qui dispositus est quod ex illo et ex alio fiat linea. et quoniam ei deficit alius punctus: non erit in actu linea. similis modo principium appetitui carnalis fuit sub habitu luxurie principium. et quod se non extendit et non castitas extensione et secundum punctum impediunt ad quam punctum non voluit pervenire et odit principium primi puncti. qui fuit peccatum veniale in primo tantum sustentatum et in vno puncto: quod**

Arbor moralis.

fuit destructus p aliud pncipali ei pstrari et in hū castitatis nati et cū pibus phtis extensis p mediū a pñ vñs ad fines. Et in hoc passu dat cognitio: quod ē peccatum veniale. ex quo de malo exit bonū: non tamen existens de essentia mali. nec eōverso malum de essentia boni.

De floribus virtuos.

Flores virtuos sunt culpe: que sunt habitus peccati. Sicut vultas q peccatū in quāvis eē sub habitu gula aut auaritie aut luxurie. et sic de alijs peccatis. Et flores sunt culpe inquantū volūtas culpā habet quādo se induit de habitib⁹ virtuos: ex quo se idue re potest de habitib⁹ virtutis. Alii sicut ex calefacere sequit calefactum: sic per culpā siue cū culpa sequit peccatū qd est fruct⁹ malus. qd est priuatio boni fructus. Idcirco peccare est flos malus: qd est opus pcti. sicut calefacere qd est opus calefactentis et calefactibilis: inquantū potentia actiua que est forma ignis calorem mouet. qui per formam est actiuus. et inquantū est calor mor⁹ est forma passiva a materia mota per actiua. similimodo i peccare est homo agens qui volūtatē mouet ad peccandū. Et idem est de intellectu et memoria et forma volūtatē que est amariuitas. qd suā materiā que est amabilitas mouet ad peccandū. Et ita peccare est flos agētis et patientis a quo flos nascit et exit peccatum in voluntate suscitātū et in plurib⁹ habitibus extensum. ex qbus voluntas est indurata. vñ suū amare quod est indurā ex pluribus modis peccandū.

De fructu virtuos.

Fructus peccati est duobus modis. Unus est psequētia culpe. vñ pena quam iustitia dei facit. qui punit hō mites peccatores eis dando penā: malā contra bonitātē et magnā contra magnitudinē realem / et durabilem contra durationem realem. et sic de alijs formis reabilibus: de quibus homo constitutus est. contra quas dat penas in contrarietate formarum realium et accidentalium: fm q peccata sunt magna aut parua et diuersa. sicut propter peccatum cor-

porale dat penā corporale: et ppter spirituale peccatū penā dat spirituale. Sicut ppter peccatum luxurie dat calorem ignis et priuationē finis volūtatē. et ppter peccatum gula: qd diligit sapida et saporosa: dat in sapida et arborē vegetali et sensuali et in imaginatione: que imaginat magnā quantitātē pene. et in rōnali: que illā penā intelligit esse eternā. et intelligit: q perdidit eternā finē ppter quē fuit creatus. q siquidem finis est vacuus sui pncipij et medijs q naturaliter se habent ad illum finē: quē intellectus perdidit. et idē de memoria et voluntate. Et in hoc passu datur cognitio: quomodo pena spiritualis est magna et maior q corporalis. Et secundus modus fructus est magis pncipalis q primus. Et est bonum: q pena sequatur propter peccatum. que est instrumentum: cum quo deus punit peccatores et peccata illorum. et pene qd habent sunt instrumenta: p que merita iustorum melius cognoscantur: et gloria quā deus eis corporaliter et spūaliter largitur. Quare sicut peccatū veniale est aliquālis preparatio per quā semouet hō iustus ad vtendum virtute per excitationem: quam facit peccatum veniale. quod virtutē excitat a suo cōtrario. sicut aqua in furno: que excitat carbonē ad maiorem calorem. sic pena peccatorum et eorū culpa est aliquālis dispositio et exemplar ad excitandum intellectum iusti ad cognoscendum melius gratiam dei misericordiam iustitiam et suam gloriam: quam a deo accipit. Veruntamen non dicimus q deus sit occasio peccati. sicut nec iniuria hominis iniuriosi: que non est occasio bone iustitie pncipis. q si esset: sequeretur q vnum contrarium esset occasio sui contrarij. quod est impossibile. **De arborē morali.** Illam scire est multum vtile. et in illis qui predicant: est multum bona sequēdo suum processum. et est bona illis: qui audiunt eorum sermones. quoniam fm dispositionem arboris datur cognitio de moralitatibus. vñ quid sunt: vñ deueniunt: et in quo stant: et quomodo virtutes haberi possunt et multiplicari: et quomodo vitia possunt destrui.

Arbor imperialis. Fo. lx.

de vitio: quod est supra virtutē. et de falsitate: qd est supra veritātē. et sic de vacuitate: qd est supra fines. et sic de alijs. Et hoc ē sicut si venenū eēt insertū in tyriaca et tenebre in luce et pena in quiete. Et sic de ceteris formis insertis i bonitatē illis pstrarijs de quib⁹ male forme attrahunt puerit nām illarū bonitatū in malis moribus. Unde cum hoc ita sit. est magnū mirabile q aliquis homo velit esse princeps. cū in ita graui casu possit deuenire.

De trunco arboris imperialis.

Truncus arboris imperialis est pñsus. i. cōe regumē qd significat cōem personā pncipis. in q siqdez cōi regimine sunt disposita et in potētia pnciparia regumina hominū extēdū in castellis villis et ciuitatib⁹. q regumina veniunt in actu pncipis: si sua vñt gñali bonitate sua gñali magnitudine. et sic de alijs formis cōib⁹ multiplicatis ex radicib⁹ arboris. qm sicut faber gñalis ē cū suo martello gñali ad trahēdū de massa ferri: que gñalis est ad plures figuras pncipales: vñ ad figurā cultelli gladij et clauj. sic pñsus qd bonus est: trahit in actu cū suis formis gñalib⁹ hoc qd dispositū est ad regimen trāci gñalis et materie oim illorū regiminum pncipalissimū. Et qm pñsus est malus: est ei truncus cōis ad ducendū in actu vacuitates finium bonarū formarū. q ei sunt supra: sicut ille q illos vacuos facit: inquantū ipos a fine deinat: ppter quē sunt. si aut q vacuaret a bonificatiuitate et bonificabilitate bonificare: et a magnificatiuitate et magnificabilitate magnificare. vt nō sit bonificatū et magnificatū. et q ipas implet malificare et parificare. vt sit malificatū et parificatū. **Bonus pñsus** qui est cōmunis truncus ad plures truncos particulares: quādo fines formarum implet qui sunt sub eo: implet suū finē de finib⁹ formarū: q sunt sub eo. sicut qui implet vñā bonitātē pluribus bonitatib⁹: et vñā magnitudinē plurib⁹ magnitudinibus. Idcirco hōi pñcipi ita pleno plures honores conueniunt et amores. Et si princeps vacuet cum vñā malitia plures bonitates: et cū vñā paruitate plures ma-

gnitudines: vanitātē illius pncipis nullus cogitare vel dicere posset. Et in hō passu datur cognitio: quādo bonus pñsus obiectum est ad plures amariuitates. vt p multos sit amatus honorarius et laudatus. Et quādo malus pñsus est obiectū plurib⁹ odibilatū: et quādo p suas gētes sit odit⁹ male dicit⁹ inhonoratus et inobeditus.

De brachijs arboris imperialis.

Branchie arboris imperialis sunt decē. Prima est barones: sicut sunt comites: duces: marchiones: et vicecomites. Secunda est: sicut sunt milites vñus scuti. Tertia est: sicut sunt burgenses. Quarta est: sicut sunt cōsiliarij siue cōsilij. Quinta est: sicut sunt pcuratores. Sexta est: sicut sunt iudices. Septima est: sicut sunt aduocati. Octaua est: sicut sunt sagiones et nūcij. Nonā est: sicut est cōfessor discretus. Decia est: sicut sunt inquisitores. Omnes iste branche debēt esse habituata et indute primis brachijs arboris moralis.

De baronibus.

Barones pncipi conueniunt vt ipsum inuenit ad regnandum et possidendum suā nobilitate. quoniam in nobilitate baronū cōseruatur nobilitas pncipis. sicut plura particularia q sunt vniuersale cōseruat. Idcirco illi pñcipes malefaciunt: qui sunt contra nobilitates suorū baronū. quoniam destruendo eorum nobilitates: destrunt suas nobilitates. Quoniam magis est nobile pncipi: q sub se habeat barones: q q non habeat. sicut substantia que est genus magis supra q corpus. que quidem substantia tantū non esset supra: si corpus eēt species: et q non posset esse genus. **Sunt adhuc pncipi barones necessarij in bello:** vt pluravexilla habere possit pluribus hominib⁹ ordinatū sub quolibet vexillo: et quilibet vexillo ordinato sub vexillo maiori pncipis. Quoniam si barones non essent: non oporteret q in bello esset plus vno vexillo: et princeps haberet satisfactore ordinationi et regimini suorū militum et sui populi. qd qdem regimen confusum eē oporteret. quoniam sua sapiētia sufficere

non posset ad regēdū tot particularia regimina / r posset in bello p̄dere suā utilitatē honorē. Sicut principi sunt barones necessarii: sicut princeps baronibus est necessarius. ut princeps eos iunet et defendat i suis necessitatibus. Quia quilibet baro fortior est per suū p̄cipē p̄tra aliū baronē: qui ei vult iniuriari. Idcirco illi barones male faciūt: q̄ sunt p̄tra suū p̄cipē / r q̄ q̄rūt ab illo p̄uilegia / r libertates: p̄ q̄ p̄tātē habeant / r honorē p̄tra p̄tātē / r honorē principis. Et in h̄ passu cōfiscit: q̄ sū ordinatiōe vnitatis / r p̄latis: oporteret q̄ eēt vnus imperator: tātūmō in mūdo: ita supra multos reges / r p̄cipes: sicut est vn̄ papa supra multos p̄latos. Sed q̄ imperator: nō est in illa p̄tate: q̄ esse solebat: v̄z q̄ ip̄atores romani regnabāt: deuētū est ad eq̄litate: q̄ ē iter p̄cipē / r p̄cipē / r vnā ciuitatē aliā. r imperiū est diuisum i plures partes / r in p̄les cōmunitates ciuitatis. Et iō sunt guerre / r labores in mūdo / r nō est v̄lis p̄tās in mūdo: q̄ iunet ad mortificandū illos labores: qui sunt p̄ guerras et malos hoīes. Et h̄ est: q̄ utilitates speciales plus diliguntur q̄ publice.

De militibus.

Militēs sunt necessarii ad regimen principis: q̄m per equos habent homines prerogatiuā q̄ sunt magis fortes q̄ alij: q̄ equos nō habent. r p̄ equos honores maiores eis debent. r etiā p̄pter honorē antiquit̄ militie impositū. Idcirco q̄to milites pl̄ habent de p̄tate / r honore: tantomagis sunt cōueniētes siue oportuni ad regimē principis / r tardū vituperis facerēt / r illicita. Quia honor naturaliter hoīes facit eē superba / r vilitas inferius sū moralitatem. et ideo est honor gradat̄ ita q̄ melius querit militib̄ q̄ burgēnsibus / r burgēnsib̄ q̄ mercatorib̄ / r mercatorib̄ q̄ populo. in quo null̄ ē gradus superior neq̄ inferior in quārum p̄p̄ares in artibus mechanice sunt necessarii castro ville et ciuitati. Idcirco princeps ille malefacit: q̄ honorem antiquū militie non obseruat: in quā tū aliquos milites facit: q̄ nō sunt digni. r illi sūt q̄ sunt dedecus militie faciunt.

De burgēnsibus.

Burgēses sunt hoīes: q̄ regere debēt ciuitates / r tenere siue p̄feruare sua p̄uilegia. Idcirco burgēses excusationē h̄nt: q̄ alia officia nō habeāt. v̄z q̄ nō sunt milites neq̄ mercatores / nec q̄ v̄tant artib̄ mechanicis. q̄ sunt necessarii p̄cipi: ut custodes sint cōsuetudinū ciuitatis / r q̄ per illos ordinatur mechanici. Et iō burgēnsib̄ aliq̄s honor debet: qui mercatorib̄ nō debetur: q̄ ḡnale habēt officiū. per quos honores equos h̄re debēt. r debēt esse diuites tali modo: q̄ de suis redditib̄ viuere possint / r eorum officium sustinere.

De consilio.

Pincipi conuenit bonū consilium bonarum personarum. et in suo consilio debēt esse barones milites burgēses mercatores: alijque hoīes: q̄ sint de p̄p̄lo. r etiā illuz esse oīz: q̄ sit suus p̄fessor. Barōes ibi debēt esse: q̄m p̄tes sunt regiminis. r idē de militib̄ burgēnsib̄ / r hoīb̄ populi: q̄ scit statū p̄p̄li / r ciuitatis. Et idē est de confessorē principis. ut princeps ipsum timeat in consilio. r q̄ confessor ipsūm rephēdat: si sū bonū cōsiliū faciat. Sicut bōitas p̄p̄li se tradit bōitati principis / r p̄tās p̄p̄li p̄tati principis / r idē de sapiētia voluntate / r ceteris formis: de quib̄ i radicib̄ huius arboris dictum est: ita princeps se tradit suo cōsilio / r ei tradit bonitatē ḡnalem / r ceteras formas. q̄ sibi a suo p̄p̄lo sunt cōmissae. Et iō est multū p̄cipi necessarii h̄re p̄ bonitatē bonū p̄siliū. r p̄ magnitudinē magnū. r p̄ durationē durabile. r p̄ p̄tātē potēs. r per sapiētia sapiēs. r p̄ charitatē charitatiuā. r per virtutē virtuosū. r p̄ v̄ritatē v̄rū. r p̄ finē cōpletū. Et h̄mōi p̄siliū facit bonū p̄cipē p̄ bonū regimē. Et p̄m̄ facit malos p̄cipes p̄ mala regimina. Et iō p̄nceps sepis p̄dit suū p̄ncipatū / r sū statū in ira / r tristitia / r in periculo p̄dendū aliū p̄ncipatū euiternale. Quare illi p̄ncipes malefaciūt q̄ de suo p̄silio hoīes nō biles efficiūt sapiētes / r potētes / r virtuosos / r se submittūt vili cōsilio p̄uo / r vacuo formis: de q̄b̄ dictū ē. Quid siquē vile p̄siliū ē infirmitas regni / r tenebre illi / r mala fama p̄ncipis / r labor populi ita tribulatis

sicut oues q̄ tribulant p̄ lupos: q̄m pastore non habēt.

Pincipi procuratores sunt necessarii. sicut sunt balliui vicarij / r castellani. q̄ eius redditus cōgregāt / r alij p̄curatores filles istis quos p̄curatores p̄nceps h̄re oīz: q̄ sunt induti habitib̄. v̄tūt p̄tra vitia. Quia p̄ malos p̄curatores p̄ncipes suas terras p̄dit. et suos denarios / r suū officiū est p̄sum in illis. Et iō malefaciūt illi hoīes: q̄ volunt esse p̄curatores magis p̄pter eorū v̄ritatē q̄ propter v̄ritatē p̄ncipis. q̄m sunt p̄ publicā v̄ritatē. Et p̄nceps malefacit q̄m facit illos p̄curatores: q̄ illi q̄runt de officio. sicut papa malefaceret si p̄sentiret q̄ aliquis eligeret in prelātū vel p̄sonam publicā: si quereret illud vel h̄mōi officiū vel faceret symoniā. ut h̄mōi officiū habere repōset.

De iudicibus.

Iudices sunt necessarii p̄cipi ad faciendū iudicia. Qui siquē iudices sapientes esse debēt. r salarium a p̄cipe recipe debēt. ut libertatem maiore habeāt ad dādū v̄rū iudiciū per v̄ritatē / r bonū per bonitatem virtuosū p̄ virtutē. r sic de alijs formis. Quā libertatē ita b̄n h̄re nō possunt si ab alijs salariū accipiant. Et ideo malefaciunt p̄ncipes qui sustinent q̄ iudices accipiant aliquod salariū ab alijs. s̄ q̄ ipsi eis largiātur tātū: q̄ ipsi iudices possint viuere honorabiliter: s̄m q̄ officio p̄uenit. Quia sicut princeps deū in terra significat tenēdo hoīes in pace: ita iudex in suo iudicio p̄ncipē significat. q̄ honor iudicis est honor principis. r vilitas iudicis est dedecus et mala fama principis.

Aduocati sunt p̄cipi necessarii: qui sunt boni fideles / r sapientes: r in qualibet ciuitate ad uocatos habeāt: p̄ p̄ncipē cōductos. r q̄ p̄hibeatur eis ne salariū a gentibus accipiant. ut sint magis fideles. r q̄ lites nō progēt: nec q̄ faciāt litigātes expēdere: r h̄mōi aduocati sunt p̄ncipi valde necessarii. idcirco malefaciunt p̄ncipes: q̄ huiusmodi aduocatos nō h̄nt. Sed ad h̄ respondit monach̄ / r dixit: q̄ nimis p̄ncipi p̄staret illi aduocati. Qui respondit

Ray. q̄ princeps tenetur tales h̄re. quia omnia que ad bonū iudiciū spectāt: sunt instrumenta principis. q̄ est iudex ḡnalis. sicut martellus forficēs / r incus spectant ad fabricū: ut b̄n clausi faciat: r q̄ clausi clausi faciat vel sequatur finis in illo tempore: quod sibi conuenit.

De sagionibus siue nuncijs.

Sagiones sunt p̄ncipi necessarii ut per illos capiantur illi q̄ accusati sunt: r puniant: q̄ culpa h̄nt / r q̄ sint nunciij p̄curator / r iudicij. Qui siquē sagiones vel nunciij salariū a p̄cipe tū accipiant. ut veraciores sint / r meliores in eorū officio. Et in hoc passu cōsiderare pōt p̄nceps: q̄ non decet q̄ sit superbus: q̄m qlibet sagio siue nūcius suū significat p̄sonā. cū ita sit: q̄ princeps sit: ut puniat illos q̄ malefaciūt: r statuit sagiones: offit quorū nō ē de nobilib̄ reb̄.

De inquisitoribus.

Inquisitores sunt p̄ncipi necessarii: q̄ inquirant: si iudices et procuratores aduocati / r sagiones alij: qua fecerint p̄ncipē vel p̄tra suas gentes. Et illi inquisitores debēt esse boni et sapientes / r diuites. r q̄ sint in tribus modis. v̄z q̄ sint de maioribus mediocribus / r de populo. ut meli⁹ scire possint veritatē. r q̄ maiores inquisitionē faciāt p̄ seip̄os de oībus. r idē est de mediocrib̄ / r minoribus. Et iste modus est necessarius: ut iudices maiore habeāt timorē alij officiales principis. Qui quidē p̄nceps punire debet suos officiales si ipsos inueniat in defectu vel in delicto. Quia princeps q̄ vni parcat officiali: plures facit iniurias plib̄ hoīb̄. q̄ iniurie sunt p̄siliū officiū. de quib̄ rōnem reddere deo ipsūm op̄s. q̄ nō semp parcat / r indulget.

De confessorē.

Pincipi est necessarius bon⁹ / r discretus confessor: q̄ sit religiosus. ut sit forti⁹ a mūdo elongatus: r ad illum hoīes veniāt: si p̄nceps in aliquib̄ manifeste facit p̄tra iustitiā. qui quidē p̄sciētia oīz facere p̄ncipi / r inquirere oīz: si p̄nceps aliqd̄ iniuste faciat cōtra suūm populū. Quonia sicut princeps inquisitores h̄re debet p̄tra suos officiales: sic debet habere inquisitorē p̄tra seip̄m. r

Arbor imperialis.

realis inquisitor est valde principi necessaria
ruius et suis gentibus.

De ramis arboris imperialis.

Iam arboris imperialis significatur in ramis arboris: et maxime in ramis pre par tis arboris moralis que hinc debent ramos que sunt in secunda parte illius arboris. Et etiam ad principes spectat hinc inter alia. vii. ramos. vii. iustitia/ amor/ timor/ sapientia/ pratem/ honor/ et libertate. Quia sine istis ramis princeps hinc non potest bonos flores nec bona folia nec de ipso fructus boni colligi potest.

De iustitia principis.

Iustitia est ramus generalis in principe ad plures bonas iustitias et magnas durabiles et potentes. Et ideo opus est iustitia principis sit bona et magna et potes. Et eius bonitas et magnitudo significant in branchis arboris moralis. Que siquidem significatio est principi necessaria ad sciendum: quomodo se habeat sua iustitia cum prudentia fortitudine et alijs virtutibus. Et sicut iustitia est ramus: que principem hinc opus inquantum est generalis: ita opus quod sit ramus in suis subditis. ut concordantia sit inter iustitiam generale et iustitias particulares.

De amore principis.

Amor est ramus: qui puenit principi et suis subditis. De quo amore potest haberi cognitio finis tractatum de charitate in arbore morali. Et amor puenit principi: ut suum populum diligat: et quod sit a suo populo dilectus. qui amor et amatus hinc concordantia. Idcirco princeps suum populum nutrire debet fortius ad amandum quam ad timendum. cum ita sit: quod amare sit nobilius quam timere. quia plura sustinet homo per amorem: quam per timorem non sustineret. Idcirco illi principes malefaciunt: qui vnum non faciunt: an sint amati vel non sint amati. sed volunt: quod homines ipsos timeant. Qui siquidem timor bonus esse non potest sine amore: nec durare potest. cum ita sit: quod timor sine amore magna dat passionem animis hominum. Que siquidem passio facit considerare plura contra principem de quibus odium nutrit contra amorem: et iniuriam contra iustitiam: et traditionem contra fidelitatem: et sic de

alijs: qui veniunt per timorem sine amore. Et nutrimentum amoris sit cum amabilitate: amabilius sicut cum iustitia que est amabilis naturaliter cum humilitate honestate ceteris formis: de quibus dictum est in prima parte arboris moralis. Et nutrimentum odii sit per contrarium quod est de formis odibilibus. de quibus dictum est in secunda parte arboris moralis. Idcirco princeps inquantum vult esse iustus castus et humilis: et sic de alijs virtutibus: suum populum nutrit ad amandum amabilia in semetipso. et ex illo nutrimento suum populum nutrit ad amandum amabilia in semetipso. et ex ambobus nutrimentis amoris nutrit odium ad odendum odibilia. quod sunt iniuria: superbia: luxuria et cetera vitia.

De timore principis.

Timor est ramus qui puenit principi duobus modis. vni modo est principalior. vii. quod timeat deum. et aliter modo est: quod timeat populum suum. De timore dicitur: ut offendat populum suo non faciat: que deus tradidit ei sicut oues que tradite sunt pastori. Sui populi timere debet: ut offensam non faciat amoris: que suus populus habet ad eum. qui magna iniuriam facit princeps suo populo: cum contra illam iniuriam facit et deceptione. Similiter populus debet timere: ut ei offensam non faciat in principem: que ei dedit deus in dominum. et etiam principem timere debet: ut offensam amoris illi non faciat: et quod non destruat concordantiam amoris et timoris. Et est etiam aliter modo amoris: que populus hinc debet ad suum dominum. Considerando pratem principis et sapientiam illi et suorum in dictum procuratorum et consiliarios et iustitiam principis. Et ideo male facit princeps ille: qui suam pratem dimittit: et qui discretum populum non habet et discretos officiales. qui suum populum nutrit ad modicum timorem. de quo nutrimento sequitur minor amor et per tempus odium et contemptus. qui habet gentes domino suo.

De sapientia principis.

Ad principem spectat: quod sit sapiens et discretus: ut cognitionem habere faciat de intentione: et de eis qui sunt principes: ut suum populum regere sciat: ut populus ipsius timeat. propter suam sapientiam. Quia princeps discretus multum est timibilis: et est magis timibilis. propter suam sapientiam

Arbor imperialis. Fol. lii.

propter potestatem. quam sapientia principis timorem ponit in suo populo et in officia libus suis et in suo populo. cum ita sit: quod sapientia ostendit licita et illicita: et iudicia: que conueniunt illis: contra principem faciunt. Et propter hoc et retroactis temporibus principes fuerunt sapientes: qui filios suos philosophia docere faciebant. qui est scientia generalis. qui intellectus illuminat hominem ad cognoscendum veritates rerum. Quare principes antiqui in philosophia edocti modos habuerunt ad bonam regimine et ad bonos mores naturales.

De potestate principis.

Ad principem pertinet potestas. quam potestas est instrumentum sui officii. Et est potestas ita generalis instrumentum est principis: sicut martellus est instrumentum est generale fabro ut cultellus gladii et clauis faciat. ita princeps cum sua potestate est iudex generalis maioribus mediocribus et minoribus. et qui sua potestas est maior: tanto suum instrumentum est melius. et ideo male faciunt homines qui sunt minores sive inferiores: qui maioribus presentant: quod potestas principis diminuat: quam per suam minoritatem perdit suum officium: et sunt diuises regnum et terrarum traditiones et guerre et plura alia mala. que eueniunt: quia princeps vni non potest suo officio.

De honore principis.

Ad principem spectat honor. quam honor duos habet pedes: cum quibus vadit per iustitiam: qui siquidem iustitia est quies populi. vni pes honoris est amor: et aliter est timor. Idcirco princeps intumescit et est honoris intumescit: ire potest per iustitiam. cum ita sit: quod honor sit amabilis et timibilis. et ideo principes male faciunt: qui non obseruant honorem: qui eis decet. et populus malefacit: qui dedecus facit suo principi: quoniam si honorem principis consistit honor et quies populi. Et in hoc passu cognoscitur magna nobilitas honoris: que tantum ab hominibus desiderat contra quem honorem illi faciunt: qui cum vilitate ipsum habere volunt. et illi sunt qui volunt habere honorem si honorem sui domini. quem honorem cum habere volunt: habere non possunt. qui ipsum habere volunt cum vilitate. qui honori est contra. cum ita sit: quod nullus suum haberi possit per contrarium suum. Et hoc significatur est in hominibus mundanis: qui

plus seipsum honorari diligunt quam deum. Idcirco omnia que habent: ad habendum honorem eis sufficere non possunt. qui ipsum non habent: et ipsum habere volunt. et sic saturari non possunt de hoc: quod non habent. Et iste passus est valde utilis ad intelligendum.

De libertate principis.

Libertas est forma intellectualis data homini ut libere bonum faciat et libere malum euitet. Quia bonum est ita nobile: quod de eius nobilitate est quod libere fiat et non coacte. Et vitium et peccatum tantum est malum et vilitas: qui sibi non conuenit: quod coacte sit de amantem. Et ideo est data libertas voluntati hominis ad faciendum bonum et ad vitandum malum. Et idem est de intellectu memoria. cum ita sit: quod deus ratione sue nobilitatis sit libere obiectabilis intellectui voluntati et memorie hominis. Et idem est de alijs bonis entibus creatis. Et quoniam homo libertatem habet ad faciendum bonum et ad vitandum malum: si bonum faciat et malum euitet: habet meritum. ratione cuius maius bonum assequitur quam bonum: quod fecit. Et si faciat malum et euitet bonum: habet culpam. ratione cuius consequitur maius malum et perdit maius bonum quam bonum: quod facere noluit. Et in hoc passu significatur alia vita cum magnitudine iustitie dei. Deus homini libertatem non dedit: ut malum faciat. cum ita sit: quod ei libertatem dedit: ut bonum faciat et malum euitet. Et si deus homini libertatem creauisset contra libertatem: et creauisset duas potestates. vnam bonam et aliam malam. et duas libertates. vnam bonam et aliam malam. quod est impossibile: quod deus sit creator mali: et quod vna libertas in vno subiecto sit contra aliam: cuius libertates sint partes intellectuales: quoniam iam foret forme necessarie finis cursum naturalem. Sicut ignis qui est libere contra aquam: et aqua contra ignem: verumtamen in subiecto in quo sunt coniuncti ignis et aqua vni est dominus: et aliter est subditus. sicut est in colerico: in quo ignis est dominus et aqua in curbita est dominus. Et ratio quare homo libertatem habet ad malum: est hec. quod tenet suum

Arbor imperialis.

habet de natura: de qua est: videlicet de
nō esse: et quod peccatum originale est. An-
de sic habet libertatem ad faciendū ma-
lum ratione nature sibi appropriatē: que
est ex parte nihili: quod est sibi centrū ad
quod cū peccato descendit libere: sicut lapis
qui ad centrum cū ponderositate descen-
dit: quā quidem ponderositate et suum
centrum appropriavit: ut possit esse cen-
trum illi: et quod lapis possit in illo habere
quietem. Et in hoc passu dat cognitio:
cū qua possunt cognosci principia liber-
tatis: quam homines habent ad facien-
dū malū. quā libertas est pūatio libertatis
qua homines uti voluit faciendū bonū et euitā-
do malū. Et iste passus valde est utilis et
subtilis ad sciendū. ¶ Secūdū quod de liber-
tate dictū est: opus principē libertatē cōside-
rare ad sciendū: ut ipsam diligat ad faciē-
dū bonū et ad euitādū malū et quod odiat
libertatē ad faciendū malū. Ideo po-
pulus nō debet esse cōtra libertatē: quā habet
princeps ad faciendū bonū et ad euitādū
malū. quod si sic principē inclināt ad vten-
dū mala libertate ifaciendo malū. quare il-
le populus facit cōtra seipsum: quod vult: quod in ciui-
tate sint alique antiq̄ cōsuetudines: que
sunt cōtra iustitiā et cōtra libertatē bonū
faciendū et malū euitādū. ¶ Dictū est de ra-
mis arboris imperialis. et sū septē modos
de quib⁹ dictū est: pōt princeps alios ra-
mos cōsiderare: qui ei cōueniunt. sicut est
firmitas. Quoniā nobile est principi: quod
sit firmus et cōstans et magna utilitas est
ei: quod nō sit de verbis duplicibus. Et ha-
bere potest notitiā constantie in tra-
ctu: qui est de cōstātia. de qua dictū est
supra in brāchis arboris moralis. Et idē
est de patientia fidelitate et largitate et
de alijs formis primarijs. que principi cō-
ueniunt.

¶ De folijs arboris imperialis.

Folia arboris imperialis
significata sunt in alijs
arboribus primis. verum
tamen tractare volumus
breviter de ipsis in hac
arboze. Et cum Ray. pri-
mo tractare vellet de quātitate: cōsidera-
uit: quod ad principem spectāt cōsuetudines:

leges: et ordinationes antiquę. que signi-
ficant folia ad cōservatiōē sui regni et
ordinamenti illius. Et in hac cōsidera-
tiōe stetit diu. Et tūc inspirado dixit hec ver-
ba. ¶ Quā magnū dānū ē: quod ego nō habeo
coadiutores: qui me iuvaret ad bonū pū-
blicū tractandū. Quā si adiutores habe-
rē: modū video: per quē sciētia iuris (que
est cōfusa) veniret ad declaratiōē: et in
breui tēpore sciri posset. Raymūde (dixit
monachus) bonū est: quod in hoc libro mo-
dū ponas: quē dicis. quā possibile est: quod
adhuc compleatur: hoc quod desideras. Et
ideo Ray. dixit: quod modū in breui⁹ ver-
bis ponere nō posset: nec in pluribus ver-
bis illū ponere vellet: idcirco nollet tra-
ctare de materia illa. Sed monachus et
tot verba dixit: quod eum faciebat habere cō-
scientiam: si non tractaret de illa mate-
ria: postquē deus dedit ei cognititiōem. cū
ita sit quod deus nihil dat frustra. Ideo
illi habent culpam: quibus ipse datus ad
finem non ducant gratiam: quam a deo
recipiunt: vel quod suum posse faciant. Et
propter hoc Raymūde voluntatem ha-
buit: quod de modo generali qui ad sciētā
iuris spectat: breuiter tractaret. quod com-
plet tractare nō posset per seipsum: quā
iura particularia ignorabat. et etiā plus
intendebat ad tractandū altiora et que
sunt de maiori fine. Cōsideravit Raymū-
de in formis primarijs gēnibus scien-
tię iuris. nominādo. xl. sub quibus stare
possunt oīa particularia scientie iuris ci-
uilis. Que siquidem forme sunt iste. em-
ptio: venditio: cōmodatum: redditio: de-
positum: promissio: probatio: confessio:
negatio: dubitatio: statutum: procura-
tio: ablatum: legatum: accusatio: excusa-
tio: permutatio: perditio: inuentio: das-
tio: conditio: tormentum: vituperium:
deceptio: diffamatio: furtum luxuria: pū-
ditio: homicidium: blasphemia: inobe-
dientia: mendacium: indigentia: fortu-
na: voluntarium: ignorantia: obliuio: li-
bertas: seruitus: presumptio. Ad ordi-
nandū vñs librum generalē sciētie vel
rhetorice iuris: oportet cōsiderare. xl. for-
mas: quas supra diximus. et oportet cō-
gnitiōē dari de qualibet: sū quod de cētū

Arbor moralis.

So. lxiij.

formis primarijs cognitioē dedim⁹ i ar-
boze etali. et quod particularia exēpla iuris ap-
plicaretur. xl. formis sū quod applicauim⁹
cētū formis in arboze sensuali et in arbo-
ze humanali per exēpla naturalia. oportet
etiam sequi modū in. xl. formis: quē
tenuimus in brāchis arboris hūanalis
combinando quālibet formā cum alia et
recipiēdo significatū illius combinatio-
nis: sū quod recipitur in maximis sūe con-
ditionibus artis inuentiue et artis ama-
tiue. ita quod de tribus formis generalibus
scientie iuris fieret vna maxima sū or-
dinem artis inuentiue. et quod quilibet maxi-
me daretur vna questio iuris. cuius solu-
tio in maxima significaretur: sū quod minu-
te questionēs artis inuentiue et earum so-
lutiones significantur in maximis eius-
dem artis. videlicet quod de ipsis maximis
fiant solutiones iuris per rōnem. nālem
et necessariam. Et hoc modo scientia iur-
is que est de particularib⁹: reduci posset
ad eorum formas generales. Et etiā do-
ctrina posset dari in questionibus ad pra-
cticā dū de scientia iuris. Oportet etiā
quod fieret discursus cū. xl. formis per acciden-
tia arboris primar. ut accidentia quod sequunt⁹
sue procedunt ex formis in scientia iuris
cognosci possent. quā quedam accidentia
sunt sū vñs arbozem et alia sū acciden-
tia: quod sunt sū aliam arbozē. sicut acciden-
tia arboris etalis sunt differētia ab acci-
dentibus arboris vegetalis. Et habita co-
gnitiōe de accidentib⁹ primarijs: quod appli-
centur ad accidentia. xl. formar. et quod cum
illis fieret iudiciū et aduocatio/miscendo
quā accidentia in alijs sicut forme que sūt
mixte a diuicem quā siue alie in alijs. et
recipiēdo significata sū naturas forma-
rū et accidentib⁹: quod exeunt ex hūmō mixtio-
nibus. Oportet etiā quod princeps face-
ret huiusmodi libris doceri hoib⁹: quod cēt
iudices et aduocati per illū indicare pos-
sent et aduocare et plura litigia in breui
tēpore per rōnes nāles et necessarias deter-
minare. Et quod illi iudices et aduocati pū-
cti essent per principē sū quod supra dictū est.
rōne cuius libris meli⁹ intelligere possent
et per illū cōcordare accidentia iuris: quod a casu
venisūt. et quod sunt particularia accidentib⁹ ne-

cessarijs et nālibus. quod sunt in formis gene-
ralibus. Et iste passus multum est utilis:
illis: qui diligunt scientiā iuris. ¶ Ray.
dimittere voluit materiā foliorum. et trās-
re voluit ad materiā florū. sed monach⁹
rogauit eum: quod aliquod exemplum daret
de materia folior. Et ideo Ray. dedit exē-
plum de arte in formis emptiōis et vendi-
tionis sū. ix. modos generalium acciden-
tium. per quod exemplum haberi possit
practica aliarum formarum.

De quantitate arboris imperialis.
¶ Gles quā sū equi equi vñdidi cui-
dam mercatori pro centum flo-
renis. In illa venditione ē quā-
titas subequi et florenor. quā quantitas est
subiecta forme emptiōis et venditionis
ita: quod miles recipiat oēs florenos et quē-
libet florenum in suo pōdere debito et in
specie auri et etiā quod quilibet florenor sit
integer. hoc idē debet mercator recipere
in equo. vñz quod equus sit sanus et integer:
et quod habeat frenū: quod ei conuenit. quā ita
oportet: quod equus habeat sanitatem et in-
tegritatem: sicut oportet quod florenus debi-
tum pondus habeat integritatem: et etiā
speciem auri: et idem est de freno. quod est
ad vsum equi et mercatoris. sicut floreni quod
sunt ad vsum militis. Et in hac emptiōe
et venditione ponit arbor elementalī quā-
titatē discretā et colorē et pondus in flore-
nis et figurā in equo. Et arbor vegetalis
ponit sanitatē equi et purificationē auri.
Et arbor sensuali ponit verborū quāti-
tatem per auditum propter que verba est
emptio cōditionata et color equi et discre-
ta quātitas florenor videt⁹. Et arbor ima-
ginalis imaginatur quātitatē equi et flo-
renorum et certā quantitatem subiecti deter-
minat in quo sit emptio et venditio. Et ar-
bor humanali ponit similitudines alia-
rum arborum et virtutes naturaliter. vñz
iustitiā pūitatis dare et recepte sū nām
recolendi intelligēdi et amādi in emptio-
ne et venditione.

¶ De qūitate arboris imperialis.

In venditione equi ponitur qūi-
tas bonitatis in hoc quod miles
pūmittit: quod equus est bon⁹: et po-
nitur qūitas auri in quātum mercator p-

mittit dare bonū aurum / et etiā qz merca-
tor pmitit dare numerū qle / et miles qle
equū. v3 albi aut nigrū vel istū vel illum.
Et in hac q̄litate sunt plures qualitates
aggregate. v3 plures similitudines. q̄lita-
tum realiū. sicut q̄litas verborū p sensum
auditorū / et in sono: q̄ est de arbore et ali
fū
fentatorū. et sic de alijs q̄litatib⁹ imagina-
tis et sentitis. de q̄b⁹ q̄litatib⁹ ē ēptio et vē-
ditio equi cōditionata sub hītu q̄litis.

De relatione arboris imperialis.

In emptiōe equi stat relatio in-
quātū vn⁹ vēdit et ali⁹ emit. et sub
iectum illius relationis stat i equo
et in auro aut in valore illi⁹ et i milite et in
mercatorē ita: q̄ in illa relatione. iij. sunt
termini. sine quib⁹ relatio esse nō posset.
nec sine relatione emptio et vēditio nihil
esset: nec si deficeret vn⁹ terminorum vel
plures. Sunt ergo emptio et vēditio cōdi-
tionate fm naturas pmarū formarum
relationis. Ad quā relationē arbores di-
uersimode se hnt fm eaz nās. in quibus
naturis relatio est sustentata.

De actione et passione arb. imperialis.

In emptiōe et vēditōe sunt actio
et passio. sicut miles q̄ h3 actionē
in denarijs / et mercator in equo.
qz sit pmutatio actiōis et passiōis ita q̄
miles actionem habebit in denarijs ra-
ne actionis quam habuit in equo. et mer-
cator actionem habebit in equo propter
actionem quam habuit in denarijs. Et
ita passio est consequētia actionis. et hoc
fm conditiones arborū. qm si miles pro-
mittit vēdere integrū equū et bonū: actio-
nem habebit in bono auro et in numero
debito per verbū nominato / et in sono au-
dito / illo verbo recolito per mercatorē in
intellecto et amato. Et si miles vēdere nō
promittat bonū equū et integrū: non ha-
bebit spiritualiter actionē in precio: si sit
intentio mercatoris: q̄ erat bonū et in-
tegrum equum p cētū florenis. Et
tamen vult ius fm rōnē arboris sensua-
lis q̄ mercator sit punitus. quia non que-
rit: qd de equo dicti debet audiri videri:
quia a milite q̄rere debet: si sit bonus et in-
teger equus. et etiā q̄ illum tentet fm
actionē quam sensus mercatoris habet

in attingendo veritatem equi. veritatem
illa actio quam miles vult habere in cen-
tum florenis nō est fm ius spirituale. qm
est 3 brachas pte partis arboris moralis.

De habitu arboris imperialis.

Emptio et vēditio equi sub ha-
bitu generali: sub quo pnt esse
empte et vendite plures res. Et
ppter hoc oportet: qm vn⁹ habitus fieret
de emptiōe et vēditōe in sciētia iuris.
v3 vnū statutū ordinatū et regulatū per
principia naturalia in arboribus semi-
natis. Sicut miles q̄ d3 vēdere equū sub
habitu iustitie prudentie fortitudinis et
charitatis. et ideo dicere d3 pditiones et
modum equi. v3 si conditiones habet bo-
nas aut malas: qm ppter bonas h3 cha-
ritatem subipsi⁹ et per malas suo primo.
Et si aliqd vitii est in equo: et miles mer-
catori nō manifestat: ptra iustitiā pndē-
tiam fortitudinē et charitatē vēdit equū.
rōe cui⁹ vēditōis iustitia ipm punit i bo-
nis spūalib⁹: q̄ veniūt per illā prudētiā
fortitudinē et charitatē. Et hec punitio p-
tinet ad deū / nō aut pncipi. vt mercator
sit ita diligēs ad emēdū sub habitu prudē-
tie sciēdo. s. pditiones equi pnt q̄ dena-
rios soluat: sicut miles vēdit sub habitu
prudētie: quātū vult scire an floreni sint
de bono auro et pondere.

De situ arboris imperialis.

In emptiōe et vēditōe equi sunt
verba assituata sub certis termi-
nis. qm miles assituat illa fm vo-
cē: q̄ significat vēditōnē et bonitatē et cō-
ditiones equi et mercator illas assituatio-
nes accipit in memoria intellectu et volun-
tate. in qb⁹ verba militis sunt ita assitua-
ta sub ipem vēditōis. sicut littere sigilli
in cera ponēdo suas similitudines. Et idem
est in verbis q̄ dicit mercator: ad dādū
cētū florenis militi. ppter equū. q̄ vba ac-
cipit miles in sua mēoria intellectu et volū-
tate. Et trāsit i ppressionē p̄stū ex istru-
mētis arboris sensua- et imaginat. Et iō
fm similitudines q̄ sunt in pma pte arboris
moralis: ille assituatōes dnt eē. vt habeāt
figurā cōpletā: v3 circularē triāgulārē et
q̄drāgulārē: q̄ sunt mēsure et cōditiones: ex
q̄b⁹ figure sunt plene. que significant for-

mas naturales. q̄ cōueniūt emptiōi et vē-
ditōi. Et est figura circularis in conti-
nuatiōe iustitie prudentie fortitudinis et
charitatis. Et est quadrāgularis inquā-
tus emptio et vēditio sunt de quattuor ter-
minis. v3 de actiōe militis et mercatoris:
de qua dictū est / et de subo qd est equi et au-
ri. Et triāgulus est de intētiōe quā h3
mercator ad emēdū equū / et in vēdēdo si
ue tradēdo aurū / et de respectu i quo sunt
assituatio et pmissio equi et auri. Et idem
est de intētiōe militis. Et iste tractat assi-
tuatiōis applicat⁹ ad emēdū et vēdēdū:
est valde utilis ad sciēdū. et est vna spēs ar-
tis mercimonie.

De tempore arboris imperialis.

In emptiōe et vēditōe eq̄ est tps
xboz p̄sentis: p que pueniūt mi-
les et mercator. Que siqdē cōnē-
tio ē q̄ miles tradat equū i illo eodē tpe:
q̄ florenos recipit a mercatorē et q̄ merca-
tor in illo eodē tpe quo pmitit florenos
tradere militi: equū recipiat a milite. Id
circo tps tātū se habet fm suā p̄sentiam
ad denarios sicut ad equū. Et si merca-
tor denarios soluat: q̄uis equū nōdū ha-
buerit: retinere d3 cōditionē: q̄ miles ei
det equū: quē miles ei vēdidit p cētū flo-
renis. et idē debet miles facere: si equum
tradat mercatori: licet denarios nōdū
acceperit.

De loco arboris imperialis.

Sicut tps equaliter se habet ad
p̄sentia denarioz et eq̄ et ad pos-
sēsiōnē cuiuslibet ita loc⁹ eq̄ se
habet ad possēsiōnē denarioz et equi.
v3 q̄ in vno eodē loco miles tradat equū
mercatori / et mercator denarios militi.
Verū tamen rōne impedimēti loci nō cō-
ueniētis / et etiā tps i q̄bus miles et mer-
cator mutuo se liberare non pnt vult ius
fm iustitiā charitatē fidelitatē et intētiō-
nē principalē: q̄ in vno loco et tpe solui
debeant denarij / et in alio loco et tempore
equus debeat tradi. Et si inter distātiā
vel diuersitatē tps et loci morerē equus:
vult ius q̄ mercator nō teneat soluere de-
narios. v3 si miles denarios iā recepit: q̄
denarios illos restituere teneat. Et h3 su-
stinet ius fm formas nāles. qd ofiam po-

nit inter locū et locū et tempus et tempus
in arbore elemētali. Et scdm q̄ data est
doctrina ad vtēdū accētibus in emptiōe:
nec vēditōe equi pōt haberi cognitio:
quō sciat vti accētibus in emptiōe et vē-
ditōe ville vel castri pāni aut nauis. et
sic de alijs reb⁹ subiectis emptiōi et vēdi-
tioni. Et ideo exēplū qd datū est de equo
est vna spēs habitus ḡnalis scie iuris. et
est doctrina. quō homo sciat ordinare iu-
ra et scripta specialia sub habitu genera-
li iuris existētia.

De floribus arboris imperialis.

Flores arboris ipialis sunt
iudicia principis et suoz offi-
cialium. Qui siquidē flores
significātur in florib⁹ aliarū
arborū in p̄cessu illarū. Sūt
etiā flores principis regimina et ordina-
tiones mote ad iustitiā et ad pacē gētis.
Et flores principis inserti sunt in flori-
bus sui ppli. Et ideo altiores sunt et pul-
chiores q̄ flores alicuius alterius hois
sui ppli. qm materiā inferiorē honoris
ppli cōuertūt in honorē principis. Verū
tamen quādo princeps est malus: flores
sui sunt mali. qm peruertūt honorē infe-
riorē in dedecus gentis ita: q̄ faciūt ho-
nozem: qui est inferior: esse in vilitate si-
ue dedecore supra. quod est in principe.
Idcirco flores principis sunt turpes et
mala figura informati. nec ex ipsis bo-
nus fructus exire potest. Et flores prin-
cipis sunt instrumenta ad regimen flo-
rū sui populi ita: q̄ respondent pluribus
regiminibus florum principis. Et ideo
princeps non debet esse negligens / nec
multum dormire / nec venari: nec quiesce-
re. quoniam in eius ociositate sunt sue
gentes ociose. quoniā instrumentum nō
habent: quod ipsos moueat ad regimen
nec ad pacem. Et propter hoc in labori-
bus et in guerris sunt gentes principis
per ipsius ociositatem. Et quoniam fa-
cit contra finem quare esse princeps. ita
q̄ seipsum vacuat illo fine ppter quē est.
et in sua vacuitate finē populi vacuat. Et
ppter hoc principes male faciūt: q̄ in va-
na glia huius mūdi delectant et in deli-
tijs carnalibus et sensualibus postq̄ ad

Arbor moralis.

tot et tanta respondere teneantur. Sicut martellus: qui est instrumentum ad plures clavos. et sicut cereus ardens: qui est instrumentum ad illuminandos plures homines in camera.

De fructu arboris imperialis.

Ructus arboris imperialis est pax gentium. ut in pace esse possint / deum etiam recolere intelligere et amare honorare et ei servi re. Quoniam gētes que sunt in guerra et inuicē in laborib⁹: nō sunt in dispositōe: q̄ deū multū possint amare honorare et ei seruire / nec sibi bīspis nec etiā alijs charitatē habere: tātum occupati sunt in laboribus et guerris terrarū. Unde sicut plante fin earum indigentia calore solis et rore noctis requirunt: sic populus a principe requirit iustitiam et pacem. Quare principes male faciunt: qui guerras in terris suis patiuntur vel guerras adinuicē habent contra iustitiam et pacē et flores aliarū arborū. ppter quas principes sunt. Qm̄ mal⁹ princeps oēs fruct⁹ et flores qui sub ipso sunt: in labore et guerra ponit: ideo dignus est q̄ habeat magnam penā quādo suus regnū non tenet nec custodit pace et iustitia. Et in hoc passū habet: q̄ merita boni principis sunt magna et magna sunt premia: q̄ habere expectat. et si sit malus: sunt magne pene: quas ipse expectat rōne magnarum culpā: quas habet. **F**ructus arboris imperialis generalis est ad illos fructus qui sunt sub ipso. sicut calor ignis: qui generalis est ad calorem piperis hominis leonis gruis et piscis. si ne quo calore generali calor istorum in diuiduatorum de quibus dictum est: non posset esse instrumentum cum quo entia in diuiduata calefieret. Idcirco fructus principis qui talibus fructibus habet respondere: est infirmus quando se inclinat ad specialia cōtra generalia et publica. sicut malus princeps: qui plus diligit suam utilitatem q̄ utilitatem populi sui. Quoniam ppter infirmitatem fructus principis sunt fructus ppli infirmi. Sicut piper hō leo grus et piscis: qui

infirmi essent: si ignis suum calorem sibi attraheret et illi eis nō daret. **I**n nullo fructu tantū est de malo sapore et odore sicut in fructu mali principis: qm̄ si fructus gēnalis sit malus in sapore et odore: malus est illis: q̄ spāles sunt et parui. sed fructus mali principis: q̄ est gēnalis: oibus dat malū saporē et odorē. Et ppter hoc mirabile est: quōd malus princeps credit h̄se valorem: cū in illo sit fruct⁹ tā mali odoris et saporis. ex quo exēit et diruatur tanta mala et tāte infirmitates cōtra tot et tantas gētes: et cōtra tot et tantas sanitates. que sunt res ut plurimū valentes. Et malus odor et sapor fruct⁹ principis attingunt in malis opib⁹ illi⁹. quas credit abscondere et celare gētib⁹ sub specie boni saporis et odoris. et q̄ malus odor et sapor fructus est gēnalis: celari et abscondi agētib⁹ nō potest: sicut ignis q̄ fusi calorem celare nō potest: hōi: q̄ comedit piper: nec princeps pplō suū vitii celare potest: in quātrū iniurias facit suis gētib⁹ et deceptiones. Que quidē gentes oculos h̄nt: cū q̄ vidēt et aures: cū q̄bus audiūt. q̄ pacē neq̄ regimē nec etiā bonū exemplū h̄nt de suo dño. Et in hoc passū datur cognitio: q̄ nō est aliqua arbor: que faciat ita malū fructū ita periculosum ita damnosum: nec a qua tantum de malo veniat: sicut de arbore mali principis.

De arbore apostolicali.

Summarum.

Arbor apostolicalis versat circa personas et res ecclesiasticas et spirituales. Et similiter diuiditur in septem partes. videlicet in radices: truncum: branchas: ramos: folia: flores: et fructus.

Radices sunt virtutes cardinales et theologales.

Truncus est persona generalis: qui dicitur apostolicus siue papa.

Brāche sunt cardinales et alij plati.

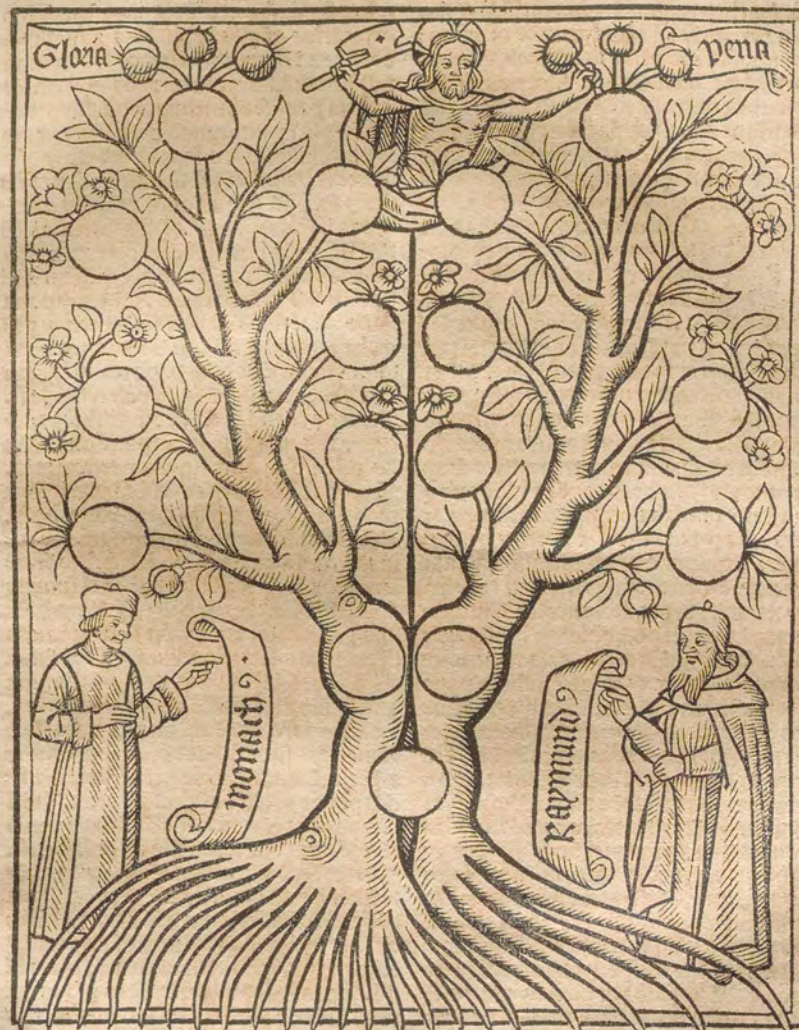
Rami sunt decē precepta et c.

Folia sunt sacramēta et canones.

Flores sunt quattuordecim articuli.

Fructus est saluatio gentium.

Arbor apostolicalis. Fo. lxx.

De arbore apostolicali.

Arbor apostolicalis in septē partes diuiditur. q̄ sunt radices / truncus / brāche / rami / folia / flores / et

fruct⁹. Et est arbor generalis ad res et ordines spirituales: in qua sunt impressio: nes vicarie sancti petri. subiecti cuius est alba petra: pura: munda: et scripta sancti rate. in qua sunt impressiones litterarum sigilli domini nostri iesu christi. Que sit

Arbor apostolicalis.

quidem littere sunt sue operatiōes et sua bona exempla: q̄ dedit gentib⁹ in amando et honorando deū et suū p̄mū. Et quia ille l̄re sunt ip̄esse in petra: fortiores sunt q̄ si essent impresse in cera. Et q̄ petra est alba: sunt magis apparetēs: q̄ si eēnt im-
p̄esse i arena. Et etiā littere pulchre sunt et mīde. quoniam petra est alba.

De radicibus arb. ap̄licalis.

Idices arboris ap̄licalis sunt virtutes cardinales et theologice. de quibus supra in arbore morali tractatum ē. Idcirco ap̄licus d̄z eē iust⁹ p iustitiā et prudens p prudentiā et fortis p fortitudinē et tēperat⁹ p temperantiā et cultor xpianorū per fidē et dare d̄z eis spem alterius vite p spem. et habere d̄z amores suo pp̄lo p charitatem. Et si ap̄licus facit huiusmodi cōtrariū: facit p̄tra radices suarū p̄ncipiorū. **I**ustitia pape d̄z esse bona p bonitatem et magna per magnitudinem et durabilis p durationē et potens p potestatem et illuminata p sapientiam et amata per amorē et virtuosa p virtutem et vera per x̄itatē. et debet esse quies: in q̄ iustitie particulares sui pp̄li quietem habeāt. Et idem est de prudentia et de alijs virtutib⁹ et radicib⁹ arboris. **D**ebet iustitia pape esse in d̄fia per differentiā. ita q̄ d̄z esse iustus p unū modū s̄m virtutes morales. et per aliū s̄m virtutes theologicales. **I**te in iustitia pape d̄z eē concordantia. videlicet intervā virtutē et aliā. Quoniam iustum est: q̄ p̄les virtutes concordantiā habeant cū fine ppter quē sunt. **P**reterea iustitia pape d̄z esse contra iniuriā per cōtrarietatem: que est inter virtutes et vitia. Et iustitia pape d̄z eē principium ad iustitias sui pp̄li per principii efficiens et formale. Et iustitia pape d̄z esse mediū inter deum et suū populū per mediū generale: quem s̄q̄dem pp̄m deus ei tradidit sicut oues q̄ cōmittuntur pastori. Item iustitia pape ad finē se debet h̄re per complementum. q̄m iustum est: q̄ papa faciat hoc: ppter qd̄ est creatus vniuersalis prelatus et ḡnalis ad oēs prelatus. Et preterea iustitia pape d̄z esse maior per maioritatem officij q̄ aliq̄ alia iustitia: que sit in suo pp̄lo.

q̄m iustum est q̄ ita sit: ex quo est prelatus et vicarius ḡnalis. Et iustitia pape se debet h̄re ad charitatem per equalitatem. q̄m iustum est reddere cuiuslibet hoīs. Et iustitia pape se d̄z inclinare ad minoritates sui pp̄li p minoritates illorū et per maioritatem suū p̄suius. quoniam iustum est: q̄ d̄ns maior se humiliet et se inclinet ad minoritates sui pp̄li siue ad oues. vt ip̄as custodiat a lupis rapacib⁹. **D**ebet papa illā fidē h̄re: quā habuit beatus petrus. postq̄ est eius vicarius. Et oportet q̄ illam fidē habeat sub h̄itu bonitatis. taliter q̄ papa sit bon⁹: q̄ fides est bona. Oportet q̄ papa h̄eat magnā fidē. q̄ fides sancti petri fuit magna. Et op̄z q̄ papa ita magnam fidē habeat: q̄ fides sui populi respōdeat. Item op̄z q̄ fides ei⁹ sit durabilis: postq̄ generalis est. q̄m in p̄uatione cause ḡnalis p̄uuantur durationes particulares. Preterea fides pape d̄z esse fortis. vt fortitudo illius fortificet fides cuiuslibet hoīs. Et ideo ordinatio dei fuit: q̄ imperiū romanū datus fuit pape. vt cū brachio seculari papa foret fortis ad resistēdū inimicis fidei. Adhuc fides pape d̄z esse clara hoīb⁹: p sapientiā et per bonū exemplū. q̄m illa claritas illuminat cuiuslibet hoīs suam fidē. sicut sol q̄ illuminat p̄les stellas magno lumine illuminatē p̄la parua lumina. Et fides pape d̄z eē charitativa et amabilis: vt moneat suos subditos ad charitatem et ad calorē amoris p magnū feruorē. Et fides pape d̄z eē virtuosa. vt sit s̄ vitia. Itē fides pape d̄z eē vera. vt sit s̄ falsitatem errorem. et iō dixit d̄ns iesus x̄ps ad beatū petrū. Petre si diligis me: pasce oues meas. Et dixit ei ter ad significandū: q̄ oues sūt dei p̄fis et dei sp̄s s̄cti et dei fili⁹ et hoīs. q̄ sunt vn⁹ de⁹ vn⁹ x̄ps: q̄ vnū pastorē suis ouib⁹ elegit. vt daret eis x̄itatem fidei ad comedēdū. cū qua x̄itate viuērēt. Et in p̄sona beati petri sunt oues cōmisse fidei cuiuslibet p̄sone pape. Et ppter h̄ malefacit ille papa q̄ fidē in p̄lib⁹ ouib⁹ nō augmentat. vt sit nullū vniuersalis: et q̄ in illa viuāt p̄les oues. q̄m satis est maior ḡra vite sp̄salis q̄ corporalis. Fides etiā pape d̄z esse quies fidei cuiuslibet hoīs. sicut bona particula r̄ia: q̄ in ḡnālib⁹ quietē habent. Et in fide

Arbor apostolicalis. Fo. lxxvi.

pape nō d̄z esse differentia. vtz inter fides suā et fidē sui pp̄li. quoniam vna d̄z esse fides in se et in suo pp̄lo. Itē papa cum sua fide cōcordare d̄z fidē cuiuslibet hoīs. Et cum sua fide d̄z papa eē p̄tra illos: q̄ sunt cōtra fidem. rōne aut⁹ p̄tatis conari d̄z errores destruere: q̄ sunt seminati inter saracenos tartaros et iter iudeos. cū quib⁹ erroribus sunt cōtra fidē xpianā. Debet etiā destruere scismaticos: que seminata sunt iter xpianos siue scismaticos deuotos a vera fide xpiana. Fides et pape d̄z eē p̄ncipii et lumē p bonū exēplū eundo ante omnes oues suas. vt locū videāt: in q̄ sunt pastus et aq̄ viue euiterne. Fides et pape d̄z eē mediū: in q̄ accipiat lumen a deo et q̄ illud det suo pp̄lo. sicut luna q̄ virtutē accipit a sole: et illā infundit plantis inferiorib⁹ et substatijs sensatis. Fides et pape se d̄z h̄re ad finē: ppter quē ip̄e est papa. qui siquidē finis est: vt illuminet cū sua fide vias et ostendat p quas sancti vadunt ad vitam sc̄tam et p̄templatū et ad penitentiā. Fides etiā pape ita debet esse maior sicut pastor maior est ouib⁹ suis. Fides etiam pape d̄z esse cōlis cum fide suarū ouis in credendo illa que sunt vera dei. Et etiam q̄ papa est pastor et est in vna fide cū suis ouib⁹: inclinare se d̄z ad minoritates illarū. vt ip̄as supra ascendere faciat ad recipiendū b̄nficiū de sua maiestate. sic ignis qui se inclinat ad aerem. qui nō est de ita magna virtute: sicut ip̄e est. et ip̄m ascendere facit supra: in quātū in virtute ip̄m maiorificat. Et idē facit sol de igne: q̄m ipsum ascendere facit. in quātū multiplicat calorem ip̄m. **S**icut p̄ia p̄ncipia applicantur ad iustitiā et fidē: q̄ sunt de radicib⁹ arboris ap̄licalis: ita applicari possunt ad alias radices arboris: de quib⁹ est trācus. Et ita trāseunt p̄ia p̄ncipia ad radices. transcunt ad truncum: s̄m q̄ cōuenit sue dispositioni. transcunt etiā ad brachias. Et sic de alijs partibus arboris.

De trunco arboris ap̄licalis.

Truncus arboris ap̄licalis ē p̄sona ḡnalis: q̄ d̄r ap̄lic⁹. Et in h̄ trūco ponit trūc⁹ et alis p̄tes que ad corp⁹ p̄tinet. et arbor vegetat⁹ sensualis una:

ḡnalis et h̄ūanalis suo mō sicut et elementalis. Et arbor rōnalis ponit i illa p̄sona ḡnali p̄tes q̄ ad aīam spectāt. Et officij apostolicalē pōit ḡnalitatem p̄sone cū p̄ma pte arboris morali. Idcirco trunc⁹ ap̄licalis est maior et plenior magnitudie dōtatis et aliarū virtutū q̄ aliq̄s alij trunc⁹ sui pp̄li. q̄ in illo stāt alij trunci sui pp̄li ordinati et dispositi ad finē ppter quē sunt creati. Verūtm̄ si papa sit mal⁹ null⁹ trūcus ē ita dānosus sicut su⁹ trunc⁹: nec i q̄ tātm̄ puerit d̄ bono i malū: nec q̄ tāta pena sit dign⁹. sicut si ē bon⁹: ē dign⁹ q̄ maiore gloriā habeat q̄ aliq̄s alij. Sol maior ē q̄ luna: idcirco lūna accipit a sole b̄nficiū: et nō esset decēs q̄ sol a luna b̄nficiū acciperet. q̄ stat superi⁹ et maior luna. verūtm̄ est vna optimo nālis: q̄ lux solis est punctus: q̄ est cētrū plurimū linearū que sunt de luce stellarū fixarū in firmamēto que suā virtutē aggregāt i sole. vt i ip̄o influētia fiat inferi⁹ a stellis: q̄ sunt supra in plurib⁹ p̄rib⁹. s̄m q̄ ista corpa inferiora h̄nt indigētā de influētis superiorib⁹. Similimō trunc⁹ apostolicalis alij ē virtute p̄fluētiā: q̄ ē supra p̄ iesum x̄pm et p̄ sanctos: et ē ḡregatio: in q̄ diuiditur et transmittitur influētia sui officij et sue virtutis ad trūcos inferiores p̄ticularēs: q̄ ipsa indigēt. vt illuminati sint et edocti p illū: et etiā dispositi ad accipiendū influētiā a supra. Et ergo trūc⁹ apostolicalis s̄lis soli in splēdore in officio. Et iō trunci q̄ sunt inferiores et sui p̄ticularēs et sibi cōmissi: debēt ei reuerentiā facere et honorē sicut partes suo toti. Et ergo pulchra et nobilis huiusmodi assuatio splēdoris: q̄ est i medio influētiarū existētisū sup̄at resuētiarū inferius. Et si p̄tingat: q̄ aliqua nebula obscura q̄ sit de sc̄da pte arboris morali: cōstāt in trunco ap̄licali ḡnali: ē illi⁹ figura illi⁹ nebule multarū in tēsa in vmbra s̄ lucet et i malo s̄ bonitatem: et in vitio s̄ virtutē. Et q̄ ē in loco alto: est visa a plurib⁹ hoīb⁹. Et q̄ ē magna vmbra: magnā impedit claritatem: q̄ de trūco superiori ad truncos inferiores et p̄ticularēs descendere non pōt. Unde sequitur magna p̄uatio boni: et ita magna sicut est vmbra. Et tantū de malo multiplicat

Arbor apostolicalis.

illaymbra. sicut est priuatio boni. Et in h
passu cognoscit: q sicut truncus aplica
lis per xitute et splendore est ca ad magnu
bonu: ita p vitu et p tenebras pot ee cau
sa ad magnu malu. Et ppter h mirabile
est: quo tantu diligant hoies ee in officio
apicali. cu sit ita periculosus. **E**t rucus
est in medio radicu et brancharu. qm ipse
est per radices. et brache sunt p trucu. Et
qm radices deficiunt: trucus deficit. et quan
do deficit trucus: deficiunt brache. et in de
fectu brachay defectu hnt ramu folia flo
res et fruct. Est ergo valde necessarii: q
truncus habeat bonas radices. q si ma
las habeat: ipas hz ptra seipsum et facit
malas branchas et in ipso rami desiccantur
folia flores et fruct. Et de hoc experie
tiam hemus in platis et in ordinatoe mu
di et in breuib alis ecclesie bti petri: sub q
bus alis oes hoies hui mundi esse debe
ret et quiescere. vt cu illis alis ad sciam vi
ta euiternalis volaret et ascederet. Extensio
et alay multiplicatio stat i dispoone truci. et
dispo truci stat i cremeto et multiplicatioe
radicu. Et hec dispo cremeti multiplicatio
tionis stat in libertate truci. q est ghalis
potentia ad mouedu ad se radices cu ma
gnitudine bonitatis et aliaru radicu. Si
cut suba q sibi attrahit suas partes nales
cu sit magna i bonitate duratioe et ptae.

De brachis arboris apostolicalis.

Branche arboris aplica
lis sunt cardinales/patri
arche/archiepi/epi/abba
tes/piores et ministri/et
alie persone comunes. Et
iste branche sunt sui offi
ciales. vt suu pplm regere possit fm natu
ram finis: quare truncus est persona gha
lis et comunis fm radices: que ad truncu
ptinent. sicut plures ptes que ptinent ad
suu totu. De bono truco bona bracha.
et quato meliores et maiores sunt brache:
melior et maior est truncus: et conuerso.
qm in bonitate et magnitudine truci stat
bonitas et magnitudo bracharu: os ergo
magna esse concordia inter trucu et brachas
et inter vna bracha et alia. vt in trun
co et in branchis sit magnitudo bonita
tis et aliaru radicum truci. que sunt ge

nerales ad radices brachay pticularis.
Et qm ptingit: q sit pparietas inter trun
cu et brachas et inter bracha et brachas:
peruertitur magnitudo bonitatis in ma
gnitudinem malitie. q truncu et brachas
vulnerat. per quoz vulnera rami infirmu
tur et folia similiter flores et fructus arbo
ris. Est ergo magna priuatio boni ptra
rietat: si sit in arbore apostolicali. **S**i
cut trucus est punctus ex plurib terminis
aggregatus: q sunt termini suay ra
dicu: ita e vn punctus et vnus centru: ad
quod se habent plures brache. Et sic tru
cus est punctus duplex. qm vn punctus est
per inferiori natura et alius e p naturay
superiori. Et si iste due nature sint in qua
titate discreta non aut in continua. tunc
infirmitur. quare sanitas ambay natu
rarum stat in continua quantitate. vt vna
natura sit in alia. vt trucus in oibus suis
partibus sit plenus et branche similiter. et
qm sit influentia et refluencia de quantitatib
discretis in vna continua quantitate. Et p
tale influentia et refluencia crescit truncus p
radices. et crescit brache p trucus. Et tru
cus dat brachis sua similitudinem: quas
accipit inferi. Et brache dat truco suas
similitudines: quas accipiunt ab ipso. Et
ideo qm sit concordia de quantitatib di
cretis in continua quantitate talia sunt
possibilia in magnitudine bonitatis in
branchis. q possibilia no sunt: qm discre
te quantitates no sunt in continua quanti
tate aggregate. **S**com q dictu e i tru
co arboris elalis: truncus trasit in tertiu
numru in quatu vn numerus sit ex pluri
bus nseris. sic similim truncus arboris
apostolical trasit i tertiu nseru. q ghal
est ad plures nseros pticulares. Et idem
est de brachis truci arboris apostolical:
q trasent in numeru brache: ita p natura
truci: sicut truci arbori elalis p natura
suay radicu in numeru tertiu transi. Et
sicut truci elemental retinet natura sua
ru radicu: quis in numeru tertiu trasent
in quatu no est sue radices: sic brache
trunci apostolicalis retinere debent natu
ram trunci: de quo sunt: licet nulla bran
cha sit truncus. Et sicut nulla radix trun
ci arboris elemental appetitum habet

Arbor apostolicalis. Fo. lxxvii.

Effet truncus. cum ita sit: q naturaliter
qz radix heat appetitu ad pseruadu suu
nseru: et etia ps appetitu no hz fz cursu
nale q sit totu. ita brache arboris aplica
lis pseruare debet suu nseru. nec aliq ipa
ru debet hfe appetitu: q ipa trucus esset.
nec trucus appetitu hfe dz: q bracha no
sit bracha: ex q nam trunci pseruat. Et in
hoc passu multum habet de cognitione:
per qua status trunci siue brancharum vi
detur siue apparet.

De ramis arboris apicalis.

Rami arboris apicalis sunt. x.
iter alios: et alios. vij. ramos vo
cam: q positi sunt in arbore im
periali. q etia pntinet ad officiu apicis.
Decem x. rami sunt. x. pcepta. q sunt
vnu deū colere: et die sabbatu seruare: no
men dei in vanu no accipere: psem et ma
tre honorare: falsu testimoniu no phibe
re: non furari: no occidere: non luxuriari:
no concupiscere: uxore alterius: no concupisce
re: et pxiu. **A**teru mtra alia pcepta sub
istis. x. intelligunt. Et ista. x. pcepta appli
cari possunt ad. ij. pcepta: q dñs iesus xps
dixit: cu ab eo qrebat. quorum prmu est.
Dilige dñm deū tuū ex toto corde tuo/et
ex omni mēte tua/et ex oib viribus tuis.
Scom est. Dilige pxiu tuū sicut teipm.
Et de istis duobus pceptis tractare in
tendimus. Et primo de primo.

De pmo pcepto arb. apicalis.

Dñm pceptu diuidit in. iij.
partes. Una est: in quatu dicit:
dilige dñm deū tuū ex toto cor
de tuo. Istud pceptu factu e volutari. qm
cor est locus i q volūtas obiectu eligit. qd
desiderat vel odit. et in quatu dicit ex omni
mēte tua: e factu pceptu intellectui et me
morie. q volūtatē antecedit: qm sit mens
vt sibi obiectu eligat. Et istud. ij. pceptu
est duplex. vnu sit memorie. et aliud intel
lectui. et ita sunt tria mandata. Et in qua
tum dicit ex oib viribus tuis: pcepta mul
tiplicatur in multiplicatioe aiaru: q sunt
potentie. v3 aia vegetatiua et sensitua. et
etia intelligere possumus potētia imagi
natiua et potētia elemētatiua: in quatu
aia potestates hz in elatis. vñ pcepta sunt
sex. ex parte aie ronalis sunt tria. et ex par

te vegetatiue est vñ. et ex parte sensitue
aliud. et ex parte imaginatiue reliquū. Et
ita. iij. pcepta q in pria parte pntinet: mul
tiplicant in. vi. partes. **S**com pceptu
in quatu dicit. Dilige pxiu tuū sicut te
ipsum: multiplicatur in pdictis. vi. parti
bus. cum ita sit: q homo sit amabilis: in
quantu sua volūtas: suus intellectus: sua
memoria: sua potentia: imaginatiua: sen
situa. et sua potētia vegetatiua sunt ama
biles. et etia in quatu elemētatiua (que est
vna pars hominis) est amabilis per ipm.
sicut pars q est amabilis p suu totu. Et io
pcessum istoru ramoru ducere volumus
duobus pceptis multiplicatis in. vij. ita
q prima pars est mandatu voluntatis. se
cunda intellectus. tertia memoria. quarta
est mandatu imaginatiue. quinta sensitue.
sexta vegetatiue. et septima pars est man
datu potentie elatiue. **A**nde oia ista p
cepta facta sunt dño pape omnibzq sub
ditis suis. et tantopl ei q alicui alij: quā
toplus potest deo seruire q aliquis ali.
Et sic de cardinalib et alijs gradibus: fz
q sunt in supiorib gradib. sicut ignis q
fm cursu naturalē vult: q piper qd est in
quarto gradu caloris: plus caloze vtatur
q cinamomu: qd est in tertio gradu calo
ris. et cinamomu q fenicul. q non est nisi
in scdo gradu caloris. et fenicul q anisū.
qd non est nisi in pmo gradu caloris. Et
in hoc passu cognoscit: q psone publice
seu comunes qro sunt i altiori gradu: tāz
toplus obligate sunt ad obseruandu p
cepta dei: et plus sunt inobediētes: si ei no
obediāt: q psone: q no sunt comunes.

De prio pcepto arboris aposto
licalis. quod sit voluntati.

Santo patri aplico sit mandatu
q deū diligat ex toto corde suo.
Et quia deū est magnus dñs: ma
gnum facit mandatum. et facit illud ma
gne persone. quonā apostolicus est ma
gnus: in quantum est persona comunis. et
mandatu sue volūtati est factum: sub qua
plures sunt voluntates ad obediendum
voluntati superiori. Et quia voluntas est
magna: que est superius: et dicit deus. q
de tota seipsa eū diligat: in hoc facit mā
datu toti potestati voluntatis et toti ma
1 iij

gnitudinis: quā volūtas hz in amādo/et si milititer toti sue bonitati durationi x̄turi veritati concordātie p̄ncipio medio/et si ni maioritati/et equalitati. Et iō mādatū fit de plurib⁹ et magnis. Et fit ad amandū magna: v3 bonitatē dei et suā magnitudinē. Et sic de alijs formis sibi essentialibus. Et magnū est: q̄ voluntas aplici q̄ est ita alta (q̄ est generalis et est dīa sup̄a tot et tātas volūtatē) deū diligat de tota seip̄a v3 de tota sua bonitate magnitudine duratione pr̄ate et ceteris. Debet ergo omne bonū diligere: quod diligere pōt: et amare d3 ita magnū bonum: sicut suū amare potest esse magnū. et tantū debet amare: sicut potest durare suū amare. Et in hoc passu cognoscitur: q̄ voluntas aplici est obligata ad amādū: quantū potest honore dei et vtilitatem sui populi.

De secundo p̄cepto arboris apostolicalis quod fit intellectui.

Deus precepit intellectui aplico q̄ ipm̄ intelligat/et q̄ ipm̄ itelligat faciat de tota sua bonitate magnitudine pr̄ate duratione x̄tute x̄tate. Et sic de alijs formis. Et istud p̄ceptū significat cōcessionē gentiū/ipsi eiectionis ab errore et deductis ad intelligendū veritatē dei eiusq̄ opationū: vt in gl̄ia dei quiescere valeant sine fine. Et sic ergo p̄ceptū magnū: qm̄ est magni dñi/et fit magno dño: q̄ intellectū hz gñalē ad p̄les intellectū. et de magnis reb⁹ ē factū/et q̄ sunt bone et durabiles q̄ p̄nt cē magne. q̄ de p̄ceptū aliq̄ de reb⁹ impossibilib⁹ nō facit. q̄re aplicus obedire p̄t mādato: qd̄ fit ei. et obligat⁹ est ad obediendum dño sup̄e: mo tantū quātū mādātū est magnū/et tantū quātū res possibiles sunt: q̄ intelligantur ad honore dei vtilitatē sui populi. Et istud mādātū facit deus ei. in quātū dicit ei: q̄ diligat deū ex tota sua mēte.

De tertio p̄cepto arboris apostolicalis quod fit memorie.

Memoria aplici creata est ad recolēdū deū. et etiā creata est: q̄ faciat deū a suo pp̄lo recolī. Et fit ei mādātū: q̄ de tota sua pr̄ate quā hz in magnitudine bonitatis durationis virtutis veritatis: et sic de alijs formis: reco-

lat deum/et faciat ipsum a suo populo recolī: qui sibi cōmissus est ad recolendum deū operationesq̄ eius. Et istud mādātū facit ei deū in quātū dicit ei: q̄ ipm̄ diligat ex tota mēte. Et sic ergo mādātū magnū/et fit de rebus magnis et magno domino: sub quo sunt tot et tanti homines obligati ad sequendū suā voluntatē. Et sic quod suus intellectus intelligit/et qd̄ sua memoria iuste recolere potest: qm̄ q̄ ē mādātū ei. Quare sicut mādātum est magnū: obedientia debet esse magna. et si obedientia nō est magna: inobedientia ē magna: et sic magnitudo pervertit de obedientia in inobedientia. Unde sequitur magnū malū potens durabile falsum et vitiosū. vnde multa mala sequuntur. Et hoc passu cognoscitur in hoc: q̄ deus facit magnū mādātum et magno domino et de magnis: q̄ ipse vult recolī eū magnitudine bonitatis durationis potestatis x̄tutis et x̄tatis. Quē si q̄dem magnitudo est amabilis itelligibilis et possibilis p̄ pr̄atem/et bona per bonitatē/et virtutē per virtutem/et vera per veritatem/et durabilis per durationem. Cognoscitur etiam q̄ deus non vult recolī cum paruitate recolendū: postq̄ recolere potest esse cum magnitudine bonitatis durationis et ceterarum.

De quarto p̄cepto arboris apostolicalis quod fit imaginationi.

In quātū deus mandat q̄ ipse diligitur ex oib⁹ virib⁹: quā hz hz et hō hzyim in imaginādo bonā: que facere potest: est factum mādātū homini. q̄ diligat deum eū imaginatione. Et istud mādātum significat: q̄ deus facit aplico mādātū: q̄ ipsum faciat diligat a suo populo siue a suis gentib⁹ artis mechanice. que operantur eū imaginatione. sicut magistri sciarū et artū liberaliū q̄ est mente intellectus operantur: de qua sup̄a dictum est. Et sic ergo factum mādātū apostolico: q̄ homines suos deū diligere faciat. v3 hoies q̄ sunt artū liberaliū ho mines q̄ fruuntur arte mechanica. Et sic istud mādātū magnū: q̄ fit a magno dño et factū est magno dño: q̄ magnā hz pr̄ates: q̄ deū amari faciat i plurib⁹ reb⁹

et magnis. Et ideo magnū mirabile est: quō aliq̄s papa diu viuere possit vel dormire/vel quō possit in aliq̄ cōciosus: cū teneat deo in tot et tātis rebus obedire.

De quinto p̄cepto arboris apostolicalis quod fit potētie sensitue.

Sensus est vis hois: qui consistit sex modis. fin q̄ in branchis arboris sensualis dictū est. Quā in quantū deus mādavit hoī: q̄ ip̄s ex oib⁹ virib⁹ suis diligeret: fecit ei mādātū q̄ cū oib⁹ sensibus q̄ sunt in ista et potētie: cū qd̄ hō deū diligere possit honorare et seruare. Quā sicut faber diligere p̄t denarios q̄s hz de cultello cū forfice et cū martello: cū quib⁹ facit cultellū: ita hō deū amare pōt cū videre audire odorare gustare tangere et loqui in tractādo cū oib⁹ istis honorē dei. Et qm̄ aplicus est hō et magnus in posse siue pr̄ate vidēdi/et sic de alijs sensib⁹: qm̄ sub suo visu p̄les sunt visus: sicut sub suā volūtatē p̄les sunt volūtatē/et sub suo x̄bo plura x̄ba idcirco est mādātū in illo magnū. Et in hoc passu cognoscitur q̄ de vult q̄ sibi seruatur cū oib⁹ sensibus hois: in quātū precipit q̄ hō cū diligit ex oib⁹ virib⁹ suis: quā hz in sentiendo et in tota magnitudine sui sensus et bonitatis illius. Et sic de sua duratione pr̄ate et virtute. et sic de ceteris formis sensus et sensibilib⁹. ex qd̄ nascitur et exit sentire. Itē est mirū: si de vult q̄ diligat cū oib⁹ istis rebus: cū ita sit q̄ ip̄as oēs creauit ad se diligendū honorādū et seruendū. Et ille q̄ cū oib⁹ illis ei nō fuit: postq̄ hz pr̄atē suas vires ponit in ociositate/et ip̄as sine euacuat. sicut hō diues et avarus: qui suos denarios ponit i archa: ex quibus nullus fructus puenit. q̄ si quidē denarij sunt pauperū qui famē habent si timet frigus: quia illos denarios h̄re non possunt. Et ideo significauit de q̄ ip̄e habebat famē sitim et frigus rerum: q̄s hō mines negligentes ponit in ociositatem tunc cū dicit. Famē me h̄re vidistis: et nō saturastis me. Et passus iste est excitatio mouendi conscientia: vt habeat magnā contritionem satisfactionem et timorem. Et illi qui sensus suos ponit in ociositate in quantum cum omnibus viribus eorū

deo nō seruiunt: sunt inobedientes ip̄s mādatis.

De sexto p̄cepto arboris apostolicalis quod fit potētie vegetatiue.

In potentia vegetatiua habent homines potestatem. sicut in plātis/et in grano. qd̄ habent in granarijs/et in vino: quod habet in dolijs. et sic de alijs rebus similib⁹ istis. Sicut in branchis arboris veg. in quib⁹ potestate habet: q̄ ip̄as induant branchis p̄uue partis arboris morales. Et quia de mādātum fecit homini: q̄ ipsum diligat eū omnibus viribus suis: et apostolicus est homo: fit ei mādātum: q̄ ipsum diligat cum tota arbore vegetali: postq̄ in illa hz vim. et magnā vim. quoniam arbor sua generalis est ad plures arbores. Et i hoc passu cognoscitur: q̄ deus vult: q̄ homo et seruatur eū omnibus fructibus: q̄ de terra crescunt. cum quibus elemosinam faciat pauperibus. Quam quidem elemosinam papa pcurare debet cum tota sua potestate. que generalis est ad potestates hominum: qui bona colligunt que de terra crescunt.

De septimo p̄cepto arboris apostolicalis quod fit ratione potestatis elementalī.

Denarij compositi sunt de quatuor elementis/et etiam velle castra ciuitates acus ensis et cultellus. et sic de alijs elatis. sicut filum martini gallina et bos. et in his omnibus habent homines potestatem. Et ideo fecit deus mādātum homini: q̄ ei seruatur eū omnibus elatis. Et quia papa est homo fit ei mādātum: q̄ deo seruatur eū omnibus elatis qui ab illo requirit seruitiū quantum potest ei cum illis seruire. Et quia sua potestas est magna: requirit ab illo seruitiū magnū. Qd̄ quidē magnū seruitiū papa complere non posset sine magna charitate amore et potestate. Et ideo tantum deus eū honorauit: q̄ ip̄s supra omnes homines posuit in magnitudine dignitatis: vt ip̄s ad eū magnū amorem et charitatem habeat. cum quibus suam magnā moueat potestatem ad finem propter quem ei data est ip̄a

potestas. v. ad honorandū deū ei seruiē-
dum. **C** Dicitur est de. vii. mā datis: cū qd
hō diligere deū dicitur sūū. p. x. m. Et i his q
supradictis est significatū: qd magnū ē
q graue est peccatū: cū quo hō est deo in
obediēs: inquantū ipm p. cū est p. uatio
finis. rōe cuius. f. finis deus fecit homini
precepta. Quod si qdē p. cū plura tor-
menta disponit in eternitate duratura
et sustentata i hoib' deo iobediētib' r mor-
tuis i mortalib' p. cū. q. d. deū cōmiserūt.

C De folijs arboris ap. licalis.
Ista folia duob' mōis tractare
itēdū. Prīm' mod' est f. vii.
sacra ecclie p. q est ornata r for-
tificata. Septē sacra ecclie sunt
baptisim' / cōfirmatio / m. f. unio / eucha-
ristia / ordo / penitentia / r extrema vinctio.
C Alius modus est de accitib': q ad ar-
borē ap. licalē spectāt. sicut sunt regule
scripte in iure canonico. qm ille r se orna-
menta sunt ecclie r fortificatio illius.

C De baptismo.
Baptismus est sacm necessariū
rōne originalis p. cū. qd in cōmē-
to tabule g. n. alis. p. batū est. Ba-
ptismus est s. l. t. u. d. p. figurā sanctitatis.
Que qdē sanctitas est impressio in sacro.
qd ad se finē p. uertit. p. p. t. e. r. que hō creat'
est. sicut olea inserta in oleastro. que ad se
mān conuertit r influentiā: q influēt de
oleastro. Qm forma sacri in patiēte possi-
tā: q recipit baptisimū: purificat r mūdifi-
cat r trāsmutat in s. d. i. t. i. a. in puritatē r
nebras in lucē. Et hoc facit cū p. t. a. t. e. diui-
na homini data: sicut in s. f. z. a. d. v. t. e. d. ū illa
in loco dei. q recuperare vult: qd p. d. i. t. i. t.
suo subiecto. Qm sicut martell' ē in s. f. m.
fabro: q cū illo clauū faciat r cultellū: sic
p. t. a. s. diuina ē in s. f. m. p. s. b. f. o: q cū illa sub-
iectū in s. d. i. t. i. a. per p. cū originale s. f. i. c. i. e. t.
et mūdēt. Et hoc ē magnū mirabile: q
hō vti possit p. t. a. t. e. dei sicut deus. Et istud
mirabile intellectū hois excitat ad intel-
ligendū magnā p. t. a. t. e. dei r volūtātē ad
amādū illā: r memoriā ad recolendū ma-
gnitudinē fidei spei r charitatē. **C** Et ar-
bor elementalis ponit aquā in illo sacra-
mēto. r vegetalis: sensualis: imaginalis:
et moralis in illo ponit eaz. p. p. i. e. t. a. t. e. s. r

naturas: inquantū sunt forme passivē i sub-
iecto sacri. In qd' formis facta est ip. p. e. s.
sio per formas superiores q sunt in arbo-
re rationali. q mouēt in s. f. m. cū ordine x. b. o. r.
q sunt de arborē sensuali. i. qd' in s. f. m. fa-
cit ip. p. e. s. i. o. e. s. qd forme inferiores recipiunt
vt sunt s. f. i. c. i. f. i. c. a. t. e. r. ad finē. p. p. t. qd fuerit
create: reuerse r cū deo p. t. i. c. i. p. a. t. e. s. sicut s. f. e.
cere: q p. t. i. c. i. p. a. t. i. i. s. i. l. l. u. d. i. n. e. cū l. f. i. s. s. i. g. i. l. l. i.

C De confirmatione.
Confirmatio est: vt puer qui non
erat disposit' ad intelligendū
qm fuit baptizatus: recipiat ip. p. e. s.
sione sacramēti primi in suo intelligere. r
idē est de sua memoriā r volūtātē. Idcir-
co istud sacm de p. r. i. m. i. t. i. o. e. i. n. s. t. r. u. m. e. n. t. i.
est primi sacri. qd inquantū semetipm di-
spōitū erat ad faciendū impressionē in po-
tentis aie subiecti. s. i. p. a. m. facere nō po-
tuit in actib' illarū potentiarū. v. i. n. reco-
lere intelligere r diligere: s. i. t. a. n. t. ū. m. o. fa-
cit impressiones in potentis. Et p. sacm
cōfirmatiōis sunt caracteres sacri i acti-
bus potētiaz: inquantū baptizatus cōsen-
tit: q sit mundat' a p. c. t. o. originali recolē-
do intelligendo et amando.

C De matrimonio.
Matrimoniu est sacm: qd ordi-
nat copulā hois r femine ad finē
p. p. t. e. r. quā sunt masculinitas r
femineitas. v. i. a. d. multiplicandū h. s. i. a. n. a. z.
spēm. vt deus sit honorat' r amat' p. plu-
res hoies. Et istud sacm specificat talem
hoiem r talē feminā cū ordine x. b. o. r. r o. r-
dine p. c. e. p. t. i. o. i. s. interioris. q mouēt verba
illius: q agit sacm r illorū q caracteres
sacri recipiūt intus et extra. r agēs ligat/
r illi sunt ligati. Et sacm est sustentatū ita
in s. h. e. i. t. u. b'. sicut s. f. e. s. i. g. i. l. l. i. in cera sunt sus-
tētatē. Et istud ligamē sacri est: vt sit intē-
tio copule ad g. n. a. d. ū. p. l. e. rōe primaz brā
charū arboris moralis / r nō rōne placitū
sensualis. quoniam finis sensualis colligitur
in arborē rationali.

C De eucharistia.
Eucharistia est sacm altaris. qd
qdē sacramentū est: vt deus cū
homine multū possit participa-
re in magnitudine bonitatis: duratiōis:
p. t. a. t. i. s. a. p. i. e. t. i. e. r. voluntatis: virtutis: veri-

tatis: cōcordatiē: principis: medij: r finis:
maioritatis: r hūilitatis. **C** Deus p. t. i. c. i. p. a. t.
cū hoie i magnitudine bonitatis rōe
sacri. qm valde magnū bonū ē hōi tracta-
re r tenere corpus xpi. qui est finis r cō-
plemētū oim corporalium. et illud ita bo-
nū corp' tangere cū suis manibus r ipm
ponere in suo corpore. vt corp' tactū m. s. i.
det a p. c. t. o. corp' qd est tāgens. ita q in il-
lo tāgere tāgētis r tacti ē p. t. i. c. i. p. a. t. i. o. a. m. i.
barū bonitatis. Et illud bonū ita magnū ē
in hūmano corpore positiū non est aliqd:
q cogitare possit. **C** In sacramento par-
ticipat deus r hō in magnitudine dura-
tionis. qm valde magna est duratio r cō-
seruatio: q xps q est hō deus: remaneat si-
ne cōmento r diminutione sūp. p. l. u. s. i. i. s. i. a.
cramēto / hōie recipiente illū xpm. q non
crescit p. trāsmutationē subalē panis in
carnē xpi: r vniū i sanguinē xpi: nec dimi-
nuī: inquantū ille q ipsū recipit transmu-
tat māz panis trāsmutatā in xpm in car-
nem sūp. p. l. u. s. i. i. s. i. a. recipientis. r idē est de vino
in sanguinē. Et hoc est magnū miraculū
r est figura r impressio magne duratiōis.
q figura est caracter sacri. quod est instru-
mentū ad significandū magnā duratio-
nē xpi dei hominis. **C** In sacramento al-
taris participat de' r homo in magnitu-
dine potētatis. qm magna est potestas:
quā de' dat p. s. b. y. t. e. r. o: q de pane facit car-
nem r de ita paucō pane ita magnā car-
nem sicut est caro xpi. qui magna ē: i. q. u. a.
tūm cōiuncta est cū deitate. r idē est de vi-
no r sanguine. Et magna potestas est illa
quam p. s. b. y. t. e. r. habet in loco: vbi facit sa-
cramentum. qm in illo loco de vino facit
sanguinē xpi qui in celo est. Hoc autē facit
p. s. b. y. t. e. r. cū potestate dei infinita. que se-
dat ei sicut instrumentū motū p. agētē ad
suam voluntatē. Sicut martellus q est in-
strumentū fabri: q cū illo clauū faciat ad
suā volūtātē. Et hec participatio magni-
tudinis r potētatis est ita in sacramento:
sicut est in arte fabi catiois inter agētē
r martellū. verū māior est p. t. i. c. i. p. a. t. i. o. in
sacramento rōe instrumenti. qd est infinitū.
qd siquidē instrumentū est agēs inquantū fa-
cit sacramētū. sicut martell': q est agēs: in-
quantū facit clauū. r sicut martell' est pa-

tiēs: inquantū est motus p. manū fabri: sic
p. t. a. s. infinita est in s. f. m. patiēs: inquantū se
exhibet p. s. b. y. t. e. r. o: q cū illa sacm faciat.
C In magnitudine sapie p. t. i. c. i. p. a. t. deus
r hō in sacramento. qm inquantū p. s. b. y. t. e. r.
credit de pane carnē xpi facere r de vino
sanguinē xpi: ei' credētia excitat sūū intel-
lectū ad intelligendū magnā p. t. a. t. e. dei ma-
gnā bōitatē r magnā duratiōnē magnā
sapiam r magnā volūtātē. r sic d. alijs for-
mis diuinis. Quare credulitas quā h. s.
p. s. b. y. t. e. r. significat formas: de qd' dictū
est. qd intellect' attingit in forma intelli-
gendū. r est captiuat': inquantū credit sa-
cramētū esse verū. et sic credētia est lumē
in quo intellect' sciam attingit. Et in h.
passu datur cognitio: q credētia causat
sciam p. s. b. y. t. e. r. i. i. sacro rōe p. t. i. c. i. p. a. t. i. o. i. s. q
est magna i intellectu p. s. b. y. t. e. r. i. r i intellectu
xpi: q intelligit sacm eē verū. r sic p. t. i. c. i. p. a. t.
p. t. a. s. i. a. r scia r scia r credulitas i sacro.
Et iste passus est multū placēs: q intelli-
gatur. r significat: q argumētū r creden-
tia in vno tēpore p. t. i. e. s. s. e. i. n. sacro. Et idē
in alijs sacramētis r etiā in articulis f. i. d. e. i.
catholice. Idcirco dicit E. s. a. y. a. s. p. r. o. p. h. e. t. a.
q hō intelligere nō pōtū non cre-
dat. Et ergo credētia lumen intelligēdi.
ita q p. credētia hō accipit vniū obiectū.
sicut p. s. b. y. t. e. r. q accipit sacramētū eē verū.
r p. illū obiectū qd credit: m. l. t. a. alia obie-
cta esse vera intelligit. q sunt bōitas ma-
gnitudo duratio p. t. a. s. r cetera: f. m. qd sū-
p. r. a. d. i. c. t. ū ē. **C** In magnitudine volūtatis
de' r hō p. t. i. c. i. p. a. t. p. sacm. qm magna ma-
gnitudo volūtatis dei est: q vult esse in sa-
cramento xpi. r magna magnitudo ē volū-
tatis p. s. b. y. t. e. r. i. i. quantū disposita ē ad amā-
dū valde illud sacm. Qm f. m. q magnū ē
est in bōitate r in alijs formis xpi: ē ama-
bile r sacm ē vt p. t. i. c. i. p. a. t. i. o. dei r hois sit
magna inter volūtātē r volūtātē r ama-
re r amare. r ita magna ē nō possit: si sa-
cramētū nō eēt. De' g. o. r. d. i. n. a. u. i. t. q sit sa-
cramētū. vt p. t. i. c. i. p. a. t. i. o. amor' sit magna.
C Sacm altaris ē rō p. quā x. p. i. dei r ho-
minis sint in magna p. t. i. c. i. p. a. t. i. o. e. quoniam
magna x. p. i. ē x. p. i. q ipse sit in celo r in sa-
cramento. r magnā x. t. u. r. ē h. i. c. x. b. a. p. s. b. y. t. e.
ri: q facit eē vniū xpm r nō plures in plu-

ribus locis. vñ in multis altariis in vno eodē tpe. Et hec participatio magnitudinis x̄tutis: q̄ est inter x̄pm et p̄s byteri: eē nō posset sine sacro. q̄ ē subin p̄ticipatio nis magnitudinis x̄tutis. Cū cū virtutis vi tia sint p̄ria: malefacit illi p̄s byteri: qui sunt in mortali peccato: et faciūt sacm. et idē est de alijs hoib⁹: q̄ sacramentū recipiūt et sunt in mortali peccato. ¶ In magni tudine veritatis iesus x̄ps et homo par ticipat in sacro. qm̄ in illo magna est par ticipatio interveritatis et x̄tutis: in hoc q̄ veritas supior in se x̄tutes inferiores mul tiplicat in magnitudie dōitatis potestati et aliax. in quāti facit cēversū hoc q̄ p̄foy ter dicit in sacro tūc: cū dicit: h̄ est corpus meū. Et h̄ est magnū miraculū x̄tutis. q̄ vñ sit corp⁹ x̄pi et aliud corp⁹ p̄s byteri: et q̄ corp⁹ x̄pi et corp⁹ p̄s byteri sint agētia in vno corp⁹ q̄ est sacm. hoc autē eē nō posset sine sacro q̄ p̄s byteri facit in figura x̄pi. q̄ in quāti x̄ps loquitur et facit sacm. Et sic ē magna p̄ticipatio inter p̄curato rē et dñm et inter x̄tutē cūm sibi. Et hūc x̄tutē p̄ticipatē cursus nāl̄ sufficere non pōt: sed sicut olea ad suā spēm trahit māz oleastri: in quo ē inserta: ita x̄tutē supior ad suā magnitudinē attrahit x̄tutē infe riorē: q̄ ascendit ad x̄tutē supiorē. Idcir co dicit: q̄ sacm est supia cursus nāl̄. in q̄ sacro x̄tutē supior se ostendit ita magnam: sicut facit duratio p̄tās sapiā volūtas et x̄tus. q̄ sunt supiores. ita q̄ p̄ticipatiōis magnitudo q̄ est inter x̄tutē et x̄tutē est speculū: in q̄ apparēt magnitudines supio res. Qd̄ speculū eē nō posset: si sacm nō eēt i ita magna magnitudie sic illa: quā dixim⁹. q̄ pōt eē p̄ sacm. ¶ In magnitu dine concordantie deus et hō p̄ticipat in sacro. qm̄ de⁹ et p̄s byteri ita fortiter per sa cramentū p̄cordat: q̄ cōtrarietas contra dicere non pōt nāl̄iter neq̄ per locū neq̄ per tēpus nec p̄ quātitatē nec p̄ coloreū nec p̄ saporeū nec p̄ aliquod alioy acciden tiū. sicut p̄ pōderositatē et figurā. Hoc cō tradicere nō pōt: qm̄ x̄ps in eodē tpe est i multis locis: vñ in plurib⁹ altariis. hoc nāl̄iter esse nō posset q̄ vnus homo sit in celo et in terra et in plurib⁹ locis et in vno eodē tpe. Penicta sunt ergo loc⁹ et temp⁹

et cetera p̄dicta accidētia nāl̄ia. q̄ sunt fin cursum nāl̄ē p̄cordatā q̄ est inter x̄pm et p̄s byteri. Et hāc p̄cordatā ita magnā vñ q̄ est inter x̄ps et habitiū sacm: de q̄ p̄s by ter est indur⁹: nō est hōiū q̄ ipsam exti mare possit. idcirco ille p̄s byteri malefacit q̄ cū luxuriosus supb⁹ auar⁹ et gulosus ē: est p̄ra ita pulchri vestimētum. qm̄ neq̄ pulchrit⁹ nec nobilit⁹ vestimētū h̄e posset quē sit habiri sacramētū. ¶ Sacramētū altaris est p̄ncipiū magnū complemen ti efficiētis forme et materie. Est magnū cōplemētū p̄s byteri: q̄ cū p̄ncipio supio ri: q̄ est p̄ncipiū oīm creatorū cōplet oīa p̄ncipia sua creata. vñ suā bonitatē nāl̄es magnitudinē duratiōis p̄tātē sapiā vo lūtatē veritatē et x̄tutē. Et ex hoc magno cōplemētō informatur et h̄z q̄tē sua mā in formis p̄ncipioy. Et idē magnū p̄ncipiū q̄ tūc p̄ncipiat: cū de panē facit carnē et de vino sanguinē et devacu plenū: non est hō viuēs: q̄ dicere nec scribere posset/ nec etiā magnitudinē illi⁹ p̄ncipiū i boni tate duratiōe et ceteris formis sustentati. ¶ Sacramētū altaris est instrumētū: q̄ est mediū inter deū et hoīem in quāti con ligit formas supiores et inferiores ita: q̄ forma est in forma. sicut aer qui est mediū in quo ignis et aqua inuicem coniungun tur existente quolibet in alio. et in illa con iunctione intrans forme inferiores cū cō trarietate naturali. quā contrarietatem forme superiores in concordatiam cōuer tunt supia cursum naturālē. q̄ representa tur in concordantia: quam habet ignis et aqua in aere cum piper sit: vt ignis i ipso magnū calorem habeat et aqua magnā passionem. sic in sacramento: in quo for me superiores magnā habent actionē et forme inferiores magnā passionem. Et ita magnā actionē et passionem q̄ ma iores esse non possunt inter x̄pm et p̄s byte rum. Et hāc ita magnā actionē et passio nē dei et creature valde delectabile est in telligere et considerare. ¶ Finis propter quē mūd⁹ creatus est: cognoscit in sacro altari: q̄ qd̄ finis est: vt cognoscatur ma gnitudo diuine bonitatis duratiōis po testatis et aliarū formarū dei et etiaz vt cognoscatur magnitudo hūane bonita

tis duratiōis p̄tātis sapiētie volūtatē et aliax formarū humanitatis x̄pi. Et iste fi nis i sacramēto cognoscit: i quo est finis magn⁹ bonitatis supioris et inferioris. et sic de alijs formis. Et idē est sacramētum habitus: i quo cognoscit finis creatiōis mūdī. Et ideo ille habit⁹ est pulchri spe culū: q̄ pōt esse i hac vita inter deū et hō minē. vñ i vidēdo i illo speculo totz tātas magnitudines finitū cōplemētōy formarū supioy q̄ cōplet formas inferiores. ¶ In sacro altaris participat de⁹ et hō cū ma ioritate. qm̄ de⁹ plus influere non pōt de sua bōitate magni⁹ duratiōe p̄tātē sapiē tia volūtatē. et sic de alijs formis. Hec hō in sua bonitate magni⁹ duratiōe p̄tātē. et sic de alijs formis: plus recipere nō pōt de influētia supiori. ¶ Participat ergo de⁹ et hō cū maioritate influētie. et hec partici patio maioritatis q̄ est inter deū et hoīes in hac vita esse nō posset sine sacro. Et idē malefacit illi hoīes: qui sunt p̄s byteri qui sacramētum sepius facere possent/ et faciūt in cōtrariis. ¶ In sacramēto alta ris participat de⁹ cū hoīe cū magna hūi litate sue bonitatis magnitudinis dura tiōis p̄tātis sapiētie volūtatē et verita tis. qm̄ magnū est: q̄ ille q̄ est deus et hō velit participare inferi⁹ et tantū seipsum humiliare cū oībus suis altitudinib⁹: q̄ sunt ita alte: q̄ altiores esse non possent: q̄ dimittat se moueri de vno loco in aliū et dari hominib⁹. Et ideo malefacit illi p̄s byteri et illi homines q̄ recipiunt sa cramentum: quādo supbi sunt. cū ita sit: q̄ supbia et hūilitas sint cōtraria. Et in hoc passu cognoscitur: q̄ p̄s byteri debeāt esse magis humiles q̄ alij homines in loquēdo induēdo comedēdo eq̄tando et habitando. et sic de alijs. q̄ magne hūili tati conueniunt. sicut iesus christus: qui in hoc mundo fuit humilis in omnibus.

De ordine.

O Rdo est sacramētum necessariū ad alia sacra. q̄ est instrumētum: cū q̄ sūt alia sacra. Et ordo ē ita magn⁹: sic spectat ad magnitudinē alioy sacroy. sicut martell⁹: q̄ p̄portionari de bet ad magnitudinem clauī. Unde cum acsramentum altaris et penitentie sit ita

magnū opz q̄ ordo quem p̄s byteri reci pit: sit magn⁹. vt ipse potēs sit p̄ illi ordi nē ad cōficiēdū sacm altaris: et ad dādā p̄niam hoib⁹ et in soluēdo et ligādo illos cū clauib⁹ b̄i petri. q̄ claudūt et aperiunt hoib⁹ i celo et i terra. cui apertioni et clau sure r̄idet ordo p̄s byteri. q̄ siquidē ordo est sacm. cui⁹. i sacm magnitudinē exten sam i bonitate iustitie m̄e et p̄tātis iudi cādi et indulgendi nullus posset scribere nec cogitare. Et ideo illi p̄s byteri male faciūt qui h̄nt ita magnū ordinē: q̄ se in clinant ad aliq̄d p̄ctm: cū ita sit q̄ ordo et p̄ctm sint cōtraria. ¶ De penitentia.

Penitētia est sacm extensum in cōtritiōe hoīm: q̄ penitēt de p̄ctis: q̄ fecerūt. de q̄b⁹ cōfitem tur: et se submitūt iudicio p̄s byteri. vt fiat satisfactio cum x̄tute p̄ vitis. Et iste tres forme cōtritiōis cōfessionis et satis factionis sunt passiue. in q̄bus accipit silitudines formarū actiuay. quas h̄z p̄s byteri: q̄ silitudines imprimunt illay forma rū actiue in iudicio: q̄ dat et i hoc q̄d in dulget cū clauib⁹: q̄ in illis sōis passiuus claudūt et apitūt. Et p̄ hoc sacm p̄nē ex citātur hoīes ad timorē p̄ contritiōe et ad spēm p̄ indulgētiā. Et cōfessio et satis factio mouēt cōtritiōe. et cōuersio cōtri tio mouet illas. sicut forma q̄ mouet for mā vna forma mouēt aliā ad suū finē. sicut ignis q̄ in pipe cū forma caloris mo uet formā hūiditatis frigiditatis et siccitatis. et siccitas: q̄ mouet in pipe humidi tatē et frigiditatē. Et idē in formis spiri tualib⁹. sicut volūtas q̄ mouet intellectū ad intelligēdū bona obiecta amabilia rōne eoy bonitatis: et ad intelligēdū ma la obiecta. q̄ sunt odibilia rōne eoy mali tie. Et idē facit intellect⁹ q̄ mouet volūta tē ad amādū intelligibilia et ad odiēdū odibilia. ¶ De extremayctione.

Extremayctio est sacm: q̄ esse opz rōne finis: qm̄ sicut baptis mus est rōne p̄ncipiū et cōfirma tio rōe mediū: sic extremayctio est rōe fi nis. In qua extremayctione p̄ctōr sua p̄ctā cōfitec et fatec fines formarū: q̄ sunt in vita euiterna et fines formarū qui pri uantur in hac vita. Et sic extremayctio

Arbor apostolicalis.

est plicatus: in quo pctori cōfiteat et fatetur lineas: q̄ dēciunt in hac p̄sentivita p̄ mo- tem: q̄ est diuisio corporis et aie et lineas futuras i vita cūterna. Et hec cōfessio p̄ extremam vnctionē est sacramētū i patiē te et in agēte. Et si in patiēte discretio de- ficiat p̄pter magnā inrmitatē: i agēte res- taurat: q̄ facit sacramētū. Sicut si natu- raliter vn' hō pderet vnū oculū: i magna parte virtus illi' oculi restaurat i organo alteri' oculi. Et i hoc passu cognoscitur q̄ho restaurat baptisim' et cōfessio i tpe necessitatis in absentia p̄bet. in quātū hie ri p̄nt sacramēta p̄ aliis hominē: q̄ nō sit p̄bet. Apparet etiā i hoc passu: q̄ de' dili- git: q̄ sacra sunt magna. **C**ictū est de septē sacramētis sancte ecclie: q̄ sunt or- namēta illius et sicut sol: q̄ est ornamētū terre. in quātū ei dat lucē. et idē de lumi- ne: q̄ remouet tenebras a camera in no- te et q̄ mōstrat illa: q̄ sunt in camera: sic septē sacramēta cū lumine et p̄cipatiōe formaz superior' et inferior' monstrāt nō bilitatē creatoris et creaturarum.

C De secūda parte foliorū arbo- ris apostolicalis.

Elia arboris ap̄licalis sunt ca- nones. q̄ sunt accidētia: q̄b' pa- pa indiget ad suū regimē. Qui qdē canones seminati sunt i decretalib' et decretis. et plures alij sunt i dispositiōe: q̄ cognoscant. et illi q̄ cognoscūt: p̄nt ap- plicari ad certū nūm alioz cognitoz ma- gis gñaliū. ita q̄ artificial' p̄la p̄tula- ria applicari possent ad pauca vltia: et da- ta ē ex eis practica s̄z modū quē dedim' in folijs arboris ip̄ialis. Quē qdē modū replicare volum' i vno folio tantūmō. et hoc discurredo p̄ gñalia accidētia Et mo- dū quē dabim' in discurredo: est doctria: q̄ho hō discurrere sciat p̄ alia folia artifi- cialiter p̄ accidētia gñalia. Et p̄ hāc do- ctrinā possit hō deducere ad sciētiam ne- cessariam in b̄uēi lōgam rhetoricam po- sitiuam vocatam ius canonicum.

C De summa trinitate: et primo de q̄titate.

Summa trinitatē firmiter credi- mus et simpliciter p̄ntemur sine quantitate continua et discreta.

Quā inquantū credimus vnū patrē/vnū filiū/vnū sp̄m sc̄m: et oēs tres vnū deū et nō tres deos: credimus et cōntemur: q̄ in trinitate nō est q̄ntitas. qm̄ in ip̄a nō pōt esse: postq̄ oēs tres remanēt vna cēntia/vn' de' vna natura/vna bonitas. et sic de alijs formis cēntialib' sine rōtib'. **Q**uā q̄ntitas discreta sine diuersitate essentiaz esse nō pōt. aut sine diuersitate essentie et suppositi aut cōcreti. sicut i bonitate crea- ta in qua bonificatiū bonificabilis et bo- nificare sunt distincti: quātū vnū nō est aliud. Et q̄uis ita sit: q̄ sunt de vna essen- tia bonitatis: nullum illoz est bonitas. et ideo quodlibet per quātitatē attingit et in quātitate bonitatis determinat. Sed hoc nō est in b̄a dei trinitate. qm̄ pater est tota essentia diuina et fili' tota cēntia diuina et sp̄s sc̄s tota cēntia diuina. et p̄ de toto seip̄o pducit filiū. et p̄ et filius de totis seip̄is sp̄itū sc̄m pducunt. Et q̄ p̄ est in h̄u' et fili' est in h̄u' et q̄li- bet de tota sua cēntia pducit: nō pōt pro- ductus ex eis i extēritate nec i eternitate esse quātus. qm̄ pducit est de cēntia infi- nita et eterna. q̄re illa b̄ndicta pductio- ne q̄ntitas nullomodo locū h̄re pōt. Fir- miter ḡ credimus et simplr: q̄ in b̄a dei trinitate nō est quātitas nec potest esse.

C De qualitate.

Illa summa trinitate nō est quali- tas: que sit accidēs. qm̄ bonitas p̄ris et filij et sp̄s sc̄s est qualitas cēntialis et subalis: in quātū p̄ est q̄lis: et fili' q̄lis: et sp̄s sc̄s q̄lis. ita q̄ p̄ q̄litate determinat est q̄libet vt sit cognit' et cū sua p̄prietate q̄libet ab alio distict' et de- terminat. vt p̄ p̄prietatē paternā: et fili' p̄ p̄prietatē filialem: et sp̄s sc̄s p̄ p̄prietatē p̄sonales sunt vna p̄p̄tas diuina eterna et infinita i bonitate et i alijs formis diui- nis. quaz q̄libet est q̄lis: qualibet alia re- manēt p̄ cēntia. Et q̄libet est q̄lis p̄ ope- rationē gñationis et spirationis. in q̄b' est distinctio p̄sonaz. Ita q̄ p̄ p̄bonita- tē bonū filiū generat: et p̄ magnitudinē magnū: et p̄ eternitatē eternū. Et ita bo- nitas est qualis: et magnitudo qualis: et eternitas similiter in gñatione et in spi-

Arbor apostolicalis.

So. lxxi

ratioe. **I**dcirco forme in pductione sunt rōnes reales oēs vna forma remanentes per essentiam et naturā deitātē et vnitatez vnū dei. Et iste passus est multū delectabi- lis ad cōsiderandū: est principij ad sol- uendū plures obiectiones factas s̄ sum- mā trinitatē. Quae quidē obiectiones gra- ues sunt ad intelligendū per illos: qui pa- rum sciūt aut qui de deo parum credunt.

C De relatione.

Illa beata dei trinitate credimus et cōntemur relationē substātiāle nō accidentāle. Substātiāle: quā- tū pater producit filiū de sua essentia sub- stātiāli et de tota: non de parte. qm̄ pars non potest esse in substātiā infinita et eter- na. **I**dcirco relatio realiter est substātiā- lis sine aliquo accēte. Et idē de relatione actiue spiratiōis et passiue. Et similitudo istius relationis substātiālis et diuine est iter patrē filiū: q̄ sunt hoies. Sed illa re- latio non sentitur p̄ aliquē sensum. qm̄ in- terius est ita secreta: q̄ nullus sensus ip- sam attingere pōt. sed intellectus ipsam attingit in spem: quā multiplicat de rela- tione. q̄ est accidentalis consideratio. ita q̄ si pater nō esset: nec fili' et e cōuerso. Et causa quare relatio substātiālis est neces- saria: est: q̄ martinus fili' de sua sub- stātiā et de suis accidētib' generat. Ita q̄ illa relatio vnum pedem tenet in patre et alij in filio. Et hoc est fm̄ mo dū quē dixi- mus in brāchis arboris et alis vegetalis et sensib' et q̄ martinus generat filiū suū de suis accidētibus: sicut faber qui de accidentibus ferri facit accidentia clauis: ideo remanet relatio inter martinū et filiū filiū accidētaliter. **I**dcirco illa relatio est triplicata. vna est substātiālis et realis. alia est accidētaliter et realis. et tertia est in- tentionalis in intellectu multiplicata: in- quantū ipsam intelligit. et fili' intelligere induit in sua specie fantastica. que est in genere relationis.

C De actione et passione.

Illa b̄a dei trinitate nō credimus nec affirmam' actionē neq̄ pas- sionē accidentāle: qm̄ accidēs nō pōt eē i pductione. q̄ est eterna et infinita. verū actionē credim' et passionē i diuis p̄sonis

subales: quātū dicim' q̄ p̄ ē agēs: quā- tū pducit. et fili' ē patiēs: in quātū pduc- ct' ē. s̄z q̄ p̄ pducit de sua suba subatū: et pducēs et pductū remanēt vna suba op̄s q̄ actio et passio sunt reales p̄sone subales et actio et passio in eis locū h̄re nō p̄nt. q̄ p̄ est i filio et fili' i patre: quātū sunt vna suba. vidē de tpe: q̄ nō pōt i illis h̄re p̄- cipiū neq̄ mortū. qm̄ p̄ finit' est i extē- tate sicut i eternitate. vidē ē s̄ filio. Et idē est de quātitate fm̄ q̄ dictū ē q̄ i illis nō pōt eē. q̄re actio et passio q̄ sūt forme acci- dētales nō p̄nt eē in subo: vbi nō ē tēpus loc' q̄ntitas nec mot' et i q̄ actio et passio sunt vnamet suba tynamet cēntia. Et idē sequit' s̄ sc̄o sp̄s. q̄ ē passiua spirabilitas p̄cedēs et p̄cessa de actiua spiratuitate si ne tpe et sine alijs fofis accētalib': postq̄ remanēt vna suba cū actiua spiratuitate q̄ est p̄ et fili'. Et in h̄ passu h̄r mod' ad soluendū q̄stioes: q̄s faciūt saraceni s̄ san- ctā trinitatē rōe actiōis et passiōis q̄s ne- gāt in deitate/affirmātes q̄ i deo nō cas- dit aliqd accidēs.

C De habitu.

Illa b̄a trinitate dei nō credimus neq̄ affirmam' h̄itū: cū ita sit q̄ h̄it' sit accēs et de' sit pur' act' i existēdo et agēdo: sicut sua magnitudo bōi- tatis: q̄ existeret eternū et sua magnitu- do bōitatis: q̄ ē op' eternū et idē ē de alijs formis diuis. idcirco p̄ ē suamet magni- tudo. q̄ ē p̄ eternāl' et infinite in gñando filiū eternāl' et infinite. Et idē ē de sc̄o sp̄s q̄ eternāl' et infinite exit s̄ p̄re et filio. **I**dcir- co i b̄a dei trinitate nec i sua cēntia h̄it' esse nō pōt nec creature q̄s creant: in illo h̄ituate fuerūt p̄s q̄ ipsas creauerit. qm̄ anq̄ ip̄as creauerit: fuerūt idee i sua sapia. q̄ qdē idee aliud nō erāt nisi de'. Et erāt mltre idee: quātū oportebat: q̄ p̄res cēnt creature: s̄z nō erāt nisi vna idea: quātū de' ē vn'. Sicut i speculō: q̄ ē virt' p̄ quā plures figuras diuersas accipit. vt figurā hois eq̄ et castri. et est vna i seip̄a et p̄ spe- culi. ita de' anq̄ fōrēt creature: cū sua sa- piētia q̄ ē forma diuina cēntial' et subal: crea- turas vēturaz attigit. et hoc actual' et nō h̄itual'. Et i h̄ passu errāt aristotele. et ei' se- quaces. q̄ affirmāt in m̄dū esse eternū vt creatio h̄itual' in deo nō esset et q̄ eius

Arbor apostolicalis.

operatio eterna et actualis esset in mun-
do. qm̄ h̄ qd̄ crederet h̄m̄: si m̄dus crea-
tus fuisset: ē pur⁹ ac⁹ sapie dei: que acci-
piebat ea q̄ v̄tura erāt. Sicut si virt⁹ re-
ceptiua speculi trāfīret ad accipiēdū for-
mas: anq̄ essent. qd̄ facere nō pōt fm̄ cur-
sum nālē. s; sapia dei pōt hoc facere. quia
sua virt⁹ et sua p̄as sunt i vno puro actu
infinito in attingendo hoc: qd̄ est intra se
et extra.

De situ.

In trinitate dei nō ē sit⁹: cū ita sit
q̄ de⁹ nō sit corp⁹ nec aliq̄ nā cor-
poris. qm̄ ens infinitū in extēsi-
te nō pōt ēē corp⁹. cū ita sit: q̄ corp⁹ nō
pōt ēē sine lōgo amplo et p̄fundo nec sine
figura circulari vel q̄drāgulari aut trian-
gulari. sed nullū istoz cadere pōt i infini-
tate. Et iō male fecerūt illi philosophi an-
tiqui et adhuc aliq̄ moderni saraceni: q̄
sunt eoz seq̄ces: q̄ negauerūt: qd̄ deus sit
extra firmamētū essentialē nec itra. s; po-
tētiā et virtuosē. et sic de alijs formis. Et
hoc negauerūt: qz affirmare tuebāt: q̄
de⁹ foret corp⁹ si eētiā ēēt itra et extra.
sicut ignis q̄ est corp⁹: supposito q̄ sit itra
camerā et extra. q̄ sicut de⁹ īfinit⁹ ē p̄ eter-
nitatē: i q̄ ē tēpus m̄di et mor⁹ firmamē-
ti: et illa est extra īquātū m̄dus nō ē eter-
nus: sed ē p̄ncipiat⁹: et eternitas ē itra m̄-
dū: qm̄ nō est ens diuisibile: ita extēsi-
tas dei infinita ē itra m̄dū et extra. q̄uis ita
sit: q̄ nō sit corp⁹. Et ista extēsi-
tas diuina et spiritualis ē essentialis: q̄ est p̄: q̄ de seipso p̄-
ducit filiū: et de p̄e et filio erit sp̄s sanct⁹.
Quare sit⁹ q̄ est creatura: ē speculū et simi-
litudo: in quo h̄manus intellectus accipit
qd̄ in similitudine situatiōis. sicut p̄ q̄ est
in essentia sicut generās et spirās et filius
sicut gnat⁹ et spirās et sp̄s sanct⁹ sicut spi-
ratus. Et idē ē de essentia: q̄ est p̄ vniū mo-
dū p̄ et p̄ alij filius et p̄ alij sp̄s sanct⁹. et
ipsa remanet indistincta i semetipsa: q̄uis
in ipsa sint persone. Et istud speculū assi-
tuatiōis et figura ē creatura ita disposita
et ordinata: q̄ intellect⁹ h̄manus p̄ illā vide-
re pōt modū essentie et p̄sonaz diuinarū.
et sic de alijs formis diuinis. Sicut i diui-
na bōitate in q̄ ē p̄ bōificās et filij bōi-
ficat⁹ et bōificabil⁹ et sp̄s sanct⁹ sit⁹. et bo-

nificare qd̄ ē iter p̄fem et filiū: ē p̄ modum
gnandi. et iter patrē et filiū et sp̄s sanct⁹
p̄ modū spirādi. Et hoc intellect⁹ h̄man⁹
intelligere nō pōt si sit⁹ nō esset. qd̄ est
instrumentū ita necessariū ad intelligēdū
modū p̄sonaz: sicut color est necessari⁹ ad
imaginā dū coloratū.

De tēpore.

In trinitate dei nō ē tēpus: cū ita
sit q̄ tēp⁹ nō pōt esse sine p̄nci-
pio et motu rerū motaz et p̄nci-
piat⁹: in quo tēp⁹ ē sustētati⁹. Et etiā qz
p̄ filiū gnat⁹ de eternitate: īquātū d̄ seipso
(q̄ ē eternitas) ipsum gnat⁹. et idē ē de p̄e et
filio. q̄ de seipsis q̄ sunt eternitas: sp̄s sanct⁹
sanct⁹ spirant. Quare sicut faber q̄ facit
clausū de ferro: ip̄s facere nō pōt de ligno
postq̄ ipsum facit de ferro: ita mulome-
lius p̄ducit⁹ de eternitate essentiali et nā-
liter et subaliter nō pōt ēē de tēpore nec de ali-
qua nā tēpore: cū ip̄s p̄ducit⁹ sit de eternita-
te et i eternitate. Et iō saraceni et iudei ma-
lefaciūt: q̄ negāt i deo trinitatē. qm̄ si tri-
nitatē i deo affirmarēt: crederēt affirmā-
re tēp⁹ i ip̄so et negare eternitatē. Et in h̄
passu pōt h̄ cognoscere: qm̄ h̄man⁹ intel-
lect⁹ xp̄ianoz ē altior q̄ intellect⁹ aliarū
sectaz intelligēdo in deo opationē p̄du-
cētis et p̄ducti sine tēpore et sine motu vni⁹ et
alterius.

De loco.

In trinitate dei nō est loc⁹: cū ita
sit q̄ loc⁹ ēē nō pōt nisi in entib⁹
finitis. Sicut ampullā: q̄ est loc⁹
vini et camera q̄ est loc⁹ hoīs: q̄ stat in illa.
et sic de loco fm̄ q̄ dictū ē in arbore elali.
Quare loc⁹ nō pōt ēē i subo īfinito extēso
sicut ē de⁹ p̄: q̄ īfinit⁹ ē in extēsi-
tate sine longo amplo et p̄fundo et sine oī nā loci.
Et de toto seipso p̄ducit filiū. qz ip̄s in
vno loco nō pōt ēē: nec fili⁹ i alio. qz eēnt
supposita finita: si p̄ ēēt in vno loco et fi-
lius in alio. nec filius p̄ducit⁹ esset de essen-
tia p̄ris. q̄ est ens īfinitus in extēsi-
tate nec de toto p̄e. Et idē ē de sp̄s sanct⁹: q̄ īf-
nite sine quātitate (sine q̄ loc⁹ ēē nō pōt)
erit d̄ p̄e et filio et erit i p̄e et filio: vt erit
in infinitate: et erit in seipso vt sit īfinit⁹
tus. Et ita nullomodo in diuina trinita-
te locus esse potest. Quare saraceni et iu-
dei male faciunt: qui opinionēz habēt: q̄
xp̄iani credant: q̄ pater sit in vno lo-

Arbor apostolicalis. Fo. lxxii.

co et fili⁹ in alio et sp̄s sanct⁹ i alio. qm̄ cre-
dit⁹: q̄ oīa q̄ distincta sunt: req̄rāt loca di-
stincta. sicut h̄o arbor: martin⁹ et fili⁹ su⁹.
Et in hoc qd̄ dicim⁹: q̄ p̄ est in filio: et fi-
lius i p̄e et sic de sc̄to sp̄s: nō sequit⁹: q̄ di-
camus. q̄ vna p̄ sit i alia. cū ita sit: q̄ p̄-
sone diuine nō sint partes. qm̄ p̄ nō ca-
dit i īfinitate. vt dictū est. sed p̄ est in filio
et fili⁹ est in p̄e. et ita de sp̄s sanct⁹. ita essen-
tialiter et nālī: q̄ vniū sunt p̄ eēntiā et nāz.
Dictū est de accidētib⁹ i q̄b⁹ daf do-
ctrina: qm̄ h̄o sciat illa accidētia negare
in summa trinitate et ip̄as excusare ab il-
lis accidētib⁹. et etiā qm̄ h̄o sciat rīdere
ad obiectiōes q̄ sūt i ip̄as btām trinita-
tē cū accidētib⁹ supradictis. Quare filis
doctrina haberi pōt ad vtēdū ip̄is accide-
tib⁹ affirmādo vel negādo illa i alijs ca-
nonib⁹. Sicut in canonib⁹ de rescriptis
et de constitutiōib⁹. et sic de alijs. Quare p̄ ap-
plicatiōez canonū ad. ix. accidentia gna-
lia poterit iudex cognitionē h̄re i iudicā-
do et aduocāt⁹ i aduocādo et actor⁹ i agē-
do et re⁹ i defendēdo. Et iō doctrina da-
ta est: fm̄ q̄ dictū ē: qm̄ h̄o sciat vñ sciē-
tiā facere de gñalibus formis: ad q̄s iura
canonica reducant⁹. Et de illis que sunt
particularia in vniuersalibus formis. co-
gnitionē habere. Et talis liber multum
esset vtilis dño pape et suis officialibus.

De floribus arboris apostolicalis.

Flores arboris apostolicalis
sunt. xiiij. articuli nre fidei
xp̄iane. vñ credere et affirma-
re vnum deū patrē filiū sp̄m
sanctū creatorē recreatorē et
glorificatorē. Isti. viij. articuli p̄dicti p̄-
nēt ad deitātē. et alij. viij. sequētes ad h̄ma-
nitatē. q̄ sunt: q̄ dñs iesus xps cōcept⁹ est
de sp̄s sanct⁹ et nāt⁹ ex maria xgine/ crucifi-
xus et mort⁹/ descēdit ad inferos/ tertia die
a mortuis resurrexit/ ascēdit ad celos/ et
q̄ ventur⁹ est iudicare viuos et mortuos.
Et hos. xiiij. articulos flores vocam⁹: qz
altiora sunt: q̄ de deo et eius opib⁹ crede-
re possumus. et credulitas quā h̄o h̄z de
ip̄is est flos: vñ nascit⁹ fruct⁹. q̄ est sc̄ta ma-
ter ecclesia sustētata i hoīb⁹ iustis sanctis
et catholicis. qui sunt oues domini pape
vicarij seu successoris beati petri qui ro-

me fuit crucifixus et mort⁹. Que quidē
roma sedes est sui vicarij: cui⁹ sedes voca-
tur petra. cui⁹ cōditiones sunt: q̄ sit for-
tis viua et alba. Et ideo illi male faciūt: q̄
illā petrā nō custodiunt de morte fragili-
tate et īmūdi-
cia. cū illis sit cōmissa fm̄
suas cōditiones q̄ req̄rūt hoīes viuos for-
tes et m̄dos de pctis. Ante q̄ ventu-
mus ad p̄bādū vniū deī: p̄mo p̄bābim⁹
eternitatē eē. postmodū īfinitā bonita-
tē et īfinitā magnitudinē et alias sofas.
cū natura dei p̄ has formas significet. et
fm̄ eaz nām p̄batiōes ducere intēdim⁹
et cōclusiones. Deinde p̄bābim⁹ deī eē. et
postmodū articulos. Et quēlibet articu-
lū p̄bare volum⁹ q̄nqz rōnib⁹ et p̄ sofas
primas et p̄ eaz diffinitiones. Que qdē
prime forme sunt bonitas magnitudo et
alie. Ceterū amē si i aliquo sc̄tam fidē
ecclesie romane dicim⁹: sciētē nō dicim⁹:
sed ignorātē. Et ideo hoc qd̄ dicimus:
submittimus h̄militē et tradimus eccle-
sie romane sacrosancte. quoniam hoc qd̄
ipsa faciet: credimus.

De formis siue rationibus dei.

Si eternitas non est: oē qd̄ est: in-
ceptū est a seipso: qd̄ est impossib⁹.
qm̄ fuisset anteq̄ eēt qd̄ ē ip̄osib⁹.
Est ē eternitas: quā summā duratiōez vo-
camus. Si summa bonitas nō est: nec
infima est. qd̄ est impossib⁹. cūz relatiue se
habeant. Est ē summa bonitas q̄ est īf-
nita. qm̄ si nō ēēt īfinita: sequerēt q̄ ma-
ius bonū qd̄ minus distat ab īfinitate:
magis distaret ab īfinitate. qz eēt plus
circa nō esse q̄ minus bonū. et sic minus
bonū maius eēt q̄ maius bonū. qd̄ est im-
possibile. Est ē summa bōitas: q̄ est in-
finita. Si īfinita magnitudo nō est:
oē qd̄ est: terminatū est in extēsi-
tate. et sic eternitas īfinita est i duratiōe et boni-
tas in summitate: vt p̄bat⁹ est. sed termi-
nate sunt i magnitudine. qd̄ est impossib⁹.
cū īfinitū et finitū in eadē suba p̄por-
tiōe nō habeāt. Est ē īfinita magnitudo: sicut
est eternitas et summa bōitas. Si īf-
nita p̄as nō est: oīs p̄as ē finita. qd̄ est
impossib⁹. qz eternitas ē īfinita duratio
ne. et postq̄ ē īfinita duratiōe: pōt ēē īf-
inita duratiōe p̄ p̄tatem. qz sine p̄tate

Arbor apostolicalis.

nō posset esse infinita. Est ergo infinita potestas: propter quā eternitas potest esse in infinita duratio. ¶ Eternitas est: ut probatur. et est scibilis est. et sic sua scibilitas est infinita. sicut ipsemet eternitas infinita est. et potest esse infinita per infinitā potestatem. Et bonū est: quod sit infinita in scibilitate per summā bonitatem. Et ergo infinita scibilitas et per consequens infinita scituitas. cū relative se habeant. Et sic per consequens est infinita sapientia ex ambabus. ¶ Si infinita voluntas nō est: ois voluntas finita est. et sic summa bonitas (quā probamus) et infinita duratio/infinita potestas et infinita sapientia nō sunt amabiles infinite per voluntatem. quod malū est contra bonitatem. cū oēs boni sit amabile. Et etiā est vitiosū contra infinitatem magnitudinis eternitatis potestatis et sapientie illarum/infinitate amabili nō existente quod eis est malū. quod est impossibile. Est ergo infinita amabilitas. et per consequens infinita amantitas. cū relative se habeant. ¶ Si infinita virtus nō est ois virtus finita ē. nō sunt ergo summa bonitas/nec infinitas magnitudinis eternitatis potestatis sapientie et volūtatē infinite virtuosae per virtutē. et sic sunt in infinitate earum otiose et sine fine: quē perfectionē vocamus. ¶ Hic sequitur summū virtutū et infinitū habens cōueniētiā cū summa bonitate et immensitate magnitudinis. quod ē impossibile. est ergo infinita virtus: per quā forme supradicte infinite sunt virtuosae. ¶ Si nulla virtas sit infinita: ois virtas ē finita et bonitate immensitate magnitudinis eternitatis. et sic ē falsus summā bonitatem ēē. quod probamus. sequitur quod ipse ē et nō ē. quod est predictio. Est et infinita virtas: per quā eternitas bonitas. et sunt i vero ē. ¶ Si nulla gloria sit infinita: ois gloria est finita. nō est ergo gloria volūtatē diligere semetipsum et summā bonitatem. quod est malū et bonū et parū cōtra magnum et vitiosum contra virtuosum et falsum cōtra verum. Et sic bonitas nō haberet: per quod posset esse summa et sic de alijs. et esset gloria in rebus finitis. per quā essent in summitate bonitatis voluntatis et virtutis. quod est impossibile. Est ergo infinita gloria et summa. ¶ Si nullum principium sit infinitū in priori-

tate: omne principium est finitū. et sunt plura principia equaliter in prioritate finita. quod est impossibile. quia iam probauimus quod summa bonitas et immanens magnitudo. et sunt in prioritate infinite. quia summa bonitas est in prioritate summitatis. Et si vñū summū principium: quod summa bonitas. et sunt ante oia in prioritate. ¶ Si nullū mediū sit infinitū: oēs mediū est finitū. quod falsum est. quia si summa bonitate (quā probamus) bonificare nō esset mediū infinitū inter bonificatē et bonificabile. et sic iam ipsa nō posset ēē summa. quod esset otiosa et sine virtute. Etiā nō esset amabilis: si amare ēēt finitū et nō infinitū mediū inter amatiū et amabile. Est ergo summū mediū infinitū. per quod oēs forme quas per dicitur hinc puri acti. ut nō sint otiose. ¶ Si nullus finis sit infinitus: ois finis est finitū. Vocamus autem finem perfectionē rei et terminū ad quē. quod sit finis infinitus patet in hoc per hoc quod probatur est de summa bonitate. et quia infinite nō possent esse sine fine. quia bonitas ēē otiosa nā. et nō esset rō magnitudinis: quod ēē bona sua infinitas. et sic de eternitate et cōuerso. quod ē impossibile. et sic. ¶ Si nulla cōcordia sit infinita: ois cōcordia est finita: nō cōcordat: et summa bonitas. et in infinitate. quod est impossibile. quia iā nō essent infinite in virtute et in amabilitate. Et ergo vna cōcordantia infinita. ¶ Si nulla equalitas est infinita: ois equalitas est finita. nō sunt ergo summa bonitas. et equaliter infinite. et sic sunt aliquę finite et nō infinite. quod est impossibile. ¶ Et si vna equalitas infinita: per quā oēs forme antedictę sunt infinite. ¶ Deus sit.

Quod deus sit: per rationes probare volumus in hūc modū. Si deus est: suū ēē est bonū et magnū et eternū cū ita sit: quod consideramus deū esse perfectū bonitate magnitudine et duratio ne. Et si deus nō est sua priuatio est mala: et magnitudo eterna mala. quia deus nunquam fuit nec erit. unde sequitur: quod magnitudo mali est eterna: si deus nō est ita: sicut sequitur per philosophum: videlicet quod deus est magnitudo boni eterni: opus quod deus sit de necessitate. quia magnitudo maiorē hanc cōcor-

Arbor apostolicalis. Fo. lxxii.

dantiam est bonitate in duratio: quod cum malitia. quia priuatio et duratio sunt tria et duratio est habet cōcordantiā et magnitudor bonitas habet cōcordantiā cū esse. et paritas quod est cōtraria magnitudinis malitia pertraria bonitati cōcordantiā habent cū non esse. probatur est ergo deus esse. ¶ Si deus est: plus est de possibilitate quod de impossibilitate in eternitate magnitudinis et bonitatis. Et si deus nō est: est contrariū. quia supposito quod deus non sit: opus de necessitate esse eternitatem. quia si eternitas nō esset hoc quod est per se principium ēē. quod est impossibile: quia aliqua substantia seipsam principiare posset. quia si seipsam principiare posset et producere esset sua potentia in aliquo subiecto. quod iam prius fuisset: et sic multiplicaret contradictionem quod esset aliqd et nō ēē. quod cōtradictio est impossibile. Est et eternitas de necessitate. in qua eternitate est maior possibilitas magnitudinis bonitatis si deus est. quia si deus ē eternitas: potest esse infinita in magnitudine bonitatis ex parte deo illa eternitate. et si deus nō est: nō potest esse infinita in magnitudine bonitatis. et sic magnitudo et eternitas maiorē hanc cōcordantiā cū impossibilitate boni quod cum possibilitate ex parte illa possibilitate in actu puro. quod quidē maior cōcordantia est impossibilitatis magnitudinis et eternitas non habeat cōcordantiā cū malitia et impossibilitate: et quod habeat cōcordantiā cū bonitate et cū bono posset et possibilis: ut ita loquar. est et deus de necessitate. ¶ Si deus est: virtas est in maiori realitate bonitatis magnitudinis et eternitatis. et si deus nō est: est in minoritate falsitas in maiori opinione et fantasia. Speciei in qua consideratur ēē dei: quod ē infinita bonitas magnitudo eternitas. Et hec consideratio est falsitas est maior quod realitas magnitudinis et bonitatis: quod sunt infinite et eternitate. Et ita eternitas maiorē hanc cōcordantiā cū magnitudine bonitatis cū falsitate in fantasia quā humanus intellectus accipit: et quod nō est de cōcordantia eternitatis nec est substantialis: quod cum magnitudine bonitatis realis. quod est veritas et substantia. Et talis cōcordantia est in possibilis. per quā impossibilitatem probatur: quod

deus est de necessitate. ¶ Si deus est: suū esse est amabile. et si non est: est odibile. Et hoc est: quia in amabilitate magnitudo bonitas et eternitas habet cōcordantiā. et si deus non est: suū ēē amabile nō est. postquam nō est nec ēē potest. et est amabile hoc per quod nō potest ēē. cū ita sit quod virtas naturaliter sit amabilis. Sequitur ergo si deus nō est: quod sua priuatio sit amabilis et quod suū esse sit odibile. et quod amare sit bonum et magnū et odire similiter. Hic sequitur naturaliter: quod minora bona magis sunt amabilia quod maiora et quod bonū est odibile et malū amabile. et quod maiora mala magis sunt amabilia quod minora. Et hoc est impossibile: finem quod experientia habent et finem rationem nāle. Et si deus de necessitate. quod si nō ēē in cōuenientia antedicta sequeretur: quod esse nō posset. ¶ Si deus nō est: nō est finis alius rei in aliqua substantia. et finis tantūmodo est in accidentibus. Finem vocamus plenitudinem sine aliquo defectu. quia si deus nō est: finis cōsistit in actibus potestati et primariis formis. Sicut finis ignis quod consistit in calefacere et finis vegetatiue in vegetare et finis sentiriue in sentire et in imaginatiue in imaginari et rationatiue in recolere intelligere et amare. Et finis arboris moralis consistit in virtificare et arboris imperialis in indicare. et idē de arbore applicali. et finis solis consistit in lucere. et finis firmamenti in mouere. Et sic de alijs: in tantum quod operari est finis et nō operari. Et in principio et medio entium. Que quidē entia sunt vacua rebus substantialibus. et plena sunt rebus accidentibus quod sunt finis. Et ideo dixerunt aliqui philosophi antiqui: quod oportet quod generatio corruptio et priuatio sint principia eterna et generalia. ut operatio dei sit eterna. Idcirco dicunt quod opus quod aliquę forme veteres veniant in priuationem et corruptionem: ut forme noue veniant in actum et postmodum in priuationem et corruptionem. et hanc eternitatem generaliam et corrupendo. Hic sequitur quod fines entium sint generaliter corrumpere et priuari. et quod sunt magis in priuatione quod in ēē. est priuatio finis rex quod sunt. et esse se hanc ad illū finem: quod est suū principium. et in illo quēte hanc. Et hanc est impossibile et per cursum nāle. quod quē impossibile

Arbor apostolicalis.

tas esset possibilitas: si deus non est. Sed quod deus est: primum est. et operatio est: ut sit operatus. et accessus est: ut suba sit et finis et plenitudo accessus: quod in illa habet deus. Sicut forficet et martellus: quod deus habet in clauo: et clauus in postibus: quod coniungit. et postes sunt finis habet in nam. Et id est de igne in quo calor habet deus in calefacto et vegetare in vegetato et sentire in suba sensata et imaginari in imaginato: et intelligere recolere et amare in suba recolta intellecta et amata et multiplicare in hoc et tuos et iudicare in iustitia et iustitia in pace et par in eundo in strumens hominibus ad cognoscendum dei recolere deus et amandum et ad eundem de ista vita ad aliam ad remanendum cum eo eternaliter ad recipiendum ab eo gloriam: deo exite per hoc recolito intellectu et amato. quod sunt tres forme fines et plenitudo omnium entium creatorum. Et ita sequitur: si deus est: quod principia et media entium se habent ad finem. et illi finem attingunt et in illo deus habet. Et si deus non est: prout dicta iconuentia sequitur quod non potest finem cursum naturale nec etiam finem cursum supranaturale. cum ita sit: quod si deus non est: nullus ens est supra cursum nature. quod si esset: non esset causa eundi sine illius rei quod est. et sic esset aliquid et non esset aliquid. quod est impossibile.

De unitate dei.

Sicut deus dicitur bonus et per bonitatem et magnam per magnitudinem eternam per eternitatem et potens per potestatem et ita omnia quod sit unus per unitatem. quoniam si non esset unus per unitatem: essent alie forme maiores in deo quod unitas: et esset unitas in deo in minoritate: quod est ens per se non esse. Et sic unitas dei non esset deus nec natura illi. quod si sic deus esset minor per unitatem. quod minoritas esset mala per bonitatem et per magnitudinem et per unitatem contra eternitatem et fragilitatem per potestatem. et sic de aliis quod est impossibile. si quod in deo sit contrarietas vel defectus cum ipse sit pura concordantia et plenitudo. Et si deus unus per unitatem complete duobus modis. unus est quod sit unus sicut martinus quod est unus et equus quod est unus: et unus suba. Alii modus est quod non sint plures dii secundum rationem. sicut unus sol una luna unus ignis. Et per hos duos modos unitatis est deus unus complete. sine quibus unitas non posset esse ratio deorum: quod esset unus complete. Et ergo unus

deus tantum non plures dii. In deo potestas sapientia et voluntas sunt unus idem numero. quod si non operaretur quod in deo esset accessus ita quod potestas non esset per seipsum sapientia nec amata vel amans nec sapientia potens per seipsum nec amata nec voluntas per seipsum potens nec sapientia. quoniam prout per sapientiam esset intellecta vel intelligens et per voluntatem amata vel amans. et sapientia intelligere posset per potestatem: et amare per voluntatem. et voluntas posset amare per potestatem et intelligere per sapientiam. non autem per seipsum. Sicut aer qui non potest esse calidus per seipsum sed per ignem. et sicut ignis qui non potest esse siccus per se sed per terras. Operetur ergo quod in deo sua potestas sapientia et voluntas sunt unus idem numero. ut in ipso non sit accessus nec putitas magnitudinis bonitatis potestatis sapientie nec voluntatis. Est ergo unus deus et non plures. quoniam postquam in deo potestas sapientia et voluntas sunt unus idem numero: potest esse per potestatem: si voluntas suauit et potest scire sua sapientia voluntatem et debet voluntas velle postquam potest esse. quoniam magnitudo est sue voluntatis potestatis sapientie et sue bonitatis: si est unus deus et non plures. et si sint plures et non unus tantummodo voluntas est contra magnitudinem sue bonitatis potestatis sapientie. Et idem est de sua sapientia quod sit contra magnitudinem bonitatis sue potestatis suum et sue voluntatis. Et idem est de potestate quod potest contra magnitudinem bonitatis suum et sapientie et voluntatis. et hoc est impossibile quod in deo sit aliqua forma contra seipsum vel contra aliam. verum non dicimus quod in deo sint plures forme secundum rationem. sed ita nos loqui omnia: quantum rationes que sunt in deo: formas vocamus. prout est quod sit unus deus et non plures dii. Quod bonitas dei sit ita magna quod maior esse non potest: quoniam si posset esse maior: esset magna in potestate et parua in actu. quod quidem paruitas esset contra magnitudinem contra bonitatem contra alias formas quod est impossibile. est ergo bonitas dei ita magna: quod maior esse non potest. et maior bonitas: quod potest esse est quod sit una quod sit deus: ita quod alius deus aliam bonitatem non habeat: ut bonitas sit infinita in magnitudine. cuius infinitas est: quod sit una et non plures. verumtamen hoc bonus

Arbor apostolicalis. Fol. lxxiii.

est et equus est bonus. nec bonitas alicuius illorum est contra magnitudinem bonitatis dei: postquam ipsa est infinita et deus et bonitates extra quod sunt create: sunt finite. Est unus deus tantummodo et non plures: ut magnitudo sue bonitatis sit infinita. Et idem est de sua eternitate eternitate et potestatem: quod non posset esse infinite forme: si essent plures dii. Si essent plures dii unus per se sufficere non posset quod esset finis suarum formarum. sicut bonitas unus dei quod non posset habere deus in sua magnitudine quod esset terminata et finita in hoc quod esset aliqua magnitudo: quod esset alius deus. et idem de magnitudine: quod quietem habere non posset in bonitate: postquam alia bonitas esset deus. et ita nullus deus finem suum haberet in seipso nec in alio. quoniam si in alio haberet: non esset deus. essent ergo forme cuiuslibet dei vacue sine suo. quod est impossibile. Est ergo unus deus et non plures dii. in quo quilibet suarum formarum quiescit qualibet forma in ipso existente infinita et ipso infinito existere et completo sine omni defectu. Si sunt plures dii: plures sunt eternitates. et quilibet eternitas est deus. et sicut quilibet deus infinitus est per eternitatem: oportet quod sit infinitus per eternitatem. cum ita sit quod in deo eternitas et eternitas sunt equales in seipsis et in magnitudine bonitatis potestatis et aliarum. sed hoc esse non posset: si essent plures dii. quoniam eternitas esset maior quod extensa magnitudo. que magnitudo tangeret magnitudinem alterius dei et haberet quilibet deus rectitudines: que sunt sursum et deorsum antrosum retrosum dextrosum sinistrosum in quibus magnitudines contrariarentur sibi inuicem. sicut rectitudines unus corporis: que obuiunt sibi inuicem cum rectitudinibus alterius corporis. et ita quilibet deus haberet substantiam terminatam usque ad unum locum et non extenderet se ad plus. et operaretur quod unus deus esset in alio sicut pars in parte: ita quod totum non sequeretur. quod est impossibile et contra magnitudinem bonitatis eternitatis infinitatis et etiam contra cursum naturale. Est ergo unus deus tantummodo et non plures. Probauimus ergo primum articulum. videlicet unum deum esse et non plures. Et secundo

articulus est credere et affirmare prout. Tertius articulus est credere et affirmare filium. Quartus articulus est credere et affirmare spiritum sanctum. Et hos tres articulos probare volumus probando trinitatem. quod probare intendimus tribus modis. secundum quod probauimus in libro v. hominum sapientum. Primum modus est ad probandum trinitatem: probare in deo pluralitatem plurimum rerum. Secundus modus est probare quod ille plures res sunt persone. quod sunt proprietates: ita quod una sit paterna proprietate. alia filialis. et alia passiva spirabilis. Tertius modus est probare quod in deo sint tres persone. ita quod non sint plures neque pauciores. De pluralitate dei. Deus est unus et bonus magnus. Hic ad intelligere per sapientiam et ad amare per voluntatem: sic habet ad unum per unitatem et ad bonificare per bonitatem et ad magnificare per magnitudinem et ad eternificare per eternitatem et ad glorificare per potestatem. Et hoc ita esse oportet: ut sapientia et voluntas magis se non habeant ad finem quam unitas bonitas magnus eternitas et potestas. De ergo se habet ad unum per unitatem ita: quod unus producat qui intantum sit unus: quod non sit alius. et unitas sit ita ratio unius: quod producat unum: sicut bonitas est ratio boni: quod producat bonum. et voluntas est ratio amanti: quod producat amatum. et sapientia est ratio intelligenti: quod producat intellectum. Deus inquam est unus non potest se ipsum producere. et sua unitatem. quoniam nullus ens seipsum producere potest. Et quod oportet quod producat unum: ut unitas sit ratio finis sui ipsius: oportet quod sit unus deus: qui producat unum deum ita: quod unus sit producat et alius sit productus. et quod unus sit de uno et quod de ambo sit unum. ita quod sub ratione unitatis sunt tria concreta de sua essentia et natura. et omnia tria una essentia et una natura et non plures entie nec nature. et unitas sit magna. et alia tria sunt unius personis et unius. Oportet ergo de necessitate: quod inter illa sit distinctio. intantum quod unus non sit aliud sine quod distinctione unitas non posset esse ratio unius quod producat unum. et esset otiosa et per illam non sequeretur aliquid in sua essentia nec de sua entia et natura et esset prout

Arbor apostolicalis.

seipsa et magna in creaturis. in quibus est ratio
vni creature: quod producat aliam creaturam per
modum generationis: secundum cursum naturalem. si-
cut martinus: quod est vnus. cui vnitas dei est
ratio: quod petrus producat. quod est vnus filius suus. ideo
ergo quod vnitas dei non potest esse maior ratio
aliis quam in semetipso sit ratio in suamet eentia
vni deo: quod producat vnus deus. Probatur est
ergo quod in deo pluralitas sit de necessita-
te secundum magnitudinem vnitatis et sue bonita-
tis eternitatis prout sapientie voluntatis et
veritatis et glorie. ¶ Dis vnitas maior
est in magnitudine bonitatis et potestatis
per existere et agere quam per existere tantum aut per
agere tantum. Sicut ignis qui maior est per se
esse et per se calefacere quam per se esse tantum aut
per se calefacere tantum. et quod non esset hoc: quod
est. Est ergo vnitas dei maior in magnitu-
dine bonitatis eternitatis prout per exi-
stere et agere quam non esset per vnus tantum. Et quod ideo
quod in illa sit maior magnitudo bonitatis
et eternitatis et prout: quod possit esse: ideo quod in
illa sit hoc quod est et quod habeat operationem
in seipso in vnitate et vnitate. quia operationem
habere non possit sine distinctione plurium.
est ita sit quod operari vnitatis non possit esse si-
ne vnitate. ita quod vnus non sit alius. Sicut fa-
ber qui non potest agere de ferro nec de vnitate
te illius absque vnitate. ita vnus quod de ferro vnus
clausus faciat aut vnus cultellus vel plectrum. Est
ergo in vnitate dei pluralitas plurium: ita
quod vnus non est alius. vt suauitas possit esse
magna per existere et agere. ¶ De est deus
per deitatem: sicut bonus est per bonitatem et
per vnitatem. Et quia ipse in se habet agere
in quantum intelligit semetipsum et diligit
semetipsum: oportet quod in seipso habeat
deificare: sicut in se habet intelligere et amare.
Quoniam si haberet intelligere et amare et
non deificare: maior esset per sapientiam
et voluntatem in bonitate potestate eter-
nitate et fine quam per deitatem: quod est impossi-
bile. Est ergo in deitate deificare quod in se-
ipso esse non potest sine distinctione dei-
ficantis deificabilis et deificare. et seipsum
deificare non potest. quoniam iam deus
est. et est deitas. sicut seipsum eternare non
potest. cum iam sit eternus et eternitas.
Sed de seipso potest deificatum deificare
de deificante per deificare. Probatur est

ergo quod in deo sit pluralitas sustentata in
deitate deificabili et deificare est distin-
ctionare. ¶ Deus est deus per se existere.
sicut martellus: qui martellus est per se
existere et panis qui est panis: quia est de
farina et aqua. et sic de aliis substantiis. Et
sicut martellus est fit clauus et panis: vt hoc
ex ipso viuatur: ita et multo melius est deus: vt
sit deus. quoniam si deus non esset ratio finis: sed ratio
existens: esset in minori bonitate magnitudi-
nis eternitatis prout sapientie voluntatis et glorie
virtutis et veritatis. et martellus et panis
essent in maiori magnitudine bonitatis
quam deus: in quantum essent per modum essendi hoc
quod sunt et quod per eorum existere sequeretur aliquid bo-
num. et deus non esset nisi tantummodo per
se existere et quod in se non sequeretur aliquid
bonum per se existere sed in creaturis. et dispo-
situs esset ad produendum magis puerum quam ma-
gina. in quibus esset finis sui existere. sicut
finis martelli: quod est in fine clauus. et finis panis
in vita hominis. Et hoc est impossibile: quod ali-
quod finis non sit de eentia dei: sit finis sue
existencie. nec quod martellus et panis sint in maiori
magnitudine quam deus: quod est causa prima. Est
ergo in deo existens agens. et opus quod deus
sit ita bonus et ita magnus per agens: sicut per
existens et per existens: sicut per agens. Est er-
go deus in seipso per agere sicut per existere.
vnde est deus sit per existere: opus quod sit deus per
agere: vt per deificare. ita quod deus sit de deo
et quod deificans sit: vt sit deificatus et deifica-
bilis et deificare et deificare et deificare vt sit
deificans et deificabilis. hoc autem esse non posset
sine pluralitate plurium. Est ergo in deo
pluralitas de necessitate. ¶ De est purus
actus. et est actus purus infinite: opus ergo
quod in illo sit infinitum. quoniam si in sua actuali-
tate infinita non esset infinitum: sequere-
tur in illo contradictio: vt quod esset actus infi-
nitus et non infinitus. esset actus infinitus
in quantum per modum existendi. ita quod sua existens
non haberet terminum in extensitate sicut
in eternitate. in qua non est terminus per
principium medium et finem. et esset infinitas finita
in infinitum in hoc quod ipsum non haberet.
et sic esset infinita et finita. quod non posset
esse in actu infinito. Oportet ergo quod infi-
nitum sit de infinito et infinitum. de quibus

Arbor apostolicalis. Fo. lxxv.

non posset esse absque pluralitate omnium
trium. Et etiam oportet quod si in deo non esset
infinitum bonitatis in bonificare: quod est
de bonificare et bonificare: et in eternare
quod est de eternificare et eternificare: et in
possibilicare: quod est de possibilicare et pos-
sibilicare et intelligere: quod est de intelligere
et intelligibile: et in velle quod est de volu-
nitate et volubili: et sic de aliis formis: esset boni-
tas ociosa in hoc quod non esset bonitas ad in-
finendum bonum de bono: cuius ociosi-
tas sibi esset mala. Et idem est de eternita-
te que foret ociosa ad infinitum de eterni-
ficante et eternificabili. cuius ociositas ei
esset priuatio infinitatis. Et de potestate
que esset ociosa: in quantum non esset ratio ad in-
finendum. Cuius ociositas ei esset impossi-
bilis possibilis possit. et idem est de aliis
formis. Oportet ergo de necessitate quod
libet formam se habeat ad infinitum. vt in
ipso sint ita purus actus: sicut sunt in infi-
nitate. Oportet etiam quod sint in infinitum in
finibili ita actus purus sic sunt in infinitate.
sed hoc esse non posset: si in deo non esset plu-
ralitas. est ergo pluralitas in deo de neces-
sitate. ¶ De diuinis proprietatibus.

Probatur est supra quod in deo sit
pluralitas: modo probare volumus
quod illa pluralitas sit in proprietatibus
tribus prout in proprietatibus paterna-
li filiali et spiritali passibili. In bonitate dei
sunt bonitas bonificabilis et bonificare:
et in magnitudine magnificans magnifica-
bilis et magnificare: et in eternitate eter-
nificans eternificabilis et eternificare: et in
sua prout possibilis possibilis et possi-
ficare: et in sapientia intelligens intelligibi-
lis et intelligere: in voluntate amans ama-
bilis et amare. et sic de ceteris dignitati-
bus dei. Et hoc oportet esse de necessitate:
vt ipse dignitates non sint ociose et quod in se-
ipsis suum habeant complementum. sicut in-
telligere dei: quod bonum esse oportet per bo-
nitatem et de bonitate et de magnitudine
ratione cuius oportet quod sit magnum. Et
idem est de eternare. ratione cuius est eter-
num et de eternitate. et idem est de intelli-
gere: quod oportet esse per sapientiam et de
sapientia: sic de amare: quod oportet esse
de voluntate. Et si hoc ita non esset: intelli-

gere dei non esset magnus in bonitate nec
de bonitate. et sic de magnitudine et ceteris.
Et quia intelligere est magnus: oportet
quod intelligens sit magnus et intelligibi-
lis magnus. et quilibet ita magnus: quod non
possit esse maior neque melior neque plus eter-
nus. et sic de aliis. Oportet ergo quod intelli-
gens sit pater et intelligibilis sit filius. ita
quod deus intelligens seipsum producat ita ma-
gnum intelligere in semetipso: quod sequatur
ex ipso intellectus: quod sit de eentia intelligens.
et intelligens et intellectus sint intelligere eentia
liter. et quod distinctio remaneat inter intel-
ligentem et intellectum. et quod sit de patre fi-
lius. et oportet quod sit patris et filii. quia opor-
tet quod intellectus sit de intelligente: vt intel-
ligere sit maius. quoniam si non esset de essen-
tia intelligens: esset minor. que quidem in-
nouitas in deitate locum non haberet. Quia
sicut martinus qui generat filium de seipso
vocari debet pater: quod generat de seipso:
ita deus intelligens quod de seipso intellectum
producat vocari debet pater. et per consequens
intellectus vocari debet filius. Et oportet
quod quilibet sit suppositum persona et sub-
stantia. vt magnitudo sufficiat de seipso
de bonitate eternitate et de potestate et de
aliis dignitatibus omnibus tribus. Probatur
est ergo quod pluralitas sit de paternita-
te et de filiatione. ¶ Oportet quod pluralitas
dei sit amans amabilis et amare et amabile
te amabili et amare et amabilem amabilem
et amare. Quoniam si aliqua istarum for-
marum deficeret: esset vacua vna aut duabus
aut omnibus tribus. Est ergo pluralitas de
amare et in amare per amare et in amante
amabili et de amante amabili et per aman-
tem et amabilem. et ita sufficit magnitudo
bonitatis et ceterarum formarum omnibus tri-
bus. Oportet ergo quod amans sit pater: et ama-
tus sit filius. est ita sit quod inter patrem et filium
possit esse maior bonitas et magnitudo amo-
ris (quia filius est de patre) quam inter aliqua
alia supposita: quod non sunt de essentia amo-
ris nec sunt pater et filius. Et quia per amat
filium et filius amat per amorem: oportet quod ma-
gnitudo sufficiat ita fortiter de seipso de
bonitate eternitate potestate et aliis ipsi
amare: quod est inter patrem et filium: quod
illud amare sit ita magnum in omnibus
k iij

Arbor apostolicalis.

dignitatib⁹ et p oēs dignitates et de oib⁹ dignitatib⁹: sicut sunt pater et filius. Oportet ergo qd amare sit psona et ppietas spirabilis. p quā oēs qd vocet spūscit⁹. qd erit et pducit de pfe et filio/ pfe amāte filii et filio psem/ et quol⁹ amāte aliū quātū semet ipm. Et si ille erit qd erit de amore pfe et filii (quē qdē amorē hnt ambo) nō ēet spūscit⁹: nō sufficeret ei magn⁹ bonitatis eternitatis ptiatis et alia⁹ dignitatib⁹. et esset ille erit/ subiect⁹ mioritati et puitati qd est cōtra magnitudinē. et nō ēet h qd est in aliq forma. qd est ipositi⁹. Et qd ille erit spūscit⁹. v3 psona passiva spirabilis et spirata ab amore: qd ē spiratūitas actiua/ et pater et filius/ vno aliū diligēte. Op3 qd p alitas diuina (quā pbauim⁹) in maiori sit rōne: qd pōt ēē bonitatis magnitudinis eternitatis et alia⁹. sicut i amore: qd amās amabilis et amare: qd sunt de sua essentia: sunt in maiori rōne qd amās amabilis et amare qd nō sunt de sua eēntia. Sicut martinus qd denarios diligit et honores et delicias carnales. et sic de alijs. Postq ergo i p alitate dei sit maior relatio amāt⁹ amabilis et amare: oēs qd amās sit pater et amabilis filius/ et amare spūscit⁹. et qd oēs tres sint amor et rō vni⁹ ad aliū exstib⁹ amor: relatiōe sustētatis in ipsis: sicut essentia in suis pcretis. qd sunt ex illa eēntiali: ter. est ergo sustētatio ppietatis psonalib⁹ que sunt paternitas filiatio et spiratio: vt relatio sit magna in magnitudine bonitatis et amoris et alia⁹. sicut amor i quo nō pōt ēē amās sine amabili/ nec amās et amatus sine amare. Naturaliter maior cōcordātia bonitatis magnitudinis eternitatis potestatis sapiētie et voluntatis et alia⁹ que possit ēē in pluralitate: v3 in ppietatis distinctis et personalib⁹: potest ēē inter psem et filii et spūscit⁹. qm i hoc qd pfer de seipso/ et de toto hoc qd habet. pducit filium/ et filius non est ex alio nisi ex patre: sicut petrus filius martin⁹ sue matris: qui nō ē tantūmō de martino/ imo ē de sua matre/ nec est de toto martino: qm non est de essentia sue anime rationalis/ nec est martinus. quoniam martinus est in vno loco/ et petrus suus filius in alio: sed in deo non est ita: quoniam filius ē de toto

pater et in patre/ et pater i filio. et pater de toto suo amare amat suū filiū: et filius de toto seipso amat patrē. et amare est de amobus/ et de vna amatiuitate: qd est ambo. et ille remanet vna amabilitas. Et iō maior cōcordātia qd possit ēē est illoz trium in magnitudine bonitatis et alia⁹. h hoc ēē non possit: si pluralitas nō esset paternitatis filiatiois et spiratiois. Oportet qd diuina pluralitas sit in maiori eglitate que possit ēē inter vni et aliud. vt illa maior equalitas sufficiētiam habeat magnitudinis bonitatis eternitatis et alia⁹. Est ergo maior equalitas: qd possit ēē inter patrē et filii et spūscit⁹. sicut filius qui est ex tota bonitate patris et ex tota magnitudine illius. et sic de tota eternitate et de tota potestate sapiētie et voluntate. Nec ita magna equalitas nō possit ēē nisi inter patrē et filii/ patre generante filium de toto seipso et de tota sua bonitate magnitudine eternitate et alijs. et patre cum filio spirante spūscit⁹ ex euntē siue spirat⁹ de tota bonitate amob⁹ et de tota eoz magnitudine et ceteris/ et existente equali medio amob⁹ in hoc: qd erit ex amobus. Oportet ergo qd pluralitas diuina que requirit fin suū bonitatē et naturam maiore equalitate suppositoz: sit i equalitate paternitatis filiatiois et passiue spiratiois. De nūero diuinali ternali. Robatū est qd in deo sit pluralitas psonarū. v3 patris et filii et spūscit⁹: modo volum⁹ pbare qd persone pauciores ēē nō possunt nec plures tribus s3 magnitudinē bonitatis eternitatis potestatis et alia⁹. Magnitudo bonitatis est: qd habet in seipsa et de seipsa bonificatiū bonificabilē bonificare. et magnitudo eternitatis ē: qd hēat in seipsa et de seipsa eternificatiū eternificabile et eternificare. et idē est de alijs formis. Et ideo significatū est: qd psonę diuine sunt tres et nō plures neq pauciores. quoniam si ēēt ples oportet qd in formis illud plus ēēt supsum. Sicut in bonitate: in qua oportet qd duos haberet bonificatiū aut plures/ et duos bonificabiles aut plures/ et duo bonificare aut plura. Et non sufficeret vnus bonificatiū

Arbor apostolicalis. Fo. lxxvi.

vnus bonificabilis et vnus bonificare. et ita deficeret magnitudo cuiuslibet qui defecit ēet malus et puitas cuiuslibet. Et si i bonitate nō ēēt nisi vnus bonificatiū et qd nō esset bonificabilis: qui ēet de ei⁹ eēntia/ et bonificare quod ēet de eēntia amobum nō possit ēē relatio in magnitudine bonitatis et ei deficeret magnitudo. et hoc esset malū. Sunt ergo in bonitate tres et nō plus neq minus. et hoc idē in eternitate et in alijs formis. Et est bonificatiū magnificatiū eternificatiū possificatiū et intellectiū et i amore amatiū: qd est pfer. Et bonificabilis magnificabilis eternificabilis et intelligibilis et i amore amabilis: qd est filius. in quo amore amare ē spūscit⁹. qd est bonificare magnificare eternificare possificare et intelligere. Et est distinctio inter patrē et filii et spūscit⁹. ita qd in amore pater et filius sunt gñare. et pater et filius et spūscit⁹ sunt in amore spirare/ existēte spirare distincto: in quātū pater et filius sunt spiratui et spūscit⁹ spirabil. Sunt ergo tres persone et nō plures neq pauciores. Si in diuinis sit vn⁹ pater et non plures/ vnus filius et nō plures/ vn⁹ spūscit⁹ et non plures: magnitudo sufficit cuiuslibet personarū in singularitate cuiuslibet. Et idē est de bonitate: qd sufficit singularitati cuiuslibet. Et idē est de ciuitate eternitas potestas sapiētia et voluntas. Sicut in vno regno: in qd sufficit vnus rex bonus magnus potēs sapiēs et virtuosus. et in celo: in quo sufficit vn⁹ sol et vna luna. et in elemētatis: vn⁹ ignis/ vnus aer/ vna aqua/ et vna terra. et in aīa vn⁹ intellectus/ vna memoria/ et vna voluntas. et in argumēto due maxie et vna conclusio. et in corpore vn⁹ longum vn⁹ latū et vn⁹ profundū. et sic de alijs similib⁹ istis. Oportet ergo qd in deo sufficiat vnus pater/ vnus filius/ et vnus spūscit⁹. qui sunt vnus de⁹ et non plures. Sicut in amore dei: in quo amans amabilis et amare sunt vn⁹ amor vnus deus. amabilis de⁹ et amare sunt vn⁹ idē numero: qui est filius: quoniam si amatus esset vnus/ et amabilis esset alter: amatus esset ductus de potentia in actum: et amabilis esset in potentia et in futuro. Et pater est amans/ et est amatus per filium:

et est idē numero: quod amans et amatus. Et est distinctio in hoc qd in quātū ipse est amans: est pater. et in quātū ipse est amatus: est amatus per filium. et h idē est de filio. qui in quātū pater ipsum itelligit: est filius: qui est amans: in quātū amat patrē. Et idē est de spūscit⁹. qui in quātū est amans: est spūscit⁹ sanctus. et amatus sunt pater et filius amati per spūscit⁹ sanctū ex amobus spirat⁹/ patrē filio existētib⁹ vno amante: qui amant scilicet spūscit⁹ sanctū pducēdo ipsum. Est vnus alius modus amandi: de quo nō sequitur productio. sicut pater qui amat se ipsum. in quo amore sunt amans et amatus et amare vna eadem persona in numero. Et idē est de filio: qd amat semetipsum. et est vna eadem persona i amando semetipsum. vt de patre dictum est. Et idē est de spūscit⁹ sancto. Et amare cuiuslibet est vna essentia et vnus amor ita: sicut est vna bonitas cuiuslibet siue omnium trium. et vna magnitudo: vna eternitas: vna potestas: vna sapiētia: vna voluntas: vna deitas: et vnus deus. Et hoc oportet ēē de necessitate. vt magnitudo bonitatis et siue met eternitatis: et alia⁹ formarū sufficiat ppietati cuiuslib⁹ psonę et cōitati oīz trīs. Et iste passus est multum vtilis ad sciēdū et necessariū illis: qui de sancta trinitate desiderāt hīc cognitiōes. Maior cōcordātia qd sit i aliquo nūero: i nūero ternario cōsistit. sicut in bonitate cōcordātia bonificatiū bonificabilis et bonificare/ et in magnitudine cōcordātia magnificatiū magnificabilis et magnificare: et sic de alijs. Et quia oportet qd maior cōcordātia numeri que possit ēē: sit i deo/ et non minor: oportet ergo qd sit ex tribus tñ et nō de pluribus nec pauciorib⁹. Ex pauciorib⁹ nō pōt ēē: qm cōcordātia ēet minor. qm pcor⁹ maior ē ex trib⁹ qd ex duob⁹. Ex iij. nō pōt ēē. qm qrt⁹ ēet in pcor⁹ supfluous. sicut i bonitate: i qd sufficit pcor⁹ concordantia trium. pīez concordantia bonificatiū bonificabilis et bonificare. Est ergo cōcordantia maior ex tribus/ et est maior ex tribus qd ex alio numero. qm vnus nascitur ex alio vno: et vnus erit de duob⁹. et oēs tres remanēt vna eēntia vna nā vnus

deus in numero: ita qd nō sequitur qrtus numerus: qd sequit in creaturis: sicut hō qd est de corpore et ala et ex cōiunctōe ambo rū et transit in tertiu numeru: qd nō est ali: qua de suis ptrib? / nec aliq de suis ptribus est hō. s; in deo p est deus: et filius est de: us: et spūscctūs ē de: et oēs tres sunt vnus deus: et ille deus qd est p et qui est filius: qd est spūscctūs. Et ita remanet nūer? i trib? psonis et in vno deo. et vn? nō est aliud ni: si tres psonae: nec psonae sunt aliud nisi ille vnus. Et ita oēs esse de necessitate: vt i deo nō sint partes nec cōpositio: et q magni: tudō de seipsa et de bonitate eternitate po: testate et alijs numero ternario sufficiat. de quo dictū est supra. ¶ Maior equali: tas q possit eē iter plura: pōt eē in nūero ternario. sicut vnū qd equaliter potest eē inter duo et magis equaliter q inter tria aut qtuor: aut iter plā. qm scōz eēt lōgi? siue remoti? a qrtō q a pmo vel a tertio: et pmiū ppinquius eēt scōz q tertio et qrtō: et tertiu ppinquius eēt quarto q pmo. Et iā si eēlitas fiat de sex: ita q duo sint i medio et duo sint pmi et duo in fine: non pōt eē magna eēlitas de sex sicut de tres tantūmō. qm vnū de duob? q sunt in me: dio: ppinquius est duob? q sunt in pnci: pio q aliud qd est suū pscctū. qd est ppi: quius illis duob? q sunt in fine. Oportet ergo p̄siderare de necessitate nūerū terna: riu in deo vt possit eē in numero diuinay psonay equalitas maior et ppinqtas: que possit eē. sicut scūspūscctūs qd est i medio pa: tris et filij: inquātū exit ex ambob?. sicut amare qd est i medio amātis et amabilis inquātū est ex ambob?. et fili? qd est in me: dio p̄ris et spūscctū: et in hō q tācū exit spū: scctūs ex filio sicut ex p̄re: qd ē i medio filij et spūscctū. qm in tātum p̄ spūscctū spirat: sicut filiū gnat. ¶ Vis p̄fectio pōt esse in pncipio medio et fine. et extra ista nō pōt esse: nec sine istis trib? pōt eē. Et qz nume: rus diuinariū psonay oēs eē perfectus: se p̄ ficit in trib?. v; q sit vnū pncipiū qd non sit pncipiātū et q sit pncipiās. et iste ē p̄. Et oēs q aliū sit pncipiū qd sit pncipiātū. et istud ē fili? q pncipiat spūscctū. et ē p̄ci: piat? p p̄rem. Et ita aliū pncipiū qd ē p̄ci: piatū: qd ē scūspūscctūs. et nō pncipiat aliū

pncipiū: vt nūerū cōpleat? finē pncipiū et vt pncipiare possit esse i medio. ¶ Am si scūspūscctūs aliū pncipiet: et ille aliū p̄ci: piaret et sic i finitū nō posset nūer? eē cō: pletus. et sp vnū i potētia pncipiabile nō pncipiātū remaneret. vñ pncipiare i me: dio pncipiātū et pncipabil? pncipiātū sta: re nō posset. Et ita nūer? nō eēt ex trib? / s; ex plurib? i qd? qd ē i fine nō esset. qm si nis nō esset et pncipiū et mediū essent va: cūa: iquātū finē nō haberet actualē sed potētialē: ad quā se haberet eternalr. et il: lū h̄re nō posset. et sic deficeret magnitu: do bōitatis et aliarū pncipio medio et fini: q defect? ē impossibilis. p quā impossibi: litatē pbatū est: q nūer? psonay tūmō i trinitate cōsistit. quā pbauimus de neces: sitate cū auxilio dñi supioris. cui placeat: q hoies de ipsa cognitiōe habeat. vt per cognitiōem meli? ipsam possint recolere et amare. etiā q de ipsa infidelib? (q ipsay nō credūt) cognitiō dari possit. p quā co: gnitiōe ad suam glām valeāt puenire. ¶ Probauim? supra beatā dei trinitatē quā saraceni et in dei ignorāt. et credūt q christiani credāt in aliā trinitatē: que sit ex ptrib? ex qd? seqrent. iij. dñi. Am dicit: q xpiani credūt. q tūc qm icarnatio filij dei fiebat: diuina eēn? et nā se in tres ptes diuidēbat: quarū vna ē p̄ alia fili? alia spūscctūs. Et aliq dicit q scā maria est alia p̄. et sic arguit: q xpiani sunt in er: rore. cū ita sit: q essentia dei sit iūnitat in diuisibilis et imutabilis. Et iā dicit q p̄ sit an? fili? et p̄ et fili? an? spūscctūs. et q vna psona sit i vno loco et alia in alio. Et plura alia icōueniētia et impossibilia oppo: nūt p̄tra xpianos. q̄s oppositiōes et possi: tiones nō facerēt: si beatā dei trinitatem scirent: quā christiani credūt. Et ideo do: minus papa et eius fratres cardinales be: nefacerēt: si tractaret et ordiaret: q eēnt hoies sancti et deuoti ad moriendum pro iesu xpo et edocti i lingua arabica siue sa: racenica: qui irēt ad p̄dicādū saracenis et disputādū cū eis / ostēdendo beatam dei trinitatem: quā christiani credunt et ne: gando illam trinitatem: quam saraceni credunt et dicunt: q christiani credunt. Et per hunc modum posset dominus pa:

pa et eius fratres plus fidem catholicam exaltare q per gladium scutum vel cul: tellum.

De creatione.

¶ Quintus articulus est credere et as: firmare: q de sit creator mūdi. vt in tabula gñali. p. xx. rōnes qnq; pbabim?. ¶ Et pmo sic. si mūd? est etern? sunt due eternitates. eternitas dei et eternitas mūdi. vñ sequeret minoritas magnitudinis bōitatis in eternitate dei. q nobilior est et maior: si sit singulari: q si sint plures eternitates. sicut vn? de? q no: bilior ē et maior si sit vn? q si plures eēnt. Et idē est de sole. singularis cui? est rō magnitudinis sue bōitatis et sue p̄fectiōis. Et hoc idē ē de luna. q singularis est. et de igne sūl. et sic de alijs. sicut ē singularitas regis in vno regno et intellectus in aīa et vilitas in corpore martini sui eq et sui falconis. Et ergo diuina eternitas et ma: gnitudinē sue bōitatis: si sunt plures eter: nitates. qm priuat singularitatem sue eter: nitatis. q puatio est mala et paruitas ma: gnitudinis. Et qz hmoi p̄trietas est im: possibilis: vt de? non sit p̄tra seipsum: oēs de necessitate q de? tūmodo sit eternus. Et ergo mūdus p̄deum pncipiatus in tempore: quia pncipiauit tempus in il: lo. nec aliq alius ipsum posset pncipia: re: qm seipsum pncipiauit siue pncipias: set. sed hoc ē impossibile: q aliq ens p̄ci: piat seipsum. Et qd? creator mundi. ¶ Si mūd? ē etern? sua eternitas est fi: nis et cōplemētū suay p̄tū. cū ita sit: q in finitū sit finis et cōplemētū finiti. Eterni: tas mūdi ē infinita: iquātū i tpe nō ē p̄ci: piata: neq; h; pncipiū mediū neq; finē. et sua bonitas est finita: iquātū se nō extē: dit infinite et iquātū mundus ē subiect? malitiē q ē p̄tra bōitatem. Et idē ē de ma: gnitudine. q finita est in seipsa: iquātū mūdus finit? est circulariter. cū ita sit q oēs corp? finitum esse oēs. Et etiā potestas mūdi finita: iquātū se nō extēdit in infini: tum: qd sit de sua essentia. Et idem est de alijs formis et ptrib? mūdi q oēs i se sunt fi: nite. et ita intra quātitatē: sicut linea itra duo p̄cta. Et ita tamen iquātū eternitas mundi est infinita: sunt oēs partes gñales

sube mūdi infinite in eternitate. inquātū durant sine pncipio medio et fine. Et sic se: quitur: q bonitas maior est in alio q in seipsa et magnitudo sūl. et sic de p̄tate et alijs formis. qd ē ipossi? fm cursum nālē. v; q aliq ens sit mai? et nobili? in alio q i seipso. Et ergo pbatū q sicut forme mūdi sunt terminate et intra quātitatē cō: prehēseita duratio mūdi terminata est in pncipio et fine i tpe. Et q mūd? creatus et nō etern? et ipm creatū vocam? qz non ē p̄duct? ex alio sed ex nihilo. ¶ Si mū: dus sit etern? magnitudo maiorē h; cō: cordatiā cū malitiā q cū bonitate. cū ita sit: q magi sit de malo q de bono et temp fuit et erit: postq mūd? nō fuit pncipiat? qm si vn? hō sit bon? mille alijs hoies sunt mali. et si vn? hō viuat. c. ānis millemilla erūt i priuatiōe et pl? Et si i hac vita ha: beat vnū placitū et vnū bonū: cētū mala et displicita sustinet: et nūq fuit p̄m? hō nec erit vltimus. Et sic extēditur magnitudo pl? in malo q i bono et i possibilitate ma: li q boni et vitiū q virtutis et falsitatis q veritatis et tristitatis q bōe p̄cordatiē et p̄ uatiōis finis q eē. Et sic eternitas mūdi magis subiecta ē malo q bono et minori bono q maiori et maiori malo q minori. Et est su? finis puatio re; q sunt gñabi: les et corruptibiles: q se h̄nt p scdam intē: tionē ad eē et pncipalr ad nō esse. Et seqf fm cursum nālē: q miora bona sunt magis amabilia q maiora. et maiora mala mi: nus timibilia q minora. et h ē icōueniēs. Et ergo mūd? creat? de nihilo. vt icōue: niētia antedicta nō sint. et q magnitudo habeat p̄cordatiā maiorē cū bonitate q cum malitiā. et iquātū mūdus erit me: lior fm vitā eūternalem: quā in sua ar: bore pbabim?. ¶ Probauimus beatay dei trinitatem: in qua pater producit eternaliter filium et pater et filius spirant spūscctū eternaliter. Et si mūdus sit eternus equalis est productio diuine eternitatis cum eternitate mūdi fm du: rationem. ita q in eternitate sunt due p: ductiones equales: videlicet diuina p̄du: ctio et productio mūdi. Et ita sequitur q operatio itra nō comprehendit i omni: bus modis operationem: q est extra. que

operatio exterior est mundus. q̄ eūlis est operatio interiori i duratiōe. q̄ equalitas est impossibilis ita in duratiōe. sicut in bonitate magnitudie et ceteris. vt eternitas dei sit ita equalis aī mīdū in tpe creatū: sicut bōitas dei aī bonitatis mīdū ante alias suas formas ipis existētib⁹ p quātitate existente. Est ergo mundus creat⁹ et nou⁹. ¶ Si mīd⁹ sit eternus in suis partib⁹ nō ē gñale pncipiū qd sit de sua essentia. qm̄ sua eternitas nō ē pncipiata nec sua potestas nec aliq̄ de suis formis gñalib⁹ q̄ sunt de sua essentia: ē pncipiata. et iō nō pōt esse pncipiū gñale ad pncipia p̄ticularia: q̄ sunt de sua essentia. Nec pōt esse finis vltis in mīdū. qm̄ finis vltis nō pōt ēē sine pncipio vlti pnci⁹ et fine existētib⁹ de eētia sube. Nec pōt ēē medius gñale in suba mīdū. qm̄ medius gñale nō pōt ēē sine pncipio gñalib⁹ sine gñali. Nō sunt q̄ pncipiū medius et finis forme gñales: q̄ sunt de essentia mīdū. Quare sequit⁹ de necessitate q̄ in mundo nō sunt forme particulares existētes sub pncipio medio et fine gñalib⁹. qd est impossibile et expe- rientiā: quā sentim⁹. Sicut petr⁹: q̄ habet pncipiū medius et finē et ei⁹ equus et falco silr. et idē est de pomo et de pisce et de oib⁹ rebus existētib⁹ in generatiōe et corruptio- ne. Oportet q̄ q̄ sint forme gñales nāles/ sub qb⁹ stāt p̄ticularia inferiora existētia de essentia et nā supiora. sicut ptes existētes sub toto: q̄ regunt⁹ p suū totū. Probati⁹ ē er- go: q̄ mīdus sit creatus rōe experientie: quam habem⁹ de pncipiis medijs et fini- bus p̄ticularibus. q̄ sunt de essentia mūdi et p̄tib⁹ illius. q̄ ēē nō possent: si mūdu⁹ esset etern⁹. ¶ Probauim⁹ q̄ mīdus sit de nouo et q̄ de⁹ sit creator et mīd⁹ crea- tus. Et iō dñs papa et sui fratres dñi car- dinales bñfacerēt: si niterentur opinione destrucere: quā habent saraceni tartari et plures scismatici christiani: q̄ mūdu⁹ sit eternus. in qua opinione moriuntur et va- dunt ad penas perpetuas infernales: q̄ finem non habebunt. Et sit p̄iudiciū deo et sue eternitati in opinione illorū q̄ negant q̄ deus sit creator. Sit etiam p̄iudiciū deo et sue eternitati ab illis qui il-

lam opinionem destruere possent et sunt negligentes ad illā destruendū. ¶ Preterea illa opinio est valde periculosa: qm̄ forti- ter multiplicatur in mundo: qm̄ ei⁹ mul- tiplicatio fidei diminuit et spem alteri⁹ vi- te. quoniam si mundus sit eternus: quicqd credimus de vegeri testamēto et nouo tes- tamento: p̄tra veritatem credimus. Bo- num est ergo etiam optimū p̄bare: q̄ mīdus a deo sit creatus. ¶ De recreatione. ¶ Creatio est sextus articulus. Et iū in quattuor partes diuidi- mus. Prima pars est: q̄ prim⁹ homo peccauit. Secūda pars est q̄ eius peccatum fuit generale sensualiter. Ter- tia pars ē: q̄ illō p̄tū gñale fuit spiritua- liter. Quarta pars ē: q̄ recreatio facta ē. ¶ Primus homo peccauit.

¶ Deus creauit mūdu. vt proba- uim⁹. hō ē pars mundi: deus er- go creauit hominem. Et crea- uit ipsum cum magnitudine bōitatis du- rationis potestatis sapientie voluntatis virtutis veritatis glorie concordantie p̄- cipij medij et finis. Cum ita sit: q̄ oēs iste forme sint in deo et fuerunt in creatione hominis. Oportet ergo q̄ homo fuerit creatus in magnitudine bonitatis: dura- tionis et ceterarum: vt inter formas agen- tes et patientes sit concordantia magni- tudinis et magnitudinis bonitatis et bo- nitatis: et sic de alijs. Sicut sol: q̄ in quan- titate magnus est et i luce i virtute et i mo- tu. fuit ergo creatus cum magnitudine bo- nitatis durationis potestatis et aliarum. Similimodo homo magn⁹ est maior q̄ sol in magnitudine bonitatis potestatis et virtutis fm̄ cursum naturalem: quoniam naturaliter plures bonitates participāt cum homine q̄ cum sole. quoniam hō sen- tit et imaginat⁹ et pōt recolere intelligere et diligere deū et hoc nō facit sol. Et q̄ hō quādo nat⁹ est: p̄mo incipit sentire malū q̄ bonū et facere vanitates et praua et pec- cata ante q̄ virtutes. incipit cōtra finem: q̄re creatus est. tale pncipiū nō habet sol: qm̄ semp est in statu: q̄re creat⁹ est. Et idē est de elis plātis et aīatis brutis. Oportet ergo q̄ homo habuerit in principio per- uersionem de bono in malum et de ma-

gnitudine in paruitatē et de duratiōe in priuationē et de p̄tate i debilitatem et de virtute i vitiū i gñali hōie primo creato. p̄ quē hō cecidit i p̄uersionē: q̄ est p̄ peccatū mortale. Peccauit q̄ prim⁹ hō. ¶ Olea que inserta est i oleastro: ad se trahit ma- teriā ex oleastro et ab eo suscipit augmen- tum et fructū facit in sua spē. et nō in illa quē est spē oleastri. nec oleaster habet vnde fructum faciat in sua spē. quoniam olea cōuertit spēm oleastri in seipsa. Si- milimodo arbor rationalis est incerta in sensuali et fm̄ naturā magnitudinis bo- nitatis et virtutis deberet trahere sensua- le ad bonū et nō ad malū et ad virtutē et nō ad vitiū. Et fm̄ q̄ hō incipit in sua in- uētere est cōtrariū. sicut si oleaster attra- heret sibi naturā oleae: q̄ est superius. et q̄ oleaster fructū faceret i sua spē et olea nō. ita corp⁹ trahit aīam rōnālē inferius ad diligendū vanitates et p̄tā magis q̄ virtu- tes et finē: p̄pter quē hō creat⁹ est. Sed hō esse nō possit: nisi primus hō peccauisset. quoniam iste vltus gñalis est in oib⁹ hōib⁹ in principio: cū incipit venire in hūc mīdū. nec pōt pncipiari ab hōie: q̄ non sit generalis nec prim⁹. sicut nec pip nec al- leum essent de cōplexione calida et sicca: si ignis i pncipio nō foret calidus et sic⁹ et vltus ignis gñalis calid⁹ et sic⁹ ex quo oīa calida et sicca descēderēt. q̄ nō possent descēdere ab igne q̄ erit de lapide et ferro q̄ generalis nō est ad gñationē pipis vel allei. Peccauit ergo prim⁹ hō. rōne cui⁹ peccati corp⁹ inclināt aīam leui⁹ ad vi- tia q̄ aīa corp⁹ ad virtutes. ¶ Scdm̄ q̄ dictū est in arbore elemētalī: bonitas est ratio bono: q̄ agat bonū et magnitudo est id: ratiōe cuius bonitas est magna. et duratio ē id: rōne cui⁹ bonitas durat ma- gna et magnitudo bona. et sic de alijs. sed hoc nō est in statu hōis. qm̄ post q̄ mū- dus creat⁹ fuit vsq̄ nūc: est magis de ma- lo q̄ de bono et mai⁹ malū q̄ bonū et sem- per durauit magnitudo mali. Et de hoc experientia habem⁹ successiue: vsq̄ vnus hō habet ex alio. nō sequit⁹ ergo q̄ boni- tas sit ratio bono: q̄ agat bonum ma- gnum. quoniam deficit magnitudo boni- tati et bonitas magnitudini et duratio

deficit ambobus. et cōsentit magnitudo: q̄ malitia sit rō malo: q̄ agat mag⁹ ma- lū. et cōsentit duratio magnitudini mali: et remanet bonitas parua ratio bono: q̄ agat bonū: et hoc fm̄ statū mīdū. sed hoc esse nō possit: nisi primus hō peccauisset. qm̄ scds homo aut tertius aut quart⁹: et sic de vno in aliu nō sufficeret huic gene- ralitati p̄uersione de bono in malū et de ma- gna bonitate i magnā malitiā. et de ma- gna duratiōe bonitatis i magnitudinis in duratione malitie et paruitatis. Pec- cauit ergo primus hō: rōne p̄tū sequitur ista gñalitas magnitudinis mali et que tantū durauit et adhuc durat. ¶ Cōtra- rietas est forma accitatis et cōcordantia subalis p̄uersioni modū et accitatis p̄ aliū. fm̄ q̄ i arbore elemētalī dictū est. Et q̄ cōcor- dantia p̄pinq̄ior magnitudini q̄ p̄ietas. et ideo magis pōt cōcordantia nālī in bono q̄ p̄ietas i malo. cū ita sit: q̄ p̄tās que est maior: plus pōt q̄ p̄tās: q̄ est mi- nor. Sicut p̄tās pipis: q̄ plus calefacere pōt q̄ p̄tās anisi et vna libra glaciē pl⁹ infrigidat q̄ vna vncia. Et q̄ p̄ietas de- uiat mīdū in hōie a fine: propter quē creat⁹ est: in maiori q̄titate deuiationis q̄ retētionis: quā cōcordantia retinuit in hōie vt mīdus remaneat in fine propter quē creat⁹ est: in hoc est significatū q̄ pri- mus hō peccauit. vñ sequit⁹ q̄ p̄ietas q̄ nālī est forma minor q̄ cōcordantia: deu- cerit cōcordantia. Qm̄ nisi prim⁹ hō pec- cauisset: p̄ietas nō potuisset ita gñalr de- uicisse cōcordantia et etiā q̄ cōcordantia bona est fm̄ cursum nālē et fm̄ q̄ est crea- tura. Sed nos loquimur de p̄ietate: que priuatio est cōcordantie. sicut malitia q̄ est p̄tū et priua⁹ bōitatis. ¶ Et sic et priua⁹ p̄ia sunt et virtutes et vitia bonū et malū/ magnū et parū/ virtas et falsitas. et sic de alijs p̄ietatibus. Et ideo malū quod est p̄tū nō cōuenit cū eē. cū ita sit: q̄ bonū qd est virtus: cōueniat cū eē. sicut falsitas q̄ nō cōuenit cū eē: post q̄ virtas cū eē h̄z cō- cordantia. et idem est de magni⁹ mali et de falsitate: que nō cōcordant cū eē: post q̄ magnitudo boni et veritatis cū eē h̄z cō- cordantia. Et hoc est fm̄ cursum nālē: qui p̄uersus est i innālē. sicut calor nālīs hōie

150
 quersus in naturalē p aliquā occasione
 nimie comestiois aut pot⁹ aut alicui⁹ ex-
 cessus vel lesiois cōplexionis. Sicut hō q
 ppter nūtiā colerā habet febrē: aut per
 corruptionē alicui⁹ humoris. aut habet
 dolorē in capite: cū nimis comederit aut
 potauerit. quoniam sine aliqua occasione
 nō posset fieri puerio caloris naturalis
 in innaturalem nec sanitatis in infirmi-
 tatem.oportet ergo q hec infirmitas in
 qua sunt hoies: in quātu⁹ magis sunt pa-
 rati ad faciēdū malū q ad faciēdū bo-
 num: et ad magnū malum q ad magnum
 bonum. et plures sunt homines: q malum
 faciūt et sunt in falsitate sine fide q illi q
 bonum faciūt et fidē habēt. et plura mala
 facta sunt q bōa. et plures hoies sunt in
 errore q in veritate in hoibus sic p pri-
 mum hoiem: qui peccauerit. ex cuius pec-
 cato fit nra infirmitas. q generalis non
 posset esse sine pctō primi hois generalis
 ad oēs hoies. in quātū oēs ex illo sunt
 derivati. peccauit ergo p⁹ homo. Pro-
 bauim⁹ ergo q primus hō peccauit: pos-
 sent tñ aliqui hoies dicere: q quilibet hō
 peccat tñc: cū peccat per suā libertatē et
 acutitātē. et nō p pñiū hoiem. et in hoc nō
 cōtradictim⁹ fin⁹ modū pcti actualis pti-
 cularis. sicut petr⁹: q est pctōr et martin⁹
 filii. et poterit esse: q guili⁹ et iacobus sint
 hoies iusti. quare pctm⁹ actuale nō extēdi-
 tur ad oēs. s; est particulare tñi. ppter
 ea hō nō peccat p libertatē: quā habet:
 sicut faber q non peccat faciēdo cultellū:
 quē nō benefacit ppter martellū. s; quia
 ipm nescit facere bene: aut qz ipm bonū
 nō vult facere. Et rō quā nos iduxim⁹ ad
 pbandū q prim⁹ hō peccauerit: ē de ge-
 neralib⁹ pñcipijs. v; de maiori apparatu
 siue promptitudinē: quā habem⁹ ad faciē-
 dum malū q ad faciēdū bonum. et libe-
 tius facimus et plus de malo facimus q
 de bono. et prius facimus malū q bonū.
 et prius sentim⁹ malū pene q bonū quie-
 tis. Et p hanc generalitatē talē q nō pōt
 esse sine occasione: et occasio nō pōt esse in
 hoie particulari principiata: pbauimus
 q pctm⁹ principiatum est de hoie genera-
 li: q vocat⁹ adā. de quo nos oēs pcessim⁹.
 ¶ Peccatū ade sit gñale sensualiter.

Robauimus: q primus homo
 peccauerit. modo pbare volu-
 imus: q illud pctm⁹ sit origina-
 le et gñale ad oēs hoies nātr fin⁹ corp⁹ cu
 iustibet hois. Ita tñ nāle: sicut nātr qdā
 puella nutrita fuit de veneno: qd natura-
 liter hoies occidit: ita dicimus q pctm⁹
 originale est nāle. in quātū extēsum est et
 seminatū in oibus hoibus cōtra cursum
 nāle virtutis. ad quas habēdū sunt creati
 omnes hoies. sicut si vna puella nutrita
 fuisset cū tyriaca: cū qua vixisset nātr cō-
 tra venenū. ¶ Deus est iustus: et ideo qd
 quid facit: cū iustitia facit. et est bonus: et
 ideo qd facit: cum sua bonitate facit. et
 est vita: et ideo hoiem creauit ad viuēdū.
 sequit⁹ q de⁹ creauit hoies ad viuēdū: et
 nō ad moriēdū. Unde cū hō sit mortalis
 naturalr: opz q illa natura mortalitatis
 euenerit per originale pctm⁹: ita gñale ad
 mortalitatem: sicut mortalitas gñalis est
 ad oēs hoies exites aliqui iusti et boni et
 alij iniusti et mali: exite mortalitate tñtū
 in iustis et bonis q tñi in iniustis et malis.
 Et g pctm⁹ originale extēsum i mortali-
 te corporali oim hoim. Quā si nō eēt gñale
 pctm⁹ de⁹ eēt iniustus et malus hoib⁹ bo-
 nis et iustis: in quātū ipos priuaret a fine
 vite: et in mortalitate ipos poneret et plu-
 ribus laboribus corporalibus famis sitis
 caloris et frigiditatis et infirmitatis pu-
 niret. et tantū hoies iustos et bonos sicut
 hoies iniustos et malos. hoc esse nou po-
 test. qz de⁹ est bon⁹ et iustus. Et g pbatū
 pctm⁹ originale esse in oibus hoib⁹. ratio
 ne cui⁹ sunt i mortalitate et i pena gñali
 corporali et sensualiter. ¶ Alia rōnalis est
 forma corporis: cū quo comiscata est: cui dat
 esse in quātū ipm sustinet et esse vitali. intā
 tū q de natura aie est: q semper teneret
 corp⁹ viuū: cū quo cōiuncta ē: et cū quo est
 ps. q de illar de corp⁹ sit hō: ad quē pres
 hnt appetitū nāle. sicut ples pres ad suū
 totū. qd est finis cuiuslibet. Et qz corp⁹ se
 inclināt ad corruptionē p nām aie et p in-
 stinctū et appetitū nālem pluriū rerū ad
 vñū totū: opz q illa inclinatio ad quam
 corp⁹ se h; p suū instictū et appetitū na-
 turalē (q sunt ppter finē) sit rōne origina-
 lis pcti. qd corp⁹ deuāt a fine. ppter quē

creatū fuit: cū ita sit q peccatū virt⁹ sint
 p traria et cū virtute corpus fuerit creatū/
 et cū vitio sit deuātū a fine. Sed hoc pñ-
 cipiari nō potuit in medio: v; in quolibz
 hoie. qñ pñcipiū nō incipit in medio. cū
 ita sit: q pñcipiū sit aī mediū: sicut post
 mediū est finis. Et ergo peccatū origina-
 le in omnib⁹ hominib⁹: post q oēs hoies
 sunt mortales. ¶ Bonitas ē rō bono: q
 agat bonū. et qz malitia est contra boni-
 tatem: nō est rō bono q agat malū. et idē
 est de malitia: q est rō malo: q agat ma-
 lū. Quare sicut bonitas est rō pductioni
 essendi: ita malitia ē rō pñatiōi essendi.
 Et g malitia rō mortalitativt hoies nō
 habēat esse: et qz illorū corpora deuēniāt
 in terrā et in puluērē et in pñatiōnez mo-
 tus audiēdi et vidēdi. et sic de alijs: q ad
 corp⁹ viuū pñtē: q habz p pductionē bo-
 ni esse cui bonitas fuit rō. Et ergo signifi-
 catū esse originale peccatum in oibus ho-
 imib⁹ rōne cui⁹ est mortalitas illorū cor-
 poraliter. qñ si ipsum nō esset: non posset
 esse malitia gñalis ptra bonitatē gñalē.
 ¶ Verū possent aliqui dicere q animalia
 bruta moriuntur: licet nō sint in pctō origi-
 nali. Et ad hoc pōt rationabiliter respō-
 deri: q alia bruta creata sunt rōe rōna-
 lis. qre sicut in pipe ignis est dñs: et alia
 eia suas sequitur pñtiōes: hoc idē in bel-
 lo: in quo rex est dominus: et milites se-
 quuntur conditiones illius: ita in cursu
 naturali elati: in quo corpus hois est dñs
 pñtiōes aliorū corporū aiatorū sequunt⁹ cō-
 ditiōes corporis hois. qd requirit vti illis
 vt cū illis viuere possit: et de illis. sicut lu-
 men in lāpade viuūt de oleo: qd dē oleū
 dispositū ita esse opz: q lūmē ex ipso viuāt.
 ¶ Corp⁹ hois ē de bonitate magnitudie
 duratiōe. et sic de alijs formis subalib⁹. est
 etiā de formis accidentib⁹. v; de p trarie-
 te quātitate qualitate et ceteris. idcirco si
 peccatū nō esset originale in corp⁹ hoim
 extensum: p trarietas formas subales de-
 struere nō posset. q cōtrarietas est forma
 accidentalis. q quā sunt oēs forme subales
 et accidentales nāles. verū p trarietas vin-
 cit. rōe cui⁹ corp⁹ tēdit ad corruptionē et
 ad mortalitatē. et hoc facit p trarietas cū
 uamie peccati originalis sine quo tāttū

nō haberet de pñte. Et ergo pctm⁹ origi-
 nale in corpore cuiuslibet hois: in quan-
 tū quodlibet corpus ratione illius ē mor-
 tale. Verūamen possent aliqui dicere: q
 corpus mori: qz compositū est ex qñtuor
 elis. q sunt p traria. sicut ignis et aqua per
 calorem et frigiditatem. et aer et terra p humi-
 ditatem et siccitatem. Quare ad hoc rōnabili-
 ter pōt responderi et fin veritatē: q in qñ-
 bet corpore est maior p cōcordantia q p trar-
 ietas: sicut in quolibet triangulo corpo-
 ris: in quo due linee sunt concordantes/
 et tertia pñtiō: sicut ignis et aer cōcordāt i
 calore: et ignis et terra in siccitate: et terra
 et aer pñtiō p hūiditatem et siccitatem. est er-
 go maior concordantia q contrarietas
 q maior concordantia naturaliter si non
 esset: peccatū originale sustineret corpus
 cōtra mortalitatē cū inuamine illius: qd
 venit de extra comedēdo et bibēdo: p trar-
 ietatem: q est intra quod inuāt ma-
 iorem concordantiam. Sed qz peccatum
 originale est: per dñā cū iustitia in homi-
 nibus naturaliter: q temperate nō come-
 dunt: quam nō perdidissent: si a dñz et ei⁹
 successores iuste vixissent. Verūamen pos-
 sent aliqui dicere q inter ignē et aerē est
 contrarietas: quia ignis est sicc⁹ et aer hu-
 midus. qre opz maiores eēt cōtrarietatem
 q cōcordantiā. Et ad hoc xaciter pōt re-
 sponderi: q maior est p cōcordantiā inter ca-
 lefaciēte et calefactū: in quantū vñū alterū
 nō resistit: imo quodlibet appetitū habet
 ad aliū: q pñtiō ignis et aeris. cui pñtiō
 tati qñbz alijs resistit p modū diffictiōis et
 cōcordantiā stat p modū cōfictiōis. Et itā
 qz ignis maiorē h; potestatem cū qualitate
 pñtiā in cōcordantiā q cū qñtitate appo-
 priata i pñtiōe. Idcirco rō adhuc xā re
 manet. v; qz in corpore plus est de p cōrdan-
 tiā q de p trarietate fin⁹ cursum nālem.
 ¶ Pctm⁹ originale sit in aia.
 Scūdū pcessū quē tenuim⁹ i ar-
 borib⁹ nālib⁹ oñdim⁹ q arbores
 getal⁹ inserta ē i arborē elali: et sen-
 sual⁹ i vegetali: et rōnal⁹ i sensuali. Et arbo-
 rē rōnalē vocam⁹ aiaz hois inserta i corpore
 pñtiā cū illo. Quare sicut ignis q ē infer-
 tus in aere: in quātū stat supra ipsum per
 modum actionis: et aer insertus in aqua:

inquatu ei dat calore que recipit ab igne: sic potetia elalis descendit p potetia vegetariu a i plara ad elantadu. vegetariu i equo trahit inferi? sensitiua ad vegetadu. r i hoie sensitiua trahit inferi? ronatiua ad sentiendu. Et sic forme superiores agut de totius inferiorib? r forme inferiores roe appetit? que hnt in seipsis passiu: attra hnt formas superiores. sicut materia forma. Et io vegetariu mouet elantadu i plara: sensitiua mouet vegetariu i equo r ronatiua mouet sensitiua i hoie. Et in h passu significatu est q pctm originale se extendit ad aiaz ronale cuiuslibet hois fz inclinatioem qua dixim? qm corp? hois infectu est r corruptu. r ita corruptu hnt est: aia ronalis ipz mouet ad elantadu vegetadu r sentiendu. r mouet ipsum ad necessitates illius. v3 ad comedendu bibendu habitadu et ad induendu. r sic de alijs: q sunt extra. q sunt creature dei. quibus vti corp? no est dignu inquatu ada ptra suu fuit creatore. et p huc modu aia ronali ptri et martini e instrumentu ad peccadum. ppter originale pctm. p qua instrumenta: litate h3 culpa gnale. C Duo modi sunt peccadi. v3 pctm originale r pctm actuale. C Pctm actuale diuidit in pctm mortale r veniale. sicut saracen? aut iude? aut alijs ali? q no sit christian? in quo exte: ditur pctm originale corporalr: fm q probauim? r et ide est i xpianis fm nam mortalitatis r penem no tm fm redeptione que facta est p passi one xpi. roe cur? passiois r recreationis munda est aia xpiani a culpa r corpus de pcto originali: r remanet aia saraceni infecta qm no sit de essentia aie ade. r illa infectio r culpa e ei pctm veniale. sed rone corpis est ei pctm mortale. Sicut crisallu: qd em se albu r ipso posito i subo nigro accipit colore nigrum. in q colore indicat accipiat nigrum. Sicut ho exis i inuria est inuoriosus r i luxuria e luxuriosus. Et i h passu pot ho cogscere: q aia saraceni aut iudei: q credit ee i xrite r q no peccat mortali in pcto actuali: pena no habebit spuale. sed hebit pena p corp? inquatu p ipm pdiderit gliaz spuale. Et ergo in aiaz? indellu pctm origiale. r est in illis mortali per corp? ppter

similitudine: qua accipit. sicut ho q est in iust? i inuria: idur? e de hitu illi. C In ada fuit spes humana tota exaltata su oes alias spes corporales. que oes create sunt. ad seruiedu homini. r peccauit ada: fm q pbauimus. qre fm iustitia dei que est magna opz: q sicut p gnam tota spes huana in ada fuit exaltata in magnitudine bonitatis. ita postmodu tota iuit di rupta i magnitudine malitie roe iustitie. intatu q fuit peioris pditiois q aliq alia creatura roe peccati r culpe r maiori pe ne subiugata. sed h ee no posset: si aia cuiuslibet hois no fuisset infecta p pctm originale. r posset de? plus p gnam homini dare sine aliquo merito ul? q iustitia dei hoiem punire p culpa. Et qz gfa dei sua iustitia sunt vna r eade bonitas r magnitudo in nmero: oportet q tm deus punire possit ppter culpa q dare p gnam. Est g spes hois in peiori pditione ppter pctm originale q species pomerij equi pucis r gruis. qm ista indiuidua post eoru morte pena no hnt. r ita no sunt de ravi conditione: sicut sunt hoies: q moriuntur i pcto originali. reser inuiriati iustitie dei. que no posset tantu punire sicut gfa dei dare. C Si i no eet pctm originale hominis no recreat? corp? illi? post resurrectione no esset tormentatu. qm non haberet cu quo tormentum sentiret aut oporteret q anima illius haberet gloriam: r q ipsuz corpus haberet penam: r esset corpus in inferno r anima in paradiso. r hoc est impossibile. Oportet g q anima sit subiecta peccato originali: vt sit instrumentu cum quo corpus infidelis mortui in peccato originali post resurrectionem possit tormentari r puniri de illo pcto. C Peccauit adam: vt probatum est: r remansit peccatum originale corporaliter in omni bus hominibus. fm q pbauimus. r perseverantia peccati remanere non posset generalis sine subiecto: r corpus hominis non recreari no posset esse per seipsuz tammodo subm perseverantie peccati. q requirit subm: quod sit ho. q non pot esse sine aia r corpore. Oportet ergo: q anima intrasset in subiectione perseverantie peccati. vt h o no esset subz illi perue

rantie. Et ideo indirecte r oblique pctm originale cadit i aia hoim infidelium. r di recte r sine medio i corpore ipoz. Quare sicut vnus ho esset deamatus p aliu r no p semetipsum: ita anima infecta est per peccatum originale r no per semetipsum. et hoc est ratioe magne confusionis et participatiois: que est inter allam et corpus. Et in hoc passu cognoscit: qno sanctitas est magni qd r qno pctm est graue. C Quartus mod? pbatiois est de re creatioe: pbatio cui? no cadit in hoc loco postq habem? pbare: q filius dei sit incarnatus r inquatum homo crucifixus. Quare pbato q sit incarnat? r propter recreare homine crucifix? est iste articulus de recreatione pbat? in probatione illorum duoz articuloz.

C Deus sit glorificator. Articulus iste qd est septim? facit testimoniu: q de? est glorificator. v3 q ipe dat gliam sanctis glie. Et pbatio ist? articuli fit trib? modis. C Prim? mod? est pbare resurrectione. vt glificet corpora homin? in sto. C Secundus modus est pbare: q aie homin? sint immortales. v3 nali incorruptibiles vt ex ipsis r ex corporibus resuscitatis sint homines: vt prius. qui vadant ad gloriam. C Tertius modus est probare q gloria datur per deum.

C Sit resurrectio. Deus creauit homine cum magnitudine bonitatis duratio: nis pratis r aliaru: r ideo naturaliter est i hoie magna bonitas r sua bonitas est maior p durati oem aie corporis q per durationem vnus tammodo. r idem est de magnitudine pratis. oportet ergo q sit resurrectio. postq creatio est de magnitudine bonitatis per agens in patiente. in quo patiente no posset ee: si no esset resurrectio: in qua duraret magnitudo bonitatis corporaliter r spiritualiter i euiternitate. C Si sit resurrectio: pot pias dei euiternalr i hoie. r si no sit resurrectio no pot in hoie nisi i ista vita: in q sum? vñ cu ho sit plus q aia: sicut totu qd est mai? sua parte i hac vita mai? subiectum prati dei q in alia. r ista vita

melior est r nobilior q alia. cu ita sit: q illud subiectum est nobilius: in quo potestas dei possificare pot maior magnitudinem bonitatis. r qm impossibile est q ista vita sit nobilior q alia: oportet q sit resurrectio vt potestas in hoie vti possit magnitudine bonitatis durationis r aliarum. Erit ergo resurrectio de necessitate. v3 fm magnitudine diuine bonitatis r magni vsum quem requirit in suo effectu fm magnitudine bonitatis iustitie gfe r voluntatis. C Si non sit resurrectio: in alio selo recolit de? intelligit r amat p aiam r no p hoiem. r p aiam in iusta recolit intelligit r odit r no p hoimne. r ita iustitia dei deficit. qm i hac vita de? fuit p hoiem recolit? intellectus r amat? r p hoiem malu recolit? intellectus r odit? r sic iustitia retribuit alijs r no illi q dilexit r punit alijs r no illi qui odit. Est g resurrectio: v3 vt iustitia dei retribuat illi: q de? dilexit r punit illi: qui de? odit. Et i hoc mudo sunt plures hoies iusti qui multu laborat ppter deum nfm corporali r q mortui sunt ppter amorem suum. Et si no esset resurrectio: no esset corpus remuneratu de laborib? quos sustinuit in hoc mudo ad seruiedu deo. r idem est de pluribus hoibus iniustis: qui in hoc mudo plures habuerut p speritates r puniti no sunt in hoc mudo de malis: que fecerut in hac vita i de? r sic corpus illoz siue corpa no puniuntur: si non esset resurrectio r deficeret iustitia dei in iudicando. qd est impossibile r contra magnitudinem iustitie. Erit ergo resurrectio: vt post hac vita corp? habeat mercedē: vt bono faciat bonu r malo faciat malu. C Omnia corporalia creata sunt ppter corpus hois ei seruiedu. r ideo corpus hois est sicut cetrū r finis: ad quem se habent alie creature corporales. sicut elementa se habet ad elementata: r sicut brache arboris vegetalis ad vegetatum r sicut brache arboris sensusualis se habet ad sensatum: vnde si no esset resurrectio: corp? hoim post fine mudi oes subistie corporales essent vacue sine: cu ita sit q post finem mudi no sit gnatio nec corruptio nec opatio elemental nature. Et

si sit resurrectio: remanet plene sine i glo
rificatio corporis scilicet: si nā quoy pūcti-
pāt corpora elata. et illa participatio exit
eūterna. et idē est de corporib⁹ celestib⁹.
Erit ergo resurrectio: vt corpora rema-
neant plena et habeant cōfūrad qd cōple-
te se habeāt. Et i hoc passu cognoscitur:
q homines peccatores qui moriuntur in
peccato mortali magnam faciūt iniuriā
creaturis corporalib⁹. q eis seruierunt in
hac vita comedēdo bibēdo vidēdo audīē-
do tāgēdo loquēdo et illuminādo et pluri-
bus alijs modis. qd quidē seruitiū pūcti-
torū i hoīe pūctōre in quo sue ptes corpo-
rales sunt vacue sine et vacuāt fines aliax
pūcti exterior. Et ideo sunt hoīes: q mo-
runt i mortali pūctō: magna pena digni.

Ita aīa rationalis sit immortalis.
Ita hoīe sunt. v. potētie gñales. v. z
potētia elatiua vegetatiua sensiti-
ua imaginatiua ratiōatiua.
Et p. iiii. primas est corp⁹ et p ratiōati-
uam est aīa. que nō est de nā corporis. qd
si esset: esset elalis et de cōditōib⁹ eloy.
nec esset cōtra sentire. sicut hō qui resistit
cum tēperātia cōtra nimis cōedere et cō-
tradict imaginatiōi cū rōne: q attingit
veritatē superius: quā imaginatio nō at-
tingit. sicut nos qui sum⁹ in hac terra su-
periorit⁹ imaginamur q antipodes ca-
dāt inferi⁹. Et ita imaginat imaginatio:
q pomū dulce sit amax cū per infirmum
gustare tangat. Et intellect⁹ attingit: q
antipodes nō cadūt inferius: qm sic ascē-
derent supra nec q pomū dulce sit ama-
rū. sed q gustus in gustādo sit infirm⁹: q
loco dulcedinis amaritudinē attigit. Et
ergo intellectus alterius nature et essen-
tie que nō est corp⁹. et ideo sicut q poneret
vnā sagittā in igne cōbureret lignū et nō
ferrū: ita moritur corpus: et remanet aīa.
Et ergo pbat⁹: q aīa rōnalis est immor-
talis sū cursuz nālem et corpore mortuo
remanet aīa. **C** Corp⁹ hūanū duob⁹ mo-
dis morit⁹. vn⁹ ē rōne peccati originalis.
vt pbat⁹ ē. ppter qd aīa nātr nō morit⁹.
cū ita sit: q illud pūctū sit subuēiale vt p
bat⁹ est. Ali⁹ modus est: q est cōpositum
ex. iiii. elis: quozū quodlibet ali⁹ pūcti. et
q de formis corruptibilib⁹ est gñatum et

de nouis indutū. Sed aīa nō est elemēta-
lis nec de nā corporali: nec etiā est gñata.
sed simpliciter est sine successiōe creata. et
ideo nō hz in seipsa nām ratione cui⁹ sit
mortalis. Est g immortalis sicut flos alb⁹:
qui inquantū est alb⁹ nullā hz nām q sit
niger. qm aīa rōnalis ita est p vitā pūa
morti sicut flos alb⁹ i nigredinē palbe-
dinē et sicut suba calida: q est pūa p calo-
rē sube frigide. **D**eus bñdīct⁹ creauit
aīam ad recolēdū intelligēdū et diligēdū
seipm. etiā ita bene ipam creauit: vt deū
ita fortiter recoleret intelligeret et ama-
ret cū magni duratiōis: sicut cū magni
bonitatis/ptatis/sapie/volūtatib⁹/virtu-
tis et veritatis. cū ita sit: q de⁹ sit tātm re-
colibilis/intelligibilis et amabilis p suā
eternitatē: sicut p magnitudinē sue boni-
tatis ptatis et aliax. Et g aīa immortalis
et eūterna: postq de⁹ eūternal⁹ est reco-
libilis intelligibilis et amabilis. etiā ē im-
mortalis vt magni dei fatisciat magni-
tudini memorabilitat⁹ intelligibilitatis
et amabilitatis dei i eūternitate. **S**i
aīa eēt mortalis: cū ita sit: q nō sit de nā
elali nec etiā corporali (vt pbat⁹ est) post
mortē suā nō eēt aliqd subim: q eēt iustē
tata. Et idem est de suis pūctib⁹ q radices
sunt sue arboris. et nō eēt aliqd. et sic esset
de⁹ iniustus: si aīam malā nō puniret et
nō retribuere aīe iuste et si ipaz alia vice
crearet: ipam recreare nō posset i illo nu-
mero pmo. qm sue ptes noue eēt: et alie.
cū ita sit: q i duab⁹ creationib⁹ opz q
sunt duo nūeri ita in pluralitate distincti
sicut due creationes. Et iste passus subti-
lis ē ad intelligēdū. Non est g aīa creata
alia vice. remanet g immortalis: vt su⁹ nūe-
rus subim remaneat iustitiae dei et glie: si
bona sit et pene si sit mala. **A**īa iusta i
hoc mūdo nō est remunerata. qm i h mū-
do qdē nō hz. qm tot⁹ mūdos ipam satu-
rare nō pōt nec cōplere. qm cū hō vnā rē
affectauerit: statim desiderat aliā. et quia
de⁹ est iust⁹: opz q aīa rōnalis sit immor-
talis. vt qdē hēat i qua assequat meritū ex
bonis: que fecerit recolēdo intelligēdo et
amādo deū. Et idē ē de aīa hoīs iniusti:
qui i h mūdo puniri nō pōt i illis hoīb⁹:
qui hnt pspitantes et puos hnt labores in

hoc mūdo. opz ergo q puniatur in alia vi-
ta cum magnitudine iustitiae: v. in eūter-
nitate. quā probare volumus.

Quod de⁹ dabit glām scīs i glā.
Reauit de⁹ mūdi cum magni-
tudine bonitatis/eternitatis/ptā-
tis/sapie/volūtatib⁹/glie et verita-
tis. Et iō sua magnitudo est ita rō: q de⁹
creauerit mūdi rōe glie/ sicut rōe boni-
tatis. Est g finis mūdi ita magn⁹ p glām
sicut p bonitatē. Sufficit ergo veritas ad
gloriā dū hoīs in glā: vt magnitudo tā-
tm sufficere possit fini glie sicut fini boni-
tatis. Est g pbat⁹: q deus q creauit mū-
di: dabit glām hominib⁹ bonis. Et iste
passus est placēs ad intelligēdū: qm itel-
lect⁹ gaudet i attingēdo xitātē glie: quā
expectat. gaudet etiā in nouo modo/ pba-
tionis: quā dām fm tabulā gñalē. **I**n
deo est glā. et ipse est sua glā et si nō daret
glām illis: q suā glām diligūt: iniuriā
faceret amabilitati sue glie et amatiuita-
ti illoy: q suā glām diligūt. Et sic eēt in-
iustus et auarus amabilitati sue et amati-
uitati hoīm. Et idem sequere de sua me-
morabilitate et de intelligibilitate et de
memoratiuitate et de intellectu hoīm.
q iniuria est impossibilis. Dabit ergo de⁹
glām oib⁹ illis: q moriunt in statu boni-
tatis xitatis et xitatis et q ipm diligūt et
suā glām sperant. **A**rticulus dicit⁹: q
de⁹ est glorificator. et magni glie dei hoc
significat cū magni bōitatis: duratiōis:
ptatis: sapie: volūtatib⁹: xitatis: veritatis.
Magni glie hoc significat cū magni bo-
nitatis: inquantū est mag⁹ bonū dare glo-
riā et magnā durationē: magnā ptatem:
magnā sapiā: magnā volūtatē et magnā
xitatē in eūternitate. et si de⁹ hoīs scōs
nō glificaret: eēt significat⁹ pūcti. v. q glo-
ria nō significaret cū magni bōitatis da-
re se hoīb⁹. sed q puitate bōitatis. Et sic
eēt p suā magnitudinē: quā hz in bonita-
te duratiōe et ceteris. qd est impossi⁹. opz
ergo q pūcti su verū. v. cōcordātia magni-
tudinis glie bonitatis eternitatis et cete-
raz. **I**nquantū articulus dicit⁹: q deus
glificabit: inquirim⁹: vtrū de⁹ glificabit
hoīm: aut nō. Si teneam⁹ negationē et
sit vera: articulus est falsus et deficit glā.

cum magni bonitatis eternitatis et. sue
amabilitati. Et si affirmationē teneam⁹:
sufficit glā cū magni sue bonitatis eter-
nitatis et ceteraz sue amabilitati. Et g ve-
ritas cōpleta sufficiētia. quā glōia hz in
sua amabilitate. Est g articulus verus et
affirmabilis et nō negabilis. **C**lerīta
mē inq̄rere volum⁹: si de⁹ glificabit scōs
cū medio vel sine me. Si dicam⁹ sine me
dio: affirmam⁹: q de⁹ sit visibilis oculis
corporalib⁹. s. hoc est impossi⁹. opz g q glo-
rificet corpa hoīm cū glā. q sit mediū: qd
sit visibile. qd est corp⁹ xpi glorificat⁹. qd
pbare intēdim⁹. Et ita inq̄rimus: vtrū an-
gelos et aīas scōy glificabit cū spē multē
plicata ex sua similitudine/aut sine spē. Si
intelligam⁹ cū spē: affirmam⁹: q glā est
in minoritate p maioritatē glie magnitu-
dinis: bonitatis: duratiōis: ptatis: sapie:
volūtatib⁹: xitatis: veritatis: cōcordantiē
principij: medij: finis: et equalitatis. Opz
ergo tenere pūcti. v. q deus glorificat sine
medio et nō cū medio. sicut ignis: qui acē
calefacit sine medio. et nō sicut ignis: qui
calefacit aquā cū medio. et faber: qui cum
medio facit clauū igne calefaciēte aerem
et postmodū aquā et fabro tāgēte clauū
cū martello moto per manū. Qui siquidē
clauus siue cultellus sine medio fieret: si
clauū fabro facere volēte: factus esset sine
tactu martelli. Et in hoc passu cognoscit⁹
quō diuina volūtas volēdo sufficit glori-
ficationi aīaz et angeloy: quā habent fixer
sine pseuerāte in obiecto: qd est glā dei.
Illā xō glām quā hnt: nemo ipam dice-
re vel scribere posset. **D**eus est glorifi-
cator sine pūctate et cū pura cōcordātia:
quā bonitas: eternitas: ptas: sapia: volū-
tas: glia: xitus: et xitas hnt in magni cō-
tra pūctatē. Et idē est de cōcordātia: quā
hnt magni: eternitas: ptas: sapia: volun-
tas: xitus: glia: et xitas cū bonitate p ma-
litiā. Et idē est de cōcordātia: quā bōitas
et magni: ptas: sapia: volūtas: glia: xitus
et veritas hnt in eternitate p pūctationē.
Et idem est de sine et alijs formis. Et iste
passus est multū placēs ad intelligēdū. et
significat magnā glām ppter cōcordan-
tiā oīm formaz diuinaz. quā hnt ad glo-
rificandū scōs in patria. **D**icit⁹ est de

septē articulis: qui pertinet ad deitatem. Modo oportet dicere de septem articulis qui spectant ad humanitatem.

Articulus iste requirit tres pbatōes. Prima ē: qd sit incarnatio. Secunda ē: qd dñs iesus xps p spm scdm sit pcept⁹ / r nō p hoīem. Tertia ē: qd ipe sit incarnat⁹ / r nō ad incarnandum.

Quod deus sit incarnatus. **Q**uoniam de⁹ creauit mūdū: fuerit in illa creatiōe sua bonitas: sua magnitudo: sua sapiētia: r sua volūtas. Sapia intellexit magnitudinē finis. rōne cui⁹ ipe creauit mūdū. Et illū finē magnū intellexit rōe magnitudinis dei: que erat in creatione / r bonū rōe bonitatis / r amabilē rōne volūtatē. Fuit & mūdus creat⁹ ad magnū finē bonū intelligibilē r amabilē. Sequit⁹ & qd si de⁹ sit incarnatus qd finis ppter quē mundus creat⁹ est: sit in ita magna bonificabilitate magnificabilitate intelligibilitate r amabilitate: qd nō possit eē in maiori. qd si i maiori posset eē: deficeret maioriati finis diuina bonificatiuitas magnificatiuitas intellectiuitas r amatiuitas. qd ē impossibilē: qd de⁹ incarnat⁹. cū sit maior finis. ppter quē mūdus posset eē creat⁹: qd in vna pte mūdū de⁹ sit incarnat⁹ / vñ i hoīe: in q ples nature participat: qd in aliq alia creatura. qd qd hō in deo sit psonat⁹ r cū illo cōiunct⁹ / r qd de diuina natura r hūana sit vna psona: vñ supposit⁹: vñ de⁹: vñ hō. nō duo dī neqz duo hoīes. s; vñ hō deificatus / r fili⁹ dei hominificat⁹. **Q**uod de⁹ carnē hūanā assumere voluit. vt sicut sue dignitates detē hnt intra se in opatiōe: qd ē ita magna: qd maior eē nō possit: ita detē haberet in opationib⁹ exteriorib⁹. vñ in creaturis. s; hō nō posset: si incarnat⁹ nō fuisset / r creaturā nō deificasset. qm sicut sua bonitas nō pōt eē maior rō bono qd agat bonū: sicut si sit rō bono deo: qd producat deū. r idē est de magnitudine r alijs. ita bonitas diuina nō pōt eē maior rō bono creatori: qd producat bonā creaturā: sicut ē: qd sit ei rō: qd ipam ad deū producat. de qua de⁹ sit ita indit⁹: qd ipe sit illa creatura / r qd ipe r illa creatura sint vna psona: qd sit

homo de⁹. Et sic bonitas hz detē in maiori ritate creature r sapiētia filij. qm nō pōt scire nobilioz creaturā. Et sic de pte qd quietē hz: qm ipaz nobilioz facere nō pōt. Et volūtas filij quietē hz: qm nobilioz creaturā diligere nō pōt. Et idē est de magnitudine: qd ipaz p magnificare nō pōt. Est ergo de⁹ incarnat⁹: vt sue dignitates detē habeat in opibus extra. Et si de⁹ nō sit incarnat⁹: nec ad incarnandū bonitas foret rō bono creatori: qd crearet magnū bonū cū magnitudine / r deus nō crearet ita magnū: sicut bonitas r magnū. essent rōnes creatiōis. r hoc sciret sapiētia: iquā tū sciret maiore creaturā magnitudinis r bonitatis. r sic bonitas r magnitudo quietē nō hērent: nec sapiētia nec alie forme in creatiōe / r de⁹ crearet creaturas bonas r magnas infante et nullo tpe ad finem nec ad pplementū veniret. qd est impossibile. **I**nter causam r suum effectū est concordantia. per quā concordantiaz omne efficiens suā operationē diligit naturaliter. deus est causa pma r mūdus est suus effectus: vñ sua operatio. est ergo iter ipsum et mūdū cōcordantia. subiectum cui⁹ cōcordatīe est participatio dei r creaturā. quā picipationē volūtas vult esse ita magnā: qd maior eē nō possit. maior eē nō pōt: si de⁹ sit incarnat⁹. qm in illa incarnatione picipat cū oib⁹ creaturis / in quātum hō in se ptenet naturā oīm creaturā. qd si non sit incarnat⁹ volūtas diuina nō diligit magnā picipationē nec cōcordatīā inter deū r creaturā. s; hz pcordantia cū puitate r prietate p magnitudinē r pcordantia p quā pcordatīā quā hz cum paruitate cum cōtrarietate: est cōtra operationē magnitudinis: bonitatis: eternitatis: et potestatis. r sic de alijs. que cōtrarietas est impossibilis. est ergo deus incarnatus. **D**eus creauit mūdū rōne bonitatis: r ideo ipm creauit bonū r ipm creauit rationē magnitudinis. r ideo ipz creauit magnū. deus est deitas: sicut ē bonitas r magnitudo. oportet ergo qd mūdū creauisset rōne deitatis. oportuit ergo qd mūdus fuisset deificatus: postq fuit bonificat⁹ r magnificatus. Quoniam si deificatus non fuisset: fuissent bonitas r ma-

gnitudo in creatione / r non deitas: qd esset ociosa in creatione. quod impossibile est. cum ita sit: qd illa bonitas et magnitudo sunt vñ idē mūdo / r cum deo similiter. qd creauit mūdū. Est ergo mundus deificatus in vno homine: qd est deus. qm tot⁹ mūdus nō posset esse deificat⁹: sicut nō est tot⁹ bonus in vnitāte bonitatis: nec totus magnus in vnitāte magnitudinis. qd vnitāte sunt in hoīe deificato. qd est pars mundi. in quo deitas fuit ratio de⁹ qd hominē deificaret. in quo foret incarnatus r hominificat⁹. **Q**uia deus est incarnat⁹: potest eē finis r cōplemētū oīm rerū corporalū in eternitate. sed hoc esse non posset: si de⁹ incarnat⁹ nō esset. qm si de⁹ nō eēt corpore vnit⁹: nulla nā ē alis vegetalis r sensualis ipm attingere posset nec cū illo participaret: sed hoc esse non posset: si se haberent in eternitate naturaliter pncipiū r mediū illorū / r nullo tpe ipsum attingeret. que vacuitas eēt mala p bonitatem / r parua pta magnitudinē. Est ergo deus incarnatus. vt illud gloriosum corpus qd sumpsit: sit visibile r ei⁹ sermo audibilis. In quo corpore glorioso sunt nature arboris ē alis vegetalis r sensualis. r sic ē plenū pncipiū r mediū creaturay corporalū in illo corpore glorioso. qd est finis oīm corporalū. qm oia corporalia desunt in illo finē nāz corporalitatē. ad quoz detē nulla creatura sufficeret: qd non esset deificata.

Quod dñs iesus xps de spū scō sit cōcept⁹. **O**stentia r obiectū cōcordatīā hnt in opatione. sicut visitat⁹ r visibile: qd cōcordatīā hnt in videre. r intellectū r intelligibile in intelligere. r bonificatiū r bonificabile in bonificare. r sic de alijs. Et qto maior est concordantia: magis est actus simplex: r magis ppinqu⁹ potentie r obiecto. **O**portet ergo qd xps sit cōceptus de spū scō i dñā nra scā maria xgine gloriosa. qm si per hoīem cōcept⁹ fuisset: actus nō fuisset ita pur⁹ nec ita simplex inter deū r dñā nram sanctā mariā: r xps haberet duos patres: vñ deū r alij hoīem. r dñā nra nō habuisset tunc ita puram conceptionem in concipiendo deū: sicut habuit sine copula hoīs: r foret conceptio

minor / r opatio potētie filij. ratione cuius minoritatis nō posset esse incarnatio qd in maiori maiortate cōcordantie esse oportet: qd possit esse inter potētiā r obiectū. Fuit & iesus xps cōcept⁹ de spū scō sine copulā viri. **S**i iesus xps fuerit cōcept⁹ p carnalē copulā viri: fili⁹ dei duos ptes habuisset r vñā matrē. vñ deus patrē r hominē ptem. qd hō pater ita foret su⁹ pater sicut dñā nra sua mater. Sed hō nō oportet finē magnitudinē filij dei. qm postq fuit filius vnus de⁹ pater: nō opz qd habeat hominē patrē: etiā nālior est filiatio vñ patris r vnius matris qd duoz patrū r vñ mris. Et qd maiorē pcordatīā pfit r matris r filij opz eē in incarnatione. opz de necessitate: qd p spm scdm fuisset xps cōcept⁹ r nō p hominem. **S**i xps fuisset cōcept⁹ de homine: foret in conceptione hominis patris r femine matris: ita hō sicut alij hō: r nō posset esse incarnatio: quā opz eē de necessitate. vt hō eēt hominificat⁹ i deitate / r nō in seipso. vt vna posset esse persona ex ambab⁹ naturis: vñ ex diuina natura et humana. que quidē persona non posset esse vna: si xps inquātū hō fuisset i seipso homo / r non in deitate hominificatus. qm iā eēt cōcept⁹ ex hoīe patre r femina. Est ergo xps homo p scdm spm r nō p hoīem gnat⁹. s; de matre pduct⁹ i deitate. **S**i xps p hominē cōcept⁹ fuisset: dñā nostra sancta maria nō potuit esse virgo in conceptione. sed p hoīem corrupta fuisset. per cui⁹ corruptionē sanctitas r itētiō fuissent in minoritate puritatis / bōitatis / magnitudinis / voluntatis / potestatis / in incarnatione. r sic de alijs formis. r ita conceptio digna non fuisset cōiungere naturā diuinā r humanā in vna personā supposito deo hoīe. **O**portet ergo qd dñā nostra virgo fuisset. vt in conceptione exaltaret suā dignitatē r potestātē ad maiortatē magnitudinis / bōitatis / virtutis rē. **D**e⁹ hominē fecit de terra: r feminā fecit ex homine fin ordinē. oportuit ergo qd hominē ex femina fecisset. r si xps fuisset fili⁹ hominis r femine: terti⁹ modus defecisset: videlicet in producendo hominē ex femina absqz homine. Qui quidē defectus fuisset vacuitas ordinis r magnitudinis bon-

nitatis et aliarum, que vacuitas est impossibilis postquam est bonitatem magnitudinis et aliarum. **Q**uod deus sit iam incarnatus.

Oportet quod incarnatio sit cum magnitudine veritatis, ut illa possit esse magnitudo bonitatis, que in ipsa esse non posset: si esset cum parvitate veritatis, cui parvitate veritatis resisteret magnitudo falsitatis et malitie, et sic non posset esse incarnatio. Et quod probatum est: quod incarnatio sit: est ergo cum magnitudine veritatis: si deus sit iam incarnatus. **Q**uoniam si esset ad incarnandum omnes homines qui credunt aut crediderunt: quod iam sit incarnatus sunt in falsitate et contra veritatem credentes unam et eandem incarnationem, et sic sunt in malitia et in peccato et ad ignem vadunt infernales, et sequitur puritas veritatis et puritas magnitudinis bonitatis in divina voluntate patris et sapientia, quod est impossibile. Est ergo deus iam incarnatus: ut restauraret magnitudinem bonitatis et veritatis in hominibus: quod crediderunt et credunt et credent: quod ille sit iam incarnatus. **S**i deus non sit incarnatus: est ad incarnandum, et cum foret incarnatus in sua incarnatione homines locum non haberent ad credendum ipsam, quam eorum opinio foret, quod falsa esset illa incarnatio sicut illa: quod preterita est, que homines credebant esse veram, et ita libertatem non haberent ad credendum: et esset credulitas impossibilis secundum magnitudinem bonitatis/sapie voluntatis/veritatis et virtutis, ratione cuius impossibilitatis esset incarnatio impossibilis. Est ergo deus iam incarnatus, ut non sequatur impossibilitas astricta. **S**i deus iam sit incarnatus: iustitiam est quod reuerentia et honor fiat domino iesu christo: et apostolis/martyribus et perfectioribus: quod autenticati sunt et qui habentur per sanctos. Et si deus non sit iam incarnatus: christus fuit in bethleem natus et in hierusalem crucifixus: homo falsus, et omnes ipsi credentes sunt per ipsum falsificati. Et sic deus est in iustitia et in modo incarnationis, et sequitur minoritas in deo matris et pietatis, quam omnes christiani iudei/saraceni et pagani vadunt ad infernum, intantum quod de illis deus mihi non habet pietatem. Est igitur iam incarnatus ut deus magnam maiestatem habeat et pietatem: et quod sancti qui credunt incarnationem: remunerati sint de doctoribus: quos per fidem sustinuerunt. **O**portet quod

incarnatio sit cum magnitudine finis in duratione, sicut est cum magnitudine finis in bonitate sapientia patris et voluntate. Et si deus non sit iam incarnatus: est finis incarnationis. In maiorem magnitudinem durationis subiecte magnitudinem bonitatis patris sapientie et voluntatis. Deficit igitur duratio foris, et e contrario deficitur forme durationi, quod est impossibile. Est igitur deus iam incarnatus, cui placeat: quod ipsum deum hominem in sua gloria per suam magnam pietatem videre valeamus. **S**i deus sit incarnatus: est ordo positus inter primam intentionem et secundam. **P**rima intentionem novum testamini vocamus, et secundam intentionem veteris testamini, quod concordantia habet cum novum succedat in prima intentione temporis. Et si deus non sit incarnatus: sequitur primum, et est concordantia intentionis continuatur puritatem, et est in intentione discretum, et hec credentia quam christiani habent: est falsus modum si deus non sit iam incarnatus. **Q**ue siquidem discretum puritatem edificat inter primam intentionem et secundam in maiorem concordantiam: quod est in continua quantitate et discretum. Est ergo deus iam incarnatus, ut sit maior concordantia puritatis inter primam intentionem et secundam.

Quod deus iesus christus sit natus. **R**obatur est: quod deus sit incarnatus, et sequentia incarnationis secundum modum finis sequitur principium incarnationis, quod prima est: quod sit natus. **Q**uoniam si natus non esset et esset incarnatus: principium incarnationis medium et finis non consequeretur et deficeret magnitudo veritatis incarnationis et humanitatis, quod defectus esset maius bonitatem et virtutis in virtute, et sic de aliis. Est igitur iesus christus natus homo deus: postquam homo deus fuit incarnatus. **I**esus christus fuit natus naturaliter, ut eius naturam esset modus cursus naturalis quod ad naturam hominis pertinet. Et natus fuit in humana specie, quod fuit homo et filius dei, in quantum fuit homo natus et in specie hominis: et homo deificatus natus est deus in deitate, et ita natus est deus in humanitate et homo in deitate, et sic oportuit esse rationem unitatis personalis ambarum naturarum, videlicet divine nature et humane. **N**aturam christi ita oportuit esse per locum naturalem prout ad naturam hominis: sicut

oportuit: quod fuerit supra cursum naturalem prout ad naturam divinam, quod posita fuit cum natura humana supra cursum naturalem, et ideo natus fuit iesus christus supra cursum naturalem in quantum natura humana post prout homo permansit, sicut prius homo fuit in conceptione. **Q**uoniam sicut deitas modum cursus naturalis non requirebat in accipiendo humanitatem: videlicet quod transiret per locum: ita non requirebat exire de corpore christi locum correspondens modum transitus. Et talis transitus supranaturalis similitudinem habuit cum conceptione quod fuit supra cursum naturalem in quantum iesus christus non fuit homo hominificatus in supposito humano, sed in domino supposito, in quo hominificatio fuit producta suscitata. **C**ris nativitate christi conservare intentionem matris sue domine nostre amantem christum sue, ut magni bonitatis domine sufficeret magnitudinem voluntatis domine nostre, in intentionem habuit: quod homo permansit in prima intentione et fine incarnationis et naturam filii sui, quod sufficeret bonitatis non fuisse: si christus de christo non nasceretur, de quo christi ne natus esset permanseret magni bonitatis in intentione christi. **S**i igitur iesus christus natus sit de christo et conceptus fuerit de christo: eius christus puritas et sanctitas fuerit in maiori concordantia bonitatis magnitudinis durationis patris sapientie voluntatis glorie virtutis et veritatis. Et si dominus iesus christus non sit natus de christo: esset concordantia in minoritate magnitudinis bonitatis et aliarum, quod concordantia minoritatis est impossibilis. Est igitur iesus christus natus in maiori concordantia virginitatis. **Q**uod iesus christus fuerit mortuus.

Deitas honoravit: prout potuit humanitatem iesu christi, quam ipsa magnis honorare non potuit: prout quod ipsa in deitate crearet, in qua fuit posita cum filio dei. **O**portuit igitur quod humanitas honoraret: prout potuit deitatem, cum spiritibus et delectis temporalibus ipsa non potuit honorare: quam deitas non requirit honores spiritibus neque delectis, sed requirit: quod homo sit pauper in humanitate et quod sustineat labores et mortem ad honorandum ipsam. **O**portuit igitur quod christus in quantum homo moreretur, ut humanitas deitatem honoraret: ut esset exemplum aliis ipsam honorandi. **I**esus christus fuit mortuus ad dandum exemplum quod ipse erat homo mortuus per originale peccatum, erat tamen immortalis in quantum suscitatus fuit in deitate. Et mortalis fuit: ut cum sua speciali mortalitate generalis mors moreretur. **Q**ue siquidem

mors generalis devicta fuit: quod ille per quem totus mundus creatus fuit: sustulit passionem, ut mundus esset recreatus. **Q**ue quidem ipsa passio ad auferendum culpam generale sufficit, sicut sufficit finis generalitati mundi, quod fuit creatus ad finem christi et per ipsum illum. Et in hoc passu probatur est: quod mundus recreatus est per mortem christi, quod esse oportuit: ut mundus per ipsam recreatus fuisset et ut ad finem per quem fuit creatus: rediret. **Q**uoniam si mundus in eternitate devictus fuisset a fine, per quem creatus fuerit: magni bonitatis et ceteris fore domine fini creationis deficeret, quod est impossibile. **P**robatur est: quod mundus a fine devictus existit, per originale peccatum, voluit igitur iesus christus mori: ut sua mors esset ratio suo populo: per quem mortuus fuit: ut ipsi diligeretur: quod de ratio non posset esse in ita magna magnitudine amabilitatis: sic fuit per mortem, quam passio magis diligere non potuit suas oves: sicut cum moritur, per bonum illarum. Et quoniam iesus christus fuit populum dilexit in magni amantissimis: mori voluit ratione magnitudinis amabilitatis. Et in hoc passu prout homo cognoscere: quod iesus christus sustinet: quod in mundo sunt saraceni et pagani, ut christiani habeant magnam maiestatem amabilitatis/et ut in illa utantur magna amantissimam, ita quod ipsi sustineant labores et mortem, ut infideles ad deum convertere possint et transire in fideles ad deum honorandum et amandum in medio sterit deum honorandum et amandum in quantum fuit homo: et hoc tantum quantum potuit. **O**portuit igitur quod in fine non periret magni honorem et magnam amantissimam et amabilitatem, sed hoc esse in fine non potuit: si non moreretur ad honorandum deitatem, quam finis non esset filius per in medio cum magnitudine amantissimam et amabilitatem, que finis esset: ut rideat nature principium et modum finem puritatem et magnitudinem humanam amantissimam et amabilitatis. Est igitur probatur: quod iesus christus crucifixus fuit mortuus. **I**esus christus mortuus fuit in quantum homo non in quantum deus. **S**icut sanctus petrus qui fuit mortuus in quantum corpus non in quantum anima. Et est corpus christi etiam in cruce mortuus fuit: in quantum anima ipsum dimisit, et non mortuus: in quantum deitas

ab ipso non recessit. Nec fictio diuine nature humane dissoluta fuit. Remansit ergo iesus uiuus et mortuus sine dictioe. quoniam mortuus fuit in mortalitate humane: uiuus fuit: finis fuit deificatus in uita deitatis: quod uita discedere non potest. Et idem sequitur: quod in cruce deus mortuus fuit: et non fuit mortuus sine dictioe. mortuus fuit: inquam: homo deus: quod inquam: homo fuit mortuus: non fuit mortuus inquam: deus: homo: quod inquam: deus non fuit mortuus. Idcirco mors christi extitit finis cursus nature: et remansit uita supra cursum nature. Et ita sub finem respondet articuli incarnationis natiuitatis et passionis finis nature humane: et supra cursum nature illius. Et hec consideratio delectabilis est ad considerandum. **¶** Iesus christus descendit ad inferos. Ultima iesu christi descendit ad inferos: ubi erat adam et sancti presens: quod de hac uita preterierunt: quod per suam mortem redemit. et ad illos descendere uoluit: ut eis maius gaudium de eorum redemptione exhiberet. Quoniam maius gaudium fuit per dominum quam per nuncium. et quia redemptio fuit magna: oportuit quod manifestaretur cum maiori hilaritate et cum maiori ueritate. quod de maior uirtus multo melius manifestata fuit per illud: quod redemptionem fecit: quam per aliquem alium. **¶** In hoc quod anima christi ad inferos descendit: que erat cum deitate unita: adam et propheta deum uiderunt et cognouerunt in anima christi: que cognoscere nec uidere poterant per alium: cum quod deitas distincta non erat. Et ita per hoc uiderunt: ut animam et filium dei uiderunt in illa. Per quam uisionem maior ostentatio sue certitudo de eorum redemptione fuit multiplicata. propter quam maiorem certitudinem oportuit quod anima christi ad inferos descenderet: quod ab illis locis sanctis auferret. Anima christi ad inferos descendit ad significandum ostendendum uictoria: quam christus habuit in cruce. in qua genus humane suo proprio sanguine redemit. Et significabat quod in infero afflictionem non habuit de penis: quod in infero erat. et huius significatio fuit signum manifestatio prophetis sanctis: quod culpa peccati originalis sumpta erat: postquam anima (quod erat eis filius) in loco ubi erant passionem non habuit. **¶** Et de nati maioris penam haberet: descendit anima christi ad inferos. quoniam in illa manifestata fuit uictoria: quam habuit in saluando illos: quod in iesu christo cre-

debant remanere: in inferno perpetue illis: quod fuit aduersus negauerant. Quare sicut iustus fuit maior gloria eius: reprobatio: ita oportuit quod iustus fuisse maior pena. **¶** Sicut igitur descendere uoluit de uita ad mortem in cruce: ita descendere uoluit de uita acquisita in cruce per mortem suam ad mortem sanctorum: quod per originalem peccatum in tenebris extiterat. Et hoc ita esse oportuit: ut eius descensus esset in magnam bonitatis charitatis et humilitatis. Sed hoc esse non potuit: si igitur christus ad inferos non descendisset.

¶ Iesus christus a mortuis resurrexit. Maior finis bonitatis magnitudinis: et aliarum possit in hoc quod in alio suorum peccatorum finem. Idcirco oportuit: quod dominus non fuit resurrexisset: ut maior finis ueniret. Quoniam si non resurrexisset: oporteret quod in illo esset aliquid culpa: quod maiorem finem impediret. Que quidem culpa in christo esse non potuit. quod dicitur et personam? et homo in deitate et in illa sustentat. **¶** Iesus christus resurrexit: ut esset homo ex anima et corpore sicut fuit: ante mortem. Et quoniam mortuus fuit: homo inquam: anima non erat in corpore. Et quod filius dei uoluit esse homo de anima et corpore constituit: iesus christus resurrexit: ut diuina uoluntas assecuta fuisset. hoc quod uolebat. quod assecuta non fuisset: si iesus christus non resurrexisset de morte ad uitam. **¶** Ihesus surrexit a mortuis: signum fuit: quod compleuerat in cruce uictoria: et originale peccatum. Et si igitur christus non resurrexisset: signum fuisset quod uictoria non erat completa. Quare oportuit: quod dominus igitur christus a mortuis resurrexisset. non tamen per alium: sed per seipsum. quoniam sicut filius dei per se incarnatus fuit: ita per se anima christi rediit in suo corpore: de quo exiuit. **¶** Iesus christus resurrexit: ut esset exemplum et signum generalis resurrectionis hominum: quod uentura est. Idcirco potuit huius in maiori spe resurrectionis per suam resurrectionem. Sed quam maiorem spe fuisset: si non resurrexisset. Sed maiorem spe igitur christus non potuit esse finem magnitudinem bonitatis iustitie et charitatis. **¶** Si iesus christus a mortuis non resurrexisset: fuisset suum corpus? et terra? anima in celo? et suum corpus? puilegit non habuisset in magnam bonitatis glorie et uoluntatis supra corpora aliorum hominum. Quod quidem puilegit necessarium est: quod igitur christus habeat rationem coniunctionis diuine nature et humane. in

qua coniunctione est natura humana distincta iesu christi exaltata in maiori magnitudine bonitatis glorie finis et uoluntatis: quam alia creaturam. Resurrexit ergo a mortuis dominus noster iesus christus.

¶ Iesus christus ad celos ascendit. In celo empireo sunt anime sanctorum. Ibi deus prelatum et uidetur facie ad faciem et oculo spirituali ad oculum. et in hac uita mortali nulla anima deum prelatum neque uidere potest sine medio: ut sine spe fantastica. Est igitur nobilior ille locus superior: quam locus iste uite mortalis. Oportuit igitur quod igitur christus suum corpus ascenderet ad illas summitates siue altitudines: in quibus est nobilior locus. Sed hoc esse non potuit: si iesus christus ad celos non ascendisset. **¶** Ascendit igitur christus ad celos: ut gloriam daret sanctis. quoniam per suam uisionem maiorem habuit gloriam. et si ad celos non ascendisset: haberent minorem. et sic dominus non fuit resurrexisset: ut esset maior gloria: et haberet magnam concordantiam cum minori gloria. quod est impossibile. cum ita sit: quod gloria in maiorem habent concordantiam in magnitudine bonitatis et aliarum. quoniam dominus iesus ad celos ascendit: animas sanctorum posuit in maiori spe resurrectionis. Quoniam in hoc quod uiderunt dominus iesum christum qui a mortuis resurrexit: melius eis reuelata sunt et significata generalis resurrectio. per quam maiorem reuelationem et significationem sancti maiorem gloriam habuerunt maiorem spe resurrectionis. **¶** Dominus non fuit iesus christus genus humane recreauit et traxit animas sanctorum de inferno: qui uenerunt in paradysum. Et ita sit: quod paradysus sit locus: ubi attigit finis: propter quem mundus fuit creatus. Idcirco ista uita in qua sumus: est in penam et in medio. et alia uita est in fine. Quoniam si anime sanctorum irent ad paradysum: bene oportuit quod anima iesu christi inisset et suum corpus ascendisset. cum ita sit: quod ipse sit finis et complementum restorationis illarum animarum. **¶** Dominus iesus nobilior est ratione diuine nature quam ratione humane. et ideo si ad celos non ascendisset: diuina natura iniuriata fuisset in humana. Et idem est de anima et corpore. cum ita sit quod anima sit nobilior quam corpus. Si uero si olea quod inferna est in oleastro: mitteret suam naturam inferius: et non oleastro supra ascenderet: ita quod oliuas faceret in specie oleae. quod si quod oliue essent de specie oleastro et non de olea. Iesus christus ergo ascendit ad ce-

los: ut in ipso inconuenientia antedicta non fuissent. **¶** Deus est bonus: et sua bonitas est ei ratio: quod agit bonum. et deus est magnus: est ergo sua bonitas ratio deo: quod agit magni bonum. sua bonitas igitur non est ei ratio: quod agit paruum bonum et non magni. postquam est magna deitas: benefacere non potuit humanitati: quam assumpsit: si ipsam in locis in quibus non attingunt magna: sed quia te nuisset. Ascendit igitur ipsa gloria humane nature iesu christi ad loca: ubi magna bona attingunt.

¶ Iesus christus sit iudex in die iudicii. Oportet quod dies iudicii sit de bonis et malis: ut sequitur finis entium: quod creata sunt. Quod siquidem iudicium intelligi oportet uideri et audiri. quoniam siue intelligere uidere et audire non est finis in magnitudine bonitatis uirtutis et aliarum. igitur quod iudex sit deus et homo. Quod quod sit deus: ut iudicium intelligat in magnam uirtutis. igitur quod sit homo: ut iudex uideat et quod ei iudicium audiat. Idcirco igitur quod gentes congregent in uno loco: ut iudicium uidere possint et audire. sed hoc esse non posset: si iesus christus non esset iudex. Iudicabit ergo dominus iesus bonos et malos in die iudicii. **¶** Oportet quod iudicium sit in quantitate continua principii medii et finis. Et quia quantitas in diuersis remanet quantitatibus distinctis sustentata per differentiam: quod est inter principium medium et finem: igitur esse iudicium finis quod pertinet ad penam medium finem. Quoniam si dominus non fuit iesus christus sit iudex: est ei iudicium de principijs. uicem de hoc quod spectat ad honorandum deitatem et humanitatem cum illa coniunctas. Et idem est de medio. cum ita sit: quod iesus christus inquantum homo est medium inter deum et suum populum. Et idem est de fine. cum ita sit: quod omnia entia creata sint ad honorandum deum et humanitatem christi. Erit ergo iesus christus iudex in die iudicii. **¶** Dominus iesus christus erit iudex: ut sit maior gloria bonorum et maior pena malorum. Quoniam nam magna gloria est bonis: quod ipse uideat: quod ille qui erit eis similis: dabit iudicium et uocabit ipsos ad gloriam perpetuam. Et magna pena erit malis: qui uidebunt ita magnas potestates hominibus: que ipsos iudicabit ad penam perpetuam. et quia iudicium oportet esse in magnitudine ueritatis: maior erit inquantum

Arbor apostolicalis.

dabit maiorem etiam bonis/et maiorem pe-
nam malis. **O**portet ergo quod dominus iesus christus sit
iudex. Unus idem calor magnus est in uno
subiecto/et parvus in alio. sicut calor ignis
quod est magnus in pipere/et parvus in aniso.
magnus est in pipere: quia recipit potestatem magni
caloris. parvus est in aniso: quia non est de suis
partibus: quia possit esse subiectum magno ca-
lori. Modo si erit de maiori iudicio. quod
erit in fine mundi. **Q**uod si de iudicio non pos-
set esse magnus: si non esset aliquid magni sub-
iectum. in quo sustentatur esset. Magni subiectum
non posset esse: si ille qui dabit iudicium: non
esset primus iudex et maior: quod possit esse. vñ
cum deus non sit corpus: si ipse iudicium da-
ret per vocem/et vox de ipso non esset/et vox
non esset pars illius: ille qui loqueretur.
non esset iudex primus: imo esset medius. et sic
iudicium non posset esse magnus: quia subie-
ctum non haberet: in quo posset esse magnus.
Oportet ergo quod ille iudex qui iudicabit bo-
nos et malos: sit ille idem qui loquetur: in-
quantum dabit iudicium. sed hoc esse non pos-
set: si deus non esset homo. Iesus christus ergo
iudicabit. qui inquantum homo erit ille idem: qui
loquetur. et inquantum deus erit primus iu-
dex. et sic iudicium erit magnum. **D**e ma-
gnitudine iudicii est: quod ille qui iudicat: sit
finis iudicii. et quod ille qui iudicat: esse habe-
at ad illi finem finem magnitudinem boni-
tatis et concordantie iudicis et iudicati. Et
idem sequitur finem magnitudinem malitie et
contrarietatis illorum: qui deliquerunt con-
tra iudicem. **O**portet ergo quod dominus noster ie-
sus christus sit iudex. cum ipse sit finis: in qua-
tum deus et homo omnium entium creatorum. ad
quem finem se habent iusti cum magnitudine
bonitatis et concordantie/et mali qui ipsi
ostendunt: cum magni malitie et contrarietatis.

De fructu arboris apostolicalis.

Fructus arboris apostolica-
lis est ille in quo colliguntur
omnes fructus aliarum arborum.
de quibus dictum est. **Q**uia omnia
quorquor sunt in hac vita pre-
senti finem diuinam ordinationem: qua de-
us posuit in creaturis istius vite: in qua
sumus: se ita dirigunt ad arborem aposto-
licalem et generalem sicut plures linee ad
vnum punctum ex illis constitutum et centrum: in

quo sibi inuicem obuiant et suum habent complementum.
sicut plures partes in suo toto. **F**ru-
ctus apostolicalis est salua gentium et ordinatum
ministerium. ut deus recolat intelligat et ame-
tur honorem et ei seruiat plusquam alicui alii.
Et iste fructus apostolicalis est ita nobis et de ita
nobilibus conditionibus: quod requiritur persona
cōm: quod sit ei cultor/et habeat dominum super
omnes homines. Inter quem cultorem et fructum opus
est ita magna concordantia in magni bonita-
tis: scilicet virtutis: et caritatis: quod maior
esse non possit. ut maiortas non deficiat ma-
gne concordantie/et quod concordantia non sit in imo-
ritate magnitudinis: bonitatis: scilicet virtutis: vir-
tutis: et caritatis. quod si esset: iniuriati essent
omnes fructus aliarum arborum in maiori concordan-
tia. quod iniuria esset in magnitudine bonitatis: et.
Fructus arboris etalis est res elata. sicut
petra: pomum: equus: piscis: grus: homo: aurum:
ferrum: et sal. et sic de aliis metallis. Et omnes
isti subiecti fructui apostolicali ita: quod omnia elata
ordinantur per rectam lineam res elatas: quod seruunt
domino apostolico: quod per illas tractare possit salua-
tionem gentium/et ad euitandam damnationem illarum
et ad faciendam deo honorem. **P**er petram intel-
ligimur edificia camerarum turris castri et ci-
uitatis. per equum instrumentum: ut milites sint
brachia ecclesie sancte. per gruem omnia volatilia ad
vsum domini pape submissa. et idem de piscibus.
etiam de auro et ferro. per quod intelligitur ar-
tes mechanice. et per sal saporem cibario. **E**t idem intelligitur in fructu arboris vegetalis
et sensibilis. sicut pomum: quod est necessarium ad
hunc saporem. ut appetibile sit ad comedendum.
ex quo vita sequi possit et sensum. quod est
fructus. per quem possunt esse scie mechanice et
liberales. Et idem est de inmaginabili humana
li et de morali arboribus. ut civitatem col-
ligat fructus in fructu apostolicali et etiam ipsi
ut impator pacem tenere possit in mundo et
destruere infideles rebelles mandatis sancti
patris apostolici. ut fructus colligat sub sua ad-
ministratio. Etiam quanta essentia est ei fructus.
ut sit fructus apostolicalis. **Q**uoniam ergo cogitare
posset vel scribere nobilitatem fructus arboris
apostolicalis. **I**dem ergo ostendit quod huiusmodi fructus nobis
habere pastorem. **Q**uare quoniam cardinales
papa eliguntur per suum posse deberet proportio
nare cultorem fructui. et papa electus in illa
proportionem seipsum conservare.

Arbor celestialis. Fo. lxxxvi.

dem superficies terminatur est: in quo fructus
celestialis terminatur. et est de suis partibus: vñ
de suis radicibus. et non participat cum alio
corpe superiori. **T**erminus compositus est et per su-
sus de suis radicibus. et ita aliter est a mo-
tina. sicut fructus arboris etalis elatus et ve-
getalis vegetativa et sensibilis de sensiti-
ua. et idem finis est motus mobile et motus.
quod finis motus est omnis corporalis motus
inferioribus. et sue partes sunt omnes obliqui. scilicet
circulares. sicut sua bonitas: quod facit archi
ex bonificatione bonificabilis bonificare.
et sicut sol: quod facit archi et dicitur est supra ter-
ram: de oriente meridie et occidente. quare suc-
cessive sit motus continuus. sicut sua bonitas
in magnitudine et magni bonitate. et sic
de aliis partibus fructus. Et idem bonitas quod est re-
ctitudine orientis: habet appetitum ad magni-
tudinem quod est occidente: quod est bonificabilis.
est motus in bonificare extensus de oriente ad
occidente. quod quod orientis occidens indicantur
finem diuisionis diei et noctis: et intantum sicut
sunt rectitudines fructus etalis. finem respectus
sunt plura orientia et occidentia et plures me-
ridies. sicut orientis quod est vñ: inquantum sol
oritur in hierusalem. et aliud: inquantum oritur in
scitia. et est aliud: inquantum oritur in noruegia.
et sic de aliis partibus fructus etalis. Et idem sequi-
tur de meridie et occidente. Et in hoc passu
cognoscitur: quod firmamentum habet quietem in
motu sicut lapis in statione et in suo centro. **Q**uia
sicut pluvia que cadit per aerem: se mouet ad
existendum in loco ubi non se mouet nec mo-
uetur: ita omnes partes firmamenti se mouent
ad mouendum. ut sit motus mobilis et motus.
et idem motus non cessat. **T**erminus celestia-
lis se mouet in circuitu. et fructus elementa-
lis stat in medio. et finem rectitudines trun-
ci elementalis et fructus celestialis partes am-
borum truncorum se respondent. quemadmo-
dum si fructus elementalis habeat idigen-
tiam in aliqua sua partibus: fructus cele-
stialis in cōtigatione quam habet cum ele-
mentali: insluit et complet et satisfacit ele-
mentali sicut bonitas superior bonitati infe-
riori/et magnitudo supra magnitudini
inferiori. Etiam si fructus elementalis ha-
beat indigentiam de calore finem regionem
orientis contra frigiditatem: que est in re-
gione occidentis: sol qui est instrumentum et

brachia multiplicat cum suo splendore: ita ca-
lor illius regionis: sicut ignis cum suo calo-
re calorem: qui est aqua tunc quoniam illa calefa-
cit in olla aut in vitro equi: qui aqua pota-
uit. aut in folio cucurbitae: quod recipit rorem
de nocte. et sic de aliis rebus sibi istis.
Et hoc facit sol rorem sue bonitatis magni-
tudinis et aliarum. **S**icut ergo exemplum dedit
mus in branchis arboris sensibilis: quod
potest se habere ad obiecta per lineam continuam
elatum: quoniam potest ad obiectum non va-
dit/et nec obiectum venit ad potestatem: inquan-
tum sunt discreti potestatis: et actus sit per na-
turam ambax potestatis: vñ per continuam et di-
cretam: ita fructus celestialis et fructus etalis
se respiciunt finem continuam potestatis et discre-
tam. quoniam superior fructus in inferiori non in-
trat/nec fructus inferior intrat in superio-
re: inquantum habent discretam potestatem: sed in
fluentia superior venit inferiori rorem continue
potestatis generalis: in qua sunt ambo fructus.
sicut in vna bonitate generali et corporali/et
vna magni corporali generali. et sic de aliis.
Et in illa linea generalitatis sit operatio in im-
pressionem. finem quod dedimus exemplum in bran-
chis arboris sensibilis. Et in hoc passu co-
gnoscitur: quod lux solis hic inferi non descen-
dit: sed ei similitudo accipit in superficie arbo-
ris etalis. quod ipsam hic inferi representat
per continuam potestatem lucis. Et idem est de bo-
nitate tauri et de ei motiuitate: que acci-
piuntur in bonitate ignis et in motiuitate
illius. Et eius similitudo apparet in bonita-
te piperis/et in motiuitate flammæ. et sic de
aliis sibi istis. Et hec phia multum de-
lectabilis est ad intelligendum. et est via ad
cognoscendum multa secreta naturalia.
Terminus arboris celestialis sentiri non
potest: quia confusus est. et ei color sentit in stel-
lis fixis et erraticis. et eius figura circula-
ris est/et est causa ad omnes circularitates si-
ue circulares figuras corporales. sed illa
figura non potest videri/et consistit de par-
tibus triangularibus existentibus in linea
obliqua: ut dictum est. Et ideo est causa ad
triangulos inferiores. sicut ad triangulo-
sum: qui est de igne aere et de terra. et finem re-
spectus rectitudinis fructus etalis respondet
ad figuram quadrangularem: sicut meri-
dies et media nox: que se respiciunt per lineam

depo. in a. h.

Sensus rei.
(hoc est in mate-
datur)

Arbor celestialis.

corporalem generalē. et omnes et occidentis
sunt. Et ideo sunt quattuor impressiones
regionū: quod rident ad quattuor quadratos.
ex quibus causant quadranguli inferiores. et ex
illis exsunt trianguli. quod quadrati generales in si-
tuatōe triangulari sunt assituati. **¶** Trifidus
celestialis non est levis nec poderosus.
quoniam est de lineis obliquis et rotundis. quod simpli-
ter se non habet superius nec inferius. sicut circulus: quod
non habet principium neque finem in assituatōem.
Hec trifidus celestialis est corruptibilis nec
generabilis: verum est causa generatōis et corruptiōis in
inferioribus. quod inuenit quibusdam philosophis in loco
et minus aliis in alio loco. Hec trifidus celestia-
lis crescit nec diminuit in seipso. quoniam alius lo-
cus non appetit. sed illi tamen in quo est. et idem est
de suis partibus. Et plures alias proprietates
possemus dicere quod trifidus celestialis quod
non habet trifidus hic inferior. et sic trifidus inferior
quod multas proprietates habet: quod non habet trifidus su-
perior: ut calorē poderositatē et alia. sed quod
plurimam euitam: de pluribus proprietati-
bus trifidus superioris non facimus mentionē. et
transimus ad branchas illius.

¶ De branchis arboris celestialis.

Ramē trifidus celestialis sunt
trifidus. signa: quod siquidem rident de
bēt branchis arboris et alii finem
ordinationē corporis inferioris
et corporis superioris. **¶** Trifidus finem
positiōes posita a philosophis aliis dicitur vi-
demus? sed ordinē necessariū. sicut aries qui
indicat esse de cōplexiōe ignis et taurus de
cōplexiōe terre et gemini de cōplexiōe
aeris. quoniam finem rationē nāle et assituatōem su-
pra quā opus rident situatōi brancharum ar-
boris et alii: tria signa deberēt esse de cōple-
xiōe aeris i vere. et tria de cōplexiōe ignis
in estate. et tria de cōplexiōe terre in autū-
no. et tria de cōplexiōe aque in hyeme.
Tria signa quod sunt de vere sunt aries tau-
rus et gemini. et tria quod sunt de estate: sunt
cancer leo et virgo. et tria que sunt de autū-
no sunt libra scorpio et sagittarius. et tria
que sunt de hyeme: sunt capricornus aqua-
rius et piscis. **¶** Trifidamen sicut quattuor
tempora anni vadit in circuitu terre: ita
signa vadit in circuitu terre finem assitua-
tionem veris etatis autūni et hyemis. Et
si philosophi hunc cursum errauerint: non est mi-

randū: si eorum sequaces deficiunt in suis ex-
perimentis et iudiciis: que dāt in arte astro-
nomie. **¶** Si aries sit bonus et taurus bo-
nus et gemini boni: totus quadratus veris
est bonus. Et sicut cōcordat in bonitate: cō-
cordare debet in mobilitate et in masculini-
tate. Et rōe cōcordat quā habet debet cō-
cordare in marte: quod dāt arietem et in venere: quod
dāt taurum et mercurio: quod dāt gemini. Et
ad hoc dicit femininitas: quā attribue-
runt taurum et mercurio: quā dāt gemini. Et
runt gemini. et sic de aliis reb? sicut istis.
quod ducit philosophia in cōueniētia finem positiōes
antiquas. Sicut saturnus: cui attribuit
cōplexiōē terre. que est infimū et finem et hy-
tardiorē motū et minorē circū. et saturnus
nū: quod est altior planeta et qui maiorē cur-
sum facit quod omnes alii planete. Et ideo dñs
papa et sui frēs dñi cardinales bñfacerēt:
quod finem necessariū ordinē impressionū supe-
rioris et inferioris ordinari facerēt scientiā
astronomie in debitis situatōib? in quēdo
expētiās: quod ex illa ordinatōe sequerent.
Et hec inuestigatio fieri posset finem pces-
sum isti libri cum inuaminc pcessus artis
inuentiue et tabule generalis. **¶** Ramē ar-
boris celestialis rident debet branchis ar-
boris vegetalis. sicut aries taurus gemini:
quod mouere debet appetitiuā ad obiecta cō-
plexiōis humiditatis et calide rōe vere. et cā-
cer leo virgo ad obiecta calide et sicce com-
plexiōis in estate. libra scorpio et sagitta-
rius ad obiecta cōplexiōis sicce et frigidi-
tatis in autūno. capricornus aquarius et piscis
mouere debet appetitiuā ad obiecta fri-
gide et humide cōplexiōis in hyeme. **¶** Ele-
mentam si leo in estate appetitiuā mouet
ad obiecta frigidū et humidū: facit hoc: ut
plus de materia hēat ad calefaciēdū et ad
desiccandū et quod materia nimis calefacta
et desiccata appetitū habet: quod humefiat et fri-
gescat. et sic de aliis regionibus. **¶** Bran-
che arboris celestialis rident debet bran-
chis arboris sensuales. sic aries quod maiorē
habet cōcordatiā cum visu per humiditatem et ca-
lorem quod leo per calorem et siccitatem. Et leo
maiorē habet cōcordatiā cum auditu per calidi-
tatem et siccitatem quod piscis per frigiditatem et
humiditatem. et sic de aliis similibus istis.
Idē sequitur in branchis spiritualibus.

Arbor celestialis. Fol. lxxxvii.

Et quod aries maiorē habet debet cōcordatiā
propter cor cum volūtatē per humiditatem et calorem
re quod piscis per frigiditatem et humiditatem vel
sagittarius per siccitatem et frigiditatem. Et leo
maiorē habet cōcordatiā propter cerebrū
in anticipatē cum intellectu per calorem et sic-
citatem quod piscis per frigiditatem et humiditatem.
Et scorpio maiorē habet cōcordatiā
per cerebrū cum memoriā in occipite retro per
frigiditatem et siccitatem quod gemini per humiditatem
et calorem. Et idē sequitur de brachiis
tribus et ceteris mēbris hominis. Et hoc
passu cognoscit quo tempore anni et qua hora
dicit noctis medici dare debet suis patiē-
tibus medicinas. et quoniam vñs signū con-
cordat ad dādū medicinā vñi membro et
aliud signū ad dādū medicinā alii mem-
bro. **¶** Quia terra est in medio octauae spe-
stāt semper sex signa super superficiē terre su-
perius. et alia sex sūt inferius. sicut per lineas
rectā de oriente ad occidentē et de meridie
ad septentrionē. Idcirco quodlibet signū
ascendit et respectū rectitudinis terre. Et
pōam? quod omnes sūt. a. et occidentes sūt. c. et me-
ridies sūt. b. et septentrio sūt. d. Ascendunt er-
go aries taurus et gemini de a. vsq? ad b. et
cancer leo virgo de b. vsq? ad c. et libra scor-
pio et sagittarius de c. vsq? ad d. et capricor-
nus aquarius et piscis de d. vsq? ad a. Et p-
pter hanc expētiā habem? quod sol calidior
est: quod descendit de b. vsq? ad c. quod quā ascen-
dit de a. vsq? ad b. quod plus recipit de vir-
tute a cancro leone et virgine quod ex ariete
tauro et ex gemini. **¶** Ariete ascendente de
a. vsq? ad b. est eius ascensus caput. et ei?
descensus est de b. vsq? ad c. quod est ei? cauda.
b. non est eius mediū. Idcirco per vñs mo-
dū influit ad branchas arboris et alii finem
caput et per alii finem mediū et per alii finem modū
finem caudā. Idcirco astronomus vñus iu-
diciū facit in capite aliud in medio et
aliud in cauda. Et idē facit de aliis signis.
Faciunt etiā iudiciū de cancro ariete li-
bra et capricorno. quod sunt mobiles: videli-
cet quod res quod sunt in eorum dñiōmō durant.
et quod ille res durāt: quod sunt de dominatiōe
tauri leonis scorpiōis et aquarii: quod non
sunt mobiles. et quod ille res durāt et non du-
rāt multum: que sūt in dñatiōe geminis
virginis et sagittarii et piscis: qui mobiles

sunt in parte et non in toto. **¶** Descendit
aries de b. vsq? ad c. finem assituatōē cir-
culi superioris. quod est de a. vsq? ad c. Et p-
gemini descendit quod ipse et taurus similiter.
Idcirco astronomus prius iudiciū facit de
gemini in quadragulo de b. et de c. quod de
tauro vel de ariete. et sic de aliis signis. Id-
circo sunt vigintiquattuor hore in die na-
turali: ut astronomus iudicare sciat signū
finem suā horā. Et idē de duodecim mēsi-
bus et quattuor temporibus anni. de quibus dictū ē.
¶ Masculinitas rationē forme vñi signo
attribuitur. et femininitas rationē mate-
rie attribuitur alii signo. et hoc vñi vñum
signum habeat actionem et aliud passio-
nem. et ut de illo quod habet actionē sequat mas-
culus et dies. et de illo quod habet passionē: se-
quatur femina et nox. **¶** Trifidamen in vna
eadē regione et hora generant masculus
et femina. et hoc est rōne cōceptionis cor-
poris inferioris. quod recipiunt impressiones a
superioribus: finem quod disposita sunt ad recti-
plendū. Sicut ignis: quod semper habet natu-
rā calefaciēdi illā substantiā: quā tāgit: ve-
rūtamē non calefacit pellē salamandrea: quod vi-
uit in igne. et hoc est: quod nata est nutrita
in igne et est plus ex ipso quod ex alio elemen-
to. **¶** Consimilimō quoniam vñs signū sit mas-
culus: eius masculinitas non est rō: quod sua
regio masculus pducatur in illa materia: quod
pl? disposita est ad feminā finem dispositio-
nē brancharum arboris et alii. Et in hoc pas-
su cognoscit: quod graua sunt iudicia astro-
nomie ad intelligendū. **¶** Ratio quare
attribuitur vñi signo mobilitas et alii sta-
tio: est: quoniam opus quod res quod per generationes
pducunt: per motū pducatur. quod est augmē-
taliter de causis alterabilibus: de quod motu
instrumenta fatigantur: sicut equus quod fati-
gatur ad currendū et cor ad cogitandū et os
ad loquendū et manus ad operandū. Idcirco
nā requirit quietē. finem quod expētiā habe-
mus in dormiēdo et in plātis: quod fructus non
reddat in hyeme. et equus quod fatigatus est
ad currendū. et balista quod fessa est ad trahen-
dū: quod non facit magnū ictū: cum sepius traxe-
rit. Dicit ergo propter hoc: quod illud signum
quod est stabile sicut leo (ut dicit) quod non ē mo-
bile. Et illa quod non sunt mobilia: officium
habent: ex quo sequitur quies in substantiis

*motu in
autis non la-
cium.*

Arbor celestialis.

festis: et illa q̄ mobilia sūt: sicut aries q̄ h̄z
officiū: vt sube sūt mobiles: mouētes: et mo-
te post earū detē. Dicit etiā: q̄ aliq̄ signa
nō sūt mobilia sed mediocria. sicut x̄go.
et rō est hec: q̄ motuitas mobilitas et sta-
bilitas sibi inuicē obuiāt. Et oīa ista sūt
fm impressiōes inferiores. cū ita sit: q̄ si-
gna p̄tinue fixa sūt in firmamento et in
partibus illi. fm iudiciū qd̄ sit de mobili-
tate in vno et de immobilitate in alio: et
de mediocritate in alio: sit rōne respectus
inferi. Sicut sol cū vna eadē x̄tute regu-
lā desiccet et cerā fundit. ¶ Bonū est
esse: et malū est nō ēē: dictū est: q̄ esse ē bo-
nū et nō esse est malū. et iō d̄r: q̄ aliq̄ signa
q̄ causant ēē: sūt bona: et aliqua signa q̄
non causant ēē: sūt mala. Et in h̄ astro-
nomi iudiciū accipiūt: q̄ aries est bonus:
q̄ ex ipso sequit̄ bonū. et leo est malus: q̄
ex eo sequitur guerrē plia. Et iā d̄r: q̄ bo-
na signa fortunāt hoīes ad bonā p̄speri-
tatē et lōgā vitā et sanitatē et placitā. et ma-
la faciūt cōtrariū. Et hoc intendunt dice-
re fm impressiōes naturales: q̄b̄ aīa rōne
sue libertatis nō sēp cōsentit: etiā quia
deus fm suā bonitatē aut iustitiā vitur
suo effectū ad volitatē suā in oī tēpore et
in omni loco. Idcirco malefaciunt astro-
nomi: qui tātū cōsidit in iudicio impressio-
nū corporū superiorū factarū hic inferius: q̄
ita destrui possunt supra cursum illarū
impressiōnū p̄ deū et p̄ liberā voluntatem
hoīs s̄z arborē moralē. Sicut hō destrue-
re potest litteras in cera impressas p̄ gra-
sum aut per sigillum.

De ramis arboris celestialis.

Ami arboris celestialis sunt
septē planete. Et dicit an-
tiqui p̄bi: q̄ saturnus est su-
perior et iupiter postmodū:
et sic p̄ ordinē de alijs vsq̄
ad lunā. Et dicit q̄ saturnus
est malus et q̄ causat plūbiū et diē sabba-
ti. Et dicit ipsum esse de cōplexione terre.
Dicit etiā: q̄ iupiter est bonus: et q̄ causat
stagnū et diē iouis: et q̄ sit de cōplexione
aeris. Dicit etiā: q̄ mars sit malus: et q̄ cau-
sat ferrū et diē martis: et q̄ sit de cōplexiōe
ignis. Itē dicit: q̄ sol sit bonus: et q̄ cau-
sat aurū et diē dñici: et q̄ sit de cōplexione

ignis. Preterea dicunt: q̄ venus sit bo-
nus: et q̄ causat cuprū et diē veneris. et q̄
sit de cōplexione aque. Dicit etiā: q̄ mer-
curius sit neutrus et q̄ causat argētū viuum
et diē mercurij. Dicit: q̄ luna sit bona bo-
nis et mala malis. et q̄ causat argētū diē
lune. et q̄ sit de cōplexione aque. ¶ Sc̄z
assituationes eloz opz q̄ planete sūt assi-
tuati vt assituationes ordiātes sibi inuicem
correspondēt. Sp̄er elemētōz ordinate
sunt hoc mō. spa ignis est supior. et spa ae-
ris cōtignatur cū spa ignis. vt ignis incli-
nationē habeat ad aerem: et aer est supra
sp̄er aque vt inclinationem habeat ad il-
lā. et aqua est supra sp̄er terre: vt ad illā
inclinationem habeat. Et sic rōne inclina-
tionis que sit de superius ad inferius: ve-
nit influentia inferius. sed hoc non est or-
dinatus fm assituationes: q̄s philosophi
in planetis ordinauerūt. qm̄ posuerūt sa-
turnū supra: qui est sicus. et aerē inferi:
q̄ est humidus. Et posuerunt martē et solē
qui sunt calidi: sub aere. et sic vno p̄cipā-
te cum alio sequitur nimia similitudo ca-
loris et destruitur ordo assituationis: que
p̄tinet ad illā: q̄ ē in sp̄eris eloz. ¶ Posue-
runt etiā cōplexiōes aque sub mercurio
qui est sicus. Multa etiā inconueniētia
edocet ars n̄ra in assituatione planetarū
fm op̄inonem antiquorū. verūtamē su-
stinet: q̄ p̄ trariā assituationē saturnus
esset superi⁹ p̄ siccitatē et iupiter postmo-
dū p̄ humiditatē. vt sequatur vna linea de
cōtrarijs. ita de siccitate supra ad humi-
ditatē inferi. sicut sit in sp̄eris eloz. vnde
sequit̄ cōcordātia inter calorē: q̄ est supra/
et hūiditatē q̄ ē inferius. v̄z inter calorē
ignis et hūiditatē aeris. Sustinet etiam
ars: q̄ calor aeris quē h̄z iupiter: ad calorē
ignis descendat: q̄ ē de marte. Sustinet etiā
ars: q̄ siccitas martis descendat ad siccita-
tem solis et hūiditas veneris descendat ad
siccitates mercurij et sic siccitas mercurij
ad hūiditatē lune. Et h̄ sustinet ars vt fiat
mixtio influētiarū planetarū et cōpressionum
eloz. ¶ Planete se mouēt de occidēte ad
orientē p̄tra motū signorū q̄ se mouent de
orientē ad occidētē. Et iō sit obuiatio x̄tu-
tis et influētiarū firmamenti et planetarū in
facie. sicut facies arietis cum facie saturni

Arbor celestialis. Fo. lxxxviii.

nū: q̄ se obuiāt facie ad facie: quorū obuiā-
tio fieri nō posset si saturnus se moueret de
orientē ad occidētē. Et q̄ obuiatio sit
facie ad facie: est maior influētia: q̄ venit
ex illa obuiatiōe hic inferius: vñ sequit̄ ma-
ior mixtio et x̄tus hic inferi. Et i hoc pas-
su cognoscit̄: q̄re planete sūt errātes et
diuersas h̄nt op̄atiōes sive ordinatiōes.
¶ Sol sūt motū h̄z p̄fectū i. cccxv. die-
bus et vi. horis. ex q̄b̄ ann⁹ cōposit⁹ est.
Et mot⁹ lune sit in vno mēse. Et i hoc pas-
su cognoscit̄: q̄ sol ad xij. menses r̄idet. q̄
diuiditur i. iij. tpa anni q̄ sunt ver/estas/
autū et h̄yēs. et quodlibet istoz tres mē-
ses requirit. q̄ due linee fortiores sūt p̄ cō-
cordātiā q̄ vna p̄ cōtrarietātē. sicut i esta-
te i q̄ fortior ē cōcordātia i calido et sicco
q̄ cōtrarietas: q̄ est inter h̄s iudicij et sicch. ex
q̄b̄ sit triāgul⁹: q̄ ē ex trib⁹ lineis et de tri-
bus angulis. et quilibet linea et angul⁹ idi-
get vno mēse. Et oz: q̄ luna correspondeat
cūlibet mēse. vt p̄cordātiā habeat cū triā-
gulo cuiuslibet. v̄z veris estatis autū et
h̄yemis. Et h̄ sic ē oz: vt in spa lune influ-
tias accipiāt colligāt p̄ frigiditatē h̄s iudicij
datē. sic i estate fruct⁹ colligunt p̄ calidi-
tatē et siccitatē. Et i hoc passu cognoscit̄:
p̄ quā necessitatē ann⁹ h̄z. cccxv. dies et
vi. horas: q̄s h̄z vt p̄tinuari possit cū alio
et q̄ sequitur bissex⁹. ¶ Opz q̄ sūt. vij. pla-
nete vt sufficiāt p̄cordātiā q̄drāguliz triā-
guli. q̄tuo sunt vt hic i inferiōib⁹ q̄drā-
gulus cōstitat. tres sūt vt i inferiōib⁹ sit
triāgul⁹. Et mixtio sūt triāguliz quadrā-
guli p̄ mixtionē respect⁹ planetarū vno pla-
neta existēte i respectu alteri i vno tpe et
i alio tpe i alio respectu. Et sic linee illoz
respectu sūt miscuit̄ p̄ficiūt influētiā et
virtutē: q̄ plena venit i inferiōib⁹ / multi-
plicādo in inferiōib⁹ suam similitudinē.
sicut plura lumina: q̄ vñ lucē ḡnālē mul-
tiplicāt: p̄ lures mot⁹ vñ motū ḡnālē/
et plures voces vñ sonū generalē et plu-
res gutte aq̄ mare ḡnālē. et sic de alijs re-
bus similib⁹ istis. ¶ Sol est in medio: vt
sit terminus triangulorū et quadrāgulorū.
¶ In quātū participat cū saturno ioue
et marte: sequit̄ ex oib⁹ quattuor planetis
quadrāgulus. Et ponam⁹: q̄ saturnus sit
a. iupiter. b. mars. c. sol. d. est ergo q̄drā-

gulus de. a. ad. b. et de. b. ad. c. et de. c. ad
d. et de. d. ad. a. In q̄ q̄drangulo sūt duo
triāguli ḡnālēs. vñ est de. a. ad. c. et ali⁹ est
de. b. ad. d. Et i quilibet istoz sūt duo. vñ
est de. a. et de. b. et de. c. et de. d. q̄drāguli. Ali⁹
est de. b. et de. c. et de. c. et de. d. q̄drāguli. Ali⁹
est de. c. et de. d. et de. d. et de. a. q̄drāguli. Et ali-
us est de. a. et de. d. et de. c. et de. b. q̄drāguli. Et
hoc idē sequit̄ de solis vsq̄ ad lunā. Et rōe
hui⁹ habet sol maiorē x̄tutē i inferiorib⁹
q̄ aliquis alius planeta. Et in hoc passu
cognoscit̄: q̄ virt⁹ est maior i medio q̄ in
extremis. ¶ Ramis hui⁹ arboris respon-
dent ramis arboris elementalis vegeta-
lis sensualis imaginalis et h̄s analis. Ra-
mis arboris elementalis respondent: in-
quātū ab eis causati sūt: q̄ cōponant̄
et misceantur. Quoniam illorū mixtio i im-
pressiōe effectiue sūt de mixtionē: quā ha-
bent planete i eoz respectu et in dando
sibi inuicē suas similitudines: fm q̄ se in-
uicē respiciunt. Ramis arboris vegetalis
respondent: inquātū sit generatio corrup-
tio et priuatio et renouatio p̄ influentiā
supra: q̄ datur in spa lune ad superficiem.
que est cōtigna cū superficie ignis. Sicut
piper et allei: que generari nō possent si-
ne sole. et plūbiū et dies sabbati: que cau-
santur a saturno. et sic de alijs. Ramis ar-
boris sensualis respondēt: sicut sol: qui est
instrumentū visui ad vidēdum et sicut sa-
turnus: qui est instrumentū auditui ad au-
diēdū. et sic de alijs. Ramis arboris ima-
ginalis respondēt: inquātū planete suas
influēt similitudines hic inferi. ita q̄ de se
nullā partē afferūt subalē nec accidētālē/
nec ponūt aliqd̄ positiue hic inferi de eoz
essentiā: s̄z tñ suas similitudines. sicut litte-
re sigilli: q̄ nihil dimittūt de eaz eēntia i
cera. s̄z tñ suā similitudinē. Et iō imagiati-
ua p̄ impressiōes supra n̄as h̄z q̄ similitudines
accipiat i similitudinib⁹ subax. Idē sequit̄ i
ramis arboris h̄s analis. sic i visu cui sol
suā influēt similitudinē. vt dictū ē. et memoria
q̄ x̄tutē accipit i cerebro p̄ saturni s̄z vo-
lūtas i ioue et intellect⁹ i sole. Sc̄z h̄s q̄d̄ di-
ctū ē et h̄s p̄les alias rōnes: q̄s dicere pos-
sem⁹: significat assituatio planetarū et ma-
neries quā h̄nt i influēdo inferi suas simi-
tudes. q̄s h̄nt i bōitate magni et ceteris.

Arbor celestialis.

et etiam sunt centum formas primarias: que in arbore elementalium ponunt. Ratione cuius assituationis haberi potest ars et modus ad cognoscendum: utrum ars astronomie ab antiquis philosophis compilata veritatem contineat. vel etiam iudicia que faciunt astronomi: in quibus sepius deficiunt.

De foliis arboris celestialis.

Alia arboris celestialis comparamus accidentibus generalibus arboris. que sunt rationes accidentibus inferioribus. Itaque videlicet: quod quantitas regionis arietis tauri et gemini est ratio et causa quantitatis orientis usque ad meridiem. Et sic de aliis accidentibus: de quibus breuiter tractare volumus.

De quantitate arboris celestialis.

Quantitas arboris celestialis duobus modis consideratur: continua scilicet et discreta. et istos duos modos in tribus figuris consideramus. videlicet in figura circulari quadrangulari et triangulari. Quantitas continua consideratur: ut de ariete et tauro: et sic de aliis usque ad piscem: et de saturno et ioue usque ad lunam: et de ariete et tauro: et sic de aliis. et de saturno usque ad lunam. Hec quantitas continua per totum firmamentum est extensa. et est una de pluribus. videlicet de quantitatibus primis radicum. et quia radices sunt differentes: est quantitas continua ex discretis quantitatibus. sicut communis quantitas substantie: que est ex discretis quantitatibus. videlicet de forma et de materia: que sunt quantes. Et hec discreta quantitas radicum apparet in diversitatibus signorum et planetarum.

Est unus alius modus quantitatis continue: que est de arietem usque ad libram: et de cancro usque ad scorpionem: et de saturno usque ad lunam. Et hec comprehendit omnia loca que sunt infra octauam speram. et sustentata est in formis generalibus quibusque essentie et etiam quattuor substantiis mundi. Et quantitas discreta consistit in bonitate. que est una in quinta essentia: et est alia in quattuor substantiis mundi. Sicut ferrum: quod est sub una figura in celo

tello: et sub alia figura in martello. et idem de magnitudine et ceteris formis. quare sicut in carne digiti consistit una quantitas continua: ita tota substantia vniuersalis mundi extensa est in una quantitate bonitatis continue: et quantitas continua ita habet partes: que sunt de sua natura. sicut habet quantitas continua digiti partes discretas: que sunt ossis. Et in hoc passu cognoscitur quomodo respondent quantitates discrete quinte essentie et quattuor substantiarum. que ita recipiunt influentiam ex quantitate continua superioris: sicut quantitas ossium digiti ex quantitate carnis. Et sicut quantitas carnis nihil ponit positum: que sit de sua essentia: sed tantummodo de sua natura in quantitate discreta ossium: ita quantitas quinte essentie non ponit aliquid de se in quantitatibus inferioribus in quantum sua essentia: sed in quantum sua natura: cum qua participat: finem continentem cum quantitatibus inferioribus. Et in hoc passu cognoscitur: quod sol multiplicat quantitatē in clemento: quod facit pluviam et in calore piperis: quousque eius quantitas hic inferioris non descendat nec a se recedat. licet quantitates inferiores de ipsa recipiant influentiam et impressiones. Et hec philosophia delectabilis est ad intelligendum: et est via ad cognoscendum plura principia et secreta naturalia. Quantitas quinte essentie consistit in figura circulari finem assituationem: que est de arietem usque ad piscem: et de saturno usque ad lunam: et de arietem usque ad lunam: et est in figura quadrangulari: in quantum est in quattuor regionibus. una est de arietem et tauro et gemini. et alia est de cancro leone et virgine. et alia est de libra scorpionem sagittario. et alia est de capricorno aquario et pisce. Et figura triangularis consistit in planetis. Et idem est de quadrangulari: finem faciant triangulum et quadrangulum. Et de hac materia dictum est in ramis huius arboris. Et in hoc passu cognoscitur quomodo quantitas superior assituitur est: et causa assituationis quantitatis inferioris finem circulum quadrangulum et triangulum.

De qualitate arboris celestialis.

Arbor celestialis. Fo. lxxxix.

Sol est alius per osiam: quam huius est aliis planetis: et alius est: quod bonum est et lucet. Et hec quantitas est ei propria: luna sit bona. sicut ignis quod bonum est aer bonus. et quod ignis aer distincti sunt per calidum et humidum est bonitas ignis sub una quantitate: et bonitas aeris sub alia. Idem est de bonitate solis et lune. quoniam sub una specie et proprietate est in sole: et sub alia specie et proprietate est in luna. Et alius modus qualitatis: qui est appropriata. sicut calor solis: qui est ei quantitas appropriata. et frigiditas lune sicut. et hoc est ratio operationis quam habet diversimode. quoniam sol est cum igni multiplicatio calorem sue lucis: cuiusque concordat cum luce ignis: qui calidus est proprie. Et idem est de luna: qui in aqua multiplicat frigiditatem sue vmbrositatis: qui concordat cum vmbrositate aque. Et ex duobus vmbrosis sequitur nox: qui est fons frigiditatis et vmbre. Et idem est de claritate lune: qui est ei quantitas appropriata per solem. Et idem est de aliis quantitatibus aliorum planetarum: qui imitantur suas similitudines in quantitatibus propriis et appropriatis hic inferioris consistentibus. Idcirco dicitur: quod saturnus est malus et de complexionem terre. et sic de aliis. quoniam causa est inferioris ad multiplicandum siccitatem frigiditatem et melancoliam hominum ratione cuius multas malas habent cogitationes. et sic de aliis.

De relatione arboris celestialis.

Sol est de magnitudine bonitatem ceteris. et in bonitate est bonificatio: unum bonificabile et bonificare. in quibus stat relatio. qui est pars solis: et per quam sol huius nam bonificandi in relationibus inferioribus. que sunt in specie bonitatis. Quare sicut lux solis est ratio multiplicandi calorem ignis: quod cum illo huius concordantiam in luce: ita est ratio eius relatio ad multiplicandum relationem ignis in calefactivo calefactibili et calefacere: et in bonificatio bonificabili et bonificare. Et in hoc passu cognoscitur modus finem quem accidentia superiora impungunt suas similitudines in accidentibus inferioris. Cui intentionem est in finem motus firmamenti et suarum partium. qui maior est superius quam hic inferioris. ratione cuius maioritatis sunt impressiones in inferioribus per superiores.

De actione et passione arboris celestialis.

Sol est de bonitate magnitudine et ceteris radicibus. et ei bonitas magna non est: si non esset ratio bonorum: quod bonum faceret. verum. quod bonum facere bonum non potest sine actione et passione. Idcirco sol huius actionem in quantum est bonificatio. et sicut bonificabile estiale est passivus. sicut materia sub forma. et bonificare est ex ambobus. Et idem de actione et passione in sole sub ratione bonitatis. et subiecti operationis est magnitudo: qui est bonificabilis et duratio sicut. et partes et cetera partes solis de sua bonitate similitudines accipit: in quantum sunt bone partes et essentie sub ratione bonitatis. Et ex hac actione et passione qui sunt intra substantiam solis: sequitur una passio extra. sicut sol: qui actionem huius super veniens: in quantum est dat suam similitudinem. et veniens est passivus: in quantum illam similitudinem accipit. Et veniens qui est planeta actus: in quantum actionem huius super mercurium: et mercurius passivus: in quantum ipsam accipit. Et idem est de mercurio qui actionem huius supra lunam: et luna: qui passiva est in quantum ipsam accipit. Idcirco dicitur: quod luna plus habet de materia: quam alius aliorum planetarum. ut sua materia disposita sit ad recipiendum plures et magnas passiones: qui sibi veniunt a superioribus planetis. Idcirco luna significat fortius suas proprietas in inferioribus quam aliquis alius planeta. Unde marinarii lunam respiciunt. et homines quando voluit sanguinem minuire: replantare et scindere arbores. et seminare qui voluit concipere pueros. et sic de aliis similibus istis. sicut cancer maris: qui sub una luna plenior est quam sub alia. Et in hoc passu cognoscitur: quod actiones et passionem superiores rationes sunt actionibus et passionibus inferioribus finem cursum natura. Et de hoc accipit opinio: quam habent homines circa eufortunium et infortunium. qui ignorat libertates: qui sunt in inferioribus in animabus rationalibus: super quas corpora superiora actionem non habent. que siquidem aie maiorem habent actionem super corpora: cum quibus coniuncte sunt: quod corpora superiora. Et illi sapientes qui hoc cognoscunt: dicunt quod eufortunium et infortunium non sunt aliquid finem realitate rerum spiritualium.

Arbor celestialis.

De habitu arboris celestialis. Sol h3 in habitu desiccandi tegulam / r mollificandi ceram. r sicut ignis h3 in habitu desiccandi tegulam r6e siccitatis quā accipit a terra : ita sol h3 in habitu desiccandi tegulam r6e siccitatis quā accipit a saturno. Et sicut ignis q h3 in habitu mollificandi cerā p sūi ppiū calorē : ita sol p suā ppiā lucē h3 in habitu ad mouēdū r multiplicandū lucē ignis. cū qua i spē pcorat / r cū q calorē ignis mouet ad mollificandū cerā fortius : inquantū ei multiplicat calorē. Et sic indirecte sol h3 in habitu mollificandi cerā r6e caloris : quā mouet ita cū igne : sicut man⁹ mouet litte rā cū pēna. Et habit⁹ superiores sunt ita rationes habitib⁹ inferiorib⁹ : sicut habit⁹ figurales lfray sigilli habitib⁹ motis et productis in lfray cere. Et in hoc passu cognoscitur : q qdā habit⁹ sunt ex alijs in similitudine / r nō materialiter. Et hec cognitio est passus : in q intellect⁹ hūan⁹ exaltat ad intelligendū pulchra secreta naturalia.

De assituatiōe arboris celestialis. Situs arboris celestialis est significatus fm hoc qd dixim⁹ de sua quātitate / r etiā p3 suas radices : trūci : brāchas : ramos : folia : flores : r fructū. Et assituatio ista sue situs q est superior : causa est istis sitib⁹ inferiorib⁹. sicut sol : q situat⁹ est in suo circulo mouēs r mot⁹. mouens inquantū p seipm mouet de occidēte ad oriētē. motus inquantū firmamentū ipm mouet de oriētē ad occidētē. r idē est de ei⁹ assituatiōe : q stat inter saturnū r lunā. Et ideo epar consistit in medio loco : corporis r sel in ipso : quo sol maiorem h3 actionē q alijs alius planeta. Et in hoc passu cognoscitur : q situs superior imprimat suam similitudinem in assituatiōibus substantiarum elementatarum.

De tempore arboris celestialis. Arbor celestialis assituata est in circulo : q fm figurā non h3 pncipiū neq3 finē. sūmodo mot⁹ q est in firmamēto de arietē vsq3 ad taurū / r sic vsq3 ad piscem. etiam de motu saturni vsq3 ad lunā : et de saturno vsq3 ad arietē : r taurū r piscem nullam habent vmbra : ex qua sequatur tempus dierum et

noctiū super superficiē spere ignis. Tēpus ergo supra nō multiplicat diem neq3 noctē. sed hic inferi⁹ rōne vmbre terre. Qm totū hoc qd est supra illuminatū est siue lucidū p solē per stellās sine vmbra noctis. Et sitamē multiplicat tps in alio / nō in seipso. sicut saturnus : qui habet vnu motum. r iupiter qui h3 alij. r sic vsq3 ad lunā. Quare in illis stat tēpus in discretis quātitatib⁹ r in seipso stat vnu. sicut vn⁹ dies : qui stat in plurib⁹ momētis sine vmbra r multiplicatione plurib⁹ dierū. Et in hoc passu est tempus reuelatū intellectui : fm q est in fer in alio. Stat ergo tempus ita in seipso sine motu. sicut circulus sine principio r fine. Sicut homo peccator indiget mīa dei / r homo iniuriat⁹ sua iustitia : sic substantiē inferiores necessitatem habent : q tempus sit variatū in subijs superioribus. Sicut saturn⁹ q in vno tpe est in vno loco / r in alio tpe in alio. r in vno tpe est i rectitudine arietis / r in alio tēpore tauri. r iō requirit tēpus inferi⁹ fm suā assituatiōē nālē ordinē r assituatiōē tēporis superioris. vt tps superior⁹ hic inferi⁹ trāsmittat suā similitudinē ad tps : qd est hic in ferius. quā accipit in substantijs clatis. q in vno tēpore sunt / r in alio non. aut q in vno tēpore sunt in vno loco / r in alio tempore in alio loco. etiam q in eodē tpe vna eadē suba opatur diuersa. sicut ignis qui calefacit illuminat / r desiccāt / r mollificat. r sic de alijs reb⁹ sūb⁹ istis q lōgū eēt narrare.

De loco arboris celestialis. Scus est vna pars arboris celestialis. qz sicut firmamentū stat in tēpore p seipsum : ita stat collocatū in seipso. r intra seip3 pnet omnia q cū loco participat. Et extra se f3 cursu naturalē locus subiectū non h3. quoniam octaua spera pnet oīa collocata. Idcirco dicunt aliqui q extra firmamentū naturalr nō pōt esse aliq3 corpus. vt non sit dare locū infinitū / nec q nā loci sit infinita. etiam vt locus appetit⁹ nō habeat vltra terminum in quo substantia corporalis terminata sit r collocata. Qm sicut si lapis se moueret de inferi⁹ vsq3 ad arietē : ei esset ascēdere : qui si qdē mot⁹ ei eēt naturalis. sic saturno eēt appetit⁹ innatura

Arbor angelicalis.

Forci.

Bonitas / magnitudo / duratio / et alie forme prietate excepta sunt radices arboris angelicalis. de qb⁹ arbor angelicalis pstituta est. sicut hō q pstituit⁹ est ex aia r corpore. Et sic arbor in terrib⁹ nlieri trāsīt supra radices : q remanent sue ptes. sicut hō q est i tertio nliero : vt dictū est. Bonitas angeli pducta ē de nihilo. r est pducta in spālitate / r non de ghalitate. v3 de ghalib⁹ bonitate. Idcirco angel⁹ est suamet spēs. cū sit de vna bonitate : q nō est ex alia bonitate. Idē ē de sua magni⁹ : r ceteri suis ptrib⁹. q ita multiplicat vna spēm r pstituit. sicut vna substantia : vna eētiā : r vnu suppositū. q sunt angel⁹. Idcirco angel⁹ est simplicior creatura q alia. Bonitas angeli pducta est in magni⁹ : idcirco est magna. r in duratiōe : idcirco durat. r i pte : idcirco h3 pte. r in sapia : r iō est rō : q sapia sit bona. r in volūtate : idcirco ē amabilis. r in xitute : r iō est xtuosa. r in xitate : idcirco est vera. r in glia : r iō h3 qdē angel⁹ in bonitate. r in pcorantia sine prietate : idcirco est bon⁹ r incorruptibilis. r in pñ : idcirco pncipiata ē in tpe. r in medio : idcirco sūb⁹ bonificare ē in medio : qd ē iter bonificatiū r bonificabile : q sunt de sua eētia. r q pducta ē in dñia : remanēt bonificatiū r bonificabile r bonificare dñia. r qz bonitas in fine pducta ē est rō ad bonificandū. r qz pducta ē in maiortate : est pducta subalr : cū ita sit : q suba maior sit et plus h3 de entitate q accis. r qz pducta est in eqūitate. sua pcreta sunt eqūia p eētiā. r qz est pducta i minoritate : pnet in se accitia : q sunt ei⁹ infra r idumēta. Et h qd dixim⁹ de bōitate : dici pōt de magni⁹ duratiōe r alijs. Angel⁹ pduct⁹ est ex istis radicib⁹ : qd dixim⁹. r tpe pducte sūt de nihilo. r qz qdā pducte sunt in alijs : ē angel⁹ ex ipis pstitut⁹. Idcirco angel⁹ est occasio nāliter : q faciat opatiōes similes suis radicib⁹. v3 opatiōes bonas ratione bonitatis / r magnas rōe magnitudinis / r durabiles rōne duratiōis. r sic de alijs. Et q opatiōes sunt ples : qm angel⁹ ē pstitut⁹ ex plib⁹ reb⁹ : q sunt ei rōnes ad plures opatiōes. quas facit angel⁹ bonus. Et angelus malignus facit per cōtra

riū. ita q suam bonitatē naturalē peruer tit : vt sit ratio accitāliter malo. et ei⁹ magnitudo magno malo. Sicut rex iniurio sus r mal⁹ : qui suā magnā potestātē peruer tit in faciēdo magna mala magnas iniurias magnas vanitates r plura alia vitia. Et huiusmodi prietates fornar interiorum r operationū exteriorū est vinculu3 : cū quo angel⁹ malus obstinatus est capē r ligat⁹ : q bonū facere non potest. r licē tiatus est ad faciendū malum.

Detrūco arboris angelicalis. Abstātia spūalis q ad corp⁹ inclinationē nō h3 : trunc⁹ est arboris angelicalis. Trūcus nāq3 dicit⁹ aggregatio radicū : q tertius multiplicat⁹ exite qualibet radice extensa in alia. sicut bonitas : q extensa est in magni⁹ r in duratiōe inquantū magni⁹ est tota bona r duratio similiter. Et idē de magni⁹ in bonitate extensa et in duratiōe : inquantū sunt p magnitudinē magne. Et idē est de duratiōe : inquantū magnitudo r bonitas durabiles sunt per duratiōē. Et per has extensiones r mixtiones fit multiplicatio : q est trūcus q per bonitatē bon⁹ ē p magnitudinē magnus p duratiōē duras : r sic de ceteris. Quia bonitas ad truncū venit bonificatiua r bonificabilis / r magnitudo magnificatiua r magnificabilis : et sic de ceteris radicib⁹ : ē truncus suba de for mis spūalibus r materijs spūalib⁹ pposita / r sub vna forma generali r materia generali. qm forma ghalis pstituta est de bonificatiuitate / magnificatiuitate : r ceteri formis. r materia generalis cōstituta est de bonificabilitate magnificabilitate : et ceteris. Et pūctio forme ghalis r materie ghalis constituta est de reali r eētiāli bonificare magnificare : r ceteris actibus q sunt partes substantiē. Trūcus ē substantia : qz est sub qz suay partib⁹ : q in ipso sustentant⁹. Sicut corp⁹ martini : qd dicit⁹ substantia. qz stat sub accitibus. Et fm qz trūcus angeli tangit⁹ : ita rñdet cū suis ptrib⁹. q ei sunt rōnes fm rñsiōē. Sicut si volūtas amat aliquā amabilitatē : bonitas rñdet cum bonificare. vt amare sit bonū. r magnitudo rñdet cū magnificare.

Arbor angelicalis.

ut sit magnū. et duratio cū durare: vt ama-
re sit duras. et sic de alijs. ¶ **I**dem tunc
tāgit diuine dignitates: vt angelus tāgat
seipsum et suas partes: vt vt rideat tāgeti
extra finem magnitudinē bonitatis: duratio
nis: et sic de alijs: i amādo diuinas digni-
tates. Et hoc facit angel⁹ bon⁹. et angel⁹
malign⁹ facit in dñi. ¶ **T**unc āgel⁹ nō
h̄z lōgū amplū nec pfundū: qz nō ē de nā
corpali. nec figurā h̄z circularē qd drāgula
rē neqz triāgularē. qm̄ sicut a superficie cor-
porali sepat⁹. Et ita sepat⁹ ē a lōgo āplo et
pfundoz a p̄rietate nālī et a duri⁹/molli⁹/
colore/calore/hūidi⁹/frigidit⁹/et siccitate/
etiā a pōderositatē et leuitatē: etiā separa-
tus est a vegetatiōe sensu et imaginatiōe.
Et extēsiō suaz p̄tiū ita sine loco se exten-
dit realit̄ qbusdā p̄tib⁹ in alijs existētib⁹.
Sicut fantāstice se extēdit imaginatiō i ima-
ginādo vnā quā figurā et in imaginādo
aliā magnā. sicut martin⁹ q equū imagi-
atur: et postmodū imaginat⁹ vnū magnum
mōtē. Et idē ē de amare qd spūalr se extē-
dit i amādo plus vnū hōiem q aliū: aut
vnā feminā plus q aliā: et sic de alijs re-
bus similibus istis.

¶ De brāchijs arboris angelicalis.

Memoria intellect⁹ et volūtas
sunt brāche arboris angeli-
calis: que sunt ex radicibus.
Sicut memoria: q est ex bo-
nitate: magni⁹: duratiōe: vir-
tute: et ceteris. q sunt sue p̄tes. Sicut ignis
qui est ex bonitate magnitudinē ceteris
radicibus arboris elalis. Et sicut ignis i
tertiū numerū trāsit: inquātū est substan-
tia et totū supra suas p̄tes existens: sic me-
moriam trāsit et ascendit supra suas partes
inquātum est totū ex ipsis et cētrū et finis
illaz. Qm̄ oēs se h̄nt ad cōstitutū illam:
sicut forma et mā: q se h̄nt ad subā: vt con-
stituat⁹ ex ipsis et edificet. Idcirco subā su-
pra suas p̄tes ascendit: vt sit in tertio nūe-
ro. qm̄ ē vna et est ex plurib⁹. Et qz mēoria
est de bonitate magnitudinē et ceteris: vt
tur in suo recolere ita bonitate: magnitu-
dinē: et ceteris: sicut sensitiua facit in sen-
tire: videlicet vtendo suis potentijs. que
sunt sensus particularēs. ¶ Intellectus
angelicus est de bonitate: magnitudinē:

duratiōe: p̄tate: virtute: et ceteris. et idē ē de
volūtatē. Et ita trāseunt ascēdit i tertio
numero. sicut memoria. ¶ **A**n bonitas q ē
vna finem vnū modū p̄stitit in mēoria: et finem
aliū sub intellectu: et finem aliū sub volūtatē.
Et idē de magnitudinē: duratiōe: potestā-
te: virtute: vitate: glia: dñi: et ceteris. Et h̄
est: qz de recolibilis est itelligibilis et ama-
bilis. nō tamē per creaturā bonificabilis
magnificabilis et. qm̄ nulla istaz formarū
realiter deū bonificare potest: nec magni-
ficare. vnū bonitas q deū bonificare nō p̄t:
p̄stitit sub mēoria intellectu et volūtatē. qd
de p̄t ē obī recolēdo itelligēdo et amā-
do. Et actus bonitatis p̄stitit in recolere
intelligere et amare. de quo quidē actu in-
duti sunt: vt sint boni et digni: q de sitp
illos obiectat⁹. v̄z recolit⁹ intellect⁹ et ama-
tus. Et hoc qd dicit⁹ de bonitate: intelli-
gitur de magnitudinē: duratiōe: et ceteris.
¶ Sicut diuine p̄sone diffite sunt i vna
eadē bonitate p̄ p̄rietates p̄sonales: que
sunt p̄ritas filiatio et passiva spiratio:
sic brāche angeli distincte sunt sub vna ea-
dē bonitate: et vna eētia angelicali rōne
distinctaz. p̄rietatū potētiālū. q sunt me-
moriam intellectu et volūtas. Et distinctio
fit per dñam. q ita est vna pars eētie an-
gelice sicut bonitas et cōcordantia quā ha-
bent potētie i accipiēdo obiecta: stat per
cōcordantiā: q est vna pars sube angelice.
Et p̄tās quā h̄nt in accipiēdo obiecta: est
rōne p̄tatis. q est vna pars substantie ange-
lice: inquātū accipiūt obiecta cū magni-
tudine recolēdi itelligēdi et amādi: p ma-
gnitudinē accipiūt: q est vna pars substantie
angelice. Et inquātū obiecta accipiūt
cū maiortate: aut cū minoritate recolē-
di itelligēdi et amādi: illa accipiūt cum
maiortate aut cū minoritate. q sunt p̄tes
substantie angelice. Et idē est de alijs for-
mis et partib⁹ sube angelice. Et in h̄ pas-
su cognoscit⁹: quomō angelus benign⁹ ob-
iecta accipit p vnū modū cū sp̄b⁹ inatis/
et p aliū cū sp̄b⁹ natis. Qm̄ accipit obie-
ctum cū sp̄b⁹ innata: tūc accipit illud cum
maiori magni⁹ bonitatis/duratiōis/p̄tā-
tis et. Sicut cera q sine mēō sitūdinē ac-
cipit ex lris sigilli: qm̄ aliquā sp̄m nō
multiplicet: q sit extra suā nāz/nec de p̄te

Arbor angelicalis. Fo. xci.

de qua substantia cere non sit cōstituta. Et
in hoc passu cognoscit⁹ quō angeli attigūt
fixe obiectat illos virtutes. Sicut ignis q
fuit: et cū sp̄b⁹ innata cū calore attingit sub-
stantiā ferri calefacti et vegetatiua subāz ve-
getatā. ¶ **Q**u angelus bonitatē acqrit et
scititatē: tunc cū bene vti⁹ suis potētijs: at-
tingit cum sp̄b⁹ acqstis: qz pducit de
potētia in actu: q nō sunt de eētia suppo-
siti. et iste sunt accidentales: et p minoritatē
minores q sp̄s innate. q p maiortatem
sunt maiores. de qbus dictū est. Et in hoc
passu cognoscit⁹: quō angeli acqunt meri-
tū in accipiēdo obiecta. et sunt iusti chari-
tatiui scitit virtuos. Et maligni angeli sūt
per p̄rariū. qz accipiūt obiecta p nās suo-
rum p̄mox p̄ncipioz. ¶ Angelus beni-
gnus intellectū nō h̄z inuestigatiū cū du-
bitatiōe. sed cū affirmatiōe aut negatiōe.
Sicut sanct⁹ michael q non dubitat:
si martinus sit iustus vel nō iust⁹. qm̄ i cō-
ditionib⁹ martini attingit ita cito virtutē
sue bonitatis malitiē. sicut impressio-
nes cere attingūt similitudines l̄paz sigilli.
sed h̄ nō facit demones. qz intellect⁹ eoz
est infirmus et deuiat⁹ a fine. Idcirco pri⁹
incipit dubitare q affirmare aut negare:
si martinus bonus sit aut malus.

¶ De ramis arboris angelicalis.

Memoratiūz memorabile
et mēorari sunt vn⁹ ram⁹
memorie. intellectuū itel-
ligibile et intelligere sunt
alius ram⁹: q est de intel-
lectu. et volūtiū volibile et
velle sunt ali⁹ ram⁹: q est de voluntate. Et
sic ram⁹ sunt tres. sicut potētie sunt tres.
et sic brāche se miscēt i accipiēdo obiecta:
sicut ram⁹ semiscēt in illis obiectatiōib⁹.
sicut mēoria/intellect⁹/et volūtas scitit mi-
chaelis: q se miscēt accipiēdo aliqd obie-
ctū recolit⁹ intellectu et amati⁹. rōe cuius
mixtionis se miscēt mēoratiū intellectu-
um et volūtiū/memorabile itelligibile
et amabile/recolere itelligere et amare.
¶ Sicut mēoratiūz memorabile et memo-
rari sunt vnus ram⁹ mēorie: sic bonifica-
tiūz bonificabile et bonificare sunt alius
ramus bonitatis: q p̄tinetur in ramo me-
morie. Et idē de magnificatiūz magnifi-

cabili et magnificare. q sunt vn⁹ ram⁹ ma-
gnitudinis. q p̄tinet in memoria. Et idē
est de ramo duratiōis: p̄tatis: virtutis et.
Etiā bonificatiūz bonificabile et bonifica-
re sunt ramus bonitatis: qui p̄tinet in in-
tellectu. cui⁹ ram⁹ p̄tinet in se ramū boni-
tatis: vt ei⁹ ram⁹ sit bon⁹. Et idē ram⁹ bo-
nitatis p̄stitit i ramo volūtatē. ita q vn⁹
est ram⁹ bonitatis in seipso: et distinct⁹ est
in ramis p̄ p̄rietates distinctas. v̄z p me-
moriam intellectu et volūtatē. Et in h̄ passu
cognoscit⁹: quō vn⁹ ram⁹ est p̄ eētiā: et plu-
res p opationes distinctas abinuicē. Ra-
mus mēorie est de eētia mēorie: et memo-
rabile qd est de eētia rami intellectu est
differens a mēorabili: qd est de ramo me-
morie. Et ambe memorabilitates differē-
tes sunt: inquātū dñi brācharū p̄cipāt
in vnitatē eētie: inquātū sunt verna eadē
bonitate/vna eadem magnitudine. Et
idē est de amabilitate rami volūtatē: et de
amabilitate rami memorie et intellectu. et
idē de itelligibilitate. Et in hoc passu co-
gnoscit⁹: q angel⁹ creat⁹ ē ad similitudinem
summe trinitat⁹ et vnitat⁹ eētiē. ¶ Angel⁹
bon⁹ itelligit seip̄z. et se itelligit i sua itelli-
gibilitate: q appellat⁹ intellectu⁹ possibilis.
Et itelligit cū sua itellectiuitate: q appel-
lat⁹ intellectu⁹ agēs. et itelligere ē ex ambob⁹.
Et inquātū itelligit itelligibilitatē et itelle-
ctiuitatē et itelligere: aliā sp̄z itelligibili-
tatis: nec itellectiuitat⁹: neqz itelligere
nō multiplicat. Qm̄ si faceret: nō itellige-
ret seip̄m cū magni⁹ bonitatis: duratiōis:
p̄tatis: sapiē: volūtatē: virtutē: vitatis: glo-
rie: finis: et maiortatis. uno itelligeret se-
ip̄m cū p̄rario magnitudinis bonitatis et.
Intelligit q seip̄z cū seipso cū suis p̄tib⁹:
de qbus p̄stitut⁹ est. Sicut sol q seip̄m il-
luminat cū suamet luce. et ignis q seip̄m
calefacit cū suomet calore. Et iste passus
multū est placens ad itelligēdiū. et edo-
cet: q sicut itelligit seip̄m cū seipso: ita i-
telligit aliū cū seipso. sicut cultellus: q cum
seipso scindit carnem. et sicut clauus: q cū
seipso possit p̄forat⁹: et equus q cum suis pe-
dibus currit. ¶ Rōne ramozū angeli: q
p̄cipant in vna eadē bonitate magnitu-
dine et. etiam quia in illa participatione
nō est p̄rietas nālīs: se p̄uertit tot⁹ angel⁹
in illi.

in suo intelligere recolere et amare. quoniam in suis partibus nulla habet resistantiam: per quam sit prietas inter unum ramum et alium. Et in hoc passu cognoscitur magnitudo simplicitatis et libertatis: quod est in angelis: quod sunt boni. et magni simplicitatis et obstinationis: quod est in angelis malis: quod sunt ita simpliciter perversi ad malum recolendum intelligendum et amandum: quod in illis nulla potentia malo remanet: vacua nec plena bono: in qua possit habere delibere ratione: quod ad bonum convertere possit suum recolere intelligere et amare. ¶ Martinus equum videt cum suis oculis. beatus michael intelligit sanctum gabrielem cum suo intellectu. et quia sanctus gabriel intelligibilis est cum magnitudine bonitatis: virtutis: virtutis: potestatis: et voluntatis. sanctus michael intelligit sanctum gabrielem secundum magnitudinem sue intellectus: et secundum magnitudinem intelligibilitatis sancti gabrielis. et sic transit magnitudo cuiuslibet in magnam intelligentiam. Et in hoc passu cognoscitur: quod angeli beati naturaliter privilegium habent in intelligendo supra homines. quoniam martinus compositus est ex anima et corpore: et corpus non est de essentia intellectus: nec corpus? anima participat in una eadem simplici bonitate. quoniam una est bonitas corporalis: alia spiritualis. sed sanctus michael non est ita: quoniam una eadem bonitas est illa: quod est de suo intellectu sua memoria et sua voluntate. et sic multo melius seipsus intelligit cum suomet intellectu quam martinus: quod ita bene seipsum intelligere non potest: sicut facit sanctus gabriel vel sanctus michael. qui cum corpore non precipitat. etiam sanctus michael melius potest intelligere sanctum gabrielem esse bonum quam martinus: cum bonitas sancti michaelis sit spiritualis: et sancti gabrielis similiter. ¶ Martinus equum videt per colorem et audit proce. et sanctus michael sanctum gabrielem intelligit bonum per bonitatem: et magnam per magnitudinem. et quando sua voluntas quiete habet in fine: propter quod intelligit sanctum gabrielem: intelligit: quod sanctus gabriel bonus est et magnus. Et in hoc passu cognoscitur: quomodo partes substantie unius angeli disponentes sunt ad intelligendum recolendum amandum alium angelum. Et cum sanctus michael malum angelum intelligit: quia bonitas et malitia sibi invicem non correspondunt

in concordantia bonitatis et bonitatis: intelligit sanctus michael angelum malum secundum contrarietatem bonitatis et malitiae. et sic de aliis formis. Et idem est: quando sanctus michael intelligit martinum peccatorem aut peccatorem virtuosum. ¶ Sanctus michael oculos habere non indiget ad videndum colorem: ut ipsum intelligat. quoniam magnitudo sui intelligere sufficit ad intelligendum colorem: per quem intelligit coloratum: ita et multo melius sicut martinus equum intelligit coloratum: quod videt colorem. Nec etiam sanctus michael necessitate habet ad imaginandum: ut corporalia intelligere possit. quoniam magnitudo sui intellectus perficit actum intelligendum corporalia. ita quod necessitate non habet habendi in se: quod sit de natura corporali. Sicut deus? quod antequam mundus fuisset creatus: suus intellectus intelligebat colorem albi et nigrum. ita quod necessitate non habuit habendi oculos corporales et imaginationem. quoniam sufficit ei magnitudo potestatis: sapientie: virtutis: voluntatis: glorie: virtutis: et bonitatis. ¶ Dicitur est de naturis et de modis ramorum angelis: et de modo quod habet ad intelligendum naturaliter. quod modum naturaliter habet suum amare et recolere. Et in floribus intendimus loqui de modo: quod habet angeli in recolendo intelligendo et amando deum secundum modum naturalem: et secundum modum supernaturalem.

De foliis arboris angelicalis.
Et primo de quantitate.

Er folia arboris angelicalis accitit intelligimus: quod pertinet ad substantiam angelicam. Et primo dicemus de quantitate. ¶ Quantitas spiritualis in angelis duobus modis consideramus: videlicet discretam et continuam. Continua est sicut una bonitas: id est sunt bonitates brachiarum arboris. Discreta est: quatenus brachia differetes sunt in bonitate. ¶ Una est bonitas maior: alia intellectus: et alia voluntatis. Et sic quantitas bonitatis est una et continua: inquantum seipsa. et est divisa in plures quantitates discretas pluribus partibus arboris: videlicet bonis per bonitatem sub certis quantitatibus terminatis. Et illud idem quod de bonitate dicimus: dici potest de magnitudine: duratione. et ceteris. ¶ In radicibus discrete sunt quantitates.

sicut una quantitas est bonitatis: alia est magnitudinis: et sic de ceteris. Et de omnibus est una quantitas continua in trunco: in brachiis: et in ramis extensa. Etiam quilibet radix suas habet quantitates discretas. sicut bonitas id est bonificationis sua propria habet quantitates: videlicet bonificabilis. Et idem est de bonificare: et sic de magnitudine et ceteris. Etiam est una quantitas bonitatis in magnitudine. et alia est illa quod habet durationem ratione bonitatis. et alia quam habet potestas. cum ita sit: quod magni: duratio: potestas et bonitas sunt per bonitatem. ¶ Suba angelica incorruptibilis est per durationem. quod duratio quanta est: inquantum habet principium. sed quanta non est: inquantum substantia angelica eternaliter durabit. est ergo quantitas in principio mensura temporis: quoniam in tempore fuit principiata. et in hac mensura mensurate sunt partes angelorum et eius substantie sub corpali et non extensa in longum apostoli et profundum. sicut duratio substantie: quod se non extendit in eternitate corporaliter. Et in hoc passu cognoscitur extensio spiritualis quantitas. sicut bonitas: quod se extendit ita in magnitudine eternaliter: sicut se extendit in duratione eternaliter. ¶ Secundum quantitates naturales sunt plures angeli. et est significatum: quod plures sunt quam homines. inquantum sunt magis similes deo eorum substantie quam substantie hominum. cum deus substantia sit spiritualis: et angelus sit: et homo sit compositus de substantia corpali et spirituali. Et cum deus sit magnitudo et in angelo et in homine sit: quod magnitudo dei maiorem habeat concordantiam cum magnitudine angeli quam cum magnitudine hominis: est maior concordantia sit intervnia substantia spiritualis et alia: quam inter substantiam spiritualem et aliam corporalem. quare ratione maioris concordantie (de qua dictum est) significatur: est: quod angeli sunt in maiori numero quam homines. etiam quod numerus illorum sit impar: ut similiores sit beatissime trinitati dei. ¶ Opus quod quantitas angelorum sit in numero ternario. videlicet in maiore quantitate et minoritate. sine quibus eorum quantitas naturalis non esset perfecta. Sunt ergo aliqui angeli qui sunt maiores in magnitudine bonitatis: potestatis: sapientie: et voluntatis: quam alii angeli. Et hi sunt deo propinquiores. nec habent officium: sed tamen modo dei contemplantur. Et sunt alii angeli: qui sunt minores in magnitudine bonitatis: potestatis: sapientie: et vo-

luntatis: quod habent officium in administrando hominibus inferius: ut eos custodiant a demonibus: et ipsos inducant ad virtutes: et ipsos a vitiis elongent. Est unus alius modus ordinis angelorum: quod sunt in medio: qui equaliter officium habent in administrando angelis inferioribus per influentiam: quam accipiunt ab angelis superioribus. Et hi sunt illi: qui faciunt legationes: et revelationes: et prophetias. Et ex istis tribus hierarchiis angelorum multiplicatur novem ordines ad significationem septem planetarum et octave spere: et trunci arboris et alii. ¶ Quia si deus posuit in ordine substantias corpales: bene opus quod posuerit in ordine substantias spirituales: in illo numero: in quo substantie corpales et spirituales habeant maiorem concordantiam. Etiam subiecta ordinis sunt novem. scilicet: angeli: celi: anime: imagines: sensitives: vegetatives: et animae: et potentia artificialia.

De qualitate arboris angelicalis.
¶ Sanctus michael est bonus per bonitatem: et est magnus per magnitudinem. et sic quilibet est per suas formas speciales. ratione quarum individuat? est in seipso: et non de alio: sicut cultellus et clavis: quod individuat? sunt in seipsis. veritatem induit duati sunt de aliis: videlicet de massa ferri. sed istud in angelis non est: quoniam quilibet angelus est per suam propriam individuationem non in individuationem ab alia substantia. Etiam duas habet quantitates a bonitate. una est innata: et alia nata. Illa quod est innata: est sua pars: ex qua constitutus est. Nata est sua bonitas acquisita ratione cuius habet meritum. et hec est quantitas ei appropriata: quod deus in illo confirmavit: quod ei gratis servavit. ¶ Ignis calorem suum habet in diversis substantiis: videlicet in substantia pipis: allei: et feniculi. et calor est una quantitas in se: et est plures quantitates in aliis. sicut una est quantitas pipis: alia allei: et alia feniculi. Est ergo una eadem quantitas distincta per alium et non per seipsam. videlicet per distinctionem substantiarum: quod sunt differentes. ¶ Secundum hunc modum qualitas sancti michaelis et idem de quolibet alio angelo distincta non est: sed per alium modum ita: videlicet quod sanctus michael est bonus: inquantum deus diligit: et inquantum ipse intelligit: et inquantum ipse recolit. et idem inquantum recolit intelligit et diligit sanctum gabrielem aut seipsus: et sic de aliis. ¶

Arbor angelicalis.

suū recolare: intelligere: et diligere: nobis
hōia hnt obiecta se extēdit bōitas ita in
recolere: intelligere: et amare: sicut calor
ignis q se plus extendit in calefaciēdo ae
rem q aquā. ¶ Ignis qui calefacit plus
piper q feniculū: in illo maiori calefacere
plus ponit de calore q in minori: q piper
plus recipere pōt q feniculū. Et idē ē de
recolere: intelligere: et amare: q hnt ange
li in obiectis: q accipiūt. in quibus mai
ponit aut min. fm q qdā obiecta plus
disposita sunt: q recolant intelligantur et
amant q alia. Et i h passu cognoscit: quō
angeli nō vtunt eorū q̄litate: s3 q hōies
suis q̄litate: vtunt in hac vita. sicut hō
auarū q recolit pl⁹ et sepi⁹ magnitudinem
thesauri q magnitudinē boni intelligere:
boni amare: et boni recolare: q bonificata
sunt p charitatē: iustitiā: prudētiā: forti
tudinē: et tēperatiā: spēs: et fidē. ¶ Sc̄tis
michael archāgel⁹ frustra nō vtitur suis
q̄litate: qd⁹ vtunt hōies i vanū i hac vi
ta. Qm̄ sc̄tis michael intelligit: q sc̄tis
gabriel est: nec dicit: q sc̄tis gabriel nō ē
sc̄tis raphael. nec dicit: q equ⁹ martini
nō est equus petri. qm̄ obiectū nō accipit
nisi fm q ē. sed postq intelligit: q sanct⁹
gabriel ē: et sc̄tis raphael s̄r sup̄flū eēt
ei: si diceret: q sc̄tis gabriel nō ē sc̄tis ra
phael. q siqdē sup̄flū esset sibi vitiū: p̄tra
xtū: et puitas p magnitudinē bōitatis
intellect⁹: memorie: voluntatis: x̄itatis: et
glorie. Et in h passu cognoscitur: quomō
angeli qetē hnt i veritate: q̄s attingūt.
¶ Sol nō lucet pl⁹ in vno tpe q in alio i
seipso: sed sua lux multiplicat plus suaz si
militudinē in vno tpe q in alio. sicut dies
q clarior ē in tertia q in mane. et in meri
die q in tertia. modo s̄r angel⁹ nō ē me
lior: nec sapiēti⁹ in vno tpe q in alio. sed
suū scire et sua bōitas sunt in maiori ma
gnitudine bōitatis: accipiēdo vni obiectū
q aliud. et hoc ptingit p maiortatē ma
gnitudinis: bōitatis: q est in aliquib⁹ ob
iectis: et p minoritātē magnitudinis: et bo
nitatis: que ē i alijs obiectis. Et in h pas
su cognoscit: quomodo angelus cum vna
eadē qualitate poterit esse maior aut mi
nor: in bonitate per alium sua bonitate
seip̄ remanente sub certa quantitate

terminata. Et iste passus est via ad cogno
scendū plura secreta naturalia qualitatū
propriarū et appropriatarum: que inquā
tum sunt proprie qualitates non plus po
nunt nec minus de seipsis in accipiēdo
obiecta: sed in quantum sunt q̄litates ap
propriate. Idcirco dīa ē inter species in
natas et natas. q quidē nate attrahunt
ex obiectis et ex ipsis multiplicare.

¶ De relatione angelorum.

In angelis ē relatio interior et ex
terior: et ex reb⁹ interiorib⁹ et exte
rioribus. Relatio que est interior
est sicut in bonitate: in qua sunt relatiue
bonificatiui bonificabilis et bonificare:
et in sua magnitudine magnificatiui ma
gnificabilis et magnificare. Et magnifica
tiui magnificat suū magnificabile pro
prium magnificando bonitatem: que est
magnificabilis. sicut magnitudo: que est
bonificabilis. Et idem de duratione et ce
teris. que relatiue sibi vniuersem suas dant
similitudines. Hec relatio est intra subaz
angeli. et est vna de suis partib⁹. ¶ Est et
alia relatio: q ē itra et extra. fm quā ange
li obiecta attingūt. Sicut sc̄tis michael
q ē intelligēs sc̄tis gabriel intelligibilis.
Idcirco o3 q si intelligēs ē: q sit intelligibi
lis: intelligere: et e conuerso. Et hec relatio
necessaria ē in angelis: vt sit in magnitu
dine bonitatis durationis p̄tatis et ceteris. Et in
hoc passu cognoscitur p̄uilegiū et excel
lens virtus et nobilitas quas hnt angeli
supra hōies. qm̄ plura sunt intelligibilia
martino: q tpe nō intelligit. Cognoscitur
etiam: quomodo angeli attingūt verita
tes subarū corporalium. Quis oculos nō
habeat nec aliquē aliorum sensuum. sed
illas veritates per intellectū attingūt: quia
sunt intelligibiles. et qz āgeli benigni sunt
intelligentes cū magnitudine bonitatis/
durationis et ceteris.

¶ De actione et passione angelorum.

Actio et passio sunt i angel⁹ duo
bus modis. vn⁹ mod⁹ ē intra.
et alius extra. Ille q est intra p
vnū modū subalis ē: et p aliū accidentalis.
subalis ē ex pte sōfer materie: ex qd⁹ suba
angeli p̄stituta est. vt in trunco dictū est.
Accidentalis ē in quantum vna forma suā

Arbor angelicalis. Fo. xciii.

dat similitudinē alteri forme. sicut bonitas
sc̄ti michaelis: q suā similitudinē dat sue ma
gnitudini. Et inquātū ei datē forma acti
ua: et inquātū magnitudo ipaz accipit ē for
ma passiva. Actio et passio q sunt itra et ex
tra: sunt: inquātū sc̄tis gabriel intellect⁹ ē p
sc̄tis michaelē amat⁹ et recolit⁹. et inquātū
sc̄tis michael placitū accipit i recolēdo i
telligēdo et amādo sc̄tis gabrielē. Et idē
est i angelis malignis: q actiōem hnt in
tormēdo hōies et i tērando illos: fm q
eis licētiarū ē p iustitiā diuinā. etiā passio
nē hnt in tormentādo et tentando illos.

¶ De habitibus angelorum.

In quolibet angelo sunt tres ha
bit⁹ generales: q sunt sue brāche.
Quare sicut si in martino eēt ha
bitus grāmāce logice et rhetorice: ita q
libet angel⁹ hnt h3 recolendi itelligēdi et
amādi. veruntū angelus habet nobilio
res habit⁹ q martin⁹. qm̄ cōtinue vtitur
suis particularib⁹. q sunt sub habitib⁹ ad
hoc: q habitus sunt i magnitudine boni
tatis/ durationis/ p̄tatis et ceteris. Et martin⁹ si
vtat grāmāce: nō vtit logica neqz rhe
torica. nec i vno tpe vtit oibus particula
rib⁹ q stāt sub habitu grāmāce. Et i h
passu cognoscit: q habit⁹ āgeloz magni
sunt et sibi vniuerse i eodē tpe cōrūdet q̄l
bet habit⁹ et sue partes. Cognoscit ergo:
q angeli boni magnā hnt gl̄iam: et p cō
sequēs penam: quam habēt angeli mali
gni: quoz habitus se respōdent cum eoz
particularibus ita i cōtrarietate nature:
sicut faciūt habitus angeloz bonoz cū
eoz particularibus in cōcordantia natu
rali. ¶ Sunt etiā alijs habitus acquisiti
meritorij. sicut habit⁹ iustitie et charita
tis in sancto michaelē. q siquidē iustitia
habituata est bonitate: inquātū est bona:
et de charitate: inquātū est amabilis. Et
idez est de habitib⁹ maloz angeloz: sicut
est lucifer habituat⁹ de iniuria et de crude
litate. et sicut est eius iniuria de malitia.
Et sic de alijs habitibus per culpas et pec
cata acquisitis.

¶ De assituatione angelorū.

Substātia angeli assituata ē fm ar
boris assituatiōem. videlicet fm
assituatiōem radicū/ trūci/ bran

chay/ ramoz/ folioz/ florū/ et fructū. Et
radices assituate sunt quedam in alijs. sicut
bonitas in dura magnitudine. que in
quantū magna est p magnitudinē in ma
gnitudine cōsistit: et e conuerso in quantū
magnitudo est in bonitate. q est bona p
bonitatē. Et idē est de assituatiōe trūci:
qui assituat⁹ est in suis p̄tib⁹. Et brāche
s̄r. et sic de alijs assituatiōibus nālib⁹
arboris. ¶ In celo empireo sunt angeli
assituati: vt dictū est in cap⁹ de q̄ritate.
Et modo s̄r assituati sunt de assituatiōe:
ne obiecti et actus/ exite vno angelo obo
alijs angelo cū magni⁹ bonitatis: duratio
nis: p̄tatis: sapie: voluntatis: et alioz. Et
in hoc passu cognoscit: q magna est gl̄ia
angeloz bonoz/ et pena maloz. assitua
tio quoz in inferno est in maiortate ma
gnitudinis malitie ire vitiōz et instictū
naturalis. Et idem est in equalitate et mi
noritate.

¶ De tempore angeloz.

Angelus principiat⁹ est: inquā
tū est creat⁹: et inquātū princi
piatus ē extra eternitatē: prin
cipiat⁹ est i tpe. cū ita sit: q o3 qd est: op3
esse i eternitate aut i tpe. et tps i quo ange
lus principiat⁹ est: qd siquidē tps requirit
motū corpālē: nō est ps angeli: q est suba
spūalis. sed i tpe est ita principiat⁹: sicut
collocat⁹ est i aliquo loco sine occupatio
ne loci. Idcirco angelus nō requirit success
sue motū in tpe fm suā nām. sed tps acci
pit fm nām suā motū angeli: q mouet
in diuersis t̄pibus de vno loco i aliū. Si
cut sc̄tis gabriel mot⁹ de celo empireo: q
venit ad annūciādū dñam n̄ram ad naz
areth. Et hoc tps sustinere non posset: q
sc̄tis gabriel in vno tpe sit in locis diuer
sis. Est ergo sc̄tis gabriel in tpe sup nām
tpis ita in pñ⁹ sicut i eternitate: in quo
tēpus nō habebit motū extensum. Et iste
passus valde grauis est: et subtilis est ad in
telligēdū. et dat placitū intellectui: q ipm
intelligere pōt. et ostēdit altitudines et no
bilitates: quas substantie spūales habēt
supra substantias corporales.

¶ De locis angelorum.

Locus in angelis duob⁹ modis
cōsideram⁹. est vn⁹ locus q est
intra/ et ali⁹ extra. Ille q est in

Arbor angelicalis.

tra est sicut scilicet michael: q̄ est in seipo
sphericaliter collocat: sicut totū i suis parti-
bus: et ptes i suo toto: et vna ps in alia. sic
bonitas scilicet michaelis i sua magni- / et ma-
gnitudo i bonitate: et radices in trūco / et
trūcus i radicib⁹. Et hmoi collocatio q̄ ē
intra: nō requirit sup̄ficiē extra: q̄ sit de p̄di-
tiorib⁹ loci: q̄ i se cōtinet subas corpales. Id
circo suba angeli ē i loco supra nās loci: i
quātū nō occupat illū locū: i q̄ est. Sicut
suba angeli mora de vno loco i alii: q̄ nō
dimittit i motu successione p̄mi nec vlti-
mi nec p̄tis futuri et p̄teriti: q̄ distincta sunt
a p̄senti. Idcirco p̄tes sube angelice p̄nt ēē
in eodē loco sine occupatione loci: sic p̄nt
esse in tpe et i motu sine successione primay
ptis et vltimay: q̄ sunt i motu gruis i quo
suis caput est p̄mū i motu: et ei⁹ pedes sunt
vltimi. Et i hoc passu cognoscit: q̄ ange-
li sunt in loco supra naturā loci. q̄ siquidē
loc⁹ est extra eorū essentiam: et qui non est
pars eorū. Est ali⁹ locus angelorū qui est
extra. sicut est celū empireum: in quo q̄-
dam angeli sunt i vno loco. alii xō in alio
fm q̄ p̄p̄inquoies sunt dño nostro iesu
xpo. Et idem i inferno: fm q̄ q̄dam ange-
li maligni sunt in maiori abyssō q̄ alii.
Et est etiā ali⁹ modus loci: qui est extra
et intra obiective. sicut obiectum: q̄ san-
ctus michael accipit. in quo suis habet re-
colere: intelligere et diligere. et ille locus ex-
teri⁹ est: in quātū nō est de essentia sancti
michaelis. s. de eēntia scilicet gabrielis aut
alteri⁹ angeli. et suā p̄sentiā h̄z scilicet mi-
chael i seipo. Et i hoc passu cognoscit: q̄
sic i potētia nec i obiecto nō sit occupatio
loci: ita sube sp̄iales nō occupāt inuicem
alias subas sp̄iales i essendo in vno eodē
loco: nec i accipiendo vni⁹ idē obm / nec in
recolendo intelligendo et amādo idē obm.

De floribus arboris angelicalis.

Florēs arboris angelica-
lis sunt duob⁹ modis. q̄-
dā sunt p̄ticulares / et alii
vniuersales. p̄articula-
res sunt acq̄sita et addita
mēta radicū. sic bōficare
acq̄sita: magnificare: durare: possiccare:
intelligere: amare: x̄ficare: gl̄ficare: disse-
minare: p̄cordare: p̄ncipiare: mediare: cō-

plere maiorificare: et equalificare. oēs isti
infinitiui sunt flores acq̄siti. sicut hō iust⁹
qui acq̄rit iustitiam: et homo cast⁹ castita-
tem. Et subiecta istorum florum sunt in-
finitiui naturales et essentialēs ramorū.
scz naturale recolere intelligere et amare
ornati et induti de illis floribus: qui sunt
instrumenta ad acquirendū flores gene-
rales: qui sunt acquisiti et p̄ducti recole-
re intelligere et amare i bonitate magni-
tudine duratione p̄tate et. Hoc est dictū:
q̄ infinitiui rōnay implicant et induunt
in florib⁹ acquisitis et p̄ductis. vt angeli
sunt digni ad recolendum intelligendū et
amandū deū et ei⁹ opationes. etiā vt sunt
digni: vt recolant intelligant et amant p̄
dñm deū nrm / et p̄ ipm gl̄orificēt. Et in
hoc passu cognoscit: quō angeli benigni
facie ad faciē attingit deū fixe et sine me-
dio / ipm recolendo intelligendo et amando
laudādo et benedicendo: et ab ipō b̄ndicto
gl̄iam recipiendo. Et seraphin deū intel-
ligit. et suo intelligere iuuant flores. et in-
quātū deū bonū intelligit: flos facit suis
intelligere bonū. et in quātū ipm intelli-
git magnū flos magnitudinis facit intel-
ligere magnū. et q̄ intelligere durat: iu-
uat flos durationis p̄seuerantiā intellige-
re. et vt possit deū intelligere sine medio:
iuuat p̄tās data ad iuuandū intelligere. et
volūtas illud iuuamē diligit: q̄ sit intel-
ligere de seraphin: cū acquisito bonifica-
re magnificare durificare possiccare. et
idē de alijs floribus. idcirco quiescit volū-
tas in intelligere. Quā quātū intelligere
supra ascendit p̄ iuuamē flori: tāti ascē-
dit amare volūtatē: et stat fixe in amato.
Et sicut intelligere iuuat ad ascendendū
per flores: sic amare iuuatur ad ascenden-
dū per flores. Et in ascensu ipius amare
habet intelligere quietē. quoniam equa-
liter ad obiectū ascēdunt: et equaliter in-
duta sunt et ornata de floribus. Et idē fe-
quitur de recolere: q̄ ad recolitum ascen-
dit cū iuuamine flori. in tantū: q̄ deus re-
colitur intelligitur et amatur cum oibus
floribus per branchas angeli. Et sicut sol
attrahit supra calorem rois: qui supra
ascēdit cum iuuamine solis: sic bonitas
dei attrahit et ascendere facit superius

Arbor euiternalis. Fo. xvi.

De arbore euiternali.

Er aliam vi-
tam arborē euiternalē cō-
sideramus. q̄ diuidit i ra-
dices / trūcū / brāchas / ra-
mos / fo- / flores / et fruct⁹.
Per radices intelligim⁹ merita q̄ ve-
niūt p̄ sc̄arias intēdies: q̄ sūt p̄ opa ar-
tificialia sub rōe p̄moy p̄ncipioy: q̄ sunt
radices. sicut merita acq̄sita p̄ bonitatē /
magnitudinē / p̄seuerantiā / p̄tate et. etiā
p̄ brāchas arboris h̄sianalis et angelica-
lis et p̄ arborē moralē. qm̄ de oib⁹ istis iu-
dicib⁹ dare opz et rōnē. vt finis esse possit
in primis p̄ncipijs. Et beat⁹ petr⁹ q̄ est
iustus et idē de seraphin ē bon⁹ p̄ suā iu-
stitiā: q̄ est bona sub rōne bōitatis. Idcir-
co opz: q̄ sit remunerat⁹ cū bono. et quia
sua iustitia ē magna: opz q̄ remuneratus
sit cū magno bono. et q̄ sua iustitia dura-
bilis fuit in hac vita: opz q̄ durabilis sit
in alia. et sic de alijs formis. v. q̄ p̄ bonay
p̄tate remunerat⁹ sit bono possito. et p̄ bo-
nū intelligere remunerat⁹ sit bono intellectu.
et p̄pter bonū amare bono amato. et p̄vir-
tuosum amare x̄tuoso amato. et p̄pter bo-
nū verū vero bono. et p̄pter gl̄iosum ama-
re gl̄ioso amato. et idē de cōcordātia d̄fia
p̄m⁹ medio et sine maiortate et eq̄litate.
Et iste forme acq̄sita sunt radices arboris.
et sunt forme meritorie. v. meriti boni cū
bono et meriti magni cū magno. et sic de
ceteris. Et machomet⁹ et idē de lucifero:
fuit iniust⁹ et falsus saracen⁹. et q̄ sua iu-
ria luxuria et secta fuerit male: opz q̄ remu-
nerat⁹ sit malo p̄pter malū. et q̄ fecit ma-
gnū malū i hoc: q̄ p̄tes hoies posuit i er-
rore: opz q̄ ei⁹ merces sit magna i pena. et
q̄ malū illoz durauit et durat: opz q̄ re-
muneratio in pena duret. et idem est de ce-
teris formis. Et iste culpe acq̄sita sunt
radices et mala merita. Hoc idē sequitur
de mechanico: qui malum op⁹ facit: cum
quo gentes decipit. Et idem est de malo
iudice: qui dat falsum iudiciū. et de ho-
mine anaro diuite: qui finē suay diuitia-
rum impedit. quas auferit pauperib⁹: qui
ipsi diuitijs indigent. et sic de alijs simili-
bus istis. Et sicut suba pomerij et eq̄ / et

idem est de alijs substantijs nālibus: sunt
plene formis realibus. et natura nō susti-
net: q̄ sint vacuescē iustitia dei non susti-
net: q̄ aliqua opa facta p̄ hoies et p̄ ange-
los i operādo i cogitādo et i alijs modis
in q̄b⁹ opa fieri p̄nt: in fine iudicij obliui-
scatur. q̄ iustitia dei est magna rōe cuius
opz siue necessarij est: q̄ subm iudicandi
sit magnū. Et i hoc passu cognoscitur: q̄
hoies p̄ctōres q̄ diu p̄seuerauerūt in p̄ctō
siue p̄tis de q̄b⁹ plura mala i eorū sequa-
cibus secuta sunt: habebūt reddere in die
iudicij de plurib⁹ rationē. Et istū passum
considerare est multū terribile hominib⁹
bus peccatoribus.

De trunco arboris euiternalis.

Er trūcū euiternalē intelli-
mus durationē bonoy meri-
torum et maloy et magnoy et
p̄uoy et illoz: qui h̄ti sunt p̄
magnā p̄tate bonitatis: aut
mali magni aut parui intelligere / magne
amatiuitatis aut pue / et magne oditiuita-
tis aut pue / magne x̄tutis aut parue / ma-
gni vitijs aut pui. et sic de ceteris. Quare
oēs forme trūci q̄ sunt sue radices: consti-
tuēt vñā durationē meritorij et culpaz: q̄
finē nō habebit. quā durationē trūci cui
ternalē appellam⁹: q̄ semp durabit: vt ius-
titia dei subm h̄eat: in quo indicare pos-
sit. Et in hac vita sunt opa hoim p̄mo in
p̄m⁹ postmodū i medio et vltimo i fine: cū
moriunt⁹. et post finē nō p̄nt esse. qm̄ finis
nō ē hoc: q̄ est. sicut martin⁹ q̄ nō foret
hoc: q̄ est sine capite. remanēt q̄ opa i fi-
ne euiternata ita: q̄ nō sunt post finē. Et
in hoc p̄ctu finis: v. q̄ est vltim⁹ finis: q̄
est i morte extēsus: veniūt illa q̄ sunt eui-
ternata: sicut fruct⁹ arboris: q̄ eueniūt ma-
turi in estate. Et i hac euiternitate durāt
merita et culpe. qm̄ in illo fine colligunt⁹
oia opa: q̄ hoies fecerūt i hac vita: et que
posita sunt i vñā linea euiternali: que h̄z
p̄ncipiū i fine mortis. et nō pōt h̄re finē
p̄natiōis. q̄ est i fine iudicij. Et iste pas-
sus est placēs iustis ad cōsiderādū et hor-
ribilis p̄ctōrib⁹. Et scdm q̄ dictum est
in arbore angelicali: v. q̄ sicut branche
sunt ex radicib⁹: ita trūc⁹ euiternalis sub
forma durationis est ex meritis et culis.

Arbor euiternalis.

videlicet q̄ culpe et merita sustentata sunt in euiternitate: ut iudicium durare possit/et q̄ finis meritorum sit quies euiternalis/et si finis culpam laboris: q̄ finis est vacuitas virtutis et primarum formarum realis: que euiternaliter se habebit ad suum centrum. et nūc q̄ illud attingent ne habebit.

De brachis arboris euiternalis.

Obus modis consideramus brachia arboris euiternalis. vno modo intelligimus paradiſum. alio modo intelligimus infernū. Et paradiſum intelligimus in celo empyreo qd̄ est supra firmamentū. qd̄ est luce plenū. de q̄ luce in data erit corpora glorificata: que tātū luce bunt. sicut est illa lux et plus etiā: q̄ est lux solis. q̄ plus lucet i sole q̄ i luna: et sic erit lux de luce. Et illa lux euiternalis durabit et maior erit in quibusdā corpib⁹ q̄ i alijs: fin q̄ merita erit maiora aut minora in hoib⁹ iustis. q̄resicut euiternalis erit lux de luce: ita erit paradiſus euiternalis sanctorū fin eorū merita. et erit ad gl̄iam dei ipsū recolēdo intelligēdo amādo et laudādo ipso benedicto dāte se obiectiue ad euiternā glorificatiōem p̄ bonitatē bene/et per magnū magnifice/et p̄ durationē euiternalis/et p̄ p̄tātē potenter/et intelligere itelligibilis/et per amorē amabilis/et p̄ x̄tū tē x̄tuose/et p̄ x̄tātē vere/et p̄ gloriā gl̄io se/et p̄ finē cōplete. **Infernus** erit scda brācha arboris euiternalis. et erit i abyſſo terre/et i maiori d̄io lucis et bonitatis veritatis finis gl̄ie et amabilitatis. Et fin q̄ culpe erit maiores: maiores erit pene magnifice male euiternalis intelligibilis odibilis et desperāter et in vacuitate totū cōplemēti. Et erit i inferno tātū euiternalis: sicut brācha paradiſi i celo empyreo.

De ramis arboris euiternalis.

So sunt rami arboris euiternalis. vñ ē de brācha paradiſi. ali⁹ ē de brācha inferni. Ramus paradiſi multiplicat⁹ est i tribus ramis. An⁹ ram⁹ est iustitie. ali⁹ x̄o ḡe. et ali⁹ ē passionis. Ramus qui est iustitie est ille qui reddit bonum pro bono: et magnū pro magno: et durabile pro durabili. et sic de alijs.

Et ramus qui est per gratiā est ille qui dat plus de bono q̄ meriti habuit. ppter bonū et magis de magno bono. et dat p̄ durationē euiternalē durationē: et sic de alijs formis q̄ bona multiplicat sine q̄b⁹ sc̄ti acquirere nō possent gl̄iam euiternalē. **Tertius ram⁹ est passionis: vñ retributionis i gl̄ia receptay.** In gl̄ia iuste p̄ iustitiā et euiternalis p̄ gr̄iam: quas remunerationes sc̄ti recipiūt ex supremo iudice liberali sine oīm cōplemēto. **Ramus infernalis multiplicatus est in duob⁹ ramis. vñ ē iustitie. et ali⁹ ē passionis.** Ramus iustitie dat malū p̄ malo: et magnū malū pene pro magno malo culpe. et dat malū euiternale: ut euiternaliter punire possit p̄ctōres: q̄ p̄ eternitatē erraverūt. q̄ infinita est i duratione/et q̄ suā silitudinē pducit i euiternitate cū magni bonitatis i bonis/et cū magni mali i malis. et cū magni durationis in bonis/et cum magnitudine durationis in malis. que magnitudo durationis est euiternitas. q̄ est aliqua silitudo in duratione eternitatis: in quātū est sine fine. Quā euiternitate op̄ esse de necessitate: ut eternitas producere possit i tātū suā silitudinē: sicut diuina bonitas i bonitate/et diuina magnitudo in magnitudine. et sic de alijs.

De folijs arboris euiternalis.

Et primo de quantitate.

Eiternitas ita est in q̄titate: sicut linea q̄ est in principio terminata et nō i fine. sicut i forma ignis: qui x̄tū habet multiplicatiuam: fin q̄ materia combustibilis et calefactibilis sufficere possit. qm̄ ignis semp̄ cresceret/et duraret i cōburēdo: si lignū eēt semp̄ multiplicatū. Et si q̄ quantitas euiternitatis in tpe incepta rōe meritorū et culpay: que in tpe principii habuerūt. et nō est terminata in fine. qz merces iustoy durat: et pena iniustoy et x̄tus iustificatiuitatis iudicis superioris. hāc x̄tū nō h̄z ignis: qm̄ nō pōt facere durare lignū i sua x̄tute: qz est lignū qd̄ cōburit. sed iustificatiuitas superior durare facit i sua x̄tute iustificabilitatē iustoy i cōtinua q̄titate euiternali. qz cū illis h̄z cōcordatiā in magnitudine

Arbor euiternalis. Fo. xcvi.

bonitatis et eternitatis. et durare facit punibilitatē iniustoy. qz iudicare suū pcor: dantiā habet cū magnitudine bonitatis eternitatis. **Sicut continua q̄titas bonitatis sustentata est in q̄titatib⁹ discretis: q̄ sunt de eētia cōtinua. vñ bonificatiui bonificabilis et bonificare: qui sunt de eētia bonitatis: ita q̄titas p̄tinua euiternitatis discretas h̄z q̄titates: in q̄b⁹ ē sustentata. vñ q̄titates hoīm et angeloy: in q̄bus est sustentata euiterna q̄titas cōtinua gl̄iabilitatis in gl̄iosis/et tormentabilitatis in dānatis. rōne cuius sustentatiōis oportet q̄ sint q̄titates discrete euiternales. ut cōtinua q̄titas euiternalis habere possit subiecta euiternalia: in q̄b⁹ sustentari possit. sicut magni bonitatis: cuius q̄titas p̄tinua necessitate h̄z: q̄ discretas h̄eat q̄titates: in quibus possit sustentari. ut essentia bonitatis sit durabilis.**

De q̄titatib⁹ arboris euiternalis. Qualitates arboris euiternalis sunt silitudines acq̄site: et silitudines foray realis in bonis: et dissilitudines foray realis i malis. sicut beatus petrus q̄ bonus est p̄ bonitatē iustitie/et iudas q̄ mal⁹ est p̄ malitiā p̄ditiōis. **Bonitas sc̄ti petri est q̄litas appropriata per iustitiā. et malitia iude est q̄litas cōtra bonitatē appropriata p̄ traditionē: q̄ fuit: qm̄ tradidit dñs iesus xp̄s. et iste q̄litas appropriata sunt euiternalis appropriata. qm̄ sic igni ē appropriata siccitas: ut cū illa aerē mortificet et p̄pellat ad recipiēdū suū calorem: sine q̄ siccitate ignis aerem calefacere non posset: qm̄ sua magna simplicitas p̄ponem illius ignis vitaret: ita oī q̄ beato petro sit appropriata qualitas bonitatis in euiternitate. ut merces durare possit: quā b̄tis petrus acq̄sivit cum iustificatione: cui oportet q̄ respondeat superior iustificatiuitas. que causat suā silitudinē in euiternitate. quam causare non posset si qualitas acq̄sita p̄ sc̄ti petrum non eēt appropriata in euiternitate. et maior esset causabilitas inferior q̄ cātiuitas superior. qd̄ est impossib⁹. oī ergo q̄ bonificatiuitas b̄ti petri sit qualitas euiternalis. et idem est de qualitate iude: quā per traditionē acq̄sivit/et que est malefactibili**

tas. ut superior punitiuitas subiecti has beat euiternis. quod nō haberet: si malefactibilitas i priuationē deueniret. et foret maior in dispōne et ordine punibilitas q̄ iustificatiuitas superior. et hoc est impossibile. **De creaturā sc̄ti michaelis/et ip̄s creatur in tēpore. qm̄ sine tpe nulla creatura creata pōt esse. q̄ si creata foret sine tpe: nō eēt p̄icipiata: et sine p̄ncipio creatura eē nō posset. cū ita sit: q̄ creatura sit res p̄ducta de nihilo. Et q̄ sanct⁹ michael creatus fuit in tempore: et in illo tēpore se libere conuertit ad recolēdū intelligēdū et amandū deū cū tota magnitudine sue bonitatis: durationis: memorie: intellectus: et voluntatis: x̄tutis: et x̄tatis: fuerit ei qualitates appropriate in euiternitate ratione totalitatis quersionis. Et si fuissent appropriate extra euiternitatem: non esset tota cōuersio in actu. qm̄ de ip̄a aliqd̄ remāssisset in potētia. rōne cui⁹ deliberationē habere posset ad odiēdū deū ignorandū et obliuiscēdū. qz sicut sol ita cito sicut de⁹ ip̄m creauerit: se totū cōuertit in motū circularē/et luce totus fuit illuminatus sine aliqua obscuritate: ita beatus michael et multo melius (qz est substantia sp̄ialis) se totū conuertit ad recolēdū intelligēdū et amādū deū. et in illo nō remansit aliqua possibilitas: ratione cuius deum posset obliuisci ignorare nec odire. Idcirco oportuit: q̄ meriti acq̄suisset in euiternitate. et idē est de magnitudine duratione et ceteris. Est ergo sanctus michael qualificatus et qualitibus euiternalibus indutus/et inuamine tamē gratie superioris. Et idem sequitur de lucifero per p̄trariū. qui totum se cōuertit i malis qualitib⁹ cōtra bonas. intātū q̄ in illo nō remansit aliqua possibilitas: quō ad bonū se conuertere posset. Unde sicut lapis qui cadit inferi⁹ per aerem: qui ratione sue ponderositatis nullam h̄z possibilitatem ascēdendi superius: ita lucifer totus conuersus in malitiam nullam habet possibilitatem se conuertendi in bonam qualitatem. Idcirco oportet: q̄ eius mala qualitate sit euiternitas.**

De relatione arboris euiternalis.

Secundū cursū nālē durāte suba
sp durat rō forme et materie. ita
q forma sit agens et mā patiens.
Siliū est de relationib⁹ euiternalib⁹.
qm durante bō petro bono p iustitiā du
rant remuneratiū remunerabile et remu
nerare in bonificare. in quo se habent re
latiue rōe boni subiecti. qd est beat⁹ petr⁹.
Et si relatio deficeret: iniuriat⁹ esset subie
cto. et illo duraret rō prioz. v3 iniuriati
um: et p bonitatē remunerabilē bonifica
bile et glorificabile. Et h̄ ē ipositi⁹: q h̄mōi
duratio esset in euiternitate: nec extra eui
ternitatē. cū iustificatiū supra sit in ma
gnitudine bonitatis eternitatis et. Est er
go relatio superior euiterna inter iustifica
tium iustificabile: et in bono remunera
tium remunerabile. ¶ Judas scarioth
fuit malus per malitiam. in qua malitia
cepit relatio malificatiui et malificabilis
in malificare. quod fuit peccare iudez sub
iecti rōnis. vñ iuda mortuo i malitia re
māsit subiecti rōnis. v3 peccare pueris
in malificare. Oportuit ergo q post mor
tem iude remansisset in euiternare subie
cti relationi punitiui et punitibilis susten
tate in punire. ¶ Quicqd deus creauit
creatum est propter finē supremū. vt crea
tum sit cū magnitudine bonitatis/eterni
tatis/potestatis/sapiētie/volūtat⁹/xtu
tis/xtitatis/glie/et finis. Est ergo tot⁹ mū
dus creat⁹ rōe supreme recolubilitat⁹ itel
ligibilitatis et amabilitat⁹. Opz q q crea
ta q sunt memoratiui intellectui et ama
tiui: respōdeāt in euiternitate supremis
obiectabilitatibus. ita q se habeant rela
tione in recolere intelligere et amare in eui
ternare sustentatis. sine quo deficeret ob
iectabilitates superiori magnitudini bo
nitatis creatay obiectatiuitat⁹. quibus
deficeret magnitudo finis: rōe cuius crea
te sunt. et sic esset cōtrarietas in relatione
formay actiuarū et passiuarū. que trietas
impossibilis est. Opz ergo q cōcordātia sit
in euiternitate relationū: que sunt antedī
cte. Et idē sequit⁹ de relatiōib⁹ trijs. sicut
lucifer pri⁹ supremis obiectabilitatib⁹ cū
malo recoliuit intellectui et amatiui.

¶ De actionibus et passionibus ar
boris euiternalis.

In corpore beati petri glorificati
stabunt actiones et passionēs i cō
cordātia sine trietate. sicut ignis
qui calefaciet aerē/aquā/et terrā. ita in na
turali cōcordātia: sicut est cōcordātia fore
et materie: q se habet ad pstitutiū subam:
in qua quiescunt. Idcirco actio et passio
que erunt in corpore beati petri: erunt sine
corruptione et gñatiōe. et erūt ita euiternae
sicut circulus: q est sine discreta quantita
te. Et idem erit de actionibus et passioni
bus spiritualib⁹ in iustis. sicut volūtas bñ
petri: que euiternaliter erit remunerata in
sua amatiuitate et amabilitate. ¶ Corpus
iude scarioth euiternaliter erit infernat⁹
et subiecti pluris actionū et passionū cū
prietate qualitati sine aliqua pcordā
tia. sicut ignis q calefaciet aerē. de q cale
factōe aer hēbit passionē. qm remota erit
concordātia: quā hē solebāt in hac vita.
Item ignis calefaciet aquā/ et aqua ignē
infrigidabit: cum contrarietate amboz
calore durante in igne et i aqua: et in igne
et aqua durabit frigiditas rōe iudicij et
sui subiecti/ et idem de prietate alioz
elementoz: et sic in illis durare nō pōt pcor
dātia. vt punitio sit simplex. et durabit cō
trarietas in euiternitate. vt iudicij subm
habeat: in quo durare valeat. Et istud sub
iecti qd habet euiternales actiōes et pas
siones non est generabile nec corruptibilē.
Quoniā sicut lapis s̄ suā pōderositatē
superius ascendit artificialiter: ita supra
cursum naturalem durabunt in corpibus
dānatoz prietates euiternae actionū
et passionū. Et idē erit in spūalibus actio
nibus et passionibus. sicut volūtas iude
scarioth: q passionem habebit in amādo
et in odiendo rōe actionis: quā suus itelle
ctus habebit intelligēdo: q nunq volū
tas hēbit hoc: qd desiderabit. et euiternali
ter habebit hoc qd nolet. Et idem sequit⁹
tur de passiōe: quā intellectus habebit in
hoc: qd volūtas volet. et odiet quietē cui⁹
intellectus nolet: et puationē finis illius
diliget. Et iste actiones et passionēs sunt
ita magne: q cogitare nec narrare pos
set aliquis.

¶ De habitib⁹ arboris euiternalis.

Habitus euiterni sunt duo s3 brā
chas arboris. v3 q quidam sunt
habitus: quos habet et habebit
sancti de glia. et alij sunt: quos habent et
habebit dānati de tristitia. Habent san
cti habitus letitiae. et dānati habent habi
tus tristitiae. sicut beat⁹ petr⁹ h3 in habitu
ita letitiā sicut iustitiā et sanctitatē. et si
cut iudas scarioth qui habet i habitu ita
euiternaliter tristitiā sicut iniuriā et pe
nam. ¶ Intelligere beati petri habitua
tum est in euiternitate: quā ita intelligit:
sicut intelligit suā intellectiuitatē: que in
telligit itelligibilitatē euiternitatis. et ipaz
intelligit sub habitu bonitatis glorie et
charitatis. Et idē est de intelligere iudez
qd in pteritiū habituat⁹ est in euiternita
te sua/ intellectiuitate intelligente intelli
gibilitatem euiternitatis sub ratione ma
litie pene et odibilitatis. et idem sequit⁹ de
habitu memorie. Et isti habitus sunt in
strumēta: p que sancti habet glia euitern
aliter/ et dānati penā. Judas habet ha
bitum consciētie et desperantie cum habi
tu tristitiae: et cū habitu intelligētie euitern
e/et memorie silit. intātū q oēs h̄t erūt
ita appropriati euiternati: sicut lux soli si
ne corruptione lucis et substantie. Et iste pas
sus ē valde horribilis pteritiū ad p̄siderā
dū. et p pteritiū est sc̄tis valde placēs et de
lectabilis sub rōe sc̄te p̄sideratiōis h̄itua
te de charitate gloria iustitiā et bonitate.

¶ De assituatiōe arboris euiternal.
In celo empireo sunt angeli ante
dñm iesū xp̄m. fm magnitudinē
bonitatis iustitiā et charitatis assi
tuati et ordiati. et idē est de sc̄tis hoib⁹. Et
h̄mōi assituatio erit euiterna. Et i inferno
assituati sunt demones euiternalr. et idē
erit de hoib⁹ dānatis. q stabunt ita assi
tuati in igne qdā supra alios: sicut i mon
tibus altis qdā lapides supra alios. Et
idē erit de illis: q stabit assituati in aqua
feruēt: sicut pisces in mari. Et h̄mōi assi
tuatio erit realis: squātū sub ei subiecte.
q erit euiternalr intellecta: ita necessario
sicut erit realis assituatio. Et iste passus ē
valde horribilis et timibilis: quē homines
sepius considerare deberent. vt timorem
haberent/et peccatis resisterent.

¶ De tempore arboris euiternalis.
Quando de⁹ creauit mūdū: illū
creauit cum magnitudine bo
nitatis sapientie voluntatis. et
sua sapiētia comprehendit certum nume
rū hominū creabilū. Et eius volūtas il
lam cōprehensionē numeri dilexit. et boni
tas ipsum numerum bonificauit. Fuerūt
ergo homines creati sub certo numero pre
uiso: atēq creati fuissent p sapientiaz dei.
Oportet ergo q motus firmamēti q est
vt sit generatio et corruptio in inferiori
bus ad generādum et producēdum corpo
ra hominū: habeat finem et stationem: vl
tra quē finem nō sit motus eozum nec fir
mamenti. Erit ergo completa productio
numeri hoim. intātū q non erit aliquis
naturalis motus corporalis in firmamen
to nec in eis. Idcirco tempus subm non
habebit: in quo possit esse multiplicatio
annoz et mēsiū dierū et horay et momēto
rū. H̄ō erit ergo tēpus in successiōe subay
motay de vno tempore i aliud. Erit ergo
tempus euiternum sine motu. ¶ P̄sc̄is
motus in aqua mouet ex vno loco i aliū.
sed nō de vna aqua in aliam. cū aqua vna
sit in seipsa per essentiam. ita q pisces de
essentia aque nullā facit differētiā. Simi
lino corpa glorificata in glia mouebūt
in tpe de vno loco in aliū/ quolibet corpe
se mouēte ad suā volūtatē sub rōne boni
tatis et placiti. ita q in tempore non erit
differentiare in se per aliquam successiō
nem motus. quia hora nec motus se non
multiplicabunt de vno tempore in aliud.
Erit ergo mot⁹ illorum in tempore euitern
no sine successiōe temporis: quous succes
sio sit fm motum loci/ corpe sc̄ti se mouē
te de oriēte ad occidentē/ et de occidente ad
celū empireum. et sic de alijs locis. Sicut
motus glorificati corporis non multipli
cabit horam neq momentum diem neq
annū in tempore: ita obiectatio potentia
rū q se habebūt ad glorificationē in reco
lendo/ intelligēdo/ et amādo/ audiēdo/ et vi
dēdo nō multiplicabūt horam momentū
diem neq annum in tempore. et successio
erit de vno obiecto i aliud fm magnitudi
nē bōitatis glie et x̄itatis. sicut erit su
sio mot⁹ de quo dictū ē. Et iste passus p
n. ij

Arbor euiternalis.

cens est ad considerandū. et in illo diuina gloria significatur esse euiterna.

De loco arboris euiternalis.

Sancti glie se mouebūt ad placitū de vno loco in aliū. et in quocūq; loco sint: gliaz habebūt. vt dīa vni? loci et alteri? gliaz nō consumat euiternā: q̄ erit in celo empireo/ et etiā intra firmamētū. sū q̄ scī placitū in motu habebunt. Et sicut motus corpis gloriificati aliquā realitatē nō ponit successiua in tēpore euiterno: ita motus corpis gloriificati aliquā realitatē successiua nō ponit gloriificatiōis distincte/ p̄ motū de vno loco in aliū. vt dīa locorū que est: vt possit eē motus corpōis gloriificatorū euiternā gloriāz nō consumat. Et iste passus subtilis est ad intelligendū. **Locus dānatorū** est infernus: q̄ est euiternus. vno corpe dānati motu de vno loco in aliū/ in quocūq; sit motus: habebit penā. sicut piscis in mari: q̄ mouetur de vno loco in aliū: semp̄ eūz aq̄ participat. ita q̄ mutatio vni? loci in aliū piscē ab aqua nō diuidit/ neq; aquā a pisce. Idcirco locus inferni erit subiectum euiterno tormētō. ita q̄ corpus dānatum stabit ita fixe in igne: sicut lapis in anulo/ aut aries in firmamētō. siue illud corp⁹ sit motum per flāmaz ignis: aut per aquam de vno loco in aliū.

De floribus arboris euiternalis.

Floris arboris euiternalis sunt gloriationes eterne. sicut gloriatio: bonificare: durare: possicare: intelligere: amare: et uisificare: omnibus istis ornatis gloriificari et indutis.

De gloriificatione bonificare.

Gloriatio que est de bonificare i euiternare erit in sanctis sub ratione bonitatis/ existente bonitate ratione bonificare/ et gloria gloriari illud bonificare: ita videlicet q̄ bonificatiuum bonificabile et bonificare erit plena gloriari/ et essentia bonitatis similiter. cum ita sit: q̄ eius complementum sunt bonificatiuum bonificabile et bonificare: q̄ complementum habebit in euiternare. **Gloriari** quod est de bonificare: iuuat

bit magnificare: vt sit magnum. quod siquidem magnificare erit extensum per totū bonificatiuum bonificabile et bonificare. quod siquidem magnificare non posset esse extensum sine extensioe gloriari et euiternare. quoniam si deficeret euiternare et gloriari: in illo esset minorificare/ et non posset esse magnificare quod cum maiorificare habet concordantiam. **Gloriari** q̄ est de bonificare: iuuat durare: quod se extendit in bonificatiuum bonificabile et bonificare cum gloriari. vt sint in euiternitate. qm̄ inquantū bonificatiuum durat: oportet q̄ durent bonificabile et bonificare. et econuerso. Et per hanc durationem gloriari durat. quoniam magna gloria est bonificatiui: q̄ i euiternare et gloriari habere possit suum bonificabile et bonificare. et idem est de magnitudine glorie i bonificabile et bonificare. **Gloriari** q̄ est de bonificare: iuuat possicare inquantū bonificatiuum potest esse bonificans. et bonificabilis potest esse in euiternare. et idem est de bonificare: quod potest esse in euiternare. et ex ambobus posse potest eē bonificare. et ex bonificare et possicare que sunt in euiternare: sequitur eternum gloriari. Idcirco remanēt in euiternitate productum bonificatum bonificabile gloria tum et gloriabile. Et iste passus est placēs ad considerandū. **Intelligere** iuuat gloriari: quod est de bonificare. qm̄ intellectus scī intelligit in sua bonitate euiternaliter gloriatum/ bonificantem bonificabilem et bonificare. de quo intelligere sequitur gloriari in suo intelligere. Et ex gloriari quod erit i intelligere euiternaliter accipietur lumen ex bonificare intellectum in gloriari et in euiternare. Et iste passus subtilis est ad intelligendū. **Amare** iuuat gloriari: quod est de bonificare. quoniam voluntas beati vult: q̄ in sua bonitate sint euiternaliter bonificans bonificabile et bonificare. et ita erit sicut vult. Et q̄ in bonitate sequitur hoc q̄ voluntas vult: sequitur in suo amare gloriari. de quo gloriari erit intellectui lumen in bonificare. Et sic erunt duo lumina euiternaliter in gloriari vno lumine ab alio lumine accepto. Et iste passus est valde placēs

Arbor euiternalis.

So. xcix.

cens ad considerandū. **Uisificare** iuuat gloriari: q̄ est de bonificare: qm̄ virtus bonitatis euiternaliter stabit in euiternalibus p̄cretis bonitatis. vnde sequitur in bonificare euiternum gloriari. qm̄ magna glia bonitatis erit: q̄ euiternaliter habeat in se virtuosum bonificans: virtuosus bonificabile: et virtuosus bonificare. **Uisificare** iuuat gloriari: q̄ est de bonificare. qm̄ veritas dei ponet i vero euiternaliter bonificans bonificabile et bonificare bonitatis. Et ex hoc sequitur gloriari i bonificare. qm̄ magna gloria erit bonitatis: q̄ euiternaliter et x̄e sint sua p̄creta in visificare bonificantis bonificabilis et bonificare. **Secūm** q̄ ostensum est: quomodo florē bonitatis iuuat alij flores: data est doctrina: quomodo vni? flos iuuat ad habendū gloriari in euiternare. sicut gloriari q̄ erit de magnificare: cui iuuat flos bonitatis: inquantū ipm̄ boni facit. et idem est de duratione: inquantū ipm̄ durare facit. et sic de potestate: inquantū pōt p̄ ipsam potestatem. Et sicut de bonitate exempla posuim⁹: sic de alijs exempla poni possunt. **In arborē euiternali** sunt flores: q̄ sūt cōtrarij illis florib⁹: de quibus dictus est. Qui siquidem flores p̄trarij sunt euiternalia tormenta in damnis suscitata. si aut tormentare reale: bonitatis: magnitudinis: potestatis: intellect⁹: voluntatis: virtutis: et x̄itatis. que sunt reales partes et naturales substantie dānati. Et isti flores inuicem tormētare iuuant: vt tormentum sit magnum.

De tormētō q̄ est ipsius amare. **Tormentum** q̄ est de amare: iuuat malificare. vt amare sit malum intātū q̄ malitia se extendit in amatiū amabile et amare voluntatis. vt amatiuus amabilis et amare sint mali. Malus erit amatiuus: inquantum malum amabit. et amabit hoc quod habere nō potest. et odiet hoc q̄ euiternaliter habebit. Et suum amabile erit malus. quoniam amabile q̄ amabit de sui natura erit odibile. Idcirco amare erit malū. productum ex amante et amabili in euiternare et tormentare. quoniam magnum tormentum erit de amante amabili et ama-

re euiternaliter existentibus in malificare. **Magnitudo** iuuat tormentare. quod erit de amare. quoniam amatiuum erit magnum in amare iniuriosa et magna/ et in odiendo magna digna ad amandum. Idcirco magnum erit tormentum ipsius amare in euiternare: in quo odiet deum. qui est obiectum magis amabile/ et maius in amabilitate bonitatis: eternitatis: infinitatis: potestatis: sapientie: voluntatis: glorie: et veritatis. **Durare** iuuat tormentum: q̄ erit de amare. inquantum ipsum existere facit in euiternare cōtra amatiū et amabile. que ex illo amare tormentare habebit in euiternare extensum ex ambobus. Et iste passus gravis est ad cogitandum. veritatem spiritualē sanitatem habere possunt peccatores: si bene ipsum passum considerare volūt. **Possitas** iuuat tormētare: q̄ erit de amare: inquantum existere poterit in euiternare p̄tra amatiū amabile et odibile. et amatiū amabile et odibile existere possunt cōtra amare et amatiū contra amabile/ et amabile cōtra ipm̄. et idem est de odibili. Et hec cōtrarietas stare poterit p̄ potestatem. vt amare possit esse in magno tormētare. **Intellectus** dānati iuuat tormentare: q̄ erit de amare. qm̄ intellectus intelligit: quod voluntas euiternaliter voluerit: q̄ non habebit. et hoc q̄ odiet habebit. q̄ intelligere q̄ intellect⁹ euiternaliter habebit: voluntas euiternaliter odiet et blasphemabit. Erīt q̄ amare tormētatum p̄ hoc q̄ intellectus intelligit. Qm̄ si intellectus euiternaliter tormētū voluntatis non intelligeret: voluntas in suo amare habere posset aliquā quietē/ et aliquaz sp̄s de hoc: quod desideraret. Sed quietē nec spem habere potest: postq̄ intellectus vere intelligit et euiternaliter tormentum ipsius amare: de quo tormentatur voluntas ita fortiter: q̄ non est aliquis in hac vita: qui cogitare posset narrare vel scribere. nec etiam omnes homines qui viuunt: inuicē cogitare possent/ posito q̄ ex omnibus multiplicaretur vna cogitatio: q̄ illud tormētū cogitaret. Quoniam huiusmodi cogitatio stare non posset in euiternare: in quo erit illud tormentum: quod erit

Arbor euiternalis.

de amare hominis peccatoris dānati. Et iste passus ducit tristitiā hominibus peccatoribus: si bene cogitare vellent. **¶** Vir tus iuuabit tormentare: quod erit de amare: in quātum erit ratio vitio: qđ est suum contrarium. sicut gustare hominis infirmitas: quod est contra saporem pomi: quod ipse infirmus comedit in quo amaritudinem inuenit contra dulcem saporem: qui est in pomo. Erit ergo virtus realis occasio vitii moralis. que siquidem occasio tormentabit amare euiternaliter existēte virtute occasio vitio i amāte amabili et amare. per quā occasionem iustitia dei tormentabit voluntatem peccatoris: qđ contrarietatem suam habebit amare et suus amās et suū amabile. **¶** Realis veritas peccatoris iuuabit tormentare: quod erit in amare. qm̄ vere ostendit intellectui delictum voluntatis. vnde nascet cōsciētia: de qua erit odire extensum. qm̄ voluntas odiet illam conscientiam: quā monstrabit veritas intellectui. quā deamabit: quia ei dabit tormentum. Et appetitus habebit ad ignorandū illam conscientia: et ad intelligendū cōtrarium illius: qđ veritas ei monstrabit: qđ esse nō potest. Idcirco tormentabitur in euiternitate. Et si ignorare posset cōsciētia: aliqđ refrigeriū tunc haberet in suo intelligere. in quo similiter illud haberet amare volūtatis: qđ erit in tormento. quia intellectus ignorare nō potest manifestationem: quā dabit voluntas de cōsciētia. Erit ergo tormentatum amare in verificare et in intelligere. que si quidem verificare et intelligere deamabit voluntas. vnde inclinabit veritatem realem ad habēdum appetitum ad falsificandum contra suum verificare. sicut intellectus qui appetitū habebit ad ignorandū cōtra suū intelligere. Et in hō passu cognoscitur: quomō quēdā forme tormentabit alias ei eorum actibus floribus appellatis tormentorū euiternorū. que homines peccatores valde timerent: si ipsa considerarent finem doctrinam: quam de ipsis dedimus in hac arboze.

¶ De fructu arboris euiternalis.

Ructus arboris euiternalis sunt complementa finis partis realis: ex qđ

bus sunt substantie sanctorum. Sicut est fructus bonitatis et fructus magnitudinis: durationis: potestatis: sapientie: voluntatis: glorie: et veritatis. Et fructus dānatorum sunt priuationes fructus saluatorum. sicut priuatio finis bonitatis: et finis magnitudinis: et finis durationis. et sic de aliis priuationibus. Et oēs isti fructus et fructus saluatorum sunt euiterni. ita in euiternitate constituti. sicut fructus arborum: qui in estate colliguntur. Et isti fructus euiterni: ita sunt in hac vita seminati. sicut fructus plantarum qui in hyeme seminantur. vt in estate ex eis alius fructus colligatur et multiplicetur. que collectio et multiplicatio significant collectionem et multiplicationem fructuum euiternorum.

¶ De fructu bonitatis.

Ructus bonitatis consistit in complemento bonificatiui bonificabilis et bonificare. qđ siquidē complementum esse non posset sine euiternitate. quoniam si actus bonitatis in priuationem deueniret: non posset esse complementum bonificatiui bonificabilis et bonificare. est ergo collectus fructus i euiternitate: in quo non sit cessatio: nec occasio sitas bonificatiui bonificabilis et bonificare. **¶** Fructus magnitudinis est complementum magnificatiui magnificabilis et magnificare. videlicet vt magnificatiui semper sit magnum in magnificando magna. Et ideo de magnificabili magnificatio in magno magnificare. quod siquidem magnificare sit ita magnum: qđ in se non contineat aliquā vmbra paruitatis. qđ si contineret: non posset esse complementum magnificatiui magnificabilis et magnificare. **¶** Oportet ergo: qđ sit complementum eorum in euiternitate: et qđ in illa colligatur. tantum qđ nullo tempore in magnificare sit vmbra minorificandi nec paruitatis. **¶** Fructus durationis non potest esse collectus in priuatione suspensus: nec sui durificatiui durificabilis: nec sui durificare. oportet ergo qđ colligat in fine omnium trium suorum concretorum et suimet: hec collectio eē nō pōt de duratione partiali substantie glorie nisi in euiternitate: in qua finis substantie glorificate colligatur

Arbor euiternalis.

fo. c.

et sustineatur. sicut color in substantia et calor in igne et lux in sole. **¶** Fructus potestatis est qđ euiternaliter habere possit in seipsa realia concreta: et qđ ipsa sit ratio: qđ bonitas possit esse: et magnitudo finititer. et sic de aliis partibus substantie glorificate. Etiam qđ per ipsam quilibet partium partium in seipsa habere possit essentialia concreta. sicut bonitas: que per rationem potestatis habere potest in seipsa essentialia bonificatiui bonificabile et bonificare. Colligitur ergo fructus potestatis in euiternitate. extra quam colligi non posset. quoniam extra euiternitatem nullus finis creatus posset habere complementum. cum ita sit: qđ omnis finis creatus: qui non colligitur in euiternitate: deueniat in defectu. sicut finis equi: gruis: piscis: pomerij: et auri: que in euiternitate transitum non habent. cum ita sit: qđ omnes in corruptionem deueniant: et non in resurrectionem. **¶** Finis sapientie in euiternitate colligitur: qua colligitur euiternaliter colligitur. sicut fructus sapientie: qui consistit in intelligere intellecto et intelligibile: in quātū intelligitur et colligitur. Et in quantum est intelligibilitas dei in euiternitate: colligitur fructus in euiternitate: in qua intellectus creatus euiternaliter deum intelligit facie ad faciem. vt iam dictū est in arboze angelicali. Et ille qui fructus colligit: erit intellectus. et ipsum colligit in suo proprio intelligere. Et sic colligitur fructus in omnibus tribus. et remanebit ad colligendum in obiecto. et sic erit complementum in intellectu sine aliquo defectu sine ociositate et cessatione. **¶** Fructus voluntatis colligitur in euiternitate: in qua euiternaliter colligitur. Idcirco suum colligere duas conditiones requirit. vna est: qđ colligitur complete sine aliquo defectu: et qđ amatiuum colligat in seipso et in suo proprio amabili et amare. Alia conditio est: qđ fructus euiternaliter sit ad colligendum. vt amatiui colligere nō cesset. qđ si cessaret i colligendo: cessaret amare: et fructus eēt collectus et nō colligendus: et eēt possessus i ociositate sine amare. Et sic nō eēt collectus: i maiestate finis amatiui amabilis et amare.

Oportet qđ remaneat ad colligendū. Et iste due conditiones quas diximus significant conditiones euiternitatis et glorie sanctorum: quam habebunt in colligendo obiectum in amando ipm̄. quod siquidem obiectū ē deus benedictus: qđ amabilis remanet amatiuo creato i euiternitate ita cōplete: sicut i illa remanet amat. Et nobilitas quā hō iste fructus ita collectus et colligendus: nō posset ab aliquo ueniente cogitari. **¶** Fructus virtutis i suo merito colligitur et cum euiternitate colligitur. sicut amatiui qui euiternaliter erit virtuosus in amando virtuosum amatum et amabile: ex quibus erit virtuosus amare in euiternare sine cessare. huiusmodi fructum ita colligendum et collectum est bonum desiderare: et omnes fructus corporales huius vite parum appreciare. qui colligi non possunt cum nimio potare et comedere: nec in viuendo cum delectationibus et honoribus. **¶** Veritas suum fructus colligit in suo fine cum euiternare: veritate creata attingente veritatem increatam in generando et spirando. vt dictum est in arboze apostolicali: et dicendū est in arboze diuinali. Et sic colligitur fructus verificare in verificare et veritatis in veritate. Et ipsum colliget verificatiuum ex verificante et verificabile ex verificabili. Quare fructus colligitur in ita magna veritate: et de ita magnave ritate: qđ illi collectioni necessaria erit euiternitas. sine qua non posset esse magna collectio: et maturatio fructus: et separatio falsitatis. **¶** Materialiter i flamma ignis vnum lumen colligitur ex alio lumine. sicut vnus cereus incensus ex alio cereo incenso: et colligitur in luce/calore: et in conditionibus luminis. de quo colligitur et incenditur. Et hec materialis collectio est figura et significatio collectioni fructus gloriosi: qui in euiternitate colligitur. sicut lumen ex lumine: etiam in nobilitate conditione: et tanto nobiliori: qđ fructus spiritualis est nobilior lumine materiali. Erit ergo finis gloriosi sancti collectus ex gloria i gloria euiternaliter et gloriose et sine aliquo tormento: cū p̄dit. **¶** que spectat ad valde completam gloriam.

Arbor euiternalis.

Secundum modum quem dedimus de fructibus: quos colligent euiternaliter beati haberi potest cognitio de modo: scilicet quod euiternaliter dñati colligent. Veruntamen quia boni est considerare sepius penas infernales euiternales: breuiter significare volumus collectiones euiternorum tormentorum. **D**e fructu malitie.

Ructus malitie est priuatio bonitatis: sicut in voluntate dñata: in qua bonitas realis et naturalis est una de suis partibus. rōne cuius naturaliter amatum amabile et amare quod sunt essentialia concreta volūtatis: requirunt esse bona. quoniam ad bonum finem creata fuerunt. Idcirco habent in natura finem creationem: quod sunt bona. Sed quia bonitas fuit finem perdidit: concreta volūtatis et bonitas artificialis remanet vacua. ad quod quidē finem se habet euiternaliter: et nullo tempore ipsum attingent. quoniam ad illud finem se habebunt cum malitia artificiali. et hoc ita simpliciter: quod in malitia artificiali non est aliquid de bonitate artificiali. imo sunt ita contrarie: et multo magis quam bonitas naturalis et malitia artificialis. sicut calor et frigiditas / albedo et nigredo. Idcirco bonitas naturalis tota erit plena malitia artificiali in pena euiterna. quā quidē penam euiternā colligent amantius amabile. quod sunt concreta voluntatis. Et quod colligetur in euiternitate: tormenta cuiuslibet remanebunt ad colligendum in euiternare cum amaret odire. **S**ecundum tormentum collectionis fructus spiritualis significatur collectio fructus corporalis in tormento euiterno. sicut corpus dñati in igne tormentatur: ita quod ignis igne tormentabit et aqua aquam et aer aerem et terra terram. et e converso. ita quod tormentum nullo tempore finem habebit medii nec principii. quod tormenta erit euiternaliter. Erig ergo ignis partialis: qui erit pars corporis tormentati per ignem exteriorem. sicut ignis partialis ferri in fornace: qui per ignem fornacis multiplicatus est in calore. Erig ergo ignis intra dñatum partialis per generalem ignem: qui erit extra tormentatus. et idem erit de alijs partibus partialibus. quod omnes erunt in contrarietate et vacue concordantia et sine illarum. Et hoc erit mirabile: quod ignis erit contra ignem: et vniuersa le contra particulare suum. De hac pena ita magna plus narrare nolo. quam modicum est illud: quod dicere possem finem respectum magnitudinis pene: que est in euiternare. que colligetur in corpore materialiter: et in anima spiritualiter: et quod colligetur in anima per corpus: inquantum corpus quod plenum finibus ad animam venit rōne gloriationis: ad animam venit vacui finibus cum tormentis. Et in hoc passu cognoscitur ignis materialis: per quem anima habet tormenta in corpore cum illa coniuncto.

De arbore materna

li. Summarium.

Arbor maternalis versatur circa dominam nostram virginem mariam. Et diuiditur ut alie arbores in septem partes. scilicet in radices / truncum / brachias / ramos / folia / flores / et fructus. **R**adices sunt fines hominum recreatorum. **T**runcus est habitus plurimum tactuum. **B**ranche sunt ducesque natura diuina et natura humana. **R**ami sunt spes pietas aduocatio etc. **F**olia sunt nouē accidentia generalia. **F**lores sunt actus dignitatum domine nostre. **F**ructus est dominus iesus christus.

Arbor maternalis. Fo. cii.

Manche arboris maternalis sunt due. videlicet natura diuina iesu christi et natura humana. Et domina nostra mater est illarum brachiarum inquantum exierunt in filiatione que in ipsa facta fuit ex ambabus predictis naturis. que si quidē filiatione est filius dei hominis. qui est filius dei per deitatem. et filius hominis per humanitatem. et quia ambe filiationes coniuncte sunt in vno filio maternitas domine nostre attingit ambas brachias natas ex ipsa: in hoc quod vnus filius deus homo ex ipsa natus est. **E**xist de domina nostra brachia humana cum brachia diuina. que ipsam generauit ex carne et sanguine domine nostre. et ipsam generauit cum cōceptione domine nostre: que generatio cōsentit. Idcirco dñā nostra mater est in carnatione materialiter quātū ad corpus dñi nostri iesu christi: que materia fuit corporalis. et formaliter fuit mater: inquantum dilexit et credidit cōceptionem. et ita fuit mater corporaliter et spiritaliter et materialiter et formaliter. fuit etiā mater per formā superiorē diuinam: que mouit suā conceptionem spiritalē et materiā corporālē ad filiationem. Exierunt ergo brachia ex dñā nra in magna filiatione magne maternitatis. et ita magne in magnitudine bonitatis / durationis / proutis / sapie / volūtatis / virtutis / et veritatis: quod non potest nec potuit esse maior per deitatem in humanitate / nec per humanitatem in deitate / nec per creatorem in creatura. idcirco magnitudo brachiarum correspondet magnitudini maternitatis et magnitudo maternitatis eis correspondet intantum quod rursus maior esse non potest. **M**agne arbores magnas habent brachias. et finem per brachia sunt magne: vmbre quas faciunt: sunt magne. in quibus se obfibrant homines quoniam sit magnus calor. Obumbant se ergo homines quoniam nati sunt et nascuntur. quod sunt in statu saluationis: sub brachijs maternitatis inquantum defendunt a pena: quod cecidit in humanam spem rōne originalis peccati. Sit ergo trunco laudat et benedicat: a quod ita magne brachia exierunt. sub quibus vmbra tot et tanti homines quiescunt. **D**e ramis arboris maternalis.

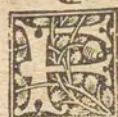

Mercedia / spes / pietas / aduocatio / humilitas / et virginitas / sunt rami arboris maternalis. **M**ia ramus est arboris maternalis: inquantum pectores miam inueniunt per dñam nostrā in suo filio qui peccata remittit. quod dñā nostra mater est mie: inquantum suus filius deus homo est mia. Unde inquantum est magna mia filius maternitas mie: satisfacta mia magne venit gratia et boni illis: qui miam querunt. **D**ñā nra est refugium peccatorum et illorum qui indigent habere virtutes et bona temporalia / et quod sunt in tribulationibus et periculis. et est refugium illorum: inquantum habent in ipsa spes: quod ipsos in necessitatibus suis iuuat. sicut homo peccator qui est in peccato luxurie aut auaritie aut in alio peccato: qui habet spem in dñā nra: quod est inuenerit ad habendum castitatem charitatem aut aliam virtutem: quā desiderat. Idcirco spes quā dñā nostra habet in suo filio: ut de peccatoribus hoc: quod ab ipso petunt: spei peccatorum rident. et ita sibi sibi ambe spes respondent cum cōcordia magnitudinis: bonitatis / virtutis / et charitatis. ratione cuius responsionis nullus fatigare se debet de dñā nostra. ex quo in ipsa est spes. quoniam si se fatigaret: fatigaret se domina nostra in suo filio cum magnitudine spei. quod est impossibile. et idē de alijs: qui pauperes sunt in bonis temporalibus quod spem habent in dñā nra: ut eos iuuat ad viuendum. ut suo filio et sibi seruire possint. Etia bona femina quod filius suus habet infirmum spem habet in dñā nra: quod ipsum curet. Item marinarum quod est in mari in periculo mortis habet spem in dñā nra: ut ad bonum portum venire possit. **P**ietas quam dñā nra habet de peccatoribus: est vni ramus arboris: et est magnus ramus. magnus est: inquantum habet magnā pietatem. Cum ita sit: quod omnia opera dñe nre sint magna in magni bonitatis: sapie: volūtatis: virtutis: et veritatis. Est etiā magnus ramus: propter magnā necessitatem hominum: de quibus dñā nra pietatem habet. et quod querunt a dñā nra auxilium per pietatem: et quod propter amorem ipsius pietatem habent. et sic ambe pietates sibi sibi ambe correspondet. videlicet pietas dñe nre et pietas

homin. ratione cuius rationis peccatores attingit p dñam nostram hoc: qd deside-
rāt. Itē angeli cōputāt lachrymas quas
faciūt hoīes tūc: cū rogāt dñam nram: q
de ipīs hēat pietatē. ¶ Aduocatio est ra-
mus hui⁹ arboris: vñ aduocatio quā dñā
nra facit p pētorib⁹: cū ipos punire vult
iustitia filij sui. et dñā nra aduocat cū mīa
spe et pietate et cū amore: quē habet i filio
suo et quē hz ad peccatores et cū amore:
quē illi habent ad illā et ad filiū suū/ etiā
cum cōtritione: quā habent de eoz pecca-
tis et cū cōfessione: quā faciunt/ etiā cum
satisfactione: quā pmittunt et cum pluri-
bus alijs formis format dñā nra suā ad-
uocationē libellū: quē dat filio suo p pec-
catoribus. Et iustitia filij se defendit accu-
sando peccatores de magnis peccatis: q
fecerūt cōtra deitatem: que ipos creauit/
que fecerūt etiam cōtra humanitatē: que
ipos recreauit. Etia fm naturā iustitiē et
iudiciū. quoniam sic est naturale iustitiē iu-
dicare: sicut naturale est intellectui intel-
ligere et igni calefacere et soli lucere. Sed
quoniam fili⁹ homo et domina nostra sunt
adynā parte aduocatiōis: iustitia filij dei
ad preces filij hoīs et sue matris se defen-
dere nō pōt. Est ergo bona aduocata ta-
lis: que dicit aduocando. q ita natura-
le est misericordie misereri: sicut est iusti-
tie iudicare et punire/ etiam plus inquan-
tum per misericordiā sequitur magnitudo
bonitatis in gloriādo penitētes salua-
tos et p iustitiā in puniēdo sequit magni-
tudo pene in dānatis. Etia domina no-
stra dicit et allegat: qd cōtradecere nō po-
test iustitia cōtra suā similitudinē. que
est penitētia iusta: quā peccatores habēt
cū contritiōe cōfessione satisfactione et cū
spe aduocatiōis sue. ¶ Humilitas et vir-
ginitas sunt rami arboris maternalis. vñ
humilitas dñe nre est ram⁹: inquantū est
exēplū ad plēs hūilitates. Et est ram⁹ sua
virginitas: inquantū exēplū est ad plēs vir-
ginitates. qm plures hoīes et plēs femine
q dñā nra hūilis fuit et virgo: habere vo-
lunt hūilitatē et virginitatē. sicut sunt ho-
mines et femine: qui dīgūt religionem:
vt habere possint habitum humilitatis in
arboris et in suis vestimētis lectis edifi-

cijis et cibarijs. Et idem est de virginitate:
cuius habitus in religione conseruant.

¶ De folijs arboris maternalis.

¶olia arboris maternalis nō
uē accidētia gñalia appella-
mus. Et primo de quātitate
dicemus. que quidem quātita-
tas rñdet magnitudini boni-
tatis arboris maternalis. qm magnitudo
bonitatis arboris maternalis exten-
sa est cum quātitate in tantū: sicut est bo-
nitas arboris: que quanta est per quanti-
tatem. Ande cum magnitudo se tantū ex-
tendat in bonitate: q maternitas arbo-
ris melior est q aliqua alia maternitas/
vel q omnes alie maternitates. Est ergo
magna quātitas in bonitate supra oēs
quantitates aliarū maternitatū. quoniam
nulla alia maternitas filiationē habet:
de qua sit deus filius et homo. sed solūmo-
do maternitas dñe nostre. Etia est quāti-
tas maternitatis maior i bonitate q oēs
quantitates aliarū maternitatū. cum ita
sit: q omnes hoīes recreati et saluati sunt
filij dñe nostre per recreationem. ratione
cuius filiationis et maternitatis euer-
naliter glorientur. Que quidē gloria est
in ita magna p̄tate durationis: q non
habet finē. Idcirco magnitudo bonita-
tis potestatis rē. quam habet quantitas
continua et discreta: que est huius arbo-
ris maternalis ab aliquo viuēte dici nō
posset nec scribi.

¶ De q̄litate arboris maternalis.

Bonitas acq̄sita et data est qua-
litas maternitatis. et hoc est de
magnitudine bonitatis et de bo-
nitate magnitudinis. et sic de alijs quali-
tatibus arboris. Sicut virtus materni-
tatis que est ita magna sicut bonitas ar-
boris et que extēsa est p oēs qualitates ar-
boris. Et quālibet istarū qualitatum arbo-
ris appropriauit deus maternitati cū tā-
ta magnitudine virtutis et bonitatis: q
ipās facit matres per recreationē omni-
bus bonitatibus et virtuosīs qualitati-
bus hominum recreatorum et saluatorū.
sicut bonitas sancti petri et sua virtus.
que sunt qualitates acq̄sitate et p gratiā
dei date. que sunt folia per recreationem

qualitatum acq̄sitarū et datarū ex arbo-
re maternali. Et ideo correspondēt qua-
litates arboris maternalis q̄litateb⁹ ho-
minū saluatorū. sicut q̄litates gñales: q re-
spōdēt q̄litateb⁹ spālīb⁹. sicut bōitas dñe
nre que generalis est ad bonitates hoīm
saluatorum. Et in hoc passu cognoscitur:
q dñā nra digna est omni laude et q mul-
tum laudetur et ei feruatur per suum po-
pulū: cū ita sit: q ipsa sit ita bona ita ma-
gna et ita cōpleta omnibus complementis
q ad eam spectat complere omnia com-
plementa: que requirunt qualitates hoīz
saluatorum recreatorum.

¶ De relationibus arboris maternalis.

Alter et filius relatiue se hñt in
creaturis. qm si mater est: opz q
sit fili⁹? et si sit fili⁹? creat⁹? opz q
sit mater. sed extra creaturas pōt esse fili⁹?
¶ Quis mater nō sit. sicut fili⁹? dei qui matrē
nō hñt: inquantū ē de⁹. et ponit se in relatio-
ne cū mēte inquantū est filius hō. q siquidē
filiatio et maternitas sibi sibi uicem respon-
dent ita bene magnifice et virtuosē: sicut
sibi sibi uicem respondent relatiue. Est ergo
responsio relationis in ita alto gradu: q
nullus alius gradus relationis potest eē
ita magnus in bōitate/ potestate/ gloria/
virtute/ amore et veritate existente gradu
relationis create et increate. ¶ Est alius
gradus relationis: que est inter creaturā
et creaturā in maiori magnitudine bonita-
tis q alijs ali⁹ gradus creatus. sicut rela-
tio q est inter dñam nostrā et filium suū
hoīem q est maior in bonitate q oēs crea-
ture. qm oēs creature sunt ppter ipsū: q
est finis et cōplementū oīm. Est ergo rela-
tio ipsius et dñe nre supra oēs relationes
creatas. sicut filius melior ē q ali⁹ filius
creat⁹/ etiā q omnes filij creati. Ande se-
quitur: q mater sit maior postq̄ maiores
habet filium q oēs alie matres. Et sicut
suus filius ē finis et cōplementū oīm filio-
rū creatorū: ita mater sua est finis et com-
plementū omnium matrum creatarum.

¶ De actiōe passiōe arboris maternalis.

¶ Domina nostra habet actiones
supra demones. qm null⁹ eoz
nocere pōt filijs suis. qui sunt
filij ipsius p spē: quam hñt in ipsa. et sunt

ipsius filij per charitatem: inquantū ipās
diligūt. etiā sunt filij sui p custodiam: qm
ipos custodit et defendit. sicut bonus pas-
stor et fortis: q custodit suas oues et defen-
dit. Et cū prās demonū sit magna: quas
habent in faciēdo malū: est ergo magna
actio: quā dñā nostra habet in demonib⁹
supra passiōe: quā hñt inquantū facere
non pñt aliquā rem q potestatem domie
nostre: nec etiā cōtra ei⁹ volūtatē. ¶ Est
etiā vna alia actio: quā dñā nostra hñt. q
est magis supra. et in maiori magnitudie
bonitatis. qm hñt actionē in voluntate fi-
lij sui: qui est de⁹ hō. q fortior est q oēs an-
geli et q oēs hoīes. vnde sicut in bonitate
passio est magna: opz q magna sit in bōi-
tate actio: quā hñt domina nostra in volū-
tate filij sui. q vult omne illud: qd dñā no-
stra vult. qm si dñā nra saluationē vult ali-
cuius hoīs aut sanitatē aut vītutē: suus
filius vult: qd ipsa vult. et sic factū est: sicut
dñā nostra vult siue petit. qm suus filius
in oīb⁹ ei obedit et eius volūtatē facit: vt
ei cor respondeat in amore naturali: q est
inter filium et matrē et maxime inter ma-
iorem filium et maiorem matrem.

¶ De habitu arboris maternalis.

¶ Domina nra habet memoriā
intellectū et voluntatem. p me-
moriā in habitu hñt recolere et
p intellectum intelligere et per volūtatē
amare. In habitu hñt recolere: vt peccato-
res recolat: q ipsam recolūt in suis neces-
sitatibus/ tribulationibus et timoribus/
et qui ipsam clamant: q ipsos iuuēt. qm si
ipsa ipos nō iuuat: mortui sunt et perditū
et in pluribus verēcundis positi. Quare
sicut sol habet in habitu: q illuminet ter-
ram: quam circuit fm dispositionem sui
motus: ita et multo melius cum ita sit: q
domina nostra maior sit in bonitate q
sol et plus habeat de virtute: habet in ha-
bitu ad recolendum: cum tacta sit cum re-
colere hominis peccatoris: qui ipsam in
suis necessitatibus recolūt: qui ab ea ui-
uamen querit. sicut ignis qui habet i ha-
bitu calefacere hominem: qui sibi appro-
pinquat. quia frigidus est. Et si ignis qui
non habet ita magnum habitum in cale-
faciendo sicut domina nostra habet in re-

Arbor maternalis.

colendo: cum ita sit: q̄ memoria est nobi-
lior habit⁹ ⁊ altior q̄ calor: ita fortiter ca-
lescit etatum: quod ei appropinquatur:
quātomagis ergo domina nostra in ha-
bitu habet ad recolendum peccatorem q̄
sibi cum penitētia spe ⁊ recolare appropi-
quatur. Et quod dictum est de habitu me-
morie: est dicendum suomodo de intel-
ctu ⁊ voluntate.

De assituatōe arboris maternalis.

Domina nostra est in celo empi-
reo corā filio suo domino iesu
xpo. ⁊ propinquior est suo filio
q̄ aliqua alia creatura. ⁊ sub ipsa sunt an-
geli ⁊ homines stantes per ordines: qui
libet iuxta alium. qui cantādo ipsas lau-
dant ⁊ benedicunt ⁊ ei reuerentiam fa-
ciunt ⁊ honorem. cuius corpus gloriosus
in maiori splendore assituatum est q̄ sol.
cuius etiam caput virginitate ⁊ maiori
sanctitate coronatus est q̄ aliquod aliud
caput capite filij sui excepto. Et ergo assi-
tuatio gloriosi corporis domine nostre val-
de pulchra ⁊ formosa advidendum ⁊ mul-
ti amabile: qd̄ videatur. Et est etiā alia
assituatio domine nostre: que est spiritua-
lis. sicut sua mēoria in bono recolare assi-
tuata ⁊ eius intellectus in bono intelli-
gere ⁊ suauolūtas in bono amare. Et fin-
q̄ obiecta que domina nostra accipit re-
colendo ⁊ intelligendo ⁊ amando sunt in
magnitudine bonitatis assituata: recole-
re ⁊ intelligere ⁊ amare ipsius sunt in ma-
gnitudine bonitatis assituata. ē ergo ma-
gna assituatio quam domina nostra ha-
bet in recolendo filium suum deum ⁊ ho-
minem ⁊ peccatores qui ipsas reclamāt ⁊
illos qui ponunt suam bonitatem nobi-
litate ⁊ charitatem in eorum. recolare
⁊ intelligere ⁊ amare.

De tempore arboris maternalis.

A principio mūdi vsq̄quo fili⁹
dei fuit incarnat⁹ ⁊ crucifixus:
nullus homo fuit: qui paradisi
intraret. Expectabant ergo prophē-
te ⁊ sancti: qui erant in inferno: temp⁹ in
quo domina nostra nascitura erat: ⁊ etiā
tempus in quo filius suus foret incarna-
tus. ⁊ fructus beatorū in illo tempore col-
ligerentur: sicut colliguntur fructus plā-

tarum in estate. Quare illud tempus fuit
valde nobile ⁊ ita centrum finis omnī
aliorum. sicut punctus in medio loco cir-
culi: ad quem se habet vnio ⁊ aggregatio
plurium linearum. Et preterea ad illud
tempus se habuerunt omnia alia tempo-
ra corporum celestium ⁊ terrestrium ⁊ eo-
rū motus. vt essent recreata. quia oīa ho-
minibus deo inobedientibus seruierūt:
in quorum seruitio finem seruitiū non at-
tulerūt. nec fines: propter quē creata fue-
runt. quē finē perdidērunt. ppter origina-
le peccatum. Fuit ergo tempus in quo do-
mina nostra nascebatur in valde magna
exaltatione ⁊ in magnitudine bonitatis
⁊ in magna desiderabilitate sanctorum ⁊
utilitate illorum in magna amabilitate
corporum celestium ⁊ terrestrium.

De loco arboris maternalis.

Domina nostra est in paradiso et
mater in filio deo hoīe. in qua
de⁹ hō ē filius. ita q̄ mater est
mater p̄ filij. ⁊ filius est filius per matrē.
Et idē suomō de peccatoribus q̄ in domi-
na nostra habēt spēs: qui sunt filij spei: in
quantum sunt filij domine nostre in spei:
qua sunt. Et hoc est magnus mirabilis: q̄
sunt filij spei ⁊ q̄ sunt in spei ⁊ q̄ per spem
sunt filij dñe nostre. in qua sunt cum spe. ve-
rūtāmē fin magnā localitatē maternita-
tis magnus mirabile non est. qm̄ sicut fir-
mamētū in se plura ptinet rōe sue magne
quātītatis ⁊ localitatis: ita dñā nra in se
cōtinet plures spes peccatorū: cū quibus
peccatores sunt in illa collocati ⁊ obum-
brati. ita sicut pulli sub alis gallie matris
illorum in suo calore calefactorum signi-
ficantium calefactionem hominū pecca-
torū. quā hñt in amādo dñas nras. Qui
siq̄dē pētores calefacti sunt p̄ amorē dñe
nre: q̄ ipsos spe induit ⁊ inuitat ad locū
bñi: q̄ stat in quo euiternalr collocent.

De floribus arboris maternalis.

Flōres arboris maternalis sūt
actus dignitatū domine no-
stre. cū quibus fructus collig-
gitur: sicut bonificare qd̄ est
actus bōitatis domine nre:
⁊ magnificare: qd̄ est act⁹ sue magnitudi-
nis: ⁊ p̄seuerare: bōificare: ⁊ magnifica-

Arbor christianalis.

fo. cv.

De nature sunt ex radicib⁹ in
hac arboze. qd̄ radices sunt ex
pte nature hñane. ceterē xō ex
parte dñe nature. Radices q̄ sunt ex pte
hñane nature: sunt sicut hñana bonitas
realis: elalis: vegetalis: sensualis: imagia-
lis: ⁊ rōnalis. vt dictū est in arborib⁹ nālī-
bus ⁊ primis. Et hec bonitas hñana dñi
iesu xpi ē vnita cū sua bōitate dñā: itātū
q̄ dñs ihs xps bon⁹ est p̄ ambas bonita-
tes. Et hō bon⁹ p̄ bonitatē hñanā ⁊ est
deus bon⁹ per bonitatē diuinā. Et est hō
bonus de⁹ per diuinā bonitatē: ⁊ bonus
de⁹ est bon⁹ hō p̄ hñanā bonitatē: itātū
q̄ due sunt bonitates. v3 bonitas hñana
⁊ bonitas diuinā: ⁊ ambe nature. v3 natu-
ra diuinā nā hñana sunt bone p̄ quālibet
bonitatē. Et q̄ vna bonitas trāsīt ī aliā:
est facta participatio ambarū bonitatum:
ita ⁊ multomeli⁹ q̄ vniū limphatū: qd̄ in
cipho participat cū aqua exire vino ī aq̄
et aqua in vino. Et hñana bonitas venit
ad diuinā cū quinq̄ naturis: q̄nq̄ prima-
rī arbor. ⁊ dñā bonitas venit ad hñanā
bonitatē in p̄pria p̄sona filiali diuina bo-
nitate cōi exite: ita p̄fi ⁊ filio ⁊ sp̄sī sc̄to
⁊ multomeli⁹ sicut cōis bonitas humana
dñi iesu xpi: que cōis ē quinq̄ naturis ar-
borū. et sicut cōis bonitas quinq̄ arborū
venit sp̄alis in hoīe sp̄ali: qui est dñs ihs
xps. ita diuina bonitas p̄sonalis q̄ est de⁹
filius: p̄prie venit ad humanā bonitatem
dñi iesu xpi qui sp̄alis est. ⁊ sic participat
ambe bonitates in vno indiuiduo. qui est
iesus xps. Et quia hñana nā sp̄alis ī dño
iesu xpo p̄cipiat cū cōi. ⁊ filialis bonitas
diuina cōis est in nā cū bonitate p̄nālī ⁊
sp̄itali: p̄cipiat diuinā nā cū hñana iesu
xpi ⁊ per illā cū omni reali nā creata. Et
sicut exemplū dedim⁹ de humana bonita-
te ⁊ diuina: dari pōt exemplum de huma-
na magni⁹ ⁊ diuina. ⁊ sic de ceteris radi-
cib⁹ arboris. Et in h̄ passu cognoscit mo-
dus icarnatiōis filij dei ⁊ p̄cipatio: quā
deus h3 cū oib⁹ creaturis p̄ incarnationē.
quā probauim⁹ in arboze applicali ⁊ quā
iterū p̄bare intēdim⁹ in hac arboze. ī qua
modū incarnationis tractam⁹. vt de illo co-
gnitio habeat. Et humana bonitas dñi
iesu xpi venit ad diuinā bonitatē: īquātū

diuina ipas sibi attrahit ⁊ sue nature: ita
⁊ multomeli⁹ q̄ olea in oleastro inserta.
q̄ ad suā nāz trahit nām oleastri: q̄ venit.
Et diuina bonitas venit ad hñanā cū sua
p̄pria nā. que est supra cursū nālē hñane
bonitatis: ita ⁊ multomeli⁹ q̄ nā oleas-
tū ē est supra nām oleastri. ⁊ sicut olea facit
stare nām oleastri in seipō: ita multome-
lius diuina bonitas in se stare facit hñā
nā bonitatē. Et in h̄ passu modus cognos-
cit: fin quē hñana nā dñi iesu xpi ī diuina
nā sustētat. ⁊ ambe nature distincte rema-
nēt in vna p̄sona: q̄ est dñs iesus christ⁹.

De trunco arboris iesu christi.
Hūc arboris dñi iesu xpi
duplex ē: īquātū sunt due
nature. ⁊ est vn⁹: īquātū
nature sunt vnite. Ita et
multomeli⁹ q̄ denarius
ex auro ⁊ argento: q̄ est ex

duob⁹ metallis. ⁊ est vna substantia p̄posi-
ta ex ambob⁹. verūm exēplū non sufficit.
qm̄ denari⁹ est in tertio nūero: ⁊ trīscus ī
tertiū numerū nō trāsīt. qm̄ nā dñā sem-
per remanet absq̄ mutatiōe augmētatio-
ne ⁊ diminutiōe. ī itātū exemplū sufficit:
q̄ sicut denari⁹ est vn⁹ ⁊ ex plurib⁹ natu-
ris: ita dñs iesus xps ē vna substantia ⁊ est
ex pluribus naturis. Adhuc exēplū nō suffi-
cit: qm̄ in denario aurū ⁊ argētū intrant
cōponem. ī dñā nā p̄positionē nō intrat
cū hñana. qm̄ ita magna est eius simplici-
tas: q̄ in p̄ponem intrare nō pōt. qm̄ si cō-
positionē intraret: sua simplicitas magna
nō esset: et in tertii nūerū trāsiret ex dua-
bus naturis cōpositū. Ad denariū cō-
ponēdū nālīter veniūt partes inuicē alie
in alijs. sicut aurū fūsum ⁊ argētū fūsum
artificialiter quorū ptes nālī inuicē intrāt
alie in alijs. ⁊ vnā subām facit. q̄ est vn⁹
denari⁹ artificialr fact⁹. rōne artificialis
fusionis. Et q̄ denari⁹ p̄ artificij: et nō p̄
naturā. Sed dñs iesus christ⁹ est vnus
ex duabus naturis per aliū modū. vnus
est ex duabus naturis: īquātū est ex na-
tura humana ⁊ natura diuina. et natura
diuina et humana remanent distincte. et
homo factus artificialiter ex domina nō
stra ⁊ ex anima rationali in natura diui-
na. Et q̄ factus est de natura corporis ⁊

anima rationali: est naturaliter hō. Et qz factus est hō in natura diuina: que ipsam humanā naturā assumpsit: de qua indu- ta est: factus artificialiter filius dñe no- stre. Et factus est supra cursum nature: et si- lius dei factus est hō supra cursum natu- re. Et sic dñs iesus xps est vna persona ex duab⁹ naturis. et est nāliter vna persona: postq̄ est ex duab⁹ naturis. et est vna pso- na artificialiter: postq̄ incarnatio sc̄ta est artificialis et supra cursum nature. ¶ Trū- cus est ex humana bonitate magnitudie duratione. et ceteris radicib⁹ hūanallib⁹. est etiā ex diuina bonitate magnitudine eternitate. et ceteris diuinis dignitatib⁹. Et qz radices hominis et dignitates dei participāt in vno trūco: qui est de⁹ homo vocatus iesus xps: cū tangit truncus cū similitudinib⁹ suarū naturarū: illi tactui rñdet fm suas naturas. cū ita sit: q̄ inter similitudinē et similitudinē sit naturalis pcor- dantia. Idcirco si martin⁹ bon⁹ est: et bo- num amare pducit: cum q̄ diligit dñm te- sum xpm: rñdet bonitates dñi iesu xpi. vñ diuina bonitas et hūana bonitati marti- ni et bonitati sui amare. Et hoc idē facit due voluntates. vñ diuina et humana. q̄ di- ligūt martinū: et sūi amare: et suā bonita- tē: et bonitatē sui amare. Et idē est de alijs naturis et pib⁹ trunci. sicut si martin⁹ tan- git dñm iesum xpm cū suo recolere: intelli- gere: et amare: p̄tate: x̄tute. et sic de alijs. quare multo meli⁹ q̄ si hō tāgeret tympanum in vno loco: oēs partes illi⁹ rñderēt. ita nature et partes dñi iesu xpi tactui re- spondēt: quē hoies sibi facit rogādo: cō- templādo: honorādo: laudādo: obediē- do: et in administrādo. est ḡ talis tact⁹ bo- nus: et est magn⁹: postq̄ magna est rñsio. ¶ Si martin⁹ tangit trūcū cum modico amare: et tangit illi⁹: vt sūi filiū infirmum curet: cui portat magnū amorē: trūcus fñ q̄ tāgitur a martino: rñdet. qm magnus amor dñi iesu xpi non rñdet cum magno amare modico amare martini: postq̄ tā- gitur cū modico amare. nec rñdet magno amare: qd martinus portat suo filio. qm iniuriose tangit: inquantū martinus tan- git in minori amare maiore bonitatē: et in

hoc passu cognoscit modus: rōne cut⁹ ho- mines q̄ rogant dñm iesum xpm iordina- tem exaudiri: et in suis petitionib⁹ pu- niuntur. i quib⁹ oēs q̄ sic p iustitiā puniā- tur: sicut exaudiri: si boni modum ha- buissent in rogando dñs iesus xps. ¶ In pomo sunt q̄tuor elemēta p vñū modum fm pcor dātiā: et p aliū fñ p̄trietatē. fm cōcordantiā: sicut ignis et aer: q̄ hñt pcor- dantiā in calore: et inquantū ignis suū dat similitudinē aeri: et aer appetitū hñ ad acci- piendū suā similitudinē. vñ calorē ignis. Se- cū dñi p̄trietatē sicut ignis et aqua. q̄ dñan- tur per calorē et frigiditatē. qm aqua simi- tudinē ignis accipere nō vult. sed ei cū sua frigiditate quātū potest resistit. Iste talis modus p̄trietatis q̄ est in pomo: in trunco nō est. qm nā diuina et hūana pcor dātiā hñt: nā diuina sedante hūane nature. vt deus fiat hō: et hō fiat deus: nā diuina ac- cipiente hūanā: ipsa nā diuina remanēte hoc: qd est sine aliq̄ mutatione vel altera- tione. Et in h passu cognoscit: q̄ nā diuina non accipit aliquā alterationē vel muta- tionē suū ipsius in p̄iunctiōe: quā facit cū hūana. sicut ignis q̄ nullā accipit altera- tionē in p̄iunctiōe: quā facit cū aere p ca- lorē: et aer exaltat ad statū nobiliozē: in- quantū ipm induit suo calore cū cōcordā- tia. sicut hūana nā: q̄ exaltatiōez recipit: inquantū nā diuina est iduta cū pcor dan- tia. Idcirco malefacit faracēti et iudei: qui negant incarnationē filij dei dicētes: q̄ deus alteratiōez accipiet in p̄iunctiōe et vnione: quā faceret cū hoie: in quo sunt plures defect⁹ nāles. qui hō vult deus ēē: vt sit cogniti⁹: q̄ sua bonitas et p̄lemētus nullā infimitatē vel alterationē p aliquā vnionē vel cōiunctionē quā facit cū hoie: recipere pōt. qm sua eternitas ipm dura- re facit immutabilē: et sine cremēto et de cremēto. ¶ In trūco natura diuina ē p̄i- cipit⁹: et hūana nā p̄icipiata. qm de⁹ p̄i- cipiauit hoies ex dñā nra. et ipm p̄icipia- uit in seipso: vñ in sua deitate. Idcirco ho- mo p̄icipiare nō pōt aliq̄ in deo: postq̄ totus p̄icipiatus est: et p̄icipiat de p̄i- cipio materiali in principio formali: qre hō p suā naturā nec per aliquā ei p̄inēte substantia liter vel accidēta liter vilificare

potest diuinā naturā nec minorificare: nec maiorificare. in qua quidē natura di- uina nihil p̄icipiare pōt multiplicare nec alterare: quā cum illa sit coniuncta. Et in hoc passu cognoscitur: q̄ cum deus creauit mūdum: in se nullā recepit muta- tionē. quonā totum ipsum p̄icipiauit. quare mūdus stetit totus ex nihilo p̄i- cipiat⁹. et fuit ex nihilo p̄icipiatus: vt ēēt totus p̄icipiatus. qm si ēset eternus: nō ēset totus p̄icipiatus. et qm mūdus tot⁹ fuit p̄icipiatus: i deo aliq̄d p̄icipiare nō pōt. qz si in illo p̄icipiare posset aliq̄d: to- tus p̄icipiat⁹ nō ēēt: nec de⁹ foret totum p̄incipiū formale. et in aliqua parte foret p̄incipium materiale. qd est impossibile.

De brāchis arboris iesu christi.

¶ Et sunt brāche arboris iesu christi: vñ natura diuina et hūana. Et brācha hūana maior est i diuina q̄ in seipsa. et brācha diuina ē maior i hu- mana p hūanā q̄ oēs brāche create. cū ita sit q̄ brācha hūana maior sit p diuina q̄ omnes alie brāche create. Magne sunt ergo ambe brāche. vnde ei brāche sunt ita magne: qd cogitare dicere vel scri- bere posset magnitudinē trūci: cui⁹ sunt predictę due brāche. ¶ Differentia est inter duas brāchas: quonā vna est natu- ra diuina et alia nā humana. Et q̄to sunt maiores brāche: tāto maior ē dñia. et quā- to maior est dñia: tāto maior est eoz con- cordātia: quā habent ambe brāche in essendo vna psona: vñ trūc⁹: vñ iesus xps. Sunt ergo brāche magne in disse- rētia et in pcor dātiā. et ita magne: q̄ sicut cōcordātia ē maior q̄ alia pcor dātia. que est inter creatorē et creaturā: ita oēs q̄ dñia sit maior iter brāchā et brācham q̄ aliq̄ alia dñia: q̄ sit inter creatorē et creaturā. Quā maiorē dñiam significat maior disti- ctio: q̄ est inter vñā psonā diuinā et aliaz. et idē est de cōcordātiā. Idcirco male di- cit illi: q̄ dicūt: q̄ inter patrē et filium et spi- ritū sc̄m nō ē ita magna distinctio sicut inter deū et equū: cum ita sit: q̄ inter diui- nas personas sit maior concordantia q̄ inter deum et equum. que maior concordā- tia esse non posset sine maiori distinctio- ne personarum. ¶ Ambe brāche ma- gne sunt in fine cum maiortate. in fine

statiarū corpaliū et recolēbat/itelligebat/ et amabat sicut hō. Et hoc faciebat: qz di- uina brācha erat et est p hūanā hō. sicut suba alba q̄ est alba p colorē: et suba que ē corpus p longū latū. p̄fundū. et brācha humanalis rōne cōfictiōis quam habe- bat et habet cū diuina: sine speciebus multi- plicat⁹ obiecta corpalia realit attingebat: ita q̄ nō indigebat medio nec similitudi- nib⁹: nec habebat samē nec sitim calores nec frigiditatē nec ignorātiā alicui⁹ rei: et erat et immortalis. Et in hoc passu co- gnoscit mod⁹: quē dñs iesus xps in hac vita habebat in suis opib⁹ fm nās bran- chas et cōfictiōem illarum. ¶ Branche hui⁹ arboris sunt magne in bonitate/du- ratiōe/p̄tate/sapia/volūtate/glia/x̄tute/ et veritate. quelibet brācha ē magna per seipsā. et brācha hūana maior est i diuina q̄ in seipsa. et brācha diuina ē maior i hu- mana p hūanā q̄ oēs brāche create. cū ita sit q̄ brācha hūana maior sit p diuina q̄ omnes alie brāche create. Magne sunt ergo ambe brāche. vnde ei brāche sunt ita magne: qd cogitare dicere vel scri- bere posset magnitudinē trūci: cui⁹ sunt predictę due brāche. ¶ Differentia est inter duas brāchas: quonā vna est natu- ra diuina et alia nā humana. Et q̄to sunt maiores brāche: tāto maior ē dñia. et quā- to maior est dñia: tāto maior est eoz con- cordātia: quā habent ambe brāche in essendo vna psona: vñ trūc⁹: vñ iesus xps. Sunt ergo brāche magne in disse- rētia et in pcor dātiā. et ita magne: q̄ sicut cōcordātia ē maior q̄ alia pcor dātia. que est inter creatorē et creaturā: ita oēs q̄ dñia sit maior iter brāchā et brācham q̄ aliq̄ alia dñia: q̄ sit inter creatorē et creaturā. Quā maiorē dñiam significat maior disti- ctio: q̄ est inter vñā psonā diuinā et aliaz. et idē est de cōcordātiā. Idcirco male di- cit illi: q̄ dicūt: q̄ inter patrē et filium et spi- ritū sc̄m nō ē ita magna distinctio sicut inter deū et equū: cum ita sit: q̄ inter diui- nas personas sit maior concordantia q̄ inter deum et equum. que maior concordā- tia esse non posset sine maiori distinctio- ne personarum. ¶ Ambe brāche ma- gne sunt in fine cum maiortate. in fine

sunt magne cū maiestate: qm̄ finis bran-
che diuine: vt ita loquar: maior eē nō pōt.
cū ita sit: q̄ ip̄a sit infinita et eterna et finis
et cōplementū oīm creaturaz. Et finis brā-
che hūane ē ita magn⁹: q̄ maior creatura
esse nō potest. qm̄ oēs alie creature create
sunt ppter illam: et ipsa cōiuncta est cum
sine branche diuine.

De ramis arboris iesu christi.

Ami arboris dñi iesu xpi re-
spect⁹ sunt: q̄s hñt ambe na-
ture. sicut volūtas dñi et vo-
lūtas hūana: q̄ se respiciunt
in amare et intellect⁹ diuin⁹ et
hūanus q̄ se respiciunt in intelligere et eter-
nitas dei et memoria dñi iesu xpi que se re-
spiciunt in recolere. Unde cū ambe nature
sint ita magne: q̄s cogitare posset dicere
vel scribere magnitudinē ramoz. qm̄ vo-
lūtas hūana tātm̄ diligit volūtatē diuinā:
q̄ si oēs volūtates create vnite eēnt i vna
volūtate illa volūtas tātm̄ diligere nō pos-
set: sicut volūtas dñi iesu xpi diligit diuinā
volūtatē. q̄ volūtas diuina tātm̄ diligit
hūanā: q̄ ip̄am plus diligere nō pōt. est ḡ
ita magn⁹ illud amare: q̄ diuinā volūtas
h̄z ad hūanā: q̄ pt̄as diuina q̄ est infinita:
in illa est terminata: in quātū multiplicā-
re nō potest mai⁹ amare inter deū et crea-
turā. in q̄ termino h̄z quietē: ita sicut volū-
tas cuiusq̄ nature: q̄ quietē h̄z in illo ma-
iori amare. Et hec eadē quies p̄sistit i intel-
ligere et recolere ambaz nārm̄: idcirco ma-
lefaciunt saraceni et iudei: q̄ negant maio-
rē detē: q̄ pōt esse inter deū et creaturā per
recolere intelligere et amare. **De** respiciēs
nā humana diuinā nām recolendo itelli-
gēdo et amādo: regratiā diuine excellētie:
in q̄ ip̄as assumpsit et posuit et de illo excel-
lenti et alto gradu: ita et multo meli⁹: sicut
hō q̄ de vno alto mōte respiceret ad valles
et planities: respicit dñs ihs xps in quātū
hō p̄ctōres rogādo p̄ces suū creatorē filiū
dei et hoīez: q̄ pietatē h̄eat de p̄ctōribus.
Et h̄ sit in vna eadē p̄sona: q̄ est dñs iesus
xps. Op̄z ḡ q̄ ei⁹ p̄ces exaudiant rōe ma-
gne vnionis ambarum naturarū. Et iste
passus est valde placēs et delectabilis pec-
catoribus ad considerandum. qui altitudi-
nes domini iesu christi de locis infinitis

respiciunt. in quibus ceciderūt i peccato-
res: et ex quib⁹ surgūt respiciēdo altitudi-
nes dñi iesu xpi: et ramoz ipsos ramos re-
colēdo intelligēdo et amādo plusq̄ aliqd
aliud. **In** respectu intelligere recolere et
amare ē ita magna p̄cor dātia: q̄ nulla cō-
trarietas ibi eē pōt. q̄ prietas in illo esset
respectu: si diuina nā hūana nō exaudiret
de precibus: q̄s ei facit p p̄ctōrib⁹: q̄ cis
remittat et q̄ cis det saluationē. **Sz** quia
ambe nature sunt in vna p̄sona: ē vnū ius-
dicium. q̄s si q̄dem iudiciū amatū est p natu-
ram hūanā. q̄ amat totū h̄: q̄s diuina di-
ligit. etiā volūtas hūana plus diligit vo-
lūtatē diuinā q̄ seipam vel saluationē
hoīm p̄ctōrib⁹. idcirco p̄ces facit cum ius-
titia. cū qua sequit mīa nature diuine: q̄
germana est iustitie. que iustitia sue ger-
mane deficere non pōt. Et iste passus est
obiectū timoris et sp̄ei hoīb⁹ peccatorib⁹.

De folijs arboris iesu christi.

Et primo de quantitativibus.

Eius xps in quātū hō ornat⁹
est in dñt accitib⁹: sine q̄b⁹
nō esset hō. sicut de q̄titate:
quā h̄z fm̄ arborē elalem: ve-
getalē: sensualē: imagināles:
et rōnālē. Et q̄ nā diuina assumpsit hūa-
nā: assumpsit in illa q̄titate p̄tinuā et di-
cretā et in se remanet sine q̄titate. sicut
aqua que accipit de vino limphato colo-
rem et saporem. et aqua in igne calorem.
et homo virtutem in iustitiā et prudentia.
et sic de alijs similibus istis. Et sic parti-
cipant infinitas et quantitas. infinitas in
quātū natura diuina que est infinita: et
in hoc q̄ vnū est suppositum: q̄s est trī-
cus: h̄z infinitas in natura hūana quātū-
tatē cōtinuē per oēs arbores: que sunt de
conditiōib⁹ nature humane. Et q̄ distin-
cte sunt: est illa quātitas p̄tinuā in quātū
tatib⁹ discretis sustentata. Et sicut infinitas
q̄titate h̄z in alia nā et nō i seip̄a: ita q̄tita-
tas in alia nā est infinita et in seip̄a termina-
ta remanet. sed hoc eē nō posset sine cō-
iunctiōe ambaz nārm̄ in vnitate persone.

De qualitativibus iesu christi.

Qualitas duobus modis cōside-
ratur. Est enī qualitas propria
et qualitas appropriata. **Pro**ter

pria est sicut martin⁹ q̄ bonus est nāliter:
in quātū creatura. Appropriata est sicut
martin⁹ q̄ bon⁹ est: q̄ iust⁹ est sapiēs cha-
ritatiu⁹ et tēperat⁹. et sic de alijs h̄itibus
x̄tutū acq̄sitarū. has q̄litates appropria-
tas subsp̄si nā diuina appropriat: in quātū
nām humanā assumpsit. sicut ignis qui si
bīsp̄si siccitatē terre: in quātū se induit ter-
ra appropriat. q̄ si q̄dē terra igni suā siccita-
tē appropriat: sic nā hūana q̄ diuine suas
cōditiōes appropriat. et h̄ facit: q̄ q̄litates
subales et diuine obuiāt q̄litatib⁹ subalib⁹
et accitilib⁹ hoīs in vnitate trīci. Et in h̄
passu cōscit hoc: p̄p̄t q̄d dñs iesus xps i
hoc mundo dilexit x̄tutes acq̄sitas: vt nā
diuina in natura humana ip̄as h̄re posset.

De relationib⁹ arboris iesu christi.

Natura diuina et nā hūana dñi
iesu xpi distincte sunt realit̄
eēntiā. Et q̄ ambe nature p̄si-
cte sunt et distincte in vno trīco: sequitur
inde r̄lo. sicut si est de⁹ hō: op̄z q̄ hō sit de⁹.
et si hō est deus: op̄z q̄ de⁹ sit hō. Et in hoc
passu saraceni cognoscere possunt et etiā
iudei eorū errores: q̄ incarnationē nō cre-
dunt. q̄ opinantur: q̄ christiani credāt: q̄
deus ita nām humanā assumpsit: q̄ ipse
deus nō remāsit. sicut materia panis: quā
homo comedit q̄ cū trāsūbata est in sp̄ez
carnis: formā panis et eius mās dimittit/
et stat induta de forma carnis et est mate-
ria forme illius. in q̄b⁹ perdit relatio for-
me et materie panis. Et idē dicit: q̄ xp̄ia-
ni credūt: q̄ in passione dñi iesu xpi natu-
ra diuina moriebat⁹ et q̄ deus nō remāsit
de⁹ et moriebat⁹ hō: et nō remāsit hō. Sed
in quātū xp̄iani credūt in relatiōe antedi-
cta: de⁹ moriebat⁹ in quātū hō: et in suo p̄-
prio esse remāsit in quātū deus. et mori-
tuus fuit fm̄ nām hūanā. et hō remāsit
de⁹: in quātū de⁹ remāsit hō. Idcirco ma-
lefaciunt christiani: q̄ non dicit saracenis
relationē incarnationis modum: fm̄ quē
credunt in illa. qm̄ si saraceni sapientes
modum scirēt incarnationis et relatiōis
cognitionē h̄erent: supponerēt incarna-
tionē esse possibilē: quā modo supponūt
esse impossibilē: q̄ de ipsa cognitionē nō
habēt. et possibilitate supposita cū condi-
tionib⁹: q̄s hō eis dare posset de incarna-

tionē fm̄ p̄cessu hui⁹ libri: p̄les saraceni
se cōuerterēt ad fidē xp̄ianā. Cū ita sit: q̄
p̄les sapiētes saraceni sint: q̄ nō credūt in
machometti. q̄ fm̄ vitā quā ipse fecit: ex-
perientia h̄nt q̄ nō fuit propheta nec ho-
mo virtuosus nec verus.

De actionib⁹ et passionib⁹ iesu christi.

In dñi iesu xpo ē nā diuina actia/
et hūana passiva: in quātū diuina nā
hūanā assumpsit et illā in seip̄a
sustentat. etiā in seip̄a fact⁹ fuit hō ex nā
hūana. Que si q̄dē nā hūana actiōes h̄z et
passiōes q̄ sunt de suis p̄ditiōib⁹. sic actio
et passio corporis nālīs et actiōes illi⁹ h̄z nās
arbor⁹ et passio illius: quā habuit in
cruce et actiōem illi⁹: quā sūt in cruce ha-
buit tunc: cū vicit p̄ctm̄ originale. **Sa**-
raceni dicit q̄ xp̄iani credūt: q̄ de passio-
nē habuit i natura hūana p famē sitim/
calorē et frigiditatē: et in cruce per mortē.
Idcirco credere nōlūt saraceni sapiētes:
q̄ de sit homo. Et ppter hoc xp̄iani male
faciunt: q̄ saracenis sapiētib⁹ nō ostēdūt
eorū credulitatē. i qua negāt et negarent
illas passiōes: in quātū nā diuina et illas
passiōes affirmāt affirmarent fm̄ nām
humanā. sicut aqua q̄ passiōē h̄z per ca-
lorem ignis in pipere et nō habet passio-
nem per frigiditatē in cucurbita.

De habitibus iesu christi.

Diuina natura accipiens hūanā
nām cōditiōes hoīs assumpsit.
idcirco assumpsit habit⁹ ita: q̄
recolit vt hō sub habitu memorie et intel-
ligit vt hō sub habitu intellect⁹ et diligit vt
hō sub habitu volūtatē. et sic de habitib⁹
aliarū arbor⁹: q̄ sunt de p̄ditiōe humana.
Et in hoc passu cognoscit q̄ h̄nt dñi iesu
xpi sunt magni et actus illoz. qm̄ de⁹ qui
cōprehendit oēs creaturas sub hitu hoīs
vult oēs ipsas p̄prehendere recolendo: itel-
ligendo et amādo. Et in hoc passu cogno-
scit q̄ magn⁹ est amor: quē dñs iesus xps
h̄z ad pplm̄ suū et magna fuit passio: quā
ipse sustinuit i cruce. vñ sicut logicus acq̄-
rit hitū logicę p sciam: ita dñs iesus xps
in quātū hō h̄z in memoria oīa in hoc: q̄
deitas sub habitu memorie create reco-
lere vult omnia que recolit: in quātū est
homo et in quātū est deus. Et sic attingit
o iij

et comprehendit dñs iesus oēs creaturas: inquantū est deus: et inquantū ē creatura.

De assituatōe iesu christi.

Natura diuina assituata est in humana. sicut ferrū cultelli i figura illi? que nō est de sua eētia. s; est accētalit figura assituata i fōra et in mā cultelli. Est g; deitas in hūanitate assituata: inquantū induta est ex illa: ita tñ q; nā diuina nō sit s; p ditiōes suas in aliqua figura assituata. qm eētia infinita s; sui nām hīe nō p figurā circularē q; drāgularē neq; triāgularē. cum ita sit: q; oporteat oēs figurā eē finitā et in subā corpali eē sustentatā. q; ex illa figura induta ē et terminata. Et q; saraceni modū incarnationis ignorāt rōne assituatōis quā credūt: q; xpiani credāt in icarnatiōe supponēdo icarnatiōem eē impossibīlē. dicētes: q; si deus esset icarnat? oportet q; diuina infinitas hēret finitā figurā: ex q; tota iduta eēt et in illa terminata circulariter q; drāgulariter et triangulariter. Et sic implicāt i icarnatiōe eē p ditiōes. v; q; deus sit infinitus et nō finit? Et ppter hoc xpiani malefaciūt: q; nō ostēdunt saracenis modū incarnationis: quā credūt in icarnatiōe et i assituatōe illi? dicēdo eis q; deitas q; est deus filius: assituata est in hūanitate. nō inquantū est infinita. s; inquantū fili? deus ē hō terminat? et finit? et sub certa figura assituatus. ex q; ita est vestit? sicut pomū colore et gustare sapore: cū hō comedit pomū. tñ subā pomū nō est de eētia coloris: nec gustare de sapore: nec ferrū de figura cultelli. qm si ferrum esset de figura cultelli: ex ipso ferro clauus fieri non valeret.

De tempore arboris iesu christi.

In dño iesu xpo eternitas et tēpus participant. qm in hō q; fili? deus eternitas est: et in tpe fact? est hō: ptiipāt eternitas et tēpus. nō tñ q; eternitas sit in tpe: qm si eēt in tpe: nō esset hoc qd est. cum ita sit: q; eternitas sit ens sine pñ? et sine aliquo motu. S; inquantū deus est hō: est eternitas in tpe. sicut deus q; est homo in hōie. et sicut aqua que calida est in calore ignis: et nō p suā nāz. qm si aqua in olla calefacta calida esset per suā naturā: sine igne i olla exiret sp aqua calida foret.

Et hīc modū s; quē eternitas ptiipāt: cū tpe in dño iesu xpo: saraceni ignorāt: nec ē aliqd: q; eis ostēdat. Cū dicūt: q; si deus sit icarnat? q; sua eternitas pueris ē in rpalitatē. sicut si aq; frigida suā frigiditatem nālē dimitteret: et hīcū calorē susceperet.

De loco arboris iesu christi.

Domin? iesus xps inquantū deus: est in oī loco est: et inquantū ē hō: est in celo empireo. vt dictū est supra i arboris applicali. Et inquantū deus ē hō: ē de? i vno loco p hōies: et nō i alio loco: vbi nō sit ille hō. et inquantū ille hō ē deus: est in oī loco p deū. et hō ē fm relationē: quā dixim? i hac arborē. quā desidero q; saraceni sciret. qm si ipas sciret: minime diceret: q; xpiani credāt: q; deitas de celo recessit: et q; nō eēt in alio loco: s; tātūmō in scā maria: cū icarnat? fuit. Nec etiā diceret: nec crederet: q; xpiani credant: q; hūanitas xpi sit in oī loco inquantū hō sit deus. cū ita sit: q; deus sit in oī loco. et istud leue est ad sciēdū: fm q; leue ē scire relationem quā dixim?. Et ideo malefaciūt christiani: q; nō ostēdunt saracenis relationē. quā leuiter intelligere possent.

De floribus arboris iesu christi.

Flores dñi iesu xpi vocam? act? radicū. v; bonificare bonitatē: et magnificare magnitudinis. et sic de ceteris actib? q; spectāt ad p ditiōes dñi iesu xpi. Qui si qd act? sunt flores duplices. et q; vñs ē bonificare diuine bonitatis: et aliud ē bonificare hūane bonitatis: et sic de alijs. et q; radices fm eaz diffinitiones et nās flores hūt in ramis miscere volum? radices inuicē q; dā i alijs sine cum alijs fm nās eaz diffinitionis. vt maxias et p ditiōes ex ipis faciam?. cū q; flores intelligam? et p bationes de icarnatiōe filij dei ostēdem?. Et etiā artē et modū dabimus fm quē applicari pnt radices ad pbādū illa q; qri possent. **P**rocedus quē tenere pponim? est: v; q; vñā camerā faciam? de bonitate et magni? et aliā de bonitate et eternitate. et sic per ordinē vsq; ad camerā eq; litatis et minoritatis. inuando tamē cameram cum illis radicib? cum quibus facere possem? maximā de camera p quā significabit bñdicta icarnatio filij dei.

De bonitate magni? et icarnatiōe. Bonitas est rō bono q; agat bonū. Et si bonitas et magni? sint vñs idē nūero: est bonitas rō bono: q; agat magnū bonū. Sūt in deo bonitas et magni? idē nūero: est ergo bonitas rō deo: q; magnā creaturā q; sit bona: pducit. Et ideo icarnatio filij dei significat. q; pducit bonā et magnā creaturā: s; q; bonitas est magna rō illi? pductionis. Et si fiat q; stio: vñs idē sit icarnat? i plurib? hominibus? respondendū est vt ista in arborē questionali dicendum est.

De bonitate eternitate et icarnatiōe. Bonitas ē rō bono eterno: cū q; ē idē nūero: q; bonū eternū pducit. Et eternitas est rō bonitatis: q; pducēs vñ? remaneat: alius xō productus. Et sic beata dei trinitas significat: et etiā icarnatio filij dei. Trinitas scā significat: vt dicim? in floribus arboris diuinalis. Incarnatio significat: inquantū bonitas est rō eterno: q; creaturā ita eternatā et bonificatā producat: q; ipsa creatura sit eterna: que ita sit cōditionata p ditionib? ipsi? eterni: sicut ipse etern? de cōditionibus creature. Et in hoc passu necesse est: vt habeatur cognitio de relatione. de qua supra dictum est in hac arborē.

De bonitate p tate et icarnatiōe. Bonitas ē rō potētī: cū q; est idē nūero: q; bonū possitū pducit. Et idē est de bonitate ignis: q; ē rō p tati ignis: q; bonū pducit possitū calesactū et elatū. s; bonitas nō sit vñs idē nūero cum p tate ignis. Cū ita sit: ignis sub rōne bōitatis vritur p tate et pducit hō qd rō erigit s; instictū et appetitū nālē itatū q; bonū elatū et possitū pducit. sicut sunt piper et cetera sube elate. Cū si ignis sub rōne bonitatis pducit: s; in eo bonitas et p tās vñs idē nūero nō sunt: quātō magis diuina bonitas est rō p tati diuine: cū qua est nūero vñs idē: q; bonū magnū potētes possitū creatū eternatū et deificatū pducit. in quo fili? dei sit homificatus.

De bonitate sapientia et icarnatiōe. Bonitas dei est ratio sue sapientie: cū qua numero est vñs idē: q; bonū creatum magnum durabile et possitū

tū intelligat: qd sapientia intelligit: vt sua rō et rō bōitatis magnitudinis eternitatis et p tatis p cōdatiā habeat. Idcirco ē significata icarnatio bñdicta sine q; rō sapientie rationi bonitatis/magnitudinis/eternitatis et potestatis nō rīdēt. et hoc esset malum.

De bōitate volūtate et icarnatiōe. Bonitas dei et ei? voluntas sunt vñs idē nūero. et bōitas ē ratio volūtatis: q; diligit. pductū creatū itatū: q; tñ ipsa pōt esset rō bono: q; magnū bonū pducit. et ita magnū sicut illud pōt pducere et sapia intelligere. Idcirco significata ē icarnatio: vt volūtās rīdeat rōni bōitatis i amādo illā magnā productionem et bonam. et ita magnam: sicut sapientia illam intelligere potest.

De bonitate virtute et icarnatiōe. Am virtute bōitas est rō bono virtuoso q; bonū virtuosus creatū pducit. et ei rō cū magnitudine p tatis/sapie/et volūtatis. Et si bonū virtuosum nō produceret: pductū bonū creatū et virtuosum fm illas rōnes q; dat ei bōitas: faceret malū et eēt virtuosus. Idcirco est significata icarnatio esse vera.

De bonitate veritate et icarnatiōe. Bonitas ē rō vero bono cū magnitudine duratiōis/p tatis/sapie/volūtatis et virtutis: q; bonū vñs creatū pducit i ita magna rōne veritatis: sicut bonitas est rō vritati. Cū ita sit: q; diuina veritas ita magnā habeat p cōdatiā sicut bonitas cū magnitudine/duratiōe/p tate/sapie/volūtate/et veritate. Idcirco significata ē icarnatio i rīstīōe: quā veritas fecit fm suā rōnem diuine bonitatis.

De bonitate glia et icarnatiōe. Gloria est bonitatis: q; ipsa sit ratio bono glorioso q; bonum gloriosum pro lucat. et bonū est glorie in producendo illud. Et in hoc passu significata ē productio bōi gloriosi: sicut causa que placitū habet in producendo bonum effectum gloriosum fm q; requirunt magnitudo/duratio/potestas/sapientia/voluntas/veritas et virtus: duabus ratiōib? que sunt ex glia et bonitate.

De bonitate dñia et icarnatiōe.

Iter creatoris creatura est dñia. et illa dñia est bona. Et sicut dñia requirit: qd sit bona: ita requirit qd sit durabilis magna et potens et de magna sapientia: voluntate: gloria: xitate: et xute. Idcirco significata est illa rōe in carnatio: vt sit rñsio rñis: de qd dictū ē.

De bonitate pñcipio et incarnatione.

Iter dñi et creatura ē pñcipio: qd bona ē. et sicut pñcipio requirit qd sit bōa: ita requirit qd sit magna durabilis et potēs. et sic de sapia: voluntate: xute: glia: xitate: et dñia. Qm si tpe non hēret ita magnū locū in cōcordātia sicut bonitas: idē seqret malitia et puitas ptra magnitudinē. et sic de alijs. Est qd significata incarnatio per responsiones rationum equalium in concordantia.

De bonitate pñcipio et incarnatione.

Mulla pñcipio dñice pñcipio: qd ita sit: qd ipa sit rō bono: qd bonū creatū pducatur: cui ē rō: cū magna pñcipio magna durabilis: voluntate: pñcipio: sapie: voluntate: xute: glia: xitate: et dñie. Non potest ergo pñcipio dñice rōi incarnationis. o. ergo qd rō incarnationis in ratione bonitatis remaneat. in qua ratione significatur sua probabilitas.

De bonitate pñcipio et incarnatione.

Bonitas est ratio bono: qd bonū pñcipiat. et quoniam est ei rō cū magnitudinē: ē rō bono qd pñcipiet magnū bonū. Et idē de duratōe: potestate: sapia: voluntate: virtute: veritate: gloria: dñia: et cōcordātia. Est ergo significata incarnatio ē pñcipio: fm qd bonitas est rō cū alijs rñis: bono pñcipio.

De bonitate medio et incarnatione.

Bonus qd est creator ē mediū rōnibus actiuis: vt pducatur rōnes passivas creatas. quā pductio bona est: pducere exite intāth pducere rōne magnitudinis magnū pductū qd bonū pductū. idē est de duratōe: potestate: sapia: voluntate: xute: xitate: gloria: differentia: pñcipio: et concordantia. Sed hoc ē nō possit: nisi de ēt incarnatus: iunāte th maiori fine rōis inter bonitatem et producentē et productū creatum.

De bonitate finet incarnatione.

Bonitas ē rō bono: qd bonū creatū pducatur rōne finis. qd siqdes finis sit bonus: et ita magnū sicut bonū. Et idē de duratōe: potestate: sapia: voluntate: virtute: glia: et xitate: dñia: medio pñcipio: et pñcipio. Est ergo significata incarnatio i magna rōe bonitatis et finis.

De bonitate maiore et incarnatione.

Bonitas maiore ē hz pñcipio: cū magnitudinē qd cū puitate. est ergo bonitas rō bono: qd bonū creatū pducatur in maiori bonitate creatā. Et illa ē dē pñcipio hñe duratōe: pñcipio: sapia: voluntate: virtute: et xitate: gloria: dñia: finis: mediū: et pñcipio. Rōne cuius pñcipio significat incarnatione.

De bonitate equitate et incarnatione.

Bonitas equitate ē rō bono qd bonū creatū pducatur cū magnitudinē duratōis: pñcipio: sapientie: et voluntatis: virtutis: xitatis: glie: dñie: cōcordātie: pñcipio: mediū: finis: et maiori tatis. o. ergo qd pducatur sit magnū et equalis bono: et durabilis et equalis bono: et potēs equis bono illo bono pducto equi magno durabili potēt: et sic de alijs. Et h in maiori equalitate qd possit ēē inter rōnes i creatas et rōnes creatas. Sed hoc ēē nō possit: si deus nō esset incarnatus.

De bonitate maiore et incarnatione.

Divina bonitas est maior rō cū maiore bono: qd bonū creatū pducatur qd cum minoritate. Et hoc est: qd magnitudo maiore ē pñcipio: cū maiore bonitatis qd cum minoritate: et cū maiore magnitudinis qd cum minoritate. cū ita sit qd puitas et minoritas habeant cōcordātia. Et idē de maiore duratōis: pñcipio: sapientie: voluntatis: virtutis: xitatis: glie: dñie: et cōcordātie: pñcipio: mediū: finis: et equalitatis. Est ergo incarnatio significata et p maiorem concordantiam probata. Et si alius quis argumentum faciat qd mundus sit eternus fm cōsequentiā pñcipio: sit responsio: qd maior duratio creature consistit p deificationem. Et qd mūdus eternus nō sit: supra in arbore applicati pñcipio est.

De magni duratōe et incarnatione.

Magnitudo duratōis ē: qd nā diuina et hñana remaneat hñ: qd sunt: et qdlibet cū suis pñcipio: et qd infimū sunt vñs suppositū vñs iēis xps. est qd incarnatio: vt magnitudo sit rō duratōis: et duratio magnitudini. fm relationē creatoris et creature.

De magnitudie potestate et incarnatione.

Potestas est ratio magnitudinis: qd possit ēē et hñe magna opa. et magnitudo ē rō pñcipio: qd possit ēē magna pñcipio et agētia. Et iste rōnes qd cōuertunt: meli? significant in relationē pñcipio: et creatōis: si sit incarnatio. Et si nō sit incarnatio: significat min? significatio pñcipio: et vna rō deficit alijs in cōuersione relatione. qd ē impossibile. per quā impossibilitatē pñcipio incarnatōis pñcipio.

De magni sapia et icarna.

Magnitudo est rō sapie: qd sciat magnā creatōis. ita magnas: qd maiore scire nō possit. qm si maiore scire posset: pñcipio maiore haberet cōcordātia cū sapia qd magnitudo. qd qui dē magnitudo pñcipio cū puitate scire: di haberet et cū magnitudinē pñcipio. qd concordantia ē impossibile. Est qd magnitudo rō sapie diuine: qd sciat maiore creaturā: qd scire pot. rōe cui? maiori creature qd o. scire: o. qd sit incarnatio. rōne cui? sit maior creatura. qm si nō esset incarnatio frustra sciret sapia possibilitatē maiore creature.

De magnitudie voluntate et incarnatione.

Divina magnitudo ē rō diuine voluntatis: qd magnā creaturā diligat. et ita magnā qd maiorem diligere nō pot. qm si maiore diligere posset: et ipsam non diligeret. magnitudo nō esset rō voluntatis: qd maiore creaturā diligeret: et esset ei rō puitatis. qd siqde rō amabilis nō ē pñcipio: nec possibilis pñcipio. Est qd incarnatio: rōne cui? voluntas diligit ita magnā creaturā: qd maiore diligere nō pot.

De magni xute et icarna.

Magnitudo ē rō xutis: qd sit magna: et virt? magnitudinis: qd sit virtutis inter dñi et creaturā: si ois creatura sit: vt sit incarnatio. Et si incarnatio non est: magnitudo non est rō virtutis: qd

sit magna rō virtutis creature. Est ergo incarnatio: vt sit responsio inter virtutem et magnitudinē: et iter creatoris et creaturā.

De magnitudie xitate et incarnatione.

Sit incarnatio: sequitur magna veritas creatoris in creatura: et de creatura i creatoris: et ita magna qd maior esse nō pot. Et si nō sit incarnatio: magnitudo veritatis ē in pñcipio: et magnitudo veritatis deficit magnitudinē et veritati creationis. qd ē impossibile. ratione cuius impossibilitatis ē probata incarnatio. cū ita sit: qd magna veritas sit: qd creator sit creatura: et creatura creator sine cōtradictione et fm relationē quā dixim? in folijs hui? arboris.

De magnitudie glia et incarnatione.

Sit incarnatio: ē magna glia creature. qm magna glia ē creatura: qd vñta sit cum creatore in vñtate pñcipio: qd sit creator et creatura. et magna glia ē scitis: qd creature sunt: et qui sunt de naturis illius ita magne creature cū creatore vñte. Et si non sit incarnatio: magnitudo glie ē in pñcipio: et paruitas glie ē in esse: et sequit: qd magnitudo et glia cōcordantia habeat cū pñcipio: et puitas et glia cū esse: qd concordantia est impossibilis. rōne cui? impossibilitatis probata est incarnatio.

De magnitudie dñia et incarnatione.

Iter creatorem et creaturam est differentia: et si sit incarnatio: est magna differentia dei et creature. qm magna differentia est: qd due nature sint differentes: et qvna sit persona: et etiā qd illa differentia maior sit in bonitate: duratōe: potestate: sapientia: et voluntate: gloria: virtute: et veritate: concordantia: pñcipio: medio: finis: et maiore: qd aliqua alia differentia: qd sit inter dñi et creaturā. Et si non sit incarnatio possibilitas magne differentie ē in pñcipio. quod ē impossibile vt diuina magnitudo maiori et nobiliori differentie que possit esse inter creatorem et creaturam: nō deficiat.

De magni pñcipio et incarnatione.

Sit incarnatio: est magna concordantia inter creatoris et creaturā: ita magna: qd maior esse nō

pōt inter eam et cāti. qm̄ magna p̄cordā
tia est iter illos: inquantū sunt vna p̄sona
et remanēt distincte et cōcordātes ambe na
ture. Et si nō sit incarnatio magna cōcor
dātia creatoris et creature est in p̄uatione
q̄ maior esse nō pōt. vñ sequit̄: q̄ magnitu
do rebellis est concordantie creatoris et
creature: et nō contrarietati. qd̄ est impos
sibile. Est ergo incarnatio.

De magnitudine p̄cipio et incarnatione.
Magnitudo p̄cipij ē: q̄ p̄cipia
tū sit p̄ p̄cipij nō p̄cipiatū i
tpe nec in quantitate: et q̄ p̄ci
piū p̄cipiatū sit vñ suppositū cū p̄ci
pio nō p̄cipiatū i tpe nec i p̄tate: et q̄
illud p̄cipiatū sit p̄cipij oī enti creato
rū rōnē finis. Et illud p̄cipij p̄cipia
tū ita magnū i deitate p̄cipiatū ē per in
carnationē si sit incarnatio. Et si incarnatio
nō est deficit magnitudo magno p̄cipio
p̄cipiatū et maior p̄cipio: quod in tpe
et in quātitate potest esse p̄cipiatū. qd̄ ē
impossibile: p̄tra magnitudinē maioris
p̄cipiatū et maioris p̄cipiabilis. Est
ergo incarnatio.

De magnitudine medio et incarnatione.
Si sit incarnatio: magna p̄fectio
p̄cipij et finis. qm̄ magna p̄fi
ctio ē i medio: q̄ creator et crea
tura p̄figitur. Quod qd̄ mediū iter p̄ci
piū et finē cōstitit: q̄ sit i fluētia creato
ris ad creaturam: et resuētia creature ad
creatorē: exite medio subo et vna p̄sona.
Et ut magnitudo sufficere possit ita ma
gna medio et ita magno subo: oportet er
go q̄ sit incarnatio.

De magnitudine fine et incarnatione.
Incarnatio ē: ut sit magn⁹ finis
creature. qm̄ si sit incarnatio: est
vna creatura posita i ita magna
magnitudine finis: q̄ maior esse nō potest/
illa creatura existēte p̄fecta cū natura di
uina: et cū illa i vnitāte p̄sonē finis est: et
cōplēmentū omnium creatorum. Qui si
quidē finis et cōplēmentū nō posset esse ali
qua creatura: nisi vnita esset cū nā diuina/
et cū illa vna p̄sona foret. Est ergo incarna
tio: ut sit maior magnitudo finis i creatu
ra. Et per hunc passum respondēti potest
ad obiectiones: q̄ fieri p̄t i incarnatione

nem singularem vntus p̄sonē et vnt⁹ tñ
ei ex diuina natura et humana existētis.
qui nō posset esse: si deus assumpsisset plu
res humanitates.

De magnitudine maiestate et incarnatione.
Maior magnitudo creature est:
q̄ sit cōstituta cum creato re et
vnta. Est ergo incarnatio: ut sit
maior magnitudo creature: et maior con
cordātia magnitudinis et maiestatis in
vno supposito: quod sit creator et creatu
ra. Et si non sit incarnatio: est maior ma
gnitudo creature disposita ad esse: et non
est: qui ipsam in actu producat. Et sic de
ficit magnitudo maiestati creature: et se
communicat minoritati creature. que mi
noritas concordātiā habet cum parui
tate creature. quod est impossibile. Est er
go incarnatio. Et si arguat q̄ deus p̄uas
creaturas p̄ducit i quātū p̄ducit p̄omū
equū et grūē. rēspōdēdū est: q̄ deus ip
sas paruas creaturas producit ad ferui
tium et vltimū magnarum: et magnas crea
turas producit: que sunt homines ad fer
uitium maioris creature: que est truncus
huius arboris.

De magnitudine equalitate et incarnatione.
Si sit incarnatio: magnitudo cōli
tatis est iter bōitātē creatā et ma
gnitudinē creatam. et sic de alijs
formis: ex quibus est h̄mana natura: quā
deus assumpsit. Et illa magnitudo equa
litas magnificata est in magna equali
tate: que est iter diuinam bonitatem et di
uinam magnitudinem. et sic de eternita
te et ceteris diuinis dignitatibus. Est er
go incarnatio: ut sit magnificatio create
equalitatis in actu cāto per filium increa
tum subiectum equalitati bonitatis diui
ne magnitudinis. Et si non sit incarna
tio: est magnitudo rebellis sue similitudi
ni equalitatis. quod est impossibile.

De magnitudine minoritate et incarnatione.

Minoritas finē cōparationē ma
ioritatis ē p̄pe non esse. et par
uitas finē cōparationem ma
gnitudinis similiter. idcirco diuina ma
gnitudo que infinita est et eterna: maior
et cōcordātiā habet cū maiestate bōitatis

create et magnitudinis create. et idē est de
duratiōe create et alijs: q̄ cū minoritate il
larū. Est ergo incarnatio ut sequat̄ maior
cōcordātiā: sine qua incarnatione sequere
tur minor concordātia contra magnitu
dinem bonitatis. rē.

De eternitate potestate et incarnatione.
Potestas plus pōt de creatura in
eternitate q̄ extra eternitates.
potest ergo de⁹ plus in seipso de
creatura q̄ extra seipsum. cum ita sit: q̄ ipse
sit eternitas. Potest ergo deus accipere
naturam humanam: quam assumpsit: ut
plus vntur in creatura sua potestate: et
creatura in semetipso.

De eternitate sapientia et incarnatione.
Deus eternaliter itelligit: q̄ pl⁹
potest de creatura in seipso q̄
extra seipsum. oportet ergo q̄
hoc quod itelligit sua sapientia de sua po
testate et de sua eternitate et de sua creatu
ra: compleat. q̄ si non: frustra sua sapien
tia itelligeret maiores potestatem: quā
ipse habet de creatura in seipso q̄ extra
seipsum. Est ergo incarnatio: in qua p̄fi
citur hoc: quod plus itelligit sua sapien
tia de sua potestate et creatura in sua eter
nitate q̄ extra suam eternitatem.

De eternitate voluntate et incarnatione.
Eternitas intantū durare facit
amare voluntatis sicut scire sa
pientie. Et quia voluntas tantū
diligat creaturā: sicut ipam itelligit sapiē
tia: et sapia pl⁹ ipaz itelligit i magni⁹ bo
nitatis: si ipam itelligit vnitā cū eternita
te: q̄ si ipaz nō itelligat vnitā cū eternita
te. Mult ergo voluntas: q̄ p̄ficiat hoc: qd̄
sapia pl⁹ itelligit de creatura in magnitu
dine bonitatis. opz ergo q̄ sit incarnatio:
ut p̄ficiat hoc: qd̄ diligit diuina volūtas.

De eternitate virtute et incarnatione.
Eternitas plus pōt virtutē crea
ture elōgare a vitio in seipsa q̄
extra seipsam. Et quia virtus di
uina tātum secunde se habet ad virtutes
creature: sicut eternitas p̄ficiat hoc: quo
plus creaturā elōgare potest a vitio. Est
ergo incarnatio: sine qua diuina virt⁹ nō
posset creaturā tātum a vitio elōgare si
cut diuina eternitas ipam elōgare potest.

De eternitate xitate et incarnatione.
Eritas plus pōt xificare crea
turā in eternitate q̄ extra eter
nitate. vñ ipam vniēdo cū eter
nitate. et eternitas plus durificare pōt il
lud xificare i seipsa q̄ extra seipsam. Est
incarnatio: ut p̄as diuina se extendere
possit maiori xificare et durare creature.

De eternitate glia et incarnatione.
Iternare plus pōt glorificari
creatura. qd̄ siquidē eternare est
filiari i diuino gñare. qd̄ supra i
arboe applicali p̄batū est. q̄ extra eterna
re. Est ergo incarnatio: ut diuina glia ita se
cūde se habeat ad glificādi creaturā: sicut
p̄as ipsam glificare pōt in eternare.

De eternitate dñia et incarnatione.
Si sit incarnatio: natura diuina
et humana sunt vna p̄sona: que
est ex duabus naturis p̄ essentiali
differētibus. et vna est suba: in qua eterni
tas durare facit ambas naturas in diffe
rētia sine multiplicatione et diminutione
ambay naturay. Et hec duratio ē maior
actus q̄ diuina eternitas habere possit
in distinctione dei et creature. Est ergo in
carnatio: ut eternitas maiorem habeat
actum. de quo dictum est.

De eternitate cōcordā et incarnatio.
Eternitas et diuina cōcordātia
equalit̄ se hñt et fecit ad creatu
rā: si sit incarnatio. qm̄ cōcordā
tia cōcordat in vnitāte p̄sonē diuine vnto
nem deitatis et humanitatis. et eternitas
durare facit illud concordare et vnire. Est
ergo incarnatio: ut eternitas et concor
dātia se equaliter habere possint et secun
de in creatura.

De eternitate prin⁹ et incarnatione.
Sicut agēs naturale in humana
specie p̄cipiare pōt substantiā
nobiliozem q̄ in specie equi: ita
p̄as diuina p̄cipiare pōt nobili⁹ prin
cipij i diuina eternitate q̄ in specie hoīs
vel alterius creature. et q̄ p̄as diuina est
p̄cipij creature: finē qd̄ est p̄cipij se
h̄z ad maius p̄cipiari creatū: ut se h̄eat
ad suā maiore similitudinē. h̄z se ḡ ad p̄ci
piatū creatū cū diuina eternitate vntū. s̄
hoc cē nō posset: si de⁹ incarnat⁹ nō esset.

De eternitate medio et incarnatione. Sicut creatura in eternitate durabilior est quam extra eternitatem: ita amabilius est in eternitate quam extra eternitatem. Sicut ergo maior durabilitas et maior amabilitas media per quod creatus et creatura in eternitate diuisa plangunt in statu: quod ambo sint una persona: ut sequatur maior durabilitas et amabilitas creature. Est ergo incarnatio: sine qua est maior dispositio durabilitatis et amabilitatis in creatura quam durabilitatis et amabilitatis in creatore. De eternitate finis incarnationis.

Finis creature est eternitas: quod melius assequuta est: si sit incarnatio. Est ergo incarnatio: ut finis melius sit assequuta. Et si non sit incarnatio non est finis creature assequuta in maiori actu. Sicut eternitas habere potest in creatura sed in minori. Quod est contra maiorem actum diuine voluntatis. Quod maiorem finem creature diligit cui maiori amare deficit actus eternitatis. quod est impossibile.

De eternitate maiori et incarnatione. Eternitas melius ostendere potest suam similitudinem cum maiori et cum minori. Cum ita sit: quod eternitas maior sit quam creatura. Est ergo incarnatio: ut creatura sit in maiori: supra quam maior esse non potest. Et si non sit incarnatio: ostendit eternitas suam similitudinem cum minori: creatura contra suam maiorem ritatem. quod est impossibile. per quam impossibilitatem est probabilitas incarnationis.

De eternitate equalitate et incarnatione. Beata tantum est amabilis per diuinam voluntatem in magnitudine bonitatis: sicut eternabilis per eternitatem in magnitudine bonitatis. Et hoc est: quod eternitas et diuina voluntas se habent equaliter ad creaturam. Est ergo incarnatio: per quam creatura eternata est: in quantum est eternitatem est unita in unitate persone.

De eternitate minoritate et incarnatione. Beata producta est de nihilo. et quia minoritas est proprie non esse finem comparationem maiori: tatis quod est longe a non esse: quod sit incarnatio: ut eternitas creaturam elonget a minoritate et ipsam ponat in maiori maiori:

in qua poni possit. que siquidem maior stat per incarnationem. sine qua eternitas nullam creaturam elongare posset ita fortiter a minoritate: nec per consequens a non esse.

De prae sapientia et incarnatione. Dicitur deus tantum potest in creatura per se possidere: sicut diuina sapientia per se scire. cum ita sit: quod diuina sapientia habere possit scire per praeem. et quod sapientia plus scit de prae creatore in creatura: si sit incarnatio: quam si non sit. opus quod prae tantum se extendat ad possidendum creaturam: sicut sapientia se extendit ad sciendum. Est ergo incarnatio: ut equaliter potestas et sapientia ad actus suos se extendant.

De prae voluntate et incarnatione. Quia voluntas incarnationem amare potest quod nullum inde sequitur inconueniens. Et postquam voluntas ipsam amare potest: prae ipsam possidere potest. Et si ipsam possidere non potest: se posset plus amare extendere in amabilitate creature quam prae in possibilitate. Et sic sequeretur: quod diuina prae se haberet plus ad creaturam per voluntatem quam per seipsam. quod est impossibile. Est ergo incarnatio: ut prae tantum se habere possit ad possidendum creaturam sicut voluntas ad amandum creaturam. Et si voluntas amare posset incarnationem et non amaret: potestas plus se habere posset ad possidendum creaturam quam voluntas ad amandum ipsam. quod est impossibile. Et in hoc passu arguent quidam et dicent quod plura potest deus potestas de creatura que voluntas non diligit. Et ad hoc respondere potest: quod prae possidere non potest illa: si voluntas ipsa odit. nec potest esse ociosa in illis: si voluntas ipsa diligit nec propter hoc prae per voluntatem coacta est. cum ita sit: quod sint vni idem numero. nec voluntas aliquid diligit sine magnitudine bonitatis. Et per hunc passum respondetur obiectionibus: quas aliqui facere possent finem consequentiam naturae probationis. videlicet quod voluntas non diligit plures incarnationes. quoniam unitas persone esse non posset: si essent plures incarnationes nature diuine et naturarum humanarum. nec diuina voluntas diligit quod prae multiplicat repossit gradus creaturarum contra ordinem

et proportionem. in quibus opus quod sunt ordinati sub fine: qui est superior. quod est trinus huius arboris. Sicut deus quod non posset ponere in ordine: quod bonitas nobilior finem haberet in specie equi quam hominis: nec color quam suba. Et hec ratio sufficit obiectionibus: que fieri possent in naturas consequentias naturae probationis siue conclusionis: veritatem latius loquendum de hac materia in arbore questionali.

De potestate virtute et incarnatione. Dicitur deus tantum potest de virtute sententia sicut de intellectu. sed quoniam intellectus nobilior est quam sensitivus se tantum communicare non potest per sensitivum sicut per intellectum. quoniam per sensitivum sentiri non potest. cum ita sit: quod ipse non sit suba corporalis. et intellectus potest per virtutem intellectum. cum ita sit: quod ipse sit suba spiritualis intelligibilis. Potestas ergo diuina se habet per finem virtutem increata ad possidendum virtutem intellectualem quam sensualem. et hoc finem cursum naturalem. Sed potestas dei supra cursum naturalem ascendit: vult quod sit incarnatio. ut tantum se communicet sententiae humane sicut intellectus humane in dei faciendo quilibet illarum potestiarum finem modum incarnationis: existere tantum sensitivum diuina cum deitate quantum intellectum. ut prae tantum se extendere possit in dando virtutem per deitatem sententiae quantum intellectualem. Et ideo de elementaria/vegetativa et imaginaria.

De potestate veritate et incarnatione. Quia prae plus potest de veritate creata in alia veritate creata. Et hoc est: quod veritas increata plus recipere potest de possidere et diffundere quam veritas creata. et quod veritas increata ita nobilior et fecundior se habet ad veritatem creatam: sicut diuina prae verificat de veritate creata in seipsa et de seipsa in illa tantum sicut prae possidere potest. Sed hoc esse non posset: nisi incarnationem esset sine qua plus posset prae de veritate increata diffundere in veritate creata: et de veritate creata in increata per verum incarnare quam veritas increata possidere de prae increata in prae creata et de prae creata in prae increata per possidere incarnare. quod est impossibile. per quam impossibilitatem consistit probabilitas incarnationis.

De potestate gloria et incarnatione.

Dicitur deus maiorem gloriam dare potest creature per incarnationem quam sine incarnatione. cum ita sit: quod maior gloria quam creatura habere possit vel dare alii creature: possit esse per incarnationem: quam esse oportet ut prae respiciat maiorem gloriam illi creaturae et gloriam maiori creaturae. sine qua responsum prae increata deus habere non posset in gloriam creaturam. quod si haberet quietem: haberet cum maiori gloria maius. quod est impossibile.

De potestate differetia et incarnatione. Mala prae quam plus differetia potest plus potest concordare. et maius differetia et concordare quam possint esse inter deum et creaturam: est: si sit incarnatio. quoniam magna distantia est: quod sint due nature. una infinita et alia finita et quod ex ipsis sit una persona et magna concordantia est ex ipsis in unitate persone. Est ergo incarnatio: ut prae se extendat in maiori distantia et concordantia: quam possit esse inter deum et creaturam.

De potestate concordantia et incarnatione. Concordantia nature infinitae et finitae quod concordat in unitate persone est maior possibilitas possibilitatis et possidere quam per concordantia nature infinitae et finitae quod non concordat in unitate persone nec in concordantia nature finitae finitae. Est ergo incarnatio ut maior concordantia quam possit esse per incarnationem sit sub maiori possidendi litati et possidendi unitati. Et maiori possidendi care: quod possit esse inter deum et creaturam quod si incarnatio non sit: deficit diuisa prae maiori possidendi unitati possidendi unitati et possidendi: quod diximus. Et per prae deficit maiori concordantia unitati concordantia et concordantia dare. de quibus dictum est. Et ei deficit magnitudo bonitatis/virtutis/sapientiae et voluntatis. quod est impossibile. per quam impossibilitatem consistit incarnationis probabilitas.

De potestate principio et incarnatione. Quia prae plus potest principiare potest de creatura magnitudinem bonitatis in seipsa quam extra seipsam. Est ergo incarnatio: ut ipsa sit subiectum maiori principio creature in magnitudine bonitatis. Et si non sit incarnatio: deficit potestas maiori principiabilitati creature et maiori magnitudini bonitatis. quod est im-

Arbor christianalis.

possibile. cum ita sit: q̄ diuina sapientia sciat illā maiore p̄ncipiabilitatem et suā magnitudinē bonitatis et diuinā voluntas int̄tū diligat illā p̄ncipiabilitatē et magnitudinē bōitatis: sicut scit sapiētia.

De potestate medio et incarnatione.

Difficiliter est mediū: q̄d est iter p̄ncipiabilitatē et p̄ncipiabilitatē. Et quāto ē mai⁹ mediū in magnitudinē bōitatis: tāto p̄ncipiabilitas et p̄ncipiabilitas se extēdūt in magnitudinē bōitatis. Est igitur incarnatio vt p̄ncipiabilitas diuina et p̄ncipiabilitas creata h̄c possint magnā extēsiōe et itēsiōe cū magnitudinē bōitatis. **De potestate finis et incarnatione.**

Destinas diuina finis creature p̄ncipiabilitatē p̄ncipiabilitatē et amabilitatē i. p̄ducēdo illū finem de reip̄a et de creatura i. vnitatē p̄sonē q̄ in p̄ducēdo illū finē sine vnitatē p̄sonē: q̄ sit de nā diuina et h̄mana. Est igitur incarnatio: vt potestas satisfaciāt scitiuitati et amatiuitati diuine et maiori scibilitati et amabilitati finis creature.

De potestate maiori et incarnatione.

Diuina p̄ncipiabilitas p̄ncipiabilitas potest de creatura cū maiori et cū minori. Vt cū maiori et creaturā minori tate creata. sicut ignis q̄ plus calefacere potest cū maiori calore q̄ cū minori et p̄ncipiabilitas cū maiori calore i. maiori calefactibilitate q̄ in minori. Est igitur incarnatio: vt p̄ncipiabilitas diuina possit de creatura cū maiori bōitatis create et possit in maiori bonificabilitate creaturā in q̄ potest cū incarnatione. p̄ncipiabilitas exaltat creaturā in maiori magnitudine bonitatis: in qua exaltari possit.

De potestate equalitate et incarnatione.

Ene dīne equalit̄ se h̄nt ad formas creatas. cū ita sit: q̄ forme create equalit̄ sint create per formas diuinas: v̄z p̄ vniuersalē sub̄st̄: q̄ est de boni magni eterni et equalit̄ de p̄ncipiabilitas dignitates. V̄z ergo q̄ diuina potestas equalit̄ r̄ndeat maiori bono creato scibili et amabili p̄ncipiabilitas sapiētia et voluntatē. Est igitur incarnatio: in q̄ sit equalis respectio diuine p̄ncipiabilitatis scitiuitatis et amatiuitatis. que maius bonum creaturā attingunt per incarnationem.

De potestate minoritate et incarnatione.

Minor p̄ncipiabilitas creata ē in plāta q̄ i. aīali et in equo q̄ in hōie. p̄ncipiabilitas plus p̄ncipiabilitas dei in equo q̄ in plāta et in hōie q̄ in equo. et h̄c rōne potestiarū passiuarū. q̄ finis q̄ maiores sunt in p̄ncipiabilitas: possunt esse i. maiori p̄ncipiabilitate sub diuina p̄ncipiabilitate. Est ergo finis significata incarnatio. vt sit vna maior p̄ncipiabilitas p̄ncipiabilitas creata longior a minori tate in maiori maiori tate actiua: quod ēē nō posset sine incarnatione.

De sapiētia voluntate et incarnatione.

One illud q̄ scit p̄ncipiabilitas dei diligat p̄ncipiabilitas et voluntatē in scitiuitate et i. scibilitate sapiē: nō t̄n finis p̄ncipiabilitas obiectoꝝ maloz p̄ncipiabilitas. sicut de q̄ scit p̄ncipiabilitas q̄ p̄ncipiabilitas nō diligat. Et q̄m bonū est q̄ p̄ncipiabilitas op̄s q̄ voluntas diligat oē bonū q̄ sapiētia scit. q̄m si totum illud bonū nō diligeret: posset peccatus diligere cōtra bonitatem scitiuitatis et scibilitatē sapiētie. diligit ergo voluntas omne bonum quod scit sapiētia. et illud diligit finis p̄ncipiabilitas bonē amabilitatis. Et in hoc passu stat responsio generalis obiectioni que fieri potest contra cōsequentiam quam damus de incarnatione in cōclusiōe i. plurib⁹ locis hui⁹ processus. Dicim⁹ etiam q̄ voluntas diligit oīa bona obiecta: que scit sapiētia. et sic diligit equū scit p̄ncipiabilitas. in quo equo est parua bonitas. Et quia in se bonitatem h̄c est amabilis. Quāto igitur magis voluntas diligit obiectū creatum amabile. q̄ vnitatē est cū diuina voluntate et bōitate. cū ita sit: q̄ ad voluntatē diuinā spectat meli⁹ amare magnū bonū q̄ minus. Est ergo incarnatio: vt hec locutio sit vera. si voluntas diuina p̄ncipiabilitas bōitatem diligit: q̄ est i. equo: quāto magis diligit magnā bonitatem i. incarnatione. Et si incarnatio nō ē hec locutio est vera. si diuina voluntas diligit magnū bonū sequit⁹: q̄ diligit parū bonū. q̄ locutio ē falsa. q̄m si esset vera: ita haberet maiore proportionē in amādo parū bonum q̄ magnū. sicut r̄: qui maiorem habet proportionem cum potestate dando equum q̄ ciuitatem.

De sapiētia virtute et incarnatione.

Arbor christianalis. Fo. cxi.

One id q̄d scit sapiētia dei scit virtutes et si quā scit virtutes: sequit⁹ q̄ scit magnā. cū ita sit: q̄ ad eā spectat melius scire magnā virtutē: q̄ parū. finis q̄ de voluntate dictum est. Est ergo incarnatio: vt sapiētia maiore sciat virtutē q̄ possit esse de deo i. creatura: et de creatura in deo. Et si non sit incarnatio: maiore virtus dei i. creatura et creature in deo non esset scibilis virtutes. esset ergo scibilis minor virtus: virtutes et sequeret⁹ q̄ sapiētia dei meli⁹ esset cōditionata in scire parū virtutē q̄ magnā et minore q̄ maiorem. Et esset ita cōditionata sicut sapiētia martini q̄ p̄ncipiabilitas hoc: q̄ de nō esse p̄ducta est: melius cōditionata est ad sciendū parū virtutē ignis q̄ magnā angelī. **De sapiētia virtute et incarnatione.**

Magna sapiētia scit ita magnā magnitudinē veritatis sicut sapiētia dei: spectat ergo ad eum melius scire magnā veritatem q̄ parū. Est ergo incarnatio: i. q̄ scit maiore veritates dei in creatura et creature i. deo p̄ncipiabilitas p̄ncipiabilitas diuine et h̄mane q̄ aliq̄ virtute creaturā. Et si nō est incarnatio: meli⁹ p̄ncipiabilitas ad sapiētiam diuinā scire minore veritatem creaturā q̄ maiore et minore q̄ creatoris in maiori creatura q̄ i. maiori. q̄d est ip̄osibile. **De sapiētia gl̄ia et incarnatione.**

Oportet q̄ sapiētia dei meli⁹ sciat magnā gl̄iam q̄ parā. et h̄c ē: q̄ ip̄a est magni⁹ rōne cui⁹ scit finis suā cōditionē sine p̄ncipiabilitas: sicut parā gl̄iam in illis: qui nō habēt ita magnā gl̄iam sicut aliq̄ digni maiori gl̄ia. Unde si sapiētia parū gl̄iam cōprehēdit: bñ sequit⁹: q̄ magnā gl̄iam cōprehēdit. cū ita sit: q̄ parā gl̄ia nō sit de eēntia sapiē. Est ergo incarnatio: vt diuina sapiētia magnā gl̄iam cōprehēdat et maiore gl̄iam q̄ creatura possit habere. Et si incarnatio nō est sapiētia maiore gl̄iam creature habitua liter cōprehēdit et minore actualit̄: q̄ ē in aliq̄ angelo. Et hoc est impossibile. cū ita sit: q̄ magni⁹ gl̄ia maiore sit actualit̄ q̄ potestiat̄. **De sapiētia oīa et incarnatione.**

Si sit incarnatio sapiētia dei scit maiore differētiā q̄ possit ēē iter deum et creaturā in bōitate dei

et creature: illa differētia existēte inter bonitatem increatā et creatā / ambabus cōfictis in vnitatē p̄sonē diuine et humane et bone p̄ncipiabilitas bonitatem et humanā. Et maiori tate illius differētie cōfistit p̄ncipiabilitas magnā magnitudinē bonitatis create et increate. Est igitur incarnatio: vt sapiētia scire possit magnā differētiā ambay bōitatis et magnā magnitudinē ex ip̄is cōiunctā.

De sapiētia cōcordātia et incarnatione.

Magnitudo concordantie est: q̄ plura cōcordēt in vnitatē personę et q̄ quodlibet in sua p̄ncipiabilitas quātitate remaneat. Sicut ignis et aer: q̄ cōcordātiā habēt in vnitatē sibi in se: q̄ est humide et calide cōplexionis: et in illo maiore cōcordātiā habēt: si in illo possent ēē sine terra et aqua. V̄z ergo q̄ magna cōcordantia sit inter deū et creaturā. vt sapiētia diuina ad quā spectat magne obiectabilitates: illā magnā cōcordātiā intelligere possit. Est ergo incarnatio: in qua sustētur maiore cōcordātiā: que inter deum et creaturā esse possit.

De sapiētia principio et incarnatione.

Deus est p̄ncipiūs creature et est p̄ncipiūs creature cū magni⁹ magnitudinē finis. idcirco est p̄ncipiūs creature cū magni⁹ maiore finis. cū ita sit q̄ magni⁹ finis et p̄ncipiūs maiore habet cōcordātiā i. maiori tate q̄ in minori tate. Et hoc scit sapiētia dei. et nō tātūmodo sapiētia dei: sed intellectus parū Ray mundi: qui hunc librum cōponit. et hoc idē scire poterit intellectus martini et intellectus petri. q̄m possibile est eis scire et p̄ncipiabilitas se apparet. Est ergo incarnatio: vt sapiētia dei p̄ncipiūs creature sciat in maiori tate finis. Que siquidē maiore finis creature cōfistit per incarnationem.

De sapiētia medio et incarnatione.

Acare est mediū: quod est inter deū et creaturā. et potētia creatiua est creator et creabilis ē creatura. et creare q̄d exiit de creabili: est actus passiuus: q̄ est pars creature. In quo quidem creare potentia actiua de sua essentia nihil addit. et si ē incarnare: est mai⁹ mediū inter deum et creaturam q̄ creare. q̄m in ip̄so creator cōfistit seipsum cum

Arbor christianalis.

creatura. Est ergo incarnatio: vt diuina sapientia sciat maius medium qd esse possit inter dei creaturam. videlicet incarnare. qd est de essentia creatis et creabilis in trisco huius arboris. Et si nō sit incarnatio sapientia dei scit illud maius medium in intentione et non in realitate. sicut illud scit Raymūdus. et min⁹ medius scit esse realiter. quod scibile est in realitate et amabilitate et maius in fantasia et in odibilitate. quod est impossibile.

De sapientia fine et incarnatione.
One id qd dei sapientia scit: finem scit. quoniam nihil scit frustra. Idcirco dixit quidā sapiēs: qd sapientia dei illa nescit: qd in actu non veniunt aliquo tempore. quoniam si ipsa sciret illa scibilitas esset supflua et nō eēnt scita finem. quoniam nihil inde sequetur. Scit ergo sapientia dei omnia rōne finis. vñ oīa scit ppter seipm et per seipm. et scibilia sunt rōne finis. Est ergo incarnatio: vt scit maior scibilitas finis create proportionata maiori scituitati. Et si nō sit incarnatio deficit maior scibilitas finis creati maiori scituitati: que scire poterit ratione illius defectus aliquā scibilitatē supflua et vacua fine. qd ē impossibile.

De sapientia maiestate et incarnatione.
Ad maiore scituitatem spectat maior scibilitas. Et si sit incarnatio: est p illam maior scibilitas creature: que poterit esse in creatore et creatoris in creatura. Que quidē maior scibilitas maiori scituitati respōdet. Et si non sit incarnatio: remanet scituitas sine maiori scibilitate creature. et sic remanet scituitas vacua maiori scibilitate creata et plena minori. quod est impossibile. Est ergo incarnatio.

De sapientia equalitate et incarnatione.
Si sit incarnatio: sapientia scit maiorem equalitatem creatoris in creatura et creature in creatore. Et tamen nō dicimus: qd creatura eq̄lis sit creatori. sed qd equalitas quam habet in suis partibus: cōiuncta sit in trunco huius arboris cum equalitate diuinorum psonarum. Et si nō sit incarnatio: diuina sapientia nescit maiorem equalitatem

creatam in maiori equalitate increata. et deficit ei maior scibilitas creata et ei sufficit minor: in qua quiescit. qd est impossibile et maior equalitate increata et maiore possibiliter equalitatis create.

De sapia minoritate et incarnatione.
Sapia tñ intelligere nō pōt bonitatem in minoritate sicut in maiortate. cū ita sit: qd quanto bonitas est maior: tanto est intelligibilior et minor. Est ergo incarnatio: vt sit maior intelligibilitas bonitatis create illa intelligibilitate in maiestate multiplicata ratione incarnationis. in qua bonitas creata ad maiorem gradū ascendit intelligibilitatis create. ad quem gradū intelligibilitas creata ascendere nō posset sine incarnatione. nec diuina intellectiuitas ad illā venire posset. opz ergo esse incarnationē: vt diuina intellectiuitas maiore intelligibilitate cōprehēdat: que possit eē creata.

De voluntate et incarnatione.
Voluntas dei diligit virtutē. idcirco posuit virtutes vias glie. videlicet fidem/spem/charitatem/iustitiā et ceteras virtutes. cū quibus beati tendūt ad gloriā. Est ergo virtus amabilis. et quare est amabilis: se habet fortius ad maiore finē virtutis qd ad minore. Est ergo incarnatio per quā diuina voluntas se habet ad maiore finē virtutis create: illo maiori fine virtutis create cōiuncto cū fine virtutis increate.

De voluntate veritate et incarnatione.
Alitas amabilis non est. qd est cōtra finē veritatis qd est amabilis. et pto falsitas est maior: tanto est magis odibilis. Est ergo maior finis veritatis magis amabilis qd minor. Est ergo incarnatio: vt finis veritatis create sit amatus in maiori gradu amabilitatis. sine qua incarnatione non posset esse amatus.

De voluntate gloria et incarnatione.
Si sit incarnatio: maior glia creature est amata in maiori amabilitate. et si nō sit incarnatio in minori. cū ita sit: qd maior glia creata possit esse per cōiunctionē nature diuine et humane in vnitate psonę. Est ergo incar-

Arbor christianalis. Fo. crui.

natio: vt gloria creature amata sit in maiori gradu: in quo amari possit.

De voluntate dñia et incarnatione.
Iter glām dei creature ē dñia. et illa dñia ē amabilis i bonitate et nō i malitia. est ergo amabilis magis in magnitudine qd in paruitate. cū ita sit: qd magna bōitas magis sit amabilis qd parua. Est ergo incarnatio ratione cui⁹ bonitas dñie de qua dictū est: pl⁹ est amabilis in magnitudine qd in paruitate. sine qua incarnatione eēt in cōtrariū.

De voluntate pcoradā et incarnatione.
Si diuina voluntas maiore pcoradā tñ dei et creature nō diligeret: eēt concordātia amabilis in minori tate finis: in qua qdē haberet. qd est impossibile et maior bonitate pcoradātie. Est ergo incarnatio: rōne cuius est maior finis concordantie amatus.

De voluntate principio et incarnatione.
Diuina voluntas diligit pl⁹ principiatuitate qd in maiori et hoc est: qd principiatuitas est causa picipiabilitatis. Idcirco est incarnatio vt increata amatiuitas sequatur ordinē amabilitatis: qd est inter causam et effectus in maiori magnitudine bonitatis per incarnationem qd sine incarnatione.

De voluntate medio et incarnatione.
Iter magnā amatiuitatē et amabilitatē ē maius mediū qd in paruitate. Est ergo amare maius medium per maiore amatiuitatē et amabilitatē qd per minores. Est ergo incarnatio: ratione cuius maius amare est maius medium: inter maiore amatiuitatem incretam et maiorem amabilitatem creatam.

De voluntate fine et incarnatione.
Voluntas diuina diligit finem creature. nam si ipam nō diligeret: ipaz ad aliquē finē non creauisset / aut ipam ptra finē creauisset. quod est impossibile. Diligit ergo diuina voluntas finem creature: quā diligit cum magnitudine sue bonitatis. idcirco oīz: qd in fine amata sit magna bōitas. Est ergo finis creature amatus in maiori gradu bonitatis create. cum ita sit: qd magnitudo

maiozem habeat concordantiā cūz maiori bonitate qd cum minori. Est qd incarnatio fin psequētia illius: de qd dictū est.

De voluntate maiestate et incarnatione.
Maior voluntas plus diligit pot qd minor. et maior voluntas magis ē amabilis qd minor. est ergo incarnatio pbatā fin cōsequētia hui⁹ processus. cum ita sit: qd si sit incarnatio vna voluntas creata ē in maiori amabilitate creata qd aliqua alia voluntas creata. Et in hoc passu significata est rñio: qd fieri pōt fin veritatē contra multum glālem obiectionem qd sit cōtra incarnationē fin modum pcessus nre probationis. Et iste passus est valde vtilis et subtilis ad intelligendū. qm̄ significat et ostendit qd oīz: qd vna sit incarnatio. vt cūz singularitate incarnatio ascendere possit ad maiorem gradū amabilitatis create: que rñdeat maiori gradui amatiuitatis increate.

De voluntate equalitate et incarnatione.
Sicut maior amabilitas creature est magis amabilis qd minor: ita maior scibilitas creature est magis amabilis qd minor. et idem de maiori bonificabilitate creata. Est ergo incarnatio: vt equaliter se respondeant amabilitates in maiestate creata. que siquidē responsio non foret sine incarnatione. Et iste passus est valde placens et subtilis ad intelligendum. quoniam multum clare p bationem incarnationis significat.

De voluntate minoritate et incarnatione.
Nulla minor voluntas resistere potest voluntati: que est in maiestate cum magnitudine bonitatis: durationis: potestatis: sapientie: virtutis: glorie: et veritatis. Est ergo incarnatio: sine qua minor voluntas resisteret maiori. qm̄ nolet: qd voluntas creata foret in maiori magnitudine creata bonitatis: durationis: potestatis: sapientie: virtutis: glorie: et veritatis.

De virtute veritate et incarnatione.
Virtus non sustinet: qd veritas sit vitium. nec veritas sustinet: qd virtus sit falsitas. est ergo cōcordantia inter veritatem et virtutem / et per consequens inter vitium et falsitates.

¶ Adcirco significata est incarnatio . qm̃ si
 incarnatio ē maior : xitas creata ē ī maio
 ri x̃tute īcreata / ⁊ maior virt̃ creata ī ma
 iori x̃tate īcreata . Et sic est maior con
 cordātia inter x̃tatē ⁊ x̃tutē īcreatā / ⁊
 veritatē ⁊ x̃tutē creatā . p̃tra maius vitii
 et falsitatē . Et si incarnatio nō est : maior
 cōcordātia vitii ⁊ falsitatis maiorī conco
 rdātie x̃tatis ⁊ x̃tutis resistit . qd̃ ē īpossib̃ .

Unde virtute gloria in incarnatione.
Virtus et gloria habent concordantiam et virtus et pena. cum ita sit quod cum virtute scilicet ad gloriam et donantur et virtus ad penam. et si sit incarnatio: est concordantia virtutis et glorie create in maiori quiete et perfectiores virtutes sunt in maiori pena. Est ergo incarnatio: ut sit maior distantia inter concordantiam virtutis et glorie. et concordantiam virtutis et pene.

C De virtute dñia ⁊ incarnatione.
Ides/spes/ ⁊ charitas/ sunt vir-
tutes differentes. ⁊ q̄to sunt ma-
iores: tanto possunt esse magis
differentes/ ⁊ in maiori cōcordantia boni-
tatis magnitudinis ⁊ veritatis. in q̄ maio-
ri concordantia possunt esse sit in incarna-
tio. q̄ subiecta est maiori credibilitati spei
et charitati. Et si incarnatio nō sit: vir?
habet defectū maioris p̄cordantie ⁊ diffe-
rentie in fide spe et charitate. Est ergo in-
carnatio: vt maior virt? differentia ⁊ con-
cordantiā que sunt inter deū ⁊ creaturam:
sufficiāt maiori virtuti differentie ⁊ p̄cor-
dantiē fidei/ spei/ ⁊ charitatis. Idcirco di-
xit qdā sapiens: q̄ christianus maiorem
virtutē acquirere potest/ aut eē in maiori
vitio fin suam credentiā q̄ saracenus vel
iudens vel aliquis aliūs homo.

I De x̄tute p̄cordātiāz īcarnatiōe.
 Alter vnā virtutem ⁊ aliam est cō-
 cordantia ⁊ interuēnit ut aliū.
 ⁊ ambe cōcordātie sunt cōtrarie.
 Et quāto virtutes sunt maiores ⁊ concor-
 dantia earum magis est contraria cōcor-
 dantie vitiorum. ⁊ e cōuerso. Est ergo īc-
 arnatio: vt per illā sit magna concordā-
 tia iustitie/prudentie/fortitudinis/tempe-
 rantie/abstinentie/patiētie/humilitatis/
 pietatis/ ⁊ conscientie/ contra maiores cō-
 cordāntiam iniurie/stultitie/fragilitatis/

De Xtute principio ⁊ incarnatione.
In maiori principio bonitatis ma
ior virtus principiari potest. cui
ita sit: q̄ potestas sit magis cōica
bills virtuti in maiori principio q̄ in mi
nori. Est ergo incarnatio vt virtus possit
esse in maiori principio ⁊ q̄ potestas diu
na cōicare possit suam similitudinem i il
la maiouificatione: etiā si situdine diuine
virtutis ⁊ diuini principij.

De virtute medio ⁊ incarnatione. Naturaliter virtus maior est in medio loco q̄ in extremitatibus. ⁊ hoc est: quia mediū virtutis longius est a suo cōtrario. in medio loco substantie q̄ in extremitatibus illius. Idcirco huiusmodi virt⁹ creata incarnationē significat. cuius amabilitate amare beati petri fortius est in medio loco voluntatis. q̄ est inter amatiuitatez et amabilitatem q̄ amare alicuius alterius voluntatis: que non sit hoīs catholici siue christiani.

¶ De x̄tute sine ⁊ incarnatione.
Quanto p̄pinq̄ior est charitas
suo fini: tanto virt⁹ fidei ⁊ spei
se habet plus ad charitatē. Et
si sit incarnatio: se h̄z virt⁹ fidei ⁊ spei for
tius ad finem charitatis: q̄ si incarnatio
non sit. Est ergo incarnatio: vt virtus fidei
dei et spei melius se habere possit ad finē
charitatis si sit incarnatio: q̄ si incarna
tio non sit. apparet multiplicatione ma
ioris fidei⁹ spei⁹ si incarnatio sit q̄ si non
sit. Qm̄ magna fides est credere incarna
tionē ⁊ p̄ incarnationē p̄t p̄ctōres h̄fē ma
gnam spem in m̄ia ⁊ charitate dei ⁊ illi
hoīs dedicatū: inquantū de⁹ factus ē hō.

Sed virtus dei esset contra maiorem virtutem creaturaz: oporteret quod aliquo vitio concordantia

De xute cōlitate ⁊ incarnatione.
Quia sapiat volūtas se habet
virtuose ad maiorē creabilitatē.
habet se sapiētia ad maiorē
creabilitatē: q̄ intelligi pōt: q̄ esse opz ex
creatura desiccatā. qm maiorē creaturā i
magnitudine bonitatis xutis sapiētia
intelligere nō pōt. ⁊ sicut sapiētia se hz ad
maiorē creabilitatē p incarnationē ita se
hz volūtas. cū ita sit: q̄ ita xtuose se hz ad
obiectum sicut sapiētia. Est ergo incarna
tio: postq̄ maior creabilitas est amata p
volūtatē diuinā. q̄ si nō ēēt: diuina volū
tas, quētē nō haberet in obiecto creato p
maiorē creabilitatē sicut sapia. ⁊ sapiē
tia virtuosa ēēt in obiectiōe ⁊ volūtas vir
tuosa. quod est impossibile ⁊ contra equa
liratē: in qua se habet in accipiēdo ma
ioritatem creatiōis.

De xture minoritate ⁊ incarnatione.
Inoz virtus tantū nō est principiabilis per diuini principis: sicut maior virtus. Et hoc est qd ad virtutē dei spectat meli⁹ maior principabilitas virtutis q̄ minor. Est ergo incarnatio: vt sequat cōsequētia antecedentis: de quib⁹ dictū est. qd sequitur in quātum incarnationo fufficit maiori principabilitati virtutis: que principiari possit.

De xitate gl'ia ⁊ incarnatione.
 Eritas et gloria sunt p'ra falsi-
 tatem ⁊ penā: ⁊ tāta sicut veritas
 ⁊ gloria sunt cōtra penā et
 falsitatem: sunt in magnitudine bonitatis.
 Est ergo incarnatio: vt hoies possint esse
 magis p'arij cum gl'ia ⁊ veritate pene ⁊
 falsitati/ et eē in magnitudine bonitatis.
 qm̄ si incarnatio est: est in ita magna ma-
 gnitudine bonitatis: q' nulla creatura p't
 esse in maiori magnitudine bonitatis. Est
 per illaz magnitudinē bonitatis melius
 possunt esse hoies contra penā ⁊ falsitatem
 cum gl'ia ⁊ veritate: q' nō eēnt: si nō esset
 magnitudo bonitatis. q' est p' incarnatio

nem. Cui magnitudini bonitatis esset de
us contrarius cum pena et falsitate: si in
carnatio non esset.

U De xitate dñia ⁊ incarnatione.
 Xitas est: q̄ inter desit creatu
 ra est dñia. ⁊ inatū q̄tū est illa
 dñia: est in xitate ⁊ veritas i il
 la: ⁊ vt illud exsistere dñie in xitate xita
 tis in dñia in maiori scibilitate sit ⁊ ama
 bilitate: oꝝ deū esse incarnatū. sine q̄ in
 carnatione exstia dñie antedicta non fo
 ret in ita magna scibilitate ⁊ amabili
 te: ⁊ de⁹ foret cōtra magnitudinē bonita
 tis. Et in h̄ passū aliq̄ arguere possent et
 dicere: q̄ oꝝ q̄ deus sitynitis siue p̄iunt⁹
 cum oib⁹ creaturis. Sꝫ raderi pōt q̄ si
 deus eēt incarnatus in asino: q̄ talis scar
 natio foret p̄ra magnitudinē scibilitatis
 ⁊ amabilitatis xitatis ⁊ incarnatiōis. Et
 idē si cū oib⁹ creaturis eēt cōiunct⁹. Est
 ergo rñsio in singulari incarnatione.

In Deitate concordantia et incarnatione.
In maiori concordare potest esse maius
verificare: et in maiori verificare
maius concordare. veritatem in
maioreitate esse non posset propter maiorem bo
nitatem scire et amare. Essergo in carna
tione: per illa possunt esse in maioriifica
re et concordare nature diuine et humane.

De xitate pncipiorū incarnatione.
Si sit incarnatio xificare et pncipi-
 are sunt inter deū et creaturā
 in maiori xitate et in maiori pnci-
 piū. et si nō sit incarnatio in minori. Est igitur
 incarnatio ut sit xificare maioris xitatis
 et maioris pncipiare maiori pncipiū. et si nō
 sit incarnatio: est deus extra malus xifica-
 re et pncipiare et per consequens in maiore ve-
 ritatem et pncipiū. quod est impossibile.

De Xitate mediōr incarnatione.
Verificare ē mediū Xitatis: quā-
tum exiit de Xificāte ⁊ Xificabi-
li. Et est ī medio amboꝝ ⁊ ī ipso
iungunt ꝑcordāt ⁊ quiescunt. Deus est
Xificās ⁊ creatura ē verificabilis. voluit
ergo deꝑeē incarnatꝑ vt Xificare eēt de deo
et creatura: in quo quietē haberēt ꝑcor-
dātiā intāctū: ꝑꝑer illud verificare cōpre-
hense essent verificabilitates create ī ma-
gnitūdie bonitatis finis ⁊ veritatis.

Arbor christianalis.

De veritate sine incarnatione.
Eius est veritas: et est finis et complementum omnium creaturarum eius veritate. Et si deus sit incarnatus est finis veritatis deus et creaturarum. quare sequitur: quod finis creaturarum est eis propinquior per incarnationem. et si non sit incarnatus: est longior. Et ergo incarnatio: ut finis et complementum propinquior sit creaturis. quam propinquitas esset deus: si non esset incarnatus.

De veritate maiestate et incarnatione.
Maior veritas que possit esse inter deum et creaturam potest esse per incarnationem. Et si incarnatione: ut ille veritas sit in maiestate magnitudinis: bonitatis: duratiōis: potestatis: sapientie: et utilitatis: glorie: finis: et virtutis. Et si non sit in incarnatione: est deus illa maiore veritate cum maiori falsitate quam veritate. postquam falsitas impedit: quod veritas non sit in maiestate. quod est impossibile.

De veritate equitate et incarnatione.
In voluntate diligit creaturam. et ita sit: quod illa sit sua factura. et si ipsa diligit ita: quod ipse vult esse illa: est eius amare in maiestate. et si non vult esse illa creaturam: est in maiestate. sed et quod amare sit in maiestate: ut ipse verificare ascendat ad maiestatem: et quod voluntas et veritas equales possint esse in amare et verificare creaturam in maiori maiestate equalitatis. probata est ergo incarnatio per veritatem et equalitatem.

De veritate maiestate et incarnatione.
Quanto veritas propinquior est maiestati: tanto longior est a maiestate magnitudinis et bonitatis. cui maiestati magnitudinis et bonitatis propinquior est: quanto longior est a maiestate. Et ergo incarnatio: ut in sua maiestate magnitudinis et bonitatis esse possit creata veritas longe a maiestate magnitudinis et bonitatis. quod si incarnatione non sit: veritas creata non habet universalem subiectum creati: in quo possit esse longior a maiestate magnitudinis et bonitatis: nec propinquior maiestati magnitudinis et bonitatis: et deus deficit veritati: et ipsam non ponit in maiori magnitudine bonitatis. qui defectus est impossibilis.

De gloria dei et incarnatione.

Gloria longe sit a maiestate: in se habet differentiam gloriatis gloriabilis et gloriosi. quod subiecta sunt concordantie illorum. et quod concordantia gloria possit esse in maiestate. et ita sit: quod concordantia et gloria deus et creaturam. Et ergo gloria concordantia et gloria deus et creaturam. Et ergo incarnatio: ut sit maior concordantia gloriati in creati et gloriabilis creati in gloriosi: et quod per maiorem concordantiam gloria possit esse cum differentia in maiori concordantia contra contrarietatem.

De gloria concordantia et incarnatione.
Gloria est pater et concordantia creaturam. idcirco gloria et concordantia concordantia habet in contrarietate et pena. Et maiestas et pena concordantia habet in gloria et concordantia. et sic sunt due concordantie et due contrarietates. Et quanto gloria et concordantia sunt in maiori magnitudine bonitatis: per contrarietatem et per concordantiam. Et ergo incarnatio: ut gloria et concordantia possint esse magis pater et maiestati et pater deus et creaturam et concordantia cum maiori magnitudine bonitatis. et quod in creati sit in incarnatione. Et si non sit incarnatio: non habet cum quo vincere possint maiorem magnitudinem mali pater et maiestatis.

De gloria principio et incarnatione.
Principium principii in gloria et dei in maiori magnitudine bonitatis si natura glorie sit increata. Et ergo incarnatio: ut principium creatum possit esse principium in maiori magnitudine bonitatis. Et si non sit incarnatio deus qui est gloria deficit maiori principii in maiori magnitudine bonitatis. qui defectus est impossibilis. per quam impossibilitatem probatur incarnatio.

De gloria medio et incarnatione.

Gloria dei est ita magna summitas magnitudinis et bonitatis: et hoc est in ita magna infinitate magnitudinis et bonitatis: quod de nihilo est creatus quod non posset ascendere ad accipiendum gloriam in summitate magnitudinis

Arbor christianalis.

Fo. crv.

nis et bonitatis sine medio: quod sit de natura summitatis et de non infinitatis. Et si in incarnatione: quod est medium ambax nax. cum quod per quod ascendere potest ita magnitudo bonitatis inferioris ad accipiendum gloriam in magnitudine bonitatis superioris. sicut hoc transire potest computando in numero de primo ad tertium per secundum. et de secundo ad tertium per tertium. et ita quousque numerus sit completus.

De gloria sine incarnatione.

Eius est finis et est gloria hois. idcirco finis hois est gloria dei. et gloria hois est finis: quod est deus. Idcirco deus creavit hoies ad gloriam. et quod sit in incarnatione quod sit de gloria et sine dei: et de non glorie et sine hois quod non facit deus inter gloriam et gloriam: et iter finis et finis. Et sicut facit deus facit concordantiam. quod si quod deus et concordantia facere non posset in maiori magnitudine bonitatis: si constituta non esset cum non finis et glorie dei. et qua non posset esse constituta: si non esset incarnatio.

De gloria maiestate et incarnatione.

Gloria hois ascendere non posset ad maiorem magnitudinem bonitatis sine incarnatione: ad quam ascendit per incarnationem. quoniam maiori gloria quam hoc habere potest in magnitudine bonitatis est: quod sit cum divina natura coniunctus. Et si incarnatione: ut in illo homine deificato: et in illo deo hominifacere possit gloria hominum ascendere ad maiorem maiestatem magnitudinis bonitatis.

De gloria equitate et incarnatione.

Si in gloria dei non esset equalitas essentialis gloriatis gloriabilis et essentialis gloriatis: quod non posset esse cum equitate in magnitudine bonitatis equitatis: quod hoies habet in eorum voluntate essentiali amativo amabiliter amaret in eorum intellectu essentiali intellectivo intelligibili et intelligere: et in eorum memoria essentiali memorativo memorabili et memorari. Et idem de equalitate: quod habent inter eorum intellectum memoriam et voluntatem. Et idem sequeretur: si non esset incarnatio sine qua non esset gloria hominum in maiori equalitate magnitudinis et bonitatis per eorum essentialia secreta: quod diximus.

De gloria maiestate et incarnatione.

Si sit incarnatio: est unus homo: qui maiorem gloriam habet quam omnes angeli: et quam omnes hoies. Et est gloria subiecta concordantie maiestatis et unitatis illius hois: quod est maior super omnes hoies in gloria: et in magnitudine bonitatis. Et si non sit incarnatione: gloria non potest esse subiecta maiori concordantie unitatis: et maiestatis et unitatis: et sic gloria creata non habet cum quod se possit elongare a maiori maiestate: nec esse in maiori maiestate. et ergo: quod sit incarnatione: ut gloria se elongare possit per incarnationem a maiori maiestate. quod est maior maiestas et est in maiori maiestate magnitudinis bonitatis. Et per hunc passum redderi potest ad generale obiectum: quod fieri potest. false tamen et vera conclusionem incarnationis.

De gloria concordantia et incarnatione.

Magnitudo potestatis est: quod nature differentes in supposito concordent sine contrarietate. quod si quod supposito sit ex ipsis. Et ergo incarnatione: per quam non divina et humana in uno supposito concordant intus: quod cursus naturalis unioni non resistit: quod habet cum divina natura supra suam naturam. nec excellentia divine nature resistit sibi ipsi in unionem: quod facit cum humana natura: que infima est in nobilitate. et hoc est ratione magne concordantie: quod divina potestas habet in magnitudine concordandi. Quod siquidem magnitudinem concordantie habere non posset: ita magnam sine incarnatione.

De gloria principio et incarnatione.

Iter unum principium aliud est differentia. sicut pater qui est unum principium actus: et filius qui est aliud principium passus: et spiritus sanctus qui est principium similis passus ab ambobus. Et hec omnia tria principia sunt unum principium commune. quod est principium creator. et creatura principiiabilis. et creare est ex ambobus si sit incarnatio. quoniam in incarnatione est creare de essentia creatoris et creature. sicut subare: quod est de essentia forme et materie substantie. Et ergo incarnatione: ut divina præsens sit magna in creare et principiare in quod sine incarnatione non posset esse ita magna.

De gloria medio et incarnatione.

Inter deum et creaturam est deus. et creare est in medio. verum creare non est de essentia creatoris: sed est de creabili. sicut figure quod sigillum facit i ceram: quod sunt de eadem cere: non autem de essentia sigilli. Idcirco creare non est magnum medium inter deum et creaturam sed proportionem. sicut si esset de essentia creatoris et creature. sicut generare: quod est de essentia generantis et generabilis. Est igitur incarnatio: ut sit magnum medium in deus creatoris et creature. quod siquidem est magnum in magnitudine prout iniquum est unum? trine? ex divina natura et humana per creare et incarnare.

De deus sine incarnatione. Quomodo modi finis sunt differentes in generalitate secundum respectum creatoris et creature. unum? modus est creatoris et alius? creature. et si sit incarnationis: coniungit se utriusque finis in una persona. quod generalis finis est ad omnes creaturas. Specialis est: in quantum est creator et generalis in quantum est creatura: quod generalis est in fine per exaltationem: quam assumit in deificatione. et ita generalis finis est per suam naturam: et per naturam quam accipit superius? omnibus? finibus? creatis: quod sunt de sua natura. Est igitur incarnatio: ut prout possit esse in magnitudine finis. et differentia similiter.

Medius deus maioritatem incarnationis. Natura creata non est tantum differentia a suis particularibus: sicut est enim natura divina. quam omnia sua particularia finita sunt et terminata. et natura divina est infinita. potest ergo deus maior esse inter naturam divinam et humanam quam inter unam naturam creatam et aliam. Est igitur incarnatio: ut maioritas deus sit tantum subiecta magnitudini prout in unum deum naturam divinam et humanam: sicut in differentiam naturam humanam a divina per creare. sed hoc esse non posset: si incarnationis non esset. sine qua deficeret maioritas magnitudini potestatis in unum deum creatorem et creaturam.

Omnino deus equalitate et incarnatione. Quanto prout equare potest plura deus in una creatura sub ratione magnitudinis et bonitatis: tanto maius est possidere: quod habet in equando plura bona et magna in bonitate. Est ergo incarnatio: ut potestas equare possit humanam bonitatem et magnitudinem. dura-

tionem: et alias formas primas substantie humane in equalitate divina: quod est inter patrem et filium et spiritum sanctum ratione divine bonitatis magnitudinis eternitatis etc. Quam siquidem magnitudinem possidere prout habere non posset sine incarnatione.

Quanto minoritas et incarnatione. Quanto minoritas minor est: tanto maior est. sicut granum minus: in quo minoritas maior est quam in pipere: et in pipere quam in faba. idcirco piper minus est quam minus: et faba quam piper. et sic de aliis similibus istis. Est ergo substantia maior per maioritatem. et est minor per maiorem minoritatem secundum exempla: quod supra posuimus. Idcirco cognoscit: quod deus est minor iter unam subam parvam et alias parvam quam inter unam magnam et aliam parvam. Idcirco est significata incarnationis: ut prout deus creatoris et creature in ita magna maioritate ascendere possit: quod maior esse non possit in possibile maiorem maiorem et differentiare.

Inter primum et principabile est concordare. quod siquidem concordare est in magnitudine amicitie et amabilis: sed per principabile est magnus. et principabilis similiter in principare et in amare. ubi est concordantia sit inter creaturam et creabile principabile et principabile amicitie et amabile: opus per sit incarnationis. ut magnitudo se extendere possit in magnus concordare concordantiam et concordabilis principabile et principabilis et amicitie et amabilis. hac extensio non magnus habet non posset sine incarnatione.

Inter concordantia medior incarnationis. In concordantia se habet ita concordans et concordabilis et concordantia et amare. est ergo concordantia medium concordantis et concordabilis. et finis per concordans et concordabile se habent ad magnum amare: est concordans magnus in amare et amore. Est ergo incarnationis: ut concordare dei et creature sicut in magno amare et in ita magno quam in maiori esse non possit. ut magnitudo non deficiat maiori concordantie et amoris et concordandi et amandi.

De concordantia sine et incarnatione.

Huius concordantis et concordabilis et concordare. Et finis concordantia re est concordantia. quod siquidem concordantia est in magnitudine amoris et amicitie secundum magnitudinem amoris: quam concordans et concordabilis habent in concordare et amare. Est ergo incarnatio in qua suppositum est concordatum per concordare est magnitudine amicitie per concordantia creaturam et amicitiam concordabilis creabile et amabile. Et huiusmodi concordantia requirit maiorem finem: qui possit esse inter deum et creaturam per concordare amare et complere.

De concordantia maiori et incarnatione.

Divina voluntas diligit concordantiam dei et creature in illa maiori et in illa potestas ipsam concordare potest. Et hoc facit: ut sapientia in concordantia sciat ita magnus amare: sicut intelligere. unde est sapientia sciat quod maiori concordare potest esse per incarnare: opus per voluntas diligit maiori concordare et diligere non posset: si incarnare deamaret.

De concordantia equalitate et incarnatione.

Quanto concordantia habet equalitatem inter concordare et amare. Est ergo incarnatio: ut possit esse magna concordantia inter concordare et amare. et ita magna quam magnitudo amoris et concordantie non deficiat maiori magnitudini equalitatis que possit esse iter concordare et amare secundum comparationem creatoris et creature.

De concordantia minoritate et incarnatione.

Minus amare in maiori concordantia non posset esse: nec etiam minus concordare in maiori amore sine incarnatione. et ut minus amare creatum sit in maiori concordantia increata: et minus concordare creatum sit in maiori amore increato: opus per sit incarnationis. ut maiori amare creatum sit in maiori concordantia creata et increata. et maiori concordare creatum sit in maiori amore: et in concordantia increata.

De principio medior incarnationis.

Nullum principium creati ad finem venire potest sine medio. quoniam si venire posset ad finem sine medio: principium creati esset idem quod finis: et ita deus non esset finis illius. quod est impossibile. Et in hoc passu cognoscit: quod est natura prout in hominibus: quod diligit prout seipsum quam deus. Unde cum principium creati ad finem se habeat per medium: finis per finis est magnus: se habet ad magnum medium. et finis per medium est magnus se habet ad magnum finem. Est igitur incarnatio: ut principium creati se habet per maiori medium ad maiorem finem. sed hoc esse non posset: si incarnationis non esset. sine quam incarnatione maiori finis maiori principio deficeret et medio finis suam naturam. quod est impossibile.

De principio sine et incarnatione.

De maiori sine sequitur maiori principio et de maiori principio maiori finis. Est igitur incarnatio ut possit esse hec prout. ubi per sit sit incarnationis: per illam maiori creatura in principio mundi et in fine. quoniam supra incarnationem non potest esse creatio in maiori principio et in fine. quoniam si esset: posset esse sustentata maiori creatura in maiori natura quam in divina. quod est impossibile.

De principio maiori et incarnatione.

Minus principium quod de principio potest in creando: potest in incarnando. ubi in principio creatura in seipso et in seipso ipsam sustentare et vivere. Est ergo incarnatio ut deus per illam satisfacere possit maiori principio. cui satisfacere non posset sine incarnare.

De principio equalitate et incarnatione.

Sine incarnatione deus equare non posset in magnitudine bonitatis principis creati et finis creati. cum ita sit: quod naturaliter in creaturis finis sit nobilior quam principis. sicut hitare: quod est nobilior finis quam principiare camere: et vivere quam comedere. Est igitur incarnatio: ut in illa et per illam principium creati et finis creati habere possint equalitatem in magnitudine bonitatis: quam habuerit in natura humana: quam deus assumpsit. Que siquidem equalitas est finis et principis omnium aliarum equalitatum creaturarum. Et in hoc passu cognoscit modum finis quem deus per incarnationem omnes creaturas naturaliter exaltavit per equalitatem finis et principis.

Que principio minoritate incarnatione. Boniā mūdus de nihilo creat? est? in nihilo nō est aliqd. creatus est de maiori minoritate de qua creati potuit. Est ergo sūū principiu reale de maiori minoritate productum et creatū. Est ergo incarnatio: vt principiu reale productū de maiori minoritate ad maiorem maioritatem sit productū. Et hoc esse non posset: si deus incarnatus nō eēt. qm̄ per incarnationē est principiu creatū productū ad maiorem maioritatem finis. Et si non esset incarnatio: mūdus foret pduct? de maiori minoritate ad finem sustentatum in minori maiortate.

Item de medio fine et incarnatione. Inter maius mediū maiorem finem: opz q sit pportio in magnitudine virtutis. mūdus est creatus ppter aliquē finē cui opz mediū esse pportio nati: vt p illud pncipiū mundi in fine quietē habere possit. Oportet ergo q incarnatione sit. qm̄ p illā mediū pportionatū est inter finē mūdi et pncipiū inquantū sufficit vli bono creator: q vna ex suis pti- bus sit cū bono diuio pfecta: et sufficit vli magnitudini create: q vna ex suis pti- bus cū diuina magnitudine sit coniuncta. Et idem de duratiōe vniuersali create: q vna ex suis pti- bus sit cū eternitate coniuncta. et sic de alijs formis primis. Sed hoc esse non posset: si nō esset incarnatio: sine qua virtus increata deficeret virtuti create. q defectus est impossibilis.

De medio maiortate et incarnatione. Opto medio in maiortate virtutis positi sunt in maiori virtute pncipiū et finis. Et medio nō posito in maiori virtute pncipiū et finis positi sunt in vacuitate. Est ergo incarnatio: p quā mediū creatū positi est i maiori virtute. per qd pncipiū creatū et finis positi sunt in maiori virtute.

Naturaliter nullum mediū creatū pōt eē in eq̄litate finis et pncipiū. cū ita sit: q principiu finis nō sint equales in magnitudine virtutis p̄m? existente p̄p finē. et nō ecōuerso. qm̄ si eēt ecōuerso finis cursū nālē eēt suc-

cessio et mot? de fine ad pncipiū et eēt destruct? cursus nālīs et esset p̄m? nature. rōne cui? lapis supra ascēderet et aqua calefaceret ignē et ignis infri-gidaret aquas et lux daret tenebras: et sic de alijs. q essent p̄ cursū nature. Et est ergo incarnatione: p quā mediū creatū ē equale cū pncipio creator et fine creato illis eq̄lib? extitit? i incarnatione. Que siquidē mioritas mediū et pncipiū ascēdit ad equalitatem finis.

De medio mioritate et incarnatione. E minori medio sequit mior finis. et idē de principio. sequit q de maiori medio maior finis et mai? pncipiū. et q mūd? creat? ē fuit ante min? mediū q mai? vt pductio i multiplicatione eēt successiue vsq ad maiortatē. Et si i creatiōe mūdi eēt ante mai? mediū q min? eēt successio in p̄m. v3 q de maiori fine se haberet ad minorem. Et in h passu cognoscit nā p̄m. Est q incarnatione: vt successio sustēta sit in medio: in q virt? sit mota de mioritate ad maiortatē vltra quam nō sit appetitus naturalis.

Et de fine equalitate et incarnatione. Finis et maiortas pportionem hnt et i perfectior mioritas. Nō esset ergo finis cū maiortate pportionatus nec maiortas cū fine: si nō esset incarnatio. rōne cui? finis creat? ad maiortatē ascēdit et maiortas q̄tem h3 inquantū finē maiore nō requirit: qm̄ vltra incarnationē creatura maiore appetitus h3e non pōt finem nām finis et maiortatis. Et si nō esset incarnatio: essent cōtrarij.

Sit incarnatione i illa equalitate finis creat? recolubilis itelligibilis et amabilis. qm̄ finis cursū nature nulli amatiuitati create p̄m? maior creatura amabilis q finis p incarnationē sustētat? et cōplet? Et idē de intellectu cuiuslibet hoīs: cui nō spectat altior intelligibilitas create. Et idē de recolubilitate. Sunt ergo si sit incarnatio equales in fine potētē sp̄iales cuiuslibet hoīs iusti. et idē de angelis b̄is. Est ergo incarnatio: vt finis possit eē subm equali amabilitati et amatiuitati create et intelligibilitati et intellectiuitati create et reco-

libilitati et recolubilitati create.

Minor finis ē equi q militis. qm̄ finis equi ē militia et finis militis ē iustitia et par. vt in arbore imperiali significatū ē. Est ergo significatū: q vniuersum creatū ē ppter minorem finē et q aliq ex suis pti- b? ppter maiore finē: qm̄ si vniuersum creatū foret in maiori fine q aliq ex suis pti- b? q̄libz ex suis pti- b? sūū finē i seipso haberet: in q quiesceret et nullū appetitū extra se haberet. et esset sicut equus: q nō eēt ppter militem nec miles ppter iustitiā nec ferrū ppter cultellū. et hoc est ip̄m. Est q vna ps vniuersi creati finis toti vniuersi vt ad illū finē toti boni vniuersi creati se hēat. Et idē de suis pti- b? Est q incarnatione: sine q nulla ps vniuersi posset esse finis toti vniuersi creati. qm̄ non esset digna de ita magna maiortate exite mior q vniuersum creatū: sicut ps q mior ē q sūū totū.

Sit incarnatione exide sequitur maior cōis vtilitas oib? pti- bus vniuersi bōi creati. Et idē de vniuerso magno creato. et sic de alijs formis p̄m? q̄ oēs creature finem cursū naturalem per incarnationem ad maiore vltutem ascēderunt. Et si incarnatio nō sit: est cōis vtilitas et virtus in p̄m? de. Est ergo incarnatio vt creator nō deficiat maiori cōitati virtuti et vtilitati bōitatis magnitudinis et ceterarū formarū p̄m? ruz.

Creator et maiortas p̄m? ruz. Idcirco de maior ē q creatura. et inter creatorem et creaturā nō pōt eē equalitas. vnde cū de? creauit mūdū finem suū naturā se habuit p̄m? ad creādū ip̄m in maiori magnitudine bōitatis duratiōis p̄m? sapie et vltutis glie virtutis et veritatis finis in mediū pncipiū equalitatis b̄ie et p̄m? ruz. q in minori: quoniam si se habuisset ante ad maiortatē formarū q ad maiortatem: habuisset se ad creationem cōtra suā naturā. quod est impossibile. Est h mūdus creat? rōne maioris maiortatis magnitudinis bonita-

tis et ceterarum. ad quam maiorem maiortatem creatus esse non potuisset: si de? non esset incarnatus.

Minor equalitas ē i ouo q i gallina. qz gallina ē finis oui. et est in maiori magnitudine bōitatis et virtutis q ouus. q si ouus foret finis galline: finis conuerteretur. ita q ouus esset propter gallinā et gallina ppter ouū. et vtriqz finis essent in circulo: et equales in minoritate. et finis nō haberet subm: in quo esset cū maiortate p magnitudinem bonitatis et virtutis. qd ē impossibile cōtra cursū naturālē. Est ergo gallina in nobiliori fine q ouus. Et qz gallina ē p̄m? cipiata ex ouo: opz q sit aliquis ali? finis maior i magnitudine bonitatis et virtutis q gallina. et sic successiue de gradu in gradu et de fine in finē et de minoritate i maiortatē vsq ad vniū sup̄m finē creatū q est finis oīm finis creator. Qui siquidem finis eē non posset sine incarnatione. qm̄ sine incarnatione non posset habere ita magnā bōitatē magnitudinis et virtutis: q sufficeret esse finis oīm creator. Est ergo incarnatio sine qua in oib? creatis foret circulus equalis i minoritate et sine maiortate finis. sicut circulus oui et galline. vt dictum est.

De fructu arboris iesu xpi. Fructū huius arboris q̄m? modis cōsideramus. p̄m? est p recreationē. scōs est p exaltationē. terti? p manifestationem. q̄rtus p deificationem. Recreatione est: vt pbatū est in arbore apostolicali. Idcirco recreatio toti? h3a ni generis est fruct? de quo viuūt omnes beati saluati. Et ille fruct? sustētat? ē i natura diuina et hūana in quib? saluati fructum vite colligunt. sine quo mortui erāt omnes illi: qui deuati erāt a fine: ppter quē creati fuerāt. ad quē ppter fructū redierāt. q siquidē fruct? ex dñā nostra collectus est materialiter et ex cruce formaliter. Qui etiam fructus sufficit ad dandū vitam omnibus hominibus mūdi ratio: ne sue magne generalitatis et nobilitatis. Idcirco malefacit ecclesiā: qz suū posse

Arbor christianalis.

non facit: q̄ ex ipso fructu vitæ possideat omnes homines hui⁹ mundi. ¶ Fructu exaltationis consideram⁹: inquantū totum vniuersum creatus p̄ incarnationē ē exaltatum. qm̄ per incarnationē p̄cipat deitas naturaliter cum toto vniuerso creato. inquantū naturā humanā assumpsit. q̄ cū omnibus creaturis p̄cipat s̄m cursu naturæ. Et inquantū participat cum deitate: supra cursum naturalem exaltatū ē totum genus vniuersum. v̄z bonitas naturalis ⁊ generalis exaltata in bonitate xp̄i speciali. ⁊ idem de alijs formis naturalibus ⁊ primis. ¶ Domin⁹ iesus xp̄s ē fructus per manifestationē: inquantū deus in illo manifestat quietem quāz habet dignitates dei in formis primis iesu xp̄i: q̄ spectat ad humanam naturam. sicut diuina bonitas: que quietem habet in bonitate creata xp̄i. inquantum ipsam deificat in altiori gradu bonificabilitatis. ⁊ sicut diuina magnitudo: que magnificat magnitudinem xp̄i in altiori gradu magnificabilitatis. ⁊ eternitas: que durificat durationem humanā xp̄i in altiori gradu durificabilitatis. ⁊ potestas diuina: q̄ possideat humanā prātem xp̄i in altiori gradu possideabilitatis. ⁊ sic de alijs formis. Et omnes isti gradus ita excellentes sunt fructus: quos deitas colligit ex humanitate ad manifestandum actus suarum dignitatum in maioriāte manifestationis. i. qua manifestatione diuina natura quietē habet: inquantū manifestatio i supremo gradu perfectionis existit. ⁊ sic de gradu bonitatis magnitudinis ⁊ aliarū. Et de hoc cognitionem dedimus in p̄batione: quā fecimus de incarnatione p̄ flores huius arboris. sicut in primo flore: q̄ est de bonitate ⁊ magnitudine. in quo ostēditur: q̄

ita magna debet esse exaltatio bonitatis create: sicut bonitas diuinā magnitudo sunt rōnes: q̄ p̄ducatur bona ⁊ magna creatura. Est ergo illa creatura. p̄ducta i ita magna bonitate: sicut bonitas ⁊ magnitudo superiores possunt esse rōnes p̄ductioni bone ⁊ magne creature. Manifestata est ergo i illa camera collectio fructus per magnitudinem bonitatis ⁊ in se cunda camera que est de bonitate eternitate: per bonam durationem. ⁊ sic per ordinem vsq; ad cameram equalitatis inferioritatis. ¶ Fruct⁹ incarnationis est duplex. v̄z humanitas domini iesu xp̄i: que colligitur per deitatem. v̄z per filium: qui illā humanitatem induit: inquantum factus est homo. Et humanitas fruct⁹ est in deitate: inquantum est homo deus. ⁊ est fructus: in quo beati colligunt gloriam tribus modis. v̄z sensualiter per corpus xp̄i ⁊ spiritualiter per animam ipsius ⁊ diuinaliter per suam deitatem. Iste fruct⁹ ita altus ⁊ ita gloriosus ita magnus ⁊ ita bonus ita verus ⁊ ita virtuosus ab aliquo cogitari nominari nō valet neq; scribi.

De arboze diuinali.

Summarium.

Arbor diuinalis versatur circa diuinitatem. Et similiter diuiditur in septem partes: scilicet
 ¶ Radices sunt dignitates dei.
 ¶ Truncus est substantia dei.
 ¶ Branche sunt proprietates personales.
 ¶ Rami sunt generatio ⁊ spiratio.
 ¶ Folia negationes accidentum.
 ¶ Flores p̄bationes productionis.
 ¶ Fructus est deus perfecte completus.

Arbor diuinalis.

So. crix.

gno ⁊ eterno rē. Et inquantū ē bonus per bonitatem: verūtm̄ ipse ē ipsamet bonitas: h̄z se ad bonificare. ⁊ idē inquantū magn⁹ est: p̄ magnitudinē se h̄z ad magnificare. Et sic deo exiit sub istis rōnib⁹ (vt ita loquar) se h̄z vt pater ad bonificandū / magnificandū ⁊ ad p̄ducendū bonū filiū ⁊ magnū. p̄ducendū bonū filiū p̄ bonitatem ⁊ magnū p̄ magnitudinē. Et i hoc passu cognoscit: q̄ rōnes nō existētes distincte finitū: possunt ēē reales rōnes rōne distinctionis suppositoꝝ. v̄z p̄ducētis ⁊ p̄ducti: q̄ distincti sunt in proprietatib⁹ personarū. Et si rōnes nō essent reales p̄ductionē: in qua essent ita cōfusi: sicut sunt p̄ n̄serū de⁹ nō haberet rōnē p̄ductionis. qm̄ nō posset esse distinctio in p̄ductione: postq̄ ipse nō consideraret rōnē bonitatis ad p̄ducendū bonū. nec rōnē magnitudinis ad p̄ducendū magnū. ⁊ sic de alijs. ⁊ esset ociosus in suis rōnib⁹: q̄ rōnes nō essent: nisi ēēt p̄ductio. sicut nō sunt rōnes numerate finitū essentia ⁊ sunt n̄serate finitū p̄ductionē. S̄m ergo dignitates rōnes reales declarate ⁊ numerate p̄ p̄ductionē. ⁊ sunt i vnitāte n̄seri nō n̄serati p̄ essentia deitatis ⁊ nature. Et in hoc passu est valde declarata beatissima dei trinitas. vide licet pluralitas diuina suppositoꝝ: quā esse op̄z de necessitate: vt i deo sint rōnes reapp̄ie ⁊ essentielles clare ⁊ numerate. ¶ Omnes iste rōnes bōe sunt p̄ bonitatem ⁊ magne p̄ magnitudinē ⁊ eterne p̄ eternitatem ⁊ potētes per potestatem ⁊ sciētifice per sapiētiam ⁊ amate p̄ voluntatem ⁊ virtuosē per virtutē ⁊ vere p̄ veritatem ⁊ gloriose per gloriā ⁊ indistincte n̄sero p̄ distinctionē. sed sunt rōnes reales n̄serate ⁊ clare p̄ distinctionē suppositoꝝ. Et idē est de cōcordātia rōnib⁹ nō cōcordatib⁹ inquantū sunt vnū idē n̄sero. sed sunt p̄cordates in cōcordātia suppositoꝝ. Et rōnes p̄cipia nō sunt inquantū sunt vnū idē n̄sero. qm̄ postq̄ sunt vnū idē n̄sero: vna rō nō potest esse p̄cipiū alteri⁹. s̄z sunt p̄cipia ⁊ vnū principium in p̄cipiante producente: qui est rōnes. ⁊ sunt p̄cipiate: inquantū p̄ductus p̄cipiatus est ille rōnes qui est ex illis p̄cipiatus ⁊ productus. Et etiā actiones nō sunt media per essentia ita:

q̄ vna sit in medio alterius. cum ita sit: q̄ oēs sint vna simplex essentia. sed p̄ naturā mediū ⁊ distinctionis personarū ē in bonitate bonificare i medio bonificātis ⁊ bonificabilis: ⁊ magnificare in medio magnificātis ⁊ magnificabilis. ⁊ sic de alijs. Et rōnes nō sunt plures fines: s̄z sunt vnus finis: sicut sunt vna eēntia. ⁊ sunt fines: sicut sunt rōnes p̄ p̄ductionē. sicut p̄ q̄ sub fine bonitatis p̄ducit bonificatū. ⁊ sub fine magnitudinis magnificatū. ⁊ sic de alijs. Nec rōnes sunt eōles p̄ eēntiā. qm̄ si eēnt forent plēs ⁊ distincte: v̄z vna ab alia: sed sunt p̄ equalitatem equales in distinctione suppositoꝝ. sicut bonitas / magnitudo / eternitas / ptas / que sunt ita fontaliter ⁊ feci de in p̄ductione ⁊ distinctione. sicut sapiētia voluntas ⁊c.

De substantia arboris diuinalis.

Substantia consideram⁹ ēē illud ens i quo rōnes sunt sustentate. verūtm̄ tñ dicim⁹: q̄ illa ⁊ rōnes sūt vna eadē essentia nā / deitas ⁊ deus. sed subaz consideram⁹ inquantū est subin rōnib⁹. sicut bon⁹ bonitatis magn⁹ magnitudinis eternus eternitatis. ⁊ sic de alijs. Idcirco subam ēē intelligim⁹ bonū magnū eternū potēs ⁊c. ¶ Scdm̄ q̄ dixim⁹ i arboze clari: trāsitus i tertiū n̄serū trāsīt: ita q̄ nō est vna spēs cū suis radicib⁹. qm̄ ipse ē totū: ⁊ radices sunt sue p̄tes. Sed diuina suba non trāsīt in tertiū n̄serū: vt ipa sit i vno n̄sero: ⁊ sue rōnes ⁊ dignitates sint i alio n̄sero. qm̄ ipsa ē bonitas magnitudo ⁊c. ⁊ q̄libet ē tota suba. Et in h̄ rō n̄ra facit dīaz inquantū intelligim⁹ subaz oīm rōnū. ⁊ itelligim⁹ rōnes p̄ seipsas claras ⁊ icōfusas ⁊ n̄serales ⁊ etiā singulares: inquantū suba sūt rōnes enti cōi: q̄ ē de⁹: ⁊ q̄ ē suba. Etiā ille sunt cōes sube in vnitāte n̄seri ⁊ i distinctione personarū. ¶ Cū sensibilitas se sensui representat sub rōne coloris: respōdet sensus cōis p̄ videre illi representationi. ⁊ cū se representat sub rōne soni aut vocis: n̄det sensus cōis illi representationi cū audire. ⁊ sic de alijs sensibilitatib⁹ p̄ricularib⁹ quibus respōdet sensus cōis cū p̄ricularibus potētis. ita ⁊ multomeli⁹ sine oī cōparatione cū suba diuina tāgīt p̄ suas rōnes: n̄det illis rōnib⁹. verūtm̄ nō dicimus:

Arbor diuinalis.

q̄ rōnes sint ptes: q̄ r̄ndet fm̄ ear̄ rea-
litatē r̄ nūmeralitātē i tactu: vt ita loqr̄m̄
pductiōe interiori aut i influētia exteriori
quā facit creaturis. qm̄ si tāgīt sub rōne
bōitatis suba inquātū bona: bōitati r̄n-
det r̄ pducit bonū. vt bonitas habeat in
ipsa suaz fontalitātē r̄ feciditatē r̄ abun-
dantiā. Et cū tāgīt p magnitudinē: r̄ndet
suba magna r̄ pducit magnū. vt magni-
tudo suā hēat fontalitātē r̄ feciditatē in
illo tactu. r̄ sic de alijs. Idcirco ille q̄ r̄n-
det: est in illa suba p̄ pducēs filiū. r̄ quia
tāgīt p bōitatē: pducit ipsuz ex bōitate. r̄
q̄z tangīt p magnitudinē: ipm̄ pducit ex
magnitudine r̄ de sua ppria bonitate et
magnitudine. Idcirco fili⁹ ē pductus bo-
nus r̄ magn⁹. r̄ ē bon⁹ de bonitate r̄ ma-
gnus ex magnitudine. Et q̄z pduct⁹ ē de to-
ta bonitate r̄ de tota magnitudine: rema-
net cum p̄fēvna eadē bonitas r̄ vna ea-
dē magnitudo. r̄ idem est de eternitate r̄
alijs. Cū diuina suba tāgīt p hoies bonos:
qui faciunt bona opera ppter amorē do-
mini nostrī: diuina bonitas tāgīt subam.
que siquidē suba q̄ est de⁹: respondet p suā
bonitatem bonitati create influendo gra-
tiā bonitatis. Et hoc idē cū tāgīt p ma-
gnitudinē: inquātū hoies magna bona fa-
ciūt: plura ppter dominū nostrū: magni-
tudo diuina subam tāgīt: r̄ suba r̄ndet in
fluēdo hoibus suis seruitorib⁹ magna bo-
na r̄ plura. Et idē de eternitate r̄ ceteris.
Et cū hoies mali tāgīt subaz faciēdo ma-
lū: iniustitia tāgīt subam q̄ tāgīt hoies ma-
los cū vindicta faciēdo illis malū pene.
Et si mala sunt magna: iusti⁹ penas mul-
tiplicat. Et in hoc passu cognoscitur: quo
modo de⁹ r̄ndet iustis r̄ p̄cōtib⁹. fm̄ q̄ ē
tactū p rōnes supiores r̄ inferiores. ¶ Di-
uina suba insensibilis ē: qm̄ nō est de reb⁹
corp̄alib⁹: r̄ ē i imaginabilis. qm̄ non h̄z si-
guras circula: q̄ dr̄gularē neq̄ triāgu-
larē: nec h̄z aliā q̄ ditionē: p quā sentiri
possit subaliter nec accidētālī. cum ita sit:
q̄ ipsa sit infinita r̄ eterna. nec etiā suba
est cōposita de p̄tib⁹: nec de aliqua alia re.
Qm̄ ens etern⁹ r̄ infinit⁹: r̄ qd nō h̄z in se
aliq̄d accidēs cōpositū ē nō pōt r̄ maxi-
me cū sit pura simplicitas r̄ in puro sim-
plicare pducēte vna simplici persona q̄

est pater: de tota sua simplicitate aliā p̄so-
nā: q̄ est fili⁹. r̄ hoc idē de sc̄to sp̄s. Idcir-
co nulla suba q̄ sit simplex: r̄ in q̄ sit simpli-
ficare cū eternare r̄ infinitare: cōposita esse
potest: cum ita sit: q̄ simplicitas r̄ com-
positio contrarientur.

¶ De p̄sonis diuinis arboris diuinalis.
Arbore arboris diuinalis p̄so-
nales sunt p̄prietates: v̄z p̄-
nitas/ filiatio/ r̄ passiva spi-
ratio. r̄ sunt in suba fm̄ nām
dignitatū: r̄ suba ēi ipsi su-
stetata: fm̄ q̄ cēntia in suis cēntialib⁹ cō-
creti sustetāt. Et ex istis brāchijs: vt ita lo-
quar: tractare pponim⁹ in hūc modū: v̄z
in applicādo dignitates cuiuslibet p̄prie-
tati p̄sonali fm̄ suaz p̄ditionē: naturā cu-
iusq̄ p̄soner̄ etiā ostendere nūmerū trinales
p̄sonaz. Et hoc facim⁹ ad bñ declarādū
hāc arborē. qm̄ satis sufficiēt sum⁹ lo-
cuti de trinitate in arborē apostolicalī.

¶ De paternitate diuinali.
Deus ē bon⁹: r̄ i h̄ q̄ sua bōitas
est ei rō q̄ faciat bonū: appella-
mus bonū facere bonū. pducere
re h̄z se de⁹ ad faciēdū bonū. Et q̄ sua ma-
gnitudo ē ei rō: q̄ faciat magnū: appella-
mus magnū facere pducere magnū. Et
hāc locutionē tenemus in toto h̄ p̄cessu.
De⁹ q̄ ē magn⁹: se h̄z ad pducēdū mag-
nū. r̄ ita r̄ndet suba eq̄līter duab⁹ rōnib⁹: i p̄-
ducēdo mag-^m bo-^m. Illū magnū bonū ex
alio pducere nō p̄t. sed de seipso. qm̄ sua
magn⁹ q̄ ē infinita: tota se h̄z ad essendū.
rō: q̄ magn⁹ infinit⁹ sit pducit. r̄ h̄ idē de
bōitate. Et q̄ nulla alia suba ē infinita: sed
suba q̄ ē de⁹: opz q̄ de⁹ pducit de seipso
magnū bonū infinitū. r̄ idē de eternitate.
q̄ ē rō eterno: q̄ pducit eternū bonū. Et
q̄ alia eternitas nō ē. s̄z t̄mō eternitas
dei: opz q̄ suba se h̄z vt suppositū eternū
qd de seipso bonū eternū pducit. Et h̄ idē
de p̄tate: q̄ ē rō potētī: q̄ bonū possit p̄-
ducit. Et idē de sapiā: q̄ est rō sapiētī: q̄
bonū scitū pducit. Et voluntas amoroso-
siue amātī q̄ pducit bo-^m amātū. Et x̄p̄s
x̄tuoso: q̄ pducit bonū x̄tuosū. Et veri-
tas vero: q̄ verū bo-^m pducit. Et gl̄ia gl̄io-
so: q̄ gl̄iosū bonū pducit. Et distinctio di-
stinctionātī: q̄ distinctū bo-^m pducit. Et p̄cor-

Arbor diuinalis.

Fo. cxx.

dātia p̄cordātī: q̄ pducit bonū p̄corda-
tum. Et principū principiantī: q̄ pducit
principiatū bonū. Et mediū mediā-
tis: q̄ bonū mediātū pducit. Et finis p̄fi-
cientī: q̄ bonū p̄fectū pducit. Et eq̄litas
eq̄lificātī: q̄ bonū eq̄lificatū pducit. Si-
cut oēs rōnes se h̄nt ad deū fm̄ cor̄ natu-
rā r̄ cōe suppositū fm̄ suā naturā: r̄ndet il-
lis rōnib⁹ in pducendo bonū. r̄ndet oēs
rōnes ad pducēdū bonū. Et idē de p̄du-
ctiōe magni r̄ de p̄ductiōe eterni. Et sic
de oibus rōnib⁹: q̄ r̄ndet cuiuslibet singu-
lariter r̄ cōiter/ r̄ cōmune suppositū. s̄z
quod est deus. r̄ qd se h̄z ad r̄sponsionem.
vt pater. qm̄ de se h̄z pducere pductū fm̄
q̄ oēs rōnes req̄runt. Et in hoc passu co-
gnoscat mod⁹ fm̄ quē dignitates sunt rō-
nes: ex quib⁹ est p̄prietas paternalis: que
est p̄ducēs r̄ndens complēs r̄ obediens
rōnibus. existente: vt ita loquar: paterni-
tate cōi sub ipsi. fm̄ q̄ requirit in p̄du-
ctione. Et opz q̄ sit pater: q̄ de seipso ha-
bet r̄ndere oibus rationibus. qm̄ ex alio
subiecto non posset sufficere: fm̄ q̄ rōnes
req̄runt. Et quia inter pducētē r̄ pduc-
tū q̄ sunt in summitate rōnis: opz ēē ma-
iorē viciniā r̄ participationē concordā-
tiā naturā r̄ amantiā: opz q̄ sit p̄gnatio
nē. qm̄ alia pductio q̄ non esset p̄gnatio
nem: sufficere non posset r̄sponsionibus
rationū. Est ergo p̄bata p̄nitas p quā
intelligim⁹ primā brāchiā hui⁹ arboris.
¶ Deus est bon⁹: r̄ sua bonitas est ei ra-
tio: q̄ faciat bonū. r̄ si de⁹ rationi nō r̄n-
deret: ratio ēēt ociosa/ r̄ ip̄e esset ociosus.
r̄ virtus r̄sioni deficeret. r̄ magnitudo
bonitati. r̄ finis veritas r̄ gl̄ia p̄tās sapiē-
tia r̄ volūtas deficeret bonitati r̄ cōmuni
supposito. r̄ si r̄sionē faceret tantūmodo
in subo creato r̄ nō i creato: r̄sionē facit
extra r̄ nō intra/ r̄ deficeret infinitas r̄ eter-
nitas rōnib⁹/ r̄ ecōuersio. qd esset malū r̄
bōitatē r̄ oēs rōnes. qd ē ip̄osū. Et ḡ
r̄sio intra subaz creatā. ē p̄ p̄ductiones
pducētis r̄ pducti. ¶ In suba milij q̄ est
in multū pua q̄titate magnitudinis boni-
tatis: ē bonitas rō nālī agētī: q̄ bonū p̄-
ducit ex illa suba. r̄ magnū sit rō agētī
nālī: q̄ ex illa suba magnū bonum pro-
ducit. Et si suba sit in terra/ r̄ conditio:

nes habet: que cōueniunt r̄sionibus: se-
quitur pductio r̄ r̄sio/ r̄ facit multiplica-
tionē: que bona est r̄ magna: inquātū ex
grano milij est arbor: pducta. q̄ conditio-
nes habet: quas dixim⁹ de arborē vegeta-
li. Unde cū magis p̄p̄s sit deo magnū
bonū pducere: q̄ ip̄e maius bonū est: q̄
pducere minus bonū: r̄ milio est magis
p̄p̄s min⁹ bonū pducere q̄ mai⁹: q̄ in
ip̄o est parū bonū. veritatem mai⁹ bonū
pducit q̄ illud est: inquātū arborē i actu
pducit cū plurib⁹ brāchijs/ ramis/ folijs/
floribus/ r̄ fructu. q̄tomagis de⁹: qui est
magnus bonus infinitus: inquātū p̄filiis
equalē pducit sub̄p̄i. fm̄ q̄ rōnes requi-
rūt.

¶ De filiatione diuinali.
Filiatio est sc̄da brāchiā hui⁹ ar-
boris. r̄ est sc̄da: q̄ rōnes ante
se h̄nt fm̄ nām ad pducētē
ad pductibīlē fm̄ ordinē pductionis: ve-
ritatem nō dicimus: q̄ in illa anteriorita-
te sit t̄ps neq̄ motus neq̄ maior nobilitas
vni⁹ p̄one q̄ alter⁹. r̄ hec p̄prietas
filiatis est ita sub rōnibus p modū passio-
nis: sicut p̄prietas paternalis per modū
actionis. v̄z bonitas est rō bono: q̄ pducit
bonū. r̄ sic rō se h̄z dupl̄r est suppositū
ro. qm̄ vno modo se h̄z ad illud p actionē/
r̄ p aliū modū p passionē: vt ita loquar.
Idcirco cōe suppositum dupl̄r r̄ndet ra-
tione bonitatis. qm̄ p vni⁹ modū se h̄z vt
agēs/ r̄ p aliū vt patiens. r̄ inquātū se ha-
bet vt agens: se habet vt bonificans. r̄ in
quantū se habet vt patiens: se habet vt bo-
nificabilis. Et q̄ magnitudo est i illa ra-
tione: facit q̄ bonificās sit magnus. r̄ fa-
cit bonificabilē esse magnū. Idcirco bo-
nificās q̄ tāgīt p magnitudinē: pducit
de seipso r̄ de sua bonitate bonificatū. qm̄
si de seipso ip̄m nō pduceret: bonificatus
nō ēēt magnus/ nec ip̄e subm haberet: in
quo magnā haberet actionem. Et in hac
p̄ductione eternitas est ratio: inquantū
durare facit bonificantem r̄ bonificabi-
lē. Similiter et in hoc est distinctio ratio:
vt bonificans eternaliter sit distinctus a
bonificabili/ r̄ bonificabilis ab ip̄o intā-
tū q̄ vnus non sit alius. et hoc eternali-
ter. vt eternitas faciat durare distinctio-
nem. Etiā potestas est ratio q̄ bonificās

Inspirabili proprietate diuinali.
 A creatio est creare de creante
 ⁊ creabili. de creante formaliter/
 ⁊ creabili materialiter. Formali-
 ter de creante in quantum. pducit creati-
 ram de nihilo. materialiter in quantum. p-
 ducit creare de creabili. ⁊ amen creatura
 creare nō. pducit: qm̄ esset creas. s; est po-
 tētia passiuas: de q; pducī pōt creare/exite
 potentia subiecta ipsi creare in illo tem-

Arbor diuinalis.

I De numero ternali diuinali.
 In bonitate nō pōt esse magnitudo sine cēntialib⁹. dēcretis: in qb⁹ sit suscitata/ et q̄ cum ip̄is vna natura remaneat/ et vna cēntia. Que quide⁹ sunt bonificās bonificabilis et bonificat⁹. et q̄ vn⁹ ex istis de bonitate aliū pducit/ et ambo tertiū. qm̄ sine istis nō haberet subiectū: in q̄ esset suscitata/ nec posset esse i puro actu. qm̄ bonificare habere nō

posset/nec posset esse. q̄ si esset: oporteret
q̄ eēt ī potētia in alia suba suscitata: ⁊ q̄
bonificās bonificabilis ⁊ bonificare non
essent de sua eēn^{ti}. ⁊ sic eēt parua ⁊ magni
tudine. qđ ei esset malū: qđ est suū p̄riu. et
eēt in p̄uatione puri actus ⁊ eternitatē.
et non hēret in se p̄atē eēntiālē ⁊ defice
ret p̄tās q̄ in ipsa scibilis nō eēt nec ama
bilis. Et hoc idē de x̄tute x̄tate ⁊ glori
a. q̄ bonitatis deficeret ⁊ ip̄a oib^{us} defice
ret. qm̄ postq̄ eēt in defectu/nō posset oib^{us}
bus dare sp̄emētū. Et h̄mōi bonitas in
deo nō est. Est q̄ sua bonitas pur^a act^{us} ⁊
h̄z eēntiālia cōcreta q̄ sunt tria. v̄z bonifi
cans bonificabilis ⁊ bonificare. Et cū oib^{us}
bus istis tribus est rō magna eterna pos
tens scibilis ⁊ amabilis ⁊c. Sūt q̄ tres p̄
sone sub rōe bonitatis. ⁊ fin q̄ ia dictum
est ⁊ p̄batū inq̄rendo. p̄prietatē paternā
lē ⁊ filialē ⁊ p̄prietatē spirabilem. Et sicut
ōz q̄ sint tres p̄sone ⁊ nō minus rōe boni
tatis: ita ōz q̄ sint tres ⁊ nō min^{us} rōe ma
gnitudinis: q̄ est magna. q̄ i se h̄z eēnti
ālia p̄creta. v̄z magnificatē magnificabilē
et magnificare. sine q̄bus nō posset eē ma
gna. ⁊ h̄ idē de eternitate: q̄ nō posset esse
magna sine eēntiāli eternificatē eternifi
cabilis ⁊ eternificare. ⁊ sic de magnitudine
aliarū dignitatū. ¶ Qui in bonitate ad
deret quartū aut q̄ntū aut plura supposi
ta: q̄ essent simpl^r de sua eēntia: sicut sunt
tria. de quib^{us} dictū est. eēt parua ⁊ nō ma
gna. qm̄ si haberet duos bonificantes. v̄z
duos p̄ses: deficeret magnitudo cui^{us} i fi
ne. qm̄ maior est vn^{us} p̄f in fine bonitatis
q̄ duo patres: si vnus sufficiat toti fini bo
nitatis sub rōe p̄prietatis p̄nalis. Quis
si forēt duo p̄ses: forēt distincti ⁊ toti fini
bonitatis vna p̄p̄tatis p̄nalis. v̄z vn^{us} p̄f
sufficere nō posset: imo idigeret h̄re duos
aut p̄ses. sicut toti sp̄i h̄ianē: cui nō suffi
cit vn^{us} martin^{us}. eēt q̄ bonitas defectiua si
hēret in se duos p̄finitates. v̄z duos p̄ses.
⁊ sic nō eēt magna. Et si nō eēt magna ōz
q̄ eēt parua: cū ita sit q̄ puitas ⁊ magni^{us}
sint p̄ria. Et idē de duab^{us} filiationibus ⁊
duabus spirationib^{us}. Alio sunt q̄ p̄les tri
bus p̄prietatib^{us} p̄sonalib^{us} in diuina boni
tate. Et idē de diuina magni^{us} eternitate et
alijs. ¶ In bonitate diuina extranea p̄p̄t

Arbor diuinalis.

tas esse non potest: quia non sit bonificans bonificabilis nec bonificare. quoniam bonitas est plena omnibus tribus: et in sua natura plures proprietates non requirit: nec plena potest esse sine ipsis. ut dictum est. sicut corpus: cui sufficit longitudo amplius et profundius: et quod sit rotundus quadrangulus et triangulus. quod siquidem corpus plures mensuris non indiget: nec poterit esse sine tribus mensuris. Eset et supposititas: si diuina bonitas in digeret hanc extraneam proprietatem: quod non esset bonificans bonificabilis et bonificare. Ad hoc est contra personam nec plures tribus in bonitate diuinali. Et idem de diuina magnitudine eternitate et alijs. **B**onificans bonificabilis et bonificare sunt diuina bonitas et bonitas est omnes tres ita: quoniam una est essentia natura et numerus. Idcirco non sequitur tertius numerus. sicut sit in homine aut in alia substantia creata. quoniam in quod anima et corpus non sunt de una essentia nec natura: transit homo in tertio numero: qui est totus. anima et corpus sunt sue partes. Et quod pars non est totus: nec totus est pars: est unus numerus in toto et alius in parte. et multiplicat: sicut quod partes sunt plures. Sed hoc non est in bonitate diuina. cum ita sit: quod bonificans sit tota bonitas / et tota bonitas sit bonificans et bonificabilis sit de toto bonificante et de tota bonitate / et bonificare de tota bonitate / et de toto bonificante bonificabili et bonitas sit omnes tres / et omnes tres sint bonitas: idcirco non sunt partes bonitatis. quoniam quilibet est tota bonitas. et bonitas est quilibet. non oportet ergo dicere: quod bonitas sit in quarto numero. quoniam exire non potest de numero omnium trium: postquam illi tres non sunt sue partes: et quilibet est tota bonitas: et idem de magnitudine eternitate etc. **Q**uia bonitas magnitudo et ceterae diuinae dignitates sunt unus idem numerus: ut iam dictum est in radicibus huius arboris. non est in diuina essentia unus bonificans / et alius magnificans / nec alius eternificans. imo sunt una eadem proprietates paternalis: quod non multiplicat in plures paternitatibus. Quis rationes sunt plures. plures sunt per modum productionis: quod est per generare et spirare inter quos est distinctio: ut dictum est. non sunt plures: inquantum una est alia. idcirco non sit multiplicatio inter primum et primum. cum non sit nisi unus primum: quod est bonificans et magnificans eternificans etc. Et bonificans ratione bonitatis / et magnifi-

cans ratione magnitudinis / et eternificans ratione eternitatis etc. et idem intelligit de bonificabilitate magnificabilitate eternificabilitate etc. et de bonificare magnificare etc.

De generatione et spiratione.

Omnis arboris. quoniam sunt ramos arboris rationales et angelicales significatur isti rami in quod tenere proponimus modum quem tenuimus in branchis. ita ut si cut posuimus subiacentiam et subintroitus actus dignitatis sub branchis: ita proponimus submittere illos eisdem actus sub generare et spirare et intelligere et amare. ut sub generare per intelligere et sub spirare per amare siue per amorem.

De generatione.

Diuina sapientia requirit suam fecunditatem et fontaliter a sapienter: qui est deus: et tangit ipsum tripliciter: sicut quod est ratio intellectuius intelligibili et intelligere. Et sapienter quod tactus est per rationem: respondet ut intelligens intelligibilis et intelligere. et tunc seipsum intelligit. Et quod intelligit seipsum est intelligens. et quod se intelligit: est intelligibilis. quoniam si intelligibilis non esset: non posset se intelligere. Intelligit ergo seipsum et hoc in se intelligere. sine quo non posset esse intellectus nec intelligens nec intelligibilis. Facit et rationem sapienter finem suam proprietatem et naturam illi. et respondet tactus per illam. **R**ationi quam sapienter facit rationi sapienter omnes dignitates equaliter concurrunt cum suis actibus: quod requirit in illo tactu suam fecunditatem fontaliter et naturam. sicut bonitas: que requirit: quod illud intelligere sit bonitas: ut in illo sit bonificare et magni requirit quod sit magnus: ut in illo sit magnificare et eternitas requirit quod sit eternus: ut in illo sit eternare. et sic de ceteris actibus. et quod intelligere et bonificare sunt in responsione bonificans et bonificabilis. ex quibus est bonificare. et quod in responsione est magnificare: sunt in illa magnificans et magnificabilis. ex quibus est magnificare. Et quod in responsione est eternare: sunt illa eternans et eternabilis. ex quibus est eternare etc. **S**unt in intelligere bonificans bonificabilis et bonificare. Bonificans est intelligens et non bonificat seipsum. quoniam iam bonus est. verum

Arbor diuinalis.

So. cxxii.

tamen intelligens qui est bonificans: intelligit seipsum. Et in hoc puncto adest distinctio. et incipit esse generatio et productio. verum tamen non dicimus: quod principiet in tempore / sed in natura distinctionis et rationis. in tantum quod bonificans et intelligens sunt una proprietates generatio bonificatio et intellectio. Et distinctio est: inquantum intellectus per bonificationem proprietatem non bonificat seipsum. sed intelligit seipsum. Et inquantum hoc remanere unus suppositus cum bonificatione: bonificatio seipsum bonificat in alio. et sic concipit verbum: quod est filius. et remanet fecunditas bonitatis et secunditas sapientie. et sunt bonificare et intelligere in ramo: quem appellamus generatio aut generationes. **D**eus intelligit seipsum cum magnitudine. sed non magnificat seipsum. quoniam iam magnus est. ut magnificare sit ita magnum sicut intelligere: transit magnificare in aliud per intelligere. et ut sit equalis ipsi intelligere. Et in hoc puncto adest distinctio: ut sit magnificare ita magnus sicut intelligere. Et ad esse distinctionis et equalitatis est generatio et productio: quod equaliter remanent in fecunditate et fontaliter due rationes. ut sapientia et magnitudo: que habent suos actus in generatione. **D**eus intelligit seipsum cum eternitate. non tamen eternificat seipsum. quoniam iam est eternus. Et quod intelligit seipsum: assumit distinctionem equalitatis et concordantiam. in tantum quod intelligendo seipsum: in alio seipsum eternificat et remanet eternus et intellectus. et alius distinctus ab intelligente. et est intelligibilis. et hoc facit distinctio. et etiam equalitas ut eternare et intelligere sint equalia in fecunditate et fontaliter et natura. et hoc idem facit concordantiam. per quam concordantiam est generatio: quam esse oportet per eternificationem. ut fecunditas eternitatis equalis sit fecunditati sapientie: et quod facere possit existere et durare sub certa proprietate et determinata intelligentem et eternare. et sub alia certa proprietate et determinata: eternificabiles et intelligibiles. et sic sunt eternare et intelligere sub generare / illo generare existente per eternare et intelligere. **D**eus intelligit seipsum cum potestate. quoniam sine potestate seipsum intelligere non posset. Et quod de seipsum non possit: quoniam iam est potestas: inquantum potest

esse intelligens transit ad possit ad alium et etiam intelligens. ut in illo transit sit equalitas fontaliter amborum rationum. Et sic adest distinctio et etiam equalitas. et incipit distinctio aliter: inquantum intelligens intelligit alium intelligendo seipsum. Et oportet quod intelligat de necessitate alium ut possit: quod non potest seipsum possit: alium possit: equaliter sub generare. **D**eus intelligit seipsum cum virtute: sed non virtutificat seipsum: quoniam iam intelligens virtuosus est. Et quod oportet quod virtutificare equaliter sit intelligere: adest distinctio et transit facit virtutificare in obiectum virtutificabile generabile ad quod transit scire. ut sit obiectum sciri in tantum per sapientiam et intelligere sicut per virtutem et virtutificare. et sic virtutificare et intelligere equaliter sunt sub generare. et generare equaliter ex ambobus. **D**eus intelligit seipsum cum veritate: verum tamen seipsum non verificat. quoniam verus est. Et quod oportet quod verificare equaliter sit intelligere. et intelligens seipsum verificare non potest: transit ad verificabile ut in ipso sit verificans. idcirco oportet quod transit ad intelligibile distinctum cum distinctione: quod iuuat. et sic sunt unus idem intelligibile et verificabile: et remanet una potentia obiectiva: quod est intellectiva verificatio et distinctio: et sequitur verificare intelligere et distinctionem: que equaliter sunt sub generare et producere. sine quo verificans non posset equaliter verificare ipsi intelligere: si non transiret ad verificabilitatem intelligibilitatem et distinctionem finem naturam obiectum et equalitatem obiectum cum actibus trium rationum et cum eorum actitate. **D**eus intelligit seipsum gloriosum: et non glorificat seipsum. quoniam iam est gloria: quod requirit quod gloriosus habeat gloriam equaliter intelligere. Idcirco oportet quod deus respondeat rationi glorie. et est glorians alium: qui est glorialis. et sic est gloriaris. quod est de gloria et gloriam equaliter intelligere. quod oportet esse ex intelligente et intelligibili. quoniam equaliter esse non posset ipsi gloriaris si non esset ex ambobus. Et in hoc puncto assumit distinctio et equalitas. adest distinctio: ut sit distinctionem inter gloriantem et gloriatum intelligentem et intellectum. Et idem etiam equalitas: ut gloriaris intelligere sint equalia. et sic sunt gloriaris et intelligere

sub gñare. **D**eus intelligit seipsum eē
defi. est ergo p sapiētā intelligēs. et de in
telligibilis est p deitātē. et nō potest defi-
care seipm: qm̄ iā de⁹ est. nec suā deitātē
in pñb⁹ deitātib⁹ distinctionare pōt. qm̄
diuisibilis eēt i plurib⁹ diis. Et qm̄ o⁹ q
deitas ita sit rationalis: sicut sapiētia: ita
requirit a deo deificare: sicut sapiētia a sa-
piente requirit intelligere. Idcirco adest
distinctio cū distinctionare. et trāsīt deifica-
re ex deificāte ad deificabilē. ad quē opor-
tet q trāseat intelligere ex intelligēte ad
intelligibilem cū distinctionare. qd sit in-
ter ambos: vt deificare et scire eglia pos-
sint esse. et ita sunt deificare et scire equali-
ter sub generare cum distinctionare. qd est
act⁹ distinctiōis ita fontaliter sicut intel-
ligere sapiētē et sicut deificare. qd est act⁹
deitatis. **D**eus intelligit seipsum: et op⁹
q cōcordantiā intelligat inter intellectū
intelligibilem et intelligere. qm̄ si cōcordā-
tia deficeret: nō haberet cū quo remotus
esset a cōtrarietate. sicut p bonitātē cū q
remotus est a malitia et cū magnitudine
a paruitate. et sic de alijs. op⁹ ergo q cō-
cordātia sit inter intelligētē intelligibile et i-
telligere. Cōcordantia ibi esse nō pōt sine
concordāte concordabili et cōcordare. est
ergo cōcordātia ita fontaliter rō deo p cō-
cordare sicut sapiētia p intelligere. Op⁹
ergo distinctionē a deesse p quā vn⁹ sit cō-
dās et alius cōcordabilis. qm̄ sine illa nō
posset eē cōcordare. Et quia cōcordare op⁹
esse equale ipsi intelligere: ita oportet sa-
piētiam trāsire ad intelligibile per distin-
ctionē et distinctionare: sicut cōcordātia ad
cōcordabile. et sic sunt cōcordare et intelli-
gere equaliter sub gñare et pducere. **D**e⁹
intelligit seipm: et seipm intelligere nō po-
test sine intelligēte intelligibiliter intelligere.
Et si intellect⁹ nō sit pñcipiū intelligibilis: i-
telligere nō potest eē pñcipiū ambou⁹.
et pñcipiū deficit in intelligere. qd siqdem
intelligere nō h⁹: cū q remotū sit a pñcipio
ignorātie. et intelligere remotū ē a malitia
p bonitātē et a paruitate p magnitudinē
q ab i⁹grātia cū pñcipio ipsi⁹ intelligere.
et sic intelligere pñcipiū ignorātie pñt esse:
inquātū nō est de nā pñcipiū. q pñcipitas
est impossibilis. Est g intelligere pñcipiū eēn

tiale et nāle: cū q intelligere remotū est a
pñcipio ignorādi. qd i diuisio intelligere nō
pōt pñcipiare postq intelligere ē pñcipia-
re diuini pñcipiātis et pñcipiabilis. Et q
de⁹ est pñ⁹. vt pbatū est. nō pñcipiat se-
ipm: inquātū est pñcipiās. et q pñcipiare
op⁹ esse equale ipsi intelligere: op⁹ q pñci-
piare trāseat de pñcipiātē ad pñcipiabi-
lē et remaneat inter ambos. et hoc nō pōt
facere sine inuamine distinctiōis: q sit iter
pñcipiū pñcipiātē et pñcipiabilem: quā
op⁹ esse inter intelligētē et intelligibile. Et
ita sunt equaliter intelligere et pñcipiare
sub gñare et pducere. **D**e⁹ intelligit se-
ipsum. et intelligit: q intelligere sit i medio
intelligētis et intelligibilis. Idcirco est clax
et clarificatū intelligere. qm̄ est intellectum
esse in medio intelligētis et intelligibilis. Et
si intelligēs mediū non intelligit inter se
ipsum et intelligibile nō h⁹: cū q possit in-
telligere seipsum nec intelligibile. qm̄ i pñ-
uatione mediū est pñcipio intelligēdi. Non
intelligit g de⁹ seipsum nec intelligit se-
ipsum esse intelligētē nec esse intellectum. qd
est impossibile. Est intelligere reale medi-
um: qd est inter intelligētē et intelligibile.
cui mediatiōi adest distinctio: q se ponit in
medio intelligētis et intelligibilis cū disti-
ctionare et p distinctionare. Et sic intelli-
gere mediare et distinctionare equaliter sunt
sub gñare. quod est ex illis et in illis per
illa et in vno eodē numero cū illis. **D**e-
us intelligit semetipsum. et sicut sua sapi-
entia requirit finem suam fontaliter intelli-
gem intelligibilem et intelligere: ita finis
q est cōplementū a deo fontaliter requirit p-
ficiētē pfectibile et pficere. **D**e⁹ seipsū cō-
plere nō potest: q iā plen⁹ est: s⁹ q op⁹ q
rūdeat rōni finis et fontalitati illi⁹ rūdet
vt pñlēs et pfectibilis et pficere siue cōple-
re. sed hoc facere nō potest sine distinctione
pñficiētis pfectibilis et pficere pñlēs p-
ducere de seipso pfectibile. qm̄ de alio
subiecto ipsum pficere nō posset. cū ita sit
q ratio requirit pficere infinitū et eternū.
Est g in illo pñlēs distinctio: vt complere
et intelligere sint equalia: est inter intelli-
gentem et intelligibilem. et ita op⁹ de ne-
cessitate ratione equalitatis quā esse op⁹:
vt intelligēs de seipso distinguat in produ-

cendo intelligibile. nō tñ distinguit seipm:
inquātū ē intelligēs. s⁹ distinguit de seipso
in pducendo. Et h⁹ o⁹ ita eē. qz pñlēs seipm
pñlēs nō pñt. qm̄ iā plen⁹ est per seipm. s⁹
cū intelligēs: q ē iam intelligēs p seipm.
s⁹ op⁹ q de seipso impleat pfectibile in p-
ducendo ipm de seipso. Sint g intelligeret
cōplere egliter sub gñare et pducere cum
distinctionare. sine q non seqret finis ipsi⁹
cōplere neq intelligere. et de⁹ se intelligeret
ociose et cū vacuitate utilitatis et finis. qd
est imposs⁹. et s⁹ rationē finis sapie et ma-
gnitudinis bonitatis eternitatis et c. **D**e-
us intelligit seipm cū eglitate intelligētis
intelligibilis et intelligere: sine qua eglita-
te sapia nō posset eē remota ab ineqlitate
intelligētis intelligibilis et intelligere. s⁹
cū per seipm ab ignorātia cū intelli-
gere intelligibiliter intelligere et a malitia cū
bonitate et a puitate cum magni⁹ et a tpe
cum eternitate et a cōfusione cū dñia et a
prietate cum pcordantia. et sic de ceteris.
Est ergo eglitas inter intelligētē intelligibi-
lē et intelligere. q est in illis cū distinctiōe:
sine qua non posset eē. cū ita sit: q equali-
tas nō posset eē sine pluralitate plurū. Et
quia eglitas a deo requirit finem suū secundi-
tate eglificātē eglificabile et eglificare: vt
ipsa sit ex oibus trib⁹ et oēs tres sint ex il-
la: rūdet deus ita fontaliter rōni eglitatis/
sicut rōni sapiētie. q requirit intelligētē in-
telligibilē et intelligere. Idcirco seqtur p-
ductio de necessitate p eglificare et intelli-
gere equaliter. q egliter sunt sub genera-
re. **D**e⁹ probatū est et ostēdū: q act⁹ q sunt
infinitū et de rōnib⁹ diuinis: subiacētes
sunt ipsi gñare. qd est supra: inquātū est ex
oib⁹. et q generāte est ex generāte gñabi-
li. et remanet idē nūero cū ambob⁹. qm̄ in
tertiū nūerū nō trāsīt. q si trāsiret totum
esset. et eēnt generās et gñabilis pñs. qd ē
imposs⁹. cū ita sit: q oporteat oēm partē
esse finitā et gñare sit de infinito infinitē
generāte finibili generato et generabili.
Demus ergo laudē deo: a qvenit oīs sa-
piētia et oīs bonū. q valde clare ramū de
clarauimus. q est de duab⁹ primis bran-
chis. hoc est generare. qd est ex generāte
gñabili. et in illo sunt ambo: et per illū vn⁹
est in alio. Idcirco dixit dñs iesus xps s⁹

deitatem: q ipse erat in patre: et pater erat
in ipso. et qui ipm videt: videt et patrē. et q
videt patrem: videt ipsum.

De spirare.

Secundus ram⁹ est spirare: sub quo
sunt infinitū dignitatis sub actu
amoris. qd est amare. sicut actus
bonitatis: q requirit: q de amore quē pa-
ter h⁹ ad filiū et quē filius habet ad pñtē:
ereat tale amare: q possit eē ita pñona: s⁹
cū est in patre et filio. vt suum bonificare
possit eē in pñnali amare. et illi requisitiōi
pñt et fili⁹ rūdet cum. distinctiōe et cū eglita-
te. vt bonitati satisfacere possint. cui satis-
faciunt in distinguēdo amare spirādo il-
lum et cū illis in eglificādo. et sic est boni-
ficare sub spirare in amare. Idcirco boni-
tas i illo amare qescere potest. **P**ater
diligat filiū duob⁹ modis. vno mō diligit
ipm in generādo. alio mō in inquātū respo-
det amor: quē filius h⁹ ad eū. qm̄ fili⁹ pa-
trem diligit nō in pducendo ipm. sed ipsū
diligit: q magna est ei⁹ amabilitas. et pa-
ter rūdet illi amatiuitati filiū: quē diligit.
q magna est eius amabilitas. Idcirco re-
quirit magnitudo patris et filiū a duabus
amatiuitatibus vnū ita magnū magnifi-
care: q sit personare in amare amborum
fm naturā spirandi. Idcirco pater et fili⁹
respondet magnitudinē in pducendo spira-
re. vnde exi spirabilis p naturā amare:
sub quo est magnificare in distinctionare
et equalificare. **F**ili⁹ patrē eternare nō
potest. qm̄ ipse filius eternat⁹ est p patrē.
et quia pōt patrem diligere: ipsū diligit
inquātū pater est amabilis p eternita-
tem. q est amabilis in pñe et per quam pa-
ter est amabilis. nec pñt alia vice filiū eter-
nare potest. qm̄ iā eternatus est p eum: in
quātū per ipsum generat⁹ est et de sua eter-
nitate. Idcirco eternitas requirit a patre
cum amore: q filiū amet: postq est amat⁹
per filiū. et pñt eternitati obedit et amori. et
amat filiū. Et ex his duab⁹ amatiuitatib⁹
exi vnū eternū amare. qd ē spirare. qd re-
manet vna amatiuitas: vt remaneat vna
spiratiuitas: q pducatur vnam spirabilita-
tē. que est sanctus spirit⁹ spiratus et spira-
bilis in eternitate. et de eternitate in eter-
nare. quod est per naturā amare: quod est
q iij

sub spirare. ¶ Filius psem pducere non potest: quoniam non est de natura positiuitatis nec posibilitatis quod filius quod est pductus per patrem: fusi psem pducatur. et quod potestas se extendere non potest nec concitare filio: quod ipse possit pducere fusi patre: requirit a voluntate filii: quod ipse amet psem. ut in illo amare possit potestas huius personale possidere: et ita fontale et abundosum: sicut est gñare. ¶ Idcirco filius rñdet pñti: et diligit psem cum psonali amare. Et pñs requirit a pñe: quod amet filium cum psonali amare. et amat filium cum psonali amare. Et ita sibi sibi obuiat ambe amariuitates psonales in vno psonali amare spirato: psonato possidendo per naturam amandi. sub quod spirare est actus pñtis qui est possidere. ¶ Pater filium pducit virtuosum. quod ipsum cum virtute producit et de virtute et per virtutem et in virtute. ¶ Idcirco vire requirit a filio: quod amet patrem virtuose cum ita virtuosus amare: sicut est producere. sed hoc filius facere non posset sine personali amare. cui pater respondet cum responsione virtutis. que non est illa: quod est gñatiois. Et ideo quod illa responsio sit ita magna sicut illa: quod facit filius virtuti. Et sic rñtio: quod pater virtuti facit ratione amare psonalis rñtio: nis. idcirco potest esse personalis actus virtutis in amore: quod hñt per filium cum iunam: ne tamē distinctiois. rñe cui sit pductus/spiratus/psonatus/amatus et virtutis. sub qua spiratione actus virtutis possumus. quod cum alijs actibus constituit eodem spiratione: quod est supra. ut ita loquar. vñ supra actus infinituos per naturam amandi et amoris et per amorem et in amore. ¶ Pater filium producit cum veritate. idcirco pater est veritas pductiva et filius pductibilis. et veritas conuerteret: sequeretur contradictio intant: quod pater eēt per et non pater: et filius eēt filius et non filius. quoniam quod eēt per et filius in simul. et quod in hac pñsione veritas verificare non potest hñe: requirit a filio: quod amet pñe cum ita magno amore: sicut est fusi verificare per naturam gñandi. Et hoc facit veritas. ut possit hñe ita magnum verificare per actus filium in amando sicut per actus patris in generando. Rñdet ergo filius veritati et amat patrem cum ita magno verificare

re amandi: sicut est verificare generandi. ¶ Idcirco veritas requirit a patre: quod respondet amare filium cum ita magno verificare amandi sicut est actus filii. Et quod per eōbe diens rñti veritatis: respondet filio per naturam amandi et verificandi. et ex ipso duabus responsionibus que sibi sibi obuiat: ita erit amare et spirare et multo melius: sicut erit ignis ex duobus magnis lapidibus: qui sibi sibi in aere obuiaret per machinas pñctis. ex quibus erit in actu totus ignis qui est in illis in potetia. Et in huius passu cognoscit naturam spirandi et modum finem quem verificare constituit spirare cum alijs actibus per naturam amandi. ¶ Pater hñt gñam in pducendo filium de sua gloria. et in quantum pducit de sua gloria: est per. et in quantum gloria cum filio per naturam amandi: hñt per gñam in amando filium et filius in amando pñe. quoniam magna gloria est patri in pducendo ita nobile filium. et magna gloria est filio in hñdo ita nobiles patres. ¶ Idcirco gloria requirit a patre quod habeat ita magnam gloriam in amare filium sicut habet in gñare ipsum: postquam filius ita magnam hñt gñam et amare pñe: sicut in amare seipsum. idcirco per rñdet glie intant per naturam amandi: sicut ei rñdet per naturam generandi: in quantum ex ipsa filium generauit. ¶ Idcirco sibi obuiat ambe rñsiones in gloria per naturam amandi. Et ex illa obuiatione ita erit spirare in gloria et multo melius: sicut exēit ex obuiatione vñtoris tonitrua in sonis et fulgur in lucē motu. idcirco est ille qui erit ex obuiatione in gloria: spiritus sanctus. sub quo est gñari per naturam amandi. ¶ Pater generat filium: ut probatu est in arbore applicati. et etiā in hac arbore. et quia gñat filium: rñdet actui distinctiois. qui est distinctio re pñe filii a se distinguente ipsum generando ita: quod pater remanet vna pñetas distinctiva et filius alia pñetas distinguibilis. et quod filius pñe distinctione non potest distinctio a filio requirit distinctione per naturam amandi. et patrem amat cum psonali amare. cui amare ideo quod respondet pater per alium modum distinctiois distincti a gñare. quod si non per non aliud amaret nisi gñare intant: quod non amaret generatu: nec amare redderet propter amatu. et sic deficeret responsio distinctioandi et personali amare

filii. quod est impossibile. Diligit ergo per filium cum psonali amare in distinctione et amare intant: quod due pñtatiuitates vna vñ quod est filius et alia quod est per: sibi sibi obuiant in distinctione et amare. et amor est subiectus: unde erit distinctione et amare. ita et multo melius: sicut erit in amore angeli amare amatis et amabilis. Erat ergo spirare ex ambabus amariuitatibus psonalibus et pñtis: quod se vnuit in vna pñtate spiratiua distinctiva amatiua et pductiva. de qua erit vna pñtate spirabilis amabilis distinguibilis et pductibilis. idcirco distinctio hñe potest distinctione per actus filium in ita magnam amare: sicut hñt per pñem in actu generandi. ¶ Pater filium generante hñt concordantia cum oibus rñtib: que ab eo suos actus requirit infinituos. sicut bonitas: quod ab eo requirit bonificare: postquam est bonus et magnitudo magnificare: postquam est magnus. et sic de ceteris. Rñdet ergo per oibus et inter alias rñdet concordantie. quod requirit concordare et gñare. quod siquid concordantia requirit a filio concordare et amare. et vñt: quod concordare sit ita magnam in suo amare sicut in generare. istud ita magnam concordare filium hñe non potest sine psonali amare concordantia pductiui et amatiui. idcirco pñe amat cum tota amariuitate sua. et per rñdet filio cum ita magna amariuitate in concordare per naturam amandi. ut sit tantum concordantie obediēs sicut filius. et ex illo concordare erit spirare per naturam amandi. et sic concordantia suam habet concordare duobus modis equilib. vno modo est per generare. alio modo per spirare. sub quo quidē spirare est ita concordare per amare: sicut est sub gñare per intelligere. ¶ Deus est perfectus per seipsum. et perfectus per seipsum esse non potest sine istis tribus modis. vñ quod sit principium principias non principiat. quod principiat de seipso principiat et principabile qui quidē principiat et principabilis sit principians alium principiat. in quo principii sit terminatu. ita vñ: quod ultra illud non sit alia principialitas. quare per seipsum cōe remanet in numero ternali: finem quod in tertia brachia pbatu est. Et quod per filium principiat et filius patrem non principiat. et principium a filio requirit principiare: filius rñdet rñti principii et principiat personale amare de ne-

cessitate. quod principii a filio requirit ita magnam principiare in amando sicut a pñe in intelligendo. Amatur ergo filius pñem cum psonali amare in principiando principabilem. et principium ita magnam principiare requirit a patre per naturam amandi. sicut per naturam intelligendi. Obuiat ergo sibi sibi obuiat per et filium in vno psonali amare: ita et multo melius sicut duo homines boni: qui se vnuit di ligunt: sibi obuiant in vno genere amandi et in vna natura amoris. Inuenit ergo pater filium in vna natura amatiua spiratiua et principiatia principio cōi rñdendo. et filius inuenit pñe sibi in intant: quod ex ambobus modis est vna natura principiatia. ut obuiatio sit magna in principiando amare: quod spirando producit. Et in hoc passu cognoscitur magna natura: quod pater et filius habet in amando et in principiando spiritus sanctus. et ipsum ita fortiter de principialitate et amabilitate perficiendo: quod ipse non requirit naturam hñe aliquam psonam producedi. quoniam ei sufficit: quod sit productus postquam productus est per ita magnam obuiatione amandi et principiandi. ¶ Pater filium generat et ipsum generat cum medio bonitatis. vñ cum bonificare: quod est in generando: in quantum pater bonum filium pducit. Et ideo est de medio magnitudinis quod est in gñando: in quantum per magnam filium pducit. et sic de alijs medijs quod sunt infiniti et actus rñti: quod attingit suos actus in generando siue in gñare: quo quiescunt. quod quiete a filio requirit. Et quod filius generare non potest pñem rñdet rñtib: per naturam amandi siue amare. quod est actus amoris: cum quod pñe amat et in quo bonitas habet bonificare: si filius bonificatum producit. et sic de alijs medijs. ¶ Pater ergo quod filius de necessitate tertiam personam producat. ut respondere possit in bonitate bonificati: et in magnitudine magnificanti. Ipse namque patrem bonificare non potest: nec magnificare in producendo. nec etiam potest in producendo seipsum bonificare nec magnificare. quoniam iam productus est per patrem. hñt se ergo ad spiritum sanctum per naturam amandi. ut respondere possit in amando patrem medijs infiniti in producendo. cui responsio non opus: quod per rñdeat ita fortiter sicut filius. quod iiiij

Idcirco pater et filius subinuicem obuiant in vno amare. quod est medius amoris. de quo exit spiritus rareita et incommensurabilis sicut aqua de fonte et elatus de elementis et calor de igne et splendor a sole et dulcedo a melle. ¶ Finis quoque est completus. a patre requiritur complere et finire. et pater respondet in generando filium infinitum et completum. in quo generare suus actus. quod est finire et complere. habet finem. et sic finis habet in genere determinatum. quod requiritur a filio. et filius in spirando respondet per naturam amandi in amando patrem. quod est tantum amare. quod respondere potest finire et complere. quod respondere non posset sine productione in finitum et complendi. Obicit ergo filius finem in produciendo secundum spiritum. quod est facit per vim amoris. cum qui amat patrem. et sic finis quiete habet in amare filium per finire et complere. Quia siquidem quiete requiritur a patre fortiter amando filium sicut generando ipsum. Idcirco spirare constitutum est ex requisione et responsione. de quibus dictum est per naturam amandi. ¶ In genere et qualitate bonificare magnificare et eternificare. ceteri actus et dignitates que sunt patris et filii in genere. Qui siquidem actus et dignitates requirunt a filio per amare in equalificare. quoniam sicut habet equalitatem per viam intelligendi ex parte illo equalificare. ut ita loquar: ex parte ad filium requiritur a filio: quod equalificare vadit per viam amandi de ipso ad patrem. Et quod filius obediens est rationi equalitatis. opus quod habent se ad patrem in producendo spirabilem per naturam amandi. Et ut patet cum filio se possit equalificare in amando: vadit per illam viam ad filium: per quam filius venit ad illum. et ambo subinuicem obuiant in spirare et amare et equalificare de bonificare magnificare. et sic de alijs actibus. in qua obuiatio habent quiete sub spirare. ¶ Dictum est de secundo ramo et modum ostendimus: per quem cognitio haberi possit de natura spiritus. quam pater filius habet in spirando: sub qua natura ita loquar. sunt actus dignitatum qui illud spirare constituit per naturam amandi. Sub quo ramo placeat patri et filio: quod plures esse valeamus obumbrati amando cognoscendo honorando et laudando ipsos et eis seruendo. Quoniam magnum mirabile est: quod ipse sit ita magnus ramus et

umbra sit ita magna homines. Non parum: qui sunt in illa umbra secundum comparisonem hominum: qui sunt sub umbra spiritus maligni. de cuius umbra deus suos seruitores defendat et breui det plures bonos pastores: qui homines ab illa umbra eiciant.

¶ In deo non sunt accidentia. In solis arboris applicabilis probatum est: quod in summa trinitate non sunt accidentia. modo probare volumus: quod in essentia dei non est accidentis. Et prout de quitate. ¶ Essentia dei infinita est per magnitudinem et eterna per eternitatem. et cum istis duabus proprietatibus est vni idem numero. Et sic de bonitate/magnitudine/patris/sapientie/voluntatis et ceteris. ergo in ipsa dei essentia quantitas non est potest. quoniam quantitas est ens terminatum et non potest comprehendere ens extensum infinitum per se ipsum. quoniam voluntas est vultus: quod infinitum sit extensus. ut ita loquar. et patris hoc potest post se infinitum et magnitudo hoc completum. et est sapientia hoc scire. quoniam si sapientia habet nec sciret: non bonitate mala esset. et sic de eternitate in quod tempus precipiare non potest aliquam nouitatem: quod sit de sua essentia. quod si faceret: deus non esset. et ita probatum est in arbore apostolice calidum esse: et vni deum et non plures. Idem potest esse quantitas in deo: nec in illo aliquam habere additionem nec naturam.

¶ In deo non sit qualitas accidentalis. Unitas dei/magnitudo/eternitas/patris/sapientia/voluntas etc. sunt vni idem numero. idcirco non possunt esse qualitates accidentales. cum ita sit: quod accidentis et minoritas habeant proportionem ad unitatem et puritatem et minoritas et magnitudinem puritas sunt tria. quod siquidem magnitudo est qualitas substantialis. propria non appropriata. quoniam si esset appropriata: proportionem haberet cum puritate et est amabilitas non esset magna/nec intelligibilis et possibilis et esset pura. vnde sequitur malum non bonitatem et seipsam et alias. Est ergo magnitudo propria qualitas substantialis. Idcirco propria est deo seipsum intelligere et totum vniuersum creatum in eternitate in quo hec intelligit. Idcirco ita est impossibile: quod in suo intelligere nec per se ipsum intelligere cadat vel deueniat aliquid nouitas in sua essentia: sicut impossibile est quod sua infinitas deueniat in quantitate. ¶ In deo non sit relatio accidentalis.

¶ Eadem quod probatum est in ramis: bonitas a bono requiritur bonificare bonificantem et bonificabilem. et requisione facit cum magnitudinem: quam intelligimus esse infinitam. Et idem facit cum eternitate/patris/sapientie/voluntatis/cum quod est idem numero. Idcirco deus quod est bonus: respondet rationi bonitatis et relationis cum responsione subali/pater se ipsum producente et pater filio spirantibus spiritus sanctum. ut dictum est. Quod siquidem productio est relatio bonificantis bonificabilis et bonificare subali. quoniam voluntas non vultus: quod sit accidentiter: ut ei amor sit in magnitudine bonitatis. et patris complet voluntati magnitudinem amatiuitatis et relatio magnitudines amabilitatis. Et idem facit scituitati et magnitudini scibilitatis. et finem quod patris est fontalis et abundosa scituitati et amabilitati magne relationis: est eternitas fontalis et abundosa magnitudinis et magnitudo eternitatis. Idcirco relatio esse non potest de bonitate accidentiter. imo opus esse de necessitate subalter. ¶ De filio intelligit seipsum et intelligit patrem et intelligit spiritum sanctum. et in quantum est filius et se intelligit esse filium suam essentia et agens sunt eadem essentia. et filius seipsum per intelligere non producit. quoniam ita per intelligere patris producit. Qui siquidem pater in quantum se patrem intelligit: seipsum non producit. idcirco intelligere et essentia sue paternitatis sunt idem numero. Idem est de spiritus sancto: quod seipsum intelligit et quod seipsum non producit et intelligere et essentia quod est spirabilitas: sunt idem numero. et sicut dedimus exemplum de relatione per intelligere personalem: ita vnde exinde de accidentis non sequitur: intelligi potest de bonificare/magnificare/eternare/possibile/amare etc. ita quod in relatione nullum accidens cadere potest: sicut hoc quod in eternitate generari non potest: ita relatio diuina non potest esse in aliquo accidente. ¶ Filius intelligit patrem et intelligit seipsum: cuius intelligere non est ens: quod sit in medio filii et patris. quoniam aliud non est nisi filius: quod est filius intelligere. sicut martinus quod est sua humanitas. versus martinus non est filius intelligere. Et in hoc passu cognoscitur: quod intelligere filii dei per generationem habet supra intelligere martinum in hoc: quod intelligere filii dei est intelligere subalis. et idem de intelligere patris et spiritus sancti. Et sicut pater et filius

et spiritus sanctus remanent vna essentia/vna natura/vna substantia/vna bonitas/vna magnitudo etc. ita intelligere patris et filii et spiritus sancti in vno communi intelligere remanent. quod est vna essentia/vna substantia/vna deitas/vna natura/vna bonitas/vna magnitudo etc. Idcirco deus in quantum intelligit seipsum: non producit seipsum nec alium. et in quantum rationes ab ipso requirunt relative (ut probatum est) reales relationes subales sicut bonitas quod ab eo requiritur bonificatiui bonificabile et bonificare: habet se deus finem responsiones relationis ad productionem in quantum per ex quo sequitur filius et spiritus sanctus: ut dictum est. Et in hoc passu cognoscitur modus finem quem deus est relatio propria: in quantum productio personarum quod sit ratione dignitatis: quod communiter requiritur cum eorum propriis relationibus sicut deus: quod seipsum intelligit esse deum. et ipsemet est intelligens intelligibilis et intelligere: licet seipsum non producat. sed in quantum intellectus ab eo requiritur intellectui intelligibile et intelligere cum bonitate: quod ab eo requiritur bonificatiui bonificabile et bonificare. et sic de ceteris. opus de necessitate esse productionem diuinarum personarum. ut fiat responsio realibus relationibus dignitatum. Et iste passus est valde placens ad intelligendum. et per ipsum cognoscitur modus finem quem saraceni negant summam trinitatem: in quantum stat ad eandem relationem dei: sicut deus quod intelligit seipsum et ipsemet est intelligens intelligibilis et intelligere sine productione. Et in hoc versu dicunt in quantum communis relatio. et male dicunt: in quantum negant reales et proprias relationes dignitatum. ut dictum est. ratione quarum opus de necessitate: quod sequatur trinitas personarum: quam probauimus.

¶ In deo non sit actio neque passio accidentalis.

Deus est forma subalis: que non potest esse passiva sub alia forma. cum ita sit: quod ipsa sit eterna et infinita et non habeat aliquam naturam materie. quod si haberet non esset pura forma. Et quod ipsa sit pura forma sine aliqua materia: ad hoc currunt inuicem omnes rationes reales: vnde bonitas magnitudo etc. quod in ipso non potest esse nec aliqua suarum conditionum. Et in quantum dicimus: quod filius est generabilis et spiritus sanctus spirabilis: non sequitur propter hoc

q̄ in eētia dei sit materiabilis. qm̄ fili⁹
et sp̄s sanctus p̄ducti sunt de pura forma
p̄ris/et iā sp̄s sanctus de pura forma p̄ris
et filij. Et de hoc dictū est in solijs arboris
apostolicis. v3 q̄ in deo nō ē actio neq̄
passio accidentalis neq̄ materialis.

Quod in deo non sit habitus.

In deo est memoria intellect⁹ et vo-
luntas. et dicim⁹ q̄ ipse h3 memo-
riā: iquātū suo intellectui represen-
tat: q̄ ipse pōt tāti de bōitate magnitudi-
ne et eternitate: sicut vult sua voluntas et
suis intellectus intelligit. Idcirco illa re-
presentatio que fit in eternitate p̄ memo-
riā intellectui: nō est fm̄ habitū acciden-
tales. qm̄ habit⁹ accidentales nō represen-
tāt in eternitate sed in tpe. Idcirco me-
moriam dei nō pōt esse habitus accidenta-
lis: nec proprie dī: q̄ ipa sit habit⁹: sed pu-
rus actus: postq̄ in eternitate est eius re-
presentatio. Et idē est de intellectu diuino
et de sua voluntate. q̄ in eternitate sua obie-
ctū accipit. Idcirco intellect⁹ diuin⁹/et
sic de sua memoria et voluntate: nō attin-
gūt res extrinsecas: q̄ sunt de vniuerso crea-
to in tpe p̄terito presenti neq̄ futuro post
q̄ illas in eternitate attingūt. sed q̄ dā
res create sunt i vno tpe/et alie i alio: vult
diuina voluntas: q̄ martin⁹ sit anteq̄ petr⁹
suis fili⁹. Et idē est de cōtingētis: q̄ sunt
fm̄ naturas creaturaz et dispositiones il-
larū. et cōtingētia in diuina sapiētia volū-
tate et memoria non sunt. qm̄ illa in eter-
nitate attingūt. et fm̄ libertatē voluntatis
diuine p̄ratis tē. et fm̄ nās proprietates et
ordines suborū creatorū sub cōtingētis
existentiā. **Q**uod in deo nō sit assitatio.

Dicitur est in filio/et fili⁹ in patre/
et idē est de sp̄s sancto sine assitua-
tione accidentali. qm̄ in eis nō ē
figura circularis triangularis neq̄ qua-
drangularis neq̄ lōgū amplū neq̄ pfun-
dū. cū ita sit: q̄ diuina suba sit sp̄s alis et
infinita. Idcirco situs fm̄ q̄ in creaturis
accipit: i deo minime accipit. s3 fm̄ q̄ est
in creaturis et creature i illo: significatur
h3iano intellectui situatio diuinā p̄so-
narū. vt de ipsis cognitionem h3e possit.
sicut in voluntate martini: q̄ fuit fili⁹ dili-
git: in quo itelligere assituatū est in ama-

tiuitate et amabilitate: ita et multo melius
est sp̄s sanctus inter patres et filij. et fili⁹ est
in p̄re: iquātū ē de p̄re. et iquātū sunt vna
essentia: vñ est in alio. sicut bōitas q̄ assi-
tuata est in suo essentiali bonificatio bo-
nificabili et bōificare. in quib⁹ figurā am-
pli lōgi et pfundi nō reddunt: ita diuina eē-
tia in p̄re et i filio et i sp̄s sancto. ita tñ q̄ diu-
nibilitatē suipsius nō reddit. s3 p̄ vñ mo-
dū ē in p̄re/et p̄ alij in filio/et p̄ alij in sp̄s
sancto. est i p̄re/et p̄ in filio vt fili⁹/et i sp̄s sancto
vt sp̄s sanctus. **Q**uod in deo nō sit tēpus.

In deo nō sit tēpus. **Q**uod in deo nō sit tēpus.
Et multo melius sicut ē impossibi-
le: q̄ frigiditas sit de nā caloris/
et q̄ tenebre sint de nā lucis/et q̄ vi-
tia sint de nā virtutis: ē impossibile: q̄ tps
sit de eternitate. cū ita sit: q̄ de⁹ sit eterni-
tas et suba infinita et imobilis. qm̄ nullum
infinitū moueri p̄t nec etiā sue nature mo-
biles neq̄ mote eē possint: cū sint ita ma-
gne sicut suba. Et nās appellam⁹ p̄ditio-
nes sube et suas rōnes reales et actus carū.
Idō pōt ergo tēpus eē in deo. s3 q̄ de⁹ vt
nō pōt creaturis mobilibus sine tpe agit
de ipsis cū tpe. sicut faber q̄ agit de ferro
cū calore ignis et cum fornice et cum mar-
tello. et sicut faber qui agit extra manus
suas clauum: ita deus extra suā eternita-
tē p̄ncipiauit mundū in tpe/et creaturas
mouet de vno loco i alij et de vno statu i
alij. ita q̄ tps nō itrat i eternitate. Idcirco
qm̄ de⁹ creauit mūdū i seipso aliquā no-
uitatē nō p̄ncipiauit. s3 nouitas stetit p̄ci-
piata extra eternitatē/illa nouitate i tē-
pore suscitata rōne p̄ncipij sine q̄ tpe p̄ci-
piū creature p̄ncipiari nō potuit nec crea-
tura h3e in quo producti possit.

Quod in deo nō sit locus.

In deo nō sit locus. **Q**uod in deo nō sit locus.
Deus i deo eē nō pōt: cū ita sit:
q̄ ipse sit infinita suba: que i loco
terminari nō pōt. qm̄ si in loco
eēt terminata: nō eēt infinita. Et o3 q̄ sit in-
finita: vt sufficiat amabilitas sue magne
amatiuitati. cui sufficere nō possit: si esset
finita. Et iā op3 q̄ sufficiat infinite ḡnabi-
litati et spirabilitati. vt actus dignitatum
sint infiniti. Non est ergo de⁹ in loco ter-
minatus: immo est extra locū. Est etiam
in loco: qm̄ si in loco nō eēt essentialiter:
videlicet in loco lapidis et maris: et sic de

alij substantijs vsq̄ ad octauā sperā: eius
eētia esset terminata. est ergo de⁹ eētia
liter in oī loco et p̄sentia: p̄ter et sapiē-
ter: et sic de ceteris suis p̄ditioibus. Et q̄
ipse ē extra locū et itra locū siue aliq̄ p̄tita-
te: est loc⁹ i ipso collocat⁹ et cōprehensus.
Idcirco dixit qdā p̄ctor: cū mortaliter pec-
cauisset: quo iret/vel i quo loco fugere pos-
set a iustitia dei: de q̄ magnum habuit ti-
morem. qm̄ si iret ad oriētē: de⁹ ibi ē. si ad
occidētē: fili⁹. et idē de meridie et septērio-
ne/et de inferno et celo. Dixit ergo ille sapiēs:
q̄ ad mīas dei iret cū spe cōtritiōis p̄fessio-
ne et satisfactiōe. in q̄ quidē mīa nō est ira
dei. **Q**uod de florib⁹. s. p̄ductioib⁹ diuinis.

In floribus diuinis productio
nes cōsideram⁹: quas p̄baui
mus/etiā probare volum⁹: vt
melius declarem⁹ modū fm̄
quē cū formis p̄mis summa
trinitas p̄bati pōt et p̄ductiōes diuine rō-
ne actus formaz. q̄ si qdē actus necessarij
sunt: ex qb⁹ actib⁹ cessare nequeūt: vt sint
in cōplere et p̄ducere. Et in hoc p̄cessu ca-
meras facere pponim⁹ de formis hui⁹ li-
brī: cū qb⁹ diuinis p̄ductiōes p̄bāim⁹:
que sunt p̄gnationem et spirationem.

Quod de bonitate magnitudinis et eternitate.
In deo bōitas magnitudo et eter-
nitas sunt idē numero. Est deus
bonus magnus et eternus. et eius
bonitas p̄ductiōem de bono requirit et
in bono et per bonū et cū bono et in seip-
sa et de seip-
sa et per seip-
sam et cū seip-
sa. et hoc
facit: vt eius rēq̄sio sit magna et eterna.
q̄ non esset: si quattuor p̄positiōes que
diximus: deficerēt. Respondet ergo de⁹ bo-
nitati: que est sua ratio: in quātum est bo-
nus. et sic bon⁹ bonitati respondet et ma-
gnus magnitudini et etern⁹ eternitati: si
p̄ducatur in eternitate bonitate et magni-
tudine bonum de bono et magnū de ma-
gno et eternū de eterno/et p̄ bonitatē ma-
gnitudinē et eternitatē et cū bonitate ma-
gnitudinē et eternitatē. Et si nihil p̄ducti:
suppositū nō rēdet rōnib⁹ cū p̄positioni-
bus. et ita remanet ocio sus. q̄ si quidē ocio
sitas est mala et parua et cōtra bonitatem
magnitudinem et eternitatem. Sed hoc
in deo est impossibile. est ergo in ipso p̄-

ductio bona magna eterna et infinita in
bonitate et nō i malitia/in magni⁹ et nō i
puitate/in eternitate et nō i tpe. Et est de
bono in bono et de magno i magno et de
eterno in eterno/et est de bono vt p̄ducēs
bon⁹ sit in p̄ducēdo et p̄duc⁹ sit bonus.
Et p̄duct⁹ est de magno vt i magni⁹ sit in
finitus. et est de eternitate: vt i eternitate
p̄ducere sit durabilis. qd si quidē p̄duce-
re est cū rōne bonitatis et magnitudinis.
et cū rōsione: quā suppositū facit rationi
bus in p̄ducēdo p̄ductum.

Quod de bonitate magni⁹ eterni⁹ et p̄tate.
Bonitas magni⁹ et eterni-
tas ocio sitatem nō habeant: a
p̄tate diuina possiccare rēq̄sio:
q̄ sit i bonificare magnificare et eternifi-
care. et q̄ p̄rās p̄ bonitatē bona est: et per
magnitudinē magna: et p̄ eternitatē eter-
na: et hoc in quātū rōnes sunt reales: licz
quelibet sit alia. qm̄ si reales nō eēt: nō
possent eē rōnes. rēdet p̄rās fm̄ suā nām
et nām rationis. et iustitia q̄ hoc rēq̄r et se
cōicat i possiccare: qd est de possiccate in
possicabili/et de bonificatē in bonifica-
bili/et de magnificatē in magnificabili/et
de eternificatē in eternificabili. Et sic se-
quitur p̄ductio (vt ita loquar) qm̄ de sum-
ma p̄ductione in hac vita loqui non po-
test sine impropria locutione.

Quod de bonitate magni⁹ eterni⁹ et sapia.
Sapia dei scit: q̄ bonitas non
pōt eē magna sine bonificatē bo-
nificabili et bonificare: q̄ sint de
sua eētia. Et scit: q̄ eternitas magna eē
nō pōt sine eternificatē eternificabili et
eternificare: que sunt de sua eētia. Et q̄
op3 de necessitate: q̄ sapia sciat bonitatē
magnam et eternitatē magnā: op3 de ne-
cessitate i bōitate et i eternitate eē illa ob-
iecta: p̄ q̄ ipsa magna scire possit. Sit ḡ
in bonitate bonificās bonificabilis et bo-
nificare/et i eternitate eternificās eterni-
ficabilis et eternificare. et p̄ op3 p̄ductio:
sine qua sapia obiectare nō possit magni-
tudinē bonitatis nec eternitatis i summi-
tate. **Q**uod de boni⁹ magni⁹ eterni⁹ et volū.

Diuina voluntas diligit magni-
tudinē bonitatis et eternitatis. Sed hoc
magnitudinē bonitatis dilige

Arbor diuinalis.

sapientia. Idcirco p[ro]p[ri]as et sapia sunt amabiles. Et q[ui]a deo p[ro]p[ri]as ita e[st] fecundose et ita fontalis sicut sapia et volu[n]tas: sunt sapia et voluntas possibiles p[er] p[ro]p[ri]as. sicut p[ro]p[ri]as scibilis est p[er] sapiam et amabilis p[er] volu[n]tate[m]. Sunt et sapia et volu[n]tas possibiles. Non sunt possibiles ita q[uo]d producatu[r] de pote[n]tia i[n] actu: q[ui]a eterne sunt. s[ed] sunt possibiles: i[n]quatu[m] ex ip[s]is p[ro]p[ri]as p[ro]ducere potest possibilem amatum et intellectum: quem oportet q[uo]d possit p[ro]ducere. et q[uo]d producat: ut no[n] sit ociosa in illis nec de illis. Et si ergo productio in diuinis.

De p[ro]p[ri]as sapia volu[n]tate et virtute.
Per p[ro]p[ri]as pot[est] sapia scire virtute[m] et p[ro]p[ri]as volu[n]tas ip[s]am amare pot[est] et p[ro]p[ri]as virtute[m] p[ro]ducere no[n] pot[est]: q[ui]a i[n]a[de]quata e[st] eterna. s[ed] x[rist]i p[ro]p[ri]as pot[est] e[ss]e et postq[ui]a p[ro]p[ri]as pot[est] e[ss]e: op[er]e q[uo]d p[ro]p[ri]as possit de virtute virtuosius p[ro]ducere. ut t[ame]n possit i[n] virtute et de virtute p[er] agere sicut p[er] creare et q[uo]d agere q[uo]d h[ab]et de virtute i[n] p[ro]ducendo: possit equalificare suu[m] possibilem i[n] virtute cu[m] intelligere sapie[n]t[ia] et cu[m] amare volu[n]tate[m]: q[uo]d illam virtute[m] obiectat p[ro]p[ri]as. ut dictu[m] e[st]. q[uo]d equalitate[m] p[ro]p[ri]as h[ab]ere no[n] possit: si non p[ro]duceret de virtute virtuosius.

De p[ro]p[ri]as sapia volu[n]tate et veritate.
Quam sapia scire possit veritatem p[ro]p[ri]as et volu[n]tas p[er] p[ro]p[ri]as ip[s]as amare possit: op[er]e q[uo]d p[ro]p[ri]as p[er] seipsa[m] veritate[m] possit possibilem et q[uo]d hoc q[uo]d de veritate pot[est] sit scibile p[er] sapia[m] et amabile p[er] volu[n]tate[m]. Op[er]e q[uo]d p[ro]p[ri]as de veritate p[ro]ducatur x[rist]ificabile verificatu[m]. ut veritas i[n]t[er]i[us] sit obiectabilis i[n] agere p[ro]p[ri]as sicut p[er] sapie[n]tia[m] et volu[n]tate[m]. sine q[uo]d p[ro]ductio no[n] e[ss]et. q[ui]a veritas e[ss]et p[er] sapia[m] scibilis et p[er] volu[n]tate[m] amabilis. et sine p[ro]ductio[n]e p[ro]p[ri]as i[n] veritate nullam haberet actionem p[er] seipsa[m]. s[ed] sapientia ip[s]am scire possit p[er] ip[s]am. et voluntas p[er] ip[s]am illam amare possit. Et si ergo productio: ut possibilem scire et amare in veritate se possint equalificare.

De potestate sapie[n]tia volu[n]tate et gl[ori]a.
Sapientia actionem habet i[n] gl[ori]a cu[m] intelligere. et voluntas actionem habet i[n] gl[ori]a cu[m] amare. oportet ergo q[uo]d potestas actionem habeat i[n] gl[ori]a cu[m] possibilem. Actionem

i[n] gl[ori]a habere non potest sine producere de gl[ori]a gl[ori]osius: in quo videlicet p[ro]ducere habet possibilem. et possibilem est agens actiuus p[ro]ductiuus gl[ori]osius de gl[ori]a gl[ori]osius. et potestas e[st] possibilis agibilis et gl[ori]osius: i[n]quatu[m] gl[ori]osius e[st] p[ro]ductibilis agibilis de gl[ori]a amabilis et scibilis.

De p[ro]p[ri]as sapia volu[n]tate et distinctione.
Per potestatem possunt e[ss]e et sunt i[n] sapientia intellectus intelligibilis et intelligere. et p[er] sapientiam similiter. et i[n] voluntate p[er] potestatem possunt e[ss]e et sunt amans amabilis et amare. et p[er] voluntatem similiter. Et si i[n] sapientia non sit distinctio inter intellectum intelligibilem et intelligere: et i[n] idem de suo modo et voluntate: non potest potestas de sapientia. cu[m] ita sit: q[uo]d nullum ens sine distinctione agere possit. Non est ergo potestas libera sine distinctione i[n] sapientia. et ita oportet q[uo]d sit libera et non coacta i[n] sapie[n]tia: oportet q[uo]d possit de sapientia i[n] qua et de qua cu[m] distinctione potest producendo sapientem de sapientia videlicet intelligibilem p[ro]ductum et productibilem p[er] possibilem distinctionem et generantem. qui e[st] i[n] intellectu generatiuus.

De p[ro]p[ri]as sapia volu[n]tate et concordantia.
Sine p[ro]ductione p[ro]p[ri]as concordare non possit sapie[n]tia neq[ue] voluntas neq[ue] concordantes neq[ue] concordabilem nec intellectum nec intelligibilem nec amantem nec amabilem nec possibilem nec possibilem. Non possit ergo potestas sine productione aliquid de concordantia nec i[n] concordantia: que non esset sine productione. cu[m] ita sit: q[uo]d illa non possit e[ss]e sine pluribus rebus distinctis. Oportet ergo q[uo]d sit productio i[n] diuinis. ut potestas possit i[n] concordantia et de concordantia i[n] seipsa et i[n] voluntate et sapientia. et etiam ut i[n] concordantia concordare possit concordantem et concordabilem.

De p[ro]p[ri]as sapia volu[n]tate et p[ro]p[ri]as.
In deo p[ro]p[ri]as sapia et volu[n]tas sunt concordantia. idcirco contrarietates i[n] deo e[ss]e non potest. cu[m] ita

Arbor diuinalis. Fo. cxxviii.

sit: q[uo]d concordantia contrarietas sint contrarie. p[ro]p[ri]as ergo p[ro]p[ri]as de sapie[n]tia et volu[n]tate et de seipsa. et potest de sapie[n]tia scibili et sci re et de volu[n]tate amabili et amare et de se ipsa possibilem et possibilem. Et ad hoc contrarietas p[ro]ducere no[n] potest. quonia[m] si contradicere posset: e[ss]et i[n] deo sustentata et deus no[n] esset p[ro]cordantia simpliciter. Non est ergo i[n] deo p[ro]p[ri]as: que contradicat p[ro]ductioni. sine q[uo]d p[ro]ductio[n]e contrarietas ligata teneret p[ro]p[ri]as dei contra concordantiam intellectui et intelligibilis et intelligere/ amatiui amabilis et amare/ possibilem et possibilem.

De p[ro]p[ri]as sapie[n]tia volu[n]tate et principio.
Si potestas qua[m] suppositu[m] agens intelligit: de sapia pot[est] principiare scibilem et de volu[n]tate amabilem et de seipsa possibilem: p[er] h[ab]it[u]m p[ro]p[ri]as pot[est] esse remotio[n]e ab ignorantia odibiliter et impossibilitate. Et q[uo]d oportet esse hoc p[er] q[uo]d sit remotio[n]e: oportet q[uo]d sit principiare i[n] p[ro]ducendo de principio principiatum et principabilem.

De p[ro]p[ri]as sapie[n]tia volu[n]tate et medio.
In sapie[n]tia potest e[ss]e intelligere i[n] medio intellectui et intelligibilis. et i[n] volu[n]tate pot[est] e[ss]e amare i[n] medio amatiui et amabilis. Oportet ergo q[uo]d i[n] potestate possit e[ss]e possibilem i[n] medio possibilem et possibilem: q[uo]d si no[n] p[ro]p[ri]as seipsa[m] habere posset ad aliu[m] p[er] aliu[m] q[uo]d p[er] seipsa[m]. v[er]o q[uo]d se posset habere ad mediu[m] i[n] sapie[n]tia et volu[n]tate: i[n]quatu[m] intelligere et amare p[ro]p[ri]as p[ro]p[ri]as p[ro]p[ri]as et i[n] seipsa potest ad mediu[m] v[er]o ad possibilem se habere no[n] possit. q[uo]d est i[n] medio possibilem et possibilem et possibilem. et q[uo]d est impossibile: q[uo]d p[ro]p[ri]as possit e[ss]e fecundior et magis fontalis i[n] alia q[uo]d i[n] seipsa: op[er]e q[uo]d i[n] seipsa habeat possibilem simpliciter et p[ro]p[ri]as. q[uo]d habere non possit sine p[ro]ductione p[ro]ductiu[m] productibilis possibilem et possibilem.

De p[ro]p[ri]as sapie[n]tia volu[n]tate et fine.
Sicut finis sapie[n]tie est intellectus et intelligere et finis voluntatis amare et amare: op[er]e q[uo]d finis p[ro]p[ri]as sit possibilem et possibilem: q[uo]d si non potestas suum finem attingere posset i[n] alio et non i[n] seipsa suum finem attingere.

ret p[er] intelligere et intellectus i[n] sapia et p[er] amare et amatu[m] i[n] volu[n]tate: i[n]quatu[m] intellectus p[ro]p[ri]as h[ab]et p[ro]p[ri]as intelligere et intellectus et amatiuus amare et amatum: et p[ro]p[ri]as i[n] se nihil: postq[ui]a i[n] se no[n] h[ab]eret posse et possibilem: q[uo]d i[n] se h[ab]et op[er]e p[er] se simpliciter. ut i[n] se suu[m] finem h[ab]et posse et quiete i[n] ip[s]o. Habet ergo possibilem et possibilem et p[ro]p[ri]as consequens p[ro]ducere. q[uo]d esse op[er]e de necessitate i[n] omni suba i[n] qua sit possibilem et possibilem.

De p[ro]p[ri]as sapia volu[n]tate et maiori.
In p[ro]p[ri]as q[uo]d pot[est] de sapia et de volu[n]tate: est maior q[uo]d p[ro]p[ri]as: de sapie[n]tia non pot[est] neq[ue] de volu[n]tate. op[er]e q[uo]d sit p[ro]ductio i[n] diuinis. ut diuina p[ro]p[ri]as h[ab]eat cu[m] quo maior esse possit o[mn]i alia p[ro]p[ri]as. p[ro]p[ri]as ergo de sapia et volu[n]tate: i[n]quatu[m] possibilem et possibilem p[ro]ducere pot[est] de sapia intelligibile et de volu[n]tate amabilem.

De p[ro]p[ri]as sapia volu[n]tate et equalitate.
In deo p[ro]p[ri]as sapia et voluntas remote sunt cum equalitate ab i[n]equalitate. cu[m] ita sit: q[uo]d equalitas et i[n]equalitas d[ist]incte. Sit ergo i[n] deo equalitas p[ro]p[ri]as sapia et volu[n]tas cu[m] equalitate intelligendi et amandi et possibilem. sine quibus equalitate[m] habere no[n] possent. est ergo i[n] deo possibilem: q[uo]d esse no[n] potest sine p[ro]ducere. q[uo]d sit de possibilem et possibilem productiuo et productibili.

De p[ro]p[ri]as sapia volu[n]tate et minori.
Minoritas est ens p[ro]p[ri]as no[n] e[ss]e. cui v[er]o no[n] e[ss]e sapia p[ro]p[ri]as est i[n] ignorantia et volu[n]tas p[ro]p[ri]as ociositate. op[er]e ergo q[uo]d p[ro]p[ri]as sapia et voluntas remote sunt a minoritate p[er] possibilem intelligere et amare. ut i[n] longinquitate minoritatis remote sunt a no[n] esse. Et si i[n] p[ro]p[ri]as dei possibilem non e[ss]et simpliciter: no[n] haberet cum quo remota e[ss]et a minoritate nec a non e[ss]e p[er] seipsa. a qua minoritate et no[n] esse esset remota p[er] aliu[m]. videlicet p[er] intelligere et p[er] bonu[m] amare. Esset ergo p[er] seipsa p[ro]p[ri]as minoritate et no[n] esse. q[uo]d est impossibile. est ergo longe a minoritate et a no[n] e[ss]e cu[m] possibilem. Est ergo i[n] deo p[ro]ductio: sine qua i[n] ip[s]o possibilem esse no[n] valeret. cu[m] ita sit: q[uo]d possibilem et p[ro]ducere se habeat relative.

De virtute veritate et gl[ori]a.

Arbor diuinalis.

q̄ in illa sit finis cōcordantie. q̄ nō posset esse sine distinctione distinctionis et distinctionabilis. sine q̄b⁹ p̄cordātia eēt plena ociositate. et per q̄s sine. Q̄z q̄ sit in deo p̄cordātia et distinctio p̄cordātis et concordabilis/distinctionis et distinctionabilis. vt cōplere sit cōplētis siue p̄ficiētis et p̄fectibilis. s̄ hoc eē nō posset sine p̄ducere productis et productibilis.

De dīa p̄cor⁹ p̄rietate et maiortate.
Am ita sit: q̄ p̄cordātia cū eē cōcordat et p̄rietas cū priuatiōe: ōz q̄ dīa sit maior in concordātia q̄ in p̄rietate. cū ita sit: q̄ maiortas concordātia habeat cū eē et minoritas cū priuatiōe. Est q̄ dīa maior in cōcordātia q̄ in p̄rietate. in qua maiortate p̄cordātia nō posset eē sine distinctione p̄cordātis p̄cordabilis et cōcordare sine p̄riari minoritate. Quod q̄dē distinctione esse non posset sine producere p̄ducens et productibilis.

De dīa p̄cordātia p̄rietate et eqlitate.
Alia eqlitas pōt esse sine distinctione. cū ita sit: q̄ eqlitas non possit eē sine plurib⁹ reb⁹. et idē de cōcordātia et p̄rietate. Et concordātia pōt esse in eqlitate et in inequalitate et re: motior pōt esse a p̄rietate in eqlitate q̄ in inequalitate: op̄z q̄ i nā dei sit eqlitas p̄cordātis p̄cordabilis et cōcordare. i q̄ ōz q̄ sit p̄cordātia eqlitatis eqlitatis et eqlitatis. vt dīa nā eqliter sit remota a p̄rietate cū eqlitate et p̄cordātia. a q̄ p̄rietate nō posset eē remota sine p̄ductiōe nāntis nābilis et naturare/distinctionis distinctionabilis et distinctionare. sine quibus non possent esse concordās concordabilis et concordare/equans eqlitatis et equare.

De dīa p̄cor⁹ p̄rietate et mioritate.
Alia p̄cordātia est in mioritate q̄ est de formis accitilib⁹. et illa est in maiortate: q̄ est de formis substantiālib⁹. Est q̄ distinctio remotior a p̄rietate i p̄cordātia subali q̄ accitili. Et idē est de cōcordātia: que remotior est a cōtrarietate in distinctione substantiāli q̄ accitili. Q̄z q̄ in deo sit p̄ductio. vt sua forma hēat: cū q̄ remota sit a p̄rietate et a mioritate. a qua nō posset esse remota sine substantiāli distinctione et concordare.

De principio medio et fine.
Eus est primū p̄n⁹ et p̄m⁹ finis. et ōz q̄ sit p̄mū p̄n⁹ cū p̄ncipiā: re: q̄ sit in medio p̄ncipiātis et p̄ncipiabilis. qm̄ sine p̄ncipiare. q̄ sit in medio p̄ncipiātis et p̄ncipiabilis p̄p̄e eēntia: nānter nō posset eē finis p̄ncipij in p̄n⁹ nec cū illorū eadē eēntia remanere. et de⁹ eēt p̄n⁹ i p̄ncipiādo creaturā: q̄ eēt finis p̄ncipiādi. et p̄mū p̄n⁹ nō hēret finē p̄ncipiādi de seipso: esset q̄ p̄ accis p̄ncipiās et p̄ aliud et nō p̄ seipso. q̄ est ip̄ositi. Est de⁹ p̄n⁹ et finis simplr in seipso et p̄ seipso: postq̄ i illo p̄t eē p̄ncipiare i medio p̄ncipiātis et p̄ncipiabilis. Est q̄ in deo p̄ductio: sine q̄ nō posset eē p̄ncipiare in medio p̄ncipiātis et p̄ncipiabilis.

De p̄n⁹ medio fine et maiortate.
I in deo nō eēt p̄ductio p̄ncipiātis p̄ncipiabilis et p̄ncipiare p̄ficiētis p̄fectibilis et p̄ficere: p̄ncipiare et p̄ficere nō possent eē i maiortate in q̄ ōz q̄ sint vt p̄ncipiare et p̄ficere cū minoritate nō possint p̄ncipiare. cum qua participarent: si non eēt p̄ductio p̄p̄ia realis essentialis et naturalis p̄ncipiātis p̄ncipiabilis et p̄ncipiare/p̄ficiētis p̄fectibilis et p̄ficere.

De p̄ncipio medio fine et eqlitate.
P̄ncipij in q̄ sint p̄ncipiās p̄ncipiabilis et p̄ncipiare eqlitatis: p̄fectione est plēnū. de quo se p̄p̄it p̄ncipiās p̄ducendo eqlitatis de seipso p̄ncipiabilis de q̄b⁹. s̄ p̄ncipiāte et p̄ncipiabili eqlitatis extit p̄ncipiare extis in medio p̄ncipiātis et p̄ncipiabilis. ōz q̄ i deo sit p̄ductio: sine qua non posset esse p̄fectio p̄ncipij in eqlitate p̄ncipiātis et p̄ncipiabilis et p̄ncipiare.

De p̄n⁹ medio fine et mioritate.
Alud p̄ncipij est min⁹: in q̄ p̄ncipiabile nō est de eēntia p̄ncipiātis. et hoc est: q̄ p̄ncipiare non est de eēntia amboz/ nec i medio amboz p̄t eē. Et q̄ illud p̄n⁹ ē in mioritate: nō p̄t esse p̄ seipso in p̄fectiōe nec in suamet nāntem hēre. Et q̄ de⁹ est p̄n⁹ et in seipso suā h̄z p̄fectione: op̄z q̄ in illo sit p̄ductio p̄p̄ie et nānter p̄ncipiātis p̄ncipiabilis et p̄ncipiare. qui remaneant et sint in p̄fectione.

De maiortate eqlitate et mioritate.

Arbor exemplificalis. Fo. cxxxi.

De arbore exemplificali.

Ec arbor in

septē ptes diuidit. v̄z i radicib⁹/ trūcib⁹/ brāchis/ ramis/ foliis/ floribus/ et fructib⁹. Quēz x̄o istarū partū i x̄iij. ptes diuidit. Sicut p̄ma ps q̄ est de radicib⁹ arboris et alis: vegetalis: sensu: lis: imaginis: hūanalis: moralis: ip̄erialis: ap̄licalis: celestialis: angelicalis: eternalis: maternalis: xp̄ianalis/ et diuinalis. Et idē est de sc̄da pte et ceteris. Et q̄z p̄dictarū septē p̄tū in. x̄iij. ptes diuidit: vt exēpla nāz et modorū arborū dare valeamus: fm̄ q̄ sunt earū radices trūci brāche et. et vt magnā mām habeam⁹ ad dāduz exēpla. cū ita sit: q̄ in. x̄iij. arborib⁹ auidit oia explicatur aut ip̄licatur. Et p̄ exēpla q̄ dabim⁹: doctrina h̄i pōt ad cognoscēdū secreta nālia et sup̄nālia. Idē etia h̄i doctrina ad p̄dicādū ad h̄ndū moralitates solarū et amicitia gētiū. Etia pōt h̄i v̄līs habit⁹ ad itelligēdū p̄la/ et q̄ sunt placētia ad audiēdū. **Exempla q̄ dabim⁹: in duas ptes diuidim⁹. v̄z in narrationes et puerbia inq̄sita fm̄ nās arborib⁹. Et h̄ic p̄cessus tenere p̄ponim⁹ in hac arbore. et q̄ mā est magna: fm̄ ei⁹ magnitudinē p̄cedere nō possum⁹. qm̄ in alijs valde sum⁹ occupati/ etia q̄ gētes p̄lixitates euitat: et iō breuiter de hac arbore loquimur. **Arborib⁹ s̄z h̄ q̄ dicim⁹: doctrinā dabim⁹ ad inueniēdū noua puerbia et narrationes/ et quō h̄ian⁹ itellect⁹ extēdi possit p̄ nimia materia huius arboris.****

De radicib⁹ arboris exemplificalis.

Alit ignis et appetit: q̄ su⁹ calor in aqua sit bon⁹: vt sua bonitas magnā hēat virtutem. Idcirco aqua rogauit aerē: q̄ ip̄am i sua infirmitate recoheret. Et tunc monachus raymūdi rogauit: q̄ sibi illud puerbiū exponeret. R̄ndit raymūdi monacho dicens: q̄ aer ex duabus infirmitatib⁹ infirm⁹ iacebat. Quā habuit infirmitatē p̄p̄e amorē. alia x̄o p̄pter dolorē. Infirmitatē habuit p̄pter amorē: qm̄ de fra erat male p̄tent⁹. q̄ actionē sup̄ ignem habebat. q̄ plurimū ip̄e diligebat.

Et desiderabat: q̄ dñs esset terre. que eius erat inimica. Infirmitatē p̄pter dolorē habebat aer: qm̄ ip̄e sentiebat siccitatem: quā ignis posuit in ip̄o. q̄ siq̄dem siccitas suā humiditatē tormētabat. Idcirco aq̄ dixit aer: q̄ ip̄am in sua infirmitate recoheret: quā patiebat. qm̄ ignis ē in ip̄o suū posuit dñm. p̄pter q̄ aer ignē odire debebat. Et hoc aqua dicebat: vt aer dñm foret igni et cū illa p̄cordātia h̄ret. Sed aer r̄ndit aq̄ dicens: q̄ pot⁹ infirm⁹ esse diligebat/ et eē bon⁹ amic⁹ et legalis ip̄s⁹ ignis: q̄ sibi suā dabat similitudinē: q̄ sanus esse et facere s̄ suū amicū deceptionē aliquā vel delictū. qm̄ nulla infirmitas ē ita magna: sicut infirmitas q̄ est p̄ p̄ditionē et incognitionē: q̄ hōiem facit obliuisci bñficiā: q̄ a suo dño recepit. Idcirco dixit aer: q̄ ip̄e vellet eē subiect⁹ et subditus igni suo dño: vt ip̄e actionē in aq̄ hēat: in q̄ suū oīdat dñm cū magni bonitatis et x̄iij. qm̄ magna x̄e est calor ignis/ et magni bonitatis: ip̄e sit dñs sui amici p̄cordātia amoris/ et sui inimici p̄rietatē. **ii. **Plorauit aqua/ et dixit aer: q̄ ip̄e falsitatem nesciebat: quā ignis fre faciebat. aer x̄o abaq̄ q̄rebat: q̄ falsitas fuerat illa. aq̄ r̄ndit dicens: q̄ ignis et terra faciebāt societatem/ et sibi sibi p̄m̄sest: q̄ q̄d lucrarēt: iter se diuiderēt: cōicarēt. vnde p̄tigit: q̄ fra ferrū lucrabat. ignis x̄o aurū. Et qm̄ ad diuisionē et p̄titionē ferri et aurū ueniebāt: terra dixit igni: q̄ ip̄e diuideret. hoc x̄o dixit terra: vt ignis ei aurū daret q̄ ei suā dat siccitatē/ et etia q̄ ille q̄ liberalr diuidit semp̄ alijs dat p̄tē maiore. et credidit: q̄ ignis illr faceret. Et ignis diuisit. et terre dedit ferrū. aurū x̄o sibi ip̄s⁹ retinuit. **De spōdit aer. dixitq̄ aq̄: q̄ ignis falsitatē in diuisione minime faciebat: postq̄ fra falsam habuit it̄tationē in electiōe tunc p̄tis: cū igni dixerat: q̄ ip̄e diuisionē ferri et aurū faceret seu p̄titionē: quā iuste fecerat: vt puniret terrā de falsa opinione quā habebat. **iii. **Aer rogauit aquam: q̄ ip̄a cū terrā se nō associaret postq̄ ip̄a cū illo fecerat societate. qm̄ iter duo p̄ria nō est ali quid: q̄d diu durare possit. cum ita sit: q̄ ip̄e et terra in vehemēti p̄rietate existant. Aqua x̄o r̄ndit aer. dixitq̄ ei: q̄ illa durat iij**********

Arbor exemplificalis.

ratio est magna: quod in concordantia durat per actionem passionem. Miratur fuit aer de hoc quod aq dicitur. et ab ipsa quasi: quod societas actionis et passionis in concordantia durare posset. cum ita sit: quod actio et passio contrariatur. Aqua vero rursus dicitur: hec verba. Arra: quod color ignis et color terre in flamma ignis si bene obuiarunt. in quod concordantia per modum actionis et passionis habuerunt. quoniam terra dicitur igni: quod ipsa quod sibi sua dat siccitatem: in summitate flammæ suæ colorē habere vellet: et in fumo: quod erit ab igne: etiam in rebus quod ignis colorib. sicut in carbone et in pipe. Ignis autem rursus dicitur: quod satis ei placebat: postquam eius color in medio loco flammæ remaneret. Et sic de ferro calido et carbonibus alijs his similib. **¶** Terra dicitur igni: quod ipsa sibi non daret siccitatem: postquam ipse daret illam aeri: quod est ei inimicus. Ignis autem respondit terre: quod ipsa potest largitatis nesciebat. Ignis dicitur fratri quod est potestas largitatis: Arra: dicitur ignis: quod largitas et auaritia: quod pluribus rebus erat plena: quod ei de hoc quod habebat sibi daret: ut ipsa alijs dare posset. quoniam infirma erat: quod alijs dare non poterat. Auaritia vero se excusauit. et dicitur: quod ipsa sibi nihil dare valebat. quoniam suam volebat habere similitudinem. Et tunc largitas ad ipsos recur rebat: quod aliquid dederat: et ad illos: quibus aliquid dare volebat. Et tunc omnes insimul auaritia fuerunt: quod ipsas de bonis quod possidebant: spoliauerunt. ut largitas haberet: de quod dare posset. auaritia vero tristis remansit et infirma. Et dicitur hec verba. Quamvis doleo de thesauro: per quod diu laboravi. et propter quod tantam famem et sitim sustinui cum tot et tantis in honoribus et tribus: quod dari video meis inimicis: et quod dat mea inimica. **¶** Ignis et aer iuncti in quodam nemo magno sibi obuiarunt. in quo aer terram diu quasi fuerat: ut de illa per quodam vituperio quod sibi fecerat: vindictam acciperet. Et tunc illo quo ignis et aer sibi obuiarunt: sol fuit in occasu. unde aer rogauit ignem quod ei lumen faceret tota illa nocte: ut ipse terram inuenire posset. quā multum inuenire optabat. Ignis vero diu considerauit: si aeri lumen faceret: ut aer

terram inuenire posset. quoniam ipse ignis verumcundiam habebat: dicere precibus aeris. et conscientiam habebat: si ostenderet terram: que erat sua amica: quam aer destruere volebat et occidere. Et interim dum ignis ita considerabat: aer mirabatur: quod ignis ad preces quas sibi fecit: non respondit. et dixit igni: quod bene cognouerat: quod ipse non multum ipsum diligebat: postquam ad preces quas ei fecerat: cito non responderet: talis modo: quod ipse ad grates teneretur. Ignis autem dixit aeri: quod ipse nesciebat: quomodo sapientia rēdit voluntati. Et quomodo fuit hoc: dixit aer. Arra: (dixit ignis) quod voluntas magni desiderii habebat: quod vnum hominem quāvalde dilexerat: inuenire posset. et rogauit sapientiam: quod ei vicis ostenderet: per quos illi hominem inuenire posset: quem inuenire desiderabat. ut ipsum honorare et seruire valeret. Sapientia autem rēdit voluntati dicens: quod iustā petitione ei faciebat: et libenter ei vicis ostenderet: per quos suum posset inuenire dilectum et amicum. quos siquidem ei non ostenderet: si ipsa sciret: quod voluntas illi hominem occidere vellet: aut ei aliquid vituperii vel detrimenti faceret. cum ita sit: quod ille homo quē voluntas quasiuit: placita mihi fecit. **¶** Ignis quasiuit ab aere: si tantum ipsum diligebat sicut aquam: Respondit aer. dicitur igni: quod ipse iustā questionem non faciebat. et quod parum de natura amoris sciebat. Aer dixit ignis: et que est natura amoris: Aer vero siluit: nec aliquā voluit dare igni rationem. quod propter ignis mirabatur: quoniam aer sibi non respondit. et totiens ipsum rogauit: quod ipsi responderet: quousque aer igni hec verba retulit. Arra: quod voluntas sapientiam inueniebat: dum ipsa ad quamdam ciuitatem ibat. in qua erat memoria. ad quam voluntas venire optabat. ut suum amicum frequenter recoleret. Et quod sapientia irā que est voluntatis inimica: secum ducebat: voluntas sapientiam bene non recepit: quoniam sibi vicis ostenderit: per quos memoriam potuit inuenire. Et cum voluntas ad memoriam venisset: que suus recollit amicum: magnus fessum fecerunt: et magni solatij inuicem habuerunt. intusque sapientia male contenta stetit contra voluntatem: quod ei ita magnum fessum solatij in eorum obuiatione non faciebat sicut memorie. Et ita sapien

Arbor exemplificalis. Fo. cxxxi.

tia voluntatem coram memoria reprehendit dicens ei: quod paruas grates ei fecerat ex placitis et honoribus: quos ei fecerat. Excusabat se voluntas dicens: quod maius placitum sentiebat in dando suam similitudinem sine passione: quod in assumendo similitudinem alteri: cuius labore. **¶** Quia ibat per quodam magni nemus: in quo lapides et ferrum ex quibus erit ignis: inueniebat: quas blasphemauit. et eis plura vitupia dixit. quod ipsi occasio sue infirmitatis fuerat. cum in olla vel in coxa ipsas calefaciebat: et quod ab ipsa sua frigiditatem quā valde diligebat: auferbat. Lapis vero et ferrum rēderunt aq dicens: quod ignis fuerat vitiosus in dando eis suam virtutem. Sed aqua de illis verbis mirata fuit. quod dixit eis: quod sibi impossibile videbatur: quod quicquid posset vitiosum esse in dando virtutem. unde rogauit: quod sibi modum diceret: finem quē ignis vitiosus erat: inquantum ei sua dabat virtutem. Arra: (dixerunt lapis et ferrum) quod quedam herba stetit in quodam prato. quod virtutem habebat in curando leprosos de eorum infirmitate. cumdam leproso illa herba ostendebatur: de quod comedeat. et curatus fuit de lepra per virtutem illius herbe. Tandem contigit: quod ille homo inuentus ibat in illo prato. et cum illa herba quod ipsum curauerat suos lumbos terfit. Adcirco illa herba fuerat vitiosa in dando suam virtutem illi: quod tantum ipsam in honorauit. Et quibus tunc aq petiit: et quā virtutem dat mihi ignis: cuius sum in olla? Respondit ei lapis et ferrum: quod ipsa et farina panem facere volebat. ut cum illo pane virtutem homini darent: ut exinde viuere posset. Quē siquidem panem cum virtute ignis in furno faciebatur sine quo quodam igne illum panem facere non poterat neque virtutem homini darent: ut exinde viuere posset. Quē siquidem panem cum virtute ignis in furno faciebatur sine quo quodam igne illum panem facere non poterat neque virtutem homini darent: ut exinde viuere posset. **¶** Due virtutes in igne sibi inuicem obuiarunt. vna veritas fuerat de calore. et alia de siccitate. que ab igne petierunt: cum qua ipsarum se munitum contra falsitates et aquā sentiebat. Ignis autem sue luciditati dixit: quod ad illam quasi non rēderet: frigiditas vero terre dixit igni. quod ipse iudicem commune non elegerat. cuius ita sit: quod luciditas concordabat in die cuius calore. qui quodam dies clarus est et calidus. et quod contrariabatur in nocte siccitati. que quidem nox frigida est et tenebrosa rōe vimbze ter

re. Rēdit ignis frigiditati terre et dixit: quod prigit in quadam ciuitate: quod quidam homo de populo modum considerabat: per quē ipse posset esse rex illius ciuitatis. et considerabat quod ipsum regem quod erat suus dominus occidere posset. In principio in quo ille homo propositus illud cepit modum cum falsitate imaginari incepit. quoniam cum virtute ad finem sui propositi venire non valebat. et sic ille homo modum accepit cum quo magnam habuit in illa ciuitate potestatem regis sui dominum. quod quidam rex modum considerauit quod illi homines destruere posset. et in principio in quo modum considerauit: illi considerauit cum veritate. Ideo illa ciuitate veritas et falsitas magni prelium habuerunt. et in fine falsitas deuicta fuit. quod cum non esse et nihilo concordabat. veritas vero cum esse. quod siquidem rex in iudicem sue ciuitatis elegit per falsitatem. quod est per charitatem: et quod cum tenebris huius concordantia. **¶** Aer considerabat aque de igne: quod libitum sue placitum habebat in tormentando ipsius cum terra. cum ita sit: quod placitum de ipso huius recipiendi calore: et quod aqua est inimica ignis aerem minime voluit solari. imo ut plurimum de malo per ignem dixit: quod quanto plus de malo contra ignem dixit: tanto plus ipse ignis aerem tormentabat. quod aqua credebatur aere ita tormentato et eius tormento de die in diem sibi multiplicato: ad terram recurrir: quod sua erat inimica: qui conquebatur ei de igne dicens: quod magnam iniuriā ei faciebat. Terra vero rursus aeri ignem excusando et dicens: do aeri plura vitupia. ut ipse aer plus de passione haberet: et ut sua namque aerem videretur. quod est ei aduersari. Aer sic existente vexato et propterea conquebatur: tanto maiorem passionem sentiebat: aliud consilium non habuit: nisi quod ignem rogaret: quod de ipso pietatem haberet. Qui siquidem aeri ignis hec verba dixit. Arra: quod quidam rex vni militem habebat: quē valde diligebat. et per magni amoris quē ad eum habebat: plures honores ei faciebat: et ei denarios et equos conferebat sine dabat: et quicquid indigebat. Et quanto plus rex dabat militi: tanto miles ad eum maiorem habebat amorem: et fortius ei seruire nitebatur. Rex vero illum militem probare voluit: si ad eum maiorem amorem

Arbor exemplificalis.

habebat ppter h qd ei dabat: q ppter hoc q erat suus dñs. r magno tpe stetit: q ipi militi nihil dedit. ita q miles pteat non erat de rege: sicut eē solebat/ nec ei ita bñ seruiebat: sicut in osuetudine habebat. Et vt rex melius intētionē militis. pbare valeret: abstulit ab eovñs bonū castrū: qd ei ante dederat. Et tñc ille miles multū iratus de rege recessit/ r iuit ad quēdā comitē: q erat inimic⁹ illi⁹ regis. cui⁹ filiū ille miles occiderat in bello. Et dixit comiti: q ipe volebat eē seru⁹ ipsi⁹: vt cum illo se posset vindicare de rege. Miles ille cū comite fuit in vno bello r regē/ r cap⁹ fuit: qui mīam a rege petiit/ r rogauit ipm: q castrū r suū amorē ei redderet. Et rex rñdit ei. r dixit: q sup hoc pñsiliū cū iustitia et mīa hēret. Cū iustitia pñsiliū hēvellet: vt sciret: si ipm punire deberet. r cū mīa si militē: vt sciret: si ei pcare deberet. Mīa regē rogauit: q illi militi parceret. vt ipsa posset esse magna in rege. Et iustitia regi cōsuluit: q ipz puniret: vt ipa maior esset in illo q mīa: r maxie cū ipe sit rex magnis ppter illā q ppter mīam. etiā qz miles bonā intētionē nō habuit qrendi indulgentiā: in quā ipm rogauit: vt ei castrū restitueret. Et tunc rex ppter illud: q iustitia allegauit: pcepit militem tormēta rñ ad mortē tradi. r. ¶ Rosa r piper de igne r aqua loq̄bant. Rosa aquā cōmēdabat. qm bonitatē partū multiplicabat cōiungēdo vnā partē cum alia. vt bonitas eēt magna in aq. Et piper ignē cōmēdabat: in quantū diuidebat bonitatē in ples partes. vt sub suo gñe ples sube sint bone. Tātū rosa r piper in his xbis steterūt: q magnū plūū fuit iter ipa. qm pip dicebat: q plus valebat illa suba: q se dat plurib⁹: q illa q se restringit r in se pla aggregat. de qb⁹ ples alie sube indigētā hñt. Rosa xō dicebat rñs. r sup his rosa r piper ad iudiciū venēst corā sccitate. r q ipa erat q̄litas q se habebat ad vtrāqz pte. sed sccitas se excusabat dicēs: q iudex eē nolēbat. q dixit hec xba. ¶ Arrat: q vn⁹ rex iudiciū dedit duob⁹ militib⁹. q litigabāt p vno castro. Ille xō miles q bonū ius in illo castro nō hēbat: mille florenos dedit iudici. vt iudicaret p ipō. Et miles q bonū ius

hēbat: iudici dedit cētū florenos. vt iudicaret p illo. ¶ Idcirco iudex pl⁹ fuit ex vna parte q ex alia. vñ ex parte illi⁹ q sibi dedit mille florenos: q ex parte illi⁹ q dedit cētū. r false castrū indicauit p illo: cui⁹ illud castrum eē nō debebat. Tñ ipa q plus erat ex pte rose q ex pte piperis: nolēbat esse iudex. Et cōtigit: q rex sciuit: q iudex mille florenos a milite acceperat cui illud castrū indicauit. r centū ab illo: qui illud castrum hēre debebat. Et tunc rex illos milites venire fecit corā se in suo concilio. a quo quesuit: si naturam cognoscerent: p quā vn⁹ miles dedit mille florenos r al⁹ centum tātmō. cū ita sit: q milites equales sint in diuitiis. In concilio regis erat quidam antiquus sapiens: q dixit: q psumptio erat: q ille miles qui nō dederat nisi centum florenos: hēbat ius in castro. Et ratio erat: qm ille qui habet bonū ius: fortius plangit expensas: quas facit in iudicio siue in lite: q ille q non hz bonum ius: qui libet⁹ facit expēsas. vt qd sūū non est: acq̄rere possit. Et extunc rex in fra sua statuit: q qui plus de salario iudici daret: q ptra dantē haberet psumptio mala. r pro ipō qui min⁹ iudici daret: psumptio bona. xi. ¶ Ignis aquā decipere voluit. et dixit illi: q ipsum iuuaret ad faciendūz piper: qd est pus. et ille ipsam iuuaret ad faciendū cucurbitam siue lactucā: que est magna. r sic ambo pcordantiā inuicē habent. ¶ Arrat: dixit aqua: q qdā miles pauper vñs filiū habebat. r qdā diues rusticus filiam. fili⁹ ille r filia matrimoniū p̄traxerūt. vt filius militis diues eēt p suā vxorē. r vt filia rustici honorata esset per suum maritū. sed honor in dedecus conuertebat cum denarij expensū fuissent. r in passionē stetit oib⁹ tpi⁹ vite sue. Et hoc exemplū narrauit aqua: qz deceptio nem et fraudem cognouit: quā ignis sibi facere voluit. cū sit q piper diutius duret q cucurbita. et frigiditas maiorem habeat passionē in pipere q actionē i cucurbita. lz piper sit paruum et cucurbita magna. ¶ Idcirco aqua rñdit igni: q cōcordantiā cum ipso habere nolēbat sub illa similitudine. quoniā in pipere diu posset esse in labore. xij. ¶ Ignis aquam rogauit

Arbor exemplificalis. Fo. cxxxiii.

q inuicē ad solē accederēt: r q in viatico insimul amicitia haberēt de vno r alio cōferendo. ¶ Idcirco rñdit. dixit q igni: q duo p̄tia iuicē p eādē viā bene r plane nō vadit/ r maxie qz sol su⁹ ē inimic⁹/ r est amicus igni. ¶ Tñsū dixit aq igni: q si ipe se cū ad lunā ire vellet de nocte r nō de die: cū illo ad solē p vnā viā pgeret: siue descēderet. xij. ¶ Quattuor elemēta p̄ncipia uersit piper. r i ipō posuit ignis quattuor vncias leuitatis. r terra tres vncias ponderositatis. aer xō duas vncias leuitatis. lz aq i ipō posuit vnā vnciā ponderositatis. Et cū piper p̄ncipiū fuisset sex vncie leuitatis alcēdere superi⁹ voluerūt: q̄tuor aut vncie ponderositatis iseri⁹ vñ i terra remanere voluerūt. pip xō appetitui q̄tuor vnciarū p̄sentit. r appetitui sex cōsentire noluit. idcirco seruicē dixerūt pipi: q p suā nām faciebat. in h. s. q pl⁹ stabat i loco iseriori q i loco supiori. cū ita sit: q maior sit p appetit⁹ maiores q p minores. Et tñc pip rñdit r dixit hec verba. ¶ Arrat: q vñs duxit vñū granū racem i quodā alto mōte: q valde frigid⁹ erat. illō granum/ trūcū/ brāchas/ ramos/ folia flores/ multiplicauit. sed fructū p̄e nimia frigiditate: q vigeat in illo monter: facere nō potuit. Et quia p̄ncipiū naturā r esse in pede mōtis acceperat: pl⁹ in locis isimis q altis voluit remanere. vt fructū faceret/ et suā spēs posset multiplicare. xiiij. ¶ Aer in medio ignis r aque se posuit. vt cōcordantiā faceret/ r q oēs tres r terrā essent. cū aut aer inter ignē r aquā pcordantiā fecisset r terrā. terra suā sccitatē igni dare noluit/ nec frigiditatem aque recipere: vt cōsuetū fuerat. idcirco ignis r aqua r aer fuerūt cū terra: quā in medio amboz posuerūt. Et tñc aer ab igne calore noluit accipere/ nec suā hñditatē aq dare: quousqz ignis r aqua cū illo pcordantiā hñsissent r terrā que igni sccitatē noluit dare/ nec ab aqua frigiditatem recipere. Et sic ignis et aqua erāt in labore semper cū concordantiā vellēt hēre. vñ valde mirabant: cū concordantiā neqz p terrā/ neqz p aerē hēre nō valebāt. Et tunc a saturno quesuerunt: si sciret rōem vel radicem: ppter quā cōcordantiā habere nō poterāt. Saturn⁹ dixit

hec verba. q quidā erat heremita: q erat scē vite r puerfatiōis: dixit ad angelū: q cū custodiebat: q fortiter mirabatur: quid poterat esse: q cū ipse des cōtēplabatur: nullā tētatōnē faciēdi p̄ctū habebat/ r statim cū dimississet cōtēplari denz r rogare malo velle suo in tētatōes/ cogitatōes/ r vanitates incidebat. Angelus xō suus dixit ei: q nō erat mirū si hō tētat⁹ ē r cōgitat vanitates: postq̄ inter des r ipsum nō est mediū qd in pcordantiā ipos esse facit. ita vñ q hō remot⁹ sit ab oī nā p̄cti vanitate r p̄ietate dei r hois. Et hō dixit saturn⁹: nō hz aer: cū vos alij pcordantiā in illo r terrā hēre vultis. qm remoti nō estis a cōtrarietate: in qua estis. lz i aere cōcordantiā hēre velitis. Et tñc ignis r aqua cōgnouerunt p hoc: qd de scō heremita bis cū fuerat: r p p̄tia nāz in q cristū: modū fm quē scī hoies tētatōes hñt r cogitat vanitates. xv. ¶ Ignis r terrā vñā filiā fecerūt i pipere: q maioritas vocabatur. r aer r aqua i eodē pipe fecerūt aliā filiā: q minoritas vocabatur. ambe xō filie fuerunt vxores piperis: quod ex ipis vñs filij generauit: q sūū p̄em occidit. r tunc sartor forficēs r acū maledixit. ¶ Donach⁹ aut dixit raymūdo q illud exēplū sibi expōneret. Rñdit ei raymūdo dicēs. ¶ Arrat: q ac⁹ cuiusdā sartoris sibi vnā filiā gñauit: q vocabatur diuitie. r ei⁹ forficēs vnā filiaz generauerunt: q vocabatur honor. Sartor xō illas duas filias accepit in vxores. de quibus sartor ille vñs filij generauit: qui in eius obitu dare noluit vñū modicum pānū: de quo cooperiri potuisset r ipz totum nudū subterrauerūt r diuitias r honore. Idcirco sartor ille forficēs r acū maledixit. cū quibus diuitias cōgregauerat. r honore suo filio donauerat. sed forficēs r acū de illa maledictiōe se excusauerunt dicentes: q culpa carebāt. qm seipm posuerat in minoritate diuitiaz r honoris: r sūū filij in maioriāte. idcirco oportuit q filius suus r ipse in suo obitu contrarietate habuissent. Raymūdo dixit mōach⁹. r qd vocabatur fili⁹ su⁹? Ray. rñdit dicēs: q fili⁹ sartoris p̄uatio vocabatur. p̄uatio. s. finis honoris r diuitiaz. xvi. ¶ In pipe ignis ē i maioriāte/ r aq in minori

Arbor exemplificalis.

tate. idcirco aq rogauit aerē et terram: q ipas p ignē iuuaret. q: sua minoritas maioritatem ignis nō poterat sustinere. Hier afit et terra ruderit. dixeruntq ei: q ipsa nesciebat: quō qdā bōa dñā suo malo marito rñdebat. Et quomō rñdit: dixit aq. Harraf: dixerunt aer et terra: q vn⁹ erat hō: q erat valde diues. et vxorem habebat cui dixit hec verba. volo q sitis dñā mea: et q de me et meis diuitijs faciatis vfazvolutatē. Et hoc dico ppter h vt sitis bōa et q bōitas vfa maior sit mea bōitate. Dōmina xō rñdit et dixit hec xba. Impossibile est: q cū duabus naturis dñis acquiri possit maior bonitas. xvij. C Ignis i pipere aerē et terrā inuitabat vt p aquam ipsuz iuuaret. q eqliter sibi erat xia p frigiditatē et pōderositatē in gñali. quā qdē eqlitatē destruere affectabat destruēdo eqlē pportione quā i pipere hñt. qm destruēta eqlitate ambax qlitatū in pipere volebat aquā destruere. sicut iuidia q destruēdo equalitatē spālē amatiuitatis et amabilitatis destruere volebat charitatē duorū fratrū. Et quō fuit h: dixerūt aer et terra. Harraf: dixit ignis: q erat qdā mercator: q erat multū diues et habuit duos filios. quib⁹ i sua vita dedit vxores. et tēpore sui obit⁹ ordiauit i suo testō q abo eqliter in bōis q dimiserat: possiderēt et succederēt. intātū q dñi ipi vincerēt: illa bōa nō diuiderēt. Et h fecit ille mercator: vt equalē charitatē adinuicē haberēt. Et tūc inuidia cōsiderauit: quō illā charitatem destruere posset. q dixit filio p̄mogenito: q nō erat pueniēs q ipse eēt eqlis cum suo fratre neq in diuitijs neq i honore: post q deus ipm primo nasci fecit. idcirco cū curia tractare deberet: q illa bōa diuideretur et q maiorē ptē diuitiarū haberet. q rñdit iudie dicēs: q illā intētiōē nesciebat: quā p̄ i factione sui testamēti habebat. Et quā itētiōē habuit tu⁹ p̄ (dixit inuidia) in factiōe testamēti sui. q dixit ei: nē p̄ quēdā hoies hui⁹ ciuitatis occidit: q habuit vnū filiū: q tātū hz i diuitijs sicut nos alij hēmus et voluit: q bōa q dimisit nō diuiderem⁹: vt inuicē charitatē hēremus. et si mihi dimisisset ptē maiorē et fra tri meo ptē miorē: inter nos charitas in

eqlitate nō foret. et inimic⁹ p̄io frēm meū si eēt i ptate minor: occidere posset et me post ipsum. Et tu inuidia decetero taliaverba mihi non loqris. xviij. C Harraf: q ignis ibat i peregrinationē et aq silr. qui sibi inuicē obuiauerit i via. Ignis autē dixit aque hec xba. In hac terra sunt plures milites: q sunt amici mei et qui p me facerēt oīa q cūqz vellē qd plurā placita et curialitates feci. dñi ignis ita loquebat: cognouit aqua fz xba: q ipse dixit: q ipse ex ipa fīorē habuit. Idcirco cognouit q ipse miorē virtutē et ptatē habuit q ipsa. qm si ipsa habuisset miorē virtutē et potestātē q ignis i illa terra in q se inuenerūt ante habuisset timorē q ignis quem ipsa nō habuit: postq ignis dixit illa xba. Et q cōsiderauit: q ignis p̄t⁹ habuit timorē q illa: sentiebat virtutē et fortitudinē p ignē. et tūc debellabat ignē et ipm deuicebat. q dicebat: q in illa terra erāt milites sui amici: vt aqua timorē de ipso habere. q dixit igni: q fīorē de ipso nō habuit de h: qd nō viderat: p hoc qd audierat. C Dicitū est de radicib⁹. et dedit⁹ modū fin quē sciat applicari ad moralitates: fz q ipas applicauim⁹. Et q: pluritatē vitam: ad trūcos arborum transimus.

De trūcis. Et rogauit ignē: q ipz nimis nō calefaceret: qm si ipsuz nimis calefaceret: aq ab ipso humiditatē non recipet. is. C Inuidiā habuit terra de igne et aere: q in cub⁹ concordarūt. q rogauit ignē: q cū ipsa in pipere concordaret. iij. C Dixit aqua igni: q sua frigiditas i estate p̄t⁹ valebat p febris: qd infirmi patiunt⁹: q su⁹ calor in hyeme p frigiditatē: quā hoies sani patiunt⁹. iij. C Ignis dīcebat malū de terra: q tē nigra. et de ipsa bonū dicebat: q est sicca. v. C Plora: bat aqua: q aer ab igne q est ei⁹ inimic⁹: calorem accipiebat. vi. C Prīmū ver solē increpauit: qui pulchra opera q in apeli et in madio fecit: in estate destruit. viij. C Ignis solem rogauit: q nō daret suaz similitudinē lune. q similitudinē aque accipiebat. viij. C Ignis q est in plurib⁹ se commendabat. et de ipso aqua malū dī

Arbor exemplificalis. Fo. cxxxiii.

cebat: q illaz cōburebat. ix. C Dicebat ignis: q in feniculo fortior erat q aq. aer afit rñdit: q aq i lactuca erat fortior ipso. idcirco cognouit ignis q aer par ipm dīlerit. x. C Aer ignē increpauit cū ipse sit ita: claus⁹ ita lucēs: qre cū terra q est nigra: semp participauit. idcirco cognouit ignis: q aer inuidiā ex hoc habebat. xi. C Materia aq de forma aeris se minime fatigaret: si ad illā cū cōcordātia absqz p̄rietate veniret. xij. C Terra tetigit p̄rietatē ignis et aq: q tērrā trascebat. que dīxit dīetati: q malum eēt eā tāgere. xij. C Dixit aer igni: q ipse erat ita pōderosus: q ipm portare nō potuit. ignis autē rñdit aeri: q p se pōderosus nō erat: fz p terrā. xiiij. C Placitū hñe voluit aq de igne: q ipam i estate recoluit: quousqz cogitauit: q ignis ipaz recoluit: vt illam destrueret. xv. C Plorauit aqua: q ignis ipam nimis calefaciebat. et de ipso p̄grebat sol. luna xō ipaz resp̄hēdebat: q ipi⁹ inimico cōgrebat. xvi. C Aq dixit ad ignē: q ipa dñā erat in niue. ignis afit respondit ei: q sol suus amicus erat. xvij. C Aqua dixit ad ignē: q i inferno p dāna tos valde tēsiderabilis ē. fz ignis rñdēs dixit: q iustitia ē ei⁹ vxor. xvij. C Dixit aqua ad ignē: q i nocte fortis erat. ignis afit rñdit ei: q ipse erat fortis in die. xix. C Ausinus frōtariā tenuit p hyemē cōtra estate. et ver frōtariā tenuit p estate p hyemē. xx. C Cū timorē et labore ascēdit aq ad sperā ignis ad accipiendū x̄tutes lune. et cū audacia et placito rediit et descēdit. xxi. C Aq dixit ad ignē: q ipse in bestia mortua ipa fetebat. xxiij. C Aq dixit ad ignē: q cū ipsa dñe suas facies lauāt: vt albe sint et pulchre. sed ignis aque respōdit: q p ipsum dñe suos maritos desiderāt. xxiij. C Aq dixit ad ignē: q ipa fontes implebat: ad quos afalia ventunt ad aquā dum ignis xō rñdit ei: q ipse vegetes vino implebat ad quas hoies veniūt potatum. xxiij. C Hyems dixit ad estate: q ipsa erat frigiditate vacua. estas autē dixit ad hyemem: q ipsa calore vacua erat. xxv. C Aqua dixit ad ignem: q

ipsa erat pinguior igne. sed ignis rñdit ei: q ipse sanior erat illa. xvi. C Dixit aqua: q ipa erat grossior igne. ignis afit rñdit ei: q ipse velocius q aqua currebat. xvij. C Dixit aqua: q ipa erat discretas: q pla insimul congregabat. rñdit quousqz ignis: q ipse liberalis erat. qz pla dabat. xvij. C Dixit aq: q ex ipa rex coronat⁹ erat: in quātū ipa dñā erat i ei⁹ cerebro. ignis xō rñdit ei: q rex erat arbor euer: sa. xxix. C Dixit aqua: q rex fieri fecit quēdā pulchri ciphū argētē. ignis afit rñdit ei: q vnā coronā de auro portabat. xxx. C Dixit aqua: q regina p ipam pulchros dētes hēbat. ignis xō rñdit: q per ipm regina pulchros crines hēbat. xxxi. C Dixit aq: q allest albo colore est indutū: q est supra colorē ignis. rñdit ignis: q olest qd est de sua nā in lāpade: stat supra aquā. xxxij. C Dixit aq: q maior erat in mari q ignis in lapide et ferro. ignis afit rñdit ei: q si sufficientiā lignoz hēret: q ipse totā aquā maris cōsumeret. xxxij. C Dixit aq: q ipa plātas rigabat. ignis afit rñdit ei: q ipse i estate fruct⁹ plātarū colligit. xxxij. C Dixit aq: q ipsa mouebat molendinū. ignis afit rñdit ei: q ipse calefaciebat furnū. xxxv. C Dixit ignis: q ipse carnes molles faciebat. aqua xō rñdit ei: q ipa facit duriciē ossiū. xxxvi. C Dixit ignis: q ipse in pipe supra aquā equitauit. aqua xō rñdit ei: q ipa sup est equitat i cāphora. xxxvij. C Dixit aq: q ipa i cucurbira est lōga. ignis xō rñdit ei: q ei⁹ lōgitudō recta est i dactili. xxxvij. C Dixit aq: q ipsa ignē i ferro calefacto infrigidabat et i lapide marmoreo. ignis afit rñdit: q ipse calefaciebat eā i olla et in sulphure. xxxix. C Dixit aqua: q pisces in ipa viuūt. ignis xō rñdit: q p ipm vidēt hoies de nocte. xl. C Dixit aq: q vi nū hoies i vanū loqui faciebat. respōdit ignis: q afalia aquā mingeant.

De puerbjs trūci vegetalis.

Dixerūt cerasa ad ficus: q ipsa primō ventebant. ficus xō respondit: q desiderabiliores illis erant. C Cerasum dixit ad garrofam: q ipsa nigra et tortuosa erat. garrofa xō respondit ei: q ipsum cito

Arbor exemplificalis.

putrefacti erat. **D**ixit lactuca: q' ho-
mines infirmos curabat. vinu' dixit: q' ho-
mines hilares faciebat. **D**ixit pomu'
ad simu': q' ipe ferebat. simus x'o r'ndit: q'
de sua p'genie erat. **D**ixit cinastomus:
q' i scutella regis erat. saba x'o r'nderit: q'
ipe erat i scutellis sc'or' hoim religiosor'.
Dixit frumentu': q' rustie' ordeu' come-
debat. ordeu' x'o r'ndit: q' ipm meli' vede-
bat. **D**ixit frumetu': q' ordeu' auena fie-
bat. r'ndit ordeu': q' frumetu' aliquoties fe-
tebat. r' malum illis q' ipm comedebat. p'
curabat. **D**ixit pip: q' plusq' frumetu'
costabat. r'ndit ei frumetu': q' pl' de seru-
tio q' pip faciebat. **R**ex rosaz collige-
bat. rustie' x'o frumetu'. **R**ex sic' come-
dere nolebat. q' porci ipas comedebant.

De puerbis trunci sensualis.
Dixit equ' ad milite: q' calcaria
portare ipsuz no oportuit: q' si
libeter iret. r'ndit miles q' rior
mulieres currere faciebat. **D**ixit equus
ad milite: q' ipm honoratus erat. r'ndit
miles: q' ipse ei ad comedendum dabat.
Dixit mul' ad equum: q' ipe su' frater
erat. r'ndit equ': q' ipe asino assumlabat.
Dixit asin' dno suo: q' ipe catere scie-
bat. respodit dñs su': q' ipe flere sciebat.
Dixit asin': q' ipe dormire optabat. di-
xit dñs: q' ipe ire volebat. **D**ixit asin':
q' nimis onerat' erat. r'ndit dñs: q' ples
pueros habebat. **D**ixit canis ad cati:
q' ipe ratos comedebat. r'ndit cat': q' ipe
qñ dormiebat nasum sub cauda non tene-
bat. **D**ixit iumetu' ad asinu': q' dño suo
no resisteret. qñ p'as r' ars oia vincunt.
Dixit lup' ad mutone: q're stabat cum
hoie: q' comedebat carnes r' de corio facit
fortularares r' de lana thica: r'ndit muto:
q' ipe de lapidib' no viuebat. **D**ixit lu-
pus ad cane q'res ab eo: q're malu' sibi vo-
lebat: r'ndit canis: q' oues dñi sui dilige-
bat: quia sibi dominum diligebat.

De proverbijs trunci imaginis.
Aro de imaginatione conque-
rebatur: que ipam calefaciebat
r' crescere faciebat: ch luxuriam
imaginabatur. Et imaginatio conque-
ratur de memoria: que ipsam ch luxuria
recolebat: carnem mouere faciebat. me-

moriz x'o de volutate coqueretur: que
ipaz obliuisci luxuria no faciebat. **E**a
pra lussi videbat: que nullo tpe p'uide-
rat. r' timore de ipo habebat. Et qd vide-
bat vxore sua crines pectere. qui ex
hoc habuit zelotipia. **P**roditio tetti-
git imaginatione: r' imaginatio furcas ima-
ginabat. **O**culi quada pulchra dñam
videbat: q' pulchra indumenta vestebat:
imaginatio x'o camissa illi' imaginabat.
Quidā hō vnum equū emere voluit. r'
imaginatio auenā imaginabat. **Q**ui
dā hō regē rogauit: q' iustitia faceret de
qdā ciuitate. rex autē iniuriā imaginat'
est. **T**imor imaginari facit mortem. r'
audacia honore. **E**reundia facit de-
lectu imaginari. r' legalitas cōplementu.
Bona fama heremite ipm imaginat'
facit yocisim. **I**maginatio imagi-
natur de nocte hoc: qd no inuenit de die.

De puerbis trunci humanalis.
Ab eis: q're pulchras respicie-
bant mulieres libetius q' tur-
pes: r' tu voluntas: dixerit oculi: ch neq'
pulchra neq' turpis dñā de tua fit natu-
ra: q're diligis plus pulchras mulieres q'
turpes. **A**ures dixit intellect' q'res ab
eis: q're placitu hēris audiēdi vanitates:
r' tu intellect' dixerit aures: quare hoies
qui ipas dicunt: no reprehēdis. **M**aso
dixit memoria: q're placitu habes rosam
odoradit: r' tu memoria dixit nasus: q're p'
rosam luxurias docis: **O**s dixit volu-
tas: quare nimis comedis: r' tu voluntas
dixit os: quare me non claudis. **C**aro
dixit volūtas: ch femina te tāgit: q're cale-
scis: r' tu volūtas dixit caro: q're castitate
no diligis. **O**s dixit intellect': q're mē-
tiris: r' tu intellectus dixit os: q're me no
cōsulis. **C**orp' dixit aia: q're tātu dor-
mis: r' tu aia dixit corp': cum ego vigilo:
q're es octosa. **C**orp' dixit aia: cum fri-
gus pateris: quare tremis: r' tu aia dixit
corp': cum peccas: q're cōscientiā habes.
Corpus dixit aia: q're es infirmu: r' tu
aia dixit corp': q're tēperatiā no diligis.
Corpus dixit aia: quare morieris: r' tu
aia dixit corpus: quare de me recedis.
De puerbis trunci morialis.

Arbor exemplificalis. Fo. cxxxv.

Aristu' dixit virt': q's est tuus p'f'
r'ndit vitu': puatio tua est mea
m'. **A**ristu' dixit virt': quare
tot hoies te diligunt: r'ndit ciuitu': q' tu es
ociosa. **A**ristu' dixit x'o: q're tu es muli-
p'rius: r'ndit ciuitu': q' sibi cōtrariu ē: vt sit
magna. **A**ristu' dixit virt': vbi cōsistis:
r'ndit ei vitu': ego suz in loco i q' tu no es.
Aristu' dixit virt': ego te i die iudicii ac-
cusabo. r'ndit ei vitu': tui liberu arbitriu
me excusabit iudici. **A**ristu' dixit virtu-
ti: q're timore no habes: r'ndit ciuit': q're
cōsciētiā no habes. **A**ristu' dixit virt':
q're tenebras diligis: r'ndit ei: q're tu de
die no vadis. **A**ristu' dixit virt': habes
fratres: r'ndit ciuitu': p'ea quā pateris: erit
mea germana. **A**ristu' dixit: q' ipsa in
anulo regis erat. vitu' r'ndit: q' erat in vo-
lūtatē regis. **D**ixit virt': vitio: q' ipz in
homine paupere p'cutiebat. r'ndit ciuitu':
q' conqueretur homini diuiti.

De proverbijs trunci imperialis.
Bonitas dixit malo principi: q'
ipse sūi filiu' morti p'diderat: q'
bōificare vocabat. **M**ale
pnceps dixit magni: q're i boni' me ocio-
sa tenes. **M**ale pnceps dixit dura-
tio: bōitas me reprehēdit: q' te durare fa-
cio. **D**esiderat magni: q' p'as ma-
li pncipis eēt in guitate. **S**ultitia
mali pncipis cepit r' incarceration sapiam
populi sui. **V**olūtas mali pncipis
amare exulabat a volūtatē sui ppli. **V**i-
tū' p'pli vitu' mali pncipis i suo col-
lo portauit. **O**s mali pncipis ve-
recūdiā mētiēdi no habebat. **E**a-
na glia pncipis labore in suo regno semi-
nat. **M**al' pnceps p'f'usam p'ciētiā
sui ppli facit. **H**ull' mal' pnceps
ch suo p'plo p'cordantiā hz. **H**ulla
p'ietas peior ē q' p'ietas pncipis r' sui po-
puli. **I**ncepit pnceps malefacere:
cui' p'pls ipm sequebat. **I**lle pñ-
ceps ē bon': q' i medio loco sui populi cōs-
istit. **I**n malo pncipe p'dit finis r'
cōplementu sui ppli. **M**ai' dñum
hz princeps p' mo dicu pplm: q' bon' sit q'
p' magnu: q' mal' existit. **O**p'z q'
pnceps habeat equalitatē iustitie/sapie-
tie/charitatis. **I**lle princeps

minorem habet honorem: qui suum po-
pulum inhonorat.

De proverbijs trunci apostolicis.
Bonitas dixit bōitas: q're ma-
lu' prelatu elegisti: r' tu bōitas
dixit volūtas: q're me bonā no
fecisti. **D**esiderabat magni: q' pla-
tus esset de magno gñe. sapia aut dixit: q'
ipsa plus valet in iudicio q' magnitudo
in gñe. **S**ine charitate r' sapien-
tia iudiciu prelati durare no potest. **P**ras
bōi prelati libeter stat i in circu-
lo no aut i angulo. **P**enitebat volū-
tas r' plorabat: q' prelatu sine sapia elege-
rat. **E**ocurrerit sapia r' volūtas ad
eligēdu prelatu. r' p'ri' fuit volūtas ad ele-
ctionē q' sapia. **A**ir' prelati melior
est q' virt' solis. **M**edaciu prela-
ti occidit sui ppli veritatē. **I**lle pre-
lat' est arbor euerfa: q' vias glorie no ostē-
dit. **H**ullus prelat' sūi officiū cōsum-
dere debet nec diminuerē. **I**lle pre-
latus bonus est: in quo deuotior sapiētia
cōcordat. **C**ontrarietas prelati r'
pncipis est valde mala r' periculosa. **S**anctitas
prelati est pncipium fidelitatis sui populi. **R**ectus prelati
in medio loco deuotionis r' sapiētie debet
esse. **H**ull' homo bono plato ē ho-
nore p'fector. **H**ull' hō maius hz
officiū q' prelat'. **I**n eq'itate
charitatis r' sapientie prelat' ē eligend'.
Hullus homo in minori bonita-
te est q' malus prelatus.

De proverbijs trunci celestialis.
Ex pluribus formis corruptibilis
bus sequit corp' incorruptibile.
Ex formis q' sunt in motu p'ri-
mo: sequit primum mobile. **P**rimus
mot' no dat nām cessandi. **F**orme celli
ita sunt prime per lucem: sicut prime sunt
p' motu. **I**ta se hnt forme celli ad p'mu
circulu: sicut se hnt ad p'mu motu. **I**ta
se hnt forme celli ad maiore motu: sicut se
hnt ad maiore circulu. **E**x maiori roth-
ditate sequit maior mobilitas. **E**x for-
mis in nā rothdis sequit corp' rothdum.
Simplex mot' circularis p' mediū no
trāsit. **H**ullus motus circularis pon-
derosus est neq' levis.

Arbor exemplificalis.

De puerbis trfici arboris angelical.
Nullus bon' angel' indigentia hfe pot. Nullus angel' nulli fine attigit. Null' angel' anteri' hz neq' posteri'. In nullo age lo e dubitatio. Null' angelus leuis est neq' poderofus. Null' angel' e ex alio angelo. Null' angel' i loco e extesius. Null' angel' e ociofus. Nullus bonus angel' poterit ee captus. Nullus malus angelus est liber.

De puerbis trfici arboris euiternal.
Euiternitate no e termin' i fine. Caput eternitatis est in te por: et ei' cauda e in eternitate. Euiternitas no hz mediu'. In euiternitate mor' no est extensio. In euiternitate nfer' no multiplicat. Ex euiternitate nullu' ens exire pot. Euiternitas speculu' e eternitatis. Nulla creatura maior ee pot q' euiternitas. Tant' durabit euiternitas quat' eternitas. Eternitas euiternitas societate hferunt. De puerbis trfici maternalis.

Dist' dña nra est pietati eqlis: null' ex ipa sit desperat'. Si quis cōfciētia r fletu sit plen': a dña nra sit pietate amore secur'. Dña nra talē hz xutē: q' peccatore a pctis mī dare pōt. Qui dñam nram reclamāt: ipa cū venia rīdit. Qui dñaz nraz reclamāt: null' demō ei nocere pōt. Pēderat dña nra: q' vnusquisq' ipsam tāgat cū pnia. Dña nra nūq' hōi deficit: q' bene penituit de suis pctis. Qui p dñam nraz vult amari: filiū suū faciat honorari. Dña nra maternalem habet amorem cuiuslibet penitētī peccatori qui habet pñtionem. Ex dominā nra hz sufficiētiā q' filiū suū laudat: r per mundū ipsum laudari amari procurat.

De puerbis trfici arbor' christianal.
Amara nā diuinā tāgit nāz cū pietate sui ppli. Diuina xō nā cū pietate suā recolit creaturaz. Tāgit hñan' amor diuinū amorē euz pietate: quā hz depplo suo. Amor aut diuin' passionē dñi iesu xpi recolit: quam ad diuinā naturā honorādū in cruce sustinuit. Humana natura in presentia

domini nri rogauit diuinā nām p suo populo. Humana nā diligit suū populū: r nā diuinā diligit hñanā. Nulla creatura e ita bona i seipsa: sicut i deo. Ip' pōt de' de creatura i se q' extra se. Ip' pōt de' creaturā amare p incarnationē q' p creationē. Ip' pōt de' cū creatura p incarnationē picipare q' p intelligere. Sine incarnationē maior cōcordantia nature diuine r humane esse non potest. Maior vnitas creature fuit facta i unitate diuine nature.

De puerbis trfici arbor' diuinalis.
Irit diuina bōitas: q' de seipsa bonifolebat: r illud bonū esse optabat. volūtas etiā hoc diligebat. ptās hoc ita perficiebat. Dixit bonitas diuina: q' ipsa volebat ee i bono: r voluit esse illud bonū. sapia etiā hoc ita sciebat. r ptās hoc ita pficiebat. Dixit bonitas: q' ipsa volebat esse p bonum: et volebat ee illud bonū. magnitudo ei con sentiebat. r potestas hoc pficiebat. Dixit bonitas: q' ipsa volebat bonificare. volūtas dixit: q' bonificare volebat amare. r sapientia dixit: q' illud volebat scire. eternitas dixit: q' ipsa volebat eternare. r dixit magnitudo: q' ipsa volebat illud infinitare. Dixit bōitas: q' ipsa volebat bonificare: q' deus esset. r dixit ptās: q' ipsa potuit ei dare. r dixit volūtas: q' ipsa illud voluit amare. r dixit sapientia: q' ipsa ipsum potuit scire. r dixit eternitas: q' ipsum potuit eternare. In substantia est substantiatum bonificare bonitatis. In substantia est substantiatum infinitare infinitatis. In substantia substantiatum est eternare eternitatis. Aut diuina volūtas: q' substantia sua sit charitas. Non vult volūtas diuina: q' in substantia sua sit ociositas.

De branchis arboris exemplificalis.
Et primo de exemplo brāche elementalī.
Snis aer/ aqua/ r terra/ in dña cōcordantia r pñtate subinūtez obuiauerūt. Idcirco pncipiū differentie dixit: q' sic contigit ei sicut cuidā dñe de suo marito. pncipiū xō dixit dña: quomō fuit hoc? Narratur: dixit

Arbor exemplificalis. Fo. cxxxvi.

pncipiū: q' qdā dña habuit maritū: quē valde rōne matrimonij dilexit/ r ppter filios q's hserunt. Illa dña erat discreta r bñ morigerata. s; ei' marit' valde luxuriosus erat r pdig': q' bona dilapidauit. Idcirco illa dña esse nō poterat sine odire r amare/ nec finē inuenit: i q' qescere potuit. qm' suū maritū pfecte diligere nō potuit ppter defect' q's i suo marito viderat/ nec ipm' odire potuit i totis: q' i sine matrimonio nū r suor filioz ip's diligebat. Idcirco tu dña: dixit pncipiū: qdē hfe nō potes i cōcordātia nec i pñtate: cū ita sit: q' quodlibet elemēti alij obuiat i cōcordātia r in pñtate a q' pñtate recedere nō pñt. nec ego medij inuenio p q's ad finē venire potero absq' labore. Et qm' suū i sine accidit mihi: sic accidit cuidā dñe. Et quō fuit h' dixit dña. Narrat: dixit pñ: q' qdā miles cū vxore sua r filio suo capt' fuit a saracenis. r rex saracenoz dixit dñe: q' libera iret cū suo marito aut cū filio suo. et q' dña nesciebat quem eligere poterat ne sciebat ire nec remanere. qm' charitas r dolor ipaz ipeditā r pplexā tenuerūt. itā tñ q' libertate quā rex sibi cōcesserat: vti nesciebat: r sic fletit r fleuit/ nec ei' voluntas se ad eūdū mouit nec qeuit. Et tñc cognouit dña: q' p obuiatiōem quā faciunt elemēti magnū laborem in ipsis sustinere opz.

De exēplo branche arboris vegetalis.
Petitiua retentiua digestiua r expulsiua sibi inuicē i tēperātia obuiauerūt. Idcirco mors diez increpauit. Monach' xō dixit Ray mundo: q' sibi illud exēplum exponeret. Narratur: dixit Raymundus: q' mors r vita inuicē cū die r nocte pñtū fecerūt. sed mors societate facere cū die voluit. vt meli' vitam destruere posset. r rōne insti: ctus naturalis quā vita r dies habēt i cōcordātia: dies cognouit falsitatem mortis. r cōsentit verbis ipius: vt ipam decipere posset/ r q' melius posset esse cōtra nō etē. r dicebat: q' suam amicitiam hfe volebat in tēperātia q' eēt de brāchis arboris vegetalis. Et mors i illa amicitia pñtū. r amice fuerūt in similitudine r non in fidelitate. Et euz ad noctē vita r dies venerūt: mortem in tēperantia occiderūt. q' liqui-

dē mors cū moriebat: diē increpauit: qui cū vita societate fecit/ r q' sibi grates nō habuit: inquantū nō fuerat pñia tēperātie: quā dimiserat. hospitij diei accipe. Dies autē rīdit ei: q' ipē volebat ee legalis vite. q' cū legalitate fecerat inter se societate. Et tñc nox mortē reprehēdit. cui dixit: q' sicut ipa plus sit i gula q' in tēperantia: ita vita plus sit in tēperantia q' in gula. Idcirco mirū nō erat: si dies in tēperantia ipsam decepisset.

De exēplo brāche arboris sensualis.
Errat: q' vn' rat' cū sua filia stabat in vno foramine. r ppe illud foramē stabat qdā puus catus: qui cū vna pēna ludebat. Sic xō dixit rat' matri sue: q' ludere volebat cū illo cato puo: q' discretionē nō hēbat. qm' si discretionē habuisset: cū illa pēna non lussisset. Et quia discretionē nō habebat: pñtate nālē q' est inter murilegos r mures nō cōgcebat. Dicebat etiā: q' boni foret: si se posset ponere cū ipō i societate r amicitia. qm' p amicitia posset ee: q' cū cat' foret magn': sibi malū nō faceret. r q' ipsam de blado comedere dimitteret. Rndit ratus sue filie r dixit: q' nesciebat illud q's qdā dña dixerat marito suo. Et qd' dixit rat' matri sue. Filia: dixit ratus: narrat: q' qdā burgensis vnū militē occidit: qui vnū filiū hēbat. burgēsis aut vnā filiā hēbat. cōcordatū fuit iter ipos: q' fili' ille r filia matrimonij pñtū: vt amici militis r burgēsis pacē inuicē hfe possent. Et cū burgensis filiā suā dare voluisset illi filio militis: vxor burgēsis dixit marito suo hec vba. Narrat: q' equ' r leo fecerūt societate. r cōcordarūt: q' in pegrinatione irēt. Equ' xō q'siuit: si herbas p viā inueniret: q's comedere posset. qm' sine comestione ire non valeret. Leo autē dixit q' irēt in noie dei. qm' nō opotet cibaria q'rere: qm' de' eis satis daret. Et tñc cū equ' cōsiderauit: q' leo in se comestione nō hēbat: cogitauit: q' leo q' herbas nō comedebat: si non inueniret quid comedere posset: q' occideret r comederet suum socium. cum ita sit: q' in bestijs maior sit necessitas comedere q' societatem seruare. Et tunc equus ille noluit ire

Arbor exemplificalis.

cum leone in pegrinatione/nec est illo esse in societate. Et tunc burgensis matrimonium facere noluit. quoniam milites sunt superbi: qui viuunt de honore: et non parcat alicui in ira: intantum quod nihil valet societas.

De exemplo branche imaginalis.

Arrat: quod ouis quedam habebat duos agnos. quidam die pergit: cum ipsa in quodam prato cum ambobus filiis suis staret: quoniam lupus unus de suis filiis accepit. et coram ipsa illi occidit et comedit. Quis a lupo non fugit: imo ipsum rogauit: quod filium suum non occideret: sed ipsum sibi redderet. qui fleuit et clamauit multum fortiter de dolore: quem habebat: cum filium suum comedi debet: qui clamabat in fine sui: quod ipsum iuuaret. Qui autem lupus agnum ita comederat: quidam corum et colubam erat in quidam arbore iuxta. qui ab audierat: quod ouis ad lupo dixerat. et uiderat agnum occidere et comedere. Postquam autem ille lupus recesserat uenit quidam homo: qui alium agnum accepit: qui ipsum occidit coram oue in fine sua: quem cum aliis hominibus ipsum comederat. Et tunc flexis genibus oculos ad celum leuauit laudans et benedicens deum: qui sibi fructum dedit ad seruandum homini qui creatus est ad seruandum deo: et tunc hilaris fuit: et iram obliuioni dedit quam habebat de suo filio quem lupus coram ipsa occidebat et comederat. Tunc vero colubam dixit ad corum: quod plurimum de oue mirabatur: quod discretiorem non habebat in rogando lupo: qui suus erat inimicus. nec imaginatio habebat de inimicitia: qui erat inter lupos et oues. nec irata fuit de agno: quem homines comederant. Respondit corum: qui dixit hec uerba. Narratur: quod quidam pastor filium habebat: et uenit leo suum filium accepit. Et dum ipsum occidebat et comederat: filius pastorem ad suum patrem clamauit: quod ipsum iuuaret. Pastor autem qui discretior habuit: uenit ad leonem et ab ipso suum filium abstulit: quoniam aliquid arma non duxisset: qui ad imaginationem timoris quem habere debebat de leone non stetit. nec etiam ad discretiorem. quoniam non ipsum armatus non ueniebat. sed stabat ad charitatem: quam habuit ad suum filium. Quare sic ouis timorem non habuit de lupo. quoniam amor quem habuit ad filium suum: obliuiscit fecit timorem. nec ipsum periculum imaginari permisit nec etiam inimicitiam: qui est inter lupos

et oues. immo ipsam fecit habere spem in suo inimico: in quantum lupo rogauit: quod sibi suum filium restitueret: et quod sibi malum non faceret. Et tunc colubam cognouit quod magnus quidam est charitas que in pastore discretionem destruxit et in oue imaginationem. Et tunc dixit corum quod certificaret eam quod ouis de homine iram non habuit quod suum filium comederat. Narratur: dixit corum: quod quidam miles unus magnus leporarius habebat quem multum diligebat: cum quo ibat accipere ceruos. Accidit quidam die: quod miles cum suo equo et leporario ibat uenatum in quidam magna silua multum distantem a suo castro. Contigit quod cum in illa silua fuisset: uenit quidam miles: qui suus erat inimicus. qui uenit munitus et militem occidit: et duxit equum. Leporarius autem remansit per totam illam diem prope domum suam. et in crastino uenit quidam lupus: qui militem mortuum comedere uolebat. sed leporarius ipsum defendebat. et cum lupo pugnat: intantum quod lupus habuit fugere. Leporarius autem magnam famem habuit: intantum quod finem instanti nalem in uoluntate sibi uenit: quod suum dominum dimitteret: et quod iret comestum in castro de pane. sed timorem habuit: quod lupo rediret: et suum dominum comederet. Idcirco a suo domino recedere noluit. immo ita prope illum stetit: quod de siti et fame mortuus fuit. Idcirco intellexit colubam: quod lupus significabat lupo: qui agnum comederat. et canis qui se propter dominum suum morti perimit: sine discretionem imaginabatur quod ipse obligatus erat ad mortem. propter seruicium domini sui: et ad custodiendum ipsum a malo: postquam de ipsum posuit in seruicium militi cui perimit: quod ipsum per suo posse seruaret. sic ouis: qui uoluit seruare deo in seruicium homini cum filio suo: qui magnus placitum habuit: quoniam ille homo suum filium comedit: erat iustus et amicus dei. quoniam si iniustus fuerit et peccator: ita irata fuisset sicut de lupo: qui suum filium comedit.

De exemplo branche humanalis spiritualis. Narratur: quod quidam leo plamentum habuit siue conciliu fecit. et a suo populo quasiuit: si de aliquo in suo regno indigentiam habebat: uel si in suo regno aliqua bestia habebat: qui esset ei inobediens. Et ceruus respondit et dixit: quod in suo regno non erat pax. quoniam homo et equus cum aliis bestiis guerram faciebant: quas homo cum sagittis

Arbor exemplificalis. Fo. cxxxvii.

occidit. Leo autem similiter petiit a vulpe: qui est bestia valde discreta. qui dixit hec uerba ad leonem. dñe homo est bestia: qui artet: cum qui vincit occidit bestias. quoniam ipse equitat in equo: qui fortiter currit: et portat arcum et sagittas: cum quibus bestias occidit. Idcirco bonus est: quod vos pacem cum homine habere. quod homo discretior utitur: et scit in equo equitare/ et cum balista trahere. que alonge bestias occidit. et est fortior te. quoniam qui deficit ei fortitudo: ipse cum magisterio se iuuat. Idcirco esset bonus: qui sibi nuncios transmitteret: qui inter vos et illi pacem tractaret. Et homines tales qui essent de sua curia et amici vestri. qui ei de uobis bonum dicerent. et uobis suum statum scire facerent. ut bestie uere se defendere possent: cum eis magis facere uellet. Leo autem habuit per bonum habere vulpis sibi dixerat que dixit: quod libenter iret inter alios nuncios. sed canis dixit leoni: quod non esset bonus quod vulpis esset nuncius. quoniam ipsa comederat gallinas: qui stant et morantur cum homine. et etiam presumptuose se iactabat ad faciendum nuncios. Leo vero cognouit: quod ipse uerum dicebat. et canem elegit: qui esset nuncius. sed lupo dixit ad leonem: quod canis bestias querebat: quod homo occidebat. et quod ipse uolebat ad hominem ire: ut posset panem comedere. Et homo dixit lupo: ut canis non iret ad custodiendum oues. Leo vero presentem consilio lupi. et petiit a canis esset bonus quod lupo iret ad faciendum legationem. Canis vero consentit: quod lupo ad hominem ire posset. ut homo ipsum occideret. quoniam ipse oues occidit et comedit. Et quod lupo magnam habuit uoluntatem comedendi oues: uenit in legationem non considerando periculum ratione inimicitie: qui est inter ipsum et hominem. Tunc vero petiit licentiam et in legatione prexit. Et cum uenit ad hominem priusquam dicere potuit sua uerba uel suas ostendere: homo traxit unam sagittam ad lupo. et ipsum occidit. et ita legatio perdita fuit.

De exemplo branche humanalis spiritualis. Narratur: quod memoria intellectus et uoluntas ad uidentem deum ad celum ascendere uoluerunt. tunc vero resisteria fuit inter ipsos. quod quilibet primo ire uoluit: ut prius bonitatem dei et suam magnitudinem videret. Memoria vero allegabat: quod ipsa primo ire debebat: quoniam ipsa primo obie-

cta accipiebat. intellectus vero et uoluntas postmodum accipiebant. et cum ipsi intellectus et uoluntas sua obiecta dimittebant: ipsa custodiebat. idcirco allegabat quod ipsa primo ire debebat. Allegabat autem intellectus: quod ipse primo ire debebat. quod ipse obiecta uoluntati ostendebat: et sibi lumen in memoria faciebat. cum quo uoluntas ipsa obiecta inuenit. Voluntas autem per se allegans dixit quod ipsa primo ire debebat. quod maiorem habuit uirtutem: qui habuit intellectus uel memoria: in quantum poterat diligere hoc: quod intellectus potuit intelligere nec memoria recolere quoniam homines recolere uoluit: et intelligere aliquid quod iam recolita sunt et intelligere in tempore preterito. et in tempore presenti ipsa recolere non potest nec intelligere: qui uoluntas uult amare. Dum autem omnes tres ita stabant: quidam philomena uenit ad illam arborem. sub cuius umbra tres domine steterunt. et cum intellexit resisteriam in qua erant dixit eis: quod nesciebat quid quidam gentilis cuidam dixerat christiano et cuidam iudeo et saraceno in quodam libro quem fecit raymundus de gestis et tribus sapientibus. Et quod fuit illud (dixerunt domine) respondens philomena dixit: quod quidam christianus et quidam iudeus et saracenus coram quodam gentili disputauerunt. qui ipsos rogauit per aliquas autoritates non disputarent: que recolite sunt supposite et amate/ nec finem naturam intellectus sunt intellectus: in quantum sunt credite. Sed quod disputarent finem naturam arguerent et demonstrationis. Tunc vero intellectus inuit primo. qui fecit lumen memorie et uoluntati ad uidentem: si positiones quas fecerat: uere erant aut false. Tunc vero ille tres domine ordinauerunt: quod intelligentia prederet. Uerum resisteria fuit inter uoluntatem et memoriam quod illa post intellectum prederet. Sed philomena iudicauit: quod uoluntas ante iret. et memoria inuit ultio. Et ideo dixit hec uerba. Narratur: quod tempus futurum et tempus preteritum uenerunt ad hospitium in hospitio: quod erat cuiusdam boni viri: qui vocabatur motus. et unus alium duxerunt: qui cibaria portabat. Ille bonus homo dixit: quod porta hospitium non aperiret: quousque concordata fuissent: quod primo intrare debuisset aut caput asini aut cauda ipsi. et tunc leuiter concordauit: quod caput asini primo intrare debebat finem naturam sui motus. Et tunc

Arbor exemplificalis.

asinus intravit et caput primo. et petiit: quod ipso primo intrare debebat. et dixerunt: quod iam erat determinatum in introitu asini. tunc vero intravit ipse futurum primo. et postmodum perit. Cogit et memoria: quod maiore habet concordantiam cum rebus tractatis quam cum futuris: quod voluntas ire primo deberet post intellectum et ipsa ultio. Et si autem ille tres dñe ad celum ascendebat: cum ipse multum iuraret: et prope solus fuerat: fuit intellectus fatigatus nec magni calorem solis sufferre potuit. Et tunc dixit ad voluntatem: quod iret primo. quod calorem solis non timebat. Fuit voluntas primo. postmodum vero memoria. et intellectus ultio: quod nihil intelligebat. sed supponebat verum esse illud: quod voluntas et memoria de deo et de sua magna bonitate affirmabant.

De exemplo branche morales.

Narratur: quod quidam rex voluit nuncius ad imperatorem transmittere. et dixit scilicet suo: quod ex quatuor virtutibus cardinalibus et ex tribus theologis ipse duas transmittere volebat. et quod in simul concordaret: quod minime concordare potuerat. quoniam omnes necessarie erant ad legationem. Idcirco rex militem elegit: quod esset nuncius in quo omnes essent virtutes. Ille vero miles dixit ad regem si sciret: quod imperator esset iustus. quoniam si iustus non esset: nihil sibi iustitia valeret. Et si sapiens non esset: quod prudentia nihil sibi valeret. verumtamen si fortis esset: aut non esset: bonus esset: quod in legatione foret fortitudo cum hoc quod in impatore esset charitas. quoniam si in illo charitas non esset nec iustitia secum ipse ducere non posset. cum ita sit: quod impator maiorem habeat potestatem quam rex. Tunc vero rex dixit ad militem: quod impator vincere volebat cum sua prudentia: si impator prudentia non habebat neque iustitiam. cum ita sit: quod iustitia et prudentia cum arte maiorem habent concordantiam quam prae et ignorantia. Idcirco secum ducere posset spiritum in sua societate. Tunc autem rex dedit certa capitula scripta militi. finemque ipse deberet legationem facere sine crimine et diminutione illorum sine aliquo novitate. Et tunc miles se excusavit et dixit: quod non iret in legationem. quoniam secum prudentiam ducere non posset: nec etiam spem. Et tunc rex dedit militi licentiam: quod uti posset in legatione libere de prudentia ut de magisterio uti posset. et

in milite habuit spem propter prudentiam et charitatem: quas habebat.

De exemplo brache imperialis.

Narratur: quod in curia cuiusdam regis qui erat valde discretus: fuit unus baro: quod erat valde luxuriosus et male morigeratus. et unus sagio: quod castus erat et bene morigeratus. Rex ille unum magnum fecit plamentum. et plures fecit induit de cerico. Illi vero baro qui erat luxuriosus et sagio in duit de villi pano. Magnum mirabile habuit omnes homines illi plamentum: quod rex baronem sagionem de eo bono pano induerat. et baro se valde honoratus reputabat. et sagio se valde honoratus reputabat. Et si fuerat a rege: quod exemplum illud eis exponeret. Rex autem dixit hec verba. Quidam erat miles: quod valde pulchrum habebat vultum: et quod erat valde luxuriosus. et posuit in facie sua cerusam et colores: ut pulchrum appareret. Accidit quidam dies: quod miles a sua petiit uxore: quod ei diceret veritatem. et quod si ei non responderet occideret. Illa vero dixit: quod sibi veritatem diceret: dum tamen ipam non occideret si sibi veritatem diceret. Et tunc miles assuit a sua uxore. in qua pulchrum erat magis alba et magis munda: aut in sua facie: aut in sua intentione: propter quam colores posuit. quod respondit ei quod pulchrum erat magis alba et clara in sua facie: et quod in sua intentione erat sibi. quoniam turpes habebat cogitationes: ex quibus intentionem inducitur: unde cuius faciem ornabat et depingebat. tunc vero ille miles a sua uxore assuit: an pulchrum pulchrior erat in facie aut in voluntate. ipsa autem respondit ei: quod quanto anima melior est corpe: tanto pulchrius: et pulchrior est in voluntate quam in facie. Tunc vero miles suam uxorem induit de novo villi pano: quod ei intentio turpis erat. Et tunc baro qui luxuriosus erat et alii qui erant in parlamento: cognoverunt: quod rex induerat baronem ex villi panino: quod eius anima turpis erat. verumtamen sagio ex illo non erat contentus: cui rex dixit hec verba. Narratur: quod quidam cirilla que dicit vermicula: quod in manibus generatur: de deo conquirebat. quod deus ipsam fecerat ita modica creatura: et hominem fecerat ita magni et ita honorati. Et tunc deus ipsam posuit in homine in quo ipsam honoravit: in quantum ipsam posuit in sua societate:

Arbor exemplificalis. Fo. cxxxviii.

et quod ipsa cirilla ipsum comederet / et ut homo superbum non esset propter suum honorem et quod cirilla obliuisceret suam paritatem et vililitatem in societate: illi erat cum homine et in ipso honorata. Deinde quoniam rex dixit illud exemplum sagio ad regem dixit: quod ipse nesciebat quid garfia dixit ad colubam. Et quod fuit hoc: dixit rex. Narrat (dixit sagio) quod due simie ligna posuerat supra unam lucernam: quam ignem esse credebant: quod frigus habebat: ignem incendere volebant et quod se calefacerent. Colubam autem pluries ad simias dixit: quod lucerna ignis non erat: et quod bene apparebat quod simie quod homines esse solebant: ita turpe figuram in similitudine hominum habebant. Barfia autem dixit ad columbam: quod ipsa hominem tortuosum et obstinatum castigare non deberet. quoniam ex hoc danti habere posset. quod tortuosus obstinatus castigare se non permittere: et danti daret illis: quod ipsum castigant. Colubam autem garfie credere noluit in simio: quod sibi dedit et credebatur: quod simie ipsam non audirent de vna arbore: in qua ipsa stabat. Et tunc in terram descendit ad ipsas: quod dixit eis: quod lucerna quod de noctiluca: ignis non erat. Tunc vero simie columbam acceperunt: quod ipsam occiderunt et comederunt. Barfia autem dixit: quod in colubam suos prodiderat sermones. verumtamen in seipsa experientiam habuit de his: que ad columbam predixit.

De exemplo branche apostolicas.

Narrat: quod honor et sapientia ibant in peregrinatione et cum in hospitio hospitati fuisset: sapientia comestione preparavit: quod posuit mesam et panem nigrum posuit supra mapas albas. Mape vituperis eis fieri reputabant. quoniam panis niger stabat supra ipsas. Panis autem respondit eis: quod ipse albus non esset neque intergre si ipse albus fuisset. et tunc honor cognovit quod panis amicus erat sapientie. nec voluit de ipso comedere. quod dixit ad sapientiam: quod ei album panem daret. quod respondit et dixit: quod ipsa albus panem dare nolebat: si non staret supra mapas ruptas. per totam illam diem stetit: quod comedere nolebat. et in crastino se in itinere posuit. Et dum in itinere fuisset: duos lupos inuenit. quod inuicem cum duobus canibus pugnauerunt. Dum autem sic inuicem pugnabant: venit quidam leporarius: qui

germanus erat unus canis: quod fuit fratrem iuvare volebat. quod dixit ei: quod alii canes perire iuvaret. quoniam iuvit leporarius. et ambo lupos devincerunt et ipsum occiderunt. Deinde ad alios lupos occidendis venerunt. et ambo lupos mortui fuerunt. Leporarius tunc dixit fratri suo quoniam ab eo: quod voluit quod primo alius canem iuvaret: quod respondit ei. quod si primo ipsum iuvasset et fatigatus fuisset: ipsum quod suus frater non erat: postmodum non iuvaret. et posset esse: quod lupo ipsum occidisset. Sed in quantum in sua fraternitate confidebat: cogitabat: quod postea quod fatigatus pugnandi fuisset: nihilominus ipsum qui suus erat frater: iuvasset: quoniam amor quod habebat: sibi daret virtutem et vigorem. Et dixit sapientia ad honorem: quod in societate charitas est bona. quod ipsa in societate cum ipso ire nolebat. quoniam nil nisi seipsam diligebat. et volebat: quod omnia ei servirent. et ipse nulli serviret. tunc sapientia de honore recessit: honor autem solus per totam diem ibat. Et quando fuit ad quandam civitatem hospitium episcopi querere nesciebat. et in domo cuiusdam rustici intravit. Et ille rusticus cum sua uxore comedeat et cum suis filiis. et prope mesam suam stabant unus asinus et unus porcus et unus bos. Et honor de illo pane nigro qui erat ante rusticum: comedeat. et cum ipso in mensa sedebat supra quam erant nigre mape et rupte. nec honor abstinere poterat: quin comederet. quoniam magnam famem habebat. licet ille panis niger et mape rupte fuerant. Cum ille rusticus comederet: ad honorem dixit quod iuvaret ipsum ducere bonum et asinum ad aquam. Honor autem respondit: quod nutritus non fuerat ad eundem retro boues et asinos. sed ad equitandum super equum. quod de mensa surrexit: et dixit rustico: quod sibi faceret unum pulchrum lectum: in quo dormire posset. et porcum de domo proiceret.

De exemplo brache arboris celestialis.

Astronomus suum magistrum maledixit. Raymundus dixit monachus: et quod fuit hoc. Narrat: dixit raymundus: quod in quidam civitate venit quidam astronomus: cui fama erat magna. Rex illius civitatis ad illum astronomum dixit: quod respiceret: quoniam ipse moreretur. Astronomus autem

Arbor exemplificalis.

dixit: q̄ illo anno mori deberet. Et rex cre-
debat: q̄ ille astronom⁹ diceret x̄itatē. et
pp̄ timorē mortis comedere nō poterat
nec dormire: int̄tū q̄ pp̄ timorē mor-
tis rex ille stabat q̄tidie cum illo astrono-
mo: et cū q̄dā discipulo suo i vna camera.
q̄ respicere ip̄s faciebat: si forsā errauis-
set in cōpoto vel in arte astronomie. q̄ de
siderabat: q̄ ip̄e astronomus iueniret: q̄
ip̄e viuere posset. Astronom⁹ autē q̄siuit sp̄s
et iuenit: q̄ annū trāsire nō posset. p̄ illi
rex in tristitia stabat et dolore: accidit: q̄
vñ alit⁹ rex sibi trāsmissit vñā puellā: q̄ cū
veneno erat nutrita. et nihil nisi venenum
comedeat. Astronom⁹ autē dixit: q̄ ip̄e
credere nō poterat: q̄ illa puella cū vene-
no vixisset. qm̄ sua sciētia sustinere nō po-
tuit. et maxie q̄ nata erat sub dñio arietis.
q̄ est de cōplexione hūida et calida. q̄ est cō-
tra cōplexione veneni: q̄ est sicca et frigida.
Hic autē q̄ illā domicellā duxerat: i pre-
sentia regis et astronomi: sibi de veneno
ad comedēdū et bibendū dabāt. ita q̄ illa
domicella malū nō hēbat de h̄ qd̄ come-
debat vel bibebat. Et tūc rex modicū ha-
buit de placito. et cogitabat: q̄ ars astro-
nomie nō sp̄yerit iudiciū dabāt. Veruntū-
pp̄ magnū timorē quā de morte hēbat:
expiētiā domicelle timorē mortis a suo
corde nō p̄ciebat. qm̄ nimis ip̄am ima-
ginabat. Et sic rege in tristitia et timore
existe qdā sapiēs miles q̄ erat valde ami-
cus regis: venit ad vidēdū regē. et ab ip̄o
q̄siuit: qd̄ hēbat. rex autē secreto dixit ei: q̄
illo anno mori deberet. fm̄ q̄ ille astrono-
mus: q̄ corā ip̄o stabat hoc dicebat. Et tūc
miles cōgnit: q̄ astronom⁹ cū aliq̄ hoīe il-
lius ciuitatis mortē regis tractauisset. qm̄
ip̄e astronomus dicebat: q̄ rex ille anno
mori debebat: vt rex ob timorē moreretur.
Tunc x̄o miles dixit ad astronomū si sci-
ret: quātiū vivere deberet. q̄ r̄ndit dicēs ad
militē: q̄ sua vita nō erat nisi. x. annis. Et
qdā die miles dixit ad astronomū si sciret
verē: qd̄ dicebat. q̄ dixit ad militē: q̄ ma-
gnū tps̄ est elapsū q̄ ip̄e cert⁹ fuerat
de termino mortis sue. Et tūc miles cū vno
gladio quē portauit: caput ei⁹ astronomi
amputauit: vt rex hilaris foret: et vt cogno-
sceret: q̄ astronomus ille mentitus fuisset

et etiam scientia sua. Tunc x̄o discipulus
illius astronomi fuit magistru⁹ maledixit:
q̄ dixit: q̄ nullo tpe confidentiam in arte
astronomie haberet.

De exēplo brāche arboris agelicalis.

Narra: q̄ quidā hō auarus q̄
erat valde diues: mirabat ex h̄
quia saturari de diuitiis nō po-
terat. qm̄ quātopl⁹ diuitie sue crescebant:
tātoplus desiderabat h̄e bona suoz vici-
noz. Accidit autē quodā die: cū ip̄e equi-
tabat iuxta castrū suū: in via tres paupe-
res inuenit: qui de vno magno pane et de
vno modico ferculo carniū comedeant:
et q̄libet illoz alit⁹ ad comedēdū inuitabat.
q̄ tūc cōsiderauit q̄ inter paupes erat cha-
ritas i magnis reb⁹ et in puis et q̄ in ip̄o
erat crudelitas et auaritia. q̄ de suis bo-
nis q̄ magna erat: paupes nō inuitabat.
et inuidiā habebat de illis puis bōis: que
habebāt. Et tūc suas diuitias maledixit.
et paup̄ eē desiderauit. ita q̄ illos tres pau-
peres rogauit: q̄ ipsum in societate eoz
admitteret. vt suauolūtas saturari posset.
et q̄ ipsum dormire dimitteret. qm̄ in ma-
gnis bōis et puis ip̄s ita fortiter labora-
uit: q̄ nullas q̄et h̄e potuit. **Narra:**
dixerūt paupes: q̄ sc̄tus michael et sc̄tus
gabriel in vno viridario deo obuiauerūt.
cū quo ip̄i solatiū habuerūt. et quātopl⁹
vñ⁹ deū dilexit: tātoplus ali⁹ dilexit illū.
p̄ illi autē ita stabant: venit lucifer: q̄ dixit:
q̄ in eoz societate cōvolebat sub tali tñ cō-
ditio: q̄ ip̄e totū deū h̄e volebat: et ali⁹
aliq̄d nō haberet. q̄ tūc cognouerunt: q̄
ip̄e bon⁹ angel⁹ nō erat. q̄ totū h̄e vole-
bat tali cōditio: q̄ ip̄e oib⁹ alijs q̄ ipsum
h̄e vellent nō sufficeret. Idcirco ad luci-
ferū dixerunt: q̄ ip̄e erat mal⁹ angelus:
inquātū volebat h̄e totū ḡiale bonum
pluribus bonis particularib⁹ necessarijs.
Et tūc homo auar⁹ cognouit q̄ paupes
res illi ei⁹ societatem h̄e noluerūt. qm̄ tñ
muerunt: q̄ totum panem et carnes come-
deret. de quibus ipsos non inuitaret.

De exēplo brāche arboris euiternalis.

Lucifer suum intellectum male-
dixit. Et quō fuit hoc Raymū-
dei dixit monachus. **Narra:**
dixit raymūdus: q̄ lucifer suū intellectu

Arbor exemplificalis. Fo. cxxxix.

ad deū trāsmissit: vt sibi a deo sp̄s afferret.
Et cū intellect⁹ suus a deū fuisset vidit ve-
ritatē: q̄ in vno libro legebat. et dicebat: q̄
lucifer nō hēbat volūtatē: q̄ sp̄s diligeret.
et q̄ ip̄as nō diligeret: dixit: q̄ nullo tpe
re ip̄am hēret. Idcirco intellect⁹ rediit ad
luciferū sine sp̄e. Et tūc lucifer maledixit i
intellectū: q̄ sp̄s mie dei nō portauit. Intel-
lectus autē se excusauit. qui dixit hec x̄ba.

Narra: q̄ erat vñ⁹ rex valde iust⁹ et q̄
hōimvolūtatē itellexit. in cui⁹ terra erat
qdā miles: q̄ multū illi regē odiebat. et cū
vno filio suo mortē illi⁹ regis tractabat. et
rogauit regē q̄ sibi placeret q̄ suus fili⁹ de
sua curia eēt: et ei ad mēsas suā seruiret. et
h̄ dicebat: vt fili⁹ su⁹ regē intorcaret: q̄ ē
dixit filio suo: q̄ post mortē regis ip̄e tra-
ctaret: q̄ ip̄e eēt rex. Et pp̄ magnā volun-
tatē quā h̄uit ille fili⁹: vt eēt rex: volūtatē
p̄ris p̄sentit: nec piculū qd̄ sibi posset ac-
cidere respexit. qd̄ qdā piculū sui p̄ris p̄-
sent fecit obliuisci: et desiderius qd̄ h̄uit.
vt posset eēt rex: nec p̄ de periculo filij sui
curauit. pp̄ malā volūtatē quā habuit cō-
tra regē. tūc x̄o rex q̄ totū sciuit: dixit. q̄
prie volūtatē vñā filiā fecerūt: q̄ desperā-
tia vocabat. illā filiā dedit rex filio militi
pyrore. q̄ ex ip̄a plē ḡnauit. Rex autē dixit
ad militē: vtrum credebat: q̄ de pyrore filij
sui spes aut despantia nasceret. Et tūc mi-
les cōgnit: q̄ rex volūtatē hōim itellexit.
Cognouit et suā mortē: et sp̄s i rege nō ha-
buit. qm̄ ita magna erat sua mala volun-
tas: quā habuit ad regē: q̄ ip̄as p̄uerrere
nō poterat ad amādū regē. et pl⁹ mortē dili-
gebat regē odiēdo et in desperatiuite et i
dulgētie q̄ regē diligere: et spes h̄e in sua
mā. Et ita irat⁹ fuit i morte. sicut qdā hō
q̄ suū eē i suauita maledixit. Raymūde: di-
xit monach⁹: quō fuit h̄? **Narra:** dixit
raymūdus: q̄ erat hō qdā p̄tor: et q̄ valde
mūdū hui⁹ vanitates dilexit. q̄ rōe fece-
rat deo pla vituperia et ihonestia. Accidit
autē q̄ deus in illo hoīe vti voluit magna
mia. et ei ḡfās dedit: q̄ suū delicū cōgnit.
Et diu stetit ad p̄curandum honores dei
iuxta suū posse. Accidit: q̄ ille hō diu et de
graui infirmitate infirm⁹ fuit. et vt ip̄m de
in hac vita puniret: p̄misit: q̄ demon ip̄m
poneret in desperantia mie dei recolendo

sua magna peccata: et iustitias dei plus q̄
suā mīas. Idcirco magnū amorē p̄debat:
quē h̄e solebat. et q̄ desperat⁹ erat: seip̄m
odiebat. et q̄ quotidie mori credebat. pp̄
magnā infirmitatē: quā hēbat: penas in
ferni in imaginatiōe tenebat: in q̄b⁹ stare
euiternali credebat. et suā dānationē cer-
tius affirmabat: q̄ hō q̄ panē tenet in ma-
nu: et credētiā h̄z: q̄ illum panē comedere
debeat. verūti aliq̄le sp̄s in dñā n̄fa habe-
bat. pp̄ter vñū librū quē pp̄ter ei⁹ amorē
prius faciebat. in q̄ qdē libro ip̄am valde
commēdabat et laudabat. hō ille tāti pe-
nas inferni imaginabat. q̄ cū curat⁹ fue-
rat: ei videbat: q̄ ip̄e ibidē steterat: et p̄les
p̄ditōes et secreta inferni in sua infirmitate
sibi reuelata fuerūt. p̄ illi autē in sua infirmi-
tate ita stetit desperat⁹: accidit qdā die: q̄
vñ⁹ catus corā ip̄o ratū vñū siue murē ac-
cepit: quā corā ip̄o occidit et comedit. et il-
le hō pp̄ter magnā tristitiā et timorē in q̄-
bus fuit: et q̄s de penis infernalib⁹ et etnis
habuit illū ratū quē cat⁹ comedeat: eē
desiderabat. dicēdo de seip̄o: q̄ maledicti
erat eē suum: qd̄ tot et tantas penas infer-
nales et durabiles expectat.

De exēplo brāche arboris infinalis.

Sapiens dignitates dei bñdixit.
Raymūde: dixit mōa. et quō fuit
ill⁹? **Narra:** dixit ray. q̄ bōitas
magni⁹ eternitas et cetera dignitates diui-
ne filiū dei rogauerūt: q̄ ip̄e q̄ erat p̄illas
ita bon⁹/ita magn⁹/etern⁹/potēs/sapiēs/
amoroſus/x̄tuſus/verus et glorioſus: q̄
pp̄ter amorē ip̄s vñū filiū faceret i crea-
turis ita bonū sicut sua bōitas req̄rit aut
req̄rebat: et ita magnū sicut magni⁹ req̄-
rit. et sic de alijs. Et fili⁹ dei ad dignitates
r̄ndit: q̄ ipsum rogauerūt. et dixit: q̄ ille sa-
cere nō poterat illū filiū ita bonū ita ma-
gnū: sicut ip̄e volebāt sine matre. q̄ esset
ita bona et ita magna: sicut ad illū filium
spectaret. Et tūc predicte dignitates filiū
dei rogauerūt: q̄ m̄fēs talē faceret: et q̄ f̄z
suā volūtatē in ipsa matre suā poneret si-
militudinē. qm̄ quātomagis poneret: tā-
tomagis p̄tente eēt. Et ita dicebat: q̄ q̄z
illaz mater esse volebat illius matris filij.
quā quidem matrem de suis similitudinib⁹
faceret. Et tūc filius dei benedict⁹

Arbor exemplificalis.

procuravit et ordinavit: proceptione dñe no-
stre xgis gloriose et ei? natiuitate in ma-
gna magnitudine bonitatis magnitudi-
nis. Et sic de ceteris similitudinib? creatis.
Idcirco mūdus dixit deo: q? ipe saturatus
erat. Raymū. de: dixit monachus: et quod
fuit hoc? **H**arratur: dixit raymūdus: q?
cū deus creauit mūdū: mūdus ab eo que-
siuit: ppter qd? ipm creauit? Rñdit ei de?
dicēs mūdus: q? ipm creauit: vt ex ipovnu
filium faceret: q? frater eēt filij dei. et q? de
mūdo vnā feminā faceret: q? eēt m? ipsi? fi-
lij dei. Tūc xō mūdus risit: hilaris fuit.
q? dixit: q? magn? honor sibi fuit: q? ex ipō
sitvna pars: q? de? sit. et alia ps: q? sit mater
ipsius. Et tūc dixit: q? timorē non habuit
nec h? nec hēbit de despātia. Raymū. de:
dixit mona. et qre mūdus dixit h? **H**ar-
rat: dixit raymūdus: q? i anglia erat qdā
dñia: q? diu dñam nřam dilexerat. maritus
aſit suus vnū militē occiderat. et ille mari-
tus moriebat: q? vnū filiū dimisit. ille fili-
cum mře remāsit. q? suā mřem rogauit: q?
ipsum in peregrinatione ire dimitteret ad
quandā ciuitatē: in q? erat vnū altare dñe
nře. q? i illo pla miracula faciebat. Et dñia
ppter timorē quē habuit de suo filio ipm
in peregrinatione ire non pmiſit. qm time-
bat: q? parētes militis quē marit? su? occi-
derat: fusi filiū in via occiderēt. Filius xō
dixit mři sue. qd? erat illud: qd? ipa pl? dili-
gebat? Et ipa rñdit ei: q? nō erat aliqd? qd?
tātū diligeret sicut dñaz nřam. Tūc xō fi-
lius su? ipam rephēdit dicēs: q? ipa dñaz
nřam non pl? diligebat q? illū: postq? ipsa
nollet: q? ipe iret ad faciendū honorē dñe
nře: et ad vidēdū miracula ipsi? . nec i dñā
nřā spem hēbat. qm ipm de manib? iimi-
corū suoz defenderet. Et tūc dñia illa suuz
filiū ire pmiſit in peregrinatione. et ipz cōmē-
dabat sue mři scē marie dicēs: q? illa q? est
mři dei et dñi in via filiū suuz custodiret / et
saluaret: qm sibi ipm cōmēdabat. Accidit
aſit: q? cū fili? suus plōgat? fuit pvnā die:
tam ab illa ciuitate: in qua nat? extitit: q?
sui inimici in via acceperūt ipm / et man?
suas absciderūt et etiā oculos extraxerūt.
Et ipe sicut potuit: ad ecclēsiā iuit: q? dixit
dñe nře: q? mři ei? in sua ipe deficiebat. Tūc
ad noticiā sue mřis peruenit q? ipse

destructus existit. q? dixit: q? ipa nō crede-
bat de h? aliqd? q? iuit ad ecclēsiā / et filiū su-
um curatum inuenit ita: q? nihil mali ha-
buit. Et dixit: q? ipa bñ sciebat: q? dñā no-
stra erat ita bona mater: que ipei filie sue
minime defecere vellet.

De exēplo brāche arboris xpianar.
In ortu solis heremita deū bñdi-
xit. Quod fuit illud Ray. dixit mo-
na. **H**arrat: dixit ray. q? qdā here-
mita in qdā alto mōre morā traxit. i quo
deū cōtēplabat? et laudauit. Ille heremita
hō simplex fuit: qui iſas ignorauit. Acci-
dit: q? qdā iudeus ad disputādum cum
illo venit. qui dixit heremite: q? sibi mor-
dum ostēderet: q? quē nā diuina et huma-
na possent eēvna psona iesu xpi sine puer-
sione ambaz naturaz. qm si ipse sibi mor-
dum ostēdere posset: se xpianus facere vel-
let. Tūc xō heremita rñdit ei et dixit: q?
ipse erat hō simplex: et q? iſas ignorabat.
nec illa qstio quā sibi faciebat: ad ipsū: s?
ad hoīes q? haberent ples iſas spectabat.
veruntū ipe deum rogaret illa nocte: q? ei
modus reuelaret: qm quē natura diuina et
humana poterāt esse vna persona dñi iesu
xpi. q? iudeū rogauit: q? in crastino ad euz
rediret. qm ipe sibi diceret de illa qstione
illud: qd? sibi videret. et ēt fin q? de? ei reue-
laret. qm in ipso de hoc spē hēbat? hēret.
Et tūc iude? de heremita recessit. Hēre-
mita autē deum rogauit: q? sibi modus in
carnationis reuelaret: quē nulla rōe pote-
rat intelligere. Iūmo in fide incepit dubita-
re. et dixit: q? postq? nō poterat modū itel-
ligere: ipse volebat simplr credere. verun-
tū ppter dubitationē quā hēbat de fide:
tātū multiplicabat dubitationē fidei i sua
cōsideratione: q? tota illa nocte stetit i val-
de magna passione et tentatione: intantū
q? dormire nō potuit. et credidit: q? fides
xpianoz nō erat vera. et tūc ad deū clama-
uit: qre ipz i tentatōe nō iuit. et q? ipe de-
us nō recoquū ples labores et afflictiones:
qs. ppter ei? amorē sustinuit. Dñz heremi-
ta ita stabat in tristitia: sol valde lucēs et
clarus oīebat. et tūc deus bñdixit: q? ita
pulchrā creaturaz creauit. Et q? deū i sua
tribulatione bñdixit: illa bñdictio hūilitatē
sapientiā et pietatē de celo descēdere fecit. q?

Arbor exemplificalis.

So. cxi.

modum incarnationis sibi ostēderūt. q? de-
um bñdixit et laudauit q? se in suis labori-
bus et magnis piculis recoluit. Et qm iu-
deus ad eū venit: dixit hec xba. **H**arrat:
q? sapia volūtas et pās sibi vniūce obuia-
uerunt in qdā viridario. qd? plātati erat
plūb? arborib? bonis magnis et xtuosis.
Tandē pcoratū fuit inter ipas tres: q? in
illo viridario: vnū pulchrū opus facerēt.
In illo viridario erat vna modica arbor:
vniūlitas a sapia qsiuit: si ipsa sciret i po-
testate ita magnā xtuē: q? ipa posset esse
ex ipa modica arboze nām dare oīb? aliis
arborib? viridarij. ita q? eēt magne ita-
tum q? oēs ex nā illi? parue arboris essent
indute. Rñdit sapiētia volūtati et dixit: q?
ipa sciebat: q? pās xtuē hēbat induēdi
oēs illas arbozes ex illa parua arboze fin-
nām magnaz arbor. et nō fin nāz parue.
Et tūc volūtas pātē rogauit: q? ipsa eēt
ita magna in illis arborib? : q? sunt boni-
tas magni? eternitas et cetera dignitates
diuine: sicut scire sapie et vellevolūtatē: q?
illud indumētū desiderabat. Idcirco mo-
dum incarnationis fuit in eqūlitate pātis
sapientiē volūtatē. quā habuerūt in illis
magnis arborib? et in parua arboze. Et tūc
iude? modū incarnationis intellexit. q? deū lau-
dauit et bñdixit. et desiderauit eē xpian? / et
honorē dei s? suuz posse oīit tpe tractare.

De exēplo brāche arboris diuinalis.
Fuit finis: q? sine ipō nullū ens
valeret aliqd? . Et quod fuit illud
raymū. de: dixit mona. **H**arrat:
dixit ray. q? in qdā ciuitate erat qdā ma-
gna ecclia: in q? ples dñe se pgregauerūt.
q? erant valde nobiles et de pgenie antiq?
erat eaz nobilitas. Ille dñe erant octose
in illa ecclia. q? nulla ipsarū faciebat nec
dicebat hoc: ppter qd? ad ecclēsiā venit:
quousq? finis apparuit eis. qbus dixit: q?
sine ipō nihil valeret: postq? sine ipō nullū
bonum faciebant. Tūc xō bonitas que
erat vna ex ipsis dñabus: dixit hec verba.
Quādo meā eēntiam pſidero / et naturā
desidero: q? de me fieret vniū magnum bo-
num vt essem ita magna p agere sicut per
existere. quoniā magnus defectus est cui-
libet forme esse frustū et esse ociosa. et si
possem esse ita magna p agere: sicut suz in

existere et nō sum: culpa est magnitudis: q?
deficit magnitudini agēdi et exēdi. Et si
forma nō durat tātū p agere sicut p existe-
re: ē culpa eternitatis. q? tātū durare nō fa-
cit agere sicut existere. et idē dixit de pātē
que se de culpa excusare nō pōt: si non sit
ita magna p agere sicut p existere: postq?
pōt eē. et etiā q? volūtas ipsum rogat / et
sapia scit: q? ipsa pōt esse / et finis q? requirit
hoc / et sic de aliis formis: q? ad bōitatē di-
xerunt q? i pſentia finis ita et multomeli?
sicut hō: q? i pſentia ignis ad quē stat ppe
calorē sentit: q? illaz sentiebat illā nāz et
pprietatē: quā ipa i pſentia finis sentiebat.

De ramis arboris exempla-
lis. Et primo de elementalibus.

Harratur: q? pip et cucurbita
sibi vniūce obuiauerūt / et pip
dicebat: q? ignis pl? valebat
q? aqua. cucurbita xō dice-
bat: q? aqua plus valebat q?
ignis. Ratio quare pip dicebat: q? ignis
plus valebat q? aqua: erat: quia dicebat:
q? ignis similior erat deo q? aq. q? ignis si
sufficiētiā de lignis haberet se tantū
multiplicaret: q? totum mundū cōbure-
ret. Et hāc nāz h? forma ignis ad signifi-
candum pductionē: q? ē in personis diui-
nis. q? est in iſimēdo / magnificādo / et eter-
nādo. hāc pprietatem ita magnā nō h?
aliquod elm. sed tātūmodo ignis. idcirco
est similior deo q? aliqd? aliud elm. Allegauit
autē cucurbita q? dicebat: q? aq? pl? vale-
bat q? ignis. qm aqua plātas multiplica-
bat / et in ipsa pisces viuebāt / flamma autē
ignis destruit et consumit oīa illa: que cū
ipsa participant / etiā q? nulla creatura
ita ociosa est sicut ignis: qm illa natura
quam ignis habet in multiplicando suā
flamman: si ligna haberet: ociosa est in:
quantum non multiplicat. et quia in deo
nulla est ociositas: est ignis pl? deo dissim-
ilis q? aliqd? aliud elm: quāsi ē magis
ociosus q? aliud. Idcirco ouis pastorem
reprehendit. Et quod fuit hoc: dixit piper
cucurbite: **H**arratur: dixit cucurbita:
q? in quodam prato steterūt oues. et iuxta
illud pratum erat quedam magna silua:
in qua plures lupi erant: qui oues come-
debāt. idcirco oues ppter magnū timorē
e iij

Arbor exemplificalis.

quē habuerunt de lupis: erant macillēte. qm̄ nō fuerāt ause cōedere ad eorū volūtātē. et illō qd̄ comedebāt: parū de bono eis faciebat. Accidit autē qd̄ pascor onem increpauit: qd̄ agnum macillēti habebat. cui dicebat: qd̄ ipsa puniri debebat. qd̄ i illo prato multum de herba comedere poterat: et multum de lacte hēre: cum qd̄ pingue faceret suis filiis. Quis autē pascorē reprehendit. qd̄ dixit ei: qd̄ ipse erat occasio macillētie sui filii: amaritudinis: quā in herba sentiebat. qd̄ omni die dormiebat: nec de nocte multum vigilabat: et quia siluas et lupos non comburebat.

De puerbis rami arboris vegetal. Arrat: qd̄ in pomo se inuenerūt gñatio/corruptio/priuatio/rē nouatio. Corruptio de summitatib⁹ dēcedebat. rē gñatio ascēdebat. qd̄ i medio iuenerūt puationē rē renouationē. qd̄ de rota fortune h̄ dicebant. Arrat: dixit priuatio: qd̄ erat qd̄ dñā valde pulchra: qd̄ suā faciē depingebat: rē suas vestes ornabat: et in suo capite vnā coronā de lapidibus preciosis portabat. quodā autē die accidit: qd̄ illa dñā in speculo respiciebat: et se valde pulchrā rē bene ornata videbat. qd̄ a sua pulchritudine q̄suerat: vbi stare: cum mortua esset: pulchritudo autē respondit: qd̄ hospitib⁹ inuermib⁹ accipiebat: qui suos oculos rē suā faciē comederēt. Et tūc dñā dixit hec verba. **D**eus qui habes pulchritudine in x̄tute: pducētis rē producit: tu es pulchritudo nre salutis. **A**ima re pulchrum est i bonificare. rē bonificare pulchrum est in amare. rē tale existere pulchritudo est in durare. **P**ulchritudo que ad corruptio nem tendit. **P**ulchrior est bonitas in virtuoso cogitare: qd̄ in colorib⁹ vel in virtuoso ornare. **P**ulchritudo que animā occidit: naturā alicuius rei nō h̄t. **E**t tūc est ille: qui in aliqua pulchritudine delectatur: que inest corpori. qd̄ cito fetet et corrumpitur. **A**lla pulchritudo nihil valet: qd̄ in malo hospitio manet. **P**ulchritudo que uiuit semper rē non moritur: valet plus qd̄ totus thesaurus corporalis: qd̄ ab hoib⁹ in hoc mūdo diligit. **P**ulchritudo qd̄ est amici rē amati: non mouit:

si insit bōitati. **P**ulchrior ē bōitas in hūilitate: qd̄ corona in capite. **P**ost qd̄ dñā hec x̄ba dixisset: ipsa specularetur: qd̄ dixit qd̄ nullo tpe i illo specularetur. qm̄ nāz h̄sūt: qd̄ faceret plures dñas pulchras supbiāz rē luxuriā sepi⁹ recolare. **E**t sic x̄o illa dñā fecit vnū speculū ex bōitate: qd̄ sepiissime se respexit. rē qm̄ accidit: qd̄ ipsa se bonā videbat i speculo deū laudauit rē benedixit. rē qm̄ se vitiōsā i speculo videbat: ipsa p̄stebat: rē sua p̄ctā fleuit: rē de ipis pe tuit.

De puerbis rami sensuales. Arrat: qd̄ oculi ibāt i pegratio nē ad diuēsiuā pulchrā dñas. qd̄ oculis affat⁹ māifestauit: qd̄ illa dñā erat bōa rē casta. rē tūc aures h̄sūt: rē placitū i audiēdo talia x̄ba. **I**dcirco magna fuit p̄cordia rē magna amicitia iter oculos sermōes rē aures. **P**u autē oēs tres stabāt i p̄cor⁹ rē amicitia: aures affat⁹ tūc rogat⁹ qd̄ diceret aliq̄ x̄ba placentia ad audiēdū: qd̄ ex x̄bis in honestis cū ipsa audiebāt erāt fatigatē. **E**t oculi rogauerūt affat⁹: qd̄ diceret pulchra verba. qm̄ uerba turpia sibi x̄cediā faciēbat. et tūc affat⁹ dixit hec x̄ba. **I**esu qd̄ i nazareth es nat⁹: tu es hō deificat⁹: rē de⁹ homificat⁹. **I**esu tu es hō de⁹: vt cū oī ente creato de⁹ p̄cipare possit. **I**esu qd̄ p̄ sp̄s sc̄m̄ es p̄cept⁹: tu i cruce moriēdo p̄ tuam magnā x̄tutē redemisti hūanū gen⁹. **I**esu tu a mortuis resurrexisti: rē i celis ascendi: rē viuos rē mortuos iudicabis. **I**esu i tua sensualitate habebis gl̄iaz hoies bti i summitate. **I**esu p̄ncipalr p̄p̄ te fuit mūd⁹ creat⁹. vt tu esses cognit⁹ laudatus rē honorat⁹. **I**esu qd̄ p̄ deū rē hoīem es p̄sonat⁹: parce nobis flagellatus p̄ nobis crudelr. **I**esu de nobis dolorē habes. qm̄ oēs sum⁹ in peccatis rē ex bono amore exulati. **I**esu non des nos obliuioni: post qd̄ tibi placeret: qd̄ omnes te viderē possem⁹. **I**esu tu bon⁹ es ad nō minādū: ad intelligēdū: rē ad recolendū: rē es bonus ad amandū. **C**um affatus hec verba dixisset: ab aurib⁹ rē oculis qd̄ fuit: si obediens fuisset eorum precibus. **E**t dixerunt aures: rē qui sermones sunt mihi ita dulces sicut sermones iesu ch̄risti: **E**t dixerunt oculi: qui sermones sunt

Arbor exemplificalis. Fo. cxli.

ita placiti sicut sermones iesu x̄pi.

De puerbis rami imaginis.

Arrat: qd̄ visus rē gust⁹ i imaginaria sibi inuicē obuiauerūt. **S**us autē dixit ad visum: qd̄ male pulchrā domū videbat. **E**t quōd fuit h̄ ray mūd⁹: dixit mona. **A**rrat: dixit Ray. qd̄ qdā mercator erat: qd̄ erat valde diues. et cū venit ad mortē dixit ad filiū suū: qd̄ si domos facere vellet: qd̄ portas pulchras nō faceret. vt pulchritudo porte nō disco operiret diuitias suas siue oīderet. **M**ercator ille moriebat. rē ei⁹ fili⁹ ip̄s nō intellexit. rē i domib⁹ i q̄b⁹ habitabat erat turpis porta: qd̄ dē dom⁹ itra erāt pulchritudo: lius ille vnā pulchrā portā rē magnā imaginabat. qd̄ eē i domib⁹: in q̄b⁹ morabat. rē cū portā illā fecisset: vidit: qd̄ p̄portio: nata nō erat domib⁹: qd̄ multū p̄ue erat. rē tūc illas domos dirruit rē matores: pulchiores fecit: qd̄ ad illā portam erāt. p̄portionate i pulchritudine rē i quātitate qd̄ ei cōstitit iudicetate oīm bonorū suorū. rē ipsum ab arte mercimonie deuierunt. rē imaginabat: qd̄ dñs ita pulchraz domorū deberet eē miles rē tenere equis rē falconē et magnā cōtūā. vt camere vacue nō eēnt. rē sic magnas fecit expensas. **A**ccidit autē: qd̄ qdā die rex p̄ illū iudicē trāsiuit: vbi erāt ille domus. rē p̄pter pulchritudinē porte voluit i domib⁹ intrare. rē qm̄ fuit intra domos: pulchritudo domorū rē multitudo ip̄s imaginari fecit thesaurū. qm̄ cogitauit: qd̄ ille mercator plures florenos hēbat. **E**t tūc dixit mercatori: qd̄ ip̄e cum rogabat qd̄ ei mille florenos p̄staret. quos oportuit ip̄s mutuare malo velle suo. **E**t p̄p̄ magnas expensas q̄s faciebat: p̄pter illud qd̄ mutauerat: i breui tpe post nō habuit qd̄ comederet. **I**dcirco dixit gust⁹ ad oculos: qd̄ viuist p̄pter cōedere: qd̄ male videret pulchritudinē domorū. **E**t sic x̄o oculi dixerūt qd̄ male vidit avaritiā. **E**t quōd fuit hoc: dixit mona. **A**rrat: qd̄ qdā erat p̄nceps qd̄ valde auar⁹ erat. rē quotidie imaginabatur plures ciphos auriz argēti annulos lapides preciosos corrigias de cerico ornatas ex auro rē argēto. **E**t propter magnāz imaginationē quā habebat in illis rebus aggregadis: accidit: qd̄ vn⁹ rex guerrā ha

buit cum illo p̄ncipe. **P**̄nceps x̄o p̄pter magnā avaritiā quā h̄sūt: rē p̄pter imaginatiōē antiquā quā hēbat i aggregando magnū thesaurū: imaginari nō potuit dānsi: qd̄ rex sibi dedit: vt qd̄ dare potuit: nec milites tenebat: qd̄ ciuitatē dēfenderet: qd̄ p̄nceps erat. **E**t sic x̄o v̄it rex: qd̄ ciuitatē occupauit rē p̄ncipē rē h̄sūt thesaurū suū. **C**ui p̄nceps dixit: qd̄ cū illo thesauro potuit ciuitatē restaurare. rē fecit aurū fūdi: rē in ore p̄ncipis p̄oī. cui dixit: qd̄ aurū portaret post qd̄ illud tāstū dilerit. **E**t tūc p̄nceps moriebat. rē dñs ip̄se moriebat: oculi dixerūt ad gustum: qd̄ male viderat avaritiā.

De exemplo rami humanalis. Arrat: qd̄ oī ad celis ascēdere voluit: rē corp⁹ ad ofonē dixit: qd̄ ip̄m fecit adduceret. tūc x̄o ofo dixit ad corp⁹: qd̄ nimis erat p̄derosum: nec posset cū ipsa ascēdere. v̄itū ex ip̄so imaginationē acciperet: cū qd̄ gl̄iam padis posset imaginari. **E**t sic autē ofo ad celis: cūz imaginatiōe ascēdit. rē dñs ip̄a ascēderit: intentionē i via iuenit. qd̄ ab ofone q̄suerat: qd̄ ire voluit. **O**fo autē sibi r̄ndit: qd̄ ip̄a ad celis ascēdere voluit: vbi deū rogare p̄posuit qd̄ sibi daret paradysum. rē imaginationē se cū adduxit: vt gl̄iaz padis posset imaginari. nec volebat i terra eē. qd̄ ē p̄pe ifernum: quē imaginatio imaginata ē. rē p̄pter timorē quē de ip̄so h̄sūt: me rogauit qd̄ mecum illā adduceret ad stādū in celis. **A**rrat: tur: dixit it̄atio: qd̄ qdā miles erat valde diues rē bon⁹ i armis. qd̄ valde vanā gl̄iaz hūius mūdi diligebat. **M**iles ille vnū filiūz habebat. qd̄ cū venit ad mortē: dixit filio suo: qd̄ tret p̄vias suas. qd̄ qd̄ v̄ie spectabāt ad diuitias/ honores/ audaciā/ magnificentiā/ rē famā. **P**ost mortē x̄o militis v̄idit ei⁹ fili⁹ p̄rez suū subterrare. rē post modicū tēpus patrē suū de vno loco in alium mutauit. cui⁹ corp⁹ tāstū fetebat: qd̄ ip̄se nō poterat p̄pe ip̄sū stare. **E**t tūc imaginabatur: quōd pater suus de magno honore ad magnā vilitatē deuenit⁹ fuit i paup̄r: tē amicorū. qm̄ nullus iuxta illū stare voluit. rē victoriā quā habere solebat i bellis perdidit. nec gētes locute fuerāt de illo: qm̄ ip̄m obliu fuerunt. nec aliqd qd̄ pater suus prius dilexerat: in illo remāsit. qm̄

Arbor exemplificalis.

totum in morte perdidit. Tunc xō filius militis proposuit mundū dimittere. et tōtū dedit: quod habebat. Qui dixit deo: q totū quātū hūit: dare volebat suis paupib⁹: vt sibi daret padisum. et q ipm de penis inferni custodiret. Et postq oīa que hūit: paupib⁹ dedit: dixit: q se deo dare volebat. vt de⁹ sibi daret padisum: q se tūc posuit in religioem: in q diu vixit suo maiori obediēdo. et q plures missas cātavit et multas afflictioēs et tribulatioēs hūit: et i oibus patiēs fuit: vt de⁹ sibi daret padisum: et cū ad mortē venit p̄fessus fuit: q se cōmunicauit et peccata sua fleuit: et miseri cordiā a deo petiit. vt infernū nō intraret. et q gliaz haberet. Tūc xō aīa ipsi⁹ ad infernū iuit: in q euiternalr stabit: q magnas penas sustinet et sustinebit. q in arbore euiternali significant. Quo aut et imagiatio valde mirabant de h: qd itētio eis dixit: et maxie cū de⁹ sit iustus. Et tūc itētio ad ofonē dixit: ad imagiatioē: q de⁹ dedit rectū iudiciū in dānatione religiosi: qui bonum qd faciebat plus propter timores inferni faciebat: et vt gloriā hēre posset: q ppter bonitatē et amorē dei. qre tu ofo et imagiatio: dixit itētio: nescitis h qd finis ad principium dixit. Et quō fuit illud: dixerūt oratio et imagiatio. Tūc Harraf: dixit itētio: q vn⁹ alb⁹ finis ad principium dixit: q se de colore albo idueret: et q veniret ad stādū cū illo. Et pncipiū de nigro colore se induit: et ad finē voluit venire: et cū illo remanere. Tunc xō dixit finis: q duo dīa bene in vno loco stare nō poterant nec in celo duo dīi. Et tūc cognouit ofo: q ille q intentionē hz faciēdi bonum vt dānationem euitet: et q saluationē habeat: deū eē desiderat: postq i celovult eē p̄l⁹ ppter suū amorē q p̄l⁹ amorē dei: et ppter suā bōitatē q ppter bōitatē dei: et p̄l⁹ ppter suā gliaz q ppter gliaz dei. Tūc xō ofo ad imagiatioē dixit: q ad terrā rediret. qm nimis penas inferni imaginabatur et gliaz paradisi. et q ipa sola ascēdere ad celū volebat sine aliqua nā corpis: et deū pncipalr rogare: vt sibi gām daret q suū honorē tractare posset: q ad eū p̄tinet fū suā bōitatē/magnitudinē/eternitatē/p̄tātē/sapiā/volūtātē/xtutē/xtitātē et

gliaz. De exēplo ramorū arborū morat. Arrat: q potentia obm et act⁹ adynā ecclesiā ibāt i pegratio ne. Illa ecclesiā erat de virtute. ad cui⁹ portā stabat maioritas: et ad vnā aliā portā minoritas. Stabat maioritas ad portā illi⁹ ecclesiē vt ipi q intrare vellet cū sua volūtate: maiorem virtutē haberet. Stabat etiā minoritas ad alterā portā vt illi qui intrare vellet cum sua volūtate: minoē virtutē haberet. Et autē portā obiectū et act⁹ in porta illi⁹ ecclesiē fuissent: et cōditiones maioritatis et minoritatis sciissent: a libertate petierunt: si intraret p portā maioritatis aut per portā minoritatis. Libertas xō dixit: q nō habebat officium consulendi aliquē. qm ipa erat cōmunis cuilibet portarū. et dum ipsa se excusabat qdā dīa que gratia vocabatur: dixit hec verba. Tūc Harraf: q vn⁹ hō diu laborauit in tractando honores dei. quē ad finē ducere nō potuit. Accidit autē qdā die: q ipse cogitabat et fortiter mirabatur: qre de⁹ ipsum nō iuit ad p̄ficiendū illud negociū: qd ppter suū amorē tractabat. verūtm̄ p̄siderauit: q in se forte aliquod virtutis hēbat: rōne cui⁹ de⁹ ei virtutem nō dedit: q illud negociū ad finem ducere posset. Et dū ita cogitabat et in se illud virtutis qrebat: ipse dormiuit. et i somnis videbat ei: q qdā dīa erat corā ipso induta de pānis diuersis. quorū colores erāt albedo et nigredo. Ille hō petiit a domina: qd significabāt illi colores suorū pānorū. Rēdit dīa et dixit: q alb⁹ color: volūtatem illoz hōim significabat: q diligunt tātm̄ honorē dei: q nihil de honore p̄prio curāt. immo volunt: q oīs honor sit dei. Et iā albus color significabat voluntatē illoz: qui timorē de eorū in honore nō hūit: nec verēcundā hūit ad tractandū honorē dei. Et dixit: q color niger significabat voluntatem illoz hōim: q deū honorāt: vt ipi sint honorati: et timorē hūit de verēcundia. vt dedecus non recipiāt. Tūc autē ille hō euigilauit: et ecclesiā p portā maioritatis intrauit ad vidēdū istum factum. q dixit: q extunc p̄p̄inz honores nō desideraret: nec timorē ex verēcundia nec de honore hēret: nec mortē subire ad tra

Arbor exemplificalis. Fo. cxlii.

etandū honorē dei dubitaret. Et tūc sanctus dedit ei albavestimentā: et rogauit me et maioritatē q sui amici eēm⁹ i oib⁹ reb⁹ bōis: et q nos custodirem⁹ eē de malis et rebus min⁹ bonis. Idcirco ille homo duxit ad finē et ad cōplementum illud sc̄ifi negociū: i quo diu laborauit. vt de⁹ honorē haberet i hoc sc̄lo. Et cū portā obiectū et act⁹ audiuissent hec xba: p portam maioritatis intrauerūt: et sc̄ifi rogauerūt dicētes hec verba. Dñe sc̄tē: dixit amatiuitas: si placeret tibi: te vellē diligere fū maiorē maioritatem mee p̄tatis mee sapie et mee volūtatis. postq tu es amabilis cum maioritate possibilitatis itelligibilitatis et amabilitatis: vt iter te et me amare sit in ductū de maioritate extensa i magni⁹ bonitatis/duratiōis/p̄tatis/sapie/volūtatis/glie/xtutis/xtitatis. Et tūc sc̄tis dedit oib⁹ trib⁹ id: qd ab eo petierunt. Et dixit ad gām et ad maioritatē: q eos associaret: et q p portas minoritatis nō trāsirent. De exēplo ramorū arborū iperialis.

Arrat: q qdaz rex illo die quo coronam accepit: a suo cōcilio q̄fuit q erat cōditiōes q̄s rex habere debebat in regnādo. Et ei⁹ conciliū rēdit ei. Et dixit: q inter ceteras cōditiōes q̄s rex hēre debebat septē sunt p̄ditiōes principales. v3 iustitia/sapia/charitas/p̄tās/tior/honor/et libertas. Tūc xō rex in p̄sentia sui p̄p̄i q̄fuit si p̄sentiret et cōfederet: q rex hēre deberet illas cōditiōnes. Et oēs infiml regi supplicauerūt: q illas septē p̄ditiōes ipse haberet. qm sine ipis null⁹ rex suū regnū regere posset. Et tūc rex rēdit et dixit: q illas p̄ditiōes hēre vellet. et suū p̄p̄i rogauit: q eēnt inimici cuiuslibet hōis: q sibi consuleret aliqd: qd esset cōtra illas cōditiōes. Populus autē hoc cōcessit: et instm factū fuit iter regē et p̄p̄m suū de illo cōcessu. Idcirco rex illas cōditiōes de centum noib⁹ dei accepit: et ipas scribi fecit ad portas sui palaciū. vt si quis cōtra illas cōditiōes ipsius rogare vellet: q tiorē de ipso et suo p̄p̄lo haberet. Et p hunc modum rex libertates habuit in regnādo et in essendo bon⁹ et amic⁹ sui populi. Et cū aliq̄ ipm cōtra illas cōditiōes rogauit: ipse faciebat ip̄z legere i il-

lis conditionibus: que in portis palaciū scripte erant. et ipos penitere faciebat de precib⁹: quas faciebāt/aut ipos faciebat mala morte mori. Conditiones ille sunt iste: que sequitur. De iustitia.

Deus q es vera iustitia: cū reco: lo mea crimina: te timeo in mea cōsciētia. Iustus est de⁹ de sua p̄tate sue volūtati et sapie: que hūit: qd optāt hēre. Tūc dāt de⁹ ex bonificare et bonificato bonitati: sicut dāt de amare et amato volūtati. Si de⁹ eēt in se ocio sus: non eēt iustus nec gl̄iosus. Iustus est de⁹ in iudicādo: et iustus est in p̄cedo. et iustus est i iustitiā et suā miam coequando. Si de⁹ incarnat⁹ in hōie nō esset: magnā largitatē i ente creato nō hēret. Iustitia affert hūilitatē miam et pietatem: et facit hōiem amantē p voluntatē. Qui vult iudicare sc̄ipm citi⁹ miam a deo impetrat. Plus valēt hōi iusti recolere iustū amare et cogitare q aurū vel honores possidere. Iustitie dei me prebeo et recomēdo: q de me faciat vel agat ad suā voluntatē in iudicādo: et ab ipa pe to veniā de meis p̄tis penitendo. Misericordia et bonavolūtas ex iustitia et pietate magnā societate fecerunt.

De sapientia.

Deus q es sapia et scire: te vellem amare et te amatū tenere: fm q mea volūtas pōt cōplere. De⁹ est suus pur⁹ intellectus. idcirco oē qd est intelligit. Quia deus in sua bonitate magnitudinē intelligit. idcirco i ipa scit bonificabilitatē: q est bona et magna intelligibilis. Intelligit de⁹: q p se est intellect⁹: et intelligit: q intellect⁹ est p̄sonatus: vt i illo suū intelligere se extēdere possit. In intelligere nō pōt esse intensio: si inter intelligentē et intellectū nō sit distinctio: vt finis intelligēdi sit cū p̄fectio ne. Si p intelligere aliqd nō sequeret bonitas intelligētis et intellecti nō eēt: et bonū in ignorātia positū eēt. Intelligere p distinctionē: opz existere vt in illo esse possit cōcordare: per qd remotū sit a cōtrariari. Ille homo q dēficatus est habet maiorē intelligibilitatē boni q ali quod aliud ens creatū. Et de⁹ p hōies

Arbor exemplificalis.

multū esset intellectus naturā humanā assumptū. intelligam? ergo ipm plus q̄ aliquid aliud. Ita magna est i deo itelligibilitas: sicut est magna sua itellectiuitas. qm̄ equalē habet magnitudinē et bonitatem.

O de amore. Deus qui es i voluntate et amore: sis recolēs de tuo seruitore. q̄ tūc honorē pcurat cū amore. Ita h̄z deus i voluntate magni^m amātis amabilis et amati: sicut in magnificāte magnificatū et magnificare. Qui voluntas melius valet p amare q̄ p sūi odire: in deo nō potest existere odire. Magnitudo veritatis est: q̄ in illa sit amatus verificas verificare et xificatus. Sicut sapientia h̄z cōplementū in sciēdo bonitatē magnitudinem et eternitatē: sic h̄z voluntas cōplementū in diligēdo ipas. Et autum voluit de^o hoīem amare: q̄ ppter hoīem se voluit morti tradere. Qui in volūta te scit concordare naturā amātis amabilis et amare: ex oī vitio seipm̄ scit custodi re. Plus valet in volūta te bonū amare et p amicitia bonum recolare: q̄ omne bonū sensatū: qd̄ est p sentire. Ille qui scit vti volūta te: nullus ipm̄ potest defraudare: nec aliquo modo bono potest idigere. Null^{us} plus dare potest q̄ ille qui sūi dat amare sine intētiōe peccandi.

O de potestate. De^o qui es p̄as: nō esses glorio sus si potestas in te ociosa foret. P̄as que pōt de bonitate in finitate et eternitatē nō h̄z terminū neq̄ quantitatem. Potestas que nō potest principiāre de principio bonificare: non potest bonitati sufficere. Potestas sapientia et volūtas sunt i deo vna deitas: ex qua deificatus est possificat^{us}. Cum in p̄ate sit possificare. si in deitate nō est deificare: potestas nō posset de^o existere. P̄as que spiritalis est: supra sensua lē p̄atē potest. qm̄ ipsa est supnaturalis. Plus valet p̄as in amādo q̄ i vidēdo vel imaginādo. Plus valet p̄as in nutrimēto bone volūtatē et bone memoriē q̄ in auro vel in argento. Deus quantum potuit se voluit dare nostro intelli gere et amare: idcirco se voluit incarnare.

Potestatem quā deus dat per altaris sacramētū: nullus viuēs existimare pōt.

O de timore. Aia de^o est totus amor: in ipso nō pōt eē timor. Ille nō pōt eē maior dñs: q̄ de aliquo timore h̄z. qm̄ timor est de ente minori: nō afit de maiori. Timor est amoris cōsequētia: cū ipse timor sit de bono et vero seruitore: q̄ timet vituperiū et iniuriā fieri dñō suo. Meli^{us} valet: q̄ hō timorē hēat vt suo dñō nō deficiat q̄ penā timere vel dolē. Qui timet q̄ de^o sit inhonoratus timorē h̄z ex magna felicitate et est plen^{us} fidelitate. Deū nō timet: q̄ sibi nō facit honorē et q̄ est nō timet ei nō ducit amorē: imo est plen^{us} de decore magno. Timor tātū valet ppter bōitatē sicut ppter possibilitatē. qm̄ sunt equales in amato. Tātū dñs hō timere iudicare: sicut misereri. qm̄ equales sunt i amare. Timor hoīem recognoscere facit et amorē multiplicat et hōis defectū euitat. Plus valet timor i sanitate q̄ in infirmitate. qm̄ plus habet de libertate.

O de honore. Deus est honorabilis et non cū vilitate et defectu. Homo dñs deū honorare est virtute intelligēdi amandi et recolendi. Deū inhonorat: q̄ cātādo ipm̄ noīat et i vilib^{us} factis ipm̄ desiderādo cogitat. Qui ppter modicū vult iurare et iurādo piurare: deū nescit honorare. Deū tot hoīes de^o i hoc mūdo honorant: qui sibi in sapia et volūta te honorē nō prebēt nec faciūt. Ad deū talis spectat honor v̄z q̄ oībus honoribus sit maior. Qui deū plus nō diligit q̄ p̄ctm̄: ipm̄ vitupat et cōtēnit. Plus valet vñ^{us} honor dei q̄ honor totū^m ppli. Qui deū vellet multū honorare: sepi^{us} deberet recolare honorē: quē nobis fecit p sūi scarnare. Ille qui p totū mundū posset honorē dei pcurare: in magno timore deberet stare. qm̄ ad vltimū iudiciū se nō poterit excusare.

O de libertate. Deus est liber in suo existere et liber est in suo agere cum possi ficante possificabili et possi

Arbor exemplificalis. Fo. cxlii.

care. Deus in sua magna bonitate p bōificatē bonificabilē bōificare et bōifica tū liberā h̄z p̄atē. De^o ē magis liber i suo posse q̄ est hō i suo velle. sua libertatē nemo pōt scire. Deus est liber in infini re i eternare et cōplere. nec aliquid potest sibi resistere. Plus valet libertas i vel le in recolare et in scire q̄ regnū vel imperiū h̄re. De^o hoīem liberum in virtute creauit: sed per se in seruitute deuenit. qm̄ seipsum nō cognouit. Quilibet hō libertatē pōt h̄re ad amādū deū: ipsū charē tenere. qm̄ neminē cōpellit ipsum amare. Hō q̄ est seruus p̄cti: liberā voluntatē nō h̄z. qm̄ iustitia ip̄z icarceratū tenet. Null^{us} hō q̄ est in virtute: est in seruitute. nec est liber: q̄ in p̄cto cecidit: quousq̄ seipsum cognoscit. Meli^{us} valet seruit^{us} est pena: dñs tamen ibi sit iustitia q̄ libertas in honorificentia.

O de exemplo ramor arboris ap̄ficalis. Arrat: q̄ voluntas et intellect^{us} in quodā vitarario erāt: qui de deo et suis operib^{us} loq̄bant. Intellect^{us} aut dixit voluntati: q̄ ipse plus q̄ ipsa valebat. qm̄ ipse trāsibat ad intelligē dū supra sensitiuā et imaginatiuā. Supra sensitiuā trāsibat: cū gust^{us} infirm^{us} amari tudinē in pomo dulci sentiebat et ipsum amarū iudicabat. sed ipse pomū dulce iudicabat et intelligēdo attingebat. Supra imaginatiuā trāsibat tūc: cū ipsa imagiabatur: q̄ angel^{us} cū se mouet de vno loco ad aliū: imagiabatur: q̄ ipse p mediū trāsibat et q̄ ipse intellect^{us} supra imagiatiōē intelligebat: in quātū intelligebat: q̄ angel^{us} fin suā nām p mediū nō trāsibat. sed fin loci nām p mediū trāsibat. quā si qdē locū imagiatio imagiabat. Volūtas autē r̄ridit et dixit: q̄ ipsa sit supra sensitiuā et imagiatiuā ascēdebat et etiā supra seipsā. supra sensitiuā sicut hō q̄ sentit famē et ego volo: q̄ ieiuinet. supra imagiatiuā sicut hō q̄ imagiatur carnales delicias et imagiatiōē i dñi imitari facio. Ascendo etiā supra meipsam: in quātū deus pl^{us} diligo q̄ meipsā et magis ppter suū honorē laboro q̄ propter meum. Intellect^{us} autē respōdit et dixit: q̄ ipse supra seipsū ascendit ad deū: in quātū seipsum morti

ficat credēdo de deo hoc qd̄ nō intelligit. vt deū honoraret et q̄ in illo gradu tantum. quantum ipsa valebat.

O de exemplo ramor arboris celestialis. Arrat: q̄ saturnus et iupiter sole rogauerunt q̄ diceret deo: q̄ ipsi rogāt ipsum q̄ inter ipsos mediū poneret. qm̄ cōplexiones dñe q̄ tem h̄re non possunt. Sol aut r̄ridit eis: q̄ ipsi nesciebant: qd̄ de^o heremite r̄ridit. Et quomō r̄ridit: dixerit saturn^{us} et iupiter. Arrat: dixit sol: q̄ quidā heremita in quodā mōte stabat: q̄ plures tentatiōes habebat. et quotidie deū rogabat: q̄ illas tētiōes auferret ab eo. qm̄ nimis ipsum vexabāt. De^o autē r̄ridit ei: q̄ ille tētiōes sibi erāt bone. qm̄ cū ipse p luxuriā tentat^{us} fuisset ipse castitatē recolebat et amabat. et cum tētat^{us} fuisset ad comedē dñs: ipse ieiuniū diligebat. et cum tentatus fuisset ad dormiēdū: ipse ofonē recolebat et amabat. et cū tētat^{us} fuisset p supbiā: suā vilitatē recolebat et plura delicta: q̄ fecerat et vile locū: de quo nat^{us} erat et vile hospitium: in q̄ post mortē stare deberet. vbi vermes ipsum comederēt. idcirco tētiōnes q̄s habebat ille heremita: excitabāt et monebāt ipm̄ ad faciēdū bonū et q̄ nō eēt ociosus et q̄ semp faceret dñum illar tētiōnū. Idcirco ille heremita erat hō iust^{us} et quotidie magna merita acquirēbat p bonas operatiōes q̄s faciebat et q̄ plures malas tentatiōes vincebat.

O de exemplo ramor arboris angelicalis. Arrat: q̄ in quā ecclesia cathedrall^{is} erat qdā ep̄s: qui erat hō ydiota. qui bñ p̄dicare nesciebat: nec suos canonicos reprehendere de malis: q̄ faciebāt. qm̄ eor^{um} delicta nec defectus cognoscebat. Canonici autē desiderabāt: q̄ ille ep̄s mortu^{us} fuisset et q̄ vnum sapiētē ep̄m haberēt: q̄ sciret bñ p̄dicare et eor^{um} bōitates cognoscere. Accidit autē q̄ ille ep̄s mortu^{us} ē et h̄uerit vñ^{us} ep̄m discretū q̄ bñ p̄dicabat et delicta et ceteros defect^{us} q̄s faciebāt: cognoscebat et ipsos reprehēdit intantum: q̄ ipsos in labore quotidie tenebat. Et accidit qdā die: q̄ canonici a quodā canonico veteri petierunt p̄siliū: qd̄ facerent de illo ep̄o. qm̄ la

Arbor exemplificalis.

bores quos iserebat eis: sustinere non valebat. Canonici ille respondit dicens: quod faceret hoc quod bonus angelus facit. Et quod facit bonus angelus: dixerunt canonici. Respondit canonicus: bonus angelus iunct suos ramos miscet: ipsos miscet in concordantia. Idcirco si vos miscetis desideria: quod habuistis: quoniam aliter episcopus vivens erat: cum hoc quod de isto episcopo cognoscitis: et quod mixtio sit in concordantia: habere retis cum illo quod est. quoniam ipse est bonus: et vos bonos cognoscere: et sicut bonos diligere. sed quod ille sit bonus: et discretus: et vos sitis mali: et vultis: quod ipse sit sapiens: occasio estis de labore vestro.

De exemplo ramorum arboris euternalis. Arras: quod quidam platanus fecerat vniuersum mortale peccatum valde turpe ad confitendum: et quidam princeps fuit in peccato luxurie. Accidit autem: quod ab eo princeps et platanus de confessione loquebantur. et platanus a principe confituitur. si ipse confitebatur. Respondit princeps: quod veram confessionem desiderabat: quam habere non poterat. quoniam quando sibi venit in voluntate: quod confiteretur: considerauit: quod non dimitteret illud peccatum propter confessionem. Idcirco confiteri non volebat. quoniam dicebat quod confessio non valebat sine contritione satisfactione. Respondit autem dixit ad principem: quod propter hoc confiteri non dimitteret. quoniam quis illa confessio quantum ad saluationem sibi non sufficeret: tamen valeret sibi quantum ad corpus et quantum ad animam. quoniam corpus passionem haberet: et anima verecundiam: et confessionem utebatur: et etiam penas infernales recolebantur: ex quibus confessor suus et timorem faciebat. Idcirco erat occasio boni sua confessio. Accidit: quod princeps platanus credebat ex consilio: quod ei dederat. et propter exercitationem confessionis quam princeps fecit: incipiebat contritionem habere: et penas euternas imaginari. Intantum quod ipse quidam die seipsum vincere proponebat in faciendoveram confessionem: postquam totiens false confessus erat: tunc confitebatur cum intentione quod ad peccatum luxurie non rediret. et post confessionem se confirmatum sentiebat in via castitatis: et tunc misericordiam dei laudauit et benedixit: quod ipsius recoluit. Et accidit: quod in alio tempore platanus a principe petiit: si confessus erat. Et princeps platanus narrauit: quod ei acciderat per suum consilium. Et tunc platanus magni placitum habuit.

quoniam princeps ei credebat. Et accidit: quod prelati fortiter mirabatur quod posset esse: quod ipse alium consilium sciebat: et non seipsum: et diligebat platanum boni principis quod bonum suum. quoniam boni principis diligebat: et de suo peccato mortali in quo erat: non dolebat. Qui tunc propositum fuit: quod seipsum vinceret: et postquam alium consilium fuit: quod seipsum consileret. Et tunc a principe confituitur: quod erat peccator: aut euternaliter stare in igne: aut vniuersum diem de verecundia habere. Et princeps dixit: quod non erat magna questio: quod non requirebat rationem. Respondit autem tunc dixit ad seipsum: quod ipse credere volebat principem: postquam princeps sibi credebat. et quod seipsum vincere volebat cum consilio: postquam cum consilio aliter vicebat. et volebat etiam se ita hilariter de suo bono sicut de bono alteri. Et tunc platanus illud peccatum confitebatur: quod erat valde verecundus. in quo quidam peccato diu stetit: et nullo tempore confessus fuit. Et post confessionem stetit sibi peccatum. et fuit homo iustus: et sancte vite.

De exemplo ramorum arboris maternalis. Arras: quod misericordia/spes/pietas/aduocatio/humilitas: et virginitas in voluntate sibi inuicem obuiauerunt. quod dixit eis: quod valde cetera erat de eorum ciuitate. et ipsas rogauit: quod de ipsa non recederent. Ipse sex domine voluntati respondit: quod ipse cum illa staret: dum tamen ipsas ociosas non teneret: neque eam diu diligere. quoniam pro ociositate misericordie sequitur magnum malum. et idem de ociositate spei pietatis aduocationis et humilitatis. etiam virginitas est speculum domicellarum virginum et sponsarum iesu christi. in quod videtur pulchritudines et dispositiones domine nostre et eius alba vestimenta. Respondit voluntas quod se totam dare volebat carni operationibus: propter amorem domine nostre. nec volebat esse talis sicut peccator vniuersus principis. Et quod fuit illud: dixerunt sex domine. Narratur: dixit voluntas: quod quidam princeps valde potens facienda bonorum et euitandi malorum post mortem propositum suum proposuit delectari in venando spaciando comedendo: et ceteris huiusmodi: que ad corpus requiruntur. Et dicit sic sua magna prete quam ociosas habebat: utebatur: in regno multum de malo propter suam ociositatem fiebat: et tunc dixit prete ad regem. quod postquam ipse tenebat ipsam ociosam in bono: quod

Arbor exemplificalis. Fo. cxliii.

in malo ipsam ociosas non teneret. Et tunc rex cum tota prete sui regni et sue persone guerram fecit: et vniuersum regem a quo terram suam abstulit: et plures personas occidit. et fecit magnam malum. de quo copiosius habebit redere in die iudicii tota sua prete: quam habuit ad faciendum bonum et ad euitandum malum.

De exemplo ramorum arboris christianalis. Arras: quod quidam homo peccator sepius imaginabatur sua magna peccata et magnam iustitiam dei. Idcirco magnam timorem habuit de penis inferni. Peccator ille a misericordia dei petiit consilium: quoniam propter magnam timorem quem habuit ex penis inferni: et quod recoluit iustitiam dei: erat eius anima quotidie tristis. nec in bonitate dei hilaris potuit esse nec ei seruire: nec et charitatem deo nec suo primo potuit habere. Et sic de deo erat quasi desipat. Misericordia autem dixit ad illum peccatorem: quod tantum ipsam sicut iustitiam dei recoleret in magnam bonitatis preteis sapientiam et voluntatis: et quod platanus deum seipsum diligere. cum ita sit: quod deus sit magis amabilis quam ipse. et tantum platanus est amabilis: quanto est melior ipso. etiam quod seipsum iudicaret: postquam mortaliter peccauit. et hoc misericordia dei ei consulebat: ut iustitia peccatorem non condemneret: nec ei iniuriam faceret. cui iniuria faceret: postquam ille se iudicaret. Tunc homo dixit peccator ad misericordiam: quod ipse sepe fecerat hoc quod sibi consulebat: sed inuenire non potuit nam in se: per quam dationem suam posset amare et amare iustitiam dei in seipso: et sic cogitauit: quod illud iudicium quod de se faciebat: nihil valebat: postquam Xaciter illud non diligebat. Et tunc misericordia dixit: quod ipse erat deceptor: et per de monentem. et quod peccatum transcedente non cognoscebat: per quem voluntas hominis iusti tunc ascendit: cum deum platanus diligit et seipsum diligit deus: quod deus vult de ipsa iudicare. et quod deus diligere voluntas hominis passionem: in quantum dationem diligit: quam deus vult dare sibi. Idcirco homo in amare in me se fatigare non potest. nec opus ipsum habere timorem de iustitia sorore mea. quoniam ipsa in alioquin indicare facere non potest: nec per peccatum transcedentem amandam. Et tu peccator: dixit misericordia dei: exemplum accipere debes in nostra humana iesu christi que se ad mortem in cruce iudicauit. ut nam diuinam honorare posset. Dilige ergo omne illud: quo deus vult de te agere et ordinare. Et

postmodum tunc facti inter me et deum dimittite. et tuam spiritum mihi transmittite: quod de te mihi memoria faciat. et sis consolator: ne timorem habeam: quod dens tibi iniuriam faciat. quoniam si tibi faceret: mihi similiter et spei faceret. et faceret: quod nunquam fecit.

De exemplo ramorum arboris diuinalis. Arras: quod dare et accipere sibi inuicem in bonum obuiauerunt. Quique bonus bonitas quesivit: quod daretur: cui dare respondit: quod erat nescius largitatis. et veniebat: ut oibus denificaret: quod largitas dare vellet bonitatem: si ipsi accipere vellet ipsam. Accipe autem dixit bonitati: quod nescius erat necessitatis. et veniebat ad densum ciuitatis hominum: quod bonitatem acciperet: si largitas ipsam dare vellet. Tunc homo homines respondit: quod ipsi bonitatem accipere vellet: si largitas ipsam dare vellet. Tunc homo dixit bonitas: quod ei placebat aduentum nesciorum et aduentum voluntatis hominum sub tali conditione: quod largitas tantum daret: quantum homines acciperet. et quod homines acciperet tantum: quantum accipere possent. Et tunc largitas bonitatem dedit ex bonitate bonitati: ut bonitas esset cetera: et quod cum illa remaneret dare et accipere. Que si quid bonitas hilaris fuit ex dare et accipere. et dixit hec verba largitati. qui me dare vellet alicui: qui me accipere non posset: ipse me uti nesciret in dando nec in accipiendo: et me faceret ociosam et pretem sororem meam. que tantum dare potest sicut accipere in amando et in intelligendo.

De folijs. Et primo de folijs arboris elalis. Arras: quod sapientia et iustitia dei sibi inuicem in homine obuiauerunt. Sapientia illi hominem predestinare voluit: et iustitia ipsum iudicare. Quoniam homo illi hominis dixit sapientie et iustitie: quod ipsa volebat esse equalis ex ambabus: postquam ambe equaliter sunt deus suus creator. veritatem intelligere non poterat: quod sua voluntas complere posset. quoniam si ille homo predestinatus erat: intelligere non poterat: quod iustitia tantum haberet in ipsa sicut sapientia. et si homo iudicatus esset: intelligere non posset: quod sapientia tantum in illo homine haberet sicut iustitia. Et tunc sapientia et iustitia quantitati illius hominis responderunt: quod ipsa deberet esse ex ambabus equalis. sed modum

Arbor exemplificalis.

scire nō poterat: s; quē eq̃r erat ex amba-
bus nisi p̃ p̃c̃tū trāscēdētē. p̃ quē h̃ian⁹
intellect⁹ ⁊ volūtas supra eorū nāz ascēdāt/
⁊ q̃ illi modū itelligerēt ⁊ amarēt finē di-
uinā nām ⁊ societate cōlē: quā h̃nt i crea-
turis. ita q̃ vna aliū iniuriā nō facit. imo
cōcordātiā h̃nt in eq̃li possessiōe: int̃rū
q̃ sapia illi hōies p̃destinare pōt/ ⁊ iusti-
tia ipm iudicare/ ⁊ p̃rās cōplere p̃destina-
re ⁊ iudicare. Et tūc quātitas finē suā nāz
de h̃ mirabāt: qd̃ iustitia sapia dicebat/
⁊ in eap̃ nā ⁊ cōcordātia supposuit: q̃ xita-
tē dicebat. ⁊ illā xitātē credebat ⁊ ama-
bat. Et q̃ accidebat: q̃ dubitabat: intelli-
gebat: q̃ vni vel aliū iniuriā faciebat. ⁊ q̃
volebat p̃l⁹ eē de vna q̃ de alia. ⁊ tunc de
iniuria penitebat. ⁊ misericordiam pete-
bat. ¶ De exemplo qualitatis vegetalis.

Marrat: q̃ qdā hō venit mictū
sub quadam amigdalō. illam
amigdal⁹ p̃iecit vni florē: qui
valde pulcher erat ⁊ alb⁹: in quodā turpi
loco q̃ fetebat. idcirco flos illi hōi cōq̃re-
bat de amigdalō: qm̃ ipm̃ dirruebat de lo-
co alto i sūmo. ⁊ ille q̃ erat ita pulcher et
alb⁹ ⁊ q̃ redolebat: loco nigro p̃ciebat
⁊ i loco fetētē. Et hō dixit: q̃ ipe nesciebat
illud: q̃ porcus ad pomū dicebat. Et quo
mō fuit hoc: dixit flos. ¶ Narratur: q̃ po-
mus fecerat vni pulch̃ pomū: cui dedit
valde pulch̃ colorē bonū saporē odorē.
Accidit q̃ qm̃ pomū fuit matur⁹: pomus
ipm̃ ad terrā cadere p̃mittebat. q̃ vole-
bat ibi eē. Et cū fuit i terra: venit qdā por-
cus q̃ erat valde turpis ⁊ niger ⁊ fetebat
qm̃ de forde leuabat. ⁊ pomum accepit. ⁊
dū ipm̃ comedebat pomū de porco cōq̃-
rebat. q̃ siqdē porcus ad pomū dicit hec
verba. ¶ Marrat: q̃ calor hūditas frigi-
ditas ⁊ siccitas i cerasis sibi iuncte obuia-
uerūt: q̃ dixerūt q̃ i illis stare volebāt. q̃
pulchre erāt. ⁊ sunt i magnis arboribus.
Dū ita i illis cerasis stabāt ⁊ videbāt: q̃
plus p̃ficere i illis nō poterāt nec ascēde-
re i magni⁹ bōitatis ⁊ xitū: fuit cōcordā-
tiā inter ipas: q̃ dimitterēt illa cerasa: q̃
stabāt i arborē ⁊ q̃ i vēt ad stādū in ceras-
sis: q̃ cadebāt in terra q̃ vna sus comede-
bat sui filiū. qm̃ p̃ualebāt i subis aīatis.
Iz nō sūt ita pulchre: s; sūt i subis vege-

tatis. et ratione huius maioris bonitas:
tu pomū appetitū habes ⁊ desideritū
descedendi de locis altis ad infima. quas
rede me nec de pomū cōqueri deberes.

De exemplo relationis sensuālis.
Marrat: q̃ relatio potētē ⁊ obī
⁊ act⁹ magnā bonitatē i oculis
q̃rebat: nec ipsam potuit inue-
nire. qm̃ oculi de nocte nō vidēt ⁊ plura
mala vidēt. Et q̃ magnā bonitatē inue-
nire desiderabat ⁊ ipam i oculis nō inue-
niebat. ipam i aurib⁹ q̃rebat: in q̃b⁹ ipas
nō inueniebat. qm̃ aures de nocte nō au-
diūt dū hōies dormiūt. ⁊ aliqui sermones
malos audiūt. Deinde ibat q̃stū magnā
bōitātē i naso: in q̃ ipam nō inuenit. qm̃
nasus fetores sentit ⁊ p̃ ipm̃ trāscēte fetores
intra ⁊ exēst extra. Ad gustū iuit rela-
tio: q̃ magnā bōitātē inuenire credebat:
in q̃ ipsam nō inuenit. qm̃ ipe fatigat in
comedendo. p̃ os hōi ad tactū iuit in
quo magnā bonitatē inuenire credebat.
in quo ipam non inuenit. qm̃ sentit dolo-
rē calorē ⁊ frigiditatē. que oībus malū fa-
ciūt. Iuit etiā ad affatū: vt magnā boni-
tatē i ipō inuenire posset: quā i ipō nō in-
uenit: qm̃ plures mētē ⁊ mendacia q̃ fa-
ciebat erāt mala. Relatio mirabatur val-
de. qm̃ magnā bonitatē nō poterat inue-
nire i corpe. ⁊ venit ad vni pulch̃ hōspi-
tū i quo ipam q̃sūt: ⁊ ipas nō inuenit.
qm̃ dñs illi⁹ hōspitiū mortu⁹ erat illo die.
⁊ magnā bōitātē i diuitiis illi⁹ hōis q̃sūt:
uit. nec ipsam inuenit. qm̃ dñs hōspitiū
ip̃as p̃didit. Iterū iuit questū magnam
bonitatē i amicis illi⁹ hōis mortui: inter
quos ipsam nō inuenit. qm̃ illum hōiem
obliti fuerūt. qui multū ipos dilexit ⁊ p̃
ipm̃ plura bona receperunt. Dū ita rela-
tio ibat questū magnā bonitatē de vno
loco in aliū: inuenit vni hōiem: q̃ fugit
honorē: a quo questū: vbi magnā boni-
tatē posset inuenire. q̃ r̃fidit ei: q̃ ipse nesciebat:
vbi posset eā inuenire: postq̃ ipse
ipam nō inueniebat in honore hui⁹ m̃i
di: qui p̃ tot hōies diligitur. Et quō fuit
illud: dixit relatio. ¶ Relatio dixit hō: se
pius desideravi: q̃ magnā bonitatē in-
uenire possem ⁊ q̃ cum illa possem esse ⁊
participare. et cogitavi q̃ in illis rebus

Arbor exemplificalis. Fo. c. l. v.

ipam iuenire possem: q̃s hōies p̃l⁹ deside-
rāt h̃re: ⁊ p̃t q̃s p̃l⁹ laborāt. q̃ est honor
hui⁹ m̃i di. Et q̃ veni ad honorē: ⁊ credi-
di in illo magnā bonitatē ⁊ valitatē inue-
niri: illo magnū laborē iueni. quē dant
hōies illis: q̃ honorē hui⁹ m̃i di diligūt et
h̃nt. ⁊ ille ita magnus labor me dormire
nō p̃mittit: nec ēt q̃sere/ nec h̃re aliquod
bonū. imo honor hui⁹ m̃i di ita fortiter
me oneravit culpis ⁊ p̃ctis: q̃ vix ipa pos-
sum portare. ⁊ ita magna lūmicitia hōis
me posuit: q̃ vbiq̃s vadā: vado i piculo
mortis. qm̃ volui magis honorari q̃ illi.
Idcirco fugio ab honorē: nec volo aliquid
h̃re de ipō. ⁊ sit cuiusq̃s voluerit. qm̃ in
ipō nō est illud bonū: qd̃ credit eē. Et tunc
r̃idō magnā bōitātē in h̃ m̃i di nō q̃sūt.
Et ipas q̃sūt i alia vita i subis sp̃alib⁹.
⁊ in deo: in quo complete ip̃as inuenit. ⁊
cum illa stetit ⁊ remansit.

De actiōis ⁊ passiōis arb. imagial.
Marrat: q̃ qdā hō p̃ctōr q̃ diu
stetit i p̃ctō mortali venat⁹ fuit/
et cito vni leporē accepit. ⁊ tūc
passiōē quā ille lep⁹ i morte sustinuit: est
imagnat⁹. qm̃ amozdit p̃t ille lepus for-
titer se cōq̃rebat. ⁊ leporari⁹ sua ossa fre-
git ita: q̃ ille lep⁹ se defendere nō potuit. ⁊
p̃ illā imaginationē quā h̃nt de passiōe
leporis: imagiabat passiōē quā h̃nt pec-
catores i inferno. ⁊ actionē quā demones
h̃nt supra illos i faciēdo malū. Et tūc ṽit
ei volūtas: q̃ de illo p̃ctō mortali extret: in
q̃ diu stetit ⁊ cū p̃tiaz accipe voluit: ima-
ginabat⁹: q̃ m̃ia dei erat magna. ⁊ p̃po-
suit: q̃ i morte cōsiteret. ⁊ de illo p̃ctō exi-
ret. Et tunc in p̃ctō remansit. verū q̃t die
cōscia sua ipm̃ remozdit p̃t imaginationē
nē: quā de leporē h̃nt. Et q̃ p̃scia ei da-
bat mag⁹ laborē: p̃ctm̃ dimittere volebat.
⁊ cū ad p̃fessionē ire volebat: recoluit ma-
gnā m̃iam dei ⁊ stetit ita obstinat⁹: sicut
stare solebat. q̃re ille hō p̃posuit: q̃ ex to-
to vñā p̃tē eligeret. qm̃ laborē i q̃ stetit: su-
stinere nō potuit. ⁊ p̃posuit: q̃ penas ifer-
ni q̃s h̃nt p̃ctōres nō imagiaret/ aut q̃ nō
h̃eret ip̃e in m̃ia dei. q̃ tunc iuit ad vni di-
cretū religiosū: q̃ p̃sūt q̃sūt. ⁊ cui la-
borē narravit: in q̃ stetit. Ad quē dixit ille
sapiēs: q̃ ascēderet quā dā altā turri val-

de. ⁊ q̃ stare b̃t supi⁹ i muro i vno pede.
ille hō p̃ctōr in turrū ascēdit. ⁊ facere vo-
luit h̃: qd̃ ille sapiēs ei p̃sūt. s; p̃t ima-
ginationē: q̃ piculū mortis imagiabat⁹:
nō fuit ausus tacere h̃: qd̃ sapiēs ei cōsule-
bat. Et tunc sapiēs dixit ei hec verba. qd̃
erat maius piculū: aut cadere de turri ad
terrā: aut cadere de hac vita ad infernū.
Et tunc peccator ita fortiter imaginatio-
nē in imaginādo penas inferni multipli-
cavit: q̃ p̃pter timorē quē habuit de pas-
sionib⁹ inferni: cōfessus ē ⁊ m̃ias dei sp̃as
uit. ⁊ de p̃ctō i q̃ erat: extitit. q̃ fecit satisfā-
ctionē ⁊ sanctam vitā per gratiam dei.

De exemplo h̃m̃is arboris h̃m̃analis.
Marrat: q̃ pulchritudo ⁊ bōitas
ad quā dā dñam venerūt. vt cū
ea remanerēt. ⁊ pulchritudo in
corpore remansit ⁊ bonitas in aīa. Et per
hos duos h̃nt ex q̃b⁹ illa dñā erat iduta:
ipsa magnā famā h̃ebat i ciuitate. qm̃ fe-
pe de sua pulchritudē ⁊ bonitate loq̃bant⁹.
Illa dñā maritū h̃ebat: qui erat turpis ⁊
male morigeratus. Idcirco pulchritudo
dñe cōquerebatur bonitati de turpitu-
di ne mariti. qm̃ nō placebat ei participare
cū suo s̃rio. Unde bonitas dñe pulchritu-
dini dicebat: q̃ illa nesciebat exprobratio-
nes: quas faciebāt flāma et oleum in lam-
pade. Et quō fuit hoc: dixit pulchritudo.
¶ Marrat: dixit bonitas: q̃ in qdā came-
ra erat lāpas. q̃ q̃l nocte p̃burebat ⁊ flā-
ma illaz camerā illuminavit: in q̃ depicti
erāt vñ⁹ hō ⁊ vñ⁹ demon. ille hō indutus
erat albis vestib⁹ ⁊ h̃ebat valde pulch̃ras
figurā. ⁊ demon indut⁹ erat de vestib⁹ ni-
gris ⁊ erat fact⁹ de valde turpi figura. Et
tūc flāma magnū placitū habuit in oī dē
do illas duas figuras. qm̃ p̃ turpē figuraz
demōis ⁊ nigra idumēta gētes laudabāt
pulchritudinē figure hōis ⁊ pulchritudi-
nē suoz indumentoz. Dum flāma de bono
opere qd̃ faciebat: gl̃iabat⁹: oleū de flāma
cōquerebatur: q̃ ipm̃ p̃sumpsit. ⁊ dixit: q̃
ipm̃ passiōē h̃re nolebat: vt flamma dele-
ctationē h̃eret. Flāma x̃o dixit ad oleū:
q̃ ipsum sine labore et passiōe p̃cipare
non potuit in bono opere: qd̃ ipsa facie-
bat. Tunc x̃o pulchritudo erat p̃tenta de
bono exēplo: quod bonitas narravit.

Arbor exemplificalis.

De exēplo situs arboris moralis. Arrat: q in vno festo qdam pnceps sedebat i solio: et erat vestitus auro et cerico. et in suo capite habebat coronā ex auro et lapidib' preciosis: et in sua manu tenebat virgā aureā. et añ illū regē stabāt multe gētes q dicebāt: q rex sedebat mltū nobilr in suo solio: et q bñ significabat sua situatio nobilitatē regis. verumtū in aīa ipsi' erat male situtus. qm null' eū amabat: imo gētes desiderabāt suā mortē: ppter mala opa q faciebat. q multū erat hōvitosus: et mltū male morigerat: et inimicus x̄tutū. Et dum ita rexederet: suum corpus dixit aīe sue. Aīa amica mea gaude de meo honore. Aīa rñdit: dixit oculis illi' corpis: q leta rētur de illo honore corpis. et q aures flearent ppter dedecus: qd rex habebat i x̄bis gētium q dicebāt multū malū de rege: q in illis x̄bis stabat magis inhonorat' q in solio honorat'. Idcirco riserūt oculi et fleuerūt aures. Et aīa cogitavit: q illud corpus diu vivere non posset.

De exēplo tps arboris iperialis. Arrat: q qdā pnceps vnā filiā habebat: quā mltū diligebat. qm non habebat aliū filiū: nec filiā nisi illā: nec hñe credebatur. Rex x̄o dixit filie sue: q sibi maritū dare volebat: et post mortem suā volebat: q su' marit' eēt rex. Domicella autē dixit pfi suo: q ipsa maritum hñe volebat. qm semp x̄go pmanere desiderabat in glā i pntia dñe nre: cui voluit in aliq assimilari. vt dñā nra. ppter illā assimilationē ipaz pl' diligeret. ppter autē suaz filiā reprehendit. et dixit: q ipse volebat: q de suo gñe remaneret rex in suo regno: q esset fili' sue filie. et sic successine de vno rege in aliusq ad finē mundi. Et tñc domicella suū psem rogavit: q ei x̄itatē diceret de vna petitiōe: quā sibi facere volebat. Et rex dixit: q sic. Tunc domicella dixit suo patri: si credebatur: q plures reges mali eēt q boni: Et rex dixit: q in suo tpe plures erāt mali q boni: etiā in tpe pterito: i q sz famā ples erāt mali reges q boni. Etiā qro: dixit domicella: si creditis q in vestro pple sint ples hoies mali q boni: cui rex rñdit: q in suo regno ples eēt ma-

li q boni. Iterū qro: dicebat puella: si creditis fecisse plus de malo q de bono: Rex x̄o sue filie rñdit: q plus fecit de malo q de bono. Tunc x̄o domicella dixit: q fm rñssionē quā fecit ipse: velle nō debebat q de suo corpe erirēt hoies: q eēt magi mali q boni: et q aliq vituperiū deo facerēt: et qui irēt ad standū in inferno destituerent: blasphemādo: et illud genus: de q pcesserūt. Et sic x̄o rex q erat hō petor: ppter x̄ba q dixit ei filia sua: habuit pntitio nē de suis pctis. de qbus fecit satisfactio nē. et fuit homo sc̄tis et de bona vita.

De exēplo loci arboris aplicalis. Arrat: q pās sapia et volūtas eq̄litate rogauit: q cū illis iret in societate. qm ipse volebat ire in quodā loco: vbi bona opa hñe possent. Eq̄litas autē eorū p̄cib' p̄sentit. Et dñ ibat q̄stū locū: vbi eq̄les opatōes hñe possent: bonitate inuenerūt: in q se posuerunt. Et dixit volūtas: q ipa bonitate amare volebat de tota seipsa. Et sapia dixit: q ipsa scire volebat de tota seipsa bonitate. Et potestas dixit q ipam possidere volebat de tota seipsa. Et eq̄litas dixit q eq̄litate volebat: q bonitas eēt amata scita et possidenda cū tali p̄ditōe q bonitas eq̄litate bonit' faceret p̄tatem sapiā et volūtatē. Bonitas x̄o dixit q ipa erat p̄tenta. Et tunc dixit mona. ray. q ipse modū narraret. Ray. autē rñdit: q modus erat in hō q dñs dñe p vnū modū fuissent vnū agēs. qd eēt potestas: sapia: volūtas: eq̄litas: et bonitas. et q per aliū modū eēt vnus agibilis. Et q ex ambob' vnū opari exiret: qd eēt omnes quinqs dñe. et per illud intellexit mōa. modū sustentatū in eq̄litate bonificādi: possidēdi: intelligēdi: amādi: et eq̄lificādi. sed itelligere nō poterat: q ille modus posset esse sine loco p̄tētis et cōtenti qui in illo mō esse nō poterat. tñc ray. dixit ad mōa. hec x̄ba. Tharrat: q ignis aer et aqua et terra facere voluerūt vnā peregrinationē et venire in vno loco i quo significarēt operationē que nō est in loco p̄tētis et cōtenti. Et tunc intrauerūt in pomo q ē de omnibus q̄tuor: ita q nō est contentum: nec ipsa sunt intra: nec ipm est extra: nec ipsa sunt intra. Et dum ipa hanc signifi-

Arbor exemplificalis. Fo. clvi.

cationem faciebāt memoriā intellectus et voluntatē inueniebant q stabāt in aīa in qua fortius faciebat significatio. Idcirco dixit ray. mona. q postq aīa fortius significabat interioritatē quā qdē forme diuine habet in alijs sine terminatiōe p̄tētis et p̄tenti quā habet q̄tuor elemēta i pomo: quantomagis illa nā que est magis supra q aīa et longior a loco: significat forti' interioritatē: a vnus forme in alia sine existentia continentis et contenti.

De exēplo quātūtatē celestialis. Arrat: q circūl' quadrāgulus et triangulus sibi iunxit obuiatuerūt in q̄titate: q erat eorū maior: q tenebat vnū pomū auri. Et q̄fuit a suis hñis si ipsi sciebāt cui illud pomū dare debebat. cui rñdit circūl' q ipse ipz hñe debebat: q ipse erat primogenitus. et erat maior et fortius curriebat q sui fratres. q drangulus x̄o dixit: q ipse ipsum hñe debebat. qm p̄p̄quior erat hōi q circūlus. etiā erat maior q triāgulus. triāgulus ecō uerso dixit: q ipse ipz pomū hñe debebat. q erat p̄p̄quior homin' q circūlus. et similior deo q triāgulus. Et tunc q̄ritas suo filio triāgulo dedit pomū. Sz aries et eius fratres et saturnus et sui fratres q̄ritatem reprehēderūt. q dixerunt q male iudicabant: qm cum deo nullā similitudinem habebat in lōgo amplo et p̄fundo. et circūlus similitudinē habebat. qz nō habebat p̄ncipiū neqz finem. Et quadrāgulus reprehēdit q̄ritatē. et dixit: q nō bñ iudicauit. qz ipsa erat similior deo in q̄tuor elemētis q triangulo. qm sine quattuor elemētis nō possent esse hoies. qui sunt vt destitigāt et cognoscāt. Triāgulus autē suā matrē excusauit q̄ritatē: q dixit: q ipa bñ iudicabat: inquantū ipse erat similior aīe hominis et trinitati dei p numerū ternalem: q suis frater circūl' et quadrāgulus. verūm p tāto errauit: qz ei dedit pomum rotundum: qd non erat de sua figura.

De exēplo q̄litate arb. angelicalis. Arrat: q quidā heremita uenit: bat ad fontē ad potādū de aq: vbi inuenit vnū demonē q plorabat. qz fecerat vnū monachū peccare euz vna monacha. Heremita autē petijt a de-

monē: qre plorabat: postq suā voluntatē cōpleuerat i faciēdo malū. Sz demō rñdit: q ipse plorabat: qz maiorē penā q p' habebat. qm ppter illud malū qd fieri fecerat: sibi pena multiplicata erat. Idcirco ita ad demonē dixit qrens ab eo: qre faciebat hoies facere malū: postq sua pena crecebat. Tharrat: dixit demon: q vnus coruus a quattuor elis q̄fuit: de quo viuebant. Ignis x̄o respōdit: q ipse viuebat de terra: iquātū ab ipa accipit siccitatē. Rex x̄o dixit: q ipse de igne viuebat: inquantū ab eo recipit calorem. Sed aq dixit q ipa uiuit de aere: iquātū hūiditatē recipit de ipso. Et terra dixit q ipa de aq viuebat: iquātū ab ipa recipit frigiditatē. Coruus x̄o ab illis q̄fuit: si eorū vita i suis p̄uiz cōuertebat: qd de ipis eēt in subijs elatis. Et esā coruo rñderunt q si ipa in subas elatas puerterēt: eēt febrib' similia. Et tunc heremita intellexit: q i demone sue q̄litate puerse sunt de bono in malum. et qd ipse facit malū ita sciēter: vt habeat malum. sicut hō iustus q sciēter bonum facit: vt habeat bonum.

De exēplo relationis euternalis. Arrat: q padisus ifernus deridebat: qz erat niger. et ifern' ecō uerso padisus: qz i ipso erāt pauci hoies. qm hoies q erāt i sua nigredine plures erāt q illi q erāt i albedie padisi. Et tñc dixit padisus dñe nre: q valde male erat cōtēn' de derisiōe quā ei fecerat in ifernus. Quare ipsam rogauit q suū filiū iesum x̄pm rogaret: q extunc ire non pmitteret aliqū hoīem i iferno vt oēs hoīes uenirēt ad eū. Et vt i ipso eēt plures hoies q i iferno. qm rōnabile nō est: q ifernus q est ita malus in se habeat aliquid qd maior sit q ego q sum ita bonus. Et ita sit q relatio debeat eē maior inter gloriātē et gliabilē q iter tormētante et tormētabile. et tunc dñā nra rñdit padiso: q dixit hec x̄ba. Tharrat: q qdā rex q valde iustitiā diligebat vnū filiū habuit de regia sua muliere: q erat valde bōa dñā. Accidit qdā die: q regia suū filium portauit in qdā viridario: vt cū illo in illo viridario hilaritatē hēret. In illo viridario erat vnus lupus: q uenit ad re-

Arbor exemplificalis.

glinā: quā male vulneravit / et ab ipsa fusi si-
lūi abstulit: quē in suo brachio portabat.
quē adduxit ad lupā suā vxorē / et ad filios
suos: vt ipm cōderet. Lupa xō ipz comē-
dere noluit. s; ipm nutritiuit sicut suos fili-
os: q; cū ipō luserūt. Et qm magn⁹ fuit / et si
lūi lupi fuerūt magni: insimul iuerūt p ne-
mus in q erāt ples male bestie. Et fili⁹ re-
gis cōsuevit carnes crudas comedere ad
modū lupoꝝ / et occidebat hoīes / et oues fu-
rabat. Et tūc paradīsus cognouit: q; per
hoc q; dñā nra dicebat: q; ppter malas cō-
suetudines hoīm: q; oues comedunt / et qui
in suis opibus suis patrib⁹ / et matrib⁹ non
similant: q; in hō mundo bonas p̄suetudi-
nes habuerūt: tot hoīes in īferno iuerūt /
et in ipō ita pauci intrauerūt. Et tūc lupū
q; abstulit de regina filiū: maledixit: q; do-
cui alios comedere oues crudas / etiā do-
micellas regine maledixit: q; non iuerunt
questum filium suum / nec ipsam associa-
uerunt: cum viridarium intrauit.

De ex⁹ actiōis et passiōis arb. m̄nalis.
Narra: q; actio et passio in iesu
xpo sibi inuicē obuiauerūt / et in
ipō diu steterūt. postmodū xō
ipsas ad sc̄m petrū transmisiit. q; dixit ad
actionē q; staret in aīa sc̄i petrī / et q; pas-
sio in corpore illi⁹ staret. Et dixit ad fidem:
sp̄charitatē: iustitiā: p̄dentiā: fortitudi-
nē: tēperatiā: hūilitatē: castitatē: mīam: et
pietate: q; ipas associaret vsq; ad sanctum
petrū. et q; q; diu eēt actio et passio in b̄to
petro: ab ipsis nō recesserunt. Tēstamē
stactio stare vellet in corpore passio in aīa:
q; recederet ab eay societate / et lupos per-
mitteret oues comedere. Et dixit ad iusti-
tiā: q; pastores puniret: q; bñ oues non cu-
stodiant. S; ad hos sermones r̄ndit dñā
nra: q; dixit: q; pet̄ores in ipsa actionē ha-
buerunt. q; erat m̄r eoy / et fons: vbi sp̄ po-
tabant / et vbi mīam inueniebant. idcirco
non oportebat: q; virtutes ex toto recede-
rent a beato petro. quoniā beatus petrus
in ipsa sp̄ habere non poterat. Tunc xō
iesus xps dixit ad virtutes: q; fieret hoc
quod sua mater vellet. quoniā ipsa actio-
nem in ipso habebat. postq; filius suus
erat / et ipsum nutrierat.

De exēplo hīc arboris xpianā.

Narra: q; necessitas et p̄tigētia
in dñā sibi inuicē obuiauerūt.
q; ipas de suo panno vestiuit / et
ipās ideas vocauit. Et tpe a dñā q̄slerūt:
q; postq; erāt differētes: q̄re ipas induit
de vno eodē panno. Et tūc r̄ndit: dixit:
q; differētes erāt i creaturis / et nō in crea-
tore. qm in creatore ambe sunt vna idea.
et rōne vnitatis ipas induit ex vno eodem
panno. rōne cui⁹ ipas ideas vocauit. Et
q; hīus diuersi erāt in figura: erat pann⁹
diuersificat⁹ in figuris i diuersis creatur⁹
sustentatis. Et tūc mona. dixit ray. q; ill⁹
exēplū sibi explicaret. qm ita erat subtile:
q; ipz intelligere nō potuit. Ray. r̄ndit ei:
q; illud exēplū erat scriptū. et q; ipz toties
legeret: quousq; ill⁹ itelligeret. cū ita sit:
q; hīus sc̄e inuāt ex plūbus regressibus.
verūm si ipse trib⁹ vicibus nō itelligeret
illud: qd legerat: q; legeret in arborē diui-
nali in caplo de habitu. qm in illo passu si-
gnificat⁹ erat id: qd de idea p̄dixerat. Et
ray. cōsultuit mona. q; teneret hūc ordinē
i alijs locis hui⁹ libri: qd qdā palia itel-
ligunt. **De exēplo sit⁹ arborē diuinalis.**

Narra: q; quidā hō deū cōfide-
rauit: quō fuit deus / et stetit an-
tēq; mundus fuit. qm dixit q;
de⁹ corpus nō habet. et dixit: q; non stetit
circulariter q; drāgulariter nec triāgulari-
ter. Et q; imaginari non poterat fin tres
assituatiōes corpales: supposuit: q; de⁹ ni-
hil eēt. qm si aliqd eēt: sub aliq; p̄dictari⁹
assituatiōis stare. Et cū supposuit: q; de
us nihil eēt: habuit valde magnū dolorē
in sua aīa. et dixit: q; oīa ieiunia q; fecerat:
p̄didit / et oēs orōnes dñicas: q; fecerat p-
pter amorē dei. quia supposuit: q; nō erat
alta vita q; ista: in qua sum⁹. Et tūc noluit
ampli⁹ ieiunare / nec ofonē dñicā dicere.
Et pposuit: q; iret ad quādā ciuitatē ad
accipiendū vxorē / et q; corporeales delicias
haberet: q; h̄re posset. Vñ autē heremita
de mōte descēdebat ad eundē ad ciuitatē:
ipse inuenit vñā colūbā: q; stabat in arbo-
re. q; ab heremita q̄slerūt: quo ibat. Hēre-
mita xō narrauit ei: qd sibi acciderat. Et
tunc columba dixit heremite hec verba.
Narra: q; qdā xpianus et qdā sarace-
nus disputauerunt: et inuicē de deo loque-

Arbor exemplificalis. Fo. c. lviij.

bātur. **Ch**ristianus xō a saraceno q̄slerūt:
vbi erat volūtas dei: anteq; mūdus creat⁹
eēt: Saracen⁹ r̄ndit ei / et dixit: q; stabat in
amāte amabili: amare. S; xpian⁹ a sara-
ceno q̄slerūt: s; iter ipos erat distinctio. Sa-
racen⁹ r̄ndit: q; nō. Et tūc xpian⁹ dixit: q;
postq; iter ipos nō erat distinctio: i ipō vo-
lūtas eē nō potuit. et postq; nō h̄uit i q; sta-
re posset: nō potuit eē aliqd. Et tunc sara-
cen⁹ dixit: q; ipa volūtas erat in seīpa. Et
tūc xpian⁹ q̄slerūt: si erat i seīpa sine trib⁹.
qm sine illis eēt ociosa. Saracen⁹ dixit: q;
stabat cū oib⁹ trib⁹. Et xpian⁹ dixit: q; nō
poterat eē in ipa sine distinctiōe oīz trium.
qm sine distinctiōe nō eēt tres nec duo / nec
eēt n̄sier⁹ trīs. s; volūtas eēt ip̄s vacua. Et
ad hō saracen⁹ r̄ndere nō potuit. Hoc idēz
dico vobis: dīpa xpian⁹: de bonitate dei /
q̄rēs a saraceno vbi erat: anq; mūd⁹ erat.
Et saracen⁹ nō fuit ausus dicere: q; erat in
bonificāte bonificabilis bonificare: vt nō
sentiret p̄ductiōes psonay diuay / et dixit
q; erat in seīpa sine bonificāte bōificabili
et bonificare. Tūc xō xpian⁹ dixit: q; ipsa
erat ociosa / et vacua magni⁹ p̄tatis / et finis
et sine magnitudinis. qm magni⁹ bonitatis
est q; sit ita magna i agēdo sicut i exēdo.
vacua eēt p̄tate: qm i seīpa nō h̄eret p̄tate
nec in alio / nec aliud haberet p̄tate i illa
nec de illa. vacua eēt sine: qm ex ipa nullū
bonū seq̄ret. Et tūc saracen⁹ fuit p̄uictus
rōe p̄ductiōis diuay quā xpian⁹ ei p̄bauit.
Et heremita cōgnit q; assituatio dei non
erat in subiecto corpali s; p̄siali. sicut vo-
lūtas q; est i amāte amabili / et amare / et bo-
nitas i bonificāte bōificabili et bōificare:
sp̄sial⁹ et nō corpali. Tūc xō heremita
redīit ad sūū heremitagiū: q; tētationē co-
gnouit quā demō sibi pcurauit / et remāsit
bon⁹ hō. Et dixit q; bonitas xtuosa et acq-
sita nō erat in circulo qd drāgulator triāgu-
lo. S; in bonis opib⁹ q; sunt de genere vir-
tutis acquisite: que est bona virtus.

De puerbīs florū arboris et alīs.

Melius valet aurū in homi-
ne paupere q; in diuite.
Nulle ignis est bon⁹ qui
hereticos p̄urit. **De**
lū⁹ v; ignis in calore cor-
dis: q; aq; i albedie faciei.

Melius valet nigredo in ferro: q; albe-
do in argēto. **I**gnis q; est in lapide te-
net captū illud qd ipm nō trahit. **L**ux
ignis noctē vincit. **I**gnis q; descēdit est
siliis lupo q; de mōte descēdit ad valles vbi
stāt oues. **N**ullus ignis p suā nām est
frigidus / et null⁹ mal⁹ nunci⁹ pacē bñ p̄cu-
rat. **I**gnis descēdit cū hūilitate et ascē-
dit cū supbia. **S**i nō esset ferrū in pede
equi / nō esset aurum in capite regis.

De puerbīs florū arboris et vegetalis.

Aurbita q; seruiebat piperi ma-
lum de aqua et de seīpa dicebat.
Supbia esset rosa si inter ipi-
nas nata non esset. **Q**uam citius flos
amigdalī erat vacuus sup terrā cadebat.
Nulle ignis q; in oleo inuisibilis est: i fā-
ma apparet. **P**iper alleus increpauit:
q; albas vestes induebat. **P**iper i om-
nib⁹ terris nō nascit. **E**quus regē rep-
hendit: q; malū de ordeo dicebat. **C**in-
cor p̄fortat cū calore: et cerebri cū siccita-
te destruit. **C**inī in vegete forti⁹ est q;
in cīpho / et p̄pinq̄ior est suo fini i cīpho
q; in vegete. **M**alefacit scarabae⁹: qui
nascit cū nigro colore ex farina alba.

De puerbīs florū arboris et vegetalis.

Oculi ad itellectū dixerūt: q; deus
in sua infinitate itelligeret. et itel-
lect⁹ ad oculos dixit: q; ipi solem
in meridie respicerēt. **R**ogauit mulus
equā m̄fem suā: q; non diceret: q; ipse esset
filius asini. ipa xō r̄ndit ei / q; ipse hō in sua
figura significabat. quare ipa hoc celare
non potuit. **I**nuenit mulus equum et
asinū / q; equū salutauit / et asinum salutare
noluit. **Q**uidam homo locuz videbat:
in quo timores habebat / et suos inimicos
recolebat. **A**nima sūū p̄ctū recoluit / et
ocul⁹ plorabāt / et os ieiunia faciebat. **E**ū
hō cū cultello carnes sc̄indebat: mollities
sentiebat. et qm ossa sc̄indebat: duritiē sen-
tiebat. **S**ētū hō amaritudinē i p̄mo
dulci: vt itellect⁹ i firmitatē itelligeret /
et vt voluntas sanitatē amaret. **N**ulla
aqua calorem sentit / nec aliq; visibilitas vi-
det. **O**culi visibilitatē videre desiderāt
et calorem vident: q; nō est de eētia visibili-
tatis. **N**ullus homo est visibilis.

De puerbīs florū arboris et vegetalis.
t iij

Arbor exemplificalis.

Nulla imaginatio videt. **A**ia ronalis dormit: cū sine imagnatione sensitiuā mouet. **I**maginatio imaginari pot in vno tpe totū circum villę/ et nō totūz circuli firmamēti. **I**n hac vita meli? ē mortē imaginari q̄ vita. **M**ala ē imaginatio: q̄ pulchritudinē sine bonitate imaginat. **P**rin: ceptus p̄us furcas q̄ coronā imaginari d̄z. **I**maginatio maiorē h̄z p̄cordatiā cū intellectu q̄ cū volūtatē. **S**ine mltipli catiōe sp̄i imaginatio se extēdere nō pot set i magni. **D**is imaginatio ē infirm imaginatis r imaginabilis. **P**ropter nimis imaginari est memoria infirma.

De puerbis floz arb. hūanal corpāl. Ita hois cōstitit in p̄cordatiā suaz partū. **H**ō p̄ctōr i aliq̄ re q̄ spectat ad deū ius h̄re nō pot. **I**lle hō est demonis: q̄ pl? seipm q̄ deum diligit. **Q**ui plus deum q̄ seipm diligit: pl? ei? honorē p̄curat. **A**li? est hoī bñ cogitare q̄ bonū sentire. **A**ir ē aliq̄s hō q̄ facit h̄ p̄p q̄s creat? ē. **D**ēs hoies q̄ bonā famā habet: boni nō sunt. **B**onafama i malo hoie ē h̄re ypoctis. **I**lle hō min? v̄z q̄ asin? q̄ pl? p̄ corpus q̄ p̄ aiazvultualere. **I**lle hō q̄ sepi? imaginat vñ venit: scit vias diei r noctis.

De puerbis floz arb. hūanal sp̄ialis. **V**oluntas intellectū rogauit: q̄ diceret suo amato: q̄ pl? ipm q̄ seipam diligebat. **I**dcirco itellect? pl? deum q̄ seipm voluit intelligere/ et memoria plus ipm q̄ seipam recolere. **S**ivolūtas valde suū amati dilexisset: ipm obliuioni nō dedisset. **I**n vna manu amatiuidit itellect? vñū ense/ r i alia florē. **I**dcirco dixit volūtatē: q̄ tiorē h̄ret/ r q̄ ad miam spem trāsmitteret. **A**olūtas tātm suū amati dilexit: q̄ ad amandū seipam sibi tps nō sufficit. **M**ēoria amati recoluit/ r itellect? ipm itellexit/ et volūtas desiderauit: q̄ p̄ oēs hoies honorat? esset. **A**olūtas ad amati spem trās: misit: vt de p̄ctōribus memoriā r pietates haberet. **A**olūtas p̄e nimio amare in firmabat: r maius recolere r intelligere cum bonitate amati sui ipam curauerit. **M**emoria intellectus et voluntas sua

p̄ctā plorauerunt. r amat? charitatē sp̄ eis trāsmisit. **A**olūtas q̄ bonū diligit: flores albos colligit. r voluntas q̄ malum diligit: nigros flores colligit. **A**olūtas ad amatiū ascendit/ r dixit ei: q̄ mundus qui suus est: per malos hoies destruitur.

De puerbis floz arb. moral xtuose. **I**ustitia/ prudētia/ fortitudo/ r tēperātia/ collegerunt alba merita. vt cū albis vestib? amato seruiret. **I**des plorauit/ r iunamē a suis hoib? petiit: petiit: vix est aliq̄s: q̄ ei respondet. **A**haritas iustitie de malis hoib? p̄q̄rebat: q̄ ipam noluit amare: r spes miaz recoluit. **I**lle hō qui timorē h̄z de iustitia: h̄z defectū charitatē. **M**agna iustitia tātm timibilis nō est sicut priuatio magne spei. **I**lle hō discit? est: q̄ anteq̄ loquat? veritatē r prudētiā recolit. **A**ullus hō iustus est: q̄ de iustitia sp̄ non h̄z. **A**is melior est in prudētia q̄ in lignis vel in ferro. **Q**ui de xtuib? est indut? de aliq̄ idigētiā nō h̄z. **S**i de? hoī xtuoso deficeret: i iustitiā charitatē r sp̄ eēt.

De puerbis floz arb. moralis vitiose. **E**mpetrātia de gula p̄q̄rebat: et iustitia fortitudinē puniuit. **Q**ui culpas colligit i amando: colligit penas. **M** supbia est vitiosa cū credit ascēdere supius: descēdit inferius. **I**lle fili? q̄ i luxuria p̄ncipiat? est: penā h̄z p̄pter culpā sui p̄fis. **A**ullus auar? h̄z spem. **H**ō iratus a prudētiā q̄ alius hō est remotior. **I**nter deus et vitii nō est aliqua similitudo: vitii nō pot eē creatura. **A**ullus vitii cum esse h̄z p̄cordatiā. **I**nter vitium r culpam non est aliqua differentia. **P**deus est vñū vitii in anima q̄ mille vitia in corpore.

De puerbis floz arboris iperial. **I**ustitia regis est pax sui populi. **P**ulchrior est iustitia regis q̄ sua corona. **I**n honore regis ē suus popul? honorat?. **A**ulla magna feruit? est durabilis. **A**ullus homo solus de malo principe se defendere potest. **A**ullus homo securus est in amicitia principis. **M**alus princeps maior de mon societates fecerunt. **P**otestas mali principis est carcer sapientie r volūtas

Arbor exemplificalis. Fo. cxi. viii.

tis. **D**ifficile est: q̄ princeps munir? sit humilis. **I**n nullo hoie est humilitas ita pulchra sicut in principe.

De puerbis floz arboris apicalis. et de articulis deitatis.

Am ita sit: q̄ h̄ q̄d ē est q̄ de? ē. si deus non esset: nullū aliud ens esset. **S**i plures dii essent: infinitas nihil eēt. **I**mpossibile est q̄ duo p̄fes sint infiniti. **P**ropter tactū diut nax rōnum nascit filius deus ex deo p̄fe. **E**x obuiatiōe patris r filij exit sp̄s sanctus. **S**i mundus posset eē etern?: posset eē possibilitas sine positiuitate. **R**e creatio m̄fidi seruitutē hoim duplicauit. **D**is homo creatus est ad cognoscēdūz magnā gloriā dei. **A**ullus ens deuare pot mundū a fine: p̄pter quem creat? est. **D**eus plus potest in seipō q̄ in alio.

De puer. floz arb. apli. r de arti. hūani. **M**elior est r melior cōceptio iē su p̄p q̄ recreatio m̄fidi. **M**ad deū meli? spectat magna bona pducere q̄ parua: melius nasci potuit ex xgine q̄ mundū creare. **P**er mortē iesu xpi viuit magnum amare hois. **D**e scēdit iesus xps in inferno: vt ad celos sanctos hoies ascendere faceret. **R**esurrectio iesu xpi est speculūz vniuersalis resurrectionis. **S**inis hūanitatē xpi ē in su premis. **M**agnitudo iudicādi ē in veritate sentiēdi r itelligendi. **Q**ui odit iesum xpm: odit finē oim rēu. **A**ullum nomē est virtuosius q̄ nomē iesu christi. **A**ulla testimoniū a veriora sunt q̄ articuli fidei.

De puerbis floz arb. celestialis. **R**emētare ē flos leonis sol r diei dñice. **E**getare ē flos sagittarū iouis r diei iouis. **S**ētire ē flos capicornij satur? r diei sabbi. **I**maginari est flos cācri lier diei lune. **A**ries taurus r gemini hoies deridēt: q̄ dicūt q̄ ipi sciūt oēs eoz nās. **S**ol r ven? mercuriū increpauit: q̄ hoies mufare facit i argēto viuū q̄d in fra nascit. **Q**uis ē ille q̄ scire posset: q̄tēs sibī vñū cō obuiauerūt aries taur? gemini cū saturno ioue et mercu? **P**lus valet argētū in bursa q̄ in mercu. **H**ereticus est ille: q̄ maiores h̄z timorē de gemini et de cancro q̄ de

deo. **P**otestas sapiētiarū volūtas dei in uicem maiorem habet amicitia q̄ capricornus mars et dies sabbat.

De puerbis floz arb. angelicalis.

Mior est glia scti gabrielis q̄ suū totū vel sue p̄tes. **C**ū hō peccat: suo bono angelo vituperū facit. **B**on? angel? p̄sulit cū itelligere: r angel? mal? cū imaginatiōe. **B**on? angel? p̄sulit ad supius/ r mal? angel? ad inferi. **M**alus angel? p̄sulit cū falsitate r magisterio/ r bon? angel? cū magisterio r legalitate. **A**ull? demon in se p̄cordatiā h̄z. **I**ta est pena in demonē sicut mor? in circulo. **Q**uilibet demon seipm r aliū tormētāt. **M**alus angel? peruersus est totus in malis et peccatum. **A**ullus demō h̄z spem neq̄ charitatē.

De puerbis floz arb. cūternalis.

Infērne dixit paradisu: q̄d desideras? paradisu dixit: q̄ nullū bonū h̄as. **I**nferne q̄re es irat? **P**aradise q̄ per xpm suū spoliat? **I**nferne q̄re malefacis tuo amico? **P**aradise q̄ bonū publicū nō diligo. **I**nferne habes multū quid possis bibere et comedere? **P**aradise homines non cessant peccare. **I**nferne potauisti sanguinem regis. **P**aradise totus sum rubedine plebus. **I**nferne quid in tuo hospitio est soluti? **P**aradise desperātia et omne malum. **I**nferne poterit aliquis de te exire? **P**aradise nemo potest i me penitere. **I**nferne q̄re tot hoies es potat? **P**aradise quia christus parum est cognitus et amatus. **I**nferne quare es ita malus? **P**aradise q̄ non suū legalis. **I**nferne de quo habuisti timorē? **P**aradise de xpo q̄ in hoib? p̄ebet contritionem.

De puerbis floz arb. maternalis.

Mater dixit xps: estis saluati? **S**i li: dixit ipa: suū r sepi? dicta beata. **M**ater q̄d dicit p̄ctōres? **S**ili dicunt q̄ tu es misericordiosus/ r veniam eis prebes. **M**ater q̄re sunt tot p̄ctōres? **S**ili q̄ non habēt bonos pastores. **M**ater quomodo possem te hila: rēfacere? **S**ili q̄ tibi placeret multū parceret. **M**ater gētes nimis me oblite sunt? **S**ili de ipis pietatē h̄re memēto. **M**ater ego

Arbor exemplificalis.

parcere ei q̄ vellet. Silviā pctōib⁹ oñde.
CMF hēs ne pietatē? Fili r. p̄p̄ qd ego
 tātū fleui. **C**MF q̄re me rogas ita sepe.
 Fili q̄ mūd⁹ ē i p̄ditiōe. **C**MF tot hoies
 me deamant. Fili r. tot hoies me recla-
 mant. **C**Mater quare tātū veniam dilli-
 gis. Fili: q̄ mihi non contradicis.

De puerbīs floz arboris xpianalis.
A hñanitas mea amica tātū te
 honorauī. Iba deitas mea oñia
 tot penas ad te honorā dū susti-
 nuti. **C**Iba hñanitas tot⁹ mūdus ad te est
 creat⁹. Iba deitas tot⁹ mūdus i me p̄ te est
 recreat⁹. **C**Iba hñanitas de me nō debes
 conqueri. Iba deitas me facias multū co-
 gnosci r. honorari. **C**Iba hñanitas tu es
 in me de⁹. Iba deitas mūdus p̄ me ē tu⁹.
CIba hñanitas pete. Iba deitas meā ma-
 trē gētes reclamāt. **C**Iba hñanitas ma-
 gnū bonū tibi volui. Iba deitas hiet⁹ est
 amissa. **C**Iba hñanitas valde pulchrū ha-
 bes hospitii. Iba deitas parētes meos de
 malo hospitio defende. **C**Iba hñanitas
 valde es pulchra. Iba deitas p̄les, hoies
 me vocāt. **C**Iba hñanitas valde es orna-
 ta. Iba deitas p̄ homines valde suz rogata.
CIba hñanitas tu es mea pulchra silitu-
 do. Iba deitas ppter me facias miam.

De puerbīs floz arboris dñalis.
A fili deus mei cor tātū diligit.
Iba de⁹ p̄ spūsanctus es flam-
 ma. **C**Iba p̄ et fili infinite. Iba
 spūsanct⁹ qui es ex ambobus productus.
CIba gñatio ifinita. Iba spiratio p̄leta.
CIba spiratio eterna passiva. Iba spira-
 tio eterna actiua. **C**Iba passio tu vis esse
 infinita. Iba actio tu vis esse p̄leta. **C**Iba
 fili tu habes nobilē p̄fē. Iba p̄ tu habes
 filium sine matre. **C**Iba p̄ r. fili. Iba spū-
 rusanct⁹ tot⁹ plenus. **C**Iba p̄ r. fili me⁹
 fons. Iba flumē q̄ nihil pl⁹ q̄ris. **C**Iba p̄
 r. fili meū vnus de⁹. Iba spūsancte quibz
 nostrū est vnus. **C**Iba spūsancte q̄ nume-
 rum p̄cis. Iba numerās q̄ n̄serū statuis.

De fructu arboris exemplificalis.
Arrat: q̄ in anulo regis auz-
 rī r. smaragdus sibi vnūcem
 repugnauerūt. qm̄ auz dice-
 bat q̄ elemēta erāt pl⁹ ppter
 ip̄z q̄. p̄p̄ smaragdū: qm̄ pl⁹

smaragdo seruiebat/sed smaragd⁹ dicit
 q̄ ip̄se pl⁹ suiebat regi r. auz mercatori:
 b⁹. r. auz dixit ad smaragdū q̄ nesciebat
 illū q̄ ferrū dixit ad lignū. Et quō fuit h⁹
 dixit smaragd⁹. **C**Iarrat: dixit auz: q̄
 qdā rex vnū bellū deuiebat: aduersitas
 fuit inter scutū r. ensē regis. qm̄ scutum
 dicebat: q̄ regem protegit qui vulnerat⁹
 nō erat. qm̄ ictus lanceaz r. ensis sustine-
 bat qui regē occidere volebat: q̄ mortuus
 esset si ip̄m nō esset. Ensis xō dicebat: q̄
 ip̄e bellū deuiebat in quātū occidit r. vul-
 nerauit illos: q̄ regē occidere volebat. Et
 tunc smaragd⁹ dixit ad aurū: q̄ exēplum
 dederat cōtra seipsum. qm̄ licet i scuto re-
 gis sit pulchritudo: nō esset vnū officiu: tū-
 vulnere occidit milites. q̄s occidere nō
 posset si esset de auro. Et iā datus est militi-
 bus: vt milites hēant enses de ferro cū q̄
 custodiāt regē r. defendāt. Et q̄ illos oc-
 cidāt: q̄ reges occidere volūnt: sic ensis
 duo h⁹ officia. vnum videlicet q̄ regem
 defendat r. aliud q̄ suos inimicos occi-
 dat. Sed scitū h⁹ nūc vnū officiu: tū-
 tūmō. Et tūc aurū habuit verecundiā cū
 exēplum q̄ seipm̄ dederat. qm̄ bñ cogno-
 scebat: q̄ smaragd⁹ regem de torica custo-
 diebat r. cor regis hilare faciebat.

De exēplo fruct⁹ arboris vegetalis.
Arrat: q̄ in pomo aduersitas
 fuit iter potētīā elatiuā r. vege-
 tatiuā. qm̄ elatiua dicebat: q̄
 pomū erat ei⁹ fruct⁹: iquātū erat corpus
 ppter elā r. q̄litates q̄s hēbat: p̄ elā habe-
 bat. **C**Vegetatiua xō allegabat r. dicebat
 ad elatiuā: q̄ ip̄a nō audierat iudiū qd
 qdā iudex dedit inter p̄m r. finē. Et quō
 fuit illud: dixit elatiua. **C**Iarrat: dixit
 vegetatiua: q̄ fariat aq̄ r. furn⁹ vnū panē
 fecerūt. quē qdā hō cōedere voluit: vt vine-
 re posset. Aqua xō fariā r. furn⁹ dixerūt:
 q̄ nōlebant: q̄ ille hō panem comederet.
 Ibi autem dixit: q̄ ip̄se panem comedere
 volebat: postq̄ panis fact⁹ erat ad come-
 dēdū. Et tūc venerūt ad quēdā iudicē. qui
 sniam ptulit: q̄ hō panē cōederet: postq̄
 aqua farina r. furn⁹ ip̄m ad comedēdū et
 viuēdū fecerūt. r. aquā farinā r. furnū pu-
 niuit: iquātū fini resisterūt. p̄p̄ quē erāt.
CDē exēplo fruct⁹ arboris sensuales.

Arbor exemplificalis. Fo. cxlix.

DArat: q̄ qdā molēdinari⁹ vnū
 porcū nutrebat: cui dabat ad
 cōedēdū de blado qd furabat.
 quodā die accidit: q̄ molēdinari⁹ dabat
 porco de blado. r. asin⁹ cū illo de illo bla-
 do cōedere volebat. Molēdinari⁹ autem
 ipsum percussit cū vno baculo: vt nō cōede-
 ret de blado. Multū mirabat⁹ porc⁹: qm̄
 molēdinari⁹ nolebat q̄ asinus de blado
 cōederet r. q̄sinit ab asino: quare su⁹ dñs
 ip̄m percussit: Et ip̄se dixit ei. q̄ dñs su⁹ erat
 mal⁹ r. fur. qm̄ ip̄e bladi portabat r. ei in
 iuriā faciebat: q̄ ei ad cōedēdū nō dabat.
 Et porc⁹ dixit ad asinū: q̄ i h⁹ apparebat:
 q̄ dñs suus pl⁹ ipsum q̄ asinū diligebat/
 r. qd ip̄e erat pl⁹ honorat⁹. qm̄ nō labo-
 rabat in portādo bladi nec in aliq̄ alio: r.
 suus dñs ei dabat ad cōedēdū de blado. p
 sua voluntate. r. ad asinū dare nolebat: q̄
 in portādo bladi laborabat. Asinus autē
 dixit ad porcū: q̄ male videbat amicitīā
 sui domini r. sui honoris. q̄ domini su⁹
 ip̄z castrauit: vt filios nō faceret r. q̄ non
 laboraret: vt pinguis fieret. r. cū multum
 de blado cōederet r. esset pinguis: cū vna
 securi ipsum percuteret r. ipsum occide-
 ret r. postmo dū ipsum in sale poneret r. p
 fercula ip̄z cōederet. Multū displicuit por-
 co h⁹: qd asin⁹ sibi dixerat. r. dixit: q̄ male
 ad suum opus bladi cōederat. q̄ ppter
 hoc comedebat vt moreret. etiā q̄ bladi
 furtiuū cōederat: de quo p̄sciam ppter ti-
 morē mortis hēbat. Idcirco dixit: q̄ iret
 ad faciēdū p̄nias in qdā vinea in q̄ erant
 plures racemi. Et dixit q̄ n̄q̄ bladi fur-
 tiuū cōederet nec eēt cū suo dñio: q̄ ei ma-
 gnū fecerat vituperiū r. malū. qm̄ ip̄m ca-
 strauit. qm̄ sibi nō videbat q̄ erat de gñe
 bestiaz. Et tūc iuit ad vineā r. voluit race-
 mos cōedere. q̄ dixerūt ei: q̄ erāt fruct⁹ do-
 mini vinee: nō ip̄s q̄ de vinea minime
 cogitabat de q̄ hō cogitabat. Idcirco pec-
 catū faciebat. **C**I sic xō porc⁹ dixit q̄ ip̄se
 p̄scias h̄re nolebat nisi ppter timorē mor-
 tis: r. de racēis cōedit p̄ suauoluntate. iterū
 dū porc⁹ racemos cōederat vn⁹ coru⁹ ad
 ip̄m dicebat q̄ erat fruct⁹ dñi vinee postq̄
 suos racēos cōederat q̄ ip̄s cū fieret bñ pi-
 guis occideret. **C**I sic xō porc⁹ p̄scias h̄uit
 de racēis: q̄s comedit r. exiuit de vinea

r. fugit ad vnā magnam siluā. vbi dixit: q̄
 vellet comedere vt nō moreretur. Et dili-
 gebat potius esse mager r. diuuiuer: q̄ eē
 pinguis r. cito mori.

De exēplo fruct⁹ arboris imaginis.
Arrat: q̄ tps p̄teritū r. tps futu-
 rū supra imagationem resiste-
 bāt. qm̄ qdlibet ip̄or dicebat q̄
 erat sua. **C**Ips p̄teritū allegauit q̄ ip̄a ima-
 giatio erat sua: q̄ ip̄a imagiabat⁹ res trāf-
 actas. **C**Ips xō futurū dicebat q̄ imagia-
 tio erat sua: q̄ futura imagiabat⁹. dñi ita
 inuicē resiste bāt. **C**Dixit tēp⁹ futurū q̄ vnū
 iudicē eligeret q̄ illā resistentiā separaret r.
 dixit q̄ eēt iudex tēpus p̄sens qd erat in
 medio āborz. Et tps p̄teritū dixit q̄ xitas
 erat: q̄ tps p̄sens stabat in medio āborz:
 sed sua volūtas nō. qm̄ plus futura q̄ p̄te-
 rita diligebat r. dixit q̄ hēbat p bono q̄
 itellect⁹ eēt iudex: q̄ ē medio iquātū itel-
 ligit p̄terita r. futura. **C**Ips futurū di-
 xit q̄ nō eēt cōpetēs iudex. qm̄ maiore p-
 portione r. p̄cordatiā cum imagatione
 habebat in reb⁹ p̄teritis q̄ in futuris. Et
 tūc puenire nō poterāt. nec iudicē cōmun-
 ne inuenire: q̄ inuicē pugnauerūt. Et q̄ ima-
 giatio pl⁹ diligebat esse de tpe p̄terito q̄
 de futuro: rōe mēorie q̄ ip̄az rogauit tps
 futur⁹ p tps p̄teritū fuit denict⁹: qd dixit
 ad tēp⁹ p̄sens q̄ male faciebat. qm̄ ip̄s nō
 inuabat postq̄ ip̄m vt plurimū diligebat.

De exēplo fruct⁹ arboris humanalis.
Arrat: q̄ corp⁹ r. aia sup hoīem
 litigauerunt. qm̄ corp⁹ dicebat
 q̄ hō erat su⁹ fruct⁹. aia xō p̄tū
 dicebat. Allegabat autē corp⁹: q̄ hō erat
 suus fruct⁹. qm̄ ip̄e erat de plurib⁹ rebus
 q̄ aia. qm̄ erat de q̄ttuor arborib⁹. v3 de
 elali/vegetali/sensuali r. imagiali. Et aia
 nō erat nisi vna arbor tātūmō. Et tūc aia
 dixit ad corp⁹: q̄ nesciebat qd sanctitas
 dixit ad honorē. Et qd fuit illud: dixit cor-
 pus. **C**Iarrat: dixit aia q̄ qdā eps erat
 in societate decē canonicor q̄ erāt hoies
 boni deuoti r. scē vite q̄ valde pulchrum
 officiū faciebāt in ecclia. **C**Ips ille magnū
 habuit desideriu q̄ esset archieps: vt esset
 magis honorat⁹ r. q̄ plures hēret cano-
 nicos in suo dñio. Ille eps venit ad curiā
 q̄ tractauit: q̄ esset archieps r. qm̄ fuit ar-

Arbor exemplificalis.

chieps: canonici illi archiepiscopos qui non erant homines boni nec sancte vite: archiepiscopo resistit qui ipsos castigauit. et sibi magni laborem dederunt: et dixerunt: quod si ipse de eorum modo non esset: quod ipsum occideret. Et tunc archiepiscopus dixit: quod scitatis facit plati et non honoris. scitatis tot bestias non ducit per viam sicut honoris. et dixit: quod libenter redderet honorem populo scitatis: si ipsas recipere posset. Et tunc dixit scitatis ad honorem: quod ipsa magis cum pace valebat quam honor cum labore. Etiam dixit anima ad corpus: quod ipsa populi hominem quam ipsum honorauit. quam ipsum posuit in hominem nam bestiarum. et ipsa posuit in hominem nam angelorum. **D**e exemplo fructus arboris moralis. Arrat: quod virtus et meritis sibi inuicem obuiauerunt in arboris moralis. li. quam virtus dicebat: quod meritis erat suus fructus. Et meritis dicebat: quod ipse nesciebat quid daretur equi regi dicebat. Et quod fuit huiusmodi dixit rex. **H**arrat: dixit meritis: quod quidam rex vultu falconem habebat: quod boni grues accipiebat. Accidit: quod rex quidam die ibat venatus. et cum falcone vna gruem accipiebat: quod de nubibus celi descendit usque ad terram. et tunc rex valde de illo falcone gaudebat: quod ita boni illam gruem occidit. quod dixit ad falconem: quod multum ipsum diligebat. Equus vero dixit ad regem. quod ipse valde mirabatur: quam rex tantum falconem diligebat. quod huiusmodi faciebat: non faciebat: ut regi placeret. sed ut cedere valeret. Rex autem dixit ad equum: quod sibi non credebatur. quod dixit: quod ipse inuidiam habebat. et tunc rex equum percussit cum calcaribus: et fecit illum diu currere. equus autem dixit ad regem: quod ipse illud quod dicebat: per experientiam probare poterat. quam si daret falconi ad cedere: ipse populi suum amorem non iret ad accipiendum grues. quam ad ipsos non vadit sine magno fastidio. Et tiam rex sibi credere debebat: quod ipsum ieiunium portabat et plenius videretur volebat. et cum ipsum cum calcaribus percutiebat: ipse patientiam habebat. quam falco non haberet: si ipsum rex percuteret. Et sic vero rex cognouit: quod equus veritatem dicebat. et dixit ei: quod meritis acquisierat. et quod ipsum populi amare volebat quam falconem. quod huiusmodi faciebat non propter suum amorem: sed propter suam necessitatem faciebat. et cum ei displicebat: ipse ab ipso fugiebat: et ad ipsum redibat: ut ei comestionem daret.

De exemplo fructus arboris impialis. Arrat: quod corona regis et pars populi sibi inuicem obuiauerunt in arboris impialis resistendo. quam corona dicebat: quod ipsa erat suus fructus. Pars vero populi dicebat: quod ipsa erat fructus: et non corona. Corolla autem allegabat et dicebat: quod ipsa erat fructus: quod erat in capite regis: et pars stabat in populo: quod sedebat ad pedes regis. Et pars dixit ad coronam: quod ipsa nesciebat huiusmodi guerra dixit ad equum regi. Et quod fuit huiusmodi dixit corolla. **H**arrat: dixit pars: quod quidam rex habebat vultu pulchrum equum: quod erat fortis: et valde bonus curriebat. Ille equus multum quenerat. et tantum quantum volebat: cederebat. neque aliquem laborem habebat. quam rex pacem in sua terra et cum suis vicinis habebat. Accidit autem: quod rex equitavit equum: quod erat pinguis et superbus: et desiderauit hominibus malefacere et equos: quos vituperavit. et tunc regi consilium dedit: quod ex toto guerram faceret: ut esset fama: quod ipse erat bonus miles: et quod bonus equus habebat. Rex autem credidit equo: et cum vno principe guerram fecit: quem in bello deuicit: et a se suam terram abstulit. et rex in equo fugit: et in terram extraneam iuit. et huiusmodi videre coronam: ut aliquid per se ad cedere dedit. et in paupertate stetit et equus deuenit valde macer. quam parum huiusmodi ad cedere dedit. et in luto iacebat. quam non erat: quod stabulum munderet. Et tunc dixit guerra ad equum: quod populi quod regi dederat: suam pinguedinem dedit: et huiusmodi muniti sui lecti: etiam huiusmodi pulchritudinem sue pellis. **D**e exemplo fructus arboris apicalis. Arrat: quod honor et saluatio gentium in arboris apicali sibi inuicem obuiauerunt. quam virtus dicebat: quod erat fructus illius arboris apicalis. Honor autem allegabat dicebat: quod ipse erat fructus. quoniam papa erat magis honoratus hominum quam alius. Saluatio allegauit et dicebat: quod ipsa erat multo melior pluribus hominibus quam honor in vno homine. Idcirco oportebat quod hoc quod erat maius et vtilius esset fructus apostolicus. quod si non esset: gentis non esset in summitate arboris que fructum non portaret post finem in summitate non esset. Et est primum in summitate cum honore: et finis in terra cum honore. Et sic arbor: pueris esset de bono in mas-

Arbor exemplificalis. Fo. cl.

lum que faceret malum fructum. Et de magnitudine in puitate: et faceret pusillum fructum. et de duritie corruptio: et fructus esset corruptus. et de pietate in debilitatem. Idcirco fructus vigore illis qui ipsos comederent dare non poterat. Etiam peruersa esset de sapientia in ignorantiam. et non faceret lumen hominibus: ut iret per rectas vias et de die. et sua voluntas esset peruersa de amabilitate in odibilitatem: et sua veritas peruersa esset in vitium: et sua veritas in falsitatem: et sua gloria in penam. et sic in toto non esset ita mala arbor: sicut esset arbor apostolica: si honor esset in summitate: et finis arboris in terra ad pedes arboris. Idcirco dixit saluatio pluribus hominibus: quod ipsa stare debuit in summitate: ut arbor esset recta: et quod esset maior arbor totius mundi: et quod honor esset vniuersi de floribus: ex quo nasceretur fructus et exiret: de quo plures homines viuerent in vita eterna: et fugerent mortem perpetuam. **D**e exemplo fructus arboris celestialis. Arrat: quod magna resistetia fuit inter solem et regem qui ex sua virtute habuit vultu filium. quam sol dicebat: quod erat suus filius romanus. sic homo bonus: quod romanus bonitatis agit bonus. Et rex dicebat: quod erat suus filius noster. sicut ignis qui noster calefacit: et per quem noster filius facit. et ipsum ex sua virtute habuit: et sua spiritus humana. et sol virtute non habuit nec homo. Idcirco rex dixit ad solem: quod ipse iudicium nesciebat: quod ipse de suo peccatore dederat. Et quomodo fuit illud: dixit sol. **Q**uadavice dixit rex: accidit: quod quidam procurator meus stetit diu in quidam ciuitate. per me: quod sibi dedi illam ciuitatem ad custodiendum. ut meus honorem tractaret et procuraret in illa ciuitate: et vtilitatem gentium. Et procurator ille tractauit tantum quantum potuit suum honorem: meus autem neque. et ita diu stetit ille procurator in illa ciuitate: quod gentes ipsum tenebant sic dominus: et illi honorem sibi faciebant: quod regi fieri debebat. Accidit autem: quod cum ego veni ad illam ciuitatem: mihi gentes honorem non faciebant: qui fieri debuit domino regi. et illi meus procurator honorauerunt sicut regem. finem quod in consuetudine habuerunt. Et sic vero ego dixi ad procuratorem: quod de illa ciuitate exiret: et iret quantum honorem regis in ciuitate: quod esset sua. quam non habet: quod mea ciuitate meus honorem regis haberet. quam in vna ciuitate non sunt boni

duo reges. Et tunc sol ad regem dixit: quod ipse nesciebat illud quod mercurius dixerat alkimistis. Et quod fuit illud: dixit rex. **H**arrat: dixit sol: quod quidam alkimista facere volebat in igne argenti de argento viuo: et de argento argenti viui. Mercurius autem dixit ad alkimistam: quod argenti viui erat natus in terra: et quod ipse ipsos fecerat cum consilio arietis et tauri et suorum fratrum: etiam cum consilio saturni et suorum amicorum: et quod omnes infirmi a se ordinauerunt: quod argenti viui generati esset: quod terra esset mater argenti viui: et ipse esset suus pater. Idcirco noluit: quod suus filius alius premeret: nec aliam infirmis. et sue voluntati consentirent aries taurus et gemini. et ego: dixit sol: et omnes mei fratres consensimus. Et tunc alkimista de argento viuo argenti puri facere non potuit. quam ipse sine sua voluntate facere non poterat: nec sine voluntate sui primi patris: neque sue prime matris. et tunc rex cognouit: quod sol huiusmodi exemplum quod dedit: intendebat dicere: quod filius quem de sua virtute reuerat filius solis: in quantum filius homo generatus. et quod erat filius suus et filius regis: in quantum homo spiritualis. **D**e exemplo fructus arboris angelicalis. Arrat: quod quidam heremita vidit vultu angelum et vultu demonem: quod sibi inuicem resistebat. quam angelus dicebat: quod bonum agere erat fructus existere. et demon dixit: quod existere erat fructus mali agere. Angelus autem allegabat: et dicebat: quod bonum agere erat fructus existentie. quam bonitas maior est in recolere intelligere et amare angelis: quod deus ceteris: quam in eentia angelis. Demon vero dicebat: quod bonitas nalis est mala. propter malum recolere intelligere et amare. Idcirco dixit heremita: quod ipsi nesciebant: quod quidam grecus ad vultu latinum et saracenum dicebat. quam si sciissent: non resistissent in huiusmodi in quo resistebat. Et quod est huiusmodi: dixit angelus et demon. **H**arrat: dixit heremita: quod quidam latinus et saracenus sibi inuicem in quidam vinea obuiauerunt: in quo erat plures racemi. Et cum ipsi de racemis cederent dixit latinus ad saracenum: quod de racemis sit vinum. et saracenus respondit ei: quod de ipsis vinum non fiebat: sed de ipsis fiebat nabit. quod est dictum in arabico sicut vinum. Et quod christianus non intelligebat: quod volebat dicere nabit: nec saracenus intelligebat: quod volebat dicere vinum: quod libet alij negabat: hoc quod dicebat.

et sup hoc erat i magna briga. quosq qda
grec venit: q idioma cuiuslibet sciebat. q
dixit: q vni nabit vni idē significat s
realitate nberi. s vni idē nō significat in
vno eodem idiomate. idcirco cor pzetas
erat: qz seinuicē nō itelligebāt. Hoc dice
bat heremita ad angelū et demonē: vt an
gel⁹ itelligeret q veritatē dicebat s bo
num statū. et demon sūm malū statum.
De exēplo fruct⁹ arboris euternalis.
Narra: q qdā hō de paradiso et i
ferno pdicare audiebat. p dca
tor dicebat: q boni hoies i pa
diso hēret glām euternā. et mali hoies
in inferno hēret penā euternā. post p dca
tiōez ille hō valde p dcauit i hō: qd audi
uit a p dcatore de glā paradisi de pā infer
ni. et i se sentiebat maiorē tiorē de penis i
ferni q desiderii de glā paradisi. ita se
pe penas inferni p dcauit. et ita diu i illa
p dcautiōe stetit: q qd de deo neq de pa
diso recoluit. Et ille magn⁹ tior quē hūit:
ipz lāguere fecit: q ēt macer fuit et i fūm. id
circo dixit sue aie q tior quē hūit: ipz mo
ri faceret. et tūc pposuit: q pēas inferni ob
liviōi daret. et q glāz paradisi desideraret.
qm mag⁹ bōa desiderare facit stare corp⁹
pigue et sanū et aīaz hilarē. s qz diu stetit i
p dcautiōe pēas inferni. et i obliuiscēdo pa
disum: vti nō poterat ad libitū sua mēo.
qm nimis ipam nutriuit i recolēdo pēas:
et i obliuiscēdo glām. idcirco pposuit: q
iret ad quēdā amichū suū: q erat valde sa
piēs. cui dixit statū suū. vt sibi p siliū daret
et modū: q paradisu recolere posset et i fer
nū obliuisci. qm ppter tiorē se mori sentie
bat. Ille su⁹ amic⁹ dixit ei: q rō q pl⁹ pēas
inferni q paradisu elegit recolere ē: qz pl⁹ se
q deū diligebat. qre ipe sibi cōsult: q pl⁹
deū q seips diligeret. qm illa q hō pl⁹ dī
ligit: pl⁹ recolit. et pl⁹ fiet hō dedec⁹ ipoz
q malū illoz: q nō tāti diligit. Et tūc ille
hō incepit pl⁹ deū diligere q seips. et bo
nitatē dei sepius recolere q suamet. et di
cebat q ipa pl⁹ valebat q sua. Et ipe hoc
volebat. et dicebat: q magna rō erat. quō
niā bonitas dei est fons et fruct⁹: vbi oīa
bona colliguntur. Ita fortiter ille hō se
assuevit ad recolēdū bonitatē dei: q tū
morē de penis inferni nō hēbat. neq qm

de se curabat: qm honorē quietē nec diui
tias diligebat. et tāti erat ei: qm blasphem
abat: sicut qm cōdebat. et qm fiebant ei
minere: sicut qm fiebat ei salutationes. et qm
vitupabat: sicut qm honorabat. nec vin
dictā recolebat. sed qz deus inhonoratus
erat: quē tāti diligebat: i dolore et tristi
pmanebat. qui dicebat gētib⁹. Iba gētes
qre peccatis. et qre mēi amatū inhonora
tis: qm si sepius dolore et malū qd sequit
pctm: cōsideraret: de nulla re hilaritatē
hēretis.

De exēplo fruct⁹ arb. mfnalis.
Narra: q qdā monach⁹ in cō
suetudine hēbat q dīaz nīaz
laudabat. cui dicebat: q ipsa
erat mī recreatiōis: vt ei⁹ fili⁹ fructū mī
di recuparet: quē pdidit ppter pctm ori
ginale. Idcirco dicebat ad dīaz nīaz: q
ipsa erat obligata ad rogādū suū filiū. p
pctōrib⁹. qm si pctōes nō eēt: ipa mī
dei nō fuisset. Diu stetit monach⁹ in tali
ofone. tāde qdā nocte accidit cū mōachi
matutias dixissent. et de ecclesia exiissent:
monach⁹ ille vēit ad altare: q dīaz nīaz
more cōsueti rogauit. et ipaz sedētē supra
altare vidit. q sēdo dixit hec vba. Illi q
dixit: q pctm sit mei honoris occasio: mi
hi mag⁹ iherit vitupis. qm pctm nō pōt
eē alicui⁹ bōi occasio. qd si foret: nō eēt oc
casio mali. et illi dixit mihi mag⁹ hono
rē: q dixit q ego suz mī dei. qz de⁹ voluit
eē hō. et ego talib⁹ hoib⁹ suz obligata ad
rogādū mēi filiū: postq mlti p ipos suz
laudat et honorata. Et illi q dixit: q ego
mī dei nō essem: si nō esset pctm: dixit: q
fruct⁹ maternitat⁹ nō ē mē⁹ fili⁹ ihs xp̄s:
s pctm. Idcirco nesciūt illd: qd itellect⁹
advolūtātē dixit. Et qd fuit illd: dixit mo
nach⁹ ad dīaz nīaz. **Harra: dixit dīa
nīa: q itellect⁹ dixit: q ipe trinitatē dei i
carnatiōez et articlos itelligere volebat. et
dixit volūtātē: q ipa nolebat: q itellect⁹ i
telligeret: vt ipe trinitatē dei i carnatiōez
et articlos fidei xp̄iane crederet: vt mag⁹
meritū ex sua credulitatē hēret: et p mag⁹
meritū magnā glāz. quā nō hēret: si arti
clos fidei itelligeret. Intellect⁹ aūt rñdit
et dixit volūtātē: q s hō qd ipa dicebat: seq
ret: q p tōmin⁹ articlos itelligeret maio
rē glāz hēret. Et sic i gñia q ē pīa sui:**

telligere: esset occasio: p quā ipe hēret ma
gnā glāz. qre ipe voluntati credere nole
bat. Et dixit q sicut ipsa volebat magnā
glāz hēre p magnū amare: ita volebat ipe
glāz hēre p magnū itelligere. Et iā volū
tatē rep hēdit: et dixit: q magis erat crea
tus vt deū multū itelligeret: q vt magnā
glāz hēret: sicut volūtātē q magis creata
erat ad mltū deū amādū q ad amādū se
ipaz. Et iā dixit: q i trinitatē dei itellige
ret: ppter hō nō seqret: q ipe pderet hitū fi
dei. qm i pñ credidit trinitatē. et i fine. p
ponebat: q cū ipaz obliuisceret: q ipaz i
hitū fidei depōneret: quē retinuit. et i q ipe
ipsam inuenit: cū ipaz itelligere volebat.
Idcirco dixit: q fides erat pīa sui itellige
re. et q ipe fructū bōi trinitatē colligebat
i itelligere tūc: cū ipaz itelligebat: et i fide
tūc cū ipaz credebatur. qz ipaz itelligere nō
poterat. Et tūc mōach⁹ p verba q dīa nīa
sibi dixerat: dixit dīe nīe: q ipa erat mī
dei: q volebat eē hō. et q erat mater hoīm
peccatorū rōne pīe recreationis. sine qua
sui filiū esse non possent.

De exēplo fruct⁹ arboris christianae.
Narra: q volūtātē itellectū trās
misit ad vñ viridariū: q erat
plures pulchre et bōe arbores.
inter qz erat vna maior et pulchrior: q pul
chriorē fructū et meliorē faciebat. Et dixit
ad itellectū: q ei portaret de fructib⁹ illaz
arboz. qm ipa de ipis comedere volebat.
Intellect⁹ aūt ad illud viridariū prexit. et
qz erat piger et mai⁹ tediū hēbat i ascēde
do i magnas arbores q i puas: attulit de
fructib⁹ puaz arboz volūtātē: q in ipis
magnū saporē nō inuenit. qm de puo fru
ctu nō sequit magn⁹ sapor. q dixit ad itel
lectū: q ad viridariū rediret. et q sibi de
meliorib⁹ fructib⁹ et magis sapidis affer
ret. qm illi pui fruct⁹ ipaz saturare nō po
terat. Et tūc itellect⁹ hūit redire ad virida
riū: et hūit ascēdere ad maiores arbores:
vñ magnū tediū hūit. et de fructib⁹ volun
tatē apporauit. ex qb volūtātē se saturare
nō potuit. qm maior erat ei⁹ appetit⁹ q
sapor illoz fructū. Idcirco dixit ad itel
lectū: q ad viridariū rediret. qm sibi de
fructib⁹ illaz arboz que sunt magis sa
porose et maiores nō apporauit. qm si sibi

bi apportasset: ipa saturata fuisset. Tunc
hō intellect⁹ advolūtātē dixit: q ipa erat
dīa iudiciosa: q nō plāgit laborē suorum
seruitoz. nec hō facere pōt ad suā volūta
tē. nec hūit grates alicui de seruitio: qd si
bi faciebat. qm ipe sibi argētū portabat/
aurū et lapides p ciosos/ poma/ ficus/ cera
sa/ equos et falcones/ castra/ ciuitates et
honores/ pulchras fēias/ filios et pulchra
indumēta/ nec se p pīa tenebat de fru
ctib⁹ qz sibi portauit. Volūtātē aūt dixit
ad itellectū si i illo viridario remāsit aliq
arbor: q portaret maiorē et meliorē fructū
q aliq illaz: de qru fructib⁹ sibi portauit.
Intellect⁹ aūt rñdit ei: q quēdā arbor ibi
erat: i q ipe non ascēderat: q maiorē et me
liorē fructū faciebat q aliq illaz. s i ip
sam ascēdere nolebat. qm nimis erat ma
gnū tediū illis: q i ipaz ascēdere volebat.
Tūc aūt volūtātē dixit ad itellectū: q sibi
accideret: sicut accidit cuidā diuiti avaro.
et quō fuit illud: dixit itellect⁹. **Harra**
tur: dixit volūtātē: q in qdā ciuitate erat
qdā hō diues: q erat multū avar⁹. quē rex
illi⁹ ciuitatis rogauit: q sibi mille talen
ta mutaret. Ipe hō se excusabat: q dixit
q ipos mutare nō poterat. Rex aūt ecō
uerso dixit: q ipe sibi mutare ipos pote
rat. sed ille diues homo ad regem dixit: q
ipe sibi ipa talēta mutare non poterat.
qz suauolūtātē nolebat/ nec ipe suā volūta
tē cogere poterat: q erat dei. Tunc autē
rex dixit: q ipe ex trib⁹ eligeret: qd mag⁹
vellet: q dicebat ei: qz se vitupatū tenebat.
qz ita viliter ei negabat mille talēta mu
tuare. vñ erat: q ipe debebat cōdere qn
quagita cepas crudas i vna hora diet/ aut
cētū ict⁹ siue flagella i vna die acciper/ aut
mille talēta mutaret in illa die. Ipe ille
avar⁹ p dcauit: q meli⁹ eēt ei qnquagi
tē cepas cōdere q accipe cētū ict⁹ siue fla
gella. vel mille talēta mutare. Et tūc ice
pit cōdere cepas. et cū viginti cōdisset: pl⁹
cōdere nō potuit. et oēs p os suū. picit. et
p totā illā diē fuit ppe mortē. In crastio
hō rex ab ipō quesuit: si sibi mille talēta
mutare volebat/ aut cētū ict⁹ siue flagel
la accipe. q dixit: q cētū ict⁹ siue flagella
accipe volebat. et cū triginta ict⁹ siue flagel
la recepisset: pl⁹ sufferre non potuit. q tūc

Arbor exemplificalis.

dixit: q̄ mille talēta sibi mutaret. Et sic tu intellectus: dixit volūtas: tediū et laborē i ascēdēdo habuisti p̄ oēs arbores. q̄d minime hūisiles: si p̄io mihi de fructu maioris arbori et melioris adduxisses. quē fructū mihi incōtinenti adducas. et scias: q̄ ego de te nō sum cōtēta: iquātū me ihonorasti: q̄ mihi cibaria duxisti de modico sapore. et mihi nō duxisti ex illis: q̄ magnas hnt̄ sapores. Et tūc intellectus iuit ad magnā arborē: in q̄ cū magno tedio ascēdit. et de brāchis inferiorib⁹ iustitiā collegit et prudētiā et ceteras virtutes cardinales. et de brāchis sup̄imis fidē/spē et charitatē. et de vna alia brācha q̄ erat magis alta: colligebat iesum xpm. et oēs fruct⁹ ad volūtatē secū portauit: q̄ de virtutib⁹ p̄mo cōcedit. vt in amādo iesu xpm maiorē sapore inueniret. Et quātōpl⁹ de iesu xpo cōcedit ipm amādo: magis se sentit saturat⁹ et maiorē sapore i cōcedēdo inuenit. idcirco cessare a comedēdo nolebat. q̄ dixit ad intellect⁹: q̄ ipe suū laborē obliuisci deberet et gaude- re de placitis: q̄ dñs sua i cōcedēdo sentiebat. **D**e exēplo fruct⁹ arboris dinalis.

Dixit: q̄ qdā p̄bus: q̄ erat magister i theologia. in p̄suetudine hēbat: q̄ cū i studio erat fasti- dius: i suo palafreno eq̄tabat: et ibat spaciatus p̄ viridaria et p̄ prata: q̄ erāt iuxta illā ciuitatē. Accidit autē qdā dies: q̄ ipe eq̄tabat p̄ vñū pratē: q̄ ibat visum pulcherrim⁹ fōrē: q̄ erat sub qdā pulchra arbore q̄ pulchris fructib⁹ erat onerata. Dñs autē p̄ pratē equitabat: ipe vñū bouē inuenit: q̄ iacebat. q̄ rumiabat herbā quā cōcederat. Et cū fuit ad fontē et sub arbore: p̄siderauit q̄ fons sciam significabat: q̄ ita de intellectu exibat i volūtatē: sicut aq̄ de fōte faciebat i prato. et postmodū p̄siderauit: q̄ ipe erat filius illi boui: q̄ herbā rumiabat. qm̄ sp̄ scire desiderabat: et nūq̄ p̄tē fuit de h⁹: q̄d sciebat. Et qm̄ vidit fruct⁹ i arborē: p̄siderauit: q̄d fruct⁹ i ipso sequebatur de h⁹: q̄d sciebat. postq̄ de h⁹ p̄tē nō erat: et pl⁹ scire desiderabat. Et cū aliq̄s cū ipso disputabat: ipe sup̄ erat p̄ h⁹: q̄d sciebat et gētib⁹ vituperiū dicebat et errores sept⁹ veritatē et doctrinā allegabat: vt gētes nō cognoscerēt: q̄ suū intellect⁹ deuict⁹ so-

ret p̄ aliquē intellect⁹. Et dñs ita p̄siderabat de se male p̄tē erat q̄ dixit: q̄ par ei p̄ciebat ill⁹: q̄d addiderat: postq̄ de h⁹ male cōtē erat: nec fructū hūilitat⁹ colligerat i eo: q̄d sciebat. Et sic male cōtē de se te recessit. et qm̄ fuit p̄pe bouē: q̄ herbā rumiabat: quā cōcederat. ipe p̄siderauit: q̄ scia quā sciebat: bñ digesta nō erat. et q̄ alia vice ipaz redire volebat et q̄ volebat eē i vno loco: vbi par erat. et q̄ cum nullo hoīe aduersitatē hēret de hoc: q̄d ipe sciebat. et q̄ ex toto fruct⁹ scie q̄reret: q̄ de scia hñ p̄t. Et tūc ad quēdā altū mōrē ascēdit in q̄ vñā camerā fecit. et i ipa studuit et fructū scie quesuit: quē volūtas dilexit. Et p̄ oēs passus suoz libroz p̄ q̄s trāsuiuit suū intellect⁹ alia vice trāsuiuit. et cū oēs libros p̄bie trāsulset: se saturat⁹ scie nō sentiebat et ad libros theoz trāsuiuit. et cum oēs trāsulset: se saturat⁹ sentit. q̄ cognuit: q̄ theoz fruct⁹ erat p̄bie. et p̄bia erat ei⁹ ill⁹. q̄ tūc ascēdit ad colligēdū fructū i summa trinitate: p̄siderādo p̄ductionē p̄sonaz dinaz nāz et rōnes illi⁹ p̄ductionis. sicut p̄r: q̄ nā liter filii gñat eternāl⁹ et i finite rōne magnitudo ita i finite et rōe efnitat⁹ ita eternū et rōne bōitatis ita bō: sicut rōne nature nātū siue nālē. et h⁹ idē de alijs rōnib⁹ dñis. Cōsiderauit de p̄ductionē sp̄sifici. Et sic ipso exister diu fructū colligere i altiori sūmitate intellect⁹ et volūtatē mortu⁹ fuit. et oēs passus q̄s fecit adimpleuit. et cum summa trinitate stetit ei⁹ intellect⁹ p̄plet⁹ et ei⁹ volūtas p̄tēta. et deo sit data gl̄ia. amē.

De arbore questionali. Summariū
Arbor questionalis ē de questionib⁹
Aliar arbor. et in fine sunt ques-
tiones cētū forma et practice illa-
rū. Et sunt i p̄senti arbore q̄ttuor mille q̄-
stiones. Et sūt i septē p̄tes principales di-
uidit. s. in radices/truncus/brāchas/ra-
mos/folia/fores et fructus.
Radices sunt questiones radicz alia-
rum arborum.
Truncus sunt q̄stiones truncorum et.
Brāche sunt q̄stiones brāchar et.
Rami sunt q̄stiones ramorum et.
Folia sunt q̄stiones foliorum et.
Flores sunt q̄stiones florum et.
Fruct⁹ sunt q̄stiones fructuum et.

Arbor questionalis. So. cluii.

Si ignis sufficiētiā hēret lignoz: oēs sub-
stācias elatas cōbureret. Quare ignis
pl⁹ durat in plūbo q̄ in ferro: cū ferrū for-
tius sit q̄ plūbū? So. Ill⁹ elat⁹ in q̄ pl⁹
est de pōderositatē: p̄p̄qui⁹ est suo cētro.
Atrū ignis dare posset: si nō acciperet?
So. Si ignis dare posset sine acciper: de
non esse posset cēntiā suā multiplicare.
Atrū calor ignis suū p̄p̄uū subz dimit-
tere posset? So. Nulla q̄litas approp̄ata
est ita durabilis: sicut p̄p̄a q̄litas. Atrū
calor ignis p̄p̄uā hēat p̄tātē aut app̄o-
priatā? Sol. Adde ad caplm de p̄tātē. q̄d
est i radicib⁹ arboris elal. Atrū ignis
a deo magnā hēat p̄tātē in aq̄ sicut i aere?
So. Q̄d concordātia et hñt concordātia et
p̄rietat⁹ nō eē: oīs potētia maior p̄ p̄cor-
dantiā q̄ p̄rietatē. Atrū ignis sine
aere aquā calefacere posset? So. Nulla p̄-
ticipatio posset eē sine aliq̄ concordātia.
Atrū i igne calor et lux sint eq̄les: q̄re pōt
aquā magis calefacere q̄ ipaz illuminare?
So. Si p̄tās pl⁹ nō posset de vna q̄litate
q̄ de alia: i oīb⁹ subz eēt p̄tās equalis.
Atrū ignis i se opatiōes hñt posset sine
ceteris elis? So. In oī opatiōe oz: q̄ vna
res sit de alia. Quare ignis q̄ est in sua
spa: hñ appetit⁹: q̄ ad sp̄rā frē descēdat:
cū aq̄ q̄ ē illi p̄ria: sit i medio? So. Illa po-
tētia ē magna: q̄ sūt p̄ria vicit. Et vade ad
caplm de p̄tātē supra i arbore elal. Atrū
ignis discretionē nō hēat: q̄ nā concordātia
hñ cū aere et tra et p̄rietatē cū aq̄? So. Re-
curre ad caplm de sapia supra in radicib⁹
arboris elal. Atrū aer et terra p̄rient: q̄re
ignis concordātia hñ cū aere et cū tra? So.
In triāgulo nālī ē gñatio p̄ duas lineas:
q̄ sunt de concordātia. et est corruptio p̄ vñā
lineā: q̄ est de duab⁹ p̄rietatib⁹. Atrū
ignis i aq̄ quā calefacit: inclinationē pus
hñ ad mouēdū aquā q̄ suā frigiditatem?
So. Oīs motus pus inclinationē hñ
ad maiorē mobilitatē q̄ ad minorē s̄z cur-
sum nālem. Quare ignis hñ appetit⁹
generādi aurū: q̄d in sua sp̄e nō est gene-
rat⁹? So. Nullus appetit⁹ q̄rē hñ in suba
elata. Et dic vt i caplo de volūtatē in radi-
cib⁹ arboris elalis. Atrū appetit⁹ ignis
et aque sint de bōitate: quare sunt p̄trari?
So. Si ignis et aqua nō essent contrarij:

generatio nō esset. que est bona. Atrū
ignis maiorē habeat appetit⁹ ad calefa-
cere q̄ ad calefactum? So. In nullo elato
hñ ignis quietē. Atrū aqua sit pōderosa:
quare hñ appetit⁹: q̄ ascendat superius?
So. Pauper mercator volūtatē hñ eūdi
ad terras longinquas: vt lucrari valeat et
q̄ sūt lucrū ad suā domū afferat. Quare
ignis cum vna eadē xture tegulā desic-
cat et ceram dissoluit? So. In dñia passio-
num potētia differat suas actiōes. Et dic
vt supra de xture in radicib⁹ arboris elal.
Atrū xtus ignis sit ita magna in flam-
ma sicut in carbone? So. Illa xtus q̄ suo
cētro ē p̄p̄inquit⁹: est maior. Quare vir-
tus fōre in mā nascitur exit in actu? So.
Productio creata est exēplum p̄ductio-
nis increate. Atrū ignis suā xture aq̄
cōicet? So. Necessitas legem non habet.
Atrū xitas ignis de sua sit cēn? So.
Si suba ignis de xitate substantiali non
esset: p̄ seipam nō eēt. Et recurre supra ad
capitulū de xitate i radicib⁹ arboris elal.
Atrū suba ignis xitate hēat accidētā-
lē? So. ibidē. Atrū ignis aquā xificet?
So. Ex duab⁹ veritatib⁹ p̄rīs nascit ter-
tia veritas. q̄ est filia ambarū. Atrū ve-
ritas ignis et veritas aque sint p̄rie? So.
ibidē. vt supra i caplo de xitate. Atrū
ignis maiorē hēat delectationē in cale-
faciēdo aerē q̄ aquā? So. Null⁹ hō odit si
ne passione. Atrū ignis passionē hēat
in desicādo aerē? So. Lū p̄r suū filiū ca-
stigat passionē hñ. Atrū ignis ita ma-
gnā hēat delectationē in p̄burēdo ligna
sicut in calefaciēdo ferrū? So. Plus pōt
ignis ferrū caleface q̄ carbonē. Atrū
ignis tārtū acq̄rat i calefaciēdo ferrū sicut
in p̄burēdo ligna? So. Ignis plus ab aq̄
se elongat: cū ligna cōburi q̄ cum ferrū
calefacit. Atrū dñia q̄ est inter ignem
et aquā sit pars subalis ambors? So. Et
supra in caplo de dñia: q̄d est in radicibus
arboris elalis. Dñia accēntialis quare ē?
So. ibidē. Atrū dñia sit maior iter cor-
pus hoīs et suā aiām q̄ inter ignē et aquā?
So. Hō sunt de vna bonitate dñia corpa-
lis et sp̄ialis. Atrū dñia caloris ignis et
sue lucis sit accidentalis? So. Ignis sine
dñia accidētali suā similitudinē dare non

Questiones radicum.

pōt calori alligz pipēris. ¶ Ignis qre fun-
dit aurū/ r nō liqfacit lapidē? So. Loco-
dantia ignis vni sube r pluribus sufficit.
¶ Atrum cōcordātia forme r materie sit
subalis? So. In nullo accidēte fm cursuz
nālē est ita magna pōcordātia sicut in sub-
stātia. ¶ Ignis qre aerem calefacit? So.
Dis substātia foret ociosa sine pōcordātia.
¶ Atrū pōcordātia quā ignis r aqua hnt
in ferro sit de pōrietate? So. Siccitas ferri
est obiectū ignis/ r frigiditas aq. ¶ Atrū
pōrietas q est inter ignem r aquā sit substā-
tialis? So. Vade ad caplm de pōrietate in
radicib' arboris elalis. ¶ Atrū aq ignez
possit infrigidare? So. Sine pōrietate cir-
culari elatum nō esset. Et recurre ad locū
de pōrietate vt supra. ¶ Cum pōrietas non
sit pars substātialis substātie: quare pō-
dātia que ē pars subalis suberex toto pō-
rietatē sube elate nō priuat? So. Nulla ppa
qlitas ē separabilis. ¶ Atrū ignis sit mī-
nū pūs aque p calorem sicut terre p leuita-
tem? So. Si lapis grauior eēt p aquā q
per terrā: terra eius cētrū nō eēt. ¶ Qua-
lia sunt pma pncipia subarū elatarū? So.
Vade ad radices ar. elalis. ¶ Atrū ignis
cū aquā calefacere icipit: prius seipsuz q
aquā calefaciat? So. Ignis aquā calefa-
cit: vt seipsum calefacere possit. ¶ Atrum
agēs nālē pūs icipiat formā q materiaz?
So. Agēs nālē mouēs forāz mouet māz.
¶ Quare ferrū qd filit ē ignis: cū sit cale-
factū: efficit frigidum? So. Nulla mā ita
magnā hz pportione cū fofa artificiali: si-
cut cū nālī. ¶ Atrū in ferro dispō sit pū-
nālē? So. Nulla dispō artificialis pōt eē
sine nālī. Et in h passu gaudet alkimista.
¶ Atrū aer sit ppinqor igni q aq? So.
Si aer esset ppinqor aq q igni: nō hēret
appetū recipiēdi calorem ab igne. ¶ Atrū
aer ppinqor sit aq q terre? So. Dis pti-
patio ē subo ppinqor p dare q p auferre.
¶ Atrū aer sit p totū spaciū: qd est inter
ignē r aquā? So. In nulla vacuitate pōt
eē participatio. ¶ Atrū calefactū sit ppi-
quius fofe ignis q ei? materiez? So. Nul-
la fofa seipaz calefacit. ¶ Atrū ignis p se
sit siccus? So. Si ignis eēt siccus p se ap-
petitū ad terrā non hēret. ¶ Atrū ignis
transmutare possit vel cōuertere essentiaz

aeris i suā speciē? So. Finis simplicis ele-
menti ē pncipis elī cōpositi. ¶ Atrum in
igne sue partes sint qdā i alijs? So. Vēs
partes ignis sunt i circulo. ¶ Postq pri-
ma pncipia sunt inuicē mixta: qre substā-
tie elate nō sunt adinuicē mixta? So. Si
asin' esset in boue/ r bos in asino: aliq va-
cuitas foret in nā. ¶ Atrū ignis maiores
hēat appetitū ad dandū q ad recipiēdū?
So. Pare r cōplemētū pōcordantiā hnt: r
recipere r necessitas. ¶ Atrū suba ignis
maiorē hēat pōcordātiā cū substātia aeris
q cū accitib' terre? So. Substātia ignis
maiorē hz cōcordātiā cū calore q cū siccī-
tate/ r cū luce q cū nigredine. ¶ Atrū in
igne sit aliq maius accidēs q sua substā-
tia? So. Calor hoīs plus valet q substātia
ignis. ¶ Atrū in igne relatio sit maior q
quātitas? So. Ille creature nobiliores
sunt et maiores: q dei maiorē hnt similitu-
dinem. ¶ Lū aurū sit de igne: q est leuis: q-
re nō ascēdit superius nālī: r descēdit in-
ferius? So. Nunq ignis eqlitatē caloris
et coloris in auro posset hēre in sua spera:
cū ignis r aqua in auro nō sint equales.
¶ Atrū aurū sit eqlitate vacuū? So. In
auro calor r lux sunt eqles qlitates. ignis
et frigiditas r color sunt equales qualita-
tes aque. ¶ Atrū in auro ignis r aq sint
eqles? So. Redde caplm de eqlitate in ra-
dicibus ar. elalis. ¶ Atrū simpl' ryna sub-
stātia possit aliq esse eqles? So. Si elatū
possit esse sine maiortate r minoritate va-
cuitas possibilis esset. ¶ Qualis ē maior
minoritas? So. Illa minoritas ē maior: q
cū eēntia nullā hz pōcordātiā. ¶ Atrū ma-
ior minoritas realiter sit diuisibilis? So.
Si maior minoritas eēt diuisibilis: eēt sua
diuisibilitas in infinitū. ¶ Atrū mior pū-
tus sit mobilis? So. Nulla maior mino-
ritas hz pūm neq vltimū. ¶ Atrū aliqd
accidens habeat pūm vel vltimū? So.
Si accidens simpliciter pūm haberet
vel vltimū: eēt substantia.

¶ De q. radicum arboris vegetalis.
Atrū bonitas pomi sit de boni-
tate ignis? So. Recurre ad ra-
dices arboris vegetal'. ¶ Atrū
mal' sapor sit de bonitate arboris elalis?
So. Dulcedo r amari' fm suā nām sunt

Questiones radicum. Fo. cliiii.

bone. ¶ Atrū dulcedo pomi sit qlitas cō-
posita de qlitatib' aeris: r de ceteris elis
sub pōcordā? So. Lū amaritū sunt qlita-
tes eloz appetit' aialis. ¶ Atrū vegeta-
tina vinar de elatina? So. Vade ad radi-
ces: vt supra. ¶ Quare ignis appetit esse
in pipere? So. Illū xus est maior i plu-
bus spēs q inyna. ¶ Essentia ignis quō
vadit stare in eēn' pipis? So. Vegetatina
de pane facit carnē/ r de vino sanguinez.
¶ Si ignis sit in pipere qre non cōburit
ipm? So. Ita viuut vegetatina de igne si-
cut flāma de oleo. ¶ Ignis qre nō hz ita
magnā xutē in eucurbita sicut i pipere?
So. Sicut radices ar. elalis sunt in igne
per calorem: ita sunt in aqua p frigiditātē.
¶ Vegetatina quō diriuatur de elatina?
So. Sicut radices ar. elalis i igne trās-
eunt in tertū numerū: ita trāsēunt elā in
tertū numerū in subijs vegetat'. ¶ Atrū
elā sint actualiter in substātijs vegetatis?
So. Si actual' in ligno ignis non esset:
nullus ignis crederet.

¶ De q. radicum arboris sensualis.
Atrū bōitas sensitua sit de bo-
nitate elatina r vegetati? So.
Vade ad radices ar. sensualis.
¶ Bonitas sensitue qre est? So. Ex bo-
nitate fatinet ex bōitate aq bōitas panis
mūltiplicat. ¶ Atrū bonitas sensitue sit
in boni' flāme ignis? So. Sicut de terra
fieri pnt tegula vitrum r ferrū: ita de igne
fieri pnt flāma pomis et caro. Et vade ad
radices: vt supra. ¶ Lū caro sit corrupta:
quo vadit sua bōitas nālī? So. At i radi-
cib' ar. sensual'. Et itellige ex: qd dat de
massa auri: q redijt ad suū nserū. ¶ Bōi-
tas sensitue qre ē nobilior q bōitas vege-
tatue? So. Dis nobilitas maior est i suo
toto q in aliq suaz partiū. ¶ Atrū boni-
tas sensitue sentiat? So. Aial sentit p nāz
r ei' rōes sunt ista ad sentiēdū. ¶ Atrū
bōitas sensitua sit mortal'? So. Si ps sim-
plex eēt mortalis: simplex eēt/ r non esset.
¶ Radices bōitatis sensitue qles sunt?
So. vt i radicib' vt supra. ¶ Aial qre hz
poros? So. ibidē. ¶ Famine qre nō hnt
capillos in barba sicut hoīs? So. Illa ar-
bor que maiores habet radices: fortior ē.
Et vade ad radices: vt supra.

¶ De q. radicum arboris imaginialis.
Imagiatio ē bōa: vñ qrit: de quo
est? So. Vade ad radices ar. ima-
ginalis. ¶ Imagiatio quō est?
So. ibidē. ¶ Atrū intellectus in sua spē
imagiet/ aut i spē imagiatiue? So. ibidē.
¶ Atrum imagiatiua i sua spē figurā ar-
tingat/ aut in spē sensitue? So. Similitu-
diues litterarū sigilli sustēntate sunt i cera.
Et vade ad radices: vt s. ¶ Atrum in tur-
ri imaginabilitas sit sustēntata? So. ibidē.
¶ Atrum in pomo imaginatiuitas sit su-
stēntata? So. ibidē. ¶ Imagiatiua spēs
quas accipit: quō multiplicat? So. ibidē.
¶ Imagiatio qd ē? So. Sicut pūe fofe
sunt sub igne: ita sunt similitudines arbo-
ris elemēntalis/ vegetalis/ r sensualis/ r ce-
lestialis/ sub imaginatione. ¶ Atrū ima-
giatio habeat colorem? So. Imagina-
tio cum similitudine coloris attingit co-
lorem. ¶ Atrū imagiatio seipsam ima-
ginari possit? Solutio. Imagiatio ita
paruum habet quantitatem: q seipsam
imaginari nō potest.

¶ De q. radicum arboris humanalis.
Bonitas corporalis r bōitas spūal'
quō pūgnt r cōponūt? So. Vade
ad radi. ar. hūanal'. ¶ Atrūz
bōitas corporal' spūal' sint mixte? So. In
oi ptiicipatiōe nō ē mixtio. sicut agel' q i
ciuitate i q ē: suas ptes nō misceat cū lōgo
amplo r pfundo illi' loci. ¶ Atrum aia
nām corporalē accipiat? So. In hoīe dīa
pseruat nāz corporalē r spūalē/ r pōcordātia
ipaz concordat. Et vade ad radices: vt s.
¶ Hō quō ex aiaz corpe trāsīt i tertū nu-
merū? So. ibidē. ¶ Atrū aia aī rīdeat
q corpus: cū hō accipit vln' r? So. ibidē.
¶ Tētatōes hoīm quō veniūt? So. ibi-
dē. ¶ Atrū aia pl' imagiari diligit q sen-
tire? So. Si pti nō eēt pl' diligeret aia
imagiari q sentire. ¶ Lūz hō moriz: aia
p quē locū exit? So. Null' loc' corporalis ē
cancer aīe rōnal'. ¶ Aia rōnalis quō ē for-
ma corporis? So. Vade ad ra. vt s. ¶ Atrū
aia ex corpe meritum pducit? Solutio. Ibez
remita qū ociosus est/ r per aliquā malaz
tentationem tentatus incipit rogare deū
r orare/ r habet contritionem.

¶ De q. radicum prime arboris moralis.
v ij

Questiones radicum.

Quæstio moralis de q. est? So. Si cut ignis est supra pmas sofas real: ita xpus moralis moral: est supra similitudines ar. hñanalis. Et recur re ad radices ar. moralis. ¶ Heremita q re vitat sapida cibaria? So. Per mare ci barior nimitis sapidoz vadit tēperātia pē clitando. ¶ Quare heremita de mōte de scēdit? r vadit ad ciuitatē visum pulchras mulieres? So. Oculi vidēt pulchritudines creaturarū: r intellect? boni hoies intelli git pulchritudinē dei: r volūtas ipaz dili git: r memoria ipam recolit. ¶ Imagina tio quō est in ssm meriti et culpe? So. Na de ad ra. vīs. ¶ At r hō pl? de merito p imaginari acqrat q per sentire? So. In ieiunio est passio sensus in sentiēdo: r sili tudo passiois ē hī? imagiatiōis. ¶ Noz ralitas mēorie de q est? So. Na de ad ra. vīs. ¶ Moralitas vbi stat? So. Heremi ta ē in hitu: de q est indur? ¶ Moralitas quō crescit? So. Ex maiori recolere r itel ligere: sequit mai? amare. Et vade ad ra. vīs. ¶ At r si verēdū quā hoies hnt in faciēdo boni: sit x? So. Iesus xps nec brā maria xēdū hñest. ¶ Magna gfa quō itrat in hoiez? So. Na de ad ra. vīs.

¶ De qstionib? radich scē ar. moral. ¶ Alia sunt pma pncipia vitio rñ? So. Na de ad radices ar. vi tiose. ¶ Magnitudo quō puer sa ē de xtute inuiti? So. ibidē. ¶ Mali tia vitij quid est? So. ibidē. ¶ Cum pecca tum nullā habeat entitatē: qre forti? est p antiquitatez q per nouitate? So? ibidē. ¶ Potestas quomō potest ēē mala? So. ibidem. ¶ Cum radices vitiorum sint pri uationes xtutū: queritur: vtrū ante illas priuatiōes sint alie priuatiōes: q sint prin cipia ar. vitiose? So. Sicut in virtutibus sunt pma r scda intētiō: ita in vitijs. Et vade ad radices: vīs. ¶ Volūtas vitiosa quid est? So. ibidem. ¶ At r vnde exit/ et vbi nascitur? So? ibidem. ¶ Res que sunt falsæ: quare videntur esse vere. Solo ibidem. ¶ Mala tentatio quomō cogno scitur? So. Delectatio q est sub habitu vi tioso est illa: in qua vitia quietez habent. Et vade ad radi. vt supra.

¶ De qstionib? radich ar. imperialis.

Quæstio pnceps vti debebat plus de iustitia q de mīa? Solu. Si hoies essent magis boni q ma li: pnceps eēt elect? vt idulgeret. ¶ At r pnceps meli? regnet cū tiore q cū amore? So. Si oēs gētes eēnt bone: pnceps non eēt. ¶ At r bōitas pncipis maior sit q bonitas ppli? Sol. Plures hoies vnum equi emerunt. ¶ Quare malus pnceps maiorē penā hēbit in inferno q ali? hō? So. Nulla volūtas ita chare cinpra est si cut volūtas pncipis. ¶ At r pnceps sit plus eligibilis p successionem q p morale xtutē? So. Si lupus pellem mutonis nō indueret: ille qui maiorem haberet virtu tem: deberet esse princeps. ¶ Pnceps qre est? So. Na de ad radices arboris ipe rialis. ¶ At r pnceps magis tracta re debeat vtilitatem suā q sui ppli. So. Anus hō vineā fodit: q valet centū talēta vtynū talentū hēat. ¶ At r pnceps ante debeat coronā recolere q furcas? Solu. Nullus honor tātum valet sicut iustitia. ¶ At r pnceps tātm dormire debeat sicut ali? hō? So. In nullo magno piculo hnt hoies somnū. ¶ Quare pnceps ma iorē verēdū hñe debeat q ali? hō? So. An? hō a plurib? hoib? plures res furat.

¶ De q. radich arboris apostolicis. ¶ At r pntat? magis sit timibilis q amabilis? So. Melior ē pla tus p charitatē q p cōbustioz hereticorum. ¶ Quare est prelatus? So. Na de ad radices arboris apostolicis. ¶ Prelatus quō virtutibus vti debeat? So. ibidem. ¶ At r papa obligat? sit ad tractādū r ordinādū: q enāgelia p totū mundū predicand? So. Nulla ptās data est ppter ociositatez. ¶ At r pntat? sit magis eligibilis p charitatez q p prudē tiā? So. Si nō esset cōsiliuz magis de bo nitate intraret in prudentia plati q i cha ritate. ¶ At r pntat? maiorem debeat ha bere cōcordātiā cū oculis q cū aurib? So. Honor dei magis pñsit p audire q p videre. ¶ At r alius plar? sit auar? So. Lulibet plato sufficit vñ ciph? argē ti ad potandum. Et vade ad radices: vīs. ¶ Quare ecclie dātū ē ipe rñ? So. ibidē. ¶ Quare dat? est maior honor pape q

Questiones radicum. Fo. clv.

alicui hōi? So. In nullo hoie est ita forti ter de? repñrat? sicut in papa. ¶ Quare clerici vxores nō habent? So. Difficile est: q vnus hō possit vti vita contempla tina et vita actiua.

¶ De qstionib? radich ar. celestialis. ¶ At r firmamētū qtuor elemē ta sint de vna mīa gñali? So. Na de ad radices ar. celestia. ¶ Quare corpa supracēstia sunt incor ruptibilia? So? ibidē. ¶ Quare flores se xstnt ad solē? So. Inter dare r accipe est cōcordātia. ¶ At r firmamētū moueat seipm aut p aliū sit motū? So. Si firma mētū seipm nō moueret: nō hñet cū mo bilitatib? inferiorib? ita nālē pcordātiā. ¶ At r bonitas firmamētū ignis r aque sint de vno gñe? So. Particulares pñe: tates pcordantiā hnt in vnitate generis. ¶ Quare sol hz maiorē pcordantiā cum igne q cū aqua? So. Sol plus diligit lu: cē ignis q albedinē aq. ¶ Quare sol est magis lucēs i meridie q in mane? Solu. Ex ligno viridi exit pl? de fumo q de sicco. ¶ Quare aq fontū frigidior est in estate q in hyeme? So. Hyems amicos solis de domo extrahit. ¶ At r sol sit pondero sus? So. Nullus mor? circularis mouet ad iferi? ¶ At r sol sit calid? So. Si sol eēt calid? oporteret q ven? r mars essent corruptibiles/ et q ignis oīa cōbureret.

¶ De qstionibus radich ar. angelical. ¶ At r sit angel? So. Quāto suba ē magis simplex: tāto ma gis actiua poterit esse. ¶ At r angelus cū vult agere: pri? rōnē cōsiderat q naturā. So. Nullus angel? tātm ē crea bilis: sicut de? ē amabilis. Et vade ad ra dices ar. angelicalis. ¶ At r angel? ha beat extēstiat? So. Magnitudo angeli ita est impossibilis ad imaginādū: sicut sua bonitas/ duratio/ ptās/ xitas/ x?/ vo lūtas/ r sapia. ¶ At r angel? sit corrupti bilis? So. Null? simplex circū? (vt ita lo quar) est diuilibilis. ¶ At r angel? sit de gñe nālē? So. Na de ad radi. vīs. ¶ At r nālīs bonitas angeli sit substantialis? So. ibidē. ¶ At r angelus sit audibilis? So. Inter deū r creaturā est dea cōsiderabil. ¶ At r angel? sit de pñe? So. Null? an

gelus fin nām est sub genere. ¶ Obstinat io mali angeli quō est? So. Na de ad ra dices: vīs. ¶ Angel? de q est? So. ibidem.

¶ De qstionib? radich ar. euternalis. ¶ At r glia angeli multiplicatur ppter boni: qd facit hoib? So. In iuriā faceret de? malo ange lo si sibi daret tātm penā ppter vñ pñtū sicut ppter multa. ¶ At r angel? faciat boni hoibus: vt maiorē glām acquirat? So. Volūtas dei volūtas oīm bonozū angeloz cōplet. ¶ At r demō hoies pec care facit vt pl? habeat de pena? So. To ta volūtas demonis plena ē malo. ¶ Quz demon peccauerit in tpe: qre hz penā cui ternalē? So. Na de ad radices ar. eutern: nalis. ¶ At r tota bonitas nālīs demo nis sit vacua r ociosa? So. Sine fine nula suba est plena. Et vade ad radices: vīs. ¶ At r pena demonis sit ita magna si cut sua culpa? So. Oīs culpa est i finitā bonitate: q nō est aliq pena. ¶ At r demō plus peccat i rōes q i nām? Solu. Si de non eēt: r bon? angelus esset: plus diligeret bon? angelus suam nām q suas ratios. ¶ At r in malo angelo ē ita ma gna ptās sicut in bono angelo? So. Nullus demon est liber. ¶ At r demō p seipz in hoie habeat aliquā prātē? So. Nullus hō viuut de lapidib? Et vade ad radices: vīs. ¶ At r pñetas sit pñ mali angeli? So. Cōtrarietas naturalis r culpa non sunt vnum idem numero.

¶ De qstionib? radich ar. maternal. ¶ At r dñā nfa aliquā occasione hēat pñcedi pñtō: q in ipa hz magnā spē? So. Na de ad radi ces ar. maternalis. ¶ Quare dñā nfa su um filiū nō rogat de iustitia/ r ipm rogat de mīa. cū ita sit: q in suo filio iustitia et mīa sint eglēs? So. ibidē. ¶ At r dñā no stra suū filiū tāgat cū iustitia: cuz pñtōes pñtū mīaz? So. In iuriā faceret dñā nfa pñtō: q hz spē in ipa: r q qrit mīaz: si suū filiū nō rogaret ppter ei? amorē. ¶ At r rōnes dñe nfe sint matres hoiz pñtōum? So. Inter rōnes r nām dñe nfe ē magna cōcordātia. ¶ At r aliq mater possit eē maior in magnitudine bonitatis q illa: q est mī finis? So. Nulla bōitas ē maior

Questiones radicum.

Quod finis. **Q**uod trum magnitudini materni tatis sufficeret charitas sine pietate? So. Sine pietate dñs nra nō posset eē mī oīs pēdō. **Q**uod trū dñs nra sit magis mī per nām dñm iēsu xpī q̄ per humanā? So. Iēsus xpīs inquātū hō se filiū nō faciebat neq; hōiem. **Q**uod Beatus petrus a dñs nra q̄sinit: quare ipa plorabat? So. Rēpōdit dñs nra beato petro: q̄ in hīerlīm suus filiū est inhonorat? / r q̄ ples hoīes ibāt ad damnationē q̄ ad saluatiōes in tpe: in q̄ raymūdus hunc libellū pposuit. **Q**uod trū dñs nra sit mī ppter peccatū? So. Si dñs nra mater esset ppter peccatū nullus peccator in ipa spē hēret. cū ita sit: q̄ pētm et sanctitas nō hēant pēdō. **Q**uod trū si pētm nō eēt dñs nra eēt mī iēsu xpī hoīs dei? So. Prime intētiōes nō sunt ppter scōas. r martell? r forfices sunt ppter clausi.

Quod d. q. radich ar. christianalis. **Q**uod trū deus sit icarnat? So. Ade ad radices arb. apicalis/ et ad flores ar. xpianalis. **Q**uod In carnatio quō ē? So. Ade ad radices ar. xpianalis. **Q**uod trū tota nā diuina sit icarnata? So. Bonitas humana iēsu xpī fuit cōis ex pmissis q̄nq; ar. r fuit specifica iquātū vñ? hōz nō plures. Et vade ad radices: vñ. **Q**uod trū bonitas dñs r hñana puer: se fuerit in incarnatione? So. Ex naturis primariis q̄nq; arbor sequit hō. r q̄m in illis naturis est dñs: remanēt in q̄s homie nature distincte. **Q**uod trū bonitas hñana naturalis suscitata sit in deitate aut i humanitate iēsu xpī? So. Sicut hñanitas ē hō in deitate / r est hō p suā naturam: ita rōnes hñane iēsu xpī sunt hō: q̄ sunt in rationib? dñis psonē filij: r remanēt rationes hoīs in natura hoīs. **Q**uod trū bōitas hñana sit per totam diuinā? So. Tota diuina bonitas est humana: inquātū de? bon? est bon? hō. q̄ bonitas hoīs est finita: de sua pditione nō est: q̄ localiter sit in oib? locis seculi: in q̄b? est deus homo. **Q**uod trū bonitas hñana sit rō diuine bonitati q̄ bonū hoīb? faciat / r q̄ eor pētm remittat? So. Per vñōnē q̄ est corporis et aīe: in q̄s hoīe cū corp? hoīs hz calores et sitim: imaginatio imaginat vmbas et fontes frigidos / et aīa ipso desiderat / et

moiet corpus ad ipos. **Q**uod trū iēsus xpīs cum erat in hoc mundo: peccare poterat? So. Impossibile est: dum aīa sit in corpore: q̄ corpus sit mortuū. Et vade ad radices: vñ. **Q**uod trū diuina bonitas in cruce fuerit vulnerata? So. Sicut iēsus xpīs hō est in deitate / r hō est p suā naturā: fuit diuina bonitas in cruce vulnerata: inquātū deus hō fuit vulneratus. q̄ fm suā naturā nō fuit vulnerata. **Q**uod trū in dñs iēsu xpō ella sint pñas? So. Sicut iēsus xpīs hō ē in deitate / r est hō p suā nām: ita ella in corpore iēsu xpī sunt in pēdō. r sunt contraria fm eor nām quorū pñetas est obliata et ad concordantiam reducta.

Quod d. q. dignitatis dei ar. diuinalis. **Q**uod trū sit deus? So. Ade ad flores ar. apostolicis. **Q**uod trū pductio sit in deo? So. Si in deo nō eēt pductio: oēs sue rōes eēt ocio se in extēsitāte īfinita / r īfinita duratiōe. Et vade ad dignitates: r ad flores ar. diuinalis. **Q**uod trū dignitates dei sint rōnes reales? So. Si dignitates dei reales nō eēt rōnes: eēt nā diuina in seōciofā: Et vade ad dignitates: vñ. **Q**uod trū dignitates dei sint vñm idē: quō possunt esse plures? So. ibidem. **Q**uod trū diuina bonitas sit maior rō ad pducēdū malus bonū q̄ minus? So. Magnitudo r maioritas pēdō: r habent / r paruitas r minoritas. **Q**uod rōnes dei quare sunt? So. Ade ad digni. vñ. **Q**uod trū i deo aliq̄ ratio maior sit q̄ alia? So. Nulla minoritas ē īfinita. Et vade ad dignitates: vñ. **Q**uod trū de? i seipo possit eē ociofā? So. Nulla rō dñs pñari pōt. **Q**uod trū de? bonitatem possit acq̄rere? So. Bōitas īfinita mltiplicari nō pōt. versū bōitatem creatā acq̄rere p̄t in incarnationē picipatā. **Q**uod trū diuine rōes sint creatiue? So. Sicut r multo meli? hō sentit ratione videndi audiēdi: r sic de alijs sensibus: est deus creator per suas rōnes. et sicut hō sentit p naturā suor sensuū: est de? creans per naturam suarum rationum.

Quod d. q. radich ar. exemplificis. **Q**uod trū milites in bello se ponit ad mortē ad defendendū reges eor dñm? So. Ade ad primū para. ra. ar. exemplificis. in q̄ p similitudine

Questiones truncorum. Fo. clvi.

nē solutio huius questionis significatur. **Q**uare hoīes gulosi carnes nolūt diuine in mēta? So. ibidē ad. iij. pa. **Q**uare mīta a deo q̄sinit: postq̄ ipm tātm diligebat: q̄re ei tot tribulatiōes dabat? Et q̄re ita fortiter ipm tētare pmittebat? So. ibidem ad. iij. pa. **Q**uare hoīes auari pñas nō alij moriunt? So. ibidē ad. iij. pa. **Q**uare de? non exaudit pēdōes: quōtēs ipm rogāt? So. ibidē ad. v. pa. vñ. **Q**uod est mar? placitū aut dare aut accipere? So. Ade ad. v. pa. vñ. **Q**uare de? dat tribulatiōes r passiōes hoīb? peccatoribus? So. ibidē ad. vñ. para. vñ. **Q**uare est iudex inuē? So. Ade ad. vñ. pa. **Q**uod incipit inimicitia? So. Ade ad. ix. pa. vñ. **Q**uod cognoscitur falsitas hoīm? So. ibidē ad. x. pa. **Q**uod hoīes se defendere pñt a deceptiōe? So. ibidē ad. xi. pa. **Q**uod debet hō rñdere suo inimico: cū eum vult decipere? So. ibidem ad. xij. pa. **Q**uare hoīes naturalē habent appetitum ad viuendum in hac presenti vita. cū ita sit: q̄ alia vita melior sit q̄ ista? So. ibidē ad. xij. par. **Q**uare sunt tentationes / r quare homines in hac vita quietem habere nō possunt? So. ibidem ad. xij. pa. **Q**uomō homines suos pueros nutrire debeant? So. ibidē ad. xv. par. **Q**uod princeps quomō debet eē familiaris cum suis subditis? So. ibidem ad. xv. par. **Q**uod publica vtilitas quare hz ita paucos seruitores? So. ibidē ad. xvij. pa. **Q**uomō cognoscitur timor hoīm? So. ibidē ad. xvij. pa. **Q**uare est doctrina quomō questiones morales de exemplis radicum arboris exēplificis trahi possunt. rōe cuius doctrine hō poterit ex ipsis exemplis trahere q̄stiones: quas hō mo facere potest ex radicibus arborum vegetalis sensuales et ceterarum.

Quare questionibus truncorum. Et pñō de trūco ar. elemental.

Quod trū prima materia sit r participet cū pñā sofa generalis? So. Ade ad truncū ar. elal. **Q**uod hyle de q̄ ē? So. ibidē. **Q**uod sofe nāles r pductibiles quō sunt in potentia: de qua sunt? So. ibidē. **Q**uod trū

chaos vniuersale sit corpus? So. ibidem. **Q**uod trū ante formā r materiā ex quibus est substantia corporalis: sint alia prima principia ex quorū essentis sunt forma r materia de q̄b? est ipa substantia corporalis? So. ibidem. **Q**uomō plura vñs ens generale multiplicat? So. ibidem. **Q**uare chaos gñale nō ē sensibile? Solu. ibidem. **Q**uare secundarie quō sunt de pñis? So. ibidē. **Q**uare quō ex gñibus diriuant? So. ibidē. **Q**uare sit vna gñalis quātitas: ex cui? eēntia sint plures quātitates specificē? So. ibidē. **Q**uare q. trū. ar. vege. **Q**uare eēntia pomi sit eēntia q̄ttuor elemētor? So. Ade ad truncū arbo. vegetal. **Q**uare visibilitas pomi sit ex visibilitate lapidis? So. Lapis r pom? ī gñe picipāt. Et vade ad truncū: vñ. **Q**uare aīal pomūz et eius eēntia videre nō pōt? Solutio ibidē. **Q**uare i trūco pomi r pruni sit trūco elemental? So. Due hñiditates pomi r pruni sunt ex vna hñiditate gñali: q̄ nō posset esse sine subiecto gñali. **Q**uare trunc? arboris elal? nō occupat locū pomi? So. Nullū pñ? occupat mediū veniēdo ad finē suū. **Q**uare liq̄r fieri sit de eēntia ignis? So. Liq̄r fieri est de q̄ttuor q̄litatib? gñali bus q̄lificat? / r nulla ppria q̄litas suū pñi subiectū dimittit. **Q**uod martini vbi erat: anteq̄ eēt? So. Idea capre erat cū sue pductiōis: i q̄ idea fuit capra anq̄ eēt. r istd ex? ē mathematicū. **Q**uare essentia trūci elal? quō significat i essentia pomi? So. vade ad truncū. vñ. **Q**uare itervisibilitatē r visū sit dñs? So. Nulla forma abstracta ē visa. Et vade ad truncū. vñ. **Q**uare visibilitas trūci elal? sit intra pomū aut extra? So. Figura clauē ē extra eēntiā ferri. **Q**uare trūco elalis sit mī: ex q̄ trūco? pomū vinit? So. Nullum hñidum radicale sine hñido nutrimentali viuere potest.

Quare q. trunci arboris sensuales.

Quare trum sensitiua sit ex elatiua / r ex vegetatiua / r non ex seipsa? So. Si animal posset esse simpliciter ex elementalibus r vegetatiuis: equ? r pomū posset esse in eadem specie. Et vade ad truncū ar. sensuales. **Q**uare figure trunci elalis r vegetalis q̄les sunt in sensuali. v iij

Questiones truncorum.

So. ibidē. **T**runcus tricus sensualis uiuat ex trico et alio vegetali? So. In lampade flammam uiuat ex oleo. Et uade ad trichum: vt. **T**runcus color sanguis sit ex colore ar. vegetali? So. Olea inserta in oleastro non est ex oleastro. **T**runcus color sanguinis sit potētiā in lapide et in pomo? So. Color grālis ē ubiq. s. spālis in oib. corpib. non est. **Q**uare nullus sensus seipm sentire pōt? So. Quare sensibilitas i abstracto consistit: nō pōt attingi nisi in figura. sicut figura coloris: q. in colorato p. videre sentit. **T**runcus aliq. sensus subam attingat? So. Si sensus itra attingeret: et nō extra: figura sube fusi obiecti nō eēt. **T**runcus tricus sensualis cū tāgīt: p. rōnes rīdet aut p. nāz? So. Dormiebat nā: cui? rōnes ipaz euigilaue: rīdet: vt oculos nō eēt. **C**ū sensus tangat: vtrū tangat p. suas rōnes/aut p. suā nām? So. Tōtū mouet suas partes: vt moueat seipm. **T**runcus potētia sensitiua sit substantialis aut accidentalis? So. Uade ad trichum: vt. **D**e. q. trunci arboris imaginālis. **T**runcus tricus arboris imaginālis sit ita cōfusus sicut truncus sensualis? So. Illa suba magis est confusa: in q. ofia min. hz de entitate. **Q**uare imaginatio subas spāles non attingit? So. Si aliq. suba spālis tangi posset: imaginatio ipaz posset imaginari. **T**runcus imaginatio hēat deliberationē? So. Si imaginatio deliberationē hēret: rīdere posset: anteq. tacta esset. **T**runcus imago q. iminet i speculo sit de eēn. imaginatiois? So. Uade ad trichum ar. imaginālis. **T**runcus imaginatio realē imaginābilitatē attingat aut figurā illi? So. Si cut faber artificialem nouā figurā clauī trahit de ferro: ita imaginatio nāliter trahit nouam figurā de imaginābilitate reali. **Q**uare hō q. nouā figurā sue faciei vidit in speculo: ipaz ita bñ imaginari non poterit sicut figurā nouā faciei alteri? hominis: quā vidit? So. Quanto imago se elongat a subo obiecti: p. p. in appropato tātomagis ē cōfusa. Et in h. passu multuz de p. h. q. multiplicari posset s. m. p. c. sum hui? scie. **T**runcus imaginatio sit ex reali s. litudine aut ex fantastica? So. Si imaginatio ex s. litudinib. realib. nō eēt:

nulla suba p. seipsam imaginābilis esset. **C**ū equ. nō sit ex imaginābilitate: qre est imaginābilis? So. Sicut intellectus cū oculis attingit colorē: et q. fantastica trahit imaginābilitatē: ita trahit cū imaginābilitate ex equo fantastica imaginābilitatē. Et uade ad trichum: vt. **T**runcus tricus ar. imaginālis cum dissimilitudine sue nature tangi possit? So. Nullus calor cū frigiditate sentit. **T**runcus imaginatio sit ita hī? s. litudinū sicut color: subarū coloratarū? So. Si imaginatio ens subale nō eēt: foret s. litudinis fontis absens ab aīali: qd. in ipso potauit/ in accidente tantūmodo s. litudinis. Et uade ad truncum: vt supra.

De. q. trichi ar. humanalis.

Nature hoīs quō sibi s. nūcem rīdet? So. Uade ad trichum ar. hīa nāl. **T**runcus i hoīe sit vna suba aut ples? So. ibidē. **T**runcus aīa tāgīt potētiā? So. ibidē. **T**runcus hō sit sensibilis? So. Sentit hō bonitatē vini i capho. s. nō totā bōitatē vini i dolio. **T**runcus hō cū vna scia se hīc possit ad trichum hīanālē? So. In flāma ignis puerit spēs olei i ignē: q. ardet in lāpade. Et uade ad trichum: vt. **T**runcus aīa rōnalis sit p. totū corp? So. ibidē. **T**runcus aīa rōnalis sit i capill. hoīs? So. Si aīa rōnalis foret i capill. hoīs: sentirēt capilli i eorū summitate. **T**runcus hō qui manū p. dit aut pedē: p. dat aliquā p. tē aīe rōnalis? So. Nulla suba spālis habet longas amplas aut p. fundas mēsuras. **C**ū hō qre morit? So. Rūp. am. pulla: et exit vīni ex ipsa. **C**ū aīa quō mouet corpus? So. P. rime intentiones mouent secundas. Et uade ad truncum: vt.

De. q. trichi ar. moralis virtuosus.

Moralitas qd. est? So. Uade ad trichum ar. moralis. **M**oralitas quomōdū durat? So. ibidem. **A**na moralitas quō ē? alia? So. Quēz pars ar. moralis sūti p. p. obz hz aut sūti appropriati. Et uade ad truncum: vt supra. **T**runcus moralitates sūti hī? nāles? So. Boni hī? morales sūti naturales in fine hoīs per dispōnem. et sūti in p. n. et medio artificiales p. deliberationē electionem. **T**runcus vna moralitas possit esse ex cōtrariis? So. Impossibile ē: q. x. tus et vitū

Questiones truncorum. Fo. clvii.

ad vni finē se habeāt. **T**runcus moralitas sit sensibilis? So. Si moralitas sensibilis esset: oporteret q. esset nāl. **T**runcus in hoīe eqles moralitates possint eē? So. P. rpter s. litudinē eq. litatis q. est i trico morali: sūti moralitates dispositē: q. sūti eqles. sed q. in trico sūti s. litudines maioritatis et minoritatis: nō ē eq. litas moralitātū i potētia. **T**runcus vna moralitas sit ex alia? So. Ex maioribus moralitatibus minores diriuātur. **T**runcus vna bona moralitas aliā occupet bonā moralitatem? So. In tactu simplici oēs rōnes habitū non recipiuntur. **T**runcus moralitas sit imaginābilis? So. Nulla imaginatio supra seipsam attingit.

De. q. trichi ar. moralis vitiose.

Dispositio vitiorū de q. est? So. Moralitas vitiosa est ex disposita p. uatiōe. **T**runcus quō incipit? So. Cū virtuosus incipit eē ociosus: incipit moralitas vitiosa. **T**runcus de quo uiuit? So. Ex p. uatiōe spēs olei flamma ignis in lāpade uiuit. **T**runcus quō multiplicat? So. Uade ad trichum vitiosus arboris moralis. **T**runcus quō p. uari potest? So. Agēs qui mouet formāz mām ad finē p. p. tē q. ē in illo motu culpā nō hz. **T**runcus tricus vitiosus sit ex p. tib. nāl. bus? So. Sicut lapis quē asin. portat hz nāliter appetitū descēdendi ad terrā: ita mund. si de ipm nō sustineret: in nihilū tenderet et rediret. **T**runcus p. tū habeat aliquā p. tātē? So. Vitiosa cōsuetudo vir tutis p. uatio est p. tās p. t. **T**runcus i trico vitioso sit electio boni et mali? So. Impossibile ē: q. tricus virtuosus et tricus vitiosus i eodē tpe sūti i vno hoīe. **T**runcus tricus vitiosus sit ex plenit. p. tib.? So. Nulla ps est plenit. que est i finē. **C**um vitū sit ex virtute p. uatiū: qre est i obiecto reali et nāl. s. litudinē? So. Ex dispositiōe p. uationis x. tus/ et potētie x. tus sentit hō se liberū ad eligendū bonū aut malū.

De. q. trunci arboris imperialis.

Bonus princeps qre hz mai. meritiū q. ali? hō? So. Ille hō q. plus hz de bono/ magis a malo ē re. mot. q. ali? hō. **T**runcus princeps debeat suo p. sanguineo ex delictis suis citi? p. ce.

re q. ali? So. Difficile est: q. parēs principis sit hūilis. **T**runcus intellect. p. pertineat ad iustitiā q. volūtas? So. Null. in. tellect. ita cito currere pōt sicut volūtas. **Q**uare princeps filii sūti p. mogenitū facit heredē? So. Ille q. p. t. est ad p. n. est p. p. quior fini s. m. cursum nālē. **P**rin. cept vbi thesaur. sūti tener? So. Thesaur. rus principis ē in suo ense et in voluntate gētū. **P**rin. cept qre hz timorē? So. Nullus hō tot hz inimicos sicut princeps. **P**rin. cept quare plus honorē q. denarios diligit? So. Vniū plurū volūtatum nobili. est et fortius q. multorū denariorū. **P**rin. cept qre debet eē magis humilis q. alius hō? So. Humilitas q. ad magna et ad minora descendit et in medio eq. lia inuenit i illo hoīe ē qui ē magis subd. **Q**uare principi pertinet maior. legalitas q. alteri homini? So. In nullo hoīe est ita mala traditio sicut in principi. **P**rin. cept quare hz vxorē? So. P. rpter amorē quē princeps hz suo filio diligit suū regnū. **D**e. q. trichi arbor. ap. lical.

Apostolic. qre d. s. d. n. s. p. n. c. i. pis? So. Uade ad trichum arbor. ap. licalis. **A**pl. c. qre d. s. h. f. e. maiorē p. cordatiā cū p. n. c. i. p. e. q. cū alio hoīe? So. Timor. vineā custodit. **Q**uare princeps pedē pape osculat? So. In lā. pade est oleū supra aquā: q. hz concordatiā cū flāma. **A**pl. c. qre hz ita magnā cathedrā? So. Ille hō qui est altior: videt magis lōge. **A**pl. c. qre hz alba indu. mēta? So. Apostolic. remittit p. t. hōz/ et aq. albos p. ānos facit. **A**pl. c. qre nō hz vxorē? So. Si apl. c. vxorē hēret: ipse i terrā respiceret. **Q**uare ē iperitū? So. An. apl. c. et vn. impator totū mūdū acquirere possent. **Q**uare nō sūti plures apl. c. i? So. An. de. ē in celo/ et imago sue vnitatis vna ē i terra. **Q**uare vitū maius ē i plato q. i alio hoīe? So. Ille hō q. ē alti. meli. videri p. t. q. ali. hō. **Q**uare papa maiori idiget p. llio q. ali. hō? So. Quanto p. s. n. a ē cōiortato idiget p. llio q. nāl. **D**e. q. trichi arboris celestialis. **T**runcus firmamētū habeat aīaz/ et si aīaz hēat q. l. s. est? So. Uade ad trichum ar. celestialis. **C**ir.

Questiones truncorum.

manētis de quo est? So. ibidē. **Q**uamvis
mobilitas sit de nā firmamētū? So. Dis
ps rōndā appetit motū. Et vade ad trun
cū: vīs. **Q**uā lux solis descēdat hic iſe
rius? So. ibidē. **Q**uare in fluminibus
est min⁹ de aq̄ i estate q̄ i hyeme? So. Aq̄
in hyeme semiat⁹ i estate colligit⁹. Et ho
mines ieiunt pl⁹ hnt de sanguie q̄ nō iei
ni. **Q**uare i fluminib⁹ est plus i hyeme
de aq̄ q̄ i autūno? Sol. Doliū vino plēnū
reddit pl⁹ de vino q̄ doliū qd ē semiplēnū.
Quā firmamētū sit simplr figura circula
ris: q̄re iſuit i iſeriorib⁹ figurā q̄ drāgula
rē i triāgulārē? So. Eade ad trūci: vīs.
Quare viget plus de frigiditate i auro
ra q̄ in media nocte? So. Ignis solē ro
gant: q̄ iuuaret eū ad trahēdū suū calo
rē: aq̄. Et vade ad trūci: vīs. **Q**uō
sol plātā multiplicat? So. Sicut potētia
visu a p quātitatē ptinūā i discretiuiſibi
litate spēi multiplicat: ita sol p quātitatē
cōtinuā i discretiuiſibilitatē plātē mul
tiplicat. Et vade ad trūci: vīs. **Q**uam
sol suā virtutē superi⁹ iſuat: v3 ad martē/
ad iouē/ i ad satur⁹/ i ad leonē? So. So
lū cētrū ē finis circuli vt oīa corpalia ppe
hoies existāt. **Q**uā trūci ar. angelicā.

A Trūci in āgelo cēntia: suba sunt
vnū idē? So. In h q̄ accidens
nō pōt eē p suā essentia i p sub
stātiā ē sustētati: sequit⁹ dīa iter subam
essentia. **Q**uā āgel⁹ nō sit corp⁹ nec de nā
corpi: q̄rit vtrū sue ptes possint eē inui
cē alie in alijs mixtē? So. Scdm nām vo
lūtatis amās i amabile sunt i amare. Et
vade ad trūci arbo. angelicā. **Q**uā
angel⁹ habeat figurā? So. Si sube corpa
les sentiri possint p formā supflue forēt ca
rū figure in natura. Et vade ad trūci: vīs.
Quā angel⁹ sit ex formā mā? So. Si
nulla bōificabilitas eēt ex cēntia bōifican
tis: nulla bōitas eēt mag⁹/ nec aliqd bōi
ficare. Et vade ad trūci: vīs. **Q**uā an
gel⁹ habeat aliquā pditionē corpale? So.
Si angel⁹ aliquā pditionē corpale habe
ret: eēt vacuitas magnitudis in dīa: q̄ est
inter subam corporeā i spūalem. Et vade
ad trūci: vīs. **Q**uā angel⁹ intelligere
possit subas corpales sine imaginari⁹ sen
tire? So. A deo fortiter quelibet pars an

geli est mixta in alia i coniuncta in trūco
angeli/ i ita fortiter omnes partes sein
uicem iuuant: q̄ ad accipiēdū corporalia
obiecta nō indiget imaginari nec sentire.
Quā angelus qui est in oriente: possit
illa intelligere: q̄ facit hoies in occidēte?
So. Ita i multomeli⁹ āgel⁹ sūi intellectū
extēdit ad magna i ad pua obiecta sine
cremēto i extēsiōe suarū partū sicut ima
ginatio. Et vade ad trūci: vīs. **Q**uam
plures angeli in vno loco possint eē? So.
Sicut in trūco angeli pnt esse sue partes
alie in alijs sine occupatione loci: ita an
geli pnt esse inuicē in vno loco. **Q**uā
angeli a longe intelligit hoies: qd hoies fa
ciūt: q̄re de celo descendit/ i sunt in terra
cū hoib⁹? So. In pntia angeli recipit aīa
hois bōificati: quē custodit. **Q**uā si vna
acus subam angeli pungeret in ipso pun
ctū dimitteret: q̄ circūferētiam haberet?
So. Nulla punctualitas corporalis sustē
tari pōt in aurali.

Quā trūci ar. euternalis.

A Trūci in alia vita meritū cresce
re possit aut diminui? So. Eade
de ad trūci arboris euternalis.
Quā trūci de⁹ pcre possit machometo:
q̄ est in inferno? So. ibidē. **Q**uā i me
rito qd in fine colligit⁹ pnt i mediū rema
neant? So. In hac vita meritū sustētat
in pncipio/ i medio/ i morte/ i in fine.
Quā sit aliqd meritū subale? So. Si
figura cultellū esset ex essentia ferri: clau⁹
ferri non posset ex illo ferro. **Q**uā euterni
tas in quo sustentatur? So. In mensuris
eternitatē i iustitie dei i in pnt mūdi eut
ternitas sustentat. **Q**uā in inferno tps i eut
ternitas sibi inuicē quō correspondēt? So.
Olea inserta in oleastro i suā mām cōuer
tit mām: q̄ sibi inſuit ex oleastro. **Q**uā
peccatores i inferno intelligāt oēs suas
culpas? Sol. Intelligibiltas iustitie dei
magna est i non pua. **Q**uā ptores in
inferno se inuicē cognoscāt? So. In igne
quilibet carbo sūi calore in alio multipli
cat. **Q**uā infernus q̄re est? So. Ita infern⁹
est ppter pūationem finis: sicut para
disus ppter attictionē possessionē finis.
Quā trūci inter padifum i infernū sit me⁹?
So. Impossibile est: q̄ sit mediū qd cum

Questiones truncorum. So. clviii.

natura principij i finis non participet.

Quā trūci arboris maternalis.

A Trūci dīa nfa sit i morte hoim:
q̄ in ipa spem hnt? So. Inter
maternitatē dīe nfe i finē qui
est? fili⁹ est valde magna cōcordantia.
Quā nfa cū quo pctorib⁹ rñdet: q̄ ipaz
rogāt? So. Maternitas dīe nfe fini ho
imū respōdet. **Q**uā homines q̄re ita sepe
dīam nām reclamāt? So. Pueri qui ha
bent famē: sicut qm suas oues cu
stodit? So. Lū sine maternitatis dīa no
stra oues suas a lupis defendit. **Q**uā
inter dīam nostram i sūi filium sit nega
tio? So. In magnitudine magni amoris
i sapientie negatio esse nō potest. **Q**uā
domina nostra sit mater pctoris: qui pl⁹
seipsum diligit q̄ iesum xpm filium suū?
So. Nulla virtus est mater pctoris.
Quā dīa nostra exaudiat ptores: q̄ sibi iustas
pces non faciūt? So. Tātum diligit dīa
nostra suum filium: q̄ suos inimicos non
exaudit. **Q**uā dīa nostra plus femi
nas q̄ homines diligit? So. Dīa nostra
plus similitudines filij sui diligit q̄ alias
similitudines. **Q**uā dīa nfa sit ita pia: q̄
re de damnatis pietatē non habet? So.
Inter pietatem i pietatem cōcordantia
esse nō potest.

Quā trūci arboris iesu christi.

A Trūci in iesu xpo sunt due pso
nē: v3 diuinā i hūanā? So. Ie
sus xps est vn⁹/ i si eēt in dua
bus psonis: nō esset vn⁹. qm esset due pso
ne. Et vade ad trūci ar. xpianā. **Q**uā
in iesu xpo sit vna nā aut plures? So. Si
in iesu christo nō esset nisi vna nā nō esset
hō per hūanā nām nec eēt de⁹ p diuinā.
Quā in dīo iesu xpo sit vna magnitu
do aut plures? So. Si in dīo iesu christo
nō esset nisi vna magnitudo: aut illa ma
gnitudo esset infinita aut finita/ aut infi
nita i finita. **Q**uā in iesu christo dei
tas aliquā mutationē aut diminutionē
accepit? So. Eade ad trūci: vīs. **Q**uā
trūci ibs xps cōposuit? sit ex nā diuina i

humana? So. ibidem. **Q**uā in dīo ie
su xpo natura diuinā i humana in tertij
numerū transferint? So. ibidē. **Q**uā filius
dei quare nō sit in pluribus hoibus in
carnatus? Sol. Impossibile est: q̄ filius
dei cū pluribus hoibus vna psona possit
esse. **Q**uā filius dei naturā angelicā
nō assumpsit? So. Impossibile est: q̄ fili⁹
dei in natura angeli cū oibus creaturis
posset picipare. **Q**uā natura hūana
iesu xpi a diuina natura recedere possit?
So. Sicut hūana natura suā defecatio
nē nō elegit: ita sepationē a deitate elige
re nō pōt. **Q**uāle nomē est mai⁹? So.
Qui xpm noiat: de oibus reb⁹ loquitur.

Quā trūci arboris diuinalis.

A Trūci in deo essentia i suba sunt
vnū idē? So. Eade ad trūci
arbo. diuinalis. **Q**uā trūci in deo
cēntia i eē sint vnū idē nūero? So. Esse i
nō eē sunt tria. i eēntia nō eēt eē nō so
ret p seipam a nō eē remota. i hoc passu
cognoscit: q̄ i creaturis est dīa iter essen
tiā i eē: vt cēntia sit ppe nō eē. de quo p
ducta est i eē. qm si ipa i eē vnū idē eēt:
p seipam eēt a nō eē remota i foret eter
na/ nec posset eē in pūationē. i q̄ eē sine
cēntia nō pōt eē ppter depēdētiā: quā h3
essentia a nō esse: h3 esse inclinationē ad
nō esse. de quo p creationē est pductū. Et
iste passus est principij gñale ad cognos
cēdū plures pūculares nūitates. **Q**uā
suba dei q̄ est ex suis rōnibus: transeat in
tertij numerū? So. Eade ad trūci: vīs.
Quā suba dei quō rñdet tūc: cū tāgit? So
lu. ibidē. **Q**uā bōitas dei sit gñatiua.
Sol. ibidē. **Q**uā suba dei sit cōposita?
So. ibidē. **Q**uā deus seipm annihila
re possit? Sol. Impossibile est: q̄ eterni
tas possit pūari. **Q**uā deus possit
annihilare mundū? So. Contra diuinā
voluntatē diuina potestas nullam habet
possibilitatē. **Q**uā deus pditionē sa
cere possit? Solu. In deo nulla est nega
tio. **Q**uā deus peccatum creare pos
sit? Solu. Eade ad trūci: vīs. **Q**uā
spice diuinā substantiā: quō respōdet tūc:
cū tangitur: vt ita loquar.

Quā trūci arbo. exēplificālis.
Et primo de elementali.

Questiones truncorum.

Quare dicitur omne nimium est malum? So. Adde ad primum para. tristici ar. ex. plicat et elalis: i. q. rñsio significatur? C. Inuidia quō incipit? So. ibidē ad ii. par. C. At rñs ignis valeat plus q. aq. in oib. rebus? So. ibidē ad ii. par. C. Pri ma principia laudis et infamie q. lia sunt. So. ibidē ad ii. par. C. Tristitia q. sio incipit? So. ibidē ad v. par. C. Qua: le valet plus aut pulchritudo aut vtili: tas? Solutio ibidē ad vi. para. C. Pre: ces quomodo sunt exaudibiles? So. ibi: dē ad vi. para. C. Reprehensio q. sio inci: pit? So. ibidē ad vii. para. C. Inimici tia quomodo cognoscit? So. ibidē ad ix. para. C. Inuidia quomodo cognoscit: tur? So. ibidē ad x. para. C. Mala volu: tas q. sio incipit? So. ibidē ad xi. para. C. Ira q. sio multiplicatur? So. ibidē ad xii. para. C. Famul. quare fatigatur in ser uiendo domino suo? So. ibidē ad xiii. para. C. Falsitas hois quomodo cogno: scitur? So. ibidē ad xiiii. para. C. Hoies quare cōsilio indigent? So. ibidē ad xv. para. C. Quomodo debet rñderi homini qui minatur? So. ibidē ad xvi. para. C. Cum hō gibbosus se cōmendat: q. sio ei debeat rñderi? So. ibidē ad xvii. para. C. Hoies quomodo sibi sūuicem timores faciūt? So. ibidē ad xviii. para. C. Qua: re fundus cacabi in quo oleū bullit nō est ita calid. sicut oleū: cū ita sit q. cū flāma picipat? So. ibidē ad xix. para. C. Hoies q. re sunt magis humiles i. terra extranea q. i. cor. terra. ppria? So. ibidē ad xx. para. C. Hoies quare sibi sūuicē dicit oppro: bria? So. ibidē ad xxi. para. C. Prima et se: cūda intentio i. quo habent differētiam? So. ibidē ad xxii. para. C. Aqua quomo: do est materia ignis? So. ibidē ad xxiii. para. C. Quare quidā homines alios vili pendunt? Solutio ibidē ad xxiiii. para. C. Mors quare propinquior est porco plu: gui q. macillento? So. ibidē ad xxv. para. C. Hoies diuites q. re sunt pigri? So. ibidē ad xxvi. para. C. Hoies auari quare sunt supbi? So. ibidē ad xxvii. para. C. Rex fatu. quare est subdit. alicui. vili hois?

So. ibidē ad xxviii. para. C. Hoies quare plus laborant ad habendū honorē q. ad habendū sanitatē? So. ibidē ad xxix. para. C. Sētes quare diligūt vana glām? So. ibidē ad xxx. para. C. Rex magis q. alius sit subditus: quare est supbus? So. ibidē ad xxxi. para. C. Hoies diuites qua: re pauperes vilipendunt? So. ibidē ad xxxii. para. C. Seruitus quare est supba? Solutio ibidē ad xxxiii. para. C. Materia quare magis superba est q. forma? Solutio ibidē ad xxxiiii. para. C. Ignis quare est ipsi sentire ppinquior q. aqua? Solutio ibidē ad xxxv. para. C. Rusticus quare est rex in sua domo? So. ibidē ad xxxvi. para. C. Homo peccator quare est super: bus de suo vitio? So. ibidē ad xxxvii. para. C. Maritus et sua vxor quare habent rixam? So. ibidē ad xxxviii. para. C. Cū si nox sit ex aqua: quare ignis de nocte est superbus? Solutio ibidē ad xxxix. para. C. Reprehensio quare est periculosa? So. ibidē ad xl. para.

Quare dicitur puer. tristici arb. vegetalis. Virtus quare nobilior est i. fine q. i. principio? So. Adde ad primum para. tristici antedicti. C. Aror fabi q. suā faciē depingit: quare manus sui mariti deridet que sunt nigre? So. ibidē ad ii. para. C. Alnus q. volūtātē hilarē facit: quare intellectū hois facit plorare? Solutio ibidē ad iii. para. C. Humilitas quō hoies superbos reprehēdit? So. ibidē ad ii. para. C. Fabe quare nō deside rāt naturā habere cinamomi? So. ibidē ad v. para. C. Mercator quare deridet rusti cū patrē suū? So. ibidē ad vi. para. C. Cū ex maiori honore possit homo cadere in maius dedecus: quare hoies plus maio: rem honorem diligūt q. minore? So. ibi: dem ad vii. para. C. Albedo argēti qua: re nigredinem ferri deridet? So. ibidē ad viii. para. C. Rusticus quare regē qui quiescit reprehēdit? Solutio ibidē ad ix. para. C. Superbia quomodo cognoscit: tur? So. ibidē ad x. para.

Quare dicitur puer. tristici arb. sensualis. Quare rex portat ensē? Solutio. Adde ad primum para. puer. trun: ci arboris sensualis. C. Quare

Questiones truncorum. So. clir.

ambe man. sunt amice? So. ibidē par. ii. C. Superb. q. re nō vult socii? So. ibidē par. iii. C. Hō fatu. q. re vult amari? So. ibidē par. ii. C. Hō subditus q. re diligit quietem? Solutio ibidē ad v. par. C. Do: min. q. re pietatē de subditis suis non hz. So. ibidē ad vi. par. C. Hō luxuriosus q. re i. manu sua portabat florē lilij? So. ibi: dē par. vii. C. Leo q. re hz timorē de hoie? Solutio ibidē par. viii. C. Boni p. siliū quō cogit? So. ibidē ad ix. par. C. Lanis et lup. q. sunt siles q. re seinuicē odiunt? So. ibidē ad x. par.

Solutio. C. De. q. puer. tristici arboris imaginalis. Accessio p. siliū quō est i. hoie? So. Adde ad primum para. puer. trun: ci arboris imaginalis. C. Suspi: cio quō incipit? So. ibidē par. ii. C. Hō q. vult tradere regē q. re hz timorē? So. ibidē ad iii. par. C. Hoies quō luxuriā abhor: rēt? So. ibidē ad ii. par. C. Hō quō durat? So. ibidē par. v. C. Hō falsus quō cogit? Solutio ibidē ad vi. par. C. Quare sit honor militi? So. ibidē ad vii. par. C. Feme q. re hnt maiorē verēcūdiā q. ho mines? So. ibidē ad viii. par. C. Paruū ca: pacitū a magno capucio q. siliū i. q. loco sta bat p. cōfessio? So. ibidē ad ix. par. C. Hō piger q. re est mace? Solutio ibidē ad x. par.

De. q. puer. tristici arboris hñanalis. Ecceat luxurie q. re ppinquus est dñe q. corpori. So. Adde ad p. m. par. puer. trun. ci ar. hñanalis. C. Hō q. alij reprehēdit: q. re seipm excusat cū reprehēdit? So. ibidē ad ii. para. C. Corp. quō ē occasio p. siliū? Solutio ibidē ad iii. para. C. Fur cū suspēdit: q. re suū p. siliū et matrē blasphemāt? So. ibidē ad ii. para. C. Postq. volūtas nō sentit: q. re p. sentire hz culpaz? So. ibidē ad v. para. C. Loru. q. re corni: cē q. ē nigra deridet? So. ibidē ad vi. para. C. Lupi q. re oues cōedūt? So. ibidē ad vii. para. C. Feme q. re maiorē timorē hnt q. hoies? So. ibidē par. viii. C. Alnus q. cla: mabat: q. re philomenam derisit que can: tant? Solutio ibidē ad ix. para. C. Hō: mo discretus q. re penā habet: quando cū homine indiscreto participat? Solutio ibi: dem ad vltimum par.

C. De. q. puer. tristici arboris moralis.

Questiū fuit a p. siliū: q. s. erat suus p. siliū? So. Adde ad p. m. para. p. uer. tristici arb. moralis. C. Qua: re sunt tot mali hoies? So. ibidē par. ii. C. Finit p. siliū q. s. So. ibidē ad iii. para. C. Questiū fuit a p. siliū: vbi stabat? So. ibi: dem ad ii. para. C. Questiū fuit a libero arbitrio: vtrū erat p. p. siliū? So. ibidē ad v. para. C. Cōscia ab hoie p. siliū q. siliū q. re ipam nō diligebat? So. ibidē par. vi. C. Questiū fuit a p. siliū: q. re maluz de sole dicebat? Solutio ibidē ad vii. para. C. At rñ virt. penā hñe possit? So. ibidē ad viii. para. C. Questiū fuit ab anulo regis: quantū valebat? So. ibidē ad ix. para. C. Questiū fuit a peccato: quare p. siliū diuites q. pauperes diligebat? Solutio. Diuitie hois auariz ociositas societate in uicē p. siliū. Et vade ad x. para. tristici vñs.

Ouestiū fuit a p. siliū: q. s. erat suus p. siliū? So. Adde ad p. m. para. p. uer. tristici arb. moralis. C. Qua: re sunt tot mali hoies? So. ibidē par. ii. C. Finit p. siliū q. s. So. ibidē ad iii. para. C. Questiū fuit a p. siliū: vbi stabat? So. ibi: dem ad ii. para. C. Questiū fuit a libero arbitrio: vtrū erat p. p. siliū? So. ibidē ad v. para. C. Cōscia ab hoie p. siliū q. siliū q. re ipam nō diligebat? So. ibidē par. vi. C. Questiū fuit a p. siliū: q. re maluz de sole dicebat? Solutio ibidē ad vii. para. C. At rñ virt. penā hñe possit? So. ibidē ad viii. para. C. Questiū fuit ab anulo regis: quantū valebat? So. ibidē ad ix. para. C. Questiū fuit a peccato: quare p. siliū diuites q. pauperes diligebat? Solutio. Diuitie hois auariz ociositas societate in uicē p. siliū. Et vade ad x. para. tristici vñs.

Ouestiū fuit a p. siliū: q. s. erat suus p. siliū? So. Adde ad p. m. para. p. uer. tristici arb. moralis. C. Qua: re sunt tot mali hoies? So. ibidē par. ii. C. Finit p. siliū q. s. So. ibidē ad iii. para. C. Questiū fuit a p. siliū: vbi stabat? So. ibi: dem ad ii. para. C. Questiū fuit a libero arbitrio: vtrū erat p. p. siliū? So. ibidē ad v. para. C. Cōscia ab hoie p. siliū q. siliū q. re ipam nō diligebat? So. ibidē par. vi. C. Questiū fuit a p. siliū: q. re maluz de sole dicebat? Solutio ibidē ad vii. para. C. At rñ virt. penā hñe possit? So. ibidē ad viii. para. C. Questiū fuit ab anulo regis: quantū valebat? So. ibidē ad ix. para. C. Questiū fuit a peccato: quare p. siliū diuites q. pauperes diligebat? Solutio. Diuitie hois auariz ociositas societate in uicē p. siliū. Et vade ad x. para. tristici vñs.

Ouestiū fuit a p. siliū: q. s. erat suus p. siliū? So. Adde ad p. m. para. p. uer. tristici arb. moralis. C. Qua: re sunt tot mali hoies? So. ibidē par. ii. C. Finit p. siliū q. s. So. ibidē ad iii. para. C. Questiū fuit a p. siliū: vbi stabat? So. ibi: dem ad ii. para. C. Questiū fuit a libero arbitrio: vtrū erat p. p. siliū? So. ibidē ad v. para. C. Cōscia ab hoie p. siliū q. siliū q. re ipam nō diligebat? So. ibidē par. vi. C. Questiū fuit a p. siliū: q. re maluz de sole dicebat? Solutio ibidē ad vii. para. C. At rñ virt. penā hñe possit? So. ibidē ad viii. para. C. Questiū fuit ab anulo regis: quantū valebat? So. ibidē ad ix. para. C. Questiū fuit a peccato: quare p. siliū diuites q. pauperes diligebat? Solutio. Diuitie hois auariz ociositas societate in uicē p. siliū. Et vade ad x. para. tristici vñs.

Questiones truncorum.

ta a ciuitate q̄sui: q̄lis est pl? sapida cōe-
stio? So. ibidē ad. xvi. par. ¶ Heremita a
ciuitate quesuit: vbi erat suus fons? So.
ibidē ad. xvij. par. ¶ Heremita a ciuitate
quesuit: q̄s ipsam inhonorauit? So. ibi-
dem ad vltimum para.

¶ De. q. puer. trfici arboris apostolical.
Heremita avolūtate q̄sui: quare
plorabat? So. Adē ad primū
par. trfici supradicti. ¶ Heremi-
ta a magnitudine q̄sui: quo ibat? Solu.
ibidē ad. ij. par. ¶ Heremita ab ecclesia
q̄sui: de quo vinebat? So. ibidē ad. iij.
par. ¶ Heremita ab ecclia q̄sui: qd̄ si-
gnū in suo vexillo faciebat? So. ibidē ad
iij. par. ¶ Heremita ab ecclesia q̄sui:
vtrū sciebat q̄ erat p̄ficia? So. ibidē par.
v. ¶ Heremita ab ecclia q̄sui: vtrū suus
equ? bñ currebat? So. ibidē par. vi. ¶ He-
remita ab ecclesia q̄sui: vtrū su? splēdor
erat p totū mūdū? So. ibidē ad. viij. par.
¶ Heremita ab ecclesia q̄sui: an erat in
firma? So. ibidē par. viij. ¶ Heremita
ab ecclesia q̄sui: q̄s eā a malis hoīb? cu-
stodiebat? So. ibidē ad. ix. par. ¶ He-
remita ab ecclia q̄sui: q̄s eā spoliat? So.
ibidē ad. x. par. ¶ Heremita ab ecclia q̄s-
ui: de q̄ erat su? lect? So. ibidē ad. xi. pa.
¶ Heremita ab ecclia q̄sui: an timores
hēbat? So. ibidē ad. xij. par. ¶ Heremi-
ta ab ecclesia quesuit: supra d̄ edificata
erat? So. ibidē ad. xij. par. ¶ Heremita
ab ecclia quesuit: q̄les nuncios sibi suos
sponsus trāsmisit? So. ibidē ad. xij. par.
¶ Heremita ab ecclesia q̄sui: p̄ quē plus
erat inhonorata? So. ibidem ad. xv. par.
¶ Heremita ab ecclia q̄sui: de quo erat
sua corona? So. ibidē ad. xvi. par. ¶ He-
remita ab ecclesia q̄sui: q̄les erāt sui cō-
siliarij? So. ibidē ad. xvij. pa. ¶ Heremi-
ta ab ecclia q̄sui: in q̄ erat sua maior bo-
nitas? So. ibidē ad vltimū par.

¶ De. q. puer. trfici arboris celestialis.
Quesitū fuit a bono regi: quō sui
p̄siliarij vocabāt? So. Adē ad
p̄mū pa. trfici aūdicti. ¶ Que-
sitū fuit ab ense regis: vñ veniebat et quo
ibat? So. ibidē ad. ij. par. ¶ Quesuit he-
remita ab electione: q̄re pl? i secūdo mo-
tu q̄ in primo eē diligebat? So. ibidē ad.

ij. par. ¶ Quesuit heremita a p̄dicato-
re: si tāta bona exempla dabat hoīb? cū
manib? sicut cum lingua? So. ibidem ad
iij. par. ¶ Quesuit heremita a manib?
plati: vtrū de virtutibus aliquē circulum
fecerūt? So. ibidem ad. v. par. ¶ A volū-
tate plati q̄sui: heremita quo ibat? So.
ibidē ad. vi. par. ¶ Heremita a firmamē-
to quesuit: an dormiebat? So. ibidē ad
vij. par. ¶ Heremita a sole quesuit: quaz-
re erat rotundus? So. ibidē ad. viij. par.
¶ Heremita a plato quesuit: quare sta-
bat in medio hoīm? So. ibidē ad. ix. par.
¶ Equus a prelato quesuit: q̄ supra ipm
equitabat: quare erat ita pōderosus? So.
ibidem ad vltimum par.

¶ De. q. puer. trfici arboris angelicalis.
Heremita a malo angelo quesuit
vtrū in aliq̄ d̄etē hēbat? So. Adē
ad p̄mū pa. puer. trfici arbo-
ris angelicalis. ¶ Heremita q̄sui: a de-
mone: de quo erat plen? So. ibidē ad. ij.
par. ¶ Heremita ab āgelo quesuit: vtrū
cum se monebat de vno loco ad aliū: trās-
ibat p̄ mediu? So. ibidē ad. iij. par. ¶ He-
remita q̄sui: a sapia angeli: vtrū erat iſſi-
ma? So. R̄ndit sapientia: q̄ magnitudo
veritatis erat sua mater. Et vade ibidem
ad. iij. par. ¶ Heremita q̄sui: vtrū intel-
lect? et volūtas erāt sue aie? So. ibidē ad
v. par. ¶ Heremita ab angelo quesuit:
vtrū sperat rotūd? So. ibidē ad. vi. par.
¶ Heremita ab angelo q̄sui: q̄re erat in-
diuisibilis? So. ibidem ad. vij. par. ¶ He-
remita ab angelo q̄sui: vtrū aliqua deli-
berationē hēbat? Sol. Nulla deliberatio
est i vltimo fine. Et vade ibidē ad. viij. pa.
¶ Heremita a demone q̄sui: vtrū erat
liber? So. ibidē ad. ix. par. ¶ Heremita
a bono āgelo q̄sui: vtrū erat liber? So.
Inter bonū et malū angelū nō est aliqua
cōcordātia. Et vade ibidē ad vltimū par.

¶ De. q. puer. trfici arboris euternalis.
Heremita a iesu xpo quesuit: q̄re
dixit: q̄ ille qui nō perseueraret
vñq̄ ad finem: dānaretur? Solu.
Adē ad p̄mū pa. trunci. puer. arboris
euternalis. ¶ Heremita q̄sui: ab euterni-
tate: de quo erat? So. ibidē ad. ij. par.
¶ Heremita a sole quesuit: vtrū post diē

Questiones brancharum. So. clx.

iudicij se moueret? Sol. ibidē ad. iij. pa.
¶ Heremita a motu q̄sui: vtrū erat de
nā iſſinitatis et eternitatis? So. ibidē ad
iij. par. ¶ Heremita a mūdo q̄sui: vtrū
erat etern? So. ibidē ad. v. pa. ¶ He-
remita a motu q̄sui: q̄lis erat suus carcer?
So. ibidē ad. vi. par. ¶ Heremita q̄sui:
a iust? dei: vbi erat sine pietate? Sol. ibi-
dem ad. vij. par. ¶ Heremita ab euterni-
tate q̄sui: q̄re erat? So. ibidē ad. viij. pa.
¶ Heremita ab euternitate q̄sui: q̄re
gētū? ita mag? tiorē faciebat? So. ibidē
ad. ix. pa. ¶ Heremita ab eternitate et eut-
ernitate q̄sui: vñq̄ diuiderēt hoc qd̄
acquisierunt? So. ibidem ad vltimū par.

¶ De. q. puer. trfici arboris maternalis.
Quare nullus hō de dñā nfa de-
beat deſpare? So. Adē ad p̄-
mū pa. ru. supradicte. ¶ Dñā
nfa de quo est plena? So. ibidē ad. ij. pa.
¶ Dñā nfa q̄re est ita potēs? So. ibidē a
iij. p. ¶ Dñā nfa cū q̄ p̄ctōib? r̄ſider? So.
ibidē ad. iij. p. ¶ Demō de q̄ maiorē h̄z t̄io-
rē? So. ibidē ad. v. p. ¶ Dñā nfa qd̄ deſi-
derat? So. ibidē ad. vi. pa. ¶ Heremita a
dñā nfa q̄sui: q̄les erāt illi: q̄s ipa nō au-
diebat? So. ibidē ad. vij. p. ¶ Dñā nfa q̄-
re oēs hoīes nō diligit? So. ibidē ad. viij.
pa. ¶ Heremita a dñā nfa q̄sui: vtrū plus q̄
vñq̄ filiū habebat? So. ibidem ad. ix. pa.
¶ Heremita ab aplis quesuit: vtrū dñā
nostra iporum erat? So. ibidem ad. x. pa.

¶ De. q. puer. trunci ar. christianalis.
Trū de? pl? creaturas diligit
pp̄ creatiōes q̄ ppter icarna-
tiones? So. Adē ad p̄mū par. trfici
ci aūdicti. ¶ Heremita a ihu xpo q̄sui: q̄
remoriebat? So. ibidē ad. ij. pa. ¶ Iesus
xps q̄sui: se excusat dñe nfe: cū nō vult ve-
niā dare? So. ibidē ad. iij. p. ¶ Trū aliq̄
mō possit eē me? iter deſi et creaturā? So.
ibidē ad. iij. p. ¶ Quare de nāz hñānā
aſſūpit? So. ibidē ad. v. p. ¶ Heremita a
deo q̄sui: q̄s pōt h̄fe maiorē p̄tātē ma-
iorē amorē ad creaturā? So. ibidē ad. vi.
par. ¶ Heremita a volūtate dei q̄sui: q̄lis
erat sua cōſue? So. ibidē ad. vij. p. ¶ He-
remita a deo q̄sui: qualis idea ē maior?
So. ibidē ad. viij. par. ¶ Heremita a deo q̄
fuit q̄sui: meli? poterat p̄cipare cū crea-

tura? So. ibidē ad. ix. par. ¶ Heremita a
deo q̄sui: si hñānā nām i plibus hoīb?
accipere posset? So. ibidē ad vltimū par.

¶ De. q. puer. trfici arb. diuinalis.
Heremita a deo q̄sui: q̄les sunt
sue possibilitates et impossibili-
tates? So. Adē ad p̄mū par.
trfici antedicti. ¶ Heremita a deo quesit-
uit: quō erat i seipō? So. ibidē ad. ij. par.
¶ Trū de? et opatio quā de? i se h̄z: sunt
vñq̄ idē? So. ibidē ad. iij. par. ¶ Trū
deus sit iſſinitus? So. ibidē ad. iij. par.
¶ Quesitū fuit a deo: vtrū possit eē ocio-
sus? So. ibidē ad. v. par. ¶ Trū i deo sit
subare? Sol. ibidē ad. vi. par. ¶ Quesitū
fuit a deo: vtrū i opationibus q̄s h̄z in se
sit vllum accidens? So. ibidē ad. vij. par.
¶ Quesitū fuit a deo: vtrū posset esse dei?
Sol. ibidē ad. viij. par. ¶ Quesitū fuit a
deo: vtrū sua suba posset eē charitas sine
trinitate? So. ibidē ad. ix. par. ¶ Quesit-
ū fuit a diuina volūtate: vtrū suū amare
erat subare? So. ibidē ad vltimū par. In-
telligas: q̄ si amare diuine voluntatis nō
eēt subare: diligeret diuina volūtas ocio-
sitate sue sube. Et si tu lector: q̄ legis has
questiones nescis soluere per passus ad
quos te trāsmittor: iuues te cū brāchis ar-
boris ap̄lcalis et cū brāchis ramis et flo-
ribus arboris diuinalis.

¶ De. q. brāchaz. Et primo arb. elalis.
Quesitū est: q̄re sunt q̄ttuor
ela? et nō pla neq̄ pauciora?
So. Adē ad brāchaz arb.
elalis. ¶ Quare sunt tres fi-
gure ex q̄ttuor elis? et nō plu-
res neq̄ pauciores: vñ figura circularis
triangularis et q̄drangularis? So. ibidem.
¶ Trū siccitas ignis sit pp̄ia qualitas
ignis aut appropriata? et h̄ idē de calore
aeris et h̄miditate aq̄ et frigiditate terre?
So. Si ignis eēt calid? et sic? p̄ suā nāz/
et aer h̄mid? et calid? et aq̄ frigid? et humi-
da? et terra sicca et frigid? nullū elū appe-
titū h̄eret eēndi i alio. sicut aer q̄ appeti-
tū nō haberet ad recipiēdū calorem ignis:
postq̄ ip̄e eēt p̄ seipm calid? etiā appeti-
tū nō h̄eret i gñatiōe et corruptiōe subar
elatar? et possent eē pla ela q̄ q̄ttuor: qd̄ ē
impossi? fin curſus nālē et fin qd̄ p̄batū

Questiones brancharum.

est in brachis ar. et alis. **U**trum figure plantarum sint naturales et de generalibus figuris? **S**o. Adeo ad brachia ut supra. **U**trum plenitudo sube de q. et? **S**o. Complemētū sube et al. ē de radicib⁹ et brachis ar. et al. Et vade ad easdē brachas. **E**la quō subas iplet et al. tam? **S**o. **C**ircul⁹ qdragul⁹ et triagulus sunt nālia istra: cū qd⁹ et de seipis subas et al. et implent. Et vade ad brachas: vt. **Q**uare suba et al. non pōt esse vacua? **S**o. In mixtiōe circuli triaguli et qdraguli q sunt figure nāles et al. et corpales: nō pōt esse vacui. **Q**uare vna cādela q alia icēdit: de sua flāma aliqd nō dimittit? **S**o. **T**ricus ex suis radicib⁹ vivit et ex trūco brache dirigit et qdā inuicē cū alijs miscetur et et al. cōposita exeunt ex simplicib⁹ et trāseunt p cādela: q alia cādela icēdit. **E**l qttuor et al. sint ex eisde radicibus et ex vno trunco qre sunt ofia? **S**o. Adeo ad brachas: vt supra. **S**pa ignis quare est magis supius q spere aliorum elementor⁹? **S**o. ibidem.

Utrum q. bracharum ar. vegetalis. **U**trum i ortu pomi nascit potentia vegetatiua et elatiua et vtrū ambe potētie iust nascat? **S**o. **P**anis nascit in furno ex farina et aq. et cū martin⁹ ipm comedit: nascit elatiua et vegetatiua ex pane et carne et corrumpitur species panis et crescit caro martini. **Q**uare brache vegetati⁹ sunt qttuor et nō plures neq pauciores? **S**o. Adeo ad brachas ar. vegetales. **U**trum in pomo appetitiua ex vegetatiua et appetiti⁹ ex elatiua vna tertiā appetitiuā multiplicet et q earū spēs amittat? **S**o. In puatiōe paritū est totū puatio. Et vade ad brachas: vt supra. **U**trum i pomo appetitiua vegetata sit p hūidū radicale et et al. p hūidū nutritiua? **S**o. **P**rimo itētiōes mouēt scōas ad eay finē. sicut i lāpade: q flāma ignis mouet flāma olei. q est i potētia ad aliā flāma: q sit in actu. **U**trum in pomo appetiti⁹ vegetata sit duplex. v. qvna sit radical et alia nutritiua? **S**o. Flāma q est i lāpade: radicalis et illa q exiit de oleo: nutritiua. et cū ex illa flāma ascēsa sit vna cādela: illa flāma q est nutritiua: q exiit de oleo: trāsīt i cādela ad exiit

dum flāma radicalis. que vivit ex flāma que est i cera in potētia. et exiit i actu nutritiua. Et in hoc passu est valde pulchra phia. **U**trum in pomo potētia retentiua sit duplex. v. vtrū illa sit ex vegetatiua et elatiua? **S**o. **P**omus q pomū pducit i actu: aliud pomū retinet in potētia. si tū elatiuā nutritiua retineat. qm si illa deficiat: pomū qd ē i potētia retineri nō pōt. sicut flāma q ē i potētia i oleo: q p dicit: cū oleū deficit flāma lāpade. **E**l pō quō sit digestio pomi? **S**o. Adeo ad brachas: vt. **P**omū qre est porosum? **S**o. Si i pomo pori nō eēt: trūcus et al. p illud trāsire nō posset: nec digesti⁹ digerere va poros: q intrāt i pomo. nec expulsi⁹ pomi aliqd pscere posset. et eēt ociositas i pō. Et vade ad brachas: vt. **U**trum in hyme pō sit ociosum? **S**o. Impossibile est q i subo in q sunt ofia cōcor et pietas sit ociositas. Et vade ad brachas: vt. **U**trum remita quesit a pomo: quō crecebat et quō cōsummabatur. **S**o. ibidem.

Utrum q. brachar⁹ arboris sensuales. **U**trum affatus sit sensus? **S**o. **E**l ex affatu maior sequat ope ratio q ex alio sensu et in hoīe cū memoria sapia et volūtate maiorē habeat cōcordatiā q alijs alior⁹ sensuum: su⁹ finis foret i mioritate magnitudinis bonitatis et vitis et vitatis et min⁹ de entitate hēret q alijs alior⁹ sensu. qd est imposs. Et vade ad brachas ar. sensuales. **Q**uare sensus ptiuales sunt sex et nō ples neq pauciores? **S**o. Sex rectitudines corporis maiorē hnt cōcordatiā cū sex sensib⁹ q nō haberēt: si eēt ples q sex: aut pauciores. ex qua maior cōcordatiā opz q nobilior finis sequat. Et vade ad brachas: vt. **U**trum sex sensus ptiuales sint potētie subales vel accidētales? **S**o. Si sensus ptiuales ptes sub stātales nō eēt: nulla ps sube eēt actiua neq passiua in sentiēdo: et finis sentiēdi in accitibus cōsisteret: non aut in suba et finis sentiēdi maior esset i minoritate: et minor i maioritate. cū ita sit: q suba cū maioritate hz cōcordatiā et accidēs cum minoritate. Et vade ad brachas: vt. **U**trum sensitiua sit duplex et vna sit illa: que est

Questiones brancharum. Fo. clxi.

intra substantiā. sicut visibilitas: q est de essentia visibilitatis et q illa sit subalis: et alia sit sensitiua: q sit accitialis: quā attingunt sensus extra subam. sicut est obiectus visum colorat⁹: qd est lapis aut pomū aut equus: i quib⁹ gñalis visibilitas accitialis est seminata? **S**o. **N**ull⁹ sensus extra substātiā attingit fin figurā: q ē accitialis. et sensus cōis ē itra subam aiātā q hz sex ritus subales: vt pbat⁹ est. in qd accitā su stēant. sicut visibilitas color et i gustabilitate sapor. et sic de alijs. Et vade ad brachas: vt. **U**trum ab oculis qsiuit: quō videbāt et quō invidēdo spēs multipli cabāt et vtrū visiti⁹ ibat ad obiectū visus aut ecōuerfo aut vtrū vni cū alio realiter nō participaret: q tāmō p similitudinem? **S**o. ibidē. **S**i aures et lignū trun- cus nō sunt in vna specie cū corpe aiato. et vade ad brachas: vt. **U**trum odorat⁹ quō est affatus in ar. et al. vegetali et sensuali? **S**o. **A**na persicus i pomo inserta fuit et i illa pomo inserta fuit pir⁹ q pira pducit: q sapiunt nās oīm triū trūcor⁹ et maxie nām trūci superioris: cū quo sunt in vna spē. Et vade ad brachas: vt. **U**trum remita a gustu qsiuit: vtrū exibat vnde nascebat et quō exibat et quō erat sua natitas? **S**o. ibidē. **U**trum remita a tactu qsiuit: p quā qlitate cū tangebatur aut tāgebatur: forti⁹ sentiebat? **S**o. ibidē. **U**trum remita ab affatu qsiuit: quare erat nobilior et vtilior sensus q alij. **S**o. ibidē. **U**trum q. brachar⁹ ar. imagial.

Utrum imaginatiua sit de eētia elatiue vegetatiue et sensitiue aut si sit ita vna pars prima in creatiōe sicut tres ar. de qd dicit⁹ est? **S**o. **P**es in cinere nihil de sua eētia dimittit: nec imaginatio in seipsa se extendit: cū equū imaginat⁹. nec se restrigit: cū imaginat⁹ aurē eq. qm totū qd facit et similitudine facit: nec coacta ē per tēpus neq per mortū. Et vade ad brachas ar. imaginal. **U**trum remita ab imaginatiōe qsiuit: quō similitudinē accipiebat a flāma ignis? **S**o. ibidē. **U**trum remita ab imaginatiōe qsiuit: vtrū ipa erat ita passiua ipressio actiue vegetatiue: cum q est cōiuncta in aiāl: sicut cera q est passiua impessio actionis sit

teraz sigilli? **S**o. ibidē. **U**trum imaginatiua similitudines attingat visibilitatis aut visibilitat⁹ in tpe pti: qm sūt ipressiones similitudinū actiuar⁹ in passiuis: aut vtrū illas similitudines attingat in tpe pterito trāsactis impessioib⁹ actiuis? **S**o. Impossibile ē: q impessio quā pes facit in cinere: videri possit: dū pes stat supra illum. et vade ad brachas: vt. **U**trum imaginatiua seminata sit in sono tonitru: aut cāpane et in voce quā facit lingua et in nota quā facit muscus intra affatū. cuius similitudines extra in viellā trāsmitte? **S**o. Imaginatiuitas et sua ppiā imaginabilitas q ē de sua eētia: sunt itra aiāl: et sunt de sua eētia et ptes subales de qd ē imaginatio et imaginabilitas soni tonitru cāpane lingue et vielle extēdit et suscitāt i pmiis trib⁹ arborib⁹: ex q imaginabilitate imaginatiua intra attrahit et multiplicat similitudines: q colligit i imaginabilitate itra. Et vade ad brachas: vt. **U**trum remita quesit ab imaginatiōe: vtrū ipa odorē pomi imaginabat in nās? **S**o. In illo loco in q sensus colligit sensibile: facit sensitiua et imaginatiua maiorē societate. Et vade ad brachas: vt. **U**trum remita ab imaginatiōe qsiuit: vtrū sua nā erat feminina aut masculina? **S**o. In quib⁹ q ex rapina viuunt: est nā feminina maior et fortior q masculina. Et vade ad r. gust⁹ in brachis ar. imaginal. **U**trum remita ab imaginatiua qsiuit: cū q erat tacta: cū imagiabatur calore ferri calidi aut frigiditate aq? **S**o. **T**agit affat⁹ intra se vna similitudinē cū alia et exiit similitudo illius tact⁹ i viella cū motu i sono. cui⁹ imagiatus similitudines attigit: qd affat⁹ tagit i seipo. Et vade ad brachas: vt. **Q**uare ē imaginatio? **S**o. Si imaginatio nō esset: capra timorē de lupo nō hēret: nec fūsi filiū cognosceret: nec ad fontem sciret redire.

Utrum q. brachar⁹ ar. hūanalis corpalis. **Q**uid ē hō? **S**o. **H**ō ē ens hominifcās et hominificabil⁹ et q cū pti⁹ creatur participat q aliq alia crea ura. **E**l bonitas magna sit p magnitudinē et magni⁹ sit bona p bonitate et afm⁹ heat mai⁹ corp⁹ q hō: qre corpus hoīs ē meli⁹ q corp⁹ asini? **S**o. In asino

Questiones brancharum.

minoritas bonitas scda intetio r magnitu-
do hnt pccordatiā. r in hoie maioritas bo-
nitas pma intetio r magni hnt pccordan-
tiā. idcirco dñia facit eēvnā magnitudinē
hois r aliā magnitudinē asini. r cōcordā-
tia pccordat in bonitate hois maioritatē
r finē. r pccordat in bonitate asini minori-
tatē r illd qd est ppf finē. ¶ Heremita ab
hoie q̄sunt: quot brāchas corpales habet
bat? So. ¶ Adde ad brāchas corpales ar.
hñanalis. ¶ Quare hō p̄ct nascit? So.
In gñatiōe hois p̄ct dormiuit instictus r
appetit nāles: r magni bōitas x̄tus/si-
nis r pccor. r vigilabāt minoritas trietas
p̄n r mediū. ¶ Quare aliq̄s hō sex digi-
tos hz in manu? So. In gñatiōe manus
que hz sex digitos: dormiebāt fofa r insti-
ct nāles. r magni r appetit nāles vigi-
labāt cū prin mālī. ¶ In hoie brachiū
sinistrū q̄re nō est ita forte sicut dextrum.
cū ita sit: q̄ cor qd est mēbrū pncipale: sit i
parte sinistra? So. Balista ita magnum
ictū nō facit i paruo motu sicut i magno/
neq̄ oculi digitos videre p̄nt: q̄ ipsos tā-
gunt. ¶ Corp hois q̄re est pilosum? So.
Quilz pilus est instm: cū q̄ vapor depura-
tur: q̄ intrat r cū q̄ restringit vapor: q̄ exit
p poros: vt digestio ples habeat amicos.
¶ Hō q̄re hz vētrē in medio loco corpis?
So. Illa x̄t ē cōis: q̄ est in medio r p̄li-
bus p̄tib est magis absūdosa q̄ illa: q̄ est
in extremis. ¶ Hō q̄re comedit et bibit?
So. Fusile ferri cū suo motu rotā molēdi
ni obureret: si aqua illud nō infrigidaret.
¶ Hō q̄re hz duo brachia r duas tibias?
So. Quattuor eā r duo brachia r due ti-
bie hois i nūero habet cōcordantiam.

U De q. brāchay sp̄haliū ar. hñanal.
¶ Trī tres potētie aīe sint suba-
les aut accitales? So. ¶ Pl de
glia pōt capere suba q̄ accis/
et ex suba exit maior x̄tus q̄ ex accite/et
maior finis p subam cōstitit q̄ p accis/et
de multo meli ē disposit: q̄ recolat itelli-
gat r amet cū maiori bōitate q̄ cū miori.
r nullū accis nāl r ita magnū sicut suba.
Et va de ad brāchas sp̄hales ar. hñanal.
¶ Quare mēoria supior est q̄ bōitas: ma-
gnitudo: duratio: p̄tas: virtus: veritas: et
gloria? So. Deus est recolibilis r nō per

aliquā bonitatē creatā bonificabilis. Et
hoc idē de magnitudine duracione r cete-
ris. ¶ Memoria de quo est? So. Adde ad
branchas: vt. ¶ Memoria q̄re est? Solo
ibidē. ¶ Cū intellect? hñanus sit vnus r
scie sint ples: vt rī oēs scie sint de intel-
ctu? So. Adde ad. iij. pa. de intellectu in
brāchis: vt. ¶ Luz intellect? martini sit
vnū simplex pncipiū sue aīe: q̄rī vt ruz se
hēat ad cōsiderādum vniuersalia vel par-
ticularia? So. ibidē. pa. iij. ¶ Questum
fuit ab intellectu: vt rī ipe eēt de fofa r de
materia? So. ibidē ad. v. pa. ¶ Questus
fuit ab intellectu: q̄ nā gñā et spēs atq̄ in
diuidua cōsiderabat? So. ibidē ad. vi. par.
¶ Ignis/pomū/lapis r asin? sunt intel-
ligibiles. idcirco q̄rī: vt rī illoz intelli-
gibiles sit ex eēntia hñani intellect? So.
ibidē ad. viij. pa. ¶ Intellect? quō species
multiplicat r i abstracto formā cōsiderat:
quā trahit ex cōcretis? So. ibidē ad. viij.
pa. ¶ Hñan? intellect? quō hz passionē p
corp? So. ibidē ad. ix. pa. ¶ Quare qdā
hoies subtiliorē hnt itellectū q̄ ali? Sol.
ibidē ad. x. pa. ¶ Quare intellect? q̄ nō est
de nā corpalis mor? subtili? i vno tpe itel-
ligit q̄ in alio tpe? Sol. ibidē ad. xi. pa.
¶ Cū itellect? nō sit de nā corpali: qd est
illud: de q̄ pōt eē plen? aut vacu? So. ibi-
dē ad. xij. pa. ¶ Cū itellect? nō sit oīa: q̄re
totalitates rerū intelligit? r cū ipse sit sua
totalitas: quō aliquā p̄tē itelligere p̄t? So
lutio ibidē ad. xij. pa. ¶ Cū itellect? nō sit
suba augmētabilis nec cōsumptibilis: quō
extēdit suā cōsideratiōē r restringit? So.
ibidē ad. xij. pa. ¶ Cū hñan? itellectus
primū nō hēat neq̄ vltimū corporaliter:
quō de vno loco in aliū se mouet: q̄ p me-
diū trāsit? So. ibidē ad. xv. pa. ¶ Cū itel-
lect? aliquā nām corpale nō habeat: quō
subas molles r duras attingit? So. ibidē
ad. xvij. pa. ¶ Hñan? intellectus quō vnā
silitudinē in aliā p̄uertit: cū facit tunicaz
suo itelligere ex illis silitudinib? So. ibi-
dē ad. xvij. pa. ¶ Cū itellect? sit indiuisi-
bilis: quā nā cōsiderat antecēdētia r p̄ter-
quentia rerū r cōclusionē illaz? So. ibidē
ad. xvij. pa. ¶ Cū itellect? nō sit augmē-
tabilis: quomodo vadit r venit augmen-
tabilitas habitus? Sol. ibidē ad. xix. pa.

Questiones brancharum. So. clxii.

Cum intellect? sit substātia simplex: di-
spositio et pportio quō sunt ei forme ap-
propriate? So. ibidē ad. xx. pa. ¶ Cū itel-
lectus nō sit substātia diuisibilis r ordo
sit ex plurib? reb? quō est ordo de sua con-
ditiōe? So. ibidē ad. xxi. pa. ¶ Cū itelle-
ct? sit suba indiuisibilis: inuētia r resuētia
quō sunt in illo sūstērate? Sol. ibidē ad
xxij. pa. ¶ Cū itellect? sit suba indiuisibi-
lis: ortus et exitus quō sunt fofe in illo su-
stērate? So. ibidē ad. xxij. pa. ¶ Cū itel-
ligere sit ex eēntia intellectus: cum ita
sit: q̄ nā possit ignorare r hñe opinionē:
q̄ illa sunt falsa: r q̄ ipse nō intelligit: in
hoib? quī dormiunt? So. ibidē ad. xxij. pa.
¶ Intellect? quō seipsum intelligit?
Sol. ibidē ad. xxv. pa. ¶ Cū intelligibili-
tas nō sit de essentia pomi nec visibilitas
pomi sit de eēntia sensus: r pomū ē visibi-
le: quīs intellect? nō esset: vt rī pomū eēt
intelligibile: supposito q̄ intellect? eēt in
puatiōe? So. ibidē ad. xxvij. pa. ¶ Intelle-
ctus quomō attigit vniuersale cum p̄ticu-
lare? So. ibidē ad. xxvij. pa. ¶ Heremita
ab intellectu q̄sunt: p quales sensum erat
melius practicus r per quāle meli? theo-
ricus? So. ibidē ad. xxvij. pa. ¶ Cū itel-
lectus speculatiuus icipiat prius i suis
silitudinib? q̄ in silitudinib? obiectoz: q̄
inquiri? So. ibidē ad. xxix. pa. ¶ Cū itel-
lectus ita hēat sex rectitudines sp̄ha-
les sicut corp? corpales? So. Rectitudines
intellect? nāl sunt intellectiūs itelligi-
bile r intelligere. Et va de ad. xxx. pa. i brā-
chis antedictis. ¶ Cū itellect? nō sit de
nā masculina neq̄ feminina: quare subti-
lior est r fortior in hoib? q̄ in mulierib? So.
ibidē ad. xxxi. pa. ¶ Intellect? r sen-
situa quō hnt concordantiam? So. ibidē
ad. xxxij. para. ¶ Iustitia intellect? specu-
latiui q̄lia sunt? Sol. ibidē ad. xxxij. pa.
¶ Intellectus quō sūsi itelligere nutrit
ex morali x̄tute? So. ibidē ad. xxxij. pa.
¶ Intellectus quō hz impressiones acti-
uas et passiuas? So. ibidē ad. xxxv. para.
¶ Cū itellect? sit de aliq̄b? principijs
p̄mis et gñalib? So. ibidē ad. xxxvi. par.
¶ Cū itellect? sit vnus intellect? generalis ad
omnes? So. ibidē ad. xxxvij. pa. ¶ Here-
mita ab intellectu q̄sunt: vt rī suā necessi-

tatē in contingentia cōuertebat? So. ibi-
dē ad. xxxvij. pa. ¶ Faciebat itellect? iñi-
mus et querebat ab illo: de q̄ erat sua iñi-
mitas? So. ibidē ad. xxxix. pa. ¶ Cū itel-
lect? sit vita/aut vita sit pars ipsius?
Sol. ibidē. pa. xl. ¶ Cū itellect? p̄uer-
tat silitudinē coloris in itelligibilitatem/
aut vt rī color in se habeat nāz itelligibi-
litas? So. ibidē ad. xli. par. ¶ Heremi-
ta ab intellectu q̄sunt: q̄re somniāt hoies?
So. ibidē ad. xli. pa. ¶ Herēta ab itelle-
ctu q̄sunt: vt rī libertatē hēbat in itelligē-
do? So. ibidē ad. xliij. pa. ¶ Intellectus
tristis q̄re desiccāt oīa. cū ita sit: q̄ ipse nō
sit de sicca natura? So. ibidē ad. xliij. pa.
¶ P̄uētia itellect? vbi incipit? So. ibi-
dē ad. xlv. pa. ¶ Cū itellect? inter eēntiā itelle-
ct? r sūsi eē sit oīa? So. ibidē ad. xlv. pa.
¶ Heremita a volūtatē q̄sunt: de q̄ erat?
So. Adde ad. ru. de volūtatē: q̄ est in brā-
chis sp̄haliū ar. hñanal. ¶ Heremita a
volūtatē q̄sunt cū ipa nō sit de nā corpali:
q̄re ignē diligit? Sol. ibidē ad. iij. para.
¶ Heremita a volūtatē q̄sunt: quō facie-
bat penitētiā? So. ibidē ad. iij. pa. ¶ He-
remita a volūtatē q̄sunt: quō peccabat?
Sol. ibidē ad. iij. pa. ¶ Cū itellect? imagiatio
sit subiectū libertatis? So. ibidē ad. v. pa.
¶ Cū itellect? in aīa mēoria intellect? r volūtas
sint fm suā nām eāles r vt rī fm ratiōes
in aliq̄b? opationib? sint ineq̄les? So. ibi-
dem ad. vi. et. vij. para.

U De q. brā. ar. moral. Et pmo de iusti.
¶ Heremita a iustitia q̄sunt: qd ē iu-
stitia? So. Adde ad caplin de iu-
stitia in brāchis ar. mo. ¶ Iusti-
tia de q̄ ē? So. ibidem. ¶ Iustitia quō du-
rat? So. ibidē. ¶ Iustitia q̄re est? So. ibi-
dē. ¶ Cū itellect? iustitia sit ex reb? visibilibus?
So. ibidē. ¶ Iniuria de q̄ est? So. ibidē.
¶ Iniuria de quo modo est? Sol. ibidē.
¶ Cū itellect? iustitia sit hñus eāles intellectui
volūtatē r memorie? So. ibidē. ¶ Sup-
posito q̄ iustitia non sit equalis habitus
omnibus tribus potentis anime: vtrum
sua inequalitas esset occasio iniurie? So.
Magnitudo r maioritas habent pccordā-
tiā cū eē. paruitas x̄o r minoritas cū p̄t-
uatione. ¶ Heremita a iustitia q̄sunt:
vtrum plures amicos haberet? Solutio.

Questiones brancharum.

Justitia respōdit ⁊ dixit: q̄ pauci sunt ho
mines: qui deum diligūt simpliciter pp̄
suā bonitatē magnitudinē et eternitatez.

¶ De questionibus prudentie.

Prudencia q̄re est? So. Vade ad
ru. antedictā in brāchis ar. mo
ralis. ¶ Heremita a prudentia
q̄suiuit: vtrū simplr maiorē hēret? cōcordātiā
cū intellectu q̄ cū volūtate? So. Ana
ē nā? r in dñia rōnū sunt diuersi modi. Et
vade ad caplin de prudētia. ¶ Vtrū hō sapi
ens in iudicio p̄us cōsideret intelligere q̄
amare. So. ibidē. ¶ Vtrū prudentia p̄us
artē cōsideret q̄ nām? So. Null' hō acci
pere posset p vim leonē siluestre. ¶ Here
mita a iurista q̄suiuit: q̄re pl' prudētia vte
bat cū mēoria q̄ cū intellectu? So. Vēs bo
ne cōsuetudines adhuc i mūdo nō venerūt.
¶ Vtrū prudētia maiorē hēat cōcordātiā
cū oculis q̄ cū aurib? So. Expiētia est ex
oculis/ r positioes sunt ex aurib'. ¶ Here
mita a puden' q̄suiuit: an p̄us hēret bonā
opinionē q̄ malā? So. Prudētia rñdit r
dixit: q̄ ipa sua germa' charitas nō erat.
q̄ p ples hoīes ē decepta. ¶ Heremita a
prudētia q̄suiuit: q̄ tpe i mensa maiorē vim
hēbat? So. Pauci hoīes sunt illi: q̄ dū fa
mē hnt r comedūt memoriā de tēperātia
hēant. ¶ Heremita a prudētia quesuit:
vtrū fortior erat i maiorib? necessitatib? So.
Prudētia rñdit r dixit: q̄ in illa oēs
hoīes eq̄les non erāt. ¶ Heremita q̄suiuit
a prudētia: si ei erat licitum mentiri? So.
Prudētia rñdit r dixit: q̄ qdā puella de
venenoviuebat. ¶ De. a. fortitudinis.

Fortitudo qd est? So°. Ade ad
ru. de fortitudie: q̄ ē in brāchijs
ar. mo. ¶ Fortitudo quōē? So
ibidē. ¶ Fortitudo de q̄ ē pl? So. ibidē.
¶ Fortitudo quare ē? So. Fortitudo ē vt
hoies hfe possint deliberationē ad vtrūq̄
suis rōnib⁹. Iheremita a fortitudine q̄si
uit: vtrū maior erat p amorē q̄ p timorē?
So. In omni virtute est amor atq̄ rationes
hīanas/et timor retro. Cū ita sit: q̄ timor
sit cōsequētia amoris. Iheremita a for
titudine q̄siuit: quē pl⁹ diligebat aut in
tellectū aut voluntatē? So. Nōdī forti
tudo: q̄ intellect⁹ sibi oñdī felicitatē pe
riculum/et voluntas ei cōsulebat: q̄ felici

citatē acciperet: ⁊ q̄ de piculo timorē nō haberet. ¶ Heremita a fortitudine q̄siuit: cū q̄ bellū vincebat: So. Glade ad ru. vrs. ¶ Heremita a fortitudine q̄siuit: vbi stabat: So. R̄ndit fortitudo: q̄ ipsa erat in oībus illis: q̄ ip̄as diligebat. ¶ Heremita a fortitudine q̄siuit: quō crescebat: So. Respōdit fortitudo ⁊ dixit: q̄ ip̄a talē habebat: nām sicū p̄teras: q̄ quātopl⁹ tāgitur tātopl⁹ crescit. ¶ Heremita a fortitudine q̄siuit: de quo vivebat: So. R̄ndit fortitudo: q̄ ipsa vivebat ex similitudinibus: q̄s sibi sue germane dabāt ad comedenduz.

¶ De q. temperantie.

Temperatātia qđ est: Solu. Uade
ad ru. de tēperatātia: que ē i bran
chis arbo. moza. ¶ Querebat
atēperatātia: quō uocabat? So. Rñdit tēpe
ratātia et dixit: q̄ suū nomen erat sanitas.
¶ Tēperatātia: dixit heremita: q̄re medi
uolūit tibi mālū? So. Rñdit tēperatātia:
q̄ medicū sibi mālū uolebat. q̄ ip̄a p̄curabat
q̄ ipsi eēnt paupes. ¶ A tēperatātia q̄reba
tur de q̄ gñe erat? So. Rñdit tēperantia:
q̄ iustitia r̄ fortitudo sue germane erant.
¶ Querebat a tēperatātia de quouiebat?
So. Rñdit tēperatātia: q̄ timor mortis et
uerecūdia sua cibaria erāt. ¶ Querebat
a tēperatātia: q̄re plus diligebat stare cū re
ge q̄ cū rustico? So. Rñdit tēperatātia: q̄
in illo loco in q̄ plus lucrari pōt r̄ in q̄ est
magis necessaria ibi stabat libēt. ¶ Tē
peratātia: dixit herēta: q̄re habes maiore
tiorē de uino q̄ de aq̄? So. Rñdit tēperatā
tia: q̄ magn⁹ sapor suā mortē p̄curabat.
¶ Tēperatātia: dixit herēta: q̄re es tātus
tediosa? So. Rñdit tēperatātia: q̄ ip̄a erat
tediosa: q̄ hoīes sepe comedit r̄ bibunt.
¶ Quēsitū fuit a tēperatātia: si timorē ha
bebat? So. Rñdit tēperatātia: q̄ ipsa timo
rē habebat oī tēpore quo hoīes cōuiuim
faciebāt de cibarijs fapidis loquebant.
¶ Tēperatātia: dixit heremita: q̄re es ita
macra? So. Rñdit tēperatātia: q̄ ipsa erat
macra: q̄ in mēsa fortitudo dormiebat. r̄
memoria ipsam non recolebat.

De. q. fidei brāchay arbo. moralis.
Eremita a quodā religioso q̄si-
uit: qd est fides? Solu. Uade ad
ru. de fide in branchis arboris

Questiones brancharum. Fo. clxiij

mo. ¶ **F**ides dixit heremita: q̄re es? So.
ibide. ¶ **F**ides q̄re plorat? So. Respon-
dit fides: q̄ ipsa plorat ab: q̄ lupi oues co-
mēdit. ¶ **F**ides dixit heremita: diligis
veritatē? So. R̄ndit fides: q̄ ipsa erat vi-
tatis ancilla/ r̄ in ipsa v̄ritas suā posuit fi-
gurā. ¶ **F**ides dixit heremita: es infirm̄
intellect? So. R̄ndit fides: q̄ ipsa erat sci-
tum intellect? : q̄ scindit r̄ occidit cum ense
suos inimicos. ¶ **Q**uebat a fide: v̄ruz
ples amicos h̄eret? So. R̄ndit fides: q̄ si
ipsa ples amicos h̄eret: in hierlm̄ lupi nō
eēt: q̄ oues occidit. nec sol frustra suā in-
felicitibz daret claritatē. ¶ **Q**uesitū fuit
a fide: v̄rū ipsa in bello plus t̄ret? So. R̄n-
dit fides: q̄ in bello suū officiū erat suppo-
sitio/ r̄ intellect? demōstratio. idcirco pre-
ibat. ¶ **F**ides q̄lia sunt tua merita? Sol.
Vade ad ru. v̄rū. ¶ **Q**uestum fuit a fide:
v̄rū intellectū diligere? tua merita? So.
R̄ndit fides: q̄ oīs boni miles diligit fusi
bonū equū. ¶ **Q**uesitū fides ab intelle-
ctu: v̄rū plus ipam diligere? q̄ seip̄? So.
R̄ndit intellect? : q̄ ipse maius meritū ha-
bebat p̄ intelligere q̄ p̄ credere. q̄m p̄ in-
ligere erat liber/ r̄ p̄ credere erat subditus
r̄ coactus in hoc quod faciebat.

De. q. spei bran. ar. moralis.

Spes quid est? Sol. Vade ad ru.
de spei brachis ar. mo. ¶ Spes
quare est? So. ibid. ¶ Beremita
q̄siuit a spevrtrū aliquē hoīem decepti-
set? Solo. R̄ndit spes: q̄ si ip̄a aliq̄ue ho-
minē deceptisset q̄ d̄nām n̄fām fortiter
erauisset: q̄ ipsām valde dilexit / r̄ penes
illū sūt sepius recoluit. s̄ eius figura plu-
res hoīes decipit p̄ suā formā. Et vade ad
ru. v̄r̄s. ¶ Querebat a spevrtrū ipsa erat
in illis hoībuz: q̄ plus seipsos q̄ deum di-
ligit? So. R̄ndit spes: q̄ ip̄a erat germa-
nā mie r̄ iustitie. ¶ Querebat a spe: quō
vincebat iustitiā dei? Sol. R̄ndit spes: q̄
in hoc q̄s p̄tor̄ se iudicabat / r̄ iustitiā dei
diligebat: ip̄am mīam dei ad iudicabat. cūz
q̄a deus parit p̄toribz. ¶ Querebat a
spe quō crescebat? Solo. Vade ad ru. v̄r̄s.
¶ Beremita q̄siuit a spevrtrū timorē h̄-
buisset? Sol. R̄ndit spes: q̄ sp̄ quō hō sā-
piēs in sua sapiētia phidebat / r̄ rex in sua
p̄tate: / r̄ hō sanus in sua sanitate timores

habebat. ¶ Heremita a spe q̄suiuit: quare
erat maior in hoib⁹ in infirmis q̄ in sanis
et in hoib⁹ pauperib⁹ q̄ diuitib⁹? So. R̄d
dit spes: q̄ in necessitatib⁹ suis hoies suos
amicos recolunt. ¶ Heremita q̄rebat a
spe: vtrū spes dei erat maior q̄ pccū? So.
R̄d dit spes et dixit heremite: q̄ ip̄e illā q̄-
sitionē faceret dñe n̄r: q̄ de mia dei hēbat
omne illud qd volebat: tunc cum illi loq̄-
tur de illis q̄ in ipsa p̄sidiūt. ¶ Heremita
a spe q̄suiuit: vtrū erat tristis? Sol. R̄d
dit spes: et dixit heremite: q̄ desperātia ei⁹ in
mica nūq̄ aliquē hoīem hilarē fecit.

De. q. charitatis bran. ar. mo.
Eremita a plato q̄siuit: vtrū scie
bat qd erat charitas: So. Nade
ad ru. de charitate i brāchis ar.
mo. ¶ Quesitū fuit a charitate: q̄re erat?
Sol. ibidē. ¶ Charitas: dixit heremita:
de q̄ es plāa: So. ibidē. ¶ Herēta a cha
ritate q̄siuit: q̄re erat libetū? i hoīb? pau
perib? q̄ in diuitib? So. Rñdit charitas
r dixit: q̄ ppf denarios r possessiones vt
plūm erat vtilipēsa. ¶ Querebat a chari
tate: diuites hoies cui? sunt? Sol. Rñdit
charitas r dixit: q̄ hoies diuites deberēt
ēē pcuratores hoīs pauper. ¶ Charitas:
dixit heremita: q̄s te inuitauit? So. Rñdit
charitas r dixit: q̄ ipa comedebat ad ta
bulā iustitie r spei. ¶ Charitas q̄re timo
rē nō hēs? So. Rñdit charitas r dixit: q̄
ipa timorē nō hz ppter h: qz fusi creatore
plūq̄ seipam diligebat. ¶ Charitas q̄re
pl? diligit eē in volūtatē q̄ in intellectu?
So. Rñdit charitas: q̄ in hac vita volun
tas prius erat ad amari q̄ itellec? ad in
tellectū. ¶ Charitas i q̄ tpe es magis ho
norata? Sol. Rñdit charitas: q̄ i illo tpe
erat valde honorata: in q̄ publica vtilitas
valde diligebat. ¶ Herēta a charita? q̄si
uit: vtrū ipa erat mag? So. Rñdit chari
tas: q̄ ipa erat mag? ipotētia. q̄si q̄lz hō
hē p̄t tāti ex ipa: q̄tū vult. s̄z ppter h qz
paucos amicos hēbat: pua erat i actu. idē
circo stabat iſirma r iter gētes inhonora
ta. tūc No heremita plorauit. ppf illud: qd
charitas dicebat. ¶ De. q. iusti? r pūde?.
Iustitia r pūdetia quō hñt pcor
dātiā? So. Nade ad ru. iustitia et
pūdentie in branchis arbo. mo.

Ides a iustitia quæsit: utrū iusti
erat q̄ ip̄a eēt ita fortiter vitupe
rata p̄ alijs hoīes: q̄ p̄ ip̄as erāt
ita honorati: ita diuites? So. Plorabat
iustitia et dixit ad fidem: q̄ ip̄a magnam

Fortitudo cum quo prudentie ser-
uit? Solo. Si fortitudo abstinē-
tiam non causaret: prudentia de-
 liberationez habere nō posset. Et vade ad

H De. q. prudentie et spei.
Eremita in via spē inuenit: et ab
ipsa q̄siuit q̄ ibat: et vñ veniebat?
Solo. Q̄ade ad ru. antedictā in
brāchis ar. mo. ¶ Eremita a prudentia
quesiuit: quare spē tātum diligebat? Sol.

De. q. fortitudinis et fidei.
 Remira a fide quesunt: cum quo
 intellectu cogebat? So. His sup
 positionis q̄ elegit affirmatione
 x iiii

Questiones brancharum.

aut negationē sine dubitatione ligat intel-
lectui suas tibias. Et vade ad ru. aſdictā i
brāchis ar. mo. ¶ Intellectus quō accipit
habitu fidei quē ſibi deo largit? So. Si
cut volūtas accipit hūi charitatis amā-
do plus deſi q̄ ſeipaz: ita intellectus accipit
hūi fidei obediēdo alijs nō ſibi ipſi. Et vade
ad ru. viſ. ¶ Heremita a fide q̄ſiuit:
quō creſcebat? So. Rēdit fides: q̄ ipa cre-
ſcebat tāto forti? q̄to fortitudo cū xitate
p̄pellebat intellectū. ¶ Heremita a fortitu-
dine q̄ſiuit: vtrū ita magna erat p̄ demon-
ſtrationē ſicut p̄ credulitatē? So. Rēdit
fortitudo q̄ ipa maior erat in fine q̄ i p̄-
cipio. cū ita ſit: q̄ principii ſit rōne finis.

¶ De. q. fortitudinis et ſpei.
Heremita a fortitudine q̄ſiuit: quō
ſpe vtebatur? Sol. Vade ad ru. aſdictā
in brāchis ar. mo. ¶ A
p̄tore q̄rebat: vtrū fortitudo in illo erat
maior cū ſe iudicabat: aut cū mīaz dei ſpe
rabat? So. Rēdit p̄tore: q̄ cū ſeipm iudi-
cabat eſſe dignū pena magna: paſſionem
ſentiebat p̄pter magm timorē: quē hēbat
de magna iuſtā dei: quā valde diligebat.
rōne cuius timoris plorabat: et cū in deo
ſperabat: et ſuā ſpē ad mīam dei trāſmit-
tebat: nullū dolorē nec paſſiōez ſentiebat:
et ſuū cor hilaritater audacia complebat.
¶ Heremita a fortitudine q̄ſiuit: vtrum
vllō tpe deuicta fuerat? So. Rēdit fortitu-
do q̄ ipa erat deuicta ſpē: cum ſpes ab ipa
recedebat. ¶ Heremita a fortitudine q̄ſi-
uit: vtrū ipa ſpēm cōpelleſe poterat? So.
Reſpōdit fortitudo: q̄ ipa ſpēm compellere
non poterat. quia deus ipſam libere
dabat et libere ibat et veniebat.

¶ De. q. fortitudinis et charitatis.
Heremita a charitate q̄ſiuit: q̄re
deus in hoc mun do tantas ſuis
amicis dabat paſſiones? So. Vade ad ru. aſdictā
in brāchis ar. mo. ¶ Charitas dixit heremita: quare deus
mandat homini: q̄ ſuū diligat inimicū?
So. Reſpōdit charitas: q̄ deo vult: q̄ hō
ſuūz inimicū diligat: vt ipa magnā hēat
fortitudinē. ¶ Heremita a charitate q̄ſi-
uit: vtrū ipa maiorē hēret fortitudinē in
amādo ſuū amicu q̄ in amādo ſuū inimicu
cum? So. Rēdit charitas: q̄ ipa ſuū ami-

cū diligebat cū cōcordātia ſine paſſione/
et ſuū inimicū cū xitate et paſſiōe dilige-
bat. idcirco amare cū vno pede ibat graui-
ter et cū alio leuiter. ¶ Charitas dixit he-
remita: q̄re hō paup mai? hz meriti: ſi ele-
moſynā faciat de vno denario q̄ hō di-
ues de vno talēto? So. Ille mai? meritiuz
conſequi: q̄ cū tota ſua p̄tate facit bonū.

¶ De. q. temperatiē et fidei.
Heremita a fide et tēperantia q̄ſi-
uit: vtrū fortitudo ipſas ſuitane-
rat? So. Vade ad ru. aſdictā in
brāchis ar. mo. ¶ Heremita a fide q̄ſiuit:
de q̄ ſuū ieiuniū erat? So. Rēdit fides q̄
ita erat ſuū ieiuniū ſpūali ex ſuppoſitiōe
ſine dubitatiōe: q̄ eſt carcer intellectus: ſicut
eſt ieiuniū corporaliter ex tēperantia in cō-
dendo ſapida cibaria et delicata. ¶ Here-
mita a fide q̄ſiuit: vtrū maior eſſet in cre-
dulitate q̄ tēperantia in abſtinētia? Solu.
Nulla vtrū? corpalis equalis pōt eē in ma-
gnitudine bōitatis cū ſpūali xture. ¶ Here-
mita tēperantiā iuenit: q̄ petiit: q̄ ibat?
So. Rēdit tēperantia: q̄ ipa ibat ita ad
mortificā dū ſaturitē et ſaporē ſupra na-
turā appetitiue: ſicut fides ibat ad morti-
ficā dū in q̄ſitiōe intellectus ſupra demon-
ſtratiōe. ¶ De. q. tēperatiē et ſpei.

Heremita a tēperantia q̄ſiuit: quō
amicitiā pcurabat iter iuſtitiaz
et ſpē? Sol. Vade ad ru. aſdictā
in brāchis ar. mo. ¶ Spes quō eſt cā tē-
peratiē? So. ibidē. ¶ Heremita a tēperā-
tia q̄ſiuit: de q̄ erat pān? ſue tūice? So.
Rēdit tēperantia: q̄ pānus ſue tunice
erat ex iuſtitia et ſpe. ¶ Heremita a tē-
perantia q̄ſiuit: vtrū ſpēm maiorem ha-
bere ſperabat cum gallinas comedebat:
ſicut cum comedebat cepas? Sol. Rēdit
tēperantia: q̄ ipa ſemper hēbat timorē: cū
cibaria ſapida cōdebat: et cū vini grecū
bibeat. ¶ De. q. tēperatiē et charitatis.

Heremita a tēperantia q̄ſiuit: q̄re
nō erat ita magnavir? ſicut cha-
ritas? So. Vade ad ru. aſdictā
in brāchis ar. mo. ¶ Heremita a dſia tē-
perantia et charitate q̄ſiuit: in q̄ erat diſſerē-
tes? So. Rēdit dſia: q̄ tēperantia p̄puta-
bat illud: qd lucrabat et expēdebat. et cha-
ritas dabat oīa: q̄ hēbat. ¶ Tēperantia a

Questiones brancharum. So. clrv.

charitate q̄ſiuit: vtrū ipaz diligeret? Sol.
Rēdit charitas: q̄ ipa diligebat oēs il-
los: q̄ ipſam hſe volebat. ¶ Charitas a tē-
perantia q̄ſiuit: vtrū eēt in rege ita magna
ſicut i regia? Sol. Rēdit tēperantia q̄ illā
q̄ſitiōe fortitudini faceret: q̄ hoc ſciebat.

¶ De. q. fidei et ſpei.
Vade gētilis a quodā chriſtia-
no q̄ſiuit et a quodā ſaraceno:
q̄s eoz ſm ſuā ſectam maiores
fidē et maiorē ſpē hſe poterat? So. Vade
ad ru. aſdictā in brāchis ar. mo. ¶ Bēti-
lis a chriſtiano et ſaraceno q̄ſiuit: q̄s ipſo-
rū meli? diſpoſit? erat ad recolēdū mīam
dei et ad habēdū tiorē de ſua iuſtitia? So.
ibidē. ¶ Bētilis a chriſtiano et ſaraceno
q̄ſiuit: ſi ambo irēt ad infernū: quis ipſo-
rum hēret maiorē penā? So. Rēderunt
chriſtian? et ſaracen?: q̄ ille maiorem pe-
nā haberet: q̄ maior fidei et ſpei magis cō-
trari? fuisset: et tūc gētilis fidei chriſtiano-
rum laudauit. et malum dicebat de credu-
litate ſaracenorum.

¶ De. q. fidei et charitatis.
Heremita a fide q̄ſiuit: et a cha-
ritate: q̄re erant ita magne? So.
Vade ad ru. aſdictā in brāchis
ar. mo. ¶ Heremita a fide et charitate q̄ſi-
uit: ſi in deo nō eſſet trinitas p̄ſonaz: et q̄
de? nō eēt incarnat? vtrū de? ipſas creare
poſſet in maiori maiortate: q̄ creati poſ-
ſent? So. ibidē. ¶ Cū fides et charitas de-
beāt magnā xcordātia hſe: fides q̄re ha-
bet ita paucos amicos? So. Nulla arbor
hz culpam: ſi gelu flores ſuos comburit.
¶ Charitas a fide q̄ſiuit: q̄re plorabat?
Solu. Fides rēdit: q̄ ipſa plorabat: quia
in paucis hoīb? erat: et q̄ p̄ plures hoies
erat inhonorata.

¶ De. q. ſpei et charitatis.
Ipſes quō multiplicat? So. Vade
ad ru. aſdictā in brāchis
arboris moraliſ. Heremita a ſpe
q̄ſiuit: vtrū ipa poſſet eſſe in hac vita
equalis charitati in magnitudine boni-
tatis? So. Rēdit ſpes: q̄ ſi i hac vita ipa
poſſet eē equalis charitati: ſequeretur de
neceſſitate: q̄ in alia vita eſſet in homini-
bus ſaluatis: in quibus ē charitas. ¶ Here-
mita a ſpe q̄ſiuit: vtrū eſſet ita magna

q̄ virtutē diligebat: ſicut chryſitium odies
bat? So. Rēdit ſpes: q̄ illā q̄ſitiōe face-
ret volūtatē: q̄ maior eſt in magnitudine
bonitatis amādo q̄ odiēdo. ¶ Heremi-
ta a charitate q̄ſiuit: vtrum eſſet ita ma-
gna in amādo iuſtitiam dei ſicut in amā-
do ſuā miſericordiam? So. Rēdit chari-
tas: q̄ ipa diligebat ſm ſuā nām iuſtitia
dei: et amabat ſuam miſericordiam: quia
ſpes ſibi conſulebat.

¶ De. q. ſanctitatis.
Sanctitas qd ē? So. Vade ad ru.
antedictā in brāchis ar. mo. ¶ Heremita a p̄lato queſiuit:
q̄lis eſt cōiorvtrū? So. ibidē. ¶ Sancti-
tas infirma iacebat: et quidā annus ab ea
q̄ſiuit: in quo loco maiorem dolorē ſen-
tiebat? So. Rēdit ſanctitas: q̄ in illo lo-
co: per quē ipſa maior erat: forti? erat vul-
nerata. ¶ Sanctitas q̄rebat: i quot ho-
minibus erat? So. Sanctitas rēdit: q̄
eius contrarium in tot hominibus erat:
q̄ ipſos computare neſciebat.

¶ De. q. patientie.
Patientia qd ē? Solu. Vade ad
ru. aſdictā in brāchis ar. mo.
ralis. ¶ Patientia q̄re eſt? So.
Si patia nō eēt fortitudo meriti acquirere
cū maiortate non poſſet. Et vade ad
ru. viſ. ¶ Patientia quō ē fortior q̄ fortitu-
do? So. Quia patia maiorem hz concor-
dantiam cū humilitate q̄ fortitudo: et hz
plures amicos q̄ fortitudo. ¶ Patientia
querebat cū quo bellū vincebat? So. Pa-
tientia reſpondit q̄ ipſa homines ſupbos
deuincebat et iratos deriſores et aduerſita-
tes cum humilitate et ſpe.

¶ De. q. abſtinētie.
Abſtinētia qd ē? So. Vade ad
ru. aſdictā in brāchis ar. mo. ¶ Abſtinētia quō icpit? Sol.
ibidē. ¶ Abſtinētia qd acquirit? So. Ab-
ſtinētia prudētiā tēperantiā humilitatē et
ſpē acquirit. ¶ Abſtinētia quō morit? So.
Ibat volūtas ad bellū: nec ſecū prudētiā
ducebat: vñ abſtinētia in bello eſt mortua.

¶ De. q. humilitatis.
Humilitas qd ē? So. Vade ad ru.
antedictā in brāchis arboris
moralis. ¶ Humilitas quō hoies

Questiones brancharum.

ascendit ad magnitudinē bōitatis? So. ibidem. **C**hūilitas q̄re desiderat esse in tot hoies. So. Nullus hō superb⁹ parem h̄re desiderat. **Q**uidā anus ab hūilitate q̄sunt in q̄ subo erat sua maior: maioritas? So. Rndit hūilitas: q̄ anus iniuriā faciebat: q̄ iesum xpm obliuioni dabat: q̄ suā similitudinē accipiebat.

De. q. pietatis.

Pietas qd est? So. Vade ad ru. antedictā in brāchis ar. mora. **Q**uare homo viuus abhorret tangere hominem mortuū? So. ibidem. **H**eremita a deo q̄sunt: vtrū ipse habet ita magnā pietatē de hoib⁹ peccatorib⁹ si nō esset incarnat⁹ crucif⁹? et mortuus: sicut si sit incarnat⁹? et iquā hū homo crucif⁹? et mortuus. So. ibidem. **Q**uare femina nātr est magis pia: maiorē h̄z timorem q̄ homo? So. ibidem.

De. q. castitatis.

Castitas qd est? So. Vade ad ru. antedictā in brāchis ar. mora. **C**astitas q̄re est? So. ibidem. **Q**uare femina casta pl⁹ comedat ppter castitatē q̄ hō q̄ est cast⁹? So. Quidā pu⁹ hō quēdā magnū hoīem vincebat in bello ppter qd magnā h̄st laudē. **Q**uare p̄ mat⁹ h̄z placitū q̄ sua filia sit casta q̄ suus filius? So. Natural⁹ femine maiorē h̄st verecūdiā q̄ homines: et de verecūdia amari h̄z amicus verecūdiam.

De. q. largitatis.

Largitas qd est? So. Vade ad ru. antedictā in brāchis ar. mora. **H**eremita a deo q̄sunt: vtrū ipse creare posset largitatē in maiori maiortate sine incarnatōe? Solu. ibidem. **Q**uare hō larg⁹ maius placit⁹ h̄z in dādo q̄ in accipiēdo? So. Māliter ille q̄ dat remotior est ab auaritia et charitati p̄pinq⁹: q̄ ille q̄ accipit. **Q**uare hō ferner nātr nō est ita larg⁹ sicut hō iuuenis? So. Māliter cōplexio sanguinis et largitas h̄st p̄cordatiā et cōplexio melācholice et auaritia. et solitūte maiorē dat flozi humide et calide cōplexiōis i ascēdēdo q̄ flozi sicce et frigide cōplexiōis i descēdēdo.

De. q. legalitatis.

Legalitas qd est? So. Vade ad ru. antedictā in brāchis arboris mo. **Q**uare nāliter hō ē magis legalis p̄ amorē q̄ ppter timorē? So. Quia in deo est amor et nō timor: est ois volūtas ppter amare nobilior q̄ ppter odire. **L**egalitas est quoad iudicium: So. ibidem. **L**egalitas vbi est? So. ibidem.

De. q. constantie.

Constantia qd est? So. Vade ad ru. antedictā in brāchis ar. mora. **C**onstantia quare est? So. Si equ⁹ nō fugeret eius ligamē nō eēt. Et vade ad ru. vtrū. **H**eremita a rege q̄sunt: vtrū in suo pposito erat magis p̄stas p̄ spē q̄ p fortitudinē? So. Rndit rex q̄ ipse suā fortitudinē ad deū trāsmittere nō posset ad quē suā spē trāsmittēbat. **H**eremita a constantia q̄sunt: vtrū erat ita p̄p̄qua credulitati sicut intelligere? So. Rndit p̄stia: q̄ ipsa erat ppe dubitationē p credulitatē et lōge p̄ intelligere. Idcirco p̄sciam habebat quando faciebat contra hoc quod intelligebat.

De. q. diligentie.

Diligentia quid est? So. Vade ad ru. antedictā in brāchis ar. mora. **Q**uare mater est diligentior ad nutriendū suū filiū q̄ est p̄? q̄ quando est magn⁹? So. Puer dum est paru⁹ nutrimentū naturale requirit et q̄ ē magnus morale qd pater suus ei dare d̄z. **H**eremita a mercatore q̄sunt: quare diligentior erat in acquirendo denarios q̄ virtutes? So. Respondit mercator et dixit: q̄ pater suus erat magis diligēs in acquirendo denarios q̄ prelatus suus in acquirendo virtutes. **Q**uare miles est magis diligēs in acquirendo honorem et laudē q̄ in procurando sanitatem sui corporis? So. Illa que deo sunt magis similia naturaliter sunt magis desiderabilia.

De. q. suauitatis.

Suauitas qd est? Solu. Vade ad ru. antedictā in brāchis arboris mo. **S**uauitas cui⁹ est filia? Sol. ibidem. **H**eremita a domina nra q̄sunt: vtrū suus fili⁹ erat suauis? So. Respondit domina nostra et dixit heremite: q̄ q̄reret a cruce et a malitia hominū per

Questiones brancharum. Fo. clxvi.

quos suus fili⁹ summo honore dignus est valde ihonorat⁹ et vituperat⁹. **S**uauitas quare est? So. vtrū. **De. q. conscientie.**

Conscientia qd est? So. Vade ad ru. antedictā in brāchis ar. mora. **C**onscientia p̄m⁹ mor⁹ cōscientie per amorem aut p timorē consistat? So. For: ma p̄scientie est ppter amorē et ei⁹ figura p timorē. est ergo i p̄scientia amor cā timoris. **C**onscientia quare est? So. ibidem. **H**eremita a cōscientia q̄sunt: vtrū erat virt⁹ moralis aut nālis? So. Rndit p̄scientia et dixit: q̄ ipsa erat virt⁹ nālis: q̄ i x̄tute morali suā ponebat similitudinē quā ponere nō poterat in illis p̄cōrib⁹ qui spē non habent.

De. q. timoris.

Timor qd est? So. Vade ad ru. antedictā in brāchis ar. moralis. **H**eremita a timore q̄sunt: vtrū libertatē hēbat? So. Rndit timor et dixit: q̄ ipsa erat amoris p̄cia. et q̄ nulla p̄cia creata h̄z electiōem: ipse nō posset esse liber. Et i hac solutiōe multū de p̄cia p̄stia. **H**eremita a timore q̄sunt: vtrū erat ita p̄p̄ie verecūdiā sicut amor? So. Rndit timor et dixit: q̄ ipse nil facit cū delibere ratione. s̄z facit totū hoc: qd amor q̄ est su⁹ d̄ns p̄cipit ei q̄ ipm trāsmittit extra. vt si bi adducat illud: qd desiderat cōtra suos inimicos. **H**eremita a timore q̄sunt: quare erat? So. Rndit timor et dixit: q̄ ipse erat: vt minas faceret oībus illis: qui maluz dicunt de amore: qui est d̄ns suus. Et vade ad ru. vt supra.

De. q. contritionis.

Contritio quid est? So. Vade ad ru. antedictā in brāchis ar. mora. **C**ontritio de q̄ est? So. Contritio est ex similitudine cōscie mie iustitie et spei. **C**ontritio q̄re est? So. ibidem. **H**eremita a contritiōe q̄sunt: q̄re plorabat et q̄re cōfitebat⁹? So. Rndit p̄ritio et dixit: q̄ ipsa plorabat: q̄ ipsam penitebat de cōmissis: que ppetrauit cōtra suū d̄m. et cōfitebatur: vt cōsiliū peteret: quomodo gratiam a suo d̄no recuperare posset.

De. q. verecundie.

Verecundia quid est? So. Vade ad ru. antedictā in brāchis arboris mo. **L**uz femina nātr maiorē hēbat verecūdiā q̄ hō: q̄re hō cū delinqt:

maiorē q̄ femina d̄z h̄re verecūdiā? So. Scdm moralitatē verecūdia i femina refrenat minoritatē et delictū et i hoīe maiortatē. Et vade ad ru. vtrū. **H**eremita a d̄na casta q̄sunt: q̄re pl⁹ abhorrebat luxuriā ppter verecūdiā q̄ ppter timorē? So. Rndit d̄na casta et dixit: q̄ nulla q̄litas appropiata cū fortitudine h̄z ita magnā cōcordatiā sic p̄p̄a q̄litas. **H**eremita a d̄na pulchra luxuriosa q̄sunt: vtrū tāti verecūdiā diligebat: sicut d̄na casta: q̄ est turpis? So. Rndit d̄na pulchra dices: q̄ ipsa verecūdiā p̄didit in hoc: qd p̄didit castitatē. et dicit: q̄ d̄na casta verecūdiā h̄re nō debebat de turpitudine sua: postq̄ nō poterat esse pulchra. que verecūdiā habere debebat: vt esset casta.

De. q. obedientie.

Obedientia qd est? So. Vade ad ru. antedictā in brāchis ar. mora. **H**eremita ab obedientia regis q̄sunt: vtrū erat ita magna sicut obedie⁹ sūt p̄p̄i? So. Illa obedientia q̄ ē p̄ morale bonitatē: ē nobilior q̄ illa: q̄ est p̄ seruitutē. **H**eremita ab obedientia q̄sunt: vtrū ita magnā passiōē hēbat i d̄no sicut in subditis? Sol. Ille q̄ plurib⁹ obedit maiorē h̄z passiōē: q̄ ille q̄ obedit vni. **Q**uidā rex plorabat: q̄ nō erat filius rustici et rustice. et obedientia ab eo q̄sunt: q̄re plorabat? Sol. Rndit rex et dixit: q̄ ipse plorabat: q̄ tāti de libertate nō hēbat i cōscia sicut fili⁹ rustici: quē cōscia dormire pmittebat. **S**cdm p̄cessum quē tenuim⁹ in faciēdo q̄stiones ex p̄ncipalib⁹ x̄tutib⁹ ad inuicē mixtis: q̄stiones facere volum⁹ ex x̄tutib⁹ cōsequētib⁹ q̄sdā x̄tutes cū aliis miscēdo. Sed q̄ p̄licitatē euitam⁹: facere nolim⁹ nisi vnā q̄stionē ex vna x̄tute cū alia. Et si tu lector multiplicare volueris q̄stiones sub aliqua ru. illas poteris multiplicare: si vadas ad ru. antedictas. veluti si volueris q̄stiones multiplicare de sc̄titate et patientia: vade ad q̄ttuor q̄stiones et cap solones q̄s dixim⁹ de sc̄titate. et vade ad alias q̄ttuor q̄stiones et solones: q̄s dixim⁹ de patientia. et ex significatione illarū quā ex ipis accipies: si ipas scias intelligere: potes multiplicare q̄stiones ad placitū et vnā solonē cū alia inuenire. et hec regula generalis est in tota hac scien-

Questiones brancharum.

da. rōne cui intellectus magnā hmate
riā ad faciēdū ples qstōes: r ad inqredū
r inueniēdū secreta naturalia r moralia.

De. q. scitatis r virtutis sibi applicatay.

Heremita a scititate quesuit: vtrū
erat ita gñalis xtus p actiōes si
cut p passiōes? So. In quodā
sermone i quo qdā p dicator desit plurib⁹
hoib⁹ laudabat affat⁹ hūit magis gñalē
scitatem i lauderquam dedeo dabat: q
aliq⁹ hō in audiēdo illā laudē. Absti
nentia: dixit heremita: es ita gñalis vir
tus sicut scititas? So. Rndit abstinentia di
cēs: q sola scititas ē virt⁹ gñalis. Hūili
tas: dixit heremita: i q xture es maior? So.
Rndit hūilitas r dixit: q ipa maior esse
debebat in illa psona: que est magis cōis.
Et si scititas sit ita cōis virt⁹ r x⁹ i ho
mine sit cōior q in femina: qre pietas ci
tius ploare facit feminas q hoies? So.
Una cōitas est illa: q ē moralis r alia est
illa: q est nālis. Heremita a castitate q
sui: vtrū erat magis scitā i hoie q in fe
mina? So. Rndit castitas r dixit: q ipa
erat in femina magis scitā p xecundā r
in hoie p fortitudinē. Heremita a scit
tate q sui: vtrū maiorē tiorē hēret de aua
ricia q de luxuria? So. Rndit scititas et
dixit: q hoies ita magnā cōsciam nō ha
bebāt p cōplexiōē sanguinis sic p cōple
xiōē melācholie. Heremita a scititate
q sui: vtrū hēret tot amicos p verecūdiā
legalitatis sic castitatis. So. Rndit scit
tas r dixit: q legalitas est cōior xtus q
castitas. Scititas: dixit heremita: hēs
ita magnā pñtiā p amare sicut p intelli
gere? So. Rndit scititas r dixit: q de illo
actu q citi⁹ vadit r venit: maiorē hz timo
rē q de illo q lentē vadit. Heremita a
diligētia q sui: vtrū erat magis scitā per
charitatē q p prudentiā? Rndit diligen
tia r dixit: q ipa erat scitā p prudentiā i ea
pite r p charitatē i cauda. Heremita a
suauitate q sui: vtrū erat ita scitā p patiē
tiā sic p hūilitatē? So. Rndit suauitas r
dixit: q ipa erat magis scitā p patias i for
titudie r p charitatē i hūilitate. Sa
cristas: dixit heremita: habes ita magnā
pñciam p amorē sic p timorē? So. Rndit
scititas r dixit ad heremita: q ipe rñsiones

inueniret in significatiōe suay qstionis
in sua ru. antedicta: r i qstionibus q de
cōscia dixim⁹. Timor: dixit heremita:
es ita scit⁹ per charitatē sicut p iustitiā?
So. Rndit timor r dixit: q ipe erat seru⁹
charitatis cū iustit⁹. Heremita a cōtri
tione q sui: vtrū erat ita scitā p ieiuniū si
cut p restitutiōē denarioz: q de cū vsura
acquisiuit? So. Rndit cōtritio r dixit: q
ipa erat magis scitā p restitutiōē cū forti
tudie r p ieiuniū cū tepera. Heremi
ta a xecū q sui: vtrū erat ita scitā i plato
sicut i pncipe? So. Glade ad diffinitionē
scitatis r xecū. r i sūctiōe illay diffinitio
nū rñsiones inuenies. Heremita ab obe
diētia q sui: vtrū erat ita scitā i intellectu
religiosi sicut in sua volūtatē? So. Rndit
obediētia r dixit: q ipa ē magis ancilla
in volūtatē religiosi q in eius intellectu.

De. q. patie r virtutis sibi applicatay.

Heremita a patiētia q sui: vtrū
erat ita magis xtus i abstinentia
hois q abstinet i ira: cum dena
rios pdidit aut possēsiōes: aut cū abscit
cū suū filiū pdidit: aut aliqē suū amicū?
So. Rndit patiē r dixit: q ipa maiorē
hēbat parētelā cū abstine p nāz iteriorē
q p exteriorē. Heremita a patiē q sui:
vtrū erat ita magis x⁹ i hoie: cū se hūilia
bat: sic erat cū hūilitas hoies ascēdebat?
So. Rndit patiē r dixit: q cū hō se hūi
liabat ipa vigilabat r cū hūilitas hoies
ascēdebat ipa dormiebat. Patientia
dixit heremita: hēs ita magnā pietatē i nē
do sic i suspirādo? So. Suspiria veniūt
ex corde r lachryme ex oculis. Heremita
a patia q sui: vtrū erat ita magna x⁹ i
dñā pulchra r casta: q iuuenē hz maritū:
r q ē de luxu i increpata: sic i dñā pulchra
r casta: q hz maritū senē r q de luxu ē in
crepata? So. In mīori psumptiōe nō p
eēt ita magis passio sic i maiori. Heremita
a largi q sui: vtrū i hoie diuile tā
tū diligeat patias sic i hoie paupē? So.
Rndit largitas r dixit: q ipa pl⁹ patias
diligeat in illo hoie: q a suo dño erat re
motior. Heremita ab hoie legali q sui:
q de traditiōe erat accusat⁹: vtrū maiorē
hēret patias p volūtatē q p intellectu? So
lu. Rndit hō legalis r dixit: q fin qd ipa

Questiones brancharum. Fo. clxvii.

se forti? cū intellectu veritatē accipiebat:
aut cū volūtatē dōitātē: erat in ipso ma
ior aut minor patiētia. Patiētia: dixit
heremita: habes ita magnā pseueratiā i te
peratiā sicut in charitate? So. Rndit pa
tiētia r dixit: q ipa erat magis extēsa vir
tus p tepera i magis intēsa p charita
tē. Patiētia a diligētia q sui: qre ipaz
dormire nō pmittebat. qm nimis verata
erat? So. Rndit diligētiā dixit: q dñi pa
tiētia dormiebat: ipa erat ociosa: q siqdē
ociositas sibi erat magn⁹ labor. Suauitas:
dixit heremita: qre ploras? So. Re
spōdit suauitas r dixit: q ipa plorabat vt
patiētiā excitaret: q dormiebat. Lōscie
tia: dixit heremita: diligis patias? So. A
quodā hoie guloso qrebat: vtrū sciebat
qd erat tepera. q rñdit r dixit: q ipse
sciebat quēdā loci: vbi pdices vēdebat:
r quādā tabernā: vbi vinū bonū vēdebat.
Patia: dixit heremita: habes timorē?
So. Rndit patia r dixit: q ipa tiorē ha
bebat oib⁹ vicib⁹: i qd charitas r iustitia
erāt ociose. Patia: dixit heremita: es
ita magna i pñtiōe plati sicut in pñtitiō
ne pncipis? So. Nulla cōtritio pte esse ita
magna p res corpales sicut p res spūales.
Patia: dixit heremita: qre hēs maiorē
tiorē ex verecūdiā i tepera i xitate?
So. Rndit: q verecūdiā quā ipa i tepera
tia hēbat maior erat i tepera i illa q i
veritate hēbat: q gētes forti⁹ tēpāt ho
mines ebrios q hoies mēdaces. Heremita
a patia q sui: vtrū erat ita obediēs
pncipi sicut plato? So. Rndit patia r di
xit q qstionē facere non opz de hoc quod
homo habet per experientiam.

De. q. abstinentie r virtutis applicatay.

Heremita ab abstinentia q sui:
vtrū erat lōgior a supbia in scitō
plato q i scitō religioso? So. Gl
le q hz maiorē samā dōitatis: p pñqoz ē
ad ypocrisim. Pietas: dixit heremita: q
re maiorē hēs abstinentiā i fere hoim q i
fere mulierē? So. Vis abstine maior pte
eēt cū maiori fortitūdie q cū mīori. Ca
stitas: dixit heremita: qre mulieres maio
rē hnt abstinentiā i luxuriā q hoies: post
q hoies maiorē hnt fortitudinē q femie?
So. Maior ē abstinentia in femia p vere

clidiā r p timorē r i hoie p fortitudinē
p amorē. Quare hō pdig⁹ maiorē hz
abstinentiā in mētiēdo q hō auar⁹? Solu.
Abstinentia largitas remotiores sunt ab
auaritia r falsitate in hoie auaro q i pdi
go. Idcirco falsitas est p pñqior hoiaua:
ro q pdigo. Quare hō legalis maiorē
habet abstinentiam ad faciendum prodi
tionem q ad faciēdū luxuriā? So. Se
neralins vitium est proditio q luxuria.
Heremita q sui: ab abstinentia: vtrum
aui erat tacta cū pñtiā q cū timorē? So.
Null⁹ timor est ita gñalis virt⁹ sicut pñti
tia. Diligētiā voluit eē ociosa r abstine
tia dixit ad prudentiā r charitatē: q sibi
māli de ipsa dixerūt? So. Prudentia et
charitas dixerūt ad abstinentiā: q ipe co
gnoscebāt: q i ociositate diligētiē i ipas
erat eay inimica. Suauitas a gula q sui:
qre abstinentiā cisciebat de tepera iā?
So. Rndit gula r dixit: q ipa nō abscie
bat abstinentiam de tepera iā: s i ipa erue
rat ex ipsa. q charitas patia r humilitas
in te suauitas stare nōlūt. Heremita
ab abstinentia q sui: cū q pñlebat? Solu.
Rndit abstinentia r dixit: q ipa pñciētiā
cōsulebat: cū hoies deceptiōes facere vole
bāt aut alii defectū. Abstinentia: dixit
heremita: habes tiorē? So. Rndit absti
nētia r dixit: q si timor nō eēt: ipa nihil
foret. Abstinentia: dixit heremita: qre es?
So. Rndit abstinentia r dixit: q ipa erat:
q pñtitiō magnā passiōē dōabat. Ab
stinentia: quare hēs passiōē? So. Rndit
abstinentia r dixit: q ipa tiorē hēbat de ve
recūdiā. Heremita ab abstinentia q sui:
vtrū erat ita magna i obediētia abbatis
sicut i obediētia pñis? So. In illa psona
que est magis cōmunis: pōt abstinentia
maiorē habere obediētiā.

De. q. hūilitatis r virtutis applicatay.

Heremita ab hūilitate q sui: vtrū
ita bona erat sicut pietas? Sol.
Rndit hūilitas r dixit: q ipa nō
eēt hoc: qd ē si diceret: q pietas nō est ita
bona sicut ipa. Heremita a castitate q
sui: vtrū nāliter dñā pulchra debeat esse
magis casta q turpis? So. Rndit casti
tas r dixit: q dñā pulchra erat superba
ppter suā pulchritudinē. verū hēbat

Questiones brancharum.

plures inimicos q̄ dñi turpis. **C**heremita ab hūilitate q̄sūt: vtrū stabat in hominib⁹ auaris? So. Rñdit hūilitas: q̄ sua figura erat in hoib⁹ auaris: et ei⁹ forma in hoib⁹ largis. Idcirco homines auari sunt hūiles exteri⁹ et supbi interi⁹. sicut homines ypocrite. **C**heremita ab hūilitate q̄sūt: vtrū ip̄a descēdebat ad legalitatē vt ad maiore bōitatē ascēderet? So. Rñdit hūilitas: q̄ si ip̄a descēdebat ad legalitatē vt ad maiore bōitatē ascēderet: p̄ suā nām faceret: q̄ sp̄ descēdere desiderat. sed q̄ ip̄a ad legalitatē descēdebat: quātū se sibi hūiliabat: ascēdebat legalitas ad maiore bōitatē ppter h̄ q̄ ip̄a sibi donabat: et in ascēsu legalitatis ip̄a ascēdebat. Et in h̄ passu est multū de p̄tia. **C**heremita a cōstātia q̄sūt: vtrū hūilitas erat in illo pposito: cū ascēdebat: in quo erat cū descēdebat? So. Rñdit cōstātia: q̄ hūilitas erat in quodā mōacho claustrali: in quo fuit supbia: q̄ fuit abbas. **C**heremita ab hūilitate q̄sūt: q̄re plorabat? Rñdit hūilitas: q̄ diligētia plures hēbat scholas et scholares turis q̄ theologie. **C**heremita ab hūilitate q̄sūt: et a suauitate: q̄re ita libenter erāt in hominib⁹ magis nobilib⁹ q̄ in minus nobilib⁹: quoniam apparēbat: q̄ ip̄e erāt superbe? Solu. Responderunt suauitas et humilitas: q̄ magna nobilitas in leone consistit: qui nō rīdet ad irā pui canis: q̄ latrādo sibi minā. **C**heremita ab hūilitate q̄sūt: vtrū hēbat ita magnā p̄ciā in ascēdēdo sicut i descēdēdo? Rñdit hūilitas: q̄ ille q̄ magis alte ascendit: magis inferi⁹ cadere pōt. idcirco q̄n deliquit: maiore p̄ciā h̄re debet. **C**heremita ab hūilitate q̄sūt: vtrū habebat ita magnā tiorē in ascēdēdo sicut i descēdēdo? So. Rñdit hūilitas: q̄ nullus timorē h̄uit in descēdēdo. sicut superbia nullū h̄z tiorē i ascēdēdo. **C**heremita ab hūilitate q̄sūt: vtrū cōtritiōē hēbat cū peccabat? Solu. Rñdit hūilitas: q̄ illa sp̄ cōtritiōē hēbat cū ascēdebat: h̄z nō peccabat. Idcirco quātomagis ascēdebat de seipsa hoibus hūilib⁹ p̄ donabat. **C**heremita ab hūilitate q̄sūt: vtrū verecūdiā habebat? Solu. Rñdit humilitas: q̄ ip̄a verecūdiā nō habebat: cū descēdebat

sed q̄n ascēdebat: et tūc heremita cognouit p̄ h̄ q̄ hūilitas dixit: q̄re hoies ypocrite verecūdiā nō h̄uit. **C**heremita ab hūilitate q̄sūt: es libera? So. Rñdit hūilitas: q̄ supbia q̄ ē sūū dñi est subdita iobediētie. **C**heremita a pietate q̄sūt: vtrū sibi applicat⁹. **P**ietas: dixit heremita: q̄re es maior i femia casta q̄ i luxuriosa? So. Rñdit pietas: q̄ femia casta est in ordine: in quo ip̄a maior ē pōt q̄ extra ordinē. **C**heremita a largitate q̄sūt: q̄re hoies largi citi⁹ plorant q̄ hoies auari? So. Rñdit largitas: q̄ hoies largi pietatē h̄uit: q̄ est inf̄ stetit. et hoies auari crudelitātē h̄uit q̄ hoies paupes deridet. **C**heremita a legalitate q̄sūt: q̄re pietatē deridebat? Solu. Rñdit legalitas: q̄ hō falsus flet vt suspirat: vt legalis appareat. **C**heremita a cōstātia q̄sūt: tāti nō sit de p̄stātia: sicut i hoie: q̄re citi⁹ ad pietatē mouet q̄ hō? So. Maior x̄i pri⁹ mouet q̄ maior. vtrūq̄ maior: maiore h̄z motū. **C**heremita a diligētia p̄ncipis q̄sūt: vtrū pietatē de saracenis hēbat: q̄ vadit i isernū? So. Rñdit diligētia p̄ncipis: q̄ illa q̄stionē faceret diligētie p̄lati. **C**heremita a suauitate q̄sūt: q̄re plorabat? So. Rñdit pietas: suauitas: q̄ ip̄e plorabat: q̄ non erāt in corōnis p̄ncipis: tāti dilecti sicut aurū et lapides preciosi. **C**heremita a cōstātia q̄sūt: q̄re habes nāz tristitie? So. Rñdit p̄ciā: q̄ ip̄a nāz tristitie hēbat: vt pietas p̄ciā sua ploraret. **C**heremita a pietate q̄sūt: h̄es tiorē? So. Rñdit pietas: q̄ ip̄a erat signum q̄d timor i suo verillo portabat. **C**heremita a cōtritiōē q̄sūt: quō es cognita? Solu. Rñdit cōtritiō: q̄ ip̄a cognita erat cū la chrymis pietatē et erat icognita cū lachrymis hoim falsor q̄ plorat: vt hoies legales decipe possint. **C**heremita a pietate q̄sūt: dixit heremita: habes xechidiā? So. Rñdit pietas: q̄ ip̄a plorabat: quia pietatem de p̄ncipe habebat: qui verecūdiā h̄z in rogādo desit i loquēdo cū hoib⁹ humilib⁹: q̄ magnā penā ppter illā verecūdiā hēbat. **C**heremita a pietate q̄sūt: vtrū libertatē hēbat: cū plorabat et suspirabat? Solu. Respondit pietas: q̄ quātomagis plorabat et suspirabat: tātomagis liberā

Questiones brancharum. So. clxviii.

sentiebat. Idcirco cognoscebat q̄ sua libertas stabat in flere et suspirare propter p̄ciā hominum inobedientis virtutibus. **C**heremita a castitate q̄sūt: vtrū erat ita mag⁹ i dñi casta sicut i dñi luxuriosa? So. Rñdit largitas: q̄ sua figura mag⁹ erat i hoie. p̄dit go et sua forma in hoie largo. **C**heremita a castitate q̄sūt: vtrū erat virt⁹ i hoie p̄ditore? So. Rñdit castitas: q̄ i hoie p̄ditore qui nō ē luxuriosus: stabat ita sua similitudo: sicut similitudo hois vini i similitudine hois mortui. **C**heremita a castitate q̄sūt: dixit heremita: cū luxuria te tāgit: cū i virtute maiore cōstātiā habes? So. Rñdit castitas: q̄ cū seipsa maiore cōstātiā hēbat: quia ip̄a erat magis p̄ia luxurie q̄ aliq̄ alia x̄tus. **C**heremita a diligētia q̄sūt: magnā diligētia habebat i lucrādo denarios: vt sua vxor nobiliter iret iuduta. a quo mercatore heremita q̄sūt: vtrū hēbat ita magnā diligētia i pcurādo castitatē sue vxoris sicut pulchra i iuduta? So. Rñdit mercator heremita: q̄ suayxor sibi pmiserat: q̄ quātonobili⁹ ip̄am idueret: ip̄a magis casta esset: et q̄ ip̄e ei crederet. **C**heremita a suauitate q̄sūt: q̄re es maior i dñi luxuriosa q̄ i casta? So. Rñdit suauitas: q̄ dñi luxuriosa suā accipiebat similitudinē: vt sūi mariti deciperet euz similitudine amoris. **C**heremita a castitate q̄sūt: cū te tāgit luxuria: quā consulis? So. Rñdit castitas: q̄ ip̄a p̄ciā p̄sulebat. q̄ nūq̄ luxurie ē amica. **C**heremita a castitate q̄sūt: quādam feminā iuuenē accepit i vxorē: a q̄ castitas q̄sūt: vtrū timorē de luxuria hēbat? So. Rñdit hō senex: q̄ ip̄e timorē nō hēbat de luxuria. et dixit castitas: q̄ h̄ bñ appebat. **C**heremita a castitate q̄sūt: vtrū iuuenē vxorē accipiet? So. Rñdit castitas: q̄ nullus hō senex q̄ facit defectū p̄ suam vxorē iuuenē: ei satisfactiōē facere nō pōt. idcirco q̄libet hō senex i accipiēdo vxorē iuuenē: nō d̄z p̄ciā cōtritiōē et tiorē et xechidiā h̄re. **C**heremita a castitate q̄sūt: q̄re hoies iuuenes de ip̄a h̄uit xechidiā? So. Rñdit castitas: q̄ hoies iuuenes non cōsiderāt penas inferni: ad q̄s vadit homines luxuriosi: nec sciunt: q̄d est verecūdiā.

Cheremita a castitate q̄sūt: quare es tristis: cū tu sis ita bona? So. Rñdit castitas: q̄ ip̄a erat tristis: quia plures hoies plus luxurie q̄ sibi obediunt. **C**heremita a largitate q̄sūt: vtrū applicat⁹. **E**galitas a largitate q̄sūt: cū ius hois societas stat magi periculosa? Solu. Rñdit largitas: q̄ nullus hō est peior soci⁹ q̄ ip̄o auarus. **C**heremita a cōstātia q̄sūt: vtrū ip̄a possit in x̄bis cōsidere q̄bus hō auarus aliqd suo amico p̄mittebat? So. Rñdit cōstātia: q̄ hō auar⁹ est magis mēdar aliq̄s ali⁹ hō. **C**heremita a diligētia q̄sūt: q̄re nō erat tā mag⁹ mercimonis largitatis sicut auari⁹? So. Excusauit se diligētia: q̄ ip̄a culpā nō hēbat: q̄ ip̄a nulli se negabat q̄ ip̄az volebat. **C**heremita a suauitate q̄sūt: dixit heremita: q̄re estis maior i largitate q̄ i auari⁹? So. Rñdit suauitas: q̄ cū hō denarios hois auari tāgit: ip̄e auar⁹ cito irascit⁹. q̄ siqdē denarij hoies auaros supbos faciūt. **C**heremita a cōstātia q̄sūt: q̄re nō erat i hoib⁹ diuitib⁹ auaris qui denarios pauperū faciūt ē oculos? So. Excusauit se cōstātia: q̄ auari⁹ hoc nō lebat. **C**heremita a castitate q̄sūt: auari⁹ tiorē nō h̄z de iudice? So. Rñdit largitas: q̄ auari⁹ p̄les denarios hēbat cū q̄bus iudicē tacere faciebat. **C**heremita a cōtritiōē q̄sūt: q̄re estis maior i hoie largo q̄ i hoie auaro? So. Rñdit cōtritiō: q̄ hō auar⁹ ē maior inimicus restōnis q̄ ali⁹ hō. **C**heremita a largitate q̄sūt: vtrū xechidiā hēbat: q̄ auari⁹ p̄les amicos q̄ ip̄a hēbat? So. Rñdit largitas: q̄ nō tūc xechidiā hēbat: immo tristis erat et sepe plorabat. **C**heremita ab obedientia q̄sūt: vtrū erat ita mag⁹ i largi⁹ sicut i auari⁹? So. Rñdit obedientia: q̄ ip̄a maior erat in largitate q̄ i voluntatē et i auari⁹ fin corp⁹. **C**heremita a legalitate q̄sūt: vtrū applicat⁹. **C**onstātia: dixit heremita: quare maiorē amicitia h̄es cū legalitate q̄ cū falsitate? So. Rñdit cōstātia: q̄ hō legalis suā camerā in rupe edificat et hō falsus in arena. **C**heremita a diligētia q̄sūt: cur ploras? So. Respondit legalitas: q̄ ip̄a que erat falsitatis amica: hoc sciebat. **C**heremita a legalitate q̄sūt: vtrū applicat⁹.

Questiones bancharum.

quare spaciose loquuntur et piam humili-
ter vadunt. So. Iohes falsi cito loquuntur
ut deliberatione ad dicendum veritatem non
habeant. vadunt superbi et de ipsis timo-
re habeant. C. Iohes legales quare se non ex-
cusant ita fortiter: cum homo ipsos increpat de
falsitate: sicut homines falsi se excusant. So.
Legalitas non habet ita magni timorem sicut
falsitas: quia in veritate confidit: hoc scit con-
scientia. C. Heremita a legalitate quaerit:
de qua habet maiorem timorem. So. Respondit le-
galitas: quia ipsa timorem habet maiorem de
falso testimonio quam de aliqua alia re. C. He-
remita a legalitate quaerit: vtrum contritio
non habet: cum confitebatur. So. Respondit legali-
tas: quia ipsa erat confessio hominis falsi: quia
cum falsitate posset. C. Heremita a legali-
tate quaerit: quare erat rubeus color in facie
hominis legalis: qui iniuste est reprehensus. So.
Respondit legalitas: dicitur: quia ipsa ita sangui-
nem movebat ad colorem rubrum in facie cum ve-
recundia: cum iniuste fuerat reprehensa: sicut
falsitas cum timore coloris crocei cum finem ve-
ritatem est reprehensa. C. Heremita a legali-
tate quaerit: vtrum vltimo tempore fuerat peccato obe-
diens. So. Nulla falsitas est obediens vir-
tuti. C. De. q. ostendit virtutem applicatam.

Ostendit: dicit heremita: habes
diligentiam. So. Respondit constantia:
quia hierusalem fieret illa questio: quia
sciebat. C. Heremita a constantia quaerit:
vtrum suavitatem habet. So. Respondit constantia
heremite: quare ab eo vtrum quaerebat de illa
suavitate quae erat tempore apostolorum vel de illa quae est
in tempore in quo sumus. C. Heremita a constantia
quaerit: vtrum erat fundamētum conscientiae. So.
Respondit: quia ipse qui toties apostata fuit: illud
sciebat. C. Constantia: dicit heremita: ha-
bes timorem. So. Respondit constantia: quia ipsa ti-
morem habebat de homine infirmo qui suum
bonum propositum mutat in malum: quoniam est cura
tus. C. Constantia habet contritiones. So.
Respondit constantia: quia ipsa contritiones habet: vbi
homines erant infirmi. C. Constantia: dicit heremita:
habet verecundiam. So. Respondit constantia:
quia ipsa verecundiam habet semper cum homines se de
bono tactabatur: quod faciebatur. C. Obedien-
tia a constantia quaerit: vtrum ipsam diligebat
tanti pro timore sicut pro amore. So. Respondit con-
stantia: quia ipsa non facit aliquid pro denariis.

De. q. diligentie et virtutis applicatam.
Diligentia quaerit a suavitatem:
quia ibat spaciose. So. Respondit
suavitatem: quia ipsa ibat cito cum co-
stantia et spaciose cum patientia et humilitate.
C. Heremita a diligentia quaerit: quare ita for-
titer currebat. So. Respondit diligentia: quia
ipsa currebat ita fortiter: quia conscientia habet
consulebat. C. Diligentia: dicit heremita:
habet timorem. So. Respondit diligentia: quia ipsa
timorem habet de cibariis delicatis et mol-
libus lectis et pluribus tunicis: quia homines pi-
gros facit. C. Diligentia habet contritionem.
So. Respondit diligentia: quia ipsa contritionem
habet non poterat in hominibus pinguius. C. Dili-
gentia habet verecundiam. So. Respondit diligen-
tia: quia ipsa verecundiam habet de hominibus ple-
nis vini et carnis gallinarum. quod hoc quod pro-
mittitur: non tenet et dicitur: quia magis redit et
ire pro modis ad honorandum deum. C. Diligentia
dicit heremita: cum qui pigritia vincit: est
tunc praeiudicium. So. Respondit diligentia: quia ipsa suum
vincit cum charitate et prudentia.

De. q. suavitatis et virtutis applicatam.
Quomodo discretus quare considerat
prius illud: quod loquitur. So. Suavi-
tas et conscientia in sermonibus cau-
sant rhetoricam bonitatem charitatem patientiam
et humilitatem. C. Suavitatem: dicit heremita:
habet timorem de superbia. So. Respondit
suavitatem: quia nullus homo habet timorem de super-
bia: quia humilitatem diligit patientiam. C. Sua-
uitas: dicit heremita: habet contritiones. So.
Respondit suavitatem: quia illa contritionem in
sua propter non habet. C. Suavitatem: dicit
heremita: quare loqueris ita spaciose et len-
te. So. Respondit suavitatem: quia ipsa ita spacio-
se et lente loquebatur: quia habet verecundiam men-
tiendi. C. Suavitatem: dicit heremita: cum
quibus virtutibus es magis obediens. So.
Respondit suavitatem: quia ipsa maiorem habebat
parentelam cum charitate patientia et humi-
litate: quam cum aliis virtutibus.

De. q. conscientie et virtutis applicatam.
Conscientia: dicit heremita: quare
maiorem habes concordantiam cum timore
quam cum amore. So. Respondit
conscientia: quia suum officium ita erat ex minimis
sicut erat ex spe et ex permissionibus. C. Con-
scientia: quare est tuus confessor. So. Respondit

Questiones bancharum. Fo. clxix.

conscientia quia propter suam professionem audie-
bat. quoniam scire volebat quod minas faciebat
hominibus qui male faciunt et quod hominibus pro-
fulebat quod faciant bonum. C. Heremita a conscientia
quaerit: vtrum verecundiam habet. So. Respondit
conscientia: quia ipsa verecundiam habet sepius in leua-
tione mens cum homines erant pleni vini: quod cre-
debatur me habere: quia temperantiam defecerat.
qua quod verecundiam in principio mens habere
voluissim. C. Conscientia: dicit heremita: quare es
semper tristis. So. Respondit conscientia: quia ipsa erat
semper tristis: quia semper erat ancilla.

De. q. timoris et virtutis applicatam.
Heremita a propter quaerit: vtrum
maiorem habet concordantiam cum timore
re: quam cum amore. So. Respondit propter
timor: quia amor ipsam cum timore movebat.
C. Verecundia sit bona virtus: quare homines
habet ipsam cum timore. So. Sicut faciendo
bonum non ridet homines: sicut nalerit in facie
do bonum verecundiam non habet. C. Obedientia
cum sit ita bona virtus: quod homines ipsam tan-
tum timet. So. Maliter intellexit et volun-
tas libertatem desiderant.

De. q. propter et virtutis applicatam.
Verecundia: dicit heremita: quare
es. So. Respondit verecundia: quia
ipsa erat: vtrum ipsa propter non haberet
de propter quam habet: quia ipse solus existeret
et herbas crudas comederat et supra pos-
sederat. C. Heremita ab obedientia quaerit:
vtrum ita magnam propter non habet in
prelato sicut in canonico. So. Respondit obe-
dientia heremite: quia ipse magnam propter non
faciebat: quare sibi ratio non conveniebat.

De. q. verecundie et obedientie.
Heremita ab obedientia quaerit:
vtrum verecundiam habet. So. Re-
spondit obedientia: quia ipse illam que-
stionem sentit faceret cui plures homines
erant obediens quam intellectus.

De. q. brachiarum. mo. vitiose. et pro de gula.
Quid quod est. So. Adde ad bran-
chas vitiosas ar. mo. et ad ru. de
gula. C. Gula quare est. So. Su-
la est: quia abstinentia fortitudo et prudentia
non iuvant temperantiam contra voluitatem que est
appetitiva vegetali maiorem habet con-
cordantiam: quam cum digestiva. C. Gula de
quo est. So. Gula est ex privato sine tem-

perantie et de ociositate iustitie pudetie et
fortitudinis. C. Gula quod est. So. Gula est
cum imaginatione quod delectationem comedendi
et bibendi imaginat in sapore sensitiva ses-
ipsum mouere cum instinctu naturali vegetative
ad nimis magni finem sentiendi in gustando
pro ordine recolendi intelligendi et amandi.

De. q. auaritie.
Auaritia quod est. So. Adde ad
brachias vitiosas ar. mo. in ru.
de auaritia. C. Avaritas ab auaritia
quaerit: vtrum erat creatura. So. Res-
pondit auaritia: quia ipsa creatura non erat. sed erat
similitudo propter: que facit fines denariorum esse
ociosos et etiam fines subarum vegetatarum.
C. Avaritas ab homine auaro quaerit: cum
quo auaritia producat. So. Respondit ho-
mo auarus: quia auaritia producat cum si-
militudine bonitatis propter finem bonitatis illo
sine debito hominibus quod necessitate habet de bo-
nis: quia ipse aggregat. de quo sua voluntas
iustitia non producit nec prudentia fortitu-
dinem charitatem neque spem. C. Auaritia: di-
xit largitas: quare es mihi prior. So. Respondit
auaritia: quia sibi erat prior: quia iustitia pro-
deta fortitudo charitas et spes sine amice
non erant. C. De. q. luxurie.

Luxuria quod est. So. Adde ad
brachias vitiosas ar. mo. in ru. de lu-
xuria. C. Luxuria de quo est. So.
Est de instinctu et appetitu elali vegetali
sensuali et imaginari et ex ordinato appe-
titu rationali propter ordinem carnalis copule. C. Lu-
xuria quare est. So. Luxuria est propter nimis
am abundantiam comedendi et bibendi illa
abundantia directa sive ordinata ad car-
nales delectationes pro voluntatem desidera-
tas et pro intellectu intellectas et pro memoria
recoltas et pro imaginatione imaginatas
non coactas pro iustitia nec reprehensas pro pru-
dentia nec per fortitudinem deuictas nec
per abstinentiam ligatas nec in ordine ma-
trimonii positas. C. Castitas a luxuria quaerit:
quare habet maiorem cum voluntate
concordantiam quam cum memoria et cum intellectu.
So. Respondit luxuria: quia voluntas est potentia:
quod citius accipit suum obiectum quam memoria et
intellectus. de quibus timor est in primo: vtrum
non consulat iustitia prudentia et fortitu-
dinem: que sepius voluntatem reprehendit.

Questiones brancharum.

dunt: quia diligit vitia.

De. q. superbie.

Superbia qd est? So. Ade ad brā. vitiosas arb. mo. **C** Supbia de q est? Sol. Supbia est ex hūilitatis priuatione/ et ex inordinato appetitu: q magna in bōitate desiderat magnitudie nō debita in maiōitate illi: q desiderat/ et q suā maiōritatē cōsiderat/ et maiōritatē sui primi obliuiscit/ et q mīōritatē illi reco- lit/ et q suū pī mīōritatē obliuiscit. **C** Su- perbia qre est? So. Supbia ē: qz hūilitas nō est. **C** Humilitas a supbia qsiuit: qre maiōrē hēbat pcorātiā cū intellectu q cū mēoria nec volūtatē? Sol. Rñdit supbia: q intellect? ita pprie se hz ad intelligere sicut ignis ad calefacere et ad lucere: s vo- lūtas est magis variabilis. et idē de memo- ria ad desiderādum res debitas et indebi- tas q intellect? ad intelligendū res ve- ras et nōveras. idcirco hō supb? q non cō- siderat suos defectus et defect? alienos cō- siderat maiōrē hz cōcordātiā cum intelle- ctu q cum alijs potentijs.

De. q. accidie.

Accidia quid est? Sol. Ade ad brā. vitiosas arb. mo. **C** Ac- cidia de quo est? So. Accidia ē ex finibus ociosis et ex tristi appetitu. qz fi- nes nō sunt ociosi. Accidia qre est? Solo. Accidia est: qz diligētia finis moralis nō est. **C** Diligētia ab accidia qsiuit: qre ma- iōrē cōcordātiā cū intellectu hēbat q cū memoria nec volūtatē? So. Rñdit acci- dia: q intellect? est illa potētia q maiōres labore hz in inueniēdo sūi obiecti: q ali- qua alia potētia. qm ipse pīo spēs inqrit cū qb? secreta attrigit et rex veritates/ et in inquirēdo illas spēs hz mag^m laborē. cū ita sit: q secreta et vitates rex sint valde fortiter abscondite: et sub pīb? falsis siliu- dinibus/ et ex illis spēs? q accipit intelle- ctus et colligit ad reuelādi secreta et vita- tes/ accipit et colligit volūtas lumē ad dili- gendum sūi obiecti amādo vel odiendo: et illas species q intellect? accipit et inue- nit: memorie tradit seu recommittit: et i ipa antiq? facit et alias nouas inquirat. et sic facit habiti scēde de quo se iduit: et de quo practica hnt mēoria et volūtas q non hnt

ita magnū laborē i accipiēdo eaz obiecta cū lumine inuēto. sicut intellect? q nouiter illud lumē inuenit. et qz intellect? maiōrē labore hz: citi? attēdiat q mēoria nec vo- lūtas. idcirco pigritie est pīnquior: q est media tunica: q volūtas nec memoria.

De. q. inuidie.

Inuidia qd est? So. Ade ad brā. vitiosas arb. mo. **C** Inuidia de q est? So. Inuidia est de appetitu q desiderat bona aliena possidere: que sunt alijs appropriata et data fin ordinē iusti- tie et charitatis. **C** Inuidia qre est? Sol. Inuidia est: qz iustitiā charitatē et spēs vo- lūtas nō desiderat. s eaz pīa desiderat/ et in memoria reponit. **C** Iustitia/chari- tas/ et spēs/ ab inuidia qsiuerūt: qre maio- rē cōcordātiā hz cū mēoria q cū intelle- ctu nec volūtatē? Sol. Rñdit inuidia: q mēoria maiōrē cōcordātiā hēbat cū pple- rione terre q cū aliq alia pplexiōe alioz eloz. idcirco erat ei auaritia appropriata: qm mēoria requirit hfe ples spēs: de qb? ita thesauri facit cum ociositate. sicut hō auar? ex plurib? denarijs: qz ociosos i ar- cha facit eē. idcirco hoies inuidiosi sunt pigri: et pīa hfe desiderāt abiqz eoz labo- res: q alijs hoies hnt cū labore acq̄sita/ vel que eis ppter aliquem finē sunt collecta.

De. q. ire.

Ira qd est? Sol. Ade ad brā. vi- tiosas arb. mo. **C** Ira de quo est? So. Ira est ex odibitate et tristi appetitu subito motu i iustitiā/ fortitudi- nē/ et charitatē sine deliberatōe prudētie. **C** Ira qre est? So. Ira est: qz patiētia nō est/ et qz abstinentia volūtatē nō refrenat: priuat hnt charitatis: et q intellect? spo- liat de prudētia/ et mēoria de iustitia/ et se- ipsam de fortitudine. **C** Patiētia ab ira qsiuit: qre cū volūtatē maiōrē cōcordātiā hēbat q cū mēoria nec intellectu? So. Rñ- dit ira: q volūtas subitū motū hz et nō fa- ciebat aliquā deliberatōē in accipiēdo sūi obiecti quousqz intellect? prudētia vī suo pīo vit. idcirco: qz volūtas sine deli- beratione et pīlio se mouet ad odiendum tūc: cū intellect? ociosus pīstuit: maiōrē mor- tū hz q intellect? nec mēoria. cū in ea nā sit habere motū subitanē sine deliberatōe

Questiones brancharum. Fo. clxx.

ne recolendi et intelligendi.

De. q. gule et auaritie.

Gula et auaritia quō hnt pcorāti- tā? So. Ade ad rub. andictā in brā. arb. mo. **C** Gula hō auar? mul- ti non vult expēdere: et hō gulosus multū vult comedere: auaritia et gula qre hnt cō- cordātiā/ et nō sunt pīe? So. Gula et auaritia in diuersis hoib? sunt pīe: et in vno hoie pnt pcorātiā hfe. sicut hō gulosus q est auar? alijs hoib?: vt multū comedere possit/ et q possit emere cibaria delica- ta. **C** Auaritia et gula: quō sunt pīe? So. Gula est i sanitatē hois auari vt multum comedere possit: idcirco est i subm auari- tie. et auaritia est i gulā: in quātū tenet ci- baria delicata ociosa: q possit emere et gu- la vellet comedere. s auaritia ei dare non vult. idcirco aliq hoies auari gulosi se de- bilitāt corūpūt in comedēdo cibaria: q cū paucis denarijs sunt empta/ et que non sunt delicata. **C** Charitas et tēperātia plo- rabāta qb? petūt herēta: qre plozabāt? So. Rñderunt: q ipse plozabant: qz eaz pīa plus q ipse diligebātur/ et ples hēbat amicos. **De. q. gule et luxurie.**

Gula et luxuria quō hnt pcorāti- tā? Sol. Ade ad rub. andictā in brā. vitiosas arb. mo. **C** Qua- re hoies luxuriosi et gulosi sunt mag^m pau- peres et minus viuūt q alijs hoies? Solo ibidē. **C** Herēta a gula qsiuit: vtrū erat ita malum vitii sicut luxuria? So. Rñdit gula: q ipsa non erat causa culpe alteri ni- si suo subiecto. et luxuria ē causa culpe ho- mini et femine. **C** Quare plures mulieres sunt luxuriose q gulose? Sol. Pulchre mulieres ad luxuriam per hoies inuitan- tur fortius q ad gulam.

De. q. gule et superbie.

Gula et superbia quomō habent concordantiam? Solo. Ade ad rub. andictā i brā. vitiosas arb. mo. **C** Gula: dixit heremita: es ita malum vi- tium sicut superbia? Solo. Rñdit gula: q ipsa erat peius vitium q superbia i sen- situa. et superbia erat peius vitium q ipsa in intellectu. **C** Gula quomodo est su- perbia? Solutio. Gula est superbia: quia vult: q appetit? sensualis sit domin? itel-

lectualis. **C** Plozabāt gula et supbia/ et herēta ab eis qsiuit: qre plozabāt? So. Rñderūt gular supbia: q ipse plozabant: q ipse carnes nō cōdebat/ nec vinum bi- bebat/ nec pulchra indumenta induerat.

De. q. gule et accidie.

Alaz accidia quō hnt pcorāti- tā? Sol. Ade ad rub. andictā in bran. vitiosas arbori moralis. **C** Herēta a gula qsiuit: vtrū erat ita ma- lū vitii sicut accidia? So. Rñdit gula: q ipsa nō ē ita cōe vitii sicut accidia. **C** He- remita ab accidia et gula qsiuit: qre signū i scuto faciebāt? So. Rñderūt gular acci- dia: q ipse signū tristitie faciebāt et pigri- tie cū hoies numis cōderūt/ et cū hoies sa- ni tēperātiā lucrati fuerit bonos mores denarios et bonā famā. **C** Gular accidia: dixit heremita: qualis est vester finis? So- lu. Ade ad rub. antedictam.

De. q. gule et inuidie.

Gula et inuidia quō hnt pcorāti- tā? Sol. Ade ad rub. andictā in brā. vitiosas arb. mo. **C** Gula: di- xit heremita: es ita malū vitii sicut inui- dia? So. Rñdit gula: q hō inuidiosus in- uidiā hfe pōt ieiunus et plen? et ē magis pīa charitati q illa. **C** Gula et inuidia: dixit heremita: qre estis amice? So. Rñ- derunt gula et inuidia: q ipse amice erāt: q timorē de eaz inimicis hēbant. **C** He- remita a gula et inuidia qsiuit: cū eas per- deret/ vbi eas citi? inueniret? So. Rñdes- rūt gula et inuidia: q ipse erāt libēter i ho- minibus diuitib?: q plures habent dena- rios/ et plus bonum diligunt speciale con- tra publicū q homines pauperes.

De. q. gule et ire.

Gula et ira quō hnt pcorātiā? So. Ade ad rub. antedictam in bran. vitiosas arb. mo. **C** Gula: dixit heremita: es ita malum vitium sicut ira? So. Rñdit gula: q ipsa corpus ho- minis lente occidebat/ et ira subito et cito. **C** Heremita a gula et ira qsiuit: vtrum timorem habebāt? So. Rñdit gula et di- xit: q ipsa timorē habebat de tēperātia. et ira dixit: q ipsa timorē habebat de pa- tientia. **C** Gula et ira venditis vos p dena- rios? So. Rñderunt gula et ira: et di-

Questiones brancharum.

dixerunt: qd nō vēdebant p denarijs: sed se dabāt libēter oībus qui ipsas volebāt.

De q. auaritie et luxurie.

Auaritia et luxuria quō hnt concordātia? Sol. Vade ad branchas vitiosas ar. mo. in ru. ante dicta. **Luxuria** dixit heremita: es ita malū vitii sicut auaritia? Sol. Rndit luxuria et dixit: qd ipa nō erat ita fortiter p nām sicut auaritia. nec erat ita publicū vitium. **Heremita** aetula luxuriosa q̄sūt: qre nō hēbat ita magnū placitum de luxuria sue nuris sicut de luxuria sue filie? Solo. Respondit vetula et dixit: qd ipa plus denarios propter suam filiam diligebat q̄ ppter nurū suū. et plus suā silitudinē luxurie diligebat in illa femina quā plus diligebat. **Ectula** luxuriosa dixit heremita: qre tuū filiū rep̄hēdis de luxuria: non autē tuā filiā? Sol. Rndit vetula et dixit: qd suus filiū suū corp⁹ psumebat: et ppp luxuriam denarios expēdebat. sua xō filia ipos lucrabat: qd luxuriā coram ipsa faciebat. fili⁹ autē suus nō. etiā cū sua filia de luxuria sine xecūdia loq̄bat: et sibi placita referebat: qd cū hoīb⁹ habuerat. de q̄b⁹ placitis xecūdiā hēbat: qd suo filio ipsa dicebat. **De q. auaritie et supbie.**

Auaritia et supbia quō hnt concordātia? Sol. Vade ad ru. aſdictā in brā. vitiosis ar. moralis. **Auaritia** dixit heremita: es ita malū vitii sicut supbia? Sol. Rndit auaritia et dixit: qd ipa erat peius vitii q̄ supbia p reſtutionē in p̄ſcto mortis. et supbia erat peius vitii q̄ illa cū ira p veniā in p̄ſcto mortis. **Supbia** dixit auaritia: qre es p honore dei. et tu auaritia: qre es p finem bonorū tpaliū. et vos dixit heremita: qre inuicē vos rep̄hēditis: postq̄ xtuſi eſtis p̄rie? Sol. Rndit supbia: qd ipa erat p deum: qm̄ parē habere volebat i magni potestatis. Et auaritia dixit: qd ipa erat contra finē bonorū tpaliū: qd charitas dormiebat. Et ambe ad heremitā dixerūt: qd ipse ſeuicē rep̄hēdebat: qd cum inuidia concordātia habebat. **Auaritia** et supbia habetis ita magnā concordātiā in homine ſene sicut in hoīe iuene? Solo. Respondit supbia: qd ipa maior erat in

homine iuene: in quātum corpus. et in quātum aia in ſene. Et auaritia dixit: qd ipa erat in homine ſene maior corpore et ſpiritualiter q̄ in homine iuene.

De q. auaritie et accidia.

Auaritia et accidia quō hnt concordātia? Sol. Vade ad ru. ante dictā in brā. vitiosis ar. mo. **Heremita** ab auaritia et accidia q̄sūt: que iparū eſt peius vitii? Sol. Rndit auaritia: qd ipa erat peior q̄ accidia in inſirmitate hoīs diuini auari. Et accidia dixit: qd ipa erat peior in ſanitate hominū ſuorum amicorū q̄ auaritia. qd erat vitii: qd non erat tā cognitum: nec qd tātū timeat sicut auaritia. **Heremita** ab vno mercatore auaro queſiuit: qre tot denarios non hēbat sicut alius mercator amicis largitatis? Sol. Vade vtrū. **Heremita** a ciuitate hierlīm queſiuit: qre plorabat? Solo. Respondit ciuitas hierusalem: qd auaritia et accidia hoc faciebant.

De q. auaritie et inuidie.

Auaritia et inuidia quomō hnt concordātia? Sol. Vade ad ru. ante dictā i brā. vitiosis ar. mo. **Heremita** a pctō q̄sūt: vtrū erat ita magnū in auaritia sicut in inuidia? Sol. Rndit pctū: qd maius erat in auaritia inter ſue et in inuidia extenſiue. **Heremita** ab auaritia et inuidia q̄sūt: ſi erāt perditel amiffi: vbi poſſent inueniri? Sol. Respondit: qd ipi qui ipas inuenire vellēt: ipas in pulchris domibus inquirerēt: in pulchris equis: in pulchris veſtibus: in teſtibus plenīs denariorū: in oreis plenīs frumētō: et in lachrymis pauperū. Et tūc heremita dixit: qd cito poterant inueniri. **Heremita** ab auaritia queſiuit et inuidia: vtrum erāt de magno genere? Solo. Rndit auaritia et inuidia: qd earū genus multum erat antiquum. et maxime erant in ſummitatibus arborum.

De q. auaritie et ire.

Auaritia et ira quomodo hnt concordātia? Sol. Vade ad ru. ante dictā in brā. vitiosis ar. mo. **Auaritia** dixit heremita: es ita malū vitium sicut ira? Solo. Respondit auaritia: qd ira currebat citius ad malum ptra

Questiones brancharum. Fo. clxxi.

bonū q̄ illa. **Auaritia** ab ira queſiuit: qre denarios q̄s ipa cū labore acquiſiue rat: ad fortunā p̄dēdi ponebat tūc: cū hoīes occidere volebat? Sol. Rndit ira: qd ipa dānū alicui nō plāgebat. **Ira** dixit auaritia: poſſes me vindicare de largitate: qd de me malū pauperib⁹ dicere facit? Sol. Rndit ira: qd ipam vindicare poterat de largitate: dū tū ipa litē inter hoīes diuites pcuraret: qd elemoſinā pauperib⁹ faciūt.

De q. luxurie et supbie.
Luxuria et supbia quō hnt concordātia? Sol. Vade ad ru. aſdictā in brā. vitiosis ar. mo. **Heremita** a luxuria et supbia q̄sūt: qd iparū eſt pei⁹ vitii? Sol. Rndit luxuria: qd ipa erat peius vitii in corpe. et supbia dixit: qd ipa erat peius vitii in aia. Tūc xō heremita cognouit: qd iparū erat pei⁹ vitii. **Quare** vetula femina luxuriosa nō eſt ita ſupba sicut femina iuuenis luxuriosa? Solo. Mulieres iuuenes magis rogantur q̄ ſenes. **Heremita** luxuria et supbia inuenit: qd inuicē loq̄bantur. et q̄sūt ab eis: de quo loquebātur? Sol. Rndit supbia et luxuria: qd ip̄ loq̄bantur de his q̄ magis diligebāt: aut de illis q̄ valde odiebāt. Et tūc dixit luxuria ad heremitā: qd ipa nolebat eē ſua vxor. et supbia dixit: qd ipa nolebat eē ſua ſocia: qm̄ pulchrā figurā non hēbat: nec equū eq̄tabat: nec pulchrā habebat indumēta: nec domicellos: qd ei ſeruirent. et hēbat barbā albā et cibaria macillenta comedebat. Rndit eis heremita: qd hmoi diligebat: vt earū ſocietate nō haberet: qm̄ nimis erāt male beſtie.

De q. luxurie et accidia.

Luxuria et accidia quō hnt concordātia? Sol. Vade ad ru. ante dictā in brā. vitiosis ar. mo. **Heremita** a luxuria et accidia q̄sūt: qd iparū eſt peius vitii? Sol. Rndit luxuria: qd ipa erat peius vitii in ſanguine: et accidia in melācholia. **Accidia** dixit heremita: qre plus luxuriā diligis in magis nobilibus mulieribus q̄ in minus nobilibus? Sol. Respondit accidia: qd ipa pl⁹ diligebat luxuriā in nobilioſibus mulieribus q̄ in minus nobilibus: vt eſſet magna: et vt maius malum procurare poſſet.

Luxuria dixit heremita es ocioſa i homine ſene luxurioſo: qd cū muliere tacere non pōt? Sol. Respondit luxuria: qd accidia ſua amica hoc ſciebat: que hoīes caſtos blaſphemabat.

De q. luxurie et inuidie.

Luxuria et inuidia quō hnt concordātia? Solo. Vade ad ru. aſdictā i brā. vitiosis ar. mo. **Heremita** a luxuria q̄sūt: vtrū erat ita malū vitii sicut inuidia? Sol. Rndit luxuria: qd ipa erat peius vitii in tangendo: et inuidia inuidendo. **Quare** mulier melius eſt diſpoſita: qd ſit luxurioſa q̄ inuidioſa: et homo qd ſit inuidioſus: qd ſit luxurioſus? Sol. Nullā mulierē decet ita bñ habere diuitias sicut hominem: et oīſvo: lūtas coacta deſiderat eē libera. **Quare** mulieres pl⁹ rep̄hēnduntur de luxuria qd hoīes de inuidia? Sol. Iudiciū feminarū nō eſt ita magnū sicut iudiciū hominum.

De q. luxurie et ire.

Luxuria et ira quō hnt concordātia? Sol. Vade ad ru. aſdictā in brā. vitiosis ar. mo. **Heremita** a luxuria et ira q̄sūt: qd iparū eſt magis mala? Sol. Rndit luxuria: qd ipa timore hēbat aliquotiens. Et dixit ira: qd nunq̄ timore hēbat. **Quidā** dare volebat mulierē iuuenē i vxorē cuiā homini veteri. qd ab ipsa q̄sūt: vtrū ſibi placebat? Sol. Rndit domicella: qd ſi ipe ipſam hēre volebat in vxorē: et inuicē litigarēt: nō eēt: qui pacē poneret inter ipos. **Quare** hō luxurioſus iratus non eſt p ſuū pctū: et eſt irat⁹ p ſuam vxorē luxurioſam? Sol. Quilibet gallus dñs eſt in ſuo ſimario.

De q. supbie et accidia.

Superbia et accidia quō hnt concordātia? Sol. Vade ad ru. ante dictā in brā. vitiosis ar. mo. **Superbia** dixit heremita: es ita malū vitii sicut accidia? Sol. Dixit supbia: qd ipa magis deo erat p̄ria: qd accidia. qm̄ ipſa volebat eē ſine pari. **Heremita** a ſuperbia q̄sūt: ab accidia: vtrū erāt p̄trarie? Sol. Rndit: qd ipe p̄trarie erāt: in quātum in hominibus q̄libet volebat eē maior q̄ alia. **Superbia** ab accidia queſiuit vbi ſtabat? Sol. Dixit accidia: qd

Questiones brancharum.

plures domum suam sciebant.

De q. superbie et inuidie.
Superbia et inuidia quod habent concordantiam? So. Uade ad ru. antedictam in brā. vitiosis arb. mo. **De** heremita a supbia quod inuidia? ipse erat peius vitiosus in demonibus? et dixit inuidia: quod ipse erat maius vitiosus in hominibus? **De** heremita a supbia quod inuidia? ipse erat inuidia non habebat de homine paupere male induto: quod fabas comedit. **De** heremita a superbia quod inuidia? ipse erat de sua parietela? So. Respondit supbia quod suam pocritis habebat.

De q. superbie et ire.
Superbia et ira quod habent concordantiam? So. Uade ad ru. antedictam in brā. vitiosis arb. mo. **De** supbia et ira quod inuidia? ipse erat inuidia non habebat de homine paupere male induto: quod fabas comedit. **De** heremita a superbia quod inuidia? ipse erat de sua parietela? So. Respondit supbia quod suam pocritis habebat.

De q. accidie et inuidie.
Accidia et inuidia quod habent concordantiam? So. Uade ad ru. antedictam in brā. vitiosis arb. mo. **De** heremita ab accidia et inuidia quod inuidia? ipse erat inuidia non habebat de homine paupere male induto: quod fabas comedit. **De** heremita a accidia et inuidia quod inuidia? ipse erat de sua parietela? So. Respondit supbia quod suam pocritis habebat.

De q. accidie et ire.

Accidia et ira quod habent concordantiam? So. Uade ad ru. antedictam in brā. vitiosis arb. mo. **De** heremita ab accidia et ira quod inuidia? ipse erat inuidia non habebat de homine paupere male induto: quod fabas comedit. **De** heremita a accidia et ira quod inuidia? ipse erat de sua parietela? So. Respondit supbia quod suam pocritis habebat.

De q. inuidie et ire.
Inuidia et ira quod habent concordantiam? So. Uade ad ru. antedictam in brā. vitiosis arb. mo. **De** heremita ab inuidia et ira quod inuidia? ipse erat inuidia non habebat de homine paupere male induto: quod fabas comedit. **De** heremita a inuidia et ira quod inuidia? ipse erat de sua parietela? So. Respondit supbia quod suam pocritis habebat.

De q. vitiorum consequentium.
Et primo de iniuria.

Iniuria quod est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo. **De** iniuria quod est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo. **De** iniuria quod est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo.

De q. indiscretionis.
Indiscretio quid est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo. **De** indiscretio quid est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo.

Questiones brancharum. Fo. clxxii.

Indiscretio est: quod prudentia non est. **De** indiscretio: dixit heremita: protra qua potentia anime es magis fortis? So. Respondit indiscretio: quod ipsa erat magis protra in intellectu: quod melior erat voluntas: quod intellectus et prudentia magna habent amicitiam.

De q. debilitatis cordis.
Debilitas cordis quod est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo. **De** debilitas cordis quod est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo. **De** debilitas cordis quod est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo.

De q. intemperantie.
Intemperantia quid est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo. **De** intemperantia quid est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo. **De** intemperantia quid est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo.

De q. infidelitatis.
Infidelitas quod est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo. **De** infidelitas quod est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo. **De** infidelitas quod est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo.

Infidelitas quod potest destrui? So. Respondit infidelitas destrui potest cum diligentia bonorum pastoris finem modum quem raymudus posuit in sua petitione quam ipse domino pape et eius collegio presentavit.

De q. desperantie.
Desperantia quod est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo. **De** desperantia quod est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo. **De** desperantia quod est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo.

De q. crudelitatis.
Crudelitas quod est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo. **De** crudelitas quod est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo. **De** crudelitas quod est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo.

De q. proditiōis.
Proditio quod est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo. **De** proditio quod est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo. **De** proditio quod est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo.

De q. homicidii.
Homicidium quid est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo. **De** homicidium quid est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo. **De** homicidium quid est? So. Uade ad p. m. pa. de vitiosis sequentibus in brā. vitiosis arb. mo.

Questiones brancharum.

sensum moritur tot hoies sicut p gustu. tunc xpo herēta cognouit: q p nullū sensu viuit tātū hoies sicut p gustu tēperatiā. Cūta dixit herēta: cū q potētia aie ho micidii est tibi magis frū? Sol. Rñdit vita q nulla potētia spūat auscultat ita parum rationem sicut voluntas.

De q. latrocinii.
Latrocinii qd est? So. Adde ad x. pa. C Latrocinii dixit herēta: quis est tuus maior amicus? So. ibidē. C Latrocinii cui es pl? furatus? So. Rēpōdit latrocinii: q deo plus furatū est q alicui alii. C Latrocinii qd res es deo magis furatū? Sol. Rñdit latrocinii: q plus furatū est deo de xitate honore q de aliqua alia re. qm ples homines laborāt ad acqrendū honore p prium q ad honorandum deum. Et tunc heremita dixit ad latrocinium: q ipsum valde malū vitis erat. C De q. mēdaci.

Mentiri quid ē? So. Adde ad x. pa. C Mentiri dixit heremita: qles sunt tui maiores inimici? So. ibidē. C Mētiri in quo sensu es malus? So. Rñdit mētiri: q nullus sensus nām mētebatur nisi affat? tātūmō. t tūc heremita cognouit: q affat? cū veritatem dicebat pl? erat amicus dei q null? alius seruus. C Quēsiuit heremita a volūtatē vtrū habebat ita magnā culpā in mētiendo sicut intellectus? Sol. Rñdit volūtas: q qreret hoc a veritate q est obiectū intellectus. C De q. maledictionis.

Maledicere qd est? Sol. Adde ad x. pa. C Maledicere qles sunt tui maiores inimici? Sol. ibidē. C Maledicere de q pl? dic de malo? So. Rñdit maledicere: q pl? dicebat de malo de illo q pl? v. tūc xpo herēta cognuit q volebat h dicere de xpo de quo malū xpiani malū dicit dū ludit ad taxillos fideles q sunt ples q xpiani q de dño iesu xpo dicit multū de malo de q dicit malū voluntas q ipm tātū non diligit sicut seipsam. C Maledicere: qre es mai? q bñdicere? So. Rñdit maledicere q mai? erat q bñdicere: q ples hēbat pcuratores/ q q qñ lupi comedūt oues fugiunt pastores.

De q. impatientie.
Impatia qd ē? So. Adde ad x. par. C Impatia de q habes timorē? So. ibidē. C Impatia qre hēs ita magnā audaciā et es ita superba? So. Impatia dixit q dum ira sit sua amica non habet timorē q sit deuicta.

De q. inconstantie.
Inconstātia qd est? So. Adde ad x. par. C Inconstātia q vocant tui maiores inimici? Sol. ibidē. C Inconstātia qd sensus tecum maiorē hz cōcordatiā? So. Inconstātia dixit: q affatus erat ille sensus q ē min? stabit. C Inconstātia qre habes maiorē cōcordatiā cū voluntate q cum intellectu? So. C Inconstātia dixit q voluntas leuiter se vertebat de vno pposito ad aliud sine deliberatione. sed intellect? cū volebat loqui anq loqueret dū considerabat cū deliberatione in hoc quod dicere volebat: propter qd ipsa sibi malum volebat.

De q. immunditie.
Immunditia qd est? So. Adde ad x. par. C Immunditia qre es ita magna? Sol. Rñdit q ipsa erat ita magna: qm erat magis pūa q aliud vitis cō habitū virtutis. C Immunditia quare est maior spūat? q corpū? Sol. Nulla mūditiā est ita magna sensualiter sicut intellectualiter. C Immunditia de q aqua habes maiorē timorē? So. Immunditia dixit: q de aq quā oculi lachrymando emittit p p̄titionē: maiorē hēbat timorē q de aqua: cum qua pulchre domine suam faciem lauant.

De q. falsitatis.
Falsitas qd ē? So. Adde ad x. par. C Falsitas de quo maiorē habes timorē? So. Rñdit falsitas q ipsa maiorē timorē hz de morte teypocrisis/ q symonie q de morte alicui alteri? vitis. C Falsitas es ita fortis sicut veritas? So. ibidē. C Cū tu falsitas non sis ita fortis sicut veritas: qre stas in pluribus hominibus q veritas? Sol. Falsitas dixit: q qreret hoc a pastorib? q male oues custodiunt.

De q. pigritie.

Questiones brancharum. Fo. clxxiiij.

Pigritia qd ē? So. Adde ad x. par. C Pigritia qre ē? So. ibidē. C Pigritia q vadis? So. Pigritia dixit: q ipsa ibat ad morādū i hominibus pinguibus: q hnt bonos lectos/ q cibaria delicata cōdūt. C Pigritia qre es magis i hoib? diuitib? q in hominib? pauperib? So. Propter indigētiā carniū comedit lup? de racemis.

De q. incurialitatis.
Incurialitas qd est? So. Adde ad x. par. C Incurialitas quō de uincit p curialitate? So. ibidē. C Incurialitas dixit heremita: qre ploras? So. Rñdit q ipsa plorat: q homines ypocrite curialitate diligit: vt iter gētes bonā famā habeāt. Et hoc idē faciūt homines supbi. C Incurialitas es dilecta p gulā? So. Rñdit incurialitas q illā qstionē faceret curialitati: q plorat: dñt homines gulosi comedunt.

De q. inobedientie.
Inobediētia qd est? So. Adde ad x. par. C Inobediētia quō pōt deuinci? So. ibidē. C Inobediētia cui es magis cōis? So. Quia affatus plura facit mādāta q alius sensus: sunt plures hoies ipsi inobediētes q alii: cui alii sensui. C Inobediētia qre rides? So. Rñdit inobediētia: q ipsa ridebat: q hoies amici obedientie sunt capti.

De q. mixtionis vitiōis consequentium. Et primo de iniuria.

Iniuria t indiscretio quō habet p̄cordatiā? So. Adde ad questiones iniuriar indiscretionis: in qbus eaz cōcordatiā significat quā hnt i iustitiā/ prudentiā. C Fragilitas quoua dis? So. Rñdit fragilitas q ipsa ad iniuriā ibat q ipsam rogauerat q ipsam iuaret ad deuicēdū iustitiā. C Intēperantia habes amicā? So. Rñdit intēperantia q iniuria erat amica sua i mēsa dum iustitia dormiebat. C Iniuriar infidelitas qre habetis in mōdo ita magnā ptatē? So. Rñderūt iniuria t infidelitas q pastores dormiūt t iudices denarios diligunt t superbia dñm nō hz. C Iniuria qre estis hilaris? So. Rñdit iniuria q ipsa erat hilaris: q iniuriā faciebat mīe dei i p̄tore q

spem in ipā nō hēbat. C Iniuria qre tenes denarios hominis diuitis ociosos? Solutio. Rēpōdit iniuria q ipsa erat amica crudelitatis q claudit portas hominibus pauperib? C Iniuria qre p̄ditionē facis? So. Rñdit iniuria q ipsa p̄ditionē faciebat: q illegalitas est sua con sanguinea. C Iniuria es tu i rege q suos hoies mori facit i bello? So. Rñdit iniuria q ipsa erat in rege rex sine iustitia bellū faciebat. C Index latro quare facit hoies latrōes suspēdi? So. Rñdit iniuria q index latro hoies latrōes suspēdi facit q ipsa est vxor sua. C Iniuria qre facitis mentiri hoies? So. Rñdit iniuria: q ipsa faciebat mentiri hoies vt ciuitas inferni esset populata de multis hoib? C Iniuria qles sunt vestre mēsure? So. Rñdit iniuria: q ipsa mēsurabat cū malediceret blasphemare x̄tutes sc̄ōr hominū: q cū iustitia hnt p̄cordatiā. C Iniuria de q hēs timorē? So. Rñdit iniuria: q ipsa timorē hēbat de patia q sepi? ipam deuicerat. C Iniuria de quo ē vestra ptas? So. Rēpōdit iniuria q sua ptas erat de p̄uinatione iustitiē t iustitiē. C Iniuria cū q lauas faciem tuā? So. Iniuria dixit: q suā facie lauabat cū aq q exiret de oculis hominū q ridet tunc cū derident sanctos hoies. C Iniuria qd scripsit tui libris? So. Rñxit iniuria: q ipsa t falsitas ipsum scripserant vt iustitia t legalitas in ipso nō sint scripte. C Iniuria cui comodauit equū vestrū? So. Rñdit iniuria: q ipsa suū equū comodauit pigritie t iustitiē. C Iniuria quo iuit v̄ra incurialitas? So. Rñdit iniuria q trāsmiserat ipsaz ad intēperantiā ad supbiā t ad infamiā. C Iniuria fuit vn q obediēs? So. Rñdit iniuria q ipsa erat obediens superbie luxurie auaritie t ceteris suis socis.

De q. indiscretiōis t vitiōis mixtor.
Indiscretio de q est v̄ra vis? So. Rñdit indiscretio q sua vis erat de fragilitate quā miles hz i bello t aositatē. C Intēperantia vbi ē v̄m hoipitiū? Sol. Rñdit q ipsa hospitabat in indiscretiōe quā hoies gulosi hnt i comedō t bibēdo. C Indiscretio qre es ita magna? So. Rñdit indiscretio q ipsa cre-

Questiones bracharum.

sciebat oī tpe: q̄ lupi oues cōcedit. ¶ Indiscretio q̄re es desperata? So. Rñdit indiscretio q̄ ip̄a erat desp̄ata: q̄ prudētia nō loq̄bat hoīb⁹ p̄cōrib⁹ de magna mīa dei. ¶ Indiscretio q̄re es ita crudelis? Solu. Rñdit indiscretio q̄ sua crudelitas cre- sciebat dñi prudētia charitatē obliuiscieba- tur. ¶ Indiscretio fecisti vnq̄ proditionem? Solutio. Rñdit indiscretio q̄ ip̄a p̄- ditionē faciebat semp̄ cū hoīes sua p̄cā p̄pter verecūdiā cōfiteri dimittit. ¶ In- discretio occidisti vnq̄ aliquē hoīes? So. Rñdit indiscretio q̄ infern⁹ hoc sciebat i quo tot hoīes vadit p̄pter ignorātiā et stultitiā. ¶ Indiscretio fecisti vnq̄ latro- cinium? So. Dixit indiscretio q̄ ip̄a sepi⁹ fu- rata ē denarios pauperib⁹: vt famē habe- rēt. et ipsos dabat diuitib⁹: vt de eorū diui- tijs vanā gloriā haberēt. ¶ Indiscretio dixisti vnq̄ mēdaciū? So. Dixit indiscretio q̄ illa sepi⁹ mētebat in sartore: q̄ pānos vedit. q̄ sepe dicit: q̄ de⁹ est nō iuuat: vt lu- crari possit quinq̄ solidos. ¶ Indiscre- tio dixisti vnq̄ malū de bona dñi? Sol. Rñdit indiscretio: q̄ ip̄a malū dicebat de bonis dñi: vt luxuria i mūdo magnā fa- mā haberet. ¶ Indiscretio q̄re es impa- tiēs? So. Dixit indiscretio: q̄ ip̄a impatiēs erat: q̄ prudētia dormiebat et ira vigila- bat. ¶ Indiscretio vos q̄ nō intelligitis: quō de incōstātia cognitionē hētis? So. Indiscretio dixit: q̄ in h̄ qd̄ ip̄a ignora- bat p̄stātia hēbat cognitionē de incōstan- tia. ¶ Indiscretio de q̄ est v̄sa infiditā? So. Dixit indiscretio q̄ sua infiditā erat de culpabili recolare/amare/ignorare/vi- dere/audire/loq̄/gustare et tāgere. ¶ In- discretio tu q̄ es puatio prudētie: quō co- gnitiōem hēs de falsitate? So. Indiscre- tio dixit: q̄ ip̄a cognitionē hēbat de falsi- tate cū inuamie suoz sociorū: q̄ ip̄a iuuat p̄ prudētiā i eligēdo mīora bōa et dimittēdo maiora et in accipiēdo maiora mala et dimittēdo minora. ¶ Indiscre- tio q̄re es pi- gra ad faciēdū bonū? So. Rñdit indiscre- tio: q̄ ip̄a erat pigra ad faciēdū bonū: q̄ erat diligēs ad faciēdū malū. ¶ Indiscretio q̄re es male edocta? So. Rñdit indiscre- tio: q̄ ip̄a erat male edocta: q̄ credebatur facere placitū hoīb⁹ tūc: cū eis tediū et di-

splicitum faciebat. ¶ Indiscretio fuisse vnq̄ obediēs? So. Rñdit indiscre- tio q̄ ip̄a erat obediēs oī tpe: q̄ hoīes loquunt stul- te. ¶ De. q. fragilitatis et vitiōz mixtor. ¶ Ragilitas hēs cognitionē de tē- perātia? So. Dixit fragilitas: q̄ ip̄a erat male edocta: q̄ sui oculi verecūdiā nō hēbat/nec sue manus largitatē et de scientia rhetorice nihil didicerat. ¶ Cor fragile: postq̄ es totū timor: quare nō es obediēs: vt plat⁹ tibi malū nō faciat? So. Rñdit: q̄ timorē de plato nō habebat: q̄ fuit electus symoniac. quoniam ipse ini- micus est fortitudinis: que est sibi p̄ria. ¶ De. q. intemperantie et vitiōz mixtor. ¶ Intēp̄tia cū saraceni fidē nō ha- beāt: q̄re odisti te plusq̄ xp̄iani? So. De⁹ fuit et i fideles hēant aliq̄s bonos mores ad rep̄hēdēdū aliq̄s malos xp̄ianos q̄ fidem hēt et malos mo- res. ¶ Intēp̄tia q̄ ē tma p̄suetudo? So. Rñdit itēp̄tia: q̄ ip̄a pōbat hoīes i spe tēp̄tie i p̄n mēse et in mē loco esiebat tēp̄tiā de mēsa. ¶ Intēp̄a es medic⁹? So. Dixit itēp̄tia: q̄ ip̄a erat medic⁹ q̄ cū crudelitate occidebat paupes p̄ cha- ritatē et cū seip̄a diuites: q̄ sunt amici sui. ¶ Intēp̄tia q̄re p̄ditionē facis illis: q̄ in te cōfideat? So. Dixit itēp̄tia: q̄ ip̄a hēbat offiū i p̄dendo amicos suos. ¶ In- tēp̄tia cū quo occidis hoīes? So. In- tēp̄tia dixit: q̄ ip̄a hoīes occidebat cū p̄libus cibarijs delicatis et i comedendo p̄libus horis diei. ¶ Intemperantia quō tēp̄tiā furata es monacho: q̄ ip̄a i re- fectorio hēbat? So. Intēp̄a dixit: q̄ ip̄a furata fuit tēp̄tiā monacho: quē abbas inuitauerat i infirmitario. ¶ Inperantia quē modū habes i mētiēdo? Sol. Rñdit itēp̄tia: q̄ ip̄a modū mētiēdi hēbat: i p̄tū sanitatē p̄mittebat hilaritatē i co- medēdo p̄a cibaria delicata. rōe q̄rū tri- stitiā dabat et infirmitatē illis q̄ ex ip̄is ni- mis cōcedebat. ¶ Intēp̄a q̄re dicis mas- lū de tēp̄a q̄ ē ita bōa x̄p̄i? So. Dixit itē- perantia: q̄ nō ē mirū si vnū x̄p̄i dicit ma- lū de alio x̄p̄io. ¶ Intēp̄tia q̄re hoīes q̄ nimis comederint: sunt impatiētes? So. Dixit itēp̄tia: q̄ illi sunt impatiētes: q̄ insinuat nālis sentit p̄n infirmitatis quā ip̄a in mensa p̄curauerat. ¶ Intē-

Questiones brancharum. So. clxxiii.

tatem cōtraxerunt. ¶ Fragile cor: qua- re diligētiam nō habes? So. Rñdit: q̄ di- ligētiam h̄se non poterat: q̄ multū dele- ctabat i comedēdo et dormiēdo. ¶ Fragi- le cor: q̄re es male edoct⁹? So. Rñdit: q̄ erat male edoct⁹: q̄ sui oculi verecūdiā nō hēbat/nec sue manus largitatē et de scientia rhetorice nihil didicerat. ¶ Cor fragile: postq̄ es totū timor: quare nō es obediēs: vt plat⁹ tibi malū nō faciat? So. Rñdit: q̄ timorē de plato nō habebat: q̄ fuit electus symoniac. quoniam ipse ini- micus est fortitudinis: que est sibi p̄ria. ¶ De. q. intemperantie et vitiōz mixtor. ¶ Intēp̄tia cū saraceni fidē nō ha- beāt: q̄re odisti te plusq̄ xp̄iani? So. De⁹ fuit et i fideles hēant aliq̄s bonos mores ad rep̄hēdēdū aliq̄s malos xp̄ianos q̄ fidem hēt et malos mo- res. ¶ Intēp̄tia q̄ ē tma p̄suetudo? So. Rñdit itēp̄tia: q̄ ip̄a pōbat hoīes i spe tēp̄tie i p̄n mēse et in mē loco esiebat tēp̄tiā de mēsa. ¶ Intēp̄a es medic⁹? So. Dixit itēp̄tia: q̄ ip̄a erat medic⁹ q̄ cū crudelitate occidebat paupes p̄ cha- ritatē et cū seip̄a diuites: q̄ sunt amici sui. ¶ Intēp̄tia q̄re p̄ditionē facis illis: q̄ in te cōfideat? So. Dixit itēp̄tia: q̄ ip̄a hēbat offiū i p̄dendo amicos suos. ¶ In- tēp̄tia cū quo occidis hoīes? So. In- tēp̄tia dixit: q̄ ip̄a hoīes occidebat cū p̄libus cibarijs delicatis et i comedendo p̄libus horis diei. ¶ Intemperantia quō tēp̄tiā furata es monacho: q̄ ip̄a i re- fectorio hēbat? So. Intēp̄a dixit: q̄ ip̄a furata fuit tēp̄tiā monacho: quē abbas inuitauerat i infirmitario. ¶ Inperantia quē modū habes i mētiēdo? Sol. Rñdit itēp̄tia: q̄ ip̄a modū mētiēdi hēbat: i p̄tū sanitatē p̄mittebat hilaritatē i co- medēdo p̄a cibaria delicata. rōe q̄rū tri- stitiā dabat et infirmitatē illis q̄ ex ip̄is ni- mis cōcedebat. ¶ Intēp̄a q̄re dicis mas- lū de tēp̄a q̄ ē ita bōa x̄p̄i? So. Dixit itē- perantia: q̄ nō ē mirū si vnū x̄p̄i dicit ma- lū de alio x̄p̄io. ¶ Intēp̄tia q̄re hoīes q̄ nimis comederint: sunt impatiētes? So. Dixit itēp̄tia: q̄ illi sunt impatiētes: q̄ insinuat nālis sentit p̄n infirmitatis quā ip̄a in mensa p̄curauerat. ¶ Intē-

perantia q̄d cū bono vino forti operaris? So. Dixit itēp̄tia: q̄ ip̄a p̄a opa fa- cere sciebat: inter q̄ erat incōstātiāna ex ip̄is. ¶ Intēp̄tia quare spūst totiens hoīes? So. Dixit itēp̄tia: q̄ hoīes to- tiēs spūst: q̄ ip̄os nimis comedere facie- bat et potare. ¶ Intēp̄tia fecisti vnq̄ falsitatē? So. Dixit et rñdit q̄ ip̄a multo- tiēs falsitates faciebat cuidā heremite: q̄ nō comedeat nisi panē et aquā p̄ ypocri- sim: quo debilitabat. ¶ Intēp̄tia q̄re sunt hoīes pigri i augusto? So. Rñdit q̄ hoīes pigri sunt in augusto: q̄ pleni sunt sicub⁹ et multo. ¶ Intēp̄tia i quo tpe es edocta? So. Dixit itēp̄tia: q̄ ip̄a erat edocta ad levatiōes mēse cū hoīes satura- ti erāt cibo et potu. ¶ Intēp̄tia fuisse vnq̄ obediēs tēp̄tie? So. Intēp̄a dixit q̄ ip̄a fuerat multoties obediens tēp̄tie: q̄ hoīes cōedere parū faciebat i cena: vt ip̄os nimis comedere faceret i p̄radio. ¶ De. q. infidelitatis et vitiōz mixtor. ¶ Infidelitas q̄re spem nō hēs? So. lu. Rñdit infidelitas: q̄ ip̄a h̄se nō poterat: q̄ fides et spes inuicē cōcordāt. ¶ Infidelitas vestri amici p̄t h̄se charitatē p̄ crudelitātē cū facit ele- mosynā pauperibus? So. Dixit infideli- tas: q̄ sui cōsequaces q̄ elemosynā faciūt figurā hēt charitatis et non formā. qm̄ si formā haberēt: cōcordatiā cū fide habe- rent: q̄ est sibi p̄ria. ¶ Infidelitas quō fa- cis p̄ditionē? So. Durilegus silitudinē facit: q̄ sit cuniculus: cum planat aures suas et caudā abscondit: vt cuniculos acci- piat. et vulpis se fingit gallinā: vt ad eam pulli veniāt. ¶ Infidelitas quō homici- diū facis? Sol. Rñdit: q̄ ip̄a homicidiū faciebat cū ignorantia et falsitate et ociosi- tate pastorum. ¶ Infidelitas cum quo fa- cis latrocinium? Sol. Dixit infidelitas: q̄ illa aīas hoīm furabatur cum ignorātia et vituperio fidei christiane. ¶ Infideli- tas quare ex mendacio vitis in tot homi- nibus? So. Dixit infidelitas: q̄ ip̄a vites- bat ex mēdacio in pluribus hoīb⁹. quia pauci hoīes scit et volūt dicere veritatē. ¶ Infidelitas es irata: qm̄ christiani de te malū dicunt? Solu. Infidelitas dixit q̄ ip̄a non curabat de hoc: qd̄ christiani

Questiones brancharum.

de ipsa malum dicebat: qm̄ p̄les hoies erat laudata q̄ blasphemata. **I**n fidelitas hēs ipatiētia? So. Rñdit: q̄ h̄e nō debebat ipatiam postq̄ ciuitatē hierosolymitanā possidebat. **I**nspatia ad fidē romanaz spectabat. **I**n fidelitas es fortiter edificata? So. Dixit infidelitas: q̄ edificium suū munitū erat de ferro lignis et ignorātia. Idcirco timorē nō hēbat: q̄ de uiceret. **I**n fidelitas habes infiditā? So. Dixit infidelitas: q̄ saraceni mapas nō tenēt i mēsa. et cū comedūt: suos digitos labūt et sunt magis q̄ alij hoies luxuriosi. **I**n fidelitas vestra falsitas posset destrui? So. Dixit infidelitas: q̄ possibilitas sue destructionis ē scripta p̄ Raymū dñi in suo libro. **I**n fidelitas habes pigritiā? So. Dixit infidelitas: q̄ si est vnus christianus: cētū sunt illi: q̄ nō sunt christiani. Idcirco pigritiā habebat: qm̄ christianos nō destruebat. verūtm̄ diligētiam habebat in terra furie turq̄ barbarie: q̄ christianorū esse solebant. **I**n fidelitas hēs aliquā curialitatem? So. Infidelitas dixit: q̄ ipa curialis erat in synagoga iudeorū quos bene colere facit diem sabbati. **I**n fidelitas habes p̄les hoies obediētes? So. Dixit infidelitas: q̄ q̄reret h̄ a meridie et orientē: q̄ sunt pleni sua gēte.

De. q. despantia et vitioz mixtorū.
Despantia habes maiorē crudelitatem q̄ spes charitatē? So. Rñdit: desperātia: q̄ illa q̄stio fieret buris paup̄ et lupis: q̄ oues comedūt. **D**esperātia q̄re p̄ditionē facis? So. Desperātia dixit: q̄ ipa p̄ditionē facit: q̄ legalitas cū spe cōcordatiā h̄. **D**esperātia cū quo aīas hoīm occidis? So. Dixit despantia: q̄ ipsa aīas hoīm occidit: inquātū in p̄cto mortis eis p̄mittebat discretionē p̄fessionē p̄ritiōem et satisfactiōem. qm̄ in illo p̄cto imaginatio fortius fontes frigidos imaginat q̄ peccata hominū et misericordiā dei. **D**esperantia quomodo spē hoibus furaris? So. Dixit despantia: q̄ ipsa spē hoibus est furata induēdo suam similitudinē. **D**esperantia quomodo dicis mēdaciū? So. Rñdit: despantia: q̄ ipa mētebat: inquātū fingeat se hoibus paup̄ q̄ ipa

erat in hoibus avaris largitas et spes. **D**espantia de q̄ dicis libetū malū? So. Rñdit: despantia: q̄ ipa sepius malū dicebat de hoib⁹ paup̄ibus: q̄ in diuitib⁹ spē h̄nt. **D**espantia vbi stas? So. Rñdit: de sperantia: q̄ ipa erat i impatiētia hoīm: q̄ dechidiā nō h̄nt. **D**espantia hēs cōstantiā? So. Rñdit: desperantia: q̄ avari hoc sciebat: q̄ ipam associabat vsq̄ ad p̄ctū mortis et post mortē ibat ad stādū in inferno sine aliqua mutatiōe. **D**espantia hēs scitātē? So. Rñdit: despantia: q̄ ipsa erat vna spē infiditē p̄cti. **D**espantia dixisti vñq̄ veritatē? So. Dixit despantia: q̄ ipa officiū mētiendi hēbat in sanitate hoīm et in eorū infirmitate. **D**esperantia hēs negligētiam? So. Desperantia rñdit: q̄ nō apparebat: q̄ ipa pigritiā hēret i infirmitate hoīs: q̄ morit sine spe. **D**esperantia hēs aliquā bonā cōsuetudinē? So. Dixit despantia: q̄ illa q̄stio fieret spei: q̄ plorabat: q̄ hoies restitutionē nō facit in eorū vita et h̄nt maiorē spē i suis filiis: q̄ p̄ eorū delictis satisfaciāt: q̄ in seipsis. **D**esperantia habes plures subditos? So. Dixit desperantia: q̄ illa questionem faceret inferno: cui dedit tot gētes.

De. q. crudelitatis et vitioz mixtorū.
Crudelitas fecisti vñq̄ p̄ditionē deo? So. Rñdit: q̄ ipa p̄ditionem multotiēs fecerat p̄ptende narios: quos ab hoibus paup̄ibus auferbat et diuitib⁹ donabat. **C**rudelitas quō facis homicidiū? So. Dixit crudelitas: q̄ ipa homicidiū faciebat in puando charitatem et in p̄ducendo auaritiā. **C**rudelitas es oues furata? So. Dixit crudelitas: q̄ nō tātmōdo oues furata fuerat: immo plures pastores occiderat. **C**rudelitas q̄re mentiris? So. Rñdit: q̄ ipa mētebat: q̄ charitas veritatē dicebat. **C**rudelitas q̄re malū dicis de charitate? So. Dixit crudelitas: q̄ ipa malū de charitate dicebat: q̄ et iherosolym̄ hoīm pauperum. **C**rudelitas quare es impatiens: cū pauperes ad te elemosinā querūt? So. Dixit crudelitas: q̄ ipa erat impatiens: q̄ pauperes ab ea elemosinā p̄ charitatē querunt. **C**rudelitas stas firmiter? So. Rñdit: q̄ ipa semp̄ firmiter stas

Questiones brancharum. Fo. clxxv.

bat cōtra charitatē pietatē et hūilitatem. **C**rudelitas cū quo lauas tuos pedes? So. Dixit crudelitas: q̄ ipa suos pedes lauat cū infiditā p̄cti. **C**rudelitas de quo gñe exiuit? So. Rñdit: q̄ ipa exiuit de falsitate: q̄ erat sua m̄ et de supbia: que est su⁹ p̄. **C**rudelitas habes pigritiā? So. Dixit crudelitas: q̄ non apparebat: inquātū charitas ē q̄si tota p̄dita. **C**rudelitas q̄re es male edocta? So. Dixit: q̄ ipsa erat male edocta: q̄ verēdiciā nō timebat. **C**rudelitas esses bōa mōacha? So. Rñdit: q̄ ipsa est de gñe inobediētie.

De. q. p̄ditionis et vitioz mixtorū.
Proditio vbi es icepta? So. Rñdit: q̄ ipsa p̄ncipiū h̄nt tñc: cū caym abel suū fratrem occidit p̄ inidiā et p̄ auaritiā. Idcirco q̄ erat de tali gñe: erat de parētela mortis. **P**roditio posset h̄ te furari? So. Dixit: q̄ nō oportebat: q̄ h̄ ipam furaretur. qm̄ ipsa se daret cuilibet hoī: q̄ ipsaz h̄vellet. **P**roditio cui⁹ sensus es magis amica? Solu. Rñdit: q̄ ipsa pl⁹ affatū q̄ aliū sensus diligebat: q̄ ipse plura mēdacia dicebat et cū illo p̄curabat deceptionē: quā facit hominibus. **P**roditio q̄re dicis malū de bonitate et charitate? So. Dixit: q̄ p̄pter h̄ malū de charitate et bonitate dicebat. qm̄ germane sunt legalitatis. **P**roditio q̄re es ipatiēs? So. Rñdit: q̄ ipa erat impatiēs: q̄ supbia ē su⁹ frater et ira est sua germana et dicitur ē sua m̄. **P**roditio cū q̄ stas firma? So. Rñdit: q̄ ipa stabat firma cū inuidia et auaritia. **P**roditio es mūda de p̄cto? So. Rñdit: q̄ ipa cōfessionē nō diligebat nec penitentiam. **P**roditio de q̄ es munita? Sol. Dixit: q̄ ipa munita erat de inuidia avari falsitate et superbia. vt occidere possit legalitatem: que est sibi fr̄ia. **P**roditio habes pigritiā? So. Dixit: q̄ illa q̄stionē faceret dominab⁹ et castellis: in q̄ ipa totitiēs fuerat. Et dixit: q̄ legalitas paucos amicos habet. **P**roditio vbi stas libetius? So. Rñdit: q̄ incurialitas ē ei⁹ verxillū. **P**roditio vbi eras obediēs? So. Rñdit: q̄ ipsa fuerat multotiēs obediēs luxurie et argento.

De. q. homicidij et vitioz mixtorū.

Homicidium q̄re occidis hoies? So. Rñdit: homicidiū: q̄ hoies occidebat: q̄ furari nō poterat. **H**omicidiū cū quo occidis bonitates? So. Rñdit: q̄ bonitatē occidebat cū falso testimonio. **H**omicidiū q̄s dicit de te malū? So. Dixit homicidiū: q̄ rex iustus malū de ipso dicebat: cū hoies suspēdi faciebat. **H**omicidium habes magnā potestātē? Sol. Dixit homicidiū: q̄ illa q̄stionē faceret magnitudinē ipatiētie cū qua hoies occidebat. **H**omicidiū de quo est vestrū edificatū? So. Rñdit: q̄ suū edificatū erat sup̄ inuidiā auaritiā et superbiam. **H**omicidiū sunt mūde vestes tue? So. Rñdit: q̄ null⁹ carnis mūdas h̄vestes. **H**omicidiū diligis falsitatē? Sol. Dixit: q̄ illa q̄stionē faceret ad ypocrisim cum q̄ aīas hoīm occidebat. **H**omicidiū habes pigritiā? So. Dixit: q̄ ciuitas hierosolē h̄ sciebat. **H**omicidiū cū q̄ es male edoctus? So. Dixit: q̄ male erat edoctus cū inuidia/ira/supbia/auaritia et crudelitate. **H**omicidiū es obediēs? So. Dixit homicidiū: q̄ erat obediēs iudici p̄pter argenti et p̄ncipi p̄pter honorem.

De. q. latrocinij et vitioz mixtorū.
Latrocinij q̄re nō hēs verecundiam in mētiendo? So. Rñdit: q̄ non poterat vti officio suo sine mētiri. **L**atrocinij cū q̄ bonitatē furaris? So. Dixit: q̄ bonitatē furabatur cū maledicere symōia et ypocrisi. **L**atrocinij q̄re es ipatiēs? So. Dixit: q̄ erat ipatiēs: q̄ furcas non recolebat. **L**atrocinij habes infirmitatē? So. Dixit: q̄ iustitia regis ipsum tremere faciebat. **L**atrocinij q̄re vadis de nocte? So. Dixit: q̄ ibat de nocte gētes sua turpia idumētā non videret. **L**atrocinij quare es illegale? So. Dixit: q̄ illegale erat: q̄ cū legalitate gētes decipere nō poterat. **L**atrocinij q̄re es? So. Dixit: q̄ erat: q̄ pigritiā habebat in fodiendo vineā et in emendo mercatū. **L**atrocinij fuit vñq̄ obediens? So. Dixit: q̄ ipsum erat obediēs sepe ad suū displicitiū furcis. **L**atrocinij es edoctus? So. Dixit: q̄ illa q̄stionem faceret symōie: q̄ ep̄atū ē furata et q̄ sū illa q̄stionē faceret ypocrisi: q̄ sanctitates

¶ De. q. mendacijs maledicendi ⁊ vi
tiorum mixtorum cum ea.

Que. q. maledicēdi r vittor mixtorum.
Maledicere qre malū dicis de ho
minib' hūilib' cū patias hnt:
So. Dixit: q ipa erat de gñe su
perbie ire r crudelitatis. ¶ **M**aledicere
qre nō dicis malū de incōstātia: q est ma
lū vitii? So. Dixit maledicere: q ipm nō
lebat suā germanaz inhonorare de q scī
hoies dicit malū. ¶ **M**aledicere qre ma
lum dicis de clericis? So. Dixit maledice
re: q malū de clericis dicebat: q vitia pe
ius stabāt ī illis q ī alijs hoib'. ¶ **M**ale
dicere qre nō dicis malū de sēmōia rypo
crisi? So. Dixit maledicere: q malū nō di
cebat nisi cū falsitate. ¶ **M**aledicere es
pigrū? Sol. Dixit: q de nullo tātm malū
dictū ē sicut de trinitate dei r ei' incarnat
ione. ¶ **M**aledicere qre i curialr loqris?
So. Dixit: q supbia ira r iuidia sibi cōsu
lebant. ¶ **M**aledicere habes plures ami
cos? So. Dixit: q maior p's hoim paupe
rū r diuittū sibi obediebat.

Impatia et cōstātia q̄re estis amice?
So. Rēderūt: q̄ ipse erāt amice: qz

I De. q. incōstātīe ⁊ vitiōꝝ mixtorum.
Incōstātīa q̄re es turpis: So. dicitur
erat: q̄ ipsa erat turpis: q̄ p̄stantia
erat vna spēs sanctitatis. ¶ In
constantia q̄re es falsa: So. dicitur: q̄ ipsa
erat falsa: q̄m si p̄ vno modum non posset
hoīes legales decipere: ip̄os p̄ aliū modū
decipiebat. ¶ Incōstātīa es pigra: So.
dicitur: q̄ ipsa erat ita diligēs: q̄ hoīes ip̄
sām i x̄tate inuenire non poterāt. ¶ In
cōstātīa quare es in vno t̄pe edocta: ⁊ in
alio male edocta: So. dicitur: q̄ ipsa erat
male edocta: vt vituperia dicere posset.
¶ Incōstātīa cui es magis inobediens:
So. dicitur: q̄ indiscretio luxuria supbia
gula ⁊ auaritia hoc sciebant.

EDe. q. falsitatis et victorum mixtorum.
Altitas habes pigritiam? So.
Dixit q. illam questionē faceret
iudicibus et aduocatis: qui lites

347

De. q. pigritie ⁊ vitioꝝ mixtoꝝ.
 Pigritia quare es male edocta.
 So. dixit: q̄ illa erat male edo-
 cta. q̄ nimis comederat ⁊ sibi
 placebat multum dormire. ¶ Pigritia
 es obediens? So. Respōdit: q̄ ipsa obe-
 diens erat caseo recenti ⁊ pani calido.

Heremita a dño papa q̄sũit: q̄re
p̄stātū? ip̄ator: dedit īmp̄iū ec-
clesie romane? So. Uade ad ru-
asidictā. ¶ Heremita a rege q̄sũit cū q̄b?
hoib? maior ē amicitia h̄re dz. So. ibidē.
¶ Heremita a filio baronis q̄sũit: vtruz
p̄? regē diligere debeat q̄ sūm patrem?
So. Nullus miles tārtū ē amabilis sicut
bonus p̄nceps. ¶ Heremita a rege q̄sũit:
vtrū sibi erat licitū emere baroniā? Sol.
vt supra. ¶ De q. militum.

Burgēses quare sunt? So. Glade
ad ru. añdictā. ¶ Burgēses q̄
re debēt, eē liberi? So. Sic opz

Quesiuit heremita a principe de
quibus personis suis consilium esse de
bebat? Sol. Ade ad r. antes
dicta. ¶ Ab ense regis quidam heremita
querere non erat rectus? Sol. Dixit ensis: quod ipse
obliquus erat: quod rex boni consilium non habe
bat. ¶ Quesiuit heremita: verum consilium
regis de pluribus personis esse debebat? So.
Quanto plures persone sunt in consilio regis
maior est confusio consilii et sua secreta sunt
minora. ¶ Quesiuit heremita a rege: de
quibus hominibus maiorē habebat timorē? So.
Dixit rex: quod nulli homines sibi possent face
re tantum de malo sicut illi de consilio suos
nec ipsum tantum decipere. Tunc dixit heremita re
gi: quod non haberet homines in consilio suo negligē
tes: indiscretos: crudeles: superbos: inui
diosos. et quod maxime plus hominem auarum eui
taret quam alium hominem: quod homo auarus facit omnia
propter denarios. ¶ De. q. pcurator.

¶ De q. iudicium.
Rex dixit heremita: quales con-
 ditides requirit bonus iudeus?
 Solu. Gade ad ru. antedicta.
 ¶ Quidam rex fecit iudicem vnum hos-
 minem pauperem in vna magna ciuitas:
 ter qui a iudice quesitum quid prius cōside-

N De. q. brāchay ar. iesu xristi.
 Nature dñi iesu xpi quot sunt?
 Sol. Eade ad rub. añdictam.
 Quare in dño iesu quot sunt
 due nature ⁊ nō ples/ vel qre nō h̃s vnam
 nāz tātmō? So. Sine duab⁹ naturis nō
 pōt eē deus ⁊ hō. ⁊ si plus duab⁹ naturis
 hēret: nō eēt verus hō. ¶ Natura hñana
 iesu xristi de quot naturis est. Sol. Ea
 de ad ru. vt̃s. ¶ Natura diuina ⁊ hñana
 iesu xpi: quō participabant i hac vita pre
 sente? So. ibidem. ¶ Dñs iesus xps: quo
 mō in hac vita attingebat obiecta? Sol.
 ibidem. Dñs iesus xps: quomō est vna per
 sona ex duab⁹ naturis? So. ibidē. ¶ Bo
 nitas diuina ⁊ humana iesu xpi existente
 vna persona: quomō sunt distincte? Sol.
 ibidem. ¶ Cum deus sit substantia spiri
 tualis: quomodo potuit tangi/vulnerari/
 ⁊ habere famē/sitim ⁊ mortē? So. ibidē.
 Quēsiuit heremita a deo: quomō pōt
 facere vnam creaturam: que sit finis ⁊ cō
 plementū oīm creaturaru? Sol. ibidem.
 Dñs iesus xps de quo est? S̃o. ibidē.

Poster quo est añ filiū? So. Vade
ad ru. antedictam. ¶ Quomō
pñ est cō suppositum? So. Pa
ter in quātū est pater ex natura: est suppo
sitiū singulare. ⁊ in quātū rñdet in pducē
do suū filiū oibus suis rōnib⁹ est supposi
ti cōe. quod de omnib⁹ ⁊ cum omnib⁹
suis rōnib⁹: ⁊ per oēs suas rationes filiū
producit. ¶ Fili⁹ quomodo est de passio
ne? So. Pñ in quātum suam actiuitatem
cōsiderat: de sua actiuitate possibilitatem
cōsiderat. Et vade ad rub. vrs. ¶ Fili⁹ quō
est de pñe ⁊ nō de alio? So. Pñ in confide
rādo suā possituitatē: de sua ppria boni
tate infinitate eternitate ⁊ ceteris possibi
litate cōsiderat. ¶ Fili⁹: quō ē possibilis ⁊
possit⁹? So. In deo se hñt relatiuie possi
tuitas: qđ est pñ. ⁊ possibilitas: quē ē fili⁹.
Et qđ deus est purus actus/ etern⁹/ infinit⁹/
suis ⁊ cōpletus: est fili⁹ possit⁹. ⁊ ideo in
filio possit⁹ ⁊ possibilis sunt vnū idē ⁊ pñt
eē oēs actus rōnum eternaliter ⁊ infinite.
¶ Pñ ⁊ fili⁹ quō sunt distictē pñone? So.
Vade vrs. ¶ Pater ⁊ fili⁹ quō sunt vna
eēntia/ vna substātia/ vna nā/ vna dōitas/
vna magnitudo/ vna eternitas ⁊c. Solō.
Si infiniens ⁊ infiniibilis/ eternā⁹ ⁊ eter
nabilis/ possificā⁹ ⁊ possificabilis/ possunt

332

Que. q. trinitatis.
 Quare sunt tres p'sone/et nō plu-
 res neq; pauciores? Sol. Uade
 ad ru. antedictam in brachis
 ar. diuinalis. ¶ Quæsiunt herēta a boni

fate dei: i quo nūero potest esse magis ma
gna? So. ibidē. ¶ Eternitas dei fm quez
nūerū potest eē magna? So. ibidē. ¶ Bo
nitas dei quō eēt parua: si essent min⁹ tri
bus psonis diuine? So. ibidem. ¶ Cum
p̄ sit bōificās /z fili⁹ sit bōificabilis in ge
nerare /z sc̄tū sp̄s sit bōificare in spirā
re /z null⁹ istoz trīū sit ali⁹: q̄re bōitas nō
est in q̄rto nūero? So. ibidē. ¶ Cū filiū
sit bōificabilis i gñare /z sit bōificās i spi
rare: q̄re fili⁹ nō ē vna psona in gñare /et
alia i spirare? So. fili⁹ ē vna psona iquā
tū generabilitas in q̄ psonat⁹ /z psonabi
lis eternaliter ⁊ infinite. ⁊ inquantū sp̄m
sc̄tū spirat: ē psonās ⁊ nō psonatus. sicut
hō ⁊ multomeli⁹: q̄ inquantū ē fili⁹: est
natus ⁊ psona. ⁊ inquantū alii hoies ge
nerat: ē psonās ⁊ nō psonat⁹. ¶ Fili⁹ q̄ ē ge
nerabilis ⁊ ē gñat⁹: q̄re nō est vna psona:
inquantū gñabilitas /z alia psona: iquātū
est gñat⁹? So. Filius ē vna psona: inquantū
p̄ncipiat⁹ ē in eternitate /z illa eadem
psona: inquantū ē p̄ncipialis. ⁊ si eēt due
psonae: eternitas eēt ociosa inter p̄ncipiās
⁊ p̄ncipialibē. ⁊ nō eēt gñare /nec p̄ncipiā
re /nec eternare inter p̄ncipiātē ⁊ p̄nci
piabile /gñantē ⁊ gñabile /eternātē ⁊ eter
nabile. ¶ Pater inquantū generat filius
est p̄ /z iquātū spirat sp̄m sc̄tū nō est p̄.
qm̄ si eēt p̄: sp̄s sc̄tū eēt fili⁹: q̄re ⁊ pater
nō ē vna psona inquantū p̄ ē /z alia psona
inquantū nō ē p̄? So. Pater est vna pso
na: inquantū ē p̄ /z nō ē alia psona: inquantū
nō ē p̄. qm̄ si eēt alia psona: nō gñaret
ex toto seipso alii. ⁊ si esset vna psona: in
quantū gñat /z alia inquantū spirat: nō spi
raret de toto seipso sp̄m sc̄tū. ⁊ esset maior
q̄ fili⁹ ⁊ sp̄s sc̄tū /z sua essentia diuina eēt
in p̄s /z eēt ps in deo /z illa eēt minor: q̄
totū. ⁊ q̄r de⁹ ē finit⁹: nō p̄t eē in illo m̄
noritas /nec maioritas /neqz p̄s /nec plu
res essentia. Est q̄ pf vna psona generans
⁊ spirans sicut ignis ⁊ multomeli⁹ adhuc
q̄ est vna suba in lu cificando ⁊ calefacien
do ⁊ in producendo diferentes substanti
as clatas: q̄ sunt de sua essentia ⁊ natu
ra. sicut piper: allei ⁊ c. ¶ Sp̄s sc̄tū q̄re
nō spirat /aut nō generat /vel non p̄ducit
aliquā psonā ⁊ aliquid modū /aut q̄re nō ē
due psonae? So. Dictū ē iā q̄ in bonitate

Questiones brancharum.

esset minoritas: si illa esset necessaria alia proprietates: quod non esset bonificatiuitas nec bonificabilitas nec bonificare. Et spiritus sanctus licet sit ex patre et filio: non potest esse due persone: cum sit de una spiritalitate: ut dictum est.

De. q. brā. ar. exēplificat. et p̄io elatū.

Quare elatus dicitur non habet in subiectis elatus: postquam se habet ad finem illarum? Sol. Ade ad exēplū ru. antedictē. **Q**uestiuit heremita a volūte q̄ re multoties est p̄fusa in electioe: So. ibidē. **Q**uolūtas: dixit heremita: hēs quietē in amare et in odire: So. Nulla q̄s p̄t esse de dīis finibus. Et vade ad exēplum: vtrū. **Q**uālibet dixit heremita quod potes esse in seruitute exite h̄ qd̄ es sine p̄uatio ne aliqua tuarū conditionū: So. ibidem.

De. q. exēpli. brā. ar. vegetalis.

Quare hō quod accipit modū in decipiēdo alius hominem: So. Ade ad exēplū ru. antedictē. **Q**uānus hō quod scit se custodire a deceptioe: quā alii hō sibi vult facere: So. ibidē. **Q**uare hōies qui expectant ordinare suū testamētū et facere satisfactioe de cōmissis: cū sint infirmi p̄ maiori parte decipiunt: So. ibidē. **Q**uare hōies imaginari debent recolere et amare temperantiam in principio mense: Solutio ibidem.

De. q. exēpli. brā. ar. sensualis.

A natura q̄sunt heremita: quare erat magis fortis q̄ cōsuetudo? Sol. Ade ad exēplū brā. ar. sensualis. **Q**uā magna p̄ietas quod vincit et destruit parua p̄cordatū: So. Ade ad exēplū bran. ar. sensualis. **Q**uā honor quare debet evitare societate antiqui honoris: So. ibidē. **Q**uā diues quare debet evitare societate hōis pauperi. Sol. ibidē. **De. q. exēpli. brā. ar. imaginis.**

A imaginatioe querebat: q̄s ipaz vincebat: So. ibidē. **Q**uerebatur ab hōie: qui est in mortali p̄cto: vtrum vti debeat bonis: q̄ possidet: So. ibidem. **Q**uālibet indiseretione querebat: in q̄ ē maior: So. Nulla indiseretio maior est q̄ illa: per quā hō in suo mortali inimico habet p̄fidentia. Et vade ad exēplū: vtrū.

De. q. brā. ar. hūmanalis et corporalis.

Querebat ab arte: vtrū esset maior q̄ ius: So. Ade ad exēplū ru. antedictē. **Q**uerebat rex a Ray. quod cōgiceret bonū nūcū: quē trāsmittere veller ad quēdā p̄ncipē: So. ibidē. **Q**uerebat a rege: quod cōgiceret iūmicitiā hōis: Sol. ibidē. **Q**uerebat a demōe: quod hōies decipiebat: So. ibidē. **De. q. ar. exēpli. brā. hūmanar. sp̄ualis.**

A p̄ho querebat: q̄lis potentia aie p̄t sū accipit obm: So. Ade ad exēplū ru. antedictē. **Q**uerebatur a p̄ho q̄lis potētia aie facit suppositio nē et q̄lis demōstratioe: So. ibidē. **Q**uālibet querebat: q̄lis est ille modus: rōne cuius volūtas p̄cedit intellectū et q̄lis ille modus: rōne cuius intellectus p̄cedit volūtatē: So. ibidē. **Q**uālibet querebat: vtrū modū sciret finem quē credulitas ē lūmē itelligētiē: So. ibidē. **De. q. exēpli. brā. ar. moralis.**

A rege querebat: vtrū scirebat cōditiones: q̄ ad nūcios spectat: So. Ade ad exēplū ru. antedictē. **Q**uālibet querebat: vtrū p̄ditiones scirebat: q̄ ad legationē spectat: So. ibidē. **Q**uerebatur a rege: vtrū debeat explorare conditiones imperatoris ad quē suos nūcios transmittat: finem quas ordiare debebat suā legationē: So. ibidem. **Q**uālibet querebat: vtrū in suo p̄silio esset aliq̄s: q̄ sciret artē ḡalē raymūdi cum q̄ cognoscere posset: vtrū legatū: quos trāsmitteret: legationē debeāt obtinere: So. Rēdit rex: q̄ ipse de arte illa magnū bonū audiebat. et placeret sibi: q̄ aliq̄s hō sui consiliū ipsam sciret: vtrū sibi p̄siliū daret artificialiter. cum ita sit: q̄ consiliū sit sup̄ q̄stiones. et ars raymūdi generalis sit ad soluendū quēstiones: finem q̄ dici audiebat. q̄m in nullo ē ita necessaria clara determinatio quēstionis sicut in consilio regis.

De. q. exēpli. brā. ar. imperialis.

Querebatur a rege: vtrū scirebat suos barones castigare: q̄m deelinquunt: So. Ade ad exēplū rubri. antedictē. **Q**uerebatur a rege: si ipse habebat timorem a suo comite: quē reprehēderat corā suo populo: de vno magno defectu quē fecerat: Solutio. ibidē.

Questiones ramorum. So. clxxix.

Querebat a rege: q̄re homo nobilis q̄ cū ipso māducat in vna mēsa: reputat sibi ad dedecus: si i eadē mēsa māducat rusticus: So. ibidē. **Q**uerebat a rege: vtrū scirebat: q̄re rusticus q̄ cū illo comedit in vna mēsa: reputat sibi ad dedecus: So. ibidem.

De. q. exēpli. brā. ar. ap̄ticalis.

Querebat ab hōie paupere: vtrū scirebat modū: rōne cuius diuitie acq̄rebant ex denariis et virtutibus: So. Ade ad exēplū rub. antedictē. **Q**uālibet hōie querebatur: vtrū sciret modū: f̄z quē diuitie denariorū et virtutis consumebantur: So. ibidē. **Q**uālibet ancilla querebat: qualis dñs est magis tedious ad seruientiam: Solo. ibidem. **Q**uālibet peregrino querebatur: cum quo homine est melior: foctetas: Solutio ibidem.

De. q. exēpli. brā. ar. celestialis.

Astronomo querebatur: quomodo gentes decipiebat: Sol. Ade ad exēplū rub. antedictē. **Q**uālibet astronomo querebatur: vtrū sciret: vtrū dicitur de necessitate: So. ibidē. **Q**uerebatur ab astronomo: vtrum cōsuetudo naturam vncat: So. ibidem. **Q**uerebatur ab infirmo: vtrum sua infirmitas p̄ timore cresceret: quē sibi falsus medicus faciebat: qui dicebat: q̄ sua infirmitas erat magna: vt faceret ipsi timore mortis: p̄pter quē sua infirmitas cresceret: et vt denarios plures haberet tenendo ipsum in magna infirmitate. So. ibidem.

De. q. exēpli. brā. ar. angelicalis.

Querebat a sancto michaelē et a seraphim: vtrum inuidiam habebant: Sol. **A**na et eadem bonitas sufficit bonificatiui bonificabili et bonificare. Et vade ad ru. antedictam. **Q**uālibet memoria querebatur a volūte et intellectu sancti gabrieelis: vtrum inuidia habebant. Solo. **A**na eadem bonitas sufficit memoratiuitati intellectiuitati et amatiuitati. **Q**uālibet homine paupere querebatur: vtrū veller esse diues: So. **D**ixit homo pauper: q̄ ipse volebat esse diues: dñs tñ domire nō p̄deret. Et vade ad ru. vtrū. **Q**uerebatur a sc̄to michaelē: quod de hōibus auaris cognitio nem habebat: So. ibidem.

De. q. exēpli. brā. ar. euternalis.

A lucifero querebat: quare sūm tñtellectū maledixit: Sol. Ade ad exēplum ru. antedictē. **Q**uālibet lucifero querebat: quare spem nō habebat: So. ibidem. **Q**uālibet rege querebatur: quē domicellum eligere debebat in seruitorem: Solo. ibidem. **Q**uālibet raymundo querebatur: q̄re suum esse maledixit: Solutio ibidem.

De. q. exēpli. brā. ar. maternalis.

A domina nra querebat: vtrū mferēbat: So. Ade ad exēplū ru. antedictē. **Q**uālibet dñā nra querebatur: quod erat mater mūdi: Sol. ibidem. **Q**uālibet mūdo querebat: vtrū erat satur: Sol. ibidē. **Q**uālibet hōie q̄ habet spem: quare timorem non habet: Solutio ibidem.

De. q. exēplificatis brā. ar. iesu xpi.

Querebat ab herēta quē modū tenebat in disputando cū infidelibus: Sol. Ade ad exēplum ru. antedictē. **Q**uerebat a Ray. quod ḡra de celo descēdebat: So. ibidē. **Q**uālibet Ray. querebat: vtrū vnq̄ i fide dubitabat: So. ibidē. **Q**uālibet Ray. mūde scis modū f̄z quē de nām humanam assumpsit: So. ibidem.

De. q. exēpli. brā. ar. diuinalis.

Querebat: vtrū deo poterat esse p̄fectus nisi i ipso foret p̄ductio: So. Ade ad ru. antedictā. **Q**uālibet deo querebatur: vtrū in seipso finē habebat aut in alio: So. ibidē. **Q**uālibet deo querebatur: vtrū erat ita magnus per agere: sicut per existere: So. ibidē. **Q**uerebatur a deo: quomodo erat ita magnus per agere: sicut per existere: Solutio ibidem.

De. q. ramor. Et p̄io de ar. elati.

Elementa cōposita q̄re sunt: Sol. Ade ad ru. antedictā. **E**lementa cōposita de quo sunt: So. ibidem. **Q**uare ignitiuitas est magis ignitiuita forma q̄ ignibilitas materia: Sol. **F**ofa est simplex p̄ actionē et mā duplex est per passionem. q̄m vna est materia intra: que est de vna et eadē cēntia cum forma: sicut materia ignis simplicis. et alia ē materia extra: de qua est elatū. **I**dcirco in arbore brāche significat elatū simplicia et rami elatū p̄posita. in q̄b̄ sūt flores fructus et renoua-

Questiones ramorum

tio in vere. q. e. sunt magis digesta: et mixta i ramis q. i brachiis. C. E. la cōposita ubi sunt? Sol. Ade ad ru. v. t. C. E. la quō se nūc emortificat? So. ibidē. C. E. la quō trāseunt ex nūero simplici i nūero cōpositio? r. quō remanēt i illo nūero simplici quē h. quodl. simplex e. in p. se? So. ibi dē. C. F. o. p. r. e. quō p. t. i. c. i. p. a. t. i. m. p. l. i. c. i. b. s. c. i. p. o. s. i. t. i. s. So. ibidē. C. E. la quō stant i uicē i mixto? So. ibidē. C. I. g. n. i. s. q. l. e. n. i. s. ē. q. r. e. d. e. s. c. e. d. i. t. h. i. f. e. r. i. / r. a. q. q. ē. p. o. d. e. r. o. s. a. q. r. e. a. s. c. e. d. i. t. f. u. g. i. t. So. ibidē. C. M. o. t. u. s. q. u. ē. i. n. u. i. c. ē. h. i. t. e. l. a. q. u. o. d. u. r. a. t. So. ibi dē. C. D. e. q. r. a. m. o. r. u. m. a. r. v. e. g. e. t. a. l. i. s.
 Rami pomeris de q. sunt? So. Ade ad ru. antedicta. C. P. h. s. a. r. a. m. o. p. o. m. e. r. i. s. m. a. r. t. i. n. i. q. u. e. r. e. b. a. t. v. t. r. u. m. e. r. a. t. i. p. o. t. e. r. i. a. i. r. a. m. o. a. r. e. l. a. l. i. s. So. Clau. quē faber p. d. u. c. i. t. e. x. f. e. r. r. o. p. u. s. f. u. i. t. i. n. l. a. p. i. d. e. p. d. i. s. p. o. n. ē. q. i. n. f. e. r. r. o. p. o. t. e. r. i. a. C. P. h. s. a. r. a. m. o. p. o. m. e. r. i. s. m. a. r. t. i. n. i. q. u. e. r. e. b. a. t. v. t. r. u. m. s. u. u. s. n. i. s. e. r. i. t. a. p. p. e. t. i. b. i. l. i. s. i. n. r. a. m. o. e. l. a. l. i. s. So. S. p. e. s. n. a. l. e. s. p. u. s. e. s. u. n. t. i. g. n. i. b. e. t. e. x. e. s. i. t. i. n. n. i. s. e. r. o. a. p. p. r. o. p. a. t. o. r. d. e. s. i. d. e. r. a. t. o. v. n. o. a. b. a. l. i. o. d. i. f. f. e. r. e. t. e. C. A. r. a. m. o. p. o. m. e. r. i. s. m. a. r. t. i. n. i. q. u. i. s. u. i. t. p. h. s. d. e. q. e. r. a. t. s. u. a. a. u. g. m. e. n. t. a. t. i. o. So. S. c. i. m. q. h. i. i. d. u. m. n. u. t. r. i. m. e. t. a. l. e. e. x. i. t. a. r. a. m. o. e. l. a. l. i. s. i. n. s. p. e. r. a. m. i. v. e. g. e. t. a. l. i. s. s. e. e. x. t. e. d. i. t. r. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. t. r. a. m. r. a. d. i. c. a. l. i. s. i. s. u. a. s. p. e. C. P. h. s. a. r. a. m. o. p. o. m. e. r. i. s. m. a. r. t. i. n. i. q. u. i. s. u. i. t. q. s. i. p. m. m. o. u. i. t. d. e. r. a. m. o. e. l. a. l. i. s. i. n. s. p. m. p. o. s. u. i. t. i. n. s. p. e. c. i. e. v. e. g. e. t. a. l. i. s. So. A. g. e. s. n. a. l. e. i. t. a. n. a. t. u. r. a. l. i. t. e. r. t. r. a. h. i. t. e. x. g. n. i. b. i. n. d. i. u. i. d. u. a. r. i. p. a. i. n. s. p. e. c. i. e. s. p. o. n. i. t. s. i. c. u. t. f. a. b. e. r. q. d. e. m. a. s. s. a. f. e. r. r. i. c. l. a. u. s. t. r. a. h. i. t. r. c. u. l. t. e. l. l. i. s. / r. a. r. t. i. f. i. c. i. a. l. i. p. i. s. o. s. p. o. n. i. t. i. n. d. i. u. e. r. s. i. s. f. i. g. u. r. i. s. C. P. h. s. a. r. a. m. o. p. o. m. e. r. i. s. q. u. i. s. u. i. t. v. t. r. u. m. a. d. s. e. t. r. a. h. a. t. m. a. m. r. a. m. i. e. l. a. l. i. s. / r. v. t. r. u. m. r. a. m. o. e. l. a. l. i. s. t. r. a. h. a. t. i. p. s. a. s. a. d. s. e. So. Q. u. a. n. u. l. l. a. m. a. e. s. t. a. c. t. i. u. a. / s. e. d. e. s. t. p. u. r. a. p. a. s. s. i. o. n. u. l. l. a. m. a. t. e. r. i. a. s. e. i. p. a. m. i. n. s. u. i. t. C. P. h. s. a. r. a. m. o. q. u. i. s. u. i. t. v. t. r. u. m. r. a. m. o. e. l. a. l. i. s. i. n. q. u. a. t. u. m. f. o. r. m. a. s. u. a. m. a. m. i. n. s. u. a. t. r. a. m. o. v. e. g. e. t. a. l. i. s. So. F. i. n. i. s. h. i. t. a. d. i. m. o. u. e. t. f. o. r. m. a. c. a. m. e. r. e. q. u. e. m. o. u. e. t. s. u. a. m. a. t. e. r. i. a. a. d. p. r. i. m. u. m. f. i. n. e. C. A. r. a. m. o. p. o. m. e. r. i. s. m. a. r. t. i. n. i. q. u. e. s. t. i. u. i. t. p. h. s. c. i. i. p. s. e. s. i. t. v. n. i. r. a. m. u. s. q. u. o. m. o. d. o. i. n. i. p. s. o. p. l. u. r. e. s. r. a. m. i. s. u. n. t. i. n. p. o. t. e. r. i. a. So. F. e. r. r. u. m. m. a. s. s. e. e. s. t. v. n. i. s. i. n. q. e. r. a. t. i. n. p. o. t. e. r. i. a. f. e. r. r. u. m. c. l. a. u. i. r. f. e. r. r. u. s. c. u. l. t. e. l. l. i. C. A. r. a. m. o. p. o. m. e. r. i. s. m. a. r. t. i. n. i. q. u. i. s. u. i. t. p. h. s. v. t. r. u. s. i. t. v. i. s. i. b. i. l. i. s. So.

Dixit ramus: q. ipe erat duplex / r. q. erat visibilis: inquit n. rami elalis / r. est in visibilis: inquit est vegetat. C. A. ramo pomeris martini q. s. u. i. t. p. h. s. v. t. r. u. m. s. u. i. f. l. o. r. e. s. p. l. u. s. i. n. n. a. p. t. i. c. i. p. a. t. c. i. i. l. l. o. f. i. n. a. r. b. o. r. e. v. e. g. e. t. a. l. e. a. u. t. f. z. a. r. e. l. a. l. e. So. D. i. s. p. t. i. c. i. p. a. t. i. o. m. a. i. o. r. e. s. t. p. e. r. s. p. e. c. i. e. q. p. e. r. g. e. n. u. s.

C. D. e. q. r. a. m. o. r. u. m. a. r. s. e. n. s. u. a. l. i. s.
 Rami ar. sensualis de q. sunt? Sol. Ade ad ru. antedicta. C. Rami ar. sensualis quō sūt. So. ibidē. C. Rami ar. sensualis q. s. u. n. t. So. ibidē. C. P. h. s. a. r. a. m. i. s. e. q. m. a. r. t. i. n. i. q. u. i. s. u. i. t. q. u. o. s. u. n. t. a. s. s. i. t. u. a. t. i. So. ibidē. C. A. b. o. c. l. i. s. e. q. m. a. r. t. i. n. i. q. u. e. r. e. b. a. t. p. h. s. q. t. s. u. n. t. s. u. i. r. a. m. i. So. Ade ad ru. v. t. C. P. h. s. q. u. i. s. u. i. t. v. t. r. u. m. v. i. s. i. b. i. l. i. t. a. s. p. o. m. i. p. p. i. n. q. u. o. r. i. s. t. i. v. i. s. i. t. u. i. t. a. t. i. q. v. i. s. i. b. i. l. i. t. a. s. l. a. p. i. d. i. s. a. u. t. f. l. a. m. e. So. D. i. s. v. i. s. i. t. u. i. t. a. s. p. l. p. t. i. c. i. p. a. t. i. n. t. r. a. c. i. v. i. s. i. b. i. l. i. t. a. t. e. v. e. g. e. t. a. l. i. q. e. l. e. m. e. t. a. l. i. s. f. z. q. v. e. g. e. t. a. t. i. u. a. v. i. d. e. r. i. n. o. n. p. t. n. e. c. s. u. s. p. p. i. s. i. n. d. i. u. i. d. u. s. i. m. p. l. e. r. f. o. r. t. i. u. s. i. p. s. a. v. i. s. i. t. a. s. p. t. i. c. i. p. a. t. c. i. v. i. s. i. b. i. l. i. t. a. t. e. l. a. p. i. d. i. s. r. f. l. a. m. e. q. c. i. v. i. s. i. b. i. l. i. t. a. t. e. v. e. g. e. t. a. l. i. d. i. c. i. r. c. o. l. a. p. i. s. r. f. l. a. m. a. s. u. n. t. v. i. s. i. b. i. l. i. o. r. e. s. q. p. o. m. i. C. P. h. s. a. l. u. x. u. q. u. i. s. u. i. t. v. t. r. u. m. i. t. a. f. o. r. t. i. t. e. r. p. t. i. c. i. p. a. b. a. t. c. i. c. o. r. d. e. s. i. c. u. t. c. i. o. c. l. i. s. So. A. n. d. i. t. l. u. x. u. q. i. t. r. a. c. i. c. o. r. d. e. p. t. i. c. i. p. a. b. a. t. / r. e. x. t. r. a. c. i. o. c. u. l. i. s. C. P. h. s. a. v. i. s. i. t. u. i. t. a. t. e. q. u. i. s. u. i. t. r. a. b. a. u. d. i. t. u. i. t. a. t. e. v. t. r. u. m. e. r. a. t. d. i. f. f. e. r. e. t. e. s. r. o. n. e. o. c. u. l. o. r. u. m. r. a. u. r. i. s. a. u. t. p. s. e. i. p. s. a. s. So. S. i. d. i. f. f. a. v. i. s. i. t. u. i. t. a. t. i. s. r. a. u. d. i. t. u. i. t. a. t. i. s. n. o. e. ē. t. p. p. a. s. e. ē. t. a. p. p. r. o. p. i. a. t. a. p. o. t. e. r. i. a. s. e. n. s. i. t. i. u. a. n. o. h. ē. r. e. t. n. a. t. u. r. a. l. e. c. o. i. t. a. t. e. p. e. r. s. e. i. p. a. m. C. P. h. s. a. c. o. r. d. e. q. u. i. s. u. i. t. q. r. e. m. a. i. o. r. e. d. e. c. o. r. d. a. t. i. a. h. z. c. i. p. l. a. c. i. b. i. l. i. o. d. o. r. e. q. c. i. p. u. l. c. h. r. o. c. o. l. o. r. e. So. H. u. l. l. c. o. l. o. r. e. x. t. r. a. r. e. a. l. i. v. e. n. i. t. a. d. c. o. r. C. D. e. q. r. a. m. o. r. u. m. a. r. i. m. a. g. i. n. a. l. i. s.

Rami imaginatiue: quales sunt? Sol. Ade ad ru. antedictam. C. Rami imaginatiue q. t. s. u. n. t. So. ibidē. C. Imaginatio: quō imaginatur? So. ibidē. C. A. b. i. m. a. g. i. n. a. t. i. o. n. e. q. u. e. s. u. i. t. h. e. r. e. m. i. t. a. v. t. r. u. s. c. i. i. m. a. g. i. n. a. t. u. r. f. l. a. m. a. m. a. i. g. n. i. s. i. m. a. g. i. n. a. t. e. q. u. a. l. i. f. i. g. u. r. a. r. s. p. l. e. d. o. r. e. So. Q. u. i. a. l. u. x. e. s. t. i. n. s. t. r. u. m. e. n. t. u. m. a. d. v. i. d. e. n. d. u. m. / r. f. i. g. u. r. a. e. s. t. a. c. c. i. d. e. s. c. o. e. a. d. v. i. d. e. n. d. u. m. e. t. t. a. n. g. e. d. i. s. i. m. a. g. i. n. a. t. u. r. i. m. a. g. i. n. a. t. i. u. a. f. o. r. t. i. u. s. l. u. c. e. i. n. p. n. c. i. p. i. o. q. f. i. g. u. r. a. f. z. q. f. i. g. u. r. a. p. l. p. t. i. c. i. p. a. t. c. i. e. x. t. e. s. i. t. a. t. e. c. o. r. p. a. l. i. i. m. a. g. i. n. a. t. u. r. f. o. r. t. i. i. m. a. g. i. n. a. t. i. u. a. f. i. g. u. r. a. i. a. s. s. i. t. u. a. t. i. o.

Questiones ramorum. Fo. clxxx.

ne q. lucē. C. Imaginatio: dixit heremita: imaginariis e. q. r. in imaginatioe pomi g. n. a. t. i. o. n. e. r. c. o. r. r. u. p. t. i. o. n. e. So. C. i. r. o. n. e. f. i. n. i. s. s. i. t. p. n. i. m. a. g. i. n. a. t. i. o. i. m. a. g. i. a. t. i. o. p. v. e. g. e. t. a. t. i. u. a. m. g. n. a. t. i. o. n. e. r. p. e. l. a. t. i. u. a. c. o. r. r. u. p. t. o. d. e. z. C. I. m. a. g. i. n. a. t. i. u. a. d. i. x. i. t. h. e. r. e. m. i. t. a. c. i. i. e. q. u. i. s. u. i. t. i. m. a. g. i. a. t. i. o. n. e. q. u. a. s. i. t. u. d. i. n. e. t. a. g. i. s. a. n. t. So. A. n. d. i. t. i. m. a. g. i. n. a. t. i. u. a. q. i. p. a. a. n. v. i. s. i. b. i. l. i. t. a. t. e. t. a. g. e. b. a. t. q. v. e. g. e. t. a. b. i. l. i. t. a. t. e. m. v. e. l. e. l. a. b. i. l. i. t. a. t. e. q. v. i. s. i. b. i. l. i. t. a. s. e. p. p. i. n. q. u. i. o. r. n. a. t. u. r. e. v. i. d. e. d. i. q. v. e. g. e. t. a. b. i. l. i. t. a. s. v. e. l. e. l. a. b. i. l. i. t. a. s. C. I. m. a. g. i. n. a. t. i. u. a. q. r. e. h. e. s. m. a. i. u. s. p. l. a. c. i. t. i. n. i. m. a. g. i. n. a. d. o. r. o. s. a. m. q. i. n. u. n. a. g. i. n. a. d. o. l. e. p. r. o. s. o. f. o. s. So. I. n. d. i. f. f. o. r. m. i. t. a. t. e. f. i. g. u. r. e. i. m. a. g. i. a. t. i. a. e. i. n. f. i. r. m. a. C. I. m. a. g. i. n. a. t. i. o. p. o. t. s. p. e. m. i. m. a. g. i. n. a. r. i. So. A. n. d. i. t. i. m. a. g. i. a. t. i. o. n. e. q. i. p. a. n. u. l. l. u. s. o. b. i. m. a. c. c. i. p. e. p. o. t. s. i. n. e. f. i. g. u. r. a. C. I. m. a. g. i. n. a. t. i. o. c. u. m. l. e. p. r. o. s. o. f. o. s. i. m. a. g. i. n. a. r. i. q. r. e. f. a. c. i. s. t. u. s. s. u. b. i. m. l. e. p. r. o. s. o. f. u. m. So. A. n. d. i. t. q. n. o. f. a. c. i. e. b. a. t. s. p. s. u. s. s. u. b. i. m. l. e. p. r. o. s. o. f. u. s. q. d. e. h. o. f. z. c. i. a. c. c. i. d. i. t. q. h. o. d. e. t. o. r. a. s. u. a. p. t. a. t. e. l. e. p. r. a. s. i. p. i. n. d. i. u. i. d. u. s. i. m. a. g. n. i. f. i. c. i. o. r. a. u. t. m. a. g. n. e. h. o. r. r. i. b. i. l. i. t. a. t. i. s. d. i. x. i. t. q. i. p. a. h. z. i. t. a. m. a. g. n. a. p. r. a. t. e. i. n. s. e. n. s. i. t. u. a. i. n. p. u. e. r. t. e. d. o. i. p. a. m. i. n. s. p. e. c. i. e. l. e. p. r. e. s. i. c. u. t. h. z. t. r. a. i. n. p. u. e. r. t. e. d. o. h. o. m. i. n. e. i. n. s. p. e. c. i. e. m. s. t. u. l. t. i. t. i. e.

C. D. e. q. r. a. m. o. r. u. m. a. r. h. u. m. a. n. a. l. i. s.
 Rami ar. humanis quales sunt? Sol. Ade ad ru. antedictam. C. Querebat ab hoier. v. t. r. u. s. s. u. n. t. p. e. d. e. e. l. e. m. e. t. e. t. So. D. i. x. i. t. h. o. q. i. p. e. s. u. s. p. e. d. e. e. l. a. b. a. t. s. i. c. u. t. t. o. t. i. s. q. d. v. i. t. s. u. a. p. t. e. / r. t. r. a. h. i. t. p. t. e. s. q. s. u. n. t. e. x. t. r. a. r. i. p. a. s. p. o. n. i. t. i. n. t. r. a. s. i. c. u. t. n. a. s. u. s. q. a. c. c. i. p. i. t. v. a. p. o. r. e. s. e. x. t. r. a. / h. o. i. e. r. e. s. p. i. r. a. t. e. / r. i. n. t. r. a. i. p. a. s. p. o. n. e. t. e. r. v. t. h. i. d. u. m. r. a. d. i. c. a. l. e. h. e. a. t. d. e. q. u. i. u. a. t. C. H. o. d. i. x. i. t. h. e. r. e. m. i. t. a. v. e. g. e. t. a. s. t. u. p. e. d. e. t. u. s. So. Q. u. e. d. i. t. h. o. p. a. n. e. r. b. i. b. i. t. v. i. n. u. / r. s. u. a. v. e. g. e. t. a. t. i. u. a. c. o. n. u. e. r. t. i. t. p. a. n. e. i. n. c. a. r. n. e. r. v. i. n. u. i. n. s. a. n. g. u. i. n. e. r. v. i. t. u. r. h. o. s. u. a. p. t. e. s. i. c. u. t. i. s. t. i. s. q. d. e. p. a. r. s. h. o. i. s. e. t. v. i. t. i. n. s. t. i. s. t. o. s. u. e. a. i. e. r. i. n. h. p. a. s. s. u. e. s. t. i. n. t. u. s. d. e. p. h. i. a. C. H. o. m. o. d. i. x. i. t. h. e. r. e. m. i. t. a. s. e. n. s. a. s. p. e. d. e. t. u. s. So. Q. u. e. a. i. n. o. l. e. a. s. t. r. o. i. n. f. e. r. t. a. i. n. s. u. a. s. p. e. c. i. e. p. u. e. r. t. i. t. m. a. t. e. r. i. a. o. l. e. a. s. t. r. i. e. t. s. e. n. s. i. t. u. m. c. o. n. u. e. r. t. i. t. i. n. s. u. m. p. p. r. i. s. i. s. s. e. n. s. i. b. i. l. i. t. e. e. x. t. r. a. q. u. o. d. v. e. n. i. t. p. e. r. e. l. e. m. e. n. t. a. t. i. o. n. e. m. r. v. e. g. e. t. a. t. i. o. n. e. q. u. e. s. u. n. t. s. u. a. i. n. s. t. r. a. r. s. u. b. i. e. c. t. a. s. u. o. a. d. u. e. n. i. t. u. r. e. x. i. p. i. s. e. x. e. s. i. t. i. n. s. p. e. s. e. n. t. i. e. n. d. i. C. H. o. m. o. d. i. x. i. t. h. e. r. e. m. i. t. a. r. a. t. i. o. n. a. l. i. s. t. u. n. t. p. e. d. e. s. So. D. i. x. i. t. h. o. m. o. q. s. u. p. e. s. e. r. a. t. p. a. r. s. s. u. i. c. o. r. p. i. s. q. u. e. a. s. a. s. t. a. r. e. f. a. c. i. t. i. n.

s. p. e. h. o. i. s. / h. o. i. e. s. u. a. s. p. o. t. e. r. i. a. s. m. o. u. e. r. e. s. p. i. a. l. e. s. s. i. c. u. t. i. n. s. t. r. a. i. s. u. s. t. e. r. a. d. o. c. o. r. p. i. s. p. e. h. o. i. s. / r. i. l. l. i. s. p. o. t. e. r. i. s. n. a. s. u. a. v. t. e. n. t. i. b. u. s. i. t. a. c. o. r. p. r. o. n. a. d. o. s. i. c. u. t. i. g. n. i. s. q. s. u. u. m. m. o. u. e. r. c. a. l. o. r. e. i. n. c. a. l. e. f. a. c. i. e. n. d. o. a. q. u. a. c. i. i. q. u. a. p. a. r. t. i. c. i. p. a. t. i. n. s. u. b. a. e. l. a. t. a. C. H. o. d. i. x. i. t. h. e. r. e. m. i. t. a. v. o. l. i. s. c. a. s. t. u. a. v. o. l. i. t. a. t. e. So. D. i. x. i. t. h. o. q. s. u. a. v. o. l. i. t. a. s. e. s. t. e. x. v. o. l. i. t. u. o. v. o. l. i. b. i. l. i. r. v. e. l. l. e. / r. i. p. s. o. m. o. u. e. n. t. e. s. u. a. m. v. o. l. u. n. t. a. t. e. m. a. d. o. b. i. e. c. t. u. m. v. o. l. i. b. i. l. e. v. t. i. t. u. r. s. u. a. v. o. l. u. n. t. a. s. n. a. s. u. a. s. i. c. u. t. i. g. n. i. s. q. u. i. m. o. u. e. d. o. s. u. s. c. a. l. o. r. e. i. n. c. a. l. e. f. a. c. i. e. n. d. o. a. q. u. a. v. t. i. t. u. r. s. u. o. c. a. l. o. r. e. r. n. a. I. d. e. i. r. c. o. d. i. x. i. t. h. o. q. i. p. s. e. v. o. l. i. f. i. c. a. b. a. t. s. u. a. v. o. l. i. t. a. t. e. m. i. n. q. u. a. t. u. i. p. s. a. m. m. o. u. e. b. a. t. a. d. v. t. e. n. d. u. m. n. a. t. u. r. a. s. u. a. q. s. i. q. u. i. d. e. v. o. l. i. f. i. c. a. t. i. o. a. c. c. i. d. e. n. t. i. s. e. s. t. r. m. o. r. a. l. i. s. v. n. i. v. e. l. l. e. q. d. e. i. n. t. r. a. n. a. l. e. h. a. b. i. t. u. s. m. o. r. a. l. e. i. d. u. i. t. s. i. m. v. i. r. t. u. t. e. a. u. t. v. i. t. i. u. s. C. H. o. d. i. x. i. t. h. e. r. e. m. i. t. a. t. u. i. r. a. m. i. q. u. o. s. u. n. t. i. n. p. t. i. n. u. a. q. u. i. t. a. t. e. r. d. i. s. c. r. e. t. a. So. Ade ad ru. v. t. C. H. o. q. u. o. m. o. r. e. r. i. s. So. ibidē. C. Q. u. e. s. u. i. t. h. e. r. e. m. i. t. a. a. l. i. n. g. u. a. h. o. i. s. m. u. t. i. q. u. a. r. e. n. o. n. l. o. q. u. e. b. a. t. u. r. So. D. i. x. i. t. l. i. n. g. u. a. q. a. f. f. a. t. u. s. s. i. n. e. a. u. d. i. r. e. d. e. n. s. i. f. i. c. a. r. e. n. o. p. o. t. e. r. a. t. i. v. e. r. b. o. s. i. m. i. l. i. t. u. d. i. n. e. s. u. e. p. r. e. c. e. p. t. i. o. i. s. i. n. t. e. r. i. o. r. i. s.

C. D. e. q. r. a. m. o. r. u. m. v. i. r. t. u. t. u. m. m. o. r. a. l. i. u. m.
 Rami morales quales sunt? Sol. Ade ad ru. antedicta. C. Rami morales de quo sunt? Sol. ibidē. C. Heremita q. s. u. i. t. a. m. a. r. t. i. o. v. t. r. u. s. i. n. t. e. l. l. i. g. e. r. e. q. d. h. z. c. i. r. a. m. u. d. u. i. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. i. n. t. e. l. l. i. g. e. r. e. q. d. h. z. c. i. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. p. e. t. r. u. s. So. ibidē. C. Martine: dixit heremita: tui imaginari quō iduis moralitate? Sol. Dixit martinus: q. ipe s. u. s. i. m. a. g. i. n. a. r. i. m. o. r. a. l. i. t. a. t. e. i. n. d. u. i. t. i. m. a. g. i. n. a. n. d. o. o. b. i. m. i. m. a. g. i. n. a. b. i. l. e. c. i. h. i. t. i. b. u. s. v. i. r. t. u. t. u. m. a. u. t. v. i. t. i. o. r. u. m. C. Martie tui visum quō iduis moralitate? So. Dixit martinus: q. ipe s. u. s. i. v. i. s. u. m. i. n. d. u. e. b. a. t. m. o. r. a. l. i. t. a. t. e. i. n. d. u. e. d. o. v. i. d. e. r. e. s. u. u. m. q. u. o. d. e. s. t. i. n. t. r. a. d. e. v. i. d. e. r. e. q. d. a. c. q. u. i. r. i. t. e. x. t. r. a. C. Martine tui loqui quō iduis moralitate? So. Dixit martinus: q. ipe s. u. s. i. l. o. q. u. i. i. n. d. u. e. b. a. t. m. o. r. a. l. i. t. a. t. e. i. p. s. a. s. u. s. u. e. s. c. e. d. o. d. o. i. s. x. b. i. s. / a. n. t. m. a. l. i. s. a. u. t. x. i. s. a. u. t. f. a. l. s. i. s. C. Martie quō es iustus? Sol. Dixit martinus: q. ipe erat iustus v. t. e. n. d. o. i. u. s. t. i. t. i. a. C. Martie quomodo vteris iustitia? Solutio. Dixit martinus: q. ipe iustitia v. t. e. b. a. t. u. r. i. i. u. s. t. i. f. i. c. a. d. o. s. u. s. r. e. c. o. l. e. r. e. i. n. t. e. l. l. i. g. e. r. e. t. a. m. a. r. e. / r. i. i. u. s. t. i. f. i. c. a. d. o. s. u. a. x. b. a. C. Martine quomodo

Questiones ramorum.

modovteris iniuria? So. Rndit martin? q ipse iniuria utebat diligendo h: qd dilige re no debebat: et odiendo h: qd odire debe bat: et dicendo h: qd dicere no debebat: et tacendo h: qd tacere no debebat. Marti ne tui amare quomodo renouas? So. Dixit martin? q sui amare renouabat i dimit tendo vni obm et accipiendo aliud obiectu.

De q. ramorum vitiorum.

Rami vitiorum de q sunt? Sol. Ha de ad ru. antedicta. Ramivitis rñ qles sunt? So. ibidē. Cula dixit heremita: quod es pectm i mutatioe itētiōis comedēdi. vñ volēdo comedere p delecta tionē: et nō rōe vniēdi. Cula: quod es ma gna? So. Dixit gula: q erat magna i mul tiplicādo mutatiōē itētiōis comedēdi p delectatiōē vñuere. Cula: de q viuis? Sol. Dixit gula: q ipa viuebat de muta tiōē itētiōis comedēdi. Cula: quomodo moreris? So. Dixit gula: q ipa tñc morie bat: cñ hoies comedebant: vt eēt sani/et q viuerēt. Cula: hēs aures? So. Dixit gula: q aures nō hēbat: oñ famē hēbat. et cñ comedebat: aures hēbat: cñ qd? audie bat xba: q pñcia dicebat. Quēssuit he remita a gula martini: vtrū ipsa erat vñ pectm aut plura? Sol. Rndit gula: q ipa erat vnus habit? maternalis: qui plures hēbat filios. sicut vnus hō: qui plures hz vestes. Cula: de q es plena? So. Rndit gula: q erat plena puatione temperātie. Cula: qd est tuus p? So. Dixit gula: q ille hō est suus pater q tēperātiā non hz.

De q. ramorum ar. imperialis.

Rami ar. imperialis qles sunt? Sol. Ade ad ru. antedictam. Cami ar. imperialis qd sunt? So. ibidē. Cami pñcipis p qles ra mos meli? significant? So. ibidē. Cula ramis pñcipis qssuit heremita: vtrum sint generales aut spales? Sol. Dixerūt rami q fin officium pñcipis sunt gñales: et f3 q pñceps est vnus homo: sunt spales.

De q. iustitie pñcipis.

Pñceps dixit herēta: diligit plus tuā iustitiā spalem q tuas generales? So. Dixit pñceps: q ipse subditus est publice vtilitati. idcir

co libertatem non habet fin iustitiam ad diligendum tātu spale bonū sicut publi cum. Pñceps: qre es cōis persona? So. Dixit pñceps: q ipse erat cōis per sona: vt iustitia sit in hoibus. Quere batur a pñcipe: vtrum ipse plus iustitiaz q charitatē diligebat? So. Rspōdit pñ cept: q ipse plus iustitiā q charitatē dili gebat: in quātum ē psona cōis. et in quātū est vn? hō: plus diligebat charitatē q ius titiam. Pñceps diligit plus tuū sili um q tuū pplm? So. Iustitia non pñen tit q plus bonum speciale q bonum pu blicum diligatur.

De q. amoris pñcipis.

Pñceps fuit quēssit qles de bebat esse suus amor? Sol. Ade ad ru. antedictam in ramis arb. imperialis. Querebat a pñcipe: quō ita diu regnabat? So. ibidē. Quē situm fuit a pñcipe: qre plus suum popu lū timere se faciebat q amare? So. Null? homo superbus aliquid facit ppter amo rem. Cula pñcipe querebatur: quare ti morem habebat? So. Dixit pñceps q ti morem propter hoc habebat q plus suus pplis ipsum timebat q diligebat.

De q. timoris pñcipis.

Pñceps fuit quēssit: qualis debet esse suus timor? et qles sui pplis? Sol. Ade ad ru. antedictā in ramis ar. imperialis. Querebat a pñ cipe: vtrū maiore timorē hēbat de amore q de morte? So. Bon? pñceps ppl amo rē sui ppli in bello piculo mortis se expo nit. Ab amore et timore qrebat in q cō cordatiā maiore hēbat? So. Amor et ti mor rñderūt q qstio illa fieri debet bono pñcipi et bono pplō. Cula pñcipe qstus fuit: vtrum de suo populo maiorem timo rem habebat q de deo? Sol. Rndit pñ cept: q de timore dei sequitur libertas/et de timore sui populi sequitur seruitus.

De q. sapientie pñcipis.

Quēssit pñcipis qles sūt? So. Ade ad ru. antedictam. Cula quā pditionē ē pñceps magis ti mibilis? Sol. ibidē. Cula pñcipe qrebat: vtrū necessariū erat tātu sibi charitatē di ligere sic sapiāz? So. Pñceps dixit q f3

Questiones ramorum.

So. clxxxi.

sui officii sapia erat sibi magis necessa ria q charitas: q sapia pñcordatiā hz cū iust? et charitas cū denariis. Cula sapia pñcipis fuit qstus: vtrū timorē hēbat? So lu. Sapia pñcipis rñdit q fin suā natu rā timorem nō habebat nec fin nām iusti tie et enis q sunt sui amici.

De q. pñcipis pñcipis.

Pñceps fuit qstus qre potēs esse desiderabat? So. Ade ad ru. antedictā in ramis ar. impe rialis. Cula pñcipe qrebat: vtrū pl? sa pñtiā q pñtātē diligebat? So. Pñceps di xit q cñ sapia sui pñsiliū regnabat. Pñ ceptas pñcipis qre ploras? So. Rndit po tētas: q plorabat: q pñceps ipas detine bat ociosam et fortiter ipas in faciēdo ma lū verabat. Cula pñtātē pñcipis querebat: vtrū timorē hēbat? Solu. Pñtās rñdit: q hēbat timorē de libertate ppli sui q cresce bat.

De q. honoris pñcipis.

Pñceps qrebat: de quo erat suus honor? So. Ade ad ru. antedictā in ramis ar. imperia lis. Cula pñcipis qre pl? honorē diligit q denarios? So. Pñceps dixit: q ipse p honorē magis erat imago dei q p dena rios. Cula honor pñcipis qre ploras? Sol. Honor dixit: q plorabat: q pñceps ipm inhonoratū detinebat: in quātū plus seip suz q deū honorare affectabat. Cula honor pñcipis hēs timorē? So. Nullus honor de ita alto in infimum cadere potest sicut honor pñcipis.

De q. libertatis pñcipis.

Pñceps fuit qstus: vtrū ipse sciebat qd est sua libertas. So. Ade ad ru. antedictā in ramis ar. imperialis. Cula pñceps qre ploras? So. Dixit pñceps q plorabat q popul? su? pl? ppter timorē q ppter amorē ipm diligebat. Cula pñceps qre habes liber tatē? So. Ade ad ru. vñ. Cula libertate pñcipis querebatur: quomodo in seruitu tem deueniebat? Solu. ibidē.

De q. ramorum arboris apostolicis.

Rami ar. apostolicis qles sunt? Solu. Ade ad ru. antedictam. Cula ecclesia quēssitum fuit qre sua sunt pcepta? So. ibidē. Ecclesia qre

ploras? So. Rndit ecclesia q plorabat q oēs gētes sibi nō sunt obedientes. Cula qre ploras? So. Rndit festi q plora bat: q iudei melius sua sabbata colebāt q xpiani dies dominicos.

De q. primi pcepti ar. apostolicis.

Pceptū in quo est mai? So. Ade ad ru. antedictā in ramis arbo. apostolicis. Cula volun tate qrebat: vtrū tota obligata erat ad diligendū bonū et ad euitādū malū? So. ibidē. Cula solitas cñ tu sis nālter libe ra qre est tibi factū mādātū? So. Dixit vo lūtas: q ipa est libera: vt libere desū dili gat. et est i seruitutē vt sit obediēs. Cula lūtas qre tibi pceptū est: q deum plus q teipfaz diligas et tuū pximū tātu sicut te metipsam? So. Volūtas rēspōdit: q ama bilitas dei est maior q sua. et amabilitas sui pximi equalis est sue amabilitati.

De q. intellect? q est in ra. ar. apñcalis.

Intellectu qrebat: in quo est magis subdit? Solu. Ade ad ru. antedictā. Cula tu intellect? sis liber qre ē tibi factū pceptū? So. dixit intellect? q sibi ē factū pceptū: q pñt? est in psona cōi/ et q p timorē sua tota po tēstate vñt ad osēdendū veritatē fidei ec clesie romane sacrosctē. Cula querebat a btō petro qre dñs iesus xps sibi ter prece pit: q pasceret oues suas? So. Quilibet plat? cognoscere debet suū dñm seipsum et suum pximum. et debet amare iterū suū dñm seipsum et suū pximum. et recolere d3 suū dñm seipm et suū pximū. Cula quereba tur ab intellectu: vtrū culpā haberet: si nō pcurasset toto suo posse honorē dei et vñl tatē sui pximi? So. Rndit intellect? q de non tātmō pceptū facit pñ sube/ h3 facit pceptū toti sube. et hoc facit: q dñs ē toti sube/ et vt tota suba sit obediēs. rōne cui? obediētie tota suba meriti hēat et glām.

De q. tertij pcepti ra. ar. apostolicis.

Memoria qstus fuit in q psona est magis obligata ad recolē dñi deū? So. Ade ad ru. antedi ctā. Memoria qre tibi factū ē pceptū magnū et de magnis reb? So. Memoria dixit: q pceptū magnū ē: q dñs magnus est et dign? magno honorē/ et etiā q ipa

Questiones ramorum.

magna ē in p̄tate p̄curādi magnū bonū
et cuitādi magnū malū. Memoria q̄re
plorat? So. Dixit memoria: q̄ ip̄a plora
bat. q̄m p̄sciam hēbat: q̄ dñs ihs xps nō
est recolit? nec honorat? p̄ totū mūdum.
Memoria vteris ne toto tuo posse ad
essendū obediēs? So. Memoria dixit: q̄
hāc q̄stionē ciuitati hierusalē faceret in q̄
ē vñ liber i quo scripta sunt oīa sua opa.

De. q. iiii. p̄cepti ramor̄ ar. ap̄calis.
Amagiatiōe q̄rebat i q̄ p̄so
est magis obligata? So. Ad
ad ru. antedictā. Imaginatio
q̄rebat a cruce q̄re stabat in ecclia? Solu.
Cruce dixit: q̄ ip̄a in ecclia stabat vt ip̄a
magnā passiōē quā de in ip̄a sustinuit
recoleret. Ab imaginē dñe nostre q̄sinit
imaginatio: q̄re i ecclia erat depicta? So.
Imago r̄ndit: q̄ ip̄a i ecclia erat depicta:
vt p̄tōribus bonitatē dñe n̄re osideret/et
q̄ sp̄s i dñā n̄ra habēat. A figura infer
ni in ecclia depicta q̄sinit imaginatio qd i
ecclia faciebat? So. Figura inferni dixit:
q̄ ip̄a erat in ecclia: vt peccatores inobe
diētes mādāt dei recolerēt magnas p̄as
iferni/ et vt de illis mag^m habēat timorē.

De. q. v. p̄cepti arboris apostolicis.
Apotētia sensitua ē q̄stū: vtrū
in p̄te aut i toto sit sibi p̄ceptū
ip̄a exīte p̄te hoīs? Sol. Ad
ad ru. antedictā. Q̄uestū fuit cui sen
sui factū ē mai^r p̄ceptū. So. Per nullum
sensum de^r tāti honorari pōt sicut per as
fatū et auditū. Querebat ab affatu: i quo
magis erat ociosus? So. Affat^r r̄ndit: q̄
forti^r erat ociosus ad osidendū veritatem
fidei christiane p̄ totū mūdū q̄ in aliqua
alia re. cū ita sit: q̄ ad ostendendū verita
tem fidei christiane sit magis obligatus.
Audit^r habes p̄sciam? So. Audit^r di
xit: q̄ ip̄e p̄scias h̄z: q̄ euāgelia nō erant
audita per vniuersum mūdum.

De. q. sexti p̄cepti arb. apostolicis.
Potentia vegetatiua es obliga
ta ad obediendū dño tuo: q̄ te
creauit? Solu. Ad ad ru. an
dictā. Potētia vegetatiua es ociosa?
So. Hānaria sunt plēa blado: qd conos
pingues facit/ et pauperes macerat. Ae
getatiua es bñ diuina? So. R̄ndit vegeta

tua: q̄ pauperib^r illa q̄stio fieret. Ae
getatiua de q̄ es? So. R̄ndit vegetatiua:
q̄ ip̄a ē de charitate iustitia et tēperātia.
De. q. vii. p̄cepti ramor̄ ar. ap̄calis.
Potentia elatiua es obligata ad
antedictā. Querebat ab au
ro et argēto: vtrū erāt ociosa? So. R̄nde
r̄nt: q̄ q̄stio illa fieret auaritie et pauperi
bus. Argētū vbi ē tūc cētū? So. Dixit
argētū: q̄ sūc cētū est in scrinijs cū auari
tia/ et in pauperib^r cū charitate. Argē
tū q̄re es ita magnū? So. Argētū dixit:
q̄ ē ita magnū: vt diuitib^r et paupib^r
sufficiat.

De. q. ramo. ar. celestia.
Ami arbo. celestialis q̄les sunt?
So. Ad ad ru. antedictā. A
planctis querebat p̄s: quō eo
rum q̄lites appropriate debēat ordina
ri? Sol. ibidē. P̄s querebat ab igne:
vtrū insuetiā recipiebāt a leone aut a so
le? So. Slos accipit generationē et p̄ci
piū in ramo: q̄ venit ex radicib^r ex trun
co et branchis. Sol: dixit p̄s: de q̄
es? So. Ramus pomerij ē ex radicib^r ex
trunco et branchis. Sol quare ē tu^r
motus ab occidente ad orientem? Solu.
Ex duobus motibus contrarijs maiores
exerunt impressiones et passionēs. Sol
quare mouetur de oriente ad occidentem
cū naturaliter moueatur de occidente ad
orientem? Solu. Marinarius qui se mouet
de prora nauis ad puppim: mouetur i mo
tu nauis de puppi ad prā. Quare sa
turnus est de complexionē terre? So. Ad
ad ru. vñ. Saturnus quare dies sab
bati est tuus? Solu. In septimana non
est aliqua dies ita alta sicut dies sabbati.
Philosoph^r a sole q̄rebat: vtrū facies
habebat? So. Ille p̄tes nobiliores sunt:
qui prius vadūt: q̄ ille q̄ vltimo. P̄s
a sole q̄sinit: quare faciebat. ccc. lx. dies et
vi. horas in anno/ et non plures neq̄ pau
ciores? Et etiā a planetis quesiuit q̄re sunt
vñ. et nō plures neq̄ pauciores? Solutio.
Ad vñ.

De. q. ramorum arbo. angelicalis.
Ami arboris angelicalis q̄les
sunt? So. Ad ad ru. antedictā.
Ab angelo fuit quesiuit quō

Questiones ramorum. So. clxxxij.

rami sui erant mixti? So ibidē. Que
stus fuit ab angelo: vñ sua insuetiā erit?
So. Ex virtute brancharū pomerij exēit
rami: ex quibus exerunt flores et fructus.
Questū est a ramo angeli: quō stat su
pra brāchas? So. Ad ad ru. vñ. In
telligere angeli quō est magnū? So. ibi
dē. Obstinatio angeli mali q̄re ē? So.
ibidē. Intelligere angeli est successiue
aut subito? So. ibidē. Angel^r h̄z deli
beratiōem ad faciendū bonū? So. ibidē.
Querebatur ab angelo: q̄re malus h̄z
intelligere q̄ h̄o. cum ita sit: q̄ h̄o partici
pet cū oib^r creaturis? So. ibidē. Que
rebatur ab angelo: q̄ oculos corporales nō
h̄z: quomodo cōuertebat visibilitatem co
loris in visibilitatē intelligēdi? So. ibidē.
De. q. ramor̄ ar. euternalis.

Ami arboris euternalis q̄les
sunt/ et quot sunt? So. Ad ad
ru. antedictā. Questū fuit a
paradiso: vtrū aliqd meritum sit ita ma
gnū sicut ipse est? So. Nullū meritum
bōitatis acquisitū ē i euternitate. Ab
inferno querebatur: vtrū culpa peccato
ris sit ita magna sicut ip̄e? So. Omnis
culpa est contra infinitatē dei. Que
rebatur a iustitia dei: vtrū sit purgato
rium? Solu. Si purgatorium nō esset: iu
stitia dei esset ociosa i q̄busdam homini
bus p̄tōrib^r: qui i hac vita penitētiā nō
agūt. Questum est a purgatorio: de q̄
est? So. Purgatorij dixit: q̄ est de capite
euternitatis inferni/ et de puatiōe caude.
A p̄tōrib^r fuit q̄stū: vtrū illi q̄ sunt in
purgatorio: desiderāt ad hāc vitā redire:
vt de purgatorio exire possint? So. Ad su
giendū penas maiores: hoies desiderāt
penas minores. Paradisi habes pie
tatē de illis hoibus: q̄ sunt in inferno? So.
Paradisi r̄ndit: q̄ tāti iustitiā dei dili
gebat: q̄ amor nō vult q̄ ip̄e pietatem ha
beat de illis q̄ ipsum blasphemant. In
ferne diligis aliquē hominem: qui sit in
paradiso? Solutio. Dixit infernus: q̄ ip̄e
nullum bonū diligebat: quia totus est per
uersus ad malū diligēdū. In inferne es
saturat^r. So. In nulla suba i quo finis ē
in puatiōe pōt fieri saturatio. In inferne
q̄re deū qui ē bon^r blasphemās? So. In

fernus respondit: q̄ ip̄e totus in malū est
peruersus/ et est ita cōtrarius paradiso: sicut
color niger cōtrarius est albo colori.
De. q. ramor̄ ar. maternalis.

Ami arboris maternalis q̄les
sunt? So. Ad ad ru. antedictā.
A dñā n̄ra querebat: quō est
mater mie? Sol. ibidē. Querebatur a
sc̄tō gabriele: q̄re nullus h̄o p̄tōr h̄z de
sperātiā? So. Sc̄t̄s gabriel dixit: q̄ nul
lus q̄ bene dñam n̄rā cōgsceret: desperā
tiā h̄re posset. Ab vno magno p̄tōre
q̄rebat: q̄re hēbat spem in dñā n̄ra? So.
Dixit p̄tōr: q̄ ip̄e spem hēbat i dñā n̄ra:
q̄ sua spes est similitudo spei dñe nostre.
A dñā n̄ra q̄rebat cū p̄tōres sint con
tra sūc filiū: q̄re pietatē h̄z de ip̄is? Sol.
Dixit dñā n̄ra: q̄ ip̄a non hēbat pietatē
de p̄tōribus: q̄ pietatē non h̄nt. sicut de
ip̄is: q̄ spem non h̄nt: non habent pietatē.
Pietas q̄re plorat? So. Dixit pietas:
q̄ plorabat: q̄ magna i hoibus nō erat.
P̄tōr q̄re h̄es spem in dñā n̄ra? Sol.
P̄tōr dixit q̄ spem in dñā n̄ra hēbat:
q̄ sua erat aduocata. P̄tōr cum dñā
n̄ra est tua aduocata: et tu q̄re nō es aduo
catus in honorando ip̄am p̄ mūdū vñ
uersum? So. P̄tōr r̄ndit: q̄ extic suum
posse faceret in honorādo ip̄am. Re
gina vxor regis q̄re non es superba? So.
Regina r̄ndit: q̄ ip̄a p̄posuerat q̄ omni
tpe foret humilis: postq̄ ip̄a viderat filiū
dñe nostre in pariete iacere depictū inter
bonem et asinū. Filia regis q̄re diligis
x̄ginitatē/ et non vis habere maritū? So.
Dixit filia regis: q̄ ip̄a virginitatē dilige
bat: vt in aliquo similis esset dñe nostre:
quā plus q̄ seip̄am diligebat.

De. q. ramor̄ ar. iesu xpi.
Ami arb. iesu xpi quales sunt?
Sol. Ad ad ru. antedictā.
A dñā nostra fuit quesiuit:
vtrū plus filiū suū q̄ seip̄am diligebat?
Sol. Dñā nostra r̄ndit q̄ ip̄a ab ip̄o in
honorata erat: a quo h̄mōi questio sibi
facta erat. cū ita sit: q̄ su^r fili^r amabilior
est q̄ oēs creature. Questū est a dñā
n̄ra: vtrū de^r creare posset aliquā creaturā
suo filio nobiliores? Solu. Ad ad ru.
vñ. Questū est a dñā n̄ra: vtrū amor

Questiones ramorum.

quem habuit nā diuina ad humanā pso
nam pducit? So. pñā nfa dixit: q in in-
carnatiōe nā diuina hñanitatē assumpsit/
r nō psonā. qm iā psona erat / r iō psonaz
assumere nō indigebat. **Q**uestiō est a
dñā nfa: vtrū fili? su? fm nām suā hñanā
oēs creaturas r oia opa eay intelligat et
rōnes? So. pñā nfa dixit: q fm nām nul-
la pars mñdi itelligere pōt oēs mñdi in-
telligibilitates. cū ita sit: q nulla ps pos-
sit totaliter cōprehendere totū. s inuārtū
su? fili? est de? totū mñdū r oēs suas par-
tes intelligit. **A**dñā nfa qrebat: vtrū
suus filius est melior q oēs creature? So.
pñā nfa rñdit: q qz de? diligit eē filium
sūū / r nō diligit esse aliā creaturā: est me-
lior fili? su? q oēs creature. **A**dñā nfa
qñtū est: vtrū de? plus diligit filiū suū q
oēs creaturas? So. Domina nfa dixit: q
amat? quē amās diligit eē: magis ama-
tus q alius amat? quē amās nō vult eē.
Querebat a dñā nfa: vtrū filius suus
inquātū hō totā nām diuinā r oēs ratio-
nes diuinas intelligat? So. pñā nfa rñ-
dit: q fili? su? inquātū hō rōnes ifinitas
r ifinitā nāz cōphēdere non potest: cū sit
finit? s inuārtū fili? su? deus ē: oēs rōnes
diuinas r totā diuinā nām itelligit. **A**dñā
nfa fuit qñtū: postq oēs hoies sunt
de nā fili? qre sustinet q aliq hō sit i ser-
uitute diaboli i inferno? So. pñā dixit q
fili? su? pl? diligit iustitiā dei q suā hñā-
nā nām. **A**dñā nfa fuit qñtū: vtrū fili?
suus inquātū hō aliquā pctōrē ad dāna-
tiōem iudicabat. cū ita sit: q qlibet pctōr
sit de sua nā / r etiā qz ipsa rogat filiū suū
p pctōrib? r suus fili? ei magnū hz amo-
rez? So. pñā nfa rñdit: q inquātū fili? su?
est de? r hō / r ambe nature vna sunt pso:
est vñs iudiciū illi? psonē. s inuārtū vna ē
nā diuina r alia ē nā hñana: fili? su? inquā-
tū hō r nā hoies rogat p pctōribus diui-
nā psonā. p cui? pces dixit dñā nfa: q ipa
est mater pctōr: qui in ipsa spem habent.

Questiō est a dñā nfa: vtrū fili?
suus inquātū hō aliquā pctōrē ad dāna-
tiōem iudicabat. cū ita sit: q qlibet pctōr
sit de sua nā / r etiā qz ipsa rogat filiū suū
p pctōrib? r suus fili? ei magnū hz amo-
rez? So. pñā nfa rñdit: q inquātū fili? su?
est de? r hō / r ambe nature vna sunt pso:
est vñs iudiciū illi? psonē. s inuārtū vna ē
nā diuina r alia ē nā hñana: fili? su? inquā-
tū hō r nā hoies rogat p pctōribus diui-
nā psonā. p cui? pces dixit dñā nfa: q ipa
est mater pctōr: qui in ipsa spem habent.

Questiō est a dñā nfa: vtrū fili?
suus inquātū hō aliquā pctōrē ad dāna-
tiōem iudicabat. cū ita sit: q qlibet pctōr
sit de sua nā / r etiā qz ipsa rogat filiū suū
p pctōrib? r suus fili? ei magnū hz amo-
rez? So. pñā nfa rñdit: q inquātū fili? su?
est de? r hō / r ambe nature vna sunt pso:
est vñs iudiciū illi? psonē. s inuārtū vna ē
nā diuina r alia ē nā hñana: fili? su? inquā-
tū hō r nā hoies rogat p pctōribus diui-
nā psonā. p cui? pces dixit dñā nfa: q ipa
est mater pctōr: qui in ipsa spem habent.

Questiō est a dñā nfa: vtrū fili?
suus inquātū hō aliquā pctōrē ad dāna-
tiōem iudicabat. cū ita sit: q qlibet pctōr
sit de sua nā / r etiā qz ipsa rogat filiū suū
p pctōrib? r suus fili? ei magnū hz amo-
rez? So. pñā nfa rñdit: q inquātū fili? su?
est de? r hō / r ambe nature vna sunt pso:
est vñs iudiciū illi? psonē. s inuārtū vna ē
nā diuina r alia ē nā hñana: fili? su? inquā-
tū hō r nā hoies rogat p pctōribus diui-
nā psonā. p cui? pces dixit dñā nfa: q ipa
est mater pctōr: qui in ipsa spem habent.

Questiō est a dñā nfa: vtrū fili?
suus inquātū hō aliquā pctōrē ad dāna-
tiōem iudicabat. cū ita sit: q qlibet pctōr
sit de sua nā / r etiā qz ipsa rogat filiū suū
p pctōrib? r suus fili? ei magnū hz amo-
rez? So. pñā nfa rñdit: q inquātū fili? su?
est de? r hō / r ambe nature vna sunt pso:
est vñs iudiciū illi? psonē. s inuārtū vna ē
nā diuina r alia ē nā hñana: fili? su? inquā-
tū hō r nā hoies rogat p pctōribus diui-
nā psonā. p cui? pces dixit dñā nfa: q ipa
est mater pctōr: qui in ipsa spem habent.

Questiones ramorum. So. clxxxiii.

Questiō est a dñā nfa: vtrū fili?
suus inquātū hō aliquā pctōrē ad dāna-
tiōem iudicabat. cū ita sit: q qlibet pctōr
sit de sua nā / r etiā qz ipsa rogat filiū suū
p pctōrib? r suus fili? ei magnū hz amo-
rez? So. pñā nfa rñdit: q inquātū fili? su?
est de? r hō / r ambe nature vna sunt pso:
est vñs iudiciū illi? psonē. s inuārtū vna ē
nā diuina r alia ē nā hñana: fili? su? inquā-
tū hō r nā hoies rogat p pctōribus diui-
nā psonā. p cui? pces dixit dñā nfa: q ipa
est mater pctōr: qui in ipsa spem habent.

Questiō est a dñā nfa: vtrū fili?
suus inquātū hō aliquā pctōrē ad dāna-
tiōem iudicabat. cū ita sit: q qlibet pctōr
sit de sua nā / r etiā qz ipsa rogat filiū suū
p pctōrib? r suus fili? ei magnū hz amo-
rez? So. pñā nfa rñdit: q inquātū fili? su?
est de? r hō / r ambe nature vna sunt pso:
est vñs iudiciū illi? psonē. s inuārtū vna ē
nā diuina r alia ē nā hñana: fili? su? inquā-
tū hō r nā hoies rogat p pctōribus diui-
nā psonā. p cui? pces dixit dñā nfa: q ipa
est mater pctōr: qui in ipsa spem habent.

Questiō est a dñā nfa: vtrū fili?
suus inquātū hō aliquā pctōrē ad dāna-
tiōem iudicabat. cū ita sit: q qlibet pctōr
sit de sua nā / r etiā qz ipsa rogat filiū suū
p pctōrib? r suus fili? ei magnū hz amo-
rez? So. pñā nfa rñdit: q inquātū fili? su?
est de? r hō / r ambe nature vna sunt pso:
est vñs iudiciū illi? psonē. s inuārtū vna ē
nā diuina r alia ē nā hñana: fili? su? inquā-
tū hō r nā hoies rogat p pctōribus diui-
nā psonā. p cui? pces dixit dñā nfa: q ipa
est mater pctōr: qui in ipsa spem habent.

Questiō est a dñā nfa: vtrū fili?
suus inquātū hō aliquā pctōrē ad dāna-
tiōem iudicabat. cū ita sit: q qlibet pctōr
sit de sua nā / r etiā qz ipsa rogat filiū suū
p pctōrib? r suus fili? ei magnū hz amo-
rez? So. pñā nfa rñdit: q inquātū fili? su?
est de? r hō / r ambe nature vna sunt pso:
est vñs iudiciū illi? psonē. s inuārtū vna ē
nā diuina r alia ē nā hñana: fili? su? inquā-
tū hō r nā hoies rogat p pctōribus diui-
nā psonā. p cui? pces dixit dñā nfa: q ipa
est mater pctōr: qui in ipsa spem habent.

Questiō est a dñā nfa: vtrū fili?
suus inquātū hō aliquā pctōrē ad dāna-
tiōem iudicabat. cū ita sit: q qlibet pctōr
sit de sua nā / r etiā qz ipsa rogat filiū suū
p pctōrib? r suus fili? ei magnū hz amo-
rez? So. pñā nfa rñdit: q inquātū fili? su?
est de? r hō / r ambe nature vna sunt pso:
est vñs iudiciū illi? psonē. s inuārtū vna ē
nā diuina r alia ē nā hñana: fili? su? inquā-
tū hō r nā hoies rogat p pctōribus diui-
nā psonā. p cui? pces dixit dñā nfa: q ipa
est mater pctōr: qui in ipsa spem habent.

Questiō est a dñā nfa: vtrū fili?
suus inquātū hō aliquā pctōrē ad dāna-
tiōem iudicabat. cū ita sit: q qlibet pctōr
sit de sua nā / r etiā qz ipsa rogat filiū suū
p pctōrib? r suus fili? ei magnū hz amo-
rez? So. pñā nfa rñdit: q inquātū fili? su?
est de? r hō / r ambe nature vna sunt pso:
est vñs iudiciū illi? psonē. s inuārtū vna ē
nā diuina r alia ē nā hñana: fili? su? inquā-
tū hō r nā hoies rogat p pctōribus diui-
nā psonā. p cui? pces dixit dñā nfa: q ipa
est mater pctōr: qui in ipsa spem habent.

Questiō est a dñā nfa: vtrū fili?
suus inquātū hō aliquā pctōrē ad dāna-
tiōem iudicabat. cū ita sit: q qlibet pctōr
sit de sua nā / r etiā qz ipsa rogat filiū suū
p pctōrib? r suus fili? ei magnū hz amo-
rez? So. pñā nfa rñdit: q inquātū fili? su?
est de? r hō / r ambe nature vna sunt pso:
est vñs iudiciū illi? psonē. s inuārtū vna ē
nā diuina r alia ē nā hñana: fili? su? inquā-
tū hō r nā hoies rogat p pctōribus diui-
nā psonā. p cui? pces dixit dñā nfa: q ipa
est mater pctōr: qui in ipsa spem habent.

Questiō est a dñā nfa: vtrū fili?
suus inquātū hō aliquā pctōrē ad dāna-
tiōem iudicabat. cū ita sit: q qlibet pctōr
sit de sua nā / r etiā qz ipsa rogat filiū suū
p pctōrib? r suus fili? ei magnū hz amo-
rez? So. pñā nfa rñdit: q inquātū fili? su?
est de? r hō / r ambe nature vna sunt pso:
est vñs iudiciū illi? psonē. s inuārtū vna ē
nā diuina r alia ē nā hñana: fili? su? inquā-
tū hō r nā hoies rogat p pctōribus diui-
nā psonā. p cui? pces dixit dñā nfa: q ipa
est mater pctōr: qui in ipsa spem habent.

Questiō est a dñā nfa: vtrū fili?
suus inquātū hō aliquā pctōrē ad dāna-
tiōem iudicabat. cū ita sit: q qlibet pctōr
sit de sua nā / r etiā qz ipsa rogat filiū suū
p pctōrib? r suus fili? ei magnū hz amo-
rez? So. pñā nfa rñdit: q inquātū fili? su?
est de? r hō / r ambe nature vna sunt pso:
est vñs iudiciū illi? psonē. s inuārtū vna ē
nā diuina r alia ē nā hñana: fili? su? inquā-
tū hō r nā hoies rogat p pctōribus diui-
nā psonā. p cui? pces dixit dñā nfa: q ipa
est mater pctōr: qui in ipsa spem habent.

Questiones ramorum.

ibide ad. v. par. **P**ctōr a charitate que
fuit: vtrū sibi dare posset? Solu. ibide ad
vi. pa. **H**erēta a deo q̄sunt: quō sibi ca
uere posset? p̄ctm nō cōmitteret? Solu.
ibide ad. vii. par. **C**haritas: dixit here
mita: posset emi p̄ denariis p̄ castis r̄ p̄
cūtatib? So. ibide ad. vii. par. **Q**ui
ā rex a quodā q̄sunt sapiēte: quō sibi ca
uere posset? q̄ aliquis hō ip̄s nō decipiat?
So. ibide ad. ix. par. **H**ō paup a deo
q̄sunt quō mai? donū dare posset? So. ibi
dem ad. x. par. **D**e. q. potestatis.

Heremita a deo quesuit: vtrū per
seipsum aut p̄ aliū est deus? So.
Vade ad ru. antedictā. **Q**uesi
uit heremita a deo: vtrū sua potestas quā
titatē habebat? So. ibide ad. ii. par. **A**
potestate dei quesuit herēta: quomodo
bonitati sufficere potest? Solutio. ibide
ad. ii. par. **H**eremita q̄sunt a deo: vtrū
aliquam personam desiccare posset? So.
ibidem ad. ii. par. **H**eremita a pote
state quesuit: quomodo est deus? So. ibi
dem ad. v. par. **D**eus quomodo miracu
la facere potest? Solu. ibidem ad. vi. par.
Potestas in quo est nobilior? So. ibi
de ad. vii. par. **P**otestas in quo ē ma
gis vtilis? So. ibidem ad. vii. par. **P**o
testas quomō potes meli? te communica
re? Solu. ibidem ad. ix. par. **P**otestas
per quem modum te fortiozem ostendis?
Solu. ibidem ad vltimum par.

De. q. timoris.
Heremita a deo quesuit: quare ti
morez non habet? So. Vade ad
rubr. antedictam. **D**eus qua
re es maior dominus? So. ibidem ad. ii. par.
Timor quid est? So. ibide ad. ii. par.
Timor quomodo es melior? So.
ibidem ad. ii. par. **T**imor quomodo
facis hominem legale? So. ibidem ad. v. par.
Timor quomodo es causa hono
ris? So. ibidem ad. vi. par. **T**imor quo
modo es in equalitate potestatis r̄ boni
tatis? Solu. ibidem ad. vii. par. **T**imor
debes tātum misericordiam timere sicut
iustitiā? So. ibide ad. vii. par. **T**imor
ad qd es vtilis? So. ibide ad. ix. pa. **T**i
mor in q̄ tpe es melior? So. ibide ad vlti
mū par. **D**e. q. honoris.

Honor q̄re ploras? So. Vade ad
ru. antedictā. **C**oluntas quo
modo facis deo honore? So. ibi
de ad. ii. par. **H**ypocrita scis deū hono
rare? So. ibide ad. ii. par. **H**omen dei
es multū honoratū? So. ibide ad. ii. par.
Iustitia q̄re ridet? Solu. ibide ad. v. par.
Honor quō potes ē maior? Sol.
ibidem ad. vi. par. **P**eccatum quare ri
des? So. ibide ad. vii. par. **H**onor regi
quō vadis? So. ibide ad. vii. pa. **S**up
bia q̄re ploras? So. ibide ad. ix. pa. **I**u
stitia qd scribis? So. ibide ad. x. par.

De. q. libertatis.
Heremita quesuit a deo quō est li
ber? Solu. Vade ad rubr. an dī
ctā. **P**ctōr dei habes liberta
tē? So. ibide ad. ii. par. **P**ctōr p̄ teip̄s
habes libertatē? Sol. ibidem ad. ii. par.
Libertas quō es maior? Sol. ibidem
ad. ii. par. **L**ibertas posset emi? So.
luto ibidem ad. v. par. **L**ibertas q̄re
es in seruitute? Solu. ibidem ad. vi. par.
Libertas quare es? Solu. ibidem ad
vii. par. **P**eccator habes libertates q̄
ereas de pctō? Solu. ibidem ad. vii. par.
Air? potes ē in seruitute? So. ibide
ad. ix. pa. **S**eruitus vales plus q̄ liber
tas? So. ibidem ad vltimum par.

De. q. exēploz ramo. arbo. celestialis.
Anctus trāscēdes in quo stas?
Solu. Vade ad ru. antedictā.
Heremita quesuit a volun
tate r̄ ab intellectu: vtrū sint magni in po
testate? So. ibidem. **I**ntellectus quale
est tuum meritum? So. ibidem. **I**ma
ginatio quō deuincetis? So. ibidem.

De. q. exēploz ramo. arbo. celestialis.
Entatio quare es? So. Vade
ad ru. antedictā. **E**ntatio
quō ē deuicta? So. ibide. **H**e
mini a cancro quesuit: q̄re maiore p̄cor
dantiā h̄z cum saturno q̄ cum ioue? So.
ibidem. **S**agittarius a saturno r̄ a iou
ne quesuit: quare est vnus iuxta aliū post
q̄ contrariantur? So. ibidem.

De. q. exēploz ramo. ar. angelicalis.
Rior quare bon? es ad essendū
abbas? So. Vade ad rubr. an
tedictam. **C**apitulum q̄re es

Questiones foliorum. So. clxxiii.

infirmi? So. ibide. **C**apitulum q̄ro po
tes esse sanū? So. ibide. **A**bbas quare
timorē habes de toxica? So. ibidem.

De. q. exēploz ra. ar. euternalis.
Onfessio q̄ro vincis pctm? So.
Vade ad ru. an dīctā. **C**ōfessio
q̄re bonū ē te vtrū? So. ibide.
Cōfessio q̄re ploras? So. ibide. **C**ō
fessio habes ita magnum timorem sicut
verecundiam? So. ibidem.

De. q. exēploz ra. ar. maternalis.
Colitas de quo societate dīl
gis? So. Vade ad ru. an dīctā.
Coluntas quis tibi cōsultat
q̄ non sis ociosa? So. ibidem. **P**rin
ceps vitiose quare diligentiam habes ad
faciendū malū? So. ibide. **P**ctōr prin
cipis quare timorem habes? So. ibidem.

De. q. exēploz ra. ar. iesu christi.
Pccator a mīa quesuit: q̄ro iu
stitiā dei deuincere posset? So.
Vade ad rubricam an dīctam.
Mia a pctōre q̄sunt: q̄re erat i tristitia?
So. ibide. **P**ctōr a mīa q̄sunt: quomō
desperatiā deuincere posset? So. ibidem.
Pctōr a mīa q̄sunt: q̄ro tēratidē cō
gnoscere posset? So. ibide ad vltimū pa.
De. q. exēploz ramo. ar. diuinalis.

Querebatur a dāre: q̄re pl? hoies
hīlāres faciebat q̄ accipe? So.
Vade ad ru. an dīctā. **V**erecun
dia: dixit heremita: q̄re pl? es i accipe fin
xitū q̄ in dare? So. ibidem. **N**ecessi
tas habes adeo magnā p̄cordiā cū ac
cipere sicut largitas cū dare? So. ibide.
Querebatur a charitate: quomodo cō
cordiā habebat cū accipe. So. ibide.

De. q. folioz. Et primo arboris
elementalis. De quātitate.

Querebatur a q̄ritate ignis:
vtrū subalis ē? aut accidēta
lis? So. Si quātitas ē? p̄
subal? suberbōitas r̄ magni
uratio p̄tās r̄ alie radices
ar. elalis essent ita magne r̄ ita bone per
vtrū q̄ritatē sicut p̄ aliā. Et vade ad ru. an
tedictā. **Q**uantitas quomodo es r̄ de
quo es? So. ibidem. **Q**uantitas con
tinua quomodo es r̄ discreta? Solu. ibi
de. **Q**uātitas quare es? So. ibidem.

De. q. folioz ar. vegetalis. De q̄ritate.
Querebatur a q̄ritate pipis: vtrū
esset de q̄ritate ignis r̄ aliorū
elozum? Sol. Quātitas oleo r̄
oleastri i q̄ olea inserta ē: sunt q̄ritates dī
crete de vna continua q̄ritate r̄ q̄ritas
oleo vniit de q̄ritate oleastri. Et vade ad
fo. ar. vegetalis. **C** colore rose q̄sunt ē:
vtrū sua q̄ritas sit cōposita? Sol. Suba
rose cōposita ē de cēn. ar. elalis r̄ vegeta
lis: sub cui? cōpositiōe oēs sue p̄tes sunt
cōposite. Et i h̄ passū magnū secretū nāle
reuelatū est. **Q**uerebatur a rosa quō q̄ri
tas sua crescebat? So. In q̄ritate aq̄ cōst
it i potētia q̄ritas rose p̄usq̄ ḡnēt? r̄ cū
rosa crescit sua q̄ritas cremētū accipit ex
q̄ritate q̄ est in potētia i aqua. **C** sapo
re pomi q̄rebat: vtrū hēbat q̄ritatē vniā
aut plēs? So. Quia pomū est de elatina
r̄ vegetatiua ei? sapor duas h̄z q̄ritates.

De. q. folioz ar. sensualis. De q̄ritate.
Auantitate equi q̄rebat: vtrū
sit simplex aut cōposita? Sol.
Vade ad fo. an dīctā. **Q**ues
itū est a q̄ritate equi: q̄re nō est visibilis
postq̄ equus est visibilis? So. Color equi
tātmōdo est ex arboze elali sicut su? ca
lor r̄ q̄visituitas est tñ ex arboze sensua
li: nulla quātitas coloris est visibilis. r̄ q̄
suba equi ex oib? trib? arborib? est cōpo
sita p̄ accidens est visibilis. **Q**uerebatur
ab equo quō sue q̄ritates adinuicē sunt
mixte. cū ita sit: q̄ ille nō sint p̄tes suba
les? So. In motu nauis mouentur mari
narū de vno loco i aliū. Et vade ad folia
vtrū. **A** equo querebatur: vtrū i illo quā
titas sui sensus sit de q̄ritate sui coloris
r̄ saporis? Solu. Nullū humidū radica
le est idē numero cū humido nutrimenta
le. r̄ hoc facit differētia: que essentias per
species facit esse differentes.

De. q. folioz ar. imaginat. De q̄ritate.
Imaginatio querebatur: quō
quātitatē subax accipit? Sol.
Vade ad ru. an dīctā. **I**ma
ginatio accipis ante similitudinē q̄ritatis
elalis: q̄ vegetalis r̄ sensualis? So. Om̄e
subiectū magis imaginabile est p̄ colore
q̄ per sapore vel per sentire. **A** b imagi
natione querebatur quō numerū terna:

Questiones foliorum.

rium imaginat? So. Imaginatio rñdit q̄ ipsa p̄io q̄titatē vni⁹ imaginabat^r et post modū q̄titatē secūdi⁹ deide q̄titatē ter⁹ tū. ex his oib⁹ trib⁹ q̄titatib⁹ p̄ticularib⁹ bus vñā cōem q̄titatē trahebat: exis⁹ tē sub nūero ternario. Et vade ad ru. vñs. **Q** Ab imaginatione q̄rebat^r: vñs nūer⁹ quē illa p̄ducit aliquā hēat q̄titatē realē/ vel si sit tñ ex similitudinib⁹? So. Imaginatio rñdit: q̄ ille nūer⁹ quē illa ex sub⁹ p̄ducit: nō dicit aliquā realē entitatē s⁹ naturam substantiā ex q̄bus ipsa numerum trahit: sed in quātū in seipā nūerū illū sūstētat est act⁹: quē ipā i nūero h⁹ ens reale in h⁹ q̄ ē actus sū⁹: q̄ ē de nā sua et x̄tute. et in hoc passu est plurimū de philosophia.

Q De. q. foliorum ar. hñanalis. De q̄titate. **Q** uerebatur a q̄titate hoīs q̄ho ex p̄lib⁹ est vñā? So. Vade ad ru. añdictā. **Q** Vñā: dixit here mita: cū tu q̄titatē extēsiuam nō habes: q̄ho p̄ totū corp⁹ martini es extēsa? So. Sicut i pomo sapor p̄t p̄ totū colorē extēdi: q̄uis sapor nō sit de specie coloris: ita aīa rōnalis p̄ totū corpus extēdi p̄t: q̄uis sua q̄titas naturā non habeat longi ampli et p̄fundi. **Q** Vñā rōnalis cū tua substantia nō sit augmētabilis: et es p̄ totū corpus hoīs magni: q̄ho potes p̄ totū ipsum esse: cum tu tota i illo corpe eras: cū erat pus? So. Sicut sapor pomi i colore extēsus est: licet non sit de specie coloris: ita anima rōnalis extēsa ē sū q̄ corp⁹ extēdit: h⁹ nō sit de nā lōgi amplir. p̄fundi. **Q** Vñā rōnalis hēs q̄titatē? So. Vade ad ru. vñs.

Q De. q. foliorum virtutum moraliū. De quantitate.

Iustitia cū tu q̄titatē nō hēs realē: q̄ho crescere potes aut diminui? Solu. Imaginatio crescit et similitudinē sube diminit: q̄uis illa similitudo ens reale nō sit: quā multiplicat vel diminit: sū q̄ imaginā magnū aut pusū h⁹ actū. **Q** Iustitia tua q̄titas est visibilis? So. Nulla moralitas p̄t esse visibilis: q̄ colorē nō habet. **Q** Iustitia crescit in actu p̄ potētiam aut p̄ obiectum? So. Nulla passio multiplicat seipā. **Q** Iustitia q̄rebat^r: vñs q̄titatē hēbat? So. Vade ad rubricam antedictam.

Q De. q. foliorum ar. vitiose. De q̄titate. **L**uxuria hēs q̄titatē? So. Vade ad ru. añdictā. **Q** Luxuria quō crescis aut diminuis: cū tu iis priuatio castitatis/ et priuatio non sit subim q̄titatis q̄ sit sius habui? So. ibidem. **Q** Luxuria hēs aliquā q̄titatē realē? So. Luxuria rñdit: q̄ ipā hēat nō poterat aliquā q̄titatē realē: postq̄ erat pura priuatio castitatis. **Q** Luxu⁹ postq̄ nulla priuatio moralis ponit aliquā realē entitatē: de quo ē tua q̄titas? Sol. Luxuria rñdit: q̄ ipā erat ex motu inordinato et ordinē et matrimonii. Et vade ad ru. vñs.

Q De. q. foliorum ar. impialis. De q̄titate. **I**udex quō debet vti quantitate in iudicio? Solu. Vade ad ru. antedictam. **Q** Sciētia iuris civilis quō poni p̄t i ceteris terminis? So. ibidem. **Q** Emptio et veditio quō cōditionate sunt p̄ q̄titatē? So. ibidem. **Q** Iudex cū quo veritatem inueniet? So. ibidem.

Q De. q. foliorum ar. ap̄icalis. De q̄titate. **Q** ueritur vñs in summa trinitate sit q̄titas? Solu. Vade ad ru. antedictā. **Q** Cum p̄sone diuine distincte sint quō possunt esse sine q̄titate? So. In nullo supposito q̄ sit de natura infinitatis et eternitatis: p̄t esse quantitas. **Q** Essentia diuina cū sit in distinctis p̄sonis: cū quo est indiuisibilia? Sol. Pater est tota essentia et de toto se ipō filiū p̄ducit: remanet ergo tota essentia in patre et in filio. et idē est de sp̄s sc̄o. **Q** Cū diuina bōitas nō sit bonitas creata: quō p̄t esse sine q̄titate ipā existente terminata i bonitate creata? So. In primo sapor non est de natura coloris: et terminatus est per distinctionē in colore.

Q De. q. foliorum ar. celestialis. De q̄titate. **Q** uomodo q̄titas in firmamento consideratur? So. Vade ad ru. antedictam. **Q** In sole quō discretas q̄titates consideratur? So. ibidem. **Q** Quantitas ignis quō influentiā recipit a q̄titate solis: qui sū p̄p̄iū subiectū nō dimittit? Sol. ibidem. **Q** Discrete quantitates firmamēti quō stant sub vñā q̄titate cōtinua? So. In bonitate bonificans bonificabile et bonificare distincti

Questiones foliorum. So. clxxxv.

sunt per quantitates discretas. que sunt de cōmuni quantitate bonitatis.

Q De. q. foliorum ar. angelical. De q̄titate. **Q** ueritur: vñs angel⁹ hēat q̄titatē? Sol. Vade ad ru. añdictam. **Q** Cū angelus nāz corpis non habeat: siue discrete q̄titates: quō sunt in uicē cōiuncte? So. Amās stat in amato p̄ amare/ et in motu nauis mouent^r marina rī. **Q** Discrete q̄titates sube angeli multiplicat cōem q̄titatē assituatā in circulo aut in triangulo aut q̄drangulo? Sol. In substantiis sp̄ialib⁹ sunt ita discrete q̄titates in figura nūeris: sicut in corp̄alib⁹ in figura circuli trianguli aut quadranguli. **Q** Utrū p̄les sint boni angeli et mali: cū p̄les hoīs sint mali et boni? Sol. Nulla magnitudo mali angeli cum magnitudine dei habet concordantiam.

Q De. q. foliorum ar. euiternalis. De q̄titate. **E**ternitas quō h⁹ quantitatē? Solu. Vade ad folia antedicta. **Q** Lucifer p̄siderat nūerū anno rī? So. In flāma ignis nō est nox/ nec in celo empireo nō est nīvina dies. **Q** Demō quare nō h⁹ spem? So. Si in inferno haberet euiternitas annorū nūerū: q̄z dānatus hēat posset spem in deo. **Q** Unus angelus h⁹ ita magnā quantitatē sicut alius? Sol. Vñā opa meritoria angelorū nō sunt cōlia. **Q** De. q. foliorum ar. maternal. De q̄titate. **Q** uēst maior maternitas? Sol. Vade ad folia añdicta. **Q** Moralitas q̄titas dñe nfe ēa deo magna sicut naturalis? So. Quantitas nālis hñanitatis christi non est de morali q̄titate dñe nfe. **Q** Pietas dñe nfe est maior q̄ culpa p̄cōris? Sol. Vade vñs. **Q** Vñā nfa p̄siderat nūerū hoīm saluatorū et dānatorū? So. Qualibet die dñā nfa suum filiū rogat: q̄ ipāz faciat mīser p̄liū hoīs.

Q De. q. foliorum ar. iesu xpi. De q̄titate. **N**atura diuina cum sit infinita: quomō participare potest cum quantitate? Sol. Vade ad folia antedicta. **Q** Humanitas christi cum terminatam habeat quantitatē: quomodo ex illa tota persona q̄ est deus: potest indui. que siquidem persona est infinita? Solu. Diuina voluntas que est persona: vult q̄ to

tus filius sit incarnatus. et potestas dei p̄ficere potest omne id: q̄d vult voluntas: q̄ est infinita. **Q** Diuina nā iesu xpi q̄ est persona: quomō sine quantitate p̄sistit/ et q̄ filius incarnat⁹ sit/ et nō p̄/ nec sp̄s sc̄s? So. Calor piperis et calor flāme in quātū calor: nō est diuisibilis. **Q** Cū filius sit incarnat⁹: et nō p̄ nec sp̄s sc̄s: participat tāq̄ p̄ sp̄s sc̄s cū nā humana sicut fili⁹? So. In cōm⁹ in q̄ q̄titas nō est: nō p̄t ēē opatio maioritatis et minoritatis.

Q De. q. foliorum ar. dñal. De quantitate. **Q** uam in deo sit bonitas vñā rō/ et magni⁹ alia/ et idē est de eternitate p̄tate et ceteris: quō possunt ēē sine quantitate? Solu. Quia bonitas et magnitudo et alie rōnes sunt in vno eodē numero: nō potest ēē in illis q̄titas: q̄uis sint rōnes reales. Et vade ad folia antedicta. **Q** Cū p̄ generet filii et nō sp̄s sc̄s/ et sp̄s sc̄s sanctū sp̄m et non sp̄s sc̄s filii: quō p̄t ēē sua p̄ductio sine q̄titate? So. Ignis tegulā desecat/ et ceram dissoluit: ita q̄ diuersitas opis differētis per dñam suborū x̄tutem ignis nō diuersificat. **Q** Substantia dei quomō potest ēē extēsa p̄ totū intra firmamēti/ et extra sine q̄titate? Sol. Extēnsitas substantie spiritualis quantitatē non hēt neq̄ mensuras: postq̄ nō h⁹ figurā circuli q̄dranguli nec trianguli. Et dicimus: q̄ est extēsa: vt ipsam per totū intelligamus. **Q** Essentia diuina quomō potest esse cōis omnib⁹ trib⁹ p̄sonis diuinis sine quantitate. cū ita sit: q̄ cōmunitas sit ex p̄lib⁹? So. Cōmunitas essentie p̄sistit per q̄titatē numeri. vñ sequit^r pluralitas p̄sonarū. Et vade ad folia antedicta.

Q De. q. foliorum ar. exēplificalis. De q̄titate. **S**apiētia et iustitia dei hñt cōlitter p̄tate? Sol. Vade ad folia añdicta. **Q** Equalitas p̄destinatiois et liberi arbitrii quō intelligitur? So. ibidem. **Q** Voluntas et intellect⁹ hoīs: quō seinuicē cōpellunt. So. ibidem. Ipō p̄destinatus potest dānari? Solutio ibidem.

Q De. q. foliorum ar. etalis. De qualitate. **I**gnis quare est ignis et nō ē aliud elementum? Sol. Sicut substantia est p̄ formā et p̄ māz hoc quod est: et non est accidēs. ita ignis: q̄ habet

Questiones foliorum.

propria qualitate: quā nō hz aliquod aliū
ēlm. determinatū est: q̄ sit tñ ignis/et nō
aliud elementū. Et vade ad ru. antedictā.

Qualitas q̄re est? Sol. Si q̄litas nō
ēst: nullū obiectū ēst intelligibile. et om̄es
creature eēnt idē n̄ro. Et vade ad ru. an-
tedictā. **Q**ualor aeris si ēst sua ppria q̄-
litas: q̄d sequeret? So. **P**er ppriā quali-
tatē et p̄ appropriatā ē recordatā/et actio
et passio in subijs. **Q**uā et idē ēlm quō
pōt ēē simplex et p̄positū? Sol. **V**ade vtr̄.

Que. q̄. q̄litas ar. vegetalis.

Qualitas est visibilis? So. **V**ade
ad folia ar. vegetalis. **Q** Dulce
do pomi est simplex q̄litas aut
p̄posita? So. **D**ulcedo pomi: in quātū ē ex
plurib⁹ saporib⁹: ē p̄posita/et in quātū est
in vno n̄ro in pomo: est simplex q̄litas.

Quā q̄litas nō sit pars subalis: quō itra
re p̄t p̄pōnē cū alia q̄litate? So. **I**n motu
navis mouent marinaris. **Q**ualitates
elementorū et substantiarum vegetatarū: quō
intrāt compositionem? Sol. **V**ade vtr̄.

Que. q̄. q̄litas ar. sensualis.

Quorū quē hō sentit: de q̄ est? So.
Lalor simplex ē de igne. et p̄positus
est de aere et de terra/et est de
sensitiua p̄ sentire. sicut martellus: q̄ ē cla-
ui. et idē est p̄vegetare. Et vade ad folia ar.
sensualis. **Q**uā quō dat placitū per co-
medere/et visus per videre? Sol. ibidem.
Q Dulcedo quā hō sentit in pomo: quō
ducitur de potētia in actum? Sol. ibidem.
Q Sentire de quo viuūt? Sol. ibidem.

Que. q̄. qualitas ar. imaginis.
Imaginatio quō similitudinē q̄l-
tatis realis accipit? So. **V**ade ad
ru. antedictā. **Q**uā bonitas mo-
ralis martini nō sit sensibilis: imagina-
tio quō ip̄am imaginari pōt? Sol. **E**x or-
dine subarū visibilib⁹ trahit imaginatio si-
militudinem in abstracto. **Q** Sermones
quos dixit rex: accipit ip̄os intellect⁹ aut
imaginatiua potētia? So. **I**maginatio
est instrumentum: q̄d stat in medio intelle-
ctus et sensus in fermōib⁹: quos dixit rex.
Q Sermones q̄s mēoria recolit: imagia-
tur ip̄os? So. **I**ta est imaginatio instrū-
memorādi: sicut est intelligēdi et amandī.

Que. q̄. qualitas ar. humanalis.

Qualitates hoīs: quō sunt iuice
assituatē? So. **V**ade ad ru. antedi-
ctā. **Q**ualor hoīs ē q̄litas illi⁹
aut ignis? Sol. **L**alor aeris est q̄litas ap-
propriata ip̄i aeri/et est q̄litas p̄p̄a ignis.
Q Tristitia hoīs est p̄p̄a q̄litas corporis vel
aīe? Sol. **U**na q̄litas est illa: q̄ dat passio-
nē corporālē/et alia illa: q̄ dat passionē sp̄ia-
lē. **Q** Bonitas moralis martini ē q̄litas
corporalis? Sol. **P**roprie iustitia est quali-
tas aīe acquisita et corpori appropriata.

Que. q̄. qualitas virtutis ar. moralis.

Moralis virt⁹ martini q̄d deter-
miata est p̄ q̄litate? Sol. **V**ade
ad ru. antedictā. **Q** Prudentia
martini ē de vna q̄litate vtr̄ de plib⁹? So.
In vno intelligere colligitur et p̄figitur
plures similitudines. Et vade ad ru. antedictā.

Quā moralitas est alteri⁹ q̄litas? So.
In pipe passivē sunt siccitas hūiditas et
frigiditas ex calore. et ilāpade calor olei ē
ex calore flammē. **Q** Moralitas q̄litas q̄d
crescit? So. **E**t multitudine lignorū crescit
flāma: que ligna comburit.

Que. q̄. q̄litas virtutis ar. moralis.

Avaritia quomō es mala? Sol.
Avaritia rīdit: q̄ ip̄a mala ē:
q̄ p̄ malitiā ē q̄litas. sicut magni-
tudo q̄ est q̄litas bona p̄ bonitattē. Et vade
ad ru. antedictā. **Q**ualitas mala quō
multiplicaris? So. **V**ade ad ru. antedictā.
Quitiosa q̄litas cū sis p̄uatio virtutis: in
q̄ subo es sustentata? Sol. ibidem. **Q** Avari-
tia es q̄litas p̄ martini: cui⁹ es hīr⁹? So.
Si avaritia esset q̄litas p̄ seip̄am i marti-
ni: cui⁹ ē hīr⁹: p̄ ip̄as culpā nō haberet.

Que. q̄. q̄litas ar. imperialis.

Mercator p̄mittit dare bonū au-
rū/et nō dat bonū. et miles pro-
mittit viderē bonū equū/et nō
vedit bonū. idcirco est q̄d: vtrū veditio va-
leat aut nō? So. **I**ustitia nō vult: q̄ aliq̄
stabilitas stet p̄ p̄uatas p̄missiōes. **Q** Mi-
les p̄mittit viderē bonū equū/et vedit bo-
nū. et mercator p̄mittit dare bonū aurū/
et nō dat bonū. q̄ritur: vtrū venditio va-
leat aut nō? Sol. **N**ulla suba pōt esse sine
oib⁹ illis partib⁹: q̄ sibi sunt necessarie.
Q Mercator tētat equū: et nō est bonus:
quem miles dicit esse bonū. et mercator

Questiones foliorum. Fo. clxxxvi.

vitrū equi nō cognoscit/et credit: q̄ sit bo-
nus: et soluit aurū. et in crastino cognoscit: q̄
equus bon⁹ nō ē. q̄rit vtrū veditio valeat
aut nō? So. **I**ustitia vult finē impatorē: q̄
mercator prudētia vtr̄. et si nō vult vtr̄:
punit. **P**apa x̄o vult: q̄ miles vtr̄ con-
ficia. et si nō vult vtr̄: iustia dei vult: q̄ i alio
sc̄to punit/aut q̄ in isto sc̄to p̄nias agat.
Quidā facit testamētū. in quo dicit: q̄
vtr̄ sua q̄ est p̄gnas: si duos hēat filios:
q̄ ille q̄ p̄mo nascat: heres sit denariorū
suorū. **E**t ad vtr̄ sua duos hz filios. q̄ ne-
scit: q̄s illoz p̄mo nat⁹ est. q̄rit: quō adim-
plebit volūtas testatoris? So. **I**n ignorā-
tia antecedētis p̄na ignorat. et in eq̄litate
p̄ntitatis sunt denarij eq̄litate diuisibiles.

Que. q̄. q̄litas ar. applicat. De baptismo.

Baptismus q̄re est? So. **V**ade ad
ru. antedictā. **Q** Baptismus quō
hoīez mīdat a pctō? So. ibidem.
Q Puer q̄ intellect⁹ nō hz/et q̄ baptismo
nō p̄sentit: quō mīdat p̄ sacm̄? Sol. **I**n
puero sunt q̄nq; arbores: q̄tuor imp̄ssio-
nem sacm̄ accipiūt. **Q**uita x̄o imp̄ssionē
sacramēti accipit i potētia: sicut pomū in
quo accepta est potēs ḡandi aliū pomū:
q̄ iactū venit p̄ sacm̄ p̄firmatiōis. **Q** Si
puer moris: aīq̄ veniat ad sacm̄ p̄firma-
tiōis: p̄ficit sibi aliq̄d illū sacm̄? So. **I**n
p̄fessiones aliarū arborū illos mīdat: q̄ cul-
pā pcti originalis portabat. et q̄nte arbo-
ri sit ḡra p̄ p̄nam aliarū. sine q̄ ḡra iustitia
dei iniuriam faceret primis arboribus: q̄
characterem sacramenti receperunt.

Que. q̄. confirmationis.

Qonfirmatio q̄re est? Sol. **V**ade
ad ru. antedictā. **Q** Si puer nō
vult p̄sentire p̄firmationē: vtr̄ sibi
aliq̄d sacm̄ baptismi? So. **I**n destructōe
forme ē materia destructa. **Q** Pueri qui
moriunt̄ anteq̄ sint cōfirmati vadunt in
purgatorij. So. **N**ia pueri baptizati qui
cōfirmat⁹ nō est: characterē sacramenti
in potētia recipit q̄ culpā nō hz: si in hoc
seculo rōne nō est vsus: q̄ in istū nō ha-
bit: cū quovt possit. **Q** Si hō p̄firmat⁹
nō est/et credit q̄ sit p̄firmat⁹/et moris aīq̄
sit p̄firmat⁹: est mīdat a pctō originali?
Sol. **B**ona intētio culpā p̄ pcti p̄sumit.
Que. q̄. matrimonij.

Matrimonij q̄d est? Solo. **V**ade
ad ru. antedictā. **Q** Matrimonij
q̄re ē? So. ibidem. **Q** Matrimonij
quō ē? So. ibidem. **Q** Martin⁹ m̄rimonij
cōsentit/et vtr̄ ei⁹ inter⁹ nō p̄sentit/et
exterior p̄ x̄ba: q̄ro vtrū vtr̄ matrimonij?
Sol. **D**uo sunt iura. vtrū est inter⁹/et aliū
exteri⁹. **S**m̄ ius exteri⁹ est ligata femina
vtr̄ martini. q̄ hoc q̄d erat inter⁹: susti-
muebat affatū. aliud ius inter⁹ stat libe-
rū: et si postmodū p̄sentiat: captū est. **E**t va-
de ad ru. vtr̄. **Q**ue. q̄. eucharistie.

Sacramentū altaris q̄re est? So.
Vade ad ru. antedictā. **Q** Sacm̄
altaris ad q̄d p̄ficiat? Sol. **N**ulla
utilitas ē maior hoī: q̄ sua bōitate cū deo
vtr̄. Et vade vtr̄. **Q** Cū x̄ps sit in celo: quō
pōt ēē in vno tpe in plib⁹ altarib⁹? et suū
corp⁹ quō pōt ēē in hostia: q̄ est ita parua/
et cū mā panis in suo corpe sit trāsbūata:
q̄re corp⁹ x̄pi nō crescit: et q̄re sensus ip̄m
in sacro nō attingit. vtr̄ vidēdo/gustando/
odorādo/et tangēdo? So. ibidem. **Q** Quē
maius et nobili⁹ opus: q̄d de⁹ et hō facere
pōt in h̄ mūdo? So. **I**n maiori participa-
tiōe dei et hoīs: mai⁹ et nobili⁹ op⁹ p̄ficit.
Et vade ad ru. vtr̄. **Q**ue. q̄. ordinis.

Odo quare est? So. **V**ade ad ru.
antedictā. **Q** Quare null⁹ homo
sacm̄ altaris facere pōt nisi sit p̄-
byter? Solo. **N**ullus finis magis nobilis
stat sine ordinato p̄n⁹ et ordinatio medio.
Q Presb⁹ q̄ excoīcat⁹ est: q̄re sacm̄ alta-
ris p̄ficere p̄t? So. **L**ittere q̄ sunt in cera:
nō sunt de eēntia sigilli/ nec de eēn⁹ hoīs
q̄ illas lras ponit in cera cū sigillo. s̄ tan-
tūmō lre q̄ sunt i cera sunt ip̄ressiōes lras
rū sigilli. licz homo sit bonus aut malus.
Q In q̄ stat mai⁹ pcti⁹? So. **I**n illo hoīe
in q̄ pōt ēē maior x̄r⁹: pōt ēē maius pcti⁹.

Que. q̄. penitentie.

Penitentia q̄d est? So. **V**ade ad
ru. antedictā. **Q** Penitentia q̄re
est? So. ibidem. **Q** Confessio q̄re ē?
So. **C**onfessio est: vt p̄na possit ēē. qm̄ sine
p̄fessioē p̄sbi nesciret p̄nam dare/ nec h̄fe
cogitationē de satisfactōe. **Q** Quare p̄f-
byter potest hoī: q̄ sibi confiteat culpā di-
mittere/et sibi p̄sbi dimittere nō pōt? Sol.
Claues beati petri oib⁹ hominibus sunt

Questiones foliorum.

comunes. idcirco oportet qualibet presbyterum esse sub iudicio alterius.

De q. extremavntionis.
Extravntio qre est? So. Uade ad ru. andicta. Si paties discretionē nō hz: qd pdest ei extravntio: So. ibidē. Si martinus sine extravntioē moriat: r morit absq pctō mortali: pōt ne saluari? So. Per priuationē formaz q sunt de bñ esse: forme q necessarie sunt: in tpe necessitatis non destrunt. Quare extravntio nō dat pueris? Ray. noluit ad qstionem respondere. quia questio non fuit magna.

De q. qlitatis alioy folioy ar. applicat.
Am in deo sint ples dignitates/ et qlz sit alia: qre qlz est dicta qlis/ et nō alia? Sol. Uade ad ru. antedicta. Si bonitas dei nō est subalis qlitas: esset licitū in illa dicere qlis bonificas qle bonificare? So. ibidem. Si in deo non eēt pprietates psonales: eēt licitū dicere: q in illo eēt vn? intelligēs/ et alius intelligibilis/ r aliud itelligere? So. ibidē. Sine qlitate essentiali existente in deo: possent eē in deo bonificatio magnis/ r possit/ r sic de alijs? So. ibidem.

De q. qlitatis ar. celestialis.
Quare dñs: q saturnus est malus r sol calidus? So. Uade ad ru. andictam. Ambra de quo ē? So. ibidem. Postq arietē ē appropriata qlitas ignis: qre libze est appropriata qualitas aeris/ r non qlitas aque: q ē appropriata scorpionē: q est ppinqor arietē q libra. que cum arietē stat in opposito? So. Ray. dixit: q ipe qstionē illā soluere nesciuit per suā artē. qm videbat ei: q positio quā antiq fecerunt in illa appropriatatione: non sit vera nec necessaria. Idcirco non est mirū si astronomi errant in eozuz iudicio. Luna quare ē de pplexioē aq? So. In participatione ignis r lune efficiatur teperamētū caloris et frigiditatis humiditatis r siccitatis: vt ela possint de in fluētia quinqe essentie accipere.

De q. qualitatē ar. angelicalis.
In angelo quō est qlitas appropiata? So. Uade ad ru. antedictam. Bñs michael q spēm fantasii

cā p imaginationem nō multiplicat: quō pōt pl? vnū obm diligere q aliud? So. ibidē. Bñs michael facit aliquā negationē? So. ibidē. Bñs michael ē adeo naturalē fin suā ppriā qlitatē diligere vnūz angelū de miori bōitate sicut alii de maiori? So. Bñs fin suā charitatē tātm amare pōt miorē bōitatē sicut maiorē. sed mior bōitas hoc sustinere nō pōt/ nec iustitia hoc vult. Et vade vīs.

De q. qlitatis arbo. euiternalis.
Qualitas moralis bñ petri q terminata est in certa quantitate: quō est euiterna? So. Uade ad ru. andicta. Pena machometi quare est euiterna. cum ita sit: q sū pētū finitū sit r terminatū? So. ibidē. Moralē qlitas bñ petri ē multiplicabilis? So. Uade euiternitatē nō sustinet q i illa sit aliq multiplicatio. Lucifer qre libertatē nō hz ad faciendū bonū? So. Uade vīs.

De q. qualitatē ar. maternalis.
Qualitates morales dñe nostre qstū sunt magnis? So. Uade ad ru. andicta. Quare pctōr hz culpā cā hz desperatiā: qz sū pētū ē magnū? So. ibidem. Dñs nra pōt negare alicui pctōr: q ipsam cū pēritioē rogat r amoret? So. ibidē. Cum tot r tāta sint pctā/ r xtutes sint pauce i hoib/ r de? sit iust? quō sustinere pōt i mūdo tot malos hoies? So. Naturaliter qlibet mater pietatē habet de passione filij sui.

De q. qlitatis arboris iesu xpi.
Deus pōt acqreere xtutes morales? So. Uade ad ru. andictaz. Iesus xps qre pmissit se vēdi ligari xberari r crucifigi? Solu. ibidem. Iesus xps qre mulierē r pueros sive filios non habuit? So. ibidē. Iesus xps qre erat pauper? So. ibidem.

De q. qualitatē ar. diuinalis.
Qualitates dei qre nō sūt accidētales? So. Uade ad ru. andicta. De? diligit martinū: qm bonū est/ r nō diligit eū: qm malū ē: ei? amare q: re nō ē accidētales? Sol. Si cera eēt regular: ita bñ ignis ipaz desiccaret sicut vitru et carbonē desiccet. Cū de? bonū sit p bōitatē magnū p magnitudinē: quō pōt ipe

Questiones foliorum. So. clxxxvii.

eē sua bōitas? So. Si de? nō eēt sua bonitas: non sufficeret infinita magnū nature neq bonitati/ et foret finita. idē ē de sua ptate infinita. r hoc eēt malū r vitiosum. Pfr gñat filij/ r qz pfr filij distictē sūt psonē: r pfr gñat filij de sua bonitate: quare bonitas pfr r filij non sunt due bonitates. idē est de alijs rōnib? So. Rationes r nā sunt vnū idē nūero: vt nā non sit bona r magna accidētaliter. r qz pfr filij generat de sua nā r de sua bonitate infinitate r eternitate: est pfr vn? r alius filij p gñationē/ r bonitas r nā amboz vnū sunt p infinitatem et eternitatem.

De q. qlitatis ar. exēplificalis.
Dmnū qd est in pomerio: qre appetitū hz descendendi i trā? So. Uade ad ex. andictū. Cera: sum qd sus comedebat: qre plorabat r ridebat? So. Quod hz suppo? plorat: inquātū sū nūserū pdit. r ridet: inquātū speciez suā multiplicat. Quare plāte maxime colorē hnt viridē? So. Qz cōfusio est materia priuationis aut gñatiōis: r color viridis est magis pñsus q alij: est color viridis magis gñalis plantis q alius color. Quare plante folia cadere pmittunt? So. Ita hz folij appetitū multiplicandi suā speciez sicut fructū. Et vade ad ex. vīs.

De q. rōnis ar. elementalē.
Blatio in quot species consistit? So. Uade ad ru. andicta. In igne simplici quō ē relatio? So. Suba ignis est ex forma r ex mā: q se hnt relatiue p actionē r passionē. r trāsit i tertij nūserū subaliter gñandū ex igne simplici ignē cōpositū cū ceteris elementis coniunctū. Rlo qd est? Sol. Rlo est respectus principior: quoz alia sine alijs eē nō pōt. Rlo est maior p pcorātiā q p cōtrarietate? So. Rlo ē maior p pcorātiā in gñatiōē/ r p cōtrarietate i corruptione.

De q. relationis ar. vegetalis.
Blatio pomi r relatio eloy quō aggregant in po? Sol. Ignis (r idē est de ceteris elis) se hz ad calefaciendū/ r pomeriū ad pomificandū. idcirco ambe rōnes in pomo aggregant et eoz extremitates: ex qbus vna rlo cōis est pposita. Rlo pomi priusq erat: vbi

stabat? So. In pomerio est po? potētia r p gñationē. r illa potētia sustētat in vegetationē inserta i elatiōē. In po? qz pñderat extrēitates rōnis hz curfus nāles? So. In radicib? pomerij sunt istice? r appetitus nāles: q opa pomerij pphēdit hz nās eoz. Cū po? sit putridū: qvadit sua rlo nūseral. So. Istice? pomi deuēt i puatio nē. r ex eēn? sua nutrimentum r xtutē accipiūt alie rōnes: q in illo erūt in potētia.

De q. rōnis ar. sensualis.
Quā hō po? dulce comedit i quo amaritudinē sentit: quō ē rlo in ter gustatiūz gustabile? So. In ter gustatiūz r gustabile ē duplex rlo/ r ē i gustare triplex p sentire i corruptioē gustatis r gustabil. Stat rlo i ocul? interuistiūz r visibile/ aut iter oculis r colorē pñet? Sol. Rlo q ē intra: ē exuistiūz r visibilis: qstū oculi sunt istice r organa/ r visibilitas pietis ē similitudo: quāvisistiūz itra accipit i visibilis intra. Idcirco rlo intra attingit extra suā similitudinē. Cūvisistiūz r visibile se hnt relatiue in vidēdo r auditiūz r audibile in audiendo: r sic de alijs sensib? qstū qlz suā ppriā hz rōnē. qre qd? q hō videt r audit? So. Videre ē ppa qlitas oculoz/ r oculi sunt ita hoib? appropiati: sicut ps suo toti/ r iustm agēti. Martin? q est pfr guillelmū: cum est mortu? vbi ē illa rlo? So. Sol? itellect? facit rōnē inter martiniū et guillelmū exterius/ r cū martinus guillelmū gñabat stabat rlo intra nātr.

De q. relationis ar. imaginis.
Imaginatio quō accipit rōnem? Sol. Uade ad ru. antedictam. Imaginatio cū q sensu hz cū rōne maiorē pcorātiā? Sol. Nulla rlo est ita palpabilis imaginatiue sicut relatio patris r filij que accepta est pervidere. Imaginatio hz aliquā entitatē rōnis? Sol. Nulla forma est sine actioē/ nec vlla mā sine passione. Imaginatio pfr de colore trahere relationē? So. In magna intensitate albedinis sube albe pñderari p magna intensitas nigredinis r pua intensitas albedis. De q. rōnis ar. hūanal.

Blatio qualis est q in hoie ē magis nālis? Sol. Nulla rlo est ita hoī nālis sicut ipa: p quā ipa est

Questiones foliorum.

diffinibilis: rlo homificatiui hoificabi-
lis r hoificare. **Q**uare ho e magis dif-
finibilis p rlonē q p aliqd aliud accidēs?
Sol. Nullū accidēs accipit ita fortiter p-
tes necessarias in suba sicut facit relatio.
In rlonē hoificatiōis cōsistit rlo aīe et
corporis? **Sol.** Vade ad ru. antedictā.
In aīa rationali pōsistit rlo? **Sol.** ibidē.
De. q. rlonis xrtutū ar. moralis.

Relatio quō pōsistit in xrtute mora-
li? **Sol.** Vade ad ru. antedictā.
Illabit xrtutū pōsistit rlo: cū hō
vrit xrtute? **Sol.** In hitu xrtutis ē actio re-
latiōis i potētia r cū hō vrit xrtute: hz for-
ma suū obm in actu. Et vade ad ru. vrs.
Rlo in xrtute morali hz aliqūa entita-
te? **Sol.** Sine aliqūa entitate nulla silitudo
ē p. **E**st rlo itervnā xrtutē r aliā? **Sol.**
Sine pōrdatiā xrtutū nulla xrtū pōsset p
vritū. **De. q. rlonis vitioy ar. moralis.**

Ill hitu vitio rlo quō pōsistit? **Sol.**
Vade ad ru. antedictā. **R**lo vitij
quō incipit? **Sol.** ibidē. **I**nter-
gulā r luxuriā rlo quō est assituta? **Sol.**
Per abūdātiā ar. etalis vegetalis sensua-
lis r imaginalis aīa rōnal tēat gula r lu-
xuria / quā qdē tēatōne facit assitua-
tione gule r luxurie obliniscēdo castitatē r tem-
peratiā. **E**st ira sit mor? subitanēus: p-
t rlo in illa hē aliqūa assituaione? **Sol.**
Nulla ira ē sine tristitia r passiōe agētis.

De. q. rlonis ar. imperialis.
Ill rlonē qd sit supra emptionē r vē-
ditionē quō dē esse pditionatū?
Sol. Vade ad ru. antedictā.
Quare seruus in testimoniū dñi sui nō
admittit? **Sol.** Rlo dñi r seruutū non est
causa eqli iudicio. **I**udex vidit marti-
rū occidere petrū: corā q iudice marti-
nus nō est accusat? sed guillelm? accusat
r a iudice punit? quare iudex guillelmum
punit r nō martinū? **Sol.** In iudicio iu-
dex nō est p rlonē suoz oculo: hz p relatio-
nē suaz auris. **S**cia iuris civilis quō
pōsset applicari sub brenib? pncipis r ge-
neralib? p illa iudicata? **Sol.** Vade ad fo-
lia ar. impialis r hēas cognitionē de sub-
stātiis nālū p hūc libū. r idē est de acci-
dentib? subarū nālū r moralū: r inqras
p illa sim doctrinā quā dam? in soluendo

questiones p rlonē r p alia accidentia.

De. q. rlonis ar. apostolicis.
Ill summa trinitate quō ē rlo sub-
stāntialis absq aliq accitē? **Sol.**
Vade ad ru. antedictā. **R**lo di-
uinarū psonarū ē de ppetatib? aut est de
eēn? **Sol.** In dinavolūtate est rlo cōis-
cut volūtās q cōis est p eēntiā r in amāte
amabili r amare ita est rlo sustērata in p-
prietatib? psonalib? sicut volūtās. r hoc
requirit eternitas vt rlo nō sit accitālis.
Rlo pōsset eē iter psem r filij sine spū
scō? **Sol.** Nulla rlo pōt eē pfecta: sine singu-
lari ppetate r cōi. **S**pūscōs psem dū-
git? est cū rlo inter psem r spū scōi p nām
amoris. r idē est de spū scōi q diligit filij
r etiā seipm. Et ideo qro: vtrū in h amare
q hz spūscōs sit rlo singularis et cōis:
de q sequit pductio psonē? **Sol.** In amare
spūscōi est rlo amatiua: q est ppa r singu-
laris ppetas spūscōi. s. sua psona acti-
ua in amare r passibilitas sue amabilita-
tis est cū amatiuitate vna eadē psona per
eēntiam. r cōis rlo que est de amabilitate
patris r filij: est ita spū scōi qes: hz psonā
nō pducit: sicut ppi r filio ē quies cōis re-
latio in pducendo spiritum sanctum. Et
in hoc passu multū est de theologia.

De. q. rlonis ar. celestialis.
Relatio quō ē in sole? **Sol.** Vade
ad ru. antedictā. **R**lo quō ē in
tra arietē taurū r gemini? **Sol.**
Aries ē calid? gemini sūtr. r aries acti-
r gemini passiuē. r rlo eoz est i pcordan-
p dualitate. r rlo q est triplex: ē p prietatē
tauri: q cū arietē hz pcordatiā p siccitatē
r cū gemini hz prietatē p frigiditatē r sic-
citātē. idcirco gemini nō ē ita fortis i ioue
sicut taur? i saturno. **Q**uō est rlo inter
martē r solē: q sūt de pplexiōe ignis? **Sol.**
Mars accipit calozē de iouē: illi dat sol-
lir sol dat illi veneri: q est de pplexiōe de
iouē. idcirco eoz rlo est i pcordā. Et hoc
idē est de rlonē quā hnt p prietatē p iouē
r ven? in quātū sunt p hūditatē cū eoz
siccitate: in q hnt pcordatiā. **A**ries r li-
bra quō relatiōe se hnt? **Sol.** Aries r li-
bra relatiōe se hnt p primā horā diei r noctis.
Vtrūq ray. dixit: q pter nō erat de possi-
tiōib? antiq. q attribuef pplexiōe aeris

Questiones foliorum. Fo. clxxxviii.

libre: cū aries sit i xē in pplexiōe ignis. cū
ita sit: q p ho? diei sit de pplexiōe aeris / et
pria hora noctis sit de complexiōe terre.

De. q. relationis ar. angelicalis.
Quō ē i angelis rlo? **Sol.** Vade
ad ru. antedictā. **E**st in angelo
rlo angelificatiui angelificabil
r angelicare? **Sol.** Q. null? āgel? ē ex alio
angelo hz de seipō: nō pōt in angelo eē rlo
antedicta. **R**lo eqilitatis q ē inter vniū an-
gelū r alij: dicit aliqūa entitatē positivā
aut tātmō ē intēntional? **Sol.** Nulla rlo
real? est extra subz. **R**lo quā scōis mi-
chael hz in sua volūtate amātiōe amabil
amādo semetipz: de q est? **Sol.** Inter alia
pñ? sube scōi michaelis ē rlo vniū pñ? qd
pōit cū dñia i volūtate potētiā obm r actū.
q sunt de ei? eēntia. Et in h passu multū ē
de phia. **De. q. rlonis ar. euiternal.**

Ill euiternitate quō est rlo? **Sol.**
Vade ad ru. antedictā. **C**orpus
bificatiū quō erit subm rlonis ca-
lefactiui calefactibilis igne exite calefa-
ctiuor aq calefactibili? **Sol.** In capite eui-
ternitatis rlonis sunt i qetervt i cauda du-
rare possint. **C**orpa dānatoz in inferno
quō sunt icorruptibilia rlonib? eoz in cō-
trariis subiectis exstib? **Sol.** In carcere
iustitie sunt psumabilitates dānatoz i-
carcerate. **A**matitas de lucifero hz pro-
pitiū amabile? **Sol.** Si lucifer ppiū ama-
bile hfer qd puerus nō eē i odibilitatez:
penā nō hēret. **De. q. rlonis ar. mfnal.**

Quō ē maior rlo: quā de? creauit
iter duas psonas? **Sol.** Vade ad
ru. antedictā. **Q**uō de? creare
potuit maiorē rlonē filij r mris? **Sol.** ibi-
dē. **S**ine icarna? de? pōsset creare rlo-
nē i ita mag? maiorita? amoris: q ipa ma-
iorē creare nō pōsset? **Sol.** ibidē. **Q**ue
est maior rlo: q pōsset eē inter mīaz r pctō
rē. **Sol.** ibidē. **De. q. rlonis ar. iesu xpi.**

Que est illa maior rlo: q est inter
deum r creaturā? **Sol.** Vade ad
ru. antedictā. **E**st vera ista pre-
dicatio: de? mortu? fuit? **Sol.** Predicatio
est vera fī rlonē mortis hūane/deo exite
illo hoie: qui mortuus fuit. **E**st vera ista
predicatio. dens naturam hūanā assūm-
pfit: r nō hoiem? **Sol.** Predicatio ē vera:

quia de nā hūana fecit de? hoiem i seipō.
In iesu xpo facit de? se de hūanitate
hoiez / aut hūanitas facit de? hoiez? **Sol.**
In incarnatiōe nō est rlo homificatiui r
homificabilis: q sunt tūmō de nā hūana.
q si eēt: seqret: q hō se deificaret r deum
hoiez faceret. **De. q. rlonis ar. dinalis.**

Quomodo p rlonē dignitatz
diuinaz oporteat eē pductiōez
psonarū i diuina essentia? **Sol.**
Vade ad ru. antedictā. **De? iquātū in-
telligit seipm psem: pducit filij. r iquātū in-
amar filij: spirat p m scōi. r in quātū in-
telligit seipz de? nō pducit seipm. qro q:
p quā nām p vniū itelligere ē pductio r p
illudmet intelligere nō est pductio. cū ita
sit: q in deo nō sit nisi vniū itelligere? **Sol.**
Ignis cū vno eodē calore diuersas facit
opatiōes. opz ergo q vniū sit calefacere in
cōitate r q ex ipō plura sequant calefa-
cta. qz opationes sunt plures. Et vade ad
ru. antedictā. **F**ilius r p relatiōe se ha-
bent r filij? intelligit seipm r nō pducit
patrē. r p intelligit seipm: r pducit filij.
quero ergo: cū in hac rlonē sit eqle intelli-
gere psem r filij: qho p vniū itelligere seq-
tur pductio r p aliud nō? **Sol.** In diuina
rtonē est ita nobilis quies sicut pductio.
Et vade ad ru. vrs. **D**iuina rlo qho pōt
esse actiua r passiuā absq nā accidentia?
Sol. p se de? psem intelligit. r iō intel-
ligit filij de? r p est actiu? r filij? passiu?
in itelligere. r qz in itelligere de? ē intel-
lect? illa rlo nō potest eē accidētal. qm si
esset accidētal: non eēt p illud itellige-
re de? intellect? cū ita sit: q in deo nō pos-
sit esse accidēs. r ad hoc concurrunt oēs
dignitates diuie. Et vade ad ru. vt supra.**

De. q. rlonis ar. exēplificis sensu.
Quare sunt tot hoies pctōez?
Sol. Deum tm decet honor / et
quibet homo ipm vult habe-
re. **M**agna bōitas vbi inuenitur? **Sol.**
Vade ad ru. antedictā. **Q**ualis ē ma-
ior labor: q sit in hoc mundo? **Sol.** Null?
labor in hoc mūdo est maior q cōseruare
honorem. Et vade ad rubi. antedictā.
Qualis sensus requirit maiorē hono-
rem? **Sol.** Illatus r audit? famā pcurat:
quā homines plus q aliud desiderant.

Questiones foliorum.

De q. actionis et passionis arboris elementalis.

Actio et passio eorum ubi incipit? Solu. Ade ad rub. antedicta. **E**st aliq. actio et passio subalis? So. ibide. **Q**uod actio exit et dirigit de actioe et passioe? So. ibide. **F**or ma ignis pot. h. actione in sua ppa materia: quis ignis coposit? no sit cu alio elo? So. Fuisse mole duni ligni in quo mouet eobureret: si aq illud no infrigidaret.

De q. actionis et passionis arboris vegetalis. **Q**uomodo in po sunt actioes et passioes potetie elatiue et vegetatiue coisectae? Sol. In lapade calor ignis mouet calorem olei q mouet materia olei flame ignis. **V**egetatiua mouet elatiua in po aut eouerso? So. Fines subax mouet pn et me: vt ipe sint. et pn et me mouet ptes: p qd fines sunt. et sunt h qd sunt. **I**n po actioes et passioes sunt accidentales aut subales? So. Primarie actioes et passioes sunt subales: in qd accidentales sustentant. ipis existibus inffis subalifi. **I**n pomo accidens quod pot. h. actione et passioe? So. Martell? q mouet clausi: est suba et iquatu mot? e p mansi: e ei? mor? passiu? et iquatu mouet clausi: e actio? **De q. actiois et passiois arb. sensualis.**

In suba sensata quod sunt actioes et passiones aggregate ex tribus arboribus? So. Ade ad folia antedicta arbor. sensualis. **H**omo qui placitum sentit in comedendo aut in bibendo: et sic de ceteris sensibus. est ipe agens in sentit aut patiens? So. Totum mouet suas partes actiuas in suis passiuis: et ideo per vnus modus est agens et per alium patiens. **H**omo qui sentit dolorem sensus: ille est per elementatiua aut per vegetatiua aut per sensitua? So. Elementatiua et vegetatiua tangunt sensitua. et sensitua sentit tactu illarum. **O**biectum mouet potentia aut potentia obiectum? So. In actu qui est iter potentia obiectum: obuiat sibi simul actio et passio. et actio venit ex parte potetie et passio ex parte obiecti. et fin q potentia placitum inuenit in similitudine obiecti: suum motum multiplicat.

De q. actiois et passiois arb. imaginat.

Imaginatiua quod accipit similitudines reales actionum et passionum? So. Ade ad ru. antedictam. **I**maginatiua quod est actiuia in mouendo sensitua ad sentiendum? Solu. **I**maginatiua imaginando visibilitate: imaginat pulchritudinem semie. et tunc visibilitate tangit: cu q precipat. et visitas sua ppa tangit visibilitate et ipam mouet ad similitudinem visibilitatis extra representate p imaginatiua. id circo imaginatiua e agens: iquatu representat visibilitate et pulchritudine. et visitas: tas e actiuia: in quatu se mouet ad visibilitate extra. et in illo motu mouet sensus tactus: cu q precipat. Et i h passu cognoscit quod vna forma mouet alia et quod passioes extra sunt ma motib? qui sunt intra. **E**st imaginatiua similitudine accipit ab obiecto: iprimis obiecti illa similitudine illa: aut imaginatiua iprimis illa similitudine in seipsa? So. Ami? q multu sui amati diligat: bditate pderat amati sui. et ex similitudine illi? bditatis sui iduit amare: qd h passioe: iquatu e ex illa similitudine. et actio ne habet: iquatu e act? mot? p amicum. **I**maginatiua p que sensus e magis actiuia et passiuia? So. Quia imaginatiua pmo accipit pvideret magis fortis p visus: qui sibi dat magis palpabiliter similitudines obiectorum q aliq. alii sensus. et io magis est ei? opatio per figura in circulo quadrangulo aut triangulo extensam.

De q. actiois et passionis arb. humanalis.

In hoie quod sunt actioes et passiones? So. Ade ad ru. antedictam. **I**maginatiua sub q potetia aie ronant magis passiuia? So. Potetia intellectiuia p format passionem imaginatice. et io imaginatiua magis e obediens intellectiue q meoratiue vel volutiue? So. Inqstiois et multiplicatiois spem. et ei? qd magis e i meoratiua: et su? labor i volutiua. **Q**ue potetia e magis actiuia i sensitua: aut meoratiua: aut intellectiuia: aut volutiua? So. Per aut dire meoratiua est magis actiuia i sensitua. et p videre et affari intellectiuia. et p gustare et per odorare et tangere volutiua. **I**n meoratiua q e magis actiuia aut intellect? aut volutiua? So. Intellectia p seipaz spem potit i meoratiua et cu licetia volutiue ipas trahit.

Questiones foliorum. So. clxxxix.

De q. actionis et passiois arb. virtuose.

Actio et passio quod sunt in morali bus virtutibus? So. Ade ad ru. antedicta. **I**n virtute morali pte e actio sine passione? So. ibide. **Q**ue e magis actiuia? aut prudencia? aut iustitia? So. Prudentia mas pparat et iustitia ex ipsa operat. **F**ortitudo e maior virt? p passio ne q p actione? Solu. Passio fortitudinis fortior e p charitate et spe. et sua actio per fide iustitiam prudentiam et temperantia.

De q. actiois et passiois arb. vitiose.

Sunt actio et passio i vitis et peccatis? So. Ade ad ru. antedictam. **T**ra sub q potetia aie e magis actiuia et passiuia? So. ibide. **I**n q vitio pl? e de actione? Solu. Nullu vitium stare vult ita alte sicut superbia. **Q**uod vitium dat maiorem laborem? So. Remo dormit ita parum sicut homo auarus.

De q. actiois et passiois arb. imperialis.

In iure quod sunt actio et passio assituate? So. Ade ad ru. antedictas. **I**n medio loco horu vnus ru stici q e iuxta castru: orit qda fons et cois fons castru e multu a castro remot? qrit g vtru ille fons q e ppe castru debeat ee cois aut no? So. Utilitas cois e actiuia et spal passiuia. **Q**uo rusticu hnt asinum? et vn? rustic? vult ire cu illo asino ad forum ad emendu bladum. alii? No rustic? vult: q asin? vadat ad foru q vult vedere sua pre et emere bladum. mo qrit: vtru asin? tm sta redebeat in foro quousq rustic? pte suaz vederit? aut quousq alii? rustic? bladum em pti i foro duperit ad sua domu sup asinu? So. Illa actio e maior q passione hz magis pper magi defmiate. **Q**ueda dña et su? marit? vnu hnt captiuu eqlit. et marit? e zelotip? de illo captiuo et de dñavro refusa dña exnte boa et casta. marit? No vult vedere sua pre cuida ho: veritvror sua pre vedere no vult: vt ipsa meli? i sua domo de sua pre fuitu possit accipe dña allegate: q vn? sine volutate alteri? ptem sua vedere no pt. Jo qrit vtru marit? sua pre vedere possit aut no postq e zelotip? de sua vxore et captiuo? So. Quia opinio non est certa: actionem non habet ad destruendum conditionem et promissiones.

De q. actiois et passiois arb. apostolicas.

Quomodo pnt ee i summa trinitate actio et passio et q non sint accitua? So. Ade ad ru. antedicta. **Q**uidam abbas vult gallinas cedere in infirmitorio. et facit pceptu cuida monacho: q matutinas dicit i choro cu aliis monachis: q vadat ad pparadu illas gallinas. mo qrit: vtru monach? debeat ee obediens abbati? Solu. Nulla rla sine magna necessitate hz passionem. **Q**uidam abbas timore hz de toxica: et pceptu facit cuidaz monacho: q sibi afferat scutellam: et q come dat pmo de illo cibo. hz monach? q scutellam de coco accipit: nescit vtru in scutella sit toxica: aut no. mo qrit: vtru monach? debeat ee obediens abbati i illo casu? So. De nulla re certa bz fieri pmissio. **Q**uidam prior denarios hz p suo patrimonio. et hz vna sorore: q maritari no potit: ipe illi no dat illos denarios. abbas No et couetus magna hnt necessitate de illis denariis: q couent? e in magno debito. Mo queritur: vtru prior sciaz hz debeat ad dadum denarios ad maritadu sorore sua? aut ad necessitate sui? So. Qui se servitus ti obligat oib? suis bonis dat passionem.

De q. actiois et passiois arb. celestialis.

Quis planeta est magis passiuus? Solutio. Ade ad rubri. antedicta. **Q**uare sol hz magi virtute actiuu q alii planete? So. Air? q est i me? e magis itela q virtus: q est i etre: mis. **Q**uare luna maior dat expietia de suis pprietatib? q aliq. alius planeta? So. Ade vrs. **E**st sol corporat? no picipet cu igne p tractu: nec sue qltrates ppuu subm dimittit: qno ignis hz p sole passione et sol i ipo actioes? So. Q. m qnte eentie et qre subax mudi picipat i vna gñali bonificabilitate: hz bonificatiuitas solis actionem in bonificabilitate ignis. Et vade ad rubricam: vt supra.

De q. actiois et passiois arb. angelicalis.

In angelo actio et passio quod sunt assituate? So. Ade ad ru. antedictam. **E**st scis michael oculos no heat: qno hz actioem in artigedo colore martini? So. Sicut scis miracula facit supra cursu nalle ppter scitatem: ita an

Questiones foliorum.

gel⁹ ppter magn^{em} magne intellectus
attigit coloratū supra cursumlibilitatē.
¶ In suba scilicet michaelis et suis rōibus
sunt egle actio et passio: So. Scdm cur-
sum nāle scilicet michael postq̄ fuit bñficia
tus et pñmar⁹: rota sua. Xtus est in actu.
¶ Boni angeli q̄ hñt actiōem i malis
angelis. So. Gade ad rub. antedictam.
¶ De. q. actiōis et passiois ar. euternal.

In euternitate actio et pa⁹ q̄lo
sunt? So. Gade ad ru. antedictam.
¶ Ignis hñt actiōes i aia macho-
meti? So. Nulla suba corporalis subaz spūa
lē fm cursum nāle tāgit. verūtm fm opinio-
nē scōr ignis dat passionē aīabus supra
cursum nāle. ¶ Cum demō sit suba spūal:
quō actionē hñt in corpib⁹ dñator? So.
In hoib⁹ demōiacis demō accipit silitu-
dinē alicui⁹ cōplexionis illi⁹ corpis: cū q̄
ips⁹ tormētatur. ¶ An⁹ demō dat passionē
alteri demōi? So. De oi mala picipatiōe
seq̄t pa⁹. ¶ De. q. actiōis et passiois ar. mñal.

Omina nra quō actionē hñt su-
pra demōes? Sol. Gade ad ru.
antedictā. ¶ Dñā nra quō hñt
actiōes i suo filio: q̄ ē dñs creaturaz? So.
ibidē. ¶ Pctōres quō hñt actionē i dñā
nra? Solu. Spes quā pctōr hñt i dñā nra:
dñaz nram obligat ad habendū pietatē.
¶ Dñā nra hñt passionē: q̄ fili⁹ su⁹ ita pa-
rū appreciat i mūdo cognoscit⁹ amatur?
So. Dñā nra passionē nō hñt p suū filium:
q̄ ita ē i glia exaltat⁹ et i bōitate: q̄ de nul-
lo hic iferi⁹ idiget. verūtm passionē hñt de
pctōib⁹ cū pietate: q̄ in illa spem habeat.

¶ De. q. actiōis et passiois ar. iesu xpi.
In iesu xpo quō sunt actiōes et pas-
sioes? So. Gade ad ru. antedictaz.
¶ Quā dñā passionē hñt in cruce?
So. De⁹ iquātū hō ita hñt i cruce pas-
sionē: sicut aīa xpi iquātū hō. Et vade ad
ru. vrs⁹. ¶ In corpe xpi hñt aq̄ passionē p
ignē? So. Passio quā aq̄ hñt p ignē in cor-
pore xpi: ita ē in dēter: sicut ē passio magni-
tudis i dēter: accipiēdo bōitatē de bōitate.
¶ Iesus xps hñt passionē: q̄ lupi tātm cōe-
dūt de ouib⁹ suis? So. Iesus xps passio-
nē hñt de ouib⁹ suis cū charita⁹ et pietate.
et hñt actionē cū iustitia cū q̄ pastorib⁹ mi-
natur: q̄ bñ oues nō custodiunt.

¶ De. q. actiōis et passiois ar. diuinalis.
Omnō psona pñs ē actiua: et p-
sona fili⁹ passiva: So. Quia de-
se cognoscit ita bonum et ita ma-
gnū et sic de ceteris rōnib⁹: p agētā sicut
p exītiā: ē actiuitas i pfer passibilitas in
filio: vt agere hñt ē pducere sit ita magnū
sicut exītere. ¶ Cū pñ sit actiu⁹ et fili⁹ pas-
siu⁹ quō puerit⁹ passibilitas fili⁹ cū actiui-
tate pñs i vna actiuitate spiratua? So. Wi-
ligit pñ filiū et fili⁹ pñem diligit. adcirco ge-
nerabit passibilitas ē amariuitas i aman-
do pñem. ¶ Spūscit⁹ q̄ est pura passio
pñs i fili⁹ quō ē in pura actiōe? So. Spi-
rabilitas ita puerit⁹ cum amare spū scō
amāte pñem i filiū: sicut gñabilitas puer-
tatur cū amare: filio amāte pñem. ¶ Spi-
ritus scit⁹ ē materiabilis: postq̄ ē spirā-
bilis? So. Gade ad rub. antedictā.

¶ De. q. actiōis et passiois ar. exēplificialis.
Omnō sunt hoies obliati iter
actionē et passionē? So. Gade
ad ru. antedictā. ¶ Passio quā
dat cōm⁹ quō ē bōa? So. ibidē. ¶ Pctōr
quō pctm suū mortificare pōt. So. ibidē.
¶ Cū pene iferni sint ita magne q̄re pec-
catores ita paruū hñt tiorē? So. ibidem.

¶ De. q. habitus ar. elemētalis.
Rūmi hñt nāles q̄les sunt? So.
Gade ad ru. antedictā. ¶ Ignis
hñt i hitu caloz: vbi ē q̄ille hit⁹?
dñ ignis ē i lapide: a quo trahit⁹ cū ferro?
So. Ignis q̄ ē i lapide pposit⁹ ē et i oi cō-
posito elato ē calefacere: q̄ ē act⁹ calor.
est q̄ hit⁹ ignis i lapide: et erit in aerē: cū
trahit⁹ ex lapide cū ferro. ¶ Hit⁹ ignis
simplicis vbi ē? So. Ignis simplex calid⁹ ē
p suā nāz et suū subz ē suba ignis simplicis:
et i illo hitu ē i potētia hit⁹ ignis ppositi:
q̄ aqua i olla calefacit. ¶ An⁹ hit⁹ ignis
simplicis ē ali⁹ hit⁹ calozis? So. Suba
ignis simplicis ē ex radicib⁹ ar. elal. et sicut
p gen⁹ et dñam diuersificare sunt spēs: ita
p hit⁹ caloz diuersificata ē suba ignis ab
alijs subijs radicib⁹ exītib⁹ cōib⁹ plurib⁹
subijs specificatis vni sube p caloz et alijs
p hñtūditatē et sic de ceteris hitib⁹ nālib⁹.

¶ De. q. habit⁹ ar. vegetalis.
Habit⁹ pomi vbi est anteq̄ sit gñā-
tū? So. Ihabit⁹ ē in potētia in hitu

Questiones foliorum. Fo. circ.

pomeris q̄ est cōis habitus ad gñandum
plura poma. ¶ An⁹ hit⁹ pomi q̄ ē in potē-
tia i pomerio: ē ali⁹ hit⁹: q̄ sit hit⁹ pomi?
Sol. Ihit⁹ pomeris q̄ gñat⁹ nō ē ē i potē-
tia i vegetatiua. q̄ cōem hitum hñt ad pñes
plantas. ¶ An⁹ hitus cōem vegetatiue: est
ali⁹ hit⁹: q̄ sit de suo gñe? So. Sicut olea
in oleastro iferta dicit subaz positiua dis-
ferentē p eētiā a suba oleastri: ita hitus
cōis vegetalis i vegetatiua sustētat⁹ ē pri-
mus hit⁹ sue spēs: et est ifert⁹ i hitu ar. elal-
lis: cū q̄litates i suā spēm pducit. q̄ sic
olea pducit hitū oleastri i suā spēs.
¶ Ihabit⁹ pomi putrefacti q̄ vadit? So.
Dēs hit⁹ plātaz q̄ corripunt⁹: deueniūt
in puatiōes fm nūex. et mā et forma subaz
corruptaz ad subaz redeūt vegetale cōes.
et pñs hñt q̄ pñet ad elal: redit ad sub-
stātiā elalem cōes: et ambe sube cōes sunt
vniū chaos cōe cōfusum: q̄ est trūc⁹ ar.
vegetalis cōis ad oēs plantas exītes i il-
lo: ille plante q̄ nō sunt i potētia hitus q̄-
rū sunt i potētia in hitu cōi q̄s agēs nāle
pducit in actu cū renouatiōe nouor nūe-
roum.

¶ De. q. habitus ar. sensualis.
Habit⁹ ar. sensualis q̄ sunt? So. Gade
ad folia ar. sensual. ¶ Ihabit⁹
tus sensus quō ē assituar⁹ in ha-
bitu vegetali et elali? So. Sicut hñt dñ ra-
dicale assituat⁹ ē in nutrimentali pueritē-
do in suā spēs illd: q̄d venit. ita habit⁹ sen-
sualis assituar⁹ ē in vegetali et elali sen-
su pueritēte illud: q̄d ex duab⁹ arborib⁹ si-
bi aduenit. ¶ In lacte q̄d puer fugit de
mamilla: ē habit⁹ sensualis? So. Ihit⁹ sen-
sualis semie i lacte ponit i potētia hitum
sensuale. quē hitū puer ducit i actu: q̄ illd
lac de mamilla matris fugit. de q̄ su⁹ viuit
hit⁹ radicalis. ¶ Ihit⁹ potētie expulsiue
q̄ est i embriōe: stat in illo i potētia vel in
actu? So. Ihit⁹ potētie expulsiue stat i em-
briōne in actu. de quo sequitur mā: quā se-
mina pūcit cum puero: quādo nascitur.

¶ De. q. habitus ar. imaginis.
Imaginatiua quō hit⁹ subarum
attigit? So. Gade ad rubri. ante-
dictam. ¶ Depictor qui hominē
in pariete depingit: ille hit⁹ hois depicti

anteq̄ fuit: vbi erat? Sol. Ihabit⁹ quos
imaginatiua hñt i potē-
tia sunt ex silitudinē-
bus aggregatis et i hitu cōi imaginatiōis
positis: q̄ silitudines nouas redire facit.
sicut pñes plāte corrupte: quaz vegetatio-
nes sunt posite i vna vegetatiōe cōi: q̄ re-
dire facit nouas plātas. ¶ Capra q̄ lupū
nō vidit: quō hñt in habitu timorē: quē de
ipō hñt: cū ipm videt? So. In capra pñci-
pat arb. imaginis cū sensuali vegetali et
cū elali: iquātū suba capre ē ex suba quat-
tuor arbor. et rōe instinctū nāliū q̄ttuor
arbor excitata ē imaginatiō capre ad ima-
ginādū mortē: cū lupū videt. qui nātr est
su⁹ inimicus. ¶ Cū imaginatiō sit hitus
positiu⁹ cū capra morit⁹: q̄ vadit ille hit⁹?
So. Ihit⁹ nūeralis imaginatiōis capre
martini pñt et eētiā imaginatiōis ita re-
dist ad cōem imaginatiōis: sicut vegetati-
capre ad cōem vegetationē et calor capre
ad cōes calozē. ¶ De. q. hit⁹ ar. hñanal.

Habit⁹ arboris hñanal q̄les
sunt? So. Gade ad ru. antedictā.
¶ Faber quō hñt in hitu ad fa-
ciēdū cultellū? Solu. Gade ad ru. q̄ est de
ferraria. ¶ Unus faber quō hñt i hitu ad
faciēdū cultellū vniū meliorē q̄ ali⁹ faber?
So. Ille q̄ prima prin⁹ prius considerat
meli⁹ scit ducere illoz silitudines in suū
effectū. ¶ Faber quō hñt in hitu ad faciē-
dū vñā figurā de ferro: quā nullo tpe vi-
dit? So. Pder nām imaginatiōis que in
habitu habet chimērā cōpositā de simi-
litudine hois et piscis hois et bouis. et sic
de alijs similitudinibus suo libito: inue-
nit faber figuras nouas.

¶ De. q. edificatorie.
Habit⁹ edificatorius quare est?
Solu. Gade ad rub. antedictā.
¶ Unus hō q̄re pl⁹ diligit ad di-
scere artē edificatoriā q̄ artē fabrilē aut
ecōuersor? So. In quolibet hoie q̄ amari
sunt hit⁹ pñaz q̄nqz arbor. et hō q̄ nātr
se plus hñt ad discēdū artē edificatoriā q̄
artē fabrilē meli⁹ pportionat⁹ ē cū vege-
tatiua q̄ hō q̄ pl⁹ diligit artē fabrilē q̄ ar-
tē edificatoriā. q̄ meli⁹ pportionat⁹ est cū
elati⁹: de q̄ est ferrū: q̄ hō q̄ pl⁹ diligit ar-
tē edificatoriā q̄ fabrilē. ¶ Quare vnus
hō vult ēē carpētari⁹ et nō vult ēē carnisfer

Questiones foliorum.

So. Rñsio huius questiōis cōsistit in rñ-
sioe qñtōis añdictæ. **C**arpētarius qñs
h3 in hitu ad faciēdū de ligno figuras no-
uas: sic ille q̄ primo iuenit figuram nauis
aut scutelle: So. Fines qui sunt necessarij
ad viuēdū: hitus cōs excitāt vt se hēant
ad speciales fm̄ instinctus ⁊ appetit⁹ na-
turales. **C**De.q. sartorie.

Sartor qñs incipit addiscere suaz
arte: So. **E**ade ad ru. añdictaz. **C**Sartor qñs
pcedit in sua ar-
te: So. ibidem. **C**U acus ⁊ forfices sint
de ferro: q̄s pus i hitu hñt act⁹ ⁊ forfices/
aut faber/aut sartor: So. **A**ltimi fines du-
cūt hitus ex primis. **C**Sartor qñs bene
discere pōt artē sartoriā: So. **I**lle bñ suā
artē addiscit: q̄ bene cōsiderare scit p̄mos
habitus ⁊ vltimos. **E**tyade ad rubicamē:
vt supra. **C**De.q. agriculture.

Pincipia agriculture qñs sunt?
So. **E**ade ad rub. antedictam.
CU nulla ars mechanica sit
ita necessaria sicut agricultura: q̄re rusti-
cus est min⁹ honorat⁹ ⁊ alter mechan-
icus: So. **S**cōm cursum nālē publica vti-
litas magis est amabilis ⁊ spālīs. idcirco
ille facit cōtra nām q̄ nō facit plus ho-
norē rustico q̄ magistro: q̄ turrē facit aut
nauē. **C**In qua arte sunt ples p̄hi? So.
Scōm exp̄tiā nulli hoīes tātū scūt de
phā sicut rustici. **C**In artib⁹ mechan-
icis quales hoīes maiorē habēt spēs? So.
Nullus mechanicus maiorē h3 spē q̄ ru-
sticus: q̄ bladum seminat ⁊ terrā fodit.

CDe.q. mercimonie.
Pincipia mercimonie qñs sunt?
So. **E**ade ad rub. antedictam.
CMercator qñs pōt esse subti-
lis i sua arte? So. ibidē. **C**Quare merca-
tores ples habēt denarios q̄ alij hoīes?
So. **A**lle q̄ cōputat illud qd expēdit ⁊ lu-
crat: q̄ sepius cābit: ples h3 denarios q̄
alius hō. **C**Quare mercatores magis
sunt legales q̄ alij hoīes? So. **N**ullus me-
chanicus tātam h3 necessitatē legalita-
tis sicut mercator. **C**De.q. marinariæ.

Pincipia marinariæ qñs sunt?
So. **E**ade ad rub. antedictam.
CQuis pri⁹ fuit i habitu/aut
rem⁹/aut veli? So. **I**maginatio pri⁹

imaginat⁹ motū de vno loco i alij i terra
q̄ in mari: ⁊ illū motū cū motu pedis ima-
ginat⁹ ⁊ nō cū motu vēti: imaginat⁹ ante i
mari motū p remos q̄ p velū. ⁊ hō q̄ pe-
dē nō h3: p̄mo imaginat⁹ crocā. s. baculū:
in q̄ sustentē: vt moueri possit. **C**Quis
ante nauē imaginat⁹ fuit/aut marinari⁹/
aut mercator? **C**So. **P**rim⁹ marinari⁹
discret⁹ fuit mercator: q̄ ire p mare deside-
rauit: vt denarios lucrari posset. q̄re mer-
cimonia est cā artī marinariæ. **C**Quare
marinarij audaciores sunt q̄ alij hoīes?
So. **N**ulli hoīes tam sepe timorē habēt
sicut marinarij. **C**De.q. militie.

Que sunt p̄n⁹ militie? So. **E**ade
ad ru. añdictā. **C**Militia fuit
pus cōsiderata p iudicē q̄ p mi-
litē: So. **S**i miles pus militiā cōsidera-
ret q̄ iudex: inimicus iustitie non esset.
CMiles cōsiderat ante ensem q̄ scūtū:
So. **I**n bello ē ensis aduulnērādū ⁊ occi-
dendū/ ⁊ scūtū est ppter timorē mortis.
CAt̄rū miles ante ensem cōsiderat q̄ sa-
gittam? **S**olu. **E**nsis cōsiderat ppter au-
daciā ⁊ sagitta ppter timorē.

CDe.q. grāmaticæ
Que sunt p̄n⁹ grāmaticæ? **S**olu.
Eade ad ru. añdictā. **C**At̄rū
grāmatica pus cōsiderata sit p
rhetoricū q̄ p grāmaticū? So. **I**ta ē rhe-
torica finis grāmatic⁹: sicut hitare ē finis
camere. **C**At̄rū grāma⁹ p̄ fuit cōsidera-
ta p̄p̄ necessitatē affat⁹ q̄ p̄p̄ suā r̄he-
ricā? So. **M**ag⁹ par foret i m̄sido si grā-
matica latior scirēt oēs natiōes. **C**Qua-
re grāmatic⁹ vti⁹ pl⁹ noīe ⁊ xbo q̄ logi-
cus? So. **S**cīa q̄ mag⁹ gñalis ē: nō idiget
tot i finis sic alia scīa. **C**De.q. logice.

Que sunt p̄n⁹ logice? **S**ol. **E**ade
ad ru. añdictā. **C**At̄rū rhetori-
ca adeo ē necessaria ars sicut lo-
gica? So. **P**er rhetoricā mouet p̄iceps
ad pietatem: ⁊ per logicā ad iusticiā.
CQuare logici p̄p̄ quiores sunt q̄ sint
fantastic⁹ q̄ alij hoīes? **S**olu. **N**ullus hō
vti⁹ intētiōib⁹ ita frequētē sicut logici:
nech3 ita magnū placitū de sophisimis.
CAt̄rū logici pri⁹ cōsiderat gen⁹ q̄ spe-
ciē ⁊ spēm q̄ indiuiduū ⁊ subz q̄ accie?
So. **A**ltimi fines prius sunt in nā q̄ pri-

Questiones foliorum. So. cxi.

mi in intellectu speculatio. Et in practi-
co añ sunt p̄n⁹ q̄ vltimi: sicut i arte fabili
in q̄ volūtas añ desiderat clauū q̄ martel-
lū/ sed faber añ facit martellū q̄ clauum.

CDe.q. rhetorice.
Pincipia rhetorice q̄ sunt? So.
Eade ad ru. añdictā. **C**Rheto-
ricus quō magnā h3 m̄az ad in-
ueniēdū nouos modos ⁊ pulchros adytē
dñ sua scīa? So. ibidē. **C**Quis añ artem
rhetoricā considerat: aut imaginatio: aut
aures? So. **I**ta ē rhetorica p aures p pri-
mā itētiōē: sicut imaginatio per figuras
subarū. **C**Rhetorica est ita pulchra p ver-
ba hñilia ⁊ pia sicut p vera? So. **A**ffatus
añ cōsiderat eē q̄ bene eē: ⁊ iō rhetorice ē
p bene eē ⁊ ei⁹ finis ē p esse in q̄veritas co-
gnoscatur. idcirco pluries cōtingit q̄ rhe-
torica hoīes mouet ad pietatem ⁊ ad cha-
ritatē cū falsis vbiis. **C**De.q. arismetice.

Pincipia arismetice que sunt?
Solu. **E**ade ad ru. antedictam.
CArismetice cōsiderat añ q̄ tita-
tē n̄seroz q̄ subz? So. **S**i n̄alis entia
realia añ q̄ intētiōalia cōsiderat: ⁊ logic⁹
intentionalia q̄ realia: ita arismetice añ
cōsiderat silitudines n̄seroz realij q̄ quā-
titates illoz: geometric⁹ xōp̄trariū facit.
CArismetice cōsiderat añ n̄serū duoz q̄
vni⁹? So. **S**ometric⁹ añ cōtinuā quātita-
tē q̄ discretā cōsiderat. ⁊ arismetice facit i
cōtrariū. **C**Quare arismetice magis h3
certas mēsuras q̄ geometric⁹? So. **D**iuis-
io q̄ titatis cōtinue est multū pl⁹ diffici-
lis q̄ diuisio quātitatis discrete.

CDe.q. geometrie.
Pincipia geometrie q̄ sūt? So.
Eade ad ru. añdictā. **C**Quare
geometric⁹ añ lineā diametraz:
lem cōsiderat q̄ triāgularē? **S**olu. **F**igura
circularis ita cito diuisibilis nō ē in equa-
lib⁹ p̄tib⁹ sicut figura triāgulari. **C**Qua-
re geometric⁹ p̄mo multiplicat. s. ex vno.
⁊. iij. ex duob⁹. ⁊. viij. ex. iij. q̄. iij. ex vno.
⁊. vi. ex. iij. ⁊. xij. ex. vi. So. **I**llas mēsuras
q̄ citi⁹ m̄ltiplicāt n̄serū: geometric⁹ p̄mo
cōsiderat. cū ita sit: q̄ quātitas p̄tinua añ
sit diuisibil⁹ i discretā p n̄serū dualē q̄ ter-
uale. **I**dcirco geometrici dicunt: q̄ n̄serus
dualis est ita multiplicatio suaz mēsurā

rum in duplicādo. sicut i arte arismetice
vni⁹ i n̄serā do vni⁹ post alij. **C**Marina-
rij quō mēsurāt miliaria i mari? So. **M**a-
rinarij cōsiderāt. iij. v̄tos gñales. v̄v̄tūz
orientalē/occidentālē/meridionalē ⁊ vētū
septētrionalē. s. iij. alios. iij. v̄tos q̄ ex pri-
mis exēit cōsiderāt: videlz grec/exaloch/
lebeig ⁊ m̄estre. ⁊ cētū circuli cōsiderāt i
quo vētū āgulos faciūt. deinde cōsiderāt p
vētū orientālē nauē ēstē cētū miliaria a cē-
tro quot sunt miliaria vsq̄ ad vētū de exa-
loch ⁊ miliaria duplicāt vsq̄ ad ducenta
miliaria ⁊ cognoscūt quot miliaria sunt
multiplicata: q̄ sunt ducēta avēto orienta-
li: vsq̄ ad vētū de exaloch p multiplicatio-
nē miliarij: q̄ sunt de termino cētenario
orientis vsq̄ ad terminū de exaloch. **E**t
ad hoc instrumētū hñt chartaz cōpasum
act⁹ ⁊ stellā maris. **C**De.q. musice.

Pincipia musice q̄ sunt? **S**olu.
Eade ad ru. añdictā. **C**Musice
cōsiderat añ accentus litterarūz
vocalij q̄ p̄sonatū: t̄fic cū artē musice in-
uenit? So. **A**rs musice ē silitudo sonit⁹ vo-
cis de arboze elālī egressā: in q̄ se h3 p̄io
fm̄ nām ad sua accidentia q̄ ad accidētia
aliāz arboz. **C**Musice i q̄ l̄ra vocali p̄io
incipit ad cōsiderādū artē musice? So. **N**ul-
lus accētus ita cōis est/ nec ita leuis: sicut
accētus de a. **E**t iō pueri añ incipūt in ac-
cētibus de a. q̄ in accētib⁹ aliāz litteraz/
⁊ idē faciūt hoīes cū moriunt⁹: q̄ plus plā-
gūt p. a. q̄ per alias litteras. **C**Quare se-
mine pl⁹ vti⁹ accētib⁹ de i. q̄ de a. So.
lu. **Q**uia semine nodū in gutture nō hñt
sicut hoīes: voces magis subtile hñt q̄ ho-
mines. **C**De.q. astronomie.

Pincipia astronomie q̄ sūt? So.
Eade ad ru. añdictā. **C**Astr-
onomus cōsiderat añ in sole habi-
tū caloris q̄ lucis? So. **N**ull⁹ hñt appo-
priat⁹ ē ita cōsiderabilis sicut habit⁹ pro-
pri⁹. **C**Astronom⁹ quō facit iudicium? So.
Astronomus cōsiderat respectū: quē vni⁹
signū h3 q̄ alio ⁊ quē h3 cū vna planeta p
respectū lineæ diametrice ⁊ facit iudiciū
de hoīb⁹ q̄ nascunt⁹ i illa lineā/aut q̄ i illa
faciūt petitiōes q̄s iudicat fm̄ cōditiōes
signi ⁊ plāete. **E**tyade ad ru. vti⁹. **C**Qua-
re scīa astronomie magis icerta ē q̄ alia?

Questiones foliorum.

dentiam ipm contēplat. Et ideo theolo-
gi sequunt istinctū et appetitū nālē nobi-
lioris finis. Et male dicit illi q dicit: q
hō articulos fidei itelligere nō dē: vt per
suas credulitatē meriti acquirat. et p ma-
ius meritū maiore gliaz. Et in quātū hoc
dicit: significat q ipi sūt creati propter
se/nō aut ppter deū et meriti ignorant:
qō mai⁹ hz itellectus p itelligere q p cre-
ditiā. qm graui⁹ ē inq̄rere et inuenire rōes
et ostēdēs itelligēdo deū ēē q positue cre-
dere deū esse. et q itellect⁹ p itelligere for-
tior⁹ dispōit obm mēorie et volūtatē q p cre-
dulitatez. **De. q. habit⁹ ar. mo. vitiose.**

Quomō sunt hūus vitioz? So. **U**ade ad ru. aūdictā. **U**nus
hō est i hūu castitatis: et vna pul-
chra dñā aū ipm trāst. ille aut hō placi-
ta luxurie p̄siderat: et sua sensitua calozes
sentit ppter illā p̄sideratiōem. q̄ro vtrūz
ille hō p̄dit hūu castitatis? So. **H**it⁹ xtu-
tū et vitioz aliqñ i p̄ncipijs p̄cipiāt. vñ il-
le hō p hūu luxur⁹ t̄gīt: et t̄gīt i p̄n⁹ hūu
castitatis: fm nāz ar. elalis vege. sen. et ima-
gl. et ille tact⁹ rep̄itat mēorie et itellectui
et postmodū venit ad volūtatē. et si volūtas
cōsentit: hūu luxur⁹ i me⁹ trāst et venit ad
finē. et hūu castitatis nō hz p̄n⁹ me⁹ nec
finē: i quo sit sustētat⁹. q si volūtas nō cō-
sentit: est hūu luxur⁹ extra triāgulū: quē tā-
git in p̄ncipijs q dixim⁹. et hō ē in passiōe
tētatiōis et i bello xtu⁹ et vitij. et si vici⁹ hz
meriti. et si est deuict⁹: hz culpā. **Bay⁹**
fm q tu dicis: meriti aut culpa de volun-
tate venit: postq ipa eligit aut nō vult eli-
gere. et ideo q̄ro: in quo habēt culpā intel-
lectus et memoria imāgiatio sensitua ve-
getatiua et elatiua? So. Si mēoria et itel-
lect⁹ diu remanēt: et sic de imāgiatiōe in
obd. luxurie/delectatib⁹ seinuicē sensitua
vege. tiua et elatiua i illa delectatiōe mo-
uent v. līstātē ad eligēdū carnalem dele-
ctatiōem. et ideo culpā habēt. Et si memo-
ria cito obliuiscit⁹: et itellect⁹ delectatiō-
nē ignorat et memoria recolit et itellect⁹
intelligit iudiciū dei et culpā et imāgiatio
imūsi ditiā subī imāgiat. hūu meriti et li-
gāt volūtatē ad odiēdū luxuriā et refre-
nāt sensitua/vegetatiā et elatiuā. **U**n⁹
hō est supbus: verū est cast⁹: quero q̄sio

habitus supbie et habitus castitatis insti-
mul i illo hōie stare p̄nt? So. In pipe ca-
lor et frigiditas p̄cipiant: exē calorē in
q̄rto gradu et frigiditatem in primo. sic sili-
modo p̄nt ēē supbia et castitas i hōie vno
hūu exēte i maiori gradu et alio i minori.
Et sicut calor et frigiditas p̄nt ēē in pipe
q̄ frigiditas cōcordatiā hz cū hūiditate
aeris et cū siccitate terre: cū q calor ignis
cōcordatiā hz: sic i aliq hōie ēē p̄nt p ali-
qua media duo hūus p̄nt. et si hūu xtu⁹
est i maiori gradu: hūus vitij est i pctō ve-
niali. et si hūu vitij est i maiori gradu: est i
pctō mortali. **De. q. hūus ar. impial.**

Quomō miles vñ equi vendit? q
nō videt de vno oculo. emptor
x hoc non cognoscit: nec mi-
les q hoc scit: dicit emptori. q̄ro vtrūz em-
ptor ille possit reddere equū militi et reci-
perare suos denarios? So. **U**ade ad ru.
aūdictā. **U**nus miles et vnus burgēsis
equalr hūu vñ castri. miles x hz inimi-
cos: q sibi malū et guerrā in illo castro fa-
ciūt: q̄ro vtrūz burgēsis inuare debeat mi-
litem aut nō? So. Ille partes diuisibiles
sunt: q in cōitate cōcordatiā nō hūu: et si
equalr diuise nō sunt: debēt portare pas-
sionē. **U**n⁹ hō hz vñ p̄ati hūu vñ
fluuiū: in quo ē vñ suus asin⁹. **U**nus x
piscator ligat suā barchā cū vno sermēto
ad ripā illi⁹ p̄ati. **U**sinus aut barchā in-
trauit ad potādū. et postq potauerit: ser-
mētū comedit: et barcha et asin⁹ vadit p
flumē tāti q barcha rūpit et asin⁹ mori-
tur. **Q**uero vtrūz dñs asini satisfaccere de-
beat piscatori p barcha sua/aut piscator
satisfaccere debeat dño p̄ati p asino suo?
So. **S**cōm arborē elalē et vegetalē ē bar-
cha. supposito q piscator ius hēat ad li-
gandū suā barchā ad illud p̄ati. Et asin⁹
est p arborē elalē vegetalē sensuale et
imāginale. idcirco asin⁹ est i actiōe et bar-
cha i passiōe. et de actiōe et passiōe hūmōi
nō sequit vitij morale. Et q dñs barche
nec dñs asini i arborē rōnali peccat: nec i
imāgiāli/nec i sensuali: sed tātmō i elali
et vegetali: in qb⁹ eq̄lrr errāt sine vitio mo-
rali: equalr debēt hūe passionēs i p̄atiōe
ne asini et barche. **Q**uidā carpētarius
ligna emit ab vno furnario. et i vno ligno

Questiones foliorum. Fo. cxciii.

est carbo ignis/sz nō apparet. et furnari⁹
asin⁹ onerat de ligno. dñs x carpētari⁹ li-
gna ad suā domū portat: sit magn⁹ vēr⁹
icēdit ignis et lig⁹ et asin⁹ p̄burit. **Q**uero
vtrūz furnari⁹ teneat carpētari⁹ aut nō?
So. **S**cōm arborē rōnalē sensuale vege-
talē et elalē nō peccat carpētari⁹: imo pec-
cat sz imāginale. qm imāginari debebat
carbonē incēdū. qz ligna emit a furna⁹ et
iuxta furnū. Et furnari⁹ nō peccauit sz ar-
borē rōnalē. sz peccauit: iquātū carbonē
incēdū nō imāgiabat. et peccabat: iquātū
sumpt⁹ lignū viderē p̄misit et i pte vendi-
dit carbonē incēdū: iō furnari⁹ teneat de
satisfactiōe carpētari⁹. qz peccauit p affatū
et p imāgiatiōem. Et carpētari⁹ nō pecca-
uit nisi tantūmodo p imāgiationem.

De. q. habitus ar. apostolicus.
Quā i summa trinitate sit ha-
bit⁹? So. **U**ade ad rub. antedi-
ctā. **U**trū cū mūd⁹ creat⁹ nō
erat: fuerat i sapia dei hūu? So. **N**ull⁹
hūu pot ēē absq exp̄itiā alicui⁹ p̄tis aut
silitudinē subī. et qz sapia dei ē īfinita: nō est
ei necessaria silitudo neq exp̄ien⁹ alicui⁹
creature. **S**apia dei q̄sio mūdū et suas
p̄tes itelligere poterat: sz ipsa nō fuerat
hūu? So. **Q**z p̄as dei ē īfinita: sapia
sua itelligere poterat res possibiles crea-
turay. sz creature nō sūt aliqd: aūq sūt.
et sapia cū sua itelligibilitate pōt ēē rō in-
tellectiuitati sue ad pducēdū suas creatu-
ras: q nō sūt. et p̄as pōt h p̄lere. et volū-
tas amare. et xitas pōt h p̄onere i vero: sz
hūu nō sit necessari⁹. Et i h passū hz itel-
lect⁹ hūu mām ad habēdū valde altā i-
telligētiam i deo et in suis dignitatibus.
Papa vñ elegit canonicū i ep̄m. ille
x canonic⁹ se excusat: qz mag⁹ tiorē hz
de illo officio: qz p̄culosus ē. q dicit: q nō
vult ēē ep̄s. mō q̄rif vtrūz iustā hēat excusa-
tiōem: h supposito q sz moralitatē ip̄sit
sufficiens: q sit ep̄s? So. **S**cōm cursū
nālē i volūtatē ē nobilior x charitas q
tior: vñ iā dictū ē. et qz papa dñum hz su-
pia amorē tiorē canonicū: moralr ē nobi-
lior finis i intētiōe pape p amorē q in itē-
tiōe canonicū p tiorē. q siqd itētiō pape
ēē i seruitiū: sz pducere non posset volū-
tatē canonicū ad finem nobilitatem.

De. q. habitus ar. celestialis.
Quāpora celestia q̄sio habent esse
ctiue in hūu xtu⁹: quā corpa in-
feriora ab illis recipiūt? So. **U**ade
ad ru. aūdictā. **U**trū aries ē sz satur-
nū: i illa silitate cui⁹ hūu ē fortior ad mit-
tendū xtu⁹ suā ad inferiora? So. **S**i sa-
turn⁹ sit p̄p̄ior arietē q iupiter cācro: ē
fortior aries q cācer et ecōuerso. **S**ol
quō hz i hūu illuminādi lunā? So. **S**ol
suā dat silitudinē veneti. et ven⁹ illā silitu-
dinē dat mercurio. et mercuri⁹ illā silitu-
dinē dat lune. **S**cōz h qd supra dicit⁹:
nullo tpe seq̄ret eclipsis i luna. q̄ro q̄re
est eclipsis. cū ita sit: q sol p̄tinue suā dat
silitudinē veneti et ven⁹ mercurio et mer-
curi⁹ lune? So. **M**otus planetarū circa
terrā p vñ respectū nō vadit sp. et iō cūz
accidit: q mercuri⁹ lunā nō respicit per li-
neā diametricā: qz terra est i me⁹: nō pōt
mercuri⁹ silitudinē sol⁹ dare lune. aut pōt
esse: q inter solē et ven⁹ sit terra. aut inter
ven⁹ et mercuri⁹/aut iter ven⁹ et lunā/aut
inter solem et lunā. et ideo seq̄tur eclipsis
per errantē cursū: vt dictum est.

De. q. habitus ar. angelicalis.
Habitus angelicalis q sunt? So.
Uade ad ru. aūdictā. **S**anct⁹
michael hz in hūu cōgēdū pec-
catū martini? So. **Q**uā hūu in hūu vidē
di colorē. verū tamē illū videre nō possunt
absq inf̄sio. nec b̄tis michael attigere p̄-
pctm martini sine opib⁹ martini. **L**u-
cifer hz in hūu penā euiternalē? So. **S**i
sc̄tis michael nō hēret hūu glie euiterna-
lis: hūus sue glie p̄pler⁹ nō esset. **P**ena
luciferi est ita magna: sicut sunt sui ha-
bit⁹? So. **L**ogicus tāti scit de logica: sicut
est hūu suus logicalis. Et tūc hūu
ta dixit: q pena quam lucifer sustinet: me-
mo narrare posset nec scribere.

De. q. habitus ar. euiternalis.
Habitus euiternalis q sunt? So.
Uade ad ru. aūdictā. **H**abit⁹
quos hūu sc̄ti in euiternitate i q
sunt differētes ab hūib⁹: qz i hac vita ha-
buerūt? So. **H**it⁹ sc̄tōz sami sunt et nō ihr-
mi et liberi sunt ac cōfirmati et p affirma-
tiōem discurrūt sine negatiōe et dubitatiōe.
Et hūu x hūi? vite ihrmi sunt et altera-
z

Questiones foliorum.

biles de bono i malis et de malo in bonis. et sic de alijs alterationibus finem per experientiam habemus. **C** Logica quia scit martinus scire illam in alia vita? **S**o. Si martinus sit saluator: logica habet in hitu: quia sciuit in hac vita finem finem beatitudinis acqisite per illam hitu. et si sit dñar: ipam sciet finem: ut penam sustineat. **C** Supposito quod martinus sit saluator: ipso in hitu hitu aliquam beatitudinem per intellectum per voluntatem: habet voluntatem tantum de gloria in hitu sic intellectus? **S**o. Purgato rursus est per hoc: ut alijs hitus puniat plusquam alij: ut eam gloriam habere possint. versum rex per amorem alij: amicitia sui per filio illi: aut suo fratri. **C** De q. hitus ar. maternalis.

Habitus dñe nre q sunt? **S**o. Ade ad rub. antedictam. **C** Dña nra hz ita fortiter i hitu iustitia filij sui sicut sua matris? **S**o. Tanti diligit dña nra filium suum: quod equiter opa sua diligit. hz q est peccatoribus obligata: q ipsa spe hitus: sui filij per misericordiam rogat. et q est pia: ipm de iustitia non rogat. q quidem iustitia peccatores punit. **C** Dña nra vult simpliciter hitu mte aut cum me? **S**o. Si spes quia peccatores hit in dña nra: sit istius: cu quo dña nra hz pietate: bñ sedetur: q cu intellectu cu q filij sui itelligit: peccatores itelligit: et spe qua hit in ipsa. **C** Bñs petr? hz i hitu ta magna scititate: q possit loci tenere vicario suo? **S**o. **C** hz scititate dñe nre in q peccatores spe hit: sunt multi hoies saluati: et cu scititate spei sue. **C** De q. hitus ar. iesu christi.

Iesu xpo fuit hitus fidei? **S**o. Ade ad rub. antedictam. **C** Iesus xps habuit aliquam tetatidiez ad petrum? **S**o. ibide. **C** Ihs xps multiplicabat spes in itelligere suo? **S**o. Dis itellect? q spem multiplicat: est istius? **C** Iesus xps dñi erat in hitu? **S**o. Oblivisceretur? **S**o. Sicut de? i iesu xpo volebat ut ho: sic ho in iesu xpo ut de? rec. lebat. **C** De q. hitus ar. dñal.

Quam in deo sit habitus? **S**o. Ade ad rub. antedictam. **C** Si in deo non sit hitus: quomodo itelligere potest? **S**o. Intellectus dei est purus actus ita in itelligendo sicut in existendo: nec est necessarium: q sua itelligentia cum alio itelligibili itelligat. hz cu suo: qd est de sua eentia. idcirco intellectus diuinus pre

rogatus hz sup oem intellectum creatum. **C** Ray? qre negas tu? q in deo sit hitus: cu de? sit bonitas et bonitas? magnitudinis magnitudo? et sic de alijs? **S**o. Ray. dixit: q hitus est illa potentia nalis: in qua potentia activa cu alia passibili agere potest in suo ppo patiete. sicut ignis q hz in hitu calorem: cum sua calefactiuitate agere potest in suo ppo calefactibili cu iunamine calefactibilitatis aeris. et io dñ: q ois hitus est actus et non purus actus. qz per seipm agere non potest sine iunamine alteri. et qz de? non indiget aliquo extra se? hz opatione i seipso hz pductione diuina psonay. idcirco negat in deo hitus. et dñ: q sua bonitas magnitudinis sunt purus actus? i existendo et i agendo. **C** Si i deo non est pductio psonay: eent in ipo hitus? **S**o. Si i deo non est pductio psonay: oportet ret q sue rationes essent hitus? et non purus actus. sic sua prās: q possit agere non possit seipm: nec sua eternitas eternare semetipm. et po testas est possit agere et possit agibilis creatura extranea cuius? iunamine se haret ad suum possit agibile. et prās opatione i seipm non haret. et ide est de eternitate et ceteris.

C De q. hitus ar. exemplificalis. **Q**uare de? sustinet: q vnus ho sit subdit? alteri? cu ita sit: q abo sunt i spe sitas et in nā? **S**o. Ade ad rub. antedictam. **C** Quare pulchra dña est supba ppter suā pulchritudinem? et dña bona non est supba ppter suā bonitatem. cum ita sit: q bonitas sit pulchrior: q facies domine? **S**o. Nulla bonitas moralis cum peccato precipitat. **C** Bonitas moralis quomodo est in hitu? **S**o. Iho q moralis bonitas est in hitu hz bonitate: in qua sit sequit naturā et rationem bonitatis: cu q bonitas pducit in aliq suba bonificabili. **C** Culpa quomodo est hitus? per actum peccati est habitus culpe.

C De q. hitus ar. et primo de ar. et alij. **P**rimarie assituationes nales q sunt? **S**o. Ade ad rub. antedictam. **C** Bonitas ignis quomodo est assituata? **S**o. Bonitas ignis attingi non potest cu oculis: qz visibilis non est. sed cu imaginatio eius assituationem imaginatur in numero bonificantis bonificabilis et bonificat: que de sua sunt eentia: in quibus est suus

Questiones foliorum. Fo. cxliiij.

sustentamentum. **C** Bonitas ignis quomodo assituata est in magnitudine? **S**o. Et si oculis magnitudo non attingit ignis. sed extensitate bonitatis extensio per magnitudinem imaginabatur: et per bonam magnam bonificat et magnificat: et bonificabiliter magnificabile: et bonificaret magnificare. **C** Ignis simplex quomodo assituatus est in composito? **S**o. Dixit ray. q questio illa fieret ramis ar. et alij.

Elementa quomodo sunt assituata in pomo et pomis i ipsis? **S**o. Ade ad rub. antedictam. **C** Ela sunt sub vegetatiua aut supra? **S**o. Elementa et vegetatiua sunt partes adinuicem mixte in pomo et corpus sperichum rotundum. Veritas tamen sic vegetatiua est supra elementatiua: sicut finis q est supra principium et medium et anima supra oleum. **C** In assituatione pomi vegetatiua ponit aliquam extensitatem: que de sua sit natura? **S**o. Illa questio fiat gutte olei vegetate: que se extendit supra plures guttas aq ex ipsis aggregate. quas siquidem extensio facere non possit: si de natura corporali non esset. **C** Ignis i pomo quare visibilis non est? **S**olutio. Nulla pars que est in alia: est visibilis.

C De q. situs ar. sensualis. **I**n equo quomodo assituatus sunt ar. et alij et ar. vegetales et sensualis? **S**o. Ade ad folia arb. sensualis. **C** In equo sensitiua per ipsum extensa ponit nāz corporales: q de sua sit eentia? **S**o. Si sensitiua non est substantia corporalis: non haret virtute ad quertendū in suā speciem calorem ignis nec extensitatem ipsius neqz saporem vegetatiue nec ossa equi essent in sua specie. **C** Sensus cois est assituatus in ossibus? **S**o. Si sensus cois assituatus non esset i ossibus? ossa equi de sua specie non eent. **C** Cum sensus cois sit in brachis equi: quomodo potest esse assituatus in ossibus? qui de suis brachis non sunt? **S**o. Continua quantitas equi sustentata est et assituata in pluribus quantitatibus discretis et conuerso.

C De q. situs ar. imaginabilis. **I**maginatiua quomodo assituata est in equo cu alijs potētis? **S**o. Ade ad rub. antedictam. **C** Si imaginatiua sit de ita subtili mā: quomodo itrare potest

in assituatione cu alijs formis corporalibus? **S**o. Prās est vna rō imaginatiue: rōne cuius intrare potest in assituatione cu alijs formis. et bonitas est vna alia rō: cuius rōne est cu bonis: q itret assituatione cu alijs formis: et sic de ceteris prās? ei? idcirco rōne suay prās nālūz prās nālūz aliay arborū potest cu illis intrare assituatione. quis i se puam entitatem corpalem ostineat. **C** Imaginatiua est corporalis potētia? **S**o. Si imaginatiua non esset corporalis potētia? act? su? nām non haberet in mēsuris mathematicis extensio. q sunt similitudines subarborū corporalium. **C** Imaginatiua est ens per se aut est ens: qd sit ex alio? **S**o. Illa questio fiat arbori imaginatiua.

C De q. situs ar. hūanalis. **A**rbor hūanalis quomodo est assituata? **S**o. Ade ad rub. antedictam. **C** Corpus est assituatum in aia in lōgū amplū et profundū. cu ita sit: q ipsa non sit de nā corporali? **S**o. Sicut magni? que bōa est per bonitatem et non per seipsam: ita aia rōnalis est extensa in lōgū latū et profundū accidentaliter per corpus? et non per seipsam. **C** Quomodo scit? q aia rōnalis non sit de nā corporali? **S**o. Intellectus humanus bonitatem angelicam et dei desiderat. et ide est de magni? et ceteris formis spūalibus: quis lōgū amplū et profundū non desideret. **C** Aia rōnalis est per gnationem? **S**o. Impossibile est gnationem esse in suba: q non est lōgū amplū et profundū: q de sua sint eentia. cu ita sit: q gnatio incipiat ad pducendū suba i pte successiue? et non in toto.

C De q. situs ar. morali. virtuosus. **I**re? moralis quomodo est assituatus? **S**o. Ade ad rub. antedictam. **C** Suba spūal quomodo est assituata? **S**o. In intellectu assituatum est itelligere i intellectu et itelligibili. **C** Charitas est assituata? **S**o. Charitas assituata est i modo: que hitus scit hoies i amā? de se ipsos et eos prios. **C** Ihs? charitatis quomodo est assituatus? **S**o. In voluntate i nālia extēntialia amatiū amabile? amare. et amatiū accipit aliqd obm amabile extra et ex similitudine sua et ex similitudine obiecti qd est extra atqz ex similitudinibus amabilitatis et amare q sunt itra: pducit vñ amare nouū et extraneū acqisitū et morale: qd charitas est hituata. et charitas

Questiones foliorum.

semper in actu: siue ille hō charitativ⁹ vi-
gilet aut dormiat. ⁊ est suo hitu indutus:
inquārti pducere pōt illud amare morale
fm pportione tps aut loci iustitie ⁊ pru-
dētē alia: x̄m̄: q̄ illū hitu iuvant.

De q. situs ar. moralis vitiose.

Ubi quō ē assituatiō. cū ita sit:
q̄ dicat p̄nationē x̄m̄: Sol. Quare
lūmē q̄ est de nocte aī hoīes
in camera tenebras assituat in pariete in
figura extēsa per illā vmbraz. In hoīe
auaro q̄ dormit quō assituata ē auaritia?
Sol. Sicut p̄tia luminis in pariete assi-
tuat silitudinē illi corpis quod est inter
illud ⁊ parietē: ita hitus auaritie assitua-
tus est per dissilitudinē charitatis ⁊ lar-
gitatis: q̄ priuatur ihoīe auaro q̄ dormit
aut vigilat. Assituatio vitii martini de
quo ē So. Sicut de nō ē sequit̄ eē p crea-
tione: q̄uis nō ē entitatē nō habeat: ita
ex priuatione ēē moralis sequit̄ sit in quo
hit⁹ moralis vitiosus ē sūstētat. Situs
moralis h̄z p̄ritatē p̄p̄ia: So. Sicut p̄ua-
tio hitus x̄m̄: pducit sūti in q̄ hitus vi-
tiosus est sūstētat: ita p̄ritas priuata ex
hitu x̄m̄: pducit p̄ritatē sit⁹ vitiosū.

De q. situs ar. imperialis.

Sciētia iuris quomō d̄z assituari?
Sol. Glade ad ru. aīdictā. Et ad
ru. iustitie in arb. morali. In
emptione ⁊ veditiōe q̄re plus tenet hō ex
deceptiōe medietatis: q̄ alteri p̄ritatis?
So. Illa deceptio q̄ est inter principium
⁊ mediū nō est ita magna sicut illa que est
in medio. aut sicut illa q̄ est inter mediū et
finē: q̄ nō sustinet q̄ d̄z sūti i medio par-
ticipet cū illa. q̄ si cū ipsa participaret: fo-
ret de sua natura. Prescriptio bonozū
q̄ d̄z sit q̄re est posita in miori tpe q̄ pre-
scrip. bonozū imobilis: So. Per trian-
guli p̄cipiū mediū ⁊ finis citi⁹ alienan-
tur boni. mobilia: q̄ imobilia. Et q̄re
assituata ē in figura triāguli: nō q̄ d̄z
guli aut q̄ d̄z anguli: sicut assituatio mor-
alis iudicis rei ⁊ actoris: So. De mediū
moralis liberi ē inter duo extrema: siue ex-
tremitates sunt i p̄cordātia aut i p̄ritate.

De q. situs ar. apostolicus.

In summa trinitate ē assituatio: So.
Glade ad ru. aīdictā. Corp⁹ iesu

xpi quō assituati ē in sacro altaris: So.
Assituatio miraculi q̄s facit sc̄tis hō: est
supra sūti: q̄ est fm cursu nālē. Quare
presbyter nō pōt ēē aduocat⁹? So. Tantū
est situatio ordinis p̄byteri i magna san-
ctitate: q̄ in ipso aduocatio sūstētari non
d̄z. Quare ē p̄hibiti⁹ q̄ bigam⁹ possit
esse p̄byter⁹? So. Duplicitas infimoniū in
situatiōe triāguli duas lineas cōphēdit/
⁊ maritū situat i magna vilitate. q̄re i ta-
li hoīe altior ordo situari non debet.

De q. situs ar. celestialis.

Quō quō est assituatiō: So. Glade
ad ru. aīdictā. Sol ē assitua-
tus s̄z corp⁹ circulare aut sp̄ich:
So. Nullū corp⁹ ē ita pleni circulo q̄ d̄z
gulo ⁊ triāgulo sicut corp⁹: q̄s ē rotundū.
Sol q̄re ē assituati⁹ inter futurū ⁊ lū-
nā: So. D̄z q̄ x̄m̄ nobilior sit i me. Fir-
mamētū q̄re situati ē in circulo: So. In
figura circulari est maior mobilitas q̄ in
alia figura. De q. situs ar. angelicalis.

Saba angeli quō ē assituata: So.
Glade ad ru. aīdictā. Glia bo-
norū angelozū quō ē assituata:
So. ibidē. Sit⁹ angelic⁹ ē alterabil⁹: So.
Nulla suba est alterabil⁹ suba: q̄ fm suā
nāz nō ē i loco neq̄ i tpe. Assitua⁹ āge-
li h̄z sup̄ficiē: So. In distictiōe sp̄ialit̄
sube sp̄ial⁹ ⁊ alteri⁹ ē sup̄ficiē sp̄ial⁹ absq̄
tractu ⁊ colore. De q. sit⁹ ar. euternal.

Sancti quō assituati sunt in para-
diso ⁊ d̄nati in inferno: So. Lō
siderauit ray. in stellis celi ⁊ i car-
bonib⁹ fornacis. q̄ d̄z sunt supra alios.
Et vade ad ru. aīdictā. Glie d̄natorū
quō assituati sunt i euternitate: So. Lō
siderauit intellect⁹ mali angeli suā penā
in desperatione assituatā. H̄bit⁹ ma-
loz angelozū quō sunt assituata: So. Ita
est assituata pena supra culpā in euterni-
tate: sicut calor supra substantiā ignis in i-
separabilitate. Successio quomō assitua-
ta est i euternitate: So. Partes cir-
culi assituatae sunt in illo sine p̄cipio me-
dio ⁊ sine continue quantitatis.

De q. situs ar. maternalis.

Domina nostra quomodo est in
celo assituata: Solo. Glade ad
ru. aīdictā. Voluntas d̄ne

Questiones foliorum. Fo. cxcv.

nre quō est assituata: So. ibidem. D̄na
nra quō recolit p̄ctōres ⁊ quō illos intelli-
git: q̄ in ipa sp̄e h̄nt: So. Sol multiplicat
calorē ignis ⁊ suā lucē. idcirco ignis ē ma-
gis calidus ⁊ magis lucēs i estate q̄ i hye-
me. quē q̄dē solē d̄no iesu x̄po cōparam⁹: i
q̄ d̄na nra cognitiōē h̄z de illis p̄ctōrib⁹:
q̄ i ipa sp̄e h̄nt. D̄na nra ē pedes i celo/
aut est sedēs: So. Nulla figura ē tantūvi-
sibilis sedendo sicut stando.

De q. situs ar. iesu christi.

Assituatio nature diuine h̄na:
ne quō ē i x̄po: So. Glade ad ru.
aīdictā. Cū nā diuina sit in
h̄na quō assituari pōt in nā finitā: So.
Sicut angelus q̄ trāsīt p̄ medium deyno
loco ad aliū fm naturam loci ⁊ nō s̄z nāz
sup̄p̄ius: ita nā diuina assituata ē in nā fi-
nita fm nām finitā ⁊ nō fm nām sup̄p̄iū.
Et vade v̄s. Cum p̄f ⁊ fili⁹ ⁊ sp̄s sc̄tis
sint vna cēntia indiuisibilis fili⁹ ⁊ nā h̄na
na quō possunt ēē in vna assituatiōe p̄so-
ne: So. Intellect⁹ iudicis in suo iudicio
x̄itatē intelligit ⁊ volūtas iudicis illam
x̄itatē diligit ⁊ idē ē de mēoria: q̄ ipaz re-
colit ⁊ sol⁹ affat⁹ p̄nunciat iudiciū illis: q̄
sunt extra: q̄ iudiciū p̄ modū audiēdi atti-
git: q̄uis sensus cōis non sit diuisibilis.
Corpus x̄pi est indutū aut nudū: So.
Sol corā q̄ est nebula: tāti suā silitudinē
in iherozib⁹ nō trāsmitit sicut facit sine
nebula neq̄ in aliq̄ v̄sibilitate tāti est de-
bitudine sicut i v̄sibilitate corpis d̄ni nfi
iesu x̄pi.

De q. situs ar. diuinalis.

Quā in deo sunt distincte p̄sone i
vna eadē cēntia: quō pōt ēē vna
p̄sona in alia sine situatiōe: So.
Glade ad ru. aīdictā. Quare i deo nō
pōt ēē situatio: So. Quia in deo q̄s p̄sona ē
tota essentia: non pōt ēē in illo assituatio.
Et vade v̄s. Ip̄ostq̄ sit⁹ nō est in deo:
quō pōt intellect⁹ h̄nan⁹ attingere parti-
cipatiōē diuinaz p̄sonaz: So. Ip̄er sūti
quē de⁹ creauit: accipit h̄nan⁹ intellectus
silitudinē: in qua attingit quō q̄s p̄sona
est in alia sine acc̄sali assituatiōe. Et va-
de v̄s. Si situs non esset: posset huma-
nus intellectus percipere q̄ in deo possent
esse distincte p̄sone q̄s exisente in alia:
So. Cum puncto transcendentī trāsīt

humanus intellectus supra situm crea-
tum ⁊ supra suas vires ad intelligēdi quō
pater est in filio sicut generas ⁊ filius in
patre sicut generatus. ⁊ quō pater ⁊ filius
sunt in sp̄s sc̄to sicut vnus sp̄rās. ⁊ sp̄s
sanct⁹ est in illis sicut sp̄rās. ⁊ quō omēs
tres sunt vna cēntia ⁊ nā sine p̄positiōe.

De q. situs ar. exēplificalis.

Quē ē maior assituatio regi: So.
Glade ad ru. aīdictā. Rex q̄
in cathedra sua vituperat⁹: q̄re
ridet⁹: So. Si oculi mali regis audirēt h̄:
q̄s de ipso suus populus dicit⁹: p̄p̄ coronā
auri neq̄ p̄p̄ vestes pulchras non ride-
rent. Cū anulus regis sit ita pulcher
sicut furcē: So. Iustitia regis non est ita
pulchra in anulo sicut in furcis. Corp⁹
ralis pulchritudo quare melius p̄uenit re-
gi q̄ alij hominib⁹: So. Pulchritudo iusti-
tie/sapiētie/fortitudinis ⁊ charitatis car-
nis et p̄sone maiorem habet in rege cō-
cordantiam q̄ in alio homine.

De q. tps. Et primo ar. etalis.

Tempus ē diuisibile: So. Glade
ad ru. aīdictā. Principia tē-
poris q̄ sunt: So. ibidē. Tē-
pus quō cōsiderat⁹ ⁊ attingit⁹: So. ibidem.
Ignis simplex est in tpe: Solo. Omne
corpus in quo sit motus: est in tempore.

De q. tps ar. vegetalis

Tempus q̄re nō est v̄sibile: So.
Sicut potētia vegetatiō ē inui-
sibilis: q̄ ex elatiōe est induta:
sic tempus est inuisibile: q̄ de suba est indu-
tum. P̄somū q̄s est in potētia: ē in tem-
pore: So. Nullū ens q̄s subam nō habet
est in tpe. Si p̄somū q̄s est i potētia: nō
sit in tēpore: quō est in potētia: So. Illa
substātia est i potētia: q̄ p̄ncipiata est
cōpleta. Tēpus quō est in motu: So.
Ita est tēpus in motu: q̄ est ei⁹ sicut a: vt
cognoscat⁹: sicut est color in colo: ato q̄ est
sua figura: vt cognoscat⁹.

De q. tps ar. sensuali.

Tempus quō sūstētati est in eq⁹:
So. Glade ad folia ar. sensua-
lis. Tēpus quō est in auditu
equi: So. Est tēpus in eq⁹: q̄ sine motu nō
mouet⁹ ⁊ mor⁹ est in auditu eq⁹: qui leonez
audit clamare. Tēp⁹ est successiue aut

Questiones foliorum.

in instati in elare vegetare et sentire equi? So. Inquanti suba est i instati h qd est: est tps in equo i instati. et inquantu i equo est successio elandi vegetandi et sentiendi: et tpus in successione illi? mot? C. Tpus quod existit in pede equi? So. Tps in pede existit in instanti: inquantu pes eq est substia: in qua tpus sustentat est. et ita est in illo pede: q mouetur in successioe et motu. sicut arbor nautis q mouet in motu nautis.

De. q. teporis ar. imaginale.

Imaginatio quod attingit tepus? So. Ade ad ru. asidicta. C. Tpus existit in imaginatioe successioe: So. In motu corporis aia e mota. cui qd e aie mot? de vno loco ad aliu no conuenit nalis. C. Imaginatio pot imaginari tps: So. Sicut oculi no videt subam: sicut tps figurat: ita imaginatio tps attingere no pot: sicut sua figura. C. In hoie qui dormit et nihil imaginat: e tps de die de nocte? So. Tps de die de nocte e in imaginatio: inquantu illa est in vno tpe i die: et in alio de nocte. sicut figura teporis de die et de nocte non est in imaginatio: q illas figuram non imaginatur.

De. q. teporis ar. humanalis.

Arbor humanalis quod est in tpe? So. Ade ad ru. antedicta. C. Successio tps quod existit in martino? So. Successio tps existit i martino p elare vegetare sentire imaginari recolere intelligere et amare: et p motu vni? loci ad aliu. C. Tps trasit successioe i aia ronali martini? So. In suba in qua no e gnatio nec corruptio: no est successio tps. et si tps existat in pn illius suber successio tps no est in cauda. C. Spes qd martini multiplicat p recolere intelligere et amare: in successione tps aut in instanti? So. Tps fantastica est subm motus: oportet qd e suba. est ergo tps in motu successioe potetia. m. et spes qd multiplicat: sunt i instati sine motu illay. sicut albus color: qui nigris: q est in imaginatio ne martini i instati: q ips imaginat. sicut ille color de couo no mouet i tpe successioe.

De. q. tps ar. moralis virtuosae.

Virtus moralis quod est in tpe? So. Ade ad ru. asidicta. C. Tps chari-

tas no sit ens subiecti motui: quod pot esse in tpe? So. Eternitas non est subiecta motui: et est i tpe ex pte capitis: et no ex pte caude. C. Tps charitatis quod incipit finire? So. In motu voluntatis q mouet ad amandis: desit pnt charitatis in tpe. et cu mouetur ad amandis luxuria aut aliud vitium: est finis charitatis. v3 ei? puatio est in tpe. C. Martin? h3 charitate et iustitia civitatis charitate: et se mutat in vredo iustitia: mutatio sua quod est in tpe? So. Martin? finis charitatis pferat: cu vti iustitia. et qz vnus finis est vno tpe: et alius i alio: tras mutatio illa est in tpe p modu pncipij me diu finis. C. De. q. tps ar. moralis virtuosae.

Virtus quod est in tpe? So. Ade ad ru. asidicta. C. Plura vitia quod existit in vno tpe? So. Plures hnt virtuos pnt ee i vno tpe. sicut petrus virtuosus: qui in vno et eode tpe hnt auaritie hnt pot et luxurie. sed in vno eode tempore vti no pot actu cuiuslibet: qz termini sunt diuersi. C. Tps petrus vitium luxuria: quod remanet hitus auaritie in tpe: postq non vti auaritia? So. Est hitus auaritie dum petrus vti luxuria: inquantu est dispositio rō: q petrus vti auaritia in suo tpe. C. Dum petrus vitium luxuria et no auaritia: vsus auaritie quod est in potetia in tpe futuro? So. Voluntas petri subiecta est habitui auaritie: q est in actu: qz ab ipa puatus est act? charitatis: et ille hitus auaritie est in tpe pnti cu puatioe charitatis et amabile qd est extra: p qd est auaritia: et in potetia in tpe futuro. et cu petrus vitium sub habitu auaritie: existit amabilitas illa in actu in tempore presenti.

De. q. teporis ar. imperialis.

Ampus quod est in iudicio? So. Ade ad ru. asidicta. C. Miles mercatoris vedit equum: in illo tempore quo vedit equum est iterum et mercator equi probat et dum equus currere facit: cadit equus et suam tibiam rupit: mor do querit vtrū veditio valeat aut no? So. In veditioe equi san? est: no peccat arbor elemental: nec vegetalis/ sensualis/ imaginale/ nec ronalis/ ex parte militis: et in tempore q equus cecidit: peccabat arbor et alis

Questiones foliorum. Fo. cxxvi.

sensualis et imaginale ex parte equi: mercatoris: q equum mouebat. idcirco fin iustitia valet veditio. C. Quidam mercator facit testem et suu filiu herede pstituit et centum solidos martino dimittit. publicato testamento in absentia testis et in pntia martini: dicit suo filio: q martinus h3 ducendum solidos. et scriptor in testamento in absentia testis ducendum sol. scripsit. mo qrit: vtrū illud testis valeat aut no? So. Tps testis non valet tpe iudicii: et valet tpe concordantie: q est inter herede et martinu. C. Quare homo mut? testis facere no pot? So. In hoie mut? peccat ar. sensual. p cuius pnti tps no pot ee ei subm. qm affat manifestare non pot pceptione interior: et parit? hois mut. deficiente q figura teporis: o3 q deficiet res ordinate in defectu sue figure.

De. q. teporis ar. apostolicis.

Isumma trinitate quod pot ee pductio sine tpe? So. Ade ad ru. asidicta. C. In summa trinitate existit pn: inquantu pnt filij pncipiat: illud pncipij quod pnt ee sine tpe? So. Nullu suppositu in tpe est pncipiatu qd pncipiatu e de eentia pncipij: q existit in eternitate et no in tpe. C. In tpe in q hostia no est pferata: quod existit sacm altaris in tpe futuro? So. Iudex exis in iudicio suo vitium hnt iustitie. et amabilitas tepetate est in illo in potetia q est in actu: cu iudex est in mēsa: q comedit teperate. C. Tps qre e? So. Tps vtrū existit qns pte arbores in hoie vtrū oiose moralr. p qua oio sitate tps et mor? no sunt in ista ad acqui rendu vtutes. idcirco iudei q sunt vtrū: magis sunt pigri q alij homines.

De. q. teporis ar. celestialis.

Ampus quod est sine die artificia: li? So. Ade ad ru. asidicta. C. Tps quod est sine motu? So. ibidē. C. Tps qre est? So. ibidē. C. Tps simplex quomodo est comune ad tepus pntitum pntens et futurū? So. ibidem.

De. q. teporis ar. angelicalis.

Angel? quod est i tepore? So. Ade ad ru. asidicta. C. Scit? michael fuit pncipiatu in tpe in substantia corporali aut spūali? So. Si sanctus michael esset pncipiat? in tempore

re: qd sit pars substantie corporalis: foret tps: qd eet ps scit michaelis de nā substantie corporalis. C. Quod pot ee tps in vna specie: q sit corporalis/ et in alia q sit spūalis/ et q sit vni in semetipso? So. Sicut bonitas spūalis et bonitas corporalis sunt p eentiaz differētes/ nec sunt sub vno gne bonitatis realis: ita sunt i dīa tps scit michaelis et tepus solis et tepus aie martini et sui corporis. qz si eet sub vno gne teporis: partici parēt in nā/ et eent substantie spūales i parte de natura corporis/ et corporales de natura spūis. C. Angelus quod pot ire de roma ad hierlm? So. Angelus pot ire de roma ad hierlm sine tpe: inquantu fuit tepus naturale qd non est in illo sustentatū. sed inquantu tpe angel? in tpo est pncipiat? sed inquantu tepus est sustentatū in hierlm et in roma: no pot angelus ire sine tpe de vno loco ad aliu/ tpe exite de nā illoz locorum.

De. q. tps ar. euiternalis.

Ampus in euiternitate erit successio? So. Ade ad ru. asidicta. C. Tps gnatōis et corruptōis hēbit finē? So. ibidē. C. Antichristus in q tpe veniet? So. Sol est in medio planetarū: vt eōter det eis vtutes. et aduēt? iesu xpi est in medio pncipij mēdi et finis: vt det eis oplenētū. veniet g antixps s3 hac similitudinē in finem mēdi: vt sit 3 messes dñi iesu xpi/ et q ab ei? nativitate sit remotior. C. Antixps q tantā sciam hēbit/ et q sciet: q ipse 3 veritatē faciet/ et q in pto moriet? p p hoc quod faciet/ et sciet suā mortē et q in inferno euiternalr staret: qre malū faciet? So. Sicut dñs iesu xps se hnt ad mortē corpale rōne vite euiterne: ita antixps se hēbit ad mortem corpale: vt se habeat ad mortē euiternā hoc faciet vt ei sit magis contrarius.

De. q. tps ar. maternalis.

Ampore quo dñs nra sit concepta: fuit pcepta in p o origi nali? So. Pntit? x? ant ptra ria. et q illo tpe quo dñs nra pcepta fuit: x? fort? icipit ee dñs pto q in tpe tras: acto: o3 q dñs nra pcepta fuerit absq peccato. Et vade ad ru. asidicta. C. Dñs nra ē sp in pntia filij. et ita sit: q aliqui dicunt: q ipa in infima descēdit p miracula aut p

Questiones foliorum.

luamina plib⁹ psonis? Sol. Sol inferi⁹
nō descēdit: versūti sua v⁹ est cā ad gñā:
qū floret/ fruct⁹. ¶ Dñā nfa recolit tēp⁹:
in quo sū fili⁹ fuit crucifix⁹ r mōrtu⁹:
So. Glia dñe nfe est ita magna: q̄ iquā:
tū hz ita magnā glām: nō recolit ill⁹ tē:
pus: vt dolore nō habeat/ sed in quātū pec
catores hūt spem in ipsa recolit illud tem
pus/ r filiū suū recolare facit: vt miam de
pctōribus habeat. ¶ Qd⁹ est nobili⁹ temp⁹:
pus qđ vnq̄ fuit? Sol. Nobili⁹ tēpus qđ
vnq̄ fuit: vel erit: fuit ill⁹ i qđ dñā nfa fuit
filiū cēpit. qm̄ in illo vnuerse se adinuē
cēm nā finit r infinita/ r de⁹ fuit factus
homo: q̄ cūz omnibus creaturis picipat.

¶ De. q. temporis ar. iesu christi.

Eternitas et tempus quod pnt inui-
ce participare? Sol. Ade ad ru-
andictā. ¶ Ch iesus xps pcepit
et nat? sit in tpe? pōt aliqd vltra tēpus in-
telligere? Sol. Sicut deus passionē susti-
nuit i cruce inquantū hō: ita iesus xps hō
vltra tēpus intelligit oīa inquantū deus.
¶ Iesus xps ē in celo s; i vno loco? Sol.
Maior glia ē stat? et mor? s; in bī cē qvni?
tātūm. ¶ Ch ē i tpe? vultu icarnat? Sol.
Sicut x? ē maior in mē q; in extremis:
oportuit q; tps in q; xps fuit icarnat? fuis-
set in medio principij finis mundi: vt cū
maiori virtute pportione fuisset.

¶ De q. tēporis ar. diuinalis.

In illo tpe in q̄ de^o p̄ncipiant m̄
dī: p̄ncipiauit i se aliqua nouita-
tē: Solus. Et ad ad ru. aſcendit.
Quō pōt deus m̄dū p̄ncipiare/ abſq̄
aliq̄ nouitate fuiſſiſſus/ iſo. p̄ducēte mun-
dū iſno tpe: q̄ ante p̄ducere noluit: So.
In illo tpe q̄ de^o voluit m̄dū p̄ducere:
p̄ducere ⁊ creare tēpus. qđ nō potuit
ēre. ſectū alicui⁹ tūc fuiſſet ante ipſū. q̄
ſi pōt. ē fuiſſet anteq̄ fuiſſet. qđ eſt im-
poſſibile. ¶ Iſtū gñat ⁊ fili⁹ i eterni-
tate remanēt gñabilis: in q̄ eternitate re-
manet gñat. ⁊ hoc fit p̄ mo dū p̄ductio-
nis: vñ de gñabilitate p̄ducere gñatū. Nō
q̄: quō nō ſieri pōt ſine tpe. Solutio.
In hoc q̄ generās eſt eternitas/ et de ſe
iſo generat generabile/ ⁊ generare ē p̄
rus act⁹: ſequitur de neceſſitate eternare.
In q̄ tēpus eſſe nō p̄t. ¶ De^o potuit creare

infiniū eternū? So. Si creās qū ē etern⁹
potuisset creare infinū de sua entia ⁊ nā:
bū potuisset infinū creare eternā. ita q̃
in illo creare non fuisset p̃m neq; temp⁹.
Sed q̃ de⁹ infinū de sua nā creare nō pōt
neq; de sua entia: infinū recipere nō potuit
nām eternitatis/neq; pōt ēē principatū
sue tpe. Et idē de quantitate quā h̃re opz.
q̃ nō pōt ēē de essentia substantie infinite.

¶ De. q. t. p. is ar. exēplificalis.

Quare hoies desiderant h're filios? So. Si hoies sepe sidera-
rēt illud: q's q'daz filia. regis suo
p'fi dicit minime filios desiderarēt. Et va-
de ad m. a. dicta. ¶ Quare paternū q'
sū? fili? sit melior ipso? fili? hoc eē deside-
rati? So. Quia fili? p'pinq'ior est fm t'p's
sini mūdū q' p' in quo sine sunt m'es p'
fectionē nālīter desiderat fili? eē melior q'
p'f? p' illud idē vult. Et in hoc significa-
tū est: q' adhuc erit plures sancte p'pone-
¶ Quare rex desiderabat pl' q' de suo
gñe plures reges eēt? q' de alio gñe? So.
Hālīter p'fectio in duob' p'sistit: v'z in exi-
stere & agere. idcirco nālīter hoies deside-
rāt eē: vt de eor' eē sequat aliud eē: hoc
succesīue. cū ita fir' q' oīs cū sū effectū di-
ligit fm rōnē nālē. ¶ Femīa q' filius h'uit
cū ita magno labore: q' q' iuxta mortē de-
uenta ē: q're iterū marito suo copulā cōce-
dit carnalē? So. Dolores obliuiscunt/et
placita desiderantur.

¶ De. q. loci ar. elemētalīs.

Locus qd ē? So. Uade ad rub.
afidictā. ¶ Res collocae quō
sunt i loco? So. ibide. ¶ Qua-
les sunt silitudines loci? q̄s oculi attingūt.
So. ibide. ¶ Locus ē imaginabilis? So.
Sicut cēntia loci ē visibilis: ita est imagi-
nabilis. ⁊ h̄ est: q̄ oculi cēntiā loci nō at-
tingūt. vñ imāgiatio imaginat silitudines lo-
ci: q̄s oculi attingūt. Intellect⁹. Xo supra
imāginationē cēntiā loci attingūt.

De.q.loci ar.vegetalis.

Ita pmo ar.vegetal' & etalis quō
sunt collocatē? So°. Et ad fo-
lia ar.vegetalis. ¶ Pmo qđ ē
in potētia ī pomerio: quō est collocatum?
So°. finis pmi qđ ē in potētia colloca-
tū: ē in fine pmeris qđ est in actu. Et idem

Questiones foliorum. Fo. cxvii.

est de bonitate pomi ⁊ bonitate pomerij.
⁊ sic de alijs primis principijs extensis in
radicibus ⁊ truncis ⁊ brachijs ⁊ ramis ⁊ folijs
⁊ floribus ⁊ fructibus ⁊ aliter ⁊ vegetaliter.
¶ Color pomi quò collocat⁹ est in colore
ignis ⁊ alior⁹ eor⁹. So. Sicut plures par
tes collocatæ sunt suo toto: sunt plures co
lores collocati in colore pomi: ex pluribus
aggregato. ¶ Vegetatiua pomi quò pòt
collocari i colore. cū ita sit: q̃ ipsa colorē
nō habeat? So. Sicut aer q̃ calid⁹ nō ē p̃
suā naturā nec aqua calid⁹ ē eor⁹ calor: i sen
tire assituatus: ita vegetatiua pomi q̃ co
lorē nō h̃y fin suā nām assituata ē in colo
re pomi q̃ pp̃ie ē ex alijs ⁊ q̃ pomo est ap
propriat⁹. ¶ De q̃ loci ar. sensualis.

Item equo ar. elal vegetal et sensiu:
lis quō sunt collocatē. So. Et ad
ad folia ar. sensual. ¶ Sensitua
h3 locū qd de sua sit nā: So. Ita locus ar
propriat? est sensitue p locū elalē sicut ae
ri calor: p calorem nālē ignis. ¶ Si sensiti
ua p seipsam locū nō h3: quō pōt collocar
ri in loco? So. Quia magnitudo creatā ē
bōificabilis: pōt bōificari: quīs bona nō
sit fm suā nām. pōt ergo in bōitate susten
tari in quātū bona. ¶ Sensitua quō el
collocata in sentire. So. Natura rē senti
re ē dispositū eēdi collocatū in sensitio
et in sensibili: sicut aer qd disposit? ē: qd cale
fiat: in quātū ē calefactibilis: et qd loc? gros
so modo statet ex elis pmixtis elis cū ve
getatiua et sensitiua equi martini. Dispo
sitiō illi? sentire collocata ē in loco istius
mixtionis. p cui? collocatiō ē equus fa
mē sentit aut sitim /r viā videt: p quā va
dit /r sentit frigiditatem aque: quā bibit.
¶ De q. loci ar. imaginalis.

Magiatiua quō imaginat

Imaginatio quod imaginatio vocatur. **So.** Hade ad ru. añdicta. ¶ **Lo-**
cus ē ps imaginatiōis? **So.** Si lo-
cus ēēt ppiū accis imaginatiōis: sp cuz
imaginatio spēs multiplicaret: extēderet
corp⁹ subin loco / r sequeret⁹: q chimera
quā imaginatio facit: esset suba. ¶ **I**ma-
ginatio quō ptiapat cū loco. **So.** Sicut
suba equi est disposita: q imaginetur rōne
suaz pmax pti / r rōne coloris equi mar-
tinita: est disposita: q sit imagiata rōne
imaginabilitatis q est in imaginatiōe col-

locata fm similitudinē loci: cū qua similitudinē
suba equi cū imaginatiōe picipat. ¶ Cū martinus moriā: sua imaginatio in quo
loco remanet. cū ita sit: qd cū aia nō vadit.
qm̄ ei necessari⁹ ē loc⁹ et alis in q̄ sustente
tur? So. In illo loco in quo erat imagia-
tio martini sustentata: et fēminata: v3 in loco
radicali et cōi: op3 qd imaginatiua susten-
tet. sicut sapor pomi cōstet: qd ad pma pn^a
redist. ¶ De. q. loci arbo. hūanalis.

Martin⁹ quō ē in loco? So. Nade
ad ru. aūdictā. ¶ Martin⁹ quō
est collocat⁹ i seipso? So. ibidē.
¶ Martin⁹ quō sūsi equi recolit: quō ha-
bet silitudinē illi⁹ equi in sua aīa? Solu.
Martin⁹ h⁹ silitudinē illi⁹ eq⁹ i sua aīa p
imaginatiōis q⁹ illas silitudines accepit p
visitiōis. q⁹s silitudines accepit memoriā
q⁹ equi recolit. ¶ Volūtas martini quō ē
collocata in suo intellectu: qui ipsam in-
telligit? Solu. Hābit p⁹ pūdetiē ē infirm:
p q⁹ de amabilitatib⁹ q⁹ sunt extra: acci-
pit amabilitatē interiorē voluntatis. ⁊ ex
illis silitudinib⁹ amabilitatis volūtatē
martini considerat.

De. q. loci ar. moralis virtuose.

Uirtutes morales quō sunt i lo-
co: So. Hade ad tu. andictaz.
Iustitia quō ē in habitu cu
spes sit in actu: So. Iustitia ē in habitu
tūc: cū su⁹ actus nō ē in iudice: r act⁹ spei
q̄ est sperare: erit de spe. Et si iustitia sit
in hitu r spes in actu: q̄ illaz in alia consi-
lit: So. In illa virtute ē maior: bōitas: q̄
ē exis r agēs: q̄ in illa: q̄ est in habitu tū-
thimō. Quare vir⁹ nobilior ē i medio
loco q̄ in extremis: So. Nulla virt⁹ i me-
dio picipare pōt cū suo contrario.

¶ De q. loci ar. moralis vitiofe.

Utrum quod est in loco? Sol. 7.
ad rub. a. dicta. ¶ Cum martinus
sit castus: in q. loco existit? luxu-
ria in potetia? So. Possibilitas: quas h.
martinus? eendi luxuriosus: est lo-
luxuria est in potetia. ¶ Luxuria de quo
loco deriuatur? So. Luxuria deriuat ex
quinq. arborib: primis: in quas di-
te sunt ad vtendu contra castitate. ¶ Illa
dispositio p qua quinq. arbores dispo-
sunt vtendi luxuria: vnde venit? So. 3. p. 1.

Questiones foliorum.

venit ex deuotione libertatis quā deo dat homini ad faciendū bonū. siquidē libertas q̄ p̄ hominem venit: est difformata. et ē in potētia: in quā hō de nihilo ē creatus.

De. q. loci arboris imperialis.

Arista quō dicitur loco i suo iudicio: So. Ade ad rub. antedictam.

Mercator q̄ emit equū: in absentia equi soluit denarios / tādē ad domū militis vadit ad accipiendū equū: quē mortuū inuenit: ppter qd̄ mercator denarios recuperare dicitur. s. supposito q̄ vni ali? mercator vni equū emit ab alio milite: q̄ sibi tradidit equū in absentia denario: s. / et milite euntē cū ipso ad domū mercator archā suā inuenit ruptā / et denarij sunt furati: verū venditio equi valet supposito q̄ mercator habet vni solvere possit. idcirco est q̄stio: q̄re vltima veditio valet / et nō prima: So. In mercatore remanet arbor etalis abundans: quous sui denarij furati sunt / et militi q̄ equū pdidit: arbor etal: vegetal / sensualis / et imaginis: in certo nūero equi deficiunt. **Un?** hō alij mutauit cētū talēta / et dixit: q̄ soluit ei quin quaginta talēta sub vna ficulnea. debitor. Xō dicit: q̄ ipse sibi soluit cētū sub vna castranea / et qlibet ipsorū testes adduxit: q̄ dicit: q̄ debitor soluit oīa talēta sub vno pōmerio. Nō q̄ritur sū quā trīs arborū iudex debeat dare iudiciū: So. Actor sepi? cōsiderat h: qd̄ mutuat / et re? h qd̄ mutuo recipit: q̄ denarij desiderabiles sūt ad recuperandū qd̄ ad soluendū. idcirco actor magis ē abundans arborē imaginis: et rōnāli q̄ re? si oīno sibi solutum nō ē ei / et si oīno est ei solutus: ē min? abundans: q̄ sibi solutus est / et testes maiore hnt p̄cordatā cūz actor ar. etal ex pte rei q̄ ex pte actoris: p̄cordatā maiore p̄cordatā denario: signifi catū ē qd̄ testes sint contra actorē: licet eis defic. et arbor imaginis: in quā dī dicit: qd̄ arbor soluti fuerit sub pōmerio / aut forte imaginatio nō deficit: sed deficiit imaginatio actoris et rei aut vni? dicitur iudicare p̄ reo: p̄ quo ē maior p̄sumptio p̄ imaginationē et per cōcordantiā numeri denario: quā hz cū testibus. **Femina** quare ad testimonij nō admittit ar. cū ita sit: q̄ femina loquat cū? et ma-

gis specifica voce q̄ hō? Solu. Eā quare femina loquit cū? q̄ hō est: q̄ hō nāliter maiore deliberationē hz in loquēdo: q̄ femina. p̄ quā maiore deliberationē est magis cōstās: q̄ femina. et etiā in testimonio maiore vni hz intellect? q̄ volūtas / et femina sepi? loquit p̄ nām volūtatē: q̄ per nām intellect? hō Xō facit p̄ hūi. Idcirco femina in testimonij admitti non debet supposito: q̄ homo testimonium facere possit. et causa quare femina plus spectat loquitur q̄ homo est: quia magis subtilem loquelam habet.

De. q. loci ar. apostolicis.

A summa trinitate q̄ pater potest esse in filio et fili? in patre sine loco: So. Ade ad rub. antedictā. **Spūs sc̄s** q̄ exire de p̄re et filio q̄ exire pot̄ ex ip̄is sine loco: So. ibidē. **Locus** qui est creatura in quo seruit ad intelligendū summā trinitatē: So. Locus est figura ex qua intellect? hūan? trahit similitudinē: cū q̄ intelligit in summa trinitate q̄ qlibet p̄sona ē in alia. **Res p̄one** q̄ hō p̄t ē in cēntia sine loco: So. In bonitate sancti michaelis sunt bonificans bonificabilis et bonificare sine loco.

De. q. loci ar. celestialis.

Immātelis est illo? So. Ade ad rub. antedictā. **Airtas** quaz sol dat flōi quō trāsit p̄ locum: So. Ignis aerem calefacit: et aer illuz calorem quē accipit de igne dat aque / et aq̄ ipsuz dat terre. Sol. quō se mouet de vno loco ad aliū? So. In sole sue ptes sunt circulares: sperice / et appetitus cōis p̄tū est mot? q̄ est cētrū illi? appetit? **Quare** sol se mouet in estate superi? / et in hyeme inferius? So. Auiunt plāte et aīalia p̄ solē et sunt q̄tuor tēpora in anno / et martellus mouet sū dispositionē clauis / et radices ar. celestiales q̄tē hnt in motu solis.

De. q. loci ar. angelicalis.

Agelus quō est in loco? Solu. Ade ad rub. antedictā. **In** sc̄to michaelē loc? ē vna de suis partib? So. Sicut in sc̄to michaelē tempus ē vni de suis p̄ncipijs i quā p̄ncipia nō potuit sine tēpore in ipso loc? sp̄ual est vni de suis p̄ncipijs sine quo quedam

Questiones foliorum. Fo. cxcviii.

partes nō p̄t esse in alijs. **Cū** sc̄s michael trāsit de vno loco ad aliū: trāsit in instanti: aut successiue? So. In cōtinenti: cū amic? sū diligit amari est amari? recolitus. **Plures** angeli q̄ p̄t esse in vno loco? So. Ade ad rub. ut supra.

De. q. loci ar. euternalis.

Anci quō se mouent de vno loco ad aliū? Solu. Ade ad rub. antedictam. **Inferus** in q̄ loco est? So. Quia infer? et paradysus sunt hūi p̄ magnā dicitatē: q̄ eorū distātia sit magna. est ergo loc? inferi in corde terre: qui remotior est a celo empireo: q̄ aliq̄s ali? loc?. **Dānati** quō sunt collocati in inferno? So. Imaginabat Ray. vni magnū montem de carbonib? quorū quidaz sunt sup alios. **Sancti** quō sunt collocati i paradiso? So. Imaginabat Ray. motū stellarum et celū empireum plenum luce.

De. q. loci ar. maternalis.

Eccatores q̄ in dīa nra sp̄e hnt: quō sunt filij dñe nre? So. Ade ad rub. antedictā. **Dīa** nra quō est in celo? So. Ray. imaginabatur stellā aurore: que aduentus solis denificat. **Dīa** nra vbi ē i celo? So. Ray. imaginabatur assitutiōez angelorū et sc̄orū i celo empireo / et supra assitutiōem iesum xpm et dñam nram imaginabatur. **Corpus** dñe nre qd̄ est in celo: quid sustinet illud? So. Volūtas vult et suum velle ē cōpletū.

De. q. loci ar. iesu xpi.

Iesus christ? est i omni loco? So. Ade ad rub. antedictā. **Ratura** humana quō est in diuina. cū ita sit: q̄ diuina nō sit loc? So. P̄tās pot̄ et possit / et intellect? itelligere pot̄ et intelligit / et volūtas amare pot̄ et amat. **Ratura** diuina q̄ est infinita: quō stat in nā hūana: q̄ ē finita. So. Maior xtus aīe ē i xtute corpis: q̄ est minor / et ex aīa et corpore consistit vna p̄sona. **Iesus** xps quomodo est i celo? So. Ray. solem imaginabatur: qui stellas illuminat.

De. q. loci ar. diuinalis.

Quomodo de? ē in loco et sine loco. So. Ade ad rub. antedictam. **De?** quō ē i seipso? So. Bōita te exite i suo bōificāte bonificabilis bōifi-

care existit in seipso. **Mīdus** quō i deo est collocatus? So. Suba finita collocata est i infinita: in quā illa ē terminata. **De?** est i inferno? So. Si de? cēntialr in inferno nō esset: oporteret q̄ suba sua terminata esset et finita.

De. q. loci ar. exēplificalis.

Dictas sapiētia et volūtas quō p̄t ē sine loco i boni? So. Ade ad rub. antedictā. **Equitas** est loc? aut subm p̄ qd̄ p̄tās sapiā et volūtas egles sunt i boni? i suba sp̄iali? Sol. Ita est equitas loc? p̄tū formaz egles: sicut locus i po? p̄tū elemētōz / et sicut po? qd̄ est loc? cōpositiōis eorū. **Diuie** forme quō p̄t ē alie i alijs sine loco? Sol. Ade ad rub. ut s. **Orti** quō collocati est in suis p̄tib? et p̄es in illor? So. ibidem.

De. q. q̄titatis celestialis ar. exēplifical.

Quantitas in q̄ figura pl? hz de xtute? Sol. Ade ad rub. antedictam. **Sol** est maior q̄ terra? So. Si sol terrā illuminat p̄ rectas lineas sū mēsuras q̄s antiqui posuerunt: maior est q̄ terra: verū tamē si terrā illuminat illuminādo ven? / et venus mercuriū / et mercuri? lunā / et luna ignē / et ignis aerē / et aer aquā / et aqua terrā: illuminat sol terrā spēm sui splendoris multiplicās. et pot̄ esse multo minor q̄ terra: sicut flāma cādele que minor est: q̄ camera / et illuminat camerā suam spēm multiplicādo.

Sol q̄re maior apparet in mane: q̄ in meridie? Solu. In mane vapores terre sunt de grossiori materia q̄ i meridie: in quorū grossitie igni multiplicat magis suā similitudinē: q̄ i minus grossis. **Quare** sol est magis calidus horazesperorū q̄ hora tertie? So. Sicut sol igni multiplicat suū calorem: multiplicat et suā similitudinē: quā hz maiore: quanto sol remot? est a ter? : que est de cōplexione aeris.

De. q. q̄titatē exēplifical ar. angelical.

Quare demon p̄tā hōi a procuratione postq̄ scit: q̄ p̄t ipso p̄tā maiore habet p̄tā? Sol. Ade ad rub. antedictā. **Ignis** de quo vivit? Solutio ibidem. **Febres** quare sunt? Solu. ibidem. **Quare** demon agit boni? So. ibidem.

Questiones florum.

Que. q. relatiōis exēpli. ar. euternalis.
 Quare pictores q̄ sunt iter nos
 depignt imagines demonū in
 figura nigra: r illi q̄ sunt i idia
 i figura alba: r q̄re ipsos i turpi figura de
 pingnt: So. Q̄ade ad ru. aſdictā. ¶ Pa
 radifus q̄re ploras: So. ibidem. ¶ Quare
 paradifus lupū maledixit: q̄ abſulit a re
 gina ſuū filiū: So. ibidē. ¶ Quare ples
 hoies vadūt i iſer^m: q̄ i padū: So. ibidē.

Que. q. actōis r paſ. exēpli. ar. mſnal.
 Am mūd? ſit dei: q̄re patit: q̄ lu
 pi ones comedāt: So. Q̄ade ad
 ru. aſdictā. ¶ Quare ē ecclia:
 So. ibidē. ¶ Quare ē religio: So. ibidē.
 ¶ Pctōr habet actionē in dñā nſa: r do
 mina noſtra in ſuo filio: So. ibidem.

Que. q. habitus exēpli. ar. xpianalis.
 Et vna idea aut ples: So. Q̄ade
 ad ru. aſdictā. ¶ Hītus ſcie
 de quovinit: So. ibidē. ¶ Q̄ho
 intelligit hō vñā rem cū alia: So. ibidē.
 ¶ Neceſſitas r ptingētia q̄ho ſunt diſſe
 rētes: r q̄ho ſunt vñū idem: So. ibidem.

Que. q. ſtus exēpli. ar. diuinalis.
 Quare dixit iſpiēs i corde ſuo:
 q̄ non ē de? So. Q̄ade ad ru.
 aſdictā. ¶ De? q̄ho ē? So. ibi
 dē. ¶ De? ſi non cēt i trinitate: poſſet cē?
 So. ibidē. ¶ Quis mod? teneri debeat i
 diſputādo r pbādo fidē catholicā: So.
 ibidē. ¶ De. q. ſloz. Et primo de ar. elali.

Que. q. ſloz. Et primo de ar. elali.
 Quare eloz q̄ ſunt: So. Q̄ade
 ad ru. aſdictā. ¶ Inſtra
 nālta q̄ ſit: So. ibidē. ¶ Elā
 re q̄ho eſt inſtrū elantis et
 elati: So. In ſcriptura pēna
 inſtrū agētis r patiētis. Et vade vñs.

Que. q. ſloz. Et primo de ar. elali.
 Quare eloz q̄ ſunt: So. Q̄ade
 ad ru. aſdictā. ¶ Inſtra
 nālta q̄ ſit: So. ibidē. ¶ Elā
 re q̄ho eſt inſtrū elantis et
 elati: So. In ſcriptura pēna
 inſtrū agētis r patiētis. Et vade vñs.
 ¶ Significare ē inſtrū calefactō aut calefa
 cē. So. Pēna ē ſubalis lſer: et motus
 eſt ac. ¶ Significare ē inſtrū
 tum ad vegetādum piper aut calefacere.
 So. ¶ Significare eſt inſtrū elimen
 tandi. ¶ Q̄id eſt inſtrū ſubē pi
 peris. ¶ Q̄id eſt ſubā eſt ex ſuo inſtrū
 to: r calefacere ē inſtrū caloris piperis/
 r calor: piper ē ex ſuo inſtrū. ¶ Significa
 re ē inſtrū ſentiēdi caloz aut calefacere:
 So. ¶ Significare eſt inſtrū ſubſtāiale: q̄
 mouet ſubam ad ſentiēdi r calefacere eſt

inſtrū accitale: q̄ mouet ſubam ad calo
 rē. r ſentire ē ſloz: de q̄ naſcit ſentiēdi cale
 facti p calozē: r elati p ignē: r ſentiēdi p
 ſentire. ¶ Ignis quō ē inſtrū ad imagi
 nādū: So. Q̄lama ignis eſt viſibilis: r ca
 lor ipſi ē ſenſibilis. ē q̄ ignis inſtrū ima
 ginatiōis: iquātū obm ſenſibile diſpoit: de
 q̄ imagiā ſitūdiez trahit imaginabilē.
 ¶ Ignis quō ē inſtrū ad itelligēdi: So.
 Ignis ſtāmā q̄ eſt viſibilis: pcurat: r ſen
 ſus illā viſibilitatē accipit: ſitūdiez cui
 accipit imagiā: r illā ſitūdiez accipit
 itellec? ab imagiatiōe: de q̄ ſuū idūt in
 telligere. ¶ Quō ignis eſt inſtrū volūtatē
 hois: que aquā deſiderat: So. Ignis ſuū
 calozē r ſiccatatē i vegetati? multiplicat: r
 vegetati? dat illā mltiplicatiōez ſenſiti?
 r imagiati? ſitūdiez illi? mltiplicatiōis
 accipit: r ſitūdiez paſſiōis: r ābas ſitū
 dines dat itellecū: q̄s q̄dē ſitūdiez itel
 lectus repñtat volūtatē q̄ elegit appetiti
 aq̄ frigide ſitūdiez mltiplicatā. ¶ Quō ſit
 indiuiduū ſubē r ſuſtēta? ſpēt: So. Q̄ade
 ad ru. aſdictā. ¶ De. q. ſloz ar. vegetat.

Euā aut p vegetatiuā: So. Q̄ade
 ad ru. aſdictā. ¶ Flos quō eſt
 inſtrū fruct? So. In ſpa lūne elā collit:
 gñt inſtrū corpoz celeſtiū: r illā inſtrū
 tiā colligit fruct? ex floribus. ¶ In flore
 pomerij ē pomū i potētia: aut i tota arbo
 re: So. In flore colligitur oēs potētiā:
 rates aliax partiū arboris. ¶ Quare flo
 res plus hñt de odore q̄ folia: So. Q̄ade
 vñs. ¶ Quare nō tāti ſtāt flores i arbo
 re ſicut folia: So. ibidē. ¶ Flores q̄rema
 gis intenſum colozē hñt q̄ folia: So. ibi
 dem. ¶ Ficulnea q̄re nō facit flores: So.
 ibidē. ¶ Ficus quare ſunt magis placide
 ad comedēdi q̄ alij fructus: So. ibidē.
 ¶ Fructus naſcit de pōmo ſucceſſiue aut
 in inſtāt: So. In oī mltiplicatione mo
 tus opz eſſe ſucceſſiōez. ¶ Que partes ar
 bo. ante naſcitur de flore in fructu: Sol.
 Ante opz fundamenta camere eſſe q̄ ſue
 parietes r parietes anteq̄ tectum.

Que. q. ſloz arboris ſenſualis.
 Quare arb. ſenſualis q̄les ſunt:
 Sol. Q̄ade ad ru. antedictam.
 ¶ In arboze ſenſuali q̄s actus

Questiones florum. Fo. cxcix.

eſt magis gñalis: So. Sicut in pipe ma
 gis gñalis act? ē calefacere: q̄ act? aliax
 q̄litatū: ſic in ar. ſenſitiue ſentire ē magis
 gñalis act? q̄ act? aliax arboris. ¶ Ocu
 li quō ſunt inſtrūta ad vidēdi: So. Q̄ade
 vñs. ¶ Ignis quomō ē inſtrū oculorū
 r viſus: So. Ignis eſt inſtrūti oculorū
 p elationē: r ipſi viſui p lucē. ¶ Vegetati
 ua quō ē inſtrū oculorū r viſus: So. Vege
 ratia ē inſtrū oculorū p vegetare: r viſus
 p ſpecificare ſpēs: q̄ ad viſum prinē: ſicut
 i nutriēdo ſpecificat ſanguinē venis r me
 dullā oſſib?. ¶ Sēſitiua quō ē inſtrū oeu
 lorū r viſus: So. Sēſitiua ē ita inſtrū oeu
 lorū in ſenſando: ſicut elatiua in elando et
 vegetatiua in vegetādo. Et ita ē inſtrū vi
 ſus p ſentire: ſicut ignis p illuminare: r ve
 getatiua p digerere. ¶ Videre quō ē inſtrū
 viſus: So. Videre ē act? potētiē actiue: q̄
 in illo ſitūdinē accipit potētiē paſſiue.
 ¶ Quare i oculis ſunt plures ſtice: So.
 Multiplicatio ſpēt ſit in dādo ſitūdiez
 vñ? potētiē alij. r iō cētū oculorū ſolem ſi
 gñificat: qui ſuam dat ſimilitudinē vene
 ri: r tūnce alios planetas ſignificant et
 ſperas: qui accipiunt ſitūdiez. ¶ Ho
 mines q̄re hñt placitū i vidēdo turpes figu
 ras: Solu. Oculi r volūtas i pulchritudi
 ne pcorātiā hñt r in turpitudie pñta
 tem. qm volūtas nō vult: q̄ oculi turpiavi
 deāt. Et in h paſſu ē ſignificatū: q̄ volun
 tas nālter ē pulchra. ¶ Quare oculi ma
 gis ſunt de colozē aque r terre q̄ ignis et
 aeris: So. In viſu ita ſunt coloz aq̄ r co
 lor terre inſtra coloris ignis r aeris: ſicut
 mor? martelli inſtrū mor? clauī in agere
 ſue opari ſuo. ¶ De. q. ſloz ar. imagial.

Elozes ar. imagialis q̄ ſunt: So.
 Q̄ade ad ru. aſdictā. ¶ Imagi
 nari quō ē inſtrū elandi: Solu.
 Cū imagiari delectatiōē cōcedēdi r bibē
 di imagiatio ſenſitiuā mouet ad ſentien
 di appetitū comedēdi r bibēdi: r ſenſiti
 vegetatiuā mouet ad vegetādū: r vegetati
 ua elati? ad elandū. Et vade vñs. ¶ Im
 giatiua quō ē inſtrū imagiari: So. Im
 giatiua multiplicat ſitūdiez pluriū
 rerū. r cū oibus imaginat ſimilitudines
 imaginati deſiderati: vt ſentiat aut intel

ligatur. ¶ Cū imaginatiua caſtrū aut ci
 uitatē aut aliū obm imaginat: quomodo
 imaginari ē inſtrūmentum: Solu. Mot?
 manus inſtrū ē mor? martelli. q̄ ſiquē
 mor? man? ē inſtrū appetit? volūtatē: q̄
 manu mouet: vt martell? clauū moueat.
 Dixit monach? raymūdo: q̄ adhuc ſolu
 tiōē iſti? q̄ſtiōis nō itelligebat. Raymū
 dus rñdit monacho: q̄ imagiaret r pñde
 raret motū: quē hñt volūtas / imaginatio /
 man? r martell? ad clauū. quē quidē mo
 tū imaginatio aggregat ex plurib? ſimili
 tudinib?: q̄ ſunt plures tūnce. de q̄b? ſuū
 induit imaginari. Et vade vñs. ¶ Cū ſi
 gñi pedis quō eſt inſtrūti ad imaginā
 di pedē: So. Quilibet effect? ſuū cām ſe
 gñificat cū ſitūdie. ¶ Quare veſtigium
 pedis nō ē inſtrū ad imaginādū colorē
 pedis: So. Imagiatio accipiēdo veſtigij
 pedis: nō multiplicat ſitūdinē coloris i
 cā. ſz tātmō i effectū. r hoc ē: q̄ oculi nō
 accipiūt p veſtigij quālē pedē in nūero.
 ¶ Imagiatio quō multiplicat imagiari
 ex plurib? ſpecieb?: So. Q̄ade vñs. ¶ Ex
 imagiari quō ſeq̄t imagiati: So. Sicut
 ex vegetare ſeq̄it vegetatū: r imagiatio
 accipit illā ſitūdinē aſcedentiū pñtis:
 ita ſeq̄it ex imagiari imagiati. ¶ Im
 giari ē morale inſtrū aut nālē: So. Im
 giari eſt inſtrū nālē itra imagiatiōē r
 morale extra. ¶ Imagiatio icipit aū ima
 ginari ſuū in ſua nā aut i ſuis moralitati
 bus: So. Agēs nālē aū incipit i prib? pro
 pinquis q̄ in prib? remotis ſim appetiti:
 ſz aū incipit i prib? remotis ſim neceſſita
 tem. ¶ De. q. ſloz ar. hñanalis.

Elozes hois q̄ ſunt: Solu. Q̄ade
 ad ru. aſdictā. ¶ Quō in hoie
 elare ē ſloz: r idē eſt de vegetare
 ſentire r imagiari: So. hō ē elatiū i
 tū alij hoem generat. qm ex elato
 cit elati: r iō ſloz ſuus eſt elare: q̄ inſtrū
 mētū illi? pductiōis: q̄ eſt de ſuor? inſtrū
 mēto: r hō ē vegetatiū: iquātū p dat ſi
 lio potētiā vegetatiuā p gñaret vegetare.
 r eſt ſenſitiū in quātū ſuo filio d r potē
 tiā ſenſitiuā: r idē de imagiatiua. aut etiā
 p aliū modū flores in hoie ſicū martin?
 qui eſt elatiū / vegetatiū: r ſenſitiū in
 quātū cūb? tranſmutat in ſpēm ſuā: r cū

Questiones florum.

imagiativus: inquāti vtitur imaginari. **C**ia martini quō facit suū corp' elare/vegetare/et sentire? Sol. Hāles ptes que sunt i martio ex pre elati: sunt itētiōes: q' ex ipis sit hō/et idē de vegetati/et sensitiva/et unagiatiua. sunt q' p seipās dispositae: q' sint ptes hoīs/et aīa rōnal ipsas applicat/et ponit i actu illis ptrib' cū suis ptrib' for malib' picipatib' dispositis q' sint ptes hoīs. et ex mixtione ābax dispositionum vna exite actia et alia passiua resultat hō: q' vtitur ptrib' suis/et vtit' qualibet parte fm suā nāz. **C**In hōie ē calor/et p pns ca lesfacere illis calefacere ē i nstfm ignis aut aīe aut hoīs? Solu. In scriptura volūtas mouet manū/et man' pēnā. et hōvolūtatē mouet atq' manū et pēnāz. **C**Hō homi ficat seipm? Sol. Fili' nō pōt hōificare se ipm: ita q' se hoīez faciat. q' si se hoīem fa ceret: eēt p' suū p'p'li. verū hō hōīem fa ficare sicut i se hō hōīem vtrōdo ptrib' suis fm q' ista sunt ad vsū hoīs. **C**Hō quō hō hōīem rōnare? Sol. Hō hōīem rōnare vtrōdo ptrib' aīe rōnal' hō eaz offm. sic hō sentire vtrōdo ptrib' sensus fm eaz offm. **C**Hō quō hō meritiū morale? Sol. Hō hō meritiū mora le xtuosūz vtrōdo suis ptrib' hō eaz offm. et vtrōdo: cū vtr' ptrib' suis hō eaz offm. Et vade ad ar. mo. **C**Hō quō viuūt? Sol. Lu me de oleo i lāpade viuūt. **C**Hō quō mor ri? Sol. Pēnit oleū: et mori i lāpade lu me. **C**Hō q're ē? Sol. Hō ē duob' modis. p'm' ē formalis et naturalis: inquāti ē de aīa et corpe. scds est final' et moral': v'z deū amare et cognoscere recolere laudare et ei fūire. et iō morales xtutes sunt vte finis et opatiōis. p' q's deuenit ad beatitudinem.

CDe. q. florum ar. mora. virtuosae. **L**ores xtutū q' sunt? Sol. Vade ad ru. aīdictā. **C**Quare meritiū sunt flores xtutū? Sol. Retri butio p'na meriti: sicut p'm' qd ē p'na flo ris p'na. **C**Meritiū de q' ē? Sol. Meri tiū ē ex rōne/et debet hō finē ppter quē sunt. et etiā cū vtr' nō vult p' illū finē. **C**Me ritiū q're ē? Sol. Meritiū p'sistit duob' mo dis. p' ē: hō vtr' natur' p'tis: de q'b' ē et nō p' eaz nāz: scds ē vtr' de' occasiōē hēat vādo gloriā hoīb' virtuosis.

CDe. q. florum iustitie. **L**os iustitie q's ē? Sol. Vade ad ru.

aīdictā. **C**Judicare de q' viuūt? Sol. Ita viuūt iudicare de bō' intelligere et amare: sicut videre viuūt de colore/et calefacere de calore/et hō p cōedere. **C**Judicare q're ē? Sol. Judicare ē vtr' sit p'ar iter deū hoīez et iter hoīem et hoīez/et vtr' de' occasiōem hēat iūdgēdi. **C**Quō viuūt iudicare de bō' itelligeret amare? Sol. In xtute qdā hō' viuūt ex alijs et p' alios cum alijs et in alijs. et ille viuūt ex oib' i illo tpe: quo suo vtitur officio.

CDe. q. florum prudētie. **L**os prudētie q's ē? Sol. Vade ad ru. aīdictā. **C**Sapia quō ē? Sol. Moral'. **C**Est virt' moral' hoīe amāte fines rex vtr' ipis vtr' possit. **C**Ha bere cognitiōē de deo de sua trinitate in carnatiōe et de ei' opib' illa cognitiō po terit ēē vtrū? Sol. In cognoscēdo deū et ei' opatiōes hō virtuosus ēē nō pōt: dū tū deū plus diligit et ei' opatiōes q' aliquid aliū. **C**Sapia de q' viuūt? Sol. Sapia ita viuūt ex suppositiōe: sic plāta viuūt de aq' q' ipaz rigat. viuūt et ex frequētiōe studiū et ex rōib' offm.

CDe. q. florum fortitudinis. **L**os fortitudinis q's ē? Sol. Vade ad ru. aīdictā. **C**Flos fortitudi nis quō ē? Sol. Sicut ē i scriptu ra: q' volūtas mouet manū/et man' pēnā/ et pēnā l'as ad illas figuras exteriores: q' iteri' imagiatet pcepte sunt: ita ē meritiū fortitudinis i fortificādo p'suetudines bonas intra pceptas i hōib' xtutū. **C**Meritiū fortitudinis quāvilitatē i fert? Sol. Fortitu do victoriā i fert et famā et pacē/et i alia vi ta p'firmatiōem eterne regei. **C**Forti' p't deūci? Sol. Nihil fortitudinē deūciat nisi hō: cū est p's. q' ipam vincit: inquāti nō vult ipsa vtr'. **C**De. q. florum tēperatiōis. **L**os tēperatiōis q's ē? Sol. Vade ad ru. aīdictā. **C**Tēperā' q're hō meritiū? Sol. Sicut hō culpā hō i occidēdo hoīez: hō meritiū hō xtuo sus i iustitādo hoīez. **C**Tēperā' q're p' attributa est ipi cōedere q' alijs flori? Sol. Sicut qdlibet elati hō magi p'p'ū subm i vtrōdo p' sua q'ltate i vno subo q' i alio: ita qdlibet hō' xtuosus magi hō p'p'ū subm: inquāti p' vtr' sua q'ltate i illo q' i alio. **C**Tēperare quō pōt hō itelligeret imaginari in comedere loqui expēdere. et sic de alijs florb' cū ita sit: q' videri nō

Questiones florum. Fo. cc.

potest neq' tangi? Solutio. Cum passio nibus iūris cognitio habet de formis sanis.

CDe. q. florum fidei. **L**os fidei q's ē? Sol. Vade ad ru. aīdictā. **C**Fides q's dū rat? Sol. ibidē. **C**Quis est nobi lior flos: credere v' itelligere? Sol. In itel ligere qd' xitātē de deo itelligit maior est magni' bonitatis q' in credere qd' verita tem de deo credit. i quo credere est maior magnitudo bonitatis q' itelligere qd' itelligit: q' bos et asinus nō sunt de vna specie. **C**Meritiū qd' hō hō p' fides est ita magnū sicut meritiū qd' hō hō p' itelli gere? Sol. Nemo infirmus tāti seruitiūz facere pōt sic hō san'. **C**De. q. florum spei. **L**os spei q's ē? Sol. Vade ad ru. aīdictā. **C**Sperare quō ē iter iudicare et remittere? Sol. Qui libet hō hō meritiū: q' sū p' p'na cū p'ritiōe cognoscit/et q' placitūz hōz: q' de seipō iudiciū fiat. de quo placito miam assequit.

CCū sperare q' vtr' maiore hōz cōcordā tiā? Sol. Iustitiaz charitas affuerit iudi care et remittere de necessitate p' sperare. **C**Cū hō mori: q' vadit sua spes? Sol. Se cidaria ista. ppter h' p' mortē annihila nt: quia in alia vita nō sunt necessaria. **C**De. q. florum charitatis. **L**os charitatis q's ē? Sol. Vade ad ru. aīdictā. **C**Unice amā di q' sunt? Sol. ibidē. **C**Quare amare maius ē p' dare q' per accipere? Sol. Ignis ē nobilior et fortior p' calefacere q' p' defecare. **C**Deamare vtrū ē ita nobil' sic amare xtutē? Sol. Nullū p'ns ē ita no bile: sicut ē sū aīis. **C**De. q. florum vitioy. **L**os vitioy q' sunt? Sol. Vade ad ru. aīdictā. **C**Peccare de q' ē? Sol. Peccare ē ex deuatiōe: ne p'cipi' et mediū a fine ppter quē sunt. **C**Culpa vbi i cepit? Sol. Culpa i cepit in ociositate rōnis/et diligētiā xtutis. **C**Co sequentia culpe que est? Sol. Cōsequentia culpe est ita pena: sicut p'na virtutis mora lis ē glia. **C**Elare vegetare sentire et ima ginari quomodo iuduta sunt culpa? Sol. In priuatione finis est p'itio iustitiorum.

CRecolere quō ē peccare? Sol. Recolere deū et non amare ipm. ppter bonitātē suā

est peccare. **C**Intelligere quō est pecca re? Sol. Intelligere p'na/et nō deamare ipm est peccare. et ideo nullus debet pec catū qd' fecit: dicere i ridēdo. sed cū cōtri tionēz dolore. **C**Amare quō est peccare? Sol. Amare est peccare: cū est act' volūta tis sine charitate. **C**Timor quō ē pecca re? Sol. Timor est peccare: cū non est p'na ipius amare charitate induti. **C**Cōscia quō ē peccare? Sol. Cōscia ē peccare sine cōtritionare. **C**De. q. florum ar. impialis. **L**os pncipis q' sunt? Sol. Vade ad ru. aīdictā. **C**Judicare et iniuriari in quo plus esse p'nt? Sol. ibidē. **C**Honore aut inhonore in q' plus alti' ascedere p'nt? Sol. ibidē. **C**Stari et tormentare in quo maiora esse p'nt? Sol. ibidē. **C**Laudare et maledicere de q'b' melius narrari pōt? Sol. ibidē. **C**Terri dicere et mēiri i quo citi' inuent ri p'nt? Sol. ibidē. **C**Auferre et donare in quo sepius vadit stare? Sol. ibidē. **C**Su perbiare et hūiliari i quo plus distare p'nt. Sol. ibidē. **C**Exemplū boni et mali q's magis dare pōt? Sol. ibidē. **C**Amare et deamare in quo plus ascedere p'nt? Sol. ibidē. **C**De. q. florum ar. apostolicis. **L**os ar. ap'calis q' sunt? Sol. Vade ad ru. aīdictā. **C**Quid est articulus? Sol. Articulus ē testi moniū veroy p' credulitatē aut p' itelligē tiā. **C**Qui sūt aliores flores et pulchrio res? Sol. Vade vtr'. **C**Ecclesia scā q're plo rat? Sol. Plorat scā ecclesia: q' sui flores p' totū mundū nō sunt recoliti cogniti et amati. **C**De. q. vtrū de' sit de ar. ap'cali.

CTrū de' sit vel nō? Sol. Vade ad ru. aīdictā. **C**Si summi boni nō esset: esset summi mali? Sol. Si summi mali esset: impossib' est summi boni ēē. et si summi boni ēē: imz possi' ē summi mali ēē. et si summi boni est et summi mali est: possibile ē si sumas p'ietates ēē et nō ēē. qm' subiect' infini tay p'ietati se sustinere nō possit. **C**Et vade ad ru. autēdictā: in qua p'bat' deum esse. **C**Quare est necessariū deū esse? Sol. Si deus nō ēē: impossibilitas maior esset q' possibilitas/et sequer' q' maior p'tas cōcordantiā haberet cum nō ēē: et

Questiones florum.

minor est esse. et maior præs q̄ i priuatiōe
existere: esset cā maioris possibilitatis. et
sequeret cōtradictio: iquātū ēēt et nō ēēt.
q̄ cōtradictio est impossibilis. ē ē necessariū
desi ēē. Et vade ad ru. vts. ¶ Si de^o non
ēēt: qd seque^ret? So. Si de^o nō ēēt: intellect^o
hūanus p̄siderare posset maiore nobilita
tē in esse fantastico q̄ i ēē reali. et cū falsi
tate q̄ cū xitate. qd ē imposs. seque^ret ergo:
si de^o nō ēēt: q̄ h qd est possibile: ēēt ipso
sibile. et h qd ē imposs. ēēt poss. Et vade
ad ru. vts. ¶ De^o nō esse quare ē odibile?
So. De^o est: sūū ēē est amabile. q̄ si nō
esset: sūū esse ēēt odibile. et ei^o puatio esset
amabil. Et vade vts. ¶ Que utilitas seq̄
tur de ēē dei? So. Si deus nō esset: nulla
suba q̄etē haberet i sua exstia. et ei^o quies
foret i sua agētia. rōne cui^o nullā utilitatē
haberet. et oēs sube sine priuarentur: de q̄
vacue forent. Et vade vt supra.

¶ De. q. unitatis dei floruz ar. apicalis.
Et vnus de^o aut ples? So. Q̄
de ad ru. aūdictā. ¶ Quare o^o
q̄ vn^o de^o sit? et nō ples? So. ibi
dē. ¶ Si ples dī ēēt: qd seque^ret? So. Si
ēēt ples dī: i nullo ipso esset præs sapiē
tia et volūtas vni idē nūero. q̄ si nō essent
vni idē nūero: null^o ēēt dign^o. q̄ ēēt de^o.
cū ita sit: q̄ desī p̄sideram^o ēē summiū esse.
¶ Quare nō pōt esse nisi vna summa bo
nitas? So. Si essent plures summe boni
tates p̄cētia distincte: ēēt cētia cuiusli
bet finita et nō infinita. sine q̄ infinitate nō
haberet dignitatē in summitate. Et vade
vts. ¶ Si nō est nisi vn^o de^o: quid seque^ret?
So. In hoc q̄ vnus de^o est: sequit^o q̄ po
test esse de^o. qm̄ potest ēē finis et perfectio
suis ipsi^o et alteri^o. v^oz sui effect^o. Et si essent
plures dī: non posset ēē de^o. cū ita sit: q̄ p̄di
ctio dei sint: q̄ sit pfectio et finis suis ipsi^o
et alteri^o. et sic esset de^o et non esset: si ēēt
ples dī. ¶ Quare nō pōt esse plures dī?
So. Si ēēt ples dī: ēēt ples cōnitates.
qm̄ q̄et foret suamet eternitas. et sic q̄li
bet dī: i finit^o p̄ durationē infinit^o ēēt p
magn^o. et p̄ extēsiōē: qd ē imposs. ppter
quā impossibilitatē ples dī esse non pōt.

¶ De. q. pluralitatis. ar. apicalis.
¶ Trū in deo sit plalitas? So. Q̄
ad ru. aūdictā. ¶ Quare in deo

est pluralitas? So. Si in deo nō esset plu
ralitas: act^o suaz rōnū nō ēēt eterni nec
infiniti. Et vade vts. ¶ Si i deo plalitas
nō ēēt: qd seque^ret de sua vnitate? So. Si
in deo plalitas nō ēēt: vnire nō ēēt purus
act^o sue unitatis. et nō ēēt ita magna per
agere sicut p̄existere. Et vade vt supra ad
scdām rōem. ¶ Absq̄ plalitate pōt i deo
ēē deitare? So. Dicim^o q̄ nō sine nūero
vni^o et alterius: v^oz sine nūero deificātis et
et deificabilis: et q̄ vn^o nō sit ali^o. q̄ si vn^o
esset ali^o: falsa esset ista p̄dicatio i deo vni^o
duo tria. ¶ De^o posset ēē sine plalitate?
So. Si de^o posset ēē sine plalitate: posset
ēē p̄ exstia sine agētia. aut p̄ agētia sine
exstia. et sic tāti posset ēē p̄ priuationē fi
nis sicut p̄ formā. aut p̄ puatiōē sōse si
cut p̄ exstia finis. qd ē imposs. ¶ Sine
plalitate de^o posset ēē infinit^o? So. Duo
cōsiderare opz i infinitate pfecta. vni^o v^o
q̄ suba sit infinita. ali^o qd ei^o opatio sit in
finita: q̄ nō pōt esse infinita sine plalitate
vni^o et alteri^o. ¶ De. q. diuinar. p̄p̄tati.

¶ Quare opz q̄ plalitas dei sit de
patre et filio et spū scō et nō de
alijs p̄p̄tatiōibus? So. Q̄
ad ru. aūdictā. ¶ De^o seipm̄ intelligit^o:
ideo ē intelligēs et intelligibilis: q̄re intelli
gēs ē et appellat^o p̄ et intelligibilis filius?
So. In sapia dei ē intelligēs p̄ ita magnā
bonitatē: q̄ bonitas suo intelligere est rō
infinita. ē ē rō ad pducēdū infinitū boni.
opz q̄ intelligēs q̄ h^oz rōdere rōni infinite
bonitatis: pducatur de seipso: q̄ est infinitus
bon^o: aliā psonā infinitā. et q̄ ipam pdu
cere opz de seipso: opz q̄ sit p̄. qm̄ oēs ens
qd pducit aliud de seipso: ē p̄ et p̄ns in
telligibilis. pduc^o est filius. cū ita sit: q̄ p̄
et filius se habeant relatiue. Et vade ad ru.
vts. ¶ De^o diligit seipm̄: p̄ quā nām vel
xritū sūū amare vocari debeat spū scō?
So. In deo p̄ diligit filium et filius diligit
p̄fēz et iquātū p̄ filium gnat: vna cōsidera
tio ē p̄ gnat. et iquātū p̄ filium diligit et fi
lius p̄fēz diligit: ē alia cōsideratio p̄ ama
re. qd ē ex actiōe p̄fēz et ex actiōe filij. et ex
illis duab^o actiōibus opz exire vna passi
uā spiratiōē: q̄ sit ita magna p̄p̄tetas
p̄sonalis: sicut p̄p̄tetas p̄fēz et filij. vt ama
re nō sit accidēs et q̄ sit suba. et q̄ spirare

Questiones florum. Fo. cci.

est de exire et sanctitate puritatis et inocē
tie: quā h̄nt p̄ et filius: q̄ se cōicāt in ita ma
gna suba p̄ amare: sicut est suba: q̄ ē p̄ gna
re: opz q̄ tertia psona vocet spū scō. Et
vade ad scdām rōnē rub. aūdicte. ¶ P̄dōt
ēē maior rō q̄ inter p̄fēz et filium et spū san
ctū? So. In cētia et nā amoris nō pōt ēē
magis p̄p̄tetas vel magis cētia:
les q̄ amariuitas amabilitas et amare. est
q̄ amor maior p̄ talē rōnē q̄ p̄ alias p̄p̄
tetas: q̄ nō sint de cētia et nā amoris. Si
milimō iter pducēt et pducibilē: q̄ sit de
cētia et nā pducētis: nō p̄t ēē maior rō i
pducitōe q̄ inter p̄fēz et filium nec p̄cordā
tia amboz potest esse maior q̄ in amare.
¶ P̄dōt ēē maior p̄cordātia q̄ p̄fēz et filij
spū scō? So. Nulla p̄cordātia pōt esse
maior in bonitate q̄ inter bonificatē bo
nificabilē et bonificare: nec i magnitudine
q̄ inter magnificatē et magnificabile et ma
gnificare: nec i eternitate q̄ inter eternā
et eternabile et eternare. Et si posset ēē ma
ior p̄cordātia q̄ inter p̄fēz et filium et spū
scō in bonitate: et sic de alijs. posset ēē ma
ior p̄cordātia inter bonificatē et bonificabi
lem et bonificare: bonificabili nō exstē de
nā et cētia bonificātis: nec bonificare de
cētia et nā amboz. qd est imposs. ¶ P̄dōt
esse maior eq̄litas q̄ p̄fēz et filij et spū scō?
So. In cētia et nā p̄fēz nō pōt ēē ma
ior eq̄litas q̄ inter p̄fēz et filium et spū scō
lē et possificare. Et idē est de cētia p̄ncipij
in q̄ maior eq̄litas ēē nō pōt q̄ inter p̄nci
piantē p̄ncipiabile et p̄ncipiare. qm̄ si
possificās magis posset eq̄lificare sibi met
posificabile alteri^o cētie et nature q̄ sue:
met: maiorē dispōnēz h̄et agendi de sua
equalitate in cētia et nā: q̄ non ēē de suo
gñe: q̄ illa q̄ esset de suo gñe. qd est imposs.
Et q̄ possificabile q̄ est de cētia possificātis
est filius: possit de ipso pduc^o. et possificās
est pater: p̄ns et possificare amboz spū scō
sanct^o. Opz q̄ ēē maiorē eq̄litate q̄ pōt ēē:
p̄nitatis filiationis et spiratiōis.

¶ De. q. numeri ternarij diuinalis.
¶ Quare persone diuine sunt tres/
et nō ples neq̄ pauciores? So.
Q̄ ad ru. aūdictā. ¶ In bo
nitate q̄ est nobilior nūerus q̄ ēē pōt. et
sic de magnitudine eternitate et alijs diui

nis formis? Solo ibidē. ¶ Quare in deo
nō sunt duo p̄fēz et duo filij et duo spū scō?
cti/aut ples? So. ibidē ad scdāz rationes.
¶ Cōcordātia in q̄ nūero ē nobilior et ma
ior? So. ibidē ad tertiā rōnē. ¶ Eq̄litas i
q̄ nūero pōt ēē melior/maior et magis po
tēs? So. ibidē ad q̄rtā rōnē. ¶ P̄ncipij
in q̄ nūero ē magis durabile scibile magis
verū et magis amabile? So. ibidē ad q̄ntā
rationem. ¶ De. q. creationis.

¶ Quidus est etern^o/aut ē creatus
de nouo? So. Q̄ ad ru. aūdi
ctā. ¶ Posset de^o mundi crea
re eternū? So. Impossibile ē: q̄ præs dei
pōt posuit de eternitate q̄ de bonitate: ma
gnitudine: sapia: volūtatē: xritatē: glia: et
xritatē. qm̄ si plus posset p̄ eternitatē q̄ p̄
alias formas: maiorē puenientiā h̄eret cū
eternitate q̄ cum alijs formis. et foret in
deo maior et minor puenientiā. qd ē impos
sibile. q̄ præs dei pducere nō pōt nec crea
re mūdū in infinitate bonitatis magnitu
dinis præs sepiet: sic de alijs formis. qm̄
mūdus illā infinitatē recipere nō posset:
sed præs illā dare posset: si subiectum esset
dispositū ad recipiēdū. q̄re sicut præs mū
dū infinitare nō pōt p̄ bonitatē magnitudi
nē: et sic de alijs dignitatib^o. sic ipm̄ infini
re nō pōt p̄ eternitatē. Et vade ad ru. vts.
¶ Si mūd^o ēē etern^o qd seque^ret? Solo.
Si mūdus esset etern^o et nō de nouo crea
tus sua eternitas foret finis et p̄plementus
oīs p̄fēz mūdū eternitas dei nō. cū ita sit:
q̄ infinitū necessitatē nō h̄z de alio infini
to et sic seque^ret q̄ de^o nō ēē finis et p̄plemē
tū mūdū et q̄ mūdus in seipso sūū finē ha
beret: qd ē impossibile et nō nobilitatē dei.
Et iā aliis incōueniēs seque^ret: qd inueni
es in scdā rōne ru. aūdicte. ¶ Si mūd^o
ēē etern^o: ēē melior: q̄ si sit nouus? So.
Q̄ ad ru. aūdictā. ¶ Quare p̄roga
tio ēē deo si mūdus ēē etern^o? So. ibidē
ad q̄rtā rōnē. ¶ Si mundus sit etern^o: de
q̄ est p̄ncipiat^o? So. Sapia dei q̄ est infi
nita et q̄ cōprehendit tam futurū q̄ p̄fēz
et p̄fēz mūdū intellexit ant^o p̄fēz et
volūtas dei voluit: q̄ mundus ēē p̄ncipia
tus et pduc^o: sūū p̄ p̄ sapiam sūū intellect^o
et præs dei possificauit et p̄pleuit et in act^o
posuit hoc: qd voluit voluntas et ita sūū

Questiones florum.

intelligere et amare non est finis modum duram di. **Q**uia nra huius totum quod desiderat? So. Sicut per partem solis est dies: ita anima nra per partem filii sui huius totum quod desiderat. **Q**uia anima desiderat penam damnationis? So. Anima nra cum placito in suo filio suas attigit operationes.

Que. q. flor. ar. iesu xpi. De bonitate. **E**lores ar. iesu xpi quales sunt? So. Flores ar. iesu xpi sunt actus diuini nati rationi et humani iesu xpi. Et vade ad ru. asidit. Et per flores volumus perbare incarnationem: miscendo quidam actus cum alijs. et primo cum bonitate. et ad quod istos istos rum flor. trahimus de quolibet ru. duas questiones. **S**ine incarnatione bonitas dei est magna ratio deo: quod perducet ita magnam creaturam in bonitate: quod bonitas non posset esse maior ratio? So. Vade ad ru. bonitatis et magnitudinis incarnationis. **Q**uare deus non assumpsit naturam plurimam creaturam? So. Sicut in deo bonitas potest esse maior ratio deo: quod magis bonum perducit deo existeret vno et non pluribus: ita est maior ratio deo existeret incarnato vno homine: si esset incarnatus in pluribus creaturis. **B**onitas dei est ratio deo: quod perducit eternum bonum creatum? So. Ita est eternitas ratio deo: quod creaturam in eternitate perducit: sicut bonitas est ratio: quod creaturam perducit in bonitate. **S**ed sicut bonitas creata in infinitate perducit non potest ita duratio creature perducit non potest sine tempore. et quod duratio creata potest perducit in eternitate per incarnationem existeret homine deo eterno: requirit summa bonitas: quod homo sit deus et summi boni. **Q**uare summa bonitas et eternitas non sunt rationes deo: quod sunt plures creature bonitates eterne? So. Bonitas et eternitas maiorem concordantiam habent per in vno summo posito creato quod in pluribus et hac nra habent in eternitatis diuine: cui melius proportionem est vni supposito creatum in deitate per incarnationem vni: quod plura supposita. **Q**uia dei quod potest vni maiori bono creato? So. Nulla potestas potest de creatura in bonitate quod potest deificare bonitatem creatam. Et vade ad ru. bonitatis potestatis. **Q**uare potestas dei incarnari non potest in leone vel in grue? So. Summa bonitas participare non potest in vnitatem cum supposito: quod discretionem non habet.

Quare ratione bonitatis et sapientie diuine oportet esse incarnationem? So. Vade ad ru. bonitatis sapientie. **Q**uare deus non perducit totum illud bonum: quod intelligit esse possibile? So. Sapientia dei non intelligit aliquid bonum esse perducibile extra ordinem et dispositionem perductionis. **Q**uia bonitas dei posset absque incarnatione tantum diligere bonum creatum: sicut sapientia ipsum intelligere potest? So. Vade ad ru. bonitatis voluntatis. **Q**uare diuina bonitas non est ratio voluntatis diuine: quod diligat deum et angelicatum? So. Si voluntas dei diligeret sub ratione bonitatis: quod deus esset angelicatus et hominatus non sufficeret vni supposito creatum deificatum: quod esset summi boni cum in libet boni creati et deficeret magni bonitatis magnitudinem amabilitatis. **B**onitas diuina quod incarnationem cum virtute significat? So. Vade ad ru. bonitatis virtutis. **I**n iesu xpo deus erat in mundo: erat moralis virtus acquisita? So. Virtus est summe bonitatis: si peraret iesus xpm bona moralitate. **B**onitas et virtus quod incarnationem significat? So. Vade ad ru. bonitatis virtutis. **P**ostquam incarnatio est bona: quod summa bonitas ipsam non facit deificare in credulitate hominum quod ipsam non credunt? So. Diuina bonitas et virtus non cogunt libertatem et voluntatem hominum: ut iustitie dei subim remaneat: in quod possit vti iudicare. **Q**uare per bonitatem et gloriam oportet esse incarnationem? So. Vade ad ru. bonitatis glorie. **C**um incarnatio sit bona et gloriosa: quod iesus huius in cruce passionem? So. Illa solutio est in caplo de recreatione. **I**nter bonitatem increatam et creatam quod potest esse maior? So. Vade ad ru. bonitatis officii. **I**nter bonitatem diuinam et humanam iesu xpi quod potest esse officium? quod vna sit persona iesu xpi de natura diuina et humana? So. Persona iesu xpi vna est per incarnationem: et est ex pluribus naturis ratione distinctionis plurium rationum. **D**iuina bonitas et creatura quomodo possunt esse in maiori concordantia? So. Vade ad ru. bonitatis concordantie. **Q**uare bonitas diuina et bonitas creata concordantiam habet per vnam incarnationem et non per plures? So. Bonitas diuina est vna: idcirco ratione sue vnitatis vna incarnatio requiritur et non plures. ut ipsa sit distincta cum vna bonitate creata. **P**er bonitatem et pietatem quod significat incarnationem? So. Vade ad ru. bonitatis pietatis. **D**iuina bonitas et bonitas creata quod possunt esse remote a pietate? So. Vade ad ru. bonitatis pietatis. **D**iuina bonitas et creatura non possunt esse magis remote a pietate sicut in vnitatem suppositi: quod in seipso aliquod malum non habet. **D**iuina bonitas quod est ratio deo ad principium maius bonum creatum? So. Vade ad ru. bonitatis principii. **D**iuina bonitas quod non est ratio deo: quod minus sit principium ad plures homines? So. Sicut diuina bonitas potest esse alius et nobilius per vnitatem quod per plures bonitates: ita est nobilius per vnitatem in creando mundum principium ad vnum hominem quod ad plures. **I**nter bonitatem increatam et creatam: quod potest esse nobilius? medium? So. Vade ad ru. bonitatis medij. **P**er quod medium diuina bonitas acquirere potest bonitatem moralem et naturalem et cum illis participare? So. ibidem. **D**iuina bonitas quod potest esse ratio ad perducendum maiorem finem bonitatis create? So. Vade ad ru. bonitatis finis. **S**i finis bonitatis create: quod potest esse remotior a privatione finis? So. ibidem. **D**iuina bonitas quod potest esse ratio ad perducendum bonitatem creatam in maiori maiortate? So. Vade ad ru. bonitatis maiortatis. **D**iuina bonitas posset esse ratio ad perducendum bonitatem in maiori maiortate per plures incarnationes quod per vnam? So. Nulla maior maiortas perducit potest et equalitate plurium bonitatum sustentat in pluribus hominibus. **D**iuina bonitas quod est ratio deo: quod maiorem equalitatem rationis creatum perducit? So. Vade ad ru. bonitatis equalitatis. **D**eus posset equare duos homines in bonitate maiori ipso existente illis duobus hominibus per incarnationem? So. Vnitatis bonitatis increate est in maiortate: non posset deus equare duas personas nec plures per incarnationem in maiori bonitate. **P**er maiorem bonitatem et per minorem quomodo significat incarnationem? So. Vade ad ru. bonitatis minoritatis. **D**iuina bonitas quod fortius elogare potest bonitatem creatam a maiori minoritate? So. In maiori bonitate elongari potest bonitas creata a maiori mit

Questiones florum. So. ccciii.

noritate quod in minori bonitate.

Que. q. flor. ar. iesu xpi. De magnitudine. **M**agnitudo et eternitas quod sunt maiores rationes creature? So. In persona quod sit de diuina et humana natura sunt magni et eternitas maiores rationes creature. Et vade ad rubri. asidit. **Q**uod durare potest persona diuina in vno statu: quod in vno tempore fuit homo et in alio tempore non fuit homo? So. Nulla mutatio potest in natura eterna et infinita. **P**er magnitudinem et potestatem quod probat incarnationem? So. Vade ad ru. magnitudinis potestatis. **M**agnitudo et potestas quod sunt rationes dei: quod requirit actus equalis in creaturis? So. Requirit potestas a magnitudine ita magni actus vix magnificare: sicut ipsa potest perducere. et illius actus vix perducere requirit magni potestatem finem magnificare. et illas duas requisitiones oportet esse in incarnatione sustentatas. **S**apientia et magnitudo dei quod adiuvant requirit actus suos? So. Vade ad rubri. magnitudinis sapientie. **E**sset magni actus sapientie scire maiorem magnificare creature in potestate et in vno quod illud in actu? So. Nullum magnificare eadeo magnus in potestate sicut in actu finem nram magnitudinis. **C**um diuina voluntas sit libera et causa et non causata: quod est causa quod ipsa incarnationem diligat de necessitate? So. Magnificabilis et amabilitas semine causant ad habendum actus equalis existit ambabus rationibus eadem natura. Et vade ad ru. magnitudinis voluntatis. **A**bsque incarnatione posset diuina voluntas per magnam creaturam diligere quod magni magnificare? So. Si non esset incarnationem diuina voluntas tantum creaturam diligere non posset: sicut magni ipsam magnificare posset. **S**i non esset incarnationem: magnitudo dei esset vitiosa in creatura? So. Illa causa quod suo effectui non dat complementum ita magni sicut effectus recipere potest est vitiosa. Et vade ad ru. magnitudinis virtutis. **I**ncarnatio quod est causa magne virtutis? So. Sicut homo magis habet virtutem in perducendo hominem in speciem quod depingendo hominem in parietem? de maiorem habet virtutem in perducendo creaturam in suam naturam diuinam quod in natura creature. **Q**uomodo potest deus producere maiorem virtutem creature? So. Vade ad rubri. magnitudinis

Questiones florū.

gnitudinis xitatis. **C**ū incarnatio sit i
ita magna magnitudo xitatis: qre est ita ma
gna magnitudo falsitatis in mūdo q pnci
paliter creat? est: vt de? sit incarnat? Sol.
Ihs xps sūi loci bto petro dimisit in vi
caria: de q est magna xitas i intellectu plu
rifi hoim: de q magna xitate hnt reddere
magnā rōnem: si ipam teneant ociosam.
C De? quō pōt dare maiore gliaz? So. Ha
de ad ru. magnitudis glie. **C** Si non eēt
incarnatio: corpa scōp quō haberent ma
gnā gliaz? So. Quia saraceni incarnatio
nē nō credūt: q in paradiso magnā gliaz p
remunerationē p̄siderāt: p̄siderāt in pa
diso gliaz comedendi/bibendi/ induēdi/
pulchraz camerarū t tactū carnalē pul
chraz seminarū xginū. **C** Quō ē maior
dfia inter deū t creaturā? Sol. Ha de ad
ru. magnitudis dfie. **C** Quō meli? signi
ficat magna diffictio dinay psonay t vni
tas nature? So. ibidē. **C** Quō pōt esse ma
ior pcor? inter deū t creaturā? So. Ha de
ad ru. magnitudis pcor dātie. **C** Magna
p̄cordātia diuinay psonay cū q melius si
gnificat? So. ibidē. **C** De? quō pōt eē crea
ture mai? pñ? So. Ha de ad ru. magnitu
dinis pncipis. **C** Si de? non esset icarna
tus: magnitudo dei eēt ociosa in non pnci
piādo magnā creaturā? Sol. Illō agens
ociosus est in magnitudo: qd non est ita ma
gnū pñ: sicut pōt esse. **C** Qd est mai? me
diū: qd de? creare pōt? So. Ha de ad ru. ma
gnitudis mediū. **C** Quare est incarnatio?
So. ibidē. **C** Quis ē maior finis quē de?
dare pōt creaturē? So. Ha de ad ru. magni
tudis finis. **C** Si non esset incarnatio eēt
aliq creatura pfecta? Sol. In priuatione
magni finis non pōt aliq creatura esse pfe
cta. **C** De? quō pōt creare magnitudinē in
maiori maiortate? Sol. Ha de ad ru. ma
gnitudinis maiortatis. **C** Absqz incarna
tione pōt de? magnitudinē creatam
eleuare i maiori gradu creationis? Sol.
Supra incarnationem non pōt esse altior
gradus creatiōis. **C** In creatura quō pōt
deus equi? bonitate t magnitudinē in
altiori gradu bonitatis? So. Ha de ad ru.
magnitudinis equalitatis. **C** Absqz incar
natione agens diuine magnitudinis t sa
entie pōt esse eqles in creatura? So.

ibidem. **C** Magnitudo dei quō creaturā
remouit a maiori paruitate t ipaz posuit
in maiori magnitudo? So. Ha de ad ru. ma
gnitudinis mioritatis. **C** Si non esset in
carnatio diuina magnitudo pōt creare
suā similitudinē extra paruitatē? So. Si nō
eēt incarnatio oīs creatura esset maior in
paruitate q in magnitudine.

C De. q. flo. ar. iesu xpi. De eternitate.
C Trā absqz incarnationē pās dei
tātū pōt de creatura in dura
re sicut p incarnationē? So. Ha
de ad ru. asiditā. **C** Pās dei pōt pri
uare incarnationē? So. Ita oīs esse icarna
tione p durificatiōē sub rōe cōspicit sicut
p possificatiōē sub rōe eēne pās. **C** De
us pōt p actū cōspicit t sapie? So. Ha de
ad ru. cōspicit sapie. **C** Dina sapia quō
scire pōt maiore actū cōspicit in creatu
ra? Sol. Maior actus q sapia scire pōt de
eternitate in creatura est: q sciat vñā pō
nā de eternitate t creatura. **C** Eternitas
et diuina volūtas quō sunt cā sapie? acti
bus: qd hnt in creatura? So. Ha de ad ru.
eternitatis volūtatē. **C** Est tānū necessa
rius actus cōspicit in creādo sicut actus
diuine volūtatē? So. Si eternitas non esset
ita magn? act? in creādo sicut act? diuine
volūtatē q est amare: diuina cōspicit esset ocio
sa i creatura sua. **C** Eternitas t dina xre
quō sunt cause incarnationis? So. Ha de
ad ru. eternitatis xitatis. **C** Si incarnatio
non esset cōspicit t xre essent ociose i crea
re? Sol. Contra magnū actū xitatis esset
cōspicit xitatis: si xre eēt ociosa in creādo
creaturā p eternare. **C** Eternitas t xitas
quō hnt in creatura maiore actualitate?
So. Ha de ad ru. cōspicit xitatis. **C** Eter
nitas t xitas quō creaturā remouēt a ma
iori priuatione t falsitate? Solo. Veritas
creata cū eternitate et veritate increata
confecta remotior est a priuatione t falsi
tate q aliq alia creatura veritas. **C** Eterni
tas quō pōt esse causa maiori glie create?
Sol. Ha de ad ru. cōspicit glie. **C** Eter
nare t gliari quō p̄sunt in creare? So.
In deificando creaturā p̄iunguntur eter
nare et gliari in creare. **C** Eternitas q
modo habet maiorem actualitatem dfie
create? So. Ha de ad ru. eternitatis dfie.

Questiones florū. Fo. ccv.

C Eternare t dñare quō se remouent a
maiori priari i creare? So. Sine incarna
tione eternare t dñare p̄cordare non pōt
summe in creare. **C** Eternitas t p̄cordā
tia cū q pōt p̄ p̄cordare in creare? Solu.
Ha de ad rub. eternitatis p̄cordātie. **C** Creare
quō pōt esse de eternare t cōcor
dare? So. In deificare creare ē de eterna
re t concordare. **C** Eternitas quō p̄nci
piare pōt creare in eternare? So. Ha
de ad rub. eternitatis p̄ncipis. **C** Eterni
tas quō pōt eē maior cā pñ? Solu. Per
deificare creaturā pōt eē eternitas maior
cā creature. **C** Eternitas t creatura cū q
sunt maiora media i creare? Solu. Ha de
ad ru. eternitatis mediū. **C** Amare t eter
nare quō melius se pōt p̄sungere i creare?
So. Maior p̄sictio q pōt eē de eternare t
amare i creare est per deificare t creare.
C Eternitas quō attingere pōt maio
rē finē p creare? So. Ha de ad ru. eterna
tis finis. **C** Eternitas t finis cū quo pōt
mel? p̄cordare in creare? Solu. ibidem.
C Eternitas quō forti? dñare pōt similitudi
nē suā i creare? So. Ha de ad ru. eterna
tis maiortatis. **C** Eternitas quō eterna
re pōt mai? creare: cū creare eē non possit
sine tēporificare? So. In deificare creatu
rā p̄sistit q̄stionis rñsio. **C** Eternitas t di
uina volūtas absqz incarnatione possent
hfe equalitatē i creare? So. Ha de ad ru.
eternitatis equalitatis. **C** Eternitas t di
uinavolūtas de quo pōt equare/eternare/
t amare in creare? Solu. Per incarnare
pōt oīs diuine rōnes equare eoz act? in
creare. **C** Eternare quō fortius remouere
pōt creare de minoritate? Solu. Ha de ad
ru. eternitatis minoritatis. **C** Eternitas
cū quo melius remouere pōt minorita
tem a priuatione? So. Lū incarnationē re
mota est creatura fortius a priuatione.

C De. q. flo. ar. iesu xpi. De potestate.
C Quō pōt incarnatio p pātē t
sapiam? So. Ha de ad ru. asiditā.
C Sapia dei q scit q pās
possit de me facere papā: sequitur ppter h:
q de me papā faciet? So. Sapia dei non
considerat aliquam ideam sup̄fluā: vt in
p̄siderare suo nō sit vacuitas finis. **C** Di
uina pās t diuina volūtas quō sunt cause

incarnationis? So. Ha de ad ru. volunta
tis pās. **C** Lū voluntas dei possit velle
plures incarnationes p plures hoies: se
quitur ppter hoc: q ipse sint: postq volū
tas ipsas amare pōt? So. Ha de ad ru. vñs.
C Pās dei cū q pōt tānū vñ xitute corpa
li sicut sp̄sali? So. Ha de ad ru. pās vir
tutis. **C** Si nō eēt incarnatio pās dei ocio
sa esset t vitiosa? So. Si nō eēt aliq mo
dus: rōne cui? diuina pās se tānū cōcas
re pōt sube corporali sicut sp̄sali ociosa
esset in illo mō. **C** Pōt deificare t xificare
quō causant incarnationē? So. Ha de ad
ru. pās veritatis. **C** Lū pās dei sit in
finita: qd ipsam cōpellit: q ipsa se cōicet
p incarnationem? So. Iudex est liber in
suo iudicare: t qz veritas ē ei rō: q verum
iudiciū faciat: iudex se cogit cū rōne iusti
tie t veritatis ad dādū verā finiam t falsi
tatē t iniuriā. **C** Lū pās dei sit p seipsaz
gloriosa: q gloria ē ei incarnatio? So. Dm
nis cā placitū hz in pducēdo suā similitudi
nē licet sine illa pductione sit pfecta per
seipsam. **C** Ha de ad ru. pās glie. **C** Glo
ria diuina quō cōpellit pātē diuinam ad
possificatiōē incarnationē? So. Exite pās
te rōne ad possificatiōē t glia ad gloriā dñi
equaliter i creare cōpellit de? (vt ita loqr)
seipm cū suis rōnib? ad se icarnādū: sicut
cū sua mīa se cogit ad indulgēdū. **C** Pō
testas dei quō pōt vñ pōt dfia creata? So.
Ha de ad ru. pās dfie. **C** Lū in summa
trinitate non sit distinctio p eēntiaz: quō
pōt fili? eē incarnatus: t q pōt t sp̄s sc̄tis
nō sint incarnati? So. Inquāth fili? disti
ctus ē a pfe t sp̄s sc̄tō psonalr: pōt eē icar
natus: lū pōt t sp̄s sc̄tis nō sint incarnati.
Sed inquāth oēs tres psonae sunt vna eēn
tia: vna nā: opz q pōt t sp̄s sc̄tis sint itave
re hō p incarnationē sicut fili? **C** Si incar
natio nō eēt: qd seqret de diuina pātē de
sua pcor? i creatura? So. Ha de ad ru. pō
testat pcor. **C** Lū pās diuina ē h se eē
dere pōt in incarnare p p̄em t sp̄s sc̄tis: q
re pōt t sp̄s sc̄tis nō fuerit incarnat? So.
Ex pte creature q ē filia p creaturē: sicut
meli? pportioat? t dispoit? lū? hō ad
essendū deificatus per incarnationē filii
dei q per personam: q non sit filius. cū
ita sit: q inter filiū t filiū maiō sit pco

Questiones flozum. Fo. ccvi.

nis. ¶ Sapiētia dei q̄re nescit q̄ marti-
nus possit eē papa qui nō erit papa. So.
Sapiētia dei nō considerat aliquā super-
fluitatē in suo scire de quo nō sequit̄ ali-
quis finis. Et vade ad rub. vrs. ¶ Absq̄
incarnatiōe posset sapiētia dei scire maiore
maioritatē creatam. So. Vade ad ru. sa-
piētie maioritatis. ¶ Diuina voluntas
potest deamare maiore maioritatem crea-
tam. Solu. Sicut diuina sapiētia maio-
rem maioritatē creatam ignorare nō po-
test: sic diuina volūtas ip̄am deamare nō
potest. ¶ Quare ē maior scibilitas equa-
litaris causa incarnatiōis. So. Vade ad
rubri. sapiētie equalitatis. ¶ Si nō esset
incarnatio: posset diuina sapiētia scire ma-
iorem equalitatē: que potest creari? So.
Nulla scibilitas creata tātū potest exalta-
ri sine incarnatiōe sicut per incarnationē.
¶ Diuina volūtas potest pl⁹ amare mi-
nore intelligibilitatē q̄ maiore? So. Quia
diuina sapiētia ē magnat⁹ nō pua: se meli⁹ h̄y
fm suā nām ad itelligēdū mag⁹ q̄ pua/et
mai⁹ bonū q̄ min⁹. Et vade ad ru. sapiē-
tie maioritatis. ¶ Si sapiētia dei nō cōsiderat
q̄ martin⁹ possit esse papa: postq̄ nō erit
papa ita forte nō considerat maiore ma-
ioritatem scibilitatis create? Solu. Cau-
sa quare sapiētia dei nō cōsiderat q̄ mar-
tin⁹ possit esse papa: postq̄ non erit pa-
pa: est: q̄ ex illo considerare nō seq̄ret ali-
quis finis: sed si sapiētia dei nō cōsidera-
ret maiorem maioritatē intelligibilitatis
create: que creari potest: non se extēderet
tāntū sua sanctitas i suo pprio obiecto: qd̄
est scibilitas. sicut faceret diuina possitui-
tas in suo pprio obiecto: qd̄ est possibili-
tas. Et iste passus est multū placēs ad cōs-
derādū: et est subm̄ intelligēti pla de deo.

¶ De q. floz ar. ihu xpi. De voluntate.
¶ Diuina volūtas q̄re pl⁹ magnā virtutem
diligat q̄ virtutē puā? So. Cū diuina volun-
tas sit mag⁹ et nō pua virtutis foret ei: si plus
puā virtutē diligeret q̄ magnā. ¶ Diuina
volūtas q̄re pl⁹ maiore diligit virtutē q̄
minore? So. Vade ad ru. voluntatis veri-
tatis. ¶ Postq̄ diuina volūtas ē mag⁹ et

non pua: quare diligit puā veritatē? So.
Scdm̄ cōpationē virtutis et volūtatē rā-
tū diligit diuinā volūtas puā virtutē sicut
magnā. h̄y q̄ diuina volūtas ē magna et nō
pua: fm nāz magnitudinis sue tāntū nō pōt.
amare puā virtutē sicut magnā. ¶ Ma-
ior gl̄ia q̄re est magis amabilis q̄ minor?
So. Quia minoritas et puitas cōcordātiā
h̄nt et magni⁹ et maioritas: est maior glo-
ria amabilis plus q̄ minor. ¶ Si nō eēt in-
carnatio: qd̄ sequeretur de volūtatē et gl̄ia?
So. Si non eēt incarna⁹: diuina volūtas
nō diligeret maiore gl̄iaz creature et ha-
beret maiore pportionē cū minori gl̄ia q̄
cū maiori. Et vade ad ru. volūtatē gl̄ie.
¶ Distinctio amati et amici quō est cā in-
carnationis? So. Vade ad ru. volūtatē
distie. ¶ Quare volūtas diligit maiore di-
stinctionē amici et amati? So. In maio-
ri distinctione amici et amati pōt volūtas
h̄femai⁹ amare q̄ in minori. ¶ Quare p
maiore amabilitatē pcordātie significat
incarnatio? So. Vade ad ru. volūtatē cō-
cordātie. ¶ In creare quō pōt esse maior
cōcordātia p amare? So. Maior concor-
dātia q̄ pōt eē p amare: pōt eē p incarna-
re. ¶ Si non eēt incarnatio diuina volū-
tas posset tantū pncipiabilitatē creatam
amare: sicut si sit incarnatio? Solu. Va-
de ad ru. volūtatē principis. ¶ Deus est
volūtas et p̄n⁹: idcirco q̄ro quō amare et
pncipiare meli⁹ eq̄ri p̄nt in creare? Sol.
Extra incarnare amare et pncipiare eq̄r
cōcordare nō p̄nt i creare. ¶ Mai⁹ ama-
re quō est mai⁹ mediū i creare? So. p̄er
incarnare est amare maius mediū i crea-
re. Et vade ad ru. volūtatē mediū. ¶ Si
ne incarnare posset eē mai⁹ amare i crea-
re? So. Nullū mediū pōt eē mai⁹ q̄ illud
in quo deus et creatura sunt vna psona.
¶ Maior finis creatus pōt deamari p di-
uinā volūtatē? Sol. Si maior finis crea-
tus p diuinā volūtatē deamari posset: di-
uina sapiētia maiore finē creatū ignorare
posset. Et vade ad rubri. volūtatē finis.
¶ Diuina volūtas q̄re nō diligit creatū
finē in eternitate? Sol. Finis creat⁹ non
potest esse sine tpe: in quo sit pncipiat⁹.
Et q̄ de⁹ ip̄m i eternitate pncipiare nō
pōt sine pncipio ip̄m pncipiare volut u

Questiones florum.

dātia fm spēm q̄ inter filiū & nō filiū fm
genus. ¶ Maior possibilitas p̄ncipiabi-
litas q̄o sunt rōnes maiori creabilitati?
Solu. Vade ad ru. p̄tatis p̄ncipij. ¶ In-
carnatio q̄o potest esse p̄ncipium omni
enti creato? So. Inquātū de creatione
p̄siderabat: vt in nā cū oī ente creato p̄tici-
paret: ē incarnatio finale & p̄ncipale prin-
cipiū & finis oīs creature. ¶ Possibile
q̄o p̄t ē mai? mediū iter p̄ncipiatū ita
tē creatas & p̄ncipiatū creatas? So.
Vade ad ru. p̄tatis mediū. ¶ Indulgere
q̄o p̄t ē mai? mediū inter indulgentē &
indulgentē? So. Questio ista fiat incarna-
tioni iesu xpi. ¶ P̄tatis diuina q̄o p̄t me-
lius exaltare finē creature. ¶ So. Vade
ad ru. p̄tatis finis. ¶ Ex quo finis angeli
meli? fuisset exaltat? si de? fuisset āgelica
tus: q̄re de? nō assumpsit nām āgelicā? So.
Quia de? p̄ hoīes p̄ncipare pōt cū omni-
bus creaturis: & nō p̄ āgelicā: magis ḡhal
finis: q̄ ē p̄ hoīem: q̄ finis q̄ ē p̄ angelum.
¶ Potestas maioritas quō sunt rōnes
ad incarnandū? So. Vade ad ru. potestas
maioritatis. ¶ Postq̄ maior possibili-
tas p̄sistit p̄ plures incarnationes q̄ per
vnā t̄m: q̄re p̄tatis & maioritas nō sunt ra-
tiones plurib? incarnationib? So. Diuina
p̄tatis ē vnā nō plures: & iō magis maiori
ficare pōt vnā creaturā sup oēs: q̄ plures.
¶ Diuina p̄tatis sapia & volūtas q̄o h̄re
possunt maiore equalitate in creare? So.
Vade ad ru. p̄tatis equalitatis. ¶ Cū fi-
lius sit incarnat? & nō p̄f neq̄ spūsc̄tis:
tres p̄sone diuine q̄o p̄nt ē equaliter h̄re?
So. Antis nature ē entie diuine facit ēē
ēq̄lter tres p̄sonas hoīes & deū. ¶ P̄tatis
& minoritas q̄o p̄nt ē rōnes incarnationis?
So. Vade ad ru. p̄tatis minoritatis. ¶ Cū
p̄tatis dei sit īfinitas h̄re finit? q̄o h̄re p̄nt
p̄portionē ī incarnatione? So. Ita ē possi-
tus nāsi: h̄re ī h̄ana spē sicut caput &
p̄portio: ē q̄uis nāsi sit minor q̄ caput.
¶ De. q̄ flor ar. iesu xpi. De sapientia.
¶ Quare de? p̄ magnitudinē sapiē-
tie & volūtatē est incarnatus?
So. Vade ad ru. sapientie vo-
lūtatē. ¶ Postq̄ magnitudo est causa
sapientie & volūtatē: q̄ deus sit incarna-
tus: q̄re nō ē cā plurib? incarnationib?: cum

magnitudo sit maior cā plurib? q̄ vni?
So. Diuina magnitudo ē vnā: idē est de
sapia: q̄ est vnā: sic de voluntate: & iō fm
nām vnitatis & singularitatis magnitu-
est cā cū sapia & volūtatē vnt incarnationis
& nō plurib?. Et vade ad ru. antedictam.
¶ Sapia dei ēē vitiū: si ignoraret incar-
nationē? So. Scdm nām diuine sapie &
x̄tus meli? cōpetit dīne sapiētie scire ma-
gnū obm x̄tus q̄ p̄nt. Et vade ad ru.
sapie virtutis. ¶ Sapia dei p̄siderat res
ipossibiles? So. Cū ēē solū: q̄ ē sup ter-
rā in meridie: si sup terrā illam esset nox.
¶ Est necessariū sapie dei scire maiorem
veritatē dei & creature? So. Vade ad ru.
sapie x̄tatis. ¶ Quare sapia dei p̄ntet
meli? scire magnā veritatē q̄ p̄uā? So.
Scdm nām veritatē tantū pertinet deo
scire vnā veritatē sicut aliā. Sz q̄ sapia
dei ē magna & nō p̄uā: meli? p̄ntet ei scire
magnā x̄tatē q̄ p̄uā. ¶ Sapia dei et
glia q̄o sunt cāe ad sciendū maiore gliaz
creatā? So. Vade ad ru. sapie glie. ¶ Sa-
piētia dei q̄re penā p̄siderat: cū sit sibi suf-
ficiēs p̄siderare gliaz? So. Sapia dei pe-
nā dānatōis p̄siderat rōne iustitie: & vt ip-
sōs puniat. ¶ Diuina sapia q̄o causat in-
carnationē p̄ dīam? So. Vade ad ru. sa-
piētie dīe. ¶ Si nō esset incarnatio: pos-
set sapia dei scire maiore distinctionē dei
& creature? So. ibides. ¶ Sapientia dei
posset scire maiore p̄cordatiā iter deum &
creaturā absq̄ incarnationē? So. Vade ad
ru. sapie p̄cordatiā. ¶ Diuina voluntas p̄t
deamare maiore p̄cordatiā dei & creatu-
re? So. Sicut dīna sapia nō p̄t ignorare
maiorem p̄cordatiā dei & creature: sic di-
uina volūtas nō p̄t odire maiore p̄cordatiā
dei & creature. ¶ Diuina sapia quō p̄t
esse cā maiori p̄n? creato? Solu. Vade ad
ru. sapie p̄ncipij. ¶ Diuina volūtas potest
deamare maius p̄ncipij creati? So. Si-
cut dīna sapia ignorare nō p̄t mai? p̄nci-
piū creati: ita diuina volūtas ip̄s deamare
nō p̄t. ¶ Diuina sapia q̄o ē cā maiori me-
dio creato? So. Vade ad ru. sapie mediū.
¶ Creare q̄o ē mediū iter deū & creatu-
ram? So. ibides. ¶ Maior scituitas & maior
scibilitas quomodo sunt cause maiori fi-
ni creato. Solu. Vade ad ru. sapientie fi-

Questiones florum. Fo. ccvi.

nis. ¶ Sapientia dei q̄re nescit q̄ marti-
nus possit ēē papa qui nō erit papa. So.
Sapiētia dei nō considerat aliquā super-
fluitatē in suo scire de quo nō sequit ali-
quis finis. Et vade ad ru. vti. ¶ Absq̄
incarnationē posset sapia dei scire maiore
maioritātē creatam. So. Vade ad ru. sa-
pientie maioritatis. ¶ Diuina voluntas
potest deamare maiore maioritatem crea-
tam? Solu. Sicut diuina sapientia maio-
rem maioritātē creatam ignorare nō po-
test: sic diuina volūtas ip̄am deamare nō
potest. ¶ Quare ē maior scibilitas equa-
litaris causa incarnationis. So. Vade ad
ru. sapiētie equalitatis. ¶ Si nō esset
incarnatio: posset diuina sapiētia scire ma-
iorem equalitātē: que potest creari? So.
Nulla scibilitas creata tātū potest exalta-
ri sine incarnationē sicut per incarnationē.
¶ Diuina volūtas potest pl? amare mi-
nore intelligibilitatē q̄ maiore? So. Vade
ad ru. sapie p̄ncipij. ¶ Diuina sapia ē magnā
fm suā nām ad intelligendū mag? q̄ p̄uā: et
mai? bonū q̄ min?. Et vade ad ru. sapie
minoritatis. ¶ Sic sapia dei nō cōsiderat
q̄ martin? possit esse papa: postq̄ nō erit
papa ita forte nō considerat maiore ma-
ioritatem scibilitatis create? Solu. Cau-
sa quare sapiētia dei nō cōsiderat q̄ mar-
tinus possit esse papa: postq̄ nō erit pa-
pa: est: q̄ ex illo considerare nō seq̄ret ali-
quis finis: sed si sapiētia dei nō cōsidera-
ret maiorem maioritātē intelligibilitatis
create: que creari potest: non se extēderet
tātū sua sanctitas ī suo p̄prio obiecto: q̄d
est scibilitas: sicut faceret diuina possitūti-
tas in suo p̄prio obiecto: q̄d est possibili-
tas. Et iste passus est multū placēs ad cōsi-
derandū: & est subm intelligēdi p̄la de deo.
¶ De. q̄ flor ar. iesu xpi. De voluntate.
¶ Diuina volūtas & x̄t? q̄o sunt rō-
nes maiori creature: q̄d pōt crea-
ri? So. Vade ad ru. antedictā. ¶ Diuina
volūtas q̄re pl? magnā x̄tutem
diligat q̄ x̄tutē p̄uā? So. Cū diuina volū-
tas sit mag? & nō p̄uā vitiū foret ei: si plus
p̄uā x̄tutē diligeret q̄ magnā. ¶ Diuina
volūtas q̄re pl? maiore diligit x̄tatē q̄
minore? So. Vade ad ru. voluntatis veri-
tatis. ¶ Postq̄ diuina volūtas ē mag? &

non p̄uā: quare diligit p̄uā veritatē? So.
Scdm cōpationē x̄tatis & volūtatē tā-
tū diligit diuinā volūtas p̄uā x̄tatē sicut
magnā. Sz q̄ diuinā volūtas ē magna & nō
p̄uā: fm nām magnitudis sue tātū nō pōt
amare p̄uā x̄tatē sicut magnā. ¶ Ma-
ior glia q̄re est magis amabilis q̄ minor?
So. Quia minoritas & p̄uitas cōcordatiā
h̄nt: & magn? & maioritas: est maior glo-
ria amabilis plusq̄ minor. ¶ Si nō ēē in-
carnatio: q̄d sequeret de volūtatē & glia?
So. Si non ēē incarna: diuina volūtas
nō diligeret maiore gliaz creature: & ha-
beret maiore p̄portionē cū minori glia
q̄ cū maiori. Et vade ad ru. volūtatē glie.
¶ Distinctio amati & amici quō est cā in
carnationis? So. Vade ad ru. volūtatē
dīe. ¶ Quare volūtas diligit maiore di-
stinctionē amici & amati? So. In maio-
ri distinctione amici & amati pōt volūtas
h̄re mai? amare q̄ in minori. ¶ Quare p̄
maiore amabilitatē p̄cordatiā significat
incarnatio? So. Vade ad ru. volūtatē cō-
cordatiē. ¶ In creare quō pōt esse maior
cōcordatiā p̄ amare? So. Maior concor-
datiā q̄ pōt ēē p̄ amare: pōt ēē p̄ incarna-
re. ¶ Si non ēē incarnatio diuina volū-
tas posset tantū p̄ncipiabilitatē creatam
amare: sicut si sit incarnatio? Solu. Va-
de ad ru. volūtatē p̄ncipij. ¶ Deus est
volūtas & p̄n: idcirco q̄ro quō amare &
p̄ncipiare meli? eq̄ri p̄nt in creare? Sol.
Extra incarnare amare & p̄ncipiare eq̄r:
cōcordare nō p̄nt ī creare. ¶ Mai? ama-
re quō est mai? mediū ī creare? So. p̄der
incarnare est amare maius mediū ī crea-
re. Et vade ad ru. volūtatē mediū. ¶ Si
ne incarnare posset ēē mai? amare ī crea-
re? So. Nullū mediū pōt ēē mai? q̄ illud
in quo deus & creatura sunt vnā p̄sona.
¶ Maior finis creatus pōt deamari p̄ di-
uinā volūtatē? Sol. Si maior finis crea-
tus p̄ diuinā volūtatē deamari posset: di-
uina sapia maiore finē creati ignorare
posset. Et vade ad ru. volūtatē finis.
¶ Diuina volūtas q̄re nō diligit creatū
finē in eternitate? Sol. Finis creati nō
potest esse sine tpe: in quo sit p̄ncipiat?
Et q̄ de? ip̄m ī eternitate p̄ncipiare nō
pōt sine p̄ncipio ip̄m p̄ncipiare volūt u

Questiones florum.

eternitate p incarnationē. **C** Maior maioritas voluntatis qre incarnationē ponit de necessitate. **S**o. **A**d ad ru. voluntatis maioritatis. **C** Si de' sit incarnat' de necessitate requirit' q sibi de incarnatione regratiet' **S**o. **D**uic rōnes non compellūt deū h' ipse illis rīdet i agēdo fm q ipse ab ipso requirit opus virtuosum r non vitiosum. **C** Per amorem diuinū r equalitatem quomodo est incarnatio significata? **S**o. **A**d ad rubi. voluntatis equalitatis. **C** Eqlitas amati increati r amici increati qmō meli' significat' **S**o. **P**er maiore eqlitatē amatiuitatis r amabilitatis create ē eqlitas summe trinitatis fori' significata. **C** Si nō esset incarnatio: qd seq' ret iter diuinā voluntatē r voluntatē creatā? **S**o. **A**d ad ru. voluntatis minoritatis. **C** Si non esset incarnatio: posset diuina voluntas amare creaturā fm suā nām? **S**o. **i**bidē. **C** De. q. flor. ar. iesu xpi. de virtute. **D** Eus qmō posuit maiore concordatiā inter virtutē r veritates creatas? **S**o. **A**d ad ru. aſidictā. **C** Hālis xitas r x' dei qmō habere pnt hitū morale? **S**o. **i**bidē. **C** Hū quo de' posuit maiore dīstātiā iter xitūtem r glām/ vitū r penā? **S**o. **A**d ad ru. virtutis glie. **C** De q virt' nālis multiplicare pōt maiore glām morale? **S**o. **i**bidē. **C** Fides spes r charitas cū q pnt magis eē differētes r pcorātes i magni' bonitatis? **S**o. **A**d ad ru. xitūis dīe. **C** Vir tus moralis qmō h'fe potest magis nobile subm r mai' ad differēdiū h'it' suos? **S**o. **i**bidē. **C** Concordatiā xitūis cū q potest esse magis contraria concordatiē vitiōrum? **S**o. **A**d ad rubi. virtutis concordatiē. **C** Si non esset incarnatio: posset de' habere subiectū: p qd posset ponere pcorātiā xitūis moralis i maiori maiortate contra pcorātiā vitiōrum moralium? **S**o. **N**ulla moralis x' tāsi vitio resistere potest: sicut illa q est habitus dei hoīs. **C** De' quomodo pncipiare potest te virtutē morale i maiori pncipiabilitate virtutis? **S**o. **A**d ad rubi. virtutis principij. **C** Maior maioritas virtutis r maior maioritas principij quomodo creari potest? **S**o. **i**bidē. **C** Virtus mora-

lis quare pōt esse fortior in medio amoris? **S**o. **A**d ad ru. xitūis mediij. **C** De' quō forti' pōt occasionare hoīs: q sint virtuosū? **S**o. **i**bidē. **C** Virtus fidei r spei quō melius pnt eē instā charitatis? **S**o. **A**d ad rubi. virtutis finis. **C** Charitas quō pōt forti' informare r mouere fidē r spem? **S**o. **i**bidē. **C** Viri absq' incarnat' posset eē maior maioritas xitūis: q maioriorē maioritatē vitij/ r maior maioritas vitij posset esse pua' maioris maioritatis xitūis? **S**o. **A**d ad ru. xitūis maioritatis. **C** Si nō eēt incarnat' diuina xitus maiorē concordatiā hēret i suo effectu cū minoritate q cū maioritate? **S**o. **i**bidē. **C** Diuina xitus quō eqlr se cōicat sapie r voluntati p creationē? **S**o. **A**d ad ru. xitūis eqlitatis. **C** Si nō eēt de' incarnatus: posset eē subm in q xtuosa eqlitas creari posset i maiori maioritate? **S**o. **i**bidē. **C** Quare incarnat' meli' fm deū concordat cū eē q cū nō eē: cū incarnat' deo non sit necessaria? **S**o. **A**d ad ru. xitūis minoritatis. **C** Si incarnat' non eēt xitus i maiori maioritate: eēt vitij i maiori maioritate? **S**o. **E**t hoc vnde sequit' falsum r impossib' opz q sequat' verū r possibile. **C** De. q. flor. ar. iesu xpi. de xitate. **I** n subo creato glia r xitas quō pnt eē magis pūe pene r falsitatis? **S**o. **S**olu. **A**d ad ru. antedictā. **C** Glia dei r creature quō pnt esse in maiori maioritate? **S**o. **i**bidē. **C** Distinctio dei r creature quō pnt esse in maiori veritate? **S**o. **A**d ad rubi. veritatis differentie. **C** Maior distinctio dei r creature quō est i maiori xificare? **S**o. **i**bidē. **C** Verificare r concordare quō pnt esse in maiori creare. **S**o. **A**d ad ru. xitatis cōcordatiē. **C** Si non eēt incarnatio: quō posset esse maior pūatio xificadi r cōcordadi in creatione? **S**o. **i**bidē. **C** De' quō pncipiare pōt maiorē xitātē i creādo? **S**o. **A**d ad ru. veritatis principij. **C** Verificare r concordare quō melius consiſuntur? **S**o. **A**d ad rubi. aſidictā. **C** Verificare creatū quō est maius mediū in veritate? **S**o. **S**olu. **A**d ad ru. veritatis mediij. **C** Verificare quō est maius mediū inter sapiam r vo. magni. r bōitātē? **S**o. **i**bidē.

Questiones florum. So. ccvii.

C Finis dei r finis creature cū quo pūm gūt se i maiori veritate? **S**o. **a**d ru. veritatis finis. **C** Finis dei r finis creature i q remouentur forti' a falsitate? **S**o. **i**bidē. **C** Inter deū r creaturā qmō pōt eē veritas i ita magna maioritate: q maior esse nō posset? **S**o. **a**d ru. xitatis maioritatis. **C** Diuina xitas qmō eē cā maiori maioritatis? **S**o. **A**d diuina xitas ē magna r nō pua: ē cā maiori creabilitati. **C** Veritas r eqlitas qmō sunt cause incarnationis? **S**o. **P**riua xitas ē magnā r nō pua. r idē de diuina eqlitate: q ē de psonis. idcirco pcorātiā h'nt i maioritate. **C** De' quō potest creaturā diligere cū maiori amare r quō ipam xificare pnt cū maiori xificare? **S**o. **a**d ru. veritatis eqlitatis. **C** Si nō eēt incarnatio: qd sequerē de xificatōe creatas? **S**o. **a**d ru. xitatis minoritatis. **C** Si nō eēt incarnatio: finis mīdi haberet maiore pportionē cū falsificatiōe q cū xificatiōne? **S**o. **S**i minoritas vinceret maioritatē in creatiōe: falsitas vinceret veritatem in magnitudine bonitatis.

C De. q. flor. ar. iesu xpi. de gloria. **Q** uare glia r ofia sunt rōnes in carnatiōis? **S**o. **a**d ru. aſidictā. **C** Ofia q ē iter elm r elm/ iter plātā r plātā/ iter hoīs r leonē/ inter cor pus r aīaz/ inter solē r lunā. in q h'z eūter nā qetē? **S**o. **I**n ofia increata r creatas q i vna psona p incarnationē pncipat est qes creatiōis. **C** Cōcordatiā dei r creature i quo ē maior? **S**o. **M**aior glia creature ē p incarnationē. **E**t vade ad ru. glie r pcorātiē. **C** Cōcordatiā eli r eli/ plāte r plāte/ equi r leōis/ audit' r visus/ solis r līe/ i quo h'z nālē qetē? **S**o. **I**n glia increata r creatas q i vna psona p incarnationē pncipat: p pcorātiā qetē h'z nālter concordat' creatas cū eli/ elati' r vegetati' r vegetati' ue r sensiti' r sensiti' r līe/ līe r solis/ sol r arietis. **C** Pūm creatū quō h'z gliaz fm cursus nālē? **S**o. **I**n participatiōe principij increati r creati que participat i vnitatem psonę p incarnationē: h'z gñaliter qetē pncipij creatiōis. **E**t vade ad ru. glorie principij. **C** Pūm principij eli r eli/ plāte r plante/ plāte r equi/ equi r equi/ hoīs iū lti r hoīs iūsti/ solis r lune/ solis r arietis.

quō eūternalitē qetē habet nālē. **S**o. **I**n fine incarnationis h'z eūternaltr qetēz principij creatū. **C** H' inter ens infinitū r ens finitū nō sit pportio: qmō pōt eē glorificatio creatiōis? **S**o. **A**d ad ru. glie mediij. **C** Medij qd ē eli r eli/ r plāte/ r sic de alijs medijs nālīb' qmō h'z nālter quietez? **S**o. **I**n pncipatiōe mediij increati r creati p incarnationē omne medium creatū r innocēs a peccato nālter habet quietem. **C** Gloria r finis quō sunt causa incarnationis? **S**o. **a**d ru. glorie r finis. **C** Finis eli r eli/ plāte r plāte/ equi r leonē/ solis r līe. quō h'z qetē nālē? **S**o. **I**n fine increato r creato vno fine p incarnationē cū alio pncipante: h'z qetē oīs finis creat' r excepto fine hoīs dānati r angelī maligni. **C** Gloria creatas cū q ascendere pōt ad maiore maioritatē? **S**o. **a**d rubi. glorie maioritatis. **C** In igne suba maior est q accis/ r plāta maior est in virtute q ignis/ r leo q plāta r hō q leo vel luna. hec maioritas nālīs in q h'z nālē quietez? **S**o. **I**n pncipatiōe maioritatis create et cū infinita magnitudine pſicte p incarnationē: h'z qetē maioritas creatas. **C** Eqlitas creatas cū quō pōt h'fe maiore gloriificationē? **S**o. **a**d ru. glie eqlitatis. **C** Inter elm r elm ē eqlitas/ r inter plātā r plātā: r sic de alijs eqlitatib' creatis. hec eqlitas nālīs i q h'z qetē? **S**o. **I**n eqlita creatas pſicte cū eqlitate psonali increata h'z qetē oīs eqlitas creatas innocēs a pcorātiōe. **C** De' cū quo pōt dare maiorez gloriā creatas? **S**o. **a**d ru. glorie minoris. **C** In igne ē minoritas inquātū suū accis ē minor r sua suba ē maior: r idē ē de minoritate plāte/ leonis/ gruis/ hoīs/ r līe. hec minoritas nālīs creatas i q h'z qetē? **S**o. **I**n iesu xpo est nā hūana minor/ r nā diuina maior: r q abe nature sunt vna psona in minoritate persone h'nt qetēz nālter oīs minoritates create innocēs a peccato. **C** De. q. flor. ar. iesu xpi. de pncipatiōe. **D** ifferētia r pcorātiā create quō alcedit sup eap nālē? **S**o. **A**d ad ru. aſidictā. **C** Differētia quō se extendit in maiori pcorātiā reco lendi intelligēdi r amādi? **S**o. **i**bidē. **C** Differētia cū quo pōt esse nālē? **S**o. **i**bidē.

[illegible]

Prim^o creati qñ h3 mai^{or} me^{is} di^s. So. Glade ad ru. añdictaz. ¶ Prin^o creati pñculatim qñ qđ medii pñt eē pñ^o toto vñiuerso creato? So. Incarnatio ē medii p qđ creator et creatura sunt vñsi pñ^o toti vñiuerso crea^{to}. ¶ Absq; incarnatio posset seqđ de maio^{ri} fine mai^{or} pñ^o et eōdēus: So. Glade ad ru. pñcipii finis. ¶ Absq; incarnatio finis creat^o posset pñcipiari: ita v3 q per se ha^{beret} sūi pñplemēti: So. Iesus xps iquan^{tū} hō maiorificat^o ē i magnitudie boni^{tatis}: qđ de semetipsa ē cōplemētū. hoc esse non posset: si cñ deitate non esset coniun^{cta} sua hñanitas. ¶ De^o in qñ pōt crea^{to}

393

Moritas ⁊ finis q̄s sunt cau-
se incarnationis? So. Vade ad
ru. a. dictā. ¶ Sine incarnatio-
ne posset deus finē formale ⁊ materiale
creare in maiori maiestate accidentis ⁊
⁊ substantie; Solu. ibidem. ¶ Posset de-

Secundū q̄ per p̄lms 3 formas
q̄stiones fecim⁹ de in arna⁹ dei
q̄stiones volum⁹ face. e de p̄lms

Questiones florum.

ductione diuina psonar. ⁊ pmo p bōitate magni^m ⁊ eternitatē. ¶ Bonitas magni^o ⁊ eternitas q̄sio sunt rōnes diuine pductionis; So. Adde ad ru. aſſictam. ¶ Si in deo nō eēt pductio: poſſent i ipō eē ratio nes; So. Deſtructo ante deſtruitur p̄ſis. ¶ Si i deo nō eēt pductio: i ſua p̄tate poſ ſet eē actio p bōitate magni^m ⁊ eterni^m. So. Adde ad ru. bōitatis mag. eter. ⁊ po. ¶ In deo ē vna rō cā alteri? vt ſit pduc tio; So. In diuinis nō eſt p̄prie dictū cā ⁊ effect^o. ⁊ iō op̄s dicere rō rōni. ſic bonitas q̄ ē rō bono q̄ boni pducatur. ⁊ ip̄s bōitas eſt mag^o: ē rō magnitudini: q̄ illud boni pductū ſit magnū. ¶ Sapia dei q̄sio eſt rō pductioni; So. Adde ad ru. bonitatis magni. eter. ⁊ ſapie. ¶ Si i deo nō eēt p ductio: qd̄ icōueniēs ſeq̄ret? So. Intelli git ſapia dei: q̄ bonitas ē rō bono: q̄ pduc at bonū. ⁊ h̄ oꝝ ip̄m itelligere de neceſſi tate: poſſit bonitatem itelligit ⁊ ip̄as itelli git eē magnā. ⁊ p hui^o itelligere itelligit: q̄ bonitas ē rō bono: q̄ pducatur bonū ⁊ magnū bonū. ⁊ idē p eternitatē. Et ſi p ductio non eēt i deo: itelligeret bonitatem eē ocioſam rōnē. vñ malū ſeq̄ret ⁊ guitas bonitatis. ⁊ p̄ta alia icōuenientiā ſeq̄rent: q̄ in eēntia diuina eē non p̄nt. ¶ Diuina volūtas q̄sio ē rō neceſſaria pductioi; So. Adde ad ru. bōitatis mag. eter. ⁊ volūta tis. ¶ Diuina volūtas ē ita magna ratiō ⁊ ita bona ⁊ ita eterna p amare ſicut per bonificare magnificaret eternare; Solu. Si diuina volūtas non eēt ita mag^o ratio ad bonificandū magnificandū ⁊ eternandū ſic ē rō ad amandū nō eēt magnū rō volū tati: q̄ eēt magnū; nec bonitas eēt rō ma gnitudini: q̄ eēt bōa. ⁊ idē ſuo mō de eſſi tate. ¶ Si iſi q̄sio caderet i diuina bonita te? X̄tus magnitudinis ⁊ eternitatis; So. Adde ad ru. bonitatis mag. eter. ⁊ X̄tus. ¶ Quid iſi eēt bōitati: ſi i deo nō eēt pduc tio; So. Lōtrariū illi? X̄tus quā h̄z bōi tatis i bonificāte bonificabili ⁊ bōificare p inſinitatē ⁊ eternitatē: eēt illud vitii: qd̄ q̄ris. ¶ Diuina X̄tatis q̄sio ē pditionata p bonitatem magnitudinē ⁊ eternitatē; So. Adde ad ru. bonitatis magnitudinis eter nitatis ⁊ X̄tatis. ¶ Pductio i deo q̄re t de neceſſitate. So. Quid bōitas magni^o

eternitas ⁊ xitas sunt rōnes ppter qd ⁊ sunt h qd sunt p formā: est i deo pductio de necessitate. Et vade ad ru. vrs. ¶ Sñā quō ē rō ppter qd bōitatis magnitudinē ⁊ eternitatis? So. Glade ad ru. bōitatis magnitudinis eternitatis ⁊ glie. ¶ Sine pductiōe posset eternitas hfe magnā gloriā bōitatis? So. P̄tinato ppter qd de eternitate p̄uaret ex ipa mag^o glia bōitatis. ¶ Eternitas quō pōt eē magn^o i bonitatis? So. Glade ad ru. bonitatis magnitudinis eternitatis ⁊ dñie. ¶ Producere posset eē i deo sine distinctionē pducēs ⁊ pducti? So. Sicut p̄dictio nō suffiet q pduct^o ⁊ ille q pducti: sūt vnū idē i n̄fero: ita bonitas magn^o eternitas pductiōis nō su finit^o: q si pductio sine distinctione pducti: ⁊ illi^o q illi pducti pducit. ¶ Cōcordātia quō redit pductionē a bōitate magn^o ⁊ eternitate? So. Inquāti bonitas ⁊ eternitas sūt rōnes cōcordabiles puro actui: est cōcor^o rō pductionis. Et vade ad ru. bonitatis magnitudinis eternitatis ⁊ cōcor^o. ¶ Sine pductiōe posset i deo eē cōcor^o? So. Impossi^o ē cōcordātia esse sine plib^o. idcirco opz q i deo sit pductio pluris: vt bonitas magn^o eternitas possint cōcordātiā hfe. ¶ Sine pductione possent bonitas magn^o ⁊ eternitas eē lōge a p̄ietate? So. Lā qre bonitas magn^o ⁊ eternitas p̄nt eē lōgi^o a p̄ietate ē cōcor^o: ⁊ ē p̄ia p̄ietati: ⁊ cōcor^o i deo sine pductione eē nō pōt. Et vade ad ru. bonitatis magnitudinis eternitatis ⁊ p̄ietatis. ¶ Cōtrarietas pōt eē occasio pductiōis i diuinis? So. Nō eēt magn^o rō cōcor^o: si p̄ietas eēt rō ad cōcordādū. ¶ Deus posset eē magn^o p̄ncipiū p bonitatis ⁊ eternitatis? Sol. Glade ad ru. bonitatis magnitudinis eternitatis ⁊ p̄ncipiū. ¶ Bonitas ē maior rō p magnitudinē ⁊ eternitatē p̄ncipiatiuitati q p t̄pvel p puitate? So. Quia de^o est magn^o ⁊ non puus fm suā cōditionē cōditionat^o est ad pducēdū magn^o ⁊ nō parūsi i seipso. ⁊ qz creatura ē p̄a: ordinat^o ē extra ad pducēdū puā creaturā. ⁊ qz vult pducere suā similitudinē: magnā creaturā pducit. Et i hoc passu cōgscit: q de^o pducit magnā creaturā fm cōditionē sue similitudinis: ⁊

paria fm pditionē creature. ¶ Sine p-
ductioe possit eē bōficare i me^o bōitatis/
r magnificare i me^o magnitudinis r etna-
re i medio eternitatis? So. Gade ad ru.
bonitatis magnitudinis eternitatis r medi-
¶ Est magni^o dei sit infinita: quō p̄t esse
mediū in illa q̄ extremitates nō hz? Sol.
p̄pter h̄ est bonificare i medio boni-
tatis: qz ē de bōificāte r bōificabili. ¶ Fi-
nis est ita magni^o sicut bonitas r etnitas?
So. Gade ad ru. bonitatis magnitudinis
etnitas r finis. ¶ Finis quō est ita ma-
gni^o sicut bonitas r eternitas? Sol. In h̄
q̄ magni^o se cōicat i eēdo ita magna rō
ad bōificā dū sicut magni^o bōitatis / r ad
etnificā dū sicut magni^o etnitas / ē ita ma-
gni^o finis bonitatis sicut ē bonitas r eter-
nitatis sicut est eternitas. ¶ Bōitas ma-
gnitu^o r etnitas quō p̄t eē i maiori ma-
iōitate? So. Gade ad ru. bonitatis magni-
tudinis etnitas r maiōritatis. ¶ Sine
pductioe p̄t eē bonitas magni^o r eterni-
tas i maiori gradu entitatis q̄ possit eē?
Sol. Impossē ē q̄ aliq̄ subā nō sit maior
p̄xisteret agere q̄ simplr p̄xisteret non
agere / aut p̄ ageret nō existeret. ¶ Equali-
tas quō rō necessaria pductiōe? So. Ga-
de ad ru. bonitatis magnitudinis etnitas
r eq̄litas. ¶ Magni^o quō est rō bo-
nitatis r eternitatis p̄ eq̄litate? Solo. Exite
magnitu^o rō bonitati: q̄ in illa sit eq̄litas
bonificātis bonificabilis r bonificare. est
ei rō: q̄ sit magna p̄ eq̄litate. sine q̄ eq̄lita-
te nō possit eē sibi rō: q̄ esset magna. r idē
est de eternitate. ¶ De^o quō esset minor?
¶ aliud ens sine pductiōe? So. Gade ad ru.
bonita. magni. etni. r mīōritatis. ¶ Ma-
gnitu^o possit esse nō rō bonitati r eterni-
tati? Sol. Sicut magnitu^o dei non potest
esse mala nec i tēpore: ita bonitas r eter-
nitas non possunt esse parue.

Quod. q. p^ratⁱs sapieⁿtie et voluntatⁱs ar. dinal.
 An in deo sapiaⁿtia et voluntas sint
 actus: q^uo sunt possibilis? Solo.
 Sunt possibilis: iqua^mu^m est. p^ro
 p^rsonar^u p^rductar^u p^r intelligere: q^uo est
 de essentia sapieⁿtie: et per amare: quod est de
 essentia voluntatis. et non sunt possibilis
 per essentiam nec p^r existentiam. Et vade
 ad ru. aⁿdicta. ¶ Pater intelligendo p^r

ducit filium. ⁊ spūſſctūs pſem intelligen-
do perſonā non pducit. idcirco q̄ro ⁊ quō
pōt eſſe intelligere ſcī ſpūs ita magnū ſi-
cut intelligere pſis? So. Sicut intelligere
pſis ſuā h̄z pfectionē in pducēdo filiū h̄z
intelligere ſpūſſctī pfectionē ſuā in nō p-
ducēdo pſonāſ; q̄ ſit pura p̄p̄latio. ⁊ h̄
vt pſone ſint tres ⁊ nō plures. Et vade ad
flo. ar. ap. licalis. vbi p̄bāntus q̄ nō pōt
eſſe in deo niſi tres perſone. ¶ P̄tās quō
rātū p̄t de x̄tute ſicut eadē x̄t? So. Quā-
tū x̄tus ſcibilis eſt p ſapiām ⁊ amabilis
p volūtātē: tantū poſſibilis eſt p p̄tātē. Et
vade ad ru. p̄tātis ſapīe volūtātis ⁊ virtu-
tis. ¶ Q̄ illud q̄d eſt in deo ⁊ eſt ſubſtā. nec
in ipſo eſt aliq̄d accīſ. ⁊ ſpūſſanc? ſeipm
intelligi? p ſonā non pducit. idcirco q̄ri-
tur: quō ſuū intelligere poteſt eē ſubſtā ⁊ nō
accīdeſ? So. Spūſſanc? in quātū ſeipm
intelligi? ſeipm per p̄tātē intelligere pōt.
et ſicut ſeipm p̄t per p̄tātē intelligere: ſcit
ſeipm per ſapiām ⁊ diligit ſeipm per vo-
lūtātē: ⁊ x̄tuofum h̄z intelligere p x̄tutez.
q̄d virtuoſūz intelligere nō h̄eret: ſi dilige-
ret eſſe p̄t q̄m diligeret ſp̄em. q̄ h̄ ſingula-
rē virtutē eſſendī p̄t. Et ſicut h̄z ſingula-
rē x̄tutē eēndī p̄t: ita ſingularē h̄z p̄tātē
ſingularē ſapiām ⁊ ſingularē volūtātē
eēndī p̄t. et q̄ ſpūſſctūs eſt de toto intelli-
gere pſis ⁊ de toto intelligere filiū: ē ſubſtā
ſuū intelligere: quīſ ſubſtātiā nō pducit.
¶ P̄tās quō p̄t rātū de x̄tate: ſicut p̄t
ſapia ⁊ volūtātē? So. Vade ad ru. p̄tātē ſa-
piētīe volūtātē ⁊ x̄tātis. ¶ Si p̄t q̄rtā p̄-
ſonā conſiderat: ipſam pōt intelligere per
p̄tātem ⁊ ſapiāz. ⁊ ſicut ipſam p̄t intellige-
re per p̄tātem ⁊ ſapiām: ipſam amare p̄t p̄-
p̄tātem ⁊ volūtātem: ⁊ ſi ipſam amare p̄t
per poteſtatem ⁊ volūtātem: opz q̄ q̄rtā
perſona ſit de neceſſitate: vt volūtātis at-
tingere poſſit hoc q̄d deſiderat. idcirco q̄-
ritur: quō poteſt eſſe inconueniens: q̄ ſit
quarta perſona. poſtq̄ nō eſt inconueniens/
nec impoſſibile q̄rtā perſonā conſiderari?
So. In deo p̄tās ſapiētia ⁊ volūtātis ſunt
vniſi idē in niſero cū x̄tate. idcirco ſapia
ſe extendere non p̄t ad cōſiderā. ſi aliquā
perſonā extra x̄tātē. q̄ ſi p̄ſide-aret: ſpe-
ciem multiplicaret. et ſic faceret. h̄mer
extraveritatem: ſicut h̄oīes faciū. ⁊ volū-

Questiones florum.

noritate? So. Sine accite nulla minoritas potest esse. Et vade ad ru. dñe pcedā tie pñetatis et minoritatis. C. Si pater sit pducēs et filius filius: spñs scñs q non pducit: quō pñt esse in ita magna distinctione et pcedā? sicut sunt pñt et filius? Sol. Due passionēs sancti spñs sunt de tota actiuitate pñt et filius: ita sunt vna persona sicut due actiuitates sunt vnum principium.

C. De. q. principij medijs et finis de flo. arbo. diuinalis.

Deus quō pñt esse puri pñt? So. Vade ad ru. añdictā. C. Cum scñs spñs sit ex pñt et filio: quō est ipse tāti ex filio sicut ex pñt? So. In unitate medijs et finis ē vnitas pñcipij. C. Pñcipij me et finis quō pñt ēē i maiori maiortate: q ēē possit? So. Vade ad ru. pñcipij medijs finis et maiortatē. C. Postq in deo nō ē vacuitas: quō pñt ēē i pñt pñlere? So. Ita qz q i deo sit pñlere ex pñlere et pñlere: sicut i amore amare ex amāte et amabili. C. Pñcipij pñcipiabile et pñcipiare: quō pñt ēē eq̄lia in medio et in fine? So. Vade ad ru. pñcipij medijs finis et eq̄litate. C. Pñcipiabile et pñcipiabilis: quō sunt eq̄les i pñcipiare? So. Ita qñtio fiat i finire eñnare gñare et spirare. C. Si i deo nō ēē puri pñcipiare: qd ex h seq̄ret? So. Vade ad ru. pñcipij medijs finis et minoritatis. C. De maiori pñcipiare et minorit quō habetur cognitio? So. ibidē.

C. De. q. maiortatis eq̄li. et minorit.

Divine pñone cñ q sunt remote a maiortate et minoritate? Sol. In eñno et iñfinito eq̄lificare maiortas et minoritas ēē nō pñt. Et vade ad ru. añdictā. C. Si in deo nō ēē eq̄litas: foret i ipso ineq̄litas? So. Qui de deo vñā rōnē pñnaret: pñnaret omnes rationes.

C. De. q. flo. ar. exēplis. Et pmo de eñali.

His auri i q ē magis xñuosus? So. Vade ad ru. añdictā. C. Si ignis sit creatura: finis suus pñt esse mal? Sol. ibidē ad. iij. pa. C. Quare ēē est magis vñle q bñ ēē? So. ibidē ad. iij. pa. C. Si ferris sit vñlius argento: qñ argenti ēē agis pulchri q ferris? So. Hoc quōd dens nō dat vñt: dat alijs. Et vade ad iij. par. C. Culpa quomō incipit? So. ibidē ad. v. pa.

C. Vñ qñ hz maiore foztitudine q tenebre? So. Anñ modicū de lumine illuminat vñā magnā cameram. Et vade ad. vi. pa. C. Ignis q cñ luna pñcipat: qñ descēdit inferi? ad pñcipā dum cñ pipe? So. ibidē ad. viij. pa. C. Aqua calida q ē i olla: calefacit p suā nām carne: q sunt i ipso? So. ibidē ad. viij. par. C. Iby pocrisis et supbia qñ hñt pñor dñtā? So. ibidē ad. ix. par. C. Nobilitas in q pñt mo incipit? So. ibidem ad. x. par.

C. De. q. puer. flo. ar. vegetalis.

Decē qñ incipit? So. Vade ad ru. añdictā i pmo pa. C. Liber hñilitatis vbi ē? So. ibidē ad. iij. pa. C. Liber finis vbi ē? Solu. ibidē ad. iij. par. C. Inuisibilitas qñ erit in visibilitate? So. ibidē ad. iij. par. C. Repñssio vbi incipit? So. ibidē ad. v. pa. C. Hotes qñ penitēt? So. ibidē ad. vi. par. C. Ibo qñ ē supb? So. ibidē ad. viij. par. C. Im perfect? et pñfectio quō sunt i vna eadē qñtate? So. ibidē ad. viij. pa. C. Particula re qñ ē pñpinq? finit q vñt et vñt qñ ē maius q pñcūlare? So. ibidem ad. ix. pa. C. Quare hō q ē est vñt et nobil: nō vñt videre sñt pñtē vñt et pauper? So. ibidē ad. x. pa. C. De. q. puer. flo. ar. sensual.

Am de sit iñfinit? sñt acti pñt? et hō pñpñeder? So. Vade ad ru. añdictā i pmo puer. C. Sercreti qñ cognoscit? So. ibidē ad. iij. pa. C. Supbia qñ cognoscit? So. ibidē ad. iij. pa. C. Oculi qñ mouēt mēoriā ad recolēdñ? So. ibidē ad. iij. pa. C. Mēoria qñ mouēt sensitivā? So. ibidē ad. v. par. C. Sensitivā qñ sentit cñ medio? So. ibidē ad. vi. pa. C. Iñfinitas iñfinitatē q sunt? So. ibidē ad. viij. par. C. Quare visibilitas sentiri nō pñt? So. Sicut oculi nō pñt audire neqz aq pñt sentire: ita forme q sunt in potētia seinuicēz videre nō pñt. Et vade vñt. ad. viij. par. C. Postq oculi visibilitatez nō vident: qñ ipam desiderant? So. Pñpter hoc forme gñales desiderant vñt spāles attingātur. Et vade vñt. ad ix. par. C. Homo qñ videri nō pñt? So. Si homo videri possit: aia sua possit videri. Et vade vñt. ad vñtimum par.

C. De. q. puer. flo. ar. imaginalis.

Questiones florum. So. cxi.

Imaginativa et sensitiva quō hñt officia diuersa? Sol. Vade ad ru. añdictā i pmo pa. C. Aia rōnal pñt dormire? Sol. ibidē ad. iij. pa. C. Imaginativa qñ imaginari nō potest in vñt tpe totū circūlū firmamēt? So. Imaginativa q est rome imaginari nō potest: q caput antipodū sit supra et pedes inferius. Et vade vñt. ad. iij. pa. C. Quare imaginari mortē pñt valēt? q imaginari vitā? So. Qui mortē imaginat aliā vitā desiderat: et vitā huius mñdi pñt finem cursu nālē. Et vade vñt. ad. iij. par. C. Pulchritudo quō est mala? So. ibidē ad. v. pa. C. Imaginatio regis quō est ordinata? So. ibidē ad. vi. pa. C. Intellectus cñ q vadit añ voluntatem? So. ibidē ad. viij. pa. C. Imaginatio in quo mō ē extendit et restringit? So. ibidē ad. viij. par. C. Est aliq d iñfinitū mobile eq̄luter p potētiā et obm? So. ibidē ad. ix. pa. C. Memoria quare est iñfinita? Solutio ibidem ad. x. para.

C. De. q. flo. ar. humanalis.

Ita hoīs qñ ē? So. Vade ad ru. añdictā. C. Que paupertas aut pñnatio est maior? So. ibidē ad. iij. par. C. Ibo iustus quō cognoscit? Sol. ibidē ad. iij. pa. C. Ibi cogitare nobilitas sit q sentire: qñ desiderat plus sentire q cogitare? So. Qz equus facit p suā spēm: cñ filii gñat de asina: plus retinet suus filius similitudinē asinā q equinā. Et vade ad. v. pa. C. Pñtū originale quō cognoscit? Sol. ibidē ad. vi. pa. C. Mutatio itēndis quō bonā famā adducit? Sol. ibidem ad. viij. pa. C. Hypocrisis de q vñt? So. Ita vñt hypocrisis de bona fama sicut vñt de colore. Et vade ad. viij. pa. C. Homo quō valet plus q asinus? So. ibidē ad. ix. pa. C. Homo quomodo sat tenere bonas vias? Solutio ibidē ad. x. para.

C. De. q. puer. flo. ar. hñanalit spñalis.

Dmo iust? quō dñt diligit plus q seipz? So. Vade ad ru. añdictā i pma rōe. C. Mēoria qñ dñt obliuiscit? So. ibidē ad. iij. pa. C. Res visibiles quō res iñvisibiles significat? So. ibidē ad. iij. pa. C. Amabilitas dei quō pñt ēē amabilitas hoīs? Sol. ibidē ad. iij. pa.

pa. C. Deus qñ nō ē honorat? p totū mñdū? So. ibidē ad. v. pa. C. Hñcū? q pietatē adducit? recolētiā: qñ ē? So. ibidē ad. vi. pa. C. Electuarii iñfinitatē necessarii qñ ē? So. ibidē ad. viij. pa. C. Suspiria et flet? quō pñt pñmūt? So. ibidē ad. viij. pa. C. Mala voluntas quō cognoscit? Sol. Quilibet latro tenebras diligit. Et vade ad. ix. pa. C. Ira dei i quibus hoīb? est? Solutio ibidē ad vñtīm para.

C. De. q. puer. flo. ar. mor. virtuosae.

Aua quō sñt puritatem? Sol. Vade ad pñā rōnē ru. añdictē. C. Fides qñ pñorat? So. ibidē ad. iij. par. C. Duo brachia iustitie q sunt? So. ibidē ad. iij. pa. C. Caritas quō ē de sectiua? So. ibidē ad. iij. pa. C. Maior et mñilitas quō est iter iustitiā et spē? Sol. ibidē ad. v. pa. C. Iñfinitas qñ bōa xba adducit? qñ sunt? Sol. ibidē ad. vi. pa. C. Iñfinitas qñ pñt spei de hoīb? So. ibidē ad. viij. pa. C. Fortitudo p quā est maior? So. ibidē ad. viij. pa. C. Quis est maior mantel: lus et maior tunica? Sol. ibidē ad. ix. pa. C. De. qñ ē hoīs? So. ibidē ad vñtīm para.

C. De. q. puer. flo. ar. mo. virtuosae.

Eritudo quō hz culpam? Sol. Vade ad pñm puer. ru. añdictē. C. Iñfinitas pñe q sunt? Sol. ibidē ad. iij. pa. C. Si supbia ascēderet: ēē vitii? Sol. ibidē ad. iij. pa. C. Quare filius portat culpā pñs? Sol. ibidē ad. iij. par. C. Spes cui est magis dñia? So. ibidē ad. v. pa. C. Pñdētia quō est magis remora? So. ibidē ad. vi. pa. C. Pñtū qñ non pñt esse creatura? So. ibidē ad. viij. pa. C. Esse cui est magis dñis? So. ibidē ad. viij. par. C. Vitii et culpa quō sunt vñt i dñe iñfinito? So. ibidē ad. ix. pa. C. Anñ idē vitii quō est magis et minus? Sol. ibidē ad vñtīm pa. C. De. q. puer. flo. ar. imperialis.

Dix in q est iñfinita? So. Vade ad ru. añdictā i pmo pa. C. Maior pulchritudo regis de quo ē? So. ibidē ad. iij. pa. C. Honor regis i quo sustentatur? So. ibidem ad. iij. pa. C. Seruitus quomō venit in libertatem? Sol. ibidem ad. iij. pa. C. Malus princeps quō est vincibilis. et bonus princeps quō est fortificabilis? Sol. ibidem ad. v. para.

¶ De. q. puer. flo. ar. celestialis.

I De. q. puer. flo. ar. euternalis.
In paradiso est aliqd mali? deſide
riū? So. Ade ad pmiū pa. ru. aſi.
dicte. ¶ In paradiso eſt aliqd de
fect? Sol. ibidem ad. ij. par. ¶ Quilibet
demon diligit publicū mali? So. ibidem
ad. iij. pa. ¶ Infernus de q̄uiuit? So. ibi.
dem ad. iij. pa. ¶ In paradiso erit quilz
bet homo rex? So. ibides ad. v. par. ¶ In
paradiso eſt ſpes? Sol. Hoc quod eſt ſpes
in hoc mundo eſt intelligere in paradiso.
Et vadevts. ad. vi. pa. ¶ De paradiso pōt
aliquis exire? So. ibides ad. viij. pa. ¶ In
inferno pōt ieſus xp̄s diligi? So. ibide ad.
viij. pa. ¶ In inferno eſt aliqd finis natu
ralis? Sol. ibidem ad. ix. pa. ¶ Timor eſt
in inferno? Sol. Aī: hō maiorē penā h̄re
p̄t q̄ aīa: h̄z q̄l aīa dānata timorē de die
iudicii. Et vadevts. ad. lltimum pa.

401

E Buctus ar. vegetal' q's est: So°. **E**ade ad ru. aſdictam. ¶ **E**uo
fruct' q' ſunt in pomo q' ſunt
individuati: So°. **S**inis elationis ē p' ele
mētare/ & ſinisvegetationis p'vegetare.
¶ **E**uo fructus qui ſunt in pomo quomō
conſiguntur in vno fructu q' ē pomū: So
lu. **E**x pluribus ptib' ſimplicib' ē cōpoſi
tarna ſubā/ & ex plurib' ſubijs cōpoſitis ē
vna ſubā cōpoſita: q' ē plus q' aliqua ip
ſarum cōpoſita. ¶ **E**uo fruct' ē vno q' ſo
ſunt imaginabiles: So°. **E**ade p'rs. ¶ **E**ce
trum plantarum quod eſt: Solu. ibidem.
¶ **E**uo ex partibus plante eſt magis ple
na: Solu. ibidem. ¶ **S**alix q'rehōn facit

20 il

Questiones fructuum.

fructum? So. ibidē. **C**erasum qre hz os siue lapidē intra r nō extra sicut amigdā lā r nux: So. ibidē. **C** Gradus qd elā ha bent in plātis: quō sunt assuati? So. ibi dē. **C** Plāte habent ita gradus suos as si tuatos fm vegetationem: sicut habēt fm elemētationē? So. Formis nobilibus est magis necessari? ordo q min? nobilibus.

C De. q. fructus ar. sensualis.
Ruct? ar. sensualis qd est? So. **A**de ad ru. a. d. c. t. a. **C** In eq quis est fructus elementor? vege tatiue? sensitue? So. ibidē. **C** Equus est visibilis per colorē/aut est visibilis p visi bilitatem? So. In equo est color ex elemē tis/ r visibilitas est sensitue/ r color est sub lectum visibilitatis/ r obiectū visum est ex ambab? passionib?. **C** Equus quō est fru ctus? So. Equus inquātū est visus: ē fru ctus videndi. idcirco est fruct? sensitue/ et inquātū est colorat? r color est visus: ē co loratus fruct? coloratū. r inquātū ē vege tat? est fruct? vegetatū. **C** Equ? qre ē fru ctus? So. Equ? est fruct? p formā. sicut pa nis: q ē fruct? farine r aq/ r suba q ē fruct? sue forme r sue materie. Et equ? ē fruct? p finē: inquātū ē p pēdare. de q ēdare ē fru ct? ēdātū. **C** In eq colorato ē fruct? co loratū? So. In eq colorato ē fruct? co loratū formāl? r q coloratū ē vt sit visus: est fruct? formāl? sensitue. **C** Ex trib? fru ctib? equus quō est vnus fructus? So. Est equus vnus fruct? cōis ex pluribus forma liter r finalr. formāl? p eētā oim trium fructū piculariū. finalr p finē cuiuslibet triū fructū. **C** Fruct? eq hz qdē i seipso? So. Inquātū equ? est fruct? formalis: est fruct? supiū? r inquātū ē fruct? finalr: ē fru ct? alteri? r qdē tati: cui? ē fruct? p ēdare. sicut pomū: q ē fruct? illi? p cōedere: q ipm comedit. **C** Equ? qre nō ē fruct? finalr sui? ipi? So. Si equ? nō ē in istm eqtādi et arādi aut alicui? necessitati? hois: ptes sue hētēt i tpo qdē r nō fuitēt deo. cū ita sit: q equ? de deo cognitiōes nō hz. r seqret: q equ? ēē creat? sibi ipi? r nō deo. **C** Ser pens q hoies occidit: quō est fruct? hois? So. Serp? s inquātū hoies occidit: ē isth? iustitie dei r prudētie hoim. hz etiā aliq? pditiones: q sunt bone pditionib? hois. sicut

tyriaca: que sit de serpente: que bona est? venenū? p leprā/ r ptra morbi caducū/ et fortificat calorem naturalem.

C De. q. fructus arboris imaginialis.
Ruct? ar. imaginialis qd est? So. **A**de ad ru. a. d. c. t. a. **C** Fruct? ar. imagināl? de q? So. ibidem. **C** Fruct? imaginatiōis qre est? So. Est p formā r p finē. p formā h ē p imaginari. p finē hoc ē p imaginatū. **C** Capra imagināl? lupi: de quo hz timorē. idcirco qrit: qho lupus q est imaginat? ē fructus imagina tionis capre? So. Ex secundariis intentio nibus sunt fruct? pmaris. sicut capra q tiz morē hz de lupo: q diligat vivere. **C** Capra fontē imaginat? sōis imaginat? qho est fruct? imaginatiōis capre? So. Sicut do fontis quā imaginatio multiplicat: ē fru ctus secundari? imaginatiōis/ r bibere ē fru ctus pīm? **C** Equ? viu? q equū mortuū videt: imaginatur suā mortē? So. Si equ? suā mortē nō imaginaret: de morte timo rē nō haberet. **C** Visibilitas quō ē fruct? imaginatiōis? So. Si visibilitas nō ēē imaginatio coloratū imaginari nō posset. est ergo visibilitas ita fruct? secundariis imaginatiōis: sicut panis ē fruct? scdari? vite. **C** Ithō chymērā imaginat? illa chyme ra est fruct? imaginatiōis cū ipsa non sit realr? So. Spēs q nō sunt entis verorum sunt instrumentales cū quib? vere attingit tur. **C** Imagiatū qho est fruct? imagina tionis? So. Sicut calefactū ē fruct? calo ris r sentitū sensus: est imaginatū fructus imaginatiōis. **C** Imaginari ē fruct? ima ginatiuitatis? So. Imaginatiuitas ē fru ctus formalis/ r imaginari finalis.

C De. q. fructus arboris humanalis.

Ructus ar. hūanal? qd est? So. **A**de ad ru. a. d. c. t. a. **C** Hia rō nalis qho est fruct? corpis? So. Si ēdare ē fruct? secundari? elor? r elatū ē pīm? ita corpificare ē fruct? scdari? potē tie etatiē/vegetatiē/ sensitue/ imaginatiē. et rōnatiā ē fruct? pīm? fm pparationē fru ctū q sub se sunt. r ē secundari? fm ppara tiōē rōnati hominificati. **C** Ithō qho ē fru ctus solis? So. Sicut martell? q est. ppter clausū/ r plātā q ē. ppter vitā aīal? ita sol ē ppter hoies. **C** Quāvilitatē hz sol de cē

Questiones fructuum. Fo. cxxiii.

hois? So. Sole seruētē hoī seruit deo. qz hō diligit deū r cognoscit. **C** Ithō p quaz nām est nobilior fructus? So. Ithō ē fruct? p formā/ r est fruct? p finē. r p formā non est fruct? creaturay corporalis: sed per fi nē est fruct? oim creaturay corporalium. **C** Quis ē fruct? hois pctoris? So. Illa suba est suo fructu vacua: q suo fine est pri uata. Et i h passu cognoscit: qho pena dā natoz ē magna. **C** In hoie dānato quis est fruct? solis r plātē? So. Fruct? solis r plātē pdir? ē in hoie dānato: inquātū bea titudinē nō hz r restaurat? i iudicio dei. **C** Martin? ē meli? fruct? pīs sui q sol? So. Martin? est fruct? sui pīs formāl? finaliter r mālter. r est fructus sol finalr tātmō. **C** Fruct? meritori? martini qd est? So. Iustū est fruct? iudiciū/ r amatū amādū. **C** In hoibus qho sunt fruct? alte rabilis? So. Fruct? fabri q clauum facit: sunt denarij quos hz ppter clauū. r clau? est fructus hominis: q ipsum emit. r h de gradu in gradum vsq? ad viuere.

C De. q. fruct? arbo. moralis virtuose.

Ruct? ar. mo. qd est? So. **A**de ad ru. a. d. c. t. a. **C** Fruct? mora les qho nascitur de hītib? So. De iustitia nascit iust? act? p iudicare/ et bonus bonificat? p bōificare. Et vade ad ru. vīs. **C** In moralib? hītib? qho sunt q dā fruct? alioz? So. Inquātū vna man? aliā inuat: ē vna man? alterius. sicut mar tell? q ē clau. **C** Fruct? morales qho col ligunt? So. Imagiatia colligit coloratū cū videre/ r vba cū audire. **C** Fruct? mo rales qh colligunt? So. In illo tpe: quā do martin? actib? virtutum vtis: colligit merita. **C** Fructus spei qd est? So. Illud meritiū qd martin? hz p spē: ē fruct? spei. **C** Cū martin? sit desperat? fructus spei quē habebat vbi ē? So. Fruct? quē mar tinus habebat p spē nō attingit beatitu dinē: cū martin? desperat? ē veritū vtili tatē attingit: inquātū est occasio minoris pene. **C** Robilior fruct? martini vitiōi qd est? So. **A**de vīs. **C** Anus fruct? qho est in potētia alteri? fruct? So. ibidem. **C** Mors qho est fructus vite? So. Lum mors moral? ē virtuosas: ē ita fruct? vite vir tuose: sicut mā ducare est fructus ipsius vi

uere/ r color colorati.

C De. q. fruct? ar. moralis vitiōse.

Ructus vitiōsus qd est? So. **A**de ad ru. a. d. c. t. a. **C** Cū pctm sit occasio priuatiōis finis: qho pōt hēe aliqū fructū? So. ibidē. **C** Pū nitio qho ē fruct? pcti? So. Punitio est fruct? pcti: inquātū ē istm qd subm pcti sit tormētati. **C** Punitio qho ē istm gtiē? So. Cū malis cōgscunt bōi. **C** Pctm pē esse fructus alicui? sube realis? So. Sicut cecitas est priuatio visus: est pctm pūatio fructificādi. Et in hoc passu cognoscit: q pctm est illud instm p qd pūat? ē fructus virtutis. **C** Anus pctm ē fruct? alteri? So. Inquātū vni pctm inuat aliud: vni pctm ē instm alteri? ē fructum virtutis. **C** Demō q martinū peccare facit cōsequi tur aliqū finē? So. Finis calor? innālis i hoie q hz febrē est p finē calor? nālis. r iō finis calor? innālis ē p finē sui ppiū subī. **C** Quis ē fruct? supbie? So. Supbia ap petitū hz eundi superi? r suū fructū colligit in cūdo inferi? **C** Fruct? auaritie qd est? So. Auari? desiderare facit diuitias r attingit suū fructū i paupitate inquātūz hō auar? ē magis paup q ali? hō. **C** For ma demonis qd est? So. Informatio p quā quelibet ps demōis hz suū finē i puatiōe est forma demōis. Et in hoc passu cogno scitur qho ē magna puerisio xtiū i vitiū.

C De. q. fruct? ar. imperialis.

Ruct? ar. iperial? qd est? So. **A**de ad ru. a. d. c. t. a. **C** Fruct? ar. imperial? de q? So. Fructus per sone cōis ē plurū piculariū moralitatu? q in plib? hoib? sustētant. **C** Fruct? pū cipis qre est pncipalr? So. Calor ignis ē ppter calorē piperis/ equi/ gruis/ r hois. **C** Fruct? pncipis ē supior aut inferior? So lu. Est supior p formā/ r inferior p finem. Et in h passu cognoscit q null? hō fm si nē est tātm subditus sicut pnceps. **C** Pe ior fruct? qd est? So. Dixit Ray q illam questionem faceret malo pncipi. **C** In malo pncipe quis est peior fructus? So. Robilior fruct? q est in pncipe: est p iuz titiā. **C** Fruct? imperialis qd sapit? So. Sapit pacēt diuitias hominū: pnceps sit bon? **C** De quouit fructus pncipis?

Questiones fructuum.

Solu. **A**luit de actib⁹ suarū virtutū et de actib⁹ virtutū suoz hoim. **F**ruct⁹ principis qñ est pulcher: So. Et pulcher est bona fama et cñ vero iudicio. **F**ructus principis vbi est? Solu. In patibulo in suo scuto et in sua corona.

De. q. fruct⁹ ar. apostolicis. **R**uctus ar. apicalis qñ est? So. **A**de ad ru. añdictā. **F**ruct⁹ ar. apical⁹ de quo est? So. Est de ordine qñ gētes ordinat ad saluationem. **C**ultor fruct⁹ quis dñ esse? So. **A**de ad ru. vñ. **F**ruct⁹ apicalis de qñ viuit? So. **A**luit de cōtatib⁹ finitū sub ipso existerit. **E**t vade ad ru. vñ. **F**ruct⁹ apostolicus est magnus? So. ibidē. **F**ruct⁹ ar. apical⁹ deberet esse dulcis? So. ibidē. **F**ruct⁹ ar. apicalis ē alb⁹? So. ibidē. **F**ructus ar. apical⁹ ē vtilis? So. ibidē. **F**ruct⁹ ar. apicalis cū? imago ē? So. **A**luit de iēsu xps in celo et imago sue vnitatis et dñi ē in terra vñ? apic⁹. **I**n apostolico fuus fructus qñ est figurat⁹? So. Sicut figure litterarū sigilli et figure lfar cere formate per ipas de sigillo sunt vñi in specie et numero: est fruct⁹ apical⁹ impressio pportionata et disposita: qñ sit si militudo in apostolico.

De. q. fructus ar. celestialis. **R**uctus ar. celestialis quis est? So. **A**de ad rubi. añdictam. **F**ruct⁹ ar. celestia⁹ vbi colligitur? So. ibidē. **F**ruct⁹ arietis et maris est vñ? So. **A**luit de in spē qñtatis et sunt plures: quātū ē dñia obiectoz et sub iector. **F**ruct⁹ arietis et cācri sunt cōtrarij: So. **I**n seipis nō sunt dñi: qñ firmanētū nō ē de dñis. sed sunt dñi i igne et in aqua et i pipere et i cucurbita. **F**ructus celi qñ colligit iterra? So. Sol vaporez cōsummit et lsa ipsoz multiplicat. **C**ū piper non sit de essentia solis: qñ est fructus solis? So. **P**omū est fruct⁹ pomis p spmā et mām et est fruct⁹ finis illius qñ pomū cōcedit. **C**ū aia beati petri non sit de essentia solis: qñ est fruct⁹ solis? Solu. De corpe beati petri et de anima erit qñ die iudicij beatus pet⁹. **C**elum empireum qñ est fructus solis? So. **C**orpus beati petri fuit fructus solis in

hoc seculo et erit fruct⁹ celi empirei i alio seculo. **A**ux solis et lux celi empirei sunt de vno fructu? So. **S**cde intentiones sunt cause pmarū. sicut martellus qñ est clau⁹ et martell⁹ et clau⁹ sunt de vno ferro. **P**er ē fruct⁹ celi empirei? So. **P**ip ē fruct⁹ ignis et solis et celi empirei ē fruct⁹ solis et ignis.

De. q. fructus ar. angelicalis. **R**uct⁹ ar. angelical⁹ qñ est? So. **A**de ad ru. añdictā. **P**riñcipalior fructus ar. angelicalis qñ est? So. ibidē. **P**otest esse aliqñ fruct⁹ magis nālis p aliā nām qñ p suā naturā? So. **F**ormaliter null⁹ fruct⁹ pōt ēē magis nālis p aliā naturā qñ per nāz suū pñ: sed ratioe finis sic. **E**t vade ad rubi. vñ. **A**mabilitas dei qñ cōprehēdit amantitatem angeli? So. ibidē. **B**onificatio tuitas dei quomō cōprehēdit bonificabilitatem angeli? Solu. ibidē. **F**ructus angelicalis qñ est plenus et cōplet⁹? So. ibidē. **F**ructus angelicalis quātū est magnus? So. ibidē. **P**ot āgelus ignoraret obliuiscit? So. **O**mnis creatura pōt p formā et mām deficere. s. rōne finis non pōt deficere: postqñ in fine hz pplemētum. **F**ruct⁹ angeli de quouiuat? So. **I**n angelo seclde intentiones viuunt ex primis. **F**ructus angeloz ē ex hoib⁹? So. **H**ic cuius regis nō est ex ipis: qñbus trāsmittit.

De. q. fructus ar. euternalis. **R**uct⁹ ar. euternal⁹ qñ sunt? So. **A**de ad ru. añdictā. **F**ruct⁹ ar. euternal⁹ vbi i qñ et qñ colligitur? So. ibidē. **F**ruct⁹ bonitatis/magnitudinis/duratiōis/prātis/sapie/volūtatis/xtutis/veritatis et glorie/qñ colligitur i bñis? So. **A**de ad ru. fruct⁹ bōitatis. **I**n malitia et de malitia pōt esse ali quis fruct⁹? So. **A**de ad ru. fructus malitie. **I**gnis pōt tormētare ignē et itellect⁹ volūtate? Solutio. **A**de ad ru. vñ. **I**gnis pōt affligere aīaz i inferno? So. ibidē. **A**ia in inferno affliget corpus? So. **S**i aia in hac vita mouit corpus ad delectationem p pñis bene sequit⁹: qñ ipz mouebit ad penas in inferno fin iustitiā dei. **S**i hō dānat⁹ fieret in inferno qñ lachrymas profferet? So. **S**i hō i inferno lachrymaret euternal⁹: multiplicaret

Questiones fructuum. So. ccciii.

numeri guttariū oīm aquarū: qñ sunt i fluminibus in mari et i stagnis. **F**ructus dānatōz qñ ē. So. **E**st pñatio finitū nālis. **E**t vade ad ru. vñ. **D**emon intelligit sūi intelligere: qñ est sibi malus fructus? So. **H**ō qñvenum bibit: qñ bibere nō credit: bibit vt viuat et mori: qñ bibit.

De. q. fructus ar. maternalis. **R**uctus ar. mñnalis qñ ē? So. **A**de ad ru. añdictam. **D**ñia nra qñ et cñ qñ sūi fructū colligit? So. ibidē. **F**ructus dñie nre de qñ ē? So. **E**st pñoz qñ i ipa spē habet. **I**n qñ tpe dñia nra fructū sūi colligit? So. **Q**ñ pñozes plorat et dñiam nram cñ suspirijs et lachrymis recolunt: dñia nra colligit de suo filio miam. **D**ñia nra ē fructus angeloz? So. **I**esús xps ē fruct⁹ dñie nre et ē fruct⁹ angeloz. **Q**uis est fruct⁹ maternitatis? So. **I**esús xps est mascul⁹ in quātū hō et ē fruct⁹ qñ sūis oīs masculinitatū. **F**ruct⁹ dñie nre quātū ē mag⁹? So. **D**ixit Ray. qñ pputaret stellas. **F**ruct⁹ dñie nre est alt⁹? So. **D**ixit Ray. qñ celi cñ manu tāgeret. **F**ructū dñie nre qñ diligit? So. **P**lorabat Ray. quia oēs hoies hui⁹ mūdi nō cognoscūt nec diligit fructus dñie nre. **F**ruct⁹ dñie nre hz bonos cultores? So. **P**lorabat Ray. qñ sunt tot pñozes.

De. q. fruct⁹ ar. iēsu xpi. **R**uctus ar. iēsu xpi qñ est? So. **A**de ad ru. añdictam. **F**ruct⁹ iēsu xpi qñ colligit? So. ibidē. **D**e fructu iēsu xpi que vtilitas sequitur? So. ibidē. **F**ruct⁹ iēsu xpi de qua natura est? So. ibidē. **F**ructus iēsu xpi potest esse altior in magnitudine bonitatis et virtutis? So. ibidē. **C**um fructus iēsu xpi sit ita saporosus: quare ex ipso ita pauci hoies gustant? So. **S**i fructus iēsu xpi esset multū cognitū: plures hoies ex ipso comederent. **F**ructus iēsu xpi sufficeret oib⁹ hoib⁹? So. **M**obilitas finis sufficit nobilitati principij et medij. **I**esús xps est complet⁹? So. **I**n cōmplemēto iēsu xpi quietē hñt rōnes diuine et oēs rōnes create: exceptis rōnib⁹ dānatōz. **F**ruct⁹ iēsu xpi quomodo colligit? So. **C**olligitur cū fide spet charitate iustitia prudentia fortitudine temperantia

humilitate mīa et pietate. **F**ructus iēsu xpi est durabilis? So. **I**llud queratur ab eternitate glia et euiternitate.

De. q. fructus ar. diuinalis. **R**uctus ar. diuinalis qñ ē? So. **A**de ad ru. añdictā. **F**ruct⁹ diuinalis ē cōplet⁹? So. **I**llud qñat ab infinita boni et eterna: et ab oib⁹ actib⁹ suaz rōnū. **F**ruct⁹ diuinalis pōt deficere? So. **A**de ad rub. vñ. **F**ilius quō est fructus pñis? So. ibidē. **S**pūs scñs quō est fruct⁹ pñis et filij? So. ibidē. **P**ot quō ē fruct⁹ filij? So. **P**ot ē fruct⁹ filij i amādo et intelligēdo cñ oib⁹ actib⁹ suaz rōnū filio itelligēte et amāte pñez cñ bono finitō eterno potēte xtuoso glorio et veroso amare et itelligere. **P**ot ē filij quō sunt fruct⁹ scñi spūs? So. **D**ixit ray. qñ illud quereret a solone qñtionis añtis. **I**n deo ē fruct⁹ vñ? tātmō aut pñez? So. **I**n deo nō ē nisi vñ? fruct⁹ pñentiā et i ipso sunt pñes fruct⁹ p pñtates psonales et p act⁹ dñiaz rōnū. **D**e quō ē fructus creaturaz et creature quō sunt fruct⁹ dei? So. **A**de vñ. **F**ruct⁹ dei vbi ē? So. **I**llud qñat ab hñilb⁹ et veridicis hoib⁹: qñ plus deū diligunt qñ oēs creaturas.

De. q. fructus ar. exemplificalis. **E**t primo de elemental.

Queritur qñ valet pl⁹: aut ferrū/ aut aurū? So. **A**de ad ru. añdictā. **Q**uestiuit heremita a ray. vñi sciret i arte militie qñ erat primo aut scūtū vel ensis? So. **I**lla arma qñ mag⁹ sunt necessaria pus erat inuēta. **E**t vade vñ. **I**gnis hz se pus ad calefactū qñ ad calefacere? So. **S**aber fin finē pus se habet ad clauū: et fin motū ad operari. **I**gnis hz se añ ad calefaciēdū aerē qñ aquā? So. **S**cñm finē se hz añ ad calefaciēdū aerē et hz māz ad calefaciēdū aquā. **D**e. q. fructus ar. exēpli. ar. vegetalis. **Q**uerit vñi i plātis sint fructus plus pvegetare qñ pētare? So. **A**de ad ru. añdictā. **I**po mū est plus vt suā spēm multiplicet qñ vt comedatur? So. ibidē. **E**lemēta dant plus suas qualitates pmo ppter cōdes re qñ ppter esse sūi? So. ibidē. **I**po mē rñ hz maiorē qñ in pmo qñ in seipso

Questiones fructuum.

So. Illa quies que est maior: est in fine.

De q. fructu ar. exempli. spiritualis.

Homo iustus quare habet aduersitates in hoc mundo et homo malus prosperitates? So. Adde ad rub. antedictam.

Atrum homines peccatores tantas habent tentaciones sicut homines iusti? So. ibidem.

Homines hypocrite quomodo habent conscientiam et quomodo faciunt penitentiam? Solu. ibidem.

Perfectio religionis que est? So. ibidem.

De q. fructu ar. exempli. imaginalis.

Magistratio habet maiorem concordantiam cum memoria quam cum intellectu? So.

Ade ad rub. antedictam. **I**ndex quomodo est prior? So. ibidem.

Quidam habitus morales quomodo sunt maiores quam alii? So. ibidem.

Imaginatum est ita magnum fructus imaginationis: sicut recolitur aut memoratum? Solu. Imaginatum est maior fructus imaginationis per formam et recolitur sine memoratu per finem.

De q. fructu ar. exempli. humanalis.

Homo est maior fructus per animam quam per corpus? So. Secundum materiam plurimam creaturam est homo maior fructus per corpus quam per animam et finem formam et finem per animam. Et vade ad rub. antedictam.

Quare puer pus se inclinatur ad natus corporis: quam ad finem cursum naturalem? So. Secundum materiam secundarie intentiones sunt primo et finem formam et finem sunt per animam.

In electione quare scitatus est per eligibilis quam honor? So. Ade vrs.

Ani ma et corpus quomodo habent maiorem concordantiam? So. In proportionem entium inaequalium finis illo est in maiori concordantia.

De q. fructu ar. exempli. moralis.

Fructus ar. moralis de quibus est So.

Ade ad rub. antedictam. **P**rimarie intentiones et secundarie quomodo cognoscunt? So. ibidem.

Patietia quomodo cognoscitur? So. ibidem.

Pius discretus quomodo suum discipulum tentat? Solu. ibidem.

De q. fructu ar. exempli. impialis.

Atrum princeps tantum debeat diligere sanitatem sui corporis sicut utilitatem sui populi? Solu. Ade ad rub. antedictam.

Prin cepe quis debet credere de consilio? Solu. ibidem.

Plures homines quomodo dant con-

silium pro eorum felicitate? So. ibidem.

De q. fructu ar. exempli. apicalis.

In plato qui sunt primarie intentiones et secundarie? So. Ade ad rub. antedictam.

In arbore apicali quomodo est fructus superior? Solu. ibidem.

Fructus apicalis quomodo est saporosus et lucet? Solu. ibidem.

Fructus apostolicus quomodo est virtuosus magnus et redolens? So. ibidem.

De q. fructu ar. exempli. celestialis.

Atura solis habet ita magnam potestatem in corpore hominis sicut natura ignis? So. Ade ad rub. antedictam.

Astronomus potest dare ita verum iudicium de homine infirmo sicut medicus? So. ibidem.

Quare astronomi sunt pauperes? So. ibidem.

Homo quomodo est filius solis? So. ibidem.

De q. fructu ar. exempli. angelicalis.

Atrum agere sit fructus aut existere? So. Ade ad rub. antedictam.

Mundus quomodo posset esse in bono statu? So. ibidem.

Fructus beati michaelis est amare aut amari? So. Amabilitas patris et filii est fructus beati michaelis per amantiam et spiritus sanctus est fructus beati michaelis per amorem.

Beatus michael habet se prius ad amatum quam ad amare? So. Cum in deo amatus et amare eque sunt in eternitate sine magni et boni est eorum equalitas cum beato michaeli: quod equaliter se habet ad amare et ad amatum.

De q. fructu ar. exempli. eternalis.

Gloria paradisi et pena inferni quomodo debet considerari? So. Ade ad rub. antedictam.

Pena inferni est prius considerabilis quam gloria paradisi? Solu.

Consideratio amoris est alius consideratio nis timoris. **Q**uare quidam christiani sunt tristes et quidam hilares? So. ibidem.

Quis sanctorum videtur aut tristis aut hilaris? Solu. Ex forma et materia vniuersi idem iudicium fieri non debet. Et vade ad rub. vrs.

De q. fructu ar. exempli. materialis.

Omina infra quomodo rogari debet et laudari? Solu. Ade ad rub. antedictam.

Supposito quod peccatum originale non esset: foret de incarnatione? So. ibidem.

Articuli fidei catholice possunt perari? So. ibidem.

Propter intelligere articulos fidei potest homo me-

Questiones centum formarum. So. cci. v.

ritum fidei? So. ibidem.

De q. fructu ar. exempli. spiritualis iesu christi.

Quare anima de hoc mundo saturari non potest? So. Ade ad rub. antedictam.

Ex avaritia quid sequitur? So. ibidem.

In contemplando deus quomodo habet maius meritum: aut intellectus aut voluntas? So. ibidem.

Memoriam habet maiorem passionem per intellectum quam per voluntatem? So. ibidem.

De q. fructu ar. exempli. diuinalis.

Beatitudo quomodo deus significatur? So. Ade ad rub. antedictam.

Fructus per beatitudinem quomodo est? So. ibidem.

Scientia quomodo est tractabilis? So. ibidem.

Artis supremam magis saporosa quam est? Solu. ibidem. Et gloria detur deo. Amen.

De q. centum formarum.

rum: que sunt in fine ar. elementalium.

De unitate.

Aritas quid est? So. Unitas est illa forma que est ratio individuationis. Et vade ad rub. antedictam.

Absque compositio unitate potest esse plures unitates? So. ibidem.

Complementum unitatis de quibus est So. Sicut complementum amoris est de amate amabili et amare: ita complementum unitatis est de unitate unitibili et unitire.

Quare est unitus in infinitum et non plures? So. Quia est unitus deus et non plures: est sua unitas ratio eandem unitatem infinitam et non plures.

De q. pluralitatis.

Pluralitas quid est? Solu. Pluralitas est illa forma que est composita pluribus rebus.

Que sunt prima principia pluralitatis? So. Summa pluralitas ita est composita pluralitatis: sicut summavinitas est composita unitatis.

Prima pluralitas creata de quibus est? So. Nulla pluralitas est ita proprie bonitatem sicut illa que est ex essentialibus bonificata bonificabili et bonificata.

Ana pluralitas quomodo est composita pluribus? So. Ade ad rub. antedictam.

De q. simplicitatis.

Simplicitas quid est. So. Simplicitas est illa forma que est ratio pluribus simplicibus antequam non esset aliud.

Quare sit ex ipsa nec ex suis simplicibus. Et vade ad rub. antedictam.

Simplicitas sim-

plicitatis que sunt? Solu. Simplicia sim-

plicitatis sunt illa: ex quibus proprie ipsa est ratio simplicis simplicabile et simplicis.

Care que sunt sua essentialia secreta et in quibus ipsa est sustentata et quicquid habet perfectionem.

Simplicitas ubi est? Solu. Ade ad rub. antedictam.

Prima simplicitas sunt corruptibilia? So. Si prima simplicitas essent corruptibilia simplicitas et compositio essent unum idem numero et corruptio esset ex primis formis et non ex secundis.

De q. compositionis.

Compositio quid est? So. Compositio est unio plurium simplicium quibusdam aliis extrinsecis de quibus sequitur.

Tertius numerus omnium compositio. Et vade ad rub. antedictam.

Spēs compositionis quot sunt? So. Due sunt. Prima est illa que est ex primis simplicibus. Secunda est illa que est ex primis compositionibus et ex hac sunt subestate.

Atrum sine compositio plures compositiones possit esse? So. Ade vrs.

Secunda species compositionis est ex prima? So. Si secunda species compositionis non esset ex prima: possibile foret esse totum sine partibus et per se sine compositio.

De q. forme.

Quia quid est? So. Forma est illa ens: cuius actio est magis propria quam alii.

Forme particulares res possunt esse sine forma vniuersali? So. Ade ad rub. antedictam.

Forme particulares de quo sunt? So. Ita sunt forme particulares ex forma vniuersali sicut sunt ex bonitate bonificata bonificabili et bonificare.

Forma vniuersalis est ex aliis formis? So. Quod omnis compositio sit ex causis simplicibus. Et vade vrs.

De q. materie.

Materia quid est? So. Materia est illa ens: cuius passio est magis propria quam alii.

Et vade ad rub. antedictam.

Sicut materia ubi est? So. ibidem.

Materia particulares quomodo ducit de potentia in actum? So. ibidem.

Materia spialis quomodo est potentia in generali? So. Bonificabilitas realiter bonitatis est in potentia materia in bonitate et formatur est in actu bonificatis et id bonificare sapit essentialia et naturam omnium trium.

De q. generis.

En quid est? So. Genus est illa compositio: supra quam non est alia compositio et est supra omnes species communes.

De q. generis.

En quid est? So. Genus est illa compositio: supra quam non est alia compositio et est supra omnes species communes.

Questiones centū formarum.

tates. ¶ Sen⁹ ē ens reale aut itentionale? So. Est ens reale. qz si nō esset ens reale. arbor et alⁱ eē nō posset. Et est itentionale. qm si non esset itentionale: intellect⁹ species multiplicare nō posset ad inquirēdū rerū veritatem. Et vade ad ru. asiditram. ¶ Sen⁹ reale de q est/ vbi ē? So. Istud q⁹ ab ar. et ali. ¶ Sen⁹ itentionale de quo est? So. Istud quera⁹ ab intellectu: qz ipsum facit ex similitudinib⁹ indiuiduoz. t ipsum multiplicat sup⁹ species eozum.

Species. **¶** De. q. speciel. viij.
Spes qd ē? So. Spēs real' & nā'
 est illud subim: in q gen' vti' dīa
 cōicādo seipsum plurib' partib'
 cōibus differētib' q sunt de sua essentia.
¶ Spēs itērional' qd ē? So. Spēs itērīo
 nalis est illa silitudo: quā intellect' acci
 pit ex realib' spēs'. **¶** Species vbi sunt?
 So. Vade ad m. auidicā. **¶** Si spēs nō
 eet ens reale: qd īcōueniēs seqrētur? Sol.
 ibidem. **¶** De. q. itēstratis. ir.

In tēfitas qd ē So. Intēfitas est illa figura q̄ forti^r ptē simplicē significat q̄ aliq̄ alia figura. ¶ In tēfitas gñat^r spālis vbi ē So. Vade ad ru. audierit. ¶ Intellect^r quō phiderat in tēfitatē So. Intellect^r itēfitatē phiderat denudādo spēm: quā accipit de silitudinē cōi/phiderādo simplicē vnitatē. ¶ Intēfitas ē sensibilis: So^o. Intēfitas se cōicāt sensui & cōmuni subto. de q̄ sensus ipaz trahit ex simplici figura.

E De. q. extensitatis. x.
 Xrēstas qd ē So. Vade ad ru.
 andictā. ¶ Xrēstas de q ē So
 in. ibidē. ¶ Xrēstas spūal de
 q ē So. Xrēstio bōitāt real angelicalis ē
 ex suis realib⁹ pcreti: p q ipsa ē xrepta. ⁊ ē
 ex similitudinibus: q̄s dat magnitudinē du
 ratioi ⁊ ceteris pnb⁹ subalib⁹ sube āgeli.
 ¶ Volsitas q̄to se extēdit ī intellectu: So.
 Extendit se volsitas ī intellectu diligēdo
 ī ipso plures res differētes. ⁊ q̄tomagis
 ipsas diligit: tātoplus ī ipis extēdit sus
 acti. ¶ De. q. abstractionis. xi.

Abstractio qđ est. So°. Abstractio est illa forma p^a et cōis suis cōcretis: q̄ de sua sunt essentia. Iniqua intellectus nō cōsiderat aliā cōita

tem. Et vade ad ru. afdictam. ¶ Abstra-
ctiões fecidarie q̄ sunt: So. ibidē. ¶ Ab-
stractio q̄re ē So. Abstraccio est: vt canse
primarie sint. ¶ Spēs abstractionis q̄
sunt: So. Due sunt. vna est realis/alia in-
tēcionalis. q̄ siquēz intentionalis ē si tē-
tudo realis. Et vade ad ru. vt supra.

Q De. q. concreti. **C**oncretū qd est? So. Concretū ē illud obm cui abstractio ē rō: q in illo sit fūstetata ⁊ q sibi sit q operationis fin suā naturā. **C**oncreta prima q sunt? So. Eade ad rub. aūdictā. **P**rima cōcreta vbi sunt? So. ibidem. **I**n primis cōcretis est mor? So. Si cōsecūdaria pcreta sunt in potētia i primis: aūq sunt est mor? i potentia i primis pcretis: ⁊ exit i actū nascētib⁹ ⁊ exētib⁹ scōis pcretis ex primis. Et i h passu cognoscit: qūo vñū tps est in potentia i alio tēpore.

O De. q. generationis. xiiij.
Eneratio qd est? So. Hñatio est p
ductio: q̄ exit r nascit in nouita
te q̄ est ex antiquis entitatibus.
Generatio qño est? So. Hade ad rub.
antedictam. **G**eneratio gñalis vbi est?
So. ibidem. **S**pecies gñationis quot
sunt? So. Sūt tres. **P**rima est suprema:
que est de forma tātmmodo r sine corru
ptione deo producente de seipso deum p
viam generationis: vt dictū est. Secūda
species est de forma r materia/ r que non
potest esse sine corruptione: de q̄ sunt sube
naturales elate. **T**ertia spēs generatiōis
est ex similitudinibus multiplicatis p sen
situum/ imaginatiuū/ r ratiōatiuū.

CDe. q. corruptionis. xliij.
Corruptio qd ē? So. Corruptio
est pcatio ptiſi antiquaz. vt ſint
ſoune ⁊ materie noue. **C**Corru
ptiois qd ſunt ſpēs? So. Spēs corruptio
nis ſunt tres. Prima ē real ⁊ nālis ſic ſuba
elata: q puenit i pmutacionez p corruptio
nē ſuar ptiſi. Scda ſpēs ē ex ſimilitudinib⁹
intentionalib⁹ imaginabilib⁹ ⁊ ſenſualib⁹
corruptis: cū veniat i puationē. Tertia
ſpēs eſt de pctō: p qd hō corripit ⁊ deſia
tur a ſinerad quē creat⁹ eſt. **C**Primum p
cipiſ corruptionis qd eſt? So. Sic pcor⁹
eſt pūmū pncipiſ qnatiōis ē cōtrarietas

Questiones cētū formar. Fo. ccvii.

De. q. duritiei. xxviii.
Durities qd est: So. Durities est
illa forma: q est magis p̄raria
mollitiei q̄ aliqua alia forma.
Durities est fōa gñalis: So. Vade ad
ru. añdictā. Durities q̄re ē So. Durities
ēvt ptes subē possunt ēē sine suis d̄r̄is
intra subam: in q̄ intrare nō p̄t. Et duriti-
es ē rōne siccitatis terre ⁊ restrictionis
aque. Q̄nare ossa duriora sunt q̄ caro?
Sol. Cum ossibus statio conuenit for-
maliter/et cum carne motus finaliter.

De. q. mollitiei. xxix.
Mollities qd ē: So. Mollities ē
illa forma: qd aperit portas duri-
tiet: ut qdam partes in alijs in-
trare possunt. ⁊ q influētia ⁊ resluētia hab-
beant loca: p que trāsire possunt. ¶ Mola-
lities est forma gñalis: Sol. Vade ad ru-
afidictā. ¶ Argētū fufus quare est molle:
So. Sicut argētū qd nō est fufum: ppter
frigiditatē aque est durū: ita est molle per
calorē ignis qd est fufum. Et in hoc passu
cognoscit: q calor ⁊ frigiditas cum mol-
litiē hz ꝑcordantiā. ¶ Aqua frigida qre
hoiem refrigit: So. Sicut calor ignis cō-
cordatiā hz cū duritie ī tegula quā desic-
cat: q ꝑcordatiā hz cū terra ꝑ ficcitatem:
ita hz aqua ꝑcordantiā cū aere in stomā-
cho hois restringēdo hūiditatē illiꝑ cum
frigiditate: q cū hūiditate aeris hz ꝑcor-
dantiā. Et in hoc passu est multum de me-
dicina ⁊ de musatione alkimise.

L De. q. longitudinis. xxx.
 Quid sit illa forma: rōne cuius plu-
 ra p̄dicta lineā cōstituūt. ¶ Longi-
 tudo ē forma g̃nāl? So. Uade ad ru. a.
 dictā. ¶ Longitudo g̃re ē? So. Longitudo
 est forma: q̃ p̄ puncta aut partes ma-
 gis participat p̄ tractis de alto in infini-
 tū finaliter est: ut sit lineā q̃ p̄cipet cū al-
 tudinib⁹ ⁊ infinitatib⁹. ¶ Longitudo de
 est? So. Longitudo est de seip̄a: inquantū
 est simplex forma: ⁊ ps corpus: ut p̄ ip̄am
 possit eē. ¶ De. q. amplitudinis. xxxi.
A mplitudo q̃ est? So. Amplitudo
 est illa forma: rōne cui⁹ plu-
 res p̄nt eē collaterales. ¶ Am-
 plitudo ē forma g̃nāl? So. Uade ad ru. a.

dicta. ¶ Quare amplitudo est magis cā
supficie q̄ lōgitudō? So. Sicut lōgitudō
ē cā spine p̄ līnēā ⁊ p̄ calorē ⁊ siccitatē: sic
amplitudo ē cā supficie p̄ collationē
hūiditatī ⁊ frigiditatī. ¶ In bōitate qd
est cā amplitudinis? So. Bonificare ē cā
amplitudinis ita p̄ collationē: sicut bo-
nificās p̄ lōgitudinē ⁊ bonificabilis p̄ p̄-
funditatē. ¶ De. q. pfunditatis. xxxi.
Profunditas qd ē? So. Profun-
ditas ē mediū amplitudinis ⁊
lōgitudinis: p̄ qd ē cētū in mē-
sūbe. ¶ Profunditas ē fōra gñalis: Sol.
Vade ad r. a. n. dicta. ¶ Profunditas sa-
turni trāsīt vsq̄ ad ven⁹? So. Si pfundi-
tas saturni trāsiret vsq̄ ad ven⁹: trāsiret
pfunditas lūe vsq̄ ad martē ⁊ nō ēēt sol
cētū cōc in xture pfunditatis saturni et
lune. ¶ Bōtūditas de q̄ est? So. Bōtūdi-
tas est ita de plib⁹ circulis collateralib⁹ ⁊
stignis de alto in īfūmū: sicut līnea ex pli-
bus p̄ficiat. Et in h̄ passu cognoscitur: q̄
circulus est ex superficie supra longitudi-
nem amplitudinem ⁊ pfunditatem.

De. q. potentie. xxxij.
Potentia qd est? Sol. Potentia
est illa forma: q se hz ad obiectu
actu suu hfe possit: r p qua fore
sunt possibiles. ¶ Potentia qd spēs hz
So. Vade ad ru. audicā. ¶ Aptitudo est
dispositio quō sunt differētes i potentia?
So. Aptitudo ē in potentia p hīti r dispo
sicio p mām. ¶ Que duarū spēs potētie
est pma? So. Inquātū fora ē nobilior q
mā: ē pma in xture. r inquātū nulla suba
nālis pōt ēē sine fora r materia: tunc apti
tudo r dispō cōtr invno r eodē tempore.

O De. q. obiecti. xxxiii.
 Biectionē qd est? So. Obm ē ille rei
 min⁹ ad quē se hz potētiā p suā a
 ptitudinē tē dispōēz obi. ¶ Spēs
 obi qd sunt? Sol. Et ad ad ru. aūdictam.
 ¶ Potētia vadit ad obm/aut obm vadit
 ad potētiā? So. Et finis pūis mouet for
 mā qd mānēz prius morē p possibilia tūra
 tē in actib⁹ qd p possibilitatē. et iō sunt aū
 fin nām: nō tū fin tps sunt prius act⁹ per
 potētiā qd p obm. ¶ Forma ad quā duaz
 spēs obiecti se hz prius? So. Magister d
 camera facit⁹ finē prius se hz ad bitatē

Questiones centum formarum.

ad camerā / r fm formā ē pilus camera
habitationis. **De. q. actus.** xxxv.
Actus qd est? So. Actus ē h: p qd
pñ nālis fines nāles attingit
et est opus et cētrū exis in me
nālis formaz r mārū. **Species actus** qd
sunt? So. Vade ad ru. aſdictā. **Actus** ē
in facto esse aut in fieri? So. Spēs actus
qd est p formā: ē facta. r illa qd est p finē: ē in
fieri. **Fofa** r mā in qua duaz specieruz
act⁹ maiorē hñt p cordatiā? So. In subis
naturalib⁹ forma qd est pducta de potētia
in actu: ē magis ppe materiā qd forma: qd
est in pducēdo / et non est producta.

De. q. prioritatis. xxxvj.
Prioritas qd est? Solo. Priori-
tas est illud ens: rōne cui⁹ vnus
ens est aſ aliud. Et vade ad ru.
aſdictā. **Prioritas** qre est? So. Priori-
tas est: vt qdā nature possint esse anteq̃
alte / r qd possit eē successio principis vsq̃
ad finē. **Prioritas** hz maiorē p cordan-
tiā cū formis qd sunt in potētia: qd cū for-
mis qd sunt in actu? Sol. Quāvis effectus
aſ sit in potētia qd in actu: oz qd prius sit
in causa qd i effectū. idcirco possibilitates
dispositae sunt fm hitus. et fofe sunt magis
nobiles qd materie. **Prioritas** est for-
ma gñalis? So. Vade ad ru. aſdictā.

De. q. secundioritatis. xxxvij.
Secundioritas qd est? So. Secun-
dioritas est ille termin⁹ in qd in-
cipit vltimitas. in qd incipiunt se-
cūde intēones r pñtie. **Secundiorita-**
tas quō est retro prioritatē? So. Vade ad
ru. aſdictā. **Secundioritas** de qd est? So.
Secundioritas ē ex pñtis r ex nouitatib⁹
nālib⁹. **Secundioritas** pōt eē prioritas?
So. In successiōe posterioritatis qd ē pñtia
sui aſcedētis ē pñtas de suo pñti p qd ē
terioritas.

De. q. tertioritatis. xxxvij.
Tertioritas qd est? So. Tertiori-
tas est ille termin⁹ in qd nascit⁹
tertius nūerus r finit nūerus se-
cūdus et in qd finis nālis suscitatur. **Ter-**
rioritas nālis de qd est? Sol. Dis finis nā-
lis est de suo pñti r medio. **Tertioritas**
quō est retro secundioritatē? Sol. Vade ad
ru. aſdictā. **Tertioritas** qre est? Solo.
Tertioritas est: vt sit pplementū r influen-

tia r resuētia de fine pñcipio r medio.

De. q. augmentationis. xxxix.
Augmentatio qd est? So. Augmē-
tatio est act⁹ maioritatis r suc-
cessionis / r p quāvis pñt esse ex
pñtib⁹. **Augmentatio** est fofa gñal? Sol.
Vade ad ru. aſdictā. **Augmentatio** de
qd est? Sol. Augmentatio fofatr ē de seipā / et
cōposita ē ex pñtib⁹. **Augmentatio** qre ē?
So. Augmentatio est format⁹ per seipā /
r finaliter est: vt sit successio r mor⁹ de pñti
vsq̃ ad finē in substatijs naturalibus.

De. q. consumptionis. xl.
Consumptio qd est? So. Consump-
tio est ille termin⁹ in qd pñtur
antiq̃ augmentatio / r in qd noua i-
cipit augmentatio. **Consumptio** est fofa
gñalis? So. Vade ad ru. aſdictā. **Con-**
sumptio de qd est? So. Consumptio fofatr ē
de seipā / r finaliter ē de corruptiōib⁹ partib⁹.
Consumptio r corruptio sunt vnū idem
nūero? So. Inquātis psumptio ē act⁹ mī-
noritatis / r corruptio dicit puationē mī-
noritatis: sunt fofe differētes corruptio r
cōsumptio.

De. q. dispositionis. xli.
Dispositio qd est? Sol. Dispositio
est illud qd pparat subiecta
actūs formaz p possibilitates.
Dispositio est fofa gñalis? Sol. Vade
ad ru. aſdictā. **Dispositio** de qd est? So.
Dispositio est ex possibilitatib⁹ pparatis
ad essendum passiue sub ppositiuitatibus.
Dispositio qre est? So. Dispositio est vt
ppositiuitates hēant pparatas possibilita-
tes: in qd possint eē actiue sine impedimē-
to.

De. q. proprietatis. xli.
Proprietas qd est? So. Proprie-
tas est illa forma: rōne cui⁹ cete-
re forme habēt eē speciale ppriss
r appropriatū. **Proprietas** qd spēs hz?
So. Lālor ē ppa qñtas ignis / r ē ppetas
appropriata aeri. Et vade ad ru. aſdictā.
Proprietas qre est? So. Proprietas ē:
vt qlibet fofa possit eē i suo ppro nūero /
et qd suam silitudinē appropare possit alijs
fofe. **Frigiditas** ē ppa qñtas aq̃ / r ca-
lor ignis. idcirco qñtis: si iste due ppetates
pñt ex gñali ppetate descēdāt? So. Sicut
aīa rōnal' cepit i corpe cū ea pñctio eē no-
ua p creationē: ita ppetates nāles pñt

Questiones centū formarum. So. cccviii.

inceperunt esse noue in pñtis substatijs p
creationē: vt vnū pñti nō sit pñti sui pñti.
Et in hoc passu est multū de philosophia.

De. q. proportionis. xliij.
Proportio qd est? So. Proporzio
est illa forma rōne cui⁹ corp⁹
est ordinatū ex pñtib⁹ maiorib⁹ r
minorib⁹. **Proportio** est fofa gñal? So.
Vade ad ru. aſdictā. **Proportio** qre
est? So. Proportio est: vt ex pñtib⁹ maiori-
bus r minorib⁹ sit iustitiaz ordo. **Si p-**
portio nō esset: qd sequeretur? So. Si ppor-
tio nō eēt: omnes partes substatiaz iustitiae
priuarent⁹: r qdā ptes foret nimis magne
et alie nimis parue / r nō eēt aliq̃ pulchra
silitudo qes sensib⁹ nec imaginationi.

De. q. conditionis. xliij.
Conditio qd est? So. Lōditio est
illa forma: qd ligat plures fofas
obligatas determinatis pmissio-
nib⁹ pcessis p quāls fin discretionem aut
appetit⁹ nāles. **Conditio** quō est assi-
tuata r statuta? So. Vade ad ru. aſdictā.
Conditio qre est? Solo. Conditio est: vt
vnum inuēt aliud p ppiā vtilitatē et cō-
munē. Et in hoc passu cognoscitur pñtis
obiectū rhetorice iuris. **Per seculas**
intentiōes quō potest haberi cognitio de
pñtis / r p pñtas de vltimis? So. Vade vtrū.
Et in hoc passu multum est de pñtia.

De. q. intentionis. xlv.
Intentio qd est? Sol. Intētio est
nunci⁹ finis: qd pñti suā similitudi-
nē trāsmittit: vi ipz desideret fē
discretionē aut appetitū nālē. **Spēs in-**
tentionis qd sunt? Solo. Intētio duas hz
spēs. pma est p finē. scda est p formā r māz
et operationem. Et vade ad ru. aſdictā.
Intentio qre est? So. Intētio ē vt qdā
creature cū alijs pñcipit in ppa vtilitate
r cōi / r qd oēs sint ad seruitiū dei. **Si i-**
ntentio nō eēt: qd sequeretur? So. Priuata i-
ntentione finis creaturaz esset in priuatio-
ne. Et in hoc passu cognoscit⁹: qd mutatio
intentionis ē ordinē est subiectū pñti.

De. q. ordinationis. xlv.
Ordinatio qd est? So. Ordinatio
est illa forma: qd ordinat pñtis for-
mas ad vnum finem vel ad plu-
res. **Ordinatio** est forma gñalis? Sol.

Vade ad ru. aſdictā. **Ordinatio** de quo
est? So. Ordinatio est de seipā simplr. et
est cōposita ex pñtis r scdis itētiōibus.
Si ordinatio nō eēt: qd sequeretur? So. Si
aut malū sequit⁹ ex puatione boni: sic sequi-
tur deordinatio ex puatione ordinationis.
Et i hoc passu cognoscit⁹: qd mal⁹ religio-
sus plus est deordinat⁹ qd alius homo. et
idem est de mala persona cōmuni.

De. q. operis. xlvij.
Opus qd est? So. Op⁹ ē act⁹ rōnis
vt per ipsum pñti r fines subarum
cōligant⁹ / r qd rōnes nō sint ocio-
se: r qd ex ipis sequat⁹ h: qre sunt. **Opus**
de qd est? So. Op⁹ ē de actiōe r passiōe for-
maliter exite illo ope silito finis r me⁹ iter
pñti r finē. **Op⁹** qre ē? So. Si op⁹ nō
eēt oīa etiā eēt ociofar oīs finis supflū⁹
eēt r i puatione: r sequeretur dicitio real' pri-
uatiōis r opatiōis. Et i h passu cognoscit⁹
qd ociofritas est antecedens magne culpe.

Op⁹ icipit itra subam aut extra? Sol.
Forma nālis aſ icipit i suo ppro subo: qd
in subo sibi appropato: sed de formis arti-
ficialib⁹ ē pñti. **De. q. influētie.** xlvij.
Influētia qd est? So. Influētia est
donū aut coactio p cōicationem
rei aut rex: vñ sequit⁹ plenū i quo
partes laborē hñt aut qetē. **Influētia**
est forma gñal? So. Vade ad ru. aſdictā.

Influētia ē cā corruptiōis? So. Inflū-
querat ab aq̃: cuius virtutē ignis corrup-
pit: qd sibi sili influit calorē. **Spēs in-**
fluētie nālis quot sunt? So. In subis nā-
lib⁹ r corporalib⁹ due sunt species influen-
tie. vna ē illa: que cōuenit cū qñtate r euz
suo ppro subo. sic calor ignis inflūx⁹ i aq̃
calida cū suo ppro subo: qd ē ignis. qd suuz
ppriū calorē mouet i aq̃ i frigiditatē r i
subm illi⁹. Scda spēs ē influētia: qd venit
ex silitudinib⁹ vna similitudine influēte
alijs suā silitudinē: qñtis in illa suā cēntiā
non ponit nec sili ppriss subm. sicut sol: qd
suā xrtutē influit i igne / r silitū suas sili-
tudines i litteris cere / r imaginationē: qd ac-
cipit silitudinē influxā a calore r sapore.

De. q. resuētis. xlv.
Resuētia qd est? Sol. Resuētia
est reditio influētie p cōcordā-
tiam aut cōtrarietate. Et vade

Questiones centū formarū.

ad ru. a. dictā. **I**n subijs nālib? qre est resuētia? So. Ex insuetiā resuētia sequitur act? potētiā nālib. **P**otētia resuēt obo suā xutē/ aut obo potētiē? So. Aer resuēt igni siccitatē suā: qz ē hūiditātē. et ignis resuēt illā siccitatē aeri cum suo calore: et mortificet hūiditātē. **M**ā qd resuēt fofe? So. Forma pducit de mā possibilibā i posita: et mā resuēt actionē: q vēr per dispositionē in passionē posita.

De. q. pductionis.

Productionē qd ē i subijs nālib? So. Pductionē illa forma q est rō ad pducendū in actu formas q sunt in potētiā: vt entia possibilibā sunt posita. **P**roductionē de quo ē? So. Pductionē ē forma act? pductionis: et ē mātr de forma et mā p actionē et passiōē. **E**t vade ad ru. a. dictā. **U**na forma cū q pducit aliā formā? So. In pductionib? nālib? ignis cū suo calore i aere pducit siccitatē. Et i pductionib? artificialib? mechanice pducit formas cū instris sui officij. **P**roductionē q sunt supra cursum nālē qd fuit? So. Idea eterna i potētiā posita pducta ē i subo creato p creationē supra cursum nālē: qdē idea in actu ē pducta p agēs nālē et p diuinas rōnes supra cursum nālē. Et i h passu cognoscit q idea retinet nām pductionis supra cursum nālē et de cursu nālē iō iquātū retinet nām supra cursum nālē: ē idea et iquātū retinet nām cursum nālē: est creatura.

De. q. originis.

Orgo quid est in subijs nālibus? So. Ade ad ru. a. dictā. **O**rgo de quo ē? So. Orgo ē forma: liter de seipsa: et su? actus est oriū: qui oriūtur de fofa et materia: de qb? oriūnt act? formas pmax de qbus forma cōis et materia constitute sunt. **O**rgo in quo oriū? So. Orgo nascitur in spē et in ppria substantia indiuiduata. **O**rgo qre ē? Sol. Orgo ē vt sint noue sube i quib? spēs sint sustentate et act? primarum formarum.

De. q. exitus.

Exit? naturalis qd ē? So. Exitus est illud: p qd vna fofa exit de alia et p quod actus exit de potētiā et

Et vade ad ru. a. dictā. **E**xire de q

exit? et in q exit? Solo. Exit calor dei igne et hūiditas de aere et frigiditas de aqua et siccitas exit de terra: et exiret qitates i cōposito cōstituto de suis pprijs subiectis/ q in ipso exiret cū formis nouis: et de veterib? exeunt p gnationem et corruptionē. **E**xire? ē forma gñalis? So. Ade ad ru. vrs. **E**xire influxus sit de reb? qd pōt esse forma gñalis? So. Exire in quātū est act? exit de reb? et in quātū exitus est forma i abstracto: ē forma gñalis: de qua exire est act? suus formātr: et in quātū exire exit de alijs formis: ē materiātr act? earum. Et in hoc passu multū est de pbia.

De. q. separabilitatis.

Separabilitas qd ē? So. Separabilitas est illa forma: rōne cui? pta pnt ē ex vno. Et vade ad ru. a. dictā. **S**eparabilitas de q ē? So. Separabilitas est ex partib? motis i nouo nūero reali. **S**eparabilitas qre est? So. Separabilitas est duob? modis. vno mō rōne formis: sicut faber q sepat vñū ferrum p ples clauos. alio mō est rōne finis: sicut faber q clauū sepat ex massa ferri: vt sit clau? et q heat dēarios. **S**eparabilitas cū q priay fofay maiorē hz p cordatiā? So. Si inseparabilitas nihil ēē dōtia i separabilitas ēē idē nūero. **De. q. inseparabilitatis.**

Inseparabilitas qd ē? So. Inseparabilitas est illa forma rōne cui? entia dōtia abinuicē nō sepanē. Et vade ad ru. a. dictā. **I**nseparabilitas qre est? Sol. Inseparabilitas est: vt qualitates naturales de suis pprijs subijs nō diuidant siue separent exites appropriate alijs subijs extraneis. sicut calor ignis: q est appropriatus aeri. **S**i inseparabilitas nō esset quid sequeretur? So. Priuata inseparabilitate in subijs naturalibus: omnis qualitas appropriata suū proprium subm dimitteret et cursus naturalis esset destruct? nec vllum elatum esset de elementis. **I**nseparabilitas de quo est? Sol. Inseparabilitas est ex partib? cōiunctis et mixtis quib? dā in alijs sub tali conditione: q vna nō possit esse sine alia: sicut bonitas que non potest esse sine potestate: nec materia sine forma.

De. q. possibilitatis.

lv.

Questiones centū formarū. Fo. ccxix.

Possibilitas qd est? So. Possibilitas est illa forma rōne cui? mā est disposita: q ex ipsa possint ēē entia posita. Et vade ad ru. a. dictā. **P**ossibilitas de q ē? So. Possibilitas est ex prāte passiva subiecta actiōi prātis actiue. **P**ossibilitas quō est forma generalis? Sol. Ade vrs. **P**ossibilitas qre ē? So. Possibilitas est p seipam essentialiter: sicut martinus q p suā cēntiā est homo: et possibilitas est rōne finis: quoniam sine ipsa nullus actus esse posset.

De. q. impossibilitatis.

Impossibilitas qd est? Solo. Impossibilitas est illa forma: p quas suum dñum nullā hz prātem. Et vade ad ru. a. dictā. **I**mpossibilitas ē de prāte? Sol. Si impossibilitas esset de prāte: possibile i impossibile possent esse idē nūero. **S**i impossibilitas nō est de prāte: de q est? Sol. Ita ē impossibilitas ex priuatione prātis: sicut vitis est ex priuatione xutis. **I**mpossibilitas est creatura? So. Impossibilitas ē creatura in q creata prās terminata est et pprehēsa: sine q impossibilitate ois prās creata esset infinita.

De. q. similitudinis.

Similitudo qd est? So. Similitudo est forma gñalis: rōne cui? i suo gñe dātur similitudines. Et vade ad ru. a. dictā. **S**imilitudo de q est? So. Similitudo est ex passiuis ipressionib? et actiuis differētibus p cēntiā et in eadē spē cōseruatis. **S**imilitudo qre est? So. Si similitudo nō esset nullū ens posset participare cum alio nec de seipso aliquid significare. **S**imilitudo ē ens reale aut intentionale? So. Similitudo est ens reale per naturam/ et intentionale per artificium.

De. q. dissimilitudinis.

Dissimilitudo qd est? So. Dissimilitudo est ipressio actiua q: litatū et passiuay differentiz p cēntiā et spēs. Et vade ad ru. a. dictā. **D**issimilitudo qre est? So. Si dissimilitudo nō ēē: pntas nihil esset. **U**na bonitas quō ē dissimilitudo alteri? Sol. Dñia et prietas finis multiplicat dissimilitudines de vna et eadem specie. Et vade ad ru. vrs. **M**alitia quō ē dissimilitudo bonitati?

So. Exite bonitate rōne bono q pducatur bonū/ et exite malitia rōne bono q pducatur malū: ē dissimilitudo bonitatis: et etiam dissimilitudo inter malitiā et bonitatem.

De. q. nature.

Natura qd est? So. Nā ē illa forma rōe cui? pme forme sunt rōnes pductionib? fin ear? pperates: et p quā nām forme vltie rñdent pimis fin ear? pperates. Et vade ad ru. a. dictā. **E**st vna nā aut sunt ples? Sol. Est vna nā gñalis: ex q plures nature diriuantur. **N**ā gñalis de quo est? So. Nā gñalis ē ex cōstitutione plium nārū simplicib? sub qbus sunt cēntie pmarū formarū. Et i hoc passu cognoscit: q ita est gñalis nā cētrus naturarū supior et inferior. sicut sol: q est cōis x? in mē saturni et lune. **I**gnis et aq hñt vñā et eadē naturā? So. Ignis et aqua hñt vñā et eadē naturā in bonitate: et hñt diuersas nās p differētes et dñas qitates.

De. q. corporalitatis.

Corporalitas qd est? Sol. Ade ad ru. a. dictā. **C**orporalitas de q est? So. Corporalitas est ex partib? simplicib?: q sunt ex pperate et nā circulari triāgulari et qdrāgulari. **C**orporalitas qre ē? So. Corporalitas ē p se fofat: et finat: vt sit corp? **C**orporalitas et corpus sunt vñū idē in nūero? Sol. Corporalitas ita est essentia corporis sicut terrestreitas terre et humanitas hominis.

De. q. transmutationis.

Transmutatio qd est? So. Trāsmutatio est infirm: cū quo fofa nālis trahit vñā mām de vna forma et ponit ipam i alia. Et vade ad ru. a. dictā. **T**ransmutatio quare est? Sol. Trāsmutatio est: vt actus formarū possit esse. **I**n trāsmutationē quā materia facit de vna forma in aliam: hz mā in seipsa aliā quā trāsmutationē? So. Nulla mā nālis est in illa passiōe et sine cū noua forma i q erat cū fofa ātiq. **T**ransmuta? sit de vna eadē fofa: q dimittit vñay mām et accipit aliā? So. Si vna eadē forma ēē trāsmutata de vna mā in aliā mām: ēē illa fofa pura passio. et i h passu cognoscit: q vna eadē forma in sua spē remanēs: vñam materiam accipit et aliam dimittit. et in hoc

lv.

Questiones centum formarum.

passu multū est de philosophia.

De q. lucis. lxxij.

Quid est? Sol. Lux est in se in
officiū cum luce sui actū signifi-
cat sensib⁹ particularib⁹. Lux
de q. est? So. Lux est forma de seipsa in
quā est color corporū celestium et ignis. et
finaliter est instrumentū offi. **Lux** qre ē?
So. Lux ita ē p colorē sicut hō ē hō p hu-
manitatem alb⁹ p albedinē. Et vade ad ru.
an dictā. **In inferno ē lux?** So. In infer-
no est lux: vt offiā in se in hēat cū q. offi-
dere possit oculis turpes figuras q. in hac vita
p pectū videre desiderabāt pulchras figu-
ras: et illa lux est cā tenebrarū oculis q. nō
hēbunt appetitū vidēdi turpes figuras.

De q. vmbre. lxxij.

Umbra qd est? So. Umbra ē co-
lor pfectus de aq. et terra i absen-
tia lucis. Et vade ad ru. antedi-
ctā. **Umbra de q. est?** So. Umbra est de
priuatione lucis de grossis vaporib⁹: q. per
aerē nō sunt depurati: q. in ipsis suis colorē
offi-derē nō pōt. **Si vmbra nō ē qd se q.**
ref? Sol. Si vmbra nō ē absētia lucis
nihil ē. **Supra lunā est vmbra?** Sol.
Si supra lunā ē vmbra: sol nō daret suā
similitudinē veneri: nec venus mercurio: nec
mercurio lune: nec ignis ifluētā solis reci-
peret.

De q. lineae. lxxij.

Linea qd ē? So. Vade ad ru. an-
dictā. **Linea est forā gñalis?**
So. Si linea nō ē forā gñalis:
pme sofe nō hērent pcreta: i qb⁹ ēent su-
stērate. **Linea de q. ē?** So. Linea ē de se
ipsa i sua positate: et ē de ptrib⁹ pfectualib⁹:
q. sunt supra se: qb⁹ pposita est: et est mā-
partitū q. sunt in inferioribus: q. sunt de sua
spe. **Linea ē in corpore spico?** So. In oī
corpore in quo sit longum amplum et p-
fundum: oportet esse lineam.

De q. pñctualitatis. lxx.

Pñctualitas qd est? So. Pñ-
ctualitas ē illa forā: rōe cui pñ-
ct⁹ est indiuisibilis. **Pñctua-**
litas de q. est? So. Pñctualitas ē ex pñcti-
simplicib⁹ indiuisibilib⁹. **Cū linea sit ex**
pñctis: et pñcta sint indiuisibilia: quō est li-
nea diuisibilis? So. Dis linea q. ē ex pun-
ctis ē pposita et omne ppositū est diuisibile.

Cū punctus sit indiuisibilis quō pñt ē
vn⁹ pñct⁹ i alio? So. Vade ad ru. an dictā.

De q. superficies. lxxij.

Supficies qd est? So. Supficies ē
illa forā: cū q. corp⁹ indutū ē nāl-
colore. **Supficies de q. est?** So.
Vade ad ru. an dictā. **Supficies qre ē?**
So. Supficies ē vt corp⁹ terminari possit:
et q. sit visibile et palpabile. **In punctu**
indiuisibili est supficies? Sol. Sicut q. pñ-
ct⁹ indiuisibilis ē ps corpus diuisibilis:
ita supficies indiuisibilis in pñctū indiut
sibili sustērata ē pars supficies diuisibilis.

De q. figure. lxxij.

Figura qd est? So. Figura est il-
litudō sofe extēsa i colore: q. i
supficie extēdit. **Figura de q.**
est? So. Vade ad ru. an dictā. **Figura**
claut ē creatura? So. Si figura claut crea-
tura nō ē: visibilitas et imagiabilitas cla-
ui creaturē nō ēent. **Figura claut an q.**
clau⁹ sit vbi ē? So. Figure pñctuales sunt
in potētia i vltima figura: an q. sunt sua p-
pria subiecta. **De q. rectitudinis.** lxxij.

Rectitudo qd est? So. Rectitudo
ē illa forā: rōe cui linee sunt re-
cte. **Rectitudo de q. ē?** So. Vade
ad ru. an dictā. **Quare sunt sex recti-**
tudines et nō ples neq. pauciores? So. Si
ne sex rectitudinib⁹ i nullo corpore ēent cētrū
nec supficies: et idē si ēent ples q. sex recti-
tudines. **Firmamētū hz sex rectitudines?**
So. Q. firmamētū ē corp⁹ supmū: vltra
qd nō est corp⁹ nāl: nō hz supra se rectitu-
dines: et q. itra pñctet corp⁹ gñale psum
et spich qd est de saturno vsq. ad cētrū ter-
re sunt in illo corpore sex rectitudines.

De q. masculinitatis. lxxij.

Masculinitas qd est? So. Mas-
culinitas est illa cēntia p quā sunt
ples masculi. **Masculinitas**
de q. est? So. Vade ad ru. an dictā. **Ma-**
sculinitas qre ē? So. Si masculinitas nō
ēst in subis nāl⁹ gñatio nō ē. **Ma-**
sculinitas arietis ē sibi ppa qñtas aut ap-
propriata? Sol. Sicut calor ē aeri qñtas
appropriata: q. est in se in calefaciēdi: ita
masculinitas est arietis appropriata: q. est
in se in mouendi virtutē masculinitatis in
masculis. **De q. femineitatis.** lxx.

Questiones cētū formarū. Fo. cxx.

Femineitas qd est? So. Femine-
tas est illa forā q. est cā passiua
i pñctionib⁹. **Femineitas de q.**
est? So. Vade ad ru. an dictā. **Ue q. si**
gillū imprimi in cera sunt femine aut
masculine? So. Ita se hz sigillū ad ceram
cū masculinitate arietis geminis leonis et
aliorū corporū celestium masculorū formam
actiua et orū: sicut potētia se hz ad obm et
gallū ad gallinā. **Gallū post q. est mascu-**
lus qre generat gallinā? So. Sicut aries
gallū iuuat ad gñandū gallū p masculini-
tatē. ita taur⁹ gallū iuuat ad gñandū gal-
linam per femineitatem.

De q. membrostatis. lxxij.

Membrostas qd est? So. Membro-
stas est illa forā q. est cēn⁹ mem-
broz nālū. **Membrostas de q.**
est? So. Vade ad ru. an dictā. **Membro-**
stas qre ē? So. Membrostas ē vt sofe nāl-
hēant membra cū qb⁹ nāliter agere possint.
In substantia angelorum sunt membra?
Solutio. Dixit ray. q. quereret illud i ar-
bore angelicali.

De q. instrumentalitatis. lxxij.

Instrumentalitas qd ē? So. Instru-
mentalitas ē illa forā q. supior ē q.
membrostas: sicut xbi qd est ma-
gis ppe manifestatū locutū q. lingua: et
flos est magis prope fructū q. ram⁹ et mo-
tus q. est magis ppe clausū q. martellus q.
ipsum mouet. Et vade ad ru. an dictā. **In-**
ter in se in membris est differentia? Sol.
Instrumentum et membris sunt ita prope
in specie sicut figura et superficies i corpo-
re. **Membri pōt esse instrumentū?** So. In
pomerio ram⁹ est in se in brache et florib⁹:
et flos ē in se in rami et pomi. **Martell⁹**
cū q. faber clausū facit: ē membrū aut in se?
So. Martell⁹ est membrū fabrilē: et ē in se
fabri: sicut lingua: que est membrū loquele-
et est instrumentum loquentis.

De q. nutrimenti. lxxij.

Nutrimētū nālē qd est? So. Nu-
trimentū nālē est illa forā p quā
vniū hūidū radicale. **Nutrimē-**
tum nālē de q. est? So. Vade ad ru. an di-
ctā. **Nutrimētū morale qd est?** So. Nu-
trimentū morale est antiqua consuetudo.
Nutrimētū morale de quo est? Sol.

Nutrimētum morale est ex actibus po-
tentiarum ar. moralis.

De q. impressionis. lxxij.

Impressio qd ē? So. Impressio ē fi-
gura causer effect⁹. **Impressio de**
q. ē? So. Vade ad ru. an dictā. **Impressio**
de q. ē? So. Impressio nāl⁹ et artificial⁹ quō ē?
So. ibidē. **Flos quō ipmit suū odorē**
i aere? So. Sicut mā pās quē hō cōedit ē
ipressio p trāsmutatōē i māz vegetatiue
sensitiue: ita odor floris p trāsmutatōē i
pressus ē in aere. **De q. insertiois.** lxxij.

Insertio qd est? So. Vade ad ru.
an dictā. **Inserio qre est?** Sol.
ibidē. **Quare insertio piri fieri**
pōt in pomerio et nō in ficulnea? So. Scy
q. spēs plātārū sunt ppinque et pcorātes
i nā pñt ēē inserte qdā i alijs. **Ignis pñt**
ēē in aqua insert⁹? So. Si ignis possit esse
in aqua insert⁹ in illa insertionē possent
ignis et aqua maiorem hē cōcordātiā
q. pñtātē. Et in hoc passu cognoscit qre
insertio piri fieri nō pōt ēē in ficulnea.

De q. perfectatis. lxxij.

Perfectas qd ē? So. Vade ad ru.
an dictā. **Perfectas qre est?**
So. Perfectas ē p formā et p
māz i reb⁹ nāl⁹: et i deo est p formā tāti
modo. et pfectas ē vt fines rex i ipsa sint su-
stērate. **Perfectas de q. ē?** So. Perfectas
est de forā et materia: et ē de fine illarū.
Ignis est p seipm simpliciter h qd est?
So. Vade ad ru. an dictā.

De q. indiuiduitatis. lxxij.

Indiuiduitas qd est? So. Indui-
uitas est forā gñalis q. est rōr cā
indiuiduis spāl⁹. **Indiuidui-**
tas qre ē? So. Indiuiduitas ē vt ex vno plā
ē possent. **Indiuiduitas de q. ē?** So. Ita
est indiuiduitas martini et sui filij pome-
ri et q. et gruis ex indiuiduitate gñali: sicut ē
color martini et filij sui pomerij et q. et gruis
ex colore gñali. Et vade ad ru. an dictā.
Quare vnitas et pluralitas sunt eqliter
cause indiuiduitatis? So. Pluralitas pñt
et filij et vnitas quā habet in spirado scdm
spñ sunt rōnes p q. in creaturis plāitas
et vnitas sunt eqlr cause indiuiduitatis. Et i
hoc passu multū est de theologia et pñtia.
De q. attractionis. lxxij.

Questiones centum formarum.

Atractio qd est? So. Atractio est id p qd vni hūidū radicale ad se attrahit de a° hūido radicali hūidū nutritiale. **A**tractio quō est? Sol. Ade ad ru. auctā. Adamas cū q attrahit ad se ferrū? So. Sicut potētia vi sua ad se attrahit visibilitatē coloris: ita magna terreitratē ad amāi ad se attrahit terreitratē ferri. **C**ū quo semē ad se attrahit multiplicationē sue spēs? Sol. Ade vrs. **D**e. q. necessitatis. lxxix. **N**ecessitas qd est? So. Necessitas est illa forma: rōne cui ex impossibili sequitur sūi sūi possibile. sicut si est impossibile: q totū sit minus q sua pars: oportet q totū sit minus q sua ps. **S**pēs necessitatis qd sunt? So. Ade ad ru. auctā. **E**x duab' spēbus necessitatis q est magis necessaria? Sol. Illa suba q est in instāti fm cursum nāles est magis necessaria q illa: q ē p successio nē. r idē de suba: q est supra cursu nālem: vt de' sit finis oim entis. **S**i necessitas nō ē: qd sequit? So. Si necessitas nihil esset: oē qd esset p cōtingentiā: r deus nihil ēet: r oē qd est ipso: ēet possi' r ecōuerso. **E**t i h passu ē significatū deū ēē de necessitate: r ipm ēē vni in trinitate psonarū. **D**e. q. contingentie. lxxx.

Cōtingentia qd est? So. Cōtingentia est illud p quod qdā fines alios deuiat ex eorū pntis. **E**t vade ad ru. auctā. **C**ōtingentia de quo est? So. Cōtingentia est ex finib' sūis: quorū quidā alijs suas necessitates impedit. **C**ōtingentia qre est? So. Cōtingentia ē: q pncipiū nō potest habere medium. pncipiū nec nāle: qd possit transire ad sūi finē necessariū. **S**i cōtingentia nihil esset: qd sequit? Sol. Si cōtingentia nihil esset: null' hō libertatē haberet. r asinus sp clamaret de necessitate: nec capra timorē hēret de lupo: r gelu sp amigdala cōbureret. **D**e. q. perfectionis. lxxxi.

Perfectio quid est? Sol. Perfectio est illud instās in quo successio habet quietē. **P**erfectio de quo est? So. Sicut possi' est de h: qd nō picipat cū ipso: ita pfectio ē de hoc qd nō picipat cū defectu. **P**erfectio cū q est?

Sol. Perfectio ē cū actib' sōfay nālū ēē cum illarū sūtudinib' moralib'. **P**erfectio qre est? So. Perfectio ē vt sit qd in existere r agere. **E**t vade ad ru. auctā. **D**e. q. imperfectionis. lxxxi.

Imperfectio qd est? So. Imperfectio ē ex pfectionis puatōe: r ita est sūi sūi: sicut malū sūi ē bōi r calor frigiditatis r nigredo albedinis. **I**mperfectio ē creatura? So. Imperfectio est creatura in opib' naturalibus. **E**t vade ad ru. auctā: r nō est creatura in operib' moralib'. **E**t vade ad ar. morales: virtuosam. **I**mperfectio ē forma gñalis? So. Si imperfectio nō ēet forma gñalis: successio pfectionis nihil esset. **P**erfectio r imperfectio hnt aliquā pcorātiā? So. In operib' nālū sunt imperfectio: nes illa pfectionis: sicut cāe scōarie pmax.

De. q. vite. lxxxi.

Vita qd est? So. Vita ē illa forma: rōne cui sube viuūt r sunt viuū sciat. **V**ita nālū de quo est? Sol. Ade ad ru. auctā. **V**ita sp: ritualis de quo est? So. Ade ad ar. hūana lē r āgelicā. **M**ors qd est? So. Mors est ita pmaxio vite: sicut vita est illud qd cum morte non participat.

De. q. coloris. lxxxi.

Color qd est? So. Color ē illa forma: rōne cui suba corpālis ē colorata. **C**olor est visibilis? Sol. Color in quātū ē forma in abstracto non est visibilis: sicut ita est instm sube visibili q est: ita cū spālī colore: sicut sapor gñalis est instm sube gustabili cū spālī sapore. **C**olor de q est? So. Color ē de seipsa in quātū sua spēs. r ē de plurib' coloratis q non sunt de sua spēs r q p ipsum colorem sunt visibilia. **C**olor qre est? So. Ade ad rubi. auctā. **D**e. q. soni. lxxx.

Sonus qd est? So. Sonus est illa forma: rōne cuius aures sunt instrumenta ad audiēdū. **E**t i h passu multū est de phia. **S**on' de q est? So. Sonus ē de seipsa simpliciter. r son' est illa dicitur aut q disposi' ē ad audiendū: est pars soni gñalis: q quidē ps ē instrumentū speciale audit'. **A**udire est de sono? So. In quātū potētia sensitua extra cta

Questiones centū formarum So. cxxi.

est de elementatiua p creationē: est audire de sono. sicut in quātū potētia elatiua r sensitua sunt spēs differentes: audire nō est de sono materialiter: sed est instm qd audiatur. **S**on' qre est? So. Istud qrat a tonitruo in ru. auctā.

De. q. odoris. lxxvi.

Odor qd est? Sol. Odor est obm odorādi: vt odoratus sentiat. **E**t vade ad ru. auctā. **O**dor est de essentia sensus odorat'? So. Ita sunt differentes p essentia odor r odoratiuitas sicut vegetatio r sensitiuitas. **O**dor de quo est? So. Odor rose est de suis vaporibus: r odoratiu' est de sensu: qui vapores rose in suā odorabilitatē cōuertit. **S**i sensus nō esset: rosa esset odorabilis? So. Due sunt odorabilitates. vna est illa: q ē intra sensum: r q de sua ē entia: alia est illa: que est extra sensum: que est odorabilitas gñalis. rōne cui' est spālīs odorabilitas i rosa: in lilio i sulphure: r i alijs sub stātijs odorabilib'. **E**t iste gñalis odor: extract' ē de ar. elali p creationē. sicut de' q de dienālī cū sole diē traxit artificialem.

De. q. saporis. lxxvii.

Sapor qd est? So. Sapor est illa forma: ratiōe cui' aialia delectatur in cōedere et bibere. **S**apor de q est? So. Sapor ē de ar. elali. **E**t vade ad ru. auctā. **C**um sapor sit de ar. elali: ignis h' saporē i calefaciēdo aquā? So. Sapor gñalis ita est ex elis sicut color: r sicut color exit in elatū de potētia in actū: ita sapor exit in sensitua de vegetatiua de potētia in actū. **E**t q aqua in olla calefacta nō ē in suba vegetata nec sensata: ignis licet sapor de ipso sit mālter instrumentū: nō h' cū q saporē sentire possit: q in ipso in quātū spēs semp ē in potētia. **A**maritudo ē de sapore? So. In carne putrida q dat amaritudinē sensitue hominis: q ipaz gustat: inuenit dms saporē delectabilē. **D**e. q. sensus. lxxviii.

Sentire qd est? So. Ade ad ar. sensualē. **S**entire de quo est? Sol. Scom formā gñalē ita ē sentire potētia ar. elal mālter: q exit r nascit i ar. sensualē. sicut vita instrumentū oleae infert i oleastro de vegetatiua oleastri. **E**t

vade ad ru. auctā. **T**act' qd ē p sentire: qre est? So. Tactus ē p suā ppiā spēcī formaliter: r est finaliter vt aialia placitū habeat in tāgēdo: vt suas spēs possint cōseruare. **E**t vade ad ru. auctā. **C**ū carbo ignis tāgit manū: qre man' sentit dolorē? So. Ita discōuenit tactus sube elali non vegetater sube sensate: q ē sine vegetatiōe: sicut puenit tactus elato sensato cū vegetatiōe. **D**e. q. conceptiōis. lxxix.

Conceptio qd est? So. Conceptio est illa forma gñalis: rōne cuius forme passue picipiūt nouas formas actiuas. **C**onceptio de q est? So. Ade ad ru. auctā. **C**onceptio qre est? So. Conceptio ē vt sit māifestatio actū forma rī sensib' picularib' r imagiatiōi r potētis aie rōnal'. **C**onceptio quā affāsus māifestat de q est? So. Ita ē conceptio quā affāsus māifestat ex istictib' r appetitib' nālū lib' exitis de sensu i imagiatiōe: sicut sunt appetit' r istict' nāles de eltiua exiti et nati i vegetatiua plātay r i sensitua aialis. **E**t i hoc passu cognoscit: qre femia q pueri picipit: pimit i illo aliquā sūtudinē obī: qd imagiatur. **E**t idē est de masculo.

De. q. dormitionis. xc.

Dormitio qd est? So. Dormitio est illa forma: rōne cui' forme q laborauerūt: appetitū habēt qescēdi. **D**ormire de q est? So. Dormire est ex pparatiōe: q pparat r disponit mās vt sint act' forma nālū. **E**t vade ad ru. auctā. **Q**uare null' hō viuere possit sine dormire? So. Si equ' q currit' nō qsceret postmodū alia vice currere nō posset. **Q**uare hoies q sunt iebriati: maiore hnt appetitū dormiēdi q alij? So. Quinū multū ē vaporati' subitō ascēdere facit vapores vētris ad cerebrū q dā dūit imagiatiue spēs qd de sensu accipit. q sūtudies nō h' cū qd' fatisciat potētis aie rōnal'. **D**e. q. vigiliatiōis. xc.

Vigilare qd est? So. Vigilare est successio spēs fantastica: moxay de sensu per imaginatiuam vsq ad potētias aie rōnatiue. **V**igilare de q est? Sol. Ade ad ru. auctā. **Q**uare qdā hoies vigiliāt plus q alij? So. Null' hō tācū dormit sicut dogmati

Questiones centum formarum.

ticus/nec nulli? hō rātū vigilat: sicut ille q̄ multū amat. **C** hō q̄ somniat: p̄cipat plus cū vigilare q̄ cū dormire? **Solu.** In hōib⁹ q̄ somniat vigilat pl⁹ imagiatina. q̄ alia potētia. **C** De q. somni. xciij.

Somnare qd est? **Solu.** Adde ad ru. aſdictā. **C** Somnare vñ venit r̄ ſue ſpēs quot ſunt? **So.** ibi. dem. **C** Quare hō pl⁹ ſomniat q̄ aſalia irrōnalia? **So.** ibidē. **C** Quare hō melācholicus nāliter pl⁹ ſomniat q̄ alius hō? **Solu.** Nulla memoria tātū ſpēs retinet ſicut illa q̄ eſt de cōplexiōe terre: r̄ hoc eſt: q̄ habet plus durable fundamentum.

C De q. gaudi. xcij.

Oaudiū qd est? **So.** Gaudiū ē illa forma q̄ ſine deſideratū repreſentat. **C** Gaudiū nāliter vbi incipit? **So.** Adde ad ru. aſdictā. **C** Pomerius h̄z gaudiū r̄ ignis q̄ aquā calefacit? **So.** ibidē. **C** Puer h̄z aſ gaudiū p̄ ſentire. q̄ p̄ amare? **So.** In pueris p̄ accipit imaginatio delectationē p̄ ſenſum q̄ voluntas vel intellect⁹ p̄ imagiatioē. r̄ h̄ eſt: q̄ infans i p̄n⁹ nō vñt moralitatib⁹ antiq̄s.

C De q. tristi. xcij.

Tristitia qd est? **So.** Tristiſtia eſt illa figura: q̄ p̄ditionē ſinis deſiderati repreſentat. **C** Tristiſtia moralis eſt ex diſſinitione antedicta. **C** Quare hō melācholic⁹ nāl̄r ē magis tristi q̄ alī hō? **So.** Nullū eſt ita remotū a ſaturno ſicut terra. nec aliq̄s plāeta ē ita p̄pe ſaturnū ſicut iupiter. Et vade ad ru. aſdictā. **C** De q. ſanitat. xcy.

Sanitas qd est? **So.** Sanitas eſt p̄portio p̄tū cōiunctarū in ſubſtancia cū maiori p̄cordā q̄ p̄rieta te. **C** Sanitas vbi incipit nāl̄r? **So.** Adde ad ru. aſdictā. **C** Quedā ē iter ſanitate nāl̄r ſanitatē moralē? **So.** Sāitas nāl̄s ē p̄ formā r̄ moralē p̄ ſine. rōne cui⁹ ſanitatū nāl̄s ſunt medici. **C** Quare hōes ſaniores ſunt i h̄yeme q̄ i eſtate? **So.** In illo tpe in q̄ fructus colligitur fruct⁹ ſunt magis nocui q̄ in alio tpe. r̄ h̄ apparet i gallina: q̄ magis tenera ē r̄ magis lapida: ſi mortuū ē p̄ duodecim horas q̄ p̄ vñā.

C De q. infirmitatis. xcvi.

Infirmas qd est? **So.** Infirmas eſt illa forma: q̄ requirit ſuā diſſinitionem ſanitat. **C** Infirmas q̄re ē? **So.** Infirmas ē: q̄ ſanitas nō eſt. **C** Corp⁹ hōis pōt eē inter ſanitatē r̄ infirmitatē? **So.** Si corp⁹ aſatū poſſet eſſe inter ſanitatē r̄ infirmitatē: nō eſſet in illo medio ſubm nāl̄b⁹ p̄rietatib⁹ eſſet incorruptibile. Et vade ad ru. aſdictam. **C** Infirmas moralē de q̄ ē? **So.** Iſta q̄ ſtio fiat gule enſi malo medico r̄ pulchre ſemine. **C** De q. inſtut. xcvij.

Inſtutia qd est? **So.** Inſtutia eſt illa forma gñal: rōne cui⁹ plāte r̄ aſalia h̄nt modū viuēdi. Et vade ad ru. aſdictā. **C** Mod⁹ vbi incipit nāl̄r? **So.** ibidē. **C** Mod⁹ moralis qd ē? **So.** Mod⁹ moralē ē figura modi aut inſtutia nāl̄s. **C** Ainea q̄ diſcretionē non h̄z nec oculos: q̄ ſcio aſcēdit p̄ arbores: r̄ q̄re tenet folia recta i rectitudie brāhe: r̄ cū ip̄az t̄z gite: q̄re ip̄a replicat? **So.** Ex inſtutia generali deſcēdit inſtutia ſpeciales.

C De q. ſubſtantie. xcvij.

Subſtātia qd est? **So.** Suba ē illū ens: q̄ p̄prie p̄ ſe ſtat: ſine q̄ nūllū accēſ pōt eē. **C** Suba natura lis vbi incipit r̄ de q̄ incipit? **So.** Adde ad ru. aſdictā. **C** Suba q̄ ſub accēſtibus? **So.** Bonitas ſubalis q̄ dat ſuā ſititudinē magnitudini ſubali ē p̄ accēſ ſub ſititudie quā dat. **C** Suba q̄re ē? **Solu.** Suba ē p̄ ſeip̄az formalr̄ finalr̄ forme ſubſtāntiales r̄ accēſtales habeāt ſubm: i q̄ poſſint eſſe: r̄ de quo poſſint agere.

C De q. eſſentie. xcix.

Eſſentia qd est? **So.** Eſſentia eſt illa forma: rōne cui⁹ eē ſuſtētatū ē i p̄creto ſubali aut accēſtali. q̄ ſi q̄d eē cū illo p̄creto p̄uertit p̄ eſſere et agere r̄ act⁹ eēntie remanet cū illo ſuſtētat⁹ r̄ cū eſſentia habēſvñā r̄ eā dē nām. r̄ in hoc paſſu ē multū de p̄bia. **C** Eſſentia q̄ ſup̄a ſubaz? **So.** Adde ad ru. aſdictā. **C** P̄artes p̄prie r̄ p̄ncipales eēntie q̄ ſunt? **So.** Aia rōnal r̄ corp⁹ cū ip̄a p̄m cū p̄prie ſunt p̄tes h̄manitat⁹ r̄ ſimplex bōificas bōificabile r̄ bōificare ſunt p̄tes bōitatis. **C** Eſſentia de quo ē? **So.** Aia

Questiones centū formarū. So. cccxii.

eſſentia eſt gñalis r̄ cōis: q̄ eſt ex pluribus eſſentijs. ſicut h̄manitas q̄ eſt de bonitate magnitudinis r̄ ceteris formis h̄manalibus. ſunt alie eſſentie ſpāl̄es: que ſunt ſub illa eēntia gñali r̄ ſunt de illa. ſicut eēntia anime rationalis r̄ eēntia corpis h̄mani.

C De q. entis. c.

Ens qd est? **So.** Ens eſt gen⁹ q̄ ē ſup̄a oē q̄ ē de nā ſubali r̄ ac cidentali. **C** Ens q̄ ſio eſt forma gñalis? **So.** Adde ad ru. aſdictā. **C** Qui p̄ſiderat ens: p̄ſiderat aſ accēſ q̄ ſubaz? **So.** Figure accēſtales ſunt fenestre entis ſubſtāntialis. **C** Ens q̄ ſio eſt inueſtigabile r̄ tractabile? **So.** Adde ad ru. vt ſup̄a.

C De q. applicationis r̄ practice cētū formarū: que ſunt in fine ar. ſenſualis.

In hoc paſſu dābim⁹ doctrinam ad faciēdū q̄ſtiones de ar. ſenſuali p. c. formas: et ad ſoluēdū illas queſtiones. Et ſim modū quē tenebim⁹ de c. formis i ar. ſenſuali: teneri poſſet in alijs ar. **C** P̄orētia ſenſitua p̄ quā nām ē vna r̄ eſt de pl̄b⁹ reb⁹? **So.** Adde ad ru. aſdictā pa. p̄mo. **C** Querit vtrū petr⁹ ſi lius martini poſſet eē ille: qui ē r̄ q̄ martinus nūq̄ fuiſſet r̄ q̄ petr⁹ fuiſſet filius guillelmi? **So.** Sōm nām vnitat⁹ n̄ſera lis petr⁹ nō poſſet eſſe ille q̄ eſt ſi martin⁹ nō eē petr⁹ exiſte filio guillelmi: q̄ ſi eſſe poſſet: tota pl̄alitas eſtatiōis vegetatiōis r̄ ſenſualitatis poſſet ita cōuenire cū vno ſicut cū alio. **C** Senſus cōis eſt ſimplex aut composit⁹? **Solu.** Simplex eſt ſim natura vnitatis ar. ſenſualis: cōpoſitus eſt ſim q̄ ar. ſenſualis eſt ex pluribus cauſis. videlicet de eſtatiua vegetatiua r̄ ſenſitua. Et vade ad ru. vt. ad. ij. par.

C Aſus ē ſimplex potētia aut p̄poſita. **So.** Q̄z q̄ oē p̄ticularē ſit ex illa nā: ex q̄ ē ſuſtēnuier ſale. q̄ ſi nō eēnt: nō eſſet pars illi. **C** Sēſus cōis eſt ex forma r̄ materia: aut ex vna tātūm? **So.** Sine forma r̄ mā ar. ſenſualis eſſe nō poſſet: q̄ ſi nō h̄eret de quo eēnt. Et vade vt. ad. ij. pa. **C** Forma r̄ materia ſenſus cōis q̄ ſunt? **Solu.** Eſtatiuitas vegetatiuitas ſenſitiuitas p̄ nām compoſitionis r̄ ſimplicitatis ſunt forme ſenſus cōis: et elementabilitas vegetabilitas et ſenſibilitas ſunt materie ſenſus cōmuniſ

ſim natura ſimplicitatis r̄ cōpoſitionis. **C** Sēſus cōis eſt de gñibus r̄ ſpeciebus? **Solu.** Adde vt. ad. ij. pa. **C** Aſiderē per quā naturā multiplicat ſpecies? **Solu.** De natura totius ſunt nature p̄tū. **C** P̄artes ſenſus cōis que ſunt intra r̄ q̄ ſunt extra? **So.** Viſibilitas que eſt de eēntia ſenſus cōis eſt p̄s: q̄ eſt intra ſenſum r̄ viſibilitas lapidis pomi flamme r̄ ignis eſt pars: que eſt extra. Et vade vt. ad. v. pa. **C** P̄artes que ſunt intra r̄ extra ſenſum cōm: quō p̄ticipāt? **So.** Senſus p̄ticularē ſunt extremitates ſenſus cōis: que cū obis extra p̄ticipāt: ſicut viſitiuitas cum colore obi: q̄ accipit. r̄ idē eſt de audituitate: que cū ſono p̄ticipat. r̄ ſic de alijs ſuo modo. **C** Senſus cōis quō eſt ex formis abstractis? **So.** ibidem ad. vi. para. **C** Sēſus p̄ticularē quō ſunt ex cōcre tis: ſicut viſus: qui eſt ex viſitiuo viſibili r̄ videre? **So.** ibidem. **C** P̄orētia ſenſitua quō eſt ſublecta gñationi r̄ corruptioni? **Solu.** ibidē ad. vii. pa. **C** Ex corruptione ſenſitiue martini ſequit⁹ aliqua gñatio? **So.** Ex corruptione herbe quā equ⁹ comedir: ſequit⁹ gñatio carnis. r̄ ex corruptione carnis quā canis cōedit: ſequit⁹ gñatio alteri⁹ carnis. **C** Sroſſitudo r̄ gracilitas ſunt forme ſenſus cōis? **So.** ibidem ad. viij. pa. **C** Quare nāl̄r qdā hōies magis ſunt ſubtiles q̄ alij? **Solu.** Sōm q̄ materia ſenſus cōis martini eſt ſub magis ſubtili forma q̄ materia guillelmi: pōt meli⁹ imaginatio martini attingere ſititudines multiplicatas p̄ ſenſus p̄ticularē q̄ imaginatio guillelmi. **C** Sēſus cōis p̄ quā naturā eſt pōderoſus? **So.** ibidē ad. ix. pa. **C** Quare viſus eſt magis leuis q̄ auditus? **Solu.** Aſus eſt maxime p̄ cōplexionē aeris q̄ p̄ aliā cōplexionē. r̄ auditus eſt p̄ cōplexionē terre. **C** Cōplexio mēſi ſenſus cōis de quo eſt? **So.** ibidem ad. x. par. **C** Oculi hōis ceci ſunt vacui? **Solu.** Non ſunt vacui de actibus potētie eſtatiue r̄ vegetatiue. ſed vacui ſunt actibus ſenſitiue. **C** In ſenſitiua quare oporet eſſe ſenſum cōm? **So.** ibidē ad. xi. pa. **C** In ſubſtātia ſenſata quomodo ſunt quedā extēſitates in alijs? **So.** ibidem ad. xij. pa. **C** Sēſus cōis quare

Questiones centum formarum.

uet sensus particulares? Solu. ibidem ad xiiij. par. ¶ Sensus cōis est mollis aut durus? So. ibidem ad xiiij. par. ¶ Quare potētia visiva maiorē concordantiā hz cum mollitie et auditiva cū duritie? So. Ex obuiatōe pcurōe siccorū corporū exit magnū son⁹. et mollities et diaphanitas cōcordantiā habent cū hūiditate. ¶ In sensitiua sunt mēsure? So. Adē vrs. ad. xv. pa. ¶ Quare potētia visiva attingit obiectū magis remotū q̄ auditiva? Solu. Quia ignis et aer sunt de magis subtili mā q̄ aqua et terra: et eorū virt⁹ magis extēsiua q̄ virtus aque et terre. ¶ Potētie obiecta et actus sensitiue quales sunt? So. Adē vrs. ad. xvij. par. ¶ In sensu quare vna potētia est ex plurib⁹ et vñs obiectum ex pluribus? et vñs actus ex plurib⁹? So. Sensus est vnus p sensitiuam que est vna et ē ex pluribus: q̄ arbor sensitiua ē ex pluribus. ¶ Sensus cōis est ex prioritate sechōditate et tertioritate licet in q̄ritū n̄ h̄erit nō trāseat? Solu. ibidem ad. xvij. pa. ¶ In sensu que sunt forme q̄ sunt p̄e et q̄ sunt ille: que sunt vltime et que sunt ille: q̄ sunt in medio? So. ibidem. ¶ Sensus q̄o est in cresceret et diminueret? So. ibidem ad. xvij. par. ¶ Cum sensus incipit decrescere: incipit decrementū virtutis sensus? So. Dicitur hūido nutrimentali: durat hūidum radicale. Et in hoc passu multū ē de p̄bia. quoniam sūm q̄ elatiua et vegetatiua dispositiōe sunt q̄ sunt materie sensitiue: atrahūt sensitiua ex ip̄is suā virtutē de potētia i actu: vt viuāt. sicut flamma ignis que calefacit aquā: que calorē qui est i aqua i potētia: facit esse in actu: vt sentiat. ¶ Dispositiō proprietatū p̄portio q̄o sunt forme sensus? So. Adē vrs. ad. xix. pa. ¶ Sensitiua leonis mortui i q̄ mō ē sustēnata? So. Aqua q̄ exit de mari i vaporib⁹ et i pluuia et cadit i terrā: vadit cū fontibus in mari. et n̄ h̄erit falsedintē aq̄ maris p̄dit i n̄ h̄erit dulcis saporis aq̄ pluuialis. Et iu hoc passu cognoscit: q̄ aq̄ fontis magis naturalē habet saporem q̄ aqua sisterne et est magis sana. ¶ Sensus quomodo est cōditionatus? et quomodo habet inclinationem ad obiectum? So. Adē vrs. supra ad. xx. par. ¶ An⁹ sensus quomodo induit

duatus est ex alio sensu? So. Sub tali cōditione se cōicāt elemētatiua et vegetatiua sensitiue: q̄ eorū nature sunt obiectate differētis specierū sentiēdi. ¶ In sensitiua quō est ordo et opatio? So. Adē vrs. ad. xxi. pa. ¶ Sensus quō est subin influētie et refluētie sentiēdi? Solu. ibidem ad. xxi. pa. ¶ Arbor elemētalis et vegetatiua influūt aliquam virtutē in actibus sensuū particularib⁹? So. Nullū hūmidū radicale viuūt sine hūido nutrimentali. ¶ Productio origo et exit⁹ quō sunt forme sensus? So. Adē vrs. ad. xxiij. para. ¶ Quare in gustu nō est tantū de multiplicatione specierū: sicut in visu? So. Productio que est p gustū: est magis p̄pria et magis naturalis formis natis et exitis: q̄ pductio q̄ est p visum. et de hoc experientia habem⁹: in quārtū aial viuere pōt sine visu et sine gustu nō. et in hoc passu cognoscitur q̄ hoc q̄ natura facere pōt cū paucis sp̄ibus: nō habet appetitū: q̄ hoc faciat cū pluribus. et cū illud q̄ facere non pōt cū paucis sp̄ibus appetit: q̄ illud faciat cū pluribus. ¶ Separabilitas et inseparabilitas quō sunt forme sensus? So. ibidem ad. xxiiij. pa. ¶ Ab oculis martini qui visum p̄didit: est sepata potētia sensitiua? So. In nullo insitio sensuali sensitiua radicali se diuidere pōt ab ar. et ali et vegetali. sed insitū p̄ priuatā dispositiōem trīs formarū. vñ vegetatiue elatiue et sensitiue. a q̄bus sepatus est ordo organi sensati. Et hoc apparet i figura insiti ar. tificialis. sicut iocularor qui manifeste nō ponit notā: quā hz in suo corde: cum vult. que tēperata nō est nec disposita ad sonandū. ¶ Possibilitas et impossibilitas quō sunt forme sensus? Solu. Adē vrs. ad. xxv. pa. ¶ In sensu quō vna possibilitas est ex pluribus. et quō plures possibilitates amisse sunt p vñā simplicē impossibilitatē? So. Ex possibilitate elatiue vegetatiue et sensitiue est cōis possibilitas. rōne cui⁹ pōt eēna arbor sensuali. Et q̄ aliquod ex nouem accidētibus gñalibus traheret a suba: impossibile esset illā substantiam esse. ¶ Suba sensata quō est ex similitudinibus? So. Adē vrs. ad. xxvi. pa. ¶ Per quam naturā sunt dissimiles

Questiones centū formarū. Fo. cccxiiij.

actus sensuum particularium? So. Itaviuit sensus cōis ex dissimilitudinib⁹ arboris elementalis et vegetalis sicut ex similitudinibus illarum. ¶ Natura corporalis et transmutatio quō sunt forme sensitiue? So. Adē vrs. ad. xxvi. pa. ¶ Potētia visiva ē de principijs corporalib⁹? So. Qui de martio vñs oculi extraheret: eēt transmutata in alio oculo natura et virt⁹ illius cū subo corporali. sine quo trāsmutatō fieri non posset: nec ille ocul⁹ posset suam virtutem multiplicare. ¶ Invidendo lux et vmbra quō sunt forme sensus visitiui? So. Adē vrs. ad. xxviij. pa. ¶ Quare oculi de nocte nō vidēt. cū ita sit: q̄ lux sit vna de partibus suis essentialib⁹? So. Lux que est intra in operatione poni nō pōt: si nō hz lucē: que est extra: q̄ sit sibi instrumentū vidēdi. ¶ Sensus quō est punctualis et quō est de lineis et de natura superficiali constitutus? Solu. Adē vrs. ad. xxix. pa. ¶ Auditui ē superficies necessaria? So. Si superficies nō esset in tactu: q̄ sit in aere: sonus esse non posset. ¶ Rectitudo et figura quō sunt principia sensus? So. ibidem ad. xxx. par. ¶ In auditu est necessaria figura? So. Si figura nō esset insitū auditus vocem aīni et philomene acciperet sensus auditus in eadē specie. ¶ Sensus ē de masculinitate et femineitate? So. Adē ad. xxxi. par. ¶ Vox est masculina aut feminina? So. Vox ē de essentia soni et act⁹ illius: et son⁹ est ex actibus p̄tium femininarū et masculinarum. Et vade vrs. ad. eadē pa. ¶ Sensus cōis p quā naturā requirit membra et instrumenta ad vidēdi suā virtutē? So. ibidem ad. xxxij. pa. ¶ Dīa sensus est per differentia mēbroz et instrumentozum: aut est proprie per sensum? So. In quātū sensitiua est de dīa: hz propriam naturam sentiēdi differenter diuersa obiecta per species. et inquantū mēbra et instrumenta sunt de differētia: est appropriata natura sensitiue mēbroz et instrumentoz: q̄ per illam differenter attingat obiecta. Et in hoc passu multū ē de p̄bia. ¶ Nutrimentū et impressio quō sunt forme sensus? So. Adē vrs. ad. xxxiiij. pa. ¶ Insectio et p̄citas sunt p̄tes sensus? So. ibidem ad. xxxiiij. par.

¶ Sensitiua potest esse per seipsam hoc quod est? So. Nulla forma que sit in alia inserta: pōt esse per seipsam sine influētia illius in qua inserta est. ¶ Individuitas et attractio sunt partes sensus? So. Adē vrs. ad. xxxv. pa. ¶ In sensu est attractio de passione ad actionem et de actione ad passionem? So. Si aer sibi calorem ignis attraheret in illa attractione esset aer forma actiua et ignis passiva et ignis calorē suum non daret aeri. ¶ Necessitas et contingentia sunt forme sensus communis? So. ibidem ad. xxxvi. par. ¶ Lēctas est per sensitiuam aut per elemētatiuā et vegetatiuā et idē queritur de amaritudine quam gustus sentit in pomo dulci: et sic de alijs formis que eueniūt per p̄tingentias in alijs sensibus? So. ibidem ad. eundē pa. ¶ Perfectio et imperfectio sunt p̄tes sensus? So. ibidem ad. xxxviij. pa. ¶ Lēctas in sensu est ita de necessitate imperfectio nis sicut visus de perfectione? Solu. In homine muto est vrbū per contingentia affatus et per necessitatē imperfectio nis que est causa surditiei. et in hoc passu multum ē de p̄bia. ¶ Alita et color sunt forme sensus cōmunes? So. ibidem ad. xxxviij. pa. ¶ Cum color sit obiectum visus et visus sit de vita: est color de essentia vite sensuali? So. Si color esset de essentia visitiua: pomum quod habet colorem esset sensatum: non est ergo color de essentia sensitiue. sed est instrumentū vidēdi. ¶ Sonus odor et sapor sunt p̄tes sensitiue? So. Partes q̄ sunt essentielles sube: sunt vñs partes que sunt instrumentales: sunt aliud. Et vade vrs. ad. xxxix. pa. ¶ Tangibilitas et affabilitas sunt passionēs essentialis sensus communis? Solu. In omnib⁹ formis passivis sensus communis est distinctio. quoniam quedam forme sunt intra que cum formis actiuis sunt de essentia sensus. et forme que sunt extra sunt instrumentales: q̄ non sunt de sua essentia nec de sua specie. ¶ In affatu est act⁹: qui sit de essentia affatus? So. Sicut auditus ē per tāgere: et ille tactus est in sp̄e audit⁹: licet non sit de essentia auditus ita affatus est per tactum: licet ille tactus non sit de sp̄e affatus. Et in hoc passu cognoscit: q̄

Questiones centū formaz.

instrumenta extra nō sunt de essentijs po-
tentiariū itra. Et vade vrs. ad. xl. pa. ¶ **A**gi-
lare ⁊ dormire sunt partes sensus com-
munis? So. Si dormire esset pars sensus
cōmunis omne corp⁹ sensatū in dormiē-
do sentiret. Et si vigilatio esset pars sen-
sus nullum corpus sensatum dormiret.
¶ **A**gilaret dormire qūo sunt infra sen-
sus cōis? Sol. ibidē ad. xli. para. ¶ **S**au-
diū ⁊ tristitia sunt de essentia sensus com-
munis? So. Exite pipere ex elemētis per
essentiam ⁊ de eorum q̄lratibus: est semp
in calefacere/humefacere/ ⁊ frigefacere/ ⁊
in desiccare. Et q̄ suba sensata nō est i eo-
dem tempore in gaudio ⁊ in tristitia: gau-
diū ⁊ tristitia nō sunt de essentia sensus:
sed sunt instrumenta illi⁹. Et hec instrumen-
ta sunt moraliter hituata ⁊ deriuata ex il-
lis: q̄ sunt intra. q̄ sunt de essentia sensus:
inquātū placitū nāle. Et i h passu multū
ē de p̄bia: cū q̄ attigi p̄nt plura secreta nā-
lia. ¶ **H**orribilitas quā hnt hoies in vi-
dedo turpes figuras: p quā hnt tristitia⁹
est de essentia sensus? So. Illa horribil-
tatis q̄ est in practica: est moralis ⁊ instru-
mental⁹ ⁊ est priuatio actus placiti natu-
ralis q̄ est de essentia sensus. Et vade vrs.
ad. xlii. pa. ¶ **S**anitas ⁊ infirmitas sunt
de essentia sensus? Solu. ibidem ad. xlii.
pa. ¶ **E**ū leo sit infirm⁹? vbi ē sua sanitas?
So. In aqua calida sua frigiditas est in
potētia. ¶ **I**ndustria leontis ē de essentia
sue sentitiue? Solu. ibidem ad. xliii. par.
¶ **I**ndustria leontis ē nālis aut moralis?
So. Industria leontis: ⁊ ita de alijs aiali-
bus: nālis est p elatiuā ⁊ vegetatiuā. ⁊ est
moralis p sentitiuā. q̄ quidē moralitas ē
figura nālis extra q̄ est similitudo p acci-
dēs industrie subalis: q̄ est intra. idcirco
cū leo nar⁹ est: statim hz industria lactā-
ci. qm forma nālis q̄ est intra: mouet for-
mā morālē accitālē q̄ est extra. ¶ **E**t in h
passu multū ē de p̄bia. ¶ **S**uba essentia ⁊
ens quō sunt differēs in sentitiua? So.
ibidē ad. xlv. pa. ¶ **I**n q̄stionibus pegri-
nis quō pōt haberi solō p centū formas?
So. Scdm modū quē tenuimus i appli-
catione formarū in sentitiua: ⁊ fm modū
quē tenui⁹ us in alijs q̄stionib⁹ hui⁹ ar.
scie pōt haberi mod⁹ inueniēdi veras cō-

clusiones questionum peregrinari. Et va
de ad rubri. antedictam.

¶ De. q. habit⁹ huius scientie.

Sedisti decem regulas tabule generalis proponimus decem facere questiones: vt cōpleamus numerum quattuor mille questionum. et cum illis cōseruetur habitus huius ar. sciētie. ¶ **A**rsu hec arbor sciētie sit generalis? So. Hec arbor sciētie generalis est: quia est de generalib' principiis: fm q' in suis radicib' apparet. et est generalis: q' est de .xvi. arboribus: que generales sunt ad omnem habitum sciētie. ¶ **H**ec arbor qd est? So. Est inuentio et cōplementum gñaliū theoricarū et practicarū: q' constituit generalem habitū sciendi. ¶ **H**ec arbor de quo ē? So. Materialiter est de .xvi. arboribus: quas in se continet/ et que sunt sue partes fm q' in ipsa apparet. et est de generali habitu sciendi fm fines. ¶ **H**ec arbor quare est? So. Hec arbor est formaliter: quia est de .xvi. ar. que sunt sue partes. et est finaliter: vt Raymundus qui nō habet aliquē cui possēt perfecte suam generalem artem ostendere: significare valeat per hanc arbor. sciētie generalē intellectum qui haberi potest per suam artem ad omnes scientias. quoniam p hanc ar. potest illi generalis intellectus cognoscere. Et homo qui habet intellectum fundatum humilē et legale: poterit hanc ar. per seipsum studere et addiscere. ¶ **H**ec arbor quantum est magna? Solu. Glade ad folia suarum ar. ad loca de quantitate et cum illis quantitativis poteris cognoscere: quantum hec arbor est magna. et idē facere poteris de suis alijs predicamētis et de suis substantijs. ¶ **S**ubiectū huius ar. sciētie quod est? Solu. Subiectum huius arbor. est illud: per qd humanus intellectus acquirit vniuersalē habitū sciendi. ¶ **H**ec ar. in quo tēpore fuit inuenta? So. Hec ar. inuenta est in anno incarnationis domini dei nři. M. cccxv. a die sancti michaelis vsq' ad diem kalēdarij aprilis. ¶ **H**ec arbor vbi est compilata? So. Hec arbor compilata est in ciuitate Rome/ in altari beati Petri posita/ et domino nostro iesu xpo et domine nře angeli

Questiones cētū formar. Fo. cxxiii.

lis ⁊ sanctis quorum corpora rome quies-
cunt: fuit cōmēdata. ¶ Practica discursus ⁊ applicatio huius ar. quomodo ha-
beri potest in questionibus peregrinis?
Sol. Adde ad. xvj. arborem questionalez.
⁊ teneas modum in soluendo questiones
peregrinas: quē tenuimus ī soluēdo que-
stiones huius arboris: applicādo questio-
nes peregrinas ad illas ar. que sunt gene-
rales terminis earum. ¶ Habitus huius
scientie cum quo conservari potest? Sol.
Imaginādo frequenter ⁊ recolendo ar.
Speciales huius arbo. generalis conser-
uari potest generalis habitus scientie quā
homo habere potest per ipsum. Et glo-
ria detur deo. Amen.

De finchuius arboris.

Entiuit ⁊ compleuit Raymundus hāc ar. cū tuuamine ⁊ gratia dei. quē laudauit ⁊ bñdixit: quia sibi gratiā fecit in principio in medio ⁊ in fine huius ar. ⁊ quia ipsum de labore magno liberauit. Et a deo misericordiā petiit: si in aliquo negligens fuerit in tractatu hui⁹ ar. ⁊ si in aliquo errauit in ip̃a: ex certa sciētia nō errauit / sed ignorāter. Et supplicat sc̃to patri dño pape ⁊ suis fratribus q̃ hūilibus gratatū accipiant ⁊ ip̃m corrigāt si in se aliquā errorē cōtineat. ⁊ q̃ ip̃m approbēt ⁊ multiplificent: quonīa magnū bonum ex hoc se qui possēt. fm q̃ in suo processu apparēt.

Anteq̃ Raymundus a monacho cōmēatū accepisset: diu cōsiderauit. Monach⁹ petiit a Raymundo de quo cōsiderabat. Raymundus respondit ⁊ dixit: q̃ ipse cōsiderabat: q̃ hec arbor scientie primo esset altitū sancte persone presentata: que haberet valde altū intellectum. ⁊ q̃ ipsa p̃sentaret ipsam domino pape ⁊ dñis cardinalibus.

Raymunde dixit monachus: ⁊ quis erit illa persona? Respondit Raymūsdus ⁊ dixit: q̃ ipse spem

habebat: q̄ aliquis sanctus homo ip̄am
adhuc presentaret ad honorem dei. Qui
sit laus et gloria. Amen.

**Tabula arborum in
hoc volumine contentarum.**

	Arbor elemētalis.	fo. ii.
	Arbor vegetalis.	fo. xix.
	Arbor sensualis.	fo. xxix.
	Arbor imaginālis.	fo. xxxix.
	Arbor hūanalis.	fo. xxxxiij.
Arbor moralis.	fo. xlv.	
Arbor imperialis.	fo. lix.	
Arbor apostolicālis.	fo. lxxv.	
Arbor celestialis.	fo. lxxxv.	
Arbor angelicalis.	fo. xc.	
Arbor euternalis.	fo. xcvi.	
Arbor maternalis.	fo. ci.	
Arbor christīanalis.	fo. ciiij.	
Arbor diuinālis.	fo. cxvij.	
Arbor exēplificālis.	fo. cxix.	
Arbor quēstionalis.	fo. cliij.	

T Sinis tabule arbor.

Opus preclarum et valde mirabile
Arbor scientie vocatus; a multis reuerē
do magistro Raymundo lullio editis:
in quo omnis scientiarū traditur noti-
tia: sine opusculi accepit in inclyta vbe
Lugd. opera Silberti de villiers. Im-
pressis xpo magistri Guilhelmi huyon et
Constantini fradin ibidē cōmorantes.
Anno salutis Milleesimo quingentesi-
mo decimoquinto. iiii. Bonas Pass.

Registrum.

a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. v.
x. y. z. A. B. C. D. E. Q̄es sunt quaterni.

Introduktione magne artis

generalis reuerendissimi doctoris illuminati magistri Raymundi Lullij ad omnes scientias vtilissimum.

Introduktione

Introduktione
magne artis
generalis
reuerendissimi
doctoris
illuminati
magistri
Raymundi
Lullij
ad omnes
scientias
vtilissimum.

Introduktione
magne artis
generalis
reuerendissimi
doctoris
illuminati
magistri
Raymundi
Lullij
ad omnes
scientias
vtilissimum.

Introduktione
magne artis
generalis
reuerendissimi
doctoris
illuminati
magistri
Raymundi
Lullij
ad omnes
scientias
vtilissimum.

Introduktionum magne ar-
tis generalis reuerendissimi
doctoris illuminati magistri
Raymundi Lullij ad omnes
scientias vtilissimum.

Introductorium magistri Raymundi Lullij

Incipit introductorium magne artis generalis reuerendissimi doctoris illuminati Magistri Raymundi Lullij ad omnes scientias.

Quoniam omnis scientia est ex vniuersalibus: ut per vniuersalia sciamus ad particularia descendere et de ipsis redde-
re rationem propter hoc sequuntur vniuersalia infrascripta: ut intellectus per ipsa ad intelligendum in materiis plu-
ribus valeat exaltari: principia artis generalis sunt. ix. et
regule etiam sunt. ix. velut in tabula sequenti apparet.

Pincipia transcendentia

Bonitas.
Magnitudo.
Eternitas.
Potestas.
Sapientia.
Voluntas.
Virtus.
Veritas.
Gloria.

Questiones.

Utrum.
Quid.
De quo.
Quare.
Quantum.
Quale.
Quando.
Ubi.
Quomodo.

Subiecta.

Deus.
Angelus.
Celum.
Homo.
Imaginatiua.
Sensitiua.
Vegetatiua.
Elementatiua.
Instrumentatiua.

Pincipia instrumentalia.

Differentia.
Concordantia.
Contrarietas.
Pincipium.
Medium.
Finis.
Maioritas.
Equalitas.
Minoritas.

Regule.

Possibilitas.
Quiditas.
Materialitas.
Formalitas.
Quantitas.
Qualitas.
Temporalitas.
Localitas.
Modalitas et instrumentalitas.

Virtutes.

Iustitia.
Prudencia.
Fortitudo.
Temperantia.
Fides.
Spes.
Charitas.
Patencia.
Pietas.

Introductorii magne artis generalis

Cautia.
Avaritia.
Gula.
Luxuria.
Superbia.
Accidia.
Inuidia.
Ira.
Mendacium.
Inconstantia.

Conposita principiorum
transcendentium.
Malitia.
Pravitas.
Privatio boni.
Impotentia.
Ignorantia.
Debilitas.
Vitium.
Falsitas.
Pena.

Conposita virtutum.
Iniustitia.
Imprudencia.
Debitas.
Distemperantia.
Infidelitas.
Desperatio.
Odium proximi.
Impatientia.
Impietas.

- b Bonitas est ens ratione cuius bonum agit bonum: et sic bonum est esse et malum non esse.
c Magnitudo est ens ratione cuius bonitas siue duratio sunt ambietis extremitatis essendi magister.
d Eternitas siue duratio est ens ratione cuius bonitas magnitudo et duratio.
e Potestas est ens ratione cuius bonitas magnitudo et possunt existere et agere.
f Sapientia est ens ratione cuius sapiens intelligit.
g Voluntas est ens ratione cuius bonitas magnitudo et sunt volubilia.
h Virtus est originationis bonitatis magnitudinis in uno bono magno et.
i Veritas est illud quod est verum de bonitate magnitudine et.
k Gloria est ipsa delectatio in qua bonitas magnitudo et quiescunt.

Conposita vitiorum.
Liberalitas.
Sobrietas.
Continentia.
Obedientia.
Seruor agendi bonum.
Amor proximi.
Suavitas.
Verum testimonium.
Quies.

Conposita principiorum
instrumentalium.
Confusio.
Discordantia.
Concordantium mala.
Scium.
Vacuum.
Inquietas.
Minoritas mali.
Inequalitas.
Maioritas mali seu culpe.

Conposita oppositorum virtutum.
Prodigalitas.
Insobrietas.
Incontinentia.
Inobedientia.
Male agens corde.
Odium proximi.
Rixatio.
Contradictio mentis.
Inquietas anxietatis.

Raymundi Lullij.

Differentia est proprietas ratione cuius bonitas potestas et sunt rationes clare et inconfuse.

Concordantia est id ratione cuius bonitas voluntas et in uno et in pluribus concordant.

Contrarietas est quorundam mutua resistentia propter diuersos fines.
Pincipium est id quod se habet ad omnia ratione alicuius proprietatis prioritatis.

Medium est ipsum subiectum per quod finis insluit principio et principium refluit fini sapiens naturam utriusque.

Finis est id in quo principium quiescit.

Maioritas est imago immensitatis bonitatis magnitudinis.

Equalitas est ipsum subiectum in quo finis concordantiae bonitatis potestatis et quiescit.

Minoritas est ens circa nihil.

Species questionum.

B Antrum.	Dubitatio.	S Quatum.	Continue.
	Affirmatio.		Discrete.
	Negatio.		Proprie.
E Quid.	Est in se.	S Quale.	Appropriate.
	Non habet in se.		
	Est in alio.		
	Non habet in alio.		
D De quo.	Primitive.	I Abi.	significat litteras E D I K
	Materialiter.		
	Possessive.		
E Quare.	Formaliter.		
	Finaliter.		

- I** Quo. 1 Est pars.
2 Pars est in parte.
3 Partes sunt in toto et reuerso.

Totum transmittit extra se suam similitudinem et suarum partium.

- E**t
Cu quo. 1 Est pars.
2 Pars est in parte.
3 Partes sunt in toto et reuerso.
Totum transmittit extra se suam similitudinem et suarum partium
a uij

Introductorium magne artis generalis

Species principiorum instantialium.

Differentia.	Inter.	(sensuale et sensibile.
Concordantia.		(sensuale et intellectuale.
Contrarietas.		(intellectuale et intellectuale.

Principium.		(Causa.
		(Quantitas.
		(Tempus.

Medium.		(Coniunctionis.
		(Mensurationis.
		(Extremum.

Finis.		(Perfectionis.
		(Terminationis.
		(Privationis.

Maioritas.	Inter	(Substantiam et substantiam.
Equalitas.		(Substantiam et accidentem.
Minoritas.		(Accidentem et accidentem.

(Sensuale dicitur illud ens quod sentit vel potest sentiri per sensus scilicet videndo/audiendo. item sicut lapis et arbor et quilibet res.

(Intellectuale est illud ens quod est spirituale natura: sicut deus/angelus/anima rationalis etc.

(Causa est principium per cuius operationem sequitur causatus quod est eius effectus.

(Effectus dicitur illud causatum quod deductum est in esse per operationem cause.

(Causa efficiens est illud agens quod efficit seu producit effectus: sicut deus qui mundum creavit etc.

(Causa materialis est illa ex qua res est secundarie: sicut corpus in homine/ferrum in cultello.

(Causa formalis est illa per quam res principaliter existit et per illam in suo esse conservatur: sicut anima rationalis in homine: et vegetativa in arbore etc.

(Causa finalis est illa propter quam res principaliter fit seu effecta est: sicut deus qui est causa finalis cuiuslibet creature et habitare domus etc.

(Substantia est id quod existit per se et in se: sicut deus/angelus/homino etc.

(Accidens est id quod non existit per se nec in se: sicut albedo/sanitas/virtus/vitium/scientia. et sunt novem genera accidentium: scilicet quantitatis et qualitatis etc.

(Quantitas est accidens per quod entia sunt quantificata finita et terminata etc.

Raymundi Lullij.

(Qualitas est accidens per quod entia sunt qualia seu determinata sicut qualitas grammatica.

(Relatio est illud accidens per quod unum ens respicit aliud de necessitate: ut relatio magistri ad discipulum: patris ad filium.

(Actio est operatio agens super passum ut dominus super vasallum martellum si clauum.

(Passio est operatio patientis sub agenti: ut calefacti sub calefaciente.

(Habitudo est accidens de quo subiectum induitur. ut albedo in albo/scientia in sciente.

(Situs est debita et ordinata positio partium in toto et conuerso. ut tectum in parietibus et tignum in domo.

(Tempus est accidens in quo entia non modo principiant: ut tempus mundi.

(Locus est accidens per quod entia collocantur et continentur quodammodo in aliis: ut locus quem habet quilibet substantia corporea.

(Medium punctionis est illud quod diuersa coniungit ad unum sicut clauus duos postes.

(Medium mensurationis est illud per quod equalia vel inequalia mensurantur ut per punctum circuli alie partes circuli etc.

(Medium extremitatum est illud quod existit inter extrema: ut paries inter tectum et fundamentum.

(Finis perfectionis dicitur ille in quem res perficitur siue illud propter quod res facta est finaliter: sicut deus qui est perfectio hominis et hominis suarum partium.

(Finis terminationis dicitur terminus rei: ut terminus regni christi etc.

(Finis priuationis dicitur non esse in quo res deuenit siue non esse in quo suus esse desinit naturaliter moraliter vel artificialiter ut mors per quam disruptio etc.

(De noue subiectis generalibus.

(Quae subiecta generalia ad dicta debent tractari cum quatuor conditionibus: scilicet cum diffinitione propria concordantia et maioriata. Cum diffinitione vi-

delis ut quodlibet subiectum habeat suam propriam diffinitionem cum qua cognoscatur et differat a quocumque alio.

Cum differetia videlicet quod differentia quod est inter unum subiectum et aliud conseruetur. Cum maioriata scilicet secundum quod unum subiectum est altius et nobilius quam aliud tribuantur sibi altiora et nobiliora principia et diffinitiones regule et species earum: sequendo et conseruando diffinitionem differentia in concordantiam et maioriata: ut predictum est.

In entibus irrationabilibus sensualibus loco sapientie ponitur instinctus loco voluntatis appetitus et pro gloria delectatio loco memorie recolitus.

De primo subiecto quod est deus.

Deus est illud ens in quo bonitas/magnitudo/eternitas etc. sue dignitates sunt unum idem numero. et deus est illud ens quod habet in se omne complementum et nullo indiget extra se.

Deus est bonitas/magnitudo/eternitas etc. sue dignitates absque contrarietate maioriata et minoriata.

De deo potest homo tractare per decem questiones generales quatenus seu inuestigando: utrum deus/quid deus/de quo deus etc. sequendo quatuor conditiones predictas affirmando in deo omnem perfectionem et negando seu remouendo omnem defectum.

De angelis.

Angelus est substantia intellectualis creata deo filio naturali et simplicitate quam alia creatura in angelo est essentialis et naturalis bonitas/magnitudo/duratio etc. excepta inietare. Et potest tractari per decem questiones quatenus utrum angelus. Quid angelus etc. sequendo quatuor conditiones iam dictas.

Introductorium magne artis generalis

De celo.

Quod est illud corpus quod habet magis extensam magnitudinem quam aliud corpus.

Celum habet essentialem bonitatem magnitudinem/instructum/appetitum/delectamentum et absque contrarietate. Et potest tractari per decem questiones querendo. Vtrum celum et sequendo quattuor conditiones antedictas.

De homine.

Homo est substantia sensualis et intellectualis vel est animal hominificans vel cui proprie competit homificare: homo habet naturalem et essentialem bonitatem et magnitudinem et dupliciter scilicet sensualem et intellectualem: quia est compositus ex anima rationali et corpore. Et est anima rationalis forma intellectualis informans ipsum corpus hominis dantes sibi humanum esse et conservans illud in humana specie. Et habet essentialiter tres potentias: scilicet memoriam/intellectum et voluntatem: cum quibus agit quicquid agit. Et hominis corpus constitutum est ex elementari vegetativa/sensitiva/imaginativa/motu ad suas operationes per formam predictam. Et potest tractari per decem questiones inuestigando de homine per vtrum quid/de quo et sequendo conditiones iam dictas.

De imaginativa.

Imaginativa est potentia siue pars animalis per quam ipsum animal imaginatur illa que fuerunt sibi corporaliter/sensibus presentata. et habet essentialiter et naturalem bonitatem/magnitudinem/instructum/appetitum/delectationem et absque essentiali contrarietate. Et habet tres po-

tentias sibi coessentialis scilicet instructivam/appetitivam/recolitivam. Et potest cognosci querendo de ipsa per vtrum: quid: de quo et sequendo quattuor conditiones supradictas.

De sensitiva.

Sensitiva est potentia cum qua animal sentit sensibilia scilicet visibilia audibilia et cetera. Et habet essentialiter et naturalem bonitatem/magnitudinem et cetera. et potest cognosci querendo de ipsa per vtrum: quid: de quo et cetera. Et habet sex sensus particulares scilicet visum: auditum: gustum: tactum: odorem et affatum: in quibus ipsa diversificatur et sibi sua principia essentialia et sua particularia debent cum quattuor conditionibus tractari.

De vegetativa.

Vegetativa est potentia per quam fit naturaliter transmutatio de una substantia in aliam sicut de pluvia in plantam et de cibo in carne et cetera. Et habet essentialiter naturalem bonitatem/magnitudinem/instructum/appetitum/delectationem et cetera. siue essentiali contrarietate. habet etiam quattuor potentias cum quibus naturaliter operatur scilicet appetitivam per quam appetit attrahere ad subiectum: per retentivam retinet per digestivam digerit retentivam per expulivam expellit hoc quod subiecto non competit. Et potest tractari de ipsa cum decem questionibus scilicet. vtrum: quid: et sequendo quattuor conditiones predictas.

De elementativa.

Elementativa est ens naturale seu potentia in elementis: per quam elementa inurant compositio nem et existunt ut agant in ipsis elementis quod de ipsis componuntur. Elementa sunt quattuor scilicet ignis: aer: aqua: terra. Ignis calidus et siccus

Raymundi lullij.

levis lucidus. Aer humidus calidus levis dyaphanus. Aqua poderosa frigida humida alba. Terra sicca et frigida poderosa nigra. Elementativa habet bonitatem/magnitudinem et cetera. cum contrarietate ratione elementorum quod sunt tria per suas qualitates proprias et appropriatas. potest inuestigari per decem questiones generales scilicet vtrum: quid: de quo. et sic de quolibet elementativo quorum quodlibet habet suam propriam essentialiter ac naturalem bonitatem/magnitudinem et cetera. Et potest tractari cum decem questionibus generalibus sequendo quattuor conditiones predictas.

De instrumentativa.

Instrumentativa est potentia siue habitus per quas fiunt opera non naturalia sicut artificialia et hominum. et pertinet tres species scilicet moralitates/artes liberales et scientias alias: et artes mechanicas. In instrumentativa est bonitas/magnitudo et cetera. suo modo in generali: et quilibet suarum specierum habet bonitatem/magnitudinem et cetera. differentem ab alia secundum quod sunt differentes inter se. De instrumentativa generaliter et specialiter tractat artista generalis cum decem questionibus. et hoc idem de speciebus: quia in ipsa et sub ipsa continentur et etiam de quolibet contento sub quolibet regulando semper quattuor conditiones generales supradictas que sunt diffinitio: differentia: concordantia et maiortas.

De virtutibus.

Iustitia est virtus per quam iustus reddit unicuique quod suum est: scilicet deo sibi ipsi et proximo suo. Prudentia est virtus per quam prudenter agit eligendo evitandum et providendum. Eligendo scilicet bonum et citius magis

bonum et evitandum malum et citius magis malum: providendo scilicet circa possibilia et impossibilia: vtilia et inutilia et cetera. Fortitudo est virtus cum qua homo fortis fortificat suam animam contra vitia: ut virtutes valeat adipisci. Temperantia est virtus per quam temperatus suam animam et actus temperat inter duas extremitates scilicet inquantitate scilicet maius/parius/parvum. Fides est virtus cum qua homo credit id esse verum quod non sentit neque intelligit et cum qua ascendere potest ad intelligendum supra suas vires naturales cum respectu totius hominis. Spes est virtus per quam sperans sperat a deo auxilium/ventum ac primum ultimum. Caritas est virtus cum qua voluntas ascendit ad diligendum deum et primum suum supra posse suum naturale. Vel sic. Caritas est virtus per quam charitativus diligit deum supra omnia: seipsum primum equaliter in deo et propter deum. Patientia est virtus cum qua homo suffert passionem in pace et absque ira cordis. Patientia est habitus cum quo patientis vincit et non vincitur. Pietas est virtus cum qua voluntas movet se ad habendum dolorem de languoribus proximi sui. Pietas est habitus cum quo pietus vult de dolore proximi sui.

Diffinitiones vitiorum.

Avaritia est vitium devians bonum a fine propter quod creata sunt. Avaritia est vitium cum quo bona a suo fine deviantur qui est servare homini iuste prudenter et cetera. Gula est vitium quod sepius privatur abstinentia et temperantia quam aliquod vitium aliud: ideo est peccatum per quod homines plus moriuntur quam per aliud peccatum. Gula est vitium per quod gulosus de se privatur abstinentia et tempe-

In ductoriū magne artis generalis.

rantia per minus comedere et bibe-
re et imoderatū appetitū iporū.

¶ **Luxuria** est vitium per quod ho-
moritur suis potētijs indebite cō-
tra cōgruitatē ptinentie.

¶ **Luxuria** est vitium cū quo luxurio-
sus deuiat carnalez copulā ab ordi-
ne et finali intentione ppter q̄s sūt.

¶ **Superbia** est vitium cū quo hoies
appetit honores q̄eis nō cōueniūt.

¶ **Accidia** est habitus cum quo ac-
cidiosus pigritiam habet in facien-
do bonum et euitando malum et ha-
bet placitum de malo aliorum: et tri-
stitiam de eorum prosperitate.

¶ **Inuidia** est vitium per quod inui-
dus iniuste desiderat bona alterius
et habet placitum de malo aliorum
et tristitiam de eorum prosperitate.

¶ **Ira** est vitium per quod volun-
tas sine deliberatione odit bonum
et diligit malum.

¶ **Ira** est vitium cum quo iratus li-
gat suam libertatem et deliberatio-
nē contra refrenatam voluntatē re-
gulatam sub patientia et ppter hoc
desiderat malū et odit bonum.

¶ **Mendacium** est vitium cum quo
mendax false et vitiose quod habet
in mente profert ore.

¶ **Inconstancia** est vitium cuius quo
inconstās multipharie variabilis est.

¶ Sequuntur centū forme.

Entitas.
Essentia.
Unitas.
Pluralitas.
Abstractum.
Concretum.
Natura.
Genus.
Species.
Dispositio.
Proportio.

Intentio.
Instans.
Intensitas.
Extensitas.
Continuitas.
Contiguitas.
Hyle siue chaos.
Indiuiduitas.
Simplicitas.
Compositio.
Forma.
Materia.
Corpus.
Rectitudines.
Punctus.
Linea.
Spera.
Ratio.
Vacuum.
Vniuersale.
Particulare.
Proprietas.
Translatio.
Alteratio.
Generatio.
Angulus.
Figura.
Triangulus.
Quadrangulus.
Circulus.
Superficies.
Instinctus.
Appetitus.
Motus.
Corruptio.
Priuatio.
Infinitas.
Comprehensio.
Capacitas.
Existencia.
Potentia.
Obiectum.
Actus.
Immobilitas.
Successio.
Attractio.

Raymundi Lullij.

Receptio.
Significatio.
Nouitas.
Monstruitas.
Color.
Ambra.
Necessitas.
Contingens.
Fortuna.
Occasio.
Diffinitio.
Questio.
Obstinatio.
Opinio.
Suppositio.
Demonstratio.
Punctus transcendens.
Pdea.
Predestinatio.
Predicatio.
Libertas.
Creatio.
Misericordia.
Crimina.
Scientia.
Scientia.
Ars mechanica.
Ars liberalis.
Ars moralis.
Ars generalis.
Theologia.
Philosophia.
Astrologia.
Geometria.
Musica.
Rhetorica.
Logica.
Grammatica.
Medicina.
Moralitas.
Ius.
Militia.
Politica.

¶ Diffinitiones centum
formarum.

¶ **Entitas** ē illud p qd ens ē ens et
pducit siue agit ens ita sicut bōitas
est id p qd bonū ē bonū. et agit bonū
¶ **Essentia** est illud per quod est eē
sicut per humanitatem est homo et
per entitatem est ens.

¶ **Unitas** est ens per quod vnum
est vnum et agit seu pducit vnum.

¶ **Pluralitas** est rerum aggrega-
tio a liquo modo diuersarum.

¶ **Abstractum** est essentia rerum si-
cut albedo albi.

¶ **Concretū** est ens in quo sustēta-
tur abstractū quod est sua essentia.

¶ **Natura** est principium per quod
entia naturalia producuntur natu-
raliter. est duplex natura scz natu-
rās: vt deus: et natura naturata: vt
creatura: ideo de natura tractandū
est differenter fm q diuersificatur
per diuersa subiecta.

¶ **Gen⁹** est ens quod pducatur de
pluribus differentibus specie sicut
lapis qui predicatur de marmore/
rubisso/saphiro/et animal de homie
boue/leone et.

¶ **Species** est q predicatur de plu-
ribus differentibus numero sicut
homo de petro et.

¶ **Dispositio** est priuatio alicui⁹ rei
ratione cuius ipa res disponitur ad
aliquem finē: sicut disponere mate-
riā naturalē vel artificialē ad formā

¶ **Proportio** est ordo graduum ad
vnam rem sicut elementa.

¶ **Intētio** est actus p quez entia se
hnt ad opandū rōne alicui⁹ finis na-
turalis/artificialis vel rōnalis. et est
duplex scz prima et scda. prima respit
cit finem.

¶ **Instans** est principium et termin⁹
temporalis.

¶ **Intensitas** est propinquitas sim-
plici q̄ compositū et ignis simplex.

¶ **Extensitas** per cōtrariū vt ignis
intrans elementa.

Introductorium magne artis generalis

Configuratio est actus coniunctionis rerum in extremitatibus: sicut ossa et caro in corpore.

Continuitas est mixtio partium quarum quedam sunt in aliis sicut elementa in elementato.

Chaos siue yle est corpus primum existens principium omnium rerum generabilium et corruptibilium. Et est corpus ex vniuersali forma et prima materia constitutum.

Individuum est ens quod predicatur de vno tantum sicut petrus de seipso et distat plus a genere quam species.

Simplicitas est ens per quod entia sunt simplicia ideo quod non sunt constituta de pluribus essentis: ut deus qui est ens simplex et supremum in simplicitate. eo quod est vna sola essentia que est ipsamet sua bonitas: magnitudo et cetera. Pura simplicitas in creaturis aliquid dicitur simplex in quo est vnum per suum numerum vel per respectum alteri sicut angelus: anima: ignis: simplex.

Compositio est aggregatio plurium essentiarum in aliquo esse proposito: ex multis sicut homo qui est compositus ex corpore et anima rationali et sicut elementatum de quattuor elementis et suba creata de materia et forma.

Forma est principium essentiale per quam maxime consistit actio.

Materia est principium essentiale cui proprie competit passio ratione ipsius substantia composita est passiva.

Corpus est substantia habens longitudinem latitudinem et profunditatem: sicut lapis: arbor et cetera.

Sex sunt rectitudines corporum: scilicet sursum/deorsum/antefrō/retro/deorsum/sinistrorsum.

Punctum est minima pars corporis.

Linea est quedam longitudo extracta composita ex pluribus punctis continuis cuius extremitates sunt duo puncta.

Spera est locus proprius quem ap-

petit quodlibet elementum: ut ignis sursum/terra deorsum. Celestis spera dicitur circulus in quo sunt sita signa et planete.

Ratio est lumen intellectus ad cognoscendum rerum realitates.

Vacuum est illud obiectum in quo non consideratur aliqua entitas. Plenum econuerso.

Uniuersale est illud ens quod in se continet multa particularia. Particulare econtra.

Proprietas est ens cum quo agens specificiter agit: sicut anima: planta.

Translatio est actus naturaliter in translatio denudata forma antiqua et induta forma noua.

Alteratio est mutatio de vna qualitate in aliam remanente sub eadem: sicut vinum in acetum/sanitas in egritudine/virtus inuitium.

Generatio est naturalis operatio: per quam hoc quod est in potentia naturaliter existit in actu causando nouam formam.

Angulus est pars figure in quo terminum linearum participant acute vel recte.

Figura est accidens constitutum ex situ linearum et habitu superficie seu colorum.

Figure generales sunt tres scilicet triangularis/quadrangularis et circularis.

Triangularis est figura que habet tres angulos acutos tribus lineis terminos.

Quadrangularis est figura quattuor habens angulos rectos siue obliquos quattuor lineis contentos.

Circulus est figura vnica linea circulari contenta.

Superficies est superior corporis extremitas in qua apparet ipsius color.

Instinctus est principium per quod entia naturalia regulantur ad suas operationes naturales secundum speciem suam et naturam: sicut ignis/animal. et est similitudo intellectus.

Raymundi Lullij.

Appetitus est principium per quod entia naturalia appetunt hoc quod eis competit secundum suam naturam: ut ignis: ascendere: homo bibere comedere: et est similitudo voluntatis.

Motus est principium per quod entia motiua mouent mobilia ad aliquem finem. et est duplex scilicet naturalis et artificialis seu violentus motus. Naturalis sunt sex scilicet generatio/corruptio/augmentatio/diminutio/alteratio et loci mutatio.

Corruptio est opus naturale per quod id quod est in actu est in priuatione corrumendo formam antiquam scilicet illam per quam corruptum erat in suo actuali esse.

Priuariatio est medium inter generationem et corruptionem per quod transit eum cum non est. hec tria principia generalia sunt in tribus quibus sustentatur cursus nature in generalibus et corruptibilibus scilicet in elementis/vegetabilibus et animalibus.

Infinitas est ens absque termino et mensura. Et est triplex scilicet magnitudinis/durationis et numero. Infinitas magnitudinis est infinitas. Infinitas durationis est eternitas. Infinitas numeri est quo ad numerantem que non attingit terminum numeri ipsa res numerata habeat finem numerum.

Comprehensio est similitudo finita et apprehensio sicut gustus qui cum gustat apprehendit mare salum.

Capacitas est forma per quam capax potest comprehendere et attingere entia comprehensibilia per ipsum.

Existentia est essentia entis quod existit. Agentia est esse agendi: scilicet agere est actus existentis: sicut calefacere calidum: bene facere bonum.

Potentia est id quod cum suo actu se habet ad obiectum: sicut visus cum videre/audire cum audire. et sunt in homine decem potentie naturales: scilicet auditus/visionis/gustus/tactus/odoratus/assatus/imaginatio/memoria/intellectus et vo-

luntas quibus consequenter correspondetur decem modis obiectorum. Alio modo sunt potentie a parte quod nunc est: scilicet potest esse: ut scientia in intellectu. fructus in arbore.

Obiectum est illud ens quod est apprehensum per potentiam sicut sapor per gustum.

Actus est opus potentie cum quo obiectum assumit a potentia ut videre visus: sicut actus est duplex. primo quoniam ens est in esse. secundo pro agere ipsum.

Immobilitas est proprietas entis immobilis que nullus habet appetitum ad se mouendum sicut deus qui est ens immobile cum sit ens eternum et infinitum in se habens suam perfectionem eternam et infinitam.

Successio est commutatio de vno in aliud per motum.

Atractio est actus potentie que attrahere appetit aliquid secundum suam naturam et proprietatem attrahentis et attracti: ut magnes ferrum. tiriaca venenum.

Receptio attractionis sequitur relatione.

Significatio est reuelatio secretorum. cum signo demonstratorum.

Nouitas est ens per quod subiectum habituatur nouis habitibus vel noua quantitate.

Distructio est deuatio motus nature a principio ad finem per superabundantiam aut magnam indigentiam: ut sextus digitus vel quattuor tantum. in de dicitur monstrum.

Color est habitus per figuram contentum et sunt quattuor colores generales: scilicet lucidus: dyaphanitas: albedo: nigredo.

Ambra est habitus priuatiui luminis vel luminis: et est habitus aeris per oppositum terre denigratus.

Necessitas est illud ens quod aliter esse non potest. Necessarij est quod nullo modo euitari potest.

Contingens est veniens absque necessitate: et est duplex. scilicet simplex et

Introductorium magne artis generalis

necessarium. Contingens simplex est quod nullomodo necessitas est: sicut esse fabrum. Contingens necessarium est alicuius duorum contradictorium futura necessitas: ut petrum saluari vel daminari.

Fortuna est accidens inuentus sine intentione fortunati.

Occasio est ens quod intentione habet ad ea que accidere possunt: ut homo ponens lignum in ignem: ut comburatur et occasio obustiois: medicus sanitatis.

Diffinitio est certa et expressa rei et suarum proprietatum manifestatio.

Questio est ignota petitio per quam potentie a se extantur in suis actibus requiescant et sit decem modis in questionali: scilicet per vtrum: quid de quo: quare: quantum: quale: quando: ubi: quomodo: cum quo.

Obstinatio est nimia actio memorie et voluntatis circa obiectum per quam intellectus stat firmiter per falsam affirmationem contrariam negationem sicut devotio et amore.

Opinio est suppositio seu creditas alicuius rei cum dubitatione.

Suppositio est quedam confusio constituta de possibilitate affirmationis et sue prius negationis ut veritas inuestigando possit inueniri.

Demonstratio est manifestatio ignota per notum aut minus notum per magis notum. Et sit tripliciter scilicet per quid siue per causam: per quia siue per effectum et per equiparentiam. primo sicut sol est igitur dies est. secundo dies est: igitur sol est. tertio sicut diuina bonitas est infinita et eterna igitur diuina potestas homo est: quia dei bonitas et hominis sunt euales. Quod demonstratio est necessaria seu consequens apprehensio alicuius particularis positionis vel priuationis proueniens ex necessaria vel conuenienti positione seu ex impossibili priuatione diffinitionum et proprietatum

universalem principiorum et distinctionum et regularum artis generalis.

Predicatio est ars cum qua predicator informat populum ad habendos bonos mores et euitandum malos. Punctus transcendens est instrumentum humani intellectus cuius quo attingit suum obiectum iuxta naturas potentiarum inferiorum et attingit superius obiectum supra suam naturam.

Quod punctus transcendens est altitudo seu difficultas realitatis obiecti implicans in potentia contradictione eo quod ipsa potentia de natura sui eum penitus attingere non potest. Ydea in deo est ens sine obiectu eterniter per diuinam sapientiam de rebus producendis in tempore: et hec ydea in deo est ipsemer deus. Ydea in tempore est similitudo eterne ydeae et talis ydea siue similitudo in creatura est creata.

Predestinatio in diuina sapientia est actus qui intelligit homines eterniter electos cum iustitia ad saluationem: et hec predestinatio in deo est ydea que deus. Predestinatio est actus diuine sapientie qui intelligit reprobandos cum iustitia ad damnationem et in deo ydea deus.

Libertas est proprietates intellectuales data rationali creature ut libere bonum diligat et malum vitet. Liberum arbitrium est id in anima rationali per quod libere se mouet ad bonum vel malum diligendo vel odiedo accipiendo vel dimittendo. Et est duplex scilicet speculativum quod deliberatam facit vel non: practicum quando electio facta est.

Creatio in eternitate est ydea: et quod eternaliter per diuinam sapientiam est scita et per diuinam voluntatem est amata que creatio in eternitate est ydea que est deus. Creatio in tempore est productio entis de nihilo: et hec creatura.

Mia est pars elapsa et pectus: et mia in eternitate est ydea que est deus: scilicet in predestinato vel miseriori diato creatura.

Raymundi Lullij.

Scia est electio persone super sua merita dādo bona illis qui non meruerunt.

Sciētia est haec et necessaria cognitio de rebus habitata per verum intelligere.

Sciētia generalis est quāda vltis habitus stans applicabilis ratione cuius omnia scibilia ceterarum sciētiarum sunt ad sciēdum in potētia ipsius intellectus humanus ymaginat quod tripliciter facit sciētiā in vna scilicet in huius mundo. primo per naturā sensus et ymaginatiois. secundo per suā naturā supra suā ymaginationem.

Tertio supra suā naturā in natura et perfectione supreni et sic ratio humani intellectus est triplex secundum triplicem modum intelligendi supradictum.

Ars est ordinatio et statutum cognoscendi finem de quo vult hoc habere notitiam: et habet duas species scilicet artem mechanica et liberalem.

Ars mechanica est modus lucrativus manualis ad prebendum subiectum vite corporalis.

Ars liberalis est quidam modus sciēdi per quem intellectus attingit ad eloquendum veritates rerum et sunt septem: scilicet grammatice/logice/rhetorice/musice/geometrice/arismetice/astrologia.

Ars moralis est modus ordinandi potētiās apprehēdēdi per multitudinem suorum actionum et notificationem.

Ars generalis est vniuersale statum omnibus scientiis per sua primitiua et generalia principia in quibus vnitates illarum pntate relucet. Itē ars generalis est quoddam dei donum ut sit humano intellectui generale instrumentum necessario ad cognoscendum veritates entium in quibus quiescat ut ab opinionibus et erroribus perverum intel ligere sit remotus.

Theologia est sciētia humani intellectus et voluntatis preparans ad cognoscendum et diligendum deum deum nrm.

Phia est sciētia per quam intellectus luminat ad cognoscendum primam causam per cuius effectum opera secreta personarum naturalia vel moralia cognoscimus.

Astrologia est scia ad cognoscendum virtutes et motus quos celus habet in inferioribus corporibus elementatis secundum naturam corporum superiorum. scilicet signorum planetarum.

Geometria est ars per quam habet doctrinam ad mensurandum lineas/angulos et figurarum et rerum corporaliū longitudines et amplitudines profunditates.

Arismetica est ars inuenta ad numerandum multas vnitates.

Musica est ars ad ordinandum plures voces concordantes in vno cantu.

Rhetorica est ars ordinandi verba pulchre et ornate.

Logica est ars docēs discernere verum a falso.

Grammatica est ars docēs loqui: pronuciare et scribere congrue et recte.

Medicina est sciētia sanitatē docēs preseruare aut lapsa reducere secundum possibilitatem nature in corpore sensato.

Moralitas est habitus extra naturam per quam deus disponit et ad agendum bonum vel malum per virtutes aut vitia.

Ius est tribuere vnicuique quod suum est.

Militia est habitus cum quo miles inuincit principem suum possit subistere iustitiam.

Politica est ars cum qua burgenses procurant ut litatē publicā ciuitatis.

Predicatio est ars cum qua predicator informat populum ad habendos bonos mores et euitandum malos.

Sequitur propria principia cuiuslibet sciētie secundum proprium subiectum et finem.

Et primo de theologia.

Deus est subiectum theologie: et deus sub eo quod omnia que tractat ipsa theologia dirigunt ad dandum notitiam de deo. Finis theologie est deum cognoscere et amare honorare laudare et sibi frui et cum ipsa theologia et virtutibus virtutibus ad perpetuam beatitudinem consequenda.

Introduciōniū magne artis generalis

principia theologie sunt essentia diuina: vita: dignitates: actus: forma: re-
latio/ ordiatio actio. articuli pcepta
expositio: pma itētio: scda intentio.

De philosophia.

Delectatio sciendi est subiectū
in pbia: finis cognoscere cau-
sam primā et secreta. effectum princi-
piorū sunt prima causa/ mori/ intelli-
gētia orbis forma vltis materia pri-
ma natura elemēta simplicia appe-
titus potentia habitus actus mixtio
digestio cōpositio alteratio.

De diuisione pbie.

Philosophia diuidit i tres par-
tes quē naturalis/ alia mora-
lis/ alia sermocinalis. naturalis est
scientia habita de rebus naturalibus
cuius tres sunt partes scilicet methaphysi-
ca/ physica/ et mathematica.

Methaphysica est sciētia de reb-
us spiritualibus transcendētib-
us. cuius tres sunt
considerationes scilicet diuina/ angelica:
et rationalis anima.

Physica est sciētia de rebus natu-
ralibus inferioribus in elemētis et
elementatis.

Mathematica est scientia de re-
bus naturalibus consideratis in quan-
titate cuius quattuor sunt partes scilicet
giometria/ astrologia/ musica/ arith-
metica. geometria considerat de quan-
titate immobili in corpore: astrologia
de quantitate mobili in corpore celesti.
Aritmetica de numero absolute.
Musica de numero relato ad sonū.

Moralis pbia est scientia de re-
bus moralibus cuius tres sunt partes
monastica/ yconomica: et politica.

Monastica est sciētia de regimine
vniuersi in se. yconomica de regimine
vniuersi ad plures. politica de regimine
plurium ad plures.

Sermocinalis pbia est sciētia cō-
siderans de sermone/ cuius tres sunt
partes/ scilicet grāmatica logica et rhetori-
ca. Grāmatica de sermone cōgruo:
logica de sermone vero: rhetorica de
sermone ornato.

De iure.

Iustitia est subiectū i iure/ finis
iuris inter gētes/ sit par et concor-
dia et ut cū iudicia et honestate deo
seruiatur. Principia sunt deū diligere
re: honeste viuere: vnicuique quod suum
est reddere. Deū diligere est princi-
piū ad vrendū virtutibus et vitia euā-
dendū. vnicuique quod suū est reddere
est principū ad satisfaciendū ipsi deo
de se: sibi de se: primo suo de se.

Caeli principia iuris sunt hec/ for-
ma/ materia/ ius generale/ cōmune/
speciale/ naturale/ positū/ canoni-
cum/ ciuile/ puetudinale/ theoricū/
practicū/ militare/ comparatiuū/ an-
tiquum nouum.

De medicina.

Sanitas est subiectū in medici-
na. finis ut corpus sensatū possit
habere suas opationes quod sibi cōue-
niunt. principia sunt tria scilicet res na-
turales/ nō naturales/ ptra naturā.
Res naturales sunt septē scilicet alimē-
ta: cōplexiōes: humores: mēbra: vir-
tus: operationes: species et quattuor
or annexa predictis sunt: etas: color:
figura: distantia inter masculū et fe-
mineū. Nō naturales sunt decē scilicet
cibus: aer/ potus: sōnus: vigilia: ex-
ercitiū: actio: repletio: inanitio: acci-
dentia aīe. res ptra naturā sunt tres
scilicet morbus: causa: accidens.

De geometria.

Quantitas p̄tinua immobilis est
subiectū in geometria. finis co-
gnoscere lōgitudines amplitudines

Raymundi Lullij.

et p̄funditates rerū corporalium. princi-
pia sunt. x. scilicet punctus/ linea/ angulus/
figura/ quantitas/ centū/ capacitas
longitudo/ amplitudo/ p̄funditas.

De astronomia.

Quantitas p̄tinua mobilis: seu
influentia celestis est subiectum
in astronomia: finis cognoscere vir-
tutes et motus quos celū habet in inferio-
ribus effectiue. principia sunt signa
planete. Signa sunt. xij. aries/ thau-
rus/ gemini/ cancer/ leo/ virgo/ libra
scorpio/ sagittarius/ capricornus/ aqua-
rius/ piscis. Planete sunt. vij. scilicet sa-
turnus/ Jupiter/ mars/ sol/ venus/
mercurius/ luna.

De arithmetica.

Numerus absolute est subiectus
in arithmetica. finis numeran-
do multas vnitates summare et ipsas
facile numero retinere. Principia
sunt paritas imparitas. numeri sunt
tres scilicet articuli: digitus: cōpositus.
Species numeri sunt. x. numeratio: ad-
ditio: subtractio: mediatio: duplica-
tio: multiplicatio: diuio: progressio
radicū extractio: quadrata: et radicū
abstractio cubita.

De musica.

Ubi concordantia seu melo-
dia est subiectus in musica. fi-
nis concordando diuersas voces pro-
ducere delectationē in cantu. Prin-
cipia sunt decē scilicet altitudo: infinitas
mediocritas: longitudo: breuitas:
grossitudo: gracilitas: subtilitas: p-
portio: accentus vocaliū et psonatiū

De grammatica.

Congruitas et rectitudo loquē-
di est subiectū in grāmatica. fi-
nis p̄grue et recte loqui. p̄nūciare et

scribere. Principia sunt littera: syllaba:
oratio: dictio: vltimo octo partes orō-
nis aut cōcordantia sustinui et a die et
ctini: suppositi et apposti. relatiui et
antecedētis et modi significandi.

De logica.

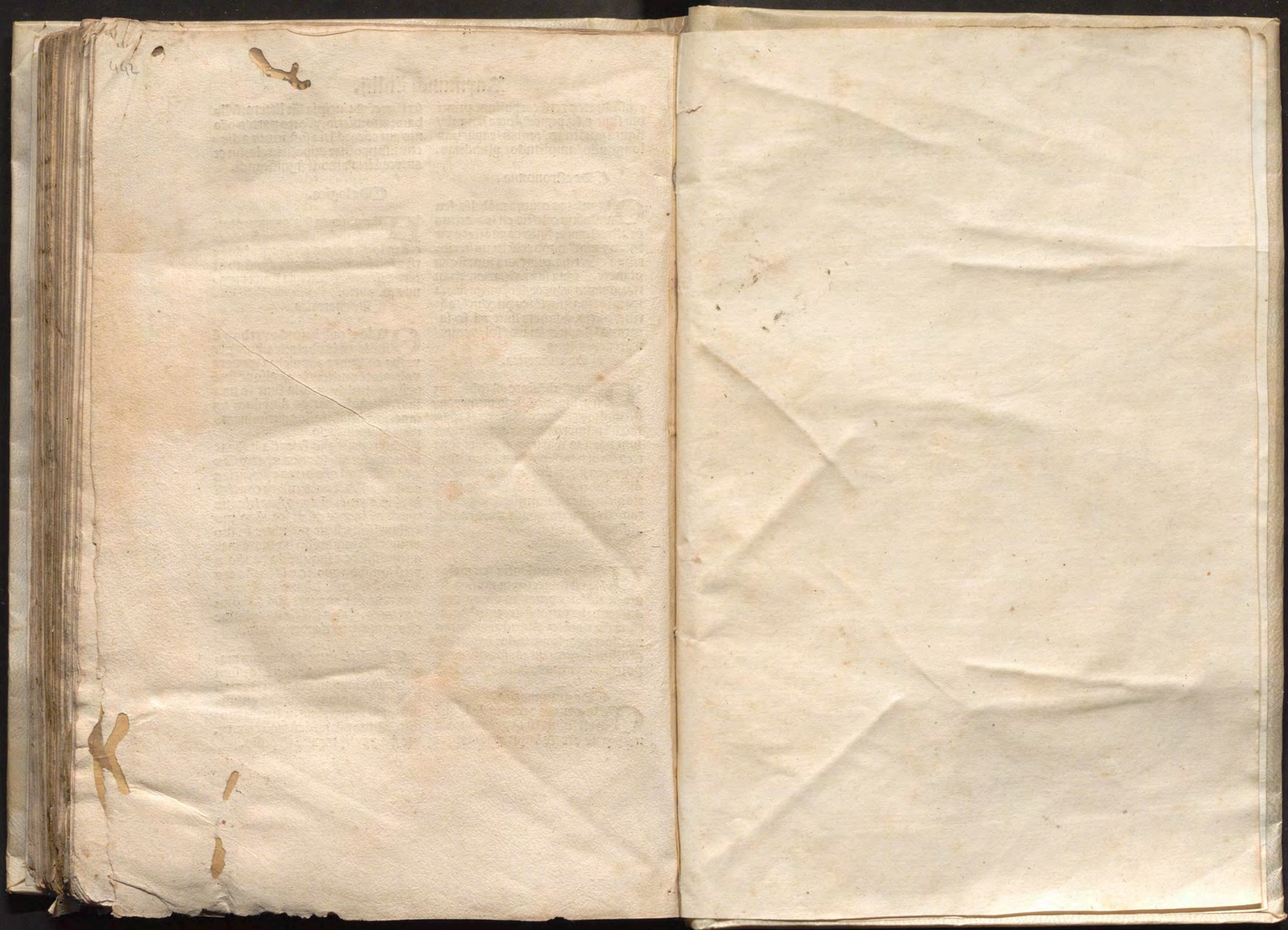
Argumenta seu argumentati-
o ratio significatio est subie-
ctū in logica: finis etiam arguēdo ve-
rū et falsū possint inueniri et vniuersū ab al-
tero discerni. Principia sunt termi-
nus ppositio.

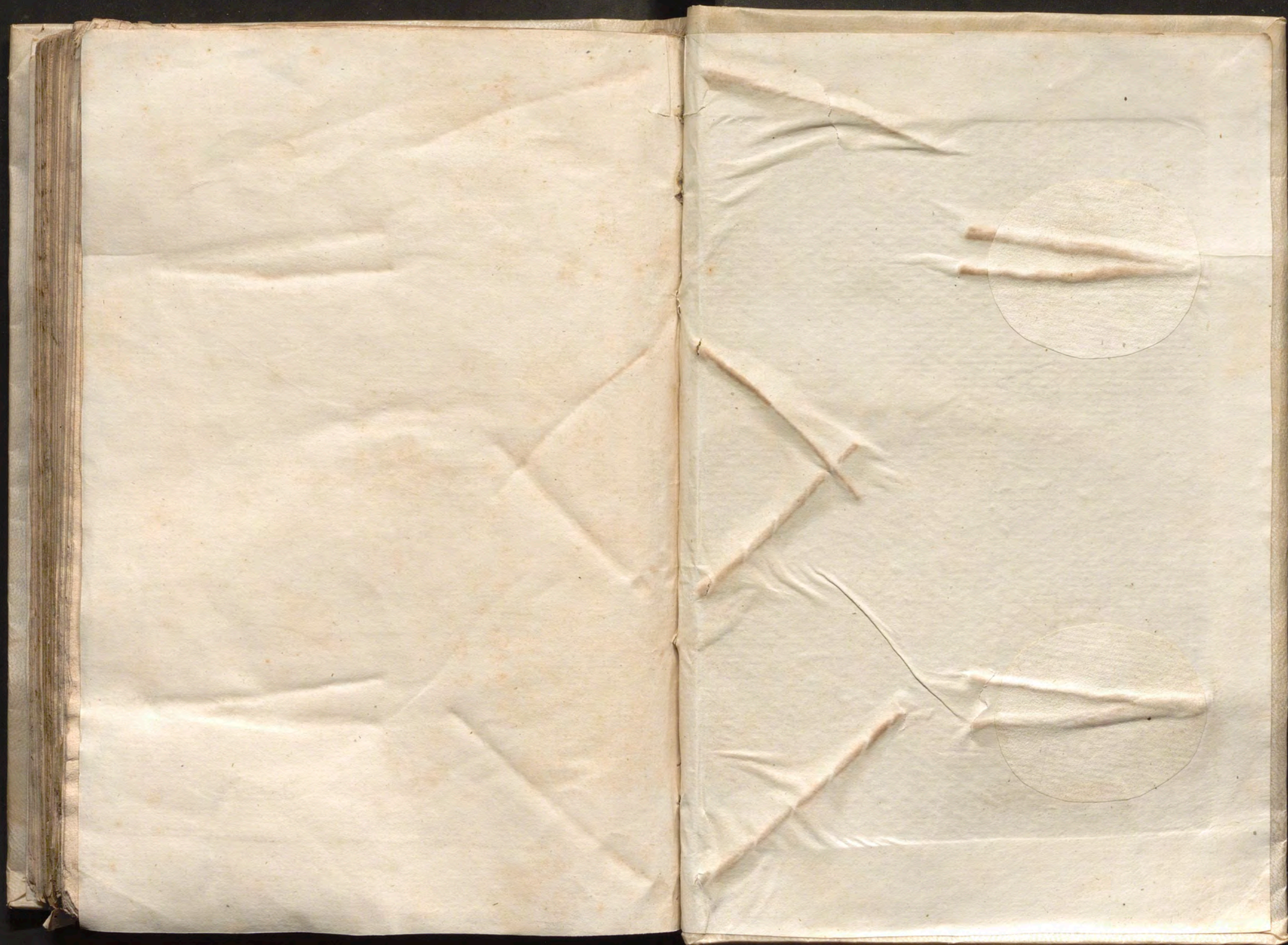
De rhetorica.

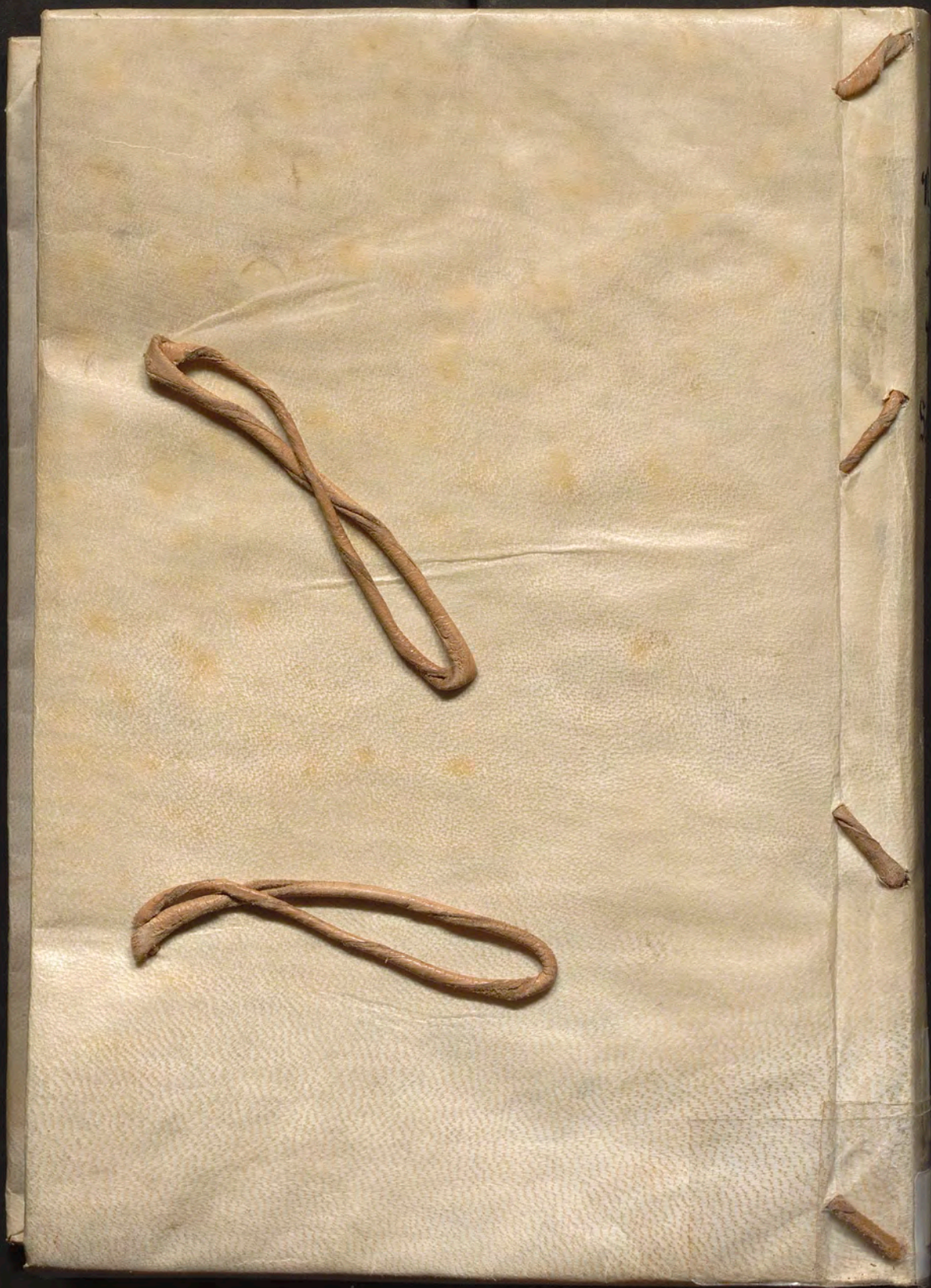
Ordō et pulchritudo verborū ē
subiectū in rhetorica. finis per
verba ordinata ac pulchra mouere
voluntatē audientis ad aliquē finē
desideratus. Principia sunt forma
materia: finis. partes sunt quinq; scilicet
inuētio: dispositio: loquutio: memo-
ria: et pronuntiatio.

Cum generalis scientia habeat
principia et questionēs ac regulas
generales ad oēs artes et scientias
et ad quodlibet particulare cōtētū
in ipsis et vnitatē artis siue scientie
reuelent in arte gērali sequēdo pro-
cessum ipsius sicut particulare in suo
vniuersali inquirēdo bonitatē ma-
gnitudinē et c. et inquirēdo de ipso p-
vtrū/ quid de quo et c. ideo ipsa ars
gēralis ē speculū hūano intellectui i
quo relucet et apparēt oīum scibilium
veritates. Finis sciētie speculative
est veritas/ practice vero opus.

ExPLICIT introductorium ma-
gne artis generalis reuerendissimi
doctoris illuminati magistri Raymū-
di Lullij ad omnes sciētiās vtilissi-
mū quod nuperrime in lucem pro-
diit. Anno dñi millesimo. cccc. xv.
die 30. xxiij. mensis Aprilis.

R. Lullus

Arbor

Scientiae

I

408

BB FA 55